Tingbok nr. I. A. 38 1759-1766 for Sunnhordland
Året 1759
(Desse hausttinga kom ikkje med i forrige protokoll: Strandebarm, Kvinnherad, Skånevik, Etne, Fjellberg, Føyen, Fjære, samt Føyen/Våg og Skånevik/Opdal for Halsnøy Kloster gods)

1759: 1 og 1b (Det fyrste arket er vekk)

1759: 2

(Strandebarn skipreide)

Laxe eller Fiske vaager, Skove teiger, Qverner eller andre desligeste som icke tilforn under Gaardernes Jordskyld er anseet i Skat, men endnu i Conformitet med Skatte Forordningen bør Skyldsettes og Skattlegges. 5te Om her udj Skibredet findes nogen Jorddrot eller Self Ejer som dette Aar under sin egen paaboende Gaard har brugt nogen anden hannem tilhørende Gaard eller Plads. 6te Om her udj Skibreedet findes fleere bord Sauger hvor paa bord Skiæres end Femstenevig, Ness, Rørvig, Torsnes, Kysnes, Aarvig, Echenes, Aachre, Svindland, Øyerhafn, Dybsland og Westervig Sauger, og om der med er Skeed nogen forandring siden de blev Taxeret for aarlig fast staaende Skuur, enderledes end vedkomendes Saug Ejeres nu inden Retten aflagde Eedelige Angivelser indbefatter. 7de Om her udj Skibredet dette Aar har været nogen Strandsidere, Kremmere, Giestgivere eller Kroeholdere som enten er Borger til nogen Kiøbstæd eller icke, jtem om her dette Aar har været nogen Huusmænd, Handels og Self Forster Karle, som har brugt Kiøbmandskab med Slagter Qvæg og deslige, og Handtverks Folck, som eftter Skatte Forordningen Skatte bør. 8de Hvad og hvor Stoer Gaarde part dette Skibreedes Bøigde Lænsmand self bruger og beboer, og hvad enten samme henhører til Søe eller Land Lægd. 9de Om ingen i dette Skibreede er befunden at have begaaet uLovlig Skov hugst eller bord skiørsel imod de om Skov Væsenet udgangne Andordninger og om nogen bøder des angaaende er falden dette Aar, Saa og om nogen hugst er skeed i de Benificerede Skove, da hvad og hvor meget. 10de Om det Almuen er bekjendt om her er nogen af de saakaldede Almindinger, og om der er nogen som deerudj kand have hugget, Ryddet og boer, som og dem bekjendt er nogen som maatte have enten derudj hugget eller andenstæds Saug Tømmer, under maals Dito til tønde Stav eller anden smaae trælast, da hvem og hvormeget.
Hvortil af Lænsmand og Almuen paa Eenhver Post i sær blev Svaret som følger Til 1te qv: at herudj Skibreedet er [ej]? dette Aar, eller nogen sinde, fundet eller bierget noget slags Vrag eller Strandet Godz. 2de qv: Herudj Strandbarms Skibreede er Hans Maj:t ingen forlovspenge dette Aar tilfalden. 3de qv: Nej, Deris Maj:t er dette Aar herudj Skibreedet icke falden nogen af de omspurdte uvisse indkomster. 4de qv: Nej herudj Skibreedet findes Slet ingen uSkyldsadte Herligheder af hvad Nafn nefnes kand. 5te qv: Nej herudj Skibreedet findes ingen Jorddrott eller Self ejer som har brugt meere end sin egen paaboende Gaard med sine herligheder. 6te qv: herudj Skibreedet findes ej fleere Sauger hvorpaa bord Skiæres end de qvestionen omtaler, hvormed ingen forandring er skeed viidere end vedkom/m/endes æedelig angivelse indbefatter. 7de qv: af de omspurdte Persohner findes Slet ingen herudj Skibreedet som Skatte bør uden den til de Reisendes fornødenhed paa giestgiveriet Giermundshafn beskikkede Giestgiver Thomas Weiner som ej har haftt minste anden Næring og brug, end for de Reisende, som der komme at faae fornødne Forpflegnings Vahre. 8de qv: at bøigde Lænsmanden for dette Skibreede Hans Hanssen, har dette som de foregaaende Aaringer brugt og boet udj Gaarden Øvre Waage 1 Løb 18 Mrk: Smør Land

Lægd. 9de qv: Nej Dem bekjendt er her dette Aar 1759 icke nogen ved Dom tilfunden nogen bøder for uLovlig Skov hugst eller Bordskiørsel imod de om Skov Væsenet udgangne Anordninger. og 10de qv: Nej herudj Skibreedet er Slet ingen Rydninger eller Aldmindinger og Skove, og altsaa er ingen hugst der udj skeed. Og belangende hugst af under Maals Tømmer til Knapholdt, tønde Stav og deslige, da er ej heller nogen skeed af nogen af saadanne Sorter. Endelig Svarede Lænsmand og Almue at ingen Slags hugst er skeed i de Beneficerede Skove, hvoraf Deris Maj:t tilkommer den Recognition som Skatte Forordningen tilholder, uden Tømmer som til Eendeel Sauger er frem bragt. Herom Fogden begiærede tings vidne som blev bevilget.

Fogden begierede Almuen tilspurdt saavelsom vedkommende opsidere paa aftags Gaardene Neerhuus og Gierde, om Dennem ej er bleven gotgiort alle de anbefallede Skatter af den affelte Skyld i bemelte Gaarder, og om same ej saaleedes er forbedret at dennem noged til aftagenes forminskelse igien kand paalegges? hvortil samtlig Almue og Lænsmand til det første Svarede: at alle Skatterne er dennem gotgiort af den affeldte Skyld, og dernæst at Gaardene Aar eftter andet forringes og ej bædres og saaledes ej kand noged paalegges. Derom Fogden begiærede Tings vidne, som blev udstæd.

Viidere begiærede Fogden Almuen tilspurt om den ting Skydsende Almue icke dette Aar har af Sorenskriveren og hannem Rigtig nødt Deris Skydspenge sc: pr: Miil 4 s: hvortil de Svarede: Det omspurdte forholder sig Rigtig. hvorom tings vidne blev udstæd.

Odels Mandtallet for dette Skibreede blev oplæst, som befandtes Rigtig og hvorpaa ligeleedes tings vidne udstædes.

Restancen Stoer (ope rum) for dette Skibreede blev af de Skyldige uimodsagt.

Formedelst een 3de Dage Siden Stædets Sorenskr: af Forkølelse paakomet Collic geleidet af Kold Feber som endnu vedvare, var Hand aarsaget i anledning af den Kongl: Allern: Forordning de dato 19de Augustj 1745 Saaledes at Decidere alle til dette Ting Lovlig Indstefnte mens uincamminerede Sager udsettes, under deres forige Varsels Kraf(?) og uden nogen Videre nye indstefnelse, til næste Almindelig Ting paa dette Stæd igien at foretages.

Til at betiene Retten som Laug Rettes mænd næstkomende aar blev udnefnt Ole Homb, Siur Store Fosse, Hans Store Linge, Ole N. Berge, Ole Øfsthuus, Torger Lille Fosse, Omund Linge og Omund Røen.

Og som inted viidere ved dette Ting var at forrette, blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1759 d: 12 Novembr: blev Retten til almindelig Høste, Sage og Skatte ting holdet med Qvindherretz Skibredes Almue paa Møchelbust, og betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Johanes Tvedt, Knud Grødstøel, Jan Røsseland, Ole Liustvedt, Jon Røsland, Svend Døsseland, Ole Albrigtsen Liustvedt og Gabriel Nedre Fedt, overværende Stædets Foged Velædle Andreas Juel med meenige tingsøgende Almue.

Hvoreftter aller-

underdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og Høy Øvrigheds breve som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Dereftter
1. Hans Maj:ts Skiøde paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør med bøxel i gaarden Røsseland til Jon Frantsen mod 51 rd: datteret 28de October 1759.
2. Hans Maj:ts Skiøde paa ½ Løb Smør 1 Hud med bøxel i Røsseland til Ole Christophersen mod 68 rd: datteret 28 October 1758.
3. Hr: Bircke Domer Lambergs udgifne Obligation til forige Foged afgangne Kammer Raad Heiberg paa 200 rd: d: 9 Julj 1742, Læst til Mortification siden pengene til afg: Creditor er betalt til slutning d: 6 April 1752.
4. Petter Andersen Helvigens penge Mangels Lysning paa 1 ½ Løb Smør i Kaldestad som ejes og bruges af Hagtor Joensen, som hand i tiiden agter at indløse. dateret 12 Novembr: 1759.
5. Anders Jacobsen Huuses bøxel Sedler in duplo til Brynild Torckelsen paa Pladset Stavebachen under Huuse mod 1 rd: 4 Mrk:s Grundeleje aarlig. Dateret 12 Nov: 1759.
6. Skifttebrev efter afg: Myntling Anders Tøresen Møchlebust, hvor eftter Sterbboets ejendom i gaarden Musland 13 ½ Mrk: Smør er udlagt som Pandte bogen udviiser. datteret 21 Julj 1759.

Hans Tofte indleverede i Retten en Striepung hvorudj fandtes 23 rd: 3 Mrk: 14 s: Børnepenge hans Myntling Hans Olsen Fugleberg tilhørende med forspørgelse om nogen samme mod aarlig Interesse 5 eller 4 pro Cento og forsvarlig Pandt ville antage, hvorom ingen indfandt sig, thi blev pengene under forseigling Formynderen tilbageleveret.

Viidere for det!! Læst for det
6te!! Knud Nielsen Fedts udgifne Obligation paa 80 rd: til Giert Kileland(?) (Kierland?) mod 4 pro Cento og underpandt i 1 ½ Løb Smør i Fedt. dateret 12 Novbr: 1759.

Dereftter efter!! fremsadte Hr: Fogden for dette Skibreedes Almue de self same 10 qvestioner som ved Strandebarms ting Moveret er. hvortil blev Svaret: Til 1te qvest: Nej. 2de qv: Nej. 3de qv: Nej. 4de qv: Nej herudj Skibredet findes Slet ingen uSkyldsadte Herligheder. 5te Nej Slet ingen Jorddrot eller Self ejer herudj Skibredet har dette aar brugt meere end sin egen paaboende Gaard. 6te herudj Skibredet findes ej fleere Sauger end Helvigs, Onerims og Huus Sauger hvormed ingen forandring er uden vedkomende Saug ejeres nu jnden Retten aflagde Eedelig angivelse saadant indbefatter. 7de qv: af de omspurdte Persohner findes ingen uden Bircke Dommer Andreas Lamberg som paa Giæstgiveriet i Tærøen, har holt for Reisende samestæds fornøden Forpflegnings Vahrer, og ej befatted sig med minste anden Handel og brug. 8de qv: Lænsmanden Søren Møchelbust bruger i Møchelbust som er Land Lægd for aftag 2 Løb:r 2 pd: 6 Mrk: Smør. 9de qv: som ved Strandebarms ting. 10de qv: Ligesaa. Herom Fogden begiærede tings vidne som blev bevilget.

Dereftter tilspurgte Fogden vedkomende opsidere paa Aftags Gaardene Møchelbust og Kierland om dennem ej er bleven gotgiort alle slags Skatter af den affelte Skyld i bemelte Gaarder for indeværende Aar, hvortil de Svarede Joe Viidere tilspurdte hand Almuen om nogen af disse 2de gaarde saa meged er forbædret, at dennem noged til Aftagenes Forminskelse igien kand paalegges hvortil de svarede Nej! herom blev tingsvidne udstæd.

Den Skydsende Almue her i Skibreedet tilstod at dennem af Fogden og Sorenskriveren er bleven betalt tingskydsen pro persona pr: Miil 4 s: derom tings vidne udstæd.

De 2de Skadeliidende beboere af Gaarden Nedre Sandvig, Frue Møller og Frue Segelche tilstod at dennem af Fogden er gotgiort alle de bevilgede Skatter af gaarden N. Sandvig som det 2det og sidste frieheds Aar for den overgangne Ildsvaade paa bemelte gaards huuse. herom tingsvidne udstæd.

Endelig blev Odels mandtallet og Restancen for dette Skibreede stoer (ope rum) oplæst, og dereftter af alle ujmodsagt.

Til at betiene Retten som Laug Rettes mænd næstkomende Aar 1760 blev udnefnt følgende sc: Knud Knudsen Natterstad, Hans Hansen Sunde, Hans Tollefsen ibm:, Johannes Larsen ibm:, Anders Gundersen ibm:, Niels Larsen Bielland, Ole Olsen ibm:, og Lars Ericksen Bielland.

Som jnted viidere ved dette Ting var at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1759 d: 15de Novbr: blev almindel: Skatte og Sage Ting holdet for Schaanevigs Almue paa Lænsmands Gaarden Gielmervigen og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Peder Skoga, Torkel Hegland, Gudmund Leervig, Svend Aaseim, Torbiørn Mortvedt, Johanes Leite, Mogens Skaalnæs, og Peder Lækknæs. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle Andreas Juel med Menige Tingsøgende Almue.

Hvorpaa Allerunderdanigst og underdanig blev Publiceret De Kongl: allernaadigste Anordninger Saavelsom den Høye Øfrigheds Foranstaltninger og Høye ordres som paa dette Aars Afholte Høste Tinge ere Læste og foran i denne Protocoll Speciel findes extraherede.

Som Fogden med Skatternes anfang giorde begyndelse, blev Retten til i Morgen ophæved.

1759: 3

Anden Dagen d: 16 November blev Retten igien sadt og betient med forbemelte Laug Rett paa Gielmervig.

Da blev publiceret

1te Ole Jenssen Eeritzlands Skiøde paa 1 ½ Løb Smør ¾ huud i gaarden Eeritzland til Sønnen Mads Olsen jmod 250 rdlr:s betaling datteret 15 November 1759.

2. Knud Monsen Wichas udgifne Obligation paa 55 rd: jmod 4 pro Cento og underpant i 1 Løb Smør i Wicha til Ole Olsen Waagen, datteret 15 Nov: 1759.

3. Hans Amlands med fleeres Skiøde paa 12 Mrk: Smør i Nedre Rafdal mod 10 rdlr:s betaling til Abraham Olsen. dat: 16 Nov: 1759.

4. Biørn Larsen Wiches udgifne Skiøde paa 1 Løb 1 pd: 18 Mrk: Smør i Wicha til Sønen Ole Biørnsen mod 66 rd: 3 Mrk: datteret 16 Nov: 1759.

5. Peder Toftekalvens udgifne Skiøde til Tøris Storhoug paa Toftekalven ½ Løb Smør mod 240 rd: dat: 4 Augustj 1759.

6. Lars Aarthuun med fleres Skiøde paa 15 ¾ Mrk: Smør i Diuve til Torckel Olsen mod 12 rd: 1 Mrk: 2 s: datteret 15 Nov: 1759.
7. Hagtor Melchevigs udgifne Obligation til Ole Schaden paa 25 rd: d: 15 Nov: 1755 læst til Mortification eftter Creditors paateignede Qvittering af 20 Martj 1758.
8. Hagtor Melchevigs udgifne Obligation paa Capital 42 rd: til Tormod Johansen Tvedte mod 4 pro Cento og 1 pund 18 Mrk:r Smørs underpandt i Melchevig. dateret 16 Nov: 1759.

Johanes Rullestad fremkom for Retten og anviiste Huden af een Voxen Biørn som eftter Almuens Tilstaaelse af Ham er Skudt udi Hands Gaard Rullestads Marker her i Præstegieldet nestl: Som/m/er, Thj blev Ham Skud Pengene 2 rdr: af Stædets Hr: Foged udi Retten betalte.

Videre blev allerunderdanigst publiceret
Hans Kongl: Maj:ts Skiøde til Olver Gudmunsen paa 2 Løber Smør med Bøxel samt over Byxel til 9 Mrk: Smør udi gaarden Holmedahl her i Schaanevigs Præstegield, hvorfor er betalt 97 rdr: 72 s: dateret Fredensborg Slott d: 5te Mai 1759.

Ole Iversen Qvam som for Aarlig Grundleies tilsvar har Bøxlet et Slaatteland tilhørende Schaanevigs Præstegaard liggende ved Søen tedt hos Skaanevigs Kiercke paa hvilket Stæd Hand som Huusmand nu boer, fremkom for Retten og beklagelig anmelte at Saavel Itzige som forige Consumptions Forpagter dette og forige aaringer hafver fordret dog ei af Ham nødt udi aarlig Consumption 2 rdr: uagted Hand, der allerede er i Sit 60ve aar er aldeles Fattig, har ingen Korn Aufling, icke eller!! (heller) nogen Slags Handel af øl, Brendevin eller andet, Sidder med Koene og 2de Børn hvoraf det Elste er 3 aar og hafver intet andet at ernære og Klæde Sig og Sine med end det Lidet Hand som Bøygde Bordarbeids Mand og Snedker Ved Sine 2 Hænder og Sure Sved hos godt Folck kand Fortiene, og da Hand forud giør Sig det underdanige Haab at Stifttets Befallingsmand Naadigst dispenserer Ham fra Consumptions Ansvar naar Hands Excellence bliver underretted om at forestaaende medfører Sandhed, Saa bad Ole Iversen Qvam det Samtl: nu tilstædeværende Almue ville declarere hvad Dennem om Hands Næring og omstændigheder Sandfærdig veed at Siige.
Samtl: Almuen hertil Svarede at det er Dennem ganske vel Vitterlig at Ole Iversen Qvam for det 1te er een gamel og Svagelig Mand, 2det at Hand ingen Borgerlig eller Gastgieberlig Næring har eller har haftt i de 7 aar Hand som Huusmand har boet paa Skaanevigs Præstegaards \ben:te/ Grund og altsaa ei har haftt eller hafver andet til underholdning og Klæder for Sig og Koene med 2de Spæde Børn end det lidet Hand med Sine Hænder ved Snedker og Bordarbeide Kand Fortiene, og hvorfor Hand allerede er Fattig og hereftter ved Alderens tiltagelse ufeilbar vil blive mere udarmet allerhelst Hand Hafver ingen Korn Aufling mens allene som melt Slaaer et Lidet Engeland.
Ole Iversen Qvam bad at forestaaende maatte Hannem som et Tingsvidne under Rettens Bekræfttning Beskreven vorde meddeelt som blev Bevilget.

Lars Olsen Sævereide hafver til dette Ting Muntl: Indstefnt

1759: 3b

Joen Sloke for skl: gield 19 rdr: og 1 aars Renter deraf denne tiid forfalden at Taale Dom til Betaling og Erstatte Processens Omkostninger.
Joen Slocke mødte ei eftter Paaraab.
Citanten fordie det eene af Stefne Vidnerne udebliver begiærede Sagen udsadt til næste Ting da Hand vil beviise at Lovl: Stefnemaal til dette Ting er skeed hvorved det har med Sagen Sit Forblivende.

Dereftter blev Publiceret følgende Skiftte breve saasom
1te Skifttebrev Forretted paa Gaarden Nedre Rafdal efter Ole Olsen begyndt d: 6 April 1758 og Slutted 15 Nov: 1759 hvorefter 18 Mrk: Smør i Nedre Rafdal er saaledes udlagt Abraham Olsen 6 Mrk:r Smør, Ingerie Abrahams Datter 3 Mrk:r Johannes Olsen 3 Mrk:r Ole Olsen 3 Mrk:r Britte Ols Datter 1 ½ Mrk: og Knud Johansen 1 ½ Mrk: tilsamen 5 Mrk: Mrk:en er 15 rd:
2. Eet dito forretted paa Kalviig eftter Niels Torgersen begyndt 17de Septembr: og Slutted 12 Nov: 1759, hvorefter Sterbboets Jordegods ½ Løb Smør er saaledes udlagt Encken Sirj Torbiørns Datter 18 Mrk: Smør for 12 rd: Sønen Torger 12 Mrk: for 8 rd: og Datteren Elj 6 Mrk:r for 4 rd:

Dereftter Hr: Fogden Fremsadte for Almuen de aarlige Spørsmaale, hvorefter hand begiærede Almuens Svar sig beskreven meddeelt under Rettens Seigl.
1te det Ordinaire Tings vidne bestaaende af de sædvanlige 10 qvæstioner, hvorpaa Almuen Svarede saaleedes til 1te qv: Nej! herudj Skibreedet har icke enten dette eller de foregaaende Aaringer, været fundet eller bierget noged Slags Vrag eller Strandet Godz. 2 qv: [?] 3 qv: Nej herudj Skibredet er dette aar 1759 Deris Maj:t icke tilfalden nogen af de omspurdte uvisse Indkomster saasom forbrudte boedslodder, 6te og Tiende penge for udenRigs førte Midler, eller andet deslige. 4 qv: herudj Skibredet findes slet ingen uSkyldsadte herligheder, Rydninger, Laxe og Silde vaager, Qverner [eller] andet under hvad Nafn nefnes kand. 5 qv: Nej herudj Skibredet har det Aar 1759 icke været nogen Jorddrot eller Self ejer som har brugt meere end sin egen paaboende Gaard med sine herligheder. 6 qv: herudj Skibreedet findes ej fleere Sauger hvorpaa bord Skiæres end Handelands 2de Sauger, Wahlens og Storhougs, samt Wiigs, Wisekiers, Gielmervigs og Nord Ebne Sauger, som alle ere Smaae Flom og bæcke Sauger, i øvrigt hvad Skuuren, Tømmeret dertil og Damstockerne betreffer, forcklarer vedkomende Saug Ejeres nu jnden Retten aflagde ædelige samme udførlig. betreffende den forhen her i Skibredet værende Nedre Sandvig Saug, som af Vandfald blev udtagen, da er same ingen Stæds igien bleven opbygt. 7 qv: herudj Skibredet har Slet ingen af de omspurgde Persohner sig opholdt indeværende aar 1759, saasom Bønder Sønner, Self Foster Karle eller deslige som eftter Skatte Forordningen Skatte bør. 8 qv: Bøigde Lænsmanden Christopher Pedersen har dette som de foregaaende Aaringer brugt og beboet udj Gaarden Gielmervig 2 Løber 2 pund Smør. 9 qv: Nej ingen udj dette Skibreede, har jndeværende Aar sig forseet med uLovlig Skov hugst eller bord skiørsel imod de om Skov Væsenet udgangne Anordninger. 10 qv: Nej herudj Skibreedet findes Slet ingen Almindinger eller Rydninger, ej heller har nogen forseet sig med under maals Tømmer hugst eller Knapholdt, Tønde Stav eller deslige, Ligesaa Svarede og Lænsmand og Almue at udj dette Skibreede, er ingen hugst skeed i de Beneficerede Skove af noget Slags Tømmer, hvoraf den Recognition, som Skatte Forordningen paabyder, bør svares. herom blev Tings vidne udstæd.

Anlangende Ting Skydsen svarede Lænsmand og Almuen at den Skydsende Almue har af Fogden og Sorenskriveren nødt deris betaling pro persona 4 s: Miilen, herom Tingsvidne udstæd.

Paa tilspørgende svarede Lænsmand og Almuen at Opsiiderne paa Alle Aftags Gaardene heri Skibreedet, er gotgiort alle de anbefalede Skatter af Affeldningen i dito gaarde, Ligesom og at Gaardene ej er saa meged forbedret, at dennem noged til Aftagenes forminskelse igien kand paalegges. herom Tings vidne udstæd.

Paa Fogdens tilspørgende om der er falden nogen første bøxler af Deris Maj:ts ejende Strøe Gods heri Skibreedet sc: Glomen og Blaateigen, Svarede Almuen: aldeeles Slet ingen første bøxel er af dette Gods jndeværende Aar falden. Derom Tings Vidne udstæd.

Paa Fogdens viidere tilspørgende svarede Lænsmanden og Almuen at alle Slags Contributioner samt Landskylden og Aarlig tagen jtem Leeding

1759: 4

Er paa den Maade som j rettelagde Specification derover ommelder gotgiort, af det ødeliggende Strøegods her i Skibreedet, og at same gods inden tinge dette Aar har væred opbuden med saa fordeelagtige Conditioner som nogen Self ville antage, men der til har ingen væred at formaae? herom blev tings vidne udstæd.

Dereftter blev Odels mandtallet og Restancen stoer (ope rum) for dette Skibreede oplæst og af ingen ujmodsagt.

Til at betiene Retten som Laug Rettes mænd jndeværende Aar blev opnefnt Johanes Hegland, Christen Sunde, Tollef Svindland, Ole ibm: Jon Sloche, Hugne Furdal, Hans Amland og Harald Hougen.

Som jnted Viidere ved Tinget var at forrette, blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1759 d: 19 November blev Almindel: Skatte og Sageting holdet med Etne Skibredes Almue paa Fittie. Retten blev betient af eftterskrefne Laug Rettesmænd Nafnl: Lars Lunde, Tøres Øyen, Torbiørn Haaland, Rasmus Øvre Ness, Zackarias Løvereid, Lars Tuften, Torckel Winnie og Erick Winnie. Overværende Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Juel med meenige tingsøgende Almue.

Hvor næst aller underdanigst blev læst den Kongel: Forordning om den Confirmerende Ungdom og Stiftbefallingsmandens brev til Fogden angaaende de Spedalske Lemmer, som begge forhen i denne Protocoll ere Extraherede.

dereftter andre Particulaire Documenter

1. Knud Mochestads med fleeres Skiøde til Niels Nielsen paa 1 Løb Smør i Tesdal mod 72 rd: Datteret 19 Nov: 1759.
2. Niels Grindems med fleres Skiøde paa 1 (2?) pd: 21 Mrk:r Smør i Grindem til Lambrigt Nielsen mod 29 rd: 4 Mrk: dat: 19 Nov: 1759.
3. Jon Schiedsvolds udgifne Obligation paa 50 rd: til Jon Rame og hans Myntling Tieran Liusness mod 5 pro Cento og 2 pd: 6 Mrk:r Smørs underpandt i Schiedsvold. Datt: 19 Nov: 1759.
4. Skifttebrev Forretted paa Gaarden Øyen eftter Britte Halvors Datter, hvorefter boets ejende Jordegods 1 pd: 18 Mrk: Smør i Øyen saaledes er Udlagt til Enckemanden Tørres Olsen 21 Mrk:r for 50 rd: Sønen Halvor 6 Mrk:r for 14 rd: 1 Mrk: 11 3/7 s: Ole 6 Mrk:r for 14 rd: 1 Mrk: 11 3/7 s: Datteren Elj 3 Mrk:r for 7 rd: 13 5/7 s: Askier 3 Mrk:r for 7 rd: 13 5/7 s: og Borgille 3 Mrk:r for 7 rd: 13 5/7 s: Datteret 19 Nov: 1759.
5. Skifttebrev paa Høyland efter Marthe Johans Datter, hvoreftter Jordegodset 1 Løb 1 pund Smør i Høyland er saaledes Udlagt Torchel Evensen 1 pund 7 Mrk:r Smør for 25 rd: 5 Mrk:

Gudmund Torckelsen 15 Mrk:r for 12 rd: 3 Mrk: Erick Evensen 15 Mrk:r for 12 rd: 3 Mrk: Datteren Liva 7 Mrk:r for 5 rd: 5 Mrk: Christie 7 Mrk:r for 5 rd: 5 Mrk: Gyri 7 Mrk:r for 5 rd: 5 Mrk: Datter Sønen Lars Olsen 7 Mrk:r for 5 rd: 5 Mrk: og Datteren Brønnelle 7 Mrk:r for 5 rd: 5 Mrk: Datteret 8 Junj 1759.

6. Gudmund Høylands med fleeres Skiøde paa 2 pd: 17 Mrk:r Smør i Høyland mod 54 rd: 1 Mrk: til Torckel Evensen. Datteret 19 Junj 1759.

Siden Fogden med Skatternes hævelse giorde Anfang, blev Sage tinget til i Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 20 November blev Retten igien sadt og betient med forbemelte Laug Rett paa Fittie i Velbem:te Stædets Fogets Ofverværelse.

Ole Torsen Giære paa Egne og øfrige opsiddere paa østre Parten udi gaarden Giære Neml: Knud Flaaten, Joen Skiænsvold, Torgier Dynjebacken, Baar Torkelsen Giære, \og/ Ole Larsen ibdm: Deris Veigne hafver til dette Ting Tiid og Stæd Muntl: Ladet Indstefne Deres Naboe gaard Gralsætes opsiddere Tollef Jacobsen og Lars Knudsen fordie De ei allene ei hafver giærdet og vedligeholdt Skifttes og Haae gaarden imellem Deres gaarder Østre Giære og Gralsæter, Mens end og ladet frievillig Deres Bester hafne paa Citanternes hiemebøe og udmarker, desligeste fordie De indstefnte ei eftter Beskikkelse har villet Reparere og i Stand Sætte den Dennem {og deres} \af besagde/ gaard tilkomende anpart af dito Haae og Skifttes gaard, Saa at Citanterne derfor til Deres Eiendoms Conservation har været Nødt de instefntes Part at Reparere hvilken Reparations Bekostninger berørte Gralsetters opsiddere ei allene er Stefnt ved Dom eftter Reigning at godtgiøre \Citanterne/, Mens end og bepligtes fra Citanternes Bøe og Marker Sig med Deres Bester her eftter at entholde Samt hereftter at vedligeholde Forsvarlig nockbem:te Haae- og Skifttes-gaard, herom at Paahøre Prov og erstate Processens omkostninger.

Tollef Jacobsen og Ole Larsen Gralsæt {hafver til} mødte for Retten og tilstoed

1759: 4b

at være i denne Sag Saaledes som anførdt mere end 14 Dage Siden for Deres Boepæler Lovl: Stefnte, de tilstoed iligemaade at Deres Bester oftte har gaaet til Hafns i Citanternes eene Hafngange i Deres Hieme Hauge og paa Deres Hiemebøe De tilstoed og at Citanterne af Citanternes Egen Skov og tilfang nestl: Høst gierdede for Comparenterne nogle Favners Længde Haae gaard som Comparenterne ei eftter advarsel og Beskikkelse i Stand Sadte. Forbemelte Comparenter Declarerede at de herefter vil og skal aarlig vedligeholde Haa- og Skiftes Gaarden jmellem Deris og Citanternes Gaarders buebeiter og aldrig beite enten paa Citanternes bøe eller i Udmarckerne, hvorom de skal hver for sig give Deris Jætle børn vedbørlig holde Ordre, og dersom Jætle børnene holder sig icke sam/m/e eftterretlig, skal de for Deris Giærninger og indfald, som hos bønder være ansvarlig, Ligesom de nu efter inden Retten med Citanterne sluttede Foreening, betalte Citanterne 2 rd: for den Haa Gaard Citanterne paa egen bekostning for dennem næstleden Høst, opsadte, saa og fordie Citanterne udj Een 7 á 8 aar for Dennem haver Repareret og vedligeholdt de anparter udj udmarcken som de indstefnte burde ved lige holdt. Endelig betalte og Comparenterne Citanterne udj denne Processe[s] bekostning 1 rd: 2 s:

Citanterne til sin tiids følge, bad at Retten ved Dom vil fastsette hvad de indstefnte nu for Retten har tilstaaed, alt paa Grund af Lov og det skeede Muntlige Stefnemaal.

Afsagt!

Eftter De indstefnte Tollef og Lars Gravelsetters jnden denne Rett giorde tilstaaelse og den paastefnte Sags Natuur, bør bemelte Gravelsetters opsidere og deris eftterkommere paa Deris

Gaard Gravelsetter, hereftter ej alleene Aarlig gierde og holde i Lovfør stand den anpart af Haa- og Skifttes Gaarden de eftter Gaards Skyld og Lod tilkommer af Haae og Skiftes gaarden jmellem Parterne, mens end og udj eftertiiden icke lade Deris beester komme jnd jmellem Haae og Skiftes Gaarden i Citanternes bejter og udmarcker. Skulle saadant skee, skal det icke undskylde Gravelsetters opsiidere for Ansvar, at de vil paaskyde at indgrebet er skeed dem uafviidende af Deris Jætle børn saasom enhver skal staae til Ansvar for hvad hans Jætle barn foretager sig. Dersom og Gravelsetters opsiidere hereftter forsømmer aarl: at holde fornefnte Haae og Gierdes Gaard i forsvarlig stand, da skal Citanterne og deris eftterkom/m/ere paa Østre parten i Giære, Magt og Ret have, at i stand sette det manglende ved Leje Folck, og beckostningernes beløb at nyde om icke mindelig saa ved Lov tvang hos de skyldige Gravelsetters opsiidere.

Fogden Hr: Juel i rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Samuel Haaim 25 rdlr:s bøder betreffende, som hand efter Dom til Bergens Manufactuur huus er tilfunden at betale.

Den indstefnte Samuel Haaim mødte og betalte til afdrag til Hr: Fogden 14 rd:, og for de øvrige 11 rdr: begiærede hand {til} Dilation til næste ting, som Fogden ham accorderede, og jmidlertiid begiærede Fogden Sagen til Sommertinged Differeret, som af Retten blev bevilget.

Erick Nielsen tjenende Lænsmanden Johannes Fittie lod paa sin broder Ole Nielsens saavelsom egne Veigne, 3de og siste gang Lyse Penge mangel til 2 Løber 18 Mrk:r Smør udj gaarden Østrem som for nærværende tiid ejes og bruges af Lars Torbiørnsen, hvilcket Gods de som Odels mænd agter med tiiden at indløse fra bemelte Lars Østrim, og hvor om hand fra Retten begiærede sig attest meddeelt, som blev bevilget.

Tosten Osvog hafde til dette Ting tiid og Stæd ved Muntlig varsel Ladet indstefnte Tieran Osvog, først fordie Tieran Osvaag inden Retten imedens Aastæds Forretning paa Gaarden Osvog blev holdet, \nestl: Somer/ sagde at hand for Citanten har staaet paa sit bare Liv, Desligeste at enten Citanten eller hans Formand paa Citantens brug i gaarden Ousvaag Joen Osvog haver fløtted Merckepaalerne imellem Citanternes Ejendom i Ousvog, og for det 3de fordie den indstefnte, Citanten til skade haver slaaet Græs afvigte Sommer ind over ved det eftter de af Retten needsadte Marcke Steener. Derom at anhøre vidner og den ergangne Dom, sampt taale Dom til undgieldelse, opretning og Ansvar eftter Lov og Sagens beskaffenhed, jtem erstatte Processens omckostning.

Den indstefnte Tieran Ousvog mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.

Thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Jens Juuleskaar og Hans Joensen

1759: 5

Som under Eed bekræftede at de for meer end 14 dage siden haver Lovl: Stefnt Tieran Ousvog for hans boepæl i Eget paahør Ligesom incaminationen ommelder.

Citanten fremstillede sine Vidner med begiær de maatte vorde afhørdte.

1te Vidne Ingemon Engelsgierd aflagde Eed og provede at omtrent 8te dage eftter Aastæds Sagen mellem Citanten og Tjeran Ousvog var afhandlet nestl: Somer; {Slog} \Saae/ Vidnet Tieran Ousvaags Slaat paa hiemmebøen at være skeed 2 ½ Fods bredde og 10 Favners lengde ind paa Citantens Engebøe jmellem 2de Marcke Steener, og var det Slaaede Høe icke ½ børe, men omtrent en Liden tiemme af 6 s:s Værdie. Vidnet forklarede ellers at Tieran Ousvog for Aastæds Retten forbemelte Tiid, sagde til Citanten Torsten Ousvog at hand for Citanten har gaaet paa sit bare Liv, desligeste at enten Citanten eller hans Formand Joen Ousvog har

fløtted Marckepaallerne jmellem Parternes hiemme Marcker paa Ousvog. Viidere hafde dette vidne ej at prove.
2. Vidne Niels Osnæs, provede j et og alt som første vidne uden forandring.
3. Vidne Gabriel Waagen aflagde Eed og provede angaaende Enge Slaatten af Tieran Ousvog som første vidne Ingemon Engelskiær uden forandring. Viidere hafde dette Vidne ej at prove.
Citanten hafde fleere Vidner at føre til næste ting, og jmidlertiid begiærede den udeblevne Tieran Ousvog Laugdaget.

Eragted!

Den Lovlig Stefnte men nu Absente Tieran Ousvog, Gives Laug dag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Tosten Pedersen Osvog i Rette æskede sin fra seeniste Ting opsadte Sag Contra Lambrigt Nielsen Grindem Slagsmaal og haartræckning betreffende.
Lambrigt Nielsen Grindem mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag Lovl: Stefnt.
Citanten bad om Dom i Sagen.
Den indstefnte hafde inted paa sin siide at frem føre uden hand sagde at være uskyldig i det paastefnte

Afsagt!

Det er med 2de Eenstemmige vidner afbeviist at Lambrigt Nielsen Grindem udj et Giæste bud paa Gaarden Axdal Sommeren 1758 i Vreed hue efter foregaaende Mund Kiæcklen, haver med sine hænder haardraget Citanten Tosten Osvaag og trøckcket hans Hoved til Væggen i Biørn Axdals Stue; Thi bør sam/m/e Lambrigt Grindem følgel: Lovens 6 bogs 7 Capt: 8 Art: udj bøder betale til Hans Maj:ts Cassa 3de 6 Lod Sølf som er 9 rd:, og til Citanten Tosten Ousvog i Processens omckostning 2 ½ rdlr: Alt at udreedes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under viidere Lovl: affærd eftter Loven.

Samuel Haaim i Rette æskede sin fra Sommertinged 1758 opsadte Sag Contra Hans Biøndal, betreffende en Citanten frackommen Hoppe, hvorom Hans Biøndal same tiid har lovet at Stefne Contra og føre vidner til sin formeente befrielse, som til dato ej er skeed, da hand vil fornemme om Hans Biøndal nu møder som tillige er Stefnt, at betale Processens omkostning.
Den indstefnte Hans Biøndal mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans veigne.
thi frem stoed Stefne vidnerne Jens Juule Skaar og Hans Jonsen som ved Eed bekræftede at de for meer end 14 dage siden Lovlig har Stefnt Hans Biøndal i eged paahør for hans boepæl.
Citanten begiærede Sagen til Sommer tinged Differeret for at indkalde sine Vidner og tillige begiærede Hans Biøndal til sam/m/e tiid Laugdag.

Eragted!

Hans Biøndal gives Laug dag som nu Lovl: Stefnt, men Absent, til næste Ting at møde med tilsvar, Ligesom og Citanten same tiid haver at besørge sine vidner Lovl: indstefnte.

Fogden i Rette æskede den fra forige Rettes tiid mod ægtegiftt manden Niels Ryg anlagte og udsadte Lejermaals Sag

1759: 5b

Og da der nu følgelig Rettens seeneste Eragtning hos bem:te Niels Ryg er giort den ved Forordningen af 6te Dec: 1743 allernaadigst befallede undersøgnings Forretning om hans boes tilstand, Saa producerede hand nu same af den høye Øvrighed approberet men i andledning af det seeniste Rettes dag udinden denne Sag passerede, fandt sig beføjed forjnden hand Sagen til Endelig Dom kunde slutte eller paastaae af Retten at udbede at

bemelte Niels Ryg maatte tilspørges hvad enten hand vil tilstaae sig at være Barne Fader, eller og hvorledes hand sig Sigtelsen vil fralegge?
Niels Ryg [svarede]? til Fogdens tilførdte at hand ej kand erjndre andet end at hand joe \kand/ have haft omgiengelse med qvinde mennisket Marithe Lars Datter, men at hand \ej/ er Fader til det barn hvormed hun er need komet veed hand vist, siden at tiiden da hun kom i Barsel Seng, accorderer ej med hans bereigning og Declarerer hand sig ganske villig til paa det første nemlig at hand icke er det omtvistede eller omstefnte barns Fader, og hvad sig angaar det sidste nemlig hvorvidt at hand fra al Legemlig omgiengelse \ej/(?) med hende skulle være befriet, saa hvercken vilde eller kunde hand derfore aflegge nogen Eed, saasom om nogen Legemlig omgiengelse imellem Dennem skulle være skeed, saa er saadant en gang foregaaet sig i hans Druckenskab, End viidere gav Niels Ryg tilkiende det hand til dette Ting haver begiegnet Sagen med Continuations Stefnemaal, hvilcket Stefnemaal af 18 Octobris 1759 hand frem lagde og udj Retten blev oplæst.
Paa den indstefnte Elias Eechelands veigne som og Self for Retten var tilstæde, mødte Procurator Hans Giøen, som vedtog paa hans veigne Lovl: Stefnemaal. Dernæst gav hand Retten tilkiende at hans Principal, efter foregaaende Lavdags foreleggelse haver værred nødsaged med Continuations Stefnemaal, og derved ladet indstefne Citanten Niels Ryg for at paahøre Eendeel Vidner til sin befrielse for den Sigtelse som Citanten Niels Ryg Contra Parten Elias Echeland saa utilbørligen haver hannem tillagt, samt at anhøre Dom til Contra Partens friekiendelse, saavel som Processens omkostning at tilsvare. Endelig er og indstefnet til Vedermæhle Qvinde Mennisket Anne Lars Datter at være nærværende ved denne Rettens behandling med viidere som Stefnemaalet ommelder. det paaberaabte Stefnemaal lagde hand i Rette dateret 2 Nov: 1759 næst forhen som blev oplæst. End viidere lod Fuldmægtigen Giøen tilføre: at som Hans Principal Elias Echeland ved det allegerede Stefnemaal ladet indkalde de tilforn af Niels Ryg indstefnte vidner, og same jnden Retten paa sidst holdende Sommerting haver aflagt sit vidnes byrd, da som Comparenten ej eftter Sagens Natuur behøver fleere Qvestioner til Dennem at fremsedte, Saa vilde hand udbede af Retten at saamange som nu Møder maatte blive Demitteret, Derjmod fremstillede de udj Stefnemaalet benefnte Nye vidner, som hand begiærede Eedfæsted og afhørdte.
Niels Ryg tilstoed paa Rettens tilspørgende, det oplæste Stefnemaals Lovlige forkyndelse.
1te Vidne Siur Moe aflagde Eed og blev tilspurt af Elias Echelands Fuldmægtig Hans Giøen. 1te om vidnet icke efter Elias Echelands forlangende, var hos Marte Lars Datter som nu for Retten indfandt sig og tilstod de begge Continuations Stefnemaalers Lovlige forckyndelse, og tilspurte hende om Elias Echeland hafde haft med hende Legemlig omgiengelse. Førend vidnets Svar blev indhented, explicerede Actor Sig at uagted begge de indkomne Stefnemaale hannem ej er Anviist, Saa vilde hand dog agte same sig som Lovl: forkyndte, og alleene Reservere sig i henseende Sagens omstændig!! (-heder) at fremkomme med sin paastand. dernæst Svarede berørte første prov til den fremsadte Qvestion at noged efter Marithe LarsDatter var opkommet af berørte Barsel Sæng, forføjede Deponenten saavelsom Gregorius Sørem sig i følge med Elias Echeland hen til gaardepladsen Træet, hvorhelst Marite Lars Datter sig da opholdt, For at tilspørge hende om Elias Echeland med hende hafde haftt Legemlig omgiengelse og var hendes Barns Fader, ved Deris Ankomst

1759: 6

Til Træet blev Deponenten og det andet beskickelses Vidnet staaende ude paa Gaarden, mens Elias Eeckeland som gick ind i Stuen, kom strax tilbage med Marithe Lars Datter til dennem som Vidnede, da hand tilspurdte hende om hand var hendes Barne Fader? hvortil hun svarede saaledes: Nei ieg tager dig frie for Barne Fader, og fleere ord eller andet end nu sidst tilført blev ej af Elias spurdt eller Marithe Svaret.

2. Vidne Gregorius Søreim mødte icke, mens efter siigende Reist til Bergen og derfra endnu icke hiemckom/m/et
3. Vidne Soldat Torckel Hansen Grønstad aflagde Eed og forklarede at næstleden aars høst 8 dage for Michaelj \Een/ Dag efter at det var oppedaget at Marite Lars Datter var Frugtsommelig, kaldede Niels Ryg vidnet som den tiid stod udj hans aars tiæneste for sig og udj enRum spurde om hand icke med en god villie ville paatage sig at være Marite Lars Datters barns Fader, sagde og at om vidnet det vilde, skulle hand paa en anden Mands veigne give ham 10 rd:, Mens efter at provet lenge derfor hafde veigret sig helst fordie hand icke hafde været til Guds bord og altsaa icke forstoed sig derpaa, overtalte dog hans huusbond Niels Ryg ham omsider dertil at sige Ja, som og vidnet derefter Self udførte i blant Folck at hand hafde besvangret Marithe Lars Datter og saavel Stædets Sogne Præst som hans paarørende kaldte saadant udj tvifls maal, bekiendte hand omsiider Sandheden ved det hand sagde at være for hende ganske frie. hafde ej viidere at prove, uden dette: at Niels Ryg ej Nafngav hvad Mand det var hand sc: Niels Ryg skulle give de 10 rd: for.
4. Vidne Torckel Moe og 5te Vidne Anna Christens Datter Moe mødte icke.
6. Vidne Biørn Ramme aflagde Eed og sagde at næstleden aars høst en dag i Korn Skuuren, fortalgte(?) vidnets Søn Torbiørn Biørnsen, som da var Soldat og næstleden Vintter ved Døden afgick, Deponenten at saavel Elias Echeland for Niels Ryg som Niels Ryg Self af ham hafde begiært at hand for Niels Ryg ville paatage sig at være forbemelte Marithe Lars Datters barns Fader som og bemelte Søn spurdte vidnet om hand sig det maatte paatage? hvortil vidnet Svarede at hand det icke skulle giøre efterdie hand ej hafde været til Confirmation, Alt dette hørte og vidnets Kone Helga Gabriels Datter, som nu er Absent, sluttelig sagde vidnet at hand ingensinde af Elias Echeland eller Niels Ryg har hørt noged af det omspurdte.
8. Vidne Mickel Larsen Moe aflagde Eed og forklarede at næstleden foraar en Prædicken dag ved Grindems Kircke saae vidnet at Elias Eckeland Leverte Niels Ryg 5 rd: saavelsom Niels Rygges Signet, derhos sigende at det var de penge som var Leverte paa brevet for den Tøs som var besvangret, mens hand nefnte icke hvad brev det var, ej heller Tøsens Nafn.
9. Vidne Mickel Graateigen aflagde Eed og provede i ord og meening Eenstemig som næstforige vidne.
Eftter at saavidt var avangeret fremlagde Jon Schiedsvold indstefnte Sogne Præst Velærværdig Hr: Hegelunds Skifttl: vidnes byrd af 19 Nov: 1759 som blev oplæst.
Contra Partens Fuldmægtig lod tilføre at hand syntes det giorde unødig at begiære nogen Lavdags foreleggelse for de Stefnte og udeblevne saasom Sagen er tydelig oplyst paa hans Principals Siide, udj det øvrige lagde hand i Rette en Reigning over denne Sags medgaaende omkostninger datteret denne Dags Dato som blev oplæst.
Actor som under denne Sags Procedur underlig maatte fornemme at her snart søges til at det Barn med hvilcket den indstefnte Marite Lars Datter er nedkomet udj Barsel Sæng, ej skal have eller faae nogen Fader. Den Actor ved Præsten Hr: Hegelunds Skrivelse for Barne Fader angivne Niels Ryg har søgt ved vidner som under Sagen ere førdte, at \oplyse/ den bonde og ægtegift mand Elias Echeland skal være {Barne} det omtvistede Barns Fader, denne beskyldte Barne Fader har atter ved vidner villet gotgiort at Niels Ryg er den rette og sande

1759: 6b

Barne Fader. Over alt her er nu et Barn, som ufeilbar maae have Fader, den, ved Præsten angivne Niels Ryg kand icke fragaae at hand med det indstefnte Qvinde Menniske har haft Legemlig omgiengelse, som hans udi Retten producerede Stefnemaal Self bevidner, den indstefnte Marite Lars Datter efter de adskillige vidners udsagn haver bekjendt, saa paa den Eene og saa paa den anden, at hand eller den er hendes Barns Fader, Saa i henseende til denne

besynderlige Sagens omstændighed, nødes Actor til at giøre denne paastand og i Rette settelse at den indstefnte Niels Ryg ved Endelig Dom først maae tilfindes at fralegge sig Sagen og sigtelsen om Barne Fader ved Eed, hvilcken Een nemlig Eed om hand endskiønt skulle trøste sig at aflegge, hand dog følgelig Loven og den Kongelige allernaadigste Forordning, som den der for dette Qvinde Menniske at have haft Legemlig omgiengelse har kundet declarere sig frie, at bør lide, hvornæst da, naar Actor herudjnden har nødt Rettens biefald, hand nermere i henseende til den tilligemed beskyldte Barne Fader Elias Echeland vil formeere sin i Rette settelse og paastand.

Retten i andledning af at Qvinde Mennisket Marithe Lars Datter har bekjendt det Niels Ryg udj 1 ½ Aar med hende har haftt Legemlig omgiengelse saa ofte Lejlighed der til har \værede/ givet, tilspurdte Niels Ryg hvad hand til eller mod saadan hendes udsigende har at siige, desligeste om hand med en frelst Samvittighed kand ved Eed bekræfte om hand icke uden den vedstandne Eene Gang har med Marithe Lars Datter haft Legemlig omgiengelse, Ligesom icke heller Retten med frelst Samvittighed \nu/ vil eller kand paalegge Niels Ryg Eed om hand er frie for at være Barne Fader eller icke, mens tager sig Reserveret derudjnden nermere og!! (at?) Resolvere, naar Mand af Niels Rygges Svar bliver underretted om hvad tiid hand med hende hafde den vedstandne Legemlig omgiengelse, thi just deraf kand udfindes enten Eeden som proponeret er, om den skulle være nødig, bør antages eller ej.

Niels Ryg Svarede: at hand icke synes det er fornøden at besverge det hand icke uden engang med Marithe Lars Datter har haft Legemlig omgiengelse, og altsaa vil hand derom icke giøre nogen Eed, ja hand vil icke sværge paa andet end at hand icke er hendes Barns Fader, saasom hun kom i Barsel Seng omtrent 46 uger efter at hand den vedstandne Eene Gang med hende udj Druckenskab som melt hafde haft omgiengelse.

Marithe Lars Datter paa Dommerens tilspørgende vedblev endu uden minste Forandring hendes jnden Retten Sagens næst forige Session giorde bekjendelse, hvorpaa hun og har ved Skrifts staaelsen annammet Sakramented, saa at hun endnu som før forcklarede at hun icke med Elias Echeland men med Niels Ryg har haft Legemlig omgiengelse.

Retten derefter tilspurdte Elias Echeland om hand med frelst Samvittighed kand benægte aldrig med Marite Lars Datter har haft Legemlig omgiængelse, eller overtalt Marithe Lars Datter at bekjende paa Niels Ryg? Rs: hand har aldeles icke med hende haftt Legemlig omgiengelse, og icke heller bedet hende bekjende enten paa Niels Ryg eller nogen anden.

Eragted!

Da Niels Ryg in toto har nægted at giøre Eed at hand icke uden den vedstandne Eene Gang med Marithe Lars datter har haft Legemlig omgiengelse, og udj Sagen tillige ved vidnernes førelse tillige er indløbet de ting som forvolder at Retten icke med frelst Samvittighed kand tillade Niels Ryg at giøre den Eed hand Self har udvaldt sig at giøre, Saa bliver Same icke heller af Ham modtaged, men derjmod ansees same som noged der icke er fornøden eller kand befrie Niels Ryg, thi hvad enten hand er Barne Fader eller icke, er noged som icke vedkommer Straffen, for den ved-

1759: 7

standne Lejermaals forseelse.

Procurator Hans Giøen lod tilføre neml: paa Elias Echelands veigne at hand ej vilde opholde Retten med lang og vidløftig Proceduur, for at oplyse Sagen paa sin Principals veigne, Saa lagde hand i Rette sin Skriftlige Deduction datteret denne dags Dato som blev oplæst.

Actor hafde icke viidere, icke heller Contra Citanterne Niels Ryg og Elias Echeland udj Sagen at indvende eller paastaae, uden at de indlod den under Dom.

Afsagt

Den løse bekjendelse Qvinde Mennisket Marithe Lars Datter efter Actens udviis haver giort, men siden jnden Retten Ercklæret jnden Retten løgnagtig og usandferdig imod bonde manden Elias Echeland, kand eller bør icke jmod hans benægtelse giøre ham skyldig eller Straffeldig, og hvorfor hand for Actors tiltale og Niels Ryges beskyldninger udj denne Sag bør aldeeles frie at være. Hvad sig derjmod Niels Ryg betreffer, da efterdie berørte Qvinde Menniskes paa ham giorde bekjendelse saavel for denne Rett, som udj Kirken ved hendes Skrifts staaelse, for saavidt af Niels Ryg her for Retten er tilstaaed, at hand icke kand sige sig frie for med hende jo engang at have haft Legemlig omgiengelse, hand og icke har dristed sig ved Eed at benægte det hand ej oftere med hende haver begaaet saadan løsagtigheds synd; Saa Kiendes for Rett, følgelig Loven, samt den Kongl: allernaadigste Forordning af 6 Dec:bris 1743 at dito ægtegiftt Mand Niels Ryg bør afsoene den begangne Lejermaals forseelse, ved at udreede af sit Boes Midler til hans Kongl: Maj:ts Cassa 1te Dobbelte Lejermaals bøder 24 rd:, og for det Andet 10de parten af hans beholdne Hoved Lod som efter den indkomne approberede Inqvisitions Forretnings udviis er 10 rd: 3 Mrk: 7 s:, hvilcken 10de part Conceqventlig udgiør 1 rd: 5 ½ s: Processens omkostninger vorder efter Sagens omstændigheder paa alle siider ophævet. Det paadømte udreeder Niels Ryg 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under viidere Lovl: adfærd eftter Loven.

Dereftter blev Læst
Lænsmand Johanes Fitties bøxel Sedel paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør efter aftag i Østrim til Johanes Olsen mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paateignet den Eene. datteret 20 Nov: 1759.

Fogden derefter begiærede sine Tingsvidner til sit Reignskabs belæg examineret, hvoraf det Ordinaire Tingsvidne bestaaende af 10 Qvestioner 1t blev foretaged, hvorpaa Almuens Svar faldt ligesom ved de andre tinge uden til 6, 8, 9, og 10 Qvestion svarede de saaleedes: Til 8 qv: at Lænsmanden herudi Skibredet Johanes Ericksen har dette som forige aar brugt og beboet gaarden Fittie af 3 Løb 18 Mrk:r Smør som Sorterer under Landlægd. 6 qv: Nej herudj Skibredet findes Slet ingen Sauger, hvorpaa bord Skiæres. 9 qv: Nej herudj Skibredet findes slet ingen Skover eller Sauger, og altsaa er heller ingen som sig med uLovl: Skov hugst eller bord skiørsel sig har forseet. og 10 qv: Nej herudj Skibredet findes Slet ingen almindinger eller Skove, og altsaa er heller ingen hugst derudj skeed, ej heller har nogen forseet sig med under maals Tømmer hugst til Tønde Staf, Knapholdt eller deslige. betreffende hugst i de Beneficerede Skove har det som ovenmelt same beskaffenhed at deraf findes ingen. Herom blev Tings vidne udstæd.

Paa Fogdens tilspørgende om Almuen er bekjendt at der er falden nogen første bøxel dette Aar af Deris Maj:ts ejende Strøegods 1 ½ Løb Smør efter aftag udj Gaarden Øvre Grindem? Dertil svarede Lænsmanden og Almuen at de aldeeles icke veed at der er falden nogen første bøxel af ovenmelte Gaard. herom Tings vidne udstæd.

Paa Fogdens viidere tilspørgende om icke de skade liidende opsiidere paa Aftags Gaarderne herudj Skibreedet har nødt alle de anbefallede Skatter af den affeldte Skyld gotgiort? hvortil de Svarede: at det omspurdte er Rigtig dennem af Fogden gotgiort. herom Tings vidne udstæd,

Ligesom og om Tingskydsen Som Almuen tilstod at være dennem af Fogden gotgiort tilligemed af Sorenskriveren pro persona 4 s: Miilen.

Odels mandtallet og Restancen stoer 137 rd: 9 s: blev derpaa oplæst og af alle uimod sagt.

Til at betiene Retten som Laug Rettes mænd næst komende aar blev udnefnt Gotskalck Schiold, Niels og Christen Frette, Tieran Flaaden, Ole Haaimsnes, Samuel Haaim, Hans Qvame, og Thor Eickrem.

og som inted videre ved tinged var at forrette, blev Retten ophævet.

1759: 7b

Anno 1759 d: 22de Novbr: blev Almindel: \Høste/ Skatte og Sage Ting holdet for Fieldbergs Præstegields Almue paa det ordinaire Tingstæd gaarden Kiellesvig og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Neml: Torkel Heggen, Lars Hixdal, Ole Lien, Arne Opeim, Sten Opeim, Syver Røen, Wier Tvedt og Niels Nielsen Døreim. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle Andreas Juel med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornæst Allerunderdanigst og underdanig blev læst de Kongl: Allern: Anordninger og den høye øfrigheds ordres som foran paa dette aars Høste Ting udi Etne ere læste og extraherede.

Derefter andre Particulaire Documenter

1. Ole Hansen Fatlands udgifne Gavebrev paa 1 Løb Smør 1 Hud i Gaarden Sundnes til Sønen Ole Olsen, Dateret 2den Aprilis 1759.
2. Gunder Andersen Store Lundes udgifne Obligation paa 40 rd: til Hans Berge mod 4 pro Cento Renter og underpandt i ½ Løb Smør i Store Lunde. datteret 22 Nov: 1759.
3. Niels Siursen Dørrems Obligation henseende til det Vilckaar hand giver Joen Larsen og huustroe Anna Ols Datter af Dørrem. Datteret 22 Nov: 1759.
4. Ole Goutesen Steenslands udgifne Obligation til Tord Haldorsen Bierckenes paa Capital 60 rd: mod 4 pro Cento og imod 1 Løb Smør og 1 buckskinds underpandt i Steensland. Datteret 22 Nov: 1759.
5. Lars Siursen Gierevigs udstædde Obligation til forige Foged Hr: Kammer Raad Heiberg d: 16 Nov: 1739 Læst til Mortification, siden den Endelige Ræst af Capitalen er betalt til afdøde Creditors Arvinger efter Qvittering af 24 Oct: 1759.
6. Lars Siursen Gierevigs udgifne Skiøde paa 1 ½ Løb Smør i gaarden Gierevig til Ole Ingebretsen mod 140 rd: Dat: 22 Nov: 1759.
7. Ole Ingebretsen Gierevigs udgifne Obligation til Ole Nielsen Ohnerim paa Capital 143 rd: mod underpant i 1 ½ Løb Smør i Giereviig og 4 pro Cento Renter. dateret 22 Nov: 1759.
8. Jon Larsen Eichaasses udgifne Skiøde til Lars Knudsen Aarvig paa gaarden Echaas af Skyld ½ Løb Smør for 34 rd: 3 Mrk: dat: 19 Sept: 1759.
9. Siur Ericksen Udbioes Obligation stoer 74 rd: til Ole Hansen Fatland mod 5 pro Cento Renter og underpandt i 1 Løb Smør 1 Hud i Udbioe datteret 12 Sep: 1759.
10. Skiftebrev paa Dahlen efter Mons Olsen, hvorefter Sterfboets ejendom i Fieldbergs Skibredes \Kircke/ som Vurderet 282 rd: med Jordegodz og viidere ibereignet, saaledes er udlagt Encken den halvedeel for 141 rd: og Ole Fatland den anden halvedeel for 141 rd: dateret 17 Martj 1758 (1759?)
11. Torchel og Lars Nedre Houge samt Svend Liens indgangne Forliig, angaaende Skiel Skiftte jmellem Deris udmarcker samt de førstes Ejendom/m/e inden Gierds. dateret 19 Junj 1759.

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen næst eftter den 23 November blev Retten igien sadt og betient med forbemelte Laug Rett paa Killesvig.

Fogden Hr: Juel gav tilkiende at hand til dette ting tiid og Stæd ved Muntlig varsel \har/ ladet jndstefne Thommes Johansen Røe for begangne Lejermaal med pigen Brithe Johans Datter som tillige er Stefnt, til at Taale Dom til bøders udreedelse,
De indstefnte mødte icke efter paaraab, men Lænsmanden Peder Killesvig meldte at bøderne skal for vedkomende indstefnte paagieldere blive betalt, hvorved Hr: Fogden Declarerede sig fornøjed. Thi har det der ved sit forblivende.

Tord Kaate og Torgier Nedre Lunde i Rette æskede sin fra Somertinget udsadte Sag Contra Ole Hansen Fatland ulovlig Skovhugst i gaarden Dahlens Skov betreffende.
begge Parterne Mødte for Retten, hvoraf Citanterne begiærede det Lavtagne Vidne Gullick Svalland som nu møder Eedtaged og afhørt,

1759: 8

thi fremstod bemelte Gullick Svalland, som eftter aflagt Eeed!! provede i et og alt som 6te Vidne Lars Wiche uden Forandring.
Citanterne bad om Dom i Sagen, og den indstefnte hafde icke viidere paa sin siide at fremføre.
paa Rettens tilspørgende blev af Parterne og de tilstæde værende vidner hvoraf de fleste endnu mødte tilstaaet at af de 430 omprovede Stuer, kand i det Ringeste være udbragt over hovedet 3 Saug Stocker af hvert Træe, Ligesom og hver Stu i sit Værdie af dem Considereres til 1 Mrk: in alles 71 rd: 4 Mrk:
Citanterne som før begiærede Dom.

Afsagt

Af de 430 Rod Træer eller Stuer som fra Høsten 1757 til Foraaret 1758 er Eftter førdte Vidners udsagn hugged i Gaarden Dahlens Skov, Finder Retten at halvningen Considereres á 1 Mrk: Stuven til 35 rd: 5 Mrk: er aavircket Tvers jmod Indstefnte Ole Hansen Fatlands jndgaaede Caution høstetinget 1757 \Til/ Citanternes Myndtlings Odels Gaard Dahlens \Skovs/ forringelse, og om disse 35 rd: 5 Mrk: hafde som skeed burde, blevet indført udj bemelte Myndtlings Stif Fader Mons Dahlens Arve skiftte som virckelig Gield og udgiftt, Saa hafde der af per Conceqvence flydet at indstefnte Ole Fatland, som Fader og Eeneste Arving eftter sin Søn Mons Dahlen hafde faaed 17 rd: 4 Mrk: 8 s: mindre i Arf end nu er skeed da Gielden er umeldet, thi Mons Dahlen som en Gifttings Mand tilckom det icke at svæcke gaardens Skov i ringeste tilfælde. I betragtning af forestaaende og fleere Sagens befundne omstændigheder, Kiendes for Rett at Ole Fatland, som har nødt Arf eftter sin uden Lifs Arvinger Afdøde Søn Mons Dahlen, bør og skal af same Arf fra sig levere til berørte Myndtling Karj Anders Datter Dahlen som hendes Formyndere Citanterne modtager og derfor i sin tiid aflegger Rigtighed for 17 rd: 4 Mrk: 8 s: For den Tømmer last Mons Dahlen Gaarden Dahlen til forringelse eftter billig Skiøn har aavircket udj Dito Gaards Skov fra høsten 1757 til Foraared 1758. hvorhos Retten icke Kand udfinde at det nu dømte kand eller skal være til følge for efttertiden, da Mand icke vil troe at saadan Aarlig hugst for dito Gaards Skoug af Myntlingens Moder eller Formyndere kand for Gaarden Skov taales. Processens omkostninger som formedelst den i Dahlens Skov skeede besigtelse og de derover siden til Tinget førdte vidner har væred desto meere betydelig, bør Ole Fatland betale til Citanterne

med 5 rdlr:, som alt udreedes og eftterkommes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under videre Adferd eftter Loven.

Halvor Arnevig haver til dette Ting, tiid og Stæd ved Skrifttl: Stefnemaal Ladet indkalde Svend Siursen Udbioe fordie hand icke har vildet følgelig mellem dennem opretted Contract givet hannem Skiøde paa 1 Løb 18 Mrk: Smør udj Gaarden Udbioe med viidere deraf dependere kand følgelig Stefnemaalets formeld, som datteret 2 November 1759 som hand nu i Rette lagde, der blev oplæst.

Den indstefnte Svend Bioe mødte for Retten og tilstoed det oplæste Stefnemaals Lovl: forckyndelse, Ligesom hand og sagde aldrig at have nægted Citanten Skiøde og overdragelse paa det omtvistede gods, naar hand allene bekommer af Citanten det som paa Kiøbe Summen mangler, og hvorpaa hand af Citanten er betalt 62 rd:

Til Rettens eftterretning gav begge parter tilkiende at for hver Mrk: af de paastefnte 1 Løb 18 Mrk: skal Citanten betale 5 Mrk: 4 s: som udgiør 78 rd: 4 Mrk: 8 s: Conceqventer Ræster den indstefnte paa Kiøbe Sum/m/en 16 rd: 4 Mrk: 8 s:

Citanten producerede den i Stefnemaalet paaberaabte Contract datteret 23 Nov: 1745 som blev oplæst viidere Svend Bioes

1759: 8b

Udgifne bøxelbrev til Tollack Halversen paa 1 Løb 18 Mrk: Smør udj Udbioe som blev oplæst.

Paa tilspørgende svarede Svend Udbioe at hand er Eneste Arving af sin Moder hvis Nafn er indført udj det indkomne bøxel brev, hvilcket bøxel brev er udgivet af ham efter Moderens død, Endelig tilstod Svend Bioe at af de i bøxle brevet anførdte 20 rd: har hvercken hand eller hans Moder noged Modtaged men i dets Stæd modtog hans Moder som en Art af Kaar af bøxel Manden Tollach Arnevig 20 Rdlr:

Citanten producerede nu inden Retten de manglende penge af Løsnings Retten 16 rd: 4 Mrk: 8 s: med tilspørgelse om Svend Bioe same nu vil modtage? hvortil hand Svarede Joe, og derpaa modtog same, dog paa Condition at det Skiøde som hand paa godset udstæder til Citanten, skal Citanten self betalte!!, hvilcket Halvor Arnevig Self Agnoscerede, Mens indstillede til Retten hvorledes med Processens omkostning skal forhandles.

Afsagt

Svend Bioe som Eeneste Arving \efter sin Moder/ bør som den der urettelig og tvers jmod i Rettelagt Contract haver paa hendes sc: Anna Hans Datters veigne bort bøxlet til Tollack Halvorsen den omtvistede anpart udj Udbioe, bør som den der ved same har forvoldt denne Process betale Citanten dens bekostning med 2 rd: eftterdie det icke stod enten i Svend Bioe eller Moders Magt, naar Moderen vilde forlade Dito Jorde brug, at overlade det til nogen, uden alleene til Citanten Halvor Arnevig, Endelig, bør Svend Bioe, dog efter tilstaaelse inden Retten meddeele for Citantens egen reigning Lovl: Skiøde paa den omtvistede 1 Løb 18 Mrk:r udj Udbioe. Det paadømte udreedes og eftterkommes 15 dage efter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Dernæst blev \læst/

Hans Maj:ts Skiøde paa Løsnings Retten til 1 ½ Løb Smør 1 hud 1 buckskind i gaarden Killesvig samt den der underliggende Plads Stavenesset skyldende 9 Mrk: Smør mod 21 rdlr:s betaling datteret Kiøbenhavn d: 20 Martj 1759 til Peder Johansen Killesvig

2. Siur Ericksen Udbioes Obligation til Ole Fatland dateret 26 Junj 1754 paa Capital 50 rd: Læst til Mortification siden same er fornyed ved seenere Obligation af 12 Sept: 1759.

3. Mickel Gundersens penge Mangels Lysning til 1 ½ Løb Smør i gaarden Hougland. dateret 23 Nov: 1759.

Dereftter blev Hr: Fogdens Tingsvidner Examineret, hvorpaa faldt følgende Giensvar som paa de øvrige Tinge, undtagen paa 6te 7 og 8 qvestion i det ordinaire Tingsvidne blev svaret saaleedes: sc: paa 6te at her udj Skibredet ej findes fleere eller andre bord Sauger hvorpaa bord Skiæres end Espelands, Wache, Øvre Houge, Fatland, Arnevig og Aarvigs Sauger hvormed ingen forandring er skeed, 7 qvestion af de omspurdte Persohner har ingen været eller opholdt sig uden Johan Schrøder som til de Rejsendes fornødenhed er beskicket til Giæstgiver paa Øhlens Giestgiverie. 8 qvest: Lænsmanden for dette Skibreede Peder Johansen bruger og beboer gaarden Killesvig 2 Løber 18 Mrk: Smør Land Lægd.

Paa Fogdens tilspørgende om gaarden Indbioes halve Landskylds gotgiørelse svarede saavel vedkomende Lejlendinger som Almuen at same er Opsiderne af Fogden gotgiort følgelig den Kongl: allernaadigste Resolution.

Viidere om den Ødepart i Indbioe og Øvre Axdal Svarede Almuen at af den første er svaret fuld Skatt af de øvrige Skylds opsiidere i Gaarden, mens jngen Landskyld, og af den sidste er ej svaret andet end Gresleje 1 rd: og udredning indeværende Aar. Om alt forestaaende blev tings vidne udstæd.

Odels Mandtallet og Restancen for dette Skibreede stoer (ope rum) blev der oplæst, og af alle ujmodsagt.

Til at betiene Retten som Laug Rettes mænd næstkomende Aar blev opnefnt følgende Baar Dørreim, Niels Siursen ibm:, Siur Hansen Eye, Siur Ormsen ibm:, Joen Klungland, Gunder Hougland, Joen Stumoe og Lars ibm:

Paa Fogdens tilspørgende Svarede Gudmund Larsen Aarvig at hanem af Fogden er gotgiort de bevilgede Skatter af hans afbrendte gaard for indeværende Aar som det 2det og sidste frieheds Aar.

Som inted viidere ved Tin-

1759: 9

get efter 3de Ganges udraab var at forrette, blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1759 d: 26 Novembris blev Almindelig Skatte og Sage Ting for Føyens Skibredes Læhnets gods holdet paa det ordinaire Tingstæd Gastgieber Stædet Leervigen udi Storøens Præstegield og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Neml: Daniel Sæbiørnsen Svortland, Niels Følkesnæs, Syver Knudsen Hallerager, Hans Simensen Følkesnæs, Lars Mikelsen Nøckling, Ole Hansen Stensvaag, Lars Larsen Søere Næsse, og Ole Isacksen Gielje. Ofverværendes Kongl: Maj:ts Foged Welædle Andreas Juel, med Menige Tingsøgende Almue.

Hvornæst Allerunderdanigst og underdanig blev læst de næst forige dette Aars Høst Ting for Fieldbergs Almue publicerede Kongl: og Høy Øfrigheds Foranstaltninger.

Dereftter blev Læst de Kongl: Documenter:
1te Hr: Smithes bøxle brev in duplo paa ½ Løb Smør ½ hud i gaarden Solhoug til Ole Matsen med Lejlendingens paateignede Revers datteret 27 Nov: 1758.
2. Danchert Kron som Forstander for Bergens Seminarium hans bøxel Seddel paa ½ Løb Smør 3/8 Hud udj Hysingstad til Ole Johansen. Datteret 4 Janu: 1759.
3. Rasmus Kraghs oprettede Contract med Formynderne for hans børn Msr: Gorm og fleere angaaende Ornings gaards brug. datteret 20 April 1759.
4. Bent Sundstabøes bøxel Sedler paa 1 pd: 3 Mrk: Smør 3/8 hud i gaarden Sundstabøe til Mathias Halvorsen. datteret 26 Nov: 1759.
5. Torbiørn Larsen Reisetters og Anders Larsens Skiøde paa 1 pd: Smør 1 g:skd i Holme med anpart i Blaamulens Laxevog til Engel Asbiørnsen mod 46 rd: Dateret 31 Oct: 1759.
6. Tøris Storhougs Skiøde paa 2 Løber 18 Mrk:r Smør i Watne til Peder Toftekalven mod 400 rd: dat: 4 Aug: 1759.
7. Peder Rasmusen Holmes Dito paa 12 Mrk: Smør i Holme til Niels Siursen mod 18 rd: Dat: 26 Nov: 1759.
8. Hr: Hertzbergs bøxel Seddel paa ½ Løb 9 Mrk: Smør i Gaaseland til Hans Hansen mod lovl: bøxel. Dat: 1 Oct: 1759.
9. do:s bøxel brev paa ½ Løb 9 Mrk: Smør i Notteland til Lars Olsen mod Lovl: bøxel. dat: 4 Aug: 1759.
10. Jocum Vadbechs do: paa ½ pd: Smør i Røgsund til Peder Pedersen d: 24 Novbr: 1759.
11. Hr: Hertsbergs do: paa ½ Løb 9 Mrk: Smør i Teigland til Niels Siursen mod Lovl: bøxel. dat: 4 Aug: 1759.
12. Hr: Mossins bøxle brev paa 1 pd: Smør 1 pd: Fisk i Hollund til Ingebret Evensen mod Lovl: bøxel. dat: 9 Nov: 1759.
13. Rasmus Mægebachens bøxel Sedel og Skiøde paa 11 Mrk: Smør i Mægebachen og 1/8 part i Klennesvogens Mackreel Vog mod 12 rd: 1 Mrk: til Gunder Østensen Grov. Dateret 26 Nov: 1759.
14. Hans Pedersen Lønings Skiøde med flere paa 1 pd: 17 Mrk:r i Lønning til Mickel Brandvig mod 54 rd: 4 Mrk: Datteret 25 Junj 1759.
15. Skiftebrev paa Siggervog efter Peder Larsen, hvorefter Sterbboets Jordegodz ½ Løb Smør i Siggervog for 80 rdr: er Udlagt Encken Sara Ellings Datter 18 Mrk:r for 40 rd: Jacob Pedersen 2 2/5 Mrk: for 5 rd: 2 Mrk: Johanes Pedersen 2 2/5 Mrk: for 5 rd: 2 Mrk: Mons Pedersen 2 2/5 Mrk: for 5 rd: 2 Mrk: Valtin Pedersen 2 2/5 Mrk: for 5 rd: 2 Mrk: Døttrene Marte, Sirj, Christie, Gunille, Berte, Sara og Anna Peders Døttre hver 1 1/5 Mrk: for 2 rd: 4 Mrk: Dateret 24 Nov: 1759.
16. Skiftebrev paa Berge efter Hans Sørensen, hvorefter 14 ½ Mrk: Smør i Berge for 14 rd: 3 Mrk:, saaledes er udlagt: Encken Dordi Niels Datter 6 ½ Mrk: for 6 rd: 3 Mrk: Sønerne Ole, Hans og Niels hver 2 Mrk:r for 2 rd: og Datteren Berte Hans Datter 2 Mrk:r for 2 rd: Dateret 24 Nov: 1759.
17. Jan Galtung og Jon Nygaards Skiøde paa Storøens Kircke med un-

1759: 9b

derliggende Jordegods og Tiender til Rasmus Hiertager mod 481 rd: Dateret 23 Junj 1759.
18. Rasmus Hiertagers udgifne Skiøde paa den halvedeel i Storøens Kircke med underliggende Jordegods og Tiender til Torbiørn Knudsen Skaar mod 240 rd: 3 Mrk: dateret 27 Nov: 1759.

Siden Fogden med Skatternes hævelse giorde Anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen næst eftter som var den 28 November blev Retten igien sadt paa forbemelte Tingstæd Leervigen og betient af det same Laug Rett.

Aadne Andersen Ornings Gaard i Rette æskede sin fra Høste tinged 1758 udsagde!! (udsadte?) Sag Contra Marje Ols Datter Eendeel beskyldninger betreffende. da hand ville fornemme om den indstefnte Møder.

Den indstefnte Marje Ols Datter mødte icke, Mens Procurator Holch indfandt sig for Retten og Declarerede at hand møder paa Marie Ols Datters veigne og begiærede ihenseende til at hand endnu er fremmet for Sagen, maatte faae Anstand til næst kom/m/ende ting, da hand vil see siden Sagen skal være af adskillig Vanskelighed, at befordre den indbemelte Sag med Contra Stefning begiegnet, da det vil komme An paa ved Vidners førelse som ventelig skal skee, hvem som er Autor til jrringerne som er jmellem Citanten og hans Principaljnde, bad ydmygst den Respective Domer ville lade ham paa sin Principaljndes veigne nyde den forlangte Anstand.

Retten ville tilspørge om Msr: Holch vil i denne Sag belegge eftter Lov sin Satg(?) (Sag?) ved at Nafngive de vidner hans Principaljnde agter at føre jmod de førte? Holch ihenseende til at hand nyelig haver talt med Marie Ols Datter, og det i en sær Hastighed, saa fick hand da icke Lejlighed at udforske hvad Videre hun kunde have, Men tager sig Reserveret ved Contra Stefningen same at frembringe, thi ihenseende til bemelte Marie Ols Datter er et uMyndigt fremmed og Venneløs barn, da haver hun icke haft Fornuft til at begiegne denne Sag, med nogen Contra Stefning, icke heller kand Comparenten Holch finde at nogen Vidner bør Nafngives naar Contra Stefning bliver forlanged uden at det ventelig vil forstaaes ved Citanten i fald hand Sagen ville have udsadt til Continuations Stefning, begiærende som før at den Respective Dommer ville bevilge ham udsettelse til næste ting.

Retten førend hand (dend?) Resolverede til eller fra, ville indhente Mons:r Holches Positive Svar om Msr: Holch ved det Intenderede Continuations Stefnemaal og de uNafngivne vidner, vil og Kand oplyse at Citantens Kone har Staalet det omtvistede Forcklæde? Holch Declarerede at hand icke egentlig kand binde sig hvercken til eller fra hvad vidner kand forcklare, som ved Contra Stefningen kunde vorde indkaldte, Men da hand nu er aldeeles fremmen for hvad som tilforn i denne Sag er passeret, og disse vanskelige Sorenskelige!! Hesselbergs Spørgsmaale kommer noget fremmet for, bad Holch alligevel om anstand til næst komende Ting for at faae Copie udaf alt hvad i denne Sag passeret er, til Marje Ols Datters fremme og Tarv.

Eragted

Hvorvel det icke var fornøden, indvilges dog den af Procurator Holch begierte Anstand og det til næste ting, mens ej lenger, med mindre vigtige omstændigheder kunde forvolde at Sagen da paa nye til et Andet ting maae og bør udsettes.

Rasmus Kragh gav til kiende at hand til dette ting tiid og Stæd med Skrifttlig Stefnemaal har indkaldet Sr: Niels Gorm, for hannem næstleden 9 Julj 1759 tillagde beskyldninger og ærrørige ord, Derom at anhøre Vidner, taale Dom og erstatte denne Processe[s] beckostning følgelig i Rettelagt Stefnemaal, som hand begiærede oplæst og som dereftter blev læst.

Niels Gorm blev paaraabt, mens mødte icke

Thi fremstillede Citanten

1759: 10

Stefne vidnerne Johanes Løning og David Svendsen, som ved Eed bekræfttede at have Stefnt Mons:r Gorm for meer end 14 dage siden i [hans] boepæl, Ligesom og vidnerne Madame Gorm og Halvor Larsen Øchland Ligesom deris paateigning paa Stefnemaalet omformelder.
Citanten begiærede de Mødende vidner Eedfæsted og Examineret.
1te Vidne Johannes Lønning aflagde Eed og vandt at næstleden Sommer 1 dag hørte vidnet at Niels Gorm af Citanten begiærede at hand maatte faae Skaared Eendeel bord til at Reparere Orning Gaards broe med, og da Citanten nægtede saadant og begge Parter der over kom i Mundkiægling, udlod Gorm sig dermed at dersom Citanten nægtede ham at Skiære bord eller Kløvninger til broen, som Ornings Gaards opsider skal vedligeholde, vilde Gorm Citanten uadspurdt, lade skiære som Formynder same bord eller Kløvninger. Da og Parterne viidere med det anførdte Continuerede Deris Mundkiægling, sagde Gorm til Citanten disse ord: Du er en Fandt. du haver icke med Fruegaarden at bestille Vii som Formyndere har meere at bestille med Fruegaarden end du, du kand icke betale hvad du er skyldig, og du haver indgivet en Skielms Reigning over din Stif Søn. hafde ej viidere at prove. Citanten fandt fornøden at udbede sig den Respective Domer vidnet ville Examinere om hand ej hørte at hans Contra Part Sr: Gorm sagde at hand var en Skielm og en bedrager, jae udbrød med disse ord din forbandede Fandt. Viidere bad Citanten den Respective Domer ville Ligesaa examinere Vidnet om hand ej hørte at bemelte Gorm ham truede: at dersom ieg ej holdt min Mund, skulle hand kaste mig under Qvernhuuset, Endskiønt denne Dispute ej Reiste sig i Qvernhuuset Respondo Vidnet kand ej erindre eller veed at have hørt hand kaldte Citanten var en Skielm, men at hand siger du var vædt!! (værdt) at kastes under Qvernhuuset. Citanten fandt fornøden at Observere dette: hvad Vidnet i saa fald forklarede angaaende broen og Ornings gaards væsen, da er denne Sag, som icke denne i ringeste maade vedkomende ej heller af hanem paastefnt, Men overalt maae dog underrette at saalænge Citanten beboer Ornings Gaard, er hand nermest at Reparere saavel broen som andet, allerhelst, da hand til broen Allerede hafde Skaaret 2 ½ tylt kløvet Tømer, som hand reent blev formeent at bruge, hvilcket hand nermere naar fornøden giøres med andet bevislig giøre. For Ellers at komme til nærmeste beviis paa hans Contra Partes ilde opførsel, da kand mand paa Stefningen af hans paateigning see det Sandeste angaaendes den af ham saakaldede Skielmske Reigning, haver hand icke endnu beviist førend den af Høy øvrighed bliver accorderet eller ej. Vidnet Reffererede sig til sin Eedelige forcklaring.
2. Vidne Halvor Larsen Øchland aflagde Eed og vandt i alle ord og Meeninger som første vidne uden forandring.
Citanten fandt fornøden at faae det 3de vidnes oplysning endskiønt Retten erfahrer af Gorms paaskrift paa hans huustroes veigne, at du er en Nar og en Fandt, da Citanten icke andet viste, kand og bevise af alle hans Naboer og Grender!! (Grander) at hand ej til dato hvercken har f…ed(?) eller bedraged nogen, langt mindre bør bære Nafn som Nar. For Ræsten udbad Citanten denne Sag til doms maatte tages, og i følge Lovens 6 Bogs 21 Capt: 2 Art: see ham fornøjed. Hvad Processens om-

1759: 10b

kostninger angaar, da indsetter hand det til Retten Self hvad den finder for got, thi denne Sag har icke Citanten anlagt i Ringeste Maade til hans Interesse eller fortiæniste, men alleene Conservere sit ærlige Nafn og Rygte.

Eragted!

Niels Gorm som nu Absent, men Lovl: Stefnt, gives Laugdag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Sr: Abraham Midelthun hafde til dette ting tiid og Stæd med Skriftlig Stefnemaal ladet indkalde Erick Gaaseland for tilføjed Skade paa en Citanten tilhørende Koe derom at anhøre Vidner, taale Dom og erstatte Processens omkostning følgelig Stefne maalets formeld som Citanten producerede i Retten dateret 2 Nov: 1759, som blev oplæst.

Erick Gaaseland blev paaraabt mens Mødte icke ej heller nogen paa hans Veigne.

thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Ole Indvehr og Daniel Sortland, som ved Eed bekræfttede at de for meere end 14 dage siden har forkyndt det i Rette lagde Stefnemaal for Erick Gaaselands og de derudj Nafngivne Vidners boepæl og tilholds Stæd.

Af Vidnerne mødte alleene Randvej Mons Datter Gaaseland som aflagde Eed og vandt at en Dag nestl: Somer, saae vidnet at indstefnte Erick Gaaseland gick hen udj Øchlands Fæebeiter og skaer der Eene øre af en Citanten tilhørende Koe, hørdte og Erick Gaaseland sige at hand derved ville have \og tileigne sig/ Koen til hand bekom de penge Citanten var ham skyldig; vidnet forcklarede ellers at da det omprovede passerede, var Citanten icke hieme, vidnet veed icke at Citantens Koene eller nogen Anden gav Erick Gaaseland tilladelse at afskiere bemelte Koes øre. Videre hafde vidnet ej at prove.

Citanten begierede Laug dag saavel for Erick Gaaseland, saavelsom det udeblevne vidne.

Eragted.

Den Lovl: Stefnte mens absente Erick Gaaseland gives Laug dag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag, Ligesaa forelegges vidnet Niels Johansen Lundemandsverck under falsmaal at at!! møde for sit Eedelige vidnes byrd i denne Sag at aflegge.

Fogden dereftter fremsadte til Almuen de Sædvanlige Qvestioner som forige Aar, hvormed ingen forandring er skeed.

Ligesaa de øvrige Documenter til hans Reignskabs beleg, som blev besvaret som forige Aar; og hvorom alt tings vidne blev udstæd.

Odels mandtallet og Restancen stoer (ope rum) blev derpaa oplæst og af alle ujmodsagt.

Til at betiene Retten som Laug Rettes mænd næstkomende Aar blev udnefnt Knud Øchland, Niels ibm:, Endre Rolsnes, Sæbiørn Vigen, Torger Torget, Henrick Tvedervig, Jocum Klubben og Jngemon Øchland.

Som inted videre ved tinged var at forrette, blev Tinged ophævet.

Anno 1759 d: 29 Novembr: blev Almindel: Høsteting holdet med Fiere Skibredes Almue paa Leervigen, og Retten betient af eftterskrefne Laug Rettes mænd Johanes Biørgen, Haldor Røe, Knud Tvedte, Hans Aasbøe, Baar Lochne, Ole Sollem, Niels Qvalvog og Aan Sveen. Overværende i Retten Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Juel med meenige Tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og underdanig blev Læst den Kongl: Allernaadigste Forordning og Stiftamtmandens brev som ved Etnes ting i denne Protocol er extraheret.

Dereftter Andre Particulaire Documenter.

1. Hans Oves Obligation udstæd paa Capital 99 rd: til Provstjnde Korn d: 9 Junj 1756 Læst til Mortification efter Creditors Qvittering af 5 Nov: 1759.

2. Ole Siursen Flatnæsses Obligation paa Capital 32 rd: mod 5 p: C:to Rente og underpandt i 3 Vetter Korn i Flatnes til Jacob Mæcheland dat: 28 Nov: 1759.
3. Skiftebrev eftter Marte Lars Datter

1759: 11

Fagerland, hvorefter Sterbboets ejendom i Fagerland 2 pd: 6 Mrk: Smør saaledes er udlagt Enckemanden Povel Olsen 1 pd: 5 Mrk:r for 21 rd: 4 Mrk: 8 s: Sønen Ole 10 Mrk:r for 7 rd: 3 Mrk:, Døttrene Karj, Britte og Haldri hver 5 Mrk:r for 3 rd: 4 Mrk: 8 s: Datteret 23 Nov: 1759.
4. Skiftebrev eftter Rangnille Omunds Datter, hvorefter Sterbboets ejende 1 Løb 9 Mrk:r i Wastvig!! (Westvig) saaledes er Udlagt Enckemanden Anders \af/ 1 Løb 9 Mrk:r 1 pd: 18 Mrk: for 42 rd:, Sønerne Omund, Elling, Ole og Anders hver 6 Mrk:r for 6 rd: Døttrene Synneve, Anna, Barbroe, Ragnille og Aagaatte hver 3 Mrk:r for 3 rd: dat: 23 Nov: 1759.
5. Povel Olsen Fagerlands Skiøde paa egne og sine Myntlingers Veigne til Ole Povelsen \paa/ 1 pd: 20 Mrk:r i Fagerland mod 43 rd: 3 Mrk: dat: 28 Nov: 1759.
6. Jon Larsen Svallands Obligation paa 40 rd: til Msr: Abraham Hesselberg mod 5 pro Cento og underpandt i Wiche. dateret 19 Sept: 1759.
7. Hans Oves Obligation paa 160 rd: til Christen Erve mod 5 pro Cto og underpandt i 2 Løber udj Ohe. dat: 28 Nov: 1759.
8. Skifte brev efter Lars Hougschier hvoreftter Sterbboets Jordegods er udlagt til Arvingerne som igien eftter Skiøde har Solgt godset til Encken dat: 12 Augustj 1758.

Tollef Hougland opbød 12 rd: 2 Mrk: 4 s: Niels Tørissen Øchland tilhørig, som blev Forseiglet.

Som Fogden med Skatternes hævelse giorde Anfang, blev Sagetinged til i Morgen ophævet.

Dagen næst eftter den 29de Novembr: blev Retten igien sadt og betient med næst forbemelte Laug Rett paa Leerviigen.

Fogden atter i Rette æskede den Sag imod Knud Nordmandsen og Karj Ols Datter, som udj Løsagtighed har Avlet Barn samen, og det forjnden Drengen Knud Nordmandsens Confirmation, og da de ved seeniste Rettes holdelse have Declareret at de vil ægte hin anden og at Lejermaalet er skeed under saadant Løftte, Saa i henseende at {ej alleene} \hvercken/ bemelte Lejermaals begiengere Self, {men end og Faderen t} eller nogen paa hans veigne jtem Ligesaa paa den indstefnte Karj Ols Datters veigne nu for Retten mødte for at faae det udj fuldkommen erfahring hvorvit at de nu maatte have opfyldet Det Deris indgangne ægteskabs Løftte, alt til en nermere i agttagelse i henseende til bøder og Straf eftter den Aller naadigste Forordning af 2 Septembr: 1745 altsaa maatte begiære Sagen udsadt til næste anstundende Sommer ting, og dennem at gives Laug dag til at bevise hvorvidt at de nu kand have eftterkommet sit giorde ægteskabs Løftte eller ej. som indvilges.

Fogden Velædle Hr: Juel gav tilkjende at hand til dette ting tiid og Stæd med Muntl: varsel haver ladet indstefne Helje Evensen Westvig for forøvet Slagsmaal paa Helje Olsen, Desligeste hans huustroe som i Sagen impliceret, Der om at anhøre Vidnes byrd af Anna Gudmunds Datter Øchland, Ole Johansen Echeland, Anders Westvig og Ragnille ibm:, og dereftter taale Dom til bøders udreedelse.
Den indstefnte Helje Evensen Westvig mødte og tilstod Lovlig varsel, Ligesom og af vidnerne indfandt sig Ole Echeland, Anders Westvig og Ragnelle Westvig.

Citanten dereftter anmeldte at omendskiønt hand er hos sig self over beviist at de indstefnte vidner ej veed noged at forklare til Sagens oplysning, har hand dog i tancke indkaldet dennem derom.
Eftter at de indstefnte nu mødende vidner var Afhørte fra faldt Citanten Helje Olsen sit Søgemaal, hvorimod Fogden ej hafde noged at indvende. Thi ophæves Sagen.

{Torbiørn Øfre Wiig} \Fogden Hr: Juel/ hafde til dette ting ved Mundtlig varsel Ladet indstefne Anders Nedre Wiig og hans Kone Lisbet Rasmus Datter \og Torbiørn Nedre Wiig/ for forøvet Slagsmaal paa {Citanten} \hin anden/, derfor at anhøre Vidner, taale Dom og erstatte Processens Omkostninger. Til at vidne herom er under falsmaal Stefnt Torbiørn Nedre Wiig, Malene Nedre Wig, Niels Nedre Wiig, Ingebret Biercheland og Jens Biercheland.

1759: 11b

De indstefnte Mødte icke ej efter paaraab, ej heller nogen paa Deris Veigne ej heller nogen af de indstefnte vidner.
Thi Lod Fogden fremstille Stefne vidnerne Størck Hoversholm og Torbiørn Wiche som ved Eed bekræfttede at de for meere end 14 dage siden haver Stefnt de paaGieldende saavelsom de indbenefnte vidner for enhvers Boepæl.
Fogden som maatte fornemme at hvercken Vederparterne eller vidnerne møder, begiærede Sagen til Sommertinged udsadt og vedkomende saavelsom vidnerne forelagt.

Eragted

de Lovlig Stefnte mens nu udeblevne Torbiørn og Anders Wiig saavelsom Lisbet Rasmus Datter ibm: gives Laugdag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag, Ligesaa forelegges vidnerne Torbiørn og Malene Nedre Wiig, Niels Nedre Wiig, Ingebret Biercheland og Jens Biercheland under Lovens falsmaals Straf samme tiid at møde for deris Eedelig forcklaring i Sagen at aflegge.

Holger Birchhoug gav til kiende at have til dette ting tiid og Stæd ved Muntlig varsel Ladet indstefne Lænsmanden Størcker Hoversholm for 7 rd: 4 Mrk: 8 s:s Gield som Rejser sig af bemelte Lænsmand hos Citanten for 10 Aar siden eller Lenger har afkiøbt ham 2de øger og hvorpaa Ræster same 7 rd: 4 Mrk: 8 s:, som hand nu er Stefnt for, Derom at anhøre vidnes byrd af Gudmund Aarvig og Mallene Hoversholm, som huustroe til Citanten, og dereftter taale Dom og betale Processens omkostning.
Den indstefnte Størck Hoversholm mødte for Retten og tilstoed Lovl: Stefnemaal, mens benægtede Ganske Citantens Søgemaal, som noged hand ej haver minste deel udj, og vil i øvrigt have sig Reserveret tiltale til Citanten for saadan Løgnagtig beskyldning.
Citanten Holger Birkhoug, som maatte fornehme at ingen af vidnerne møder, maatte begiære anstand i Sagen til næste ting, og jmidlertiid bede dem af Retten forelagt.

Eragted

De Lovlig Stefnte mens udeblevne indbefnte!! (indbenefnte) vidner gives Laugdag til næste ting at møde for at aflegge Deris Eedelige forklaring i denne Sag.

Svend Stoupe anviste i Retten en Strie pung hvorudj fandtes 10 rdlr: 12 s: som hans 2de Myntlinger Jens Nielsen og Berte Niels Datter er tilhørende med forspørgsel om nogen same mod 5 eller 4 pro Cento Rente og Sufficant pandt vil modtage, Men som ingen derom indfandt, blev pengene med Rettens Seigl tilbageleveret.

Dereftter blev læst

Hr: Holbyes bøxel brev paa 1 Løb Smør 9 spand Korn i Tvedt til Daniel Danielsen mod Lovl: bøxel. dateret 10 Nov: 1759.

Dereftter blev Hr: Fogdens Tings vidner som sædvanlig examineret, og hvormed ingen forandring i nogen deel befandtes, og hvorom Tings vidnet blev udstæd.

Odels Mandtallet og Restancen for Fiære Skibreede stoer (ope rum) blev derpaa oplæst og af alle ujmodsagt.

Til at betiene Retten som Laug Rettes mænd Næst kommende aar udnefnes Johanes Nesse, Anders Hope, Anders Houge, Johanes Rinden, Tøres Echeland, Ole Flaaden, Jacob Mægeland og Johanes Sundførre

Som jnted viidere ved tinget var at forrette blev Sagetinged ophævet.

Anno 1759 d: 3 December blev Almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet paa Sørhuglen for Føyens og Waags Skibreeders Halsnøe Closters Gods, og Retten betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Jørgen Settervig, Lars Dahle, Ole Mathiesen Ness, Madz Hansen Lillebøe, Carl Urrang, Holger Eye, Anders Hovland og i Biørn Spidsøens Stæd Aanen Otterøen. Overværende i Retten Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Juel med meenige tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og underdanig blev læst den Kongl: Forordning

1759: 12

Og Stiftamtmandens brev som ved Etne Ting er læst og i denne Protocoll extraheret.

Dereftter følgende Particulaire Documenter:
1te Steen Fladeragers Skiøde paa 1 Løb Smør ½ hud i Hovland til Anders Mickelsen mod 90 rd: dat: 3 Dec: 1759.
2. Jørgen Aadnesen Settervigs Skiøde paa ½ rd: penge i Settervig til Povel Aadnesen mod 19 rd: 3 Mrk: Datteret 26 Nov: 1759.
3. Ole Olsen Brandvigs Obligation til Mons Rørvig paa 80 rd: mod 4 pro Cto og 1 Løb 18 Mrk:r Smørs underpandt i Lille Brandvigen. datt: 3 Dec: 1759.
4. Hr: Krigs Raad Korns udgifne bøxel Sedler in duplo til Giermund Aamundsen paa 1 Løb Smør 1 Hud udj Eldøen med Lejlendingens Revers paa den Eene. dat: 24 Novbr: 1759.
og 5te Erick Habbestads bøxel Sedler til Ole Carlsen paa 9 Mrk:r Smør i Evrevig. dat: 26 Nov: 1759.
Endelig Hr: Fogden Juels Fredlysning paa Sætteren Nyestemshougen under Øvre Spitsøen, datteret 1 Dec: 1759.

Dereftter Hr: Fogdens Tings vidner blev Examineret som udfalt som sædvanlig.

Odels Mandtallet og Restancen stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Den Skadel: opsider paa gaarden Grindem tilstod at Skatterne hannem af Fogden er bleven gotgiort dette Aar.

Til at betiene Retten som Laug Rettes mænd næstkommende aar blev udnefnt Poul Hovland, Hans Grow, Thomas ibm:, Niels Hage, Peder Hage, Hans Tvedt, Johanes ibm: og Anders Tvedt.

Og som inted viidere ved tinget var at forrette blev Retten ophævet.

Anno 1759 d: 4 December blev Almindelig Høste Sage og Skatte Ting holdet med Schonevigs og Opdals Skibreeders Halsnøe Closters Almue paa Sioe og Retten betient af eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Lars Bouge, Halvor Waage, Johanes Røen, Siur Hogstøel, Lars Bogstøe, Ole Fatland, Thore Fatland og Torger Sioe Overværende Kongl: Maj:ts Foged med meenige tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst den Kongl: Allernaadigste Forordning og Stifttamtmandens brev som ved Etne ting er extraheret.

Dereftter følgende Konge Skiøder og andre Particulaire breve saasom
1te Kongel: Skiøde til Thor Knudsen paa ½ Løb Smør ½ huud i gaarden Tvedt ved Hovland mod 62 rd: 24 s:s betalling. Dateret Fredensborg Slot d: 5 Maj 1759.
[2.] 1 do: til Peter (Peer) Henricksen paa 18 Mrk: Smør ¼ hud i Tvedt ved Hovland mod 31 rd: 12 s: Dat: 5 Maj 1759.
3. 1 do: til Niels Petersen paa 18 Mrk: Smør ¼ hud i bemelte Tvedt ved Hovland mod 31 rd: 12 s: dat: 5 Maj 1759.
4. 1 do: til Haldor Knudsen paa overbøxelen til ½ Løb Smør 1 f:skd i gaarden Tvedt ved Hovland mod 46 rd: 66 s: dat: 5 Maj 1759.
5. 1 do: til Mons Olsen paa 1 Løb Smør ½ hud i gaarden Floche (Flache) mod 68 rd: 24 s: datte: 5 Maj 1759.
6. 1 do: til Mads Johansen paa 1 Løb Smør ½ hud i gaarden Floche (Flache) mod 86 rd: 24 s: datteret 5 Maj 1759.
7. 1 dito til Hejne Hagtorsen paa overbøxelen til 2 Løber 9 Mrk: Smør 1 buckskind i gaarden Holmedal mod 109 rd: 24 skil: dateret 5 Maj 1759.
8. Johanes Nedre Sæbøes udgifne Obligation paa 60 rd: mod 4 pro Cto og underpant i 1 Løb 1 pd: 12 Mrk: Smør i Nedre Sæbøe til Mons Mickelsen Rørvig. Dat: 4 Dec: 1759.
9. Jens Monsen Hogstvedts Obligation til Torchel [??] paa 45 rd: mod 4 p Cto og underpandt 2 pd: 15 Mrk:r i Opstvedt. Dateret 4 Dec: 1759.
10. Axel Andersen Fiellands Obligation til Brynild Nielsen Schorpen paa 83 rd: mod 4 pro Cento og underpandt 1 ½ Løb Smør i Fielland. dat: 12 Nov: 1759.
11. Hagtor Heinesen Holmedal med fleeres Skiøde paa 1 Løb 11 Mrk: Smør i Holmedal til Anphind Pedersen mod 130 rd:, hvori er og bereignet 30 rd: for besidelses Retten, som eftter Skiødets formeld er Solgt af Hagtor Heinesen. Dat: 4 Decbr: 1759.

Dereftter blev Hr: Fogdens Tings vidner som sædvanlig examineret, hvorpaa Almuens Svar faldt ud som næstleden aar, og saaleedes derudj aldeeles ingen forandring.

Odels Mandtallet saavelsom Restancen sc: for Schonevigs Skibreede Stoer (ope rum) og for Opdals Skibreede (ope rum) tilsamen (ope rum) blev derpaa oplæst, og af alle ujmodsagt. hvorom især Tingsvidner blev udstæd.

Til at betiene Retten som Laug Rettes mænd næstkomende Aar blev udnefnt følgende Niels og Johanes Tungesvig, Colbeen Biørgen, Tørres Mehuus, Ole Schaden, Axel Fielland, Johanes Østensen og Johanes Mickelsen Nedre Tofte.

Videre blev læst
Ole Larsen Tvedts Skiøde paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Tvedt udgivet af Lars Olsen Tvedt mod 33 rd: 4 Mrk: 8 s: dat: 4 Dec: 1759.

Som inted viidere ved tinged var at oprette, blev Retten ophævet.

Og dette var så resten av året 1759.

Tingbok nr. I. A. 38 1759-1766 for Sunnhordland
Året 1760

(1760: 12)

Anno 1760 den 15 April blev Retten Sadt udj følgende Odels Sag Sadt paa gaarden Nedre Waage udj Strandebarms Skibreede og Præstegield samt Waraldsøe Kircke Sogn beliggende og betient

1760: 12b

af efterskrefne 8te af Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juel opnefnte otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlige Johannes Pedersen Neernes, Arne Haaversen Bergen. Jon Holgiersen Brue, Ole Pedersen Brue, Hans Torgersen Brue, Erick Larsen Netteland, Od Ericksen Havneraass og Johanes Johansen Børsem;
For Retten fremstillede sig Procurator Hans Giøen og gav til kiende at hand møder for Citanten Peder Pedersen Svindland som og Self for Retten var tilstæde, der til denne sadte Rett haver ved Skriftl: Stefnemaal ladet indstefne Lars Andersen med fleere MedEjere for gaarden Nedre Waage som nu beboes af bemelte Lars Andersen og er hans og Sønners Ejendom for at udløse bemelte Ejere imod Lovlige Løsnings penge for gaarden Nedre Waage, samt for ¼ udj Svindlands Saug, saavelsom Processens omckostninger at tilsvare med meere som Stefnemaalet ommelder. Det paaberaabte Stefnemaal lagde hand i Rette dateret 9 Novembr: 1759 som blev oplæst.
For Retten mødte Procurator Hans Waage for de indstefnte Lars Andersen Nedre Waage og Anders Giertsen Kiærevig tilligemed Myntlingerne Anders og Amund Lars Sønner som begge var tilstæde, og tog til Vedermehle Lovlig Stefnemaal. dernæst gav tilkiende at Sagen var formeret med Contra Stefnemaal hvilcket hand i Rettelagde som Dateret 24 febr: 1760 som blev oplæst.
Citantens Fuldmægtig vedtog Contra Stefnemaalets Lovlige forckyndelse paa sin Principals veigne, endskiønt at det af Contra Partens Fuldmægtig forfattede, og i Rettelagde Stefnemaal var Datteret paa en Søndag. Udj det øvrige vil hand have sig Reserveret paa sin Principals veigne al lovl: paaancke imod de udj Stefnemaalet fremsadte beskyldninger. Dernæst paastod Comparenten saavel som af Retten var begiærende at de indstefnte Vidner maatte Eedfæstes og afhøres.

Contra Citantens Fuldmægtig tog til vedermehle forsaavidt hand kand være viidende om hvad de indstefnte vidner kand udsige at Citanten Peder Pedersen Svindland er ældre Søster Søn end Contra Citantens Kone er, Men der foruden at Citanten icke kand have nogen Odels Rett til den her paaanckede gaard Nedre Waage, efterdj den udj saa lang tiid har været Contra Citantens ejendomb med arvelig tilfald, derfor som forhen formeener at Citanten bør giøre beviislig om hand har tilvunden sig nogen Odels!! (Odel) hertil gaarden siden den tiid efterdie gaarden blev Solgt med Citantens Faders og Moders villie, endskiønt de icke var ejende noged i ermelte paaanckede gaard, For det 1te maae hand giøre beviislig om de 2de brødre Lars Amundsen og Hejne Amundsen Hatteberg som er nermere Odels baarne end baade Citanten og Contra Citanten \sig same har fraskrevet/ Om Odels Rett skulle være. For det 2det var Citanten 34 aar gl: forjnden hand lyste sin penge mangels Lysning. For det 3de Er hand nu 44 aar gl: da hand nu kommer og paaancker gaarden, altsaa formeener hand at Citanten ej udj denne paaanckede gaard kand have nogen Odels Rett, efterdie {det} hans alder er langt over Hans Maj:ts allernaadigste Lovs bydende at indløse noget Odels Godz?

Citantens Fuldmægtig lod tilføre at hand kunde ej nocksom forundre sig over den af Procurator Waage giorde Declaration som ej kunde tiene til nogen Sandhed eller Rettens oplysning meer end som det 5te Hiul til en Vogn til de af Procurator Waage omtalte Citantens 2de Moder brødre Lars og Hejne Omunds Sønner ere icke til denne Rett indstefnte, og i fald Deris Rett ej skulde være forstaaen eller henfløjen med de vilde giæs, Saa haver de sin Rett ved Lovlig paaancke at søge sin formeente Rett, Ligesaa vel hos Peder Svindland saa de kand have det hos indstefnte Lars Andersen Nedre Waage; udj det øvrige syntes Comparenten at de indstefnte vidner maatte fremkaldes og afhøres som er for det 1te de 2de beskickelses Mænd Baar Tvedt og Anders Samsonsen Svindland. For det 2det Sergeant Iver Dybsland, Henrick Olsen Dybsland, Erick Larsen ibm:, Guldbrand Andersen Nedre Waage og Velfornemme Lænsmand Hans

1760: 13

Hansen Waage.

Procurator Waage fandt ej fornøden at svare noged til Procurator Giøens ugrundede Declaration som ingen Sandhed fører med sig, men hand Reffererer sig til sit forige.

Eragted!

Formedelst aftenens paackomme ophæves Retten til i Morgen.

Dagen næstefter som var den 16 April blev Retten atter Sadt med forbemelte Laug Rett paa forbemelte Aastæd gaarden Nedre Waage Da Parterne med Deris Fuldmægtiger Compareerede.

Hvor da Contra Citantens Fuldmægtig Procurator Waage for at evitere unødig vidløftighed tilstod ej allene at den paastefnte gaard Nedre Waage var fordum tiid Citanten Peder Svindlands Moder Brite Amunds Datters Fader Amund Andersen Nedre Waages frelste Odel og ejendom, Mens end og at Citantens Moder var bemelte Amund Waages ælste men Contra Citantens Kone Anna Amunds Datter derjmod hans yngste Datter, hvad hand ellers viidere i Sagen til oplysning kand have at indvende tager hand sig Reserveret naar den paa Hoved Citantens veigne er udageret.

Procurator Giøen paa sin Principals veigne lod tilføre at hand syntes i andledning af den af Procurator Waage giorde Declaration at det var unødig at føre de indstefnte vidner forsaavidt den af bemelte Waage giorde Declaration er betreffende, Men lagde dernæst i Rette en penge Mangels Lysning udvirket af Citanten Peder Pedersen Svindland forsaavit hans Odels Løsnings Rett var betreffende til Nedre Waage saavelsom om den paaanckede ¼ part udj

Svindlands Saug datteret 19 October 1750 som blev oplæst. Der næst lagde Citantens Fuldmægtig i Rette sin skriftlige Deduction af denne dags Dato som ligesaa blev oplæst.
Procurator Waage fremlagde dernæst hans Skriftlige Forsædt af Dato 14 April som blev oplæst, Viidere lagde Waage udj Rette et Skiøde af 18 Aug: 1727. som for Retten blev oplæst. 2. et Dito Skiøde af Dato 12 Martj 1736 som blev oplæst. 3de Skiftebrevet efter Contra Citantens broder Anders Andersen Nedre Waage Dateret 5 November 1732 derudj sees at Sal: Anders Andersens Encke Margarete Amunds Datter er ejende halve gaarden Nedre Waage tilligemed ¼ part udj Svindlands Saug og Grund. Af det allegerede Skiftebrev blev oplæst og skal blive Acten tilført saavidt insigneret er. 4. Viidere et Mage Skiftebrev af dato 30 Julj 1737. angaaende den ¼ part udj Svindlands Saug og Dybedals eller Øfsthuus teigen kaldet som blev oplæst. Og Endelig for det 5te et overdragelses brev udstæd af Anders Andersens Encke Margarethe Amunds Datter til Contra partens 2de Sønner Anders og Amund Lars Sønner Dateret 15 Maj 1756 som blev oplæst. Procurator Waage Reffererede sig til sit indgifne Indlæg og vilde see om Retten understod sig at fradømme Encken Margarethe Amunds Datter hendes frelste Ejendom halveparten udj Nedre Waage efterdie hun icke er stefnet enten at viige fra Jorden eller modtage Løsnings penge, Mens dog alligevel skal miste {det hun} og dømmes for det hun ej som meldt er Stefnt for, thi lad være at hun har overdraget Contra Citantens 2de Sønner som hendes Søsters børn halveparten udj gaarden, Saa flyder deraf icke at hun inden hendes dødsfald skeer har Skildt sig ved nogen ejendom, hvilcket og Klarlig illustres!! (illustreres) af den udj overdragelse brevet Citerede Lovs Articul, som blot handler om gave og icke hvor penge skal betales; Comparenten vil icke hefte sig til at Lars Waages Fødde Sønner med Fader idtzige tid er de Eeneste og Rette Odlinger til Nedre Waage, hvilcket at være hand synes at have bevist, Mens i det Stæd bad hand som før alleene derom at Retten ville chusere(?) om Citantens Stefnemaal bør Spildes eller følges, efterdie ustefnte Persohner ved en dom kunde frackiendes Deris Ejendom i fald Peder Svindland end hafde saa god Rett som tænckes og af Stefnemaalet kand sees,
Citantens Fuldmægtig Procurator Giøen fandt fornøden at protestere jmod Procurator Waages giorde paastand i andledning deraf at det i Rettelagde Gavebrev ej kand eller bør ansees for noged overdragelse brev men et frivilligt afstaaelse og gave brev, da hun sc: Encken

1760: 13b

Margarethe Omunds Datter ej kand tilreigne sig nogen ejendom udj gaarden Nedre Waage som hun saa Reent haver fra sig afhendet til sine 2de Søster Sønner Amund og Anders Lars Sønner, End viidere fandt Comparenten fornøden at give Retten tilkiende at det Skiøde som Lars Andersen haver udj hænde og nu af hans Fuldmægtig i Rettelagt kand ej ansees for lenger Hæfds tiid end bemelte Skiøde udviiser, icke heller bør Contra Parten benøtte sig af den Ejendoms tiid som hans afdøde broder Anders Andersen haver været ejende for den paaanckede gaard Nedre Waage, thi naar den i Rettelagde penge Mangels Lysning bliver fradragen den tiid som Contra Parten haver væred ejende denne ommelte gaard Nedre Waage, da haver Hans ejendoms tiid icke længer væred end udj 14 á 15 aars tiid, som Contra Parten haver haft den upaaancket, altsaa vilde Comparenten endnu som før protestere imod Procurator Waages giorde paastand som ickun kand ansees til udflugter og pengespilde, Saa vilde hand da udj det øvrige anvise herudj Retten de Lovlige og forhen andbudne Løsnings penge om vedkommende dem vilde imodtage førend Dom bliver afsagt. Dernæst jndlod hand Sagen under Dom.
Contra Parten med Fuldmægtig nægtede at modtage de i Retten anviste Løsningspenge, fordie hand Syntes at Hands {Fuld} Principal og icke Citanten var Odels og besidelses Mand til den omtvistede gaard Nedre Waage og i det øvrige Reffererede sig til sit forige.

Derefter blev af den ganske Rett saaledes

Eragted

Af det i Rettelagde overdragelse brev finder Retten at Encken Margarethe Amunds Datter nu mindre end tilforn er ejer for Halvningen af den paastefnte gaard Nedre Waage, thi efter de derudj anførte Conditioner kand eller bør Contra Citantens 2de Sønner ej af same gods blive virckelige ejere førend til hendes døds dag har forsynet med Klæde og Føde, hvilcket eftter indkomne tilstaaelse er den Eeneste betaling hun for halveparten i Nedre Waage har Løfte om, men end da icke nødt, og altsaa overdragelsen til ingen nødte førend same opfyldes. Af saa befatted Sag kand Retten icke andet i følge Lovens 1te bogs 4 Capt: 1te Art: end ansee Citantens Stefnemaal for ugyldig, hvorfor det og herved Casseres. Skulle derjmod Citanten jnden næst anstundende Juul viidere til næste Jorde Tiisdag ved nyt Stefnemaal giøre Sagen anhengig, vil det være fornøden at hand da Observerer at Stefne Lovlig alle Gaarden Nedre Waages ejere som hand vil have Dom over, hvilcket nu ej er skeed.

Anno 1760 dend 19de April blev Retten udi følgende Odels Sag Sadt paa gaarden Stueland udi Qvindherrets skibreede og Præstegield, og betiendt med efterskrevne 8te eftter Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juls ordre opnævnte Eedsorne Laugrettesmænd: Torger Døsseland, Brynniel Skorpen, Povel Kierland, Johannes Tvedt, Lars Møcklebust, Iver Helvigen, Gabriel Feedt og Svend Døsseland.

For Rætten fremstillede Sig Procurator Hans Giøen og gav til kiende at hand haver paa Citanten Samson Larsens veigne som og Selv for Rætten var tilstæde, der til …(?) denne berammede Tægte dag og for denne Lovlige Rætt haver ved Skrifttlig Stevnemaal Ladet jndstevne, Sin Fader Broder Thore Samsonsen Stueland, for at jmodtage Lovlige Løsnings penge for hands paa boende ejendom, udi bemelte gaard, Stueland, Som er Citantens Rætte og Sande Odel, samt gaarden for ham til næste fardag, at afstaae indrømme og Rødig giøre, saavelsom Processens Omkostninger at tilsvare, med videre som Stævnemaalet ommelder. Det paaberaabte Stævnemaal Lagde hand i Rætte Dateret dend 30te Novembr: 1759 som blev oplæst.

For Rætten Mødte Procurator Hans Waage for den jndstævnte Thore Samsonsen Stueland, som Selv var nærværende tilstæde, og da tog hand paa Sin Principals veigne, til Vedermæhle, samt tilstoed at Thore

1760: 14

Samsonsen Lovlig er forkyndt det Producerede Stævnemaal Desligeste at hand var tilbødet for næst afvigte Juul af Citanten for den omtvistede gaard Stueland, Løsnings penge, Mens fordie hands Principal icke erkiender Citantens itzige(?) Tiid, Men vel den jndstævnte Vederpart for Rætte Odling til Stueland, Saa har hand været aarsaget at begiægne Sagen paa sin, nemlig Comparentens Principals Side, med Contra Stævnemaal det hand i Rætte Lagde, og for Rætten blev oplæst af Dato 18de Januarj 1760.

Citantens Fuldmægtig tog til gienmæhle paa sin Principal Samsonn Larsen saavelsom paa Citantens Fader Lars Samsonsens veigne, at Contra Stævnemaalet er dem begge Lovlig forkyndt, dernæst begiærede Comparenten at de af hands Principal, indstævnte vidner Maatte Eedfæstes og afhøres.

Procurator Waage {af} \begiærede/ de af begge Parterne indstævnte vidner, Maatte under Eed afhøres og svare til de qvestioner Comparenten bad til dennem Maatte giøres, hvilcke hand nu under sin Haand Skrifttlig frem leverede under denne dags Dato sc: 19de April 1760. \som blev oplæst/ Af \Parternes/ vidner Møtte følgende som Eedens Forcklaring af Lov bogen blev forelæst, og hvilcke af Rætten blev advahret at vedblive Sandhed;

Citantens Prov.
1te Vidne Samson Olsen\Malmanger/ Stævnt af Citanten gl: over 43 aar, fød og opfød paa Naboe gaarden til den omtviste Jord Stueland, samt Sødster Søn til Citantens Fader og Contra Citanten, forcklarede at hands Fader Ole Johahansen!! (Johansen) Hielmeland, død omtrendt 20 aar siden, adskillige gange jnden sin død, Sagde at indstævnte Thore Stueland skulle sin Tiid besidde gaarden Stueland, og Citantens Fader som hands ældre Broder, deraf imidler tiid have nødtørfttig ophold, vidnet veed og, at den paastævnte gaard var hoved Citantens farfader Samson Larsen Stueland og forfædre fra umindelig Tiid deres frelste Odel, og af dennem blev beboet, Ligesom og Citantens nu i Live værende Fader, er Dito Samson Larsens ælste, og Contra Citanten derjmod Samson Larsens yngste Søn. Paa Contra Citantens tilspørgelse, Svarede vidnet at denne Jord Stueland haver Contra Citanten omtrendt eftter vidnes erindring \beboet/ 36 til 37 aar; Mens hvorlenge i den Tiid Contra Citanten deraf har været ejer er vidnet ubekienddt, Thi hand ved allene at Lenge eftter Contra Citanten kom til Jorden Løste hand den ind, jae hand veed at een deel af Participanterne eller medejerne udi gaarden ej førend omtrent 18 á 19 aar siden blev udbetalt, Ligesaa ved hand ej at Citantens Fader Lars Stueland har nødt nogen betalelse for sin fader arf udi Stueland, Med mindre samme skulle bestaae i det Vilckor hand, som før er Provet, til Dato haver nødt, hvilcked Sidste og vidnet er ubeckiendt,
2de Vidne Karie Samsonsdatter Store Omvigen \gl: 79 aar/ Stævnt af begge Parter, Sødster af Citantens Fader og Contra Citanten forcklarede at da Freed imellem vores Konge og det Svensche Riige, eftter foregaaende Krig, var Slutted, og Deponentjndens Broder, hoved Citantens Fader Lars Samsonsen, udenLands fra igienkom som Corporal i Krigs Tiennesten til dette Qvindherske Præstegield igien, fra hvilcked hand, med Tropperne, i tem/m/elig Mange aar havde været udCommanderet; Saa hørte vidnet at Citantens Fader, tilspurde sin og vidnes Fader, gl: Samson Larsen Stueland, om hand icke allereede havde indførdt sin Søn, Contra Citanten Thore Samsonsen /: som jmidler tiid Krigen varede, var hiemme i Landet :/ for denne gaard Stueland, desligeste hørte hun samme Tiid, Saavel at Faderens Svar derpaa faldt Saaledes: ieg har ej kundet jndføre Thore for gaarden Siden du var borte

1760: 14b

Som og at Citantens bemelte Fader andlediget deraf, svarede dette: Jorden kand den som vil, have, Men ieg vil icke have den, Vidnet hørdte end videre at hendes Fader formedelst forestaaende sin ælste Søn Citantens svar, opsagde Jorden Stueland for yngste Sønnen Contra Citanten Thore Samsonsen og hvorpaa berørte 2de Brødre imellem sig bleve saa aftalte og foreenede, at Lars Samsonsen Sin Livs Tiid skulle have Kaar af gaarden, uden at erlegge anden betaling derfor, end at Thore Samsonsen skulle være frie for at betale Broderen Lars Samsonsen noget af det hand eftter forældrene udi Stueland i arf tilkom, angaaende Odelet da var dette vidnes forcklaring eenstemmig med første, Saa og at Citanten er Deponentjndens {ælste} Faders ælste Sønne Søn, vidnet siger ellers at det er 36 – 37 eller 38 aar siden Contra Citanten tiltræde Stueland, Mens saa snart Deponentjndens Fader, 35 aar siden, døde, Saa blev Strax imellem Contra Citanten og hands samtlig Sødskende, aftalt og besludted, hvad Løsnings eller Kiøbe Pengene, for Stueland skulle være, vidnet beckom Strax, hendes omaccorderede arf eller Kiøbe Sun, Men hun veed icke enten naar {eller} \og/ hvordan Medarfvingerne af Thore beckom deres, hun erindrer icke ellers hvorlenge dereftter Lovlig Skiøde blev udgivet, Men dette veed hun som meldt at Thore Samsonsen tiltræde gaarden for 35 aar siden.
3de Vidne Anna Samsonsdatter Hielmeland, Faster til Citanten og Sødster til Contra Citanten gl: 61 aar, Stævnt af begge Parter; forcklarede det samme som andet vidne, undtagen hun ej veed paa hvad Maade Citantens Faders part udi gaarden er betalt.

Paa tilspørgende svarede første vidne at det er nu 35 aar siden Contra Citanten {af} \med/ sine medarfvinger Sluttede Kiøb om deres Fæderne og Møderne arf udi Stueland.
Citantens Fuldmægtig Lod tilføre at hand syndtes det giordes ej nødig at føre fleere vidner, forsaavidt Odals Ljnnien og Odelet er betreffende. Dernæst Declarerede hand at Citantens Fader Lars Samsonsen Stueland ej haver nødt, annammet eller oppebaaret, den Ringeste skilling for den anpart hand udi bemelte gaard Stueland arfvelig er tilfalden eftter sine forældre, Men hvad sig er betreffende det Lille Kaar hand her paa gaarden haver nødt, kunde ej ansees end som imod Rænterne som hand burde have for sin andeel udi sit tilfaldende gods udi bemelte gaard Stueland, Men førend Comparenten nærmere Sluttede Sagen paa sin Siide Lagde hand i Rætte een Skrifttlig vidnesbyrds forcklaring, udstæd af Velbaarne Frue Muller, Dateret 19de April 1760. som blev oplæst.
Contra Citantens Fuldmægtig Lod tilføre at hand kand nocksom forundre Sig over Procurator Giøens Declaration, at hand vil nægte for at Citantens Fader Lars Samsonsen Stueland, icke skal have nødt sin betaling og erstatning for de 17 Mrk: Jords gods hand var ejende udi den paastævnte gaard Stueland, Men da dog, Contra Citanten Træde til gaarden Stueland, blev i den Tiid saaleedes foreenet at Citantens Fader Lars Samsonsen skulle nyde et vilckaar herpaa gaarden derimod skulle Contra Citanten Thore Samsonsen Stueland \ej/ betale ham nogen penge for hands andeel i gaarden, som nu allereede er ført et vidne om, altsaa fandt Comparenten fornøden, endnu at føre 2de vidner; hvornæst hand begiærede at denne

1760: 15

Ærede Rætt, vil {at} afhøre deres forcklaring, hvad de kand være vidende derom.
Contra Citantens Prov.
1te Vidne Hemming Torckelsen Lille Omvigen gl: 30 aar, blev af Contra Citantens Fuldmægtig begiært at Maatte tilspørges om hand icke af Citantens Fader Lars Samsonsen haver hørt at da den Sidste kom til huusmands Pladset eller det omprovede vilckor paa gaarden Stueland, hands Broder Thore Stueland, den tiid var ham skyldig 14 rd: 2 Mrk:, \om/ hvilcke Penge icke skulle betales paa den Maade at Lars Samsonsen derimod skulle uden anden afgiftt eller grunde Lejes svarelse i ald sin Tiid beholde den omProvede Huusmands Plads eller Grund hand siden Kiøbet skeede har haftt til Kaar af Stuelands Grund og Thore Samsonsen imidler Tiid har Skatted af. Rs: For Juul næstafvigte aar tilstod Citantens Fader Lars Samsonsen saavel udi vidnes som Johannes Nielsen Tvedtes paahør, {Som var den Tiid og i det ærende} \det omspurte/, hvilcked skeede ved dette skibreedes Høste Tings Tiider næstafvigte aar, Saa at det forholder sig saa at Lars Samsonsen berørte Tiid tilstod alt hvad Contra Citantens Fuldmægtig ved forestaaende qvæstion haver omSpurdt, s:c: at Lars Samsonsens til gode havende 14 rd: 2 Mrk: skulle eftter Lars Samsonsens Sigende være betalt naar den Sidste i alld sin Tiid Nød det omprovede Kaar.
2det Vidne Johannes Nielsen Tvedt gl: ?3 aar, Provede i ord og Meening eenstemmig med Contra Citantens første vidne.
Giøen Declarerede at hvad vidnerne haver forklaret er eftter Citantens Fader Lars Samsonsens udsigende der er saa gammel og Svag for alderdoms skyld og er desuden saa vanckelmodig at hand gaar Reendt i barndommen og ej kand begribe hvad hand Taler, nu udsiger hand et, og i samme øyeblick frafalder samme Materie, altsaa Protesterer Comparenten imod disse 2de vidnesbyrds aflagde forcklaring at det ej maatte komme hands Principal til nackdeel og Præjudice.
Contra Citantens Fuldmægtig Lod tilføre at disse 2de førde vidner kommer overeens med det forrige førte vidne Karie Samsonsdatter Store Omvigen \som/ selv var nærværende den Tiid Contracten blev Sludted imellem Samson Larsens Samtlige Børn, hvoraf Thore Larsen!!

(Samsonsen?) Stueland var yngste Søn!!, hvoraf nu kand høres og sees at Citantens Fader Lars Samsonsen Stueland nu saavel som før har svaret med sin fulde forstand; i Ligemaade Lod Comparenten tilføre, at det udi Rætte komne skrifttlige vidnesbyrd fra Frue Sal: Major Mullers {Frue}, er icke med hendes Saligheds Eed beckræftted, altsaa Protesterer hand at samme ej for denne Rætt maatte ansees.

Citantens Fuldmægtig fandt fornøden at i Rættelegge een Penge Mangels Lysning angaaende gaarden Stuelands indløsning, udvircked af Citantens Fader Lars Samsonsen paa egne eller Børnenes veigne, dateret 20de Oct:r 1742 som hand begiærede Maatte blive oplæst og acten tilført.

Contra Citantens Fuldmægtig Lod tilføre at det udi Rætte Producerede Penge Mangels Lysning er af Hr: Sorenskriver Randulf udstæd paa Slet papiir som Strider Tverdt imod hands Maj:ts allernaadigste Forordning; i saadan andledning Protesterer hand imod Citantens Faders Penge Mangels Lysning, at den Maae blive af denne Respective Rætt underkiendt, at det icke Maae komme hands Principal til Præjudice eller skade, i øvrigt har hand sig Reserveret med Skrifttlig forsædt at besvare den.

1760: 15b

Giøen Lod tilføre at den i Rættelagde Penge Mangels Lysning er udstæd af den Tiid værende Sorenskriver som burde haftt bedre forstand derpaa, end den Stackels og eenfoldige bonde Mand, som den udvirckede, end desmindre kand det være Lige meget hvad enten de Stemplede Papiir Penge, den Tiid eller nu blev betalte, udi det øfrige Protesterede hand imod Procurator Waages giorde paastand, at det ej Maae komme hands Principal til nogen Nackdeel, men indstillede den Post til Rættens gode overvejende.

Procurator Waage Lod tilføre at Procurator Giøen eller hands Principal maae ansees med vedbørlig Mulct for hand Producerer et saadant uLovlig Document udi Rætte, allene til at besmøcke sin Sag med, for det første er Penge Mangelen icke Lovligen Lyst, ej heller Lyst hvert 10de aar; for det 2de er nu Citanten 35 \eller 36/ aar gl:, og har icke eftter Loven Lyst sin Penge Mangel, i saadan andledning Protesterer hand i Krafttigste Maade at den maae af denne ærede Rætt icke blive anseet, eftterdie den eftter Lovens 5te Bogs 3de Capt: 2 og 3de art:, ej er Rigtig.

Fuldmægtig Giøen Lod tilføre at hand Syndtes det giordes unødigt at besvare Procurator Waages urimelige Declaration, Men ville dernæst erindre Procurator Waage at komme udi Rætte med det hands Principal meddeelte skiøde paa denne omtviste gaard Stueland, saa deraf vel mueligens kand Erfares Sagens Rætte beskaffenhed til Rættens Nærmere oplysning.

Contra Citantens Fuldmægtig kand nocksom forundre Sig over Procurator Giøen[s] Lovstridige Declaration, da hand Pretenderer at Comparenten skal frem komme med et Skiøde som Comparenten icke har eller har seet, icke heller finder hand sig beføyet at frem komme med det hand icke i hende har, eftter Lovens 5te Bogs 5te Capt: 5 art: som holder ham for samme befriet.

Citantens Fuldmægtig fandt sig beføyet at begiære at Rætten ville paalegge Contra Partens Fuldmægtig saavel som Contra Parten Selv at i Rættelegge det paaberaabte Skiøde.

Contra Citantens Fuldmægtig Refererer Sig til sit forrige.

Eragted

Foruden det er uden for Lov, saa er det og uden for det paastævnt er, hvad Citantents!! Fuldmægtig vil Rætten skal inponere Contra Parten til, Thi kand Citantens paastand icke til følge admitteres Som det ellers accorderer med Lov at naar een haver eftter eget skiøn besiddelse Rætt til een andeel Jord, og Pretendenten for at foreckomme Process Reqvirerer at see opsidderens beviiser, for deraf at Erfare hvad enten Sag kand Reises eller ej, det da paagieldende samme bør anviise, Saa tilraader Rætten Contra Citanten om hand vil der med

at tienne Citanten, og vis icke saadant skeer, og Citanten paa andre Stæder erholder den forlangte oplysning, Maae Contra Citanten tilskrive sig selv hvad der af kand flyde, Fornemmelig henseende Processens Omckostninger.
Citantens Fuldmægtig Lod tilføre at som hand eftter mange giorde erjndringer ej kunde faae det paaberaabte Skiøde, udi Rætte fremlagt, Saa fandt hand sig paa sin Principals veigne \beføyed/ at begiære anstand i Sagen til næst anstundende Høste

1760: 16

Ting, eller til den Tiid som Rætten behager den at skal blive foretaget; i andledning at Comparentens Principal kunde Søge og til veje bringe de fornødne og Manglende beviisligheder som kand Tienne til Sagens nærmere Oplysning samt at søge Kongens allernaadigste Beneficium pou Tentates, hvoreftter hand ville afvarte Rættens biefald.
Contra Citantens Fuldmægtig Lod tilføre at Citantens Fuldmægtig har begiært Sagen udsadt til næst anstundende høste Ting, at Sagen da maae blive udsadt paa Citantens egen beckostning, hvornæst hand ville afvarte Rættens biefald.

Eragted

Den begiærte anstand kand icke følgelig Lov nægtes; Thi bliver Sagen eftter Citantens forlangende; dog paa hands egen beckostning, udsadt til det for Qvindherrets skibreede anstundende Høste Ting.

Eragted

I andledning af Lov bliver denne Sag til doms optaget paa det Stæd og paa den Tiid som Lænsmanden Søfren Møcklebust nærmere skal blive tilkiende givet.
Næst førend, og da saavidt med Sagen var avangeret blev samtlig \afhørte/ Vidner frem kaldet; der alle med Corporlig Eed beckræfttede hvad de i denne Sag forcklaret har;
Førend forestaaende Eragtninger blev giort, blev af Lænsmanden Hans Waage indlevert det forhen allegerede indlæg, Sub Dato 19de Aprilj 1760, som blev oplæst, Ligeledes blev af Procurator Waage Produceret Contra Citantens meddeelte Skatte \bog/ under Fogden Sal: Oluf Larsens Verification; Som viiser at Contra Citanten blev 1722 indført som ejer for gaarden.

Anno 1760 d: 25 April blev Extra Rett Sadt paa det for Tysnes Præstegield anordnede Tingstæd Godøesundet udj følgende Sag; følgelig Hans Excellence Hr: Stiftbefallingsmand von Cicignons Naadige bevilling under næstleden 8 Martj Grundende sig paa den Personelle Capellan til Tysnes Præstegield, hans til Høy bemelte Herre indgifne Reqvisition eller becklagelses Skrift af Dato 6te i Ditto Maaned og dette aar, og betient med efterskrefne af Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juel opnefnte 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Sæbiørn Godøen, Haagen Store Giersvig, Niels Siglevig, Bernt Grøteid, Johanes Lande, Isack Store Giersvig, Omund Schippervig og Ole Øvre Gierstad. Den allegerede Reqvisition med paateignede Resolution blev derpaa for Retten oplæst.
For Retten fremstod Procurator Johan Reutz og paa Velbem:te Velærværdige Hr: David Warner Christies veigne Producerede den af Hannem mod Sogne Præsten Hr: Andreas Baar til dette Extra Ting udstædde Stefnemaal af dato 10 Martj sistl: {som blev oplæst} til et Tingsvidnes Erholdelse for det første, som for alle vedkomende Lovlig er bleven forkyndt og ved Stefnevidnerne kand afhiemles i fald mod Forhaabning de samtlig indstefnte icke skulle møde efter paaraabelse. Stefningen blev derpaa {som melt} oplæst.
Procurator Hichman mødte for Sogne Præsten Hr: Andreas Baar, som efter at hand det Comparenten hafde ladet i Rettelegge hans Skriftlige Contra Stefning i denne Sag af 9 Aprilis sistl: der for alle indbenefnte vedkomende Lovligen er forckyndt af Stefnevidner Mads Store

Godøen og Ole Natvigen, hvilcke Comparenten i fornødne tilfælde begiærede Retten\3/ for\2/ nu\1/ at Afhiemle Stefnemaalets forckyndelse ved Eed, benægtede jn totum hoved Stefningens infererede formeentlig {..bicke mindre} ublue {end} høyst \nærgaaende {og …}/ belastelser i den forhaabning at same icke med noged tilforladelig enten vidnes byrd eller andet beviis, skal blive Contra Citanten Lovbydelig overbevist, og hvor fore hand saa meged meere var beføjed at Reservere Satisfactions indtale paa behørig tiid og Stæd, og det saa meged meere efterdje Contra Citanten tilligemed Hoved

1760: 16b

Citanten nest forløbende 23 hujus efter Hr: Provsten Nyegaards Skriftlige indkaldelse til dem begge af 21 Ejusdem, som nu i Retten in originalj blev anviist, grundende sig paa Højædle og højærværdige Hr: Biskop Tidemans ordre vare samlede hos Velbe:te Hr: Provsten paa Terøen, til den Ende at Prouvsten skulle faae bragt Parterne til Forliig og ophævet Sagen, og hvortil Contra Citanten Hr: Baar da fandt og viiste sig villig, men hoved Citanten e…..lig(?) og Veigerlig. Saa mødte og Comparenten for Velb:te Hr: Baars Kiæreste som exciperede sig fra Vidnes byrds afleg i denne Sag for denne ærede Ret, dog uden allerminste Frygt siden Provste Retten er hendes formeentlige Rette Forum, hvor hun bør og nu Declarerer sig Ligesaa villig som Pligtig at fremføre hendes Sandferdige vidnesbyrd naar hun dertil af Hoved Citanten Hr: Christie Lovlig bliver Stefnt og Kaldet, hvilken exception der har sin visse grund i Loven, Comparenten paafølgelig indlod til Rettens Lovforsvarlige paakiendelse. ydermere producerede Comparenten Hichman en Verificeret Rigtig Copie af den {nu} \Haandskriftt som den/ i Rette producerede Contra Stefning \ommelder under/ benefnte Hoved Citant{ens} Hr: Christies Haandskriftt uden Dato, hvoraf hand nu anviste originalet, alt under Lovlig forbeholdenhed under vedbørlig anmerckning derover med det meere i beleilig tiid. Det allegerede Contra Stefnemaal saavelsom det siste af Procurator Hichman i Rettelagde, blev derpaa oplæst.

Procurator Reutz for Hr: Christie ville paa denne tiid icke opholde sig med at svare til Contra Stefningens vidtløftige urigtige og usande beskyldninger mod Hr: Christie, men forbeholdt sig saadant næst benægtelse derjmod i sin tiid og paa sit Stæd, Ligesom det og nocksom vil befindes at Hr: Christie icke har været uvillig til Convenable forliig med Hr: Baar i det Velbem:te Hr: Christie førend Retten blev Sadt, har tilbudet ham same, men at det med alle er bleven afslagen, hvorom Hr: Baars Skrivelse som blev anvist for Retten af gaardags dato, tiener til beviis, Ligesom og Madame Baars exception i sin tiid skal finde sin besvarelse, og da det er Comparenten Eene om at giøre at faae Sagen fremmet ved vidnernes afhørelse og at skye al Vidløftighed som synes at kunde siigte derjmod, saa paatrengede Comparenten same nemlig at vidnerne maatte fremckaldes, og at hoved Citanten som først har Stefnt hands vidner først maatte antages.

Hichman Replicerede at det i sin tiid vil viise sig at det paaberaabte proponerede Forliig paa Hr: Christies siide icke af retskafne gemytter skal findes at være Convenable, hvorom Comparenten Reserverede Contra Citantens vedbørlig Demonstration og erindring i sin tiid, Øvrigens vedblev Comparenten hans fremførte exception fra Madame Baar, den hand endnu som før indstillede til Rettens Kiendelse.

For at evitere Vidtløftighed; tilstod Hr: Christie at \fraværende/ hans Søster og broder Peder Christie er Lovlig indstefnt.

Parterne paa begge siider Declarerede at være Lovlig Stefnt og saaledes holdt unødig Stefnevidnerne at føre, Ligesom og Msr: Henrich Christie indfandt sig for Retten og tilstod at være Stefnt af begge Parter til denne tiid at vidne udj denne Sag.

Førend viidere udj Sagen foretages, tilføres dette: til sin tiids efterretning at Sagens udsættelse til i dag har sin Herreisning deels i Mangel af befordring, deels og formedelst

indfaldende Modvind, som har hindret Sorenskriveren at Sistere sig som langt fra boende her paa Tingstædet, førend i dag Morges Klocken 9: á 9 ½ Slett.
Citantens Fuldmægtig holdt sig til sit forige at Hoved Citantens vidner maatte tages under examen. Af hvilcke alle mødte excepto Madame Baar {\... ……./} Anders Johansen Tysnes, og Skoemager

1760: 17

Peder Johansen, hvilcken siste boer uden for denne Rettes Jurisdiction i Bergens bye.
Citantens Prov bleve derpaa fremstillede og Eedens forklaring for Dennem af Lov bogen forelæst.
1te Vidne Monsieur Henrich Christie aflagde Eed om at vidne Sandhed udjnden den af Hoved Citanten paastefnte affaire indgav tillige hans Skriftlige vidnes byrd; det hand som ej ordinairement Søger Tinged, fordie hand er udenfor bundestanden, Self for Retten oplæste. Dateret 21 Martj 1760. saalydende.
Procurator Reutz indleverede Hr: Major Bejers tilligemed Frue Kiærestes Skriftlige Eedlige vidnes byrd af dem begge med egne Hænder underskrevet neml: Hr: Majoren Self uden nogen attestanters underskriftt siden Manden og hans Haand desuden er nocksom bekient, men under Fruens vidnesbyrd var Hr: Majorens egens tilligemed Comparentens egen derpaa teignede attestation, viidere blev af Comparenten Reutz fremlagt vidnet Hr: Capitain Hviids Ligesaa egen hændigede Eedelig Skriftlig forklaring, hvilcke begge deele {af} Comparenten af vedkomende var overleveret, for her i Retten at producere, og hvormed bemelte Reutz paa Hr: Christies veigne Declarerede sig tilfreds, da hand viste at Skriftterne vare vidnernes egne. bemelte Documenter blev oplæst.
Procurator Hichman forbeholdt Contra Citanten sine vedbørlige anmerckninger saa vel over Msr: Henrich Christies som Hr: Major Bejers og Kiærestes nu fremlagde Skriftlige vidnes byrd, hvilcke hand og saavidt same udgaar til Contra Citantens nackdeel in totum benægter, med hos føjed erindring at de fremlagde Scharteqver under Naufn af Velbemelte Major Bejers og Kiærestes samt Hr: Capitain Hvittes vidnes byrd icke er beckræftede med Corporlig Eed.
Procurator Reutz som holdt sig betrygget paa sin Partes veigne med de indkomne vidnes byrd, og at Hr: Baar vil blive vanmegtig til at kuld kaste same, agtede det unødig at svare paa Procurator Hichmans urigtige beskyldning ved at kalde forklaringerne for Scharteqver, hvorved Comparenten for sin egen deel fandt sig Graveret, da hand som Procurator icke bør indlevere noged i en Rett uden hand forud viste at tingene vare Rigtige og Lovlige, som de i sig self ere og skal blive.
Hichman holdt unødig at besvare Procurator Reutzes siste tilførdte, men forbeholdt same til en anden og behørigere tiid, Og dernæst tilspurdte det til stæde værende vidne Msr: Henrich Christie i andledning af hans i Rettekomne Skriftlige forcklaring 1te om icke Hr: Baarses Huuses yderste Dør den af ham forcklarede aftten efter Hr: Christies indkomst hos Præsten Stod aaben og uden at være lucket i Laas saa at bem:te Christie saavelsom andre kunde kome der igiennem i Huset uden at enten bancke eller spende paa den. 2. Om hand sc: bem:te Msr: Christie nogensinde har fornummet og virckelig seet at Hr: Baar og Hr: Christie {virckelig} har været udj haandgemen eller Slagsmaal samen. 3die Om Msr: Henrich Christie icke har hørt og er beckiendt at Hr: Christie skal have udladt sig med saadane ord den i hoved Stefningen ommeldte 3 Martj om Morgenen eller For Middagen at hand skulle Lære Hr: Baar sin Huustroe at Danse og om icke Dansen skulle bestaae der udj at hand for fremmede fra Byen den Dag ville anvise sit i Logerende Kammers beskaffenhed, og hvorledes same af Gulv og Stole da befandtes? Deponenten svarede paa forestaaende 2 qvestioner saaledes sc: til 1te qvestion at Døren icke stod aaben men luckcket saaledes som Laaset tillod det, men vidnet med sin arm stødte den op. Til 2. qvestion, Refferer sig til sit

Vidnes byrd. Til 3. qv: kunde jnted Svar indhentes, da det er uden for Citantens Klage og Stiftamtmandens Resolution om Extra Rett, denne Rett uden des omskiønt vidnets Svar faldt Contra Citanten jmod, kunde icke antage same, men blot ville i denne og andre foreckomende qvestioner samt vidners førelse, holde sig uberettiget til i andledning af Lov at gaae uden for Hoved Stefnemaalet, vil derfor tilraade Parternes Fuldmægtiger at de i et og alt vedbliver

1760: 17b

Sagen og derudjnden forsvarer Deris Principaler, mens icke ved omveje søger at forvirre den Rett Hans Maj:t har forundt enhver undersaadt, vel viidende at om enten af Dennem \med/ Hoved Sagen som af Citanten paastefnt er, ej vedkommer kand af Contra Parten være skeed for nær, kand \den forurettede/ have i andledning af Lands Loven sin Rett Reserveret, uden at samme skal udj denne Sag indlemmes til dens Confusion, og {altsaa den Skadelidende} \Citanten/ til mindre Rettes nydelse end Lovgiveren \under/ enhver foruretted i \Sine/ Riger og Lande {bør have} Procurator Reutz haabede at Proucator!! (Procurator) Hichman ved fleere qvestioners fremsettelse forekommer vidtløftighed og holder sig Dommerens eragtning efterretlig med icke at fremsette andre eller fleere qvestioner end de som Sagen og hoved Stefnemaalet vedkommer. Hichman forbeholdt Dommerens behandling i saavit hannem er formeent Msr: Christies svar derved paa hans 3. qv:, til paaancke efterdie qvestionen som besvaret af Msr: Christie at hand om dens indhold icke var viidende, er ens sagens medfølgende omstændighed icke mindre med Hoved end Contra Stefningen som fornøden at faae oplyst. Retten for at placere Msr: Hichman der synes at Extravagere, og for tillige at undgaae Ober Dommerens Mistancke, fandt fornøden denne siden!! (sinde) dog uden Conceqvence imod den feldede Sentenent, at indhendte tvers jmod Citantens Fuldmægtiges Samtøcke, sc: udj Protocollen det svar Msr: Christie Mundtlig inden Retten har givet nemlig at hand om Formiddagen den omspurdte tiid icke har hørt det Eeniste ord af hvad Contra Partens Fuldmægtig Om Hr: Christies Mund og talemaade har omspurdt. 4de Om icke Mons:r Christie er beckiendt eller har hørt at Hr: Christie hafde foranstalted den udj Hoved Stefningen ommeldte 3 Martj om aftenen at Hr: Baar naar hand kom uden for sit Huuses dør den same aften, skulle have blevet hidset (hilset?) med Stocke Prygl? Responde hand hvercken veed eller har hørt det. Procurator Reutz lagde et Nota Bene til denne Hr: Baars beskyldning imod Citanten som tillige med mange andre af sam/m/e art, Reserveres til paaancke i sin tiid. 5te Om icke Mons:r Christie er beckient at Hoved Citanten Hr: Christie hafde fremede paa sit Kammer den ommelte 3 Martj om efterMiddagen mod afttenen, og at same fremede var fra Bergen, jtem at same tiid og Stæd af Hr: Christie og bem:te fremmede blev drucken viin, klinged med glasser, Siunget viiser, og at de dertil raabede temmelig høyt i Deris ord og talemaader, og Endelig om same icke udgick til Hr: Baar og Kiæristes beskiemmelse. Procurator Reutz som ansaae qvestionen saavel stridig imod Rettens Kiendelse i det den gaar ud paa Ting som skulle være Passeret den 3 Martj Lenge forinden Hr: Baar overfalt Hr: Christie paa hans Kammer om aftenen sildig, som ogsaa uden for Hr: Christies Stevning, protesterede des aarsage imod denne qvestions besvarelse, som har sin oprindelse af Contra Stefningen, hvorefter Comparenten formeener at ingen vidner bør føres for dette af Hr: Christie beckostede Extra Ting, og i det minste icke forjnden Hr: Christies vidner som først har Stefnt, ere afhørdte. Procurator Hichmann haabede at Retten tillader Msr: Christies besvarelse paa qvestionen uagted Citantens Fuldmægtig same saa heftig modstrider, hvad enten det kand være af Frygt for qvestionens besvarelse \eller icke/, og sames oplysning, som en Sagen vedkomende omstændighed saavel eftter Hoved som Contra Stefningen.

Eragted

dene!! (denne) og foreckomende Retter som vil og bør være oplyst om Sagen, kand icke andet end være angelegen for at viide om same ved denne qvestion, kand illustreres, \Thi/ Thyder!! (flyder?) per Conceqvente deraf at det omspurte som ej er uden for Hoved Stefnemaalet, joe accorderes, og hvorfore vidnet Svarede paa denne qvestion at de omforcklarede \eller omspurdte/ Fremmede efter noged Movement og uden Hr: Christies Invitation indfandt sig

1760: 18

Efter Middagen d: 3 Martj sistl: paa det Hr: Christie af Hr: Baar accorderede værelse paa Tysnes Præstegaard, da der vel \blev/ Skiencket de fremmede et eller fleere glas Viin dog ej til overdaadighed, Deponenten hørdte og de fremmede synge og vidnet Compagnerede same Sang med sin Fløjte mens icke veed hand at Sangen geraadede efter det hand veed enten Hr: Baar eller Kiæreste til Nackdeel, dette veed hand at icke Hr: Christie gelejdede Sangen med enten Vocal eller instrumental Music thi hand altsaa tauvde Stille, allerminst kand hand sige at nogen af de tilstæde værende Klingede med noged glas. 6te Om Msr: \Christie/ icke hørdte sist ommelte tiid og Stæd at af før ommelte Fremmede blev drucket med høit raab saadan Skaal Gud velsigne Baar, hans Kone og hendes Laar? Procurator Reutz erindrede Retten at qvestionen gaar ud paa af fremmede og Sagen uvedkomende, hvilcken allene er jmellem Hr: Baar og Hr: Christie, hvor fore hand haabede at Domeren same qvestion som Lovstridig, forkaster, hvilcket hand og følgelig Lov paatrengede. Hichman indstillede qvestionen til besvarelse

Eragted!

denne qvestion er Schandeleuse og uden for Sagen {samt Citan} \Saavel/ som det omspurdte, thi kunde derpaa inted Svar erholdes.

Hichman som forbeholdt ancke paa Rettens eragtning og øvrigens icke ville befatte sig med fleere qvestioner til dette vidne, hvis frem førdte forcklaring Comparenten sadt et NB {H..s} \hos/ med vedbørlig anmerckning over Depositionen paa beleilig tiid og Stæd. Thi blev vidnet fra Retten Demitteret.

Procurator Reutz begiærede dernæst Klockeren Knud Amundsen fremckaldet til forcklaring, og til hvilcken Ende blev fremlagt Skrifttlige qvestioner som blev oplæst

Formedelst aftenens paackomme ophæves Retten til i Morgen, da Parterne behager at indfinde sig herpaa dette ting og Stæd.

Dagen næst eftter den 26 April blev Retten atter Sadt, og betient med forbemelte Laug Rett, da Citanten og Parternes Fuldmægtiger atter Sisterede sig for Retten.

2. Vidne Klockckeren herudj Tysnes Knud Aamundsen aflagde Eed og i andledning af Citantens Fuldmægtiges indgifne Skriftlige qvestioner, hvoraf følgende Vidnet efter bem:te Fuldmægtiges forlangende blev forelæst, Svarede under den aflagde Eed sc: til 1te qv: eftter at Procurator Hichmann hafde fremført denne Erindring at Hoved Citantens gaars dagen producerede Skrifttlige qvestioner, i fald sames indrettelse skulde Stride imod Forordningen af 3 Martj 1741 dens allernaadigste Forbud, maatte ved Examinationen saaledes forestilles Vidnerne og Deris Reele Svar derpaa indhendtes uden at Hoved Citantens Fuldmægtig viidere\2/ derudj\1/ Mellerer sig end hvad hand til Protocollen ved Sub qvæstioner kand have eller finde fornøden at lade indhendte, og at Examinationen for allerhøjst bemelte Forordnings Gemess maatte foretages og passere. Vidnets Svar til 1te qvestion faldt saaledes at hand aldrig har hørdt Citanten hnogensinde har begiegnet Hr: Baar med nogen nærgaaende og Skields ord, icke heller at Citanten den omspurdte sistl: 3 Martj gav Hr: Baar nogen andledning til den same aftten opkomne Allarm. Til 2. qv: hand veed inted derom! Til 3. qv: hand veed jnted derom. Til 4. qv: at Deponenten saavelsom Hr: Baar med Kiæreste var i Stuen da Citanten om afttenen eftter Hr: Baars Stue uhr var 11. mens hand veed icke at

Citantens indkomst skeede eftter Hr: Baars begiæring. Til 5. qv: at eftter Hr: Christie som melt Kl: 11. var i Stuen indkomet og Parterne hafde hilset hinanden, hørdte Deponenten ej alleene Hr: Baar udj Ivrighed eftter det vidnet syntes af det Hr: Baars ord blev udtalt

1760: 18b

i en Haard Stemme, tiltalede Citanten eller spurdte Ham hvad det var for Allarm eller Støjen som var holdt same Dag paa Citantens Kamer førend Contra Citantens hiemckomst skeede fra Kircke tienisten, Mens endog at Hr: Christie dertil Svarede dette: jeg spørger icke Hr: Baar om hvad fremmede ieg tager paa mit Kammer, og da dette Svar faldt gick vidnet paa Dør og veed slet inted hvad siden mellem Parterne passerede. Til 6te at hand icke kand viide derom siden hans Svar paa næst forige qvestion viiser at hand var gaaed ud af Stuen før Hr: Christie. Til 7de at hand hørdte Citanten af sit Kammer raabte need til Contra Citantens Pige Sirj som hafde lagt sig i sin Sæng, udi et Kammer under Citantens, og bad hun skulle komme op at Reede hans Sæng, bemelte Pige veed vidnet eftterdie hand den tiid var i hendes Kammer og saae at hun icke Sov, hørte hvad Citanten forlangede, thi hand raabte højt, mens vidnet erindrer icke at bem:te pige gav Citanten derpaa noged Svar, veed dog at hun icke gick op paa Citantens Kammer, men blev liggende. Til 8. qv: at hand ej saae Hr: Baar kom ind i Pigernes Stue eller Kamer, mens vidnet gick ind i Hr: Baarses Stue og fortalgte Hr: \Baar/ at Capellanen hafde raabt paa Pigen at reede hans Sæng hvortil Hr: Baar inted Svarede, dog icke som melt i Pigernes Kammer. Til 9. qv: hand hørdte inted ord af Madame Baar. Til 10. qv: hand veed inted derom. Til 11. qv: Ligesaa at hand veed inted derom. Til 12. at Hr: Baar som sagt gick ud af sin Stue hvis Dør hand slog til efter sig og derfra op paa Citantens Kam/m/er, Contra Citantens Kiæreste var ved dend tiid icke i Stuen, icke eller fulgte hun med sin Mand op paa Citantens Kamer, Mens som vidnet strax derpaa gick ud af Stuen i gangen saae hand Madame Baar kom ud igiennem en Dør og forføjede sig med et antendt Lys efter Manden op paa Citantens Kammer, vidnet hørdte icke Hr: Baar ved bemelte sin udgang talte et ord end siige fleere mod eller om Citanten. Til 13. at hand icke var hos Cammerdøren enten da Hr: Baar først og hans Kone siden gick der op, mens da vidnet Lidet dereftter kom op saae hand at Nøgelen ej var i Citantens Kammer dør, mens hvem den hafde aftaget, er ham altsaa ubeckiendt, mens efter at Døren var bleven aabnet jnden fra, saae hand det ingen anden var paa Citantens Kammer end Mdme: Baar, Hr: Baar og Citanten. Til 14. hand veed inted derom. Til 15. at hand hørdte det omspurdte. Til 16. at hand var saa langt fra Citantens Kamer neml: i den nedre gang at hand ej kunde høre noged ord eller Mundslag blev givet, mens vel bulder som bevægede Ham at gaae op over trappen hen til Citantens Kamer dør, da hand hørdte forige Støjen Continuerede, men icke blev i Kammeret siden hans opkomst et ord talt, førend døren blev opladt, hvem døren oplod veed hand icke, mens hand saae at Madame Baar efter opladelsen var skeed stod den nermest. Til 17. og 18. qv: at same forhen er besvaret sc: at hand formedelst hand var i Nedre gangen, veed inted derom. Til 19. qv: at da vidnet som melt formedelst stoer bulder hafde nermet sig til Citantens Kamer dør, kom Citantens broder Msr: Henrich Christie som 1te vidne og der op, da de begge som hand hørdte Allarmen jnden for spendte paa Døren, allarmen vedvarede endda noged jmedens de spendte, men alligevel kunde icke faae døren op, omsider og eftter at det var bleven stille{t}, blev døren som melt inden fra opluckt. Procurator Reutz frafaldt de øvrige qvestioner til vidnet, og i den Stæd for det 20de tilspurdte vidnet, Om hand icke ved Kamerdørens aabning befandt nøgelen til Kamer døren at ligge paa Sengen, Hr:

1760: 19

Christie med blotted Hoved og hans Peruqve at Ligge paa Gulvet, samt becklagede sig at være overfaldet af Hr: Baar? Resp: ved Dørens opladelse saae Deponenten Citanten staae i sine {under} \Sove/ Klæder uden Præste Kiolle, med blotted Hovet, thj hand hafde hvercken Peruqve eller Lue, strax efter Deponentens og 1te vidnes indkomst i Kameret absenterede Hr: Baar og Kiæreste sig derfra, og strax der efter saae vidnet efter Citantens anvisning Kammer Nøgelen Ligge paa hans Sæng, hørdte jligemaade af Hr: Christie at hand var overfaldet af Hr: Baar, mens {..} om Hr: Christie udlod sig med hvem Nøgelen hafde taged af Døren, erindrede Deponenten nu ej. 21. Om vidnet icke ved opkomsten saae og fornam at Hr: Christie hafde en Stoer Kugle eller Knude i sin Pande, var blodig for Mund og Næse, samt Krabbet i ansigted, og viste vidnet same med becklagelse saaleedes at være tilreed af Hr: Baar? Res: hand var da saa altereret af den {mellem Parterne passerede} hørdte bulder at hand icke erindrer viidere end sagt er, Mens efter hand hafde lagt og sovet Natten over i Præstegaarden dog icke i Præstens mens hans Mamas Huus som staar paa Præstegaarden, og alterationen hos Deponenten var stillet \da/ saae hand Hr: Christie hafde en ophævelse eller saakaldet Kuul i sin Pande, som Hr: Christie sagde ham var tilføjed forhen af Hr: Baar? 22. qv: Om icke vidnet har hørt at Hr: Baar haver tilstaaed og forklaret tildrageligheden for Vidnet og andre, og hvorledes hand {har fortalg} eller huustrue{t} har tilstaaed eller talt og med hvad ord? Hichman vedblev sin forige erindring med end ydermeere forestillelse at inted Lov forbuden Tollereres indsneged eller tracteret. Res: hand Reffererer sig til sit forige, at hand har inted hørt derom. 23. Om vidnet eller!! (heller?) aldrig har hørt disse ord af Hr: Baar neml: at hand Mætede eller vørrede icke hvad hand hafde giort med Hr: Christie? Res: Nej hand erindrer det icke. 24. Om icke vidnet saae at baade Hr: Baar og Hr: Christie kom paa engang ind i Hr: Baars Stue om afttenen den 3 Martj forjnden attaqven skeede op paa Kameret neml: at Hr: Baar gick først jnd i Stuen og Hr: Christie bag eftter. Res: hand Reffererede sig til sit forige Svar paa Citantens forhen fremsadte qvestion; 25. Om vidnet aldeles kand nægte for at hand icke hørdte at Hr: Baar sagde til Hr: Christie disse ord neer i Stuen sc: er det nu tiid at komme til jer Kammer, jtem Jeg siger Jer I skal {str} komme strax om aftenen paa jer Kammer, thi ellers skal I icke slippe ind? R: Vidnet erindrer icke just at de ord bleve talte, Mens hand siunes dog at hand Kiendes ved same ord at være talt af Hr: Baar. Procurator Hichmann efter at hand hafde anmercket hvor Cabsieuse Citantens qvestioner til Vidnerne ere indrettede, tilspurdte vidnet Sr: Knud Amundsen om hand nogensinde har fornummen {eller} virckelig at Hr: Baar har begiegnet Hoved Citanten Hr: Christie ilde i ord eller Gierning? Reutz Protesterede imod denne qvestions besvarelse, deels da den er uden for Sagen og Stefnemaalet, og deels da ved saadan Svars indhæntelse Kiendelig intenderes til at forvilde vidnet imod den forcklaring hand om Sagen aflagt haver? Hichman paastoed at Vidnet vorder admitteret til at besvare qvestionen som fremsadt til Hr: Baars Lovl: Maintinence og til sames uforbiegiengelige oplysning behøves, og det saa meged meere eftterdie dens indbefatning inted Strider enten jmod Lov eller ærbarhed, langt mindre nogen af Parterne til fornermelse, thi ville hand des aarsage haabe, Retten indhenter

1760: 19b

Vidnets udførlige og Reele Svar paa Comparentens qvestion allerhelst da ijngen!! (ingen) forvirrelse i qvestionens besvarelse der paa af vidnet i qvestionen tenteres eller deraf formodentlig saadant kand udfindes. Reutz Reffererede sig til sit forige paa Grund af Lovens 1 Bogs 13 Cap. 7 Art: hvoreftter Procurator Hichman icke er tilladt at fremsette andre qvestioner uden alleene om NB den Sag som paastefnt er, og da nu qvestionen ganske er nu der uden for, saa haabede Comparenten at Retten Lovgemess foreckommer at icke vidnet bliver fristed til noged imod hvad hand om Sagen vundet har. Hichman forbiegick at besvare Procurator Reutzes siste tilførdte siden hans erindring og protest formeentlig har

ligesaa liden grund som hans deri infererede Momænta formodentlig kand eller bør komme i nogen Consideration, thi var hand beføjed endnu som før at vedblive sin begiæring om Vidnets Svar paa qvestionen.

Eragted

Contra Citantens qvestion er aldeeles Lovstridig, thi derved intenderes at vidnet som et blot vidne skal paatage sig Domersæde, og jncere om det hand før har provet, geraader til Nachdeel for hans Principal eller icke, hvilket er uden for vidnets Departement, saa som vidnet uden at jncere enten Hr: Baar har tilføjed Hr: Christie uRett eller icke, thi den Post vedkommer Hr: Baars Competente Dommer eller Dommere, alleene er tilladt i andledning af Stefnemaal og Lov at forcklare hvad hand har hørt og seed uden at beckymre sig {om} \om/, om hvad hand har seet og hørt skader nogen af Parterne. Af forestaaende flyder at Retten icke antager den af Mons:r Hichman forlangte vidnets jnsement, mens vel tillader at indhente vidnets Svar paa hvad andet ham kand tilspørges Hoved Sagen vedkomende, som ej tilforn henseende den paastefnte tildragelighed er omspurdt eller besvared, Lettelig vil og Retten eller Dommeren finde fornøden nu at protocollere hvad Muntlig af ham forhen jnden Retten Mons:r Hichman er Sagt, sc: at Hichmann i fald hand icke eftter leverer!! (efterlever) Lov og den af ham self allegerede Forordning, maae hand tilskrive sig Self det ansvar og den Mulct ham inden Tings vidnets Slutning ved Rettens Decisum mueligens bliver paalagt.

Procurator Hichmann forbeholdt ligesaa vel den nu oplæste som forhen i denne Tings vidne Sag ergangne Rettens eragtninger, hvorved Comparenten indskrenckes formeentlig hvad hand til hans Principals Maintinence attraar at faae oplyst, øvrigens Declarerede {Deponenten} \Comparenten/ saavel som det og i fremtiden vil vise sig at hand icke ved sin førende Procedur tenterer andet end hvad til hans Principals Velbem:te Hr: Baars Maintinance imod Hr: Christies beskyldninger i sin hoved Stefning \over Hr: Baar/ at faae oplyst.

Dommeren i andledning af saavel Msr: Hichmanns forestaaende Qvestion som Rettens derpaa faldne Eragtning fandt til Rettens pleje tienlig at spørge næst forbemelte vidne om hand veed andet eller meere det paastefnte og den af Citanten Nafngifne forurettelse betreffe{nde}r, at vidne, end det foran af ham er udsagt og Protocollen tilført? Resp: hand veed eller erindrer nu icke andet at forcklare angaaende den paastefnte tildragelighed end hand foran har forcklaret.

Retten Declarerede dernæst at dersom Parternes Fuldmægtiger kunde have noged viidere vidnet Hoved Sagen vedkommende at tilspørge, skal det /: hvilket forstaaer sig Self :/ være dennem tilladt, thi Retten er ej her sadt for at nægte nogen sin Rett, Mens derhos ved Lov befallet at lade alle biesager beroe

1760: 20

under vedkommende Rettes Reservation til sin vedbørlige tiid og Stæd, naar Sag derom á prima instantia anlegges.

Hichman tilspurdte dette vidne om Madame Baar med Lys i haanden gick op paa Hr: Christies Kammer den ommelte aftten d: 3 Martj med Lys i Haanden gick op i nogen ond eller anden Hensigt end at see eftter hendes Mand Contra Citanten Hr: Baar paa Hr: Christies Kammer.

Reutz i henseende til at qvestionen Kiendelig sees at være Lovstridig i det at vidne skal jnncere om Madame Baars hensigt eller tancke, paastod ej allene qvestionen aldeles Kuldkasted Mens end og Procurator Hichmann derfor, som vedbør erjndret og anseet eftter Loven og den Kongl: Forordning af 3 Martj 1741 formedelst at hand paafører Domeren Møje ved Kiendelse paa Kiendelse, hvorved tiiden unøttig bortspildes, og Citantens Sag med utidighed opholdes.

Hichman holdt unødig at svare paa Msr: Reutzes siste tilførdte, eftterdie inted andet søges i qvestionen end hvad Vidnet veed og er beckient den af Hoved Citanten egentlige paastefnte tildragelighed vedkommende. 3de tilspurdte Hichman \om/ vidnet saae hvem der blottede Hr: Christies Hoved den ommelte aftten enten Hr: Baar eller Hr: Christie Self. 4. Om vidnet icke fornam og saae at Een hafde Een Hæste Pisk under Slav brocken paa Kammeret den omvundne aftten og hvem der var agted med same Hæste Pisk at tracteres, og om det icke var Hr: Baar der skulle blevet begiegned med same, og hvem same enten Hr: Christie eller andre saadant hafde i værck Stillet.

Reutz som ansaae dene qvestion ligesaa daarlig og uRimelig som uden for Sagen og Stefnemaalet, og i sær da spørgsmaalet udgaar over unefnte og uStefnte Persohner, og aldeeles icke jmod Hr: Christie self, protesterede des aarsage paa lovlig Rettes pleje, og mod vidnets svar derpaa under sin forige erindring at Procurator Hichmann derfore vorder anseet.

Hichmann sagde at Msr: Reutz kunde beholde den expression om daarlig for sig self, mens da qvestionerne til vidnet er fremsadt i andledning af Hoved Stefningen, saa formeente Comparenten desto fastere, at Retten bevilger vidnets Reele Svar paa same, thi om saa er at Hr: Christie icke vidnet beckient har i Verck stillet den i siste qvestion ommelte anstalt for Hr: Baar, falder det af sig self at det er saa meged bædre for bem:te Hr: Christie.

Reutz ville fornemme om Msr: Hichmann har flere qvestioner at fremsette, eller hand er fornøjed med disse uden at fremsette fleere.

Hichmann Replicerede at hand icke er forbunden at giøre Reutz Reede for hvad enten hand har fleere qvestioner til dette vidne eller icke efterdie Procurator Reutz er incompetent at inponere Comparenten nogen Examen eller Reede at aflegge, hvilcken Comparenten paafølgelig saa meged des mindre kunde underkaste sig.

Eragted!

Retten som viiste at vidnet var Klockcker og icke al viidende, ja som den der allerede har forcklaret hvad hand som et syndigt Menniske veed kunde icke føye Msr: Hichman ved at friste vidnet om det som hører Gud til der Randsager hierted og Prøver Nyrerne. Om(?) (Som?) det da af vidnets svar er Klart at Madame Baar med antændt Lys gick fra nedre gang paa Tysnes Præstegaard op paa Citantens Kamer eftter hendes Mand og det vil være {ud} skiult for Klockeren, mens beckient for den høyeste overDomer i hvad hensigt saadant skeede, Saa kand icke dette syndige og {..} Conceqventer uAlviidende Vidnes Svar indhendtes paa denne og de øvrige anførte qvestioner, hvilcke alle uden des ej oplyser hvad i he(nsigt?)

1760: 20b

Sagen paastefnt er, Det Eeneste som endda kunde Ræste ville være at Msr: Hichman {ifølge F} ville vogte sig i den Grad alle advarsler uagted, at forsee sig imod Lov og den ergangne Andordning, at Retten altskiønt ugierne skulle som Lydige undersaatter følge det Kongens bud, som forige eragtning oplyser, hvor vel Retten ved sin siste Formaning har kundet holt unødig at Skrive hvad Skrevet er, da den mercker Msr: Hichmann vedbliver sit forige.

Hichmann forbeholdt endnu som før sin!! (sine) forige Reservationer og igientog same, Ligesom hand og formedelst forestaaende omstændigheder holdt ufornøden flere qvestioner til dette Vidne at fremsette paa denne tiid.

3. Vidne Beata Blix Datter for hende fremsadte Reutz til besvarelse den 1te, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, \14,/ 15, 16, 19 og 20 qvestion hvorpaa hun efter aflagde Eed forcklarede sc: Til 1te qvestion {og svarede til fremsadte qvestioner} \svarede/ Det hun icke har hørt eller veed at Citanten Hr: Christie har begiegnet Contra Citanten nogen sinde med Skields eller ubeqvems ord, icke eller at hand den omprovede 3 Martj gav sin Sogne Præst Hr: Baar nogen andledning til den Allarm, der eftter same aftten paackom. Til 2. qv: Jae. Til 3. qv: Resp:

Jae hun hørdte det alt samen, og var med Hr: Baar da hand luckede op for Hr: Christie, hvad vidnet hørdte af det omspurdte explicerede hun sig nu saaledes: at hun icke hørdte Hr: Christie bancke paa Hr: Baars gang dør, mens vel at Citanten Raabte ind i giennem Hr: Baars Pigers Kam/m/er Vinduer hvorudj Deponentjnden og var, at en skulle Komme og lucke gang Døren op, Deponentjnden gick derpaa ind til Hr: Baar og fortalgte ham Citantens forlangende hvorpaa Hr: Baar som melt gick med hende ud og luckte op Gangdøren og bad Hr: Christie komme ind i Stuen. Til 4. qvest: at hun ej veed enten Madame Baar var i Stuen eller icke, mens at Præsten og Klockeren var der veed hun; Thi at hun icke veed det første kom der af at hun icke fulgte med dem ind i Stuen, mens hun veed at Klockeren var derjnde tilforn, Klockerens Nafn er som anført Knud Amundsen. Til 7 qv: Svarede at hun hørdte Citanten raabte neer til Contra Citantens Budeje eller Pige Nafnl: Sigrej at hun vil komme op og reede hans Sæng, desligeste at same Sirj der paa gav ham et Svar, mens hvordan det var, erindrer vidnet sig nu icke. Til 8 qvest: Svarede vidnet hun erindrer at Hr: Baar kom ind i pigernes Kammer og Raabte op til Citanten og sagde at naar Klockcken er 10 er det senge tiid, om Hr: Baar talede viidere derjnde erindrer vidnet icke. {Til} 9. qvestion er uden for Stefnemaalet, altsaa blev derpaa inted Svar indhendted eftterdie Madame Baar er Stefnt som vidne i Sagen og ej Stefnt til at anhøre vidner. Til 10. qvestion Svarede vidnet at hun icke hørdte andet end at Hr: Christie sagde det var Pigens ære icke for nær at komme \til/ mig at hendte Nøgelen, Anden Nøgel kunde vidnet ej slutte det \var/ Hr: Christie meente end hans Kammer Nøgel. Til 11. qv: Resp: hun hørdte det inted. Paa Procurator Reutzes qvestion herunder Neml: hvad Hr: Baar Svarede op til Hr: Christie paa de ord at det var icke pigens ære for nær etc: Svarede vidnet at hun icke erindrer enten Hr: Baar svarede derpaa noged eller inted, og følgelig veed hun jnted at Hr: Baar sagde de ord som omspurt er. Til 12. qv: hun veed inted herom, undtagen hun veed at Hr: Baar gick op først og hans Kone Lidet der eftter den sidste med antendt Lys paa Hr: Christies Kammer. Til 14. qv: Svarede hun veed inted derom. Til 15. qvest: Svarede hun hørdte der blev paa Kammeret saadan Tranpping!! (Tramping) og allarm hvor af hun blev altereret, viidere veed hun ej at forcklare uden at hendes alteration kom der af hun hørdte noged saa usædvanligt paa Citantens Kammer Som hun syntes icke var got men ondt. Til 16. qves: Svarede hun veed inted derom, hun var og da nedenunder Kappellan

1760: 21

Kammeret i sit Kammer. Til 19. Svarede hun {hørdte} \Saag/ at Henrich Christie opspendte Contra Citantens gange dør, og dereftter gick op til Citantens Kammer, men om hand spendte paa dens dør eller icke hørdte icke hun som blev eftter ham need i gangen? Til 20. qvest: Svarede vidnet hun veed inted derom. For det 21. tilspurdte Reutz vidnet Om hun icke veed eller har hørdt at Hr: Baar tog Hr: Christie i Struben op paa hans Kamer? Resp: Nej hun veed inted derom. Dereftter begiærede Reutz vidnet tilspurdt den 23. af de Skrifttlige qvestioner hvilcken Comparenten tydeligere til Protocollen fremførte saaledes Nemlig om icke Hr: Christie tit og ofte i den tiid vidnet opredde hans Sæng, fornam at Hr: Christie maatte ligge i ureed Sæng, og om icke vidnet blev forbud\et/ i same tiid mange gange at hendte nøgelen hos Hr: Christie, saa at hun veed det vist deraf? Resp: Ja! Mens hun er ikke forbudet {at hendte} Af Hr: Baar at hendte Citantens Kammer Nøgel eller Reede hans Sæng, mens vel af en anden som fordie den icke er Stefnt, icke kand eller bør Nafngives. 24. Om icke Hr: Christie har begiæret af vidnet at giøre hans Støfler reene, og om icke Hr: Baar har forbudet vidnet same og om icke velbemelte Hr: Baar Self med egen Haand har baared Støflerne med voxet og Skoe børsten op igien til Hr: Christies Kammer dør og Sadt dennem der? Resp: hun erindrer og veed alt som omspurdt er undtagen hun veed ej at Skoe voxet og børsten fulgte Støflerne op. 25de Om icke vidnet veed at Hr: Christie {2de gange} er bleven

nægted sit Lin Tøj Tørt, og om icke vidnet self har bragt Hr: Christie det tilbage 2de gange paa en dag med disse ord: Gud velsigne Jer Hr: Christie tag det igien Jeg faar icke lov at toe det, og om icke vidnet veed at Hr: Christie i al den tiid hand \har/ væred til Kost og Logemente hos Hr: Baar icke har faaet sit Lin tøj toet meer end \een/ Eeneste gang? Res: udj den tiid Deponethinden har tient Hr: Baar som er 1 aar i hvilcken tiid og Citanten har væred der til Kost som personel Capellan, da har hun icke \eller nogen paa Præstegaarden/ uden 2de Gange toet Citantens Linnet, erindrer i ligemaade at have en gang i same tiid efter ordre tilbageleveret Citanten hans Linnet som hand vilde have toet. 26. Om icke Hr: Baar har forbudet vidnet at det icke skulle Lucke ytter døren op for Hr: Christie eller nogen af hans Familie siden d: 3 Martj sistl: Men at vidnet tvert jmod blev befallet den same aftten neml: d: 3 Martj at hun skulle give Hr: Baar det først til kiende naar Hr: Christie kom? R: Den same aftten Disputen eller Allarmen var mellem Hr: Christie og Hr: Baar forbød Hr: Baar Deponentjnden at hun ej maatte oplucke Gang dørren som var i Laas, for Hr: Christie førend hun advarede ham derom. 27. Hvad ord vidnet hørte af Hr: Baar til Hr: Christie da hand eftter indbydelse kom ind i Stuen den 3 Martj om afttenen? 28. om icke vidnet saae hørdte og fornam at Hr: Christie var blodig i sit ansigt og var Kloret samt hafde en Kugle i sin Pande da hand kom need fra Kammeret, jtem om hand icke becklagede sig saaledes af Hr: Baar at være tilreedet. 29. Om icke vidnet kom op paa Hr: Christies Kammer efter at Døren var bleven aabnet hvor Hr: Baar og hans Kone da fandtes, og om hun icke saae og fornam at nøgelen til Kammeret laae paa Hr: Christies Sæng, samt fandt Hr: Christie med blotted Hoved og hans Paruqve at ligge paa Gulvet. 30te om icke vidnet har hørt at Hr: Christie adskillige gange har væred nægted Lys naar hand har begiært det, og i sær at saadan nægtelse skeede den 13 Decbr: efter Stefnemaalet da en af Pigerne blev opsendt til Hr: Christie med disse ord: hand fick et Stort Lys i afttes, nu skal hand icke faae paa 2 á 3 afttener igien, jtem om hand icke ganske faae gange har faaet Reene Haand klæder og at same icke er bleven byted Reene hver uge. 31. Om icke vidnet engang i afvigte Vinter efter Hr: Baars ordre bad Hr: Christie gaae til Hr: Baar paa sit Kam/m/er

1760: 21b

Og da Hr: Christie Kom der, om da icke Hr: Baar uhøflig tiltalede Ham, bød hame!! (ham) Øre Figen, som hans huustroe afstyrede og hvad talen jmellem dem gick ud paa? 32. Om icke Hr: Baar atter en anden aften som var d: 26 Nov: sistl: aar efter Stefningen var i ferde med Hr: Christie og blant andre ord kaldede eller Skieldede ham for Barn, Nar, Dreng, Dagdriver etc:? 33. Om icke vidnet Ligeleedes veed at Hr: Baar atter en anden aftten som var den 17 Decbr: ved aftens Maaltiid begiegnede Hr: Christie med uhøflige ord og vilde faae ham ud paa Døren med en Stock. Vidnet svarede Til 27. qvest: at hun veed inted derom. og Til 28. qvest: Svarede hun saae Citanten da var blodig i sin Læbe og med sit Tørcklæde tørckede same af, {veed} saae og at Citantens broder sadt hans Paruqve paa ham, efter at dette var indført, erindrede vidnet sig nøjere at eftter det hun husker, sadte Citanten self sin paruqve \paa/ hafde for Ræsten inted viidere paa denne qvestion at svare. Til 29 qv: hun erindrer icke viidere \end/ at Kamer Nøgelen laae paa Sængen den omprovede Tiid. Til 30 qv: hun erindrer icke {om Citan} andet af Qvestionens indhold at de omspurdte haand klæder ej har væred bytted reene hver uge, og at naar de Eer nedkommet har samme væred overmaade Skidne. Til 31te Svarede at hun den omspurdte tiid vel hørdte Støjen og allarm i Stuen da Hr: Baar og Capellanen var der jnde, Mens om Præsten Hr: Baar tilbød Citanten øre Figen, om Contra Citantens Kone det afværgede eller \om/ noged fientlig faldt mellem Parterne eller icke, alt dette er vidnet ubeckient. Til 32te qvest: hun veed aldeeles inted om det omspurgte. Til 33. qv: Svarede hun Nej. 34. Om icke vidnet har faaet ordre at hendte en Læder Stoel need fra Citantens Kammer, som var den Eene af det slags, og at sette en

Træstoel der op igien, samt om Citanten har haft nogen sinde fleere Stoler paa sit Kammer {eller} end allene de 2de Træ Stoler jtem har været uden Gardiner baade for sin Sæng og Vinduer i al sin tiid paa Præstegaarden, saa og om der icke ganske Skielden og faae gange har været vasket gulvet, samt om Citanten icke mange gange har maatted kiøbe brendeveed og Lys til fornødenhed af mangel paa saadant at have faaed hos Hr: Baar. jtem om Vand hver Morgen er bleven opbaaren til Citanten at toe sig udj? Resp: {af} det omspurdte sagde Deponentjinden forholder sig ganske rigtig undtagen at den omspurdte Læder Stoel veed hun inted om. 35. Om icke Hr: Christie har været uden bord paa sit Kammer de første 8 dage eller meer hand kom til Logemente hos Hr: Baar, Resp: Jae.

Procurator Hichman hafde icke dette vidne noged at tilspørge paa denne tiid, men \maatte/ forbeholde same til en anden beleilig tiid og Stæd, og i øvrigens tillige Reserverede vedbørlig anmerckning over hver af de til dette vidne fremførdte en haaben qvestioner med dessens indbefattede beskyldninger.

Reutz henseende til at Klocken nu er 9 paa Aftenen, og det i Morgen er helligt, begiærede Sagen udsadt til paa Manddag Morgen.

Eragted!

Sagen opsettes til førstkommende Manddag Lovlig tiid, da Parterne behager at indfinde sig igien paa dette Stæd.

Manddagen den 28 April blev Retten atter sadt med forbemelte Laug Rett paa forbemelte tingstæd, og hvorhelst Citanten med Fuldmægtigerne vare tilstæde.

Eftter Hichman som var tilstæde for Hr: Baar igientog sine forige Erindring at inted jmod Lov og i (om?) denne Sag ej stefnte Persohner vorder tracteret.

Eftter Hoved Citantens Fuldmægtiges begiær blev den udj Stefnemaalet Nafngivne Synneve, Peder

1760: 22

Egemoes fremstillet, da hun efter aflagde Eed {blev tilspurt} forsickrede at vedblive Sandhed efter at til hende nu som før af Retten var giort sædvanlig advarsel, til hvilcken Ende hun var bereed under den aflagde Eed at besvare hvad qvestioner hun af eller inden Retten bliver fremsadte. Procurator Reutz fremlagde Skriftlige qvestioner med begiær at dette Vidnes Svar maatte indhendtes paa d: 1, 2, 4 og 6 (5) qvest:, hvorjmod Comparenten frafaldt de forhen i Rettelagde qvestioner, som altsaa upasselige ueftterretlige for eftterskrefne Vidner. De allegerede qvestioner af Dags Dato {blev derpaa} er saaleedes Lydende. Eftter at Retten hafde forelæst vidnet de begiærte Spørgsmaale falt hendes Svar til 1te det hun og fleere som hafde lagt sig aftenen d: 3 Martj {paa et Loftt sidstl:} \hørdte fra det Loftt de laae paa {fra} \over/ Provstjnde Christies daglig værelse en Allarm paa Citantens Kammer stra!! (saa) sterckt som 10 Mand\er/ hafde Støyet, Deponentjnden {i andledning deraf raabte} hørdte og jmedens Allarmen varede at der neden under hvor hun laae blev raabt af Citantens Stæd Mama Provstjnde Christie paa hendes Sal: Mands Skriver Karl Ole Iversen at hand maatte staae op og gaae op paa Citantens Kamer saasom hun frøgtede for at {Citanten} \de/ der {kunde blive dræbt} \var ville dræbe/ Citanten formedelst den Store Allarm der hørtes. Ole Iversen stod strax op og gick op paa Kammeret efter at Citantens broder 1te vidne som da Provstjnden raabte ej hafde Klæd sig af strax forhen hafde gaaet op, hvad den aftten paa Citantens Kammer passerede, er Deponentjnden ubeckient, fordie hun ej kom der, mens næste Morgen saae hun i Citantens Moders Dagl: Stue det Citanten hafde en Kuul eller hævelse i sin Pande, desligeste at hand over og ved siiden af sit vænstre øje var blaae, hørdte og Citanten foregive at begge deele var ham tilføjed aftenen forhen af Hr: Baar, endelig Angaaende dene Post sagde vidnet at den tiid Citanten berørte aften den 3 Martj forlod sin Mamaes huus og

gick paa sit Kamer icke hafde i sit ansigt enten Kuul eller var blaae ved øjed. Til 2. qv: at en dag noged eftter Sante Hans Dag næstl: Sommer, som vidnet med fleere var udj Ildhuuset paa Tysnes Præstegaard, kom Hr: Baar ind til Dem og udj vreed hue befallede eller bad vidnet med de fleere skulle bringe ud alt hvad i Ildhuuset fandtes, Provstjnde Christie tilhørig, viidere hørdte hun Hr: Baar sige at en af Citantens Mamaes Søstre var i Bergen bleven besvangret af en ægte gift mand som hun Self hafde hiiset op igiennem sit Kammer Vindue, hvorefter hun hafde reist ud paa Landet og der giort Barsel, hvilcket hand sagde giorde sig rettelig ondt efterdie same Søster var den smuckeste eller bæste /: hvilcke af disse 2 Caracterer hand gav Provstjndens Søster erindrer vidnet icke, med en af deelene var det :/ Disse ord Neml: om Citantens Moders Søster hørdte og vidnet same dag paa Hr: Baars Sahl. Til 4. qv: Jae med det tillæg at nestl: Vintter noged for Juul som Citanten hafde need sendt sit Linnentøj til Madame Baar for at toes, saae vidnet omtrent 2 timer dereftter \at Een af Hr: Baars piger Nafnl: Beata/ kom op i Citantens Mamas Kiøcken paa Præstegaarden, leverede Citanten sit Linnet igien, med den forcklaring {hendes Mad Moder} at hand ej kunde faae det Toet med mindre hand vilde varte indtil Store Klæde tvædt i hendes huusbonds huus skeede. Citanten viiste hende tilbage med Linnetted igien, og efter at hun hafde været lidet borte kom hun atter igien med same Linnet, det hun overleverede Citanten med disse ord Gud velsigne Eder tag det igien eller slaar hun mig fordervet

1760: 22b

Vidnet Nafngav vel for Retten hvem det var som baade hafde givet hende ordre første og siste [gang]? og hun frøgtede for skulle slaae sig forderve, mens fordie same \Menniske/ icke er stefnt til Provs afhør, bliver og Nafnet med taushed forbiegaaet. Denne nægtelse med Hr: Christies lintøjs Tovning skeede og engang tilforn, mens den gang blev det af Citanten \utoed/ modtaget og icke til Hr: Baars huus igien needsendt. og til den 5te at Een dag efter næstl: 3 Martj blev vidnet af Citanten befallet at gaae op paa hans Kammer paa Tysnes Præstegaard og need hendte \den/ Citantens Kiol og væst saasom hand agted at reise bort for at faae berammelse paa det irettelagde Stefnemaals Tægte dag, Mens som vidnet, der førend hun kunde komme op paa Kammeret, nødvendig maatte passere igiennem en Gang dør uden for Contra Citantens huusse vaaning, forefandt same Gangdør til luckcket, forføjede hun sig op i Hr: Baars Borge eller Drenge Stue, hvorhelst hun bad en Citantens der befindende tiæniste Dreng gaae need at bancke paa Gang døren at hun kunde blive indladt, og fordie hun af ham erholdt det svar hand ej turde giøre det saasom Hr: Baar hafde forbudet at Gang døren ej af nognen!! (nogen) maatte opluckes, Forføjede hun sig igien til Citanten og fortalgte ham de af drengen faldne ord, ja hun gick og strax efter hans ordre need til Hr: Baars Pigers Kammer Vindue, paa hvilcket hun banckede og bad at en vilde lucke Gang døren op for hende, der, erholdt hun jligemaade af Hr: Baars Pige \Sirj/ same Svar som af drengen …….(?) Hr: Baar hafde forbudet same at opluckes, Deponentjnden maatte altsaa atter gaae tilbage, mens lidet dereftter fornam hun døren blev oplucket og blev ladt aaben staaende af 2de {Fruen} som gick af Hr: Baars Stue i hans Stabuur, og just denne Lejlighed betiente hun sig af, ved det hun gick igiennem døren og op paa Citantens Kammer efter de hende anbefallede Klæder, med hvilcke hun {gick} føjede sig til Citanten igien, mens i det same hun var kommen need over trapperne igien, opluckte Hr: Baar sin Daglig Stue Dør, og udraabte under hastig \tale/ til vidnet disse ord: Jeg siger docker med got og gode at dersom de kommer her inden mine døre skal de faae en uLycke, og efter hun var udgaaet blev dørren saa hastig og haardt tilslaaet at det skraldede i huuset. Procurator Hichman spurdte vidnet om det icke er beckient at Citanten Hr: Christie har faaed Lys og brende hos Hr: Baar, {..g} \eller/ om Hr: Christie al den tiid hand har Logeret hos Velbem:te Hr: Baar har forskaffet sig Lys og brende? Resp: Nej ej altiid, men dog nogle gange har Hr: Christie faaet Lys og varme hos Hr: Baar. 2. Om

vidnet icke har hørt det omvundne af Hr: Baar at skal være bleven Sagt paa Tysnes uden af Hr: Baar angaaende Provstjndens Søster og at {hand} \det/ skulle være Røgted fra Bergen. Reuts som fornam af qvestionen at Hr: Baases!! (Baarses) Fuldmægtig formeentlig ickun fordybede Principalen til meere ansvar, i det hand vil Søge vidnets forcklaring om Bøigde Sladder, hvorpaa icke er Stefnt, men Sagen alleene er jmod Hr: Baar, som bør holde sig til sin hiemel om hand nogen haver, protesterede des aarsage imod qvestionens besvarelse som uden for Sagen utilbørlig og inqvisitorisch. Hichman begiærede qvestionen besvaret som fremsadt i andledning vidnets forcklaring paa Hoved Citantens fremsadte qvestioner.

Eragted!

Svaret

1760: 23

Paa denne qvestion maae {uomg} efter dens indrettelse uomgiengelig falde jmod uStefnte Persohner Conceqventer og imod Hovet Stefnemaalet, thi bliver icke same af Retten indhented, dog skal det endog i dette tilfælde være afgiort at Contra Citanten kand naar hand lovl: Stefner alle vedkomende faae denne qvestion besvaret, og om same svar kand derefter tiæne til hans hielp og bestørckelse udjnden de faldne ord er noget vedkomende vel i sin tiid paaskiøner.

3. tilspurdte Hichman dette vidne om vidnet icke er gift og har sin Mand endnu levende samt boepæl i Bergen, og om vidnet icke Stundem er hos {Vid} hendes Mand og stundum paa Tysnes Præstegaard, jtem hvad hendes Mand betiener? Rs: Jae hun er Stundum i Bergen hos sin Mand og Stundum tiener hun Citantens Mama for Kost og Løn, hvilcket og til denne tiid vexelviis er skeed omtrent 10 aar, hendes Mand som Snedker eller Bord arbeids Mand reiser og for at Øve sit Haandverck hist og her omckring paa Landet naar det forlanges, og inted \arbeide/ i Bergen forefalder, som kand have værred hinderlig. Procurator Hichman benægtede in totum dette vidnes udsigende paa Citantens qvestioner, og tog Contra Citanten til vedbørl: anmerckning forbeholden til billig tiid og Stæd. Reutz merckede at benægtelsen som al for silde fremført i betragtning af det forestaaende icke kand finde meere Stæd for Hr: Baar til hans formeentlige befrielse.

Til 5. Vidne Synneve Niels Datter nu tienende i Bergen blev efter at hun inden Retten hafde aflagt Corporlig Eed følgelig Sr: Reutzes forlangende fremsadt 1, 2, 3, 4 og 5 af de i dag indleverede qvestioner, hvilcke hun besvarede saaledes: Neml: paa den første at omprovede 3 Martj noged langt ud paa aftenen, klockeSletted, gav vidnet ingen agt paa, strax \eller lidet/ efter Citanten hafde absenteret sig fra sin Mamaes Stue paa Tysnes Præstegaard, for at Søge Natte hviile paa sit Kamer udj Contra Citantens huse vaaning, hørdte Deponentjnden, hvilcket stod i gangen ved \Vel/bemelte Provstjndes Stue dør, at Hr: Baar og et andet Meniske hvilcket vidnet angav, men som uStefnt ej her kand anføres, talte højt paa Citantens Kammer som er en temelig Distance fra det Stæd hvor hun Stod, hun kiendt[e] at det var Hr: Baar af hans Stemme, strax derpaa hørdte hun paa same Kamer saa sterck støjen eller Allarm ret ligesom Kameret kunde falde Need, og hvorover første vidne Henrich Christie som Stod paa gaarden noged fra vidnet, gick hen til Contra Citantens gange dør, igiennem hvilcken hand kom, men paa hvad Maade er vidnet ubeckient, strax derpaa blev en Skriver Karl der Conditionerede i Provstjndens huus bevæget af et til ham skeede raab fra en i Provstjndens værelse, at staae af sin Sæng og gick hand saa op paa dito Citantens Kammer, efter at Henrick Christie som melt var opgaaen hørdte vidnet forige omprovede Allarm, Een føje tiid hvilcken dog ophørede omtrent ved same tiid bemelte Ole Iversen kom op til eller paa same Kamer, vidnet lagde dette dertil at omtrent en halv time dereftter kom Citanten need paa Borge Gaarden og sagde at de hafde taget Nøgelen af hans Kammerdør og lagt den paa hans Sæng, Mens udlod sig icke med hvad Nafn de hafde som hafde taged Nøgelen, lidet

derefter, {lidet der efter} hørte hun Citanten i berørte Skriver Karls Kammer hvor og Deponentjnden da og var, sagde det hand af Hr: Baar

1760: 23b

Paa sit neml: Citantens Kamer var bleven overfaldet ja vidnet saae self at Citantens Mund var blodig, {Ligesaa} hun som icke den Aftten gav viidere agt paa Citantens {ansigt} \ansigt end/ som anført \Saae/ næste Morgen dereftter at hand hafde een kuule eller hævelse i ansigted men hvad enten \hand/ var blaae ved det Eene øje eller ej attenderede hun icke. Paa 2. qv: det same som næst forige vidne, dog erjndrer dette vidne icke enten Hr: Baar sagde eller icke sagde at Citantens Mamas Søster hafde været ude paa Landet og lagt i barsel Sæng, Mens derjmod hørte hun til visse \Hr: Baar sige/ at det giorde ham hiertelig ondt at det skulde være saa tilgaaet efterdie Velbem:te Provstjndes Søster var den vackreste af hendes Søstre. Paa 3. qvestion at næstleden Vintter som Hr: Baar sagde i vidnets og fleeres paahør at Citanten hafde opbrækket Hr: Baars Ild Huuses Dør og dens Laas og vidnet andlediget deraf hafde foreholdt Ham at saadant icke var Sandt, da Svarede disse ord: Ja saa har Henrich Christie giort det ydermeere Svarede vidnet for at opfylde hvad i denne qvestion er omspurdt, at det af en tilstædeværende falt de omspure!! ord om Jomfrue Engel Marie Christie, mens hvem Ordene falt af kand ej Protocolleres, siden det er en uStefnt, og vidnet Diffierer at hun ej hørte det af Hr: Baar som Stefnt. Paa 4. Rs: … . dog {henseende Citante} explicerede Vidnets sig at hun icke veed noged om den første gang Citanten sendte sit Linnet need at lade toes hos Hr: Baar, men vel det same som næst forige vidne angaaende, det at Citanten 2de gange en dag baade sendte sit Linnet ned og fick det op igien, viidere erindrer vidnet at Citanten næstl: Vinter har kiøbt sig brendt paa sit Kammer baade Lys og brendeveed, hun bar op en Lyse Hanck til ham engang, om Citanten har haft sin udkomme med de Lys og det brende hand som melt nestl: Vinter kiøbte eller at Hr: Baar med begge deele har giort tilskud, det veed hun icke, thi enten Hr: Baar har assisteret Cappellanen med disse toe Ting eller icke er vidnet ej vitterlig. Procurator Reutz frafalt den 5. qvestion og derimod fremsadte til Vidnet dette Spørgsmaal Om hun icke den 5 Martj sistl: efter at Citanten var reist til Byen, var hos Hr: Baar med en Seddel og derudj indlagt 18 s: penge for en Barne Daab som d: 3 Martj i Tysnes Kirke af Hr: Christie blev forretted, da Hr: Baar var ved Onnerims Annex Kircke, hvorfra hand icke hiemckom før d: 3 Martj silde om aftenen, og om icke Hr: Baar Leverede hende Seddelen med pengene tilbage og med hvad ord? R: at omspurdte tiid i Citantens fraværelse sendtes Deponentjnden need til Hr: Baar med en Seddel paa Citantens veigne fra Citantens broder indstefnte Henrick Christie, hvorudj hun viste laae penger for en Barne daab som Hr: Christie hafde forretted, vidnet overleverede Seddelen og pengene til Hr: Baar i hans Stue {ve}\in/den for Stue døren, hvor hun blev staaende, og efter at Hr: Baar hafde modtaged same, vendte sig fra hende og gaaed bort efter gulvet, kom hand tilbage, leverede hende saavel Seddelen som pengene tilbage med disse ord: Jeg har icke med Henrick Christie at bestille, vidnet gick derfor tilbage og leverede Msr: Henrich Christie Seddelen og pengene igien. Procurator Reutz næst at tilckiendegive at sistbemelte qvestion hensigtede til at oplyse hvor urigtig Hr: Baar blant andet meere har beskyldet Hr: Christie om denne Barne Daabs Post, og for nermere at tilbagedrive

1760: 24

Producerede hand de 2de Mænds Niels Pedersen og Niels Siursen begge i Bergen boende Deris attester om det same som vidnet sist forcklarede neml: at Barne daabs pengene tillige med omvundne Seddel paa Barnets Forældres og Faddres Nafne blev Hr: Baar til baared end og d: 4 Martj førend Hr: Christie same dag for Hr: Baars begiegnelse maatte Reise til byen,

og at bemelte Seddel og penge da og blev tilbagelevered, ligesom og same ydermere viser at Hr: Baar blev beckiendt giort og betydet sin behandling imod Hr: Christie aftenen tilforn, med anmodning at Hr: Baar vilde komme til Hr: Christie for at besee ham med Videre \bemelte attest blev oplæst/ Procurator Hichman under benægtelse af saavel Citantens qvestioner som vidnets Svar derpaa, for saavidt same udgaar til Hr: Baars Nackdeel, jtem af det indlagde Schartechqve under 2de ubeckiendte Mænds Hænder, hvorover Comparenten forbeholdt Hr: Baar fornøden anmerckning naar tiid Kommer, tilspurdte Vidnet hvorlenge det er siden at hun Kom af sin tiæniste hos Provstjnde Christie samt hvorlenge hun var der? 2. Om vidnet verckelig er beckiendt at Hr: Baar har nægted Hr: Christie enten fornøden brendeveed eller Lys? hvorpaa Vidnet svarede saaledes til 1te qvest: {omtrent} hun qvitterede Provstjndens tieniste otte dage efter den omprovede Dispute opkom mellem Hr: Baar og Hr: Christie, og {Til 2. qv:} samt har været hos Provstjnden fra hun var et lidet Barn og ej erindrer aarenes tal. Til 2. qv: Nej! hun har {heller} icke hørt at Hr: Christie Liogensinde!! (Nogen-) af {ham} \Hr: Baar/ har begiært Lys og veed, men dette veed hun at Hr: Christie ofte har Klaget sig derfor at hand ej har faaet hvad omspørges. Hichman for Een dobbelt aarsag Skyld vilde ej befatte sig med fleere Spørsmaale til dette vidne paa denne tiid.

6. Vidne Allis Aarbach fremstod derpaa og for hvilcken Procurator Reutz fremsadte de 2de første af de i dag allegerede qvestioner til hende, hvortil hun Svarede eftter aflagt Eed at hun næstl: vinter jmod foraaret en dag paa Tysnes Præste gaard i Ild huset hørte af Hr: Baar alle de ord angaaende Provstjnde Christie Citantens Moder bleve talte som paaStefnt er og qvestionen jndeholder. Procurator Reutz hernæst fremlagde til indlemmelse i dette Tingsvidne Lænsmanden Matz Christophersen Godøen og Niels Lille Godøen Deris attest af 22 Dec: sistl: hvormed Citanten gotgiør at Hr: Baar virckeligen har givet hannem Nafn af det ord Barn, da bem:te Mænd tilbragte Hannem det i Stefnemaalet ommelte brev ville!! (til?) modtage\lse at/ {…} aabne, hvilcket forseiglede brev blev i Retten anvist. \dito brev befantes endnu forseiglet/ {Den allegerede attest blev oplæst} og dereftter Citanten paa anfordring strax overleveret. bemelte attest blev derpaa oplæst. Hichman benægtede sist afhørte vidnes forcklaring og forbeholdt Hr: Baar sin Lovl: Satisfactions indtale saavel over \for/følgningen som behandlingen.

7. Vidne Sigre!! (Sigri) Niels Datter tienende hos Hr: Baar fremstod og aflagde Eed Sandhed at ville vidne. hvorefter Procurator Reutz for at vinde tiiden begiærede at Retten ville tilholde vidnet lige frem at fortælle Sagen og tildrageligheden hvad hun hørdte og saae passerede Mandags aften den 3 Martj jmellem Hr: Baar og Hr: Christie

1760: 24b

Bemelte vidne giorde følgende Eedelig forcklaring: Aftenen d: 3 Martj nestl: omtrent Kl: 10 og ohngefer een time efter Hr: Baar med huus gesinde hafde lagt sig som Citanten fra sin Moder Provstjnde Christies Huuse vaaning paa Tysnes Præste gaard, Kom need og banckede paa Vinduet udj det\1/ Kammer\4/ Hr:\2/ Baars\3/ hvor Vidnet laae med begiær at vidnet der ej endda var faldet i Søvn skulle lucke ham ind, mens fordie vidnet den aften hafde faaet den ordre af Hr: Baar at dersom Citanten icke Kom ind Kl: 9, skulde hun icke oplade Døren for Hannem, andlediged af samme ordre gick det forige førdte vidne Beata Blix Datter som var uafklæd ind og forspurgte sig hos Hr: Baar, hvorpaa Hr: Baar {Self Stord op af} som ej heller hafde lagt sig til Hviile gick ud til Gange Døren hvorhen og Citanten jmidlertiid forføjede sig, luckte Døren op og efter Hr: Baars forlangende fulgte Citanten med Hr: Baar ind i Hr: Baars Daglig Stue, de vare saa begge tilsamen udj Dito Stue omtrent ½ times tiid, da hun med det same Hr: Christie gick der fra op paa sit Kammer hørte ham siige til Hr: Baar {lad mig} disse ord vil Hr: Baar være saa god og lade mig blive eller være i Freed, en af disse expressioner brugte {vidnet} \Citanten/, men hvad for et det var, erindrer vidnet icke, Strax

dereftter raabte Citanten fra sit Kammer {i} need i underværelset til Deponentjnden at hun maatte komme op og reede hans Sæng, hvortil hun Svarede at hun først maatte forspørge sig hos hendes huus bonde thi hand hafde efter det vidnet nu siger befalled hende forhen same Aftten at saa ofte Citanten der Self efter vidnets sigelse stændig plejet bære Nøgelen til sit Kammer i sin Lomme, icke leverede hende den i Rette tiide nemlig aftenen Kl: 9. skulle hun icke reede hans Sæng, berørte Beata Blix Datter gick atter ind og forspurgte sig angaaende sist omprovede da Hr: Baar kom ud og raabte op til Citanten {\med/} ord som icke var gode mens onde, hvorpaa ham og i samme Terminis blev svared af Citanten, mens ordene erindrer vidnet icke, dette observerede hun at Hr: Baar strax forføjede sig op til Hr: Christie\s Kamer/ da der strax paa Hr: Christies Kammer blev saadan trampen og Allarm at vidnet blev bange eller forskreckcket. Hvor længe Allarmen varede erindrer hun sig ej nu, mens hun bad Klockeren Knud Amundsen som et i Sagen forhen afhørt vidne, hvilcket den tiid var inde i Hr: Baars Pigers Kammer, gaae op paa berørte Citantens Kammer, hvilcket skeede, ja hun hørdte siden tillige {at} Citantens broder Henrich Christie under Allarmen kom ind paa Kammeret, og lidet dereftter blev paa Kammeret stille, da Hr: Baar gick need i sin Stue igien, mens om Citanten var bleven blodig, blaae eller faaet nogen Kuul i ansigted, kand hun ej viide fordie hun ej saae ham den aftten eller næste Morgen dereftter. Viidere veed hun ej at forklare undtagen at der ej paa Hr: Christies Kammer er meer end 2de Træestoeler, Ligesom Citanten har lagt ofte i uopreed Sæng, og at paa hans Kammer hvercken Er \for/ vinduerne eller Sengen Gardiner. Hun Declarerede og at være beckient at Citanten har self Kiøbt baade brende veed og Lys, Saa og at Citantens Gulv ej har været toet meer end 2de gange i et Aar jtem at Deponentjnden, som

1760: 25

har været tilsadt at opvarte Hr: Christie, har ej udj 1 aar opbaaret paa hans Kammer \meer/ end 2de Haand Klæder. Vidnet paa tilspørgende Svarede at hun forjnden d: 3 Martj, da den omprovede Allarm skeede stedse har været forbudet af Hr: Baar at hendte Hr: Christies Nøgel oppe hos hans Mama, dog sagde hun at {hand} \Hr: Baar/ ej meere end engang tillod hende det, hvilcket ej hafde skeed dersom Deponentjnden ej hafde self bedet ham derom {hvilck} \som skeede/ En aftten Hr: Christie hiem kom {af} \fra/ Bergen. Hichman tilspurte dette vidne om icke vidnet har hørt at Hr: Christie den omvundne 3 Martj sagde at nu skulle hand lære Hr: Baar al!! (at?) danse, fordie hans Sæng ej blev Reed og hans Gulv ej vasket, jtem om Hr: Christie ej udlod sig at saadan Dans skulle bestaae derudj at hand same dag ville paasee Hr: Baar {tort} tilføjed {og} Tort og beskiemelse. 2det om Vidnet ej er beckient at Hr: Christie formelte dag hafde fremede paa sit Kammer og at der same tiid blev Siu\n/get viser, Klinget med glasser og druckcket Skaaler. 3. Om vidnet veed at Hr: Baar paa nogen tiid har nægted Hr: Christie enten Lys, varme eller anden opvartning udj den tiid Hr: Christie har Logeret og vidnet har tient hos Hr: Baar.

Procurator Reutz næst at erindre at disse qvestioner vedkommer Contra Stefningen forestillede at Citanten siden dagen og tiiden nu er forløben, Saa frafalt de\2/ hand\1/ øvrige uafhørdte vidner om den Sag efter Hoved Stefningen som Concernerer Citantens broder Msr: Henrich Christie efterdie den ligger Klar og beviislig nock udj det paa seeniste Høsteting derom passerede, og i sær ved Hr: Baars Declaration at same skulle staae ham aaben i denne nu der efter tilfaldende tildragelighed, hvorved Hr: Baar paafølgelig har vedtaget og fundet sig Skyldig i same Sag og Sigtelse, saa at ej fleere vidner i same Sag behøves, hvor om Comparenten i Rettelagde Extract af Justitz Protocollen under Domerens Haand og Seigl, for ved dette Tingsvidne at blive annecteret, hvilcket og Retten indvilgede. Sluttelig lod Comparenten tilføre at endskiønt Loven tydeligen forpligter Madame Baar rigtigt nock at vidne for denne Rett i denne Sag mod hendes Mand, og at paa hendes exception Inted kunde

Reflecteres til hendes befrielse, Saa dog alligevel vilde Comparentens Principal, siden hand fornemmer at hun nødig vil vidne, hvilcket Hr: Christie heller icke kand undre sig over i betragtning af det foreenede baand, der er og bør være jmellem Mand og Kone, og at om en af dem Skulle vidne den anden noged over, hvor af bøder og undgieldelse kunde flyde

1760: 25b

Det da ligesaavel gick af den Eenes som den andens Formue, og for paa den anden siide at Lette under den byrde eller anfægtning som Mad:me Baar maae skee!! (maaskee) kunde finde hos sig om hun blev paalagt at vidne, Saa ville Hr: Christie for denne sinde og for sine visse aarsagers Skyld ercklære hende frie for Rettens foreleggelse til vidnes byrds aflæg med Reservation for den følgende tiid og i fornøden tilfælde at faae hende paa anden Lovl: Maade ført til vidne, i fald Hr: Christie ellers icke skulle finde sig beføjed som Hoved Part i Sagen til Doms med sin Mand \hende/ at indkalde, efter at hand tings vidnet har faaed beskreven, hvilcket hand begiærede Slutted og sig beskreven meddeelt under forbemelte Reservation i et og alt.

Procurator Hichman agtede ufornøden at besvare Procurator Reutzes tilførdte forsaavit Hr: Christie vil frafalde Madame Baars vidnesbyrd tilligemed de des aarsage anførte Momenta, mens alleene paastod at som hans qvestioner til vidnet Sirj Niels Datter inted strider hvercken jmod Lov eller de i denne Sag i Rettekomne Stefninger Saa vilde Comparenten haabe og paastaae at vidnet til sames besvarelse vorder admitteret under benægtelse af hvad same vidne Hr: Baar til Nackdeel inden Retten har fortælgt, Ligesom hand og begiærede at saa mange vidner som eftter Contra Stefningen nu er tilstæde maatte blive paaraabt og eftter same Eed fæstede og afhørt og Endelig at de udeblivende maatte til en viist Determinerede tiid {maatte} blive forelagt under Falsmaal til saadan tiid assisteret med Deris vidnes byrds aflæg følgelig Contra Stefningen.

Vidnet Svarede {Vidnet} med Rettens tilladelse til Msr: Hichmans \/q 2den qvestion {at d.. \Saaledes/} den omspurdte tiid {desligeste} \hørdte hun/ at same fremede, men icke Hr: Christie, {Sang} \Sang/, vidnet hørte vel nogle af de ord Sunget blev, mens fordie same falt af uStefnte Persohner, kunde same ej her indtages. Til /\q 1te qv: at hun ej har hørt det omspurdte af Citanten jmod Hr: Baar. og Til 3. qvest: at hun icke af Hr: Baar {hørt nægted} \have/ hørt hand har nægted Citanten det omspurdte, Reffererede sig i det øvrige henseende til brendeveed og Lys til hendes Svar i den affaire, explicerede iligemaad derhos at hun veed det Citanten icke har faaed saa mange Lys hand næstl: Vinter brendte af Contra Citanten, Ligesaa at hun har seed Lys {ej} af Hr: {Baar} \Christie/ anskaffet paa Citantens Kammer, Ligeleedes at Citanten som melt afvigte Vinter Kiøbte \veed/ og lod brende paa sit Kam/m/er, foruden den Contra Citanten Lod ham forsyne med. 4. Tilspurte Hichman dette vidne om hun icke veed at Hr: Christie d: 4 Martj næstl: sendte 2 Mænd som var med de fremede fra Byen, med et brev til Hr: Baar i hans Stue jtem fulgte Self Mændene til Stue døren og Stod bagen for Døren mens {vidnerne} \Mændene/ var jnde? 5te Om vidnet icke hørdte at Hr: Baars Stue pige Beate Blix Datter da hun fick see Hr: Christie staae uden for

1760: 26

Døren som melt, sagde Hr: Christie Hr: Christie!! staae icke her ude for Døren? hvortil hun svare sc: Til 4. qv: at hun {vel} veed at de fremmedes Folck som var paa Tysnes Præstegaard kom vel til Hr: Baar med et brev men veed ej viidere og hvor med den 5. qvestion {ej} tillige er besvaret.

Reutz til slutning kortelig Replicerede at Hr: Baar har allereede Faaed alle sine qvestioner besvaret af de førte vidner, som Concernerer Hr: Christies paastefnte Hoved Sag, og at Retten

allerede ved Diverse Kiendelser har afgiort at Contra Stefningen ej kand antages for denne Extra {afte} Rett, som nu i aftten paa 3de dag Klocken 10 slet er udrundet, hvorfore den giorte paastand om foreleggelse for vidner dereftter maae bortfalde af sig self, da det staar Hr: Baar frit fore at beskylde, Stefne og Kalde vidner paa hvad Maade hand bæst veed og agter at forsvare.

Eragted

Da det nu er hen paa aftenen og Citantens Fuldmægtig har ercklæret sig at hand paa sin Principals Siide icke ved det ham bevilgede Extra Ting haver viidere at indvende eller fremføre, Saa bliver dette Extra Ting derfor ophævet, dog Under den Protocollen i denne Tings vidne Sag foran tilførdte Reservationer for Contra Citanten i fald Citanten {..} ham uRett i et eller andet tilfælde har tilføjed, da Contra Citanten har same Vej og Rett aaben for sig som Citanten, naar hand enten ved extra Rett eller til de almindelige tinge Lovl: {giør} sin Sag og Søgning mod Citanten i fald hand der til intenderer og Trøster, \giør/ anhengig.

Anno 1760 den 29 April blev Retten til almindelig Sommer Skatte og Sage Ting Sadt med Waags Skibreedes Almue paa Ting stædet Godøesund og betient med efterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Samson Remereid, Hans Grasdahlen, Lars Rabben, Jens Tvedte, Salmon Houchenes, Iver ibm:, Omund ibm: og Niels Drivenes.

Hvorda Allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høje Ordres som til Publication ere ankomne som udj følgende er bestaaende:

1te Forordning angaaende det oprettede Westjndiske og Guinæische Rente samt General Told Kammer, Datteret Christiansborg Slot d: 7 Janu: 1760.

2. Forordning angaaende en Kongel: almindelig pensions Casse paa Livs tiid med hos fulgte Fundation til bemelte Pensions Casse paa Livs tiid, begge Datteret 5 Martj 1760.

3. Hans Excellence Hr: Stifts befallings mand von Cicignons ordre grundende sig paa Hans Excellence Hr: Vice Stadt holder Bentzons Skrivelse hvorefter Sundhord og Hardanger Fogderie er paalagt at betale til udgifternes bestridelse for grense Skiellets fastsettelse udj Norge den Summa 168 rd: 68 s: Dateret 3 Oct: 1759.

Derefter andre Particulaire Documenter.

1te Skiftebrev Slutted paa Skriver Gaarden Millie d: 22 Janu: 1760 efter Britha Hermands Datter Eide, hvorefter Sterfboets ejende i gaarden Eide ½ Løb Smør ½ hud for 72 rd: er Udlagt saaledes til Salmon Aarschoug 21 Mrk: Smør ½ hud for 52 rd: og til Ole Siglevig 15 Mrk: Smør for 20 rd:

2. Hr: Giertsens bøxel Sedler paa 18 Mrk:r Smør udj gaarden Kolbensvig til Lars Mickelsen paa Lifs fæste, paa den Eene Lejlendingens Revers dat: 2 April 1760.

2.!! Natanael Bechervigs Dito til Christopher Pedersen paa en Spansteig i N. Drivenes med Lejlendingens Revers paa den Eene. Dateret 23 April 1760.

og 3. Sissele Ols Datters do: paa 13 ½ Mrk: Smør i Kleppe til Ole Arentsen dat: 28 Ap: 1760.

1760: 26b

Fogden tilkiendegav at hand til dette Ting, tiid og Stæd haver indkaldet ej allene den ægtegift mand Knud Andersen Møgster, mens end og pigen Sygni Rasmus Datter og det til at lide Dom formedelst begangne Lejermaals forseelse, helst i den førstes ægteskab, alt til bøders

udreedelse følgelig Lov og Forordninger. Hand begiærede saa at uagted Pigen Sygni Rasmus Datter ved Skrivelse af 12 hujus \til Actor/ haver tilstaaet sig at være Lovl: Stefnet og underkaster sin Sag Rettens bæste Consideration for hende, Saa dog siden hun derudj ej egentlig melder om den tiid til hvilcken hun er Stefnet, at de 2de Stefne vidner Samson Samsonsen Remmereide og Christopher Pedersen Drivenes Eedelig maatte aflegge Deres vidnes byrd at de til dette \ting/ haver indstefnt hende.

Den indstefnte Knud Andersen mødte ej saavelsom den indstefnte Pige.

I hvilcken andledning fremstod bemelte 2de Stefne vidner som under Eed beckræftede at de for meere end 14 dage siiden haver Lovl: Stefnt de paagieldende at lide Dom til undgieldelse og bøders udredelse.

Actor producerede saa den forbemelte Skrivelse af 12 hujus henseende til Pigen Sygni Rasmus Datter, og da deraf af Retten vil sees at hun som meldt ej alleene tilstaar sig at være Stefnet til at lide Dom, men end og underkaster sig Rettens Consideration og medynck over hendes ungdoms forseelse, følgelig uden viidere Rettergang eller indsigelse ville modtage Rettens Dom nu, Dernæst og Præsten Hr: Giertsens attest ligeledes af 11 hujus om forseelsens Rigtighed og at hun derfor allereede haver udstaaet Kirkens Disciplin, hvor næst hand da angaaende hende indlod Sagen under Rettens Dom til bøders udreedelse følgelig Loven. Derjmod hvad angaar ægtegiftt manden Knud Andersen Møgster saa siden hand nu ej alleene icke møder, men der end og Hos hannem følgel: allernaad:te Forordning af 6te Dec: 1743 maae skee en Lovl: undersøgnings Forretning om hans boes tilstand, Saa begiærede hand des aarsage Sagen jmod hannem til dette Aars høste ting udsadt og hannem til den tiid Laug daged som blev bevilget med Sagens paadømme henseende \Dagen/ beroer til i efter Middag.

Fogden tilkjendegav hvorledes at der udj Waags Skibreede skal opholde sig det usle Meniske Mickel Danielsen der med den spedalske Sygdom \er behefted/ og des Aarsage for hannem attraaes at hand til det Bergensche Hospital som en anden Fattig maatte blive indlemmet. I den andledning tilspurte Fogden den tilstædeværende Almue med Laug Rætt om dennem icke er alt for vel beckient ej alleene at forbemelte Mickel Danielsen dessverre med den spedalske Syge øjensynlig er behefted, men end og at hand til sin indlemmelses beckostning aldeles jnted er ejende, derjmod saa fattig at hand en langsom tiid har været ført fra Bøigd {eller} til Bøigd for at faae Livs ophold, og nu til sist \vil/ ingen huuse Ham formedelst hans uselhed. \Hvilcket alt Almuen Svarede henholder sig saa i Sandhed/ herom Hr: Fogden begiærede Tings vidne som blev bevilget.

Fogden tilkjendegav at da hannem fra den høje øvrighed hans Excellence Hr: Stiftbefallingsmand von Cicignon udj Skrivelse af 22 Martj sistl: er tilmeldet hvorledes det er givet denne Rett udj hænde til at undersøge hvorvit at Jens Isacksen Holch som ved den udj aared 1757 holdte Auction over Hans Maj:ts tilhørende Halsnøe Closters Gods er tilslaged den ?tde (Øde?) part udj gaarden Lille Schomsnes udj Waags Skibreede af Skyld ½ Løb Smør ½ hud for den Suma 10 rd: ej allene hvorvit \at/ bemelte Holch kunde være i Stand til at udreede de budne 10 rd:, men end og at betale Aarl: ud af Ødeparten uden

1760: 27

Hans Ruin, de der af gaaende \fulde/ Kongl: Skatter, Saa fandt hand sig i den andledning forbunden at tilspørge Nærværende Almue med Laug Rettes mænd om dennem icke er beckient først om denne Ødepart fast i umindelig tiid haver ligget Øde og icke af nogen kand antages til nogen beboelse og brug, uden forsaavit at deraf kand tages det lidet Høe som derpaa kand voxe, hvilcket i sig self er saa ringe at dett neppe kand stoppe den derpaa

gaaende beckostning? og dernæst at det er aldeles umuelig og ugiørlig for nogen og i sær for forbemelte Kiøber Jens Isacksen Holch hvis omstændigheder ere ganske Maadelige og Slette, uden deris særdelis tab ja fast Ruin at betale af denne øde gaardepart de deraf gaaende fulde Kongl: Skatter. Hvor til samtlig Almue og Laug Retted tilligemed Lænsmanden {for} svarede: Til 1te qv: at Dennem er alt for vel beckient at denne ommelte gaardepart i al for lang tiid haver værede Øde og at det er aldeeles umuelig for nogen efter den Skyldsettning som derpaa {er} Er sig same til brug og beboelse kunde antage; Men deraf alleene at kand tages det høe som derpaa kand voxe. og i henseende til 2. qv: at Det Al for vel er beckient nærværende omstændigheder med Kiøberen Jens Isacksen Holch der ere kun slette og maadelige, Men derhos og at \det/ icke uden besynderlig tab jae fast Ruin baade for ham og for hvem det ellers skulle være, {ej andet vilde være} \blive/, om at hand eller nogen først skulle betalle den forbemelte budne Sum for dene Øde gaardepart, men end og der af siden {deraf} erlegge de Aarl: fulde Kongl: Skatter. Fogden forlangede Herom Tings vidne udstæd som blev bevilged.

Derefter blev udj Sagen anlagt af Fogden Hr: Juel Contra Sygni Rasmus Datter for begangne Lejermaal saaledes Dømt og

Afsagt!

Indstefnte Sygni Rasmus Datter som ej allene følgelig den i Rette komne Sogne Præst Hr: Giertsens attest under 11 April sistl:, men end og efter hendes til Hr: Actor afladte Skrivelse af 12te i denne Maaned har tilstaaet den paastefnte barne Avling med ægtemanden Knud Andersen Møgster bør følgelig Lovens 6te bogs 13 Capt: 1 Art: udreede og betale Lejermaals bøder 6 rdlr:, og derforuden siden hun har giort sig absente i Fogderiet, som henseende til hendes indstefning til tinget har været beckostelig betale udj Processe beckostninger 2 rd: 3 Mrk: hvilcket alt \bør/ udreedes og efterkommes 15 dage efter denne Doms Lovl: forckyndelse under viidere adfærd eftter Loven.

Derefter blev Restancen stoer (ope rum) for dette Skibreede oplæst og af ingen modsagt

Anno 1760 d: 29 April blev Almindelig Sommer Skatte og Sageting holdet med Opdals Skibreedes Almue og Retten betient med efterskrefne 8 Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Niels Gierstad, Johanes ibm:, Lars Breche, Endre Drange, Mons Søreid, Christopher Borgen, Torbiørn Dalland og Ludvig Studsvig Overværende Kongl: Maj:ts Foged med bøigde Lænsmanden og tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og Stiftamtmandens brev som i dag ved Waags ting ere læst og i denne Protocoll extraherede.

Derefter blev læst andre Particulaire Documenter saasom.
1te Skiftebrev forretted paa gaarden Lille

1760: 27b

Giersvig efter Ole Jøhrgensen, hvorefter Sterfboets ejendom i Gaarden Lille Giersviig 2 pd: 18 Mrk:r Smør for 88 rd: er Saaledes Udlagt Nemlig Encken Borni Knuds Datter 1 pd: Smør for 32 rd:, Sønnen Knud Olsen 18 Mrk:r for 24 rd: Sønen Jørgen Olsen 18 Mrk:r for 24 rd: og Datteren Giertrue Ols Datter 6 Mrk:r for 8 rd: begynt 6. Julj 1759 og Slutted 20 Dec: 1759.

2. Skiftebrev paa gaarden Tvedt efter Anna Johans Datter hvorefter Jordegodset 1 pd: 18 Mrk:r Smør i Tvedt er udlagt til Erick Jørgensen Sundvord for 64 rdlr: Gield. begynt 23 Oct: 1758 og Slutted 12 Nov: 1759.
3. Skiftebrev paa gaarden Tornes efter Gurj Hans Datter hvorefter Jordegodset 1 pd: Smør ½ b:skd: ½ g:skd: for 50 rd: i Tornes er saaledes Udlagt til Enckemanden Jacob Tostensen 12 Mrk: Smør ¼ b:skd: ¼ g:skd: for 25 rd: Sønerne Niels 2 Mrk: Smør 1/24 b:skd: 1/24 g:skd: for 4 rd: 1 Mrk: Tosten 2 Mrk:r Smør 1/24 b:skd: 1/24 g:skd: for 4 rd: 1 Mrk: Johannes [og] Ole hver Ligesaa 2 Mrk: Smør 1/24 b:skd: 1/24 g:skd: for 4 rd: 1 Mrk: Døttrene Britte og Borni hver 2 Mrk: Smør 1/24 b:skd: 1/24 g:skd: begynt 10 Julj og Slutted 6 Dec: 1759.
4. Skiftebrev forretted paa gaarden Nedre Gierstad i Opdahls Skibreede efter Karj Anders Datter hvorefter Sterfboets ejendom i Gaarden Nedre Gierstad 1 Løb 9 Mrk:r Smør for 135 rdlr: Saaledes er Udlagt Siur Sunde 7 Mrk: Smør for 11 rd: 4 Mrk: Morten Gierstad 7 Mrk:r for 11 rd: 4 Mrk: Britta Nielsdtr: 3 ½ Mrk: for 5 rd: 5 Mrk: Thomas og Karl Nielsen hver 1 ¾ Mrk: for 2 rd: 5 Mrk: 8 s: Johanes Johansen 7 Mrk:r for 11 rd: 5 Mrk:, Ole, Torbiørn og Peder Hansen hver 1 2/5 Mrk: for 2 rd: 2 Mrk: Helga, Synneve, Berte og Anna Hans Datter hver 7/10 Mrk: for 1 rd: 1 Mrk: Johannes, Torbiørn og Niels Jonsen hver 2 Mrk:r for 3 rd: 2 Mrk: Anna Jons Datter 1 Mrk: for 1 rd: 4 Mrk: Anders Torbiørnsen 7 Mrk:r for 11 rd: 4 Mrk: Anna og Karj Christophers Datter hver 1 ¾ Mrk: for 2 rd: 5 Mrk: 8 s: Thomas, Jacob og Ole Taraldsen hver 1 Mrk: for 1 rd: 4 Mrk: Britta Taralds Datter ½ Mrk: for 5 Mrk: og Niels Siursen for Gield 1 pd: 1 Mrk: for 41 rd: 4 Mrk: begynt 16 Martj 1759 og Slutted 19 Feb: 1760.
5. Skiftebrev forretted paa Gaarden Møchlestad efter Lars Christensen hvorefter Sterfboets ejendom i gaarden Møchlestad 1 Løb Smør 1 Hud for 108 rdlr: er Udlagt paa Encken Marj Knuds Datter og Sønnen Christen Larsen hver den halve deel for 54 rd: begynt 10 Julj 1759 og Slutted 7 Janu: 1760:
6. Skiftebrev forretted paa Gaarden Schorpetvedt efter Helga Ellings Datter hvorefter Sterfboets ejendom i gaarden Schorpetvedt 1 Løb Smør 1 buckskind for 90 rd: er Udlagt paa Enckemanden Ole Johansen ½ Løb ½ buchskd: for 45 rd:, Sønen Johannes 13 ½ Mrk: ½ buckskd: for 22 rd: 3 Mrk: og Døttrene Karj og Christj hver 11 ¼ Mrk: Smør for 11 rd: 1 Mrk: 8 s: Dateret 11 Febru: 1760.

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Den 30te April Dagen næstefter blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd i Fogdens Nærværelse og betient med det gaars Dato anførte Laug Rett, da
1te blev læst Hr: Baars bøxle Sedler til Hans Olsen paa 1 Løb Smør i Kongsvig paa den Eene teignet Lejlendingens Revers, bøxelen betalt eftter Loven dateret 28 April 1760.
2. Niels Christophersen Lille Godøens Dito paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Lande til Johanes Axels: mod Lovl: bøxel og paa den Eene teignet Lejlendingens Revers. dat: 28 Ap: 1760
3. Hr: Fogden Juels Freedlysning paa den under gaarderne Tvedt, Lie og Møckelbust henhørende Skoveteig liggende ved Hammerhoug i Opdals Skibreede. Dat: 30 April 1760.
4. Provstjnde Christies bøxel Sedler in duplo til Siur Knudsen paa 1 Løb Smør 1 Hud i Tysnes Præstegrd:!! item 9 Mrk:r i Saaten. dat: 23 Oct: 1759.
og 5. Velbemelte Frue Provstjnde Christies bøxel Sedler in duplo til Halsteen Johansen paa 1 Løb Smør 1 hud i Tysnes samt 9 Mrk:r i Saaten dat: 23 Oct: 1759.

Hans Nedre Helleland hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Ole Olsen Koste fordie hand over Citanten har ladet falde Eendeel \ærrørige/ Skiels og ubeqvems ord, hvorved Citanten finder sig fornermet paa gode Nafn og Røgte Derom at anhøre

vidnesbyrd af Ole Nordbust, Hans Nedre Støle og Ole Langeland, samt taale Dom \efter Loven/ og betale processens omkostninger skadesløs.
Den indstefnte Ole Kaaste mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne. af Vidnerne indfandt sig Ole Nord-

1760: 28

bust og Hans Nedre Støle.
Citanten begiærede Stefne vidnerne fremkaldet for at afhiemle Stefnemaalets forckyndelse. I hvilcken andledning da fremstod Ole Natvigen og Jacob Opdal som ved Eed bekræftede at for meer end 14 dage siden haver som incaminationen ommelder indstefnt Ole Olsen Kaaste Mens det udeblevne vidne Ole Langeland har de ej indstefnt.
Citanten begiærede de mødende vidner fremkaldet til Examination og forklarings aflæg. Thi fremstod
1te Vidne Ole Nordbust som aflagde Eed og provede at noged for næstl: Paaske omtrent nogle uger tilforn som Deponenten og Mange fleere vare som indbudne Samlet udj et Graver øl paa Gaarden Mevatne herudj Tysnes Præstegield og Sadde paa begge Siider ved Eet langt bord i Stuen Citanten med fleere ved bordets nedre Ende hos vidnet og indstefnte Ole Olsen Kaaste den yngre og Parternes begge Fadre!! (Fædre) Morten Helleland og den ældre Ole Kaaste ved same bords øvre Ende vidnet observerede det Morten Helland og Dito gl: Ole Kaaste kom i en hæftig Discours med hinanden, desligeste at Citanten andlediget deraf gick fra bem:te nedre bord Ende til Morten Helleland og Ole Kaaste for som vidnet Slutter, at høre hvad talt blev, der paa raabte indstefnte Ole Kaaste den yngre til Citanten at hand skulle komme tilbage og hafde der oppe inted at giøre, som og Citanten kom tilbage og Spurdte Ole Kaaste hvad hand vilde ham? Svarede Ole Kaaste Citanten du har icke der noged at giøre, du haver været der nock før, da og Citanten Strax Spurdte hvad hand da hafde giort, erholdt hand af sistbem:te Ole Kaaste følgende Svar: Du har giort som en Kanalje, FæeHund og en Skielm, Mens hvori, Udlod hand sig ej med, derpaa blev inted videre talt, men lidet derefter saae vidnet det Citanten og indstefnte Ole Kaaste stod paa gulvet, vare vreede og talede ivrigt med hverandre, og derefter gick ud igiennem Døren. hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Hans Nedre Støle aflagde Eed og provede i alt Eenstemmig med første vidne, med det tillegg: at da Ole Koste hafde udtalt de omprovede beskyldnings ord, sagde Citanten dette: {t….} \tiener/ ieg Kongen for en ærlig Karl og skal Skieldes ud for en Skielm, dertil Svarede Ole Koste Citanten saaledes: Du tiener Fanden, og Fanden veed hvem du tiener.
Citanten Reserverede sig at føre vidnet Ole Langeland og begiærede Ole Kaaste til næste ting Laugdaged.

Eragted

Den Lovlig Stefnte men Absente Ole Kaaste gives Laugdag til næste ting at møde {og} for same tiid at fremckomme med sit nødig agtende tilsvar i Sagen, Ligesom Citanten paalegges Lovlig at indkalde vidnet Ole Langeland.

Jacob Tornes hafde til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Johannes Øchland til at anhøre Vidnes byrd af Ole Natvigen, Svend Hafnen og Madz Godøen angaaende de ord hand har talt og tilstod angaaende Skouge Skifted mellem Øchland og Tornes, Ligesaa af Hans Øvre og Hans Nedre Støle betreffende det overtraadde Marcke Skiel, derfor at taale \Dom/ efter Loven og erstatte denne Processes Omkostninger Skadesløs. Citanten ercklærede end viidere det Dito Johannes Øchland med Søn Syver Johansen iligemaade i denne Sag er Stefnt at giøre forcklaring og høre prov angaaende et mærcke Træe udj Skov Skifted jmellem Citantens og Contra Partens Gaarder som næstl: Aars Vintter er

nedhugget og derjmod sadt merke langt ind paa Citantens ejendom Citanten til Skade og Skifte eller Mercke Linnien ej fulgt.
Johanes og Syver Øchland mødte ej.
thi fremstod Stefne vidnerne Anders Leithe og Endre Drange som under Corporlig Eed afhiemlede at de for meer end 14 Dage siden haver indstefnt Johanes og Syver Øchland for Deris boepæl lige efter incaminationen.

Eragted

Johannes og Syver Øchland gives Laug dag at møde til næste ting paa dette Stæd med tilsvar i denne Sag, Mens de stefnte Vidner kand ej til Eeds antages, paa dette Stæd da Sagens Natuur udkræver

1760: 28b

at den paa Aastæden bør Ventileres, ifald den icke ved forliig forjnden eller paa næste ting bliver bielagt.

Hans Jacob Elkier udj Bergen haver til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Ole Mickelsen Opdal for Skyldig værende 1 rd: 4 Mrk: 4 s: at Liide Dom til sammes betaling og at erstatte denne Processes omckostninger Skadesløs.
Den indstefnte mødte ej efter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstod Stefne vidnerne Ole Natvigen og Jacob Opdal som ved Eed bekræftede at de Lovl: har indstefnt den paagieldende Ole Opdal for hans boepæl.

Eragted

Ole Opdal som til dette ting er Lovl: bleven Stefnt, mens ej møder, gives Laug dag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Lænsmanden Mads Godøen haver til dette Ting med Muntl: varsel ladet indstefne Ole Mickelsen Opdahl fordie hand ej vil i Mindelighed betale Citanten 1 Mrk: 11 s: som Ole Opdal Liige med de andre Almues Mænd er paalagt at betale til den ved Opdals Kirke Liggende broes Reparation, Derfor Dom at Liide med processens omkostningers ansvar.
Den indstefnte Ole Opdal mødte icke ej heller nogen paa hans veigne.
Citanten fremstillede Stefne vidnerne Ole Natvigen og Jacob Opdal som beckræftede Stefnemaaleds Rigtighed.

Eragted.

Den indstefnte Ole Opdall som ej møder gives herved Laugdag til næste ting at møde med sit nødig agttende!! tilsvar i denne Sag.

Ole Jellefald haver til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Hans Wermedahl fordie at den siste formedelst en ham frakommet Qvige, haver af Citantens Kreature tilreignet sig en i Stæden, hvilcken dog endnu er i Citantens værge eller eje Derom at anhøre vidnes byrd af Karj Jellefald, Jens Wermedal, Lars Monsen Singelstad, Niels Larsen ibm:, Britta Lars Datter, Marj Schartvedt, Mallene Opdahl, Christopher Sætre, Hans Tornes, Lars Nielsen Singelstad og Hans Reigsem, jtem taale Dom og erstatte Processens omkostninger.
Den indstefnte \Hans Wermedahl mødte icke ej heller nogen paa hans Veigne. Citanten/ Ole Jellefald mødte icke men paa hans Veigne indfandt sig Lænsmanden Matz Godøen som ville fornemme hvor mange af de indstefnte vidner nu møder. Af Vidnerne mødte ej fleere end Hans Jacobsen Tornes.
For de udeblevne vidner afhiemlede Stefnevidnerne Ole Natvigen og Jacob Opdahl Lovl: Stefnemaal Ligesom og for den indstefnte Hans Wermedahl.

Citantens Fuldmægtig begiærede det mødende Vidne fremkaldet til Eedelig Vidnes byrds aflæg.
bemelte Mødende Vidne Hans Jacobsen Tornes aflagde Eed og provede: at en Søndag nestl: Høst noged lidet før alle Helgen dag, som Vidnet og fleere Kierke Folck kom fra Opdals Kierke gick vidnet ind udj Citanten Ole Jellefalds Stue paa Gaarden Jellefald, derudj mødte hand Citanten midt paa Gulvet, hørdte ham siige i det same hand gick ud til hans Folck jeg troer icke Fanden Rjer!! (Rier) ham hand Kanner sig til nogen af vores beest, som Vidnet lidet derefter gick ud efter Ole Jellefald, blev hand var 2de Mand Folck Stod noget langt hen paa Marcken og holdt et Fæe beest, men vidnet gick strax ind igien, Vidnet forcklarede ellers at noged over 8 Dage derefter, blev formedelst Rauvne!! (Ravne) Skriig fundet en Qvige af Ole Jellefald liggende død lidet ovenfor Gaarden Vermedal, udj den indstefnte Hans Wermedals Marck, vidnet veed og at Ole Jellefald strax derom advarede {Hans} Jens Wermedahl derom, ja vidnet gick og siden same dag dog efter Citanten Ole Jellefalds begiær hen og tog Hans Wermedals ælste Søn og ælste Datter jtem \en/ Jens Wermedals \liden/ tiæniste piige med sig i Marken, da de der forefandt ovenmelte døde Qvige som var Sort og Kollede, hand kunde see at hun ej nyelig var død same aadsel Kiendte Hans Wermedals 2de Børn samt bemeldte tiæniste pige for at være Hans Wermedal tilhørig, hvorfor de og flaadde Huuden af hende og førdte den hiem til Hans Wermedahl, Endelig Declarerede vidnet at hand hørdte af Folck at Hans Wermedals Eene Qvige omtrent 1 Maaned førend sist omprovede passerede, desligeste at Hans Vermedal forefandt iblant Citantens Fæe beester en Sort Qvige, som hand neml: Hans

1760: 29

Wermedal Kiendte for at være den som for ham var bleven borte, Mens vidnet siiger at der var den forskiel jmellem død fundne og Citanten Ole Jellefalds Qvige at uagted de begge vare Sorte, var dog Ole Jellefalds Qviges Colleur mørckere end Hans Wermedals Qvige, Citantens Qvige hafde smaae Skiønt ganske Korte Nøvle Horn og under bugen en Liden hvid Flæck, Mens Hans Wermedals Qvige hafde som før forklaret ingen Horn, og icke heller under Bugen nogen hviid Flæck, Vidnet siiger ellers at hand af Hans Wermedahl ej har hørt eller seet at Hans Wermedahl har Kannet eller Eignet sig Citantens Qvige til. hafde ej viidere at prove.
Citanten lod begiære Saavel den indstefnte Hans Wermedall som de udeblevne Vidner til Høste tinged opsadt og saaledes til den tiid udsadt.

Eragted.

Den Lovlig \indstefnte men/ Absente Hans Wermedahl, samt vidnerne Karj Jellefald, Jens Wermedal, Lars Monsen Singelstad, Niels Larsen ibm:, Britta Lars Datter, Marj Schartvedt, Malleene Opdahl, Christopher Sætre, Hans Reigsem og Lars Nielsen Singelstad, gives Laug dag til næste ting at møde den første med sit nødig agtende tilsvar i Sagen og Vidners paahør, samt de sidste under Lovens Falsmaal at møde for deris Eedelige forcklaring i Sagen at aflegge.

Bøigde Lænsmanden Mads Godøen som interims Laug værge for Peder Neshafns Encke i Retteæskede den fra Høste tinget af bemelte Enckes Sal: Mand anlagde Sag mod Jørgen Hansen Støle, da hand ville fornemme om den indstefnte eller hans Fader Hans Støle som i Sagen impliceret nu møder.
De indstefnte mødte icke ej heller nogen paa deris veigne.
Citantjnden beviste Stefnemaalets Rigtighed til denne Tægte tiid med Stefne vidnerne Ole Natvigen og Jacob Opdal.

Citantjnden begiærede for at maale vedkommende Skieppen fuld endnu Sagen til Høstetinged Differeret, som af Retten blev bevilget.

Fogden Velædle Andreas Juel gav til kjende at \som/ hannem fra den Dannemand Ole Monsen Bruntvedt er anmeldet at en hans Myntling Ragna Ols Datter skal være med den Spedalske Sygdom saa sterckt behefted at hun ej kand være sig Self eller andre Mennisker til nogen nødte og at hun ej er meere ejende end 25 rd: 1 Mrk: 10 s: til hielp til de bekostninger som for hendes indlemmelse i det Bergensche Hospital vil medgaae. Saa tilspurdte Hr: Fogden Lænsmanden med Laug Retted og den samtlig Almue om dennem er beckient at bemelte Ragna Ols Datter er med den Spedalske Syge {saa} angrebet \og/ at hun ej er meere ejende end de ovenmelte 25 rd: 1 Mrk: 10 s: til sin indlemmelse? Lænsmanden med Laug Retted og samtlig tilstædeværende Almue Svarede at dennem dessverre er alt for meged beckient at Ragna Ols Datter er i de Slette omstændigheder og saale\des/ med den Spedalske Syge behefted at hun er højst trængende til at indkomme Udj Hospitalet, Ligesaa at hun ej er meere ejende end de 25 rd: 1 Mrk: 10 s: Formynderen Ole Bruntvedt har angivet, som hende efter Fader og Moder i arf er tilfalden. Herom Hr: Fogden begiærede Tings vidne som af Retten blev bevilget.

Derefter blev følgende Documenter publicerede

1te Kongl: bevilling for Johannes Monsen paa et Kroehold og Giæstgiverie ved Stædet Godøesundet beliggende heri Opdals Skibreede Dateret Fredensborg Slott d: 2 Septembris 1758.

2. Knud Olsen Nordbustes Odels og penge mangels Lysning til gaarden Kaaste som bruges og beboes nærværende tiid af broderen Ole Kaaste. Dateret 30 April 1760

1760: 29b

3. Frue Møller, Frue Segelche og Jens Undal Deris paa egne og Børns Veigne indleverede penge mangels og Odels Lysning paa Gaarderne Øchland, Hegland, Kierefiord, Walle og Selløen Dateret 19 April 1760.

4. Frue Møller et Frue Segelche Deris Odels og penge mangels Lysning paa Gaarderne Sunde og Korsnes som af Jens Undall ere Solgte. Detteret 19 April 1760.

5. Rasmus Øchlands Skiøde til Sergeant Bertel Hof paa 1 Løb Smør i gaarden Bache for 96 rd: jtem Skiødets beckostning 2 rd: 8 s: Datteret (ope rum) 1760.

6. Jan Nesthuuses Skiøde til Svercke Hansen Hiertness paa ½ Løb Smør i Gaarden Nesthuus for 40 rd: Dateret (ope rum) 1760.

7. Thore og Petter Tvedts Mage Skiftebrev in Duplo forfatted hvorved den første bort mage Skiftter 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Tvedt til den sidste, som derjmod overdrager 1 pd: 3 Mrk: Smør i bemelte Tvedt og til vederlaug 40 rd: som bliver enhvers fuldkomne ejendom. Dat: (ope rum) 1760.

8. Bornj Knuds Datters og Joen Wevatnes Skiøde paa 1 pd: 6 Mrk:r Smør i Giersvig til Knud Olsen mod 40 rd: Dateret (ope rum) 1760.

9. Knud Olsen Giersvigs Obligation til Johanes Sundvord paa 60 rd: jmod 1 pund 21 Mrk: Smørs underpandt i Giersvig og 4 p:Cto: Rentter Dat: 16de April 1760.

10. Peder Kattenesses Obligation til Berje Femanger paa 54 rd: mod 4 p:Cto: og 2 pd: 6 Mrk:r Smørs underpandt i gaarden Kattenes. Dat: (ope rum) April 1760.

11. Ole Reigsems Skiøde til Hans Hansen paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Reigsem for 54 rd: dat: (ope rum) 1760.

12. Ole Larsen Nesses Skiøde til Jacob Siursen paa (ope rum) i Nesse mod (ope rum) rd: Dat: (ope rum) Oct: 1769.

13. Iver Saasands Gave brev til Boel Ivers Datter paa ½ Løb Smør i Opdal som ansadt af verdie for 30 rd: Dat: 20 Oct: 1759.
og 14. bemelte Iver Saasands gavebrev paa ½ Løb Smør i gaarden Opdal ansadt for 30 rdlr: til Madli og Boll Heljes Døttre, samt Marite Tostens Datter, hvoraf de hver er givet 12 Mrk:r Smør. Dateret 20 Oct: 1759.

Derefter blev i andledning af Hr: Fogdens til Almuen fremsadte 5 Qvestioner Deris Svar jndhendted saaledes Til 1. qv: at det med udredningens betaling sig saaledes forholder i Sandhed som omspurt er, saa at de den for Aaret 1758 have betalt som til General Munstring med 1 rd: 48 s: af Lægdet men for 1759 kun som til Completerings Session med 48 s: af Lægdet eller 16 s: af Løben. 2. qv: at derudj Skibreedet ej af nogen det afvigte Aar er brugt noget underbrug, aparte Deris paaboende Gaard. 3. qv: at der hvercken udj Kongens egen, jtem Almindingers det Beneficerede og Kirke godsets Skove, ej noget det afvigte aar er hugget, og om noged af nogen Lejlending paa Beneficeret eller Kierke gods, til saa Kaldet Gaards brug skulde væred hugget, saa er saadant ej bestaaende udj andet end hvad som kand være fornøden til de Reedskaber, hvormed gaardens brug skal Drives, jtem den Stock eller Veehd Pinde, hvormed et eller andet af gaardens Huuser skal holdes ved liige, som snart icke mod arbeidet kand reignes til Verdie, samt den ringe brendsel som til Deris Ildstæder behøves, og hvortil de formeener at have Lejlendings Rett og til 4. at derudj Skibredet ej findes nogen af de ommelte Persohner til nogen Skatts svarelse? samt Endelig 5. qv: Paa Fogdens tilspørgende i andledning af 4 Art: udj 31 Post i anteignelserne for 1758, hvorleedes at den udj Skibreedet her faldende Tiende oppebærges, om same Alleene udj {Rentte} Havre Korn er bestaaende, eller og deriblant Byg og Blend Korn? Svarede Lænsmænd og Almue, at den af Dem ydende Tjende svares efter Accord med Tiende Ejerne udj Havre Korn, stedse med penge. herom blev Tings vidne udstæd.

Restancen stoer (ope rum) for dette Skibrede blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Anno 1759!! (1760) d: 3 Maj blev Almindelig Sommer Sage og Skatte ting holdet med Ous Skibreedes Almue paa Lundervigen og Retten betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Jon Larsen Sør Strønnen; Jacob Bougstrand i hans Stæd Peder Hansen Gaugstad, Jacob Halvorsen Hougland, Lars Larsen Strønen, Ole Larsen Storem, Halvor Larsen Røtting, Ole Baarsen Strønen i hans Stæd Hans Lundervig og Johanes Larsen Strønen. Overværende Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Juel med meenige tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og underdanig blev Læst de ved Waags Skibreede anførte 2de Kongl: Forordninger og Stiftamtmandens brev angaaende Grense Skydspengene

1760: 30

Dereftter blev publiceret følgende Particulaire Documenter
1te Hr: Forvalter Formans bøxel Sedler in duplo til Lars Nielsen paa 1 pd: Smør ¼ Hud ¼ g:skd: med Lejlendingens Revers paa den Eene. Dat: 18 Janu: 1760.
2. Skiftebrev forretted paa gaarden Windenes eftter Vintzens Knudsen, hvorefter Sterfboets ejendom i gaarden Frøland 2 pd: 6 Mrk: Smør for 52 rd: er saaledes Udlagt Sønen Vintzens

Vintzensen 18 Mrk:r for 17 rd: 2 Mrk: Knud og Hans Ligesaa hver 18 Mrk:r for 17 rd: 2 Mrk: begynt 26 April 1759 og Slutted 4 Febru: 1760.

3. Knud Pedersen Tøsses Skiøde til Peder Johansen paa 1 pd: 5 ¼ Mrk: Smør i Højsetter mod 50 rd: Dat: 5 (ope rum) 1760.

4. Knud Tøsses bøxel Sedler in Duplo \til/ Anders Torjelsen med hans paateignede Revers paa den Eene, paa ½ Løb Smør ½ Giedskind i Børdahlen Dat: 3 Maj 1760.

5. Vintzens Gierevigs med de fleres Skiøde til Anders Larsen paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Frøland for 90 rd: Dat: (ope rum) 1760.

6. Erick Nielsen Langelands Skiøde paa 1 pd: 4 ½ Mrk: Smør i Langeland til Niels Monsen Waage mod 42 ½ rd: Dat: (ope rum)

7. Niels Monsen Waages bøxel Sedler in Duplo paa 2 pd: 9 Mrk: Smør i Langeland til Sønnen Mons Nielsen Dat: 3 Maj 1760.

8. Hr: Capitain Johan Pritziers bøxel Sedler in duplo paa ½ Løb 18 Mrk:r Smør i Molde til Poul Jonsen med Lejlendingens Revers paa den Eene og mod bøxel eftter Loven. Dat: 30 April 1760.

9. Ole Johansen Kleps i Kiøbenhafn hans udgifne Skiøde til Niels Olsen paa 9 Mrk:r Smør i Bogøen jtem Odels Retten til ½ Løb i same Gaard Mod 50 rd: Dat: 13 Nov: 1759.

10. Anders Lassesen Øvre Bouge med de fleres Skiøde paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Bouge for 76 rd: til Helje Hansen. Dat: 3 Maj 1760.

og 11. Helje Hansens Skiøde paa 2 pd: 6 Mrk: Smør ¼ Hud i Øvre Bouge til hans Farbroder Niels Jørgensen Mit Sættre mod 99 rd: Dat: 3de Maj 1760.

Formedelst Fogden med Skatternes Hævelse giorde anfang blev Retten til paa Manddag ophævet.

Manddagen den næst paafølgende 5te Maij blev Retten igien atter sadt paa forbemelte Tingstæd Lundervig og betient med det d: 3 Maj anførte Laug Rett. Overværende Fogden Velædle Hr: Andreas Juel med meenige Ting søgende Almue.

Hvorda Lænsmanden og Almuen Svarede paa Fogdens Fremsadte 5 qvæstioner som ved Opdals ting er anført, Ligesom Almuens Svar ved bemelte Opdals ting \falt/ og Protocollen er tilført.

Fogden atter i Rette æskede den Sag mod giftemanden Ole Olsen Frøland for hans begangne Lejermaal udj hans ægteskab med Pigen Ragnille Johans Datter, og producerede saa den ud af Præsten Hr: Consistorial Raad Gelmuyden meddeelte attest om Gierningens Rigtighed i sig Self, Men da hand derudj Declarerer sig derudj icke at viide hvorvit de maatte være beslegtede eller ej \ommelte attest blev oplæst/ Saa da Actor formeener at saadant vel burde hafde været en pligt der paaligger Velbem:te Hr: Consistorial Raad ved sin attest at oplyse, og hvilcket Actor ved en nye har Søgt, men forgiæves, Men for derudj at spare bryderie og vidløftighed, Saa vilde hand nu ind hendte det i Retten siddende Laug Rettes Svar om dennem er beckient at indstefnte Ole Olsen Frøland med den af ham besvangrede Ragnille Johans Datter er beslegtiged? hvortil den ganske Laug Rett \Svarede/ at dennem ganske vel er beckient at de ej med hin anden er beslegtiged.

Actor Declarerede dernæst at som hand vel viste at være sin Pligt at hand hos denne ægtegift mand i følge den Allernaad:t Forordning af 6 Dec: 1753 om hans boes tilstand skulle holde en Lovlig undersøgnings og Registrations Forretning, Men da denne Lejermaals begiænger er en saa aldeeles Fattig Mand at hand hvercken ejer Huus eller hiem, mindre Boe eller ejendeele, ja neppe de Klæder hvormed hand kand skiule sig, derjmod alleene maae søge opholdet ved Tiæniste hos fremmede, hvorfore det har forbudet sig self at denne

allernaadigst befallede Forretning ej hos ham har kundet skeed, Til hvis bestyrckelse hand nu vilde have sig indhented Almuens Svar om det ej sig Saaledes forholder? hvortil Laug Retted og samtlig Almuen Svarede at dennem er ganske vel beckient at den indstefnte Ole Olsen Frøland ej er det ringeste ejende, ja ej fleere \Klæder/ end de slette og usle hand skjuler sig udj, og maae søge sit ophold ved tiæniste.
Paa den indstefntes Veigne lod hans nu værende Huusbond

1760: 30b

Erick Langeland svare at hand vedtog Stefnemaalet og Sagen, Men derhos da nu Retten haver hørt det Self at den indstefnte er saa aldeles fattig og inted ejende Saa i hvorvel at hand nu hos hannem er tienende men baade til liden Nøtte formedelst sine Skrøbeligheder, Men end og i uvished hvor lenge dette kand vare, vilde hand dog i Medlidenhed af hans nu værende Slette omstændigheder, til aftingning for de i faldende Bøder her i Retten nu anbyde 6 rd:
Actor i andledning udaf forommelte omstændigheder og paa grund af den seenere Kongl: allernaadigste Resolution i aared 1744 der i saa tilfælde forandrer den Kongl: allernaadigste Forordning af 6 Dec: 1743 at udj saadanne Bøder maae skee aftingning, modtog disse 6 rdlr:, og i det øvrige begiærede herom sig Extract af Protocollen meddeelt.

Den seeniste Rettes dag paa afvigte aars Høsteting af Johannes Engelsen Øvre Dahlen mod Lars og Jon Schielaaen anlagde Sag vide forige protocoll fol: 375. blev af Lænsmanden Hans Lundervig paa Johanes Øvre Dahlens veigne anmelt at være forliigt.

Restancen Stoer (ope rum) for dette Skibreede blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Anno 1760 d: 6 Maj blev Almindelig Sommer Skatte og Sage ting holdet med Strandvigs Skibredes Almue paa Lundervig og Retten betient med efterskrefne 8 Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Jon Sør Strønen, Jacob Bougstrand i hans Stæd Peder Gougstad, Jacob Hougland, Lars Strønen, Ole Storem, Halvor Røtting, Hans Lundervig og Johanes Strønen. Overværende Kongel: Maj:ts Foged med meenige ting søgende Almue.

Hvorda allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere læste.

Bøigde Procurator Hans Giøen mødte for Retten og tilckjendegav at hand møder paa Velbaarne Hr: Major Blichfelts Veigne som til dette ting tiid og Stæd med muntlig varsel haver ladet indstefne Lægsmanden No: 84 under hans Compagnie Torbiørn Schaatun fordie hand har ladet forkomme 1 Rød Munderings Kiole af Verdie 1 rd: Derfor Dom at liide, anhøre Vidner og erstatte Processens omckostninger Skadesløs. Vidnerne som Stefnte er Sergeant Henrick Hoff, Anders Jonsen og Marita Halvors Datter Schaatun.
Den indstefnte Torbiørn Schaatun mødte icke ej heller nogen paa hans Veigne.
Thi fremstod Stefne vidnerne Ole Tuft og Anders Tuft eller Aachre som ved Eed beckræfttede at de for meere end 14 dage siden haver Stefnt Torbiørn Schaatun Lige eftter incaminationen.
Citanten begiærede ved Procurator Giøen de mødende vidner fremkaldet til Examen og Eedelig vidnes byrds afleg.

Mens førend de mødende vidner blev antaged, indfant sig for Retten bunde Manden Haldor Sævereid som indleverede en af de indstefnte vidner sc: Sergeant Hoffes Skrifttlige vidnesbyrd i denne Sag dateret 5 Maj 1760 som blev oplæst. Dereftter fremstod

2. Vidne \Soldat/ Anders Jonsen som aflagde Eed og provede: at hand ej veed andet til oplysning at forcklare end hand paa dend indstefnte Torbiørn Schaatuns Eene Søn har seet Foeder af en gl: Mundurs Kiole under en brøstdug.

3. Vidne Marite Halvors Datter aflagde Eed og provede at da hun for 1 aar siden da tiente Torbiørn Schaatun saae hun at den indstefntes Huustroe paa et Loft Sønderskar en Munduurs Kiole, mens hun veed ej hvor hun giorde af den, har dog siden seet at Torbiørn Schaatuns Datter har {haft} gaaed med et overliv af den. viidere veed hun ej at prove.

Procurator Giøen paa Hr: Major Blichfelts veigne begiærede Torbiørn Schaatun til {Sommer} \Høste/ tinged forelagt.

Eragted

Den Lovlig Stefnte men Absente Torbiørn Schaatun gives Laug dag til {Sommer} \Høste/ tinged at møde med sit nødig agtende tilsvar i denne Sag.

Fogden hafde til dette ting med Muntl: varsel ladet indstefne Niels Jansen og Huustroe Torbiør Povels Datter for med hinanden hafte fortiilig Sammenleje, Derfor Dom at Liide eftter

1760: 31

Loven og denne processes beckostninger at erstatte.

De indstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa Deris Veigne,

thi fremstod Stefne vidnerne Ole Tuft og Anders Aachre som ved Eed beckræfttede at de for meere end 14 dage siden haver Lovl: Stefnt de paagieldende udj eget paahør og boepæl paa Miaanes.

Fogden begiærede de indstefnte til høste tinged forelagt til Persohnlig møde.

Eragted.

De lovlig Stefnte Niels Jansen og Huustroe Torbiør Povels Datter forelegges til Persohnlig Møde paa anstundende Høste ting, og da at fremckome med sit nødig agtende tilsvar i Sagen.

Derefter blev følgende Skiftebreve publicerede.

1te Skiftebrev forretted paa gaarden Lygre efter Samson Steensen begyndt 29 April 1759 og Slutted 7 Janu: 1760 hvorefter Sterfboets ejendom i gaarden Lygre 1 pd: 18 Mrk: Smør á 1 rd: 3 Mrk: Saaledes er udlagt Encken Mette Mons Datter 21 Mrk: Smør for 31 rd: 3 Mrk: Sønen Steen 5 ¼ Mrk: for 7 rd: 5 Mrk: 4 s: Døttrene Marte, Anna, Marite, Marj og Helga samt Inger hver 2 5/8 Mrk: Smør.

2. Eet Dito eftter Aagaate Tomre, hvorefter Jordegodset i Tomre 1 pd: 4 Mrk: Smør for 77 rd: er udlagt til Gietle Schogseid for gield 77 rd: Dat: 24 Julj 1759.

3. Eet Dito Eftter Ingeborg Revne, hvorefter Jordegodset i Revne 7 Mrk:r Smør for 14 rd: er udlagt til Ingeborg Hans Datter og Anna Dags Datter hver 3 ½ Mrk: Smør for 7 rd: Dat: 4 febr: 1760

4. Eet Dito efter Marthe Steens Datter Lille Viig, hvorefter Sterfboets ejendom i Lille Viig 1 pd: 10 Mrk: Smør for 51 rd: er Udlagt til Enckemanden Hans Hansen 10 Mrk:r for 15 rd: Anders Andersen 8 Mrk:r for 12 rd: Ole Andersen 8 Mrk:r for 12 rd:, Aagaatte og Marite Anders Døttre hver 4 Mrk:r for 6 rd: Og Sterfboets ejendom i Store Wiig 1 pd: 3 Mrk: Smør for 30 rd:, udlagt til Enckemanden 18 Mrk:r for 10 rd: og Steen Wandviig 9 Mrk:r for 10 rd: Dat: 20 febr: 1760.

og 5. Eet Dito efter Sygni Foor, hvorefter Sterfboets ejendom i gaarden Foor 2 pd: 6 Mrk: Smør ¾ Hud er Udlagt paa Enckemanden Niels Andersen 13 ½ Mrk: Smør ¾ Hud for 40 rd: 3 Mrk: Sønerne Anders, Mickel og Christopher hver 13 ½ Mrk: for 13 rd: 3 Mrk: Dat: 24 Janu: 1760.

Som jnted viidere til publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen næst efter den 7 Maj blev Retten atter sadt paa forbemelte Tingstæd og betient med det gaarsdagen indførte Laug Rett, overværende Fogden med meenige Ting søgende Almue.

Da følgende Documenter blev til publication fremleveret

1te Kongel: bevilgning for opsiderne paa gaarden Sævereid beliggende i Strandvigs Skibreede af Sundhords Fogderie paa der at holde Kroe og Giestgiverie, dat: 16 Sep: 1758.

2. Kongel: Skiøde paa Reluitions Retten til gaarden Engevig for Hr: Lieut: Segelche. dat: 5 Febr: 1760.

3de Kongl: Skiøde for Lars Larsen paa Løsnings Retten til 1 Løb Smør 1 hud i Gaarden Opsahl mod 22 rd: 48 s: dat: 27 Oct: 1759.

4. Skiøde for Ole Endres: paa Løsnings Retten til 2 pd: Smør 1/3 hud \i Aachre/ mod 12 rd: 48 s: Dat: 27 Oct: 1759.

5. Kongl: Skiøde til Ole Olsen og Barbroe Niels Datter med hendes børn paa 2 pd: Smør 1/3 hud \i Aachre/ mod 12 rd: 48 s: Dat: 27 Oct: 1759.

6. Do: for Anders Hansen paa Dito for 2 pd: Smør 1/3 hud i gaarden Aachre mod 12 rd: 48 s: dat: 27 Oct: 1759.

7. Læst til Mortification Lars Refnes Obligation til Engel Jonsen Balleseim paa Capital 75 rd: som er indfriet eftter Creditors Qvittering af 1 Febr: 1760. Obligationen dat: 4 Maj 1750.

8. Hr: Astruppes bøxel Sedler til Hans Andersen \paa/ 1 pd: 21 Mrk: Smør i Øfstestue mod Lovl: bøxel. dat: 3 Maj 1760.

9. Vintzens Obsahls bøxel seddel paa en grund kaldet Kirkenes under Opsahl til Omund Andersen. Dat: 6 maj 1760.

10. Steen Wondvigs (Wandvigs) bøxel Sedler til Hans Lille Wiig paa 1 pd: 20 Mrk: Smør dat: 6 Maj 1760.

11. Ole Olsen Boelstads Skiøde til Omund Eide paa et bucke beite i Kichedals Marck liggende som skal henhøre under Omund Eides brug i gaarden mod 10 rd: dateret 5 Maj 1760. Imod dette Skiødes tinglysning protesterede Lænsmanden Hans Giøen paa egne og med ejeres veigne til og for gaarden Giøen paa grund at det bucke beite som nu solgt er deres, mens ej Selgerens ejendom, som en sand pertinence under gaarden Giøen hvorunder den i Skiødet omtalte Kichedal er underliggende, og vil i øvrigt Reservere sig al nødig paaancke.

12. Nicolai Hansen Hatvigs Bøxel Sedler paa egne og øvrige Kircke Ejeres Veigne for Haalandsdals og Fuuse Kircker paa 2 pd: Smør 2/3 hud i gaarden Kiøn til Klockeren Jens Lerche mod Lovl: bøxel Dat: 7 Maj 1760

13. Engel Johansen og Jon Olsens med hinanden oprettede Contract angaaende Gaarden Ballesems brug. Dat: 6 Maj 1760.

14. Ole Jonsen Toftes udstæde Obligation til Hantz!! Vintsen Windenes paa Capital 60 rd: mod 4 p:Cto: og 2 pd: 6 Mrk:r Smørs underpandt i Tuft, Dateret 6 Maj 1760.

15. Lars Ingebretsen Refnes Skiøde til Jon Ballesem paa 1 pd: 14 Mrk: Smør 2/3 hud i Refne imod 131 rd: dat: 1 Febr: 1760.

16. Anders Jensen (Jonsen) Berge med de fleeres Skiøde paa 1 pd: 2 ½ Mrk: i Berge til Ole Jonsen mod 48 rd: Dat: 4 Martj 1760.

17. Steen Andersen Wand-

1760: 31b

wiig[s Skiøde] paa 1 pd: 3 Mrk: Smør i gaarden Store Viig til Anders Holmefiord mod 30 rd: Dat: 4 febr: 1760.
18. Jon Balleseim og de fleres Skiøde paa 2 pd: 4 ¼ Mrk: Smør i Store Balleseim til Engel Johansen mod 115 rd: 1 Mrk: 4 s: dat: 6 Maij 1760.
19. Anders Holmefiord med de fleeres Skiøde paa 1 pd: 20 Mrk:r i Lille Wiig til Steen Andersen Wandvig mod 73 rd: 2 Mrk: dat: 6 Maj 1760.
20. Mette Mons Datter med de fleres Skiøde paa 1 pd: 18 Mrk: Smør i Lygre mod 52 rd: 12 s: til Steen Samsonsen. Dat: 17 Janu: 1760.
21. Steen Lygres med Moderen Mette Mons Datters oprettede Contract med hinanden angaaende Vilckaar af gaarden Lygre dat: 18 Janu: 1760.
22. Knud Echelands Skiøde til Sønen Jon paa 2 pd: 6 Mrk: Smør ¾ hud i Echeland mod 160 rd: Dar: 6 Maj 1760.
23. Hans Holdhuuses udgivne Obligation til Berje Femanger paa 300 rd: mod underpandt i 1 Løb 6 Mrk: Smør 1 Hud i Holdhuus og 4 p:Cto: Renter Dat: 6 Maj 1760.
24. Jon Echelands Skiøde paa Odels Retten til 2 pd: 6 Mrk: Smør ¾ Huud i Gaarden N. Echeland til Ole Knudsen dat: 7 Maj 1760.
25. Anders Hansen Sævereids Skiøde til Johanes Olsen Helleland paa 1 pd: 16 ½ Mrk: Smør \i Sævereid/ mod 40 rd: 3 Mrk: dat: 6 Maj 1760.
26. Anders Sævereids og Johanes Hellelands med hinanden oprettede Contract angaaende gaarden Sævereids brug. dat: 6 Maj 1760.
og 27. Samson Engelsen Refnes Skiøde til Ole Olsen paa 1 Løb 12 137/192 Mrk: Smør i Refne mod 248 rd: 5 Mrk: 6 s: dat: 4 febr: 1760.

Hans Jacobsen Ferstad som Formynder for Christje Lars Datter Søre Strønen lod opbyde 3 rd: 10 s: hans bemelte Myntling tilhørende med forspørsel om nogen same mod Aarlig Rente 4 á 5 pro Cento ville antage, hvorom ingen indfandt sig, Thi blev pengene Formynderen under Rettens Seigl tilbageleveret.

Paa Fogdens 5 fremsadte qvestioner Svarede Almuen i dette Skibreede Ligesom forige Skibreedes Almue har svaret og Svaret og protocollen er tilført.

Viidere tilspurte Hr: Fogden Almuen om Hr: Lieutenant Segelchen har vedligeholdt eller vedligeholder det previlegium hand som giæstgiver{en} er meddeelt paa Atlevig i Strandvig? Svarede Lænsmanden og Almuen saaledes: at efter det previlegium som Hr: Leiutenant Segelche paa Adtlevigen er forundt til Logementer og Forpflegnings vahrer for Rejsende, har Slet icke af ham paa mange Aar været vedligeholdt, beboet eller brugt og icke det minste til udselgning holt. herom blev tingsvidne udstæd.

Restancen for Strandvigs Skibreede Stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Anno 1760 d: 9 Maj blev Retten til almindelig Somer Skatte og Sageting holdet med Strandebarms Skibreedes Almue paa Øvre Waage og betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Hans Rasmusen Store Linge, Ole Isacksen Homb, Ole Røen, Ole Øfsthus, Lars Simensen Engedahlen, Ole Berge, Siur St:re Fosse og Torger Lille Fosse.

Overværende Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med meenige tingsøgende Almue.

Hvor næst allerunderdanigst og Hørsomst blev Læst de paa forige tinge Læste og i denne protocoll ved Waags ting extraherede Kongelige Forordninger og Stiftamtmandens brev.

Viidere til Slutning Læst et
Hr: Fogden Juel fra det højlovl: Rente Kammer tilkomen brev angaaende at de Kongl: Postmæstere udj Kiøbstæderne i Norge ere blevne antagne til at være Correspondentere for den Kongl: oprettede Pensions Casse samt at Fogden skal jmodtage hvis enhver deri vil indsette og derfor qvittere. Dateret 5 April 1760.

Siden inted til publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til i Morgen ophæved.

Anden Dagen den 10 Maj blev Retten atter sadt paa forbemelte Tingstæd Øvre Waage og betient med \det/ eftterskrefnte i gaar opnefnte Laug Rett. Overværende Hr: Fogden med Lænsmanden og meenige ting søgende Almue.

Da følgende Documenter bleve Læste
1te Sogne Præsten Hr: Marchers bøxel Sedler in duplo til Helje Larsen paa 2 Løber Smør i Traae mod Lovl: bøxel og Lejlendingens paateignede Revers paa den eene. Dat: 7 Maj 1760.
2. Samson Larsen Traas Skiøde til Sønen Lars Samsonsen Torsnes paa Skouge teigen Hisdahlen Kaldet mod 8 rd: Dat: 4 febr: 1760.
3. Torbiørn Bertuns Skiøde til Knud Engelsen paa ½ Løb Smør ½ hud i Bertun mod 54 rd: Dat: 4 Febr: 1760.
4. Samson Trones Skiøde til Anders Samsonsen paa ¼ part i Svindlands Saug, jtem Dybedahls Skoveteig mod 16 rd: Dat: 4 febr: 1760.
5. Johanes Mickelsen Fladebøe med de fleeres Skiøde paa 1 pd: 5 5/11 Mrk: Smør 9/44 hud udj gaarden Fladebøe til Johanes Mickelsen. dat: 22 Oct: 1758.
6. Haaver Arnesen med de fleres Skiøde paa 2 pd: 10 Mrk: Smør ½ hud i Berge til Arne Haavesen!! (Haaversen) dat: 16 Dec: 1759

1760: 32

7. Vicking Guttormsen Houckenesses Skiøde til Sønen Ole Vickingsen paa ½ Løb Smør ¾ hud i Houchenes mod 70 rd: dat: 22 febr: 1760.
8. Ole Vickingsens udgifne Obligation til Faderen Vicking Houckenes paa 70 rd: jmod pandt i ½ Løb ¾ Hud i Houchenes og 4 proCt: aarl: dat: 23 febr: 1760.
9. Anders Pedersen Lille Fosses Skiøde til Ole Olsen Brue paa ½ Løb Smør ½ hud i Lille Fosse tilligemed Odels Retten der til Dat: 1 Martj 1760. for alt er givet 304 rd: 1 Mrk: \q/
10. Peder Nielsen Nesses bøxel Sedler in duplo til Elling Sørensen paa 2 pd: 19 ½ Mrk: Smør i Øye med Lejlendingens Revers paa den Eene med Lovl: bøxel. dat: 3 Maj 1760.
11. Peder Ericksen Døsvigs bøxel Sedler til Lars Pedersen paa 1 pd: 12 Mrk: Smør i Døsvig mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene. dat: 3 Maj 1760
12. Skifttebrev efter Niels Gitlesen Tørristvedt hvoreftter Sterfboets ejende 1/3 part i Øyerhafns Skoveteig som Vurderet for 16 rd: er udlagt paa Encken Elj Peders Datter for 16 rd: Slutted 6te Februarj 1760.
13. Skifttebrev forretted paa gaarden Traae efter Samson Samsonsen Traae, hvorefter Sterbboets ejendom i gaarden Børsem 1 pd: 12 Mrk: Smør for 30 rd: er udlagt paa Encken

Anna Lars Datter og Datteren Johanne Samsons Datter hver den halvedeel for 15 rd: Slutted 6 Februar 1760.
14. Frue Møller et Segelche samt Jens Undals Odels og penge mangels Lysning paa Eendeel gaarde som er Solgt af Frieherjnde Rosenkrantz, hvor i blant er gaarden Fladebøe heri Strandebarms Præstegield, som de agter at indløse. dat: 19 April 1760.
og 15. Sr: Danchert Kron som Forstander for det Bergensche ..minario,(?), hans udstædde bøxel Sedler in duplo til Tosten Haaversen paa ½ Løb Smør i gaarden Breche mod aarl: Landskylds svarelse og betalte bøxlepenge eftter Loven med Lejlendings paateignede Revers paa den Eene dat: 18 April 1760.
16. Margarethe Ols Datter Fladebøe med Laugværge Hans Waage, hendes Skiøde paa ½ Løb Smør ¼ hud i gaarden Fladebøe mod 70 rd: til Gotskalck Mickelsen. dat: 17 Oct: 1759.
17. Gotskack Mickelsen Fladebøes udgifne Contract til Moderen Margarethe Ols Datter. dat: 17 Oct: 1759.

Fogden tilkjendegav hvorledes den Dannemand Lars Brynildsen for hannem hafde anmeldet at hans Kones Søster Pigen Sirj Peders Datter des becklageligere ganske kiendelig er bleven behefted med den Spedalske Svaghed, og da hun var aldeeles fattig og inted hafde at betale sin indlemmelse med udj Hospitalet, Saa maatte hand ansøge øvrighedens hielp at hun som en anden Fattig paa Amteds Eller Almuens beckostning derudj efter den Høje øvrigheds tilladelse maatte vorde indladt, Fogden i den andledning tilspurdte den samtlig tilstæde værende Almue med Laug Rettes mænd om dennem icke er beckient som meldt er først at benefnte pige Sirj Peders Datter er udj Strandebarms Præstegield fød, allerede med den Spedalske Sygdom kiendelig er angrebet, og dernest om hun icke er saa Fattig og inted ejer til sin indlemmelses beckostning? Hvortil Laug Rett med til stædeværende Almue Svarede: at hendes becklagelige Sygdom alt formeged viiser sig, og hvad sig hendes vilckaar angaar, saa er det alt for meged beckient at hun slet inted er ejende, Saa at de samtlig maatte ønske og beede at hun som en anden fattig paa Amteds beckostning af den høje øvrighed høj gunstig maatte tillades at blive jndladt udj Hospitalet. Fogden begiærede dette Tingsvidne sig beskreven meddeelt som blev bevilget.

/q\ (sjå nr. 9) Jmod dette Skiødes Tinglysning protesterede Torger Christophersen Lille Fosse paa grund af at hand som først {hafde været} var tilslaged Odels Retten til bemelte gaard, men af Kierlighed til Selgeren overdrog ham det siden Comparenten har hans Moder til ægte, nu da den Selges Maatte været ham tilbudet førend hand same til Kiøberen hafde overdraged.

Paa Fogdens tilspørgende angaaende de 5 poster som ved Waags og Opdals ting er Moveret, Svarede Lænsmanden og Almuen Ligesom i et og alt uden forandring.

Restansen for dette Skibreede Stoer 350 – 5 – 14 s: blev dernæst oplæst og af alle ujmodsagt.

Anno 1760 d: 10 Maj blev Retten \Sadt/ til almindelig Tingholdelse med Qvindherretz Skibreedes Almue paa gaarden Øvre Waage og betient med efterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Torgier Lille Fosse, Hans Rasmusen Store Linge, Ole Isacksen Homb, Ole Røen, Ole Øfsthuus, Lars Engedahlen, Ole Berje, og

Siur Stoere Fosse, Overværende Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med meenige Ting søgende Almue.

hvorda allerunderdanigst blev Publiceret de paa forige Tinge læste og i denne Protocoll extraherede Kongl: Forordninger og høj øvrigheds ordres.

Dernæst blev Læst
Frue Møller et Segelche samt Jens Undals Odels og penge mangels Lysning til gaarderne Nedre Feedt 1 ½ Løb Smør som bruges af Knud jtem gaarden Tvedt, som bruges af Jons Encke og Johannes Joensen, hvilcke de agter at indløse. Dat: 19 April 1760.
2. Frue Møller et Segelche Deris penge Mangels Lysning til gaarden Lille Omvig 1 Løb Smør 1 Hud med fleere gaarde som af Jens Undal ere Solgt, som de agter at indløse, Dat: 19 April 1760.
3. Lænsmanden Søren Møchelbust og Christian Lande Deris Skiøde paa 2 pd: Smør i gaarden Kierland til Ole Hansen mod 138 rd: 3 Mrk: 4 s: Dat: 4de Febr: 1760.

Paa Fogdens Spørgsmaal som ved forige tinge ere fremsadte Svarede dette Skibreedes Almue Ligesom den anden Almue Svared haver uden forandring.

Dereftter blev Restancen for Dette Skibreede Stoer 325 rd: 1 Mrk: 7 s: oplæst og af alle ujmodsagt.

Anno 1760 d: 9 Junj blev almindelig Sommer Skatte og Sage Ting holdet med Schonevigs Skibreedes Almue paa Gaarden Sioe, og Retten betient med efterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Lars Lande, Axel Fielland, Johanes Øvre Sæbøe, Tøres Mehuus, Ole Schaden, Jens Lande, Anders Tofte og Torger Sioe. Overværende Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med meenige Tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og underdanig blev Læst de paa dette Aars forige Sommer tinge Læste og i denne Protocoll her foran Extraherede Kongl: Forordninger og Stiftamtmandens brev{e}.

Viidere allerunderdanigst Læst følgende 2de!! Kongel: allernaadigste Forordninger Neml:
Forordning angaaende Elsdyr i Norge at Freede. Fredensborg Slot d: 28 April 1760.

Dereftter er Sagerne foretaged.

Lars Olsen Sævereid i Rette æskede sin fra seeniste Ting udsadte Sag Contra Jon Sloche 19 rdlr:s Gield og 1 aars Rente deraf betreffende da hand ville fornemme om dend indstefnte nu møder.
Eftter 3de ganges udraab mødte Jon Sloche icke.
Citanten fremstillede Stefne vidnerne Hans Amland og Harald Hougen som ved Eed beckræftede at de noged over 14 dage siden haver Stefnt Jon Sloche i eged paahør udj hans boepæl.
Citanten anmeldte at den indstefnte icke siden Sagens anlæg har betalt noged paa det paastefnte, hvorfore hand bad om Dom.

Afsagt

Jon Sloche som ej efter foregaaende saavel Stefnemaal som foreleggelse har Sisteret sig for Retten, mindre for Stefne eller varsel vidnerne jmod sagt Citantens Søgemaal, hand bør og Skal til Citanten Lars Sævereid betale de paastefnte 19 rdlr: og 2 ½ rdlr: udj Processe omckostninger, hvilcket alt bør udreedes og eftterkommes 15 dage efter denne Doms Lovlige adfærd under Loven.

For Retten fremckom den Dannemand Svend Endresen Fielland som becklagelig gav tilckiende at en hans Sted Søn af Nafn Lars Nielsen Fielland er Med den Spedalske Svaghed saa sterckt angrebet {og til hvilcket at bevise hand producerede til indlemmelse i dette Tingsvidne en attest udstæd af Eberhard Christian Schilling d: 7 Martj 1760} :/ at hand er høyst trængende til at indkomme udj det Bergensche Hospital, og til hvilcken Ende hand var nødsaged foruden at hand forhen følgelig erhvervet attest af 7 Martj 1760 udstæd af Eberhard Schilling som hand begiærede i dette Tings vidne Indlemmet, var fuldkommen oplyst om den anmeldte Lars Nielsens Svaghed, at faae indhented den tilstædeværende Almues Svar om dennem ej er beckient at ermelte Lars Nielsen er med den Spedalske Svaghed saa sterckt angrebet at hand trænger højlig til Høj øvrigheds hielp til at indkomme i Hospitalet; Ligesom \hand/ og tilspurdte Almuen om dennem er beckiendt at nock ermelte Lars Nielsen er meer ejende til at bestride de beckostninger som til hans indlemmelse i Hospitalet vil medgaae, end 3 rd: 6 s: som han{nem}d eftter {hans} Fader\en/ Niels Larsen Fielland følgelig Skifttebrevets Formeld arvelig er tilfalden? Hvortil Almuen Svarede Saaleedes: at dennem disverre alt formeged er beckient at Lars Nielsen Fielland er {saa} med den Spedalske Svaghed saa haardt angrebet at hand trænger Højlig til at blive indlemmet i Hospitalet, og hvortil de Hiertelig beder at den Høje øvrighed vil viise \den/ Medlidenhed, {og} at hand som ej er meere ejende end de omspurdte 3 rd: 6 s: maatte nyde Hielp af Amtet al sin indlemmelses bestridelse. bemelte attest blev \derpaa/ oplæst Svend Fielland var her om Tings vidne under Rettens fulde Seigl begiærende som blev bevilget.

1760: 33

Derefter blef følgende Documenter publicerede

1. Kongel: Skiøde til Ole Olsen paa Løsnings Retten til Gaarden Waagen mod 14 rdlr: dat: 27 Oct: 1759.
2. Kongel: Skiøde til Erick Halvorsen paa 1 Løb Smør i gaarden Aartun mod 53 rdlr: dat: 27 Oct: 1759.
3. Ole Biørnesen Wiches Contract med Faderen Biørn Wiche angaaende Føderaad for den siste af Wiche dateret 28 Dec: 1759.
4. Siur Larsen Indre Tungesvigs Obligation til Tøres Storhoug paa 200 rd: jmod 2 Løbers underpant i Indre Tungesvig og 4 pro Cento Rentter. dat: 2 Janu: 1760.
5. Lars Larsen Indre Tungesvigs Obligation paa 200 rd: til Klockeren Elias Ness mod {200 rdlrs:} \2 Løbers/ underpandt i Indre Tungesvig og 5 pr: Cto: Renter dat: 2 Januarj 1760.
6. Vier Siursen Sævereids Obligation til Lars Olsen Sævereid paa Capital 87 rd: 2 Mrk: imod 1 Løb Smør 1 Huuds underpandt i Nedre Sævereid og 4 p: Cto: Renter. dat: 9 Junj 1760.

7de Tøris Storhougs udgifne Skiøde til Peder Pedersen Toftekalven paa ½ Løb Smør i Toftekalven mod 190 rd: dat: 4 Febr: 1760.

8. Skiftebrev begyndt 17 Julj 1759 og Slutted 8 Januarj 1760 eftter Halvor Torckelsen Tveidte i Etne, hvoreftter Sterfboets ejendom i gaarden Egemoe 1 pd: 19 Mrk: Smør for 43 rd: er Udlagt til Encken Anna Gotschalchs Datter for 43 rd:

Hvorefter Hr: Fogden tilspurdte Almuen om herudj Skibreedet Afvigte Aar 1759 er hans Maj:t tilfalden fleere første bøxler end udj gaarden Øvre Sæbøe 1 Løb Smør 1 Hud som er bortfæsted til Tollack Brigtsen for ickun deraf Svarende bøxel 12 rdlr:, siden gaarden er meged ringe? Dertil Almuen Svarede at det omspurdte forholder sig i et og alt Sandferdig Ligesom og at henseende gaarden Sæbøe er ringe kunde deraf ej nogen betale højere eller mere bøxel end skeed er. herom blev tings vidne udstæd.

Viidere fremsadte Fogden de paa foregaaende Tinge fremsadte qvestioner til hans Anteignelsers besvarelse med tilleg om gaarden Glomie aarene 1755, 56, 57 og 58 {ej} af nogen er beboet og om nogen deraf enten Henseende gres Leje eller i andre Maader har benøtted? Hvortil Almuens Svar falt som paa forige tinge skeed er og Protocollen forhen tilførdt. Ligesaa at gaarden Glomie i den omspurdte tiid [ej] af nogen har været beboed eller brugt ej heller har nogen j den tiid sig deraf Enten henseende gresleje eller i andre maader benøtted. Fogden var herom tingsvidne begiærende, som blev bevilget.

Restancen Stoer (ope rum) blev derefter oplæst og af alle ujmodsagt.

Anno 1760 den 10de Junij blev Retten til følgende Siuns og Taxations Forretning {følgel:} i underdanig følge Deris Excellence Høj Velbaarne Hr: Stifts befallings mand von Cicignons Naadige ordre udj Resolution af næstl: 29de Januarj, grundet paa Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juels derom indgivne ansøgning under 26 dito der begge blev oplæst. Sadt paa Halsnøe Closter Gaard udj Schonevigs Skibreede og Sundhordlehns Sorenskriverie med efterskrefne af Sorenskriveren opnefnte 6 udsøgte Kyndige bord Arbeids og Bygnings Mænd Nemlig Torger Olsen Sioe, Anders Johansen Øvre Tofte, Lars Stegsen Nedre Sæbøe, Abraham Abrahamsen Hvidevold, Helje Askoutsen Sættre og Baar Hansen Eldøen.
Fogden fremstod saa, og tilckiendegav at da hand som den nu udj Retten producerede og oplæste Reqvisition omformelder underdanigst er Sindet i henseende til den ham paaliggende Caution af 2000 rdlr: til den Kongel: Cassa for de ham allernaadzt: anbetroede oppebørsler, til forsickring og sickerhed for høj bem:te Cassa at anbyde de Ham af Hans Kongl: Maj:t nu seeniste tilhandlede gaarder af det Solgte Halsnøe Closters gods, Saa anviste hand nu til Rettens eftersyn de hannem meddeelte Kongelig Allernaadigste Skiøder 1te paa Halsnøe Closters Hoved Gaard med underliggende Holmer i Schonevigs Skibreede og Sundhords Fogderie af Skyld 8 Løber Smør 8 Huder, der med Skiødets beckostning og viidere Kommer hannem til 556 rd: Skiødet af dato 18 April 1758. Dernæst Liige Kongel: Skiøde og af same dato paa gaarden Opsanger i Qvindherretz Skibreede, skyldende 2 pund 6 Mrk: Smør, med den der under liggende Aargangs Mølle og en Skouge teig Muncheteigen Kaldet, der med Skiødets beckostning komer hannem til den Summa 136 rd: 7? s: jtem 3tio Liige Kongel: allernaadzt: Skiøde af dato 27 Oct: 1759 paa ½ Løb Smør 1 Huud udj Gaarden Eide i Waags Skibreede, der iligemaade med Skiødets beckostning

1760: 33b

Kommer hanem til den Summa 184 rd: Og som hand vel i henseende til de 2de sist bemelte gaarder ej derpaa haver anvendt nogen særdeeles beckostninger, Saa var det alleene at hand haabede at same udaf Retten bliver anseede og udj den Verdie for hvilcken de eftter Kongelige allernaadzt: Skiøders formeld af hannem ere tilkiøbte, Men derjmod hvad angaar den af Hannem paaboende Halsnøe Closters Hoved Gaard, Saa da Nøden haver tvunget Ham til formedelst de Paa gaarden forhen staaende Mangfoldige brøstfeldige Huuse og Vaaninger, der paa at giøre anseelige Reparationer og Bygninger, og det i sær eftter at gaarden Hannem

allernaadigst af Hans Majestet er tilskiødet, Saa er det at hand af Retten ærbødigst maatte udbeede at hand same ej alleene ville tage udj en Lovlig men end og derpaa sette en Lovlig og forsvarlig Vurdering og Taxering, og der til anviiste hand følgende Huuse og Vaaninger 1te: Een af nye \næstl: aar/ opbygd Bygning, der er bestaaende af 2de under og 1 overværelse med sin fulde indredning og 2de Kackelovner, Dernæst udj de forige Vaaninger 1 Stoer Stue udj hvilcken er lagt nye Gulver og Loftt, indsadt nye Vinduer med Kackel ofn jtem betrucket med Eet Sømmeligt Træcke. 3tio Eet Kammer derved, hvorudj hand baade med Gulv, Loftt, Kackel ofn, Vinduer og Træck har maatt giøre same beckostning. 4to Det værelse Sahlen Kaldet med 2de Kamre derved det Eene Ammestuen Kaldet, og det andet Contoir Stuen, hvorudj same Reparationer Ligeledes er giort. 5to Den som got som af nye opbygte og med Panne Steen betackte!! (betæckte) Floer. 6te Det Ligeleedes nu \saa got som/ af nyt opbygte Ild Huus, jtem 7de Løe samt 8de Den saakaldede Borgestue umeldet Andre Smaae huuse af Nøst{er} Staburer og andre til gaarden henhørende huuse, som alle om de icke af nyt ere opbygede, dog enhver i sær af dennem eftter sin beskaffenhed, alle har væred eftterseed og Reparerede. Herforuden og som hand icke heller paa gaardens og Jordens forbædring i sig self haver ladet mangle sin tilsyn, men paa den Vand Veidter, fornødne og s..(?) omgiengelige Gierder med viidere, haver maatted anvendt end og {anseeli} sine beckostninger, Saa {indstillede} \udbad/ hand og at {Retten op..} \at/ same af Retten følgelig den ergangne Resolution maatte komme under siun og Taxation.

Derpaa begav Retten sig til den Reqvirerte og anbefallede Siuns og Taxations Forretning, da Vii befandt at paa de os anviste Huuser Velbemelte Hr: Foged haver efter at hand blev Ejer af Halsnøe Closter Gaard, væred nød til at anvende følgende betydelige beckostninger

Den 1te bemelte nye Vaaning,

der udj er 11 tylter \Tømer/ anseet per tylt 2 rdlr: er	22 rd:		
Loftted og Gulvet i hvert af de nederste værelser anseet for 6 tylter á 2 Mrk: 8 s:	2	3	
Overværelset i denne nye Vaaning Loftted og Gulvet derudj 3 tylter bord á 2 Mrk: 8 s:	1	1	8
1 Vinnie Trappe samt Gangen og Loftted derover, der til er medgaaet 3 tylter bord á 2 Mrk: 8 s:	1	1	8
5 Fag Kidt Vinduer med Vindues Poster og Karmer samt behørig Jern beslag	25		
Til Sue taged har medgaaet 16 tylter bord á 1 Mrk: 12 s:	4	4	
42 Sperrer 10 al: Lange á tylt 2 Mrk: 8 s:	1	1	12
Til bord klædningen saavel paa Siiderne som i brøsted er medgaaet 18 tylter bord á 2 Mrk: 8 s:	7	3	
10 Renner á 2 Mrk: støcket er	3	2	
3 Fyllings dørrer med dør gerickter á 10 Mrk:	5		
Laaser, Hængsler og Gang Jern til 4 dører har kosted over hovedet i alt	8		
2de Doble Gangdører har kosted	4		
Arbeids Løn og Kosthold saavel til bord klædningen som Gulver og Loftter har koster 2 Mrk: pr: tylt er til samen for 30 tylter	10		
Ligesaa Arbeids Løn for Suetageds 16 tylter bord {á 2} til 2 Mand i 4 dage	2		
100 Lægter har kosted	1	2	
	98	4 Mrk: 12	

1760: 34

98	4	12

Arbeidsløn og Kosthold til Selve Huuset har kosted				27	4	
Luckerne for Vinduerne i de Nederste værelser bestaaende af 4 par har med sine Gang Jern og Bolter kosted				3	2	
udj denne Huuse Vaaning fandtes 2de dobbelte Kackel ofner med Fødder af bildt hugger arbeide samt Jern Rør og Murede Skorsteens piber oven over første Etage og et støcke oven for Taget á 23 rd:				46		
Til denne Vaaning har medgaaet 2000 Spiger af 5 tommers Længd á 2 Mrk: hundrede				6	4	
Paa denne Bygning er liggende 1300 Panne Steen som har kosted 9 rdl: Tusende er				11	4	
Malning udvendig som skal bestaae af Liin olje og bleg hviid, og indvendig Ligesaa af olie Farve saavel paa Vindues Karmer med Lister, samt Dørre og Loftt {Concidereres} efter nøjeste mellem os Self giorde Specielle overSlag til				60		
				---	---	---
				254	0	12
2. Stoer Stuen. Derudj						
5 Fag Kidt Vinduer Koster foruden beslag og Træværcket	30					
Jern beslaget og Træværcket deril	10					
nyt Loft derudj, hvortil er medgaaed 7 tylter bord som med Arbeids Løn i alt har kosted	10					
nyt Gulv deri har kosted med Spiger og viidere	11					
1 Foed under betrækket har kosted	5					
Betrækket	30					
1 dobbel Kackel ofn med Trommel og udarbeidet Fod	28					
at Male Fod, Carnis og Loftt vil med Farver, olie og Malerløn medtage	20			144		
	---					
3. Sængekammeret ved Stoer Stuen						
Derudi er nyt Gulv og Loftt hvortil er medgaaet 8 tylter bord á 3 Mrk:	4					
Arbeids Løn og Spiger der til	2	3				
2 Fag Kidt Vinduer med tilhørende Jern beslag og Karmer, har kosted	11					
Foeden under betrækket med Arbeids Løn	3					
betrækket i sig self	16					
1 dobbel Kackelofn med Jern Rør og udarbeidet Fod	19					
2 Dører med Laasser og Jern samt gerickter til sammen for	5					
at Male Fod, Carnis og Loftt vil med Farver, olie og Malerløn medtage	14			74	3	
	---					
4. Sahlen						
Derudj er til nyt Gulv medgaaet 7 tylter bord á 2 Mrk: 8 s: er	2	5	8			
Ligesaa nyt Loftt, dertil 7 tylter Ligesaa	2	5	8			
Til et derudj afpanelet Kammer er medgaaet						

2 tylter bord á 2 Mrk: 8 s:		5				
1 Fyllings dør med dobbelt Laas og Jern hængsler samt dør Gerickter for	3	4				
1 dito Dør uden Laas	1	2				
Arbeids Løn til forestaaende Gulver og Loftt tilsammen 16 tylter á 2 Mrk:	5	2				
2 Fag Vinduer med Karmer og Vindues Poster samt Jern beslag	12					
Lucker til same 2de Fag Vinduer med sine Jern á 4 Mrk:	1	2		30	2	
	---	---				
5. Det ved Sahlen værende Kammer Ame Stuen Kaldet.						
Derudj er nyt Loftt indlagt, hvortil er medgaaed 3 tylter bord á 2 Mrk: 8 s:	1	1	8			
til Gulvet Ligesaa 3 tylter bord	1	1	8			
til den i samme Kammer giorde Paneling er medgaaet 4 tylter bord á 2 Mrk: 8 s:	1	4				
	---	---		---	---	
	4	1		502	5	12
1760: 34b						
	4	1		502	5	12
Arbeids Løn med Kosthold der til pr: tylt 2 Mrk: er	1	4				
1 nye Dør med Laas og Jern beslag	2	3				
1 Dito med Laas	1	2				
2 Fag Vinduer med Vindues Poster samt tilhørende Jern beslag	11	3				
Luckerne til same 2de Fag med sine Jern og Arbeids Løn á 4 Mrk:	1	2		22	3	
	---	---				
{6.} Det andet ved Sahlen værende Kammer Contoiret Kaldet.						
Derudj er nyt Lovt!! (Loft) indlagt, hvortil er medgaaed 2 ½ tylt bord á 2 Mrk: 8 s:	1	0	12			
Ligesaa til Gulv 2 ½ tylt á 2 Mrk: 8 s:	1	0	12			
Arbeids Løn dertil pr: Tylt 2 Mrk: er	1	4				
1 Fag nye Kidt Vinduer med Karmer og viidere samt Jern beslag	5	4				
Luckerne dertil med Jern beslag og Viidere		4		10	1	8
	---	---				
5.!! Floeren som er i Længde 45 Siællandske Alen og i bredde 17 al: dito.						
Dertil er med gaaet 5 tylter Tømmer á 3 rd:	15					
4 tylter Sperrer á 9 Mrk: tylten	6					
Til Suetaged er medgaaet i bereignet bordtag i brøsted 70 tylter á 2 Mrk:	23	2				
400 Lægter á 1 rd: 2 Mrk:	5	2				
Arbeids Løn til alt forestaaende	20					
3000 Spiger dertil á 2 Mrk: hundrede	10					
Paa Taget er needlagt 6300 Panne Steen som						

har Kosted pr: Tuusinde 9 rd:	56	4	136	2 Mrk:	
6. Ild Huuset dertil er Medgaaed					
3 tylter Tømmer á 3 rd:	9				
4 tylter Sperrer á 9 Mrk:	6				
2 tylter bord til Vindskeer og Vand bord á 2 Mrk:		4			
250 Lægter á 1 rd: 2 Mrk: (pr. hundre)	3	2			
Arbeids Løn dertil	3				
3000 Tagsteen til Taget á 9 rd:	27				
1500 Spiger á 2 Mrk:	5		54		
7. Korn og Høe Lahden som er i Længde 39 Sællands Alen og i bredde 22 dito, derpaa er for nærværende brøstfeldig Nævertag, nyt af den Sort kand ej faaes formedelst at Skoven er udhugget, vil der for i den Stæd at skaffes af Panne Steen, hvortil vil medgaae					
6700 Panner á 9 rd: pr: Tusinde er	60	3			
70 tylter bord til Sue tag á 2 Mrk: 8 s:	28	1			
5 tylter Sperrer 14 al: Lang á tylt 10 Mrk:	8	2			
500 Lægter á 1 rd: 2 Mrk: er	6	4	104	4	
Viidere blev eftterseet de af Hr: Fogden \deels/ opsadte og deels forbedrede øvrige smaae Huuse, saasom Nøst, Stabuur, Hæste og Møg Skudter, hvilcke ansees for			20		
Fremdeeles begav vii os at besee de beckostninger Hr: Fogden til gaardens forbædring have anvendt saavel henseende ager som Engelandet udj hvilcke første befandtes paa Adskillige Stæder at være optagne de saa kaldede Holveiter; saa dybe i Jorden nedgravet at der kand pløjes derover, og hvilcke med steene saavel paa siiderne som oven og under ere belagte, alt at det opkomme vand som ellers i ageren bliver Staaende, kand gaae der igiennem, som ellers giør udsæden uFrugtbar, og henseende det siste, da befandtes Qvier paa Engelandet opsadte, hvor i Creaturerne Natte tiider er Staaende, som ligeledes giør dessens virckelige forbædring, og gaardens højere værd i tiiden, forøeger. De beckostninger som paa same er needlagt ansees mellem 10 og 20 rdlr:					
Fogden Declarerede saa at saasom disse nu anførdte ejendeele, og deri blant i sær den af Ham paaboende Halsnøe Closter Gaard med sine anseelige Reparationer, som den blotte Trang har tvunged					
			850	4	4
1760: 35					
			850	4	4
Ham til at foretage og beckoste, ej endnu opnaar den Cautions Summa af 2000 rd:, hvilcken allernaadigst er paalagt, Saa paa det at den Kongl: Cassa i alle deele kand blive giort sicker, anmeldte hand viidere til forsickring at vilde sette den paa gaarden nu værende besetning, hvilcken, som hand haabede af denne Rett at blive					

attesteret at være hans egen og ham i alle maader tilhørende,
hand og forsickrede saalænge den allerhøjeste hannem fremdeeles
vil bevare og velsigne dem, alletiider uforrycket skal følge gaarden og
derfra ingen sinde blive afhendet, og derfore bad at denne Rett paa
same, der i følgende er bestaaende vilde sette en Lovlig Vurdering.
Bemelte gaardens besætning, som er Hr: Fogdens sande ejendom blev
saaledes befunden og Taxeret som følger.

56 Kiør og Studer for	280	
5 Hopper	80	
1 Staae Hæst	30	
20 unge Nød, bestaaende af Stude og Qviger á 2 rd: stk:	40	
20 Kalver á 1 rd:	20	
Smaae Creature bestaaende af Faar og Giæder tilsamen Vurderet	50	500 rd:

I andledning de Skeede tilførsler, giøres her en Summarisch
bereigning der over Nemlig Halsnøe Closter Gaard og

de øvrige anførte 2de gaarde	876	4	8
De Milliorationer som er anvendte paa Halsnøe Gaards Huuser	850	4	4
Halsnøe Closter Gaards bestning	500		
Summa	2227	2	12

Laug Retted som nærmeste Naboer af Fogden Juel meldte at de som virckelig viste at Velbemelte Hr: Foged foruden det anførte Possiderer anseelige arve Midler højere {eller} \og altsaa/ Meere end de anførte, ja uden for hvis forhen i Pennem er forfatted, kunde icke forstaae sig paa saavit de ere Eenfoldige Bønder, hvorfor denne Forretning skulde Reqvireres, Mens i det Stæd lod det anckomme paa Sorenskriveren, hvorvidt hand efter det almindelig beckiendte vil træde til det af dem anførte.

Sorenskriveren hvilcken var henseende til Fogdens tilstand(?), bædre over bevist om Hr: Fogden Juels virckelige Ejendeele end Laug Retted, vil icke lade være umeldet at dersom det højlovlig Rente Cammer imod forhaabning icke skulle finde at Hans Maj:t henseende till de Velbemelte Foged betroede og betroende oppebørsler, skulle finde sig fornøjet med det foran indførte beskrevne {Fogde} som en andeel af Fogdens ejendeele sc: 2227 rd: 2 Mrk: 12 s: vil Sorenskriveren træde i Caution for den Summa det højlovlige Rente Cammer maatte naadigst Reqvirere uden i minste tilfælde derover at altereres, {derhos bliver at agte at Velb:}

Fogden begiærede det passerede beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Anno 1760 d: 12 Junj blev Retten til almindelig ting Sadt \for Etne Skibrede/ paa Gaarden Fittie udj Etne og betient med eftterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Niels Frette, Christen ibm:, Tjeran Flaaden, Ole Haaimsnes, Mons Flochetvedt, Samuel Haaim, Jacob og Tord Eichrem. Overværende Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel saavelsom Bøigde Lænsmanden og den tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds ordres som ved Schonevigs Ting er i denne Protocoll extraherede.

Dereftter andre Particulaire Documenter saasom

1te Frue Provstjnde Korens Skiøde til Hr: Hegelund paa 11 Mrk: Smør i Rame mod 11 rd: Dateret 26 Sept: 1759.
2. Iver Tierandsen Schaalnesses Declaration angaaende gaarden Løvigen, som derunder Dependerer Schieldals brug i efttertiiden Dat: 31 Dec: 1759.
3. Johannes Fitties Skiøde paa 18 Mrk: Smør i Ryg til Niels Tostensen mod 14 rd: dat: 25 febr: 1760.

1760: 35b

4. Ole Haldorsen Kaldems Skiøde til Torbiørn Christensen paa 1 ½ Løb 4 ½ Mrk: Smør 1 ¼ hud 1 tønde Korn i Kaldem mod 116 rd: dat: 4 febr: 1760.
5. Torbiørn Kaldems udgifne Obligation til Hr: Hegelund paa 116 rd: imod pandt 2 Løber 2 pund Smør i Kaldem og 5 pro Cento Rentter dat: 12 Junj 1760.
6. Skiftebrev forretted paa gaarden Tesdal eftter Begge Siurs Datter, hvoreftter Sterfboets ejendom 2 Løber Smør i Tesdal er saaledes udlagt, Enckemanden Jacob Olsen 1 Løb Smør for 48 rd: Ingerie Vickleicksdatter 14 2/5 Mrk: Smør for 9 rd: 3 Mrk: 9 s: Arne Siursen Ligesaa, Jon Siursen Ligesaa meged, Anna Tostensdatter 5 Mrk:r for 3 rd: 2 Mrk: 1 ½ s: Herborg Tostensdatter Ligesaa, Brita Tostensdatter 4 2/5 Mrk: for 2 rd: 5 Mrk: 9 s: og Jens Siursen 14 2/5 Mrk: for 9 rd: 3 Mrk: 9 s: begynt 11 Aug: 1759 og Slutted 1te febr: 1760.
7. Knud Mochestad med de fleres Skiøde paa 1 Løb Smør i Tesdahl til Jacob Olsen mod 60 rd: dat: 1te Febr: 1760.
8. Skiftebrev forretted paa gaarden Ouestad eftter Ingerj Frans Datter hvoreftter Sterfboets ejendom i gaarden Ouestad 1 ½ Løb Smør 1 ½ hud for 122 rd: er udlagt som paa Pandte bogen fol: 111 er extraheret. Dat: 19 Dec: 1759.

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse, giorde anfang, blev Retten til i Morgen ophævet.

Anden dagen d: 13 Junj blev Retten atter sadt paa Fittie og betient med {eftter} det gaars dagen opnefnte og Protocollen tilførdte Laug Rett.

da først blev læst det
Skiøde som af Knud Mochestad med Johanes Fittie er Solgt til Jens Siursen paa 1 ½ Løb Smør 1 ½ hud Udj Ouestad mod 170 rd: dat: 14de Janu: 1760.

Dereftter er Sagerne Foretaged.

Siur Abelsen Tesdall haver til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Jacob Nielsen Ouestad for forøvet Slagsmaal paa ham derom at anhøre vidnes byrd af Jon Siursen Ramme og Peder Larsen Berge samt dereftter taale Dom og erstatte Processens omckostninger.
Den indstefnte Jacob Nielsen Ouestad mødte icke efter paaraab, ej heller nogen paa hans veigne,
Citanten fremstillede Stefne vidnerne Erick Støele og Baar Gierde som ved Eed beckræfttede at de for meere end 14 dage siden haver indstefnt Jacob Ouestad Lige eftter Incaminationen.
Vidnerne Jon Rame og Peder Berge mødte for hvilcke Eedens forcklaring af Lov bogen blev forelæst og formanet til Sandheds udsigende i Sagen.
1te Vidne Jon Siursen Rame aflagde Eed og provede: at næstleden Foraar næste Fredag eftter Paaske i et graver øl paa gaarden Berge \her i Sognet/ Saae Deponenten at indstefnte Jacob Nielsen Ouestad Slog Siur Tesdahl \i vred hue/ under Øret og dereftter kasted hannem

2de gange omkuld paa Marcken, Viidere blev der ej jmellem dem foretaged formedelst de der nærværende kom og hindrede dem derfra.
2. Vidne Peder Larsen Berge aflagde Eed og provede: at same dag som forige vidne omprovet har, var Vidnet paa gaarden Berge, mens var ej nærværende den tiid den af forige vidne omprovede {første} overlast skeede, af Jacob Ouestad, Saae dog at Jacob Ouestad i vreed hue Slog Siur Tesdall omkuld paa Marcken, og dereftter gick fra dennem, derfor ej veed hvad siden mellem dennem blev foretaged. hafde ej viidere at prove.
Citanten begiærede Jacob Ouestad til næste Ting forelagt.

Eragted

Jacob Ouestad som Lovlig Stefnt men Absent gives Laugdag til næste ting at møde for at indkomme med sit nødig agtende tilsvar i Sagen.

Ole Tollefsen Silde hafde til dette ting tiid og Stæd med Mundtlig varsel ladet indstefne Niels Torbiørnsen Haaland for skyldig værende 10 rd: 3 Mrk: derom at taale Dom til betaling og erstatte Processens omkostninger.
dend indstefnte Niels Torbiørnsen Haaland mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag Lovlig Stefnt. Mens nægtede at være Skyldig Citanten de paastefnte 10 rd: 3 Mrk:, dog sagde at være skyldig Ole Silde 4 rd: 1 Mrk: 8 s: som hand Declarerede at vil betalle ham naar det paaæskes.
Eftter at dette var tilført Declarerede Citanten saavelsom vederpart at de er om fordringen jmellem sig saaledes forEenet at Niels Haaland betaler til Ole Silde de tilstaaede 4 rd: 1 Mrk: 8 s: samt udj Processens omckostninger 1 rd: 8 s: hvormed sagen jmellem Parterne bliver deporteret

Tosten Ousvog i Rette æskede sin fra seeniste Ting udsadte Sag Contra Tjeran Ousvog.
den indstefnte Tieran Ousvog Mødte icke eftter paaraab,
\Stefne vid/!! Mens Lænsmanden Johannes Fittie fremstod paa Tieran Ousvogs Veigne og begierede Sagen
!!Stefne vidnerne Erick Støle og Baar Giere afhiemlede!!

1760: 36

til næste ting udsadt paa det at hand jmidler tiid kand faae {Sagen} de{r} paastefnte Aastæder besigtiged og imidlertiid faae Sagen med Contra Stefnemaal begiægnet.

Eragted

Sagen opsettes til Doms til næste ting, da Parterne jmidlertiid haver at i agttage alt hvad de til sin Sags fremme nødig agter.

Derefter blev Læst
Christopher Frimans bøxel Sedler in duplo til Erick Haldorsen paa 1 Løb 2 pd: 6 Mrk: Smør i Fosse med Lejlendingens paateignede Revers paa den Eene og Lovl: bøxel. Dat: 29 Martj 1759.
Kongl: Skiøde til Johanes Fittie paa 2 pd(?) Smør i Døniæbacken mod 30 rdlr: Dateret 27 Oct: 1759.

Anno 1760 d: 13 Junj blev almindelig Sommer Skatte og Sageting holdet med Fieldbergs Skibreedes Almue paa Fittie og betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Niels og Christen Frette, Samuel Haaim, Mons Flochetvedt, Erick Ramsvig, Tord Echrem,

Jacob ibm: og Tieran Flaaten. overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Juel med meenige Ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere læste og ved Schonevigs Ting sist er tilført.

Lars Stumoe hafde til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Siur Ormsen Eye for {eendeel ubeqvems ord som hand skal} de \ubeqvems/ ord hand og Ole Haarde hafde talt sig i mellem paa Gaarden Klungland som Citanten skulle anrøre, Derom at {taale} anhøre Vidnes byrd af \Goute Nerim,/ Lars Hixdahl, Torbiørn Torbiørnsen Stangeland og Endre Aslacksen Hamre, samt taale Dom og erstatte Processens omckostninger.
Den indstefnte Siur Ormsen Eje mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne, af vidnerne indfandt sig ingen.
thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Halvor Skaffer og Poul Hegebøe som ved Eed beckræftede at de for meere end 14 dage siiden som oven indført har indstefnt Siur Ormsen Eye i hans Kones Nærværelse. Ligesaa at vidnerne har nødt Lovl: varsel.
Citanten begiærede saavel den indstefnte Siur Ormsen Eide som vidnerne til næste ting Laugdaged.

Eragted!

Den Lovlig Stefnte mens Absente Siur Ormsen Eide saavelsom Vidnerne Goute Nerem, Lars Hixdal, Torbiørn Stangeland og Endre Hamre, Gives Laugdag \og foreleggelse/ til næste ting at møde den første til at indkomme med sit nødig agtende tilsvar, og de siste under Lovens Falsmaal deris Eedelige Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Ole Engebretsen Gierevigen haver til dette ting Tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Lars Siursen Stangeland fordie at hand skal have Paa Gaarden Gierevig bort Solt et Skove støcke \til udhugning/ {eller Teig fra Gaarden Gierevig} \og/ som der under er henhørende, derom at anhøre vidnes byrd af Steen Nerim og Johanes Lille Gierevig, samt taale Dom og erstatte Processens omckostninger.
Goute Nerim er til Vedermæhle indstefnt, som den der har tilkiøbt sig bemelte Skoveteig.
Den indstefnte Lars Siursen Stangelandt!! (Stangeland) mødte icke, Men paa hans veigne indfandt sig hans Søn Rejnert Underhougen som tilstod at hans Fader i denne Sag er Lovlig Stefnt, Mens henseende det paastefnte, da vilde hand fornemme hvad Citanten har at Ligitimere sin paastand med.
Citanten begiærede \Stefne/ Vidnerne paaraabt for at afhiemle lovlig Stefnemaal for hands indstefnte Vidner, Ligesaa at ercklære hvorledes de har indkaldet Goute Nerim til Veder mehle; i hvilcken andledning Halvor Skaffer og Halvor Nerim Fremstod aflagde Eed og forcklarede at de med fulde 14 dages Varsel haver indstefnt Goute Nerim at forcklare hvorledes at hand {har} fra Lars Gierevig har til forhand-

1760: 36b

let sig det paastefnte Skougestøcke, og Steen Nerim samt Johannes Gierevig {og} at forcklare i hvad hvad!! Stand det Skove støcke som af bemelte Goute Nerim er kiøbt, befandtes for 2 aar siden da besigtelse derover saavel den øvrige Skoug blev holdet og Citanten begiærede {saavel} at de udeblevne saavel parter som vidner maatte til næste Ting blive forelagt.

Eragted

{Lars Gierevig og} Goudte Nerim gives Laugdag til næste ting at møde med sit {fornødne} forklarings Svar i Sagen, saavidt den han[nem] {hv..} kand paagielde, Til Samme tiid forelegges Vidnerne Johanes Gierevig og Steen Nerim under Lovens Falsmaal Straf at møde

for Deris Eedelig vidnes byrd at aflegge. Og i øvrigt haver den indstefnte Lars Gierevig til bemelte tiid at møde for i Sagen at fremkomme med sit tilsvar.

Der eftter blev Læst
Halvor Nerims {Skiøde} \Obligation/ til Gudmund Aarvig paa Capital 80 rd: imod 4 pro Cento og underpandt i 5 Vetter Korn samt Eendeel Løsøre og Creature, dat: 15 Ap: 1760.
2. Peder Hixdals Obligation til Erick Aachre paa Capital 130 rd: jmod 4 pro Cento og underpant i 1 Løb 9 Mrk: Smør ½ tønde Korn i Hixdal dateret 12 Junj 1760.
Videre Ole Hansens Klunglands Odels og penge Mangels Lysning til Gaarden Klungland som hand agter saasnart penge kand erholdes at indløse fra Ejeren Hr: Kammer Raad Peder Vallentinsen dat: 13 Maj 1760.

Dereftter Hr: Fogden fremsadte for Etne og Fieldbergs Skibreders Almue de self same Qvestioner som ved forige tinge i denne Protocoll er inddraget, hvorpaa Almuens Svar falt i et og alt som Protocollen forhen er tilført.

Viidere tilspurdte Fogden Almuen om den afrømte Halvor Pibergaard har her i Fogderiet eftterladt sig nogen ejendeele enten Meged eller Lidet? Hvortil Almuen Svarede at dennem ej er beckient at den omspurdte Persohn har efterladt sig noged her i Fogderiet, thi hand kom her som et Løst Meniske og ej bragte med sig det ringeste, og strax dereftter Reiste her fra, saa de derfor som melt ej er viidende hand her sig har efterladt noget.

Fremdeeles tilspurdte Fogden Almuen om icke opsiderne paa Gaarden Grindem har nødt Landskylds gotgiørelse af 1 Løb Smør 9 spand Korn i gaarden Grindem hvortil Almuen Svarede: at dennem ej Sandere eller rettere er beckient end bemelte opsidere har af ermelte Skyld nødt Landskylden gotgiort for 1759.

Endelig om Almuen er beckient at der paa Halsnøe Closters gods udj disse 2de Skibreder pro Ao: 1759 er falden fleere første bøxler end af 1 Løb Smør 1 Hud i gaarden Svalland? Dertil Almuen Svarede: at aldeles ingen fleere første bøxler er afvigte Aar 1759 falden paa Halsnøe Closters end den omspurdte 1 Løb Smør 1 Huud til Tollef Olsen,
Hvorom tillige med det øvrige af Fogden fremsadte, Tingsvidne blev udstæd.

Dereftter blev Restancen for Etne og Fieldbergs Skibreder for Almuen oplæst. som beløber for Etne 540 rd: 4 Mrk: 14 s: og Fieldberg 556 rd: 4 Mrk: 10 s:

Anno 1760 d: 14 Junj blev Retten Sadt udj følgende Aastæds Sags afhandling paa Gaarden Nordhuus i følge Sogne Præsten Velædle Velærværdige og Højlærede Hr: Dithmar Kars, hans Reqvisition, som Ejer for Eendeel af bemelte gaard Nordhuus, og betient med efterskrefne af Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juel opnefnte otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Madz Torgersen Søre Øvrebøe, Elias Asbiørnsen ibm:, Askel Andersen Nore Øvrebøe, Lars Pedersen ibm:, Jesper Larsen ibm:, Niels Nedre Axdal, Torckel Wiig og Iver Tostensen Dahlen.
Velbemelte Hr: Kahrs meldte som mødende, at hand er i ingen dispute med Poul Nordhuuses Encke, thi denne Forretning har saavel hun som ham Reqvireret, blot for at efterkommende kand være underretted om hvor Skiel og Skifte efter deris aftale og Rett for eftertiiden saavelsom nu skal være jmellem bemelte Enckes 2/3 og Hr: Charses!! 1/3 part udj Gaarden Nordhuus, Hr: Kahrs gav derhos tilckiende at hand og bemelte Encke har allene af(?) denne Rett at udbede det hans og bemelte Enckes Kierlige Forliig maatte blive af denne

Rett kasted Reflection paa, ja Dømt, naar Marcke Steene er bleven needsadte, at være en Regul og Rette Snor for Ham, Encken og eftterckommere paa dito Gaard Nordhuus.

1760: 37

Til hvilcken Ende Comparenten Hr: Kahrs i Rette lagde en imellem Ham og bemelte Enckes broder som ejer af hendes Part udj bemelte gaarden Nordhuus, opretted Skrifttlig Forliig af dato 21 Febr: 1760 som blev oplæst.

Encken tillige med Søn Jon Poulsen samt Laugværge Ole Hansen mødte alle og sagde at, det oplæste Document er i et og alt som det af dennem indgangne Forliig var, og i øvrigt paa Ingemor Røraaens Veigne bad samme exeqveret. Retten indtog Ole Fatlands Svar at hand vedtager det indkomne Document og vedstaar paa hans veigne Lovlig varsel til i dag. Ligesom h/an/d og udbad sig at Skiel og Skifte maatte af Retten skie og ved Dom Confirmeres.

Derpaa begav Retten sig til de uomtvistede Aastæder, da Retten needsadte følgende Marcke Steene med Kul, Krid og Næver under, hvorhos og Retten tog sig Reserveret at giøre sin viidere Demonstration ved Dom, hvor Marcke Steenene ere needsadte.

Marcke steenene bleve Nedsadte \saaledes/ den 1te \Marckesten/ ved begge Parters Gierdes Gaard Sellie Krogen kaldet, der fra [i]? Liige Linnie en Kors i et urørligt bierg udj Smale vejen Ligesaa atter en Kors i Smale Kleiven, Viidere blev needsadt den anden Marckesteen i Hageness vejen kaldet, der fra Liige Linnie en Marcke steen i Rodtveldtebraatted, hvorefter en Kors blev hugged i Stege Vejens Nordre deel og Endelig til sist en Kors nederst ved Søen i et urørligt bierg [i]? Liige Linie af den Førre som Forliget ommelder at være sadt Kors udj, begge Parter gav dernæst tilckiende ej alleene at foran indførte Marcke steene ere needsadte med og efter Deris Samtøcke, Men end og at Citanten Sogne Præsten Hr: Dithmar Karses ejendom for 1/3 part i gaarden Nordhuus, Ligger Sønden {og Væsten} samt Enckens Anna Nordhuuses Norden for denne Stræckning.

Endelig og for at evitere de uventelige Desputter som kunde endtstaae jmellem eftterckomere paa begge brug i denne gaard, bad saavel Hr: Kahrs som bemelte Encke jtem Ole Fatland paa {Jon} Røraaens veigne, at forestaaende Separation jmellem ejendeelene gaarden Nordhuus angaaende, maatte af denne Rett blive ved Dom Confirmeret. Og derhos at maatte observeres det viidere angaaende Nøsted og Qvernestædet som den i rettelagde Contract ommelder, at same maatte Ligestaae!! (Lige staae) baade ved Magt, ja antages ligesom det øvrige omtalte.

Afsagt!

Den forhen {be}skeede deele gang jmellem Jorddrotten Hr: Dithmar Kahrs og Encken Anna Nordhuus, saavelsom de needsadte Marcke steene tilligemed hvad viidere som er Stipuleret imellem Parterne udj den indkomne Contract, skal og bør ved Magt stande, Fordie den i sig Self accorderer efter Rettens Skiøn med billighed og Rett, og uden des ej gaar uden for Lovens 5 bogs 1te og 2. Articula. Hvad Sagens omkostninger angaar, da Declarerede Parterne sig derom at være foreenede. Endelig observeres at siden Hr: Kahrs ejer 1/3 part i gaarden, og Encken de 2/3 parter i gaarden, Saa tilckommer Velbem:te Hr: Kahrs at gierde af Gierdes gaarden den 3de part som gaar fra Søen og op til Rodtve[l]dtebraatted hvor en Steen ved gierdet er opreistt, og Encken de øvrige 2/3 parter som tager sin begyndelse fra ovenmelte Stædt!! Rodveldtebraatted og til gierdes Slutning, hvor første Marcke steen er needsadt. Angaaende Fiskeried til gaarden da bliver same og efter enhvers brug i gaarden Nordhuus.

Anno 1760 den 16de Junj blev Retten til almindelig Sommer Sage Skatte Ting Sadt paa Giæstgiver Stædet Leervigen for Føyens Skibreede, og betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlige Ingemon Størcksen Øchland, Torger Olsen Torget, Knud Pedersen Øchland, Sæbiørn Nielsen Wiigen, Jochum Monsen Klubben, Endre Knudsen Rolsnes, {Endre} \...../ Olsen Tverderøen og Niels Størcksen Øchland. Overværende Stædets Foged Velædle Hr: Juel med meenige Tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og Hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds ordres, som paa forige Tinge ere læste og i denne Protocoll ved indeværende Aars forige Skibreders Tinge i denne Protocoll extraherede.

Som inted

1760: 37b

til Publication fremckom, og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 17de Junj blev Retten Atter sadt og betient med forbemelte Laug Rett paa Leervigen,

da følgende Documenter til publication blev fremlevet!! (-levert) saasom
1te Skiftebrev eftter Peder Isacksen Stuve hvorefter Sterfboets ejendom 1 Løb Smør i Stuve for 72 rdlr: er saaledes udlagt, paa Encken ½ Løb Smør for 36 rd: hver af de 2de Døttre Ingeborg og Karj Peders Døttre 18 Mrk:r for 18 rd: tilsamen 36 rd: Er begynt 29 Nov: 1759 og Slutted 3 Martj 1760.
2. Sr: Lambert von der Ohes bøxel Sedler in duplo til Henrick Olsen paa 6 Mrk:r Smør i Qvarven mod Lovl: bøxel med Lejlendingens paateignede Revers paa den Eene dat: 4 Junj 1760.
3de Peder Toftescalvens Skiøde paa 2 Løber 18 Mrk:r Smør udj gaarden Watne til Tøres Storhoug mod 350 rd: Dat: 4 Febru: 1760.
4de Michel Grams Obligation udstæd af ham til Johanes Sæbøe med fleere paa 174 rd: 2 Mrk: 14 s: d: 28 Nov: 1754. Læst til Mortification siden same er indfriet og betalt efter bemelte Creditorers der for udstæde diverse Qvitteringer.
5. Michel Grams udgifne Skiøde til Ole Jenssen Erritzland paa 2 Løber 18 Mrk:r Smør i Watne mod 450 rd: dat: 3 Martj 1760.
6. Tøres Storhougs Skiøde paa 2 pund 6 Mrk:r Smør ¾ hud udj gaarden Watne mod 198 rd: til Madz Andersen dateret 7 febr: 1760.
7. bemelte Tøres Storhougs Skiøde til Fridrick Baltzersen paa andre 2 pd: 6 Mrk:r Smør ¾ hud i gaarden Watne mod 198 rd: dat: 7 febr: 1760.
8. Madz Andersen Watnes Obligation paa Capital 125 rd: jmod 4 pro Cento Rentter og underpandt i 1 Løb 9 Mrk:r Smør udj Watne. dateret 12 febr: 1760.
9. Friderick Baltzersen Watnes Obligation til Tørres Storhoug paa 125 rd: jmod underpant 1 Løb 9 Mrk: Smør i Watne dat: 12 febr: 1760.
10. Iver Knudsen Grams udgifne Obligation til forige Foged afg: Kammer Raad Heiberg paa 70 rd: d: 6 April 1751 Læst til Mortification eftter Creditors Søn Sr: Søren Heibergs qvittering af 2 Junj 1760.
11. Hr: Lieutenant Grans Obligation paa 360 rdlr: til Sr: Jens Kahrs udgivet den 16 Aug: 1757 Læst til Mortification efter Creditors qvittering d: 31 Maj 1760.

12. Sergeant Holger Møllerops udgifne afkald til Sr: Niels Gorm for 192 rd: 3 Mrk: 6 s: af hans hustroe Edel Holberg Grans Arve Midler dat: 28 Dec: 1759.
13. Hr: Lieutenant Grans udgifne Obligation til Hr: Fogden Juel paa 50 rd: d: 5 Sept: 1758, Læst til Mortification efter Velbem:te Creditors qvittering af 24 Maj 1760.
14. Hr: Lieutenant Grans udstædde afkald til Sr: Gorm for hans Arve Midler. dat: 24 Maj 1760.
15. Hr: Peder Harboe Hertzbergs udgifne Obligation til Madame Haar d: (ope rum) paa Capital (ope rum) Læst til Mortification efter Creditors qvittering. paa!!

Jens Olsen Horneland som Formynder for Christian og Jens Rasmus Søner Kragh lod opbyde 40 rd: 1 Mrk: 7 s: bemelte Myntlinger tilhørig, Mens som ingen indfandt sig der pengene mod Aarl: Lovl: Rente og Suffisant pandt ville antage, blev de i en strie pung forseiglet og Formynderen tilbagelevered.

Som ingen meldte sig med Sager i dag blev Retten til dagen næst eftter opsadt.

Den 18 Junj blev Retten igien sadt paa forbemelte tingstæd og betient med det den 16de passato ved Skibreedes begyndelse Nafngifne Laug Rett.

Procurator Jens Isach Holch indfandt sig for Retten paa Msr: Harier Heibergs veigne og producerede en af Velbem:te Heiberg udstæd Stefning datteret Bergen d: 5te April 1760, bemelte Stefning viiser at Contra Parten bliver Sr: Caspar Bertelsen Wadbech, som er da skyldig til nock Velbem:te Sr: Heiberg 163 rd: 2 Mrk: 9 s: med viidere bemelte Stefnemaals jndhold. bemelte Stefning blev oplæst.
Procurator Holch der næst forestillede at det icke behøvede nogen afhiemling ved dette Stefnemaal, allerhelst da Debitor forbem:te Caspar Wadbech same Self haver {Lovl:} paateignet som Lovl: forckyndet.
Den indstefnte blev paaraabt, mens mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans veigne.
Procurator Holch da hand mercker eftter paaraab at Contra Parten Sr: Caspar Wadbech icke Møder, Saa slutter hand Procurator Holch i sig self, at hand binder sig Self til at være Skyldig fuldkommen hvad sigelsen og Stefnemaalet tilholder, og til ydermeere bestyrckelse om Kravets og gieldens Rigtighed, Producerede den af indstefnte Caspar Wadbech udgifne og Self underskrefne Pandte Obligation, dateret Strudshafn d: 10 Oct: 1756 der paa visse Terminer er indretted til betaling og hvorpaa Ræster den Summa som Stefnemaaled udviser. bemelte Obligation blev oplæst.
Da nu Holch hafde fremlevered og forevist hvad Sr: Casper Wadbech er pligtig og billig at betale paa de eftter Stefnemaalet og Obligationens indhold, saa paastod hand paa sin Principals Veigne at nyde {Dom} uden ophold, Dom i Sagen, med dette tillæg at der bliver Skiøndt og dømt omckostningerne Skadesløs at maatte udreedes og betales af Casper Wadbech som Skyldig,

1760: 38

over alt at beløbe formedelst hans Contra Partes Skiødesløse udeblivelse, der haver foraarsaged omckostninger at betale [i] det minste 10 rdlr:

Eragted!

Den Lovlig Stefnte men absente Casper Bertelsen Wadbech gives Laug dag til næste ting at møde med sit nødig agtende tilsvar udj Sagen.

Holch merckede ved dette at Sagen bringes udj langdrag endskiønt hand paa sin Principals veigne æskede at Sagen strax maatte paadømmes uden ophold, og derfor hafde haabet at i denne saa reene gields Sag hafde ingen Laugdag værred fornøden, helst hand \sc: Wadbech/ ved sin egen paateigning paa Stefnemaalet vel (vil?) have tilstaaed Lovl: varsel, men end og gieldens Rigtighed i sig Self, og derved uden viidere at tilsvare udj Sagen, vil Have Kasted sig under Rettens Dom, og i øvrigt Er da denne forestillelse af Holch saaledes skeed og Protocolleret at hand i sin tiid vil viise hvem som skal betale omckostninger for ubillig ophold enten Caspar Wadbech eller Domeren, eller og at den Respective Dommer vil indestaae hans Principal Msr: Harier Heiberg for hvad Skade hand ved saadan Locotorio kand skee {eller} hende eller overgaae ved Adskillige forrøckelse eller forringelse af de Pandtsadte Effecter. Eftter denne forestillelse venttede Holch at den Respective Domer betæncker sig og lader det blive ved det af ham neml: Holch paa sin Principals veigne har paastaaed, Og ventter Dom uden ophold, tog sig Reserveret alt hvad Lovlig tiltale kunde {blive} \være/, {saafremt inted kunde} at giøre eftter, og dermed tog sig alt Reserveret.

Dommeren, der icke viiste andet end forestaaende Laugdag var grundet paa en Lov der skal være Regul og Rette Snor i Landet, og altsaa icke heller kunde begribe at forestaaende Reservation Meriterte noged end sige(?) et omstændelig Svar, helst fordie hver Mand i dette Land har friehed uden meldelse og Reservation i Retten at ancke paa en Rettes behandling naar den er ham for nær, hand maatte dog, som en Jevn Christen finde sig Obligeret at illustrere Msr: Holch for at betage ham Procurator Skrubler over den Skade hans Principal kunde overgaae formedelst Debitors Midler ved uløckelig hændelser kunde Citanten til Skade \Ruineres {og} forckomes eller bortselges/ tiene Msr: Holch med den information eller Raad at dersom det er ham om at giøre, hvilcket Domeren troer, det hand har Lov og Lande vejen aaben at addressere sig til Stædets Foged om Arrest og Relaxation over Debitors Midler, Ligesom og det Relaxerede ej af Domeren skal nægtes Auction over, Saa at Citanten i inted tilfælde kand liide Skade over den ergangne Laug dag til næste Ting. Og da foregaaende Declaration bør og Kand disertere baade Citant og Procurator, Saa kand paa grund af forestaaende ingen viidere Protocollation eller Reservation denne Session af Msr: Holch modtages.

Sr: Jens Hertzberg hafde til dette ting Tiid og Stæd med Muntlig varsel {at} ladet indstefne Encken Sara Ellingsdatter Siggervog til at anhøre den Arrestes Confirmation som paa hans Reqvisition til Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juel, efter Velbemelte Hr: Fogdens ordre af de 2de \Mænd/ Berent Mathiesen Sættre og Erick Walvatne d: 26 April sistleden er forretted, og dereftter af Nock velbemelte Hr: Fogden Ratificeret, angaaende den Skoug hugst som bemelte Encke sig haver foretaged i Citantens under hans tilkiøbte Gaard Spitøens Skoug, Ligesaa er Encken stefnt til at erstatte de paa bemelte Arrestes Forretning medgaae{n}de omkostninger Skadesløs.

Encken Sara Siggervog eller nogen paa hendes veigne mødte icke eftter 3de Ganges udraab.

Stefne vidnerne Lars Teigland og Ole Jacobs: Echeland afhiemlede ved Eed at de over 14 dage siden haver indstefnt Encken Sara Siggervog som ovenmelt for hendes boepæll i eged paahør som sagen forhen er incamineret.

Citanten i Rettelagde

1760: 38b

dernæst den udj incaminationen paaberaabte Arrestes Forretning passeret næstl: 26 April og Ratificeret af Stædets Foged næstforløbne 16 Junj, som blev oplæst.

Eragted!

Sara Ellings Datter Klubben som Lovlig Stefnt mens absent, gives Laug dag til næste ting at møde for at indkomme med sit nødig agtende tilsvar i Sagen.

Monsr: Niels Gorm som en af de andordnede Formyndere for Rasmus Kraghs Sted og egne børn, gav til kiende at hand møder paa egne og samtlige Formynderes Veigne hvor af Procurator Waage haver til dette ting tiid og Stæd ved Skriftlig Stefnemaal haver ladet indstefne Rasmus Kragh 1te at anhøre den hos ham næstleden Aar den 1te December af Stædets Foged Velædle Hr: Juel ved Fuldmægtig Effectuerede Og dereftter af Velbemelte Foged Ratificerede \Arrestes/ Forretnings Confirmation med de der for paaløbende omckostninger og 2det at betale bemelte Formyndere 87 rd: 5 Mrk: 7 3/8 s: som de paa sine Myntlingers veigne hos ham til gode kommer med Processens omckostninger alt i følge bemelte Stefnemaals nermere formeld som Sr: Kragh Lovligen er forckyndt følgelig hans derpaa skeede paateigning af 24 Maj sistl: bemelte Stefnemaal blev derpaa oplæst. Sr: Gorm Producerede dernæst den udj incaminationen paaberaabte Arrestes Forretning passeret og Ratificeret ovenmelte Datis som blev oplæst. Dereftter tilckiendegav Sr: Gorm at følgelig den {af ham} i Stefnemaalet \af ham/ formerede Reignings udviis hvilcken hand nu ligeleedes i Retten producerede, bliver Deris prætension som Formyndere hos Rasmus Kragh i Stæden for de 87 rd: 5 Mrk: 7 3/8 s: ickun 76 rd: 5 Mrk: 7 3/8 s: som de paastaar maatte ved Dom blive dem tilfunden hos Sr: Kragh betalt saavelsom og denne Processens omkostning i det minste med 12 rdlr:

\q/!! den indstefnte Rasmus Kragh mødte {icke} eftter paaraab {ej heller nogen paa hans veigne} og begiærede indført at hand maatte blive tilladt at udstæde Contra Stefning til Lænsmanden Procurator Waage eller med Interessentere i denne Sag, førend hand paa dette ting Liider Dom, I mangel deraf Reserverer Rasmus Kragh sig al Lovlig tiltale og Skadesløs erholdelse hos vedkomende, hvilcket alt var det hand denne sinde hafde at begiære.

Msr: Gorm haabede at Retten ej anseer den paastand som af Kragh er giort, siden samme Concernerer en arrest, men end nu som før begiærede Dom.

Eragted.

Den af Msr: Rasmus Kragh forlangte anstand bliver hannem accorderet til næste ting, da hand haver at indkomme med alt hvad hand til sin Sags Størcke agter at fremføre.

Msr: Harier Simies Herbeig!! (Heiberg) hafde til dette ting tiid og Stæd ved Skriftlig Stefnemaal af 5te April som med forckyndelses paaSkriftt djen!! (den) 14 dito for {den} indstefnte Jonas Buddes Huustroe findes Lovl: at være forckynt at Liide Dom at betale bemelte Sr: Heiberg skyldig værende 100 rd: og Ræsterende Rentter deraf fra den 27de April 1757. samt denne Processes omckostning Skadesløs følgel: bemelte Stefnemaals nermere udviis som blev oplæst.

Den indstefnte Jonas Budde mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans veigne.

Citanten lod begiære Sagen til Høste tinged udsadt og den udeblevne til same tiid Laugdaged.

Eragted

Jonas Budde som følgelig den af hans Huustroe paa det i Retteckomne Stefnemaal skeede {ting} paateigning, har nødt Lovlig Stefnemaal, gives Laugdag til næste ting at møde med sit nødig agtende tilsvar i Sagen.

For Retten fremckom den Dannemand Ingemor Størcksen Øchland og becklagelig gav til kiende at hans Huustroe Maritha Hans Datter er med den Spedalske Svaghed saa Sterckt angrebet, at hun trænger til at indkomme udj det Bergensche Hospital, til hvilckets bestridelse Hand og hun som fattige bønder Folck inted er ejende; og som hand veed at det for Ham er umuelig at faae hende i bemelte Hospital indlemmet førend hand kand faae dette sit

andragende Ligitimeret; Saa tilspurdte hand dem samtlig til stæde værende Almue om icke dennem er beckient at ermelte Hans Huustroe er med den Spedalske Svaghed befængt saa og om hand {af egne Midler} er noged ejende til Hendes indlemmelse? Dertil Almuen Svarede: at dennem dessverre er alt for meged beckient at bemelte Marithe Hans Datter er med den Spedalske Svaghed befengt saa meged at hun trænger til indlem-

1760: 39

melse i Hospitalet, desligeste at Ingemor Øchland og huustroe aldeeles inted er ejende {og} til at bestride de beckostninger dertil vil medgaae, og hvorfore de saavelsom Comparenten bad at øvrigheden vilde hielpe ham som en som melt fattig Mand der {ejer} neppe \er/ i Stand at betale de af Hans Gaard, som en bøxel jord aarlig \af/gaaende Kongl: Skatter og andre udredsler; at faae bemelte sin Svage Huustroe i Hospitalet indlemmet siden hun er saa meget befengt af ermelte Svaghed, hvilcket hand foruden Almuens tilstaaelse haabede at gotgiøre med Sr: Buchners attest af 7de December 1759 som hand begiærede dette Tings vidne annecteret. hvorefter hand udbad sig om det passerede et Lovl: Tings vidne beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Dereftter blev læst følgende Documenter

1te Hr: Peder Hertzbergs og Hejne Erslands udgifne Skiøde paa 9 Mrk:r Smør i Echornsettre under Erritzland til Lars Mægebachen mod 30 rd: Dat: 28 Januarj 1760.

2. Dito Hr: Hertzbergs og Jens Erslands udgifne Skiøde til Rasmus og Gunder Mægebachen paa andre 9 Mrk:r Smør i bemelte Echornesettre for 30 rd: dat: 28 Janu: 1760.

3. Salmon Habbestad med fleeres Skiøde paa Echornevigens Mackreel vog til Lars, Rasmus og Gunder Mægebachen mod 3(?) (8?) rd: dat: 17 Junj 1760.

4. Johanes Emberlands med fleeres Skiøde paa ¾ Parter i Schagens og Blegens Laxe vaager til Jonas Budde mod 75 rd: dat: 25 Junj 1759.

5. Rasmus Kraghs Sted og egne Børns Formyndere sc: Niels Gorm og de fleres Skiøde paa Orningsgaard med Inventarium og underliggende Herligheder til Frue Proustinde Christie mod 1200 rd: dat: 2 Febru: 1760.

Restancen stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Anno 1760 d: 19 Junj blev Retten sadt til almindelig Tings holdelse med Fiære Skibreedes Almue paa Leervigen, og Retten betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Johanes Rinden, Helje Olsen Framnes, Niels Pedersen Øchland, Anders Jørgensen Hope, Hans Nielsen Nesse, Anders Christensen Houge, Tøres Halvorsen Øchland og Endre Nielsen Eidsvaag. Overværende i Retten Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Juel med meenige tingsøgende Almue.

Hvor næst allerunderdanigst og Hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og Høj øvrigheds Foranstaltninger som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

Som inted til publication fremckom og Fogden med Skatternes Hævelse, giorde anfang, blev Retten til j Morgen ophævet.

Dagen næst eftter som var d: 20 Junj blev Retten atter sadt paa forbemelte Tingstæd og betient med Self same Laug Rett som i gaar er anført da

1t Allerunderdanigst blev Læst Kongl: Skiøde til Simen Tostensen paa 1 Løb Smør 1 Hud i gaarden Nedre Dommesnes mod 135 rdlr: dat: 27 Oct: 1759.
2. Størckor Hovers Holms Gave brev paa 1 Løb Smør og 9 Mrk:r samt 1 Huud i \Hejie/(?) til sine Søner Lars og Hans Størckors Sønner. dat: 19 Junj 1760.
3de Gunder Nesses bøxel Sedler in duplo til Tollef Haagensen paa Løngholmen af Skyld 12 Mrk:r Smør med Lejlendings Revers paa den Eene. dateret 27 Nov: 1759.
4. Torckel Berges bøxel Sedler paa ½ Løb Smør 8 spand Korn i Hinderlie [til] Jørgen Jørgensen mod Lovl: bøxel og Revers paa den Eene. Dat: 19 Junj 1760.
5. Læst til Mortification Johanes Wihofdes Obligation.

Fogden tilckiendegav at da hannem fra Lænsmanden Størchor Hoversholm, hvorledes en Nafnl: Peder Rasmusen ung Karl der paa Gaarden Buevigen opholdt sig, nu dette Aars Mid faste Søndag skal være bortckomen uden at der kand bringes i erfahring hvad enten hand end nu maatte være i Live eller og ved døden afgangen, I slig henseende er det at hand formedelst den ringe eftterladenskab som eftter hanem maatte findes, hvorledes at det med same skal blive; Til denne Ting tiid og Stæd hafde indkaldet eftterskrefne Johannes Buevigen, paa hvis gaard den bort komne opholdt sig, og de 2de af Naboe gaarden Daniel og Ole Tvedt til at give Deris forcklaring hvorvit at de om Hans bortgang kand være viidende.
Den indstefnte Johanes Buevigen mødte og forcklarede at den omspurdte bortckomne Peder Rasmusen der var fød udj Hardanger, haver som en Løs og Leedig opholdet sig hos hannem en 7 til 8 aars tiid, var ellers i sig Self skrøbelig og i sær med den saackaldede begavning eller needfalds Syge, nu til Slutningen saa ofte angreben at den 2de ja vel fleere gange om ugen kunde overfalde Hanem den siste dag som var den ommelte Mid faste Søndag, var hand som h/an/d plejede at være og same

1760: 39b

Dag i hans Stue af den ommelte Svaghed haardelig blev angrebet som var om Formiddagen, Same dags eftter Middag som vidnet med andre fleere stod udj gaarden, eller i Løen gick hand der forbie en Ordinair Vej som ned ad Søen til, Men hvor hand da gick hen, kand vidnet ingen sinde sige, saasom det var nu den siste gangen hand saae hannem, Same dags aftten, da der i Huuset blev Spurdt hvor Peder Monne være Saa da hand icke paa gaarden var at finde kom de i den tancke at hand maatte være hengaaed til en Kone for at søge raad med at tage sig blod for Øre Værck, I den andledning gick vidnet hen til same Kone for at høre om hand der hafde været og da der blev underretted at hand ej hos hende hafde været, Søgte hand underretning om hand hafde været udj Røgenesvogen, hvor hand da fick same Svar at hand der ligeledes ej hafde været, hvorpaa at hand med fleere kom i den beckymmerlige Mistancke at hannem noged maatte være {over det} \hændet/, hvorfore at hand med fleere af sine Naboer, af Folck til en 14 Mand baade til Lands som til Vands flittig eftter hanem haver Søgt, Saa det er alleene den allerhøjeste beckient hvor hand er afblevet og hvorledes hand[s] endeligt haver været.
De øvrige indstefnte sc: Daniel og Ole Tvedt forcklarede begge Eenstemmig Ligesom Johanes Buevigen med tillæg at de var i talled med dem som søgte eftter Hannem.
Fogden i andledning af den nu indkomne forcklaring, fandt inted viidere ved denne Sag at erjndre.

Fogden atter i Rette æskede den Sag imod Lejermaals begiengerne Knud Nordmandsen Selsaas og Karj Ols Datter, og da der anmeldes at de nu allereede virckelig ere troelovede og fæstede af Vedkomende Præst til paafølgende ægteskab, Saa vilde hand nu her paa indhendte

den til stædeværende Almue med Laug Rettes Svar om saadant sig ej saaledes forholder, hvortil af samtlige blev Svared at det for Meenigheden allereede er en beckient Sag at de virckelig af præsten ere fæstede, I hvis andledning Fogden indlod Sagen i henseende til de Skyldige bøder i følge Forordningen af 2 Sept: 1745 under Dom.

Afsagt

Dee!! indstefnte Knud Normandsen og Karj Ols Datter bør, fordie hand inden sin Confirmation \har/ avlet Barn med hende og {nu} siden {ind}ladet sig til hende Fæste, følgel: den Allernaadigste Forordning af 2 Sept: 1745 betale for fortiilig Samenleje 3 rd: 2 Mrk: 4 s: som henfalder til Hans Kongl: Maj:ts Cassa eftterdie dito Barne auvling er skeed paa Halsnøe Closters godz, over hvilcket Sigt og Sagefaldet er Allerhøyst bem:te Cassa Reserveret. Det paadømte udreedes af bemelte Persohner, 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under viidere Lovl: adferd.

Fogden hafde til dette ting med Muntlig varsel ladet indstefne Christen Nordmandsen og Aase Heljes Datter for begangne Fortiilig Samenleje med hinanden derfor Dom at liide som vedbør eftter Loven.

Paa de indstefntes veigne mødte Helje Framnes, som tilstod for de indstefnte Lovlig varsel og dernest den paastefnte Forseelse,

Fogden begiærede Dom.

Afsagt.

Christen Normandsen og Aase Heljes Datter som har tilstaaet at have med hinanden haft fortiilig Samen{Aufling}\Leje/ hvorpaa Barne Auvling er paafulgt, bør at udreede og \betale/ til Hans Maj:ts Cassa \siden Lejermaalet paa Halsnøe Closters gods er begaaed/ følgelig Lovens 6te bogs 13 Capt: 1 art: 3 rd: 2 Mrk: 4 s: 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Baar Siursen Biordal og Ingemon Siursen Emberland for paa hin anden forøvet Slaagsmaal Der for Dom at liide og erstatte processens omckostninger, samt at anhøre vidnes byrd af Roal Biordal, Ole Povelsen Øvrebøe, Torckel Svensbøe og Jon UlfEbne.

af de indstefnte saavel Parter som vidner mødte ingen undtagen Ingemon Emberland, der declarerede at hand.!!

Stefne vidnerne Niels Øchland og Torbiørn Wiche aflagde Eed at de over 14 dage siden haver Stefnt Baar Biordal og Ingemon Emberland at tale!! (taale) Dom til undgieldelse og vidnerne under Falsmaal Deris forcklaring i Sagen at aflegge

Eragted

Baar Siursen Biordahl saavelsom vidnerne Roal

1760: 40

Biordal, Ole Poulsen Øvrebøe, Torckel Svensbøe \og Jon UlvEbne/, som alle Lovl: Stefnte, men Absente gives Laug dag til næste ting at møde den første for at indkomme med sit forsvar i Sagen og de siste under Lovens Falsmaal at aflegge deris Eedelige vidnes byrd. Til same tiid haver og Ingemon Emberland at møde for at anhøre hvorvidt Sagen hannem kand paagielde.

Holckeir!! (Holger) Birchhoug i Rette æskede sin fra seeniste Høsteting udsadte Sag Contra Lænsmanden Størckor Larsen Hoversholm 7 rd: 4 Mrk: 8 sk:s gield betreffende.

Størckor Hoversholm mødte for Retten og tilstod at være Stefnt i denne Sag, mens exciperede hans huustroes Møde saasom hun saavelsom hand er part i Sagen. Hand gav

derhos tilckiende at Gudmund Aarvig som Stefnt seeniste Ting til vidne i denne Sag er boende under et andet Ting Laug, som forvolder at hand ej møder, og altsaa er ej denne Rett hans Forum.

Eragted

Da maa!! (naar?) Man denne Sagens Session har bragt i erfahring at vidnerne ere sc: Gudmund Aarvigen uden for dette tinglaug boende og Mallene Hoversholm den indstefntes Kone, som altsaa icke andet end kand passere for Sagens Contra part, Thi i fald noged af det paastefnte bliver at betale, er hun derudj ligesaa Lod tagen \som hendes Mand/ eftterdie de som ægteFolck Lever i et Felleskab samen, udj slig andledning, er det fornøden at Sagen udsettes til næste Almindel: Ting da det vil være fornøden at Citanten producerer et Tings vidne, taged paa Gudmund Aarvigens vedhørende tingstæd, om Citanten ellers viidere agter at proceqvere sin formeentlige Rett, Mens Contra Partens Kone kand icke af de anførte Raisons imponeres til noged vidnes byrds aflæg i denne Sag.

Der eftter blev Læst

det Kongl: Skiøde til Ole Larsen og Johanes Olsen paa Løsnings Retten til 1 Løb 1 Hud og 1 tønde Korn i Øvre Wihofde mod 16 rd: dat: 6 Martj 1759.

2. Gunder Bosnesses bøxel Seddel til Even Haldorsen paa 1 Løb Smør i Ove jtem en 3die part i Ovenesset mod 18 rd: bøxel med Lejlendingens Revers paa den eene. dat: 1 Maj 1760.

3. Jochum Nielsens bøxel Seddel paa Pladset Setterbøe Nesset til Omund Joensen. dat: 4 April 1760.

Dereftter blev Hr: Fogdens tingsvidner som paa forige tinge tagne er for Almuen fremsadte for disse 2de Skibreeders Almue sc: Føyens og Fiære Skibreeder? hvortil Almuen Svarede Ligesom paa forige tinge skeed er, og hvorpaa Tingsvidne blev udstæd.

Paa Fogdens tilspørsel angaaende første bøxler paa Halsnøe Closters gods Svarede Almuen at {udj} gaarden Wiihofde til Lars Monsen uden bøxel er bort fæsted og gaarden Rinden 18 Mrk:r Smør 1 g:skind mod bøxel og Støflehuud eftter Loven og ej fleere. og aldeeles jngen udj Føyens Skibreede. herom blev tingsvidne udstæd.

Restancen Stoer (ope rum) blev derpaa oplæst og af alle ujmodsagt.

Anno 1760 d: 21de Junj blev Retten udj følgende Siuns og besigtelses Forretning Sadt paa Ornings Gaard udj Storøens Præstegield og betient med eftterskrefne 6 af Stædets Foged Velædle Andreas Juel opnefnte Eedsorne Kyndige Bygnings og Laug Rettes mænd Nafnl: Tollack Langeland, Hans Aadland, Anphind ibm: Halvor Lunde, Samson Rometvedt og Mads Hysingstad;

Saa Comparerede og Stædets Bøigde Lænsmand Johannes Mathiesen Lønning som i Rettelagde den Ham fra Velbem:te Foged tilsendte opnefnelse {som} af dato 20 Junj 1760 som blev oplæst.

Studiosus Sr: Peder Hegelund Christie i Rettelagde sin Mama Frue Proustjnde Christies Skrifttl: Stefnemaal under næst afvigte 22 Maj, hvorved Giæstgiveren Sr: Niels Gorm er indstefnt til denne tiid og dette Stæd at møde paa egne og Øvrige Formyndere for Msr: Kraghes Sted og egne Børn, Deris veigne at bievaane Retten jmedens denne Ornings Gaards Huuser med viidere bliver besigtiged, og det derpaa værende Aaboed Taxeret, hvoreftter Velbe:te Frue Proustjnde venter sig en Lovskickcket Forretning meddeelt, paa det hun og hendes i fornødne tilfælde kand oplyse i hvad Stand dito gaard af Hende

1760: 40b

Næstleden Foraar er bleven modtaged, Eftter at Meer bemelte Frue Proustjnde sig dend af Sr: Gorm og øvrige Formyndere Kort forhen haver tilforhandlet. bemelte Stefnemaal med paackyndelses!! (for-?) paaskriftt blev oplæst.

Sr: Gorm mødte for Retten og Refererede sig til sin paateigning paa Stefnemaalet og i øvrigt tilstod at ville være hiemmelsmand for sit {Kiøbte} Og øvrige Formynderes Sahl for gaarden Ordnings gaard!

Dernæst blev med Den Reqvirerte besigtelses og Taxations Forretning giort anfang og fortfared {saaleedes} Huuserne blev da af Parterne os saaleedes anviiste:

1te Flooren i Itzige tilstand værdt				10 rd:		
Mangler for nærværende tiid følgende						
Til Tagets forbedring 30 Voger						
Næver á 1 ort Vogen	7 rd:	3 Mrk:				
14 nye Sperrer á 8 s:	1	1				
4 Torv halds træer á 1 Mrk:		4				
1 Svil at indlegge til døre Stock						
som er forraadnet		1	8			
Til Troe eller Sue Tag 4 tylter						
bord á 1 ort	1					
4 Vindskieder á 8 s:		2				
2 tylter bord til bordtag i østre						
brøst á 1 ort		3				
Til Gulv 4 ½ tylt á 3 Mrk:	2	1	8			
4 Sætstræer á 1 Mrk:		4				
4 tylter bord til Baasernes						
Reparation á 1 Mrk: 8 s:	1					
2 nye Dører dertil vil medgaae						
1 tylt bord for		2	4			
8 tilaasser á 12 s:	1					
2 bielcker		2				
Arbeids Løn til forestaaende	12				29	4

---

2. Hæste Stalden af Verdie				2 rd:	3 Mrk:	
Mangler følgende						
Taged er ganske forraadnet. Nyt						
i Stæden, dertil behøves 20 Voger						
Næver á 1 Mrk: 8 s:	5 rd:					
1 ½ tylt Sperrer á 4 Mrk:	1					
4 Torv hald træer á 8 s:		2				
4 Vindskieder á 8 s:		2				
I østre brøst behøves bordtag						
hvortil vil medgaae 1 ½ tylt						
bord á 1 Mrk: 8 s:		2	4			
5 tylter bord til Troe á 1 Mrk: 8 s:	1	1	8			
i Westre brøst til bordtag 1 tylt bord		1	8			
7 tylter huun til Gulv á 14 s:	1		2			
Til 2 nye dører 1 tylt bord		2	4			
8 tilaaser		4				
Til væstre siides bordtags forbædring						

vil medgaae 4 bord á 6 s:		1	8				
Til 2de baasers forferdigelse vil medgaae	1						
Arbeids Løn til alt	7				18	5	2
3. Smale Huset maae af Tompten,							
Det gamle træfang Taxeres til				1	3		
Eet nyt i Stæden vil anskaffes hvorpaa Sættes Taxt naar same er ferdig							
4. Løen behøver							
20 bord til Vindskieder	1	1	8				
Arbeids Løn dertil		4					
½ tylt huun til bordtag j væstre brøst			6				
½ tylt bord til do: i østre brøst			12				
6 panner			8				
½ tylt bord til 1 dør med Jern		1	8				
	2	2	10	14 rd:	47	5	6
1760: 41							
	2	2	10	14 rd:	47 rd:	5 Mrk:	6 s:
2 Staver á 1 Mrk:		2					
Arbeids Løn for same at indsette		3					
Arbeids Løn for bord taged		1	8				
4 Stocker til Laavebord vil Koste	1						
Arbeids Løn og Skuur Løn	1				5	3	2
5. Melcke boeden befandtes god, behøver dog							
i Gangen uden for 1 tylt bord til gulv		3					
Skorsteenen vil Repareres som vil Koste	1						
Kackckel ofnen derj som er en bielegger, er Sønder og af {ingen} Verdie 1 rd: 3 Mrk:							
1 ½ tylt bord til bordtag i Søre brøst		3	6				
Arbeids Løn til Gulvet og bordtaged		3			2	3	6
6. Bentze Boen Staaende mellem Melcke boen og Borgestuen uden ovn og Skorsteen af Verdie				8 rd:			
Mangler Tag, bordslag, Gulv og Pander.							
1 nyt i Stæden vil Taxeres naar same er opbygt.							
7. Borgestuen Mangler følgende							
2 Sviller i Nordre siides vegger		2					
4 tylter Huun til Gulv		4					
4 tilaasser á 8 s:		2					
6 Voger Næver til Tagets Forbedring	1	3					
2 Torv Halds træer á 8 s:		1					

Til Troe 1 tylt bord		2					
Til at Reparere Røg ofnen i bem:te Stue		3					
8 tylter huun til bordtag á 12 s:	1						
3 tylter \bord/ til same brug	1						
Arbeids Løn til alt	4						
1 tylt bord til bænckernes forbædring		2			10	1	
8. 1 gamel Røg stue af Verdie				3 rd:			
1 nye i Stæden vil anskaffes, som ved opbyggelsen Taxeres							
9. Veehde Skudten mangler inted andet end 2 tylter huun til bordtag á 12 s:						1	8
10. Nøsted behøver 2 tylter tømmer til Tageds Reparation som Koster	5						
Skuure Løn	1	1					
3 tylter huun til bordtag i Søre brøst		2	4				
Lunner saavel uden for Nøst døren som jnden i Nøsted vil Koste	1	3					
Arbeids Løn til forestaaende	4	3			12	3	4
11. Smien uden belg og viidere Redskab af Verdie				1 rd:			
12. Den ved gaardens Saug værende Stem er ganske i grund forraadnet, derfor maae af nye opbygges, hvilcken blev efter Mændenes Skiøn Considereret at vil Koste	170						
13. Saugen med boel verck og Saug velte samt Slaag er brøstfeldig, dessens Reparation vil Koste	45				215		
14. Qverne Huuset, hvorudj befandtes ickun 1 Qvern, Same behøver følgende Reparation							
3 tylter huun til Gulv á 12 s:		2 Mrk:	4 s:				
10 Voger Næver til Taged á 1 Mrk: 8 s:	2	3					
½ tylt tømmer til Tilaasser		3					
1 ½ tylt tøm/m/er til bolverck	1	2					
4 tylter huun til bordtag á 12 s:		3					
	5	1	4	26 rd:	293	5	10

1760: 41b

	5	1	4	26 rd:	293	5	10
2 Torv hald træer á 8 s:		1					
Qverne Rennernes brøstfeldighed vil Koste i alt	6						
Arbeids Løn til Rennerne	2						
Arbeids Løn til det øvrige	4				17	2	4

---

15. Den Store Vaaning Staaende i Øst og væst,
bestaar af følgende Værelser
1te Kammeret Skriverens Kammer
Kaldet befandtes uden træck og
umalet, med 1 Fag Vinduer indlagt
i blye og 1 gamel Vind ofn, derudj
Mangler følgende
1 nye Kackel ofns Pibe som
vil Koste 4 rd:
nye Carnisser om døren med
arbeidsløn 1 3
nye Vinduer vil anskaffes
2. Kammeret Røe Kammeret
Kaldet med gamel Lærets træck Røt
Maled og 1 gl: bielegger Kackelofn,
og 2 Fag Vinduer indlagt i blye,
derudj fandtes ingen brøstfeldighed
undtagen Vinduerne med dessens
Ramer og Karmer, vil ganske udtages,
og nye anskaffes, som naar bliver
indsadte maae Taxeres.
3. Stoer Stuen med gl: Lærets træck
Røe malet, derudj 6 Fag Vinduer og
1 gl: Enckelt Viin!! (Vind) ofn. Vil
anskaffes nye Vinduer og ofn
4. Gangen i bemelte Værelse,
Derudj vil nyt Gulv indlegges, og
hvortil vil medgaae
3 tylter bord á 2 Mrk: 1 {5 Mrk:}
Bord taged paa denne Vaaning
passerer, men Mangler {bordtag}
Malning
4 Renner á 4 Mrk: 2 4
Til Viin Skeeder vil medgaae
2 tylter bord á 2 Mrk: 8 s: 5
9 nye Lucker vil anskaffes som
Koster med Løber 2 rd: 3 Mrk:
stk: er 22 3
Arcken paa dette Huus mangler
Vinduer som vil Koste med
Rammer og Jern 2
Arbeids Løn dertil 4 4
Muuren under denne Vaaning
behøver at Kalck slaaes, hvortil
vil medgaae 1 Læst Kalck 2
og Arbeids Løn til same 1 3
Til Loftets forbædring en og andre
Stæder i denne Vaaning vil
medgaae 2 ½ tylt bord á 2 Mrk: 5 43 3

---

16. Jomfrue Kammered under et aparte Tag Der udj 3de Fag gamle Vinduer indlagt i blye og 1 gl: Vind ofn brusten med muret Pibe, hvilcket alt vil Casseres og nyt i Stæden anskaffes.

9 tylter bord til bordtag og Kiøler á 2 Mrk:	3	2	4				
2 Renner á 3 Mrk:	1						
2 Mindre dito á 2 Mrk:		4					
70 Panner		4					
½ tylt bord til Lem er	1						
Loftted over bem:te Kammer Derudj 3 Fag gamle Vinduer som vil Casseres, og nye i Stæden vil anskaffes							
	5	5	4	26 rd:	354	4 Mrk:	14

1760: 42

	5	5	4	26 rd:	354	4	14
3 Lucker med Løber á 15 Mrk:	7	3					
Arbeids Løn til alt forestaaende	2				17!!	2	4

---

17. Den gamle Vaaning Staaende i Sør og Nord. Ildhuuset af Standerværck opbygt, uden Gulv med en iMuuret Jern Tørcke helle og Bager ofn, Mangler bordtag og Kiøler, hvortil vil medgaae

3 tylter bord á 2 Mrk:	1	
1 Renne paa 15 alen		5
at Reparere Skorsteenen med vil tilgaae ibereignet den forbædring bager ofnen behøver, ½ Læst Kalck	1	
Arbeids Løn dertil	1	

Daglig Stuen derudj 2 Fag gamle Vinduer indlagt i blye og 1 gl: Sønder bielegger Kackelofn af alt vil nyt i Stæden anskaffes, Gammelt Gulv og bielcker

Eet Kammer ved Daglig Stuen med 1 Jern Viin ofn og Muuret pibe, samt 2 Fag Enckelte Vinduer i blyt!! (blye) indlagt er alt gammelt og forraadnet, derfor behøver nyt i Stæden.

Skorsteens piben derudj maae nedrives og 1 nye i stæden anskaffes, som vil Koste ibereignet Kalck og

Arbeids Løn	3	

nyt Gulv maae indlegges, hvortil vil medgaae 3 tylter bord á 3 Mrk:	1	3				
Kiøckenet						
Derudj er 2 Fag Enckelte Vinduer som ere gamle og Søndre!! (Sønder), hvorfor nye i Stæden vil anskaffes, nyt Gulv maae indlegges, dertil 4 tylter bord á 3 Mrk:	2					
6 tilaaser á 8 s:		3				
Skorsteenen udj dette Kiøcken som er i bredde 3de og i Længde 2de alen befindes liden og ubrugelig, den blev af Vurderings Mændene Taxeret af Verdie 6 rd: naar den fremdeeles blev Staaende, den Mangler 3 tønder Kalck at Repareres med		3				
Arbeids Løn dertil		3				
Lemmen over Disse 3de Værelser er gammel, hvorfor en nye maae anskaffes, der til vil medgaae 7 tylter bord á 3 Mrk:	3	3				
4 tylter bord til bordtag á 3 Mrk:	2					
2 Renner á 5 Mrk:	1	4				
2 smaae Renner paa arcken og 1 do: paa bieslaged tilsamen for alle		2				
Arbeids Løn til alt Træverket	3					
Gangen til denne Vaaning, mangler Gulv, hvortil vil medgaae 1 tylt bord Ligesaa for		3				
Til 2de Dører 1 tylt bord		3				
Arbeids Løn til alt		3		23	5	Mrk:
18. Stabuuret befandtes i god Stand undtagen der paa mangler Viin Skeeder, og Renner.						
Til det første vil medgaae 3 tylter bord af 5 al:s Længde á 2 Mrk:	1 rd:					
1 tylt bord af 6 alens Længde		4 Mrk:				
	1	4	26 rd:	396	0	2
1760: 42b						
	1	4	26	396	0	2
2 Renner af 16 alens Længde á 1 rd:	2					
50 panne Steen		3				
Arbeids Løn til alt	1	3		5	4	
Flere huuse hafde ej Parterne at anviise.						
Summa de brøstfeldige og gamle Huusers Værdie			26 rd:	401	4	2

Naar same gamle brøstfeldige Huusers Værdie fradrages
den Taxerede Aabods Summa, bliver igien 375 4 2
Til sin Tiids eftterretning anteignes her hvad denne Forretning har kosted. Sorenskriveren for Forretningen med Diet penge ibereignet {\Diet penge/} Skyds til og fra Stædet 7 Mand 7 rd: 2 Mrk: Stemplet papiir til Forretningen 1 Mrk: 8 s: og dessens \Forseigling 1 Mrk: 8 s:/ For dessens beskrivelse, {Fogden} 1 rd: 3 Mrk: \...den/ for Taxations og Vurderings Mændenes opnefnelse 1 rd: Lænsmanden 3 Mrk: og Laugretted hver 20 s: 1 rd: 1 Mrk: 8 s: For underholdning til Rettens betiente 2de dage 6 rdlr: tilsammen 18 rd: 4 s:
For hvilcket alt Frue Provstjnde Christie og Arvinger Reserveres erstatning om der i sin tiid skeer Løsning til gaarden.
Som inted viidere ved Forretningen var at erjndre bliver dend herved Slutted, og skal same paa forlangende blive Frue Provstjnde Christie, beskreven meddeelt.
Dereftter blev af vedkommende jndleveret en Decignation over gaarden Orninggaards Inventario som blev oplæst.

Anno 1760 dend 7de Julj blev Rætten til følgende Siuns eller Besigtelses og Taxations Forretning Sadt paa gaarden Tveidte paa Storøen eftter samme gaards ejere Rasmus Rasmusens Reqvisition; og betiendt med eftterskrevne af Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juels opnævnte Eedsorne Laugrettes mænd: Andfind Ottesen Aadland, Johannes Nielsen Hysingstad, Mads Nielsen ibdm: Halvor Olsen Lunde, Ole Knudsen Nedre Rommetvedt, og Hans Grægoriusen Aadland;
Bemelte Rasmus Rasmusen fremkom for Rætten og gav tilkiænde at hand til denne tiid og dette Stæd, Mundtlig har Ladet indstævne denne Gaards Lejlending Joen Larsen Tvedte at være tilstæde jmedens Rætten besigter Gaardens Huuse med tilliggende Skov; Beskriver og Taxerer Huusenes brøstfeldighed og den \ved/ uLovlig Skov hugst tilføyet skade; og Endelig taale Domb til Aabod med Skovs Skades tilsvar, samt Processens Omckostningernes Erstattelse.
Joen Larsen Tvedte Møtte for Rætten og \tilstod/ vel Lovlig varsel, dog ej anderleedes end at være Nærværende imedens Gaardens huuser og Skov besigtiges og Taxeres, Mens ej at Ljde Dom hvercken til {hverck} Aabods Svarelse, eller Processens Omckostningers Erstatning.
Stævne vidnerne Anders Spandedahlen og Anders Bielland aflagde Eed og tilstod at de med 14 dages vahrsel Lovlig haver Stæfnt Joen Tvedte til i dag at Møde ved bemelte Besigtelse men ej at Taale Dom.
Dernæst begav Mand Sig til Besigtelsen og befandtes Gaarden Tvedtes Huuser i følgende tilStand.
1. Borger Stuen befandtes i Saavidt Passabel Stand at den ickuns behøver forbedring, med 14 voger Næver af 1 Mrk: 4 s: vogen er 2 rd: 5 Mrk: 8 s:, 2 ½ tyldt Bord, til Bordtag á 2 Mrk: 5 s: tylten er 5 Mrk: 12 s: til at Tæcke Stuen bliver, bliver!! arbejdernes

1760: 43

Kost og Tæring Considereret til 1 rd:, Til at Bordtæcke behøves 1 Mand, 1 dag bereignet paa hans egen kost 1 Mrk: 8 s: bliver Saa dette Huuses i Standsettelse 4 rd: 1 Mrk: 12 s:
2de et Tømret Ildhuus, som Maae ganske i Grund Needrives og hvis Materialier derudi kand findes, er af ingen Nytte, undtagen Troet, til et Nydt at opbygge, af Stav vil medgaae 3 Tylter Bord, og da samme icke [i] gaardens Skov kand findes Saa Taxeres ickuns dens hugster førsel til Saugen jtem Skiørsel og førsel til gaarden, som blev Considereret til 2 Mrk: 5 s: tylten, er 1 rd: 15 s:; 14 Spær Taxeret dens hugster og hiem kiørsel til 1 Mrk:, 4 Staver Liigesaa hugster og hiem kiørsel 1 Mrk:, 2 Stavlejer dens hugster og Skiørsel, 8 s:; 8 voger

Næver á 1 Mrk: 4 s: vogen er 1 rd: 4 Mrk:, 2 Mand udi 7 dage at opbygge samme Ildhuus Considereres paa deres egen kost 1 Mrk: 8 s: daglig for hver Mand, og 2 Mand hver dag er 3 rd: 3 Mrk:, bliver Saa Ildhuuses i Standsettelse 6 4 7

3de Store Stuen befandtes udi gandske Lovlig Stand.

4de Løen befandtes i Saa Slett [Stand] at den gandske i Grund Maae Needrives og til dens opbyggelse ernødiges 30 voger Næver á 1 Mrk: 4 s: vogen er 6 rd: 1 Mrk: 8 s: Troe til Taget paa den eene Siide behøves 4 tylter \Bord/ anføres Ligesom de forrige neml: ickuns Skiørsel og førsel á 2 Mrk: 5 s: tylten er 1 rd: 3 Mrk: 4 s:, paa den anden Siide af taget, kand af det gamle Bordtag saavidt udsøges, at Mand der af kand faae Troe, til Bord klædning Ernødiges 11 ½ t/ylft/ Bord, Taxeret Liige som det forige 2 Mrk: 5 s: tylten er 4 rd: 2 Mrk: 9 s:, det øfrige til Løen fornødigende tilfang, er alleerede!! af Contra Parten Joen Tvedte paa Pladset hid skaffet, undtagen een Stavleje hvis hugster og hid førsel kand være af verdie 8 s: Thi Taxeres ickuns Saavel de beskrevne som de paa Pladsen befundne Materialiers opbygelse, som blev Considereret til 10 dages Arbeijde 4 Mand daglig, som paa deres egen kost s:c: arbejdernes vil blive for hver Mand 1 Mrk: 8 s: daglig er 10 rd: kost og Tæring til arbejderne for samme at Tæcke 2 rd:, bliver Saa dette Huuses i Stand settelse i alt

24 1 13

5te Floren blev befunden i Saa Slett Stand at den ickuns kand Taxeres for 6 rd:, og een Ljden udbygning ved samme for 4 Mrk: tilsammen 6 rdr: 4 Mrk:; derjmod vil een Nye Floer at opbygge koste 18 rd:, hvorudi Decourteres de 6 rd: 4 Mrk: den gamle Floer med Skudden kand være værd, bliver altSaa igien 11 4

6. Dernæst blev anviist et ved Løen Staaende Ljdet Tømret huus, som Citanten og Contra Parten Sagde Saaledes at være

---

47 0 0

1760: 43b

47 rd: 0 0

Foreenede om, at Citanten antager sam/m/e for et Smale Huus uden viidere Pretention paa noget andet Smale huus.

7. Hæste Stalden, med een hos bygget Ljden Floer, skal hereftter Passere allene for Hæste Stald, naar den bliver forbedret med 6 tylter Hun Taxeret 1 Mrk: pr: tylten er 1 rd: og til sammes bygning, med 3 Mand een dag 1 Mrk: 8 s: pr: Manden er 4 Mrk: 8 s:, bliver Saa Reparationen paa dette Huus i alt 1 4 8

8. Parterne anviiste os et paa Gaarden Staaende Stort huus indretted som een Glas Stue som Contra Parten Sagde at have {udi} \ved/ sin Tiltrædelse antaget samme i Stæden for een Sænge Boe, derhos Declarerede at være med Citanten Saaleedes foreenet at hand s:c: Citanten antager samme, i Stæden for een Sænge Boe, som paa gaarden burde være; Citanten tilstod og at være fornøyet med ovenmelte Huus i Stæden for Sænge Boen, Saaledes at hand fraSiger Sig ald viidere Pretention paa bemelte Sænge Boe.

Bliver altsaa denne Gaards huusers Aabod den Summa 48 rd: 4 Mrk: 8 s:

Contra Parten Joen Tvedte anviiste os dernæst 5 voger Næver som her i Gaardens Skov skal være Taget á 10 s: vogen er 3 Mrk: 2 s:; Een deel heller til Tag paa Stabuhret Considereret til 2 rd: 4 Mrk:; 2 tylter og 1 Bord som Ligesaa i Gaardens Skov er taget, dens hugster Skiørsel og førsel blev Taxeret 2 Mrk: 5 s: tylten er 4 Mrk: 12 s:; 3 tylter koelle(?) Bord á 2 Mrk: 5 s: tylten er 1 rd: 15 s:; 5 ½ tyldt Hun á 5 s: tylten er 1 Mrk: 11 s: et ved Søen paa Gaarden Biellands Grund Staaende Nøst hvis Materialier \er/ bleven taget i Gaardens Skov Saa dens arbejds Løn, eftter Nødsteds Itzige tilstand blev Considereret til 1 rd: hvilcke

anførte, som noget der er til Gaardens Reparation hand ville haabe Rætten Gotgiør ham og Decourterer udi den Taxerede Aabod, med 6 2 8

Og naar samme Decourteres udi Aabods Summen bliver igien 42 2 0

Parterne havde paa ingen af Siiderne, uden dette at Lejlendingen Joen Tvedte frafaldt Sin foran jmod Stævnemaalet, Protocollen tilførte Exeption; derhos Declarerede det hand for at evitere vidløftighed og ufornøden Omkostninger denne sinde vil jmodtage Dom, Ligesaa fuldkommen, som om hand havde Nødt Lovlig varsel, saaleedes som Citanten ved Sagens indcammination haver Ladet Protocollere, thi Submiterede Citanten, Sagen, under Lov-

1760: 44

medholdig Dom; dereftter blev af Rætten udi denne Sag Saaleedes dømt og

Afsagt.

Den Brøstfeldighed, Joen Larsen, har som Lejlending, Ladet komme paa sin Leje Jord gaarden Tvedtes Huuser, tvert imod Loven[s] 3de Bogs 14de Cap: 30 art:, beløbende Sig, følgelig den der over Skeede billigste bereigning, til 42 rd: 2 Mrk:, bør Dito Joen Larsen eftter allegerede Lov Articul til berørte gaards Itzige ejere Citanten Rasmus Rasmusen \betale/ hvilcke 42 rd: 2 Mrk: tilligemed 12 Rixdahler udi denne Besigtelses Forretnings Omckostning, Joen Larsen udreeder Som meldt till Citanten 15 dage eftter denne Doms Lovlig Forckyndelse under viidere Lovlig adferd. Forestaaende Dom blev i dag dend 8de Julj feldet paa Tingstædet Leervigen ej Langt i fra Tvedte, paa Grund at Sagen gaards dagen formedelst aftenes!! (aftenens) paakomme her hid til den ende var forfløtted.

Anno 1760 d: 9 September blev Retten udj følgende Odels Sags afhandling Sadt paa Gaarden Løningdahl udj Ous Præste Gield og Skibreede beliggende, og betjent af eftterskrefne af Kongelig Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel opnefnte 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Peder Hanssen Gougstad, Mons Olsen ibm:, Jon Johansen Røsvold, Mathias Siursen ibm:, Anders Lassesen Øvre Bouge, Ole Nielsen ibm:, Hans Lassesen Nedre Bouge, og Mons Olsen Nedre Bouge.

For Retten fremstillede sig Procurator Hans Giøen som gav tilckiende at hand Møder paa Steen Hansen Tvedts veigne, der og Self for Retten var tilstæde, der til denne berammede Tægtedag haver ved Skrifttl: Stefnemaal Ladet indstefne Haldor Steensen Løningdal for at udløse fra bemelte Contra Part Eendeel udj denne Gaard Løningdal. Ligeledes er og indstefnt Haldor Steensen Løningsdals umyndige Børns beskickede Formyndere Hans Ericksen Dahle, Hans Hansen Lillevig, Torbiørn Jonsen Schiørsand og Steen Samsonsen Lygre ej allene til Vedermæhle, men end og at modtage Dom paa Deris Myntlingers veigne for saavit Sagen dem og Myntlingerne kand være betreffende, desuden er og Contra Parten indstefnt at betale denne Sags forvoldende beckostninger med meere som Stefnemaalet ommelder. det paaberaabte Stefnemaal lagde hand i Rette dateret d: 10 Dec: 1759, som blev oplæst

For Retten mødte Procurator Hans Waage, som tilckiendegav at hand møder saavel for den indstefnte Haldor Lønningdal {saavel}som de udj {Hovet} Citantens Stefnemaal for bem:te Haldor Løningdahls børn andordnede Formyndere deris veigne, og tog til gienmeele for dem samtlig Lovlig Stefnemaal \til/ i dag, men dog vilde hand have sig Reserveret at Citanten Steen Hansen Tvedt {ej} nogen sinde har været ejende udj denne paastefnte gaard Løningdal, hvilcket hand paastaar at Citanten med \Lovl:/ Documenter maae beviislig giøre, siden hand i Stefnemaalet saa reent beskylder hans Principal, anmeldte dernæst at Haldor Steensen

Løningdal har med Contra Stefnemaal begiegnet Sagen, hvilcket hand i Rettelagde som blev oplæst.
Hoved Citantens Fuldmægtig Procurator Hans Giøen tilstod paa sin Principals veigne Contra Stefnemaalets Lovlige forckyndelse, og begiærede de indstefnte vidner Eedfæsted og afhørdte.
1te Vidne Engel Engelsen Berge Stefnt af begge Parter provede at hand næstleden aar omtrent 4 á 5 uger for Juul var Deponenten paa Gaarden Løningdal tillige med Hans Bouge eftter Citanten Steen Hanssen Tvedts forlangende og tilbød Haldor Steensen Løningdal Løsningspenge for heele gaarden Løningdall omtrent 180 rd:, Ligesom og begiærede at faae see Contra Partens Documenter og adkomster for b:te gaard Løningdal, hvortil hand og med havende Mand fick det Svar af bemelte Haldor Løningdal at hand ej modtager \de tilbudne/ penge og naar den tiid kommer at hand skal producere de i hænde havende Documenter, skal det skee. Citantens Fuldmægtig fandt fornøden at tilspørge vidnet om hand icke har hørt og er viidende at gaarden Løningdal har været belagt med Reluitions Rett, saavelsom om hand icke har hørt at Contra Parten Haldor Steensen Løningdal har anbudet til Hans Maj:ts Cassa eendeel penge for der med at tilvinde sig Odels Retten for denne gaard Løningdal? hvortil Vidnet Svarede: at hand veed at denne gaard Løningdal har været i blant de gaarde som var

1760: 44b

angivet af det Reluable Gods, og at Haldor Steensen Løningdall paa Retten giorde bud til Hans Maj:ts Cassa, men hvor Stoer Sum/m/a eller hvormeged af ham blev budet derfor, er ham ej beckiendt. Contra Citantens Fuldmægtig lod tilføre at hvad sig angaar Hans Majestets allernaadigste Reluitions Rett, den kommer ej denne Sag ved, men at Contra Citanten Haldor Steensen som en Lydig undersaadt, maatte nødes til at møde eftter hans Majestets befalling eftterdie at gaarden Løningdal Stod paa Placaten blant de gaarde som med Reluition var behefftted, paa Auctionen at byde paa Reluitions Retten men derjmod har Contra Citanten med tings vidne overbevist at gaarden Løningdall ej var med Reluition behefftted, saa dereftter af Hans Majestet er frifunden, altsaa paastaar hand at den paastefnte gaard Løningdal maae blive Contra Citanten Haldor Steensen og hans umyndige Børn som Rette Odelsmænd til bem:te paaanckede gaard Løningdal tilkjendt. Hoved Citantens Fuldmægtig Procurator Giøen lod tilføre at just fordje denne gaard Løningdal haver været belagt med Reluitions Rett kunde hans Principal hvercken ved Stefnemaal eller andre fornødne ting giøre nogen Slags Lovlige Prætentioner paa denne gaard Løningdal, Thi det Kongl: Rescript eller Placat haver udtrøckelig forbudet at ingen Dommer maae jmodtage nogen saadanne Slags Stefnemaale, Langt mindre til nogen Slags paadømme maatte blive antaget, thi hvis same placat ej hafde hindret samme, da hafde Citanten for lang tiid siden Søgt og giordt fuldstændig paastaaende om same Odels og Løsnings Rett at paatale, altsaa kunde same ej lade sig giøre førend Hans Maje:t allernaadigst haver ophævet at denne gaard Løningdal ej med nogen slags saadan Reluition var behefftted. Procurator Waage kand ej nocksom forundre sig over Giøens Declaration over at hand vil benøtte sig af Hans Maj:ts Allernaadigste Reluitions Rett, end dog hand ej kommer denne Sag noged ved, I øvrigt Reffererede hand sig til sin forige Proceduur des angaaende.
2. Vidne Hans Lassesen Bouge Provede at hand den {omv} af første vidne Engel Berge omvundne tiid var paa Løningdall, og derfor i et og alt Provede som bem:te Engel Berge uden forandring, mens til Citantens qvestion angaaende Reluitionen paa gaarden veed vidnet inted om, ej eller at der paa af Haldor Løningdal er giort noged bud.
Contra Partens Fuldmægtig Procurator Waage begiærede at de førdte vidner maatte under aflagde Eed tilspørges 1te om vidnet icke veed at Contra Citanten Haldor Steensen var ældre broder end Citantens Fader Hans Steensen. Citantens Fuldmægtig Procurator Giøen

sagde at det er unødig at faae det omspurdte ved vidner oplyst, thi hand tilstaar at det omspurdte er Rigtig og forholder sig som omspurdt er. Viidere tilspurdte bem:te Waage Vidnet om icke Haldor Steens: først har Kiøbt og betalt 30 rd: for de paastefnte 21 Mrk:r Smør herudj gaarden Løningdal af Citantens Fader Hans Steensen Løningdal, Mens dereftter da Haldor skulle faae Skiøde paa same, blev {Haldor} \hand/ nødsaged at betale til Citantens Formynder Jon Steensen Houge \andre/ 33 rd: siden i godset var {ved} giort indførsel for Citantens Løssøere Arve Midler. Giøen paa sin Principals veigne lod tilføre at hand kunde ej begribe Procurator Waages evindelige Declaration til at ville fremføre vidner over saadanne ting som er skeed for 30 aar siden, allerhelst da Comparenten vel tilfulde veed at Contra Parten haver et Kvackelagtig Skiøde af Formynderen Jon Steensen Houge, og om samme skal Kiendes lovlig eller ulovlig vilde hand nermere oplyse ved sit Indlæg, som hand siden udj Retten agter at indgive, Thi udj det ommelte Skiøde ville vel Comparenten formeene at den Rette og Lovlige Summa derudj findes anført, udj det øvrige protesterede hand jmod nogen slags Vidners førelse, denne Post betreffende, da hand sickerlig vil vendte og formode at naar Procurator Hans Waage i Rettelegger paa sin Principals veigne det ommelte Skiøde, at derved kunde oplyses den rette Sandhed. Procurator Hans Waage kand ej nocksom forundre sig over Procurator Giøens urimelige Declaration at hand paastaar at vidner ej maae føres eftterdie det skal være passeret for 30 aar siden, mens vidnet er indstefnt at vidne om Odels gods

1760: 45

og ej eftter ord, altsaa paastaar hand vidnet maatte føres. Til Contra Citantens fremsadte qvestion Svarede Vidnet Engel Berge at hand ej veed noget at forcklare om det omspurdte, mens hand Refferer sig til Skiftte Forretningen eftter Salig Karj Haavigen, som var Contra Parten Haldor Løningdals 1te Huustroe, hvorudj skal være anført de omstændigheder som den tiid var ved godset.

2. Vidne Ole Engelsen Øvre Dahlens vidnes byrd kunde ej indtages formedelst at det er over den tiid Loven tillader vidner at føres.

Hoved Citantens Fuldmægtig lod tilføre at da hand ej Self eller Contra Partens Fuldmægtig Procurator Hans Waage hafde viidere eller fleere qvestioner at fremsette til de indstefnte vidner, Saa fandt hand fornøden til Sagens nermere oplysning paa sin Principals veigne at i Rette legge følgende Documenter saasom 1te Een Designation over de Documenter som hand agtede denne sinde at i Rettelegge, som blev oplæst. hvoreftter hand indleverede Indbemelte Documenter, som et eftter andet blev oplæst saavit som paa et hvert insigneret er.

Dernæst i Rettelagde Fuldmægtigen Giøen sin Skrifttl: Deduction, som hand begiærede for Retten oplæst, hvilcket og skeede. Til Slutning anviste Procurator Giøen Lovlige Løsningspenge for det af Citanten nu paa anckede gods, som hand vilde formode at Contra Parten dem godvillig jmod tog, allerhelst at Sagen derved kunde blive ophævet, Thi Længe at trætte og føre Process, vil medgaae unødvendige beckostninger, dog under detz same vilde hand formode at Contra Partens Fuldmægtig Procurator Hans Waage ej alene Self, Men end og at formaae sin Principal til at modtage Lovlige Løsningspenge; Saa hand desuden vilde Formode at Procurator Waage vilde giøre sin største og yderste Fliid at Sagen jmellem Parterne paa Lovl: Maade kunde blive debateret.

Procurator Waage lod tilføre at hand end nu icke er viidende for det første, hvormeged Jordegodz Citanten Steen Tvedt har paastefnt. For det 2det veed hand eller!! (heller) icke hvor mange penge hand anbyder, derfor kand pengene denne sinde ej modtages.

Procurator Giøen lod tilføre at hand vil formode og dernæst fastelig paastaae, som hand end ydermere ville indstille til Rettens gode overvejende eftter de i Rettelagde Documenter, ej alleene hvor meged gods Citanten bør løse samt hvor mange penge derfor bør gives. Udj det

øvrige vilde hand formode at Contra Partens Fuldmægtig Kommer i Rette med de beviiser som hand agtede paa sin Principals veigne at tilvinde sig fremmet og uvedkommende ejendom, allerhelst da det saa tydeligt er afbevist af de i Rettelagde Documenter, at Citanten udj sine umyndige aar er vederfahret den største ulejlighed, som noged Menniske nu kunde begribe.

Procurator Waage fandt ej fornøden at svare noged paa Procurator Giøens uRimelige Declaration, Mens fandt fornøden at Protestere jmod det af Procurator Giøen udj Rettelagde Deduction og paastand, som hand saa ubillig og usandferdig indfører at Contra Citanten Haldor Steensen skal have omganget med Citanten som hans broder Søn, thi hand først har tilforhandlet sig de 21 Mrk:r Jordegods af Citantens Fader, Hans Steensen Løningdal, og siden maatted betale til Citantens Moder arf til hans foresadte Formynder Jon Steensen Houge, og det meere end et aar før Contra Citanten blev indsadt til Formynder før!! (for?) Citanten, som Skiftte brevet eftter Citantens Moder udviser. I saadan andledning protesterede hand i Krafttigste Maader mod Citantens ugrundede paastand. Dernæst lagde hand udj Rette 1te et Skiøde af dato 11 Sept: 1727 udstæd til Haldor Løningdahl af hans Stif Moder og Søskende og 2. et Skiøde udstæd af Jon Steensen Houge til bem:te Haldor Løningdal dat: 5 April 1731. hvilcke et eftter andet blev oplæst. dereftter lagde hand udj Rette sit Skriftlige forsædt og paastand af dags dato som ligeledes blev oplæst. Viidere Producerede bemelte Procurator Waage udj Rette {et} \en Haand/ Skriftt udstæd af Citantens Fader Hans Steensen Øren af dato 11 Janu: 1729 som viiser at bemelte Hans Steensen har Solgt og afstaaed de paastefnte Mrk:r til sin ældre broder Haldor Steensen Øren, bemelte beviis som belagt med 6 s: til Stemplet Papiir blev oplæst.

1760: 45b

Fuldmægtigen Giøen lod tilføre at hand udj Krafttigste Maader protesterede jmod Procurator Waages i Rettelagde Deduction, for derudj ej medførde den ringeste Sandhed som kunde være Retten til nogen slags oplysning, men alleene fremlagt til Rettens forvildelse, Saa vilde hand i des andledning med fleere omstændigheder, ydmygst begiære af Retten anstand i Sagen til næst kommende Høste ting, som bliver Sadt og holden paa gaarden Lundervig hvorda Contra Parten maatte blive paalagt uden videre Stefnemaal at svare til Sagen, Saa vilde og Citanten have sig Reserveret ifald Sagen skulle det behøve at forsyne sig med vedkommendes attest at gaarden Løningdal haver været belagt med Reluitions Rett, og at same gaard er frietagen ved en Kongl: allernaadigst Resolution, hvornæst hand vilde afvarte Rettens biefald.

Eragted!

Sagen udsættes eftter Citantens forlangende uden viidere Stefnemaal paa begge Siider til anstundende høsteting for Ous Skibreedes Almue paa Ting stædet Lundervig da vedkommende har at medtage alt hvad de til sin Sags Viidere styrcke agter at i Rette komme med.

Anno 1760 d: 11te September blev Retten udj følgende Aastæds Sags afhandling Sadt paa Gaarden Giøen udj Haalands dahls Annex Sogn udj Strandvigs Skibreede og Ous Præstegield beliggende, og betient af eftterskrefne af Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juel opnefnte otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Brynild Andersen Tombre, Peder Svendsen ibm:, Arne Pedersen Schielbrigt, Niels Nielsen ibm: Ole Johansen Indre Røe, Ole Mathiassen ibm:, Jon Olsen Biøndahl og Lars Anderssen Biøndahl.

For Retten fremstillede sig Lænsmanden Hans Giøen og gav tilckiende at hand paa egne og øvrige Interessenteres Veigne haver til denne tiid {….} og Stæd ved Skrifttl: Stefnemaal ladet jndstefne Ole Olsen Bolstad og Amund Povelsen Eje fordie at Ole Bolstad haver Bort solgt

eendeel Smale Beite eller Rettere sagt Bockebeite Kaldet til Amund Povelsen Eide, som {skal være} \er/ beliggende udj Giøens underliggende Marck Kichedahl, samt de paa Processen anvendte beckostninger at erstatte med det meere som Stefnemaal[et] indbefatter; hvilcket for Retten som dat: 30 Julj sistl: blev oplæst.

For Retten mødte Procurator Hans Waage for de indstefnte Ole Olsen Nedre Bolstad og Amund Povelsen Eide og tog til vedermele og Declarerede at det oplæste Stefnemaal er begge hans Principaler Lovl: forelæst Declarerede Viidere at hand paa sine Principaler\s veigne/ har begiegnet Sagen med Contra Stefnemaal af 28 Julj h: A: hvilcket hand i Rettelagde som blev oplæst.

Citanterne tilstod det oplæste Contra Stefnemaals Lovl: forckyndelse.

Citanterne saavelsom Contra Citanternes Fuldmægtig fremstillede sine vidner med begiær de maatte Eedfæstes og afhøres.

Citanternes Saavelsom Contra Citanternes vidner, bleve derpaa som frem stillede af Retten advarede at vidne Sandhed eftter Samvittighed for at undgaae timelig og ævig Straf.

Citanternes Prov.

1te Vidne Jan Torgelsen Berhovde gl: 66 aat \Stefnt af begge Parter/ provede at hand for 16 aar siden fløttede fra det brug der samestæds i Eide som nu bruges af Amund Povelsen Eide, hvor hand boede i 19 aar, og udj de 19 aar hafde hand sine Gieder saavelsom {B} Giede bocker, jtem de Fæe Creature hand avlede og fødde paa sin gaard udj Kichedahlen paa den anden Kandt af den saackaldede Lilledahls Elven paa den Væstre Kandt af Giøen. Hand bad dertil inted Lov ud hos Giøens opsidere, Mens saa ofte hand ville have og holde sine Giede eller Sine bocker paa den østre siide sc: imellem bem:te Lilledals Elv og Citanternes Gaard Giøen, da udbad hand sig derom Lov af Giøens opsidere, som hans Slægtjnge!!, Deponenten brugte som Lejlending i omprovede tiid gaarden Eje, hans bøxel Seddel lydde paa at hand Skulle have Bucke Beite Væsten for berørte Lilledals Elv, I bøxel seddelen var ej nefnt hvormange eller faae Bocker hand væsten Lille Dals Elv Skulle have, Mens hvad enten den der bøxlede Ham Jorden ejede det ham bøxlede bucke bejte eller ej veed Deponenten ej. Paa Contra Citantens Fuldmægtiges Spørsmaal Svarede Deponenten at Giøens beboere og ejere i berørte tiid gav hvem som begiærte hos dennem, Lov at sette

1760: 46

bocker i \b:te/ Marck{en} Væsten for Lilledals Elv, Mens Deponenten gav jmidlertiid ingen Lov der at beite, Vidnet explicerede sig end viidere at der hvor hand nu sist omprovede, gav Giøens opsiidere gav og icke hand Bøigde Folck Lov der at Beite, var Væsten Lille dals Elv, just i de Mærcker!! (Marcker?) hans Fæste brev lydde paa hand skulle have bocke beite og hvorhelst hand i sin brugs tiid de 19 aar hafde ej fleere \bocker/ end de hand hafde avlet paa sin Gaard. Endelig Sagde dette vidne at hand er fød og opfød her paa Citanternes Gaard Giøen, og der fra bortreiste da hand var 30 aar gl: Sagde ellers at være deels Fahr broder og deels Søskende barn til Citanterne.

2. Vidne Johannes Andersen Eide 37 aar gl: fød og opfød og for nærværende tiid boende paa den andeel halvedeel i bemelte Eide, Provede: at saalenge hand kand erjndre har ej Omund Eides Formand eller hand haft friehed uden forlov af Giøens Mænd at have bocker i det af forrige Vidne omprovede bucke Beite væsten for Lilledals Elv, og falt dette vidnes forcklaring i ord og Meeninger derom som første vidne uden Forandring, med dette tillæg at Deponenten self saavelsom afg: Jon Holdhuus har i bemelte Bucke beite, haft Bockcker, hvortil de eftter forlangende af Giøens Mænd fick tilladelse.

3. Vidne Johanes Lassesen Hougervold 68 aat gl: fød og opfød paa Gaarden Neerhofde, provede at have tient i 3 aar hos Jan Berhofde den tiid hand boede paa Gaarden Eiide og paa Gaarden Giøen udj andre 7 aar, i den tiid forholdt det sig i alle deele med formelte Bucke

Beite Ligesom 1ste Vidne \har forcklaret/ uden forandring, Deponenten Declarerede og at afg: Jon Holdhuus og Kaare Hougervold med fleere har efter Citanternes Samtøckelse haft friehed mod betaling udj ermelte beite at have haft bocker.

Lænsmanden Hans Giøen hafde ej viidere at tilspørge vidnerne, Men fandt fornøden til sin Sags nermere oplysning at i Rettelægge følgende Documenter 1te Een Contract No: 1. Forretted jmellem Citanternes Forfædre angaaende dette af dennem nu paaanckede bocke beite, same Contract er Forretted eftter Sal: Engel Hansen Giøen d: 11te October 1703 samt Læst for Bergens Laugtings Rett d: 1te Julj 1705, hvorudj findes paa pag: 1, 2 og 13 hvorledes den da værende Slutning om bemelte bucke beite findes tydelig oplysning om, bemelte Contract blev oplæst. 2. Eet Skiftte brev No: 2. forretted eftter Sal: Knud Knudsen Bolstad d: 6te og 7 Julj 1750. udj bemelte Skiftte brev kunde hand ej befinde eller udGrunde at afdøde Knud Bolstad den tiid hafde nogen Slags Rett til det nu paaanckede Bucke beite, men alleene at gaarden Eje paa pag: 28 findes at være Vurderet med underliggende Skaare Sætter, hvoraf saavit insigneret er blev oplæst. Viidere Eet Skiøde No: 3. udgivet af Hans Hanssen Giøen til Nicolai Hanssen Hatvigen, saa kand og [af]? same Skiøde fornemmes at opsideren og ejeren paa Giøen hafde Magt at Selge og afhende af Kichedahlens underliggende Herligheder da hvercken Ole Bolstad eller Amund Eide hafde dertil minste Rett eller Herlighed. bemelte Skiøde som dateret 10de Maj 1759 blev oplæst. End viidere sagde hand at naar Procurator Hans Waage hafde j Rette ført hvad hand agtede til sin Sags Størcke agtede at indgive; Saa ville hand da have sig Reserveret Sagen nermere paa sin Siide at oplyse.

Contra Citanternes Prov.

1te Vidne Jan Berhovde forhen aflagt Eed.

2. Vidne Johannes Nielssen Boten gl: 60 aar provede at hand Rom tiid siden tiente Een af Citanternes Lænsmanden Hans Engelsen Giøens Fahr broder Knud Engelsen som boede paa Gaarden Eide udj 14 aar og 1 aar hos Sønnen Knud som ved Gifttermaal kom til Gaarden Boelstad nu 35 aar siden, i disse 15 aar blev det med bucke beited Væsten for Lille dals Elv forholdet saaledes, som den udj i Rettelagde

1760: 46b

Skiftebrev indførte Contract ommelder. I den tiid veed hand og at naar fremmede hafde Somertiid Bocker saavel Væsten som østen for Lilledals Elv, da veed hand at de same søgte og fick Lov af Giøens opsiidere og icke af hans Huus bonder paa Eie.

3. Vidne Hans Hanssen Hammersland 68 aar gl: provede at den tiid Citantens Hans Giøens Farbroder Knud Engelsen boede paa Eije hafde Deponenten {ved} nogle aar eftter hand \hafde/ sadt boe eftter bemelte Knud Engelsen Eies tilladelse deels 8te bocker og deels Mindre i bemelte bucke Bejte Væsten for Lilledahls Elv, da Vidnet og {sa} tilsaae besagde Knud Eijes bocker som hand hafde {der} i same bucke beite.

4. Vidne Anna Siøvattsdatter Giøen 26 aar gl: fød og opfød udj Jondals Sogn i Strandebarms Præstegield tient Contra Citanten Amund Eides forman i ægteskabet Johanes Eije som brugede som bøxelmand det anparts brug i Eije som Amund Poulsen nu beboer i 6 aar kom derfra \og 1 aar dereftter/ igien {og siden} kom \hen/ til bemelte Omund Eide {3 aar} hvor hun har tient i 3 aar {I bemelte tiid} som nu Contra Citant. Udj den tiid hafde hendes 2de Huusbonder deris Gied Smale væsten for den omprovede Lilledals Elv, hendes ben:te første huusbond hafde der ingen anden Gied Smaler af gieder eller Giedebucker end de hand Avlede paa sin gaard Eije, Mens da hendes siste huusbond kom til Eje Kiøbte hand Giede bucker hos fremede, som hand havnede udj de Marcker som nu ej omtvistes nemlig Imellem Lille dals Elv og Giøen.

Parterne paa begge Siider hafde ej de førdte Vidner noged viidere at tilspørge, hvor eftter de alle \blev/ frem kaldet og aflagde Corporlig Eed paa Deris udsigende.
Contra Citanternes Fuldmægtig Procurator Waage producerede et Skifttebrev udj Rette eftter Knud Engelsen Eije af dato 16 Oct: 1716 {som pagina} hvor af hand allegerede pagina 30, 42 og 47 saavit insigneret er, hvilcket hand begiærede oplæst og Acten tilførdt. Dernæst en Bøxel Seddel udstæd af Knud Knudsen Boelstad til Jan Torgelsen nu boende paa Berhofde af 6te Nov: 1725, tinglyst d: 23 Janu: 1728. som blev oplæst. Viidere en dito bøxel Seddel udstæd af Knud Knudsen Bolstad til sin Svoger Johanes Engelsen af dato 7 October 1744 og tinglyst 13de October same Aar. som blev oplæst. 4de Eet Skiøde udstæd af Ole Olsen Bolstad til Amund Povelsen Eide d: 5 Maj 1760 og tinglyst d: 7 Maj nest eftter \som blev oplæst/ og dernest hans udj Sagen forfattede Skrifttlige Indlæg af 11te September 1760.
Ole Olsen Bolstad fremckom for Retten og Declarerede at hand blev begiæret af Contra Citanten Omund Eide næstl: Vintter at laane ham sit Signette, til den Ende at det skulle Rettes hvad som var forsømt, da Comparenten meddeelte bem:te Contra Citant Skiøde paa Eije, hvilcket Omund Eide angav at være et bocke Bejte udj Kichedahlen, Comparenten, som icke viste da eller veed endnu om til Eje samestæds følger Bocke beite eller inted, levert ham en tiid en Søndag siiden Sit Signet, mens hvad det i Rettelagde Skiøde angaar Declarerede Ole Bolstad sig at hand ej veed det ringeste deraf, hand har det icke underskrevet eller forseiglet, ja det i Rette faldne Contra Stefnemaal er ham Ligesaa ubeckiendt, thi icke har hand begiært at Stefne Contra i denne Sag; icke heller viste hand af noged Stefnemaal førend nogle uger eftter Omund Eide sagde ham det, og Conceqventer frasiger hand sig alt det ansvar og alle de omckostninger af denne Sag kunde end staae, fordie derunder er Skrevet \hans Haand/, da hand aldrig vil have Process eller viide deraf, Mens at hans Nafn er komen under Stefnemaalet maae hand becklage, og derfor haaber at Retten frietager ham for omckostninger, og at Sagen maatte Ventileres mellem Omund Eide og hans Contra Parter. Producerede derpaa et ham af Omund Eide udstæd beviis, hvori hand godsiger sig at indestaae Comparenten for al Skade hand i denne Sag kunde komme, som blev oplæst.
Paa Hoved Citanten Hans Engelsen Giøens Spørgsmaal

1760: 47

Svarede 1te Vidne Jan Berhofde under forhen aflagde Eeds Kraftt? at Aarsagen til hvorfor den bøxel Seddel som hannem af Sal: Knud Engelsen var meddeelt, blev saa lenge i hans værge før same blev publiceret jnden Tinge var denne: at hand saavelsom udgiveren bar Frøgt for Giøens Mænd same hafde protesteret jnden Retten Declarerede og at hand Sneg sig til at faae same Publiceret jae og nægtede Giøens Mænd at viise dem ermelte bøxle brev.
Lænsmanden Hans Giøen i Rettelagde sit og interessenteres i Sagen formerede Indlæg af dags dato, som blev oplæst.
Paa Rettens tilspørgende Declarerede Ole Boelstad at hand aldrig har faaed eneste Skilling af de i Skiødet opførte 10 rdlr: Thi hand har aldrig der om med Amund Eide været accorderet, icke heller begriber hand endnu at hand derfor bør have Eeneste Skilling.
Formedelst aftenens paackomme ophæves Retten til i Morgen.

Dagen næst eftter d: 12 September blev Retten atter sadt paa bemelte Gaard Giøen og betient med det gaars dagen anførdte Laug Rett udj overværelse af alle 4 Citanter Mens af Contra Citanterne mødte jngen undtagen Amund Eides Procurator Hans Hanssen Waage hvilcken siste blev paa sin Principals veigne med berørte Citanter udj følgende Maade

Foreenet:

Amund Eide skal udj sin Kones Lifstiid fordie hun er af Deris Slægt, mens allermæst eftterdie Sorenskriveren haver for at Stiftte freed overtalt Dennem, udj de Marcker Giøen

tilhørende, som Ligger Væsten for den omprovede Lilledals Elv, nyde friehed aarl: At hauvne sine indkiøbte Bucker, dog at tallet icke overgaar 30 stk:r, paa den Condition at hand til Citanterne eller eftterckomere paa Deris brugende gaard aarl: betaler 3 Mrk: danske, hvilcke 3 Mrk: skal betales hvad enten hand Kiøber og Setter i Marcken en eller 30 bucker, og skal Continuere om hand end icke et eller andet Aar kiøber og derudj Setter 1 bock, Resolverer Amund Eide til at ophæve al Bockehandlingen, og hand saadant for Giøens opsidere vidnes fast melder, skal hand være frie for at betale en skil: eller meere af bemelte Aarlig ½ rdlr: I Siste tilfælde neml: naar Amund Eide sig bucke beited frasiger, haver hand dereftter ingen friehed om hand end vilde, at havne {…} \nogen Kiøbte/ bucke udj besagde Marcker, og hvor for Bucke beited der ej skal ved noged Skiftte af ejerne paa Eide Kommen te!! (komme enten?) til deeling eller Kiøb, dog bliver den gl: friehed som før at opsideren paa Amund Eides part i Eje, saalenge Eje er til, følger gaarden, Saavidt den affødning angaar som auvles paa Eje. Dersom Amund Eide et eller andet Aar, ej indkiøber det fulde tal neml: 30 bucker, undes ham icke tilladelse at forleene nogen fremmet med minste friehed, thi hand maae Kiøbe faae eller mange, dog som meldt icke over 30, Saa skal dog ingen fleere end de hand aarl: Kiøber Sættes i oftnefnte Marcker, mens hvormange Citanterne og deris eftterckomere paa Giøen derudj vil enten af egne eller fremmedes vil lade Komme, staar dem friehed for, da Marck Græs beited er Deris ejendom, dog Considereres at Giøens opsidere icke til fortræd bevilger et saa stort antal at Amund Eides og Kones antal bucker skulle mangle tilbørlig Føde. Angaaende den fornødne Skoug hugst Eides opsidere forhen har haftt til Schaar Støl, da skal og Eides opsidere her eftter beholde den til Skaare støelen jmod at Giøens opsidere ligesom gamelt været haver udj Eides Skov {østen} \Sønden/ for Giøen liggende, Hugger aarl: noged Lidet og saa taalelig at Skougen icke forringes, den hugst i bemelte Skoug skal være af Hassel og older trær jtem andre gl: uduelig Sorter, men ingen Voxterlige som kand forringe Skougen. Henseende til de paa Processen anvendte omckostninger, da Ligesom Citanterne Submitterede forestaaende Contract under Rettens Decisum, bad de og Retten Retsindig ville Skiønne og ved Dom fastsette hvormeged eller Lidet de bør have hos Sagvolderen Amund Eide, siden de icke om beløbet

1760: 47b

Er bleven Eenige, thi istæden for 22 rd: hand ved Fuldmægtig har erbudet sig at {vil} give, vil de ej nøjes under 24 rdlr: Eftter at forestaaende var tilførdt, Declarerede Citanterne at de for at undflye al Vitløftighed, er Content med at Amund Eide betaler Processens omckostninger med de anbudne 22 rd: og for at foreckomme videre ulejligheder denne Post angaaende, paastod de at Retten ved sin Dom vilde tildøm/m/e ham same at betale.

dernæst blev udj denne Sag af den ganske Rett saaledes dømt og

Afsagt!

Forestaaende jnden Retten indgangne Forliig, accorderer følgel: de førdte vidners og Documenters udviis, med Lov og Selfve billigheden, thi bør og skal den saavel for Citanterne og Contra Citanten Amund Eide, som Citanternes eftterckomere paa Giøen, stedse varende udj alle dens ord Clausuler og Puncter passere denne alle til en fuldkomen Regul og Rette Snoer, saaleedes at ingen af dem derjmod bør eller maae under vedbørlig tiltale og ansvar maae forsee, hvorhos Contra Citanten Amund Eide eftter eget anbud bør betale Citanterne 22 rdlr: udj Processens omckostninger 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under viidere Lovl: adferd, og da Sagen ved Forlig som melt ved forliig er Componeret og ophæved, flyder der af at Retten, hvor ingen Dispute meere er, icke kand holde fornøden at paaskiønne hvor ilde eller vel Amund Eide har giort, \eller/ hvor Stoer og Liden Straf hand burde have for sin brugte omgang med det i Rettelagde paaskadigede Skiøde, som paa Grund baade af Sagens omstændigheder og foran jndførte Contract herved aldeles Mortificeres Saa

at same paaskadigede Skiøde hvor det end findes skal ansees som uskrevet og ej passere til minste eftterretning eller Størcke for nogen.

Anno 1760 d: 15 September blev Retten til følgende Aastæds Sags afhandling Sadt paa Gaarden Servold udj Strandvigs Skibreede, Ous Præstegield og Strandvigs Sogn, og betjent med eftterskrefne af Stædets Foged Velædle Andreas Juel opnefnte otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Navnl: Johanes Christophersen Bouge, Knud Knudsen Schaatun, Thommes Joensen Qvale, Ole Endresen Aachre, Thommes Arnesen Store Viig, Rasmus Olsen Store Viig, Peder Knudsen Dalland, og Ole Joensen Tuft.

For Retten fremstillede sig Procurator Hans Giøen som gav tilckjende at hand møder for Servolds opsidere Nafnl: Sergeant Henrich Hoff, Christopher Tørresen samt Encken Barbroe Nielsdatter deris Veigne, der haver til denne tiid og Stæd ladet indstefne ved Skrifttl: Stefnemaal beboerne paa Gaardene Houge og Leigland, Torbiørn Engelsen, Anders Joensen og Steen Steensen Houge, jtem Haldor Siursen og Gietle Haldorsen Leigland, fordie at de vil forhindre Servolds opsidere et Smale beite saavelsom et Sætter beite udj Fieldet, samt Processens omckostninger at tilsvare med meere som Stefnemaalet ommelder, hvilcket som Dateret 28 Junj h: a: blev oplæst.

Procurator Waage paa Contra Citanterne Houge og Leiglands beboere og opsiideres veigne, mødte og vedtog at det oplæste Stefnemaal er for dem alle Lovl: forckynt, dernæst gav hand tilkjende at som Servold er Hans Majestets Benefiicerede Gods til Ous Præsteboel, altsaa er Sogne Præsten Højærværdige Hr: Consistorial Raad Geelmuyden {Lovlige} er icke Lovligen jndstefnet, som dog er Deris Ejer for saavit Deris gaard er hannem Beneficeret. dernæst Viidere gav hand tilkjende at Eendeel af det tilsagde Laug Rett er Participantere til Eendeel af Citanternes Hauger og Fæe beiter, saavelsom og til den paastefnte Steigl holm, jtem det paaanckede Sætter beite, altsaa paastaar hand opnefnt andre i deris Stæd som upartiske og ej med Citanterne interesseret. Hvornæst hand vil afvarte Rettens biefald.

Sorenskriveren bad Contra Citanternes Fuldmægtig ville explicere sig hvilcke {af} og hvormange af Laug Retted hand beskylder for Partiske, Saa og hvad Stæder hvem af dem som nu omtvistes, haver ejendom udj, og Concæqventer Beite udj de omtvistede Marcker? Procurator Waage Replicerede de Hans Principaler af Laug Retted [hand]? anseer Partiske er Ole Jonsen Tuft og Ole Endresen Aachre, og ejer de Sambeite med Citanterne, dog icke udj de omtvistede Stæder. Laug Retted paa Sorenskriverens tilspørgelse, erklærede det de ere saa aldeles uinteresseret i dene Sag, at det hvercken skader eller Profiterer Dennem eller Deris gaarde, hvilcken af Parterne der Reusserer udj en eller fleere af de

1760: 48

Poster de Disputerer om, og haver stefnt hinanden pro et Contra.

Procurator Giøen lod tilføre at for til jnted giøre Procurator Waages urimelige tilførsel i det hand vilde paastaae at Citanterne skulle ved Stefnemaal have lade[t] indkalde deris beskickels ejere Hr: Consistorial Raad Gelmejden, Saa lagde hand i Rette Een tilladelse af Velbemelte Hr: Const: Raaden udgiven til Lejlendingerne paa Gaarden Servold Dateret Ous Præste g:rd d: 11 April næstl: som blev oplæst.

Eragted!

Den formalite Contra Citanterne foran har betjent sig af, Er saa svag at den icke Protocollen burde været tilført, helst den Stincker af Krog Love, Mueligens at den Rette Rætt derved skulle forcklejnes og Sagen ved ufornøden Vidløftighed giøres Vidtløfttig, thi falder same af sig self, hvorhos Contra Citanterne advares icke hereftter ved Sagens Ventilation sig i slige tilfælde at forsee. Var det fornøden at Raisonere om urimeligheden paa Deris siide, da vises

same af Laug Rettets Protocollen tilførdte ærcklæring, Ligesom og ved det Hoved Citanterne, om de aldrig hafde indkommet med Hr: Consistorial Raad Gelmejdens samtøcke til denne Sags anlæg, icke intenderer ved Forliig eller udj andre Maader at lade Præsteboelets Gaard de beboer, noged frackomme, Mens heller eftter Contra Citanternes formeening vil tilvinde den noged som den ej tilckommer, og hvorfor var det i den tilfælde fornøden at Stefne Velbem:te Hr: Consistorial Raaden.

Procurator Hans Waage producerede paa Contra Citanternes Veigne et Skrifttl: Contra Stefnemaal udstæd af Houge og Leiglands opsiidere af 11 Julj 1760 som blev oplæst:

Hoved Citanternes {Fuld} saavelsom Contra Citanternes Fuldmægtig declarerede den første at det i Rettelagde Contra Stefnemaal er \til i dag lovl: forckynt/ og den siste at Premie Stefnemaal {i dag} Hans Principaler eftter Sorenskriverens Foranstaltning er dennem Lovl: forckynt, Saa at Forskiellen jmellem den i Stefnemaalerne anførte Tægtedag og nu har allene sin Herreisning af Sorenskriverens formedelst andre Affaires den i(?) betidelig beckiendt giorde udsettelse.

Dernæst indstillede Citanternes Fuldmægtig Procurator Giøen til Rettens Skiønsomhed om icke Contra Parternes udstædde Contra Stefnemaal {icke bør anvises for Ha} burde været anviist Hans Excellence Hr: Stifttbefallings manden, Mens for at forckorte Sagen antager hand det saa lovlig nu, som om det hafde væred skeed. Dereftter gav bemelte Giøen Retten tilckiende at Contra Parterne haver udj sit udstædde Contra Stefnemaal ladet Stefne Citanterne for eendeel Poster som er uden for Hoved Stefnemaalets indhold, altsaa protesterede hand jmod same, for saavit det er uden for Hoved Stefnemaalet, at det ej denne sinde maatte jmodtages Langt mindre paadømes, udj det øvrige paastod hand de af Citanterne indstefnte vidner maatte Eedfæstes og afhøres.

Procurator Waage kand ej nocksom forundre sig over Procurator Giøens urimelige Declaration, i det at der skal være meere af {dem} Contra Citanterne paastefnt end som udj Hoved Stefnemaalet er meldet, men det kand Klarligen sees at derudj Contra Stefnemaalet icke er meere paastefnt end som Kommer Sagen ved, altsaa paastaar hand at same udj et og alt af denne Respective Rett vil paasees og same paadømme.

Parternes Prov blev fremstillede og formanet til at vidne Sandhed under timelig og ævig Straf. Til hvilcken Ende Edens forcklaring dennem af Lov Bogen blev forelæst.

Hoved Citanternes Prov

De 2de beskickelses Vidner Friderich Toft og Jon Qvale provede at næstl: aar for Juul var de eftter Citanternes forlangende og i følge med Dem paa gaarderne Leigland og Houge og tilspurdte dem om icke beboerne paa Servolds Deris Smaler maatte have friehed at gaae neden og østen under Leigland i det Gaarden Servold fra gammel tiid underliggende Smale Beite; uden at blive hund Jaged og tilbage Kiørt af dem? Hvortil Haldor Leigland og de øvrige gaardens Houge og Leiglands besiidere Svarede: at Servolds opsiidere hafde tilforn hørt det at de ej hafde friehed dertil siden det Beite var Leigland og Houges ejendom. bemelte Vidne Fridrich Toft nu gl: 37 Aar Siger sig at være Fød og opfød i dette Naboelaug, desligeste at hand veed det at opsiderne paa Sergeante Hoffes og Christophersens!! (Christopher Tørresens) part her i Servold haver Aarl: udj al hans Minde haft beite udj de omtvistede Marcker Arn Skaarene ved i og omckring Arnevigen fra høsten naar bæsterne er

1760: 48b

blevne jndladt paa Bøen og til Korsmisse tiider hvert foraar, og eftter det hand baade Self veed og af gl: Folck ja end af sin Fader der boede 7 aar paa en part udj gaarden Leigland, Saa har aldrig bem:te Servolds opsidere bedet Leigland eller Houges opsidere der til om Lov, mindre givet for beited nogen betaling til dito opsidere. Leigland og Houges opsidere har ej eller!! (heller) jmidlertiid i forige tiider ved Folck eller Hunde javet Servolds bemelte

Opsideres Gieder og Souve beester af Leigland og Houges Bøe undtagen den tiid om Høsten Deris Haae eller høst høe ej har væred slaet eller indhøsted; angaaende Citantjnden Barbroe Niels Datter Servold; da giorde Deponenten om hende og hendes gaard den forcklaring at udj hans Minde har hun og Mænd brugt en andeel herudj Servold og en andeel udj gaarden Aachre og altsaa har hun og Mænd de Aar de har haftt Gied Smaler og Souver førstningen om høsten mens Løvet har væred paa træerne haft dem til haufns udj de nu omprovede Marcker mens dereftter seenere paa Aaret har de hauvnet same der væsten for i Aachres ejendom, ydermere Sagde Vidnet at hand icke har hørt eller vist det Leiglands eller Houges opsiddere haver ancket paa dito Smale gang og Haufn, førend saadant skeede ved Contra Citanternes Fredlysning skeede omtrent 1 eller 2 aar siden. Endelig Sagde vidnet at Servolds opsidere altiid haver haft Deris Kied paa den paastefnte Steiglholm, men veed icke at de der til har udbedet friehed hos nogen enten paa Houge eller Leigland, ej heller at derfor nogen betaling er givet, ja vidnet veed og icke hvem Steiglholmen tilhører. I Breisetter udj Fuuse Field haver alle opsiderne paa Servold saa længe vidnet Husker uden at spørge nogen den(?) (om) Forlov eller give betaling haft deris Gaards Gield beester hver Somer udj Beite, men icke nogen af deris Melcke Kiør. Hafde saa ej viidere at Prove uden at hand af gl: Folck har \hørt/ at en Mand boende paa Houge Nafnl: Steen og en do: paa Leigland sc: Lars Mødte Servolds opsiideres Melcke Kiør paa et Stæd ved Fieldet Trangeschaar kaldet og saaleedes forhindrede dem at komme i Omprovede Breigsetter, og eftter den tiid har {vid} Serbolds Mænd ej haftt deris Melcke Kiør, vidnet beckient i bemelte Breisetter.

Forbemelte 2. Vidne Jon Qvale nu gl: 62 Aar fød og opfød samt boet i Naboelauget al sin tiid Provede at i hans tiid som hand har boet paa gaarden Qvale over 30 Aar siden, har det forholdet sig som 1te Vidne har forcklaret, og saaleedes Provede i et og alt med første vidne uden forandring.

3. Vidne Engel Hansen Bouge gamel 74 aar fød og boet her i Præstegieldet al sin tiid, provede angaaende Smale beited ved Arnevigen og Om(?) Steiglholmen Ligesom de 2de første Vidner, Mens angaaende beited i Breisetter udj Fuuse Field, viste hand ej at giøre nogen forcklaring om.

4. Vidne Mette Mogns Datter Lygre 66 aar gl: fød paa gaarden {Lygre} Aachre og boed her i Præstegieldet al sin tiid provede at i al den tiid hun kand hudske, veed hun det same henseende til Smale beited i Arnevigen og de Kied Servold hvert Aar har haftt i Steiglholmen, Eenstemig med 1te Vidne, Mens hvad sig Breisetter udj Fuuse Field betreffer, da haver Deponentjnden des angaaende ej heftted paa huekomelsen andet end at hendes Moder som boede paa Aachre og tillige brugte den part i Servold som Citantjnden Barbroe Aachre nu haver, hafde udj Fuuse Field paa Brejsetter Gield Fæe naar hun af sin gaards affødning hafde nogen, hendes Moder der døde 82 aar gl: fortalgte hende i ligemaade at \2de/ hendes {Stif} døttre hafde forhen paa berørte Brejsetter den Eene hented og den anden \giæted/ hendes {Fæe} \Melcke/ Beester udi 2de Aar, hun sagde icke hvor lenge før eller siden disse 2de aar hendes Melcke beester paa dito Støel eller Sætter hafde væred hauvnet.

5. Vidne Brita Liotun (Liøtun) gl: 78 Aar fød og opfød samt boed her i Præstegieldet al sin tiid, provede at for 50 Aar siden da hun kom her i Bøigden at boe angaaende det Smale beite i Arnevigen Ligesom de andre vidner med tillæg at same hende af gl: Folck blev fortalgt en dag hun Reiste her forbie og saae Servolds Smaler gaae i forommelte Arnevig, at Servolds beboere hafde Vinter beite i same Marck for sine Smaler, og det uden nogen betaling.

1760: 49

Mens angaaende Breisetter og Steiglholmen viste hun ej at giøre nogen forcklaring om.

6. Vidne Ole Andersen Servold gl: 36 aar fød her paa gaarden {og} \provede at/ hans Fader har boet her paa gaarden i 30 aar; og hand i andre 4 aar, i den tiid hafde baade hans

Fader og hand frie beite i Arnevigen saavel som i Breisetter i Fuuse Field {saavelsom} \og/ Steiglholmen uden Forlov og penges betaling af og til Houge og Leiglands Mænd. Provede i øvrigt som første vidne uden forandring dog med dette tillæg at hand i den tiid ej veed at Houge og Leiglands Mænd hafde nogen Kied i den omprovede Steiglholm, mens derjmod i den holme som ligger østen for Storholmen Kaldet.

7. Vidne Anders Andersen Qvale 35 aar gl: fød og opfød og boed her i Præstegieldet, provede: at næstleden Vinter ved Hellig tree Kongers tiider en Prædicken dag, da saae hand at Folck fra Leigland i blandt andre Contra Citanten Gietle Leiglands Søn, sadte eller anførdte en Hund paa Citanternes Smaler i Steege Kleven, horjgiennem!! (hvor-) eller hvorover Citanternes Smalers almindelige og gamle Vej \ere/ naar de skal til Beited ved Arnevigen, bemelte Smaler blev derved ej allene hindret for at komme til Marcken mens end og Kom ud over de der værende Klipper og Hamrer, mens om Citanterne den tiid miste nogen Creature veed vidnet ej.

8. Vidne Anna Tørres Datter Steegen 56 aar gl: provede at næstleden Vinter eftter Hellig 3 Konger en Prædicken dag saae hun at 2de børn fra Houge sadt an en hund paa Servolds beboeres Smaler, da hun spurde dem hvorfor de giorde same siden der den dag inted var \paa/ bøen hvor paa kunde giøres \Skade/ da de begge Svarede: at de dertil hafde af sine Forældre i Ordre, og at same var Servolds Mand ved Fred Lysning forbudet. Provede Viidere at have tjent paa Houge og Leigland i 15 aar, i den tiid veed hun vist at Houge og Leiglands Mænd ej hafde nogen Kied udj Steigl holmen, mens derjmod Servolds og de andre bøigde Mænd i Strandvig hafde sine Kied i bemelte Holme. Angaaende beited i Breisetter og Arnevigen provede dette Vidne Ligesom de forige Vidner, med tillæg at hun Self har seed Tufter paa Breisetter af et Sels huus som tilhørdte Strandvigs bøigde Mænd, Ligesom og at Mætte Aachre fortalgte hende at hendes døttre Melckede hendes Melcke Kiør i bem:te Breisetter.

9. Vidne Peder Mathiesen Aarvigen 40 Aar gl: provede at hand for 20 aar siden tiente paa Houge i 7 aar; i den tiid saae vidnet tilligemed hans da værende Huusbonder paa Houge Servolds opsiideres Smaler gaae i det omprovede Beite ved Arnevigen, mens hvercken blev Smalerne af dem Jaged ej heller gav hans Huusbonder dertil nogen Ordre, viidere hafde hand ej at prove.

10. Vidne Ellias Wiig 58 aar gl: fød paa gaarden Wiig og der opholdet sig og boed al sin tiid, provede: at for omtrent 30 aar siden tiente hand paa {Houge} \Ligland/!! i 15 aar {at}. I den tiid hafde ej Houge og Leiglands Mænd et Eeneste Kied i Steiglholmen mens derjmod Servold og de andre gaarder i Strandvig sine. Provede i øvrigt som første vidne uden forandring.

Citantens Fuldmægtig Declarerede at have jndstefnt fleere Vidner som nu møder, mens holder unødig at faae same ført.

Dereftter blev siden Parterne sig \jmellem/ Componerede Forliig, Aastæderne, af Retten taged udj øjesiun og af Vidnerne saa mange som var {dertil, \.../} i Stand at medgaae, anviiste \os/ Aastæderne de i dag omprovet haver, hvoreftter de alle aflagde Deris Corporlige Eed.

Eftter at dette foran indførte udj Sagen var anført, blev Citanter og Contra Citanter udj følgende Maader ved Haande baand jnden Retten

Foreenede:

At alle Servolds opsidere skal fra denne tiid {stæd} og fremdeles saavelsom forhen været haver beholde for Deris Gield Fæe, friehed hver Sommer at have frit bue beite i Fuuse Field udj den saa kaldede Breisetter, desligeste paa same maade frie Rettighed og uden betaling hauvngang eller Beite for Deris gaarders Kied

1760: 49b

udj Steiglholmen, og Endelig paa same Maade nemlig uden betaling samt Lov at udbede af Leigland og Houges opsidere, aarlig friehed at have fra den tiid Leiglands og Houges opsideres egne beester høstens tiid, naar eftterHøet Haaen Kaldet er indhøsted, og beesterne tillades at komme \paa Bøen/, {at have}, at gresse eller hauvne Deris Smale beester udj de omprovede Arnevigs Marcker neden og Østen Houge og Leiglands Marcker beliggende, jndtil Korsmisse den 3 Maj, dog saa at Servolds opsidere fra Sommermaal d: 14de April og til berørte 3 Maj skal for at hindre Leigland og Houge Gaarder fra Skade paa Deris Bøe, Lade drive \alle/ {og bevogte Deris Smaler at et Menniske. Endelig} alle Servolds opsiideres Smaler at de ej giør nogen Skade, Hvad sig Contra Citantjnden Barbro Aachre angaar, da eftterdie hun alleene possiderer en liden andel udj gaarden Servold til hvilcket følger friehed til berørte Smale beite og hun som ejer til en anpart udj Aachre, haver Hafn gang naar behøves i Marckerne væsten for Aachre og Servold, Saa bliver hendes friehed udj Arnevigs Marcker den 3die Parten eller deelen af den for de øvrige Parter udj Servold neml: 3die Parten af tiiden Reignet fra beisterne som melt slippes paa bøen om Høsten og til Korsmisse om Vaaren, og hvad enten Encken eller hendes eftterkommere paa bemelte Part i Servold begynder at tage {først eller sist beited} Høst vinter eller Foraar sit beite udj Arnevigs Marck, skal de Continuerlig {beh} uden Skifting af saa en og saa \en/ anden uge, saa af en og saa en anden dag, beholde den sin 3de part, Dersom og Encken eller opsidere {bl…} paa Aachre bliver Skildt ved hendes brugende Part i Servold, da skal den hende paa hendes Part Succederer fremdeles have same friehed i alt foreskrefne, som hende nu for hendes Part og de øvrige Opsidere for Deris Part er accorderet, jmod at hun og eftterckomere Ligesaavelsom hun nu fra hvert Aars 14 April til 3 Maj naar de udj nock bemelte Marcker vil beite, skal drive Deris Smaler derhen og vogte dem som Sagt. Angaaende Processens omckostninger, da betaler Contra Citanterne der af 26 rdlr: dog Citanterne paastod 28 rd:, hvoraf Sorenskriveren af sin Sallario efttergav 1 rd: og Hoved Citanterne den øvrige 1 rd: Omsider bad alle Parter at Retten ville ved Dom {Confirmere} Til sin tiids eftterretning Confirmere hvad mellem dem aftalt og slutted er.

Afsagt!

Contracten som jndført er, er eftter Sagens Natuur Rigtig, og derfor af begge Parter ved Haander baand jnden Retten vedtaget, den bør eftter Lovens 5te bogs 1 Capt: 1 og 2 Art: holdes udj alle dens Puncter icke allene for dennem uden overtrædelse i minste tilfælde, Men end og for alle som hereftter besidder Deris nu brugende Jorder.

Anno 1760 d: 30te September blev Retten til Almindelig Høstetings holdelse Sadt paa Tingstædet Bechervigen udj Waags Skibreede med Waags Skibreedes Almue og betjent af eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Salmon Monsen Houchenes, Iver Nielsen ibm:, Omund Olsen ibm:, Lars Larsen Rabben, Niels Nielsen Drivenes, Hans Nielsen Gresdahlen, Samson Samsonsen Rembereide og Jens Knudsen Tvedte. Overværende Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel saavelsom Bøigde Lænsmanden Knud Larsen Rydland med meenige Ting søgende Almue.

Hvoreftter siden jngen Kongl: Forordninger eller Høj øvrigheds ordres var at publicere, blev læst følgende particulaire Documenter

1te Sr: Kierulfs udgifne bøxel brev in duplo til Mons Hansens Søn Hans Monsen paa 12 Mrk:r Smør 1/6 hud 18 Mrk:r Fisk udj gaarden Troland med Lejlendingens Revers paa den Eene dateret 10 Maj 1760.

og 2. Peder Endresen Hamres udgifne bøxelbrev in duplo til Hans Nielsen paa 1 pund 3 Mrk:r Smør udj gaarden Toranger med Revers paa den Eene dat: 14 Sept: 1760.

Formedelst inted viidere til Publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til j Morgen ophævet.

Dagen næst eftter d: 1te October blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Da følgende breve bleve Læste:
1te Kongel: bevilling for ejeren til Bachesund, paa der at holde Kroe og Giæst giverie dateret Fredensborg Slott d: 30te Sept: 1758.
2. Sorenskriver Hesselberg som Auctions Directeur hans udgifne Skiøde til Proustjnde

1760: 50

Christie paa Gaarden Stangeland med de 6/7 Parter udj Hæverøen og underliggende Fugløen mod 930 rd: 1 Mrk: 12 s:s betaling hvorudj Skiødets beckostning saavelsom Auctions Provisionen er i bereignet. dateret 3 Martj 1760.
3de Sr: Jens Isach Holchs udgifne bøxel Sedler in duplo til Mons Larsen paa 18 Mrk:r Smør udj gaarden Iversøen mod Lovl: bøxel og Lejlendingens paateignede Revers paa den Eene dat: 24 Sept: 1760.
4. Sr: Jens Isach Holchs udgifne Obligation paa 200 rdlr: til Salmon Knudsen Aarschoug mod 5 pro Cento Rentter og underpant med første Prioritet i gaarden Iversøen af Skyld 2 Løber Smør. Datteret 7 Janu: 1760.
4.!! Skifttebrev eftter Britte Baars Datter Remmereid, hvoreftter Sterfboets ejendom 1 pund 9 Mrk:r Smør i gaarden Remmereid for 33 rd: er udlagt paa Enckemanden Endre Larsen 16 ½ Mrk: for 16 rd: 3 Mrk: Sønnen Lars 8 ¼ Mrk: for 8 rd: 1 Mrk: 8 s: og Sønen Baar 8 ¼ Mrk: for 8 rd: 1 Mrk: 8 s: Slutted 18 Aug: 1760.
og 5te Skifttebrev paa gaarden Kleppe eftter Marithe Mons Datter, hvoreftter Sterfboets ejendom i gaarden Kleppe 18 Mrk:r Fisk saaledes er udlagt Enckemanden Mons Jonsen 6 Mrk:r Fisk for 8 rd: Sønnen Jon Monsen 9 Mrk:r Fisk for 12 rd: og Datteren Gyri Monsdatter 3 Mrk:r Fisk for 4 rd: dateret 26 Junj 1760.
Viidere Sr: Nathanael Mathiesens bøxel brev in duplo til Jacob Jacobsen paa gaarden Echholm af Skyld 18 Mrk:r Smør mod Lovl: bøxel og Lejlendingens teignede Revers paa den Eene datteret 1 Oct: 1760.

Fogden tilkjendegav at da hannem under den Høje øvrigheds Seigl er tilkomet en underdanig Memorial af dato 24 Julj dette Aar, fra Ole Michelsen Tosche, hvorudj hand becklager sig over den Skade som den ham tilhørende Kircke Fittie Kaldet, ved Guds Veir og Vind paa Pander og Vinduer er foraarsaged, og hvorledes hand som den der nyelig hafde sadt Kircken udj fuldkomen og Lovfør stand til en meget anseelig beckostning for sig, nu icke er i stand til eller Magter denne Reparation nu igien at foretage og beckoste, og derfore anholder om at hannem saavel udj følge af Loven, som det hannem meddeelte Kongel: Skiøde af de herudj Stiftted værende Kirker og Annexer, maatte forundes en hielp, helst saasom denne beckostning eftter den af hannem ved denne hans Memorial lagte Taxations Forretning og attest skulle beløbe sig til den Sum/m/a 148 rd:, Ventelig til at undersøge den Rette beskaffenhed af dette andragende, og hvorvit dene Reparations beckostning dertil ville medgaae.
I den andledning fandt Fogden fornøden at tilspørge den nærværende Lænsmand med bemelte Fittie Kircke Sogns Almue 1te Om denne Fittie Kircke forjnden den hende nu sidste og udj forbemelte Memorial formelte tilføjede Skade, af Kircke ejeren var sadt udj sin

vedbørlige og forsvarlige Stand? Hvortil Lænsmanden og Almuen Svarede at Fittie Kircke var af Kircke ejeren sadt udj vedbørlig og Lovl: stand, forjnden den siste brøstfeldighed Kircken paackom. 2. Om denne af Kircke ejer da anvendte beckostning var meged anseelig og vel gick ind paa nogle Hundrede Rdlr:? hvor til blev Svared: at Kircken var som meldt i fuldkommen Stand, hvis beckostninger eftter deris Skiøn gick over 3 til 400 rd: 3tio hvad tiid at denne nu Kircken tilføjede Skade skeede? Rep: at Foraared 1757 Marie Vaarfrummes!! Aftten skeede Skaden paa Kircken af den da {Stærck} indfaldne Stercke Norden vind 4to Om Kircke ejer siden den tiid har foretaged sig nogen Reparation eller ej? hvortil Almuen Svarede: at Siden den tiid har Kircke ejeren ej foretaged sig paa Kircken nogen Reparationer, hvor til de slutter aarsagen har været Kircke ejerens Vanmægtighed og Slette omstændigheder, Mens for at Conservere Kircken fra viidere Skade, har nu Kircke ejeren en 14 dages tiid ved 2de Mænd ladet der paa arbeide.

Fogden begiærede det passerede under Tings vidnelig beseigling beskreven sig meddeelt som blev bevilged.

Formedelst aftenenes paackomme blev Retten til i Morgen ophævet.

Anden Dagen den 2den October blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd og betient med det anførte Laug Rett

1760: 50b

Procurator Jens Isach Holch indfandt sig for Retten og gav tilckiende at hand var antagen for Christian Møgster til medhielp og Procurator siden bem:te Mand er meged jlde begægnet, Til beviis leverede Holch Hoved Stefnemaalet underskreven af hans Principal Christian Torckelsen og med Holches egen paateigning hvoraf vil findes enten Declaration og egen tilstaaelse af den Skyldige eftter paaraab, eller og at Stefnemaalet som Ventelig maae oplæses og ad Protocollen tilføres. Det allegerede og enpressenterede Stefnemaal blev derpaa for Retten oplæst, og at Dommeren icke skal torteres, declareres at forestaaende \er/ Msr: Holches dictat

Holch begiærede Stefnemaalet afhiemlet ved Stefne vidnerne Christopher og Lars Østevold. bemelte 2de Mænd afhiemlede der paa ved Eed at de Lovlig haver til dette ting og Stæd Lovl: indstefnt alle de i indbemelte Stefnemaal anførte Persohner.

Eftter at saavidt med Sagen var avangeret, blev Parterne jnden Retten ved haander baand Saaledes forEenede: at Rasmus Møgster betaler Citanten Christjan Torckelsen for hans paastefnte Prætensioner 50 rd:, og hvor af de 10 rd: nu strax leveres og Ræsten sc: 40 rdlr: næst anstundende Juule aftten. Hvad sig Citantens brugende Contra Parten tilhørende anpart i gaarden Møgster angaar, Da affløtter indrømmer og Røddig giør Citanten same for Contra Parten til hans frie Disposition anstundende Aars 3de Maj. Endelig bad begge Parter det forestaaende, hvorudj alle derds!! (dends) prætentioner mod hin anden er includeret, maatte ved Dom Confirmeres.

Afsagt.

Da foran indførte {Articul} \Foreening/ ej strider jmod Lovens 5 bogs 1 og 2 Articul, bør same ved Magt Stande og Rasmus Møgster altsaa pligtig være af de om Accorderede 50 rd: at betale nu strax 10 rd: og Ræsten næst anstundende Juule aftten, og j ermangling deraf, da hos ham at giøres Lovmessig indførsel 15 dage eftter denne Doms Lovlig forckyndelse.

Toldbetienten Sr: Ørbech hafde til et Tings vidnes erholdelse indstefnt Jocum Nielsen Kiernagelen til at anhøre Vidner over de af ham {mod} \over/ Citanten falte undsigelses og

andre ubeqvems ord, For dereftter at søge bem:te Jocum Nielsen for sit Competente forum under Liuse Closters Jurisdiction.
Den indstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans veigne.
Citanten maatte begiære Sagen til næste ting udsadt under sin vedbørlige tiltale til det udeblevne Stefne vidne Albrigt Vintzensen Piirholmen. Som blev bevilget.

Fogden Velædle Hr: Juel hafde til dette Ting tiid og Stæd ved Muntlig varsel indstefnt Jacob Jacobsen og Karj Lars Datter fordie de har haft Legemlig omgiengelse med hinanden, hvor for de har Staaet aabenbare Skrifttemaal eftter egen driftt, uagted ingen barne Aufling er paafult, til at Liide Dom til at betale deris Lejermaals bøder eftter Loven og at erstatte Processens omckostninger.
Af de indstefnte mødte drengen Jacob Jacobsen som tilstod at have haftt Legemlig omgiengelse med den indstefnte pige Karj Larsdatter og derfor udstaaed Kirckens Disciplin.
Fogden begiærede Sagen til næste ting udsadt {da} For at jmidlertiid faae Sogne Præstens attest, og begiærede Qvinde Mennisket til den tiid forelagt.

Eragted.

Den Lovlig Stefnte men Absente Karj Lars Datter gives Laug dag til næste ting at møde, Til hvilcken tiid det og vil være fornøden at Hr: Fogden producerer den ommelte Sogne Præstes attest.

For Retten fremckom Anders Olsen Søre Rønholm og becklagelig gav tilckiende at hans paaboende gaard Søre Rønholm som skylder udj Aarlig Skatt 2 pund 6 Mrk: Smør Matriculs No: 1 udj Waags Skibreede, dens paastaaende Huuse ved en ulyckckelig vaade Ild er lagt udj aske næstleden Høst, hvorved hand med huustroe og mange børn er geraadet udi yderste Armod og Fattigdom, Og som hand agter at

1760: 51

giøre allerunderdanigst ansøgning til Hans Majestet om nogle Aars Skatte friehed; Saa tilspurdte hand Lænsmanden og den ting søgende Almue om dennem ej er beckient at hans Gaards {paastaaende} Huuse ved en ulyckelig ilde brand er lagt i aske saavelsom og hans ejendeele?
Hvortil Lænsmanden og meenige Ting søgende Almue Svarede at dennem dessverre er alt formeged beckiendt at gaarden Søre Rønholm dens paastaaende Huuse ved en uLøckelig Ildebrand Høsten 1759 blev lagt udj aske, og at opsideren Anders Olsen ej fick bierge det ringeste af sine ejendeele, hvorved hand er bleven bragt i Slette omstændigheder, og der for er højst trængende til Kongel: Naade om nogle aars Skatters gotgiørelse, hvortil de med ham allerunderdanigst beeder
Anders Rønholm begiærede om det passerede et Lovlig tingsvidne sig beskreven meddeelt som blev bevilget

Dereftter begiærede Hr: Fogden de sædvanlige Tings vidner Examineret og af Almuen besvaret bestaaende af 12 Poster saasom 1te qv: Om vrag og Strandet gods. 2. Om forlovs penge? 3de qv: Om forbrudte boes loder etc: 4. qv: Om uSkyldsadte herligheder med viidere. 5. qv: Om Jorddrotter som har brugt meer end sin egen paaboende gaard? 6. qv: Hvor mange Sauger i Waags Skibreede findes. 7. qv: Om Kremmere og Giæstgivere samt Kroeholdere etc: 8. qv: hvor Stoer \Jord/ Skibredes bøigde Lænsmand bruger etc:? 9. om nogen i Skibredet er befunden at have begaaet uLovlig Skov hugst eller bord Skiørsel. 10. Om Almindinger, og om nogen derudj haver bygget eller Ryddet? 11. Om undermaals tømmer etc: og 12. Om nogen har hugget udj de Beneficerede Skove etc:

Dertil Lænsmanden og Almuen Svarede: {Nej} Til 1. qv: Nej. inted Vrag er fundet eller bierget. 2. qv: Dette aar er hans Maj:t ingen forlovspenge her i Skibredet tilfalden. 3. qv: Nej dette aar er her icke falden nogen forbrudte boes lodder, Sjette og tiende penge for udenRigs førdte Midler eller andre deslige uvisse Indkomster. Til 4. qv: her i Skibredet findes Slet ingen af de omspurdte uSkyldsadte herligheder, uden de som forlængst er Skyldsadte og Skattlagde som er følgende: Snogsdals og Schomsnes Laxevaager som svarer Aarlig 3 rd: 48 s: Hanøens Laxevog 2 rd: Klammer holmens Laxevaag 1 rd: 48 s: Schierret Laxevaag 3 rd: Horge Kalvens og Wanders holmens 2 rd: Steneberget, Torvet og Langevogens Laxevaager tilsammen 2 rd: Store Hoboholmen 1 rd: 48 s: Lille Hoboholmen 48 s: Egøen 1 rd: 48 s: Torsdagsøen 1 rd: Storholmens Laxevog 4 rd: Nordholmen og Tieret 2 rd: Alfur Klubbens Laxe Kast 24 s: og Sørvigvaagens Sildevaag og ej fleere, hvilcke alle er saa højt udj Skatt lagt, at de som same driver, tager formedelst Fiskeriets aftagelse, aar efter andet megen Skade. Til 5. qv: Nej ingen Jorddrot eller Selfejer har jndeværende Aar, herudj Skibreedet, brugt meere end sin egen paaboende gaard. Til 6. qv: herudj Skibredet findes ej fleere Sauger end Rydlands Liden Flom Saug, hvormed ej er nogen forandring, enten i henseende til Saugens eller Damstockens forfløttelse, Til 7. Post at af de omspurdte Persohner findes herudj Skibredet slet ingen fleere end Poul Andreas Olrich paa Østere Bagholmen, Jan Frøchen ved en Kiøb Svend paa Westre Bagholmen, Bent Jensen Mejer eller nu Melboe paa Qvalvogen, Nathanael Mathiesen paa Bechervig, Jens Isach Holch paa Engesund og Anders Bachesund paa Bachesund. Hvad sig angaar Heming Gabrielsen paa Kolbeenshafn og Lars Røe paa Feresund, da er den første udj yderste armod med huustroe bort død, og den anden er fløtted fra Stædet. Andre eller fleere af de omspurdte Persohner, har dette Aar været eller viste de at angive. Til 8. post Dette Skibredes beskickede Lænsmand Knud Larsen Rydland har dette som de foregaaende aaringer brugt og beboed udj gaarden Rydland Søe Lægd 1 Løb 2 pd: 5 Mrk:r Smør. Til 9. qv: her udj Skibredet findes slet ingen som sig med ulovlig Skov hugst har forseet ej [heller]? med bord skiørsel og altsaa jndeværende Aar 1760 ej nogen bøder des formedelst falden. Til 10. qv: Nej her udj Skibredet findes Slet ingen Almindinger eller Skove, og altsaa ingen der udj enten bygt eller hugget. Til 11. qv: Nej her er ingen som sig har forseed med undermaals Tømmer Hugst noged slags brug. Til 12. qv: Nej her udj Skibredet er indeværende Aar ingen som har hugget det minste i beneficeret godses Skove.
Hvorom Tings vidne blev udstæd.

Paa Fogdens tilspørgende Svarede Almuen at de som har Skydset ham og Sorenskriveren til og fra de ordinaire Tinge jndeværende aar har Rigtig nødt Deris betaling med 4 s: Miilen pro persona, herom

1760: 51b

Blev ligeledes tingsvidne udstæd.

De 3de opsiidere paa den afbrendte gaard Møgster tilstod jnden Retten at dennem af Fogden er gotgiort Skatterne af bemelte gaard Møgster for overgangne Ilde brand som det andet frieheds Aar. hvorom tings vidne Ligesaa blev udstæd.

Dereftter blev Odels og Self ejer Mandtallet som af Fogden forfatted saavelsom Restancen stoer 70 rd: for dette Skibreede, oplæst, hvorjmod ingen noged hafde at erindre, men tilstod at same som anført er Rigtig. Paa begge blev meddeelt tings vidne.

Til at betienne Retten som Laug Rettes mænd næstkomende aar blev udnefnt følgende Hans Hansen Fittie, Ole Johansen ibm:, Rasmus Heljesen ibm:, Johanes Rasmusen Drivenes, Iver Johansen Huusevigen, Christopher Østvold, Lars Olsen ibm:, og Ole Eliasen Kalvenes

Som jngen viidere eftter 3de ganges paaraab hafde noged viidere ved tinged at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1760 d: 4 October blev Almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Opdals Skibreedes Almue paa Godøesundet udj Tysnes Præstegield, og Retten betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Niels Gierstad, Johanes ibm:, Lars Breche, Endre Drange, Mons Søreid, Christopher Borgen, Torbiørn Dalland og Ludvig Studsvig i hans Stæd Mads Godøen Overværende Paa Stædets Foged Velædle Hr: Juels veigne hans Fuldmægtig Msr: Niels Hunth med meenige ting søgende Almue.

Hvorda blev Læst følgende Documenter.

1te Skiftebrev paa gaarden Hammerhoug eftter Haldor Engelsen, hvoreftter Sterfboets ejendom i Hammerhoug 1 Løb Smør 1 Huud for 126 rd:, er saaledes udlagt Encken Anna Siurs Datter ½ Løb Smør ½ hud for 63 rd: Sønen Siur Haldorsen 9 Mrk:r Smør ½ hud for 31 rd: 3 Mrk: døttrene Christje og Engel (Engele) hver 13 ½ Mrk: for 15 rd: 4 Mrk: 8 s: dateret 24 Martj 1760.

2. Skiftebrev eftter Allis Niels Datter Flornes, hvoreftter Sterfboets ejendom ½ Løb Smør i Flornes for 54 rd: er saaledes udlagt Enckemanden Matz Axelsen 18 Mrk:r Smør for 27 rd: Sønen Niels 9 Mrk:r for 13 rd: 3 Mrk:, Datteren Zisselle 4 ½ Mrk: Smør for 6 rd: 4 Mrk: 8 s: Datter Sønnerne Hans, Matz, Niels, Mickel og Størck Endres Sønner hver 9/10 Mrk: Smør for 1 rd: 2 Mrk: 1 3/5 s: begynt d: 1 Julj og Slutted 20 Aug: 1760.

3. Skifttebrev eftter Diriche (Diviche) Siurs Datter Nesse, hvoreftter Sterfboets ejendom 2 pd: 12 Mrk: Smør 5/6 hud udj Nesse for 90 rd: er saaledes Udlagt Enckemanden Siur Biørnsen 15 Mrk:r Smør for 15 rd: Sønerne Jacob, Biørn og Niels hver 5 Mrk:r Smør for 15 rd: og paa Steen Fladerager 1 pd: 6 Mrk: Smør 5/6 hud for 60 rd: Dateret 3 Julj 1760.

4. Skiftebrev eftter Ole Larsen Sigleviig, hvorefter Sterfboets ejendom ½ Løb Smør ½ hud udj Grøteid for 52 rd: er saaledes Udlagt Encken Lisbet Endres Datter 20 Mrk:r Smør for 19 rd: 1 Mrk: 8 8/9 s: Døttrene Karj og Ragna Ols Døttre hver 8 Mrk:r Smør ¼ huud for 16 rd: 2 Mrk: 3 4/9 s: dateret 30te Junj 1760.

5. Hr: Assessor Jan von der Lippes udstædde bøxel Sedler til Elling Olsen paa ½ Løb Smør i Søre Giøvaag mod Lovl: bøxel og Lejlendingens paateignede Revers paa den Eene dateret 6te December 1759.

6te Erick Klette med fleres Skiøde paa 1 Løb 18 Mrk:r Smør i Klette for 135 rd: til Haagen Salmonsen dateret 4 Octbr: 1760.

Formedelst inted viidere til publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til først komende Manddag ophævet.

Manddagen d: 6te October blev Retten atter Sadt paa bemelte tingstæd og betient med det d: 4 hujus anførte Laug Rett.

Da ingen med Sager sig indfandt, blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen næst eftter d: 7 October blev Retten atter Sadt paa b:te tingstæd og betient med det anførte Laug Rett undtagen nu indfandt sig Persohnlig Laug Rettes manden Ludvig Studsvig, og hvorfor Mads Godøen blev Demitteret.

Da blev Læst
1te Sogne Præsten Hr: Baars udstædde bøxel Sedler in duplo paa ½ Løb Smør udj gaarden Kallefoss til Jon Rasmusen mod Lovlig bøxel Og Lejlendingens paateignede Revers paa den Eene dat: 30 Sep: 1760.
og 2det Endre Larsen Dranges Odels Lysnings og Declarations Skriftt \til og/ om gaarden Nedre Drange som bruges af hans Fader Lars Knudsen. dateret 1te October 1760. hvorudj og bemelte Endre Larsen benægter at hand aldrig har modtaget en Eeneste Skilling for det gods hand eftter sin Moder i bem:te Drange tilfaldt, hvorpaa hans Fader har giort Skiøde ham uafviidende og anført deri de ord at hand har Solgt sin andeel og modtaget pengene.

Hans Hanssen Reigsem hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntl: varsel ladet indstefne Johanes Uglenes og Jacob Thommessen som hans Formyndere at giøre hannem Rigtighed for, samt dereftter at \Lide Dom til at/ betale ham hans Ræsterende Arve Midler eftter Faderen Hans Arnesen og Far Fader Arne Larsen Hillesvigen, beløbende 23 rd: 4 Mrk: 10 s: med Rentter, samt denne Processes omckostning at erstatte.
Af de indstefnte mødte Jacob Thommesen som tilstod at være Lovl: stefnt, Ligesom hand og Declarerede at vil være ansvarlig for sin andeel af bem:te opførdte Reigning, dog jmod Regres til andre vedkommende som

1760: 52

har haftt Arve Midlerne under Hænder, {hans med} Sagde i øvrigt at hand ej kand frem føre noged for sin Med Formynder saasom Comparenten ingen Fuldmagt har fra ham, mens haaber at Retten ved Dom tilfinder \Jo/hanes Uglenes at betale sin halvedeel af den formerede Reignings Summa.
Citanten D.(?) Indleverede dereftter sin Reigning af ham Self forfatted over Debet og Credit i bemelte Formynderskab dateret 6 hujus.
Fremstillede dereftter de 2de Mænd Mons Søreid og Endre Drange som ved Eed beckrefttede at de for meer end 4 uger siden Lovlig haver indstefnt Johanes Uglenes som boende uden for dette ting laug, Ligesom incaminationen ommelder, udj eged paahør paa hans gaard. den indleverede Reigning blev der paa oplæst.
Citanten begiærede Johannes Uglenes til Somertinget forelagt.
Eragted!
Den Lovl: Stefnte men absente Johanes Uglenes gives Laugdag til næste ting at møde for at indkomme med sit nødig agtende tilsvar i Sagen.

Morten Hansen Nedre Helleland hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Ole Larsen Koste at lide Dom til bøders udreedelse for adskillige af ham talte ubeqvems ord mod Citanten, samt at erstatte Processens omckostninger. Til vidner i Sagen er indstefnt Hans Nedre Støle og Torbiørn Dalen.
Den indstefnte Ole Larsen Koste saavelsom vidnerne mødte ingen eftter paaraab.
Citanten dereftter declarerede at hand var nødsaged at begiære Sagen til næste ting udsadt formedelst det Eene Stefne vidne Hans Øvre Støle ej denne sinde møder, alt under vedbørlig tiltale til ham.
Sagen beroer til Næste ting.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Erick Klette og Anna Hacktorsdatter Klette for begangne Fortiilig Samenleje med hinanden at taale Dom til bødernes udredelse samt erstatte processens omckostninger.

De indstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa Deris Veigne.

Stefne vidnerne Christopher Borgen og Jacob Opdahl beckræfttede ved Eed at de for meere end 14ten dage siden Lovl: haver indstefnt Erick Klette og huustroe Ligesom incaminationen ommelder.

Fogden begiærede de indstefnte til Høste tinget Laug daged.

Eragted

Erick Klette med Huustroe Anna Klette, der til dette ting Lovlig er bleven Indkaldet, mens ej møder, gives Laug dag til næste ting at møde, for at indkomme med Deris \til/Svar i Sagen.

Dereftter blev Læst

Fogden Juels udstædde fredlysning paa Tysnes Præste Gaards Skoug, at fremmede ej derudj maae hugge dateret 7 Oct: 1760.

Viidere Lod Steen Olsen Fladerager lyse anden gang sin Myntling Niels Aadnesens Odels og pengemangels Lysning til gaarden Nedre Hammer Houg i Unnerims Kircke Sogn, udstæd d: 5te Oct: 1750.

Paa Fogdens fremsadte 12 qvestioner Svarede Lænsmanden og Almuen Ligesom Waags Skibredes Almue Svared haver og hvorover deris Svar til Protocollen der er anført, undtagen til 7de qvestion at ej fleere Giæstgivere her er i Skibredet end Johanes Monsen Qvalheim paa Godøjsund og Peder Olsens Encke paa Neshafn, og til 8. qvestion at Lænsmanden Madtz Godøen bruger udj Store Godøen 1 Løb Smør Land Lægd. Ligesaa at ejeren til den her værende adelige Sæde gaard Hovland Hr: Major de Vahl har dette aar beboed gaarden. herom blev tings vidne udstæd.

Paa tilspørgende Svarede Almuen at den skydsende Almue dette Aar har af Fogden og Sorenskriveren nødt Deris betaling til og fra Tingene med 4 s: Miilen. herom blev tings vidne udstæd.

Viidere Svarede Almuen at hans Maj:t ingen første bøxler er tilfalden af det her i Skibreedet værende Strøe godz ½ Løb Smør ½ hud i Nedre Kleppe, men same har dette Aar væred øde. Ligesaa at deraf ej har væred Svared andet end Gressleje 64 s: jndeværende Aar, og at Fogden har anvendt al fliid paa at faae gaarden beboet, men der har ingen sig same villet antage. hvorom Tings vidne blev udstæd.

Opsiiderne paa gaardene Lande og Kleppe tilstod jnden Retten at dennem er gotgiordt for jndeværende [Aar] Skatterne af bemelte Deris afbrendte gaarder som det andet og siste frieheds Aar. hvorom tings vidne blev udstæd.

Odels Mandtalet saavelsom Restancen stoer (ope rum) blev dereftter oplæst og af alle ujmodsagt.

1760: 52b

Anno 1760 d: 9 Octbr: blev Retten sadt til Almindelig Høste Sage og Skatte tings holdelse med Ous Skibredes Almue paa Lundervig og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug

Rettes mænd Nafnl: Jon Sør Strønen, Jacob Bougstrand, Jacob Hougland, Lars Strønnen, Ole Strønen, Halvor Røtting, Ole Baarsen Strønen og Johannes Strønen. overværende Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Juel med Meenige tingsøgende Almue.

og som inted til Publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 10de October blev Retten atter Sadt paa bem:te tingstæd og betient med det i gaar anførdte Laug Rett,

da følgende Documenter bleve Læste
1te Kongel: Skiøde til Catharina Astrup afg: Iver Legangers Encke paa Løsnings Retten til 2 Løb:r 1 pd: 12 Mrk: Smør i gaarden Sundøen mod 36 rdlr:s betaling dat: 27 Oct: 1759.
2. Baar Olsen Mehuuses udgifne Obligation paa Capital 90 rd: til Engel Gitlesen Kulild mod 2 pd: 6 Mrk:rs underpant i Meehuus og 2 ½ p:Cto: Rentter. dat: 9 Oct: 1760.
3. Niels Torbiørnsen Søre Holmefiords udgifne Skiøde paa 1 pd: 20 Mrk:r Smør i Søre Holmefiord mod 45 rd: 6 s: til Erich Isachsen dat: 9 Oct: 1760.
4. Erick Isacksens udgifne bøxel Sedler in duplo paa 1 pd: 20 Mrk:r Smør i Søre Holmefiord til Niels Torbiørnsen mod Lovl: bøxel med Lejlendingens paateignede Revers paa den Eene. Dat: 9 Oct: 1760.
og 5te Eet Skifttebrev forretted paa gaaarden Houge Liuse Closters gods eftter afg: Madlj Samuels Datter, hvoreftter Sterfboets ejendom i gaarden Hiemdal 1 ½ Løb Smør eller 1 Løb Smør 1 Hud Vurderet 311 rd: 3 Mrk: er saaledes udlagt paa Enckemanden Vintzens Engelsen ½ Løb ½ hud for 139 rd: 3 Mrk: Døttrene Marita og Anna Vintzens Døttre hver ¼ Løb ¼ hud for 86 rd: Dat: 8 Maj 1760.

Dereftter blev Læst
Hans Excellence Hr: Stiftt befallings mand von Cicignons ordre til Hr: Fogden Juel at af Sundhord og Hardanger Fogderie skal betales for Tyvs og andre Delinqventers underholdning af de i amted underholdte saadane Persohner opløbende 264 rd: 7 s: den Summa 70 rd: 5 Mrk: 7 s: dateret 7 Oct: 1760.
et dito hans Excellences brev til Fogden angaaende at for de Spedalske som i Hospitalet er indkommet af Fogderierne skal betales 504 rd: af Bergenhuus amt, hvoraf Sundhord og Hardanger Fogderie er paalignet at udreede 137 rd: 1 Mrk: 7 s: dat: 7 Oct: 1760.

Odels Sagen anlagt af Steen Tvedt Contra Haldor Steensen Lønningdahl gaarden Løningdahls Røddig giørelse og aftrædelse betreffende som næstleden 9de September ved Eragtning til viidere behandling til i dag her paa tingstædet Lundervig Er udsadt, blev Foretaged, og betient med det bemelte 9de September paa Aastæden her i Protocollen tilførdte Laug Rett da baade begge Parter og Deris Fuldmægtiger Sisterede sig for Retten,
og hvorpaa Hoved Citantens Fuldmægtig, formedelst en vis Raison som skal afgiøres jgiennem det Højlovlige Rente Cammer, Fandt fornøden endnu at begiære anstand i Sagen til næst anstundende Almindelig Somerting, og det paa den Maade at Sagen til viidere behandling og illustration vorder foretaged paa Giøen den 2den ting Dag Ous Skibredes ting der vorder holdet.

Eragted

Sagen udsettes til begiærte tiid og Stæd, dog uden at nogen derudj nyder Varsel saasom same ansees ufornøden og tillige ville {med} føre ufornødne beckostninger med sig.

For Retten fremstillede sig Procurator Hans Giøen og gav til kjende at hand møder paa Hr: Concistorial Raad Gelmeidens Veigne, der til dette ting tiid og Stæd haver ladet indstefne Hr: Capitain Johan Ferdinand August Pritzier for Gields fordring eftter 2de Obligationer begge lydende paa Capital 84 rd: tilligemed Ræsterende Rentter til betaling skeer, og som Sagen er indstefnt med Skrifttl: Stefnemaal dat: 18 Sept: 1760, Saa producerede hand same som blev oplæst.

Den indstefnte Hr: Capit: Pritzier mødte icke ej heller nogen paa hans Veigne.

Procurator Giøen {fremstillede Stefne vidnerne} i Rettelagde den ergangne opsigelse dateret 23 Junj 1760. som blev oplæst.

Opsigelses Vidnerne Jon Larsen Søre Strønen og Jacob Halvorsen Indre Hougland beckræfttede ved Eed at de har for Hr: Capitain Pritzier næstl: 23 Junj forckyndet den i Rettelagde opsigelse.

Procurator Giøen begiærede Laug dag for Hr: Capitaine Pritzier.

Eragted.

Hr: Capitaine Johan Ferdinand August Pritzier gives som Lovl: Stefnt Laug Dag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Dereftter blev Læst

Hr: Consistorial Raad Gelmeidens bøxel Sedler til Siur Peders: paa 18 Mrk: Smør 1 giedskind i Hage mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa dend Eene dat: 7 Aug: 1760.

Der eftter blev [af] Almue svaret paa Hr: Fogdens sædvanlige 12 qvestioner saaledes som af de andre foregaaende Skibreders Almue svaret er undtagen til 6. qv: at herudj Skibredet findes ej fleere bord Sauger end den saakaldede Tøsse eller Houchenes Saug, hvormed ingen forandring dette Aar er skeed. Til 7. qv: at ingen af de omspurdte Persohner har i dette Aar opholdet sig her i Skibreedet. og til 8. qv: at Lænsmanden Hans Lundervig har brugt i Lundervig 2 Løber Smør Land Lægd. Herom blev tings vidne udstæd.

Om Ting Skydsen Svarede Almuen her som forige Skibreeder Svaret haver. hvorom tings vidne blev udstæd.

Odel Mandtallet

1760: 53

saavelsom Restancen stoer 97 rd: 3 Mrk: 15 s: blev dereftter oplæst og af alle ujmodsagt.

Til at betiene Retten som Laug Rettes mænd nestckomende aar 1760!! (1761) opnefnes følgende Jon Jonsen Hovland, Lars Nielsen ibm: Ole Endresen Sundøen, Ole Hansen ibm: Peder Jonsen ibm:, Niels Mortensen Lepsøen, Niels Vintzensen Lepsøen og Mons Hougland.

Anno 1760 d: 13 Oct: blev Retten til almindelig Høste Sage og Skatte ting Sadt paa gaarden Giøen for Strandvigs Skibreede og betient med eftterskrefne otte Eedsoren Laug Rettes mænd Nafnl: Ole Aarre, Niels Johansen Nordtvedt, Jon Pedersen Tomre, Ole Olsen Schiørsand, Ole Olsen Aarre, Abraham Olsen Aarre, Haldor Hansen Tvedte, Ole Toft i stæden for Jon Olsen Balleseim. Overværende Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med meenige Ting søgende Almue.

Hvornæst Allerunderdanigst blev læst den Kongl: Forordning hvorved alle fremmede glas Sorters indførsel i Danmrk: og Norge forbydes. Datteret Christiansborg Slot d: 25 Martj Ao: 1760.

Viidere blev Læst de 2de forhen paa Ous Skibredes ting Extraherede og Læste Stifttamtmandens breve til Fogden angaaende Delinqvent og Spedalske penge.

Dereftter blev Læst følgende Documenter

1te Kongel: Skiøde for Hr: General Major Christian Wilhelm Segelche paa Løsnings Retten til ½ Løb Smør ½ hud i gaarden Miaanes jmod 11 rd: 24 s:s betaling. Dateret 27 Oct: 1757.

2. Kongel: Skiøde til Capellanen Hr: Astrup paa Løsnings Retten til 1 pd: 18 Mrk: Smør 1 buckskd: i gaarden Schiørsand mod 12 rd: 48 skil: betaling dat: 27 Oct: 1759.

3. dito til Torckild Nielsen paa Løsnings Retten til 6 Mrk:r Smør i Qvernegaatte mod 13 rdlr: betaling datt: 1 April 1760.

4. dito til Niels Johansen paa Løsnings Retten til 12 Mrk:r Smør i Lille Baartvedt mod 13 rd: dat: 1te April 1760.

5. Thomes Jonsen Qvale med de fleres Skiøde til Anders Hansen paa 21 Mrk: Smør i Aachre mod 21 rd: dat: 3 Martj 1760.

6te Knud Hansen Neerhovdes udgifne Obligation til Lænsmanden Hans Hansen Lundervig paa Capital 98 rd: mod underpant i et pund 16 Mrk: Smør ½ hud i Neerhofde og 3 ½ proCento Renter. dat: 10 Oct: 1760.

7. Fridrick Danielsen Tuftes hans udgifne Obligation til Ole Andersen Schiørsand paa Capital 44 rd: jmod Pandt i 18 Mrk: Smør med og 18 Mrk: Smør 1 g:skd: overbøxlende gods i Tuft og 4 pro Cento Renter dat: 13 Oct: 1760.

8. Hr: Lieutenant Hartvig Carl Philup Segelches Obligation paa 90 rd: til Berje Femanger mod 5 pro Cento Rentter og underpant i Engevigen. dat: 25 Maj 1760.

9. Steen Steensen Houge og Anders Joensen Houge Deris med hinanden jndgangne Contract angaaende Een andeels brug i gaarden Houge dateret 13 Oct: 1760 in duplo.

10de Svercke Hansen Hiertnesses udgifne bøxel Sedler in duplo paa 30 Mrk: Smør i gaarden Lygre til Steen Samsonsen mod Lovl: bøxel med Lejlendingens paateignede Revers paa den Eene dateret 4 Novbr: 1759.

11te Jon Liothuns bøxel brev til Hr: Lieutenant Segelche paa en Qvern Stæ eller grund i Liothuns Elv ved Søen, hvor i Lieutenanten opbygger Qvern som bliver hans ejendom. dat: 13 Oct: 1760.

12. Skifttebrev forretted paa gaarden Foer eftter Samson Jonsen hvor eftter Sterfboets ejendomb 20 ½ Mrk: Smør i Foer for 20 rd: 3 Mrk. er udlagt saaledes Encken Anna 10 Mrk: Smør for 10 rd: Sønnerne Jon og Niels hver 4 Mrk: for 4 rd: og Datteren Inger 2 Mrk:r for 2 rd: begynt 8 Maj og Slutted 16 Aug: 1760. (Mrkn: I det utlagte manglar ½ Mrk: Smør for 3 Mrk:)

og 13de Skifttebrev forretted paa gaarden Houge Liuse Closters godz eftter Madli Samuels Datter hvoreftter Sterfboets ejendom 22 ½ Mrk: Smør i Store Balleseim for 56 rd: 1 Mrk: 8 s: hvoreftter Sterfboe Enckemanden Vintzens Engelsen same er udlagt. dat: 8 Maj 1760.

Formedelst Fogden med Skatternes Hævelse giorde anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen nest eftter d: 14 Oct: blev Retten atter sadt paa bemelte tingstæd og betient med det anførte Laug Rett.

For Retten fremckom Niels Johansen Nordtvedt og Lod Lyse Sin Odels Rett og penge Mangel til gaarden Tvedt beliggende i Strandvigs Skibreede og Skylder Aarlig med bøxel og herlighed 2 pd: 6 Mrk:r Smør alt til hans Rettes Confirmation i sin tiid, og til den Ende var begiærende at same hannem paa vedhørig Sort Papiir beskreven maatte meddeeles som bevilges.

Peder Qvale hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Anders Andersen Qvale fordie hand ej vil holde den jmellem dem oprettede forEening angaaende gaarden Qvales Deeling og Høsting samt for 2de tønder \Sæde/ Korn med meere omstændigheder saavelsom Processen at tilsvare.
Paa den indstefnte Anders Qvales Veigne som Self for Retten var tilstæde, mødte Procurator Hans Giøen og vedtog i denne Sag lovlig Stefnemaal, og lod dernæst tilføre at hand sc: bem:te

1760: 53b

Anders Qvale ej veed det ringeste sig at have forseet jmod sin forige Sviger Fader Peder Larsen Qvale, Men den af ham anlagde Sag jmod Citanten!! (Contra Parten) er idel opspunden og opfunden af bare Fortræd og ondskab, for der med at paaføre sin Sviger Søn udj adskillige Vanrygter, der er ellers opretted jmellem begge Parterne en Contract og forEening om gaardens deeling eller vilckaar som den gl: Peder Larsen skulle nyde til Lives ophold. udj det øvrige Reffererede Comparentens Principal sig til forbemelte, Contract, den hand ventede bliver Retten fortroet, Saa ville hand dog formode at Retten deraf udfinder hvad Enten Peder Qvale bør have lidet eller meget.
Citanten i Rettelagde {den} Copie af den omMoverede Contract dateret 2 Maj 1757 som blev oplæst.
Contra Citanten Sagde at hand vil aflegge Saligheds Eed paa at det foraar hand kom \ind/ til Citanten paa gaarden Qvale førdte hand med sig 4 tønder Sæde Korn som de felles opspisede.
Citanten sagde at naar Anders Qvale vil aflegge Eed paa sit angivende vil hand være dermed fornøyet og frafalde sine Prætensioner om de paastefnte 2 tønder Korn.
Den anbudne Eed aflagde Contra Parten derpaa jnden Retten.
Paa Rettens tilspørgende svarede Citanten at hand inted viidere beviis hafde at indlevere.
Contra Partens Fuldmægtig lod tilføre at som Citanten ej ringeste vidnesbyrd for Retten kand fremføre over de Poster som Contra Parten er indstefnt for; Saa paastod Comparenten at den oprettede Contract jmellem Parterne bør ved magt at blive, og Citanten Peder Qvale for hans ulovlige beskyldninger bør blive tilside sadt eftter Rettens billige Skiønsomhed. udj det øvrige indlod hand Sagen under Dom.
Formedelst den af Contra Parten inden Retten aflagde Eed, Frafalt Citanten Sagen.

Hans Hiertness og Anders Drageide haver paa Myntlingen Mette Andersdatters Veigne til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Ole Andersen der opholder sig paa Lille Balleseims grund, at lide Dom fordi hand haver holt virckelig forlovelse med bemelte qvinde Menniske, og siden f\?/r..slaget(?) fra hende, derom at anhøre vidnes byrd af Anders Nielsen Lille Balleseim og Anders Engelsen Store Balleseim, saavelsom Processen at tilsvare.
Indstefnte Ole Andersen mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,
Citanterne fremstillede Stefne vidnerne Peder Nielsen Biøndal og Johannes Nielsen Boten som beckræfttede ved Eed at de for 14 dage siden haver lovlig Stefnt Ole Andersen for hans boepæl lige eftter incaminationen.
Citanterne begiærede {vidnerne} det mødende vidne {af} fremckaldet til Eedlig vidnes byrds afleg i denne Sag. bemelte

1te Vidne Anders Nielsen Lille Balleseim aflagde derpaa Eed og provede at 3 uger eftter næstleden Paaske indfandt Indstefnte Ole Andersen sig først hos Engel Store Balleseim og dernest hos Deponenten med begiær de vilde være ham følgagtig /: som og skeede :/ til Naboe gaarden Selsvold, for at anhøre og bievære en ægteskabs foreening eller troelovelse jmellem hannem sc: Ole Andersen og berørte Mette Anders Datter, ved Deris anckomst til dito gaard hørdte og saae de at Ole Andersen og Methe Anders Datter eftter forhen skeede aftale som de begge tilstod, gav hinanden haand paa at de skulle indlade sig udj ægteskab tilsammen, hvilcken ægteskabs Contract blev Samtyckt saavel af hendes Svoger Johanes Olsen Selsvold som Søster Christie Anders Datter der er bemelte Johanes Selsvolds Huustroe, hvor hun da tiente og end nu tiener. hafde ej viidere at prove.

Citanterne begiærede den indstefnte Laug daged saavelsom vidnet Anders Engelsen Store Balleseim til næste Ting forelagt.

Eragted.

Den Lovlig Stefnte men absente Ole Andersen Lille Balleseim Og Anders Engelsen Store Balleseim gives Laug dag til næste ting at møde, den første for at indkomme med sit nødig agtende tilsvar, og den siste under Lovens falsmaal straf {for} sit Eedelige vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Jon Knudsen Nedre Echeland tilligemed sin antagne Fuldmægtig mødte for Retten og gav tilckiende at hand til dette

1760: 54

ting tiid og Stæd haver ved Skrifttl: Stefnemaal ladet indstefne sin Fader Knud Olsen og broderen Ole Knudsen Nedre Echeland, fordie at Citantens Fader haver ved trudsel afskrecket ham sin Odels Rett udj bemelte Gaard Nedre Echeland 1 Løb 9 Mrk:r Smør som Citanten paa sist holdte Sommerting jmod sin Villie haver udstæd et Skiøde brev paa same Odels og Aasæde Rett til sin broder Ole Knudsen og ej derfor beckomet eller oppebaaret ringeste Skillings Verdie eftter bemelte Stefnemaals indhold vil hand paastaae at same udstædde Skiøde maatte ved Dom blive Mortificeret, Kuldkasted og til Inted giort, samt Processens omckostninger at tilsvare med meere som Stefnemaalet ommelder, hvilcket blev i Rettelagt som blev oplæst. dernæst gav Citantens Fuldmægtig Retten tilkjende at Citanten haver, foruden de i Stefnemaalet anmelte Vidner ladet indstefne fleere Vidner udj Sagen til dens nermere oplysning nemlig Lars Olsen Helleland, Johanes Olsen ibm:, Ole Jonsen Foor og Jon Olsen Store Balleseim.

De indstefnte Knud Olsen Nedre Echeland og Søn Ole Knudsen mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag lovlig Stefnt. Af vidnerne indfandt sig jngen.

Thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Peder Nielsen Biøndahl og Johannes Botten [som] aflagde Eed at de for meer end 14 dage siden haver indstefnt alle indbemelte vidner, mens de 3de Mænd af Ous Skibreede Lars Olsen Helleland, Johanes Olsen ibm: og Nichlas Hatvig har ej nødt den varsel de følgel: Lov burde have, mens i den Stæd ej meer end noged over 14 dage.

Citantens Fuldmægtig Lod tilføre at som de indstefnte vidner nu icke Møder, saa begiærede hand af Retten ej alleene anstand i Sagen til førstckommende Sommerting, men end og at de indstefnte og udeblevne vidner maatte blive Laugdag forelagt til næste ting.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, da vidnerne saa mange som i Strandvig Skibreede er boende der alle har nødt Lovl: varsel, gives Laug [dag] til samme tiid at møde under Lovens \fals/ Maal, for at indkomme med Deris Eedelige vidnes byrd i Sagen. Hvad de 3de vidner som

uden tinglavet er boende og ej har nødt Lovlig varsel angaar, da paalegges Citanten i fald hand agter same at føre, ved Continuations Stefnemaal dennem at indkalde til næste ting.

Dereftter blev Læst
1te Giæstgiverne paa Servold Anders Hansen og Haldor Hansen Deris bevilling paa at Henrich Hoff paa Deris Veigne maae holde Ølsahl ved Strandvig. dateret 1te Oct: 1760.
2. Jon Joensen Liothuns udgifne Contract til sin Myntling Anders Olsen Lussand angaaende gaarden Liothuns brug dat: 14 Oct: 1760.
3. Steen Lygres udgifne Bøxel Seddel in duplo paa 1 Løb 9 Mrk: Smør i Hiertager til Jørgen Hansen med Lejlendingens paateignede Revers paa den Eene og Lovl: bøxel. dat: 6 Maj 1760.
4. Simen Øvre Echelands udgifne Obligation til Magdella Jans (Jons) Datter Øvre Echeland paa Capital 54 rd: 2 Mrk: 9 s: mod 3 proCto: Renter og Pant i Alt hvad hand ejer og ejendes vorder dat: 14 Oct: 1760.

Paa Fogdens tilspørgende svarede Almuen at opsideren paa gaarden Sandahl har dette Aar nødt alle Skatter saavelsom Leedingen gotgiort af den affeldte Skyld i bem:te gaard Ligesaa at gaarden ej saaledes er forbædret at den noged til aftagets forminskelse igien kand paalegges, hvorom tings vidne blev udstæd.

Paa Fogdens 12 sædvanlige qvestioner svarede dette Skibredes Almue ligesom forige Skibreders Almue svaret haver undtagen til 6. qv: at herudj Skibredet ej findes flere Sauger hvorpaa bord skiæres end Sundfiords, Femangers, Biøndahls og Reinersvigs Saug samt Schielbrigt, hvormed jngen forandring er skeed dette Aar, og til 8. qv: at Lænsmanden Hans Giøen bruger i Giøen 1 Løb 6 Mrk: Smør Land Lægd. hvorom blev tings vidne udstæd.

Om tings skydsen blev svared Ligesom forige Skibreder svaret haver, hvor om tings vidne blev udstæd.

Der

1760: 54b

eftter blev Restancen stoer 37 rd: 1 Mrk: 4 s: jtem Odels mandtallet oplæst som blev af alle ujmodsagt.

Dereftter blev Læst
Knud Olsen Nedre Echelands udgifne bøxel Seddel in duplo til Abraham Johansen paa et inden gieds!! (indengierds) paa Nedre Echelands bøe liggende Huus mands plads Stavene (Stuvene) Kaldet, hvoraf er udj fæste betalt 2 rd:, og skal af huusmanden svares 1 rd: 3 Mrk:s aarlig Grundeleje. Lejlendingens Revers teigned paa den Eene. dateret 14 Oct: 1760. mod denne bøxel Seddels tinglysning protesterede Jon Knudsen Nedre Echeland paa Grund at hand er ejer for den halvedeel i gaarden Nedre Echeland og paafølgelig berettiged at udstædde bøxel{en} \Seddelen/ tilligemed udgiveren og at nyde saavel den halve bøxel som \den aarl:/ Grundeleje eller Afgiftt siden Pladset er beliggende i Deris Felles ejendom.

Anno 1760 d: 17 October blev Retten til almindelig Høste Sage og Skatte tings holdelse med Strandebarms Skibreedes Almue Sadt paa Gaarden Øvre Waage og betient med

eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Torger Lille Fosse, Hans Rasmusen Linge, Lars Engedahlen, Ole Røe, Ole Homb, Siur Fosse, Ole Berge og Ole Øfsthuus. overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Juel med meenige Ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst den Kongl: Forordning og Stifttamtmandens 2de breve som ved Ous og Strandsvigs Tinge ere i Protocollen extraherede.

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang og jnted til publication fremckom, blev Retten til j Morgen ophævet.

Dagen næst eftter d: 18 Oct: blev Retten atter sadt og betient med det i gaar anførte Laug Rett paa forbemelte tingstæd.

Da først blev Læst
Peder Pedersen Svindlands udgifne Obligation til Anders Giertsen Kierevig paa Capital 50 rdlr: jmod underpandt ½ Løb Smør i Svilland. dateret 10 Julj 1760.
2. Gotskalck Mickelsen Fladebøes udgifne Obligation paa 70 rd: til sin Moder Magrethe Ols Datter paa Capital 70 rd: og underpant i 2 pd: 6 Mrk: Smør i Fladebøe uden Rentter. datteret 17 Oct: 1760.
3. Hans Hanssen Giøen med de fleres Skiøde paa 1 pd: 10 ½ Mrk: Smør [i gaarden ??] mod 69 rd: til Johannes Neernes dateret 10 Maj 1760.
4. Hans Hansen Holdhuus, hans Odels og penge Mangels Lysning til ½ Løb Smør i Store Fosse som Sølfest ejer og Baar bruger. datteret 14 Oct: 1760.

Fogden Hr: Andreas Juel hafde paa Justitziens Veigne til dette ting tiid og Stæd ved Muntlig varsel ladet indstefne Hans Olsen Siursetter til at Lide Dom til bøders udreedelse og Strafs Liidelse fordie hand den 6te Søndag eftter Trinitatis da hand gick til Guds bord, drack sig drucken. Til Vidner i Sagen er indstefnt Sogne Præsten Hr: Marcher, Klockeren Hr: Owe Brygmann og Haaver Tangeraas.
Den indstefnte Hans Olsen Siursetter mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag Lovl: Stefnt.
Fogden dereftter i Rettelagde 2de ham fra Sogne Præsten Hr: Marcher og Klockeren Ove Brygman udstædde Skrifttlige Vidnes byrd i Sagen den Eene dateret 6te October og den anden 15 Octbr: 1760, som et eftter andet blev oplæst
Den indstefnte hafde inted jmod de oplæste Skrifttlige Vidnes Byrde at indvende, men Spaar!! (tilstaar?) at hende!! (hand?) den ommelte dag {gick} da hand gick til Guds bord var drucken.
Fogden frafalt det øvrig indstefnte Vidne Haaver Tangeraas saasom hand anseer Sagen saa reent oplyst at same ej behøver viidere oplysning, og indlod Sagen under Dom følgelig Loven

Afsagt!

Da det fuldkommen er oplyst med det i Rette Komne Sogne Præsten Hr: Marchers og Klockeren Owe Brygmans Skrifttlige Vidnes byrde at den indstefnte Hans Olsen Siursetter, {har} den dag sc: den 6te Søndag eftter Trinitatis hand gick til Herrens Nadverd har været ganske drucken, Saa {til}Kjendes for Rett at bemelte Hans Olsen Siursetter bør følgelig Lovens 2 Bogs 5 Capt: 27 Art: {Udst} Staae aabenbare Skrifttemaal og des uden for den begangne forargelse udreede til Sognets huusarme 2 rd:, og Ligesaa oprette Fogden som Actor og Sorenskriveren som Dommer hver for deris haftte Møje \hver 1 rd: 3 Mrk:/ saavelsom Stefne Vidnerne, {hver 1 rdlr: 3 Mrk:} Fogden betaler med 2 Mrk: Det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Samson Larsen Traae hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Helje Larsen Traae fordie hand ej vil holde det Vilckaar hand udlovede at svare til Citanten den tiid hand kom til gaarden Traae, \for/ jndeværende aar, Ligesaa for Hans omgang med Citanten i hans underholdning med Mad og dricke samt opvartning, Derfor Dom at liide til Vilckaarets udreedelse

1760: 55

med meere og erstatte Processens omckostninger, samt at anhøre vidnes byrd af Guldbrand Nedre Waage, Helje Øvre Waage, Peder Traae, Johanes Houchenes og Sisselle Pedersdatter.
Den indstefnte Helje Traae mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Erick Baarsen Tvedt og Omund Nielsen Svindland som ved Eed beckræfttede at [de] for 14 dage siden haver indstefnt Helje Traae.
Anders Svindland Declarerede paa sin Fader Citanten Samson Traaes Veigne [og] var fornøjed med at Sagen bliver udsadt til næste ting, for jmidlertiid at erfahre om de ej som saa snær!! blods forvandte og besvogrede ej kand blive om de paastefnte Poster forEenede.

Eragted

Sagen udsettes eftter vedkommendes forlangende til næste ting.

De af Formynderen Lars Øvre Houchaas d: 17 October 1758 oplyste 25 rd: 3 Mrk: hans Myntling Iver Iversen Qvitesteen tilhørende, blev nu inden \Retten/ aabnet og bemelte Formynder levered siden same skal bruges til at indløse en hans Odels gaard Qvitesteen kaldet beliggende udj Jondals Skibreede i Hardanger Fogderje

Samson Larsen Øyerhafn hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Helje Larsen Traa fordie at hand ej vil betale Citanten 4 rd: som dependerer af en Ræst for den Løn hand af Helje Traaes Huustroe var tilstaaed den tiid hand tiente hende i Encke standen, derfor at lide Dom til betaling og erstatte Processens omckostning.
Den jndstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
Citanten fremstillede Stefne Vidnerne Baar Tvedt og Omund Svindland som ved Eed beckræfttede at de i dag 14 dage [siden] Lovl: har Stefnt Helje Waage!! (Traae) Liige eftter incaminationens formeld i hans Hustroes paahør.
Citanten maatte begiære Sagen til Sommertinget udsadt.

Eragted!

Sagen udsettes til næste ting, da den indstefnte haver at møde for at indkomme med sit nødig agtende tilsvar i Sagen.

Dereftter blev Læst
en Specification udstæd af Lænsmanden Hans Hansen Øvre Waage Over de Midler hans Huustroe Anna Tørres Datter indbragte i hans boe beløbende 137 rd: hvilcke hun eftter hans død skal beholde foruden de 200 rd: hun eftter den jmellem dem oprettede Contract skal have. dateret (ope rum)

Paa Fogdens fremsadte 12 qvestioner som ved Waags Skibreede i Protocollen forhen ordlydende er indført svarede dette Skibreedes Almue Ligesom forige Skibreeders Almue Svaret haver undtagen til 6te qvestion at herudj Skibreedet ej findes fleere Sauger hvor paa bord Skiæres end Femstenevigs, Ness, Rørvig, Torsnes, Kysnes, Aarvig, Echenes, Aachre, Svindland, Øyerhafns, Dybslands og Westervigs Sauger, hvormed ingen forandring siden forige aar er Skeed. Til 7. qv: at af de omspurdte Persohner findes ingen fleer end den for de

Reisendes fornødenhed beskickede Giæstgiver paa Giermunshafn Thomas Weiner som har holt Logementer og forpflegnings vahrer for de Reisende og Til 8. qv: at Lænsmanden Hans Hansen Waage har dette som forige Aar brugt i gaarden Øvre Waage Land Lægd 1 Løb 18 Mrk: Smør. Herom blev tingsvidne udstæd.

Angaaende ting Skydsen svarede Almuen som paa forige tinge, hvor om tings vidne blev udstæd.

Paa Fogdens tilspørgende svarede Lænsmanden og Almuen at opsiderne paa aftags gaardene Neerhuus og Gierde er af Fogden for indeværende Aar gotgiort alle slags Skatter af den affeldte Skyld i bemelte gaarde, og at de ej saaledes er forbædret at dennem noged til aftagenes forminskelse igien kand paalegges. herom tingsvidne blev udstæd.

Dereftter blev Odels mandtallet og Restancen stoer for dette Skibreede 48 rd: 2 Mrk: 5 s: oplæst og af alle ujmodsagt.

Til at betjene Retten som Laug Rettes mænd næstkomende Aar blev udnefnt følgende: Aad Hafneraas, Mons Lie, Peder Ness, Peder Nielsen ibm:, Lars Teigland, Hans Rasmusen Berje, Jon Brue og Ole Pedersen Brue.

Gotskalck Pedersen Giære anviste i Retten Fællen af 1 Voxen Biørn som var Skudt i Torsnes Marck, hvilcket Almuen beckræftede, Thi betalte Fogden ham Skudpengene 2 rd:

Som jngen Viidere hafde ved tinget at bestille blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1760 d: 11 November blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Qvindherretz Skibreedes Almue paa Møchlebust og Retten betjent med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Svend Døsseland, Knud ibm:, Torgier ibm:, Jens Museland, Gabriel Feedt, Giert Kierland, Povel ibm: og Iver Helvig, overværende Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Juel med meenige Ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst den Kongl: Forordning og Stifttamtmandens breve som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocol forhen ere Extraherede.

1760: 55b

Derefter blev Læst følgende Documenter

1te Sr: Kierulfs paa Doctor og Biskop Pontoppidans [veigne] udgifne bøxel Seddel til Ole Johansen paa 1 Spand Smør og ¼ hud i gaarden Natterstad mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene dat: 25 febr: 1760.

2. Hr: Krigs Commissaire Dahls bøxel Sedler in duplo til Lars Brynildsen paa 1 Løb Smør i Lille Fusch mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene. dateret 31 Oct: 1760.

3. Forvalter Elchiers udgifne bøxel Sedler in duplo paa 12 Mrk:r Smør Qvindherrets Kircke tilhørig i Lille Fusch til Lars Brynildsen. dat: 2 Janu: 1760.

4. Hr: Proust Nygaards udgifne bestaling til Anders Engebretsen Fuglebergs Støen paa at være Skoele holder i Qvindherrets Præstegield. dat: 28 Oct: 1760.

5. Knud Grødstøls udgifne Skiøde paa 1 Løb(?) (Pund?) 9 Mrk: Smør i Kaldestad til Torckel Nielsen mod 27 rd: 3 Mrk: dat: 3 Martj 1760.
og 6. Forvalteren til Rosendahls godz Sr: Søren Elchiers fredlysning over Eendeel Rosendals godses gaarders Skouge dat: 4 Oct: 1760.

Dereftter blev opbudet Myntlingen Marithe Knuds Datters Leithes Arve Midler 7 rd: 5 Mrk: 13 s: med forspørgelse om nogen same mod Suffisant Pandt og Lovl: Rentter ville antage, og som jngen indfandt sig, blev pengene i en Stri Klud forseiglet, og pengene til Torckel Kaldestad paa Knud Leithes veigne tilbageleveret.

Dereftter blev de sædvanlige 12 qvestioner til Tings vidnes erholdelse for Almuen fremsadt, hvortil Almuen svarede som ved de andre Skibreder til Eendeel Poster er anført og til 6te 7. og 8. qvestion Ligesom næstforige Aar som i Protocollen her foran fol: 2 er anført. herom blev tings vidne udstæd.

Paa Fogdens tilspørgende Svarede Lænsmanden og Almuen at opsiderne paa Aftags Gaarderne Møchelbust og Kierland er gotgiort alle slags Skatter af den affeldte Skyld i bemelte gaarder, saa og at bem:te gaarde ej saa meged er forbædret at dennem noged til aftagenes Forminskelse igien kand paalegges. herom blev tings vidne udstæd.

Dereftter blev Odels Mandtallet samt Skyds tings vidnet examineret samt Restancen for Skibreedet Stoer (ope rum) oplæst, hvortil Almuen Svarede at som derudj er anført er Rigtig og uimodsigelig.

Anno 1760 d: 14 November, blev Retten Sadt paa Ting stædet Gielmervig til Almindelig Høste Sage og Skatte tings holdelse med Schonevig Skibrede og betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nefnl: Arne Ebne, Baar Axland, Lars Steensen Ebne, Ole Nielsen Løvigen, Hans Molnes, Niels Taraldsøen, Jon Sandvig, og Lars Mit Ebne. Overværende i Retten Fogden Velædle Hr: Juel med Meenige tingsøgende Almue.

Læst dereftter den Kongel: Forrodning saavelsom Stifttamtmandens breve som paa forige tinge ere læste.

Fogden hafde til dette ting paa Justitsiens Veigne Ladet indstefne Halvor Ericksen Tielmeland fordie at hand ej antager tiæniste og bruger Handel. Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.
Den indstefnte mødte eftter paaraab og tilstod at være i denne Sag Lovl: Stefnt. Ligesaa sagde hand at hand troer at hand vel jndeværende Aar kunde have faaed tiæniste, mens hand har ej søgt der eftter. \Ligesaa brugt en liden Handel./
Fogden paastoed Dom i Sagen eftter Forordningen.
Eragted
Sagen optages til Doms til j Morgen.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Lars Haldorsen yttre Matre fordie at hand gaar Leedig og ej vil antage tiæniste derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning Skadesløs, samt at anhøre herom vidnes byrd af sine Forældre Haldor Matre og Lisbet Matre.
Den indstefnte Lars Haldorsen Matre mødte icke eftter paaraab.

Thi fremstod Stefne vidnerne Anders Storhoug og Gudmund Leervig, som ved Eed beckræfttede at de for meer end 14 dage siden Lovl: haver Stefnt Lars Haldorsen Matre Ligesom incaminationen ommelder, Ligesaa Vidnerne Haldor og Lisbet Matre under Falsmaal Deris forcklaring i Sagen at aflegge.

1te Vidne Haldor Matre aflagde Eed og provede: at den indstefnte Lars Haldorsen som er hans Søn tienner Deponenten\s/ {det halve Aar og det andet halve Aar tjenner} Naboe Torckel Dahlen \det halve Aar/ og det andet halve Aar er hand hos ham saa ofte hand befaller det, mens den øvrige tiid er hand hos andre, og hvad belønning hand nyder derfor, beholder hand Self.

Fogden begiæ-

1760: 56

rede den udeblevne Lars yttre Matre Lougdaget og vidnet Lisbet Matre forelagt til næste ting.

Eragted.

Den Lovl: Stefnte men Absente Lars yttre Matre saavelsom vidnet Lisbet Matre gives Laug dag til næste ting at møde, den første for at indkomme med sit nødig agtende tilsvar i Sagen, og den siste under Lovens Falsmaal sit Eedelige Vidnesbyrd at aflegge.

Viidere hafde Stædets Foged ladet indstefne Johanes Knudsen Indre Matre fordie at hand ej vil antage tieniste, mens gaar derjmod Leedig, derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger, samt anhøre Vidnes byrd af Forældrene Tieran Jonsen og Udna Wiers Datter Matre

Den indstefnte Johannes Knudsen Matre mødte ej eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne. ej heller mødte vidnerne eftter paaraab.

Thi fremstod Stefne vidnerne Anders Storhoug og Gudmund Leervig som ved [Eed] beckræftede at have for 14 dage siden Lovl: Stefnt Johannes Matre Lige eftter inCaminationen samt vidnerne under Falsmaal Deris Forcklaring i Sagen at aflegge.

Fogden begiærede Sagen til Sommer tinged udsadt.

Eragted

Johannes Knudsen Matre samt Tjeran og Udna Matre som Lovlig Stefnte, gives Laug dag til næste ting \at møde/, den første med sit tilsvar og de siste under Falsmaal Deris Eedelige vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Helje Sævereide for udtalte Skields ord og Haardrag mod Mads Christophersen Bierchestrand, derfor Dom at Liide til bøders udredelse og denne Processes omckostning, samt at anhøre vidnes byrd af Lars Olsen Sævereid, Giertru Tollefs Datter Løvereid og Johannes Halvorsen Sævereide.

Den indstefnte Helje Sævereide mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne, ej heller indfandt sig nogen af vidnerne, hvoraf 2det Vidne Giertrue Tollefs datter Louereid er uden Tinglaved boende.

Stefne vidnerne Lars Wisekier og Ole Schaalnes aflagde Eed at de for 14 dage siiden Lovl: haver Stefnt Helje Sævereid som oven indført er, Ligesaa Vidnerne.

Fogden begiærede Sagen til Sommertinged udsadt og vedkommende forelagt og Laug daged til same tiid.

Eragted!

Helje Sævereid som Lougl: Stefnt gives Laug dag til næste ting at indkomme med sit tilsvar. Til same tiid forelegges vidnerne Lars Olsen Sævereid og Johannes Halvorsen Sævereid, under Fals maal Deris forcklaring i Sagen at aflegge. Vidnet Giertru Løvereid som uden for Ting Lauget boende, besørger Actor \paa/ Lovlig Maade indkaldet.

Formedelst aftenens paackomme blev Retten til j Morgen ophævet.

Dagen nesteftter d: 15 November blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd og betjent med det Gaars dagen anførte Laug Rett.

Hvorda blev Læst følgende Particulaire Documenter
1te Skifttebrev forretted paa Gaarden Tvedt eftter Hactor Omundsen, hvoreftter Holmedals og Schonevigs samt Aachre Kircker den første Taxeret 400 rd: og de 2de sidste for 250 rd: er saaleedes blevet uddeelet saaleedes Encken Inger Wiers datter i {Tvedt} Holmedals Kircke 90 rd: og udj Schonevigs og Aachre Kircker 200 rd: ælste Søn Omund (Amund) Hagtorsen i Holmedals Kircke 92 rd: 2. Søn Lars i Holmedals Kircke 62 rd: 3 Mrk: og i Schonevigs og Aachre Kircker 14 rd: 3 Mrk: yngste Søn Hacktor Ligesaa i Holmedals Kircke 62 rd: 3 Mrk: og i Schonevigs og Aachre Kircker 14 rd: 3 Mrk: ælste Datter Ingeborg Hactors Datter i Holmedals Kircke 31 rd: og i Schonevigs og Aachre do: 7 rd: 2. Datter Ligesaa og yngste Datter Ligesaa datt: 21 Maj 1760.
2. Skiftebrev eftter Erich Tielmeland, hvoreftter Sterfboets ejendom 1 Løb 1 pd: 12 Mrk:r Smør ½ hud i Tielmeland for 126 rd: er saaledes udlagt. Lars Olsen Sævereid 1 Løb 9 Mrk:r Smør ½ hud for 99 rd: Halvor Ericksen 20 Mrk: Smør for 20 rd: og Jacob Jacobsen 7 Mrk:r Smør for 7 rd: dat: 8 Nov: 1760.
3. Læst til Morti-

1760: 56b

fication Lars Tungesvigs udgifne Obligation til Ole Jenssen Ersland paa 230 rd: er eftter Creditors qvittering af 2 Janu: 1760 betalt.
4. Iver Tieransen Schaalnesses Declarations Skriftt angaaende Løvigen, hvoreftter Ole Nielsen bliver Odels mand til gaarden Løvigen. dat: 31 Dec: 1759.
5. Hagtor Heinesens Skiøde paa gaarden Tielmeland udstæd af Lars Sævereid med fleere mod 126 rdlr: betaling. dat: 14 Nov: 1760.
6. Ølver Holmedals udgifne Obligation til Lars Hacktorsen Tvedt og Formynder Gotskalck Schiold paa Capital 80 rd: jmod 4 proCto: Renter og underpant i 2 Løber 9 Mrk:r Smør i Holmedal dat: 14 Nov: 1760.
7. Inger Wiers Datter Tvedts med de fleres Skiøde paa Holmedals Kircke til Amund Hagtorsen paa Holmedals Kircke mod 400 rd: dat: 29 Oct: 1760.
8de Siur Tungesvigs Obligation udstæd til Ole Nielsen Ohnerim paa Capital 265 rd:, Læst til Mortification eftter Creditors paateigning Af 3 Martj 1760. Dat: 17 Junj 1752.
9. Gotskalck Halvorsen Schiold og de fleeres Skiøde paa \en Andeel udj/ Schaanevigs {og Aachre} \og Aachre/ Kircker til Deris Schviger Moder Inger Wiers Datter {paa} mod 50 rd: betaling dat: 27 Oct: 1760.
10de Inger Wiers datter Tvedts Skiøde paa Aachre Kircke til hendes 2de Sønner Lars og Hacktor Hagtor sønner mod 210 rdlr: betaling dat: 28 Oct: 1760.
11. Inger Wiers Datters Obligation udstæd af Gotskalck Skiold og Mads Erritzland paa Deris Myntlinger Lars og [Hacktor] Hagtor Sønners Veigne paa Capital 210 rd: jmod underpant i Aachre Kircke. dat: 29 Oct: 1760.
12. Inger Wiers Datters Tvedts Skiøde paa Schonnevigs Hoved Kircke til Snedkeren Olaves Petersen Qvam mod 47 rdlr:s betaling. dat: 14 Nov: 1760.

Dereftter blev udj den fra gaars dagen opsadte Sag anlagt af Fogden Contra Halvor Ericksen Tielmeland, saaledes Dømt og

Afsagt!

Halvor Ericksen Tielmeland som har tilstaaed det paastefnte, hand bør at udreede til Præstegieldets Fattige 2 rd: 3 Mrk: jtem til Rettens betjente for haftte umage jbereignet Stefnepenge 2 rd: 3 Mrk:, som udreedes og eftterckomes paa Lovl: Maade.

Sogne Præsten til Etne Præstegield Velærværdige Hr: Hegelund hafde til et Tings vidnes erholdelse til dette ting tiid og Stæd med {Muntlig} Skrifttlig Stefnemaal ladet indckalde bonde Manden Torckel Indre Ness for at forcklare om hand ej sistl: 11te Augustj da hans Vej faldt over Etne Field foreckom nogen som Reed paa en Hr: Hegelunds tilhørende Graae hoppe, med Viidere Stefnemaalet omformelder, som blev i Retten anvist. bemelte Stefnemaal dateret 31 Oct: sistl: blev oplæst.

Den indstefnte Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.

Og som der paa Stefnemaalet er teignet {for} af Lænsmand og Mænd Lovl: Forckyndelse for den indstefnte.

Hr: Hegelund lod begiære den indstefnte til næste ting forelagt.

Eragted

Torckel Ness forelegges til næste ting at møde for at indkomme med sit Eedelige vidnes byrd alt under Lovens falsmaals Straf.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Peder Pedersen Toftekalven til at Lide Dom til bøders udreedelse og erstattelse for Processens omckostning samt at anhøre Vidnes byrd af Lars Sævereid og Omund Tvedt alt for begangne Slagsmaal paa Tøris Storhoug.

Den indstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.

Stefne vidnerne Anders Storhoug og Gudmund Leervig beckræfttede at de \haver/ Lovl: Stefnt Peder Toftekalven Lige som incaminationen omformelder.

Vidnerne Lars Sævereid og Omund Tvedt mødte begge, hvor af fremstod

1te Vidne Lars Sævereid aflagde Eed og provede inted til Sagens oplysning.

2. Vidne Amund Tvedt aflagde Eed og provede at næstleden Sommer da Deponenten tillige med Peder Toftekalven og Tøris Storhoug samt første vidne gick i følgeskab med hin anden fra Tingstædet Sioe, Saae Vidnet at Peder Toftekalven uden minste aarsag {af} gick hen og Slog Tøris Storhoug under øret saaledes at Tørris Storhoug faldt {hal} hoved grus til Jorden, hafde ej viidere at prove.

Fogden begiærede Anstand i Sagen til næste ting for at faae Sagen bædre oplyst.

Eragted

den lovlig Stefnte Peder Toftekalven gives Laug dag til næste ting at

1760: 57

møde for at indkomme med sit nødig agtende tilsvar i Sagen.

Dereftter blev Hr: Fogdens tings vidner examineret, hvortil blev Svaret som forige Aar, saavelsom til den 12te Post udj det Ordinaire Tings vidne Ligesom de forige Skibreeders Almue Svaret og forcklaret haver.

Restancen stoer (ope rum) for Skibreedet saavelsom Odels mandtallet blev examineret, og af alle ujmodsagt.

Som jngen viidere ved Tinget hafde at forrette, blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1760 d: 18 Nov: blev Almindelig Høste Sage og Skatte Ting holdet med Etne Skibreedes Almue paa Fittie, og Retten betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Christen Frette, Niels ibm:, Samuel Haaim, Mons Flochetvedt, Ole Haaimsnes, Jacob Echrem, Tord ibm: og Tjeran Flaaten. Overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Juel med Meenige tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og Hørsomst blev den Kongel: Forordning og Stifttamtmandens breve som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll forhen Extraherede.

Som jndted til Publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 19 November blev Rettens atter sadt paa bemelte Tingstæd og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

da først blev Læst følgende Documenter saasom
1te Aldvald Hamres udgifne bøxel Seddel in duplo til Johanes Siursen paa 1 ½ Løb Smør i gaarden Støle mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene. Datteret 18 Nov: 1760.
2. Jomfrue Camstrupernes Skiøde paa 1 ½ Løb Smør 1 tønde Korn udj gaarden Kamboe til Ole Hansen Fatland mod 450 rd: dat: 2 Oct: 1760.

Vintzens Galtung af Fieldbergs Skibreede gav til kjende at hand paa sin Datter Karj Vintzens Datters Veigne haver til dette ting tiid og Stæd til et Tingsvidnes erholdelse, med mundtlig varsel ladet indstefne Johannes Larsen Fieldet af Wigedals Skibrede i Ryefølche Fogderie til at anhøre Vidnes byrd af Christen Hansen Frette og Gotskalck Halvorsen Schiold angaaende de Skiels ord hand har udtalt over bemelte Karj Vintzens Datter i bonde Manden Ole Gieres Huus næstleden Aars Høst.
Den jndstefnte Johanes Larsen Fieldet mødte for Retten og tilstod i denne Tings vidne Sag at være Lovl: Stefnt.
Citanten begiærede sine Vidner som møder fremckaldet med begiær de maatte Eedtages og examineres.
eftter at foran indførte var tilførdt Declarerede Citanten Vintzens Galtung at Sagen er blevet saaledes mellem Dennem Deporteret. og hvorpaa Johannes Larsen Fieldet Declarerede, at hand paa Karj Vintzens Datters Persohn Gode Nafn og Røgte har inted at sige, men agter og anseer hende for en Skickelig og ærlig pige, og som hand i overiilelse har talt nogen ord som hende kunde være Vidderlig Saa {igien} tager hand same, og for de beckostninger som til Sagens Driftt har medgaaet erbyder hand at betale 4 rd: 4 Mrk: 8 s: om Citanten same vil modtage, som Vintzens Galtung modtog, hvormed Sagen blev Debarteret!! (Deporteret).

Jon Tollefsen Ramme hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne sin broder Erick Tollefsen Ramme at anhøre Vidnes byrd af Biørn og Ingeborg Ramme angaaende de Skields ord hand over Citanten har ladet falde, derfor Dom at lide og erstatte Processens omckostninger.
Den indstefnte Erick Ramme mødte icke ej heller nogen paa hans Veigne. Mens vidnerne mødte og tilstod Lovl: Stefnemaal.

Citanten fremstillede Stefne vidnerne Jens Skaffer og Christen Støle som ved Eed beckræfttede at de for 14 dage siden Lovl: haver indstefnt Erick Rame Ligesom oven indført er.
Citanten begiærede Vidnerne fremckaldet til Eeds aflæg og Vidnes byrds udsagn.
1te Vidne Biørn Tollefsen Rame aflagde [Eed] og provede

1760: 57b

at næstleden Sommer \en/ dag eftter Olsog da vidnet tillige med fleere var samen paa Gaarden Ramme, hørdte hand at Jon Ramme og hans broder Erick Ramme kom i en Slags trette med hin anden, hvorpaa Erick Rame sagde til Citanten Jeg Mæter dig for dine Kieringe Skillinger din Kieltring, hafde ej viidere \at/ prove uden at Vidnet sagde de begge vare besckiencket.
2. Vidne Ingeborg Ramme aflagde Eed og provede Eenstemmig med første Vidne med dette tillæg at Erick Ramme same tiid udskieldede Citanten tillige for en Tyv.
Citanten begiærede Sagen til Sommertinget udsadt og til same tiid Erick Ramme Laug daget.

Eragted!

Den Lovl: Stefnte men absente Erick Tollefsen Ramme gives Laug dag til næste ting at møde, for at indkomme med sit nødig agtende tilsvar i Sagen.

Dereftter blev den fra Sommertinget udsadte Sag af Siur Abelsen \Tesdal/ indstefnt Contra Jacob Ouestad, Overlast betreffende, paaraabt, da Citanten saavelsom Jacob Ouestad begge mødte, og hvoraf Jacob Ouestad tilkjendegav at hand i Sagen haver Contra Stefnt Siur Abelsen Tesdal til at anhøre Vidnes byrd af Jacob Nesse og Torbiørn Kaldem angaaende det før omprovede Slagsmaal.
{Den ind} Citanten Siur Abelsen tilstod at være i denne Sag Contra Stefnt.
Vidnerne mødte. Jacob Ouestad begiærede Vidnerne fremckaldet. hvoraf
1te Vidne Jacob Nesse aflagde Eed og provede at den ommelte tiid paa gaarden Berge saae Deponenten Siur Tesdahl bar en Stock i Haanden, men ej at Siur Tesdahl slog Jacob Ouestad der med, hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Torbiørn Kaldem aflagde Eed og hafde ej noged i Sagen at prove.
Citanten Siur Abelsen Tesdahl begiærede Dom i Sagen
Vederparten hafde icke fleere Vidner.

Afsagt

Som her inden Retten ved Eedelige Vidner er oplyst at Jacob Ouestad udj vreed hue har ved slag og Jord Skuv overfaldet Citanten Siur Abelsen Tesdal, Saa bør Jacob Ouestad følgelig Lovens 6te Bogs 7 Capt: 8 Art: betale til Hans Kongl: Maj:ts Cassa 3de 6 Lod Sølf som er 9 rd: udj Slagsmaals bøder, og des uden til Citanten udj Processens omkostninger 2 ½ rd:, alt at udreedes og eftterckommes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under viidere Lovlig adferd. Hvorjmod Contra Citantens ancke jmod Citanten ej kand Kastes under Reflection eller ansvar for Citanten eftterdie den er uden beviis.

Tosten Ousvog i Rette æskede sin Sag Contra Tieran Ousvog angaaende Marcke Steenernes forfløttelse, og beskyldninger angaaende Høe Slaatte over same alt paa Ousvog.
Den indstefnte Tjeran Ousvog mødte icke eftter paaraab, Men Citanten begiærede Dom i Sagen.

Afsagt

Det er beviist at Tieran Ousvog haver ved Høe Slaatt over Marcke skiel, tilføjed Citanten Tosten Ousvog \Skade/ for 6 s: Ligesaa at Tjeran Ousvog haver beskyldt Citanten for

følgende ubeqvemne ord sc: jeg har Staaet paa mit bare Liv for dig og du har forandret Mercke Paalerne, Thi Kjendes for Rett at Citanten bør betales saavel for bemelte Græs værd 6 s:, som Processens omckostninger der Considereres til 2 ½ rd:, Ligesom og Tjeran Ousvog for de faldne ubeqvemme ord der icke skal Gravere Citanten i noged tilfælde, pligtes til udj andledning af Lovens 6te bogs 21 Cap: 4 art: udj bøder at betale til Stædets Fattige Huus Arme Mennisker 1 rd: Det paadømte udredes og eftterckommes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under viidere Lovl: adferd.

Jon Larsen Schielsvold fremckom for Retten og Lod Lyse for sin Søn Otte Henrich Jonsen, Odels og penge mangel til gaarden Ohnesteen Skyldende 1 Løb 9 Mrk:r Smør hvilcket hand agter at indløse saasnart hand {til}ckommer til den alder og

1760: 58

Maturite at hand gaarde brug kand forestaae, alt fra Itzige ejer hans Far broder Ole Larsen. Jon Schieldsvold begiærede {sig} herom en attest af Retten sig beskreven meddeelt som blev bevilget.

Dernæst blev Læst følgende Documenter
1te Erick Schieldals udgifne Obligation til Helje Sævereid paa Capital 200 rd: jmod Pandt i 2 Løber Smør 8 spd: Korn i Schieldal og 4 rdlr: i Renter af Hundrede dat: 18 Nov: 1760.
2. Tord Haavigs Skiøde paa 19 ¾ Mrk: Smør ¼ td: Korn i Kaldem til Lars Abelsen mod 14 rd: 2 Mrk: 4 s: dat: 19de Nov: 1760.
3. Fogden Juels udgifne bøxel Sedel til Torsten Ouestad paa 1 Løb 18 Mrk:r Smør i Ouestad Christiansands Lectorats Gods paa Lifs tiid mod Lovl: bøxel dat: 19 Nov: 1760.
4. Velbemelte Fogeds bøxel Seddel til Johanes Nielsen paa 1 pd: 21 Mrk:r i Grindem mod Lovl: bøxel. dat: 19 Nov: 1760.
5. Torckel Wees Declarations og Gavebrev til Anders Andersen dat: 19 Nov: 1760.
6. Kirsten Wallentinsens udgifne Skiøde til Hr: Krigs Commissaire Mathias Dahl paa en anpart af Etnes Konge tjende mod 50 rd: dat: 17 Maj 1760.

Der eftter blev Fogdens tingsvidner examineret og hvor til blev Svaret som følger.

Paa Fogdens tilspørgende om Hans Maj:t jndeværende aar er tilfalden nogen første bøxler af Strøe Godset i gaarden Grindem, Svarede Almuen Nej. hvorom tings vidne blev udstæd.

Ligesaa Svarede Almuen paa Fogdens tilspørgende at opsiiderne paa gaarden Grindem er gotgiort Landskylden af den 1 Løb Smør 9 Spand Korn som i same gaard er affelt for jndeværende Aar. hvorom Tings vidne Ligeledes udstædes

Paa Viidere tilspørgende Svarede Lænsmanden at alle opsiiderne paa de approberede aftags gaarder her i Skibreedet er af Fogden gotgiort alle de bevilgede Skatter af den affeldte Skyld for dette jndeværende Aar, hvorom Tings vidne blev udstæd.

Til de 12 Poster i det Ordinaire Tings vidne hvilcke alle ved Waags Skibreedes ting i denne Protocoll er anført, Svarede Almuen dette som næstl: aar og til den 12te Post Ligesom de forige Skibreeders Almue Svaret haver, Ligesaa om Ting Skydsen om alt blev Tings vidner udstæd.

Odels mandtallet saavelsom Restancen for Skibreedet stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt. Tings vidne blev derom paa et hvert Separatim udstæd.

Som jngen viidere ved tinged hafde at forrette, blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1760 d: 21 Novemer!! blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Fieldbergs Skibreedes Almue paa Killesvig og Retten betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Baar Dørem, Christen Nore Stumoe, Peder Hixdahl, Povel Hejebøe, Jon Klungland, Halvor Nerim, Goute Nerim og Steen Nerim. Overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Juel med Meenige ting søgende Almue.

Hvor næst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst den Kongl: Forordning og Høj øvrigheds ordre som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocol forhen ere Extraherede.

Formedelst jnted til Publication frem kom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen næst eftter d: 22 November blev Retten atter sadt paa bemelte Ting stæd, og betjent med det gaars Dagen anførte Laug Rett.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd paa Justitsiens Veigne med Muntlig varsel ladet indstefne Thomas Johansen Røe for begangne Lejermaal med qvinde Mennisket Brita Johans Datter der for begge at Lide Dom og til at udreede bøder og Strafs Lidelse fordie at de same Gierning haver begaaet forinden den førstes Confirmation.
De indstefnte begge mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag som ovenmelt Lovlig Stefnt Ligesom og at have begaaet den paastefnte Forseelse med hin anden. Desligeste Declarerede Qvinde Mennisket at hun forjnden gierningen blev begaaed hafde været til Confirmation, Mens hand sagde at være siden den \tid/ blevet Confirmeret. de sagde ellers at hun er 24 og hand 19 aar og Endelig Declarerede at de haver begge udstaaed Kirckens Disciplin.
Almuen forcklarede

1760: 58b

i andledning af det Retten jnden Retten af berørte Qvinde Menniskes Taabelige opførsel observerede paa tilspørgelse at hun er overstadig Stille af væsen og daabelig!!, hun har ellers {til dato} ført Indtil den begangne forseelse blev begaaet, et stille og andstændig væsen.
Actor i andledning af at hand icke hafde erholdt Stædets Sogne Præstes Kundskabs Liste baade om den begangne Forseelse saa og om de indstefnte er hin anden beslægted, maatte begiære Sagen udsadt til næste ting for samme da at producere.
Eragted!
Sagen udsettes til Somertinged, da de paagieldende haver at møde for at anhøre Dom.

Viidere hafde Fogden til dette ting paa Justitziens Veigne med Muntlig varsel ladet indstefne Sævri Johansen Frønsdal som uConfirmeret for begangne Lejermaal med pigen Sirj Gundersd: Frønsdahl, derfor Dom at Liide til bøders udreedelse og undgieldelse eftter Forordningen.

De indstefnte mødte begge for Retten og tilstod at være i denne Sag Lovlig Stefnt, Desligeste at de haver med hin anden begaaed den paastefnte Barne Aufling, og at hun har været til Confirmation, Mens hand icke Ligesaa at hun er 31 Aar {gl:} og hand 19 Aar gamel og Endelig at hun Kom i Barsel Sæng Sante Hans dags tiider næstl:

Actor i Rettelagde Stædets Sogne Præstes attest af 17 Novbr: sistleden som blev oplæst.

Paa Actors tilspørgende Svarede den ting søgende Almue at de indstefnte icke er hinanden beslægted.

De indstefnte Svarede paa Rettens tilspørgende at den begangne forseelse ej er Skeed under ægteskabs Løftte.

Actor begiærede Dom til bøders udreedelse og Kroppe Straf for og over de indstefnte.

Afsagt!

Som det inden Retten ej alleene er tilstaaed, men end og ved Stædets Sogne Præstes Kundskabs Liste beviist saavel at Sævri Johansen Frønsdahl og Sirj Gunders Datter ibm: med hin anden har begaaed Lejermaal {og b} uden ægteskabs Løftte auflet Barn Som og at Drengen bemelte Sævri Johansen ej end nu er bleven Confirmeret i sin Daabes Pagt, Saa i følge den Kongl: allernaadigste Forordning under 2 September 1745. Kiendes for Rett at dito Sævri Johansen og Sirj Gunders Datter, bør til Actor betale Deris Lejermaals bøder hand 12 og hun 6 rd:, Ligesom de og begge bør og skal henbringes til det Bergensche Manufactur huus, for der {udj} \at/ arbeide ½ aar. Endelig tilpligtes berørte Dreng saa snart hand har været til Confirmation at udstaae Kirckens Disciplin. Det paadømte udreedes og eftterckommes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under viidere Lovl: adfærd.

Lars Stumoe havde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet indstefne Ole Pedersen Haarre for begangne uLovl: Skov hugst paa Een Holme Citanten tilhørende, Derom at anhøre vidnes byrd af Knud Nielsen Stumoe og Baar Tronsvold af Ryefølche, jtem besigtelses Vidnerner!! (Vidner) Siur Gundersen Stople, Ole Olsen Steensland, Christen Stumoe og Jon Nielsen Klungland. Saa og at erstatte Processens omckostninger.

Den indstefnte Ole Haarre mødte for Retten og tilstod i denne Sag at være Lovl: Stefnt, Mens angaaende de paastefnte Omckostninger kand \hand/ ej erjndre at være Stefnt til, hand sagde ellers at {have hugget} den paastefnte Hugster bestaar af en older Stuv, og naar Retten hiemckaldes paa Aastæderne da hans og Citantens ejendomme Støder sammen, skal blive bevist at Hugsten er Skeed paa Comparentens egen ejendom og icke over Skiftted paa Citantens.

Citanten begiærede sine Vidner afhørdte.

Eragted!

Sagen er af den Nattuur at Siun og Granskning behøves førend Retten kand skiønne hvo af Parterne Rett haver, Thi i følge Lovens 1te bogs 16 Capt: {1 Art:} vorder same til Aastæden henvist, hvorhelst den skal blive Ventileret {at} Vidner ført og Dom feldet i fald Citanten agter viidere sin

1760: 59

Formeente Rett at proceqvere.

Lars Siursen Stangeland hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Vintzens Galtung til at Lide Dom fordie at hand ej Mindelighed vil betale Citanten den Aarlige Grundeleje som hand forhen har erlagt og betalt ham af sit boende plads for aarene 1758 og 1759 tilsamen 2 rd: 1 Mrk: Saa og for den Skade Vederpartens Creature hafde tilføjed Citanten paa hans agre, alt eftter Accorde 4 Mrk:, Ligesaa er bemelte Galtung Stefnt at erstatte Processens omckostning.

Den indstefnte Vintzens Galtung mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag Lovlig Stefnt, for saavit Sagen i sig Self angaar, Mens for omckostninger er hand ej Citeret.
Citanten dereftter anmeldte at hand er af Stefne vidnerne nu bleven erckyndiget at de ej haver Stefnt Vintzens Galtung til at ansvare de paa Sagen anvendende beckostninger, og derfor holt unødig same at føre.
Da saavidt var tilført blev Parterne saaledes inden Retten forEenede: at den indstefnte Vintzens Galtung skal betale Citanten den paastefnte Grundeleje 2 rd: 1 Mrk: jtem de 4 Mrk: som hand forhen har tilstaaed at betale for den Skade hans Chreature hafde tilføjed, samt udj omckostninger 2 Mrk: hvilcket Forliig Citanten bad ved Rettens Dom maatte blive Confirmeret.

Afsagt

Vintzens Galtung bør at udreede til Citanten Lars Siursen Stangeland ovenmelte 2 rd: 5 Mrk:, og i Processens omckostning 3 Mrk: til samen 3 rd: 2 Mrk: 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under viidere Lovl: adferd.

Dereftter blev Læst følgende Documenter
1te Kongelig bevilling for Johan Schrøder paa et Kroehold og Giæst giverie ved Stædet Øhlen bel: udj Fieldberg og Etne Skibreder af Sundhords Fogderie under Bergenhuus Amt. dat: 9 Sept: 1758.
2. Læst til Mortification Tollack Halvorsen Arnevigs udgifne Obligation paa 100 rd: til forige Foged Hr: Kammer Raad Heiberg, som er indfriet eftter qvittering af 20de Maj 1760.
3. Gunder Sandvig med fleres Skiøde paa 1 Løb 2 Mrk:r Smør i Wache mod 82 rd: dat: 22 Nov: 1760.
4. Ole Hansen Berges Obligation til Colbeen Berge paa Capital 40 rd: dat: 21 November 1760.
5. Svend Udbioes Skiøde paa 1 Løb 18 Mrk: Smør i Udbioe til Halvor Arnevig mod 78 rd: 4 Mrk: 8 s: dat: 24 Febr:(?) (Septbr:?) 1759.
6. Rasmus Biellebøes penge Mangel paa 1 ½ Løb Smør i Søre Øvrebøe som bruges af Matz Torgersen. dat: 17 Nov: 1760.
7. Johannes Jespersens dito Paa 2 pd: 4 Mrk:r i Søre {Berge} Øvrebøe som Lars Pedersen bruger. dat: 16 Nov: 1760.
8. Knud Frønsdals dito paa Ranvej Johans Datters veigne paa gaarden Espeland. dat: 17 Nov: 1760. Jens Taarnsen protesterede mod denne pengemangels Lysning saasom der findes en broder in Rerum Natura, og altsaa formeener at være nermest odels berettiged ved Nafn Erick Johansen, da hand i Lovl: tiid og tilfælde vil have sig penge mangels Lysning Reserveret.

Johannes Wadsvog af Ryefølche hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Rejnert Knudsen Espeland til at modtage Løsnings penge for Gaarden Espeland, som hand nærværende [tiid]? ejer og bruger, Ligesaa og er hand og Stefnt til at holde den Contract hand for 3 aar siden jndgick med Citanten og derom at anhøre vidnes byrd af Knud Øvre Wiland, Thor Hetland og Thoer Gierevigen. som tillige kand vidne at Citanten til den Ende Modtog 50 rdlr: bemelte Rejnert Espeland er og tillige Stefnt at Røddig giøre gaarden med Sauge og Huus mands pladser om alt taale Dom og erstatte Processens omckostninger.
Den indstefnte Rejnert Knudsen Espeland mødte og vedtog Lovl: varsel. Sagde og at hand af Citanten har modtaged af Løsningspengene 50 rd: dog ej paa anden Maade end

at naar Citantens umyndige Børn kom til den alder de gaarden kunde antage, skulle same for dennem Røddig giøres.
{Citanten} Jens Ubbøe som Citantens nærbeslægtede begiærede de indstefnte Vidner som alle Møder maatte Eedfæstes og afhøres. derpaa
1te Vidne Knud Wiiland som aflagde Eed og provde: at for 3 aar siden blev Vidnet tilligemed Knud Wiilands!! Af Citantens broder Neel Østenstad begiært at gaae til Espeland, som og skeede og da de der vare anckomne, blev Rejnert {af} Espeland af Niel Østenstad anbudet Løsnings penge for gaarden, hvortil Rejnert gav jnted Svar i det første mens tilspurdte Deponenten tilligemed de øvrige Nærværende hvad de vilde Raade ham som bæst siden hand same tiid af afgangne {Peder} Lænsmand Peder Johansen Killesvig blev tillige budet Løsnings penge {for} paa Citanten Johanes Wadsvogs afdøde Kones Søsters Søn Niels Hansens Veigne som da og var nærværende, hvorpaa af Vidnet tillige med de øvrige faldt det Svar, at naar Rejnert Espeland skulle modtage penge for gaarden, Syntes de at være Raadeligst hand modtog same af Johanes Wadsvogs børn, hvilcket Rejnert Espeland omsiider Samtyckte, og til den Ende Modtog 50 rdlr: derpaa saaledes at same skulle alleene være for Citantens børn, mens ej for ham Self, og Skulle Rejnert Espeland {jmidlertiid} beboe gaarden Espeland 3 aar dereftter da hand om bemelte Johannes Wadsvogs børn blev jmidler tiid forsiunet skulle hand fratræde gaarden for dem og ej for Deris Fader nu værende Citant Johanes Wadsvog. der ble j!! talt noget om Løsningen
2. Vidne Thor Hetland aflagde [Eed] og Provede i alle ord og Meeninger med 1te Vidne uden forandring, dog med dette tillæg at der ej anderledes blev talt om Løsningen for gaarden \Espeland/ hvormeged den skulle være, end at Citantens broder bemelte Niel Østenstad sagde at hand ville have den skulle være saa meged som gaarden var Solgt og Vurderet for, hvortil Vidnet sagde at gaarden Espeland var nu saa meged bædre {op} siden Rejnert hafde sadt den i Stand, da Niel Østenstad derpaa sagde at hand skulde Erstatte Rejnert Espeland de beckostninger som af ham der paa var anvendt.
Paa Rettens tilspørgende Svarede 1te Vidne at hand nu erindrer at de ord af Niel Østenstad blev talt den tiid angaaende Løsningen.
Dereftter Declarerede Msr: Ubøe denne Sag ophævet og det paa den Condition: at den omprovede skeede foreening prolungeres indtil en af Citantens børn trænger til Self til brugs at antage gaarden Espeland, da den indstefnte Rejnert Espeland gaarden Espeland uveigerlig for same odling affløtter og Røddig giør jmod Lovl: Løsnings penges bydelse.
Rejnert Espeland sagde sig at være med forestaaende Declaration fornøjed, Forbandt sig iligemaade uden Dispute at fratræde gaarden Espeland, for hvilcken af Citantens Børn som først bliver trængende til same Self som sit Odel at modtage, dog at hand ved fratrædelsen nyder ej alleene de udlagde Løsnings penge, men end og billig betaling for de udlagde beckostninger paa gaarden, siden gaarden kom fra Johannes Wadsvogs Hænder.

Lars Stumoe hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Ole Haarre til et Tings vidnes erholdelse til at oplyse og beviise den Tale hand sc: Ole Haarre hafde brugt i et Graverøl paa gaarden Klungland

1760: 60

Angaaende eendeel Lam Ole Haarre tilhørende som var ham frakommet, Ligesaa at oplyse at same Lam skulle siden været fundet hos Citanten der om at anhøre Vidnes byrd af Lars Hixdal, {Siur Stople,} Goute Nerim, \Siur Stople/ og Ole Steensland.
Den indstefnte Ole Haarre mødte og tilstod i denne Sag at være Lovlig Stefnt.
Citanten fremstillede sine vidner med begiær at de maatte afhøres og Eedtages.

1te Vidne Lars Hixdal aflagde Eed og provede: at næstleden Vintter i Fastens tiid da Deponenten tillige med fleere var budet i et Graverøl paa gaarden Klungland her i Præstegieldet, blev Ole Haarre en afttens Stund eftter at de var kommet fra Kircken, tilspurdt af en der nærværende om hand fundet igien de Lam som hannem \var/ frackommet, hvor mange de vare erjndrer vidnet icke, men saavit hand husker var Spørsmaalet om 3de, hvorpaa Ole Haare svarede jeg {har Svaret} leedte eftter dem i 3de Dage baade paa Sandeid og i Øhlen mens omsider fandt dem iblandt Lars Stumoes Smaler, Lars Stumoe som da tillige var nærværende strax derpaa tilspurdte Ole Haarre meener \du/ at Jeg hafde Staalet dine Lam, hvortil Ole Haarre svarede det er dine og ej mine ord, mens Ole Haarre sagde at hand kunde see at Lammene hafde staaed inde thi de vare baade Skidne og Sultne, og at baade hand og hans Søn hafde været paa Stumoe ogsaa og spurdte \tillige der/ eftter dem, mens fick det Svar at de ej vare der. Viidere hafde hand ej at prove.

2. Vidne Goudte Nerim aflagde Eed og provede at hand var nærværende paa gaarden Klungland den omprovede tiid, og da hørdte at Ole Haarre {af} blev tilspurt af en der nærværende angaaende de Lam som ham var frakommet, om de var fundet tilbage, hvorpaa Ole Haarres Svar faldt som 1te Vidne forcklaret har, mens hørdte dog ej de ord at Lammene skulle have staaed inde, som deraf kunde Merckes at de vare Skidne og Sultne, Vidnet tillige med fleere som hørdte Lars Stumoes Spørsmaal til Ole Haarre Sagde til ham sc: Lars hvi tager du saadant Snack til dig, hvortil Lars Stumoe Svarede jeg hører vel hvor Hammeren Glama, Viidere hørdte Deponenten ej blev talt saasom hand hafde stedse noged ude at forrette. Viidere hafde vidnet ej at prove.

3. Vidne Siur Stople aflagde Eed og provede: at noged eftter den af forige Vidner omprovede tiid blev Deponenten tilligemed Vidnet Ole Steensland af Citanten begiært at følge med ham til Haarre og som de der var anckommet forlangede Lars Stumoe af dem at de vilde anhøre hvad passerede, hvorpaa Ole Haarre blev af Citanten tilspurdt om hand vilde vedstaae de ord hand hafde talet i Graverølet paa Klungland, hvortil bemelte Ole Haarre svarede de ord {at} [hvad]? jeg har sagt staar jeg veed. Provede i øvrigt angaaende Lammene som forige Vidner.

4. Vidne Ole Steensland provede i et og alt som 3de Vidne Siur Stople uden forandring.

Citanten Lars Stumoe Declarerede at hand hafde ej fleere Vidner at føre, Mens begiærede det passerede under tings vidnelig beseigling sig beskreven meddeelt som blev bevilget.

Niels Houge hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntl: varsel Ladet indstefne Niels Nielsen Nordhuus at anhøre Vidnes byrd af Torckel Houge, Svend Lien, Lars Nedre Houge og Jørgen Træ for ulovlig Tærskning da hand næstleden Vintter hafde paataged sig at udtærske Citantens

1760: 60b

Korn, Derfor Dom at Liide til undgieldelse og erstatte Processens omckostninger.

Den indstefnte mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne,

Citanten fremstillede Stefne vidnerne Lars Skaffer og Askiel Andersen Øvrebøe, som afhiemlede Ved Eed at de for over 14 dage siden Lovl: haver Stefnt Niels Nielsen Nordhuus, Ligesom inCaminationen ommelder.

Citanten begiærede sine \3de Mødende/ vidner fremkaldet til Eedelig Vidnes byrds aflæg.

1te Vidne Torckel Houge aflagde Eed og provede: at en dag noget for Juul næstleden Aar blev Deponenten af Citanten Niels Houge begiæret tilligemed de 3de andre vidner at hand vilde Komme op i hans Korn Lahde for at besee Halmen som var udtærsket af den indstefnte, i hvad omstændigheder same var, saa og Korn Staden, hvilcken sidste de befandt at være jmod halv tærsket, og den halm som i Lahden {befandtes} var, \var/ saa ilde udtærsket at

eftter vidnets Skiøn var Sæden tilbage deri, og saaledes siuntes vidnet at {arbeid} den Skade som Citanten ved saadan den indstefntes uLovlige medhandling, var skeed, kunde ansees for 4 tønder. Vidnet hafde ej viidere at prove uden at hand noged før den tiid hand af Niels Houge blev begiæret som melt at efttersee Niels Nordhuuses behandling, Kom hand en dag enpassent gaaende forbie bemelte Korn Lahde, da hand Remarqverede den indstefntes behandling, Mens som hand var fremet og en uvedkomende Persohn at tiltale ham, gick hand strax tilbage uden at tale til nogen derom.

2. Vidne Svend Lien aflagde Eed og provede i et og alt som første vidne uden nogen forandring dog med dette tillæg at Deponenten same tiid sagde til Niels Nordhuus at Den omgang hand hafde brugt var icke Reedelig og Vel, hvortil Niels Nordhuus Svarede at hand ej vil paastaae noged i Tærske Løn hvilcket Svar vidnet besvarede saaledes at det var Citanten ej nock hand vilde eftter give sin belønning. til Slutning sagde den indstefnte at Citanten burde havt Varskuet eller sagt ham at hand i hans fraværelse hafde besigted arbeidet. Viidere hafde hand ej at prove.

3. Vidne Jørgen Træ aflagde Eed og provede at næstleden Vinter for Juul blev hand begiært af Niels Houge at hand vilde gaae op i hans Korn Lahde for at efttersee hvordan den indstefnte behandlede hans Korn, og da hand kom derop blev hand bedet at optage den Halm der laae i Tuftten, som befandtes at være noged Lidet Korn i Mens ej af nogen betydning jmod den der var liggende paa høj staalet, som ansaaes saaledes at der var meer Haart Korn deri hvilcket halmen i sig self viisede fordie at den ej var meged udtærsket, Vidnet som af Citanten var \først/ begiært at Riste al bemelte Halm, blev siden den {tiid} \dag/ givet forlov at gaae hiem, anden dag der eftter kom vidnet atter i Citantens Lahde for at efttersee før omrørte Halm, hvilcken hand befandtes saaleedes at være omtrent 2 Læs og at der i var eftter den var Rysted 1? Marcker Korn ibereignet det en tieniste pige hafde samlet af den halm hun hafde ætlet til Creaturene.

1760: 61

Viidere hafde hand om den gang ej at prove. Men sagde at hand og var nærværende den tiid som af forige vidner omprovet er, og derfor i et og alt provede som første vidne uden forandring.

Citanten begiærede den udeblevne Laug daget saavelsom vidnet Lars Houge til næste ting forelagt.

Eragted

den Lovlig Stefnte men absente Niels Nielsen Nordhuus gives Laugdag til næste ting at møde for at indkomme med sit nødig agtende tilsvar i Sagen. Til same tiid forelegges vidnet Lars Houge under Fals maal at aflegge sit Eedelig vidnes byrd i Sagen.

Der eftter blev Læst følgende Documenter

1te Jens Uboes (Ubøes) udgifne beviis til Knud Frøndahl for at Engebret Johansen Wadsvog skal lade Rejnert Espeland urørt beboe gaarden Espeland. dat: 22 Nov: 1760.

2. Hr: Sorenskriver Hesselbergs udgifne bøxel Sedel til Svend Siursen paa gaarden Dahlen. dat: 22 Nov: 1760.

og 3. Svend Bioes udgifne bøxlebrev til Christen Biørnsen paa 2 Løb 1 pd: 12 Mrk: Smør i Udbioe dat: 22 Nov: 1760.

Dereftter blev Hr: Fogdens Sædvanlige Tingsvidner examineret, hvortil Almuen Svarede som forige Aar uden forandring.

Til de 12 qvestioner i det Ordinaire Tings vidne blev af Almuen Svaret som forige Aar undtagen til den 12te faldt Svaret som ved de andre Skibreder er anført.

Lejlendingerne paa gaarden Indbioe Svarede at dennem den halve Landskyld af Fogden af bemelte gaard er blevet gotgiort.

Odels mandtallet saavelsom Restancen for Skibredet Stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Og som jngen viidere ved tinget hafde at forrette blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1760 d: 24 November blev Almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Føjens Skibreedes Almue paa Tingstædet Leervigen og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Torger Torget, Sæbiørn Wigen, Niels Øchland, Henrick Tverdervig, Jocum Klubben, Endre Rolsnes, Knud Øchland og Ingemon ibm: Overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med meenige Ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og underdanig blev Læst den Kongel: Forordning og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne protocoll forhen Extraherede.

Hvorpaa Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, Mens Sage tinget bliver til j over Morgen udsadt {formedelst} \Siden/ Dommeren blev hindret fra Sagerne at foretage formedelst her paa Skibs Lehden i Havnen \Folgerøen/ jndkommet Beskadiget Svænsk skib, hvorpaa Forretning er Reqvireret.

Den paafølgende 26 Novbr: blev Retten atter sadt til Sage tingeds foretagelse paa forbem:te tingstæd.

For Retten indfandt sig Procurator Jens Isach Holch paa Msr: Harier Heibergs veigne og i Rette æskede den fra seeniste ting udsadte Sag anlagt af Velbem:te Sr: Heiberg 163 rd: 2 Mrk: 9 s: Gield betreffende, hvoreftter hand i Rettelagde Rettens i Sagen afsagde eragtning af 18 Junj sistl: som blev oplæst.

Den indstefnte Casper Bertelsen Wadbech mødte for Retten og tilstod at den i Rettelagde Laug dag eller Rettens eragtning er hannem Lovlig forckyndt, Ligesaa at hand er Skyldig den paastefnte Capital saavelsom Rentter deraf fra Paaske 1757. og til Paaske 1760.

Da Holch hørdte dette som Heibergs Fuldmægtig, fandt hand icke andet end \at/ paastaae {Endelig} Dom, først at betale og udreede Obligationens indhold, for det andet de paaflydende Rentter af Capitalen \og/ pro 3tio at jndestaae og være ansvarlig for Søgemaalets omckostninger det minste at udreede 16 rd:

Afsagt!

Den indstefnte Casper Bertelsen Wadbech, som indstevnt,

1760: 61b

for Retten har tilstaaed at være Skyldig den Paastefnte Capital 163 rd: 2 Mrk: 9 s: saavelsom Rentter, bør betale til Citanten Sr: Harier Heiberg den paastefnte Capital 163 rd: 2 Mrk: 9 s: tilligemed Rentter deraf fra Paaske 1757 til Paaske jndeværende Aar beløbende 24 rd: 3 Mrk: 1 s:, samt udj Processens omckostning 3 rdlr: hvilket alt bør udreedes og betales 15 dage

eftter denne Doms Lovlige forckyndelse under viidere Lovlig adfærd. Ligesom ogsaa Debitor skal betale Rente fra Paaske 1760 til betaling skeer.

Msr: Gorm i Rette æskede den fra seeniste Ting udsadte Sag Contra Rasmus Kragh Betreffende 76 rd: 5 Mrk: 7 3/8 s:s Gield som bemelte Kragh til bemelte Sr: Gorm og med Formyndere er pligtig, samt en Arrestes Confirmation som hos nockbem:te Kragh sistleden af Stædets Foged er Effectueret.

Sr: Rasmus Kragh mødte for Retten og Declarerede at hand følgel: sin seeniste paastand inden Retten næstleden Sommer ting har begiegnet Sagen med Contra Stefnemaal, hvilcket hand nu i Retten producerede dateret 7de November næstl: som hand begiærede Acten tilført. bemelte Stefnemaal blev der oplæst.

Sr: Niels Gorm mødte for Retten og gav tilckiende at hand eftter sin paateigning paa hoved Stefnemaalet var Lovl: bleven Stefnt, men maatte forneme at hans med Formyndere og Interessentere ej var inddraget i Stefnemaalet, da dog Lovens 1te bogs 4 Cap: 2 Art: byder at alle vedkomende i Sagen bør at Stefnes og indvarsles, Thi formodede hand at Stefne maalet blev anseet uLovlig, og altsaa Sagen til næste ting udsadt.

Rasmus Kragh forundrede sig over Gorms Proceduur; Gorm er en af Arrest giørerne, har og paataget Sagen at Stande i Rette for Citanten Hans Waage. Imidlertiid vil dette komme an paa bædre Decisores. Dernæst indleverede Rasmus Kragh et Skrifttl: Indlæg, hvilcket hand bad for Retten maatte blive oplæst, hvilcket og skeede.

Eragted!

Sagen og Stefnemaalet kand icke passere for Lovlig, med mindre \Contra/ Citanten den af prima instantia anlegger og derved Observerer hvad hand \sig/ Vanckundig til dato icke har observeret sc: at indkalde icke alleene jndstefnte Niels Gorm og øvrige Formyndere, og indtil des er herudjnden inted at giøre.

Den af Sr: Jens Hertzberg anlagde Sag Contra Encken Sara Siggervog Angaaende en Arrestes Confirmation betreffende med viidere blev paaraabt, da Citanten begiærede Sagen til Somer tinged udsadt, som blev bevilget.

Sagen anlagt af Msr: Heiberg Contra Jonas Budde Skyldig værende 100 rd: betreffende, blev Ej af Citanten æsked i Rette. derfoer beroer med same til Somertinged.

Dereftter blev Læst følgende Documenter

1te Sr: Jocum Hynemørs Skiøde til Salmon Olsen Habbestad paa Indre Klubbe pladset dat: 12 Nov: 1760.

2. Sr: Danchert Crons udgifne bøxel til Jon Rasmusen paa 1 pd: 3 ¾ Mrk: Smør i Halderager med Lejlendingens Revers paa den Eene dat: 22 Nov: 1760.

3. Madame Korns udgifne bøxel brev til Mickel Baarsen paa ½ Løb Smør ½ Huud i Todtland med Lejlendingens teignede Revers paa den Eene. dat: 15 Janu: 1760.

4. dito bøxel Sedler til Tollef Thorsen paa 1 pd: 18 Mrk: Smør ½ hud og ¾ spd: i Øchland {Korn} med Lejlendingens Revers paa den Eene. dat: 6 Dec: 1759.

5. Johanes Nordhuglens udgifne Skiøde til Sønnen Samson Johansen paa 1 Løb Smør 1 Hud i Nordhuglen mod 80 rd: dat: 24 Nov: 1760.

6te Johanes Nøclings udgifne bøxelbrev til Christen Colbeensen paa 19 Mrk: Smør ¼ huud i Søre Melland med Lejlendings Revers. dat: 25 Nov: 1760.

7. Læst til Mortification Erick Walvatnes Obligation til Sal: Kammer Raad Heiberg paa 250 rd:, som er betalt eftter qvittering af 3 Aug: 1760.

8. ditoes udgifne Obligation til Tøres Brandvigen paa Capital 50 rd:, som ligeleedes er betalt eftter qvittering af 13 Maj 1760.

9. Anders Echelands udgifne Obligation til Niels Bioe paa 50 rd: jmod 5 proCto: Renter og underpandt i 1 pd: 21 Mrk:r i Echeland dat: 25 Nov: 1760.
10de Madame Bergendals Skiøde paa et Huus Staaende i Røgsund til Peder Pedersen

1760: 62

mod 30 rd: dat: 17 Nov: 1760.
11. Læst til Mortification Hans Jochum Wadbechs udgifne Obligation til Jonas Budde paa 30 rd:, som er betalt eftter Creditors qvittering af 2 Junj 1760.
12. Jens Hornelands bøxel Seddel til Christen Halvorsen paa 1 pd: 3 Mrk: Smør ¼ huud 4 ½ Mrk: Fisk i Nere Nesse med Lejlendings Revers. dat: 24 Nov: 1760.
13. Salmon Habestads udgifne bøxel Seddel til Aadne Olsen paa 1 pd: 4 Mrk: Smør i Sortland med Lejlendings Revers. dat: 21 Nov: 1760.
og 14. Sogne Præsten Hr: Niels Hertzbergs bøxel Sedler til Jacob Olsen paa 1 pd: Smør i Indvehr med Lejlendings Revers. dat: 17 Nov: 1760.

Dereftter blev Hr: Fogdens tings vidner Examineret, hvortil Almuens Svar faldt som forige Aar, hvorpaa Tingsvidne blev udstæd.

Det ordinaire Tings vidne bestaaende af 12 Poster dertil Svarede Almuen til de 11 qvestioner som forige Aar uden forandring og til den 12te som de forige Skibreeders Almue Svaret haver. herom Tings vidne blev udstæd.

Odels Mandtallet saavelsom Restancen for Skibreedet Stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jngen viidere ved Tinget hafde at forrette blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1760 d: 27 November blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Fiære Skibreedes Almue paa Ting stædet Leervigen, og Retten betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Endre Eidsvaag, Johanes Nesse, Johanes Rinden, Tarald Hougsgierd, Anders Hope, Anders Houge, Poul Stueland og Tøres Øchland. overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med meenige Tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds Ordres, som paa forige tinge er Læste og i denne Protocoll forhen ere Extraherede.

Formedelst inted til Publication fremkom, og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 28 November blev Retten atter sadt paa bemelte tingstæd og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett

Da blev publiceret følgende
1te Kongel: Skiøde til Jørgen Joensen paa Løsnings Retten til 1 Løb Smør ½ tønde Korn i Ørevig mod 6 rd: Dat: 6te Martj 1759.
2. Sorenskriver Hesselbergs Skiøde paa Wallestrands Kircke til Tollef Tørresen og Knud Heljesen Østreim mod 164 rd: Dat: 21 Nov: 1760.

3. Torbiørn Eidsvaags udgifne Skiøde til Sønnen Anphind Torbiørnsen paa ½ Løb Smør 1/8 tønde Korn i Eidsvog mod 40 rd: 3 Mrk: dat: 27 Nov: 1760.
4. Siur Eidsvogs dito paa ½ Løb Smør 1/8 tønde Korn i Eidsvog til Sønnen Niels Siursen mod 40 rd: 3 Mrk: dat: 27 Nov: 1760.
5. Niels Larsen Brochenes Hans udgifne Skiøde til Tormod Johansen paa Brochenes af Skyld 1 pd: 6 Mrk:r Smør mod 58 rd: Dat: 5 Martj 1760.
6te Endre Trafaas med de fleres Skiøde paa 1 pd: 19 ½ Mrk: Smør i Øvre Wihofde til Johanes Olsen mod 24 rd: Dat: 3 Martj 1760.
7. Johanes Øvre Wihofdes Obligation til Gudmund Aarvig paa 60 rd: mod 5 proCto: og underpant i 1 Løb 4 ½ Mrk: Smør i bem:te Wihofde. dat: 9 maj 1760.
og 8. Gunder Weldes penge mangel og Odels Lysning paa Myntlingen Susana Christophers Datters veigne paa 1 Løb Smør i gaarden Øvrebøe. Dat: 21 Nov: 1760.

Fogden i Rette æskede den fra seeniste {Sag} ting udsadte Sag Contra Baar Biordal og Ingemon Emberland Slagsmaal betreffende.
De indstefnte Baar Biordal saavelsom Ingemon Emberland mødte for Retten, Ligesaavelsom de Laug dag givne Vidner Jon Ulf Ebne, Torckel Svensbøe, Ole Øvrebøe og Roal Biordahl.
Actor fremstillede sine vidner med begiær de maatte afhøres. Deraf fremstoed eftter forlangende først
Ole Øvebøe!! (Øvrebøe) som aflagde Eed og provede: at en dag jmellem Juul og Nyt aar næstleden Vinter, var vidnet som broder til Baar Biordal hos hannem paa et besøg hvorda same tiid Ingemon Emberland var nærværende, og {da} eftter at de nogen Stund saaledes hafde været samlet med hin anden og {haf} drucket en Kande øl eller meer kom Baar Biordals Huustroe frem, og vilde dæcke bordet, hvorpaa berørte Biørdal Ligesom vilde forhindre

1760: 62b

der af og Skiøv hende bort, hvorda Ingemon Emberland som laae i en bænck strax derpaa stod op og gick bort til Baar Biordal \og/ sagde du kand Skyve hende baade før og siden om du icke Skyver hende mens jeg er her som hendes broder, din Kieltring. derover kom Baar Biordal og Ingemon Emberland i sammen, og da de var Skildt med hin anden Observerede Vidnet at Ingemon Emberland var blodig paa det Eene Øje, mens saae ej at Baar Biordahl slog ham, dog slutter hand at Ingemon Emberland fick Skaden af det de var samen, Thi førend de saaledes kom samen var vidnet!! uden Skade, og som ingen anden var overværende, og de var samen, saa kunde vidnet ej andet begribe end Baar Biordahl tilføjede ham same Skade.
2. Vidne Roal Biordal aflagde Eed og provede som første vidne uden forandring, dog med tillig!! (tillæg) at hand saae Baar Biordal slog Ingemon Emberland.
3. Vidne Torckel Svensbøe aflagde Eed og provede: at den omprovede dags aftten kom Ingemon Emberland til hans gaard eftter vidnet var lagt, og eftter en holdte tale med hin anden Observerede Deponenten at Ingemon Emberland var blodig uden paa, og det hvide i øjet var ganske Rødt, og eftter at Ingemon Emberland af ham var bleven tilspurdt, hvem som same hannem hafde tilføjed, Svarede bem:te Ingemon Emberland at hans Svoger \Baar/ Biordal i dag hafde tilføjed ham det i dag paa Biordal, hafde ej viidere at prove.
Actor frafalt det 3de Vidne og begiærede Dom i Sagen eftter Loven.

Afsagt!

Eftter Lovens 6 Bogs 7 Capt: 8 Art:, bør Baar Biordal \for/ overlast og Klammerie med og paa sin Kones broder Ingemon Emberland, betale udj Bøder til Kongens Cassa 3de 6 Lod Sølf som er 9 rd: og des uden til liige deeling for Actor og Dommeren for hafte umage og Møje \i

Sagen/ 3 rd: Det paadømte udreedes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse under viidere Adferd eftter Loven.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Ole Olsen Øvrebøe som ej har været til Confirmation, for 2de begangne Lejermaal med Encke Qvinden Marta Samsons datter som tillige er Stefnt, {de} begge at Liide Dom til undgieldelse og bøders udredelse eftter Lov og Forordninger. Ligesaa er Ole Olsen Stefnt at liide Dom til undgieldelse for hans uLovlige omgang med Varme paa gaarden Biordahl.

De indstefnte mødte begge for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt, Ligesaa at de haver begaaet den paastefnte forseelse ved Barne Aufling med hinanden, samt tilstod Ole Olsen at hand ej end nu har været til Confirmation. Endelig tilstod Ole Olsen at gaarden Biordal overgick en uLøckckelig vaade Ild formedelst hans uforsigtige omgang ved det at hand {med} lod en liden dreng hente ham Varme paa Marcken til at tænde hans Tobacks pibe, hvoraf Ild blev antent og 2de Huuse opbrendte.

Actor indleverede Sogne Præsten Hr: Holbyes attest af 25 Nov: 1760 som blev oplæst

Fogden paastod Dom i Sagen eftter Loven.

Paa Rettens tilspørgende svarede Almuen at de indstefnte er icke hin anden beslægtede,

Ligesaa sagde de indstefnte at de begge har været lige gode i den paastefnte Barneaufling og derfor ej {hin anden} den Eene den anden forført.

Afsagt!

Eftter det i Rette indkomne hvorved saavel Ole Olsen Biordal og Marthe Samsons Datter er overbeviiste at have med hin anden begaaed 2de gange barne aufling, altskiønt den første icke er

1760: 63

beckræftted i sin Daabes Naade eller været til Confirmation, Ligesaa at Ole Olsen desuden eftter egen beckjendelse saa skiødesløs har omgaaed med Tobacks Ild at Folckes 2de Huuse derover er antendt og lagt i aske; Thi Kiendes for Rett at de indstefnte bør betale dobbelte Lejermaals bøder {ha} til Actor hand 24 og hun 12 rd: desligeste begge for begangne forseelser at henføres til Bergens Tugt og Manufactuur huus, hvor deris {spege og} Kaade {Kiø} samt {hans} \Ole Olsens/ Vanartige Kiød skal Tugtes paa den Maade at de same stæds udj arbejde skal forblive, hand sc: Ole Olsen Biordal udj 2 og Marthe Samsons datter 1 aar, Ligesom og Ole Olsen Biordal saa snart hand er bleven oplyst udj sin Christendom, dereftter bør og skal udstaae Kirckens Disciplin. Det paadømte udreedes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under viidere adferd eftter Loven.

Fogden hafde til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Ole Mickelsen Ovenesset {og Ingebor Vickings Datter} for begangne Lejermaal med {hinanden} \Ingebor Wichings Datter/ og det forjnden {den førstes} \hans/ Confirmation. Derfor {begge} Dom at Liide til undgieldelse og bøders udredelse eftter Lov og Forordninger.

{Af} de indstefnte mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag Lovlig Stefnt, Ligesaa at hand haver begaaet den paastefnte Barne Aufling med Ingebor Vickings Datter, som er skeed under ægteskabs Løftte, Desligeste at hand agter bemelte qvinde Menniske at ægte saasnart hand Kommer til Confirmation, og derfor begiærede Sagen til Sommertinget udsadt.

Eragted

Med Sagen beroer til Næste ting.

Sr: Jocum Nielsen hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Ole Eileraas fordje at hand har Solgt Toback og andre Vahrer, Citanten til fornermelse udj hans

Næring som Giestgiver, derom at anhøre vidnes byrd af Søren Løngholmen, Jon og Aanen Sveen samt Boel Ols Datter jtem taale Dom til undgieldelse og erstatte Processens omckostning

Den indstefnte Ole Eileraass mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag Lovlig Stefnt og saaledes som incaminationen ommelder.

af vidnerne indfandt sig Jon og Aan Sveen samt Boel Ols Datter.

Citanten begiærede sine Mødende Vidner fremckaldet til forcklaring og Eeds aflæg. hvorpaa fremstod

1te Vidne Jon Sveen aflagde Eed og provede: at næstleden Sommer 1 Søndag da Prædicken ved Sveens Kircke blev holden, Saae vidnet at den indstefnte Ole Eileraas paa Kirckebacken falholdt Toback og same udsolgte til adskillige Almues Mænd i skillings tal, Mens vidnet veed ej hvormeged hand same tiid afhendede. Vidnet forcklarede og at hand har seet at Ole Eileraas de foregaaende Aaringer har øvet same Handel, dog har hand haft Større Forraad deraf før end som nu,

2. Vidne Aan Sveen aflagde Eed og provede som første vidne uden forandring.

3. Vidne Boel Ols Datter aflagde Eed provede, inted til Sagens oplysning..

Dereftter blev Sagen jmellem Parterne saaledes forEenede: at Ole Eileraas betaler til Citanten 2 rd: 3 Mrk: saavel for det giorde jndpass, som de paa Sagen anvendte beckostninger, hvormed Sagen bliver ophævet.

Lars Grindem af Føjens Skibreede hafde til dette ting

1760: 63b

Tiid og Stæd med Muntl: varsel ladet indstefne Abraham Løvaas til at lide Dom til at udbetale hans afdøde Myntling Gullack Aansens Arve Midler som hand sig haver eftterladt der tilfalder den Fattiges Cassa i Findaas Præstegield.

Den jndstefnte mødte for Retten og tilstoed at være j denne Sag Lovlig Stefnt, Mens begiærede anstand i Sagen til næste ting for at indkomme med Skifttebrevet hvoreftter den afdøde har arvet med meere, og tillige at forfatte Reigning over hvad begravelsen har Kosted, som hand beckosted.

Eragted!

Sagen udsettes eftter Contra Citantens forlangende, da hand med det anmeldte har at indkomme.

Jon Sveen opbød i Retten 10 rd: 5 Mrk: 6 s: hans Myntlinger Johannes og Jon Mickels Sønner Lien tilhørende, med forspørgelse om nogen samme paa Rente vil antage og forsvarlig Pandt. og som ingen indfandt sig derom, blev pengene i en Pung under Rettens Seigl Formynderen tilbage leveret.

Troen Lier anviiste Fællen af 1 Skrub som blev dræbt paa Søen af ham, og hvorfor Fogden jnden Retten leverede ham Skud pengene med 2 rd:

Dereftter blev Læst

Sr: Jocum Nielsens Kongel: bevilling paa at holde Kroehold og Giæst giverie ved Stædet Kiernagelen i Føjens og Fiære Skibreeder dat: 30 Sep: 1758.

Fogdens tings vidner blev derpaa Examineret, og hvorpaa faldt Almuens Svar som forige Aar, og derom tings vidne udstæd.

Til de 12 poster i det Ordinaire tings vidne svarede Almuen ligesom forige Aar undtagen til den 12te derpaa falt Svaret af Almuen saaledes som de forige Skibreeder svaret haver uden forandring. Tings vidne om alt udstæd.

Restancen stoer (ope rum) saavelsom Odels Mandtallet blev derpaa oplæst og af alle ujmodsagt.

Anno 1760 d: 29 November blev Almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Føjens og Waags Skibreders Halsnøe Closters Almue paa ting stædet Sørhuglen og betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Lars Grindem, Ole Hetlesetter, Jacob Otterøen, Omund Grow, Søren Eje, Anders Bielland, Poul Hovland, og Lars Andal. overværende Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med Meenige Ting søgende Almue.

Hvor næst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst den Kongl: Forordning og Stifttamtmandens breve som paa forige tinge ere Læste og i denne ProtoColl forhen ere blevne Extraherede

Der næst følgende Particulaire breve
1te Lars Andals udgifne bøxel brev paa ½ Løb Smør ½ hud i Kollevog til Dag Ellingsen dat: 29 Nov: 1760.
2. Søren Rasmusen Øvre Nesses bøxel Seddel paa 1 pd: 3 Mrk: Smør i Øvre Nesse til Sønnen Thommes Sørensen. dat: 29de Nov: 1760.
3. Skiftte brev eftter Dordi Peders Datter, hvoreftter Sterfboets ejendom i gaarden Grow ½ Løb Smør ½ hud vurderet for 63 rd: er saaledes udlagt Ole Drange for gield 42 rd: 18 Mrk:r Smør ½ hud, Enckemanden Thomes Taraldsen 12 Mrk:r for 14 rd: og Anna Ols Datter 6 Mrk:r Smør for 7 rd: begynt 29 Maj og Slutted 6 Nov: 1760.
og 4. Johannes Bertelsens afckald til Peder Andersen Nordhuglen for den førstes Arve Midler stoer 53 rd: dateret Kiøbenhafn d: 9 April 1760.

For Retten fremckom bondemanden Gunder Ottesen der for nærværende tiid bruger og beboer gaarden Stuve Matriculs No: (ope rum) i Føjens Skibreede og Storøens Præstegield beliggende Skyldende udj Aarlig Skatte Skyld (ope rum) Men i landskyld (ope rum) og becklagelig gav tilckiende at hands bemelte paaboende gaard Stuve er overgaaed en uLyckelig Vaade Ild, og da hand agter at giøre aller-

1760: 64

underdanigst ansøgning om nogle Aars Skatte friehed, Saa tilspurdte hand det tilstæde værende Laug Rett {saa} med ting søgende Almue, om dennem ej er beckient at bemelte gaard Stuve næstl: Høst er over gangen Ilde brand, desligeste at hand derved har misted alle sine ejendeele af løst og fast undtagen gaardens tilhørende \ud/Huuse
Hvortil de samlig!! (samtlig) Svarede at dennem desværre alt formeget er beckient at gaarden Stuve for 4 uger siden i næstleden Høst er overgaaet den uLøcke at alle gaardens hiemme Huuse som bestod af 21 stk:r med tilbygninger er lagt udj aske {hvorved} \tilligemed/ alle Reqvirentens ejendeele af Sølf, tin, Kaaber, Messing, Jern og Træfang, samt Sænge Lin og Gang Klæder {er blevet} hvilcke de ej var i Stand at bierge fordie at Ilden greb saa stærckt om sig, ja de Stoed Stoer Fare for Livet at Redde formedelst at same opkom

Natte tiider, og har opsideren bemelte Gunder Stuve med huustroe og huusgesinde ej meer tilbage end de ringe undercklæder som de saaledes i den hast fick Kaste paa sig, samt gaardens udhuuse bestaaende af Floer og Korn Lahde med et Lidet Stabuur som fra de øvrige opbrendte Huuse vare Separerede. Endelig forcklarede Almuen med Laug Retted at same tiid opgick for Gunder Stuve en Skudt eller Smale Huus, hvorudj var Staaende 2de Kiør og 16 Faar som tillige ved Ilden blev fortæred, som alt har foraarsaged at hand er trengende til Kongelig Naade om nogle Aars Skatters gotgiørelse af bem:te sin gaard, desligeste at hand maae søge Almisse for sig og sine.
Gunder Stuve begiærede det passerede sig beskreven meddeelt, som af Retten ham blev bevilget.

Dereftter blev Læst
Steen Fladeragers Skiøde til Svogeren Berge Olsen paa ½ Løb Smør ¾ huud udj gaarden Børtvedt for 271 rd: 1 Mrk: 8 s: Dateret 29 November 1760.
2. Kongelig Skiøde til Fogden Juel paa ½ Løb Smør ½ hud i Eide mod 108 rd:s betaling. datteret 27de October 1759.

Fogdens sædvanlige Tings vidner blev derpaa examineret, og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig, og hvorom Tings vidne blev udstæd.

Ligesaa blev til de af Fogden fremsadte 12 qvestioner svaret som forige Aar, dog til 12te qvestion Ligesom ved Waags Skibreedet svaret er, hvorom tings vidne blev udstæd.

Den Skadelidende opsider paa gaarden Grindem Lars Larsen tilstod at de allernaadigst ham bevilgede Skatter af sin paaboende afbrendte gaard, er hannem af Fogden bleven gotgiort. derom blev tings vidne udstæd.

Odels Mandtallet saavelsom Restancen stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Anno 1760 d: 3 December blev Almindelig Høste Skatte og Sage ting holdet med Schonevigs og Opdals Skibreders Almue paa Tings stædet Schioe, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Anders Tofte, Jens Lande, Johanes Øvre Sæbøe, Hacktor Lande, Ole Schaden, Tørres Mehuus, Axel Fielland og Torger Sioe. Overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med Meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst den Kongel: Forordning og Stifttamtmandens breve som forhen ere Extraherede i denne Protocoll.

Dereftter blev
den Forretning som sistl: 10de Junj blev holdt paa Halsnøe Closter over dito gaards Huuse, eftter Hr: Stifttamtmandens Ordre Læst som en Caution for Hr: Foged Juels Oppebørseler. datteret forbemelte 10de Junj.
2. Fogden Juels til hans Majestet

1760: 64b

giorde forløftte om de anførte ejendele deri skal være hans Maj:ts i Stæden for forige Caution, fuldkommen underpandt dat: 27 Julj 1760.
3. Axel Fiellands Skiøde paa 18 Mrk:r Smør i Gravdal mod 25 rd: til Niels Joensen. dat: 2 Janu: 1760.

Formynderen Johanes Øvre Sæbøe lod opbyde 37 rd: 2 Mrk: 8 s: hans Myntling Jacob Mickelsen Øvre Wahlen tilhørende med forspørgsel om nogen same jmod underpant og 5 eller 4 pro Cento Rentter ville antage, og som jngen derom melte sig, blev pengene under Forseigling Formynderen tilbageleveret.

Dereftter blev Hr: Fogdens tings vidner examineret, hvorpaa Almuens Svar faldt som forige Aar og saaledes som paa forige Tinge Svaret er

Odels mandtallet og Restancen stoer (ope rum) Ligesaa, blev af alle ujmodsagt,

hvorpaa Retten for Skibredet blev ophævet.

Anno 1760 d: 5te December blev Retten udj følgende Odels Sags afhandling Sadt paa Gaarden Kaldestad udj Qvindherrets Skibreede og Huusnes Kircke Sogn beliggende, og betient med eftterskrefne {af} \eftter/ Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juels Skrifttlige Ordre af 1te Martj indeværende \aar/ teignet paa Hoved Stefnemaalet /: hvoreftter og denne Sag eftter Dommerens paateigning skulle væred foretaged næstl: 21 April jndeværende Aar, Mens som indløbne Kongelige Forretninger {har} same \har/ hindret, har den ej \kundet/ førend nu {kundet blive} \blevet/ foretaget. Laug Rettes mændene ere følgende: Thor Grødstøel, Samson Rørvigen, Hans Sunde, Ole Bielland, Mons Røsseland, Jon (Jan) ibm:, Jacob Onnerim og Ølver ibm:
Citanten Peter Andersen Helvigen i Rettelagde sit i denne Odels Sag udfærdigede Stefnemaal, hvorved Hand Citerer Hagtor Kaldestad til at Røddig giøre for ham {hand} sin paaboende anpart i gaarden Kaldestad med meere Stefnemaal[et] omformelder, hvilcket hand som dateret 6 Decbr: 1759 hand i Retten fremlagde, der blev oplæst
Den jndstefnte Hagtor Kaldestad mødte for Retten og tilstod at være j denne Sag lovlig Stefnt som hoved Stefnemaalet ommelder, Desligeste \at/ Tægtetiiden til i Dag er ham betimelig beckient giort. i Rettelagde derpaa det paastefnte Kongelig Skiøde udstæd til Citantens Fader Anders Kaldestad, jtem Citantens Faders til Contra Citantens Formand paa gaarden udstædde Skiøde og Endelig hans paa ejendommen i gaarden Kaldestad udstædde Adkomst brev eller Skiøde, som alle lovlig er tinglyste, hvilcke blev et eftter andet for Retten oplæst.
Contra Citanten Hacktor Joensen Kaldestad tilstod at Citanten Peter Andersen Helvigen er Søn til den Anders Andersen til hvilcken forbemelte Allernaadigste Kongelige Skiøde af 1 Martij 1732 er udstæd til, Ligeledes at same Anders Andersen har udstæd det i Rettelagde Skiøde til hans Hiemmels mand, Johannes Josnes.
Citanten Declarerede at som Hagtor Kaldestad har tilstaaed at hand er Søn til den Anders Kaldestad som blev Allernaadigst meddeelt det Kongelige Skiøde der i Retten er indleveret, Saa holdt hand unødig at føre sine Vidner som i Stefnemaalet er anført, siden det var der{f}om de Skulle aflegge Deris forcklaring. Citanten {paastod Dom} sagde: at aarsagen hvorfor hans Fader maatte forlade gaarden Kaldestad var at gaardens Huuse og hans ejendeele overgick Ildebrand hvorover hand blev bragt i Armod og Fattigdom, og som eftter at hand hafde opbygt Huuserne, ængstede hans Creditorer ham hver eftter sit, sagde og at hans

{Formand} Fader brugte gaarden nogen tiid som bøxel Mand, Ligesom og hans {Far} \Mor/ Fader al sin tiid forinden den {af} \fra/ Hans Majestet blev Kiøbt.
Contra Citanten Hagtor Kaldestad tilstod paa tilspørgende at Citanten Peter Helvigen næstleden Aar da hand Stefnte ham tilbød Løsningspengene for gaarden, og som Comparenten den tiid Declarerede ej same at ville modtage, Saa er det Aarsagen hvor for Citanten nu ej inden Retten har vildet same ham enpressentere og

1760: 65

Siden hand altiid dereftter har væred af same tancker.
Citanten paastod dereftter Dom i Sagen eftter sit Stefnemaal, derom bad og Contra Citanten.
Dernæst blev udj denne Sag af den ganske Rett saaledes, Kiendt, Dømt og
Afsagt!
Som det jnden Retten eftter Actens udviis til fulde er oplyst og afbeviist ej alleene at Den paastefnte Part 1 Løb Smør og 1 Hud udj gaarden Kaldestad icke Ejendomlig haver fulgt Citanten Peter Andersen Helvigens Sal: Fader \Anders Andersen/ meere end Lidet over 14 Aar, da hand den jgien uden nogen slags Reluitions forbeholdenhed enten for sig eller børn, ved Lovlig Skiøde bortsolgte, Mens det i Rettelagde Kongel: Allernaadigste Skiøde viiser end og i blant andet at hvoe den omtvistede Jord ved Lovlig adkomst i efttertiiden blev Ejer af, den skulle, henseende Odelen og besiddelsen have same Rett som Anders Andersen Kaldestad og hans Børn, med tillæg at det med Odels Retten skal forholdes eftter Landets Lov; Saa Kand eller bør derfore berørte Jord ej indløses af Citanten, fordie hans Fader ej derpaa har vundet 20 Vinttrers Hævd, Og hvorfore Hactor Kaldestad for Hans Søgning i et og alt friekjendes, og Processens omckostning ophæves {paa begge sider}.

Anno 1760 d: 8 December blev Odels Sagen Gaarden Stueland udj Qvindherrets Præstegield dens Løsning betreffende, anlagt af Samson Larsen Contra Thore Samsonsen Stueland, eftter udsettelse fra næstleden 19 April, da den til Doms blev forfløtted til næst afholdte Høsteting paa Tingstædet Møchelbust, Mens dog ej der same tiid kunde foretages fordie Sorenskriveren{s} \formedelst/ afReise paa Strandet Skibs Forretning blev hindret udj det den tiid indfaldne Haarde Storm Væir sig paa Tinged at Sistere, Igien eftter forhen skeede beckiendt giørelse paa dito Odels Tompt foretaged med Self same Laug Rettes mænd som Retten første Rettes dag {Rette} betjente.
Citanten Samson Larsen som æskede Sagen jgien udj Rette fremlagde sit Skrifttlige Indlæg i denne Sag tilligemed de derudj anførte Documenter, hvilket som datteret 11 Nov: 1760 blev tilligemed bielagerne et eftter andet oplæst.
Bøigde Procurator Hans Waage mødte for Retten paa Thore Samsonsen Stueland, som og Self var tilstæde, Hans Veigne, og producerede et Skiøde af dato 2den Januarj 1733. som blev oplæst. Som fandtes ordlydende med den deraf under Litra C indkomne Copie.
Procurator Waage fandt fornøden at protestere jmod Procurator Giøens Skrifttlige udj Rette indkomne jnlæg!! (Indlæg), at det af denne Respective Rett kunde ansees af nogen grund, Men kand ansees meere ugrundet jmod den lange Hævd Contra Citanten Thore Samsonsen har paa gaarden Stueland, allerhelst da hand eftterdie hans ælste broder Lars Samsonsen Self haver tilbudet og afstaaet bem:te gaard for ham for meer end 38 Aar siden, altsaa sætter hand nu udj Rette at den paaanckede gaard Stueland eftter saa lang en hæfds tiid som hand sc: Comparentens Principal har ejed og beboet gaarden, at hand bør tilfindes at bemelte gaard Stueland maae blive ham og hans børn til Odel og ejendom af denne ærede Rett tildømt alt eftter Lovens 5 bogs 5 Capt: 1 Art: Saa og at Citanten Samson Larsen maae af denne ærede Rett \blive/ tilfunden at erstatte Contra Citanten den paatvungne Processens omckostninger. I

øvrigt Refererer hand sig til sin forige Proceduur, og til de forhen giorte beviisligheder, og afvartede Dom.

Den Contra Parten tilhørende og forhen producerede Skatte bog for den omttrettede gaard Stueland blev nermere eftterseet hvilcken viiser at Thor Samsonsen har væred \anseed som Ejer og derfor/ befriet for Odelskats ansvar alt fra 1722 {udj hvilken} \da den/ tiids {da} værende Foged Sal: Ole Larssen {var den som først} har gotgiort Contra Parten same \og/ hvilcken frietagelse for Odelskat har Continueret {eftt} Foged eftter Foged fra bemelte Aar 1722 til nærværende tiid.

Parterne hafde icke viidere at fremføre, Men de begiærede begge som forhen, Dom i Sagen

1760: 65b

Dereftter blev udj denne Sag af den ganske Rett Saaleedes Kiendt, Dømt og Afsagt!

Det er beviislig nock eftter Actens udviis, at Citantens Fader Lars Samsonsen er en fød Odling med besidelses Rett til den paastefnte gaard \Stueland/ af Skyld 1 Løb Smør, eftterdie samme har fulgt hans nemlig Citantens Fahr Fader{s Fad} Samson Larsen, samt Samson Larsens Fader Lars Christensen Mand eftter Mand stændig fra 28de Februarj 1644 og jndtil dito gaard eftter Citantens ejed..(?) Samson Larsens Fader Lars Samsonsen, ved hiemckomsten fra siste Orlaag Meer end 38 Aar siden, fra sagde sig som ælste Søn af dito Samson Larsen i gaarden Stueland for Contra Citanten Thore Samsonsen, der gaarden eftter Faderen Samson Larsens opsagn og Citantens Faders Villie, haver beboed og brugt i berørte 38 Aar, hvilcket og accorderer med den i Retten anviste Skatte bog, som viiser at hand udj Fogden Ole Larssens tiid og siden Foged eftter Foged Stædse varende til denne Dato \for/ Aaret 1722 ey!! saa fremdeeles som melt er frietaget fra Odelskattes tilsvar. De førte Vidner har Eenstemmig under Eed forcklaret at gaarden \Stueland/ {ved} \eftter/ berørte Citantens Far Fader gl: Samson Larsen Stuelands dødelige afgang {\nu/} \35 aar siden/ blev jmellem hans børn Citantens Fader Lars og Sødskende eftter deris indbyrdes forEening, blev Solgt Contra Citanten [for] 5 Mrk: danske pr: Mrk: {Mens igiennem sees} Mens tages udj overvejende hvorvit den gamle Odels og Løsnings Ret Citanten Samson Larsens Fader Lars Samsonsen forhen ved Fødselen virckelig har haftt til og over Meerbemelte gaard Stueland nu kand nytte Sønnen, da finder Mand at same er forsvunden, Thi for det 1te kand Citanten \icke/ betjene sig af det Eeneste Beneficium Loven giver Odlinger udj dens 5 bogs 3 Capt: 14 Art: eftterdie hand \ej/ var fød eller til i Verden den tiid {den paa} Faderen \overlod og/ Solgte sin Arve part derudj. 2det haver Citantens Fader aldrig brugt oft nefnte gaard Stueland eller Ejed derudj meer end 17 Mrk:r Smør. 3de Lyste Citantens Fader allerførst sin og børns Odel og penge Mangel d: 20 Octobris 1742 omtrent 20 Aar i Stæden for 10 Aar Contra Citanten Thore Samsonsen af hannem sc: Citantens Fader som ældre broder var til brug og beboelse som meldt overladt. og for det 4de har Citanten Self aldrig Lyst pengemangel, {Men ladet} Enten ved sin Lav alders eller Fuld myndige Aars opnaaelse, icke eller siden, Mens uden Lysning eller paastaaet Løsning stiltiende ladet sin formeente Odels og Løsnings Rett Beroe indtil hand i sit 33 aar anlagde denne Sag som var omtrent 17 Aar {Faderen} eftter at Faderen for sildig fremckom med den allegerede penge Mangels Lysning. Af foran indførte Omstændigheder, og i særdeleshed de 2de anførte: \den 1te/ at Citanten ej var Fød da Odels Godset blev overladt og solgt med mange andre fleere, Kand Retten icke ansee at det jndkomne Skiøde brev under 2 Januarj 1733 {kand} tjene\r/ hand Citanten udj ringeste tilfælde, helst same er Skreved mange Aar eftter gaarden blev Contra Citanten overladt ved Kiøbe Contract. og \den 2de at/ Citantens Fader saavelsom Citanten Self, har som sagt forsømt i Rette tiide at lyse deris Odels Rett og pengemangel til oft nefnte gaard Stueland, Contra Citanten vorder altsaa i et og alt frie funden for Citanten Samson Larsens Søgemaal,

Ligesom og titnefnte gaard Stueland \nu/ Er og fremdeeles bør blive formedelst derpaa fangne Hævd ved Lars Samsonsen og Citanten Samson Larsens forsømelse etc:, Thore {Lars} Samsonsens og altsaa hans afckoms Rette Odel. Processens omckostninger ophæves paa begge sider.

Året 1760 er herved ferdig skrive.

Tingbok nr. I. A. 38 1759-1766 for Sunnhordland
Året 1761

(1761: 65b)

Anno 1761 d: 4de Maj blev i Stædets Foged Velædle Andreas Juels overværelse Almindel: Skatte og Sage Ting for Waags Skibredes Almue Saavel Læhnetz som Halsnøe Closters Almue holdet paa det ordinaire Tingstæd Bechervig udi dito Skibrede og Storøens Præstegield da Retten blev betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Christopher Christophersen Østevold, Lars Obsen (Olsen) ibdm:, Johanes Asbiørnsen Drivenæs, Ole Eliasen Kalvenæs, Ifver Joensen Husevigen, Rasmus Helgesen, Ole Johansen og Hans Hansen Fittie. Af Almuen var een Stoer Part

1761: 66

Nærværende.

Hvornæst Allerunderdanigst og underdanig blev Læst
1te Kongel: Forordning angaaende hvorledes der med Delinqvent Sagers indstefning for Højeste Rett og overHof Retten i Norge her efter skal forholdes. Dateret Flensborg d: 7 Junj Ao: 1760.
2. Patent om Højeste Rett i Danmrk: for aaret 1761. dat: Fredensborg Slott d: 10 Oct: 1760.
3. Forordning angaaende det i Norge oprettede Forst Amt. Dat: 15 Nov: 1760.
4. Rente Cammerrets Brev til Fogden tillige med 1 Placat under Camer Collegii Seigl at adskillige Guld Mynter af Fremmede Sorter skal Roullere blant Indvaanerne i Danmrk: og Norge for den pris som paa Placaten er anført, og at Fogden skal modtage Dem i Kongens Cassa. begge dateret 28 Febr: 1761.
5. hans Excellence Hr: Stiftts befallings mand von Cicignons ordre til Hr: Fogden at helde (holde) haand over at i Fogderiet ej bliver hugget de Sorter Tømmer som det Kongl: Forst Amts Deputerede har tilskrevet Højbemelte Hans Excellence om under 23 Janu: 1761, hvoraf ligeledes Copie blev Publiceret. Ligesaa er Hr: Fogden befalet at indgive en Matricul over alle de gaarde som er i Fogderiet til Forst Amt. Dat: 17 febr: 1761.
og 6te Hans Excellence Hr: Stifttbefallingsmandens ordre til Fogden, hvorved skal føjes anstalt at ingen maae gaae ombord paa de Skibe som Kommer fra Archipelage, hvor der Grasserer Pæst, mindre tillade nogen af saadane Skibes Folck komme i Land, eller overbringer nogen Vahrer deraf, Mens Skibene i fald de paa hafnene kommer skal holde qvarantaine af 40 Dage. Dat: 3 Martj 1761.

Derefter andre Particulaire Documenter saasom

1te Ole Michelsen Tosches Skiøde paa gaarden Fittie 4 Løber Smør 4 huuder til Knud Larsen Remereid, Salamon Knudsen Aarschoug og Jacob Biørnsen Windenes mod 800 rd: Dateret 31 Martj 1761.
2. Ole Andersen Mit Engesvigs Skiøde til Samson Olsen paa 1 pd: Smør i gaarden Mit Engevig mod 40 rdlr:s betaling Dat: 9 Febru: 1761.
3. Sr: Christian Tormøhlens bøxel Sedler in duplo paa den halvedeel udj gaarden Breche som bruges af Thomas Agorsen til Ørje Thommesen mod Lovl: bøxel dat: 18 April 1761.
4. bemelte Tormøhlens bøxel Sedler til Arent Wintziensen paa ¼ Løb Smør 1/8 hud i gaarden Wiig med Lejlendingens Revers. dat: 18 April 1761.
5te Nathanael Mathiesens bøxel Sedel til Ole Olsen \paa/ 18 Mrk:r Smør i Dybevaagen med Lejlendingens Revers paa den Eene. dateret 12 Janu: 1761.
og 6te Peder Hamres bøxel Seddel til Hans Arnesen paa 1 pund 3 Mrk: Fisk i gaarden Kalve med Lejlendingens Revers paa den Eene. dat: 15 April 1761.
7. Sogne Præsten Hr: Giertsens bøxel Sedler in duplo til Evind Andersen paa 1 pd: i Sandtorv mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene. dat: 15 April 1761
8. Encken Synneve Baches bøxel Sedler in duplo til Iver Pedersen paa 18 Mrk: Smør ¼ hud i gaarden Torrang mod Lovl: bøxel og Lejlendings Revers paa den Eene. datteret 16 Febr: 1761.
9. Niels Torangs Skiøde til Mons Hansen paa 18 Mrk:r Smør i Øchlands mod 27 rd: 3 Mrk: dat: 3 Martj 1761.
og 10. Knud Møgsters bøxel Sedel til Christjan Torckelsen paa 1 pd: Smør i Øchland. datteret 4 Maj 1761
samt 11te Ole Tosches Skiøde til Jens Knudsen paa ½ Løb Smør i Tvedte mod 50 rd: dateret 1 Maj 1761.

Fogden tilkjende gav at da hanem fra den for udj Qvalvogen heri Waags Skibreede for nærværende tiid værende Handels Fuldmægtig Henrich Ravert Melboe udj siste afvigte Aars December Maaned, er anmeldet at der Væsten ud af Stolmen ved det yderste Hav braad, er fundet endeel Ringe Vrag Skibs gods, bestaaende af en afKappet Mast med nogle der ved hengende toug som tillige alle vare afKappede; Thi haver hand straxen foranstalted ej alleene at disse Ringe Sager skulle tages udj behørig forvaring, som er skeed udj bem:te Qvalvaagen, Men end og under behørig besigtelse og Taxation af dessens rette Værdie, hvilcken siste Hannem saaledes er givet 1 Støcke Galiat Mast med Lidet Jern paa omtrent 4 pd: Vurderet i alt for 3 Mrk: 8 s: 1 Bagstag 3 ½ Favn Langt 5 tom/m/er tyck 3 Spen Leg afkappede Vandt 22 Favner Lang 5 tomer tyck, 2 Stk:r Stag 10 Favner Langt 6 tomer tyck, 1 Sorring Toug

1761: 66b

Til Kordeels blocker paa Masten 7 Favner. 1 Stk: do: 12 Favner. 18 garns Trosser med blocken. 1 Stk. Kordeel 5 Favner 4 tomer tyck som alt under et er Vurderet for 5 rd: 2 Mrk: 8 s:
Og da hand nu tillige haver ladet jndkalde Biergerne af dette som ere: Peder Svendsen Nedre Waage, {B} Jørgen Olsen Støele \og/ Lars Olsen Nore Aarland, Saa begiærede hand af Retten at de under Eed maatte forcklare ej allene naar dette Vrag er fundet, men end og paa hvad Stæd? Dertil bemelte 3de Biergere under Eed forklarede at de \ej/ har birget meere end det ovenmelte Vrag Gods, hvilcket skeede af dem i ugen for Jueel Næst afvigte aar 1760 i det bare Hav uden for Vaage-Holmen
Fogden derpaa forlangede at ej allene disse Biergere kunde nyde sin andeel for det biergede følgel: Loven, den de forhaabede og paastoed at blive accorderet med 1/2ve part\en/ af dets

værd siden same er fundet udenfor alle Land ved den aabenbare Søe, Men end og blive gotgiort den Huus Leje og viidere Møje derved er haftt til den forbemelte Henrich Ravert Melboe, der paastaaes i alt med 1 rd: 3 Mrk: Som og den videre beckostning til de 2de Vurderings Mænd Bent Mejer og Jacob Windenes for Deris Reise og umage der ved som paastaaes med 3 Mrk:

At dette Vrag Gods nu straxens her paa Stædet jmedens den ting søgende Almue med flere er tilstæde ved offentlig Auction maatte opraabes og Bortselges saaledes at den afbræckede Mast for sig og de øvrige Toug vercker under Eet, opbydes, og hvad der for bydes straxens her paa Stædet betales. Hvornæst hand under Rettens gode Dicision og Kjendelse indlod saavel Biergeres som de øvriges Prætension, og at det øvrige eller overskydende maatte blive tilkjendt den Kongl: Cassa, naar andre ejere dertil icke eftter den i Loven fastsadte tiid sig skulle jndfinde.

Derpaa blev med Auctionen fortfaret og da først opraabt den Mentionerede afbreckckede Mast med noged lidet Jern for 3 Mrk: 8 s:, som Peder Svendsen Waage blev tilslaged for 1 rd: 5 Mrk: 10 s: Dernæst \alt/ ovenmelte toug værck for 5 rd: 2 Mrk: 8 s: som Ligeledes Peder Waage blev tilslaged for 14 rd: 2 Mrk:

Decideret!

Følgel: Lovens bydende udj 4 bogs 4 Capt: 5 Art: nyder Biergerne af det in Acta Specificerede Vrag som er funden i det Klare Hav uden for alle Land, den halve deel af hvad same ved Auction er udbragt til, hvor fra dog først skal afgaae de anførte beckostninger som er medgaaed ved dessens Taxation og forvaring samt Auctionens omckostninger som hereftter skal blive tilført, og den øvrige halvedeel tilfalder Hans Maj:ts Cassa, Dog i fald der jnden Aar og Dag som er 1 aar og 6 uger fra Biergnings tiiden at reigne skulle indfinde sig rette ejere til det Biergede, da Reserveres dennem deris Rett eftter Loven. Det Solgte Vrag Godtz beløber til 16 rd: 1 Mrk: 10 s:, hvorfra først afgaar de for same Vrags forvaring i huusLeje paastaaede 1 rd: 3 Mrk: jtem for Taxations Mændene 3 Mrk: tilsamen 2 rd: og 2det For Auctionens beckient giørelse og proCento Sallario med beskrivelse {penge} og incassations penge 2 rd: 3 Mrk: 8 s: tilsamen 4 rd: 3 Mrk: 8 s: altsaa igien 11 rd: 4 Mrk: 2 s: hvoraf hans Maj:ts Cassa tilfalder den halve deel med 5 rd: 5 Mrk: 1 s: og samtlige 3de Biergere tilsamen den anden halvedeel \med/ 5 rd: 5 Mrk: 1 s: \som af Fogden dennem inden Retten blev betalt/. Fogden begiærede det passerede sig beskreven meddeelt som blev bevilged

Viidere anmeldte Hr: Fogden at have til dette ting indkaldet de 2de Mænd Knud Nielsen Steenevigen og Axel Olsen \ibm:/ til at giøre Eedelig Forcklaring om det Vrag gods som af dennem strax {eftter} \for/ Juulen {jndeværende} \afvigte/ Aar er bleven fundet og bierget, hvilcket alt beløber eftter den Fogden fra Stædets Lænsmand Knud Rydland indsendte Taxations Liste, udj følgende 1 afbrecket gaffel Taxeret 2 Mrk: 2 stk:r Søndert Seigl 4 Mrk: 6 Fav-

1761: 67

ner toug med 1 block i Enden og 1 Jern Krog {og} i den anden {anden} Ende 4 Mrk: 18 Fauvner Smalt toug 2 Mrk:r tilsammen i alt for 2 rd:

Forbemelte 2de Mænd som biergere fremstod der paa og under Eed forcklarede: at de omtrent 8 dage for Juul næst afvigte Aar fandt ovenmelte Vrag gods og ej meere inden Skiers i Stolme Sund.

Fogden begiærede at disse Biergere maatte ej alleene nyde deris andeel {afdeel} af det Biergede med 1/3 deel af dets værd siden same er fundet jnden Skiers. Mens end og at Lænsmand og Mænd maatte nyde for Deris Reise og umage ved Vragets Taxation, hvortil medgick henseende det Stormende Og uroelige Veir 3de Dage hvorfor paastaaes 1 rd: 3 Mrk:

Saa og at dette Vrag godz nu strax her paa Stædet maatte ved Auction opraabes og bortselges, og hvad derfor udloves at betales straxens herpaa Stædet.
Derpaa blev med Auctionen fortfaret og giort anfang som følger da først blev indsadt 1 afbrckcket!! gaffel Vurderet 2 Mrk: som blev tilslaget Arian Berg for 4 Mrk: 14 s: 2 Stk:r Søndert Seigl for 4 Mrk: tilslaged Arian Berg for 1 rd: 3 Mrk: {1 Jern Krog} 6 Favner toug med 1 block i Enden og 1 Jern Krog i den anden Ende 4 Mrk: tilslaged Axel Steenevig for 1 rd: 14 s: og Endelig 18 Favner toug for 2 Mrk: tilslaged Axel Steenevig for 4 Mrk: 2 s:
hvornæst hand under Rettens Kiendelse indlod saavel Biergeres som de øvriges prætension, og at det overskydende maatte blive tilkjendt den Kongelig Cassa naar andre ejere icke dertil eftter Lovlig tiid jndfinder sig.

Eragted

følgelig Lovens forskriftt tilfalder biergerne en 3de part af det biergede Vrag Godses udbragte Auctions Summa, hvor fra dog skal afgaae de 1 rd: 3 Mrk: som Lænsmand og Mænd for sin umage har paastaaed samt Auctions beckostninger 3 Mrk: 14 s: tilsamen 2 rd: 14 s: altsaa bliver beholden Auctions Summa 2 rd: hvoraf hans Maj:ts Cassa tilfalder 1 rd: 2 Mrk: og Biergerne 4 Mrk: hvilcke de jnden Retten tilstod at være dennem af Fogden betalt. {derom} Det \passerede/ begierede Fogden sig beskreven meddeelt.

Niels Olsen Torrang Lod opbyde i Retten 70 rd: i 1 Skind <pung> hans Myntling Britta Gabrielsdatter tilhørende med forspørgsel om nogen same mod Suffisant pandt og Lovlig Rente [vil antage], Mens som ingen dertil jndfandt sig, blev pengene med Rettens Seigl, Formynderen tilbageleveret.

Fogden tilkjendegav at da hannem af de 2de Dannemænd Tørris Monsen og Anders Evindsen Sandtorv er tilkjendegivet at Huus qvinden under Deris paaboende gaard Nafnlig Anna Jørgens Datter er saa haardelig angrebet med den Spedalske Sygdom, Og der for høyst trengende til at blive jndlemmet i det Bergensche Hospital, Og som hun aldeeles jnted skal være ejende til at bestride de beckostninger som til Indlemmelsen vil medgaae; Saa tilspurdte Hr: Fogden Lænsmand med Meenige tingsøgende Almue 1te om Dennem [ej] er beckiendt at bemelte Huus qvinde Anna Jørgens Datter er med den Spedalske Sygdom behefted, og 2det om hun noged til sin indlemmelse i Hospitalet er ejende? Dertil blev af dennem Svaret at berørte qvinde Menniske er med den Spedalske Sygdom saa sterckt angrebet at hun højligst er trengende at indkomme i Hospitalet, og dernæst at hun aldeles ejer inted til sin indlemmelse, og derfor begiærede at Øvrigheden ville vise den godhed mod hende at hun jo før joe heller til Hospitalet maatte blive jndsendt. Om det passerede blev begiært et Lovl: tingsvidne udstæd, som blev bevilget.

dernæst blev Læst
1te Sr: Kierulfs paa biskoppens Veigne udstæde bøxel Seddel paa 12 Mrk: Smør 1/6 hud 18 Mrk: Fisk i {Torrang} Troland til Tosten Pedersen dat: 18 pril!! (April?) 1761.
og 2. Hr: Giertsens

1761: 67b

bøxel Sedel paa 20 ¼ Mrk: Smør i Sandtorv til Niels Nielsen Sandtorv. dateret 14 April 1761.

Elias Nielsen Førland af Nordhordlehns Fogderie hafde til dette ting tiid og Stæd ved Skrifttlig Stefnemaal ladet indkaldet sin Lejlending Mons Torckelsen Møgster til at betale ham den Lands Lod sc: ?9 rd: som hand har modtaget af fremmede som har Kasted ved

Citantens Land Vaar Fisket 1760 og 1759 samt noged Mackreel der, Ligeleedes sammestæds er Fanget. jtem at betale processens omckostning med viidere eftter Stefnemaalets Formeld datteret 19 Martj 1761 som for Retten blev oplæst.

Den indstefnte Mons Torckelsen Møgster mødte ej eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.

Citanten fremstillede Stefne vidnerne Christopher Østevold og Vintzens Piirholmen, som ved Eed beckræfttede at de for meere end 14 dage siden Lovlig haver stefnt Mons Møgster efter det i Rettelagde Stefnemaals indhold, og hvortil hand svarede at hand ej haver nægted noged af den paastefnte Lands Lod, thi Citanten har aldrig uden Eengang saa Løslig talt derom.

Citanten lod begiære den udeblevne Laugdaged og forelagt til Næste ting.

Eragted.

Den Lovlig Stefnte, Mens absente Mons Torckelsen Møgster gives Laug dag til næste ting at møde, og da at indkomme med sit tilsvar i denne Sag.

Dereftter Hr: Fogden fremsadte for Lænsmanden og Almuen til sit Reignskabs belæg denne qvestion om icke Delinqventerne Jørgen Windenesvogen og Anna Windenesset, som har begaaet med hinanden blodskams forseelse, fra d: 3 Julj 1759 da Action jmod dem for same forseelse blev anlagt, til d: 31 Maj 1760 har Stedse været i Arrest og Forvaring udj Sundhord og Hardanger Fogderies Arrest huus, da hand eftter Kongl: allernaadigst Resolution er afsendt til Bergens Fæstning og Qvinde Menisket til bemelte Stads Tugthuus. Hvortil de samtlig Svarede Eenstemig jae, at det er dem tilfulde beckjendt Delinqventen Jørgen Windenesvogen og Anna Windenesset, for Deris med hinanden begangne blodskams forseelse, Stædse fra d: 3 Julj 1759 til d: 31 Maj 1760 har været under Arrest og forpflegning i Fogderiets Arrest huus indslutted. Fogden var herom tings vidne begiærende som af Retten blev bevilget.

Dernæst blev Restancen for de 2de Terminer Stoer 157 rd: 3 Mrk: 10 s: oplæst og af vedkomende ujmodsagt.

Sr: Jonas von Høven hafde til dette ting tiid og Stæd med Skrifttlig Stefnemaal ladet indkalde sin Lejlending Ole Age med Interessent Ole Kuevigen til at betale og erstatte Ham som ejer den Lands Lod hand tilkommer af den Fisk der fanges i Kaste Vaagen under Age med Viidere som bemelte Skrifttlige Stefnemaal datteret 12 April 1761 indeholder, der for Retten blev oplæst.

De indstefnte sc: Ole Kuvigen og Ole Age mødte begge for Retten og tilstod at være i denne Sag Lovlig Stefnt.

hvorefter Sagen formedelst Sorenskriverens mellemhandling jmellem Parterne inden Retten ved Haandder!! baand saaledes blev ved Forliig Componeret: at Lejlendingen Ole Helgesen Age forbandt sig aldrig for eftertiiden med mindre det her med sin Jorddrots Minde og foreviidende, at indtage nogen udj Fiskerie med sig, og Mindre skal hand efterlade at erckjende sin Pligt ved Lands Lods rigtige ydelse til Sin Jorddrot, naar Gud Velsigner ham med Liden eller Stoer Fiske Dræt. Lejlendingen for paastefnte begangne forseelse betaler Citanten inden dette Sagetings Slutning 6 rd: under Obligation som forermelt aldrig at overskride Lejlendings Pligt enten Self eller ved andre at giøre utilladelig Indgreb i sin Leje gaards Skoug,

1761: 68

Forefalder Noedte Fiskerie paa hans Leje gaard, skal Citanten som Jordejer til Fisken have første bud eftter bøigde Pris desligeste ukrænckelig nyde Lands Lod sc: den Fierdepart af

det som Fanges. Slutelig bad Citantens Kiæreste som nærværende at forestaaende Contract maatte til nøjagtig følge for eftertiiden vorde denne sinde ved Dom Confirmeret.

Afsagt!

Da forestaaende {Fo} ved Haander baand indgangne ForEening accorderer med Selfve Rett, bliver den og følgelig Lovens 5 Bogs 1 Capt: 1 og 2 Art: ved Magt Kiendt saaledes at den j et og alt skal opfyldes og eftterleves.

Fogden hafde ingen Sager paa Justitsiens veigne til dette ting.

Og da jnted viidere ved dette ting var at forrette, blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1761 d: 5 Maj blev Retten i overværelse af Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juel, Sadt til Almindelig tings holdelse med {Waags} Opdals Skibreedes Almue paa Ting stædet Bechervig, og betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Knud Kleppe, Lars Gierstad, Anders Leithe, Peder Eeritzvehr, Ole Nordbust, Samson Teigland, Vermund Giersvig og Ole Øchland. Overværende Lænsmanden Matz Godøen med Eendeel af Skibreedets Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og underdanig blev Læst de Kongel: Forordninger og høje Ordres som ved Waags Ting ere extraherede i denne Protocoll.

Forjnden tinged for Waags Skibreede blev Slutted og Laug Rettet var Demitteret Fremckom for Retten Adrian Larsen Berg og tilkjendegav at hand til dette ting tiid og Stæd Muntlig haver Stefnt Anders Bachesund fordie at hand haver Citanten uafvidende som en Interessent for 1/6 Part af Eendeel Vrag godz som de sig lod tilslaae paa Auctionen over det foruløckede Westjndiske Skib, bortsolgt same, og ej {fo} der fore vil giøre vedbørlig Rigtighed. For alt Dom at lide og erstatte Processens omckostning.

Citanten som maatte Mercke at Stefne vidnerne ej er nærværende, begiærede udj Sagen anstand til Næste ting, hvormed det haver sit forblivende.

Fogden havde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Hans Jacobs {Datt}sen og Anna Matz Datter at Lide Dom til bøders erleggelse for med hinanden hafte fortiilig Samenleje.

De indstefnte mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa Deris Veigne.

Fogden fremstillede Stefne Vidnerne Lars Gierstad og Samson Teigland, som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden lovlig haver Stefnt de paagieldende.

Fogden maatte begiære Sagen til næste ting udsadt.

Eragted!

De lovlig Stefnte nemlig Hans Jacobsen og Anna Mats Datter gives Laugdag til næste ting at møde med sit tilsvar i Sagen.

Viidere hafde Fogden til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Johanes Johansen Mæland og Anna Villums Datter Anuglen for med hin anden begangne Lejermaal, Derfor Dom at liide til bøders udredelse.

af de indstefnte mødte ingen eftter paaraab ej heller nogen paa Deris Veigne,

thi fremstod Stefne Vidnerne Vermund Giersvig og Ole Øchland som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden lovlig har indkaldet de paagieldende Lige efter incaminationen.

Fogden begiærende Sagen til næste ting udsadt for at faae de udeblevne Laugdaget, Ligesom og til samme tiid at faae Præstens attest eller Kundskabs Liste saavel om Lejermaalet som om de med hinanden er beslegted.

Eragted.

Siden Johanes Mæland og Anna Anuglen som Lovlig Stefnte ej Møder, Saa forundes dennem til næste ting Laug dag, da de haver at møde for Retten med sit til-

1761: 68b

Svar i Sagen. Til same tiid vil det være fornøden at Hr: Actor producerer den in Acta \om/Moverede Præste attest eller Kundskabs Liste.

Som ej fleere med Sager sig i dag anmeldte og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen den 6 Maj blev Retten jgien Sadt paa forbemelte tingstæd og betient med det gaars Dagen anførte Laug Rætt, da følgende Documenter blev publiceret

1te Salmon Solems og Lars Anuglens Skiøde paa 18 Mrk: Smør ½ hud i Mæland til Mathias Torbiørnsen mod 51 rd: 5 Mrk: dateret 16 (15) Janu: 1761.

2. Lars Johansen Nesses Skiøde til Sønnen Niels Larsen paa 1 Løb 3 ½ Mrk: Smør eller 1 pd: 14 ½ Mrk: Smør 1 hud 2 s: penge mod 70 rd: Dat: 16 Janu: 1761.

3. Anders Reigsems Skiøde til Lars Bottelsen paa 17 Mrk:r i Reigsem mod 11 rd: 2 Mrk: dat: 4 febr: 1761.

og 4. Johanes Høvischelands Skiøde til Thomas Johansen paa ½ Løb Smør ¼ hud i Høvischeland mod 45 rd: dat: 3 Martj 1761.

samt 5. Ole Andersen Gierstads bøxel Sedler til Sæbiørn Pedersen paa ½ Løb Smør ½ hud i Gierstad mod Lovl: bøxel dat: 5 Maj 1761.

og Endelig for det 6te Peder Povelsens Penge Mangels Lysning til gaarden Beltestad som ejes og bruges af Ole Ørjensen hvilcken hand agter at indløse dateret 1te(?) Maj 1761.

Viidere Hans Hiertnesses bøxel Seddel til Jens Rasmusen paa ½ Løb Smør ½ hud i Malchenes mod Lovl: bøxel og Lejlendings Revers dat: 27 April 1761.

Madamme Johanne Sal: Peder Olsen Neshavns fremckom for Retten og tilkjendegav at have til dette ting, tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Marj Støle at Lide Dom til bøders udredelse og processens Omkostning, for de af hende mod Citantjnden udtalte Skiels ord. Ligesaa har bemelte Citantjnde til dette ting tiid og Stæd [ladet indkalde] Marj Støles Søn Jørgen Hanssen, fordie at hand med Vold har frataged Citantjnden en Souv med Lam. Derfor Dom at lide til bøders udreedelse og erstatning af Processens omckostning. Endelig tilkjendegav bemelte Citantjnde at bemelte Jørgen Støle er Stefnt at anhøre Vidnes byrd af Lars Gierstad og Ole Natevigen angaaende et Forliig som jmellem Dem er indgaaed i en mellem dem forhen værende Sag. Sluttelig meldte Citantjnden at til Vidner i disse Sager, foruden de 2de forhen anførte er indstefnt Madame Barbroe Aarre, Niels Hillesvig samt Ole Nielsen og Niels Kongsvig.

De indstefnte Marj Støle og Jørgen Støle mødte icke for Retten ej heller nogen paa Deris Veigne,

thi fremstod Stefne Vidnerne Knud Kleppe og Anders Leithe [som] bekræftede ved Eed at de for meer end 14 dage siden Lovlig haver Stefnt de paagieldende Eenhver for Deris boepæl. Ligesom og at Marj Støle ved Stefnemaalets forckyndelse sagde at hun viste ej andet at have Sagt om Citantjnden end at hun hafde kaldet hende en Fandte bicke, Thi hun hafde kosted alt for meged paa sine børn til at hun skulle sette Dem hos den fante bicke til at Svelte.

Af Vidnerne indfandt sig Niels Hillesvig og Niels Kongsvig. {hvilcke Cit} samt Lars Gierstad og Ole Natvigen hvilcke Citantjnden begiærede frem kaldet til Examen og Eeds aflæg. Declarerede derhos at hvad de 2de udeblevne Vidner sc: Barbroe Aarre og Ole Nielsen angaar da har den første siden hun er gamel og Svag, {har} frem sendt sit Skrifttlige Vidnes byrd og den siste som var Sænge liggende har paa sin Sotte Sæng Udsagt sit vidnes byrd i de 2de Mænd Knud Kleppe og Anders Leithe[s overværelse] som ligeledes er Stefnt at møde for at aflegge Deris Vidnes byrd des angaaende.
Derpaa blev Det af Encken Barbroe Aarre udstæde Skrifttlige vidnes byrd i Rettelagt som blev oplæst. Viidere forcklarede Knud Kleppe og Anders Leithe \uden Eed/ at de af det udeblevne Vidne {Niels} Ole Nielsen paa hans Syge Sæng hørdte af

1761: 69

Hannem Siige at hand hafde seed det indstefnte Jørgen Støele hafde taged 2de Faar eller Smaler af Nesholmen {og} hvilcke hand sc: Jørgen Støle hafde sadt i en baad neden for Landet i Neshafn, og efter at hand {same} hafde iværcksadt denne gierning, sagde hand til Citantjnden dine tøsser eller Piger har {haf} ofte maatted Solgt sine hoved Plag og Vetter for at kiøbe sig Mad for. hafde ej viidere efter hans vidnes byrd at forcklare.
De øvrige Mødende vidner blev der paa fremckaldet og hvoraf fremstod først
Niels Hillesvig som aflagde Eed og provede at 3de Dage for Juule højtiiden næstleden Aar kom hand udj et sit ærjnde til Neshafn hvor Citantjinden er boende, og ved sin opkomst i en der værende Stue fandt saavel Citantjnden som Marj Støle, som hafde en tale sig i mellem, hørdte da blant [andet] at bemelte Marj Støle sagde disse ord til berørte Citantjnde hvorfore skulle I have den Souv, hvorpaa hun svarede jeg skulle have den i forliigelse, da Marj Støle sagde ieg veed icke det med dette tillæg At Fanden hand maatte, og hun icke {at} Sette sine børn ved Strande Steenene hos saadan Fante bicke som Citantjinden var viidere hafde dette vidne icke at prove.
2. Vidne Niels Kongsvig aflagde Eed og provede at næstleden høst for Juul en dag Saae Deponenten at indstefnte Jørgen Støle tog af Neshavnsholmen 1 Souv med Lam, hvilcket vidnet sagde at være de same som bemelte Jørgen Støle hafde givet Citanten i det mellem dem skeede Forliig. Paa tilspørgende Sagde Vidnet at saa snart hand!! (Jørgen) hafde Faaet Faarene i baaden Reiste hand fra Neshavn og hiem til gaarden Støle. hafde ej viidere at prove.
3. Vidne Lars Gierstad aflagde Eed og provede at næstl: Høst da hand tilligemed Ole Natvigen var begiært at Stefne Jørgen Støle i en Sag Citantjnden hafde med ham, Sagde bemelte Jørgen Støles Fader Hans Støle at hand med Citantjnden var forligt, Mens som Deponenten ej ville fæste nogen troe til dette Hans Støles udsigende, begiærede hand \sc: Hans Støle/ at Deponenten tilligemed Ole Natvigen vilde følge med til Neshafn for at faae vedbørlig underretning, hvilcket og skeede, ved anckomsten til Neshafn forefandt de Citantjnden, da der efter en tiids Samtale mellem Citantjnden og Hans Støle, blev angaaende den Sag de hafde sig jmellem, saadan forliig ved haander baand, indgaaet at Citantjnden skulle i Stæden for den prætension hun hafde til hans Søn henseende en af ham tilsagt tieniste, nyde 1 Souv og hendes børn 1 Lam, samt at Hans Støle paa Sønnens Veigne skulle betale alle paa Sagen til den tiid medgaaede omckostninger som eftter skeede bereigning beløb til 1 rd: 4 Mrk: 4 s: som af ham sc: Hans Støle skulle efterkommes forjnden næstl: høste tings holdelse hvilcket Hans Støle Samtyckte, hvormed Citantjnden var fornøjed.
4. [Vidne] Ole Natvigen aflagde Eed og provede at have været med Lars Gierstad den af ham \om/provede tiid og Stæd, derfor provede j et og alt Ligesom Lars Gierstad uden forandring.
Citantjnden begiærede de udeblevne til næste ting Laugdaget.

Eragted

De Lovlig Stefnte Marj Støle og Søn Jørgen Støle gives Laug dag til næste ting at møde med sit tilsvar i Sagen.

Hans Reigsem i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Hans Formyndere Johannes Uglenes og Jacob Thommesen angaaende Eendeel

1761: 69b

Hans Arve Midler som de haver haft under Deris Hænder.

Jacob Thommesen saavelsom Johannes Uglenes mødte for Retten og tilstod til i dag at være Lovlig indkaldet.

Johannes Uglenes Declarerede at hand fra Formynderskabet har været frietaged alt fra aaret 1737 d: 4 Augustj, og hvorom hand til beviis producerede Skiftte Forretningen efter Citantens Fader.

Jacob Thommesen Svarede paa Rettens tilspørgende at hand ej haver noged paa den af Citanten i Retten producerede og forfattede Debits og Credits FReigning!! (Reigning).

Citanten begiærede Dom i Sagen.

Contra Parten var og dermed Fornøjed.

Afsagt

Jacob Thomesen der, eftter Øvrigheds Foranstaltning har været andordnet Formynder for Citanten Hans Hansen bør betale til bemelte Citant de udj den indkomne Reigning{s} \anførte/ Ballance Summa, hvorjmod hand jngen ancke har haft mens acqviesceret med Reigningens Rigtighed, med 23 rd: 4 Mrk: 10 s: dog mod Regress til vedkommende som indesidder med Eendeel af bemelte penge, hvorom den producerede Reigning giver fuldkommen oplysning. Ligesaa bør hand betale udj processens omckostning til Citanten 1 rd: 5 Mrk: 12 s: Det paadømte udredes og eftterckommes 15 dage efter denne Doms lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

Dereftter blev Læst

et Skiftte brev forretted eftter Ole Olsen Wevatne hvorefter Sterfboets ejendom 1 pd: 12 Mrk: 1/3 hud i Wevatne for 57 rd: er saaledes udlagt sc: paa Ole Wevatnes Encke 4 Mrk: Smør 1/3 Hud for 19 rd: Berte Jacobs Datter 1 pd: 2 1/8 Mrk: Smør for 31 rd: 2 ¼ s: og broderen Jon Olsen 5 7/8 Mrk: for 6 rd: 5 Mrk: 13 ¾ s: datteret 26 Janu: 1761.

Fogden tilkjendegav at som Procurator udj Bergen Claus Blechingberg er ejende her udj Opdals Skibreede den Gaard Holsetter Matriculs No: 74 af aarlig Skatte Skyld ½ Løb Smør og Landskyld 1 pd: ½ hud, Saa siden denne Jordepart fra umindelig tiid haver været øde liggende, haver hand for de deraf gaaende Skatter aarl: Maatte søgt bemelte Procurator i Bergen, men som hand nu er udj saadanne Fattige omstændigheder at hos hannem jnted er at faae, haver h/an/d self nu 4 Aar maatted erlagt disse Skatter i den Kongl: Cassa, i hvilcken andledning hand nødsages, til et tings vidnes erholdelse at indhendte Lænsmand med Laug Rett og den ting søgende Almue, deris Sandferdige Svar paa efterfølgende Spørsmaal 1te om Dennem icke er Vitterligt at bemeldte Jordepart Holsetter fast j umindelig tiid har ligget øde og ej af nogen beboet, og 2det at bemelte Procurator er udj saadanne slette omstændigheder at hand haver lidet at underholde sig, huustroe og Børn med og mindre til at betale Skatterne af denne Ødepart hvoraf hand icke haver den ringeste Skilling om Aaret, hvorpaa Lænsmand med Laug Rett og tilstæde værende Almue saaledes enstemmig svarede ej alleene at det er en ligesaa Vitterlig som øjensiunlig Sag at denne Jordepart aldeeles er ødeliggende, og af jngen, Saavidt de Kand troe, kand optages og beboes, men end og at

bemelte Procurator er i saa meged fattige omstændigheder at hand paa jngen Maade formaar at svare disse Skatter, da hand af jordeparten ej haver den ringeste Skilling til Fordeel om Aaret.
Fogden var dette beskreven begiærende til nermere forestilling for det Højlovlige Rente Kam/m/er som blev bevilget.

Dereftter blev Restancen stoer (ope rum) for Skibreedet oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted Viidere ved dette ting var at forrette blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1761 d: 14 Maj blev Retten til almindelig Sommer, Sage og Skatte tings holdelse, Sadt med Ous Skibreedes Almue

1761: 70

paa Tingstædet gaarden Giøen og betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Peder Svendsen Tomre, Brynild ibm:, Engel Giøen i Stæden for Mickel Tomre, Haldor Mehuus, Isack Aarre, Gulbrand Bache, Joen Foer, og Anders Uglehuus. overværende i Retten Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel saavelsom Lænsmanden Hans Engelsen Giøen og meenige ting søgende Almue.

Dereftter blev Læst allerunderdanigst og Hørsomst de Kongelige Forordninger og Høj øvrigheds ordres som ved Waags Skibreede i denne Protocoll ere Extraherede. Og viidere et Kongl: Rescript angaaende at naar nogen Part I en eller anden Sag formedelst omstændigheds Skyld maae Reqvirere en Sætte Dommer Saa skal den vedkommende rette Dommer, dog jnted afgaae udj sin Sallario, mens nyde det tilligemed Skriverløn for Acterne, og den Sædte Dommer nyde af Reqvirenten sin Sallario des foruden. Dateret 3 April 1761.

Dereftter blev Læst
hans Excellence Hr: Stifttbefallingsmand von Cicignons bestallings brev til Hans Hansen paa at være Lænsmand udj Ous Skibreede. datteret 4 Nov: 1760.
2. Hr: Consistorial Raad Geelmeidens bøxel brev til Mons Johansen paa ½ Løb Smør 1/3 Huud til Mons Johansen!! i gaarden Indre Tøsse datteret 17 Martj 1761.
3. Torjuls Goupholms Skiøde til Sønnen Niels Torjelsen paa 9 Mrk:r Smør ¼ hud i gaarden Goupholm mod 72 rd: dateret 3 Martj 1761.
4. Peder Langelands Bøxel Seddel in duplo til Erick Nielsen paa ½ Løb Smør ½ hud udj gaarden Hope datteret 14 Maj 1761.
og 5. Peder Langelands ditto til Niels Pedersen paa 1 pd: 4 ½ Mrk: Smør i Langeland. datteret 14 Maj 1761.
samt 6te Hr: Fogden Juels Fred Lysning over Fæe beiderne Graabotnene og Osphovde Kaldet i Havschaars Marck, hvori Dahle opsidere indsetter Deris beester og Creature. Dateret 14 Maj 1761.

Fogden Velædle Hr: Juel gav tilkjende at hand til dette ting tiid og Stæd med Muntlig Varsel haver ladet indstefne Methe Jans Datter Kuven for begangne Lejermaal med Ole Steffensen Kuven derfor Dom at Liide til Bøders udredeelse.
Den indstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hendes Veigne,

thi fremstoed Stefne Vidnerne Jon Søre Strønen og Bagge Lussand som ved Eed beckræftede at de med 4 ugers Varsel Lovlig har Stefnt den paagieldende Methe Jans Datter Lig[e] eftter Incaminationens Formeld, for hendes tilholds Stæd paa Gaarden Lund Liuse Closters gods udj Eeget paahør.

Fogden begiærede den udeblevne til Høste tinged Laug daged.

Eragted!

Methe Jans Datter Kuven som Lovlig Stefnt, men absent gives Laugdag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag.

For Retten fremstillede sig Procurator Hans Giøen som gav tilkjende at hand møder for Hr: Capitaine Johan Ferdinand August Pritzier der til dette ting haver ladet Stefne Ole Andersen Indre Tøsse og Broderen Peder Andersen at Liide Dom til Straf og Bøders erleggelse, fordie at Hr: Capitaine Pritzier hafde d: 7de Januarj næstl: Leveret 2 Mrk: i Fæstepenge til Ole Andersen som hand Skulle Levere til sin broder Peder Andersen, som den tiid var en Løsgiænger dog med disse Forord at hvis Peder Anderssen ej bemelte Fæstepenge vilde jmodtage, da skulle hand ej hyre sig nogen Stæds, førend hand talte med Capitainen Self. Den 26 Martj næstleden Kom Erick Gundersen Svensdahlen til Capitainen med Fæstepengene, men blev ej imodtagen. d: 4 Maj i denne Maaned, efter at Ole Andersen og hans broder Peder Andersen var Stefnet, Kom ovenbemelte Ole Andersen og vilde Levere Capitainen Fæstepengene, som ej heller blev jmodtagen, Saa at Hr: Capitaine Pritzier ej fick ringeste bud fra Ham, fra den 7 {Februarj} Januarj og til d: 26 Martj næst forhen, som var over 7 uger, hvilcket da var over den tiid at alle tjenere hafde Lovet og Fæsted sig til tiæniste.

De indstefnte Ole Andersen og Peder Andersen mødte icke eftter paaraab

1761: 70b

Thi fremstod Stefne vidnerne Niels Torjelsen Goupholm og Engel Samuelsen Qvernes som ved Eed beckræfttede at de for meere end 14 dage siden Lovlig som incaminationen [ommelder] haver indstefnt de paagieldende for Deris tilholds Stæd.

Procurator Giøen paa sin Principals Veigne Lod tilføre, og dernæst begiærede at de Lovlig Stefnte og udeblevne maatte gives Laugdag til næste Ting at møde.

Eragted!

De Lovlig Stefnte sc: Ole Andersen og Peder Andersen gives Laug dag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag, saavidt den Eenhver kand paagielde.

For Retten Sisterede sig Procurator Hans Giøen og æskede i Rette Den tilforn af Hr: Consistorial Raad Geelmejden og til det sist holdende Høsteting for Ous Skibreede den 10 October 1760 indstefnte Gields fordring, Contra Hr: Capitaine Johan Ferdinand Pritzier efter 2de Obligationer den Capital stoer 80 rd: foruden Ræsterende Renter saavelsom denne Processes omckostning.

Den paagieldende Hr: Capitaine Pritzier mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans veigne,

Thi fremstillede Citantens Fuldmægtig Varsels Vidnerne \Haldor/ Hanssen Lundervig og Engel Christophersen Helleland som ved Eed beckræftede at de til dette ting haver Varslet Hr: Capitaine Pritzier at møde til denne tægte tiid Ligesom incaminationen ommelder i hans boepæl udj hans fraværelse.

Fuldmægtigen Giøen lod tilføre at som den indstefnte at!! Hr: Capitaine Pritzier ej møder eller nogen paa hans veigne, Saa fandt hand fornøden at i Rette legge følgende Documenter 1te Een Laug dags forelæggelse udstæd under Rettens Haand d: 10 October 1760. For det 2det lagde hand i Rette en Obligation udstæd af Hr: Capitaine Pritzier til Hr: Consistorial

Raad Geelmeiden paa Capital 40 rd: datteret 2 December 1753 og 3de lagde hand i Rette en Obligation ligeledes af Hr: Capitain Pritzier udstæd til Hr: Consistorial Raad Geelmeiden paa Capital 40 rd:, hvorudj tillige er inddraget de 40 rd: som den første Obligation ommelder dateret Molde d: 2 Dec: 1754. hvilcke begge er i Lovlig tiid publiceret, og dereftter blev for Retten oplæst. Ydermere Lod Fuldmægtigen Giøen tilføre at som Hr: Capitaine Pritzier ej efter sin Forskrivelse har holdt sig efterretlig at betale til Creditor de nu paastefnte penge efter lovlig opsigelse; Saa paastod Comparenten paa sin Principals Veigne at Hr: Capitaine Pritzier ej allene bør betale til Hr: Consistorial Raaden de paastefnte 80 rd: efter begge Obligationernes jndhold, men end og Renter fra d: 2 December 1758 til d: 2 Dec: 1760 á aarl: 4 rd: er saa for de 2de Aar 8 rd: saavelsom Renter fra d: 2 Dec: 1760 og til betaling skeer som egentlig icke Kand viides hvormeged det bliver, samt de \paa/ Processen anvendte bekostninger at erstatte udj det minste med 8 rd:, hvorom alt hand paa sin Principals Veigne begiærede Dom.

Dereftter blev Saaledes i Sagen Dømt og

Afsagt!

Hr: Capitaine Johan Ferdinand August Pritzier som efter de i Rettelagde 2de Gields breve Dateret 2 December 1753 og 2 December 1754 er Skyldig Hr: Consistorial Raad Geelmejden den paastefnte \Capital/ 80 rd:, tilfindes at betale til Citanten Velbemelte Hr: Consistorial Raad Gielmeiden ej alleene bemelte 80 rd: tilligemed Ræsterende Renter fra 2 Decbr: 1758 til 2 December 1760 8 rd:, {jtem} Viidere Renter {fra nock bemelte 2 December 1760 ind}til betaling skeer, Men end og udj Processens omckostninger 2 rd: 3 Mrk:, hvilket alt bør udreedes og eftterkomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under viidere adfærd eftter Loven.

Derefter blev Læst

til Mortification Siur Trengereids Obligation til Magdelle Echeland stoer (ope rum)

Restancen stoer (ope rum) for Ous Skibreede blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Viidere var ej ved dette Skibredes Ting at For Rette!! (forrette), blev Retten for Skibredet ophævet.

Den til denne tiid udsadte Odels Sag Gaarden Løningdahls Løsning betreffende, blev dereftter foretaged, da Retten blev betjent med det ved Sagens intimation anførte Laug Rett i alle vedkomendes

1761: 71

Nærværelse.

Procurator Giøen mødte paa hoved Citanten Steen Tvedts Veigne, som fandt fornøden eftter forige paastand at i Rettelegge et brev fra det Højlovlige Rente Cammer, hvorved hand vilde oplyse at Hans Maj:t ej haver sig forbeholden nogen Reluitions Rett til gaarden Løningdahl datteret Rente Cameret d: 28 Februarj indeværende Aar som hand begiærede for Retten oplæst og Acten tilført. Viidere i Rette lagde hand en Extract af Auctions ProtoCollen holden i Bergen d: 2 Aug: 1758 over Hans Maj:ts Reluitions gods for saavidt gaarden Løningdal udj SundhordLehn angaar, samme Extract bler!! (blev) i Rettelagt. ben:te 2de Documenter blev derpaa et eftter andet oplæst. Dernæst vilde hand fornemme hvad Contra Partens Fuldmægtig hafde at i Rette føre, førend hand sluttede Sagen paa sin Siide.

Contra Citantens Fuldmægtig formeener at Siden det højlovlige Rente Cammer icke har nogen Reluitions Rett{en} for hans Maj:t forbeholden, Saa paastaar hand end nu som før at Contra Citanten Haldor Steensen som er ældre broder end som Citantens Fader var, følgelig er hand eftter Loven nærmeste og Rettere Odels mand til den paastefnte gaard Løningdal, allerhelst eftterdie hand har ejed og beboed gaarden udj 29 aar som de forhen udj Retten producerede Documenter kand oplyse. Paastaar derfor i Kraftigste Maade at gaarden maae blive Contra Citanten som rette Odels mand tildømt. Reserverer sig i øvrigt til de udj Rettelagde Documenter og Skrifttlige Indlæg samt giorde paastand.

Procurator Giøen paa sin Principal Steen Hansen Tvedts veigne Lod tilføre at det er af de i Rettelagde Documenter fuldkommen oplyst at Citantens Fader Hans Steensen Løningdal haver været Rette og Sande Ejere og Odels mand til en temmelig deel udj gaarden Løningdal, og at hand same gods haver Arvet efter sine Forældre, endskiøndt at bemelte Citantens Fader maatte for nød og trang afstaae bemelte gods til nu afdøde Jon Steensen Houge, som den tiid var Citantens Formynder, icke des mindre fick Jon Steensen Houge samme gods icke til nogen fuldkommen Ejendom, Men blev ved en Executions Forretning udj same gods givet Indførsel paa Citantens veigne, Men hvorledes Jon Houge paa ulovl: Maade haver bort skiødet godset til Contra Parten, kand nu icke af Retten biefaldes; Foruden alt dette Sees af i Rettelagde Documenter at Contra Parten Haldor Steensen haver tiid eftter anden saa stiltiendes eller rettere Sagt paa en underfundig Maade budet til Hans Maj:ts Cassa for Reluitions Retten som Hans Majestet ej haver Reserveret sig nogen Reluition eller Løsnings Rett; Saa paastoed Comparenten i alle andre maader at Citanten maae blive tildømt saa meged gods som hans Fader har ejed udj Løningdal imod Lovl: Løsnings penge, samt derforuden at betale til Citanten denne Sags forvoldende omckostninger efter Rettens gode overvejende. Udj det øvrige Reffererede Giøen Sig til de i Rettelagde Documenter, hvorom alt hand vilde vendte Dom.

Contra Citantens Fuldmægtig Lod tilføre at Procurator Giøens Declaration er jmod Lov, efterdie at Contra Citanten er ældre broder, og har indløst godset af fremmede, og har ejed det nu Langt over hæfds tiid, og udj alt den tiid har Citanten icke lyst sin penge mangel, endskiønt hand er langt over den alder som Loven taler. Udj slige og andre tilfælde maae gaarden Løningdal blive Contra Citanten tildømt, Saa og at Citanten Steen Tvedt, maae blive af denne Respective Rett tilfunden at betale denne Sags omckostninger, {hvilcket} hvorom hand begiærede Dom.

Giøen lod tilføre at hand syntes det giordes unødig at besvare Procurator Waages ugrunde!! (ugrundede) Declaration, der er saa upasselig, som det 5. Hiul til 1 Vogn, thi deraf kunde ej andet udfindes Retten til oplysning, end ligesaa at ned grave Citantens Rette og Sande Odel og Lysnings Rett, thi dersom ej Contra Parten hafde forqvacklet Citantens Ret ved at byde til Hans \Maj:ts/ Cassa for

1761: 71b

at byde paa Reluitions Retten, Saa hafde vel Citanten lang tiid tilforn talet paa sin Odels Rett. udj det øvrige vedblev hand sin forige giorde paastand.

Contra Citantens Fuldmægtig kand ej nocksom forundre sig over Procurator Giøens giorte ugrundede Declaration, i det at hand vil benøtte sig af Reluitions Retten, da dog Auctions Acten udviiser at Contra Citanten Haldor Steensen har giort for Auctionen bud paa Reluitions Retten, Men at hand bød derpaa, var {at} for at vise den lydighed hand {\f../} sin Konges bud {opfyldt} Var \skyldig/ i øvrigt Reffererede hand sig til sin forige paastand

Eragted

Sagen optages til Doms til i Morgen tiilig.

Dagen næst eftter d: 15 Maj blev Retten igien sadt med forbemelte Laug Rett, hvoreftter udj Sagen af den ganske Rett blev saaledes Kjendt Dømt og

Afsagt

Af det i Rette indkomne, Finder Retten ej andet end at Gaarden Løningdahl har fulgt Contra Citanten Haldor Steensen udj Roelig hævd over 20ve Vintre, Derfor Kjendes og Dømmes for Rett at Same gaard bør følgelig Lovens 5 bogs 5 Capt: 1 og 2 Articul følge bemelte Haldor Steensen og Descendentere til fuldkomen Odel og ejendom og hvorfor hand for Citantens tiltale i et og alt friekjendes, Liges{om}\saa/ {ogsaa i slig tilfælde} \finder Retten at/ Processens omckostninger ophæves paa begge Siider.

Anno 1761 den 15 Maij blev Retten til almindelig Somer Sage og Skatte ting sadt og holdet paa gaarden Giøen med Strandvigs Skibreedes Almue, og betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Peder Tomre, Brynild ibm:, Engel Giøen, Haldor Mehuus, Isack Aarre, Guldbrand Bache, Jon Foer og Anders Uglehuus. Overværende i Retten Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med Meenige tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og Hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som ved Ous ting er extraheret.

Dernæst blev læst følgende Particulaire Documenter

1te Hr: Consistorial Raad Geelmeidens bøxel Sedler til Lasse Hansen paa gaarden Hammersland af Skyld 12 Mrk: Smør 1/6 hud Ous Præsteboels gods tilligemed over bøxel 1 pd: Smør 1/3 hud i dito gaard. datteret 25 Janu: 1761.

2. Ole Havschaars Skiøde til Christopher Øvre Dahlen paa 1 pd: 4 Mrk: Smør i Lille {Vig} Lie mod 50 rd: Dat: 8 Janu: 1761.

3. Hans Lundervigs og de fleres Skiøde [til ??] paa 1 pd: 13 ½ Mrk: Smør ¼ hud i gaarden Opsahl mod 69 rd: 4 Mrk: 8 s: dat: 3 Martj 1761.

4. Hans Hiertnesses Skiøde paa 13 ½ Mrk: Smør i Opsahl til Hans Vintziensen mod 20 rd: 1 Mrk: 8 s: dat: 9 Janu: 1761.

5. Hans Teiglands Skiøde med de fleeres til Jon Samsonsen paa 2 pd: 1 ¾ Mrk: i Foer mod 49 rd: 4 Mrk: 8 s: Datteret 4 Martj 1760.

6te Engel Marchhuuses Obligation til Ole Foer paa 230 rd: jmod Pandt i ½ Løb Smør ½ hud i Marchuus og 4 rd: Renter pr: Hundrede. dateret 15 Maj 1761.

7. Anders Drageids Obligation til Anders Sævereid paa Capital 50 rd: Læst til Mortification som eftter qvittering er betalt. dat: 19 April 1743.

8. Anders Drageids Obligation til Johanes Henanger og Engel Balleseim paa Capital 50 rd: jmod underpandt i Drageid 12 Mrk:r Smør og 2 rd: 8 s: Renter dat: 15 Maj 1761.

9. Sr: Foermans FredLysning paa gaarden Randilstvedts Marcker, hvorpaa Almuen af Strandvig Skibreede jtem fra Strandebarm skal tilføje dem Skade. dat: 7 Maj 1761. \qq/ (Tilleggsteksten finn ein på nedre halvedel av side 73a)

og 10. Skifttebrev Forretted paa gaarden Houge, Eftter Magdelle Svens Datter, hvoreftter Sterfboeds ejendom i gaarden Houge 1 pd: 18 3/8 Mrk: Smør ¼ hud for 77 rd: 6 s: er saaledes udlagt til Enckemanden Anders Jonsen 16 3/8 Mrk: Smør ¼ hud for 38 rd: 6 s: Døttrene Brita, Christie og Anna hver 8 2/3 Mrk: Smør for 13 rd: Dat: 13 Febr: 1761.

samt 11. Giøens opsideres Contract med Christie Lundervig angaaende Præstesettre dat: 15 Maj 1761.

For Retten fremstillede sig Procurator Hans Giøen og gav tilckiende at hand møder for Velædle og Velbyrdige Hr: Consistorial Raad Geelmejden Provst og Sogne Præst for Ous Præstegield, Der til dette Ting tiid og Stæd haver ved Skrifttlig Stefnemaal Ladet indstefne Torckel Povelsen Kiilen med Huustroe Anna Mortens Datter til et Tingsvidnes erholdelse, Fordie hun jmod al gamel Skick og Sædvane, første Søndag efter Paaske udj dette Aar, da hun holdt sin Kircke

1761: 72

gang i Dahlens Kircke og blev introduceret af den Personelle Capellan Hr: Ording, lod sit følge offre paa alterets Vænstre Siide som tilhører den Residerende Capellan Velædle og Velærværdige Hr: Hans Astrup, og gick alle Alterets Højre Siide forbie, som tilhører Sogne Præsten for Ous Præstegield. Til samme Slags Tings vidne er og indstefned Klockeren for Ous Præstegield Sr: Jens Lerche, og begge medHielperne for Dahlens Sogn Jan Berhovde og Knud Neerhovde, Endelig er og indvarslet Velærværdige Hr: Hans Astrup, samme Vidners forcklaring at anhøre med meere som Stefnemaalet ommelder, Alt til et Lovskickcket Tings vidnes erholdelse. Det paaberaabte Stefnemaal som Dateret 30 Martj 1761 blev oplæst.

For Retten mødte Procurator Hans Waage paa Indstefnte Velærværdige Hr: Hans Astrups {Veigne, og for} \samt/ Torckel Kiilen {samt} \med/ hans Huustroes \Deris/ Veigne {Ligesaa} og {tog til V} vedtog paa sine Principalers Veigne Lovlig Stefnemaal. Dernæst lagde hand udj Rette en Skrifttlig Contra Stefning i Sagen dateret 27 April 1761, som blev oplæst.

De efter indbemelte Contra Stefnemaal inCiterede Persohner {saavel Torckel} mødte alle undtagen Torchel Kiilens Huustroe og tilstod Lovlig Stefnemaal.

Derefter indleverede bemelte Procurator Hans Waage et Kongel: allernaadigst Rescript Dateret Fredensborg Slot d: 12 Maj 1752, som blev oplæst. Iligemaade lagde bemelte Waage i Rette et Skrifttlig Indlæg dateret Fuuse Præstegaard den 14 Maij 1761. som blev oplæst. Forjnden forbemelte Kongel: Rescript blev dette siste indtaged.

Procurator Waage lod tilføre at Torckel Killen og hans Kone Anna Mortens Datter er icke indstefnte til Vidne, Mens vel som Sagvoldere, og hvorfore hand haabede at Retten vil have Dem Excluderet for vidnes byrd {allerhelst at af Udstæde Tingsvidner. siden Hand er en part}, og for at oplyse det same, i Rette lagde den indstefnte Contra Part Torckel Kiilens Skrifttlige Declaration af 12 Maj 1761 som blev oplæst. Iligemaade lagde Comparenten udj Rette en Skrifttlig Declaration fra Torckel Kiilens Kone Anna Mortens Datter \under bem:te Torchel Kiilens Haand/ Datteret 13 Maj 1761 som blev oplæst.

Citantens Fuldmægtig Procurator Giøen begiærede de indstefnte Vidner fremckaldede til {Eeds a} Vidnes byrds aflæg. hvoraf fremstod

1te Vidne Klocker Jens Lerche som baade er Stefnt af Hr: Consistorial Raad Geelmeiden og Hr: Astrup, som aflagde Eed og Provede Paa de af Citantens Fuldmægtig til ham fremsadte qvestioner {saaledes lydende: Fandt fornøden at fremsedte til Vidnet følgende qvestioner 1te} \Saasom/ 1te hvad tiid Torckel Povelsen Kiilens Huustroe holdt sin \siste/ Kirckegang {sist} i Dahlens Kircke Resp: 1te Søndag eftter Paaske sistl: blev Torckel Kiilens Huustroe indledet af Hr: Ording i Dahlens Kircke. 2det Om vidnet Kand erindre hvormeged Kircke gangs Konen offrede til hver Præst i sær samme tiid? Respondo til Sogne Præsten offrede hun 2 ort og til den Residerende Capellan Een 15 skil: og 1 otteskilling. 3de Hvem samme penge forvarede som samme tiid blev offret? Svarede. at de 2 ort Kircke gangs Konen Anna Kiilen offrede paa den højre Siide af alteret tog Hr: Ording til sig og hvad hun paa den Vænstre Siide af same fremlagde, som var en 15 skilling og 1 otte skilling Leverede Velbem:te Hr: Ording til Deponenten for same dereftter til Hr: Astrup at overlevere, og Endelig hvad Følget med bemelte Kircke gangs Kone offrede paa den vænstre Siide \af

alteret/ tog Hr: Ording til sig Self. 4. Om vidnet er viidende at Følget med Kircke gangs Qvinderne haver før eller siden \den tiid sc: 1te Søndag eftter Paaske/ dette Skeede, offret paa alterets vænstre Siide? Resp: Siden den tiid sc: 1te Søndag eftter Paaske sistleden, har vidnet ej været i Dahlens Kircke, og altsaa ej kand viide om saadan offring er Skeed, Mens forhen har Vidnet ofte seed at Kircke Gangs Konernes følge har fremlagt offer paa alterets Vænstre siide som dereftter {af} deels af ham og deels af andre \er/ blevet Leveret til Hr: Astrup, Mens om saadant er skeed tillige paa højre Siide af alteret har hand vidnet ej Observeret.

1761: 72b

Forcklarede dog at bemelte Dag Torckel Kiilens Huustroe Offrede til Sogne Præsten saae hand paa alterets højre siide foruden de forhen omprovede 2 orte stk:r Een 2 s: paa same siide blant forbemelte orter liggende, men hvad enten bemelte Torckel Kiilens Huustroe eller nogen af hendes Følge offrede bemelte 2 s: kand Deponenten ej siige hand observerede. 5. Om vidnet icke har hørt at herudj Præstegieldet har væred en gamel {vi} Skick og Sædvane at Kircke gangs Qvindernes følge har offret paa alterets højre siide? Resp: har ej hørt det omspurdte, mens i den tiid Vidnet har været Klocker til dette Præstegield{et} har hand i de andre Sogner seed at Kircke Gangs Konernes Følge har frembaared offer paa alterets højre Siide. og Endelig for det 6te Om Vidnet icke veed om nogen har bedet der om eller paa nogen Slags maade har givet andledning at Kircke gangs Qvindernes følge skulle legge Deris offer paa alterets vænstre Side Resp: Veed Slet inted om det qvestionerede at forcklare. Procurator Waage tilspurdte Vidnet 1te om vidnet veed og Kand siige at Hr: Hans Astrup enten ved sig self eller ved andre med ord enten haver begiært eller paa nogen Slags maade forlanged at Anna Kiilens Følge skulle legge dette Deris offer paa alterets Vænstre Siide, og icke paa alterets Højre Siide? Resp: Veed slet inted derom, {Th} Mens veed at Hr: Astrup ej denne omprovede Søndag var ved Kircken. og 2. om Vidnet Kand sige at det offer som ved Torckel Kiilens Huustroes siste Kircke gang af hændes Følge blev lagt paa alterets vænstre siide, skulle være tiltænckt Sogne Præsten Hr: Consistorial Raad Geelmeiden eller den Residerende Capellan og af hannem paa nogen Slags Maade dertil overtalet, samt om de fick at viide, hvormeged det var Resp: at det offer som af Torckel Kiilens huustroes Følge den før omprovede 1te Søndag eftter Paaske blev offret paa alterets Vænstre Siide, ej var \til/tænckt Hr: Consistorial Raad Geelmeiden, Kand vidnet Slutte {der} af det Svar som bemelte Torckel Kilens Kone gav {Hr: Ording} Medhielperen Jan Berhofde, som fra Hr: Ording blev til hende need sendt, for at Spørge om Følgets offer var paa alteret lagt feil, og om det \skulle/ tilhør{t}e Sogne Præsten eller \den Residerende/ Capellan{en}, hvilcket var saaledes at med offeret var ej taged feil, {og} \Men at/ samme var Destineret til Hr: Hans Astrup. \qq/ Viidere hafde ej Parternes Fuldmægtiger dette vidne at tilspørge. /qq\ Deponenten Sagde \videre/ at hand aldeeles ej veed at Hr: Astrup paa nogen Slags Maade har overtalt Torckel Kiilens Huustroe og Følge at legge Deris offer paa den Vænstre Siide af alteret. Vidnede ellers at hand ej veed hvormeged Følgets offer opløb til, Mens Hr: Ording Svarede Medhielperen Jan Berhovde, paa hans Spørsmaal om hvormeged bemelte Offer var, at om det var 1000 rd: skulle samme være beholden hvorhos Hr: Ording tillige sagde at hand ej rettere erindrede \end/ at der mellem Hr: Geelmeiden og Hr: Astrup var Skeed den aftale at Hr: Geelmeiden skulle beholde alt det offer som af Kircke gangs Konernes følge blev offret. 2det Vidne Jan Berhovde som Stefnt af begge Parter aflagde Eed og provede paa Citantens Fuldmægtiges fremsadte qvestioner saaleedes Til 1te qvestion, Ligesom 1te vidne uden forandring Til 2. qv: Ligesaa Til 3de qvestion Ligesaa dog med den forskiel at det omvundne offer til \den Resid:/ Cappellan Hr: Astrup blev Levered til Klockeren Sr: Lerche. Til 4. qvestion at Det forhen ofte har skeed at naar Kircke gangs Konerne har haft følge med

sig, har de offret baade paa Højre og vænstre siide. til 5. qvestion at i forige tiider Veed Vidnet at det hos Almuen var en Skick at Følged med Kircke gangs Konerne offred sit offer paa den højre siide af alteret, hvilcket endnu ogsaa undertiiden skeer Til 6te qv: Veed Slet jnted der om. Til {Com} Procurator Waages fremsadte 1te qvestion Svarede

1761: 73

Vidne[t] udj et og alt ligesom det første, og til 2de qvestion: at vidnet blev af Hr: Ording efter at tienisten var forretted den for ommelte Søndag, tilsagt at gaae hen til Kircke gangs Konen Anna Kiilen for at Spørge hende først om det offer som blev offret af hendes følge var feil lagt paa altered og om same skulle tilhøre \enten/ Hr: Geelmeiden eller Hr: Astrup, da hun Svarede at same var lagt \der/ som det skulle, og altsaa tilhøre Hr: Astrup. Vidnet provede tillige at hand Spurdte Hr: Ording hvormeged føllets!! (følgets) offer opløb til, da hand fick det Svar om same var 1000 rd:, skulle det være beholden, har ellers hørt sige at same offer var omtrent 2 Mrk: 1 s: desligeste at hand aldrig veed at Hr: Astrup paa nogen Slags maade har overtalet dem at giøre ham same offer.

3. Vidne Knud Hansen Neerhovde aflagde Eed og provede paa de af Parterne fremsadte qvestioner saaledes Til \Citantens/ 1te {qvestion} og 2. qv: Ligesom forige vidner. Til 3. qv: Ligesom næst forige vidne Til 4. qv: {Vid} at Vidnet har ofte hørt mens ej seed at Kircke gangs Konernes Følge har offret baade paa højre og Vænstre Siide af alteret; Ligesom og \at/ saadan offring er skeed forhen af Anna Kiilens Følge de forige gange hun har giort sin Kircke gang \efter hendes eged sigende/ Til 5. qv: at hand har {ej heller} hørt at det omspurdte har været en gamel skick, mens same har dog undertiiden \ej/ skeed {a} og Til 6. qvestion veed aldeles jnted derom. og Endelig Til Procurator Waages 2 qvestioner Ligesom første vidne uden forandring.

De 4re af Hr: Astrup indstefnte Vidner Anders Koldahl, Ole Foer og Lars Helleland samt Hans Echeland aflagde Eed, og {Paa} \for hvem/ Procurator Waage paa Hr: Astrups veigne fremsadte denne qvestion Om de paa egne og øvrige af Meenighedens Veigne saavidt de har hørt eller veed af at siige, kand sige at den Residerende Cappellan ved sig eller andre ved ord enten haver overtalet eller forlanget at nogen i de tilfælde hvor sædvanlig offres, skulle yde Deris offer paa alterets Vænstre Siide, og der med enten gaae eller holde sig fra alterets højre siide til afgang og fornærmelse for Sogne Præsten udj hans Rettighed? hvor til de Provede at de aldrig har hørt langt mindre veed at den Residerende Cappellan enten ved sig eller andre, ved ord har overtalet nogen at give Deris offer paa alterets vænstre \side/ og saaledes forbiegaae at offre [til] Sogne Præsten. Mens heller{s} derjmod deels af Hr: Astrup Self og deels af andre hørt \tale/ at Velbemelte Hr: Astrup har bedet Almuen ej at Korte noged for Sogne Præsten.

Parternes Fuldmægtiger begiærede dette Tings vidne Slutted og samme sig under Rettens fulde Seigl beskreven meddeelt, som af Retten blev bevilget.

/qq\ (Tillegg til dokument nr. 9 på side 71b) Imod denne Fred Lysning, fandt Procurator Hans Giøen sig paa den samtlige Almues Veigne eller saa mange som haver sin gamle agste Vej med Fæedriftt eller andre nødvendige Ting over Rangnilstvedts Bøe, beføjed at protestere {deraf} i andledning der af at den Vej som haver sin Streckning over bemelte Bøe, haver været brugt Mand eftter Mand i umindelige tiider, saavel af Fremmede som af Indbyggerne, og vil dernæst haabe at de den fremdeeles for efttertiiden nyder ubehindret.

For Retten fremckom Engel Torjelsen Berge og Lod Lyse sin Odel og penge Mangel til gaarden Øvre Boelstad, som for nærværende tiid ejes, bruges og beboes af Lars Guttormsen og Torckel Torckelsen hvilcken hand agter straxen same sin Odel at indløse fra bemelte

Ejere, som tilhører hver den halvedeel, Herom var Reqvirenten en attest fra Retten begiærende, som blev bevilget

1761: 73b

Dereftter blev Læst
Peder Biøndahls penge Mangel til 1 pd: 3 Mrk: Smør udj gaarden Biøndahl som Lars bruger, hvilcken Lysning er skeed nu 2den gang. dateret 12 og 13 Maij 1751.

Torjuls Bratthuus anviste i Retten i 1 Stripung, hvorudj eftter hans sigende var 40 rd: hans Myntling Aagaate Hans Datter Neerhovde tilhørende, hvilcke hand udbød jnden Retten saaledes om nogen samme paa Rette!! ville modtage mod 5 eller 4 pro Cento {og} aarlig Rente og Suffisant pandt, Mens som jngen derom meldte sig blev pengene Formynderen under Rettens Seigl tilbageleveret.

Som det leed langt paa Afttenen blev Sagetinged til j Morgen udsadt.

Dagen næst eftter d: 16 Maij blev Retten atter sadt paa forbemelte Tingstæd Giøen og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett.

For Retten fremstillede sig Procurator Hans Waage og gav tilkjende at Lars Knudsen Øvre Hage haver til dette ting tiid og Stæd indstefnet sin Salig broder Kone Johanne Engelsdatter Øvre Hage fordie hun haver paa Arve Skiftted eftter sin Sal: Mand fordulged Eendeel jndestaaende Reede penge, Saa og Eendeel udlaante penge, med viidere som Stefnemaalet udviser. Ligeledes haver \hand/ indstefnt Enckens Laugværge Samson Engelsen Berge til at giøre en Reen og Rigtig forcklaring om alt, saa og derom {i fald} at anhøre vidnes byrd eftter Stefnemaalets Formeld som blev udj Rettelagt og oplæst.
Af de indstefnte \Parter/ mødte ingen \Persohnlig/ eftter paaraab, Mens bøigde Procurator Hans {Waage} Giøen mødte paa Encken Johanne Revnes Veigne, der gav tilckiende at hand ej kunde tage til gienmæle udj Sagen fordie at Stefnemaalets Dato hvoreftter Encken Hage er indstefnt til dette ting og er fast sadt udj Stefnemaalet d: 13 Maj som er 2 á 3 Dage for de rette og ordinerede ting dage som for dette ting nu holdes neml: i Dag som er den 16 Maij. Foruden alt dette haver Citanten Lars Knudsen Øvre Hage ej givet Encken saa lang tiid eftter Stefnemaalet blev hende forkyndt at hun Sagen med Contra Stefnemaal Kunde formeere; Saa protesterede Comparenten imod det i Rettelagde Stefnemaal, samt al Rettergang og Vidners førelse denne Sinde jmod den af Citanten anlagde Sag Contra Encken Johanne Engels Datter Øvre Hage, Men var af Retten ydmygst begiærende at der maatte gives anstand i Sagen til Næste ting, hvorda og til den tiid Comparenten paa Enckens veigne vilde have sig Reserveret at begiegne Sagen med Contra Stefnemaal i fald Citanten trøster sig til viidere Sag at anlægge mod Encken, og udj det øvrige paastoed Comparenten at det af Citanten i Rette lagde Stefnemaal maatte som ulovlig afviises.
Procurator Waage begiærede at de i Sagen brugte Kalds eller Stefne Vidner sc: de som haver Stefnt Encken Johanne {Revne} \Hage/ maatte fremckaldes til Examen og Forcklaring. hvoreftter fremstod Ole Siursen Revne og Mickel Olsen Nedre Hage som ved Eed bekræftede at de for meere end 14 dage siden til dette ting haver Stefnt Johanne Revne i eged paahør. derefter blev fremkaldet de øvrige i denne Sag brugte Stefne vidner Peder Biøndahl og Anders Drageid som ved Eed beckræfttede at de haver Stefnt Samson Berge som Part i denne Sag og af vidnerne Axel og Herborg Sandahl til dette Sommer ting d: 15 og 16 Maj,

alle lige eftter Stefnemaalet. Ydermeere forcklarede Ole Siursen Revne og Mickel Hage at de {alle} haver Stefnt alle de j Stefnemaaled

1761: 74

Indbenefnte Persohner som til vidner er ind Citeret.
Citantens Fuldmægtig begiærede vidnerne fremckaldet til Examen og Eeds aflæg. som alle mødte undtagen Engel Andersen Balleseim og Berje Ollesen Femanger {som ved} For de Mødende vidner blev Eedens Forcklaring af Lov bogen dennem forelæst med Formaning at saa Kiær De haver Deris Salighed, saa Reedelig og oprigtig maae de angive og forcklare alt hvad de i denne Sag er viidende.
1te Vidne Ole Olsen Revne aflagde Eed og provede at hanses Moder Dordi Revne hafde af indstefnte Johanne Revne eller Hages Mand Sal: Knud Hage laant 3 rd:, hvilcke hun bad dem at de ej skulle angive {eller} paa Skiftted, Ligesom de og ej hafde nødig at betale Pengene før Skiftted efter bem:te hændes Sal: Mand var overstaaed, Vidnet veed og at Encken forbie gick at angive denne Fordring paa ermelte Skiftte, hvor udover Citanten Lars Hage som om Kravet var viidende, var nødsaged at hendte Deponenten til arvetompten, og da var vidnet den som tillige med Citanten anmeldte denne Fordring. Hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Engel Johansen Balleseim aflagde Eed og Provede: at næstleden aars Foraar noged eftter Pinse tiider Laante Deponenten af Sal: Knud Hage Reede penge 50 rd:, hvilcke penge bemelte Knud Hage\s Encke/ Indstefnte Johanne Hage same dag hendes Sal: Mand blev begravet, paafordrede {\ham/} Vidnet, hvilcke han!! (hand) straxen same dag efter sin hiemckomst fra Kircken betalte hende Paa gaarden Hage, og da hun hafde modtaged pengene, bad Johanne Hage ham at i fald det skulle blive fornøden, hand da vilde tienne hende derj at ej angive meer end 30 eller 40 rd: hvilcke af deelene det var erindrer hand ej, men en af toe var det. Deponenten sagde og at hand formedelst den nægtelse bemelte Johanne Hage hafde giort paa Skiftted efter hendes Mand, blev hand ligesom første \vidne/ hented til Skiftte Stædet for at forcklare Sammenhengen med disse penge som og skeede ligesom hand nu forcklared haver. Forcklarede ydermeere at hand paa gaarden Hage Skiftte dagen, blev af Samson Berje begiært at nægte af ovenmelte Summa 10 rd:, og da hand ej fornam at dette hans anslag kunde hielpe noged, Siger hand til Vidnet under en begiæring at hand vilde da siige det var en af Enckens tiæniste Pigers af Nafn Ingers penge, hvilcken tillige som vidne i denne Sag er Stefnt, Hafde ej viidere at prove end dette at Johanne Hage bad Deponenten forvare hos sig for hende 20 rd:
3. Vidne Herborg Sandal aflagde Eed og provede at næstleden Høst noged efter at Knud Hage ved døden var afgangen, Kom Vidnet i et ærinde til gaarden Hage, hvor hun da kom i en Samtale med Indstefnte Johanne Hage, da den Siste blant andet {Siiger til} \Spurdte/ Deponentjnden {at i} om hun viste hvad Lars Knudsen forrettede paa Sandahl eller der ind i Fiorden, hvorpaa hun atter siger jae ieg veed hand reiser alle vegne om for at opspørge Skyld. bad derhos vidnet at i fald hand ej veed af de 6 rd; Axel Sandahl var hende Skyldig, maatte de ej enten siige ham eller nogen af de andre {at de er} om samme penge.
4. Vidne Axel Sandahl aflagde Eed og provede at hand var Skyldig til Sal: Knud Hage 4 rd:, hvilcke hans Encke ved Deponentens Søster næst forige Vidne Herborg Sandahl har bedet ham at fortie for den Sal: Mands Arvinger

1761: 74b

Provede ligesaa at indstefnte Johanne Hages broder Samson Berge næstleden Vinter sagde til Deponentens Kone hvilcket hun siden fortalgte vidnet, sagde til hende at i fald {de} Sal:

Knud Hages Arvinger ej veed af de 6 rd: som {Ax} Vidnet var Skyldig, giordes det unødig at angive dem, hvorom bemelte Samson Berge tillige bad vidnets Huustroe.

5. Vidne Torchel Schou aflagde Eed og Provede at næstleden Høst blev Vidnet begiært at Komme til Sal: Knud Hage for at see hvorledes hand levede i sine Svage omstændigheder, {hvor} da hand ved sin anckomst forefandt Knud Hage ved Fuld Fornuft, og {de} hørdte Deponenten at bemelte Sal: Mand sagde at Samson Berge var skyldig ham 83 rd: hafde ej viidere at prove.

6. Vidne Hans Mathiesen Revne aflagde Eed og Provede at hand var nærværende den same Dag og Stæd som forige Vidne Torckel Schou har omprovet, vandt derfor i et og alt ligesom bemelte Vidne uden Forandring.

7. Vidne Anna Øvre Hage aflagde Eed og provede i et og alt som \næst/ forige vidner uden forandring.

8. Vidne Inger Øvre Hage aflagde Eed og provede Ligesom {første vidne n} næst forige 3de Vidner uden Foranding. Forcklarede ellers at de dog med tillæg at de 40 rd: som er angivet af Encken at være Depontjndens!! penge som var Laant til Engel Balleseim, provede hun ej at være hendes, mens var Encken Johanne Hage tilhørig, thi de penge som hun er ejer for fick hun ej i sit værge førend lenge eftter at Sal: Knud Hage hafde laant Engel Balleseim De af ham omvundne 50 rd:, Forcklarede tillige at bemelte Encke Johanne Hage strax eftter at hendes Sal: Mand var begravet {og var same tiid de… det D} begiærede hun hos Deponentjinden til {Laans} \forvaring hos sig de/ 40 rdlr: hun var ejer af hvilcke Penge Samson Berge bad hende at {giøre} \laane/ for at tienne Encken, da hand derhos siger at hun skulle faae Dem tilbage naar Skiftted var overstaaed eftter Knud Hage. hafde ej viidere at prove.

9. Vidne Alf Schaar aflagde Eed og provede at hand har hørt for nogen tiid siden af Encken Johanne Revne dog forjnden hendes Mand ved døden afgick, at hun hafde til gode hos sin broder Knud Hage 60 rd:, hafde ej viidere at prove. uden dette at vidnet nu erjndrede sig at det er over 2 á 3 aar siden hand hørdte dette.

Citantens Fuldmægtig Procurator Waage begiærede Sagen til Næste ting udsadt for at faae de 2de udeblevne Vidner Engel Balleseim og Berje Femanger Laug daged.

Enckens Fuldmægtig Procurator Giøen Lod tilføre at hand og i Ligemaade begiærede anstand i Sagen til næste ting, hvor hand da paa Enckens Veigne ville formeere Sagen med Contra Stefnemaal, Desuden begiærede hand at Retten vilde give Ham Copie af hvad denne Sinde er passeret, og det allene paa slet Papiir som hand ville bruge til sin eftterretlighed.

Eragted!

Den begiærte anstand accorderes. Til Næste ting forelægges saavel Samson Berje, som de udeblevne vidner Engel Andersen Baldeseim og Berje Femanger, den første at møde for at tilsvare Sagen og de siste til at aflegge Deris Vidnes byrd under Lovens Falsmaal.

Procurator Hans Giøen mødte for Retten og tilkjendegav at hand møder paa Hans Schougseides Veigne, der til

1761: 75

Dette ting tiid og Stæd ved Muntlig varsel haver ladet indstefne Ole Haldorsen yttre Røe for Skyldig værende Laante penge 1 rd: Derfor Dom at Liide til betaling og at erstatte denne Processes omckostning.

Den indstefnte Mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,

Thi fremstillede Citantens Fuldmægtig Stefne vidnerne Peder Biøndahl og Anders Drageid, som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden Lovlig haver Stefnt den paagieldende Ligesom incaminationen ommelder.

Procurator Giøen begiærede den udeblevne Laug daget.

Eragted!

Den Lovlig Stefnte men udeblevne Ole Røe gives Laug dag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Dereftter blev Restancen stoer (ope rum) for Skibredet oplæst, og af alle ujmodsagt.

Som jnted viidere ved tinget var at forrette, blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1761 d: 18 Maij blev Retten til almindelig Sommer Sage og Skatte ting Sadt paa Tingstædet Øvre Waage [med Strandebarm Skibredes Almue] og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Aad Hafneraas, Lars Schage, Mons Lie, Peder Nielsen Ness, Lars Teigland, Niels Ohme, Hans ibm: og Poul Dybsland. Overværende i Retten Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel, saavelsom Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og Hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og Høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede

Derefter blev Læst følgende Documenter

1te Hans Hansen Waages Gave brev til Datter Sønnen Hans Andersen paa 1 pund 6 Mrk:r Smør ½ hud i Øvre Waage jtem halvedeelen i Monseteigens Skouge teig samt ¼ part i Hisdahlens Dito, og Endelig ¼ part i Dybslands Saug alt anseed for 200 rd: Dateret 3 Martj 1761.

2. Hans Torgersen Nedre Brues Skiøde paa ½ Løb Smør i Nedre Brue til Johanes Pedersen Neernes mod 80 rd: Dateret 18 Maj 1761.

3. Læst til Mortification Ellef Torstensen Houges Obligation til Erick Andersen Aachre paa Capital 37 rd: Dateret 13 Junj 1746, som efter Creditors Søns \Od/ Ericksen Hafneraas Capitals qvittering af 16 Maij 1761 er betalt.

4. Ligesaa Læst til Mortification Hr: Capitain Tausans Obligation stoer 90 rd: til Johanes Børsem som efter Creditors {Søn} Johanes Børsems Søn Ole Berge efter qvittering af 13 Martj 1761 er betalt. Dat: 4 Janu: 1733.

5. Frue Anna Gotsens Encke af Sal: Major Muller hendes med De fleres Skiøde paa Odels Retten til gaarden Fladebøe til de 4 opsidere af samme sc: Samson Andersen, Gotskalck Jenssen, Johanes Mickelsen og Gotskalck Mickelsen. dat: 30 Oct: 1760.

og 6te Hr: Forvalter Foermans FredLysning paa gaarden Ragnilstvedts Marck i Strandvigs Skibreede dat: 7 Maj 1761.

For Retten fremkom Velbr: Hr: Capitain Tausan og gav til kjende at hand ved Skrifttlig Stefnemaal haver indkaldet Klockeren til Strandebarms Præstegield Msr: Ole Brygman at anhøre Vidnes byrd af Eendeel Persohner som i bemelte Stefnemaal er anført, angaaende en accord som bemeldte Klocker skal have indgaaet med Lars Olsen Schogesahl angaaende Een anparts brug i bemelte Schogesahl, alt følgelig bem:te Stefnemaals viidere Formeld, som hand i Rettelagde, der for Retten blev oplæst.

Den indstefnte mødte icke efter paaraab,

Thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Hans Haaversen Berge og Arne \Ege/Brechen som ved Eed beckreftede at de lovlig haver indstefnt Sr: Brygman med 14 dages Varsel til dette Ting og hannem Copie af Stefnemaaled overlevered.

Fra den indstefnte blev i Retten til Dommeren indleveret et Indlæg af 15 Maj 1761 som blev oplæst.
Citanten begiærede sine indstefnte vidner {til fremkaldet til Vidnes byrds aflæg} \paaraabt/ som alle mødte.
{Den indste} Hr: Capitain Tausan i Rette lagde den i Stefnemaalet paaberaabte Copie Contract belagt med 6 s: Stemplet Papiir dateret 20 April 1754 som blev oplæst.
Citanten Hr: Capitain Tausan begiærede sine Vidner fremkaldet til Examen og Eeds aflæg. hvorpaa de samtlige 4re indstefnte Vidner fremstod for Retten og {samt} aflagde Eed og provede at dennem ganske er beckiendt at den indgangne Contract mellem Klockeren Sr: Brygman og Lars Olsen frievillig er indgaaed og at de

1761: 75b

Haver seed Original Contracten, hvor af Copie nu i Retten er indleveret.
Lars Olsen Schogesahl lagde dette Dertil at de 4 rd: 3 Mrk: som af ham er betalt til Klockeren hafde hand ej Self, mens for at være desto vissere om bruged, Laante hand pengene af sin Svoger Arne Tangeraas strax, som derefter blev Brygman betalt.
Hr: Tausan begiærede det passerede under tingsvidnelig beseigling sig beskreven meddeelt som ej kunde nægtes og der for indvilges.

Gotskalck Giære Lod i Retten anvise Fællen af 1 voxen Biørn som er Skudt i Sundahls Marcker, hvorfor Fogden betalte ham Skudpengene efter Forordningen med 2 rd:

Formedelst aftenens paackomme blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen næst eftter som var d: 19 Maj blev Retten igien Sadt paa forbemelte Ting stæd gaarden Øvre Waage og betient med de Gaars dagen i denne Protocoll anførte Laug Rettes mænd.

hvorefter Restancen Stoer (ope rum) for Skibreedet [blev] oplæst og af alle ujmodsagt.

Og som jnted viidere ved dette Ting var at Forrette, blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1761 d: 19 Maj blev almindelig Sommer Sage og Skatte ting holden med Qvindherrets Skibreedes Almue paa Øvre Waage og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Aad Hafneraas, Lars Schage, Mons Lie, Peder Ness, Lars Teigland, Niels Ohme, Hans ibm: og Poul Dybsland. Overværende i Retten Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og underdanig blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds Ordres som paa forige Tinge ere læste og i denne ProtoColl extraheret.

derefter
Samson Løfalds Skiøde til Sønnen Ole Samsonsen paa ½ Løb Smør ½ hud i Løfald mod 108 rd:s betaling. datteret 3 Martj 1761.

Viidere var for dette Skibreede ej at forrette, undtagen Restancen for Skibreedet Stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt;

Thi blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1761 den 23 Maij blev Retten til følgende Huuse besigtelses Forretning Sadt paa gaarden Store Fosse udj Strandebarms Skibreede, Dito Præstegield følgelig Ejeren Siur Monsens Reqvisition og betient med efterskrefne af Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juels Skriftlige Ordre opnefnte otte!! (seks) Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Hans Berje, Jon Brue, Ole Pedersen ibm:, Hans ibm:, Lars Grønning og Hans Store Linge.
bemelte Siur Monsen Store Fosse fremckom for Retten og tilkiendegav at hand ved Skriftlig Stefnemaal haver til dette ting tiid og Stæd ladet indstefne forige Ejer for bemelte hans brug i ermelte Store Fosse den Dannemand Torgier Knudsen, til at bievære en lovlig besigtelse over gaardens Huuse med Viidere Stefnemaalet ommelder, hvilcket Comparenten i Rettelagde som blev oplæst. dereftter indleverede Siur Monsen hans paa \en part i/ gaarden Store Fosse af ermelte Torgier Knudsen meddeelte Skiøde, hvorved hand {vil} Ligitimerer sig som Ejer for bemelte hans ejendom. bemelte Skiøde som datteret 17 October 1759 som blev oplæst.
Den indstefnte Torgier Knudsen mødte for Retten og tilstod Lovlig Stefnemaal.
Reqvirenten Siur Monsen Store Fosse begiærede gaardepartens Huuse derpaa besigtiged og same Taxeret.
Retten begav sig derefter i følge af Parterne for Huuserne at besigtige og blev da der til giort af bemelte Siur Monsen følgende Anviisning Nemlig

1761: 76

1te {halv} Een Røgstue derudj ejer Siur Monsen den halvedeel, maae nedrives, bemelte halve deel er værd i Idsige tilstand 2 rd: Een Nye {vil} \maae/ anskaffes, og hvad den vil Koste maae ved opbyggelsen Taxeres.
2. Halvedeelen i 1 Sænge Boe er værd 1 rd: 3 Mrk:, maae i grund nedrives og 1 nye i Stæden anskaffes.
3de 1 Floer er i pasable Stand, behøver bordtag og viidere som vil Koste med Kiørsel og Førsel 4 rd:
4. Eet Stabuur kand blive Staaende, behøver 3de Nye Stolper jtem Tag og bordtag, hvilckens beckostning blev anseed til 4 rd:
5. Een veed Skygge med heller tæckcket i alt nu værd 1 rd: maae nedrives. Hvad 1 Nye i Stæden vil Koste maae naar den er opbygt Taxeres.
6te halveparten i et Ildhuus, behøver jnted andet end bordtag, som med Kiørsel og førsel i alt vil Koste 1 rd:
7. 1 Sænge boe er god, behøver ingen Reparation.
8. Eet Smale Huus er i god Stand og behøver ingen Reparation.
og 9. 1 Høe og Korn Lahde er ganske til Needfalds, maae i grund needrives \er værd 4 rd:/ og 1 Nye maae i Stæden anskaffes, hvilcken ved opbyggelsen naar den er skeed, kand blive Taxeret.
samt Endelig for det 10de Eet paa Stølen værende Støls Huus er til nedfalds, er værd i Idsige tilstand henseende at der paa er lagt Helle tag som er Kiørt op fra Søen {er værd} 4 Mrk: 1 Nyt i stæden vil ved Opbyggelsen Taxeres.
Til Slutning blev anviist 1 qverne Huus som er brøst feldig, og vil ned rives, er værd i Idsige tilstand 3 Mrk:, maae ned rives og 1 Nyt i Stæden anskaffes, som naar same er opbygt, skal Taxeres.
Flere Huuser blev os ej anviist, Thi beløber Den Taxerede aaboed til den Summa 9 rd: hvor til kommer denne Forretnings beckostning som bereignes saaledes Stemplet Papiir 1 Mrk: 8

s: Sorenskriveren for denne Forretning samt for hans Skyds og befordring til og fra dette Stæd, {samt i beskrivelse} og incaminations penge 6 rd: 5 Mrk: 4 s: Lænsmanden for sin umage og Forretning 3 Mrk: De 6 Laug Rettes mænd hver 1 Mrk: er 1 rd: For Mænds opnefnelse som til Fogden er betalt 1 rd: og Endelig for de beckostninger Citanten nu ved Forretningen har haft ved underholdning af Mad og dricke i minste 3 rd: tilsammen 12 rd: 3 Mrk: 12 s: hvilcke beckostninger Reqvirenten Siur Monsen Reserveres til erstatning tillige med aaboeds Summen af den eller de som agter at fraløse ham ejendommen i sin tiid naar Løsning skeer.

Citanten hafde jnted viidere ved jndbemelte Forretning at observere mens begiærede sig same velbeckræftted beskreven meddeelt som bevilges. Siur Mons: begiærede dog at denne Forretning til sin tiids oplysning maatte tilføres at uagted at det i Rette lagde Skiøde viiser at hans ejendom har kosted ham 160 rd:, har hand dog ej gived meere der for end 150 rd:, Mens aarsagen at bemelte 160 rd: i Skiødet er anført, er Selgeren Torger Fosses practiqve, for derved om nogen af de odels baarne i tiiden vil løse bruget skulle de der fra blive afskræckcket.

Anno 1761 den 29 Maj blev Retten udj følgende Huuse besigtelses Forretning Sadt paa gaarden Fladebøe udj Strandebarms Skibreede, Qvindherrets {Skibreede} \Præstegield/ og Enes Kircke Sogn udj Mouranger beliggende, Følgelig ejerne for bemelte Gaard Fladebøe sc: Gotskalck Jensen, Johanes Mickelsen, Gotskalck Mickelsen og Samson Andersen{s} \Deris/ Reqvisition, og betient med efterskrefne af Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juels Skrifttlige ordre opnefnte Laug Rettes mænd Nafnl: Knud Sundahl, Johanes Tvedtenes, Hans Furreberg, Povel Dybsland, Iver Bache og Lars Ericksen Giersteigen.

Procurator Waage fremkom for Retten og producerede {1te} den allegerede Fogdens opnefnelse, {og dernæst} som blev oplæst. Gav dernæst tilkjende at hand møder for ovenmelte samtlige 4 opsideres Veigne, som til denne tiid og Stæd haver ved Skrifttl:

1761: 76b

Stefnemaal ladet indkalde Frue Sal: Major Muller og Frue Anna {Møller} \Grube/ Sal: Capitaine Segelches, samt Msr: Jens Undal til at være Nærværende ved en Lovl: besigtelse over Gaarden Fladebøes Huuse sampt dens ager og Eng med viidere som Stefnemaalet ommelder, hvilcket hand i Rettelagde som datteret 14 April 1761 som for Retten blev oplæst.

{Paa} de Velbem:te indstefnte{s Veigne} mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa Deris Veigne.

Procurator Hans Waage i Rettelagde derefter samtlig 4re ejere og opsiidere paa Gaarden Fladebøe i hænde havende Skiøder saavelsom og det dennem af Frue Møller og Frue Segelche samt Monsr: Jens Undal paa Odels Retten til gaarden meddeelte Skiøde som et efter andet blev oplæst. dereftter begiærede Procurator Waage \at med/ Forretningen \maatte/ giøres fremgang. hvorefter {med Forre} Retten med Forretningen giorde anfang og først foretog sig ejeren

Samson Fladebøes Huuse som blev besigtiged som befandtes saaledes

1 Røgstue af nye for 2 aar siden opbygt {ved samme bestaar af 1 hos heftted Kaave} \hvorved/ findes en hos hefted Tømret Kaave med Muuret Skorsteen i Svalen, {bemelte Stue} har Kosted, henseende at inted Tømmer findes i gaardens Skoug, med Kiørsel og Førsel samt arbeids Løn, som den nu er Staaende, efter Laug retteds Skiøn 50 rd: Den gl: Røgstue som tilforn var til dette brug Sagde Laug Retted at være beckjendt \at/ den var af ingen Verdie

2. Een Sænge Boe med Loftt, hvorudj denne opsider ejer dessens Loftt, jtem halvedeelen af Boen i sig self, var Staaende paa gaarden da den blev Kiøbt af Friherjnde Rosencrants, er endnu som forhen i den Stand at den kand blive Staaende, Fattes ej andet end bordtag, hvilket for nærværende tiid ej kand fastsettes {siden} hvad same vil koste efterdie at ingen Skoug findes til gaarden, Mens naar same er i Stand sadt kand Reparationen Taxeres.
3. Eet Stabuur, har ej til dette brug væred noged tilforn. 1 nye er opsadt paa urøddet Tompt, og er værd 10 rd:
4. Eet gamelt Ildhuus, har Staaed før opsiiderens tiid paa gaarden, maae i grund need rives, og er af slet ingen Verdie. Hvad 1 nyt vil Koste maae ved opbyggelsen Taxeres.
5. Eet Smalhuus var gamelt da gaarden blev Kiøbt, er nu forbædret saa, at det kand blive Staaende, beckostninger som der paa er lagt, ansaae Laug Retted til 8 rd:
6te 1 Høe Skygge af Ejeren opbygt af nye, er værd 6 rd:
7. 1 Floer eller Fiøs af nye opbygt er værd 36 rd:
8. 1 Høe og Korn Lahde derudj ejer denne opsider ¼ part er brøstfeldig, maae i grund Ned rives.
9. Een Hæste Stald maae i grund nedrives, er af ingen Værdie. 1 Nye i Stæden vil anskaffes, som {ved} naar den er opsadt kand Taxeres.
10. 1 Nyt Støels Huus er af Ejeren opbygt og er efter Laug Rettets Skiøn værd 10 rd: Har ej tilforn væred noged saadant Huus.
11. Eet Nøst var Staaende, da gaarden blev Kiøbt, kand blive bestaaende, Fattes Tag og bordtag, hvad same vil Koste, skal Taxeres naar det er i Stand sadt.
12. Een udlade Staaende i Galte ryggen, er af denne opsider opbygt, blev af Laug Retted anseed at have Kosted 4 rd:
og 13. 1 dito Staaende paa Smale Stølen, er gamelt og af ingen Værdie, Een nye i Stæden maae anskaffes, og naar den er opbygt, kand same Taxeres.
Fleere Huuse var denne opsiders Part i gaarden ej tilhørende. Og beløber de beckostninger som Samson Andersen til Dato paa {gaardens} \hans Huuse/ har needlagt (ope rum).
2. Opsider og Ejer Gotskalck Jensens Huuse. som bestaar af følgende.
1te Een Røgstue af ejeren opsadt efter at gaarden blev Kiøbt af Frieherjnden, er i god og fuldkommen Stand, er efter Laug Retteds Skiøn værd 50 rd:
2. Een gamel Glas Stue med bielegger Kackelofn samt Loft over, er brøstfeldig, maae need rives, og er værd 2 rd: Mens siden den er opbygt paa urøddet

1761: 77

Tompt, Saa henhører same ej til gaardens Huuse.
3. 1 Sænge Boe hvor udj denne opsider ejer den halve deel, og den \anden/ halvedeel tilligemed Loftted tilhører opsideren Gotskalck Mickelsen. Samme Boe er i saadan Stand saavit {at} denne opsider ejer, at den kand blive Staaende og Mangler jnted.
4. I forbemelte Høe og Korn Lahde ejer denne opsider den halve deel, maae i grund nedrives.
5. Eet Fiøs eller Floer hvorudj denne opsider og Gotskalck Mickelsen ejer hver den halvedeel, er passable og kand blive Staaende, Mangler jnted uden bordtag, og hvad det vil Koste maae naar Reparation er skeed Taxeres.
6. 1 Smale Huus gamelt og maae nedrives, er værd 1 rd: 2 Mrk: 1 nyt Taxeres naar same er opbygt.
7. i Eet Ildhuus ejer denne opsider med Gotskalck Mickelsen, maae i grund ned rives, og er af ingen værdie, 1 nyt i Stæden maae anskaffes, som ved opbyggelsen kand Taxeres.
8. 1 Kielder under et opsiderens Gotskalck Mickelsens tilhørende Melckeboe, er i den Stand at same kand Staae, og fattes derfor jnted.

9. 1 Nøst opbygt efter at gaarden fra Frieherjnde Rosencrants blev Kiøbt, same fattes for nærværende tiid Tag, og hvad det vil Koste Taxeres ved i Standsettelsen.
10. 1 Veehde Skudt ligeledes opbygt efter ovenmelte tiid, den Mangler nu bord klædning og Tag, som ligeledes ved opsettelsen, maae Taxeres.
11. 1 Sæhle eller Støels Huus, som af opsideren er opbygt, hvilcket blev Taxeret at have Kosted 10 rd:
og 12te 1 Høe udlade Ligeledes af opsideren opbygt, Taxeret 6 rd:
Fleere Huuse blev os af denne opsider ej anvist, og beløber de beckostninger{ne} som af denne Ejer paa Huuserne anvendt (ope rum).
3. Ejer og opsider Johanes Mickelsens Huuser befandtes at være i følgende bestaaende. saasom
1. Røgstue af nye opbygt af opsideren for 2 aar siden af Laug Retted Taxeret for 50 rd:
2. Halvedeelen i en Sænge boe med 1te opsider Samson Andersen, angaaende same Reffererde til den forcklaring derom forhen er giort.
3. Eet Stabuur af nyt opsadt paa øde tomt, anseed at have Kosted 10 rd:
4. Eet andet gammelt Dito Stabuur, har Staaed paa gaarden i lang tiid, Fattes for nærværende tiid bordklædning og Stolper, under, samt Tag, hvad det vil Koste maae ved i Standsettelsen Taxeres.
5. 1 Ildhuus i pasable Stand, kand blive Staaende, for nærværende tiid Mangler same jnted andet end Tag, og hvad det vil Koste maae ved i Standsettelsen Taxeres.
6. i Forbem:te Høe og Korn Lahde ejer denne opsider ¼ part, maae nedrives. Det gamle Træfang af bemelte Løe er værd 2 rd: 1 Nye maae i Stæden anskaffes.
7. 1 Floer eller Fiøs gl: og uduelig, maae i grund nedrives. 1 nye vil i Stæden anskaffes, som ved opbyggelsen kand Taxeres. Det gamle træfang er af ingen Verdie.
8. Eet Smale Huus er gamelt og maae nedrives, Eet nyt vil anskaffes, som naar det er opbygt, maae Taxeres. Det gamle er værd 1 rd:
9. Een Høe Lahde af opsideren af nye opbygt, same blev anseed at have Kosted 6 rd:
10. Een Veed Skygge af nye opbygt, Ligesaa anseed at have Kosted 3 rd:
11. Een Sæhle eller Støels Huus, haver opsideren jnted for nærværende tiid, behøver et som vil Komme at koste henseende den besværlige Vej, Ligesom de forige opsideres
og 12. Halvedeelen i 1 Nøst med Gotskalck Mickelsen same fejler Tag og bordtag, som ved i Standsettelsen Taxeres.
De beckostninger denne Ejer paa Huuserne har anvendt beløber (ope rum).
4. Ejer og opsider Gotskalck Mickelsens Huuse ere følgende
1. Røgstue har væred Staaende paa gaarden i lang tiid, kand blive Staaende paa, deri vil indlegges nye Sviller og Sperrer.
2. I en Sænge Boe ejer denne opsider med Gotskalck {Mickelsen} Jenssen den halvedeel tilligemed

1761: 77b

Dessens Loftt, samme kand blive Staaende, Mens same Mangler Tag og bordtag, og hvad det vil Koste, kand naar det er Repareret, Taxeres.
3. 1 Melcke Boe, hvor under opsideren Gotskalck Jenssens Kielder er Staaende, Kand blive Staaende, Mangler for nærværende tiid jnted andet end bordtag i Nordre brøst, som naar det er Repareret, kand Taxeres hvad same har Kosted.
4. Een Floer med Gotskalck Jensen er passable og Kand blive Staaende, Mangler for nærværende tiid jnted andet end bordtag, hvilcket naar fuldført er, kand blive Taxeret.
5. 1 Korn og Høe Lahde kand blive Staaende, Mangler Tag paa den Eene Siide og bordtag over alt, som ved i Standsettelsen bliver at Taxere.

6. i 1 Ildhuus ejer denne opsider halvedelen med Gotskalck Jenssen, maae i grund ned rives og er af ingen Verdie. 1 Nyt vil i Stæden anskaffes, og hvad same Koster, vil naar det er opbygt Taxeres.
7. Een gl: Veed Skygge, maae ned rives, er af ingen Verdie. 1 Nye vil i Stæden anskaffes, som naar den er opbygt, bliver at Taxeres.
8. Eet Smale Huus og 1 gl: Hæste Stal er gl: og maae ned rives, begge deele værd 1 rd: 4 Mrk: 2de Nye vil i Stæden anskaffes, som ved opbyggelsen bliver at Taxere.
9. Halvedeelen i 1 Nøst med Johanes Mickelsen, samme feiler Tag og bordtag, som ved i Standsettelsen kand Taxeres.
10. 1 udlade paa Smale Stølen er gamel maae i grund need rives, er af ingen Verdie. 1 nye sammestæds behøves, og hvad den vil Koste, skal ved opbyggelsen Taxeres.
11. 1 dito udlade Staaende jnden gierds paa Indgierd Viigen, derj ejer denne opsider og Gotskalck Jenssen hver den halvedeel, kand blive Staaende, Mangler for nærværende tiid bordklædning og Tag, som ved i Stand settelsen Taxeres hvad same har Kosted.
og 12. et Støels eller Sæhls Huus er af opsiderens Fader opbygt for nogle aar siden, er endnu i god Stand, Laug Retted Skiønnede at same har Kosted 10 rd:
Fleere Huuse var ej til dette brug, og beløber de beckostninger som af ham og hans Fader er nedlagt paa samme til den Summa (ope rum).
Derefter foretog Mand sig at besigtige og efttersee Ager og Engelandet, og da først foretog Opsideren Samson Andersens brug, hvis agerland blev efterseed og forefandt Mand at bemelte opsider til sine forige agre haver optaged saa meged af det \u/Duelige Engeland at han anvender derudj til udsæd 1 ½ tønde Korn, hvorefter hand avler til omtrent 8 tønder. Paa Engelandet paa adskillige Stæder bort taged mange Stoere Steene hvilcke hand siden har anvendt til et dobbel gierde eller gierdes gaard over 100 Favner lang der tager sin begyndelse fra en hans ager Smie ageren og til et Stæd Hammern Kaldet liggende \omtrent/ i en N.W. fra gaardens Huuse, hvorigiennem denne gaards og gaarden Øres Creature har sin agster Vej til Deris Fæe Haufn Hiemmesætre Kaldet. Disse af bemelte opsider Samson Andersen anvendte Forbædringer, Skiønnede Laug Retted at være værd 20 rd:
2. Opsider Gotskalck Jenssens agerland blev eftterseed og haver hand tilligemed Faderen i sin brugs tiid efter at gaarden blev Kiøbt, i de gamle agre optaged paa adskillige Stæder nye Hol Veidter som derefter igien er needlagt og forsyned med behørig Steen saavel oven som paa begge Siider, hand har og opbrudt 3de nye agre, hvori anvendes til udsæd omtrent 1 ½ tønde og avles 8 tønder, Ligesaa optaged Eendeel Steen af Engelandet, hvorved den, henseende til Høe auvlingen Ligesaa er formeered, hvilcken denne opsiders brugte Fliid og arbeide, blev af Laug Retted Taxeret til 10 rd:
3. Opsider Johanes Mickelsen har og foruden de forige opbrudte, opbrødt 2de nye agre, hvori Skiønnes at kand {an} saaes ½ tønde og avles 3de Tønder, Ligesom og paa Engelandet optaged Eendeel Stoere Steen \som/ paa adskillige Stæder paa bierger i Højer og dynger ere oplagte. Denne Forbædrings omkostning Taxerede Laug Retted at være værd 4 rdlr:
4. Opsider Gotskalck Mickelsens agre blev taged udj øjesiun

1761: 78

Hvorudj hand efter eged sigende haver optaged ganske nyelig 2de Hoel Veiter, hvilcket Mand og befandt at være Rigtig. Af det uduelig Engeland opbrudt 1 nye ager, og udlagt i 2de af de gamle agre saavel i Længde som bredde{n} saa meged at hand nu anvender til udsæd ¾ tønde Meer end forhen, og avler deri 4 tønder. Engelandet har hand forbædret i den henseende at derpaa er opbrudt en Mængde Steen, som deels er Kiørt i Vandet, og deels lagt i Højer paa bierge. Dette arbeide til dette brugs forbædring blev Skiønned at være værd 6 rdlr:

Til Slutning blev os af opsiderne anvist en gierdes gaard af Steen opbygt af dem Samtlige, som ej tilforn nogen Sinde har væred jmellem gaarden Øres og Deris paaboende gaard Fladebøes udmarck Hiemmesætter Kaldet, Hvilcken Vii befandt og Skiønnede for saavidt bemelte opsidere have oplagt at være over 150 Favner lang og saa høj at Creature {inte} icke kand komme derover. Dette Arbeide Skiønnede Laug Retted at have Kosted enhver af dem 4 rd: tilsammen 16 rd:

Viidere hafde Forbemelte opsiidere og Ejere for gaarden Fladebøe ej at giøre anvisning paa.

Til Forestaaende anføres her denne Forretnings beckostninger som bereignes saaledes Stemplet Papiir til sammes beskrivelse 1 Mrk: 8 s: Sorenskriveren for denne Forretning samt for hans Skyds og befordring til og fra Stædet samt i beskrivelse og incaminations penge 8 rd: 5 Mrk: 4 s: Lænsmanden for sin umage og Forretning 3 Mrk: 8 s: De 6 Laugrettes Mænd hver 1 Mrk: 1 rd: For Laug Rettets opnefnelse som til Fogden er betalt 4 Mrk: Og Endelig for de beckostninger Citanterne har haft ved underholdning af Mad og dricke 6 rdlr: tilsammen 17 rd: 2 Mrk: 4 s: Hvilcke beckostninger tilligemed Deris Taxerede arbeide til gaardens Forbædring hvilcket Forretningen herforan forcklarer, Forbemelte opsiidere Reserveres til gotgiørelse, i fald Løsning i tiiden skulle Skee.

Reqvirenterne begiærede denne Forretning sig beskreven meddeelt, som bevilges.

Anno 1761 d: 2 Junj blev Retten udj følgende Odels Sags afhandling Sadt paa gaarden Møchelbust udj Qvindherrets Skibreede og Præstegield beliggende, og betient med efterskrefne af Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juel opnefnte 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Thore Johansen Rabben, Johanes Olsen Naterstad, Samson Larsen Omvig, Johanes Nielsen Tvedten, Ole Christophersen Røsseland, Lars Knudsen Fusch, Jon Tørressen Sandvig og Hemming Torckelsen Lille Omvig.

Hvorda for Retten fremkom Procurator Jens Isach Holck og producerede en Stefning for Ole Jacobsen Onerim ung Karl. {Stefn} hvorved Idsige Ejere for gaarden Møchelbust, som forsaavit den part betreffer Encken Karj Jens Datter paaboer var indstefnte, at anhøre Prov og beviisligheder samt taale Dom til bemelte Part, hvis Skyld er 1 pd: 21 Mrk:r Smør dens indrømmelse og Røddig giørelse for Citanten som dertil befinder sig at være en Sand odling med besiddelses Rett med det meere som Stefnemaalet vidtløftigere og yderligere udviiser, der for Retten blev oplæst.

For Retten Mødte Procurator Hans Waage paa de samtlige indstefnte Vederparters Veigne, hvilcke alle og Self var tilstæde, og vedtog for Dennem Lovl: Stefnemaal. og {for} Dernæst lod tilføre at Citanten Ole Jacobsen Ohnerim bør for det første giøre beviislig hvad Odels og Løsnings Rett hand eller hans Forfædre har fanged paa denne paastefnte gaardepart siden de fick det fra Sal: Hr: Baron Rosencrants som fulgte hannem til Odel og Ejendom langt over Hæfds tiid. Dernæst producerede Hand udj Retten et Skriftlig Contra Stefnemaal dateret Øvre Waage d: 28 Januarj 1761 som blev oplæst.

Citantens Farbroder Knud Lechnes fremckom for Retten og tilstoed at de 2de i Rettelagde Stefnemaaler er hannem Lovl: Forckyndet. {Det samme} tilstod og Procurator Holch paa Citanten og hans Faders Veigne at Contra Stefnemaalet er dem Lovl: forckyndt. Procurator Holch paa Citanten Ole Jacobsens Veigne, som tillige var tilstæde, og tilbød Encken saavelsom de øvrige indstefnte Løsnings penge for det af Karj Jens Datter Styrende brug som er 1 pund 21 Mrk:, beløbende sig til 45 rd:, og desuden at Karj Jens Datter for at Slutte og giøre Ende paa for Store Fortrædeligheder

vil betale Citanten omkostninger over alt i Minste 16 rd: hvilcke 16 rd: Holches prætension var at kunde aftræckes paa de udlovede 45 rd: Derpaa erholdt Contra Citantjindens og de øvriges positive Svar.

Procurator Waage paa Encken og de øvrige indstefnte Vederparters Veigne, nægtede at jmodtage de udj Retten enpresenterede penge, mens henskyder Sagen til den Respective Rettes behandling..

Procurator Holch paa sin Principal Ole Jacobsens Veigne merckede at der var ingen tilbøjelighed hos Karj Jens Datter og de øvrige at jmodtage det meged Raisonable tilbud, Saa var Holch paa nockbem:te {P.. Paa} sin Principals Veigne nødsaged at fremckomme med alle de reene og Klare beviisligheder som skal Staae sin Prøve, og beviise Encken Karj Jens Datter og Interessentere til at beviise at Ole Jacobsen bliver den Sande og rette Odels mand Hvilcke Documenter hand i Rettelagde som ere følgende 1te Een penge Mange[ls] Lysning af Ole Jacobsen udvircket d: 6te November 1753. F!! 2. Eet gamelt Skiøde til hans Principal Ole Jacobsens olde Fader Knud Olsen Dateret 1683. {hvoraf} 3de blev af Holch indleveret et af Hans Excellence Hr: Stifttsbefallingsmandens Contoir Comparenten over Leveret Extract af Bergens Laugtings Protocol der beviiser at den tiid Lars Thorsen Boxnes og Ole Knudsen Onnerim var i tvistighed med Frue Frieherjnde Baron Axel Rosencrantses Encke, da blev der saaledes jndgaaed Forliig: Siden Frue Frieherjnden icke trøstede sig til Proces, at gaarden Møchlebust med Odel og Ejendom skulle følge Lars Thorsen Boxnes og Ole Knudsen Ohnerim. og for det 4de i Rettelagde Holch Eet udtog af Stiftets Arkiv, hvor af befindes en Publications paateigning at Anna Catharina von Godsen Frieherjnde af Rosencrants haver udgivet Skiøde til Lars Thorsen Boxnes og Ole Knudsen Ohnerim paa 1 Løb 18 Mrk:r Smør hvor af tvistigheden for Nærværende tiid icke beroer i andet end den halvedeel som tilhører {Ole} \Sal:/ Knud Møchlebustes Encke og Interessentere {so} hvilcke et efter andet blev oplæst.

Contra Citantens Fuldmægtig begiærede at de indstefnte Odels vidner maatte føres og under Eed afhøres, og førend same blev førdt producerede hand følgende Documenter 1te Eet Skiøde eller Contract mellem de 2de brødre Citantens Fader Jacob Olsen Onnerim og indstefnte Knud Olsen Lechnes datteret 2 Nov: 1737. 2. Eet Skiøde udstæd af Knud Lechnes til Contra Citantjndens Mand Knud Møchelbust Dat: 14 Martj 1741. og 3de en {att} extract af Qvindherrets Præstegields Menisterial bog underskreven af Klockeren Peder Krog (Krag) angaaende Citantens alder. og 4de sine til Vidnerne formeerede qvestioner Dateret i dag, som alle Eet efter andet blev oplæst.

Derefter blev Contra Partens Vidner for Retten {op} Fremkaldet som alle Mødte og tilstod Lovlig Stefnemaal, for hvilcke Edens Forcklaring af Lov bogen blev forelæst med Formaning og erjndring af Dommeren \at de/ vil i agt tage Deris Saligheds Sag, og ej andet udsige end hvad de med \en/ god {Sam} og frelst Samvittighed kand Vidne.

1te Vidne Christian Lande aflagde Eed og provede paa Citantens 1te qvestion: at næstleden Vinter 1761 var det 21ve aar siden at Contra Citantjndens Karj Jens Datters Mand afg: Knud Johansen som den tiid ligesom {fo} nogle aar forhen brugte det nu omtvistede brug i Møchlebust, Kiøbte godset af Citantens Fader Knud Olsen som boende paa gaarden Lechnes \for 108 rd:/, og same tiid leverede \ham/ i Haand penge 16 rd:, den øvrige Summa skulle efter accorde betale[s] næste Høst efter, hvilcket vidnet ej er bekjendt om same blev efterkommet. Til 2. qvest: Sv: veed ej Self hvor Lenge det var Sal: Baron Rosencrants hafde det paastefnte gods udj Ejendom, Mens hand veed dog at bem:te Baron {hafde …. godset til} ejede same, til ejendom og ej til Pandt. Til 3. qvest: veed inted derom.

2. Vidne Thoer Stuveland aflagde Eed og Provede til og paa den fremsadte 1. qvestion Svarede Ligesom 1te \vidne/ uden Forandring. Til 2. qv: veed jnted derom og Til 3. qvestion Ligesaa.

Procurator Waage begiærede disse 2de vidner under Eet for det 4de tilspurdt om Dennem ej er bekjendt at Knud Lechnes kom Self her til gaarden Møchelbust og tilbød afg: Knud {Le} Møchlebust \gaarden/? Resp: Det omspurdte forholder sig Rigtig, og at Knud Lechnes Sagde ydermeere til bem:te Knud Møchlebust at i fald hand ej vilde Kiøbe godset, Solgte hand same fra ham for der mæste penge kunde faaes.

3. Vidne Ludvig Hatteberg aflagde Eed og provede og paa Citantens fremsadte Sag indLeverede 3de Skriftlige qvestioner

1761: 79

Svarede saaledes, Til 1. qvestion Resp: Nej. Til 2. qvestion at Sal: Baron Rosencrants hafde det til ejendom 26 aar og at Velbemelte Sal: Baronen sagde ej enten til ham eller nogen anden, at hand hafde godset paa anden Maade. Til 3. qv: Resp: godset blev kiøbt af Sal: Baron Rosencrants af {Erick} \Elias/ Graae som boede paa Netteland i Strandebarms Skibreede og der for betalte Ham pengene.

4. Vidne Ole Øye aflagde Eed og provede Til 1te qvest: Nej Til 2. qv: Ligesom 3de vidne uden forandring. Til 3. qvest: Ligesaa.

5. Vidne {Knud} \Erich/ Netteland aflagde Eed og provede Til 1. qv: Nej Til 2. qv: Resp: veed ej Self hvor lenge Sal: Baronen hafde det, mens hørte af en Mand {Knud} ved Nafn Knud Walden at Sal: Baronen kiøbte godset af Ellias Graae i aarene 1697 og 98, men i hvad et, af disse 2de aar det egentlig var erjndrer icke vidnet, hvor ved den 3. qvestion tillige er besvaret.

6. Vidne Knud \Netteland/ aflagde Eed og provede Til 1. qv: Resp: Nej til 2. qv: Ligesom 3. vidne og Til 3. qv: Ligesom næst forige vidne med tilleg at hand har hørt same og af en gl: Mand af Nafn Jon Ripel.

Da Procurator Holch hørdte at der var 2de vidner af hans Principal{er} indstefnt som nu møder \til/ at aflegge Deris vidnes byrd i denne Sag. Nafnlig Østen Johansen Berget og Thore Larsen Hougen. og da hand fornam at Procurator Waage agter at protestere jmod Deris vidnes {vidner} byrd, Saa frafaldt hand denne sinde same og Reserverer sig dem at føre til en anden tiid.

Contra Citanternes Fuldmægtig begiærede anstand udj Sagen til næst anstundende Høsteting for at faae de Documenter som kand oplyse Sagen, hvilcke nu ej er ved Haanden, hvorpaa Holch kunde icke for nærværende tiid andet Siige end at den begiærte anstand maatte Skee efter Dommerens Concence, dog at Holch paa sin Principals veigne tog sig Reserveret al Lovlig forbeholdenheder i belejlig tiid, og vilde ervarte den Respective Rettes Kiendelse.

Eragted

Retten kunde ej andet end efter Lov bevilge den af Contra Citanternes Fuldmægtig Procurator Waage begiærte anstand og hvorfor Sagen til først kommende Høsteting for Qvindherrets Skibreede paa gaarden Møchelbust udsættes {dog} Paa Contra Parternes egen beckostning.

Anno 1761 d: 12 Junj blev Retten til Almindelig Sage og Skatte tings holdelse med Schonevigs Skibreedes Almue Sadt paa Gaarden Gielmervig, og blev betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Jon Nedre Sandvigen, Lars Steensen Ebne, Ole Løvigen, Baar Axland, Lars Mathiesen Ebne, Arne Ebne, Hans Molnes og Niels Taralsøen. Overværende i Retten Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel samt Lænsmanden Christopher Gielmervig med Meenige Ting søgende Almue.

Hvor næst allerunderdanigst og hørsomst blev \Læst/ de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll anført.

Derefter blev Læst følgende Documenter
1te Læst til Mortification Lars Stegsen Sæbøes udgifne Obligation til Søren Møchelbust paa Capital 60 rd: d: 1te Dec: 1758 som efter Creditors qvittering af 8 Junj 1761 er indfriet og betalt.
2. Torbiørn Larsen Landes udgifne bøxel Sedler til Peder Jenssen Lande paa 1 pund 21 Mrk:r Smør 5/8 huud i Lande mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene Dat: 12 Junj 1761.
3. Elling Schromes Skiøde paa gaarden Schrome af Skyld 1 pd: 6 Mrk: Smør til Gunder Olsen mod 120 rd: Datt: 3 Martj 1761.
4. Haldor Ericksen Matres Skiøde til Sønen Ole Haldorsen paa 1 Løb 10 Mrk:r Smør og overbøxel til andre 3 b:pd: eller 1 Løb Smør alt i yttre Matre mod 150 rd: Dat: 7 februarj 1761.
5. Hugne Ericksen Furdahls Skiøde til Sønnen Erick Hugnesen paa 1 Løb Smør mod 55 rd: dat: 3 Martj 1761.
6. Niels Jonsen Gravdahls Obligation til Niels Tvedt paa 25 rd: mod 5 proCento og underpandt i 18 Mrk:r Smør i Gravdahl. dat: 12 Junj 1761.
7. Lars Stegsen Nedre Sæbøes Skiøde til Sønnen Ole Larsen paa 1 Løb Smør 1 Hud i Nedre Sæbøe dat: 25 Martj 1761.
og 8de Ole Larsen Sæbøes Obligation til Hr: Foged Juel paa 60 rd: mod (ope rum) pro Cento og underpandt i 1 Løb Smør 1 Hud i Nedre Sæbøe dat: 12 Junj 1761.

Derefter blev Sagerne foretaged.

Den af Hr: Fogden Juel anlagde Sag mod Johanes Knudsen Indre Matre blev paaraabt, mens som ingen af de paagieldende enten Vederpart eller vidnerne mødte, beroer Sagen til Høstetinged.

1761: 79b

Fogden i Rette æskede den fra Høste tinget udsadte Sag Contra Lars Haldorsen yttre Matre Leedig gang betreffende.
Den indstefnte mødte icke eftter paaraab, ej eller det forelagte eller Laug dag givne Vidne, thi beroer Sagen til næste ting eftter Fogdens forlangende.

Ligesaa beroer Sagen mod Helje Sævereide som af Fogden mod Hannem er anlagt til næste ting.

Ligeleedes den Sag mod Peder Tofte Kalven angaaende forøvet Slagsmaal med Tøris Storhoug.

Den Tings vidne \Sag/ som \til/ næstleden Høste ting blev anlagt af Hr: Hegelund Contra Torckel Ness, blev ej af Citanten eller af nogen paa hans Veigne æsket i Rette, Thi beroer med same til næste ting.

Fogden tilkjendegav at da hanem fra hans Excellence Hr: Stiftbefallingsmanden er vorden tilstillet det højlovlige Rente Camers høje Skrivelse af 16 Junj 1759 angaaende de derved

opsendte aftags Forretninger, som hand i Rettelagde med den ved føjede ordre at h/an/d udj følge af høyst same til Tinge Skulle jndkalde vedkommende opsidere og brugere for at giøre den derudj forlangte forcklaring.
Saa da hand til dette ting tiid og Stæd, nu i henseende til gaarden Sunde bel: her i Schonevigs Skibreede, som i aared 1756 af Retten er affeldt, haver indkaldet dessens opsidere Nafnl: Christen Olsen og Lars saa efter at hand nu først udj Retten fremlagde en Rigtig gienpart af benefnte aftags Forretning, hvis original hanem icke er tilkommet, udbad hand at bem:te opsidere nu jnden Retten Maatte forcklare ej alleene hvad udsæd de for nærværende tiid paa gaarden haver, men end og hvor mange Creature der paa kand holdes, hvorefter Lænsmanden \saavel/som Laug Rettes Svar maatte indhendtes, hvorvidt at Deris udsigende vil befindes Rigtig. De 2de benefnte opsidere mødte og forcklarede at de ej kand anvende til udsæd {meer end hver ¾ tønde Korn} \meer/ paa den ganske gaard end 2 tønder jtem Føde paa begge brug eller al gaarden 6 Nøed 1 Hæst og 10 Faar Forcklarede ellers at siden aftaged har de endeel aar føedet mindre, men ingen tiid meer. Lænsmanden med Almuen Eenstemig Svarede, hvad disse 2de opsidere har forcklaret, forholder sig som forcklaret er i Sandhed, og at gaarden tilføjes aarl: Skade af Field Skreeder, og altsaa ej siden attaged {er jnd} forbædret. Fogden var herom tings vidne begiærende som blev bevilget.
Ligeleedes blev i andledning af forestaaende indhented gaarden Indre Tungesvigs Opsidere Siur og Lars Larssønners forcklaring angaaende udsæd og Foster paa Deris gaard. da de forcklarede at de ej kand saae paa gaarden nu meer end 7 ½ tønde \som er for/ enhver 3 ¾ tønde jtem Føde 14 Nøed af Kiør og ungbeest 2 Hæste 16 Faar og Gieder, jae de forcklarede og \at de i ..t af/ disse næst foregaaende aar efter aftaged \skeede/, ej har {undertiden} kundet fødet meer end 1 Hæst. Dette Deris udsigende beckræftede Lænsmand med Laug Retted at være Rigtig, og at gaarden tager aar efter andet meer og meer Skade, mens ej siden aftaged forbædret. herom blev og tings vidne eftter Fogdens forlangende udstæd.

Dereftter blev Restancen for dette Skibreede Stoer (ope rum) oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted viidere ved tinget var at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1761 d: 15 Junj blev Almindelig Skatte og Sagefalds Sommer ting holden med Etne Skibreedes Almue paa Killesvig, da Retten blev betient med efterskrefne 8 Eedsorne Laug Rettes mænd sc: Johanes Ericksen Fittie, Torckel Houge, Samuel Haaim, S!! Jacob Tesdahl, Siur Grønstad, Gunder Norem, Iver Schieldahl og Ole Bierchenes overværende i Retten Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med Meenige tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere læst og i denne ProtoColl extraherede.

For Retten fremckom de 2de Dannemænd Jens Siursen og Tjeran Ingemonsen af gaarden Ouestad Matriculs Nr: 44 Skyldende udj Skatte Skyld 4 Løber 2 pd: 6 Mrk:r Smør og udj Landskyld 4 Løber Smør 1 ½ hud, af hviken!! (hvilken) Skyld Jens Siursen som Self ejer bruger i Skat 2 Løber 18 Mrk:r og i Landskyld 1 ½ Løb Smør {og} 1 ½ huud, og Tjeran Ingemonsen i Skatt 1 Løb 18 Mrk:r og i Landskyld Lectoratets godtz ligesaa, hvilke tilkjendegav

at Deris paaboende gaards Huuser med alle Deris ejendeele er overgaaed Ildebrand, og som de agter at giøre allerunderdanigst ansøgning til hans Kongl: Majestet om nogle aars Skatte {Frie og} Friehed Saa begiærede De at Den samtlig ting søgende Almue af Retten maatte tilspørges om Dennem ej er bekiendt denne ulyckckelige tildragelighed? Lænsmanden med Laug Retted og øvrig Almue Declarerede at Dennem dessverre alt for meged er beckiendt og Vitterlig at ovenbenefnte 2de opsideres Huuse paa gaarden Ouestad tillige med alle Deris ejendeele næstleden Fredag 3 uger siden er lagt udj Aske, og at der ej blev bierged det Ringeste af Deris Effecter, uden Deris udhuse og Creature, hvilcke langt fra ej var af det værd, som det opbrendte, og hvorudover de Skadelidende er bragt i Største armod og Fattigdom, og maae nu være nød{saged} at søge got Folckes hielp i fald de skal kunde blive Siddende ved Deris brød og Gaard. herom begiærede {de} Comparenterne {sig} et Velbeckræftted Tings vidne sig af Retten meddeelt, som blev bevilged.

Fogden tilkjendegav at da hanem fra hans Excellence Hr: Stiftts befallings manden er vorden tilstillet det højlovlovlige!! Rente Camerets høje Skrivelse af 16 Junj 1759 angaaende de derved opsendte aftags Forretninger, det hand herved udj Retten anviiste, Med den ved føjede ordre at hand udj følge af høyst samme til Tinge Skulle indkalde vedkomende opsiidere {til Tinge} for at giøre den derudj befallede Forcklaring;

Saa da hand til dette ting tiid og Stæd i henseende til de udj dette Skibreede værende affeldte gaarder efter de derfore opsendte Forretninger som alle ere passerede og Forrettede udj aared 1756 saasom for gaarden Winnie Matriculs Nr: 26 Erick Ericksen; for gaarden Lunde af Matriculs Nr: 25 Lars Torbiørnsen for gaarden Bierch Matriculs Nr: 2 {Jo} nu Idsige beboer {Jon} og ejer Jon Ingebretsen. For gaarden Fladen Nr: 31 Tjeran Knudsen. Norem Nr: 17 Gunder Osmundsen. Indre Haaland Matriculs Nr: 22 {og} Gotskalck Rasmusen og Halsnøe Closters godz Nr: 6 Itsige beboer Niels Torbiørnsen. For Schieldahl Matriculs Nr: 14 Erick Tollefsen og Iver Hanssen. Grønnestad Nr: 14 Siur Olsen og Siur Larsen. Hovland Nr: 8 Zackarias Rasmusen. Øchland Nr: 49 Øchland!! Ingebret Tjeransen. For Rame Nr: 39 Erick Tollefsen Jon Tollefsen og Jon Siursen. For Steene Nr: 58 Jon Hansen og Niels Siursen. For Gunnegierd Nr: 10 nu Itzige beboer Asbiørn Nielsen. For Østrim Nr: 12 Peder Knudsen og Lars Torbiørnsen. For Sille Nr: 3 Erick Zackariasen. og For gaarden Støle Nr: 10 Peder Christian Althan, Hans Jørgen Althan, Jon Torbiørnsen og Siurs Encke,

Saa efter at hand nu udj Retten fremlagde den for enhver gaard holdte Forretning udj en vedbørlig Verificeret gienpart af Retten, da Deris original icke hannem er tilkommen, udbad hand at bemelte opsidere enhver for sig inden Retten maatte forklare ej alleene den udsæd {og} de for nærværende tiid enhver paa sin gaard haver, men end og hvor mange Creature derved kand holdes og fremfødes, hvorefter at Lænsmand saavel som Laug Retted Deris Svar maatte indhendtes, hvorvidt at Deris forcklaring maatte medføre Sandhed eller icke.

Hvornæst for Retten fremstoed opsideren for gaarden {Winnie Erick Ericksen} \Lunde Lars Torbiørnsen/ og giorde denne Forcklaring at foruden hand forventede at den samtlige tilstædeværende Almue endnu fremdeles skulle bevidne at den Skade som hands gaard udj aared 1756 {Leed} overgick, sig Mindre haver forbædret, end som den dessverre for ham aar for aar haver tiltaged, det har ellers icke fejlet paa hans side at skulle hand ved gaard have brød for sig og sine, betale Skatter og Rettigheder hand joe har Stræbet til i alle Muelige Maader at see Skaden opretted, og det øvrige ringe som haves tilbage forbædret, Men haver endnu icke uagted sit daglige Sveed, kundet bragt til i det højeste som hand paa gaarden kand saae end saasom 3 ½ tønde og maae

1761: 80b

Skee!! (maaskee) ganske lidet derover, samt at Føde 6 Nøed {1} \ingen/ Hæst og 6 Faar \og gieder/ til hvis Forster!! (Foster) det igien blevne Engeland ickun lidet ville tilstreckcke saafremt at Mand icke forstringen ville Komme til hielp med det her saa almindelige kaldt; til Creature, at Skave og Marcke, som derudj er bestaaende at om Sommer tiiden indhøstes eller ind bierges adskillig Løv, og om Vinteren adskillig slags træ {til} dets barck afskaves {ved} hvis Møje hvor Suurt det er, den bæst Kiender som daglig arbeider.

Gaarden Winnies opsider Erick Ericksen giorde denne Forcklaring, at hvad sig denne hans gaards erlidte Elve bruds og \Field Skreds/ Skade angaar, Saa forhaabede hand at den endnu ligger aaben for hver Mands øjne, og i henseende til hvad hand paa gaarden maatte saae, Saa haabede hand det er enhver vitterlig at same ej er meere end omtrent 3 ½ tønde samt at hvad hand derpaa Føder er 8 Nøed 1 Hæst og 8 Faar.

For gaarden Bierch dens opsider Joen Ingebretsen giorde denne Forcklaring at ligesom denne hans gaard ved den derover holdte Forretning beskrevne overgangne Skreder, og deraf foraarsagede Skade, end nu er alt for beckjendt, og deris Skade icke mindre end kunde oprettes, Saa kunde hand nu ved Sandferdig underretning tilkjende give Retten at hans udsæd nu paa gaarden kand være omtrent 2 tønder og hans Creatures Foster Nemlig 6 Nøed 1 Hæst og 8 Faar.

Tjeran Knudsen Flaaden og giorde til Retten denne forcklaring: at da den hans gaard overgangne Field Skreed og Elve brud nock som lægger hans gaards tagne Skade for Dagen og hver Mands øje, gøir(?) (giør?) at hand haaber at den tilstædeværende Lænsmand med Laug Rett og Almue med Sandferdighed skal kunde bevidne at Skaden meer har forøged sig {end} \end/ nogensinde sig forminsket, Saa med hans Store Sveed og Møje den hand har Søgt at opvinde det forlorne med, har {det} \hand/ endda icke faaed det udbragt til højere udsæd for sig end som 3 ½ tønde samt at Føde 15 Nøed 1 Hæst, 13 Faar og gieder.

Gunder Norem mødte og gav den Forcklaring, at da hand forhaaber at den til stæde værende Lænsmand og Almue nu til fulde kand beckræftte den hans gaard overgangne Skade, hvor lidet at same til denne tiid sig haver forbædret, men derjmod meer og meer tiltaged, da det med slige Skreder er denne becklagelig omstændighed at formedelst den Kins(?) Grus og Steen som de alle tiider haver med sig udj følge, Jorden hvor de overgaar, saaledes bort skylles og bedæckes at der ingen sinde er haab til bage at det beskadigede kand komme sig igien, Kand formedelst denne sin Skade ej føde meer end omtrent 15 Nøed 1 Hæst og 16 Faar samt saae 6 tønder,

Gotskalck Rasmusen og Niels Torbiørnsen Indre Haaland giorde denne Forcklaring, at da de til fulde var Forsickret om at den til stæde værende Lænsmand og Almue med Samvittighed endnu kand bevidne at de Deris gaardepart overgangne Mangfoldige Skreeder og den der af foraarsagede anseelige Skade, der endnu er øjensiunlig og til Deris Skade daglig Merkelig tiltager, da de hvert aar udaf al Deris Flid, Slæb og Møje ickun maae see sig lidet haab at faae noged af det forlorne opretted, Saa har den Skade sadt dem i denne tilstand at de for nærværende \tiid/ ej kand saae meere end neppe {4 tøn} 12 tønder, Føde 17 Nøed, 1 Hæst og 13 Faar.

Gaarden Schieldahls opsidere Erick Tollefsen og Iver Hansen giorde dene Forcklaring at da den Deris gaardeparter overgangne anseelige Skade ved saa mange og betydelige Jord Skreeder endnu viiser sig for hver Mands øjne, det de og forhaabede sig at af den nu til stæde værende Almue bliver beckræftted, Saa har denne Skade \nu/ sadt dem i den tilstand at de paa gaarden det ene aar om det andet, gaarden ej meere kand Saasom paa opsideren Erick Tollefsens Part [udsæd] 4 tønder og paa hans Part at føde 12 Nøed 2 Hæste og 16 Faar. samt paa opsideren Iver Hansens brug udsæd 2 ½ tønde

og Forstring 8 Nøed 1 Hæst 10 Smaler. De kand ellers {af} om Forstringen giøre denne Sandferdige Forklaring at den altiid Dependerer af saasom aarenes Rigelige Velsignelse kand falde, de kand altsaa føde et aar lidet meere, men {end} et andet ringe aar lidet mindre, over alt maae Skoug der til for \det/ mæste Contribuere, og Gud veed hvad Slæb der ved er.

Gaarden Grønnestads beboere Siur Olsen og Siur Larsen som paa Rettens givne qvestion, til giensvar og forcklaring gav følgende: at saasom gaardens Skade ligger end nu en hver Mand for øje, Saa var deris gaards udsæd nu saaleedes og Forstring saaledes forminsket til paa Siur Larsens brug 4 ½ t:de og Forstringen 11 Nød 1 Hæst og 22 Faar, og paa Siur Olsens brug til 2 ½ tønde, og Forstringen 5 Nøed 1 Hæst og 10 Faar.

Hovland opsideren Zackarias Rasmusen som paa Rettens tilspørgende, giorde denne Sandferdige forcklaring: at da hans over gaarden tagne Skade ej alleene endnu er aaben for hver Mands øje Men end og det fuldkommen kand sees og bevidnes at same aar for aar alt meere og meere tiltager, Saa var nu alt det at hand paa gaarden formedelst denne Skade {paa} kunde udsaae neml: 4 tønder og at føde 10 til 11 Nøed 1 Hæst og 24 Faar med gieder.

For gaarden Øchland mødte Ligesaa opsideren Ingebret Tierandsen, at siden aftaged Skeede i aared 1756 har end og hans {Skade} \gaard/ siden den tiid blevet videre Skade tilføjed, og hvorfore hand nu hvilcket vel Lænsmand og Almue kand beckræftte, ej kand saae mer end 1 ½ tønde og Føeder 6 Nød 1 Hæst og Nie Faar.

Rammes opsidere og Skadelidende {opsid} Nafnl: Jon Tollefsen, Erick Tollefsen og Jon Siursen, Svarede at siden deris gaard er overganged adskillige Skred der som daglig meer og meer forringer, jae giver dem slet og saa got som jnted haab om at deris Skade kand forvindes, Saa er nu i alt hvad de kand føde {pa} og saae paa deris til bage blevne brug saasom Erick Tollefsens brug Saaes 3 ½ tønde og at fødes 1 Hæst 10 Nøed 9 stkr: Faar. paa Jon Tollefsens brug at Saaes ongefehr 4 tønder, og Fødes 1 Hæst 12 Nød og 10 Faar og paa Joen Siursens brug der har faaed Encken Christie Joensdatter 2 ½ tønde og at fødes 1 Hæst, 6 Nøed og 6 Faar.

Steenes opsidere Joen Hansen og Niels Siursen mødte og paa Rettens tilspørgende og paa dens 2de givne Qvestioner giorde denne Forcklaring at da de gaarden overgangne Mange og anseelige Skreder desverre dennem til ubodelig Skade, endnu vil vise sig for hver Mands øje {og} aarl: tiltager, Saa kunde de med Sandferdighed sige at hvad de nu paa gaarden kand Saae og Føde er følgende, neml: Jon Hansen 2 tønders udsæd, 4 Nød 1 Hæst og {6} 5 Faars Forster. og Niels Siursen 2 ½ tønde og Kand Føde 7 Nød 1 Hæst og 8 Faar.

Gunnegierd og fremstoed da dens nu værende paaboer Asbiørn Nielsen der eftter at gaarden ved den over det Solgte Halsnøe Closter godz holdte Auction, haver antaged sig gaarden, som den der vil indtræde udj den forige opsidere Erick Haldorsens Kiøb, hvilcken gaarden ved Auctionen blev tilslaged, Mens den formedelst Fattigdom maatte fragaae, og giorde denne Forcklaring at ligesom gaardens betydelige Skade ligger for hver Mands øje aaben, Saa skal hand kunde bestaae ej alleene ved det bud som hand nu paa gaarden haver giort for hvilcken den forige opsider same blev tilslaged, Men end og ved Jorden at have Levebrødet, Saa forhaabede hand at dens nu Skeede affeldning allernaadigst bliver approberet, og var hand dernæst forvissed om at hver Mand kunde vidne at derpaa ej kand saaes meer end 3 qtr: Korn og Fødes 3 Nøed og 4 Faar.

Østrim Peder Knudsen og Lars Torbiørnsen som paa Rettens givne qvestioner giorde denne Forcklaring at da de deris gaardeparter overgangne fast utallige Skreeder og det daglige Elve brud efter

hver Mands Vitterlighed ligesom truer dem med total undergang for dris!! (deris) gaard, og er saa alt hvad de nu paa deris gaard kand føde, hvorudj dog ingen bestandighed er, end saasom for enhver af Dennem 6 Nød 1 Hæst og 9 Faar, og at saae 2 ½ tønde.

Sille Erick Zackariasen Declarerede at hands gaarde part tager aar efter aar meer og meer Skade af Elve og Jord brud, og derfor ej kand til visse viide hvad udsaaes og Forstres paa hans gaard eftterdie aarene giver hvert sin Forandring, Mens afvigte aar fødde hand 15 Nøed 1 Hæst og 14 Faar samt saade 4 ½ tønde.

Støle opsidere Peder Althan, Hans Althan og Jon Torbiørnsen samt Encken Anna Støle mødte og giorde denne forcklaring at da hver Mand endnu veed og kand afsige den deris gaard og enhvers part derudj overgangne anseelige Skade, saavel af Jord og Field Skreder som Elv og bæcke brud, jtem og at den erlidte Skade ingen sinde Staar til at forbædre, Saa var nu alt hvad de paa gaarden nu kunde Saae og Føde saasom hos Peder Christian Althan 3 tønders udsæd og at føde 12 Nøed 1 Hæst og 10 Faar, hos Hans Jørgen Althan 2 ½ tøndes udsæd, 10 Nøed 1 Hæst og 8 Faars Forster. hos Jon Torbiørnsen 2 tdr:s udsæd, 8 Nøed 1 Hæst og 7 Faars Forster. og hos Encken Anna Støle 1 ¾ tøndes udsæd 7 Nød 1 Hæst og 6 Faars Forster.

Hvornæst den til stæde værende Lænsmand med Almue paa Rettens tilspørgende Svarede, at hvad sig den over enhver gaard overgangne Skade angaar, Saa saavidt som de til denne tiid har kundet seed og erfahred, er Skaden den samme og paa de fleeste Stæder meere haver tiltaged end som noged kand siges at have Forbædret sig, og dernæst hvad sig angaar den af opsiderne for en hver gaard giorte Forcklaring i henseende til gaardens udsæd og dens Forstring med Creature, Saa Saavit som de som Naboer den Eene med den anden om den andens brugs Forster og avling kand være beckiendt, Saa kand de ej med Samvittighed andet siige end \at/ den af enhver giordte Forcklaring vil medføre Sandhed og Rigtighed.

herom Hr: Fogden udbad sig Tingsvidner som af Retten blev bevilget

Fogden Velædle Hr: Juel tilkjendegav at da Hanem under 28 Januarj dette Aar fra Sogne Præsten udj Etne Velærværdige Hr: Hegelund Skrifttlig er vorden andraget og anmeldet hvorledes at forige Fendrich Carl Philup du Wahl under et foregiven Prætext derudj Præstegieldet at Kiøbe sig en gaard og saaledes at vorde boesiddende, der skal være anckommen, og have bragt med sig et Løs Qvinde Meniske af Nafn Jorna Lars Datter Diødne med hvilket hand efter den medfølgende attest fra Sogne Præsten udj Kintzervigs Præstegield Velædle og Velærværdige Hr: Prousten Afke af 22de udj same Maaned, udj Løsagtighed Skal have avlet 2de Børn, Men end og fremdeles have hende hos sig, Saa haver Fogden udj Skrivelse af {1}5te Februarj næst paafølgende, tillagt Lænsmanden udj bemelte Præstegield Johannes Ericksen Fittie den Ordre at hand først udj 2de Vidners overværelse skulle betyde bemelte Carl Philup du Wahl tilligemed Qvinde Mennisket Jorna Lars Datter Diødne at de som ved saadan deris opførsel var et anstød og forargelse udj Meenigheden i følge Lovens 6te Bogs 13 Cap: 3 Art:, sig uopholdelig fra hin anden skulle forføje at den Eene af Dennem Præstegieldet at forlade, Men i dets mangel saasom de og denne paa Loven grundende

1761: 82

Betydelse ickun lidet har villet agte, til dette ting tiid og Stæd lovlig at Stefne, og der Dom at liide og Modtage ej alleene til Straf, undgieldelse og Bøders udreedelse for hvad Barnaufling de i Løsagtighed allereede kand have begaaed, Men end og i følge Loven fra hin anden at blive Skildt vilde saa først vendte om bemelte Du Wahl vil tilstaae Lovl: Stefnemaal.

Forige Fendrich Carl du Wahl tilstod at være Stefnt Ligesom forhen af Hr: Fogden Protocolleret er, undtagen at hand ej ved Stefnemaal hørdte de ord bøder.

Jorna Lars Datter Diødne mødte icke efter paaraab,

Thi fremstillede Hr: Actor Stefnevidnerne Jens Jule Skaar og Erick Rasmusen som ved Eed beckræftede at de haver til dette ting paa ligemaade indstefnt den udeblevne efter Fogdens incamination.

Actor producerede derpaa for bemelte den Hannem fra Sogne Præsten Hr: Hegelund under 28 Janu: dette aar indløbne brev tilligemed den der ved fulgte originale attest af 22de udj same Maaned fra Sogne Præsten Hr: Prousten Afke tilligemed hans ordre under 5te Februarj dette aar til Lænsmanden Johanes Ericksen Fittie, hvilcke 3de hand begiærede af Retten maatte blive oplæste og i henseende til det siste Lænsmanden Johannes Fittie tilligemed hans medhafte vidne maatte beckræfte at denne Hr: Actors ordre er de paagieldende Lovlig forckyndet. De allegerede 3de Documenter blev et efter andet for Retten oplæst, hvilcket alt skeede førend forbemelte Stefne vidner aflagde den protocollen tilførdte afhiemlings Eed.

Derpaa aflagde Lænsmanden Johannes Ericksen Fittie og Jon Støle Eed at de næstl: Vinter in Medio februarj oplæste den af Hr: Actor indleverede brev og ordre til Lænsmanden for indstefnte Carl du Wahl og Jorna Lars Datter Diødne paa gaarden Støle i Etne hvor de opholder sig, og tillige advarede Dem at de maatte begive sig fra hin anden.

Carl Philup du Wahl Indleverede en Kongl: allernaadigst bevilling Datteret 5 October 1759 om at have friehed og tilladelse at indgive sig i ægteskab med bemelte Joran Lars Datter Diødne som blev oplæst. Declarerede derefter at hand alle tiider har holdt sig efterretlig den Kongel: allernaadigst bevilling ved at ville ægte Joran Lars Datter, Mens same har hand dog bleved nægted hos Præsteskabet naar hand der om har meldt sig. Indleverede derefter sin Skrifttlige pass, at hand har staaed udj hans Maj:ts tiæniste og der fra er forløvet, saavel som en af Hr: Doctor Gielmejden som Consumptions Forpagter haver ham meddeelt qvittering for 4 rd: betalte Consumption datteret 9 Junj 1760 som et eftter andet blev oplæst.

Fogden i henseende til dette den indstefnte forige Fendrich Carl du Wahls tilførdte maatte Svare dette, at hvad sig angaar det producerede Vielses brev af dato 5 October 1759 angaar, Saa er same ej andet end en blot allernaadigst tilladelse at De uden foregaaende Troelovelse og Lysning af Prædicke stoelen, hiemme i Huuset maae Sammen vies, men ellers med dette {er Cla} allernaadigst er Clausuleret, naar jnted befindes Deris Ægteskab Lovlig kand forhindre. Det er og icke Actors Sag hvorvidt at det af Carl Philup du Wahl intendeerte ægteskab er bleven forhindret eller ej til denne tiid fuldbyrdet, hvilcket hand maae lade ankome paa vedkommende, Men at der for vedkommende Præster maae være en Slags grund og andledning, derom til Rettens oplysning, producerede Actor for bemelte Sogne Præsten Hr: Hegelunds Skrivelse af 20 April sistl: til den indstefntes Fader høyædle og Velbyrdige Hr: Major du Wahl den hand med Velbem:te Hr: Majorens paateignede Svar, begiærede hand maatte vorde for Retten blive oplæst og siden i Acten inddragen, Men det er hans Sag paa Justitsiens veigne at see {at} hvorvidt at dette intendeerte ægteskabs

1761: 82b

Begyndelse med Loven harmonerer eller ej; Dette veed hand at saavel Kongens Lov som den Christne Ærbarhed, byder og befaller at ægteskab skal begyndes i Gud og ej i Løsagtighed og et ondt Levnet, jae Lovene er endog derudj saa nøje paaseende at de som ere fæstede, skal endtholde sig fra hinanden, jndtil den formelige Copulation og ægtevielse er Skeed, hvormeged meere Stridig og Skammelig maae denne opførsel ej være, at uagted al Kiærlig advarsel fra Præster, al alvorlig betydelse fra øvrighed, der fremtures i et ondt Levnet, saavel ved at aufle barn, som bestandig at være sammen, Hand har altsaa aarsag at anstødet og Forargelsen af denne onde forførsel, engang kand blive borttaged, for denne Sinde for den indstefnte og nu Mødende Carl du Wahl, til at paastaae denne Rettes paa Loven grundede Dom, at hand ej alleene for de begangne 2de Lejermaale udj Løsagtighed, bliver Kiendt til den vedbørlige Straf efter Loven med bøders udreedelse og viidere, Men end og at hand jndtil

at dette af hannem nu foregivne ægteskab kunde blive Lovligen fuldbyrdet, maae blive Kiendt sig fra hende aldeeles at hentholde!! (endtholde). bemelte af Hr: Fogden producerede brev fra Sogne Præsten Hr: Hegelund til Hr: Major du Wahl blev derpaa for Retten oplæst.
Hr: Fogden begiærede den udeblevne Laug daged.
Carl du Wahl Declarerede at hand endnu vedbliver det paatænckte Ægteskab med Jorna Lars Datter under hvilket hand har avlet Barn med hende, og at hand ej til denne \tiid/ har ægted hende, har vedkomende Præster værede aarsag udj og hvorfor hand vil have sin \til/tale til vedkomende Reserveret derfor.

Eragted

Følgelig Lovens 1te Bogs 4 Capt: 32 Art: gives indstefnte Joran Lars Datter Laug dag til næste ting at møde, møde for at være Rettens Examen undergiven, Til samme tiid og Stæd paalegges Carl du Wahl at møde for at anhøre Dom i Sagen

Ole Sille hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Rasmus Rasmusen Øvre Ness til at Liide Dom til bøders udreedelse og Processens omckostninger{s an} fordie hand har Slaged Citanten. Saa er hand og indstefnt at anhøre vidnes byrd derom af Karj Øvre Ness, Sirj Daniels Datter Haaland, Thoer Aldvaldsen ibm:, Erick Haldorsen Nesse, Iver Schieldahl og Sisselle Schieldahl.
Den indstefnte mødte icke efter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne. Af vidnerne indfandt sig ej fleer end Iver Schieldahl.
Citanten fremstillede Stefne vidnerne Jens Jule Skaar og Erick Rasmusen Støle som ved Eed beckræftede at de for meere end 14 Dage siden Lovlig haver Stefnt Rasmus Øvre Ness til at Liide Dom {og} \til/ bøders udreedelse og proCessens omkostninger. Ligesaa haver de Stefnt de udeblevne vidner til at aflegge Deris vidnes byrd i denne Sag.
Citanten fremstillede det mødende Vidne Iver Schieldahl med begiær det maatte Eed tages og afhøres.
Vidnet Iver Schieldahl aflagde Eed og provede at at!! næstl: Vinter sist i Juulen, Kom Citanten Ole Sille til Vidnets gaard og banckede paa Døren for at faae Logemente, og da vidnet Spurdte fra hvad Stæd hand kom Svarede Citanten fra Stor Dahlen, og sagde at være upasselig, Saae same tiid at Citanten var ganske blaae og haaven i ansigted, mens hvercken Spurdte vidnet ej heller Sagde Citanten hvor eller af hvem hand hafde Faaed det ophaavne Ansigt. havde ej viidere at Prove.
Citanten begiærede saavel den indstefnte

1761: 82 (Det er 2 blad med sidenr. 82 og 82b)

Rasmus Øvre Ness som Vidnerne til næste ting forelagt.

Eragted

den Lovlig Stefnte Mens Absente Rasmus Øvre Ness saavel som de udeblevne vidner Karj Øvre Ness, Sirj Daniels Datter Haaland, Thoer Aldvaldsen Haaland, Erick Haldorsen Nesse, og Sisselle Schieldahl gives Laug dag til næste ting at møde, den første for at indkomme med sit nødig agtende tilsvar og de siste for at aflegge Deris vidnes byrd i Sagen.

Johannes Siursen Støele haver til dette ting, tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Ole Tollefsen Sille til at anhøre vidnes byrd af Joen Støle, Christen ibm:, Sisselle Hovland, Erick Sille og Ole Poulsen Flaaten angaaende de udtalte Skiels ord mod Citanten, Derfor Dom at Liide, og erstatte Processens omckostning.
Da saavidt med Sagen var avangeret anmeldte {Citanten} \Ole Sille/ at være med {Ole Sille aflagt} \Citanten/ forliigt, {og derfor begiærede Sagen ophævet} saaleedes at hand {og} ej haver andet end al ære og got at Siige om Citanten, og tilstod at de paastefnte ord som vare

talte vare usandferdige, og hvorfor hand betalte til Sognets Fattige 1 rd: som Gunder Norem blev Levered og betalte proCessens omckostning til Citanten henseende de beckostninger som paa Stefnemaaled er medgaaed. Skulle hand nogen sinde intendere noged mod Citanten, da skal denne Sag staae ham til Strafs Liidelse liige aaben.

I Continuation af den til forige tinge indstefnte Sag, haver Samuel Haaim til dette ting tiid og Stæd indstefnt Hans Biøndahl til at anhøre vidnes byrd af Lars Wadsenden \og Anna Haaimsnes/ angaaende den hoppe som bemelte Samuel Haaim er frakommet og hvorfor Sag mod bemelte Hans Biøndahl er anlagt.

Den indstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne. Af vidnerne indfandt sig ickun Lars Wadsenden.

Citanten fremstillede Stefne vidnerne Jens Juuleskaar og Erick Rasmusen som ved Eed bekræfttede at de for meer end 14 dage siden haver Stefnt Hans Biøndahl at anhøre vidnes byrd af bemelte indstefnte vidner, Ligesaa den udeblevne Anna Haaimsnes til at aflegge sit provemaal i denne Sag.

Vidnet Lars Wadsenden fremstod for Retten aflagde Eed og provede at for nogle aar siden kom indstefnte Hans Biøndahl til Deponentens paaboende Plads Wadsenden og hafde med sig 2de hopper. Eftter at Vidnet hafde udtalt desse ord kom Retten først i erfahring at dette vidnes udsigende er talt efter hans Huustroes Mund, derfor kunde forcklaringen ej indtages. og skal hun sc: Lars Wadsendens Huustroe blive ved Rettens Decisum tilfunden at aflegge sit vidnes byrd i denne Sag.

Eragted

Den udeblevne Hans Biøndahl gives Laug dag til næste ting at møde med sit tilsvar i Sagen, til same tiid forelegges Vidnet Anna Haaimsnes at møde for at aflegge sit Vidnes byrd i denne Sag.

Derefter blev Læst følgende Documenter

1. Sal: Madame Kamstrups udgifne Obligation til Sal: Frue Heiberg paa 150 rd: som efter Obligations qvittering af 22 Julj 1760 er betalt.
2. Hans Jørgen Althands Skiøde til Erick Tvedt paa 1 ½ Løb Smør 1 td: Korn i Støle mod 226 rd: dat: 15 Junj 1761
3. Niels Knudsen Tesdahls Skiøde til Sønen Jacob Nielsen paa 1 Løb 2 pd: 18 Mrk:r Smør i Tesdahl mod 150 rd: datteret 3 Martj 1761.
4. Jacob Nielsen Tesdahls Contract til sine Forældre paa Føderaad dat: 15 Junj 1761.

og 5. Jacob Tesdahls Obligation til Hr: Hegelund paa 160 rd: imod 5 proCento og underpandt i 1 Løb 2 pd: 18 Mrk:r Smør i Tesdahl datteret 27 Martj 1761.

Restancen Stoer (ope rum) for Skibreedet blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Tinged blev derpaa ophævet.

Dog forinden same skeede blev Læst

et Skifttebrev paa gaarden Øvre Berge eftter Elj Siurs Datter hvoreftter Sterfboeds ejendom i Berge 2 pd: 12 Mrk: Smør for 40 rd: er udlodnet som Pandte bogen udviser datteret 26 Janu: 1761.

2. et Skiftte brev forretted paa gaarden Haaland eftter Rasmus Siursen, hvoreftter Jordegodset er udlodnet som Pandte bogen udviser. datteret 12 Janu: 1761

og 3. et dito eftter Mons Støle hvoreftter Jordegodset henseende Sterfboeds ejendom i Giære Kircke er udlagt som Pandte bogen udviser datt: 14 febr: 1761.

samt 4. 1 do: paa Kaldem eftter Marithe Samuels Datter datteret 23 Janu: 1761.

Anno 1761 d: 16 Junj blev Almindelig Sommer, Sage og Skatte Ting holden med Fieldbergs Skibreedes Almue paa Ting gaarden Killesvig, da Retten blev betient med efterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig

1761: 82b

Knud Frønsdahl, Halvor Dueland, Thor Hetland, Rejnert Espeland, Tord Kaate, Hans Berje, Aldvald Ulvenes og Thord Giereviig, overværende i Retten Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med den Constituerede Lænsmand Torchel Houge og meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere læste og i denne ProtoColl extraherede

Fogden Velædle Hr: Juel gav tilkjende at hand haver til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel paa Justitiens veigne Ladet indstefne Bondemanden Lars Søre Stumoe til at anhøre vidnes byrd af Jon Stumoes Huustroe Anna Stumoe, Hans Hansen Lunde og Britta Povels Datter Hejabøe angaaende at hand næstleden Kyndels misse dag haver Tærsket Korn, Derfor Dom at Lide til undgieldelse eftter Lov og Forordninger

Den indstefnte {mødte} Lars Stumoe mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag som indCamineret er Lovlig Stefnt. Declarerede ellers at hand ej kunde fragaae at den paastefnte Hellige Dag gick hen i sin Høe Lahde, dog ganske mod aften, og der foretog sig at Tærske nogle Korn baand, som næste Morgen ville opdrøfttes.

af vidnerne indfandt sig Hans Hansen Lunde og Pritta!! (Britta) Povels Datter som tilstod Lovl: Stefnemaal.

Siden det Eene indstefnte vidne ej mødte, Saa fremstod Stefne Vidnerne Halvor Skaffer og Baar Dørreim som ved Eed bekræfttede at de for meer end 14 dage siden haver Stefnt dett udeblevne vidne Anna Stumoe til dette ting at aflegge vidnes byrd i denne Sag.

Fogden begiærede de Mødende vidner fremkaldet til Examen og Eeds aflæg.

1ste Vidne Hans Lansen Lunde aflagde Eed og provede at hand i et ærinde kom fra gaarden Heibøe næstleden Kyndels misse dag udj følge med indstefnte Lars Stumoes Søn, og da de begge var komne op til Huusserne \paa Stumoe/ hørdte hand at der blev Tærsket i Korn Lahden {paa gr} hvorudover Deponenten tilligemed Lars Stumoes Søn gick hen til \bem:te/ Lahde hvor de da Saae den indstefnte Stoed og Tersket; Forcklarede ellers at den tiid {de} \hand/ saaleedes forefandt Lars Stumoe i bemelte Lahde, var det næsten Mørckt {haf} om aftenen, hafde ej viidere at prove.

2. Vidne Britta Povels Datter aflagde Eed og provede at hun næstleden Kyndels misse dag jndeværende aar mod aftenen var paa gaarden Stumoe, og der hørdte at Lars Stumoe Terskede paa sin Korn Laave, Mens ej saae det, hafde ej viidere at prove.

Fogden begiærede Sagen til Høste tinged udsadt, da hand til samme tiid begiærede det nu {Mød} udeblevne vidne Anna Stumoe forelagt til vidnes byrds aflæg.

Eragted

Det Lovl: Stefnte mens Absente Vidne Anna Stumoe gives Laug dag til næste ting at møde for at aflegge vidnes byrd i denne Sag.

Fogden til kjende gav at da hannem ej endnu fra Sogne Præsten Hr: Kahrs er indløbet den attest som Retten næstl: Høste ting Eragted fornøden til oplysning i den af Fogden anlagde

Sag Contra Thomas Johansen Roe og Britta Johans Datter for begangne Lejer maal med hinanden, Saa maatte hand begiære same Sag udsadt til næste ting, hvormed det har sit forblivende.

Encken Guroe Johans Datter Nedre Lunde hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet indstefne Thore Jacobsen Kaate {haver} fordie hand haver taged og til sig hiemkiørt Eendeel af hende Needfeldte older veed i hendes paaboende gaard Nedre Lundes udmarck, Derom at anhøre vidnes byrd af Knud Thorsen som tienede Tord Kaate

1761: 83

og var den som Veeden hiemkiørte til Tord Kaatte eftter hans ordre \Derfor Dom at Liide og processens omckostning at erstatte/

Dend indstefnte Tord Kaate mødte og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt. Til kiende gav ellers at hand haver begiegnet Sagen med Contra Stefnemaal, og til den Ende indstefnt bemeldte Guroe Lunde fordie hun haver hugget den paastefnte Veed paa hans ejendomb, derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omckostninger. hun er og til dette Ting indstefnt at anhøre Vidnes byrd af Hans Berje, {Ol} Aldvald Ulvenes og Peder Pedersen Wache.

Guroe Lunde tilstod at være i denne Sag Contra Lovlig Stefnt.

Citantjnden saavelsom Contra Citanten begiærede Vidnerne Eed Fæsted og afhørdte.

Eragted.

Sagen er af den Natuur at den til Aastæden maae Tracteres, hvor hen den og Remitteres, da vedkommende i fald de agter viidere at paatale Sagen, der haver sin Rett at proceqvere.

Derefter blev Læst følgende Documenter

1. Skifttebr: eftter Siur Ormsen Østereide, hvoreftter Jordegodset 1 Løb Smør 1 hud i Østereide for 126 rd: er udlagt som Pandte bogen udviser. Datteret 11 Febru: 1761.
2. Tørres Nissings Skiøde til Sønen Anders Tørressen paa Kolbenshoug 2 Løber Smør 1 hud mod 299 rd: dat: 12 Janu: 1761.
3. Lars Hixdahls Obligation paa 80 rd: til Lars Øfstebøe mod 4 p:Cto: og underpant i 1 Løb 9 Mrk: Smør 1 tønde Korn udj Hixdahl. dat: 16 Junj 1761.
4. Hans Colbeensen Berge og Tøres Fanebøes Skiøde til Gunder Andersen paa 1 pd: Smør i Lunde dat: 16 Martj 1761.
5. Hans Berges Skiøde paa ½ Løb Smør i Kaate til Gunder Andersen mod 29 rd: dat: 3 Martj 1761.
6. Gudmund Aarvigs bøxel Seddel til Ole Joensen paa 1 Løb Smør 1 Hud i Alne dat: 8 Dec: 1760.
7. Gunder Lundes Contract med Hans Berge om pladset Bratlands beboelse af den siste mod 3 rdlr:s aarl: afgiftt dat: 16 Junj 1761.
8. Hr: Kahrses bøxel Seddel til Osmund Tollefsen paa gaarden Nedre Lunde Dat: 11 Junj 1761.
9. Gunder Lundes Obligation til Hans Berge paa 46 rd: jmod Pandt i ½ Løb i Kaate. dat: 16 Junj 1761.
10. et Skifttebrev paa Røen eftter Marithe hvoreftter Jordegodset er udlagt, som Pandte bogen udviser. dat: (ope rum)

Johanes Gierevig anviste Fællen af 1/2voxen Biørn som er feldt i Øhlens Sogn, derfor betalt Fogden Skudpengene med 2 rd:

Skifttebrev eftter Anna Sæbøe Datteret 7de Februarj 1761.

Fogden Lod Protocollen for dette Skibreede tilføre det samme som ved Schonevigs og Etne Skibreeder tilført angaaende aftags gaarderne, hvoraf heri Skibredet er Gaarden Indbioe.
Og Fremstoed opsidere paa bemelte gaard Indbioe og Eenhver for sig saaledes svarede, at Ligesaa tungt, som det til denne tiid for Dennem haver været at sidde paa denne ej alleene saa at sige Lunde Løs Men end og høj Skyldsadte Jord, hvor det er den aller højeste \Self/ bekjendt med hvad Slæb og Møje, de haver maatted vinde Levebrødet, samt deraf at kunde faae det, hvormed de de Kongel: Skatter og Rettigheder kunde betale; saa vitterligt vil og den Skade være og endnu fremdeles ligger for hver Mands øjen aaben, som denne gaard seeneste ved de de derover gangne Jord Skreeder og Elvebrud er foraarsaged, Ja de haabede og, at faae dette saavel Lænsmanden som Laug Rettets og den ting søgende Almues Vidnes byrd, at er der nogen gaard, der efter sin Skyldsetning giør lidet got, for hvad den er sadt saa vil det være denne gaard, og at det er dem fast den højeste umuelighed derved at blive og de Kongl: Skatter at udvinde, uagted at dennem endog er forundet en allernaadigst forlindring, hvorfore {de} og \de/ alletider veed at faae dette Almuens Sandferdige vidnes byrd at Deris Vilkaar desaarsage ickun er ringe og Slette og saafremt de med de Kongl: Skatter og Rettigheders betaling, saa haardeligen som de Kunde Ventte sig skulde blive strengede!!, de saart maatte forlade bruged og Kiøres ud paa en bar houg. og formedelst dend gaarden overgangne Skade er nu alt, hvad enhver kand saae og føde som følger Peder Knudsen 6 Nøed 1 Hæst 6 Faar \samt Saar 1 2/3 td:/ Siur Tollefsen 6 Nøed 1 Hæst 6 Faar og anvender til udsæd 1 2/3 td: Mickel Siursen ligesaa.

1761: 83b

Knud Tollacksen, Hugne Steensen og Erick{sen} Abelsen hver ligeleedes baade udj udsæd og henseende til Creatures Forster.
Lænsmanden med tilstæde værende Laug Rett og Almue Svarede: at hvad sig forbemelte Opsidere haver forcklaret det forholder sig saaledes i al Sandhed jae de kand med god Samvittighed sige at er der nogen gaard, som i Skibredet er høj Skyldsadt, da vil det være denne gaard, og maae de alle med Forundring siige at de næsten icke veed, hvoraf disse opsidere, hvis omstændigheder alle til samen disverre ickun ere Slette og Ringe, kand opvinde det, hvoraf de baade de Kongl: Skatter som Rettigheder maae betale, og er der derfore nogen gaard som et allernaadigst aftag fortiener, da kand de alle tiider bestaae det, at være denne gaard. Hvad gaardens udsæd og Forstring nu kand være, det veed de ej rettere end sig saaledes i al Sandhed tillige at forholde som af opsiderne forcklared er.
Fogden begiærede herom Tings vidne, som blev bevilget.

Fogden fandt fornøden at indhendte Lænsmand og Almuens Svar, om icke Sævrj Johansen og Sirj Gunders Datter , der formedelst begangne Lejermaal næstl: Høste ting er Dømt at betale tilsamen 18 rdlr: aldeles er saa Fattig, at de ej dertil Formaar meere at betale end de af Deris Huus bonde Knud Frønsdahl til ham andbudne og betalte 10 rd:
Dertil Lænsmanden med Almuen Eenstemig Svarede: Det er Dem vel beckiendt at de omspurdte 2de Persohner aldeles icke er noged ejende, og umuelig kand afstæd Komme uden for stoer medtagelse, at betale meere, end de af Fogden paa Deris iDømte Lejermaals bøder jmodtagne 10 rd:
Fogden var herom tingsvidne begiærende, som blev bevilged.

Paa Fogdens tilspørsel Svarede Lænsmanden og Almuen at paa det tilbage blevne Halsnøe Closters gods udj Etne og Fieldbergs Skibreeder, ej fleere første bøxler faldet end udj gaarden

Svalland 1 Løb Smør 1 Hud {til} Peder Albrigtsens brug til Mathias Larsen som deraf har betalt bøxelen eftter Loven med 15 rd:
Fogden begiærede herom tings vidne som blev bevilged.

Restancen for dette Skibreede Stoer (ope rum) blev oplæst og af ale!! (alle) ujmodsagt.

Retten blev derpaa for Skibredet ophæved.

Anno 1761 d: 18 Junj blev Retten til almindelig Sommer Sage og Skatte ting Sadt paa giestgiveriet Tingstædet Leervigen med Føjens Skibreede, og betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Mickel Brandvig, Halvor Øchland, Hans ibm:, Johanes Lundemandsverch, Torbiørn Rometvedt i hans Stæd Ole Presthoug, Aslack Lunde, Halvor Øvre Rometvedt og Torbiørn Samsonsen Nere Rometevdt.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa de forige Tinge ere Læste og i denne \Protocoll/ ProtoCollerede.

Overværende i Retten Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Juel med Meenige Ting søgende Almue.

Som jnted til Publication fremckom og Skatterne blev hæved blev Retten til j Morgen ophævet.

Dagen næst eftter som var d: 19 Junj blev Retten atter sadt paa forbemelte Ting stæd og betjent med det Gaars Dagen anførte Laug Rett.

Da blev publiceret følgende Documenter
1te Hr: Hertzbergs bøxel Sedler in Duplo paa 2 pd: Smør i Sæverud til Simon Larsen. dat: 14 Janu: 1761.
2. Hr: Hertzbergs Bøxel Sedler in duplo til Biørne Biørnsen paa ½ Løb Smør i Rolfsnes dat: 17 Janu: 1761.
3. Anna Povels Datter Heglands bøxel Seddel til Johanes Monsen paa 1 pd: 3 Mrk: Smør med bøxel og overbøxel til 9 Mrk:r andre ejeres gods alt i gaarden Nore Nesse. Dat: 19 Junj 1761.
4. Hr: Hertzbergs bøxel Sedler in duplo til \Peter(?)/ Arnesen paa ½ Løb Smør i Nore Schimeland med Revers. dat: 10 Janu: 1761.
5. Hr: Hertzbergs Dito paa 1 pd: 21 Mrk: Smør til Ole Colbeensen i gaarden Notteland. Datteret 15 Janu: 1761.
6. Simon Lillesunds Skiøde paa 1 pd: 15 Mrk:r Smør i Tiong til Lars Siursen Aarbøe mod 60 rd: dat: 16 Martj 1761.
7. Læst til Mortification en Obligation udstæd af Sr: Lambert von der Ohe til Sr: Feiff d: 2 Oct: 1742 pa Capital 600 rd: som er indried efter qvittering af 2 Martj 1761.
8. Ole Tosches bøxel Sedler in duplo til Rejnert Ingvoldsen paa ½ hud ½ Løb Smør i Meehammer datteret 25 Januarj 1761.

Fogden Velædle Hr: Andreas Juel hafde til dette ting tid og Stæd med Muntlig varsel Ladet indstefne Ingeborg Peders Datter Stue og Mads Nielsen for med hin anden begangne Lejermaal, derfor Dom at Liide til Bøders udreedelse eftter Loven.

Den indstefnte Mads Nielsen og Ingeborg Peders Datter Stue mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa Deris Veigne.

Thi fremstod Stefne vidnerne Anders Bandedahlen og Axel Hejen som ved Eed bekræfttede at de for meere end 14 dage siden haver Lovl: Stefnt de udeblevne Ligesom incaminationen ommelder.

Fogden begiærede de udeblevne til Næste ting Laug daged, da hand til samme tiid vil producere Sogne Præstens attest om Lejermaalet.

Eragted

De Lovlig Stefnte, men Absente Mads Nielsen og Ingeborg Peders Datter Stue gives Laug dag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag, da Hr: Actor tillige behager at besørge dend behøvede attest.

Fogden til kjende gav at hand til dette ting haver indkaldet Niels Pedersen Breche til at aflegge Eedelig Forcklaring naar og hvad tiid sampt paa \hvad/ Stæder hand fandt den af \ham/ næstleden Vinter biergede {og} 1 tønde Tjere, desligeste om hand ej {f} Meere Vrag biergede same tiid.

Den indstefnte Niels Breche mødte og tilstoed varselen sampt under Eed Forcklarede: at næstleden 3de Juuledags Morgen ganske tiilig før Dag fandt hand 1 tønde Tjere jnden Skierds imellem Øerne Hillesøen under gaarderne Øchland og Breche, hvilcken hand henbragte og belaae i Hillesholmen til den Ende at naar Dagen kom, hand da kunde see hvad det var som bierget blev, Declarede ellers ej at have fundet meer.

Monsr: Abraham Middeltun som jnden Retten var nærværende paastoed at hand var den som biergede {den} bemelte Tjere Tønde eftterdie hand fandt den liggende ved Hillesholmen belagt i Landet med 1 baste Toug.

Fogden til kjende gav dernæst at bemelte Tjere Tønde er af Lænsmand og med havende Mænd Vurderet for 2 rd: følgelig den Fogden fra Lænsmanden indløbne Taxations Forretning. Fogden henstillede til Rettens Decision hvad andeel biergeren af den fundne 1 tønde Tjere tilkommer, Ligesom hand og begiærede at den nu i den/n/e Folckerige Forsamling maatte opraabes og til højst bydende bortselges.

Derpaa blev indbemelte Tjere Tønde opraabt og indsadt for 2 rd:, hvilcken ved bud og overbud som højst bydende blev tilslaged Niels Breche for 2 rd: 5 Mrk:

Fogden begiærede dernæst at forjnden Rettens Decion!! (Decision) falder, Acten maatte tilføres at Lænsmand og Mænd paastaar for Deris Lange Reise og umage 1 rd: jtem ligesaa Abraham Middelthun i hvis huus den biergede Tjere Tønde har lagt i bevaring 1 ort.

Eragted!

Følgelig Lovens bydende nyder Biergeren ickun 1/3 part og hans Majestet de andre 2de parter, hvor af dog først skal afgaae de anførte omckostninger 1 rd: 1 ort. altsaa igien beholden for Hans Majestets Cassa 1 rd: 1 Mrk: og for Biergeren 3 Mrk: 8 s:

Anna Andersd: Rogøen hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Erick Gaaseland fordie at hand ej har villed modtage 3 rdlr: Laante penge af ham, hvorfor bemelte Erick Gaaseland af hendes Sal: Mand var gived til forsickring 1 Koe, som hand dette Foraar fratog Encken og bort solgte. Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger. Til samme tiid er og Erick Gaaseland Stefnt at anhøre vidnes byrd af Søren og Lars Nesse, som eftter Citantjndens forlangende var hos Erick Gaaseland og tilbød ham de Laante penge 3 rd: tilbage.

Den indstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.

Citantjnden der

1761: 84b

efter Lod Declarere at det Eene hendes Stefne vidne Ole Ericksen Hollund var ej for Nærværende tiid tilstæde. Mens begiærede det andet Stefne vidne Ole Indvehr fremckaldet til Eeds aflæg.

Det andet Stefne vidne Ole Jacobsen Indvehr aflagde Eed og provede at hand tilligemed den udeblevne Ole Ericksen Hollund for 14 dage siden haver Stefnt Erick Gaaseland at møde paa Tinged for den {Dispute} overlast hand hafde Giort Citantjnden med den Koe hand fra hende hafde bort solgt, Mens ej at anhøre vidner

Eragted

Siden ved denne Sags anlæg ej er i agt taged hvad Lov byder, Saa kand den ej proseqveres mindre vidner bliver ført om eller mod den som ej er Stefnt same at paahøre, derfor henvises Sagen til nyt og Lovligere Stefnemaal.

Torger Døsseland og Halvor Feed tilkjendegav at de til dette Ting tiid og Stæd med Muntlig varsel haver ladet indstefne Gunder Ottesen Stuve at Liide Dom til at betale dem den fulde Summa af Deris Myntlingers Ingebor og Karj Peders Døttres arve Midler for hver i Løsøere 18 rd: 5 Mrk: 3 s: tilsamen 37 rd: 4 Mrk: 6 s: som {sid} hand endnu indesidder med. samt at erstatte Processens omckostning.

Procurator Holch mødte for Retten paa Gunder Stues veigne, begiærede oplæst Sagens incamination, da hand der efter vil tage sig Reserveret hvad som Lov formeligt kand befindes, dernæst vedtog Procurator Holch paa den indstefntes veigne, Lovl: Stefnemaal, og forlangede en Speciel bereigning som kunde findes Lov gemess eftter det paa beraabte Skiftte brev, hvor vidt Capitalen kunde Strecke thi efter Løse ord efter Citanternes indførsel kunde Comparenten Holch icke lade sig nøje med fordie det heder efter Deris Maj:ts Lov at den som sigter bør bevise sin fordrings Rigtighed, hand ervartede da Citanternes ansvar hvorvit de kand bevise Sigtelsen eller icke.

Citanterne producerede en Copie af hvis dennem er gived til eftterretning hvad og hvori Deris Myntlingers arve Midler er og hvori bestaaende. Den indstefnte har adskillige gange nægted dennem Original Skiftte breved, Ligesom og nægted at giøre Dennem rigtighed for hvad Myntlingerne i Løsøere var paalodnet, med Declaration at hand var og er ligesaa Suffisant at have same, som de er at modtage det.

Holch dernæst kunde icke andet forestille end at det vil anckomme paa hvad disse 2de Formyndere Torger Døsseland og Halvor Feets forcklaringer, kunde af Dem med vidner beviises for beskyldning uden vidner tog Comparenten same icke gyldig og ved det same absenterede sig fra Retten.

Formynderne lod tilføre at de fordrer endnu Børnenes Arve Midler \som de begiærede den indstefnte/ maatte blive {Den indst} tildømt at betale samt Processens omckostning. Citanterne finder ellers ufornøden at føre Vidner siden der ligger et Reent Skiftte brev for Arven, og hvorefter(?) (hvoraf?) de ej endnu som melt har faaed det ringeste.

Holch for at giøre Trette Klar, ville hand j Morgen Klocken 7 slett møde og give tilkjende Citantens uartighed, thi det var ej hans Lejlighed nærværende tiid at have sine Messeures, ventende sin begiæring fyllest giort.

Formynderne begiærede at Procurator Holch maatte paalegges j Morgen at producere original Skifttebreved

Eragted

den af Procurator Holch begiærte anstand accorderes og udsættes Sagen til j Morgen.

Dagen næst eftter d: 20 Junj blev Retten atter sadt paa forbemelte Tingstæd Leervigen, og betient med det forhen anførte Laug Rett.

Den fra gaars dagen opsadte Sag jmellem Tørres!! (Torger) Døsseland og Halvor Feedt sampt Gunder Ottesen Aadland eller Stue blev paaraabt da baade Citanterne saavelsom Contra Partens Fuldmægtig mødte for Retten

Da Procurator Holch fremckom for Peder!! (Gunder) Stues Veigne med forestillelse at det er den Meenige Almue i Skibredet bekjent at gaarden Stue, hvor Gunder

1761: 85

hans Principal er boende, er ved Vaade Ild opgaaen saa at icke alleene gaarden Stues Huuser desverre blev opbrendt, Men end og de omtvistende uMyndiges arve Midler; Nu agter Holch paa Gunder Stues veigne ved tiid og Lejlighed til næst komende ting at bevise 1mo at Skiftted var Slutted og Skifttebrevet udstæd forjnden Ildebranden overgick, for det andet at Formynderne strax efter ligeleedes forjnden Ilds vaaden skeede har indfunden sig paa Stæden og kundet annammed de uMyndiges andeel og Arvelodder, vil altsaa forlange at Sagen til næstckomende ting maatte udsettes da h/an/d nemlig Holch paa Gunder Stues veigne icke allene skal beviise hans angivende, Men end og den høj Magt paaliggende Sag med Contra Stefning at begiegne, Formodende at den Respective Dommer icke nægter ham den begiærte anstand.

Procurator Waage Lod tilføre at hand møder paa Citanternes veigne, gav og dernæst til kjende at saasnart de eftter Skifttets Sluttelse fick viide, at de til Formyndere var indsadte for deris Myntlingers arve Midler, Søgte de strax til den indstefnte Gunder Stue til at udtage de uMyndiges arve Midler og det forjnden Ildebranden overgick gaardens Huuse, hvor de da fick det svar af Gunder Stue at h/an/d var Mand paa 300 rdlr:s Midler, og samme Arve Midler ville hand med Contant udbetale, Men {da} \uagted/ de tiid eftter anden haver søgt ham eftter betaling, har \de/ til dato ej faaed ringeste Skilling, Men derfor er nu højlig foraarsaged ham med Retten at søge og Dom \over/ ham at erhverve til Børne Midlernes udbetaling. hvad Procurator Holches giorde Declaration angaar, hensigter alleene til utiidige udflugter for at faae Børne Midlerne Meer og Meer usicker, altsaa maae nu Formynderne at søge hos Fogden Arrest til sames sickerhed i fald den begiærte anstand bliver accorderet. Reserverer sig i øvrigt at føre vidner at de icke en gang men ofte har søgt og Kræved Gunder Stue at giøre Rigtighed for Arve Midlerne til Dem som Formyndere.

Eragted.

Sagen udsettes eftter vedkommende{s} \Gunder Stues/ forlangende til næste ting, da vedkommende til same tiid haver [at] i agt tage og fremkomme med alt hvad de til sin Sags Styrcke haver at fremckomme med.

Sr: Johan Timkje Lod ved \sin tiener/ Niels Østensen \Hollen/ i Rettelegge et Skriftlig Stefnemaal datteret 14 Martj indeværende hvorved hand indstefner Sr: Abraham Middeltun boende i Øchlandsvaagen 1te at anhøre en Arrest Forretnings Confirmation som af Stædets Foged Velædle Hr: Juel er Forretted næstleeden 25 November 1760. 2. at betale ham Ræsterende 125 rd: 1 Mrk: 8 s:s Capital med Rente med Viidere efter Stefnemaalets Formeld, samt at erstatte Processens omckostning, bemelte Stefnemaal blev oplæst

Den indstefnte Abraham Middelthun mødte for Retten og tilstoed at være j denne Sag Lovlig Stefnt og at det oplæste Stefnemaal er hannem forelæst.

Fogden Juel som merckede af det oplæste Stefnemaal at hand skulle til denne Sag til Vedermæle varsles, Declarerede at uagted samme ej er skeed, Saa vedtog hand Varselen paa det at Sagen des fald ej skulle Liide nogen ophold.

Niels Østensen derefter indleverede Sr: Timkies Skrifttlige indlæg i denne Sag dateret 15 Junj 1761. med den derudj benefnte hos fulgte Arrest Forretning, hvilcke et efter andet blev oplæst.
Abraham Middelthun til det oplæste Indlæg Declarerede at hand for nærværende tiid \ej/ er Skyldig Sr: Timke det ringeste af den paasøgte fordring, Thi det beviis som i Arrest Forretningen findes inddraget var pro forma af ham udstæd, og at de i bemelte beviis Nafn givne Meubler var ham og ej Sr: Timke tilhørende, Mens Comparenten har {heller} til gode hos Timke 60 rd: følgelig hans udstæde beviis datteret 7 Januarj 1758. Forcklarede ellers at vel hafde Sr: Timke til gode hos ham en tiid 170 rd: udj bog gield som hannem blev betalt saaledes at Middelthun Transporterede ham en Obligation af Ole Holmen paa 230 rd:, hvorjmod til at Complettere same bemelte Sr: Timke

1761: 85b

udstædde forbemelte sit beviis datteret 7 Janu: 1758, som {ble} hand nu i Retten producerede som blev oplæst, Iligemaade indgav Sr: Middelthun sit Skrifttlige Indlæg i Sagen datteret 17 hujus, med Viidere paastand at hannem maatte erstattes opretning for den ham paaførte {Tort} tiids Spilde og Reises beckostning Det indleverede Indlæg blev derefter for Retten oplæst.
Niels Østensen Hollen maatte begiære anstand i Sagen til næste ting for at faae jmidlertiid Copie af alt hvad som fra Sr: Middelthun er indkommet, til sin Principal {og} til fornøden besvarelse.

Eragted.

Den begiærte anstand bliver accorderet, og skal det passerede Citanten behørig blive meddeelt.

Sr: Rasmus Kragh fremkom for Retten og til kjende gav at hand til dette ting tiid og Stæd ved Skrifttlig Stefnemaal hafde forckyndt Lænsmanden Hans Hansen Waage for hans boepæl i overværelse af Hans Huustroe hvor Rasmus Kragh overleverede sam/m/e tiid Copie af same Stefnemaal, af andledning at hand seeneste Rettes dag blev ved eragtning tilholden at Stefne Citanten Hans Waage for Een af bemelte Hans Waage ham paaført Arrest paa endeel af Comparentens tilhørende ejendeele alt efter bemelte Stefnemaals Formeld som blev oplæst.
Den indstefnte Hans Waage mødte for Retten og tilstod Lovlig Stefnemaal, Men dernæst gav hand til kjende at hand alleene er Stefnt og icke de andre hans Med Formyndere, altsaa protesterede hand jmod Sagen, og at same bør afviises jndtil at alle Formynderne bliver Lovlig Stefnet, saasom alle i Sagen ere implicerede, alt efter Lovens 1te bogs 4 Capitul 2 Art:, dernæst at den Respective Domer ville være saa gunstig at efttersee den eragtning som næstleden Høste ting Skeede i denne Samme Sag, som paalagde Sr: Kragh at inCitere alle Formynderne, hvorefter hand ville ervarte den respective Rettes Kiendelse.
Rasmus Kragh fandt fornøden ydmygst at udbede at for ham maatte blive oplæst hvad seeniste Rettes dag d: 26 November 1760 denne Sag angaaende blev Ventileret. Til hvad oplæst var og af Comparenten Rasmus Kragh andraged, er hvad hand endnu for nærværende tiid sig Refererer, dog maatte hand Observere ved Sagens viidere driftt hvad hand da viidere agter at paaancke. Ellers maatte Rasmus Kragh højest forundre sig over Citanten Hans Waages indførte Protocollatiur (-tion?) i det hand paastaar at Comparenten skal Stefne {enh} alle Formyndere Conjunctim. Dette er beviislig at Hans Waage, Sr: Gorm, Jens Horneland, Peder Killesvig vare alle implicerede udj Arresten, Hans Waage er alleene udvælged paa bem:te Samtliges Veigne at paastefne dito Arrest, hvorfore det og var billig at Comparenten \til/ seeneste Rettes dag udstæde Contra Stefning til Gorm som Modtog Sag paa Hans Waages veigne, altsaa er det vel Hans Waages øjemeed at Comparenten Skulle

Stefne Ham for hans Værne ting, Sr: Gorm, Jens Horneland og Peder Killesvigen eller andre i hans Stæd for Deris Forum. Dette bliver ufeilbar efter Krages formeening Rimeligt at Hans Waage er impliceret i denne Sag, og har paastefnt Sagen paa samtliges Veigne, altsaa der og bør modtage Stefning og Dom paa samptliges Veigne, allerhelst dette bliver at hentyde som Arrest Sag og hvor Arrest bliver giør!!, bør og der for følges.

Hans Waage gav til kjende at Seqvestrations begiæringen udviiser at Sr: Niels Gorm og Hans Waage paa egne og samtlige Formyndere for Rasmus Krags Sted og egne Børn, har underskreved den, Saa i følge forhen allegerede Lovens bogs Capt: og Articul, bør alle Formyndere som i Sagen implicerede, Lovlig Stefnes. Paastaar hand endnu som før, at Sagen bør afviises til nye behandling, og der om udbad Rettens interLocotorio.

Rasmus Kragh maatte icke lidet forundre sig over

1761: 86

{hans} Citanten Hans Waages protocollation idet hand giver sig med øvrige Arrest giørere Nafn af Formyndere. Dette kand Sagen viise at den Arrest er Reist af aparte Fordring bemelte Paastoed af Comparenten Rasmus Kragh, hvilcket hand nermere tydelig skal bevise. Ellers icke for lenger at opholde Retten er det at Rasmus Kragh efter foranførte Raison og af ham givne oplysning efter hans formeening at hand med uRett er bleven behandlet; begiærede alleene Rettens Kiendelse at denne af Msr: Gorm, Bøigde Lænsmand Hans Waage, Jens Horneland og Peder Killesvigen eller den paa hans veigne, var impliceret i denne Sag, maatte findes uLovlig og ubillig. Til denne min Sags nermere befordrelse, i mangel deraf bliver alt hvad der under denne Procedure af Rasmus Kragh Ventileret paa al Lovl: Maade i sin tiid Observeret, hvor da hand agter at Reservere sig al Satisfaction af en hver vedkomende.

Sorenskriveren som icke nu men i tiiden agter at jucere over Monsr: Krages proceduur etc:, lod sig i mangel af Fornøden oplysning forelæse, hvis denne protocoll forhen Fol: 61 er tilført. hvilcket og altsaa skeede for de Mødende Parter, hvornæst Sorenskriveren forlangede at hos den Mødende Hans Waage icke for sin, men ved vedkommende Retters Skyld, ville explicere sig hvoe de ere som er blevne og nu ere Rasmus Krags Sted og egne Børns Veigne Formyndere og paa hvis veigne den Reqvirerte Seqvestration og Auction er skeed, desligeste om nogen af Rasmus Krages Sted og egne Børn ere Myndige, og altsaa uden Formynderes Curatel eller ej.

{Ham} Procurator Hans Waage Replicerede 1mo at Formynderne for Monsr: Krages Sted og egne Børns arve Midler ere foruden ham Monsr: Gorm og bonde Manden Jens Horneland. 2do at Monsr: Krages Stif Datter Edel Gran nu er i ægteskab med Hr: Fendrich Møllerup og 3tio at hvad Reqvisition, Arrest og Auction skeed er, som nu af Citanten søges Reignskab for, den er skeed paa Monsr: Krages Sted og egne børns Veigne, Comparenten ville da Kortelig indstiller!! til Retten om det var dem muelig at begaae den particulaire forseelse at giøre sin en gang inden Retten feldede {omskiønt} og icke siden {for} af Ober Domeren Sveckckede Eragtning grundet paa Lov og Sagens Natuur, ueftterretlig.

Eragted!

Det meged Fias og Vas som Krages saa vel Stefnemaal som protocollation er opfylt med, accorderer icke enten med Lov eller seeniste Rettes usvæckede Eragtning, hvorfor ham endnu paalegges som før, at indstefne udj denne Sag i fald hand trøster sig den videre at forfølge, at indstefne de foran indførte hans Sted og egne Børns Formyndere Monsr: Gorm og Jens Horneland til næste Almindelige ting, da Retten, naar de som virckelig implicerede haver indkommet med tilsvar, Lover Monsr: Kragh, hvilcket og desuden forstaar sig Self, at Rett ved Dom skal skee, hvad enten hans øjemeed opfyldes eller Rettelse ved Mulct skulle og maatte erjndres i fald utidig {og} vidløftighed er indløbet i Sagen mod Forordningen af 19 Aug: 1735.

Derefter blev Læst følgende Documenter
1te Gunder Stues {Skiøde} udstæde Obligation til Sr: Gorm paa 34 rd: jmod Pant ½ Løb Smør i Stue og 5 p:Cto: Renter dat: 6 Febr: 1761.
2. Skiftebrev efter Gunder Østensen Grow, hvorefter Sterfboeds ejendom ½ Løb Smør ½ hud i Grow er udlagt til Pandte manden Johanes Øchland for 63 rd. Dateret 29 Maj og 8 Dec: 1760.
3. Skiftebrev efter Niels Torckelsen Holme, hvorefter Jordegodset er udlodnet som Pandte bogen udviser. Dat: 26 Junj 1760 og 14 Janu: 1761.
4. Dito efter Inger Kolbeensdatter Lundøen, hvorefter Jordegodset 18 Mrk: Smør 18 Mrk:r Fisk i Lundøen er udlagt som Pandte bogen udviiser. datteret 26 Junj 1760 og 20 Januarj 1761.
og 6.!! Dito efter Jacob Petersen Oldereid hvorefter Sammelsnes Skoveteig for 3 rd: er udlagt Ligesaa som Pandte bogen udviser dat: 9 Junj 1760 og 10 Januarj 1761.

1761: 86b

Paa Fogdens Spørsmaal om Første bøxler Svarede Almuen at herudj Skibreedet er ingen første bøxler falden af det uSolgte Halsnøe Closters Gods. herom blev tingsvidne udstæd.

Restancen for Skibreedet Stoer (ope rum) blev derpaa oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted viidere ved dette ting var at forrette, blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1761 d: 22 Junj blev Retten til almindel: Sommer Sage og Skatte tings holdelse Sadt paa gaarden eller Ting stædet Giæstgiveriet Leervigen udj Føjens Skibrede med Fiere Skibreedes Almue og betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Gregorius Echeland, Peder Ulverager, Even Oe, Peder Kind, Tormoed Brochenes, Tjeran Berge, Ole Wihofde og Aslack Wahlen Overværende i Retten Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med meenige ting søgende Almue.

Hvor næst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds Ordres, som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

Dernæst andre particulaire Documenter
1te Skiftte brev eftter Erick Rødmyhr, hvoreftter Jordegodset 18 Mrk:r Smør 11 Spd: Korn i Rødmyhr for 42 rd: 3 Mrk:, er saaledes udlagt til Encken 5 ½ spd: [Korn] 9 Mrk: Smør for 21 rd: 1 Mrk: 8 s: Sønen 6 Mrk:r S: 3 2/3 spd: for 14 rd: 1 Mrk: og Datteren Karj 3 Mrk: Smør 1 5/6 spd: for 7 rd: 8 s: dat: 25 Junj 1760 og 12 Janu: 1761
2. Simon Domesnesses Skiøde paa 1 Løb Smør 1 hud i Nedre Domesnes til Christen Nordmandsen mod 127 rd: dat: 5 Martj 1761
3. Hr: Wilhelm Schmidtes bøxel Sedler til Erick Tollefsen paa ½ Løb Smør i Hougsbue dat: 9 Janu: 1761.
4. Hr: Schmidtes bøxel Sedler til Aadne Jensen (Jonsen) paa 1 Løb Smør udj Wahlen. dat: 12 Sept: 1760.
5. Jocum Nielssens bøxel Seddel til Philup Knutsen paa 1 Løb Smør 1 Hud i Øchland. dat: 29 Junj 1760.

6. Ole Øvrebøes udgifne {bøxel Sed} Obligation til Gudmund Aarvig paa 42 rd: jmod 5 p:Cto: og underpant 1 pd: 19 3/8 Mrk: Smør i Øvrebøe dat: 16 Junj 1761.
og 7. Mdme: Korns fæste Seddel til Tron Zachariassen paa Pladsen Gletten under Sundførre datteret 20 Dec: 1760.

For Retten fremckom Halvor Omundsen Kaabbe under gaarden Hoversholm og becklagelig gav tilkiende at hans huustroe Thora Jonas Datter er med den Spedalske Sygdom og Svaghed saa sterckt og haardelig angrebet at hand ej trøster sig Lenger med hende at Søge Samqvem, hvorfor hand var nødsaged siden hand jnted er ejende til hendes jndlemmelses beckostning i det Bergensche Hospital, at tilspørge den nu ting søgende Almue med Laug Rett først om Dennem icke er bekjendt at bemelte Thora Jonas Datter med den Spedalske Svaghed er behefted, og \dernæst/ om hun tillige med ham er saa meged ejende at de kand bestride de beckostninger som til Jndlemmelsen i Hospitalet vil medgaae.
Dertil Almuen med Laug Retted Svarede Svarede!! at Dennem des becklageligere alt for meged er bekjendt at huus Qvinden Thora Jonas Datter er med bemelte Sygdom saa sterckt angrebet at hun til at indlemmes i Hospitalet er højlig trengende, Ligesom og at hun med Mand aldeles jnted ejer til de beckostningers bestridelse som {bør} samme vil medgaae, jae de ønskede at Den høje øvrighed jo før joe bædre vilde see denne høyst trængende til samme Forhiulpet.
Halvor Ommundsen var herom ting vidne begiærende som blev bevilget.

Siden Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til j Morgen ophævet.

Dagen næst efter d: 23 Junj blev Retten atter Sadt paa forbemelte Tingstæd og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Ole Pedersen Allendahl hafde til dette ting tiid og Stæd

1761: 87

Med Muntlig varsel ladet indstefne Gregorius Echeland for 1 Stabuur som Citanten icke fick tage med sig fra gaarden Echeland, da hand fløttede derfra Ligesaa for 3 rd: den indstefnte skal have taged fra ham, derom at anhøre Vidnes byrd af Ole Egeland og Gunder Miaanes, samt derefter at taale Dom som vedbør og erstatte Processens omckostning.
Den indstefnte Gregorius Echeland mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt. Vidnerne mødte icke efter paaraab
Stefne Vidnerne Tollef Hougland og Torbiørn Wiche som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden haver indstefnt Vidnerne for Deris boepæl at aflegge vidnes byrd i denne Sag.
Citanten Ole Echeland!! (Allendahl) begiærede Vidnerne til næste ting Laug daged, Ligesom og Gregorius Echeland paalagt at møde for at anhøre Vidnernes udsigende.
Eragted.
Sagen udsettes til næste ting, til hvilcken tiid Vidnerne Ole Echeland og Gunder Miaaness haver at møde for at aflegge deris Vidnes byrd i denne Sag da og Gregorius Echeland maae være nærværende.

Ole Pedersen Allendahl hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntl: varsel ladet indstefne Størkor Larsen Hoversholm for Skyldig værende 7 rdlr: jtem andre 7 rd: for noged gods, hvorfor hand icke haver nødt noget Vederlaug tilsammen 14 rd: Derfor Dom at Liide og

erstatte Processens omckostning, hand er og Stefnt angaaende fordringerne at anhøre Vidnes byrd af Halsteen Møchlevold og Aslach Førre.
Den indstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne, ej heller Vidnerne.
Thi fremstod Stefne vidnerne Tollef Hougland og Torbiørn Wige som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage Siden haver Stefnt saavel Part som Vidnerne Lige eftter Incaminationen.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

Den Lovl: Stefnte men Absente Størckor Hoversholm gives Laug dag til næste ting at møde, og Vidnerne at møde for at aflegge Deris Vidnes byrd i denne Sag.

Tørres Øchland hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig Varsel ladet indstefne Endre Tvedte fordie hand haver taged ind fleere Smaler i sin Marck end hand Føeder paa sin gaard. Derom at anhøre vidnes byrd af Gunder Tvedte og Anna Tvedte. samt taale Dom og erstatte Processens omckostning.
Den indstefnte Endre Tvedte mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt. Ligesaa vidnerne Gunder og Anna Tvedte som tilstod Lovl: varsel.
Citanten sagde at Endre Tvedte ved de 2de Mænd Torbiørn Wige og Aslack Wahlen er bleven beskickcket angaaende bemelte Smaler, og til den Ende begiærede samme førte, hvorpaa fremstod bemelte 2de beskickelses Vidner Torbiørn Wiche og Aslack Wahlen som under Eed beckræftede at de eftter Citantens forlangende gick til Tvedte, hvor de ej fandt den indstefnte, Mens hans Kone, for hvilcken de sagde hvad Citanten hafde {sagt} befallet dem, Nemlig at de Faar som Endre Tvedte hafde jndtaged i Marcken ville {de} \hand/ eftterlade ham for i aar, Mens at hand dermed opholdt for eftertiiden, og i fald hand icke ville giøre det, saa Stefnede Citanten til førstckommende ting. og hvortil de ej fick noged giensvar.
Citanten begiærede vidnerne fremckaldet, hvoraf fremstod
Gunder Tvedte som aflagde Eed og provede: at i en Felles Hauge eller udmarck som Citanten tilligemed Deponenten og den indstefnte med 2de andre Deris Naboer ejer, har den indstefnte i siste 2de {2de}(?) foregaaende Aar haft nogle fremmede

1761: 87b

Faar at gresse, og indeværende Aar 12 Voxne Faar og 2 Lamb samt sig Self tilhørende 5 voxne Faar og 1 hane gied. hafde ej viidere at prove i denne Sag.
2. Vidne Anna Gunders Datters Datter aflagde Eed og Provede Ligesom hendes Fader uden Forandring
Derefter blev Parterne jnden Retten ved haanderbaand saaledes foreenede: at Endre Tvedte, naar hand vil jndtage fremmede Faar-Creature udj sin udmarck da skal hand ej tage saadanne beester fra andre end de som med hannem haver Felles Hauge og Beite, Men aldeeles icke fra Fremmede Sogner. Declarerede og at have Aftalt dette at de skal have Sammen gietle med hin anden og om muelig styre hver sin tiener 1 dag alternative. Bad i øvrigt dette Deris Forliig maatte ved Dom Confirmeres.

Afsagt

Denne af Parterne med hin anden indgangne ForEening bør følgelig Loven være dennem for eftertiiden til fuldkommen Regul og Rettesnor, og ingen paa same have nogen ancke.

Lars Grindem i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Abraham Løvaas, betreffende afgangne Gullick Aanensens Arve Midler med meere.

Abraham Løvaas mødte for Retten og Declarerede at hands afdøde Myntling Gullick Aanensens Arve Midler opløber i alt til den Summa 10 rd: 3 Mrk: Ligesom og at den begravelse som hand efter den afdødes brødre sc: Johanes Emberland og Daniel Kiernagelens {bad ham ..} forlangende har giort har Kosted ham 12 rd: Declarerede end viidere at bemelte brødre befallede ham at giøre saa stoer begravelse at arve Midlerne skulle der i opgaae.

Citanten begiærede Dom i Sagen! Det same bad og Abraham Løvaas om.

Afsagt!

Da den afdøde Gullich Aanensen var af de omstændigheder at hand trængede til at plejes som en {af} Huusarm, følgelig \burde/ nyde got af den Stipulerede Fattige{s} Cassa i Sognet, som hans begravelse hafde udreedet i fald inted hafde været efter den afdøde, Saa tilfindes Abraham Løvaas at udreede til Citanten Lars Grindem {af bemelte} den Afdødes Arve Midler 10 rd: 3 Mrk: hvorfra skal afgaae 4 rd: for den afdødes begravelse, som ansees at være betaling nock til hvad som burde og Kunde medgaae til saadan begravelse, Ligesaa at betale udj processens omkostninger 2 rd: 3 Mrk: til Citanten 15 dage eftter Denne Doms Lovl: Forckyndelse under viidere adferd eftter Loven.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd \med/ Muntlig varsel ladet indstefne Ingeborg Wichings Datter {til at bød} for begangne Lejermaal med Drengen Ole Mickelsen Ovenesset \{var} som uConfirmeret/, som seeneste Søe Session er Commanderet til hans Maj:ts tieniste udj Kiøbenhafn, Derfor Dom at liide til bøders udredelse efter Lov og Forordninger.

Den jndstefnte mødte icke eftter paaraab.

Mens Lænsmanden Tollef Hougland indleverede et brev fra hende med hos fulgte Stefne Liste hvorpaa hun har teignet Lovlig Forckyndelse, hvilcke et efter andet blev oplæst af følgende Indhold.

Fogden begiærede anstand i Sagen til næste ting, til hvilcken tiid hand vil jndkomme med den udfordrende Præste attest.

Eragted!

Sagen beroer efter Hr: Actors begiær til næste ting, da det vil være fornøden at Sogne Præstens \Hr: Karses/ attest produceres om den indstefnte med Ole Mickelsen

1761: 88

er beslægted.

Fogden Declarerede at den Sag hand til seeniste ting hafde anlagt mod Ole Mickelsen angaaende begangne Lejermaal, ophæves nu siden hand er Commanderet til Kiøbenhafn, jmod at hans foresadte øvrighed der bliver til kjende givet hans begangne Forseelse.

Paa Fogdens tilspørgende angaaende Første bøxler af Halsnøe Closters gods her i Skibreedet, Svarede Almuen at ingen i dette Skibreede Aared 1760 er falden.

Restancen blev oplæst og af alle ujmodsagt. om begge deele blev tings vidne udstæd.

Anno 1761 den 15 Julj blev Retten udj følgende Aastæds Sags afhandling Sadt paa gaarden Indre Matre udj Schonevigs Skibreede og Præstegield beliggende, hvoraf den halvedeel er {tilh} Rosenthals og den anden halvedeel Selfejer gods, og betient med efterskrefne af Lænsmanden Christopher Gielmerviig paa Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juel[s veigne] opnefnte 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Johannes og Niels yttre

Tungesviig, Peder Lechnes, Torbiørn Mortvedt, Mons Schaalnes, Baar Axland, Niels Taralsøen og Ole Løwiigen.
For Retten mødte Procurator Hans Waage paa Forvalteren over Rosenthals Gods Sr: Søren Elkier og Selfejeren Tieran Joensen Indre Matre Deris Veigne, og til kiende gav at hans Principaler haver til denne tiid og Stæd ved Skriftl: Stefnemaal Ladet indstefne Jens Monsen Opstvedt fordie hand vil tileigne sig et Støcke udmarck samt Eendeel Skoug som tilhører gaarden Indre Matre med meere som Stefnemaalet ommelder. bemelte Stefnemaal blev for Retten oplæst.
Paa indstefnte Jens Monssen Opstvedt som for nærværende tiid skal være Svag og Sængeliggende hans Veigne, Mødte Faderen Mons Opstvedt som tilstoed at bemelte Hans Søn som bruger halvedeelen udj gaarden Opstvedt, Lovlig er bleven forckyndet det i Rette oplæste Stefnemaal. Producerede dernæst et ham fra Stædets Sogne Præst Velærværdige Hr: Celius gaars dagen tilsendte og denne Sag vedkomende protest eller indlæg af 15 Julj 1761. som blev oplæst.
Citanternes Fuldmægtig Declarerede at alle de i Stefnemaalet Nafngivne Vidner møder, som hand begiærede Eedtaget og afhørdte.
Mons Opstvedt Declarerede at Schonevigs Præsteboels ejendom udj {den} gaarden Opstvedt{s halv} som hans Søn Jens Monsen ejer og beboer bestaar af 9 Mrk:r Smør uden bøxel.

Eragted!

Fordie Citanterne icke haver holdet sig Lovens 1 Bogs 4 Capt: 1 Articul efterretlig ved at Stefne udj denne Sag Sogne Præsten Hr: Celius som Beneficiurius for 9 Mrk:r Smørs Leje, Schonevigs Præsteboel udj indstefnte Jens Monssen Opstvedts brugende gaard Opstvedt, er ejende \uden bøxel/, Saa Kand Mand icke jmod den allegerede Lovens Articuls bydende efter det i Rettelagde Stefnemaal som af anførdte Raisons tilsiide settes, noged viidere udj denne Sag an- eller foretage, Mens i det Stæd imponeres Citanterne Sagen a prima instantia Lovligere at anlegge end nu, skeed er, ifald de ellers agter at vedblive Deris ancke jmod Jens Opstvedt for de forurettelser hand Dennem efter Deris formeening kand have tilføjed.

Anno 1761 den 16 Julj blev Retten udj følgende Aastæds Sags afhandling Sadt paa gaarden yttre {Tungesviig} \Matre/ udj Schonevigs Skibreede og Præstegield bel: da Retten blev betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Johannes og Niels yttre Tungesviig, Torbiørn Mortvedt, Peder Lechnes, Mons Schaalnes, Baar Axland, Niels Taralsøen og Ole Løvigen, Ved Retten var tilstæde Stædets Lænsmand Christopher Pedersen Gielmerviig, som Laug Rettet med sig til Stædet bragte, og indleverede den hannem af Fogden tillagde ordre angaaende Laug Rettets opnefnelse datteret 8 April 1761 som blev oplæst.
Eftter vedkommendes forlangende for tiiden at vinde \i Deres Slaatte aand/ har Sorenskriveren føjed dem denne Sag at foretage i dag, som ellers til behandling i Morgen var berammet, hvilcket Contra Partens Fuldmægtig \Hans Waage/ i denne Sag Declarerede at være fornøjed med, Ligesom og Citanterne Haldor, Siur og Tollef yttre Matre jnden Retten Sagde at de finder sig vel ved at Retten i dag i Stæden for i Morgen er Sadt.
For Retten fremckom Bonde Manden Anders Olsen Storhoug, som {for} i Rettelagde 1te Een Haldor Ericksen Matres ansøgning til hans Excellence Hr: Stifttsbefallings mand von Cicignon under 5 Maj h: a: som med paateignet Naadig Resolution af same dato for Retten blev oplæst. Og for det 2det

Citanterne samtlig 3 opsidere paa gaarden yttre Matre Deris ved Comparenten Anders Olsen Storhoug i denne Sag forfattede Skrifttlige Stefnemaal datteret 12 Maj 1761. som og for Retten blev oplæst.

For Retten mødte Procurator Hans Waage for Rosenthals godses Forvalter Søren Elkier og indstefnte Niels Tvedte Deris Veigne, og vedtog paa sine Principalers veigne Lovlig Varsel, gav dernæst til kjende at hans Principal Sr: Søren Elkier har ladet til denne Tægte tiid, Contra indstefnt yttre Matres samtlig opsiidere ved Skrifttligen!!, hvilcket Stefnemaal af Dato Rosendal d: 3 Junj 1761. som blev oplæst.

Samtlige indbenefnte yttre Matres opsiidere tilstoed at dennem Lovl: er forkyndet det i Rette komne og oplæste Contra Stefnemaal.

Parterne fremstillede Deris indstefnte Vidner med begiær de maatte {Eedfæstes og afhøres}. til hvilcken Ende Edens Forcklaring af Lov bogen dennem blev forelæst med Sorenskriverens vedhørende alvorlige Formaning at enhver af Deponenterne ville vedblive under Vidnesbyrds aflæg og paafølgende Anviisning, den reene Sandhed og derfra inted tage eller tillegge.

Citanternes Prov

1te Vidne Siur Ørjensen Matre gl: 69 aar Fød og opføed paa denne gaard yttre Matre, hvorhelst hand nu boer og stændig fra sin Fødsel har væred, hand Declarerede først at de Marcker hvor den paastefnte og arresterede hugst er Skeed, vedkommer icke hans brug i yttre Matre, Saa det derfor kand være Ham et og det same, hvorhelst Skiftted derudj bliver jmellem Haldor Matre og Niels Tvedt. og For det 2det giorde Deponenten des angaaende den forcklaring at hand som er Stefnt af begge Parter fra den tiid hand kand Huske i Verden(?), haver hørt at Ejendommen efter gamel Kann har i de paastefnte Marcker hvor det paastefnte Aavircke er skeed, væred jmellem yttre Matre og Tvedt, fra Matre og Tvedtes Skiftes gaards øvre Ende til et derovenfor liggende Sort Fladt bierg Svaet kaldet, Vidnet erjndrer iligemaade at noged over Nogle og Tyve aar siden, var Deponenten samt Citanten Haldor Ericksen og {Ask} Tollef yttre Matres Formand Askiel Matre Een dag Samlet efter foregaaende aftale samlede med Rosendals Lænsmand Mickel Hillestad og Contra Citantens Formand paa gaarden Tvedt Niels Andersen, udj de omtvistede Marcker for at opgaae Skifted efter gamel Kan og brug udj besagde Marcker, Jmellem yttre Matre og Tvedt, Og naar fratages Skiftted, fra omprovede Skiftes gaard til Svaa bierget, Kand Vidnet nu icke explicere sig hvor og paa hvad Stæder Skiel og Skiftte jmellem dito 2de gaarder, fra Svae bierget til højeste æsset eller Himmel Synet, hvor Skoven Endes, da den den tiid af dem samtlig blev opgaaed, Mens alt saadant sc: den da skeede deelegang vil hand ved Aastædernes begranskning fra Stæd{et} til andet Retten anviise, Ligesom og vidnet vil anviise Retten ved Aastædernes begranskning hvad enten Skifttes gaarden paa hiemme bøen Staar hvor hand fra gamel tiid har Staaed eller icke.

2. Vidne Biørne Siursen Skaarren gamel 37 aar Fød og opfød paa gaarden Tvedt samt opholdet sig her i Naboelauget, hvor helst hand forblev til sit alders 15 eller 16 aar, da hand antog tiæniste udj Storøens Præstegield, Siden den tiid til nu har hand stændig opholdt sig i dette Naboelaug, og nærværende tiid bruger en huusmands plads tilhørende Tollef Matre, Forklarede at hvad Skiftted jmellem Tvedt og \den part i/ yttre Matre Citanten Haldoer Ericksen beboer, er angaaende, da veed hand ej viidere end at det har gaaed fra omprovede gierdes gaards øvre Ende og til Svaebierget.

3. Vidne Lars Siursen Matre broder til næst forige vidne gl: 28 aar. har opholdet sig her paa gaarden fra sit alders 4 aar og Fød paa gaarden Tvedt, og til denne tiid, Declarerede derhos at Tvedtes Faar og Gieder nu paa nogen tiid meer og meere aar efter aar Sommers tiider har uagted de af Giætle barn er bleven bevogted; jndrekket saavel neden gaarden Tvedt som oven fra Fieldet udj al gaarden yttre Matres Eene Ejendombs hiemme Fæe Hauge, og der beited, ja Tvedtes Fæe beester har og aar efter andet saavel udj Varmt Soelskin og udj Uveir som udj Stille Skye Veir, naar ellers beesterne plejer gaae roelige, hvilcket ordinair Skeer i

Tempereret Luftt eller Skye Veir, need kommet af Fieldet udj dito Matres bue eller hieme Hauge, alt siden den tiid indstefnte Niels Tvedt {si} nogle aar siden fløttede sin Sætter og Sætter huus af Fieldet nermere need til besagde Bue hauge. I forige tiider jmedens Tvedtes Støel\s Huus/ Stoed højere i Fieldet, blev Tvedtes Fæe Creature saaledes af Tvedtes tiæniste Folck bevogted

1761: 89

at de icke uden i Skeen!! og uVeir kom i oft nefnte Buehauge og da Søgte de der alleene Skiul under træerne og ej angreb det voxende græs.

Det samme næst forestaaende Vidne haver omprovet, angaaende Tvedtes, Faar {og} Gieder \og Fæes/ beester jtem om Matres Bue og hiemmehauge med Viidere, Det tilstoed og Næst forige 2 Vidne at være ham aldeeles beckiendt.

4. Vidne Ole Nielsen Tvedt gl: 20 aar Søn til indstefnte Niels Tvedt, Forcklarede at den tiid hand giæte sin Faders Faar og Gieds beester, vogtede hand same ofte saaleedes at de beitede paa før omprovede Matres hiemme og bue houge, Ligesaa at hand veed at hans Faders \Fæe/ Creature saa vel i Sterck Skiin og uveir, som got Veir har Kommet i Matres udmarck.

5. Vidne Siur Biørnesen \Stefnt af begge Parter/ gl: 70 aar Fød paa gaarden Tvedt hvor hand og har boed 14 aar, og siden hand fløtted derfra nu 20ve aar siden opholdet sig deels paa gaarden Opstvedt og deels paa Indre Matre hvor hand nærværende tiid er til huuse hos de der boende opsiidere, hvilcke gaarder ligger her i Naboelauged, Forklarede at Skiftted jmellem Tvedt og den part eller deel i yttre Matre som Haldor bruger, gaar fra foromprovede Tvedtes gierdes gaard og til Svaabierget, hvor Skiftted viidere der fra gaar til Højeste Æsse eller Field, Declarerede Deponenten at hand ved Aastædernes begranskning vil anviise Retten, hvilcket Skifte hand holdt sig eftterretlig da hand beboede gaarden Tvedt. Vidnet Sagde og at i den tiid hand var paa Tvedt hentede det sig ofte at hans Creature kom udj Matre Marck, mens de blev strax afhented deraf, og {blev} \der/ ingen sindet giætted af Tvedts opsidere.

6. Vidne Sirj Biørns Datter Opstvedt {gl:} \Stefnt af begge Parter/ Siger sig at være omtrent 60 aar gl: fød og opfød paa gaarden Tvedt, hvor hun var indtil hun blev gift og fløtted til gaarden Opstvedt Naboe gaard med yttre Matre, hvor hun endnu er boende. Provede i et og alt som næstforige Vidner med ydermeere Forcklaring at gaarden yttre Matres Eene Ejende buehage ligger {ned} Norden for gaardene og at Skiftted Strecker sig fra omprovede gierdes gaard og op til højeste Field Neb. Lagde viidere dette til at hendes Fader Forbød saavel hende som de andre \hans/ tiennere at {hun} de aldeeles icke maatte beite \med Creaturene/ i Matres Marck, og at naar de {s..v} Reiste Op til Støels Kiørtes Creaturene saa hastig {at} igiennem \Marcken/ at de ingen Skade kunde tilføje Matre Mænd, hvilcket tillige ogsaa skeede naar de Kom der fra tilbage.

7. Vidne Anders Nielsen Udager Stefnt af begge Parter gl: 45 aar Fød paa gaarden Holmedahl hvorfra hand i sin ungdom fløttede til gaarden Tvedt, hvor hand efter Faderen i 2 aar boede, Forklarede at hand ved Aastædernes begranskning Vil udvise Skiel Skifted som den tiid blev holdet til efterretlighed da hand saavelsom Faderen boede paa gaarden Tvedt. angaaende Bue haugen vidnede dette vidne som det forige, og naar det kunde hænde at Tvedts Creature engang kunde komme deri, var det Ligesom de kunde have giort noged ondt, hvorfor de strax Jagede eller Kiørte dem derfra.

Contra Citanternes Prov

1te Vidne Lars Bogstøe Siger sig at være 45 til 46 aar fød paa yttre Matres Naboegaard Opstvedt, og boed siden hand blev giftt paa gaarden Bogstøe, Forcklarede at Skifted jmellem {Matre og} den Part i Matre som Haldor bruger, gaar fra for omprovede gierdes gaard og til Svaaberg og der fra i højeste Field Næb. Forklarede tillige at {i den omtviste} det hændte engang i hans barndom at der blev hugget i ovenmelte Field Neb eendeel \bircke/ veed af

Haldor Matre, som blev anseed til 8 Favner, hvilcket {..dste.} Niels Tvedtes Formand gl: Niels Tvedt bemægtigede sig, {hvor om hand inted veed}, Mens hvad udfald dermed blev, erindrer Vidnet icke, Sagde ellers at hand ej egentlig kand udvise paa hvad Stæd denne hugst skeede, skal dog anvise Retten same ved Aastædens begranskning.

5.!! Vidne Gyri Niels Datter 47 aar gl: Søster til Citantens 7de Vidne Anders Udager. Provede angaaende udmarcken ligesom {C} det af Citanterne indstefnte Vidne Sirj Opstvedt.

Parterne Declarerede at de hafde ingen fleere Vidner at føre Men begiærede Aastæderne begransket. Forjnden Dette Skeede indleverede Citanten{s} Haldor Matres Fuldmægtig den ved Stædets Foged Velædle Hr: Juel effectuerede Arrestes Forretning Datteret 9 Dec: 1760 som blev oplæst.

Derefter begav Retten sig i følge med de \af/ indbemelte Vidner som om Skiel Skiftted jmellem gaarden Tvedt og Citanten Haldor Matres ejendom her i Matre, har aflagt Deris forcklaring, og efter Deris anviisning forefandt {Skiftted} bemelte Skiel Skiftte at tage sin begyndelse fra den omprovede {Skifttes} \Gierdes/ gaards øvre Ende i liige Linnie til Svaaberget derfra \ohngefehr/ i en Øst Syd ost op Marcke Skaarene, hvor oven {i en Bierck} ved et Stæd Naaven Kaldet blev blicket i en Bierck derfra {Viidere} i lige Linnie noged højere op atter blickcket i et do: træe. Viidere derfra noged lenger {ved} \oven/ Klovsteen blickcket i en birck, og derfra til Nedre Blaachin, hvor Skiftted {gick} igien gick \omtrent/ i en Ost(?): S. O. til Øvre Blaachin. Siden Kommer Fieldet som er Fælles beidte. Ligeleedes forefandt Retten efter anviisning at det paastefnte

1761: 89b

Aavircke \af Birck og Rogne Skoug/ er Skeed og giort langt Norden og inden for bemelte Skiel Skiftte paa Citanten Haldor Matres ejendom. Haaegaarden blev anviist og efterseed, som Parterne blev foreened om skal blive staaende hvor den nu er, ved same forefandtes 2de Haae Skaarer, hvilcke Niels Tvedt og Haldor Matre har tvisted om, der af beholder efter den Skuttede af\tale/ Parterne jmellem, Niels den Nordre og Haldor den Søndre Skaar.

hvorefter samtlig indbemelte Vidner aflagde paa hvad de provet og siden ved Aastæderne giort anviisning om, aflagde Deris Eed med opragte Fingre.

Som Dagen var forløben, blev Retten til j Morgen ophævet.

Dagen næst efter d: 17 Julj blev Retten atter Sadt paa forbemelte gaard yttre Matre og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett i alle Parters og Deris Fuldmægtigers overværelse.

Da Parterne derefter ved mellemhandling ved Haander baand jnden Retten bleve Saaledes ForEenede 1te at Skiftted jmellem gaarden Tvedt og Haldor Ericksens ejendom og brug udj gaarden yttre Matre Skal være fra det Stæd hvor vidnerne har omprovet sc: Fra gaarderne Tvedts og yttre Matres Skifttes gaards øvre Ende til det saa kaldede Svaaberg, og derfra op Marcke Skaarrene til Blaachin paa øverste Field Næb eller Æss, hvorved Haldor Matre bliver ejer af den Nordre eller østre – og gaarden Tvedt af den Søre eller væstre Siide af bemelte Stræckning. og andet at Niels Tvedt ganske og aldeeles skal endtholde sig med sine Creature fra gaarden yttre Matres Bue eller Hiemme hauge som Streckcker sig fra Bøegaarden til øverste Field Æss, og saaledes ej have friehed, som hidtil uden Forlov skeed er, at beite samme der, Mens være forbuden at lade Vogte sine Creature derfra Nemlig besagde Bue hauge saalænge at saa ondt Veir af Reign og Frost ej i Støels Bejterne indtreffer at beesterne der kand begaae sig og ej haves Frygt for same at miste, i hvilcket tilfælde Niels Tvedt tillades igiennem yttre Matres Buehauge at drive sine Creature indtil hand Kommer til sin egen Fæehauve, Ligesom og Niels Tvedt Vaar og Høst tillades at drive sine Creature og Smaler igiennem nock bemelte yttre Matres besagde Bue hauge naar hand vil til eller fra sine Støels Beiter. Befindes derjmod Tvedts Creature i ermelte Bue hauge paa anden tiid end naar

Sterckt ondt {Veir} eller Skiin Veir indfalder for samme, da skal Niels Tvedt betale til samtlig gaarden yttre Matres opsidere \for hver gang/ {for} 8 s: [dagen}

Angaaende det indgreb, \som/ af Niels Tvedt er Skeed henseende den giorde hugst saavelsom Processens omckostninger, Declarerede Citanterne at de ej kand blive Eenige om med Contra Parten, hvorfor de henstillede samme under Rettens Dom, ja bad og forestaaende Forliig maatte ved Dom Confirmeres.

I andledning af det gaars dagen opgaaede Skiel Skifte og den derom indgangne ForEening, blev af Laug Retted Need sadte følgende Marcke Steene med Kulv!! (Kull) og Næver forsyned, samt Hugget følgende Krosser, hvorefter Skiel Skiftted skal være jmellem Tvedt og Haldor yttre Matres brug for efttertiiden. Saasom først strax oven for indbemelte Tvedts og yttre Matres Skifttes gaard i en der liggende Stoer Steen blev hugget 1 Kros. derefter en dito i Nederste Ende af det saa Kaldede Svaaberg. Viidere 1 Kros hugget i et Berg Kasted Kaldet, liggende strax {en} \oven/ for Svaaber. Lenger op ved en der liggende Steen Klov steen Kaldet need sadt 1 Marcke Steen, hvorfra i Bucke Naaven blev hugget en Kros. Den 5te Kros hugget i Fieldet Ner Blaachin. der paa blev Viidere needsadt 2den Marcke steen i Nederste Blaachin omtrent i S: S: O: og Endelig i øverste saa Kaldede Field Blaachin blev hugget 6te og siste Kros.

Citanten Haldor Matre har for det mæste underholdt Rettens Middel mens de har værede her paa Stæden, saa og Contra Parten saavel som hans vidner i bemelte tiid.

Samtlig Citanterne tilkjendegav at da de tillige med Rosendahls Lænsmand Mickel Hillestad og Niels Andersen Tvedt den omprovede tiid var i Marcken da var Skougen Fælles, som seenere jmellem Dem saaledes er deelt at same Marck tilligemed Skougen er bleven Haldor Matres Eene Ejendomb.

Formedelst det nu Leed Langt ud paa Natten blev Retten til j Morgen ophævet.

3de Dagen d: 18 Julj blev Retten jgien sadt i alle Parters tilligemed Deris Fuldmægtigers overværelse.

Anders Olsen Storhoug Declarerede at Citanternes Stefnemaal er af ham i Pennen forfatted paa Deris Veigne som Eenfoldige Bønder der hvercken kand Læse eller Skrive, og der for er hand Aarsag til sammes Mislige forfattelse henseende de ord der findes

1761: 90

sc: at Sagen allerrede er bielagt og at Retten skal Rette hvad forhen Viisligt er med meere Skriv fejler baade henseende Stiilen og bogstaverne.

Citanterne bade \i dag som i gaar/ forestaaende jmellem dennem og Contra Citanten Sluttede forEening maatte ved Dom vorde Confirmeret paa Fundamente der af at same er skeed efter førdte Eedelige Prov og med Rosenthals Herskabs Fuldmægtig Procurator Waages Samtyckke. Endelig Ventede Comparenterne at Retten ved same Dom Retsindig tillegger dennem at nyde hos Contra Citanten saamange penge at de kand vorde Skades Løs for de anseelige omckostninger dennem formedelst Contra Citantens uretviished er ved denne Dem af ham paatvungne Kostbare Process paakomne.

Procurator Waage Declarerede at foran protocollerede Contract har hand ej andet paa Rosendahls herskabs Veigne end kundet Samtyckcke siden same j et og alt baade er eenstemmende med de førdte Eedelige Vidner, Men end og desuden indbefatter billighed udj sig, bad dog derhos Retten Rettsindig ville handle Moderat med Contra Citanten Niels Tvedt henseende til Processens omckostninger, deels fordie hand som en fattig Mand har i enfoldighed begaaed de{n} paastefnte Forseelser, deels og efterdie den Skeede Deele gang er for efttertiiden til Liige saa stoer fordeel for Haldor yttre Matres brugende pardt i yttre Matre.

Citanterne gav til kjende at Foruden Haldor Matre af egne penge har udlagt for den i Rettelagde arrest til Stædets Foged og Arrest Vidnerne 5 rd: 1 Mrk: 8 s: og til Sorenskriveren {udj} til afdrag paa Forretningens beckostninger udj beramelse penge 2 rdlr: Saa har hand og same siden eftterMiddagen næste dag forjnden Forretningens begyndelse underholdet samtlige Rettens betiente, og saavel Citanterne som Contra Citanternes vidner samt Procurator Waage, jtem Bircke Dommer Lamberg og Rosendals Lænsmand og Bircke Dommerens Fløtnings Folck med Mad og dricke, undtagen Laug Retted og Vidnerne haver Spiist et Maaltiid hos Tollef og et hos Siur Matre, og Laug Rettet alleene desuden et Maaltiid hos Tollef og et hos Siur.

Parterne som før begiærede Dom.

Dereftter Declarerede Citanterne at de jmellem sig Self saaledes med hinanden er Foreenet at hvad omckostninger{ne} i Sagen bliver Dømt, skal Haldor Matre alleene beholde, jmod at hand betaler Rettens betiente og Vidnerne samt Forretningens beskrivelse.

Dernæst blev af den ganske Rett saaledes Dømt og

Afsagt.

Foran indførte jmellem Parterne ved Haander baand og med Rosendahls Herskabs Fuldmægtig Hans Waages Samtycke frievillig for Retten indgangne ForEening, accorderer med de pro et Contra førdte Eedelige Vidnes byrd og Selve billigheden, Thi i følge Lovens 5 bogs 1 Captuls 1 og 2 Articul, bør og Skal same udj alle dens ord Clausuler og puncter, være og blive udj eftertiiden en fuldkommen Regul og Rette Snor for Itzige og efterkommende paa gaardene yttre Matre og Rosendals gaard Tvedt Saaleedes skal da Nordre Parten af de omtvistede Marcker hvor Skiel og Skiftte nu er sadt tilhøre den Part udj Matre Haldor Ericksen bruger, og Skoven Sønden for berørte Skiftte er og bliver gaarden Tvedtes Eene Ejendomb, over hvilcket Skiftte ingen af besagde 2de Parter maae eller Skal ved nogen slags Hugst hin anden formeene med mindre den Skyldige vil vente som Tyv at vorde anseed og Straffet. Hvad sig den paastefnte med Arrest belagde Hugst aavircket af Contra Citanten Niels Tvedt udj Haldor Matres virckelige ejendoms Marcker, og Consideret til 2 Skouge Favner Jægte Veed, er angaaende, da bliver same den Virckelige Ejer Haldor Matre Hiemfalden og den skeede arrest saaledes som Lovlig anseed og Confirmeret, Endelig Fordie det er faldet Retten tydelig udj begrebet at Niels Jensen Tvedt Forsætlig og jmod bædre Viidende saa groft haver foruretted yttre Matres samtlige opsidere, deels ved berørte Skoug hugst hvorved Haldor Matre er tilføjed Stoer Tab {i} \ved/ det {hans} i sær hans Rø{n}gne!! (Rogne) eller Bueskoug er need feldet, da den ellers kunde væred til hands Creature i Foertrang til umistelig Nytte, og end icke burde

1761: 90b

af den Raison burde væred feldet om end dito Rogne træer hafde tilhørt hans Leje Jord Tvedt, og deels derved at hand urettelig haver ladet sine Fæe Hæster og andre Creature tiid efter tiid aar eftter andet jo lenger jo oftere hvert Aar indkomme{t} udj Hoved Citanternes Fælles Bue og hieme hauge som tager sin begyndelse fra \Matres/ Bøe gaard{en} og Strecker sig til øverste Field æg eller Himmel Syn; Saa bør besagde Niels Jenssen Tvedt som Sagvolder udj tvigield for den hugne trælast og udj Processens omckostninger betale Citanten Haldor Ericksen Matre 28 rdlr: 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse, og i mangel deraf da at være Dommens execution undergiven.

Anno 1761 d: 11te Augustj blev Retten udj følgende Aastæds Sags afhandling Sadt og betient paa gaarden Klette udj Opdals Skibreede, Tysnes Præstegield og Opdals Skibreede beliggende, og betient med efterskrefne af Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juels ordre

opnæfnte otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Ole Torgersen Reigsem, Niels Ingebretsen Søreid, Johanes Johansen Unnerim, Colbeen Bottelsen Reigsem, Anders Siursen Opdahl, Torger Ingebretsen ibm:, Peder Jansen Wee, og Morten Hansen Helleland.
Hvorda for Retten Sisterede sig Procurator Hans Giøen og gav tilckjende at hand møder for Citantjnden Anna Colbeens Datter Klette saavelsom for Samuel Olsen Elsager som Laugværge for bemelte Encke, saa og for Citanten Erick Jacobsen sampt for Formynderen Jon Tørresen Øvre Sandvig, som beskicket for Myntlingen Brita Hacktors Datter Klette, der til denne berammede tægte Dag haver ved Skrifttlig Stefnemaal ladet jndstefne Eendeel af Naboerne nemlig Haagen Sallemonsen Solem, Niels Salemonsen Wattedahl, Guldbrand Christophersen ibm: og Ole Olsen Schartvedt, Fordie Eenhver for sig vil fornerme Citanterne paa Klette udj Deris jmod hinanden grenssende udmarck, derom Vidner at anhøre, saavelsom Processen at tilsvare med meere som Stefnemaalet Vidløftigere ommelder. bemelte Stefnemaal som datteret 8 Julj 1761 blev oplæst. {yd} Procurator Giøen ydermere gav Retten tilkjende at hans Principal Erick Klette haver foruden Hoved Stefnemaalets jndhold ladet indstefne Haagen Salemonsen Solem fordie hand ej alleene næstleden Høst haver jndgaaed og Slutted Een forEening og Forliig jmellem sig og Citanten Erick Klette angaaende et nyt Skiel og Skiftte jmellem Solem og Klette, Men haver og same sluttede Forliig uden al given aarsage Self rygget og ophævet same, derom at anhøre vidner hvorledes jmellem hannem og bemelte Citant blev talt og afgiort. Udj det øvrige ville Comparenten have sig viidere Reserveret ved Sagens nermere fremgang at giøre sin paastand.
De indCiterede Vederparter mødte alle efter paaraab. Ligesaa Ohnerims Opsiidere, hvilcke alle tilstod at være Lovlig Stefnt, Ligesom og Citanterne meldte at de haver sine indstefnte Vidner til stæde. Ohnerims opsidere tilstod og for Deris ejer Hr: Krigs Commissair Dahl Lovlig Stefnemaal i denne Sag.
For Retten mødte Procurator Hans Waage for de indstefnte sc: Haagen Solem, samt Selfejeren Guldbrand Wattendahl jtem Lejlendingen Niels Wattedahl med hand Land herre Velærværdige Hr: Baar og Endelig for Ole Schartvedt, og i Rettelagde {Deris} \Haagen Solems/ ved ham forfattede Contra Stefnemaal i Sagen under 15de Julj 1761, desligeste et dito fra Sogne Præsten Hr: Baar og Wattedals opsidere samt Ole Schartvedt under 20de {ditto} i samme {aar og} Maaned og Aar som et efter andet blev oplæst.
Procurator Giøen paa sin Principal Erick Klettes veigne lod tilføre at som Haagen Sallemonsen Solems udstædde Contra Stefnemaal ej er bleven forckyndt for Myntlingen Britta Hacktors Datters Formynder Jon Tørresen Øvre Sandvigen, Saa fandt hand fornøden jmod same at protestere, Mens nu da Comparenten dicterede dette, blev ham af dito Formynder jnden Retten giort tilstaaelse, at Stefnemaalet ham Lovlig er forckyndt, thi frafaldt hand sin Protest. I øvrigt tilstod Fuldmægtigen at Stefnemaalerne for alle vedkomende sc: Encken Anna samt Erick Klette, desligeste Jon Tørresen Sandvigen Lovlig er bleven forckyndt.
{Citanterne} \Parterne/ fremstillede sine Vidner med begiær de maatte Eedtages [og] fremkaldes til afhør.
Samtlige vidner blev derpaa af Retten fremkaldet, For hvilcke Eedens Forcklaring af Lov bogen blev forelæst med alvorlig Formaning til {Sagens} Sandheds

1761: 91

Udsigende.
Fuldmægtigen Giøen begiærede af Retten at de indstefnte Vidner som var overværende næstl: {Høst} \Vintter/ da Eet Forliig jmellem Citanten Erick Klette og Contra Parten Haagen Solem blev Slutted, maatte først blive antagne Nemlig Ole Ingebretsen Schiolde, Samuel

Elsager og Ole Olsen Schartvedt, samt Anders Ohnerim, For der med at oplyse hvorvidt denne Sluttede Foreening haver sin Streckning

1te Vidne Ole Ingebretsen Schiolde provede at næstl: Vintter i Fastens tiider blev hand af Citanten Erick Klette anmodet at være i følge med {Eendeel} \2de/ af de indstefnte Vidner sc: Niels Berge og Niels Kongsvig saavelsom Citanten bemelte Erick Klette og Haagen Solem, For at afgiøre Deris tvistighed henseende Deris gaarders ejendeele baade \i/ ind og ud marcken. og da de Eftter bemelte Vidners Anviisning, hafde opgaaed det gamle Skiftte blev saavel Haagen Solem som Erick Klette Eenige om at fra Væsterviigen i Lou Aas vandet {til St} i lige liige!! Linnie ohngefehr i Nord Skulle Skifted gaae til Stor Stemmen Kaldet, hvortil saavel Haagen Solem som Erick Klette var fornøjed med Skiftted, Mens viidere ville icke Haagen Solem vidnerne skulle opgaae, da hand Declarerede at ville betale eller Fornøje dem for Deris hidtil hafte umage. jmidlertiid de saaleedes Samtalede med hin anden blev Slutted at Skiftted skulle viidere gaae derfra i {en} Nord til en saa Kaldet Høje Aasen Kaldet, hvor fra Mand kand see til gaarden Klettes Huuse; og som Erick Klette alleene hafde Slutted dette Forliig, uden at {Spørge} hans værModer derom hafde nogen underretning, Saa gick {bemelte E} hand hiem for at tilspørge VærModeren om same skulle være saa eller ej, hvilcket Anna Klette ej ville samtycke, derfor blev ej viidere den dag om same handlet, hvorfor enhver af dem gick hver til sig.

2. Vidne Samuel Elsager provede i et og alt som første vidne uden forcklaring!! (forandring)

3. Vidne Ole Olsen Schartvedt provede ligesom første vidne uden forandring

4. Vidne Anders Ohnerim provede ligeleedes Eenstemig med første Vidne

5. Vidne Niels Olsen Berge gl: 84 ½ aar Fød paa gaarden Schiolde her i Naboelauget, samt boed paa gaarden Schartvedt og Berge i 56 aar provede at Skifted jmellem gaarderne Solem og Klette tager sin begyndelse fra Væsterviigen i Lou Aass vandet til den saa Kaldede {i b} Stoer Stem der fra langst efter en der nededen!! (neden) for liggende Løck. eftter at saavidt var indført, Recolligerede vidnet sig omsider henseende til det \siste/ om hans provning, da hand nu nermere explicerede sig og sagde at al den Stund hand erindrer sig tilbage i tiiden, da har hand icke enten viist eller hørt andet end at ejendommen fra bemelte Stoere Stemme har gaaed jmellem Citanternes gaard Klette og Contra Citanten Haagen Salomonsens gaard Solem i Stæden for langst eftter Løcken, da tvers over den fra Store Stemmen liggende Løck \eller bæck/ Klette Løcken Kaldet, som Rinder eller udfalder i et lidet Vand eller Kiærn Ved Nafn Klette Kiønnet og udj liige Compas gang fra Stoere Stemmet tvers over Løcken directe til Sønderste Ende af Stange Leet, hvilcket Stange Leed er en affeld eller Riisgaard, som adskiller gaarden Solems hiemme bøe fra Citanterne paa Klette deris udmarck. Same Stange Leed eller affeld gaard, hvori blant nogle Støcker bestaar af Steen gierde, har alle tiider i vidnets Minde staaed paa den Stæd det nu findes, dog aldrig uancke Løs, thi Formænd paa gaarden Klette har alle tiider ancket der paa at ved samme gierde er endeel af Klettes udmarck lagt ind til gaarden Solems hiemmebøe, og hvilcken ancke end og er gaaen saa vidt at Klettes og Solems opsidere tiid eftter anden, Aar eftter aar Skielden har væred i giæstebuds eller andet ØlLav, uden de derom har vexlet Kiæckle ord, og som aftest kommet med hin anden i Klammerie. Angaaende hvad hand har provet, da veed vidnet icke rettere end at Solems Ejendom er paa den østre og Klettes paa den væstre Siide. Endelig Forklarede Vidnet at den part eller deel {af} \ved/ før ommelte Stange gaar hvor Klettes udmarck er angrensende, har Solems beboere indtaged til hiemmebøe et Støcke, som endnu Kaldes Klette {Marcke} Haugen. Vidnet veed og at bemelte gierdes gaard ofte har blevet needrevet af Klettes opsider, Mens igien af Solems beboere opbygt paa det Stæd den nu Staar. Provede og at Klettes opsidere som alle tiider Fattig, har ej førend nu villet eller kundet søgt nogen proces. angaaende Skiel Skiftted jmellem Schaartvedt hvor hand 23 aar har boed, vil hand ved

Aastædernes begranskning viise hvor same blev brugt og anseed af ham. Ligesaa angaaende Skiftted jmellem Wattendahl og Klette, hvor hand er blevet sagt same skulle være.
6. Vidne Niels Henricksen Kongsvig gl: 75 aar fød paa gaarden

1761: 91b

Schiolde, hvor hand opholdt sig hos sine Forældre til sit alders 3? (34?) aar provede j et og alt, som 5te Vidne uden forandring, Mens angaaende Skiftted jmellem Schartvedt og Klette veed Vidnet inted om.
7. Vidne Anna Mathias Datter Opdahl 30 aar gl: Fød paa gaarden Dahlen i Tysnes Sogn tient paa gaarden Solem i 4 aar hos Salmons Encke, provede: at Skifted jmellem gaarderne jmellem!! Klette og Solem gick fra Ore Hougen til Vetle eller Lille Haugen, hvor paa det første Stæd Skulle findes en Steen med Kors i, hvilcke begge deele hun sagde ved Aastæderne at ville giøre anviisning, Jaa(?) hafde ej viidere at prove, {sagde} at dette hun har omprovet har hun hørt af Erick Klettes Formand Hacktor Klette som var Ericks Sviger Fader.
8. Vidne Salemon Johansen Mæland nu tiennende paa Sandvigen i Qvindherrets Skibreede gl: 24 aar Fød paa gaarden Melland her i Sognet, Provede at for en 5 á 6 aar siden, da vidnet en gang var i Vaar arbeide her paa Klette, blev hand af Sal: Hacktor Klette nu værende Citant{en} Erick Klettes Schviger Fader \viist/ at Skiftted jmellem Klette og Solem Var fra et Stæd Kaldes Lille Stølen eller Huunehøllen Kaldet ved det af forige vidner omprovede Stage Gierde, hvorhelst vidnet same tiid efter Hacktor Klettes siigende har seed eet gl: Steen gierde, hvilcket Stæd Kaldes Kletteshagen. Vidnet provede og at hand efter Haagen Solems Søn Salmon Haagensens Ordre huggede et Læs med Hæspe træer Sønden ved et Stæd Kaldet Tiære Jællen som tilhører gaarden Klette, som skeede for 5 aar siden da Deponenten var i Høste arbeide hos Haagen Solem. Lovede at giøre Anviisning ved Aastæderne det hand nu omprovet har.
9. Vidne Marj Sallemons Datter Nedre Støle 50 aar gammel Fød paa gaarden Solem Søster til jndstefnte Haagen Solem, provede at Skiftted jmellem Solem og Klette gaar fra den før omforcklarede Stoer Stem {need} \tvers/ over den der værende Løck eller bæck Klette Løcken Kaldet Liige til omprovede Stage eller affalds gierde Liige i Klette aasen {paa} \og Klette Lien/ nordre siide, hvor Schioldes ejendom angrensser.
10. Vidne Hans Johansen Øvre Støle 44 aar gl: fød paa gaarden Beltestad hvor hand opholdt sig til sit alders 11 Aar, siden har hand tient i Præstegieldet jndtil hand blev boesadt paa gaarden Øvre Støle hvor hand nu er boende, provede angaaende ord som næst forige Vidne skal have Sagt ham angaaende denne Sag, hvorfor hands Vidnes byrd icke kunde jndtages.
11. Vidne Johanes Mehammervigen gl: 63 aar fød her i Naboelauget nu boende paa gaarden Mehammervigen i Storøens Præstegield, provede at {hand} saalenge hand kand erjndre sig tilbage i tiiden, har hand ej andet hørt end at Skiftted jmellem Klette og Solem i udmarcken har Skiftted gaaed fra en Espehoug i KletteKrogen op til Stor Stemmen, hvilcket Stæd hand j Morgen ved Aastæden vil giøre anvisning om. deslige har hand hørt fra gl: tiid at Solems beboere har indtaged et Støcke Marck til Enge bøe af Klettes udmarck, som endnu bær Nafn af Klettes hagen, {som} \hvilcket/ er paa Stæd forige Vidne har forcklaret nemlig ved Stage eller afflads gierdes gaarden ved Huune Høllen. angaaende Skiftted jmellem gaarden Klette og Wattedahl da skal same være i et Stæd Kaldaasse Kleiven og tvers i Marcken, desligeste at gaarden Schartvedt skal eje paa højeste Field saavidt kand sees fra gaardens Huuse paa den Østre siide, hvorjmod Klettes ejendom Er paa hin siide af bemelte Field. Paa alt forestaaende sagde Deponenten ved Aastæderne at vill giøre anviisning om.
12. Vidne Ole Nielsen Berge gl: 53 aar fød paa gaarden Schartvedt næste gaard herved, nu boende paa gaarden Berge heri Sognet, provede: at Skiftted jmellem gaarden Klette og Solem

i udmarcken gaar til Stoer Stemmen, og derfra til Løcken viidere viste vidnet ej at forcklare. Angaaende Skiftted jmellem Schartvedt og Klette da provede dette vidne som næst forige uden forandring, Mens angaaende Skiftterne jmellem Wattedahl veed vidnet [ej]? at giøre nogen oplysning om.
Formedelst det Leed langt ud paa aftenen, blev Retten

1761: 92

til j Morgen ophævet, da Parterne tilligemed Vidnerne og Deris Fuldmægtiger her igien haver at indfinde sig.

Dagen derefter den 12te Augustj blev Retten atter Sadt og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett i overværelse af Parterne med Deris Fuldmægtiger.
Citantens Fuldmægtig Procurator Giøen begiærede følgende vidner afhørdte.
13. Vidne Jan Hansen Nesthuus 36 aar gl: Fød paa gaarden Waage og opfød her i Naboelauget, provede at hand af Sal: Hacktor Klette, hvem hand tiente i 4 aar blev Sagt, at Skiftted jmellem gaarderne Klette og Solem gaar fra Westervigen i Louaass Vandet og neereftter som forige vidner har forcklared Ligesaa at Skiftted jmellem Wattedahl og Klette tager sin begyndelse fra Kaldaasse Kleven, Mens begynde fra Westervigen i det omtalte Louaass vand i Sør paa østre siide til forbemelte KaldaaseKlev. hvilket alt hand ved Aastæderne skal begranske og giøre anviisning paa.
14. Vidne Anna Elsager Ness Stefnt af begge Pardter over 60 aar gl: Fød paa Abotteness i Ous Præstegield tient og opholdet sig her i Naboelauged en lang tiid, provede angaaende Skiftted jmellem Klette og Solem Ligesom forige vidner dog med den forandring at hun ej veed at der har været jmellem Klette og Solems beboere nogen trette angaaende Stange Leed gaarden, Ligesom og at hun ej veed at Solems opsider har jndtaged noged til Engebøe af Klettes Marck, desligeste at forbemelte Stangeleed gaard Staar nu som den har tilforn Staaet. Paa Contra Partens Fuldmægtiges fremsadte qvestioner Svarede Vidnet, at Solems opsiider har alle tiider Slaget høe og brugt til forbemelte Stange Leed eller affalds gierde paa østre Siide, Ligesaa at Klettes beboere ej har haft noged brug eller ejendomb inden for bemelte bøegierde. Angaaende Skiftterne jmellem Wattedahl og Schartvedt samt Klette veed hun jnted om undtagen at ved Louaass vandets væstre Siide ligger et gl: Gaar fang, Mens hvad enten same har værred noged Skiftte eller ej imellem Klette og Wattedahl veed vidnet icke.
15. Vidne Niels Olsen Langeland 50 aar gl: Fød opfød og boed paa gaarden Langeland her i Sognet al sin tiid, aflagde Eed, og hafde jnted at prove til Sagens oplysning.
16. Vidne Hans Joensen Breche gl: 22 aar fød og opholdt sig paa gaarden Breche, her i Naboelauged, provede at for 2 eller 3 aar siden at der paa et Stæd i de omtvistede Marcker var opsadt en gierdes gaard, som eftter Bøigde Rygte skulle været forferdiged af Haagen Solems ælste Søn, Mens siden igien er need revet. hvilket Stæd hand ved Aastæderne skal anvise. Needrivelsen skeede same Vaar Erick Klette kom til gaarden Klette da hand agtede at jndtale tvistighederne ved Process. Mens hvad tiid den blev needrevet og af hvem veed hand icke. Forcklarede efter Een afdød Mand Lars Nielsen som beboede nermeste Naboe gaard Singelstad fortalgte ham paa sit yderste og med fulde Sandser at Hagtor Klette hafde viist ham en {Stue} gl: Furre Stue eller Stump i forbemelte Kaldaase Kleven som skulle være \Ende/ Skiftte jmellem Klette og Wattedahl.
17. Vidne Marj Jørgens Datter Schartvedt gl: 42 Aar fød paa Naboegaarden Singelstad og boer paa gaarden Schartvedt. provede om forbemelte gierdes gaard i et og alt som næst forige Vidne uden forandring. hafde ej Viidere at prove.

18. Vidne Lars Monsen Singelstad gl: 64 Aar Fød paa Ohnerim og nu boende paa gaarden Singelstad, provede i et og alt som 16. Vidne angaaende den Stue eller Furre Stump i Kaldaasse Kleven som er Ende Skiftte jmellem Wattedahl og Klette.
19. og 20. Vidne Madz Godøen og Ole Nottevigen, provede at næste Aars Foraar, blev de af Haagen Solem begiært at Stefne i en Aastæds Sag jmellem Haagen Solem og Klettes ejere, som siden icke blev af, gick de igiennem Marcken, hvor Haagen Solem viiste dem en lang høj steen opreist paa Slet Marck, hvilcken vidnet Ole Natvigen eftter Mads Godøens ordre Rørte ved for at komme i erfahring om det var en Marcke Steen, Mens da Steenen var urørlig, blev den Staaende. hvilcken Haagen Solem ej viste at Skulle være nogen Mercke Steen. Stædet hvor paa bemelte Steen Stoed, sagde vidnerne at ville ved Aastærne giøre anviisning paa. Vidnet Mads Godøen forcklarede ellers at

1761: 92b

Haagen Solem en Søndag ved Tysnes Kircke efter at hand sc: Deponenten hafde været i før ommelte følge, mens hvad enten den Søndag var forgangen Aar eller næste Vaar, erindrer vidnet icke, Sagde at hans Søn Salmon Haagensen Solem hafde fløtted før ommelte Steen, og tillige{med} Spurdt Deponenten om det kunde Kome ham til noged ansvar, med begiær at hand ej ville røbe ham derfor Ligesaa sagde vidnet Ole Notvigen at Haagen Solem fortalgte ham næstleden Foraar at Steenen var bort kiørt ved et Steen Læs. hafde ej viidere at prove.
21. Vidne Hans Johansen Mevatne gl: 40 Aar føed paa gaarden Ohnerim, samt opholdt sig paa Naboegaarden Singelstad og Solem en tiid indtil hand kom at boe paa Mevatne, provede, at engang den tiid hand tiente hos Haagen Solem, blev vidnet af ham befallet \at/ gaae hen paa et Stæd i Hagtor Klettes udmarck Tierrejellen Kaldet for at hugge eendeel garveed Stenger af Birck til før omprovede Stange Leed gaard. Haagen Solem siiger same tiid til Vidnet, at i fald Hagtor Klette kom til Ham, Skulle hand give ham Den og Den, hvilcket vidnet siger betyder et Skiels ord \og diævelen/ eller og skulle Vidnet(?) give hvad hand mæst hafde {Raad} forraad af. Vidnet forcklarede at Haagen Solem samme tiid fortalgte Ham at det har hendet engang at Hagtor Klette tog øxen fra en hans Broder af Nafn Johanes Solem fordie hand hafde hugget i Klette hougen, hvilcken øx Hagtor Klette visede Haagen Solem, som hand derpaa vriede af hans sc: Hagtor Klettes Haand. Angaaende forbemelte Stange Leed gaar!! (ggard) saavelsom det Støcke Marck der af Solems beboere er jndtaged af Klette Marc, provede dette vidne Ligesom de forige vidner uden Forandring.
22. Vidne Britta Ols Datter gl: 52 Aar fød i Bergen Mens opfød her paa gaarden, nu boende paa Middahlen, provede at ohngefehr for 40 Aar siden da hun var hos sin Bæste Moder Giertrud Hacktorsdatter som beboede denne gaard Klette, blev deponentjnden tilligemed en anden hos værende tieniste pige, befallet at gaae hen til den af forige Vidner omprovede Stangeleed gaard for der af at \bort/ tage {tør} veed at hiembringe til Klette, hvilcket af dem blev efterkommet, og indfaldt det engang at Salamon Solem kom efter dem og tiltalede Deponentjnden og den anden Pige hvorfor de giorde dette eller hvem som hafde gived ordre til at tage af gierdet da de Svarede ham at Deris Mormoder hafde givet dem den befalling. Ved Deris hiemkomst fortalgte de hvad som var indløbet at Solems Manden hafde været der og forbødet at tage af gierdet, da den gamle Kone Giertrud Klette fortalgte at bemelte Stage Leed gierdet var sadt paa et urett Stæd, gaarden Klette til Fornermelse, og i fald de ej ville gaae fleere gange, Skulle hun Self gaae op med sin Stav og afhendte Veeden af gierdet. Vidnet Forcklarede og at det af for ommelte Vidner omprovede Marck, som Kaldes paa Solems bøe Klettehagen, har hun hørdt at have været Klettes Støel og udmarck. Provede ellers angaaende Skiftted jmellem Klette og Solem Ligesom forige vidner. Ligesaa lovede hun ved Aastæderne at begranske og anviise Skiftted jmellem Schartvedt og Klette som begynder hvor forige vidner har forcklared.

23. Vidne Joen Hansen Breche omtrent 50 aar gamel fød paa Wattendahl samt opfød her i Naboelauget, nu boende paa gaarden Breche næste gaard herved, Provede at næstleden Sancte Hans aften, blev deponenten tilligemed Ole Schiolde begiært af Erick Klette at hand ville være i følge med for at beesee endeel Næver Reft som er Skeed paa Eet omtvisted Støcke Marck, hvilcket Erick Klette vil tilegne sig, fandt da Haagen Solems Søn Salamon Haagensen der med 1 øxe Og Eendeel Næver, hvorda Erick Klette og Salamon Solem kom eftter ord vexling i Klammerie om, Stædet vil Deponenten ved Aastæderne anviise.
24. Vidne Ole Schiolde 53 aar gl: Fød paa gaarden Borgen, nu boende paa Schiolde, provede at \have/ været {med} i følge med Jon Breche efter Erick Klettes Forlangende, den ovenmelte dag, derfor provede i et og alt som Jon Breche uden forandring, og vil ved Aastæderne Stædet anviise.
Citanternes Fuldmægtig Procurator Giøen bad tilført

1761: 93

at hand Syntes det giør des unødig at føre fleere af de indstefnte Vidner, efterdie Sagen saa Reen og tydelig paa hans principalers Siide er bleven oplyst, Mens paastoed udj det øvrige at Contra Parten Haagen Solem vilde lade udj Rettelegge den paastefnte gamle Dom om Skiftterne jmellem disse omtvistede gaarder, saa der af kand udfindes hvad som kand tienne til oplysning imellem bemelte omtvistede gaarder.
Contra Citanternes Fuldmægtig procurator Waage producerede i Rette den paastefnte gl: hiemtings Domb afsagt d: 12 Julj 1690 som blev oplæst. bemelte Fuldmægtig begiærede derpaa sine Principalers indstefnte vidner fremkaldet med begiær de maatte afhøres og for hvem maatte blive {tilspurdt} \fremsadt/ følgende 6 af ham forfattede Skrifttlige qvestioner. som blev oplæst.
Contra Citanternes Vidner.
1te Vidne Johannes Olsen Dahlen gamel 80 aar fød {paa} og opfød paa gaarden Elsager heri Sognet provede paa 1te qvestion: at Stangeleed gierdes bøegaarden har alle tiider Staaet der den nu er staaende, hvilcken Skiller gaardene Klettes og Solems ejendomme. har ej nogen sinde hørt at der har været jmellem bemelte gaarders opsidere nogen trette angaaende bemelte gierdes gaard. Til 2. at Solems opsider har Slaaed og brugt til bem:te bøegierde. Til 3de Nej har aldrig hørt det omspurdte. Til 4. qvestion Ligesaa Nej hand veed jnted derom. Til 5. qvest: Nej. Til 6. qv: Aldeeles jnted viidende derom. Fuldmægtigen formerede til dette vidne for det 7de denne qvestion angaaende Solems ejendomb fra Stangeleed gaardens Nordre Ende til \og i/ Klette Aassen, hvorvidt same er og hvorhen Strecker sig? Svarede vidnet at hand veed at Solems beboere har Slaget græs fra bemelte gierdes gaards Nordre Ende op i bemelte Aass, saalangt som Slaaes kand, Lovede ellers ved Aastædernes begranskning at anviise Stæderne.
2. Vidne Ole Ørjesen Hollekim gl: 68 aar fød fød!! og opfød samt boed al sin tiid paa gaarden Hollekim, provede paa 1te qvestion at hand veed saavidt kand erindres tilbage i tiiden, at omspurdte Stange Leed gaard har Staaed der den nu staar, 50 aar. Til 2de qvestion Ja {over} 50 aar har Solems brugt det omspurdte. Til 3de qvestion veed at Klette opsider ej haver haft noged brug jnden for omspurdte bøegierde. Til 4de qvestion veed Vidnet jnted om. Til 5te qvestion Ligesaa nej. Til 6te qvestion Ligesaa nej. Vidnet Svarede til Slutning paa 7. qvestion Ligesom første Vidne uden forandring.
3. Vidne Joen Breche gl: 50 aar fød paa Wattendahl samt fød heri Naboelauged nu boende paa Breche broder til Guldbrand Wattedahl, for hvilcken Hans Waage begiærede den 5. af hans forfattede qvestioner maatte fremsæddes, hvorpaa Vidnets Svar faldt saaleedes at det omspurdte Ilag ligger væst i Louass vandet og holdtes same for Skiftte i hans tiid jmellem

Wattedahl og Klette, Og hafde Wattedahl den østre Siide af Marcken og Klette den væstre Siide. Stædet vil hand ved Aastædernes begranskning anviise.
4. Vidne Ole Nedre Waage gl: 43 aar fød og opfød paa gaarden Wattedahl, nu boende paa Waage her i Naboelauget \Farbroder til Guldbrand Wattedahl/ provede paa 1te og 2den samt 3de qvestion ligesom forige 1te Vidner dog med den forandring at same har staaed saalenge som hand kand mindes, der hvor den nu staar. Til 4. qvestion Svarede Vidnet, at hand Veed jnted derom. Til 5. qvestion at Skiftted jmellem Klette og Wattedahl holdtes i hans Barns tiid fra det omspurdte Ilag der ligger væsten for Louaass vandet og liige need til Angels brechen hvor Onerim ejendom Modtager. Forcklarede og at en Vinter da Kaldaasse Kiønnen laae frossen, mødtes Hagtor Klette og hans Sal: Fader Christopher Wattedahl, Og de kom i tale angaaende Skiftterne jmellem deris gaarder, da Hagtor Klette siger at Ole Berge hafde Sagt at Skifttet Skulle være og gaae til Kaldaase Kleven, hvortil Christopher Wattedahl Svarede hand giver baade ham og Ole Berge Fanden. Viidere blev ej desangaaende talt, og ingensinde dereftter saalenge hans Sal: Fader levede var om Skiftted ingen tvistighed. Til Slutning sagde Vidnet at Klettes Mænd har jnted brug eller hug!! (hugst?) saavidt hand afveed, haft paa det Stæd. ved Aastæderne Vil hand udvise Stædet.
6. Vidne Ole Berge forhen aflagt Vidnes byrd i Citanternes

1761: 93b

Sag, for dette Vidne begiærede Procurator Waage den 5te qvestion fremsadt, hvortil Vidnet Svarede at hand veed ej at det omspurdte Ilag har væred Skiftte Stæd jmellem Wattedahl og Klette, Mens veed at same blev opsadt af Christopher og Hans Wattedahl, hvorom hand Jevnlig hafde sin gang ved det at hand huggede band, da hand fick andledning at spørge Wattedahls Mænd hvorfore denne gaard var opsadt, hvortil deris Svar faldt saaleedes at same var opsadt af Dem til en Skifttes gaard. Mens hvad enten Hagtor Klette var fornøjed eller icke med denne gaards opsettelse veed vidnet icke.
7. Vidne Ole Schiolde Ligesaa forhen ført af Citanterne for hvilcken den 5te qvestion blev begiært fremsadt, provede at hand veed inted derom, Mens har deels hørt at Skiftted jmellem Schiolde og Klette skulle gaae til Kaldaase Kleven og deels at Wattedahls Mænd har tilegnet sig til Kaldaase Kiønnen, Mens hvad af deelene \som/ er Rigtig Kand vidnet icke Siige. Vidnet Sagde at hand veed det at Hagtor Klette huggede og hiemkiørte Eendeel Espetræer i aasen oven i Kaldaase Kleven.
8. Vidne Haagen Sallemonsen Solem broder til Lejlendingen Niels Wattedahl, gl: 59 aar og opfød samt boed paa gaarden Solem al sin tiid, for ham begiærede Procurator Waage at den 5. qvestion maatte fremsettes, hvorpaa Vidnet Svarede saaledes: at det for omprovede Ilage gierde væsten ved Louaass vandet, har {alle t} saalænge hand kand erindre væred anseed som Skiftte jmellem Solem og Wattedahl, og paa Væstre siide af same gierde Klette tilhørende, og har Wattedahls Mænd men ej Klettes beboer brugt og haft den der ved liggende Lie, som gaar i en Sør derfra. Endeligt har hand hørt at de af forige Vidne omprovede Espetræer skulle være Skifttes Esper. Viidere hafde hand ej at prove, Mens vil ved Aastæderne udviise Stædet.
Der efter anmeldte Lænsmanden Hans Waage at et af de indstefnte Vidner sc: Isack Torbiørnsen er saa Svag og Sængeliggende at hand ej kand komme til Stædet, hvor for {hand} \er/ begiært de 2de Mænd Isack Ohnerim og Jan Nesthuus til at overvære bemelte Isack Lies vidnes byrd angaaende hvad hand er viidende om Skiftted jmellem Wattedahl og Klette: bemelte Isack Ohnerim og Jan Nesthuus fremckom derpaa for Retten og tilkiendegav at de paa forlangende har væred hos Isack Lie og anhørdte hans vidnes byrd som hand beEedigede, hvilket de provede at være saaleedes: at Wattedahls beboere har brugt fra et i Louaasen Væsten for Westervig værende Ilag som forige vidner har omprovet, Liige i Sør op

til højeste Field Rust til en Esp Skifttes Espen Kaldet og derfra til Angels brechen hvor Onnerims ejendom anstøder. De forcklarede og at Isack Lie Sagde at saaleedes brugte Wattedahls Mænd det i de 18 aar hand tiente der. Mens naar de huggede paa højeste Field Rust, saa tiltalede Hactor Klette dem, Mens derom blev ej viidere paatalt ej heller toeg hand noged fra dem.

9. Vidne Jan Nesthuus har i dag tilforn aflagt vidnes byrd. provede at for omtrent 4 eller 5 aar siden blev hand af Guldbrand Wattedahl begiært til arbeide, da hand i blandt andet arbeide blev og beedet at \hugge/ Kolle Veed østen for Kaaldaasse Kiønnen imellem Vandet og dito Kiøn, hvilcket Stæd Guldbrand Wattedahl ej sagde for vidnet enten det hørte ham til eller icke, hafde ej viidere at prove. Mens vil ved Aastæderne anviise Stædet.

10. Vidne Isack Johansen Ohnerim fød paa gaarden Søreid og al sin tiid nu 56 Aar gl: opholdt sig her i Præstegieldet, provede at hand af sin værFader Thomas Ohnerim \haver hørt/ at Wattedahls Skiftted gaar fra øverste Ende af Angels brecken og gaar derfra op paa højeste Kaldaassen, hvor Klette jmodtager, hvilcke Stæder hand ved Aastæderne vil anviise.

11. Vidne Lars Jensen Dahlen gl: 60 Aar fød og opfød samt boed paa gaarden Dahlen her i Skibreedet al sin tiid. for hvilcken blev begiært de 3 første qvestioner fremsadt, hvorpaa saaledes blev Svaret til 1. qvestion at saa lenge vidnet kand erindre, har bemelte Stange Leed gaard staaed hvor den nu Staar. 2det at Solems beboere har saalenge hand kand erindre, Slaaed og brugt til bem:te Bøegierde og 3de At hand ej veed at Klettes beboere har saa længe hand erindrer, haftt noged bud!! (brug?) inden for nock berørte bøegierde.

12. Vidne Erick Torbiørnsen gl: 66 Aar fød udj Hardanger mens boed paa Naboegaarden Schartvedt i 11 Aar for hvilcken Procurator Waage begiærede den 1ste 2. 3. 4. og 6te qvestion fremsadt, hvortil blev Svared saaleedes til 1te

1761: 94

qvestion at den omspurdte Stange Leed gaard har i den tiid hand har væred kiendt her paa grenserne, Staaed paa det same stæd hvor den nu befindes. Til 2. qvestion at Solems opsider har i bemelte tiid Slaged og brugt til bemelte bøe gierde. Til 3. qv: Klettes beboere har ej heller haft noged brug jnden for bemelte gierdes gaard. Til 4de qvestion at Skiftte jmellem bemelte gaard Klette og Solem i udmarcken gaar lige fra bemelte bøegaars Ende og til en Løck, Lenger veed hand ej om Skiftterne, Mens hand veed at Solems Creature gick paa østre Siide, hvor de ej slog, og Klettes Creature paa væstre Siide. Til 5. qvestion Svarede Vidnet at hand som i 11 Aar brugte gaarden Schartvedt, hugede hand og brugte paa den væstre siide af Fieldet der ligger paa østre Siide af Schartvedts huuse saa højt som de kand see, og Klette paa østre siiden deraf, hvilcket hand ved Aastæderne lovede at giøre anviisning paa.

13. Vidne Ørje Toe gl: 38 Aar fød paa Pladset Wiiggen her i Sognet, hvor hand opholdt sig i 8 Aar og siden stændig væred her i Præstegieldet, For hvilcken de 3de første Qvestioner blev {Svaret} \fremsadt/, da hand dertil Svarede at i de 7 Aar hand tiente Haagen Solem, forholdt det sig saa som næst forige vidne har forcklared dog med tillæg at Solems Manden Slog saa langt ud paa Fieldet beent over Klettes Huuse, saa langt som Slaaes kunde, hafde ej Viidere at prove uden dette at Sal: Salmon Solem fortalgte ham at Skiftted Skulle gaae fra {Mit for} Klette Kiønnen og {væsten} Sørrefter!! Rusterne til Lange Kiøn {væsten} Endelig forcklarede Vidnet at et aar da hand tiente Haagen Solem, blev hand befalet at Reise hen til Klettes udmarck for der at hugge træ Fang til forbemelte Stange Leed gaard, hvor hand efter at Hæsten var Læsset, Mødte Hagtor Klette, som Spendte hæsten fra Læsset, og tog øxen fra deponenten, hvilcket huusbonden Haagen Solem blev tilkjendegivet, der strax gick til Hacktor Klette og toeg øxen tilbage, hvoreftter enhver gick til sit hiem.

Derefter begav Retten sig i følge med Parterne og Deris Fuldmægtiger samt Vidnerne til Aastæderne for same at begranske og besigtige, der kommende blev dagen forløben.

Anden Dagen den 13 Augustj blev Retten atter sadt og betient med same Laug Rett som forhen meldt, paa gaarden Klette i overværelse af Parterne og deris Fuldmægtiger.
da Retten begav sig til Aastæderne som j gaar blev efterseed, og blev af Retten følgende Marckesteene og Korsser jmellem de omtvistede og omvundne ejendomme mod Solem og Klette need sadte 1te i den af Vidnerne omvundne Westervig i Louaas vandet i en urørlig Steen neerst ved Vandet huggede 1 Kors der fra Liige Linnie op efter Dalen Sønden for Lange Kiøn need sadt 1 Marcke Steen med Kul og Næver forsyned. Viidere derfra {opsadt} \nedsadt/ 1 Marcke Steen i Lige Liinie paa Nordre siide af bemelte Kiøn, derfra noged højere igiennem dalen i en urørlig Steen hugget 1 Kors. derfra i Gierds hougen i et Stort berg hugget 1 Kors. Ligesaa i Liige Linnie i Espehougen 1 Marcke Steen needsadt. Noget neden for samme Houg ved Stor Stemmens Søndre Siide atter needsadt 1 Marcke Steen. Derfra i Liige Linnie i en Liden Bircke houg hiemmenfor bemelte Stor Stem, paa bemelte hougs Nordre siide needsadt 1 Marcke Steen. derfra atter i højeste Knult eller hous!! (haus) i Lige Linnie paa nordre Kandt af Klette Kiønnen ned sadt 1 Marcke Steen. der fra Ligesaa Liige Linnie ved Søndre Ende af Stangeleed gaarden ved Løcken Klette Løcken Kaldet i et fast bierg hugget et Kors. atter der fra i Liige Linie \omtrent/ paa Syd oste Siiden i et Fast bleg bierg paa Dalem hugget 1 Kors. der fra omtrent paa Nord væstre Siiden i Dahlen tedt ved Kircke Vejen need sadt 1 Marcke Steen. herEftter blev {jmellem Parterne} Parterne ved Rettens mellemhandling \med haander baand/ saaleedes Foreened at Skiftted {jmellem} fra sist bemelte Stæd skal gaae paa eller ved hædden paa østre Siide paa Klett aassen, hvor i et fast berg blev hugget 1 Kors. derfra Liige Liinie needsadt 1 Marcke Steen. Viidere derfra i same Linnie i Een Myr atter need sadt 1 Marcke Steen. Viidere der fra i Liige Linnie udj en Berg Knult hugget et Kors. og Endelig derfra i Liige Linnie til Ende Skiftted hvor gaardene Schiolde, Solem og Klette Deris ejendomme angre\n/sser, needsadt 1 Marckesteen.

1761: 94b

Ligeleedes opgick Vii Skiftterne jmellem gaardene Klette og Schartvedt, hvilcke ejerne af same gaarder saaledes blev Enige at Skulle ved Retten ved kiendeteign blive {Skifted} udviist som følgende udviiser. i Liige Linie fra Schartvedts bøe og Skifttes gaard hvorjmellem gaar 1 tver Skiftte, paa højeste Field af Schartvedts Huuse i et Berg Nordbraatte bierget kaldet, hugget et Kors. Der fra i Liige Linie omtrent i en S. O. til et Stæd Ørne h{ougen}\ammeren/ kaldet hugget et Kors. Derfra jgien Liigesaa i Liige Linnie til en gamel gierdes gaard hvorved blev i en urørlig Steen hugget atter en Kors. Ligesaa blev i bemelte gierdes gaards østre Ende i et berg hugget en Kors. derfra atter i et bierg liggende i Schottedahls Naaven hugget et Kors. Viidere derfra omtrent i Sør i en Berg Kuldt over Sveen Kaldet, hvor Fandtes en gl: Marcke Steen hugget et Kors. Atter derfra i Liige Linnie til Kulten paa Væstre siide af Angels bræckcken i et urørlig Bierg, hvorjmod Onerims ejendom angrensser. Saaledes bliver Klettes ejendom paa Nord østre Siide og Schartvedts paa Syd væstre Siide.
Endelig blev Skiftterne jmellem Gaarderne Klette og Wattedahl, opgaaed, hvor {jmellem} \om/ henseende vidnernes forcklaring og udsigende har væred difference jmellem gaardernes Opsidere og ejere, mens ved Mellemtale og handling af Retten blev vedkommende saaleedes ForEened at Skiftted jmellem gaarderne Klette og {Ohnerim} \Wattedahl/ skal tage sin begyndelse fra Louaass vandets væstre siide opefter et Stæd Grønnes Sløgen Kaldet, og naar bemelte Sløg tager sin Slutning da der fra til væstre Ende paa Kaldaase Kiønnen, og Endelig derfra directe i Sør {til} i Liige Linnie {til} \øverst til/ Onerims Skiftte i Angels brechen.
Parterne hafde ej Viidere at erindre, mens Citanterne saavelsom Encken Anna Klette begiærede at den skeede deele gang saavelsom det giorde Forliig maatte ved Dom {blive} Confirmeres, {Saavelsom} samt Processens omckostning blive Regleret.

Dereftter anmeldte Wattedahls opsidere Guldbrand Christophersen og Niels Salamonsen, at den første bruger de 2/3 parter og den siste 1/3 part af bemelte gaards Skyld.
Ved Aastædernes begranskning befandt Retten at den af vidnerne Mads Godøen og Ole Natvigen omprovede Marcke Steen ej befandtes nu at være den same, som bem:te vidner tilforn hafde seed, thi den som nu fandtes var graa, Mens den første \derjmod/ blaae af Farve, det befandtes ogsaa at i Stæden for bemelte omprovede Steen var efter bemelte vidnernes forcklaring saa fast i Marcken at det Eene Vidne Ole Nattevigen ej den kunde optage, var den nu saa Løs tilligemed en omliggende Torve, at den kunde lettelig optages.
Retten befandt og ved Aastædernes begranskning at den paastefnte Næver Revt var skeed i gaarden Klettes ejendom efter den skeede opgang, som dog ansees af en bagatelle.
Samtl: Vidner aflagde paa det omprovede Corporlig Eed.
Dernæst blev udj Sagen af den ganske Rett saaledes Dømt og

Afsagt

Den {skeede} af Parterne ved haander baand jnden Retten indgangne ForEening {og den} bør i følge Lovens 5te bogs 1 Capituls 1 og 2 Articul ved Magt at Stande og skal hvad Protocollen forhen i denne Sag er tilført angaaende de opgaaede {Marcker} \Skiftter/ være en fuldkommen Regul og Rettesnor for Itsige og efterkommende ejere paa gaarderne Klette, Solem, Wattedahl og Schartvedt, saafremt de ej vil vorde anseed som Tyve; angaaende Processens omckostninger da siden Sagen har værede vidtløfttighed!! og til dens behandling har medgaaed 3de dage; Saa blev same Considereret til 30 rd:, hvoraf Haagen Solem eftter befundne omstændigheder betaler 18 rd: Niels Salomonsen Wattedahl for sin 3de part i Wattedahl samt sin ejende gaard Schartvedt 9 rd: og Endelig Selfejeren Guldbrand Wattedahl 6 rdlr: Det paadømte udredes og betales til Citantjnden Anna Klette og Citanten

1761: 95

Erick Klette 15 dage eftter denne Doms Lovlige forkyndelse under adferd eftter Loven.

Anno 1761 den 14 Augustj blev Retten udj følgende Odelsstæds Sags afhandling, som ellers gaars dagen var berammet at foretages, Mens formedelst en anden Vidtløfttig Aastæds Process paa gaarden Klette ej kunde blive foretaged, Sadt og betient paa gaarden Hamerhoug i Opdals Skibrede med eftterskrefne af Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juel opnefnte Laug Rettes Mænd Nafnl: Ørje Middahlen, Christopher Aarbache, Isack Ohnerim, Anders ibm:, Johanes ibm:, Ole Lie, Isack ibm: og Erick Lie. Lænsmanden Mads Godøen Sisterede sig for Retten og anmeldte Ovenbenefnte Laug Rettes Mænds Nafne.
Procurator Hans Giøen mødte for Retten og gav til kjende at hand møder for Encken Anna Siursdatter Hammerhoug saavelsom {antagen Fuldmægtig} paa egne Veigne som antagen Laugværge samt for Formynderne paa Enckens umyndige Børns Veigne Nemlig Svercke Hansen Hiertnes, Anders Olsen Nordtvedt og Peder Schaar, der til denne berammede Tægte dag haver ved Skrifttl: Stefnemaal ladet jndstefne Velædle Hr: Lieutenant Meidel og hans Naboe Jørgen Johansen Haavigen fordie de begge enhver for sig haver forbie gaaed de gl: Skiftter jmellem gaarden Nedre Hammerhoug og gaarden Haaviig ved at hugge udj de omtvistede Stæder Nedre Hamerhoug tilhørende, Eendeel Furre træer, bemelte hugne tømmer er ved Arrest effectueret jndeværende Aar, Derom alt at anhøre vidner og Processens omckostninger at tilsvare med meere som bemelte Stefne maal ommelder, hvilcket som Datteret 8 Julj 1761 for Retten blev oplæst.
For Retten mødte Procurator Hans Waage for de indstefnte hans Svoger Hr: Lieutenant Mejdel og opsideren Jørgen Johansen Deris Veigne, og vedtog at være i denne Sag lovlig

Stefnt. Dernæst lagde hand i Rette et Contra Stefnemaal af dato 15 Julj 1761 i denne Sag, som blev oplæst.
Procurator Giøen {saavel} \som/ Laugværge for Encken Anna Hammerhoug gav Retten tilkjende at det af Contra Parterne i Rettelagde Contra Stefnemaal ej er bleven Enckens Laugværge hvercken anviist eller forkyndt, Saa protesterede hand i mod same Stefnemaal \at det/ ej af Retten bliver modtaget, Mens som ulovlig afviises. Udj det øvrige vilde hand paastaae at Citanternes indstefnte Vidner maatte afhøres, og derefter naar begranskningen af et hvert vidne i sær er skeed, \De/ maatte Eedfæstes,
Procurator Waage kand ej nocksom forundre sig over Procurator Giøens paastand, som hensigter alleene til at føre Sagen udj Vidtløftighed for begge Parterne, da hand tilforn med bemelte Giøen var aftalt at det i Rette lagde Contra Stefnemaal ej skulle anvises ham, naar det {ell} blev lovlig anviist Encken Anna Hamerhoug og hendes Børns andordnede Formyndere, hvilcket er skeed.
Giøen Replicerede at hand ej viiste andet end hans tilforne giorde paastand var Lov grundet, der for Reffererede hand sig til sit forige. End viidere lod bemelte Giøen tilføre at i andledning af hans tilforn giorde paastand fornam hand vel at Sagen vilde medføre større beckostninger end den nu kunde vorde afgiort, Saa frafaldt hand sin forige paastand, Men vedtog Contra Stefnemaalets lovlige forckyndelse.
Lejlendingen paa Gaarden Øvre Hammerhoug Johanes Ericksen mødte for Retten og vedtog de i Sagen udstædde Stefnemaalers Lovlige forckyndelse, saa og anmeldte hand at Prousten Velædle og Velærværdige Hr: Nyegaard, som bemelte hans paaboende Gaard under Qvindherrets Præsteboel er Beneficeret,
Som dagen nu var forløben, blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 15 Augustj blev Retten atter Sadt og betient med forbemelte Laug Rett paa bemelte Gaard Hamerhoug i overværelse af Parterne og deris Fuldmægtiger samt de pro et Contra i Sagen indstefnte Vidner.
Procurator Giøen igientog i dag sit i gaar Protocollen tilførdte angaaende Vidnernes Førelse, det samme begiærede Contra Citantens Fuldmægtig. Samtlige Vidner

1761: 95b

blev derpaa samtlig fremkaldet, for hvilcke Eedens forklaring blev forelæst med giorde Formaning af Dommeren til at udsige deris Sandhed i Sagen.
Citanternes Vidner
1te Vidne Lars Christophersen Store Fosse gamel 80 aar født her paa gaarden Hamerhoug, hvor hand opholdt sig udj 15 Aar hos sine Forældre, siden den tiid deels tient og deels boed udj Strandebarms Præstegield, provede at Skiftted jmellem gaarderne Nedre Hammerhoug og Haaviig som omtvistes tager sin begyndelse fra Stochstøe bæcken i et Skarv eller Ilag, hvor fra det Liige Liinie gaar efter bemelte Ilag \eller berg/ need efter Dalen til Skifttes gaarden jmellem Haaviig og Hammerhoug, hvilket hans Fader al sin tiid brugte, og Kom ingen tiid Haaviigs Mænd ovenfor det omprovede Ilag eller berg enten med Creature eller nogen hugst. Vidnets Fader giærede forommelte Skifttes gaard fra Søen op til Grinde Leeedet!!, siden mod tog Haavigs Mænd der giærede det øvrige. Vidnet forcklarede og at Nedre Hamerhoug ejede alt fra bemelte Ilag eller Berge i omvundne dal og alt til højeste Field, hvor gaarden Øvre Hamerhougs ejendom anstøder. Viidere hafde ej dette Vidne at prove, mens vil [paa] Aastæderne anviise Skiel Skiftted, som hand har aflagt Forcklaring om.
2. Vidne Karj Anders datter Hammerhoug 87 aar gamel, fød paa gaarden Mit Waage her i Sognet og boed paa Naboe gaarden Øvre Hammerhoug, provede at den af forige Vidne forcklarede Skifttes gaard har alle tiider jmellem Haaviig og Nedre Hammerhoug været

anseed for Skifttes gaard, Mens angaaende Skiel Skiftted fra Stochstøe bechen, veed hun ej om.
3. Vidne Jon Breche fød paa gaarden Wattedahl heri Sognet, nu 50 Aar gl: provede i et og alt Eenstemmig med første Vidne, med tillæg at da hand tiente paa gaarden Haavig, hørdte hand af bemelte gaards opsidere at den omvundne Gahr eller Giærde, var Skifttes gaard jmellem Nedre Hammerhoug og Haaviig.
4. Vidne Johanes Ericksen Øvre Hammerhoug gl: 60 aar fød og opfød samt opholdet sig og boed paa bemelte gaard Øvre Hammerhoug al sin tiid, provede at Skiftted jmellem de omtviste Marcker gaar eller tager sin begyndelse {fra} \i/ Stocstøebechen i Liige Liinie {efter} \fra/ ….sændet(?) og bort efter Ilag bergerne til Søen \need/ efter før ommelte Skifttes gaard. Forcklarede og at Nedre Hammerhougs ejendom gaar fra forbemelte Stæder og paa højeste Field hvorjmod gaarden Øvre Hammerhougs Skov angrensser. Endelig provede Vidnet at Haavigs Mænd adskillige gange i Haldor Hammerhougs tiid huggede i de omtvistede Marcker, hvilcket bemelte Haldor Hammerhoug vilde borttage fra Haavigs Mændene, mens Formedelst de siste søgte i Mindelighed at afgiøre det, Saa blev jnted derom viidere af Sal: Haldor Hamerhoug derom giort paaancket, Mens forjnden forEeningen skeede jmellem dem, Erindrer Vidnet at Nedre Hamerhougs Manden ville ved Retten paatale den skeede Hugst. Vidnet provede og at hand af sin Fader og fleere har hørt, at Haavigs Mænd i Siur Hamerhougs tiid hafde strax uden for bemelte Skifttes gaard hugget Een deel older Veed, hvilcken bemelte Siur Hammerhoug bort tog og hiemførte til sin gaard. hafde ej viidere at prove.
5. Vidne Siur Ericksen Giersem gl: 46 Aar fød paa gaarden Øvre Hammerhoug har væred 26 aar paa bem:te gaard, siden den tiid tient i Naboelauged jndtil hand for 4 aar siden kom at boe paa Giærsem, provede at hand af sin Sal: Fader har hørt at Skiftted jmellem Nedre Hammerhoug og Haavig gaar fra det Stæd som forige vidner har omprovet og neer efter Skifttes gaarden Liige til Søen. Ligesaa forcklarede Vidnet at hand af Sal: Johannes Haaviig har hørt at den omvundne Gierde, var Skifttes gaard jmellem bemelte Haavig og Nedre Hamerhoug, hafde ej viidere at prove.
6. Vidne Hans Lille Korsnes gl: 43 Aar

1761: 96

Fød paa gaarden Øvre Hammerhoug, opholdt sig deels i Strandvigs Skibreede og deels heri Præstegieldet, hvor hand og nu paa gaarden Korsnes er boende, provede j et og alt som {først omt} næst forige Vidne med tilleg at hand har hørt at at!! forige Haavigs beboere sendte bud til Haldor Hamerhoug at hand maatte gierde den forommeldte Skifttes gaard som tilhørdte ham nemlig Haldor Hamerhoug.
7. Vidne Erick Grepne gl: 36 aar broder til næst forige 3de Vidner, Fød paa gaarden Øvre Hammerhoug hvor hand opholdt sig i 27 aar, nu boende paa gaarden Gripne heri Præstegieldet, Provede i et og alt som sine brødre uden forandring.
8. Vidne Herborg Tvedt var Syg og ej mødte
9. Vidne Hans Hammerhoug gl: 36 Aar Fød paa gaarden Traavigs ejendom i Qvindherrets Præstegield, tient hos Sal: Haldor Hammerhoug 1 \aar/ og boed her som huusmand efterfølgende 10 Aar, provede at det aar hand tiente Sal: Haldor Hammerhoug Huggede hand nederst til for ommeldte Skifttes gaard. Ligesaa huggede hand med Huusbonden op efter Marckerne baade østen og væsten ovenfor bem:te Stæd hvor en gl: Espe Stue er Staaende. i Skifttes gaarden giærede Hammerhougs Manden saavidt ham tilkom i fra Søen og op mod Gierdes Leedet. Vidnet forcklarede og at hand \har/ hørt at Haavigs beboere vil tilegne sig den omvundne Marck, hvilcket de till Skiftte \de/ vil skal begynde fra 3 brødre Steenene og op til Espe Stuen. hafde ej Viidere at prove.

10. Vidne Jens Eliasen Wichene gl: 66 aar fød paa Giersem under Øvre Hammerhoug, opholdet sig og boed paa Wichene i Qvindherrets Præstegielde Provede j et og alt som forige Vidner Angaaende Skiftted, Ligesom og at \forige/ Haavigs Mænd har sendt Haldor Hammerhoug bud at giære Skifttes gaarden som forhen er omvundet. Vidnet forcklarede og at hand har hørt at Haavigs Mænd har villet tilegne sig at Skiftted skulle gaae fra et Stæd ved Skifttes gaarden hvor 3de Steene ligger tre brødre Steenene Kaldet og op til et Stæd hvor en Espe stue Staar, Mens Vidnet har \ej vist/ eller veed noged derom.
11. Vidne Ole Christophersen Anuglen gl: 72 aar fød paa gaarden Aarbache her i Præstegieldet, hvor hand opholdt sig 19 aar, siden boed paa Anuglen. provede at for ohngefehr 24 aar siden da hand tillige med fleere var Laug Rettes mænd i en Aastæds Sag jmellem da værende Haaviigs beboere Ole og Tøres, Kom Haldor Nedre- samt Erick og Johannes Øvre houg!! (Hammerhoug) til bemelte Haaviig, for at høre {som} hvorledes med Sagen afgick, hvilcke efter da værende Sorenskrivers tilspørgende angaaende hvor Skiftted jmellem Nedre Hammerhoug og Haaviig var, Svarede i bemelte Haavigs Mænds nærværelse, der tauv til Svared stille, at jmellem Haaviig og Øvre Hammerhoug gaar Skiftted til Stock Støe bæcken, og ej lenger. siden modtog Haaviig og jmellem Haaviig og Nedre Hammerhoug var Skifttes gaarden. Skiftted.
12. Vidne Niels Brynildsen Sandsøen gl: omtrent 40 aar fød paa gaarden Fugleberg i Qvindherrets Skibreede, hvor hand deels saavelsom i Opdals Skibreede, sig haver opholdet indtil hand kom til Sandsøen, provede at hand engang som huus Mand begiærte af Jørgen Haavig en børre Stave Veed hvortil hand fick Forlov efter forhen egen giorde tilsagn om at hugge hvor Haavig ejede, hvilcken Veed hand hiembragte, Mens noged efter den tiid fandt Deponenten Haldor Hamerhoug som sagde du haver hugget i Min Marck, og ej i Haavigs ejendom. Viidere blev ej derom talt. Lovede ved Aastæden at vil anvise Stædet hvor hugget Skeede. Contra Citanternes Fuldmægtig Procurator Waage tilspurdte dette Vidne om hand ej har hørt at Skiftted jmellem Haaviig og Nedr: Hammerhoug er fra et Stæd ved Søen hvor 2 Steene Ligger brødre Steenene {Ligger} kaldet, og Liige der fra i højden hvor en Espe stue er Staaende, hvortil Vidnet Svarede at hand vel har hørt at disse 2de Steene har væred et Skiftte ved Søen, mens ej at Haavigs Mændenes Skiftte har væred derfra op i Marcken til det omspurte Stæd. Declarerede dernæst at siden(?) den omprovede hugst af ham skeede er nu omtrent 3 aar siden. eftter Contra Citanternes Fuldmægtig procurator Waages forlangende blev vidnet tilspurdt, hvorfor Deponenten huggede i Citantjndens Mands Haldor Nedre Hamerhougs ejendom naar hand Self viiste Skiftterne, Dertil Svarede Vidnet at Haldor!!

1761: 96b

Jørgen!! Haaviig Sagde ham at du veed Self Skiftterne Sagde tillige at hvor hugget Skeede, bliver, naar Retten beseer Stædet, Citantjindens Anna Hamerhougs ejendom.
13. Vidne Hans Torstensen Schorpen gl: 49 aar fød og opfød samt boed paa gaarden Schorpen heri Præstegieldet al sin tiid, provede i et og alt som vidnet Ole Anuglen med tilleg at Nedre Hammerhougs da værende opsider Haldor Nedre Hammerhoug Sagde at Skiftted jmellem Haaviig og Nedre Hammerhoug gaar fra forbemelte Skifttes gaard \fra Søen/ og op efter {\et/} berg brotted Liige til Skiftted for Øvre Hammerhoug.
14. Vidne Anna Colbeens Datter Klette 60 Aar gamel fød paa gaarden Møchelbust og der fra med sin Fader Fløtted til Nesthuus, heri Præstegieldet, siden boed paa Klette, Provede at hendes Salig Fader Colbeen Klette som for 8te Aar siden døde \i sit alder/ gl: 102 Aar, Sagde at Saavidt {jmellem} hand haabeede!! at møde den allerhøyeste for hans ansigt, viste hand ej andet end at Skiftted jmellem Nedre Hammerhoug og Haavig gaar fra et Stæd Støch!! (Stoch) støe bechen kaldet og need eftter dahlen omtrent i Liige Linnie til Skifttes gaarden ved Søen. som alletiider har væred Skifttes gaard jmellem Haavig og Nedre Hamerhoug.

15. Vidne Marithe Sørensdatter Nedre Hammerhoug 60 Aar gamel, fød paa Løning i Qvindherrets Præstegield, og tjent her paa gaarden Nedre Hammerhoug hos Citantjndens Mand afg: Haldor Hammerhoug udj 30 Aar, Provede at i bemelte tiid blev Skiftted holdet jmellem Haavig og Nedre Hammerhoug saaledes som forige Vidner har omprovet. derfor er dette Vidnes byrd Eenstemmig med de forhen førdte.

Procurator Giøen lod tilføre at hand Syntes paa Citanternes veigne at det giordes unødig at føre fleere Vidner \om Skiel og Skiftte/ efterdie Sagen saa Reen og tydelig er bleven oplyst, Men førend hand giorde viidere paastand i Sagen, ville hand indhendte \hvad Fora/ Contra Citanternes Siide kunde være at movere, Ligesom hand og for at viise denne og foreckommende Retter, hvad uRet Nedre Hamerhoug er tilføyed, og hvad aarsag Citanterne haver haftt til denne Sags anlæg, End viidere fremstillede 3de Vidner Bøigde Lænsmanden Mads Godøen og Omund Schippervig samt Lars Kattenes, der alle under et forcklarede at de næstleden Vinter efter Citantjindens Anna Hammerhougs forlangende omtrent efter Tacksigelsens Fæst, var \i/ N: Hammerhougs Marck for at \efter/see den hugst som af Haavigs beboere Lieutenant Mejdel og Jørgen Johansen Haaviigen eftter deris egen tilstaaelse {hafde} var skeed, hvor de befandt paa den {Syd væstre} \øvre/ Siide af før omprovede Skifttes gaard \i den omtvistede Marck/ at være needfeldt 6 tylter og 10 træer Brugelig til smaat bue veed samt Aare træer og Stave veed hvilcket de Taxerede til 4 Mrk: pr: tylt tilsamen 4 rd: 3 Mrk: Viidere befandt \i/ den østre Ende af Nedre Hammerhougs ejendoms Marck, hvilcket Citantjinden Sagde at være feldet af Jørgen Nedre Hammerhoug, {at være …hugget(?) 20 Stuer og 1 Stock, som de \alt/ ansaae af Verdie til 3 Mrk: vil ved Aastædernes begranskning anviise de omvundne Stæder.

Contra Citanten Jørgen Haavigen fremkom for Retten og Declarerede at uagted Marcken hvor hugsten er skeed, er Haavigs ejendom efter det hand veed, har hand ej hugget meere af den siste \omtalte/ hugst end den Eene Stock, mens jngen af de omrørte 20 Stuer.

Contra Citanternes Vidner.

1te Vidne Marithe Villums Datter 64 aar, fød paa gaarden Haaviig, og boed her i Naboe Lauged al sin tiid, Provede at Skiftted i hendes Faders tiid som brugte gaarden Haaviig, jmellem Nedre Hammerhoug og Haaviig, var i fra \et Stæd/ ved Søen {paa} hvor 2de Steene i Flomaalet {paa} væsten for gaarden Haavig er Liigende, derfra op i Marcken til et Stæd hvor et {Tr} Æspetræe var Staaende hvori var hugget 3de Kors og Mercker, der fra omtrent i Liige Linie eftter Fieldet til en Stoer Eeg, Staaende tedt ved Haavigs

1761: 97

vandet. Forcklarede ellers at bemelte Espetræe er ned feldet. hvilcke Stæder hun ved Aastædernes besigtelse vil anviise. Provede paa Hans Waages tilspørgende at hendes Fader i al sin tiid huggede i bemelte Marck, og Nedre Hamerhoug hafde der i Slet inted brug. Endelig provede Vidnet at hende blev Sagt at der var paa Haaviig en Dom angaaende dette af hende forcklarede Skiftte som hun saae var Skrevet paa Pergement og indeholdt at dette omprovede Skiftte skulle være uryggelig. Den Skifttes gaard neden for Leedet har vidnet hørt at være Haavigs bøegaard og de gierder oven for har været Haavigs bejegaard for Creaturerne. Skifttes gaarden som af forige vidner er omprovet, der af gierdet Nedre Hamerhougs Manden nogle Favner neden for Leedet og til Søes. Sluttelig provede Vidnet at den Dom hun har omprovet, indeholdt at den tiids værende opsider paa Nedre Hammerhoug hafde givet Haavigs beboere 8te Slet daler for at beite {der, som} i den Marck jmellem det af hende fra brødre Steenene omprovede Skifttes [gaard]? til hvor Gierdes gaarden nu Staar. I dette Beite skulle Hamerhoug have Sommer Beite allene, Mens om Vinteren Skulle det være Felles.

Fuldmægtigen Giøen fandt fornøden at protestere jmod dette Vidnes forcklaring eftterdie det er tvert jmod Citanternes mange og Eenstemmige Vidners udsigende, altsaa paastod hand at dette Vidnes forcklaring ej maatte Komme hans Principaler til nogen slags præjudice.
Contra Citanternes Fuldmægtig kand ej nocksom forundre sig over Procurator Giøens Declaration mod det førdte Vidne, da her dog er mange andre Vidner som Comparenten begiærede maatte føres, Saa og ansees som Lovlige vidner. Formeener derfor det af Giøen tilførdte ej maae komme hans Principaler til Nackdeel.
2. Vidne Elias Olsen Liustvedt 63 aar gl: fød paa Presthuus her i Præstegieldet hvorfra hand Reiste omtrent i sit alders 19 Aar, siden boed her i Naboe lauget, provede angaaende Skiftted Ligesom første Vidne uden forandring, Ligesaa forcklarede Vidnet at hand af sin Schviger Fader Villum Haaviig blev Sagt at der hos ham var en Dom der fast sadt(?) Skiftted, mens same blev ej af Deponenten seed. Angaaende den omvundne gaard, saavelsom hugget at være skeed i de ham anviiste Marcker som Haavig tilhørdte falt, dette vidnes Forcklaring ligesom første uden forandring Angaaende Beited Declarerede vidnet at have hørt at Hamerhougs Manden hafde givet 8te Slette daler for. Lovede ved Aastæderne at anviise de omvundne Stæder.
Giøen Reffererede sig til sin forige giorde protest som hand fremsadte jmod det 1te Vidnes forcklaring.
Procurator Waage igientog ligesaa \sit/ des angaaende protocollen tilførdte.
3. Vidne Hans Olsen Liustvedt 44 Aar gl: fød og opfød samt boed paa gaarden Liustvedt heri Naboe lauged, provede at hand ohngefehr for 11 á 12 aar siden blev Deponenten tilligemed {Hr: Lieu} Fridrick Liustvedt af Hr: Lieutenant Mejdel begiært at opgaae med Britta Jons (Jans) Datter Skiftterne jmellem Gaarderne Haavig og Nedre Hammerhoug, hvortil Haldor Hammerhoug blev begiært tillige af Hr: Lieutenanten at være nærværende da hand sc: Vidnet tilligemed Fridrick Liustvedt kom til Haavig forefandt de Hr: Lieutenanten og Haldor Hammerhoug hvorefter de begav sig i følge med dem og Britta Jans Datter for at fuldføre det forlangte, da de dereftter tog i Land {hvor} \ved det Stæd/ de af forige Vidner omvundne brødre Steene er liggende og gick de saaleedes noged op efter Marcken \noged eller lidet Støcke/ hvor Haldor Nedre Hammerhoug forlod dem eftter at aftale med ham var skeed, hvor hen til og fra {Stæd} hvilcket Stæd Skiftterne skulle gaae, De gick derfra til et Stæd I Marcken efter bemelte Britta Jans Datters anviisning, hvor den før omvundne Esp hafde Staaed, derfra

1761: 97b

til en Stoer Eeg næsten neer ved Haavigs vandet, hvor hun Sagde Ende Skiftted var \for Haavig/ {jmellem Haa} hvor Øvre Hamerhougs ejendom \an/grensser. Vidnet forcklarede og at disse Stæder blev Sal: Haldor Hammerhoug førend hand forlod dem tilkjendegivet. Da hand Svarede, jeg veed ieg bliver ingen urett vederfared. Angaaende Skifttes gaarden blev jnted talt hvercken af Haldor Hammerhoug eller Britta Jans Datter. Sluttelig forcklarede vidnet at ejerne for Jørgen[s] Part i Haavig Anders Drageid og Ole Uglehuus var same tiid nærværende. Lovede ellers veed Aastæden at anviise Stæderne. Sagde til Slutning at bemelte qvinde Menniske nu næstleden Vinter ved døden afgick. eftter at saavidt var avangeret og indført explicerede Vidnet sig tydeligere at Haldor Hammerhoug den tiid de kom til brødre Steenene sagde hand ej hvercken at være fornøjed med eller icke at Skiftted skulle gaae gaae!! fra bemeldte Stæd og Viidere, Mens sagde at hand veed de giør ham jngen urett. bemelte Britta Jans Datter aflagde ingen Eed for vidnet.
4. Vidne Fridrich Liustvedt gl: 60 aar fød paa Ness i Qvindherret opholdt sig her i Præste gieldet al sin tiid Provede at have været med Hans Liustvedt den omvundne tiid, og derfor provede i et og alt med \næst/ forige Vidne uden forandring.

procurator Giøen vedblev sin forige protest mod disse 2de Vidners udsiigende.
5. Vidne Lars Eliasen Øjjorden gl: 46 Aar fød paa gaarden Westerviig i Strandebarms Præstegield, hvorfra hand begav sig i sit alders 32 Aar da hand \til/bøxlede sig en part udj gaarden Haavig hvor hand boede 1 Aar \nu 14 Aar siden/ provede at hans Naboer paa gaarden Haavigen Tøres og Ole fortalgte ham at der hvor nu af Haavigs beboere er need hugget Eendeel, Tømmer, var et Fælles Støcke \gl:/ Skoug for dem alle paa Haavigen, vidnet saavelsom Ole og Tøres Haavig huggede Tømmer i bemelte Marck det aar {Depon} \hand/ beboede en anpart af Ermelte Haavig. Sluttelig declarerede Vidnet at ovenmelte Haavigs Mænd fortalgte ham at Skiftted gaar fra de før omvundne brødre Steene i Liige Linnie op til et Stæd i Marcken hvor en Espe Stue er Staaende, hvilcket Stæd hand ved Aastædernes begranskning vil anviise. Angaaende Skifttes Gaarden som før omprovet er, Sagde dette Vidne at hand ej andet derom veed, end at den blev gierdet da, som forige \sc: Citantens/ Vidner har forcklared. Paa Procurator Waages tilspørgende Svarede Vidnet at Haldor Hammerhoug viste at de hafde hugget Tømmer paa det Stæd, mens hand udlod sig ej med enten hand var misfornøjed eller Fornøjed at de der hafde hugged.
Procurator Giøen igientog sin protest mod dette vidne.
6te Vidne Ole Eliasen Traavigen gl: 36 Aar fød paa Liustvedt, og opholdt sig al sin tiid i Ølve Sogn heri Naboelauget, Provede at for 5 aar siden tiente hand hos Hr: Lieutenant Mejdel udj foregaaende 3de Aar, det Andet Aar hand tiente hos Lieutenanten huggede Vidnet i de omtvistede paa et Stæd, som hand ved Aastæden skal anviise, omtrent 4 tylter 9 alnings tømmer. Angaaende Skifttes Gaarden da stod den som den nu Staar, viidere beskaffenhed dermed veed vidnet icke. Deponenten {provede} paa Procurator Waages tilspørgende om hand veed at Haldor Hammerhoug huggede noged der paa Stædet i de 3 Aar, provede at Hand ej kand erindre at Haldor Hammerhoug huggede noged ovenmelte Aar.
Giøen igientog sit forige til dette Vidnes forcklaring.
7. Vidne Engel Haldorsen gl: 24 Aar, Fød her paa Hammerhoug, og opholdet sig i Ølve Sogn siden hand Reiste fra Hammerhoug, provede at næstleden Vaar 3 aar siden tiente hand hos Hr: Lieutenant Mejdel i foregaaende 2 aar, huggede hand det siste aar nu 4 aar siden paa et Stæd i de omtvistede Marcker, hvilcket hand ved Aastæden

1761: 98

Vil anviise, endeel Bolverck Tømmer og noged til Stav. hafde ej viidere at prove uden at den før omprovede Skifttes gaard blev gierdet i hans tiid Ligesom de forige Vidner har omprovet.
Til dette Vidnes forcklaring fremsadte Giøen den sædvanlige protest.
Dernæst i Rette lagde Contra Citanternes Fuldmægtig Procurator Waage 2de Skrifttlige vidnes byrd udstæd af Ole Villumsen og Jan Villumsen begge boende i Bergen datteret 16 Julj sistleden. der et efter andet blev oplæst.
Inden Retten blev tilstaaed af 1ste Vidne Marithe Villums Datter som Stefnt af Contra Citanterne Hr: Lieutenant Mejdel og Jørgen Johansen Haavigen, at hun haver Odels Retten til den part i bemelte Haavig som Hr: Lieutenant Mejdel bruger, næst efter sine 2de brødre Ole og Jan Villumsen som tillige ere Stefnt til Vidner og hvorfra de Skriftlige Vidnes byrd er indkommet; Hun Declarerede og at hun har en gift Datter som ingen gaard haver.
Johanes Øvre Hamerhoug fremckom for Retten og Declarerede at det Stæd hvor Contra Citanternes Vidner haver omprovet til den ved Haavigs Vandet Staaende Eeg er Gaarden Øvre Hammerhougs ejendomb, derfor protesterer hand i Kraftigste maade mod Vidnesnes!! udsigende at det til nogen følge maae ansees.
Procurator Giøen paa sine Principalers Veigne lod tilføre at de 2de af Contra Citanterne i Rette fremlagde Skrifttlige Vidnes byrds Forcklaringer kand ej af Retten med nogen føje imod

tages langt mindre som lovlig ansees, thi Lovens 1te bogs 13 Cap: 6te Articul befaller at jngen efter Skrifttlig Seddel maae Vidne uden hand det Self Skrevet haver og Self for Retten oplæser og med Eed beckræfter; Udj same andledning protesterede Comparenten mod Deris Forcklaring at de ej maae komme hans Principaler til nogen Nackdeel eller Fornermelse.

Contra Citanternes Fuldmægtig fandt sig paa sine Principalers Veigne beføjed at tilføre, at naar det udj Rette producerede Skrifttlige Vidnes byrd icke kand af Retten ansees, Saa er hand derfor aarsaged til at begiære Sagen udsadt til en anden af Dommeren berammet tiid, Ligeledes eftter hans Maj:ts ellernaadigste Forordning, som befaller at udj saadanne Aastæds Sager skal blive {ved} Situation Chart opretted, hvilcket Comparenten Meener til den af Dommeren igien berammede tiid haaber at producere.

Derefter blev Aastæderne af Retten i følge af Parterne og deris Fuldmægtiger {i følge} samt Vidnerne taged udj øjesiun, og foretog Mand sig først efter anviisning Contra Parternes Vidners omprovede Skiftte jmellem Haavig og Hammerhoug, fra det Stæd hvor de omprovede 2de brødre Steene ligger i Lige Linnie omtrent i en Nord til østen til det Stæd som omprovet er hvor Espe Stuen er staaende, derfra til det Stæd hvor Skifttes gaarden jmodtager, som omtrent \er/ i Liige Linnie med første Skiftte. der efter ned gick Mand til Citanternes Vidners omprovede Skiftte, som tager sin begyndelse fra det Stæd ved Stockstøe bæcken som vidnerne haver omprovet need efter Ilaget {i omtre} eller Field Rusted omtrent i en Sør til Skifttes Gaarden Lige i Søen. Retten befandt og at det Skeede Aavircke var skeed i de omtvistede Marcker. Ligesaa befandtes Eendeel Furre Skov eller træer at være needfeldet efter at det var hugget som Lænsmanden Mads Godøen og 2de andre Vidner har omprovet, {at være needfeldet} i dito Marcker, som Haavigs beboere tilstod at være af dem hugget, Stædet hvori same \træer/ laae var et tre angels(?) (triangels?) Støcke, {siste} \Samme/ benefnte hugst blev Considereret af ligesaa meged som det forige omprovede.

Samtlige Vidner aflagde derpaa Corporlig Eed om hvad de har omprovet og siden ved Aastæderne anviist.

Procurator Giøen fandt fornøden at protestere jmod den af Contra Parternes Fuldmægtig forlangte anstand i Sagen som ej kand hentydes til andet end Sagens ophold og Penge Spilde, særdeeles jmod Ecken paa Hamerhoug der baade er en Fattig Encke og som ingen Forsvar haver, Saa begiærede hand af denne Competente og ærede Rett at med Sagen maatte fort fares, dernæst lagde hand i Rette sit Skrifttlige Forsædt i Sagen dateret i dag, som blev oplæst.

Procurator Waage vedblev sit forige og begiærede at Sagen til Situations Charts Forfattelse paa begge Parters beckostning bliver udsadt.

Procurator Giøen Declarerede at som Contra Parterne haver begiært Sagen udsadt, det da for Deris egen Reigning maatte udsættes

1761: 98b

Eragted!

Sagen udsættes efter Contra Citanternes Hr: Lieutenant Mejdels og Jørgen Johansen Haavigens forlangende paa Deris beckostning til førstkommende 24 October da de haver at i agttage alt hvad \de/ til Sagens Fremme agter nødig.

Anno 1761 d: 17 Augustj blev Retten udj følgende Aastæds Sags afhandling Sadt efter udsettelse fra sistleden {15de ejusdem} \8de og 9de Junj sistl:/ paa gaarden Lygre udj Strandvigs Skibreede og Ous Præstegield da Retten blev betjent med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd som af Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juel er opnefnte Nafnlige Johanes Christophersen Boege, Brynild Andersen Tombre, Peder Svensen ibm:, Jan

Jansen Kleppe, Axel Pedersen Schielbrigt, Niels Nielsen ibm:, Mickel Olsen Nedre Hage, og Ole Joensen Tuft.

Hvor da for Retten Sisterede sig Procurator Hans Giøen og gav tilkjende at hand møder for Citanterne Steen Samsonsen Lygre og Svercke Hansen Hiertnes som medejer i gaarden Lygre, der til denne berammede Tægte dag haver ved Skrifttlig Stefnemaal Ladet indstefne Deris Imod hinanden grenssende Naboer Nemlig Gaarden Nordtvedts beboere og opsidere Anders Andersen, Niels Nielsen, Ole Engelsen og Niels Johansen, Fordie de haver sig foretaged ej allene at Kiøre og drive Citanternes Creature, men end og deris egne beester ind paa gaarden Lygres Marck og ejendomb, jae og desuden gaaen forbie de gamle Skiftter at fleckcke Næver, Derom alt Vidner at anhøre saavelsom Processens omckostninger at tilsvare med meere som Stefnemaalet ommelder, hvilcket som datteret 5 Maj 1761 blev for Retten oplæst. Citanternes Fuldmægtig Procurator Giøen til kjende gav at Rosendahls Forvalter Sr: Søren Elkier til denne tiid er mundtlig indvarslet for at være overværende ved gaarden Sundvords Lejlendingers anviisning hvorvidt same gaards ejendomme og Marcker gaar mod gaarden Lygre og Nordtvedt.

For Retten mødte Procurator Hans Waage paa de indstefnte 4 Nordtvedts opsidere deris Veigne, samt for Formynderne Anders Lille Balleseim og Hans Tvedt, og gav til kjende at hand vedtager lovlig Stefnemaal for de samtlig ovenbenefnte opsidere og Formyndere

Johannes Sundvord fremckom for Retten og vedtog at være Lovlig forckyndt det oplæste Stefnemaal.

Gaarden Hiertagers opsidere saavelsom Hr: Forvalter Elkier mødte icke eftter paaraab, thi fremstod Stefne Vidnerne Peder Biøndahl og Mickel Hage som ved Eed beckræftede at de lovlig haver Stefnt Hr: Forvalter Elkier og Hiertagers opsidere alle med 1 Maaneds eller 4 ugers Varsel til denne tægte dag.

Dernæst gav bemelte Waage tilkjende at samtlig Nordtvedts opsidere haver Stefnt Contra i denne Sag ved Skrifttlig Stefnemaal datteret 14 Maj 1761, som blev i Rettelagt og oplæst.

Citanternes Fuldmægtig vedtog det oplæste Contra Stefnemaals Lovlige forckyndelse. hvilcket og Johanes Sundvord tilstod. Ligesaa {tils} afhiemlede ovenbem:te Stefnevidner Contra Stefnemaalets lovlige forckyndelse saavel for Rosentahls Forvalter Sr: Søren Elkier som Hiertagers opsidere.

Derefter blev Parterne ved Rettens mellemhandling ved haander baand saaleedes forEenede at det gamle Kan eller Skiftte i det Fælles Sæter beite som gaarderne Nordtvedt og Lygre haver Felles sammen skal ved Magt Stande, hvilcket Kan tager sin begyndelse ved et Ness Skifttes Nesset \Kaldet/ paa den Søre Siide af Baads Vandet, derfra omtrent Liige Linnie i en fast Berg Naav

1761: 99

Hvorfra same gaar efter berg Ryggen opefter en bæck Barbroe myr bæcken. Viidere derfra midt efter Barbroe Myren til øverste Ende af same Myr i en Rund Houg som er adskildt fra de andre der omkring liggende Houger, derfra Liige i Sorte vands Nuden eller Kulten, hvor Ende Skiftted er, Saaledes bliver gaarden Nordtvedts ejendom paa den Nordre og gaarden Lygres paa den Søndre Siide. udj hvilcket Sæter beite Lygres beboere skal Opsette Foraarets tiid 16 Vouxne Nød, Mens jngen Hæst, hvor i indbereignes de beester Sverche Hiertness tilforn har bejted i forbemelte Marck imod betaling, hvilcke beester, som hand nermere med Steen Lygre Slutter forEening om henseende antallet {hand} skal \hand/ være forbunden at opckiøre paa engang og ej som tilforn skeed er, diversse {gange} tiider, hvor ved Nordtvedt er tilføjed Skade, Og gaarden Nordtvedts opsidere saa mange beester som de paa deris gaard kand aufle Øgst beester undtagen, hvilcke skal gaae Fælles Horn om Horn og Klov om Klov. Saa og bliver samme Fælles for bemelte 2de gaarders Smaler saa mange som paa {dito}

gaarderne kand avles og frem fødes, og skal ingen paa enten af Siiderne have friehed at indtage noged fremmet Qvæg eller Smaler i bemelte bejte hin anden til fornermelse. Ligesom og enhver af disse gaarders opsidere skal være uformeent af hin anden, saavel at opKiøre som need drive forbemelte sine Creature hvad tiid de Self Lyster og got befinder, og skal ingen hinandens Fæe beester enten Jage eller drive, Mens Creaturene at have Friegang i dito Sæter beiter, dog skal beboerne have friehed at drive Smalen fra Sæter Stølen enten jnd forbie Kue Skar paa Lygres, eller Norden for Sætret paa Nordtvedts ejendom. Den {Skifttes g} Sættre og beje gaard som Steen Lygre haver opsadt fra HillesKleven op Rinden til Hvidesteen og derfra Nord til Bielledahlen op efter Rinden, og viidere derfra need eftter i Nesset ved Egelunds botten kaldet til Baads vandet, skal der ubehindret blive Staaende, hvilcken Steen Lygre ved lige holder. Sluttelig er og Foreened at ingen Skifttes gaard jmellem forbemelte Sætter bejte hvercken nu eller i efttertiiden skal blive opsadt, Mens saavel Itsige som efterckommende ejere og beboere af gaarderne Lygre og Nordtvedt skal være fornøjed med ovenmelte Kan og Skiftte, hvor eftter ejendommen bliver for enhver gaard som anført er, og skal al den Skoug af hvad Nafn haves kand, som er og bliver Paa berørte Stæder tilhøre for bemelte 2de gaarders ejere paa deris omforeenede Ejendomme Sc: Lygre paa den Søndre og Nordtvedt paa den Nordre Siide af besagde Sætter beite.

Formedelst Dagen var forløben kunde Aastæderne ej af Retten blive taged udj aasiun og de fornødne Marcke Steene blive needsadte, Mens med same beroer til j Morgen

Dagen næst efter den 18 Augustj blev Retten atter Sadt paa bemelte gaard Lygre og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett i overværelse af vedkommende Parter og deris Fuldmægtiger.

hvorefter Retten i følge af Parterne begav sig i Marken og opgick Mand det Kan eller Skiftte som Nordtvedts opsidere og Steen Lygre med hinanden følgelig den gaars dagen Protocollen tilførte Contract hafde indgaaed, da Mand først begav sig til det omrørte Skifttes Ness ved det saa kaldede Baadsvand hvilcket befandtes at ligge omtrent i en Syd Væst, hvor først i en berg Nib i et urørlig bierg blev hugget 1 Kros derfra Liige Linnie paa same Ness needsadt 1 Marcke Steen med sine Vidner Forsiunet. Viidere omtrent Liige Linie atter needsadt den anden Marcke Steen {needsadt} i en Houg Steen Houg Kaldet derfra Ligesaa omtrent af same Linje i en Stor Naav i Slette

1761: 99b

Breckcken dens Nordre Ende hugget 1 Kros, strax oven for needsadt 3de Marcke Steen. Atter derfra needsadt 4de Marke steen ved Barbro bæcken. Den 5te Marcke Steen er needsadt j en Houg jmellem Barbro Myrene, og der needen for i et berg hugget Een Kros. Derfra Lige Linnie i en Rund houg i øverste Ende af Barbro Myren needsadt 1 Marcke Steen med sine Vidner. Atter omtrent i Liige Linnie op i øverste Ende af Dalførret j en Houg needsadt 1 Marcke Steen og Endelig paa højeste Sorte Vands Nuden opsadt den 8de og siste Marcke Steen, hvorved 2de Kros i et Berg blev hugget.

Dernæst begiærede Procurator Waage Protocollen tilført at hans Principaler de samtlige Gaarden Nordtvedts opsidere er jmellem sig Self saaleedes \foreenet/ at enhver af dem efter sit brugs Størelse i Nordtvedt, betaler til Steen Lygre udj Processens omckostninger 24 rdlr: og hvorefter hand paa Deres Veigne begiærede det Skeede forliig ved Dom Confirmeret.

Procurator Giøen begiærede Ligesaa den oprettede Contract ved Dom beckræftted.

Derefter blev udj Sagen af den ganske Rett Saaledes Dømt og

Afsagt!

Forestaaende Forliig, som af Steen Lygre og samtlig indbenefnte gaarden Nordtvedts opsidere ved haander baand jnden Retten er indgaaed, bør følgelig Lovens 5te bogs 1te Capituls 1te

og 2 Articul i alle dens ord, Clausuler og Puncter ved Magt at Stande, og Skal dette {fastsadte} \giorde/ Skiel skiftte som ved Rettens Middel er fastsadt, være een fuldkommen Regul og Rettesnor for Itzige og efterckommende Ejere og beboere paa gaarderne Lygre og Nordtvedt. de af Nordtvedts opsidere til Steen Lygre anbudne 24 rdlr:, bør de at betale efter andeel af enhvers brug i Nordtvedt 15 dage eftter denne Doms Lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

Anno 1761 d: 19 Augustj blev Retten udj følgende Aastæds Sags afhandling fra udsettelse fra næstleden 10. og 11te Junj Sadt paa gaarden Hiertnes udj Strandvigs Skibreede og Ous Præstegield beliggende, og betjent med efterskrefne otte Eedsorne af Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juel opnefnte Laug Rettes mænd Nafnlig Brynild og Peder Tomre, Axel og Niels Schielbrigt, Ole Joensen Tuft, Johannes Bouge, Mickel Nedre Hage og Jan Kleppe.
Hvorda for Retten Sisterede sig Procurator Hans Giøen, som producerede Citanternes Hans Vintzensen og Svercke Hansen Hiertnes Deris Skrifttlige Stefnemaal af dato 5 Maj 1761 hvorved Citanterne haver ladet Stefne opsiderne paa Nordtvedt neml: Ole Engelsen, Anders Andersen, Niels Nielsen og Niels Johansen med hans Formynder Anders Nielsen Balleseim, Fordie de paa en ulovl: Maade Sig haver foretaged at fast nagle et Leed eller Grind som {var} \er/ bestaaende udj 1 gamel Rægster Vej Kaldet Jubedals Steegen desligeste Sig samtlig paa Nordtvedt foretaged at Kiøre og drive Citanternes Creature fra Lygres Marck og need om Dybedals Steegen til Hiertnes hiemme Marck. Dernæst at overvære en Lovlig Steenings Forretning, hvorefter {et Skif} Skiel og Skiftte samt Skiftes gierde kand blive opretted. Contra Parterne er og Stefnt Vidner at anhøre, samt processens omckostninger at ansvare og om alt Dom at anhøre. bemelte Stefnemaal blev oplæst.
For Retten fremstillede sig Procurator Hans Waage for de indstefnte 4 Nordtvedts opsidere og de 2de Formyndere for Myntlingerne Niels og Christie Nordtvedt Anders Lille Balleseim og Hans Tvedt, og tilstod paa Deris Veigne at det oplæste Stefnemaal er dennem lovlig forckyndt. Af Contra Parterne var tilstæde beboerne af Nordtvedt, mens forbemelte Formyndere mødte icke. Dernæst producerede Deris {af} \ved/ Ham forfattede Contra Stefnemaal datteret 14 Maj 1761 som blev oplæst.
Procurator Giøen tilstod at det oplæste Contra Stefnemaal er Hans og Svercke Hiertnes lovlig forckyndet.
Parterne fremstillede Deris Vidner med begiær de maatte afhøres, til hvilcken Ende Eedens Forcklaring af Lov bogen dennem blev forelæst med alvorlig Formaning af Dommeren til Sandheds udsigende.
Citanternes Vidner.
1te Vidne Anders Jørgensen Dybeviig Stefnt af begge Parter, gl: noged

1761: 100

over 72 aar fød paa gaarden Rangelstvedt heri Præstegieldet hvor hand har opholdet sig her i dette Kircke Sogn fra den tiid hand kom af Kongens tieniste, Provede: at baade det hand veed Self og af andre har hørt, har Skiftted \jmellem Hiertnes og Nordtvedt/ gaaed fra Goupeskared og jgiennem Storhoug og op til Dybedahls Steegen \eller Leed efter/ {hvor} et \Berg hvori/ Kross er hugget hvor Ende Skiftted er {jme} for gaarderne Femanger Hiertnes og Nordtvedt. hvor da Hiertnes ejendommen bliver paa den Væstre og Nordtvedt paa den Østre Siide. hvilcke Stæder hand ved Aastæderne skal anvise, Mens angaaende Skiftted neden for i Skibeviig nesset veed vidnet jnted om. Vidnet provede og at hand veed Hiertnes har brugt paa den Væstre og Nordtvedt paa den østre Siide af denne Streckning. Contra Citanternes

Fuldmægtig tilspurdte Vidnet om hand ej veed hvem der beitede i Storhougen, dertil Svarede Vidnet at Nordtvedts Mændene beitede i Storhougen mens ej Hiertnes beboere.
2. Vidne Jon Omundsen Grepne gl: 55 aar fød i Tysnes Præstegield, boed paa Hiertnes som huusmand, provede i 5 aar nu 13 aar siden, provede at hvad enten Creaturene paa Hiertnes gick i \Hiertnes/ Storhougen meer end engang da en Koe var kommet udfor og Slog sig ihiel, veed hand icke, Mens den tiid vidste hand beesterne gick der. hafde ej viidere at prove, Mens Stædet vil hand ved Aastædernes begranskning \anviise./
3. Vidne Britta Omunds datter Gripne gamel mod 50 aar fød paa gaarden Gripne i Tysnes Præstegield, provede at have tient paa Hiertnes \7 aar/, nu 25 aar siden hun frafløttede, i den tiid Ræckede 3de beester fra hende en aften førend hun kom til Stølen, hvilcke hun næste Morgen befandt i Dybedahlen, som igiennem det der værende Leed blev hiemkiørt. Vidnet veed og i al den tiid hun tiente paa Hiertnes, hafde hendes \husbond sine/ Creature i Lygre Marck som hand opkiørte i mellem igiennem Dybedahls Leedet, Foraars tiiden hafde hand gield beester op og naar der en Koe blev giel hiemme hafde hand \den/ der op igien og tog en anden Need Ligesom Lejligheden kunde være for ham. hafde ej viidere at prove Mens Stæderne som hun omprovet har, vil hun ved Aastæderne anviise.
4. Vidne Marithe Omunds Datter Gripne gl: 48 aar fød paa Gripne i Tysnes Præstegield, tient paa Hiertnes 4 aar nu 22 aar siden, provede j et og alt med 3de Vidne med tillæg at Foraars tiiden den tiid hun tiente paa Hiertnes, hentede!! (hendte) det sig ofte at gieldbeesterne Mens Melcke Kiørene ickun engang Reckckede op efter en besværlig vej Op efter Kleven i Hiertnes Storhoug, og naar de var opkommet oven for same Houg kom de paa Nordtvedts ejendom, disse beester vare de som var vandt at gaae i Lygres Marck, der Jevnlig blev drevet igiennem Dybedahls Leedet. hafde ej viidere at prove Mens stæderne vil hun anviise ved Aastæderne.
5. Vidne Hans Hansen Servold gl: 26 aar fød paa Bersvog her i Naboelauged, har tient her paa Hiertnes 4 aar omtrent 4 aar siden, har og foregaaende 9 aar tient paa Naboegaarden Hiertager, provede at hand \har/ hørt at Skifted skulle gaae jmellem Hiertnes og Nordtvedt fra Viigen ved Skibe viig nesset opefter Brynen i Nordtvedts Storhoug derfra tvert over Goupeskaar til Hiertnes Storhoug og derfra igien til Dybedals Steegen. Forcklarede og at i den tiid hand tiente paa Hiertnes drev hans Huusbond sine Creature igiennem Dybedahls Steegen til Lygre Marck, jae hand vexlede tit om med same saaleedes at naar hand hafde 1 Koe hiemme som giel drev hand den op i bemelte Lygre Marck, og tog en anden need igien. hafde ej viidere at prove uden at Hiertnes Hæst ofte Reckcket op igiennem Høge Lie Vejen op til Lygre Sæter beite, De omvundne Stæder Lovede hand ved Aastædernes begranskelse at vil anviise. til Slutning forklarede vidnet at hand efter sin Huusbonds ordre Rev Næver i Hiertnes Stoerhoug jae og slog høe der som til Hiertnes beboerne blev hiembragt. Vidnet explicerede sig nu at hand ej veed hvor høit eller lavt det (at?) Skiftted gaar i Nordtvedts og Hiertnes Hougene, Mens det øvrige hand har forcklaret henseende Skiftterne har hand saavel af Hiertnes Mænd som andre hørt skal være saaledes som omvundet er. Paa tilspørgende Svarede Vidnet at Nordtvedts Mænd aldrig den tiid hand tiente paa Hiertnes Jagede eller drev Hiertnes Creaturene i eller fra bemelte Marcker til Lygres Sæter beite.
6. Vidne Peder Mathiesen Aarvig provede jnted til Sagens oplysning hvorpaa hand aflagde Eed.

1761: 100b

7. Vidne Lars Ingebretsen Revne gl: 44 aar fød paa gaarden Revne her i Præstegieldet, tient 4 aar her paa gaarden Hiertnes nu 11 aar siden, provede at de 4 aar hand tiente paa Hiertnes forholdt det sig med Hiertnes Mandens Creature Ligesom forige Vidner har omprovet, Vidnet provede og at det høe som blev Slaaed i Hiertnes Store Houg blev

hiembaared efter same Vej Creaturene Ræcker op nemlig Høj Lie Vejen. Forcklarede og til Slutning at hand ej i bemelte 4 aar hand tiente paa Hiertnes blev hvercken Creaturene Jaged eller drevet af Nordtvedts Mænd, Mens efter at hand fløttede eller Reiste fra Hiertnes, har hand hørt siden Lygres opsidere omtrent 11 aar siden opsadte 1 beje gaard for sin hiemmemarck, at Nordtvedts Mænd har drevet dem need igiennem Dybedahls Leedet. Paa Procurator Waages tilspørgende Svarede vidnet at hand ej veed at Hiertnes Hoppen, naar den kunde Komme igiennem Dybedahls Leed, Kom op til Nordtvedts Marcken Mens naar hun ej kom igiennem kunde det hænde den fandtes i Stoer Hougen.

8. Vidne Ingeborg Ericksdatter Reigsem gamel 36 aar fød paa Dybsland i Strandebarms Præstegield, hvor hun stedse har opholdt sig indtil for 1 aar siden da hun tiente {her} paa {Hiertnes} \Nordtvedt/, provede at næstleden aar mod Slaattens tiid blev hun af {Hans Hiertnes} \.. Nels Nordtvedt hendes huusbond/ en aftens Stund efter at hun hafde Melcket {Hiertnes} \sin huusbonds/ beester{ne} som blev drevet af Nordtvedts hiemmehauge, befalet at Leje Hans Hiertnesses Hæst hiem i \hans/ hauge{n}, jgiennem Dybedahls Leed; da hun og same tiid tilligemed Niels Johansen Nordtvedt Kiørte hun Eendeel af Hiertnes Creature fra eller af bemelte Nordtvedts hiemme Marck, hvor hun saae at Dybedals Leed\s Stocker/ var næglet!! (naglet) fast, Mens same Nægling var saa forfalden at de kunde Kiøre Creaturene igiennem, de lagde samme aften i stæden nogle Stocker i bemelte Leed for at Creaturene ej skulle Komme jgiennem. Den samme aften hørdte hun af Niels Johansen Nordtvedt disse ord: dersom jeg hafde nu med mig øx og Naver Skulle jeg nagle \det/ saa fast at Hiertnes beester ej skulle kom!! (komme) der jgiennem, hafde ej viidere at prove, mens Svarede paa Contra Citanternes Fuldmægtiges tilspørgende: at hun Malckede beesterne i Hiertnes Stoer hougen om Morgenen naar de var i Dybedahlen. Stæderne vil hun ved Aastædernes begranskning anviise.

9. Ole Ydahl gamel 49 aar fød paa Ydahl hvor hand sig har opholdt al sin tiid, provede at næstleden Aars Foraar kom vidnet samt Hans Kleppe Sønden fra med en Slagter Jægt, hvilket Fæe de agtede at ville drive jgiennem Dybedahls Leed hvor er en almindelig Rægte Vej som var \tilforn/ forsyned i Stæden for et ordentlig Leed med en Grind, ved anckomsten der forefandt hand i Stæden \for/ før omprovede Grind, var lagt nogle Stockcker paa tvers som var naglede fast, og som de ingen anden stæds kunde komme frem med sine beester, banckede hand næglingen løs og drev beesterne fort!! (bort). Og da hand hafde lagt {Leed} Stockerne som de tilforn laae, sammen naglet, fornam hand et hans beest af et andet var tilføjed Skade, som hand siden Mistede. hafde ej viidere at prove. Provede paa tilspørgende at hand ej veed \hvem/ som har vedligeholdet bemelte Grind.

10. Vidne Hans Kleppe 36 aar gl: fød paa Kleppe her i Præstegieldet hvor hand har opholdt sig al sin tiid, provede at have været med Ole Ydahl den omprovede tiid, derfor falt hand!! (hans) Vidnes byrd udi et og alt med hvad forbemelte 9. vidne har omprovet.

11. Vidne Britta Hans Datter gl: 33 Aar Fød paa Lie i Tysnes Præstegield tient her paa Hiertnes, hvor hun endnu er 2 ½ aar provede at næstleden aar ved Mid Sommers tiid, Saae hun at Dybedahls Leedet var fast nejglet, som tilforn var aabet saaledes at der var en Grind, hvilcken kunde op \og igien/lades, naar Mand vilde. Provede ellers at det 1te Aar hun tiente her blev ej beesterne af Nordtvedts Mænd Jaged af Lygre Marck, Mens saavel næstleden som jndeværende Aar er hende beckynt!! (bekjent)

1761: 101

at Nordtvedts Mænd har foretaged sig at Jage og drive de Creature Hendes {Mænd} huusbond har haft i Lygre Marck derfra igiennem Dybedahls Leedet og need i Hiertnes hiemmehauge. Forcklarede og at næstleden Aar den same dag Creaturene blev opsadt i Lygre Marck; var de drevet tilbage førend hun Melckede om aftenen, Mens hvem dem hafde need drevet {vidnet}

veed Vidnet icke. Forgangen Aar hørdte hun at Niels Johansen Nordtvedt \Sagde/ at de paa Hiertnes hafde opjaged i Lygre Marck en Stud jgiennem Dybedals Leed, som vidnet Viste var fast naglet, som hun nægtede ej var af nogen opleedet, siden hun viste at hvad Creature som i bemelte Marck var opsadt, blev drevet af Hiertnes beboere jgiennem Marcken op efter den saa Kaldede Hiertnes Stoer houg. Provede til Slutning at den omrørte Stud ej var hvercken Hiertnes Manden tilhørende ej eller af dem paa siste ben:te Stæd opkiørt, Mens Studen var Alf Skaar tilhørende, som uden dens ejers viidende var kommet op i Marcken. Angaaende de beester hendes huusbond har haft i Lygre Marck, provede vidnet at de har omskifted saaleedes at naar en Koe {har} er blevet gieldet hiemme har de opsadt den i bemelte Lygre Marck og taget andre need igien. Det første aar hun tiente her hørdte hun at Femangers hoppen brød en gar, Mens som hun ej viste hvor Dybedals garen eller Leedet var, kunde ej siiges noged derom, siden den tiid hun hørdte hun!! af Nordtvedts Mænd at besagde hoppe hafde brødt need Dybedahls Leedet.

12. Vidne Britta Peders Datter gl: 22 aar fød paa gaarden Berje i Luchsand i Tysnes Præstegield, tient paa Hiertnes hvor hun endnu er 5 aar, provede i et og alt som forige 11te Vidne uden forandring henseende Beited i Lygre Marck samt omvexlingen med Creaturene og drivingen af Nordtvedts Mænd, Mens henseende den af næst forige Vidne omvundne Stud og hoppe veed hun jnted om. Forcklarede ellers paa Citanternes tilspørgende at Niels Johansen Nordtvedt samt Ole Nordtvedts Søn Ole Olsen sagde til vidnet at efter {de} \vidnet/ forgangen aar tillige med fleere hafde opkiørt Hiertnes Creaturene i Lygre Marck paa et Stæd Enesbrechen kaldet, Sagde de at ville Kiøre dem sc: Creaturene need jgien.

13. Vidne Samson Olsen Waagen gl: 63 aar fød paa Nedre Hage her i Sognet, Provede at have tient hos Hans Hiertnes 3 aar nu 33 aar siden, i den tiid hand tiente her slog Deponenten gres i den saackaldede Hiertnes Stor Houg, som blev hiembaared til Hiertnes efter Høje Lie Vejen. Angaaende Creaturene som Hiertnes Manden hafde den tiid i Lygre Marck var det henseende omvexlingen dermed ligesom de forige vidner har omprovet, og blev de ej af Nordtvedts Mænd enten Jagen eller drevet derfra. til Slutning sagde Vidnet at den tiid hand tiente her var der Leed i Dybedahls Steegen. Lovede ved Aastæderne at anviise de omvundne Stæder.

Contra Citanternes Vidner

1te Vidne Morten Gitlesen Korsnes gl: omtrent 73 aar har haft til ægte Contra Parten Niels Nielsen Nordtevdts Moder, fød her i Præstegieldet og boed paa gaarden Nordtvedt 40 Aar, hvorfra hand frafløttede for 11 aar siden, Provede at Skifted jmellem Hiertnes og Nordtvedt gaar fra \Schibevignesset/ i Hiertnes vaagen op i Goupescharet i Hiertnes Stor Hougen, derfra i Dybedahls Leed hvor Een Kros i et berg er Staaende, og Ende Skifted er for gaarderne Hiertnes, Femanger og Nordtvedt. i al hans brugs tiid hafde Hiertnes Manden sine \gield/ beester i Lygre Marck, hvilcke hand saaleedes omskiftede at naar en Koe blev giel hieme hafde hand den op i besagde Marck og tog andre Need igien, hvorpaa Nordtvedts Mænd ingen ancke hafde til Hiertness Manden, mens var alle tiider derom Venner, berørte Creature blev ej nogen sinde drevet eller jaged der fra, Ligesom og at beesterne blev drevet igiennem Dybedals Leedet, som egentlig var en Grind, hvilcken kunde op og igien luckes naar Mand vilde, Vidnet lagde dette til at Hiertnes Manden aldrig beitede med sine Creature i Hiertnes Stoer hougen, Mens alleene med Smalerne. Veed inted om Hiertnes Manden Slog Gres i bemelte Hiertneshougen Mens veed at beited for Hiertnes Manden var i Lygre Marck fra Vaar til Høst. hafde ej viidere at prove, Mens ved Aastædernes begranskning vil hand anviise de omvundne Stæder.

2. Vidne Hans Ericksen Korsnes gl: 43 aar fød paa Øvre Hammerhoug i Tysnes Præstegield, har tient paa Nordtvedt i 9 aar

nu 14 aar siden hand Reiste derfra, provede at hand i den tiid hørte at Skifted var jmellem Hiertnes og Nordtvedt fra Goupe Skar til Dybedahls Steegen, hvilcke Stæder hand ved Aastæderne Vil anviise, hørdte same tid tillige at Skifted Skulle gaae fra Skibeviig nesset i Hiertnesvaagen. Angaaende Hiertnes gield beester med meere provede dette vidne som næst forige uden forandring, med tilleg at da hand en gang i forige vidnets brugs tiid hafde hugget op i Hiertnes hougen ligesom det hellede til væstre Siide af same Houg Sagde Hans Hiertnes til Vidnet, du har gaaed mig noged for nær nu. Vidnet forcklarede og at have den samme tiid seed Hiertnes Faar og Smaler noged oven for bemelte Houg. Lovede ved Aastædernes begranskelse at vil anviise de omvundne Stæder.

3. Vidne Fartein Baggesen Brottet gammel 44 aar fød paa Waagen her i Præstegieldet, har nogen tiid været som Leje Mand til arbeide paa Nordtvedt, Provede at hanem blev Sagt at Skiftted jmellem Hiertnes og Nordtvedt gick fra Goupeschaar i Hiertnes \hougen/ til Dybedahls Steegen hvor et Kors er hugget, hvilcke Stæder hand ved Aastædernes begranskning vil anviise, Angaaende de Gield beester Hiertnes Manden hafde i Lygre Marck, Provede dette Vidne som forige, og at same ej blev Jaged eller dreved saavelsom at det ej skeede udf!! (udaf?) Nordtvedts Mændene.

4. Vidne Karj Johans Datter Wattedahl Siger sig at være over 70 aar gl: fød paa gaarden Nordtvedt her i Præstegieldet hvorfra hun blev gifted til Solem da hun var 26 Aar gammel, provede at Skifted gaar fra Goupeschaar til Hiertnes Stoerhougen hvor Nordtvedt skal eje paa begge siider hvilcke Stæder hun ved Aastæderne vil anviise. i hendes Barns tiid hafde Hiertnes Manden sine Melcke beester i Lygre Marcken i Sætre beited tilligemed Støels Huuset, som af Nordtvedts Mænd blev nedrevet og Kiørene tilbage Kiørt. derpaa blev et nyt Sels huus af Hiertnes Mænd opbygt som ligeleedes blev ned revet.

Hoved Citanternes Fuldmægtig Procurator Giøen gav Retten tilkjende at dette siste Vidne er udj første og tredie Leed beslægted til Contra Parten Niels Johansen Nordtvedt Thi som hendes Forcklaring er saa Qvackelagtig og Reent galt saa det Synes at hun enten gaar i Barndommen eller og er Vejledet til saadan utidig forcklaring, saa paastod Comparenten at hendes aflagde forcklaring ej af Retten bør ansees, langt mindre til Eed at antages.

Contra Citanternes Fuldmægtig sagde at Vidnet er aldeles icke beslægted til de 3de opsidere Niels Nielsen, Ole Engelsen og Anders Andersen, og i særdeeleshed ville hand give Retten til kjende at det er Niels Nielsens Skouge Part som vidnet har provet, derfor paastaar hand at vidnets forcklaring maae stande ved Magt for saavidt Skougens Streckning henseende det omprovede Skiftte, hvornæst hand vil afvarte Rettens biefald.

Giøen Reffererede sig til sin forige paastand, dog med dette tilleg at enten vidnet er beslægted til den Eene eller til den anden af Nordtvedts beboere, Saa er dog Sagen dem alle liige paagieldende, udj det øvrige vedblev hand som før sin forige paastand.

Procurator \Waage/ Reffererede sig til sin forige paastand;

Parterne tilstod at sist bemelte Vidne er Niels Johansen Nordtvedts Faders Moster.

5. Vidne Siur Ericksen Giersem gamel 46 Aar fød paa Øvre Hammerhoug, tient paa Nordtvedt 2 aar nu 19 aar siden, provede i henseende til Skiel Skiftted som Contra Citanternes 3de Vidne Ligesaa henseende Gield beesterne i Lygre Marck, hvilcke vidnet ej veed, blev i de besagde 2 aar hvercken drevet eller Jaget fra bemelte Marck. henseende gangen igiennem Dybedahls Leed og omvexlingen med Creaturene, Faldt dette vidnes forcklaring ligesom de forige uden forandring.

6. Vidne Karj Svends datter Hage gl: 45 aar fød paa gaarden Øvre Waage her i Sognet, tient paa gaarden Nordtvedt 15 Aar nu 12 aar siden og i sine Spæde og unge aar været til opforstring hos Hans Hiertness 1 aar provede: at hun ej er viidende

Noged om Skiel og Skiftted jmellem gaarderne Hiertnes og Nordtvedt. Mens Forcklarede at i den tiid hun tiente paa Nordtvedt, blev Creaturene af hende og de andre Piger Melcket i Hiertnes Stor houg, naar same hafde gaaed om Natten der paa grensserne. Hiertnes Mandens Smaler gick og undertiiden j bemelte Houg. Angaaende de Gield beester Hiertnes Manden hafde i Lygre Marck falt dette vidnes forcklaring som de forige uden forandring. Lovede j Morgen at vil ved Aastædernes begranskelse anviise det omvundne Stæd. Sagde til Slutning at i Dybedahls Steegen var i hendes tiid Leed eller Grind.

Parternes Fuldmægtiger Declarerede at deris Principaler hafde ej fleere Vidner at føre.

Procurator Giøen Lod tilføre at som hand Paa sine Principalers veigne ej hafde fleere vidner at føre, som kunde giøre nermere forcklaring, end som skeed er, Saa fandt hand fornøden at i Rette legge en Act og Dom forretted af Sal: Sorenskriver Heiberg d: 3 Julj 1699, hvorudj findes paa pagina 3 om Skiftterne jmellem Hiertnes og Nordtvedt \af/ hvilcken Doms Act hand begiærede oplæst og denne Act indført saa vidt insigneret er. hvilcket og blev for Retten oplæst. dernæst i Rettelagde bemelte Giøen en af ham og Mænd følgelig Hr: Kammer Raad og Foged Heibergs ordre d: 27 Julj 1740 effectuerede Forretning angaaende Skiftted jmellem Nordtvedt og Hiertnes med meere Forretningen ommelder, hvilcken efter Giøens forlangende blev oplæst.

Contra Citanternes Fuldmægtig Procurator Hans Waage producerede et Document af 1582 d: 20 October Ligesaa et dito af 1601. {hvilcke} den Anden Søndag {i Faste} \eftter Trinitatis/, hvilcke efter hans forlangende for Retten blev oplæst.

Eragted

Som det Leed langt ud paa aftenen, bliver Retten til j Morgen ophævet, da Parterne med Deris Fuldmægtiger haver at Sistere sig \her/ Klocken 6 Slet for Middag.

Anden Dagen d: 20 Augustj blev Retten atter Sadt paa forbemelte gaard Hiertnes og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett i alle Parters og Deris Fuldmægtigers overværelse.

Hvorefter Retten begav sig fra gaarden i følge med Vidnerne og alle andre vedkommende, da Mand først opgick til det omvundne Stæd Dybedals Steeg, hvor efter Vidners udsigende er Ende Skiftte for de 3de gaarder Hiertnes, Nordtvedt og Femanger, der befandtes at være hugget i et uRørlig Bierg et Kros Samme stæds blev os anviist af Vidnerne som har provet om det der værende Leed eller Grind, hvilcket nu og saaleedes befandtes, Mens hvor næstleeden aar var oplagt saadanne Stocker {pa} tvers over {saa} tilnaglet at inted Creatur{e} kunde komme der igiennem, strax der oven for blev os af Vidnet Britta Hans datter anviist et Lidet Gierde, hvilcket hun sagde Ligesaa næstl: aar var tilnaglet, igiennem same kunde efter hendes udsigende gaae et bæst efter et andet need til Hiertnes Marck, der fra opgick Mand Viidere de omprovede Stæder til Goupeschaar og need til Hiertnesvogen til det derværende og af Vidnerne omvundne Schibevigness som {ligger} {\Ræger(?)/} omtrent i øst, hvori et berg nær ved Søen blev hugget et Kros. derfra bliver Hiertnes Ejendom {op bliver} \paa vænstre haand/ op efter Field Egget eller Brynen paa \Nore {østre væstre}/ {østre Siide} og Nordtvedt paa \højre haand og Søre/ Siide {he} til Goupeschar, {hvor} opefter denne Field Eg blev {et} paa et Stæd Villum Skaaren kaldet i et urørlig berg hugget et Kros. derfra i en bergs Naav i Lile (Lier?) Nuden atter hugget et Kros, Viidere i et Berg {neden} Sør af Goupeschar hugget et dito Kros. {I Go} I Højeste Goupeschar blev hugget et Kros. hvorfra Skifted gaar til den saa Kaldede Hiertnes Storhoug omtrent i Nord Ost, i hvilken hougs Syd væstre Ende blev i et berg hugget 1 Kros. derfra Liige Linne i {bem} højeste dito needsadt 1 Marcke Steen med sine Vidner. Viidere i et Berg Klevs berget Kaldet hugget 1 Kros. derfra i Liige Linnie i en Liiden houg blincket i 2de Furre træer. Strax neden for needsadt 1 Marcke Steen med sine Vidner hvori 2de Fuerer blev bleckcket. derfra {bliv} gaar Streckningen i Dybedals Steegen eller Leed noged meer til Nord.

Samtlige Vidner som i denne Sag haver provet og siden ved Aastæderne giort anviisning, undtagen Karj Wattedahl, Karj Hage og Morten Korsnes, hvilcken siste ej ved Aastæderne var nærværende, nu var absente, aflagde samtlig Deris Corporlige Eed.

Derefter blev Parterne jnden Retten ved haander baand saaleedes ForEenede: at det i dag af Retten fast sadte

1761: 102b

Skiel Skiftte Skal ved Magt Stande, hvorved gaarden Hiertnesses ejendom bliver paa den vænstre haand fra Schibevig nesset i Hiertnessvaagen til Dybedahls Leed og Nordtvedt paa den højre haand af same, og Skal Skougen paa begge Sider af bemelte Marcker tilhøre enhver hvor de haver Deris Fæe beite. Ligesaa skal de oprette jmellem hinanden Skifttes gaard, hvilcken skal tage sin begyndelse fra det Bierg i øverste Goupe scharet, hvor i dag er hugget et Kors, og gaar derfra efter Skiftterne som fast sadt er til Dybedahls Leed dog skal same Skifttes gaard oven for bemelte Goupe Skar gierdes (gierdis) saa langt ind paa Hiertnesses ejendomb at Nordtvedts opsidere kand have frie Rægste Vej for Deris Creature til sine Marcker. Hiertnes opsideres gield beester som havnes i Lygre og Nordtvedts Fælles Sætter Marck, hvilcke ej maae overgaae 16 i tallet, skal og af Nordtvedts Mænd hverken Jages eller drives af bemelte Marck, ej heller skal Hiertnesses beboere være formeent frie passage, Vaar, Sommer og Høst med bemelte Creature jgiennem Nordtvedts Marcker op og hiem, Ligesom Creaturene kand blive gield til. Sluttelig er og aftalt at de skal vogte deris Creature og Smaler, Giederne undtagen, fra at Komme paa hinandens ejendomme saavel j udmarcken som Bøen, og om jmod forhaabning samme skulle indtreffe, da skal den eller de det først foreckommer, Strax give den uafviidende derom bud, som derefter skal drive Creaturene og Smalerne paa sin egen ejendomb, og skal enhver være pligtig i alle tilfælde at hegne sine beester paa egne Marcker. Skifttes gaarden som bliver opretted, gierder og ved lige holder Hiertnes og Nordtvedts opsiidere hver den halve deel. Til de beckostninger som paa denne Process er medgaaed betaler Nordtvedts opsidere til Hans og Sverche Hiertnes 20 rdlr:

Derefter begiærede Citanternes Fuldmægtig forestaaende Contract ved Rettens Dom Confirmeret, Ligesom og de accorderede 20 rdlr: udj Processens omckostninger fastsadt hvormeged enhver af Contra Parterne af same bør udreede.

Af den ganske Rett blev udj Sagen saaledes Kiendt Dømt af!! (og)

Afsagt!

Dette af Parterne inden en Siddende Rett ved haander baand indgangne Foreening bør følgelig Lovens 5 bogs 1 Capitul 1 og 2 Articul udj alle dens ord Clausuler og Puncter ved Magt at Stande, Ligesom og at \det/ af Retten opgangne og fast sadte Marcke Skiel skal være og blive en fuldkommen Regul og Rette Snor baade for nu værende og efter kommende ejere og beboere af gaarderne Hiertnes og Nordtvedt saa længe bemelte gaarder er til. Angaaende Processens omckostninger de andbudne 20 rdlr:, da siden Niels Johansen Nordtvedt har for det mæste været aarsag til denne Sags anlæg ved at tilnagle det omvundne Dybedahls Leed, Saa tilfindes hand ej alleene af den aarsage Mens end og til erindring \ej/ at foretage sig en anden gang saadan Lovstridig omgang, af bemelte Penge at betale 6 rdlr: og de 3de andre opsidere paa Nordtvedt sc: Ole Engelsen, Anders Andersen og Niels Nielsen hver 4 rd: 4 Mrk: til Hans og Sverche Hiertnes. Det paadømte udredes og eftterckommes 15 dage eftter denne Doms lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

Anno 1761 d: 11te Septembris blev Retten udj følgende Aastæds Sags afhandling Sadt paa Enge Præstegaard udj Etne Skibreede og Præstegield beliggende og betjent med efterskrefne otte af Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juel opnefnte otte Eedsorne Laug Rettes mænd

Nafnl: Joen Hansen Steene, Niels Siursen ibm:, Lars Torbiørnsen Østrim, Peder Knudsen ibm:, Torger Dynniebache, Ingemon Engelsgierd, Ingebrigt Osnes, og Niels ibm: Overværende i Retten Ole Thorsen Giere som af Stædets Foged Constitueret Lænsmand i denne Sag siden Lænsmanden Johanes Fittie derj er impliceret som i Rette lagde den {af} ham af Velbemelte Hr: Fogden tillagde ordre datteret (ope rum) som blev oplæst.

For Retten fremckom Sogne Præsten Velædle og Velærværdige Hr: Hegelund, som til kjende gav at hand til denne tiid og Stæd med Skrifttlig Stefnemaal, haver ladet indstefne Bondemanden Ole Sille fordie at hand aar eftter andet har ind gaaed at Slage høe paa Enge Præstegaards ejendeele over de gam-

1761: 103

le Skifter og ejendeele, derom at anhøre vidner, sampt taale Dom til det Slagne høes Verdies tilbagelseverelse!! (tilbageleverelse) samt processens omckostnings erstattelse med det viidere efter Stefne maalets Formeld, Ligesaa er Lænsmanden Johannes Fittie ved same Stefnemaal jndkaldet som ejer for den part bemelte Ole Sille i ermelte gaard Sille bruger til Vedermehle indstefnt for saavidt Sagen hannem kand paagielde. Det i Rettelagde Stefnemaal som datteret 27 Aug: 1761 blev for Retten oplæst.

Den indstefnte Ole Tollefsen Silde mødte for Retten og tilstod det Oplæste Stefnemaals lovlige forckyndelse.

Ligesaa indfandt sig for Retten Lænsmanden Johanes Fittie som vedtog det oplæste Stefnemaals Lovlige forckyndelse og dereftter Declarerede at hand ej har vist sin Lejlending Ole Silde hvor Skiftterne til ejendomen i Sille og Præstegaarden er gaaende, Men er fornøjed med hvad de indstefnte vidner des angaaende kand forklare.

Ole Sille dereftter \Declarerede/ at hand ej i Sagen haver Stefnt Contra, Men som hand den \siste/ dag {til Stefnemaalet} \tiden/ var ude, blev først Stefnt.

Citanten Velærværdige Hr: Hegelund begiærede sine Vidner fremckaldet til Examen, og eftter at Eedens forcklaring af Lov bogen dennem \var/ forelæst med Alvorlig Formaning til Sandheds udsigende giorde følgende Forcklaring.

{1te Vidne}

1ste Vidne Erick Abelsen Indbioe 48 aar gl: Fød her paa Enge Præstegaard, og opholdt sig j Etne Præstegield alt indtil for 10 Aar siden, provede at hand for 10 aar siden fløttede for!! (fra) gaarden Sille, hvor han som Raads mand for Lænsmanden Johannes Fittie brugte den part udj ermelte Sille som nu jndstefnte Ole Sille bruger udj foregaaende 9 aar; i hvilcken tiid Deponenten af Mathis Hansen Østereide af Øhlens Sogn der beboede ermelte gaardepart i Sille, ved dens antagelse blev viist at Skiftted jmellem Enge Præstegaard og bemelte brug i Sille gaar fra Leerdahls Siglet kaldet og omtrent liige Linnie \fra Stue til anden/ Ind i Præste hougene til en Aske Stue, hvor Erick Silles ejendom modtager, hvilcket Skiftte hand ved Aastædernes begranskelse lovede at ville anviise Retten, Declarerede derhos at de 9 aar hand brugte bemelte Part i Sille, blev ej af ham overslaged det anviiste Skiftte, af bemelte Mathis Dueberg der som melt beboede eller Styrte bemelte brug i Sille foregaaende 28 Aar.

2. Vidne Jacob Tesdahl Siger sig at være omtrent 40 Aar gl: fød paa gaarden Tesdahl her i Præstegieldet provede at hand har beboed {g} det brug i gaarden Sille {2 aar siden for 2 aar siden} 2 aar nu 10 aar siden, da hand blev anviist af sin Formand Erick Abelsen som 1te vidne, Skiftterne {hvil} jmellem Enge Præstegaard og hans besagde brug i Sille, som er Ligeleedes som bem:te Erick Abelsen har omprovet, hvor om vidnet ej nogen tiid omslog, hvilcket Vidnet ved Aastædernes begranskelse lovede at ville anviise.

3. Vidne Jon Ericksen gl: 56 aar Fød paa Echenes heri Præstegieldet, boed som Huusmand under Enge Præstegaard 16 aar, Provede, at hand for 30 aar siden tienten!! (tiente) 2 aar som dreng her paa Præstegaarden, {da var} hos Sogne Præsten Hr: Jan Korn, udj hvilcken tiid,

hand henseende sin ungdom ej viiste Skiftterne jmellem Enge Præstegaard og den part i Sille som Ole Tollefsen nu paaboer, mens fra den tiid hand som huusmand har boed under Præstegaarden, har {bemelte sk} Deponenten tilligemed andre af bemelte Præstegaards tienere efter anviisning slaget græs {til} fra Lerdahls Siglet ind eftter Præstehougene i en aske Stue hvor Præstegaardens ejendom tilligemed Erick Silles brugende Part saavelsom Ole Silles Anstøder hafde ej videre at prove, Mens Declarerede at vil ved Aastædernes begranskelse giøre anviisning hvor det angivne Skiftte er.

4. Vidne Hans Joensen 33 aar gl: fød paa gaarden {Enge Pr} Giere heri Præstegieldet, provede at have tient hos forige Sogne præst Sal: Hr: Althan, {og} i 8 aar og itzige Sogne Præst nu værende Citanten Hr: Hegelund 2 aar nu 4 aar siden udj hvilcken tiid Skiftterne jmellem bemelte Præstegaard

1761: 103b

og det brug i Sille som indstefnte Ole Sille paaboer blev vidnet anvist at Skiftterne gick fra Leerdahls Seglet ind efter Præste hougene Stue fra Stue omtrent i Liige Linie \til ende Skiftted som forige vidner har forklaret/, hvilcket alt vidnet \lovede/ ved Aastædernes begranskelse Retten \at/ vil anviise. Declarerede ydermere at Skiftted gaar som forige vidner har omprovet.

5. Vidne Karj Niels datter Kamboe gl: 36 aar gl: fød paa gaarden Osnes her i Etne Præstegieldet, provede at have tient hos sin Svoger 1te Vidne Erick Abelsen Indbioe den tiid hand brugte den part i Sille som nu indstefnte Ole Sille bruger, udj 8 aar nu 10 aar siden, i den tiid blev ej af Erick Bioe overslaget det Skiftte hand saavelsom de forige vidner har omprovet, sc: neden for Lerdahl Siglet kaldet.

6. Vidne Hans Jørgen Althan gl: 49 Aar Søn til forige Sogne Præst Hr: Althan, Provede det hand for omtrent nogle dage forjnden Stefning i denne Sag indgick, blev Deponenten af Sogne Præsten Citanten Hr: Hegelund begiært at gaae til Ole Sille at tilspørge ham om hand vedstoed at have Slaged det høe eller græs som var aavircket paa bemelte Hr: Hegelunds Præstegaards ejendoms Enge bøe \som nu paastefnt er/, hvortil den indstefnte Ole Sille Svarede vidnet at hand har benøtted sig af en Leje Mand eller Slaatte Karl til at indhøste eller afslaae den Marck eller Stæd hvor om nu tvistes, hvilcken Ole Sille Declarerede at have efter anviisning slaged, Ligesom hannem af Mathis Dueberg var anviist. Ligeleedes provede vidnet at hand næstleden Aar efter Hr: Hegelunds forlangende tilligemed Erick Sille blev begiært at eftersee det {Slaatt} indgreb Ole Sille hafde giort Citanten paa hans Enge land, hvor de befandt at der af Ole Sille Sille!! var om bemelte Skiftte som forhen af de førdte vidner er omprovet, paa en deel Stæder Slaged til 2 og Eendeel 3 Favner Længde jae og paa endeel Stæder Mindre, mens eftter hvad de kunde Skiønne blev samme af dem Considereret preter propter over alt til 2de Favner Længde som Citanten af Ole Sille var over Skiftterne fornærmet. Endelig forcklarede vidnet at for 5 aar siden blev {af} hand af Velbemelt Hr: Hegelund forlanged at tilspørge Ole Sille hvorfor hand hafde {fire} indgaaed paa Præstegaardens Engeland og Slaged høe eller gres {paa} Citanten til fornermelse, da hand sc: Ole Sille sagde maaeskee at der kand være overgaaed den Streckning som hand af Vidnet Hans Joensen var forevist, hvilcket hand lovede at ville Rette som vidnet tillige har hørt blev eftterkommet af Ole Sille ved at tilbage levere Citanten det slagne høe.

De 2de Vidner Joen Ericksen og Hans Joensen som forhen har givet sin forcklaring i Sagen, provede at have jndeværende aar efter Hr: Hegelunds forlangende væred i følge med sit bemelte 6. Vidne Hans Jørgen Althan same tiid hand har omprovet, angaaende {af} det \af/ Ole Sille paa Præstegaardens Engebøe jndeværende aar slagne Høe, og derfor i et og alt des angaaende provede som bemelte vidne uden forandring.

7. Vidne Erick Sille siger sig at være 49 aar gl: provede at hand næstleden Aar af Hr: Hegelund blev begiært tilligemed Hans Jørgen Althand at efttersee den Slaatte som af Ole Sille var giort ind paa Enge Præstegaards Enge bøe, da hand befandt same ligesom bemelte Hans Althan har forcklared, og hvorfor hand provede i et og alt provede som bemelte vidne uden forandring.

8. Vidne Daniel Torbiørnsen gl: 34 aar fød paa gaarden Lindvold i Søvde Skibrede og Christiansands Stiftt tient her i Præstegieldet fra sit alders 23 aar, provede at for 5 aar siden, da Hr: Hegelund fandt sig fornermed

1761: 104

ved den {da} af Ole Sille skeede Slaatte paa Enge Præstegaards Enge bøe, blev bemelte Ole Sille derfor af Velbem:te Hr: Hegelund tiltalt, hvor udj hand fandt sig og tilbage leverede same høe eller gres til Præsten med 2de Saatter Høe, {Hr:}

Det samme tilstod og vidnet Jon Ericksen som forhen i denne Sag har aflagt sin Forcklaring, uden nogen forandring.

Citanten Declarerede at hand holdt unødig at føre fleere vidner, saa som hand veed at alt hvad paaancket er blevet afbevist.

eftter Hr: Hegelunds forlangende blev Mathias Dueberg som af Ole Sille til denne tiid uden Stefnemaal begiær at møde, tilspurdt, om hand jnden Retten nu vilde giøre forcklaring om hvorledes hand har anvist Skiftterne mellem Ole Silles brug og Enge Præstegaard, hvortil hand svarede at hand aldeeles ej har anviist \Ole Sille/ Skiftted anderledes end som de indstefnte vidner har forcklaret.

Ole Sille Reserverede sin vedbørlige ancke til bemelte Mathias Roe!! til vedbørlig tiid og Stæd. Declarerede dernæst at hand tilbage leverede for 5 aar siden til Sogne Præsten Hr: Hegelund de af vidnerne omvundne 2 Saatter høe, de efterfølgende aar har hand slaged anderledes end bemelte aar skeede, {som} hvilcket hand begreb saaledes skulle være, tilstod derpaa at hand har jndeværende aar giort den paastefnte Slaatte jnd paa Præste gaardens Engebøe.

Eragted!

Som det Leed Langt ud paa aftenen, blev Retten til j Morgen ophævet.

Dagen næst eftter den 12te Septembris blev Retten atter Sadt paa bemelte Enge Præstegaard og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett, i alle vedkomende Parters nærværelse undtagen Lænsmanden Johanes Fittie ej var tilstæde.

Derefter begav Retten sig i følge af Parterne til de omtvistede aastæder, og Eftter anviisning af vidnerne begynt {ved den} at opgaae samme fra den {saa} af vidnerne omvundne Leerdahls Seiglet, hvor blev needsadt 1 Marckesteen, hvorfra Skiftted gaar Lige ind efter Præste hougene til en Aske Stue hvor vidnerne har omprovet at være Ende Skiftted jmellem Enge Præstegaard og den Part i Sille som Ole Tollefsen paaboer. I samme Streckning blev omtrent i Liige Linnie needsadt 7 Marcke Steene med sine Vidner forsyned, desuden og samme stæds i et der staaende Hegge træe blev hugget et Kros, og derfra noged lenger ind i \Præstehougene i/ et Aske træe atter hugget et Kros. ved for ommelte Ende Skiftte den omvundne Aske Stue blev needsadt 9de og siste Marcke steen Ligeledes med Vidner forsynet. Retten befandt og at der var ved bemelte Skiftes begyndelse i Leerdahls Siglet Slaged ind paa Præstegaardens ejendom af Ole Sille i bredde 5 Favner og i Længde ind derfra 6 Favner, noged derefter var Slaged ind paa bemelte ejendom 2 Favner, og op i Præstehougen var Skiftted Slaged Liige dog mod Ende Skiftted befandtes paa et Stæd at være {ind} Slaged ind paa Præstegaardens Enge bøe i bredde 1 Favn og i Længde henjmod 2de dito. Ole Sille som nærværende tilstod at den {skeede} \giorde/ Slaatte er skeed af ham i den tanke og

Meening at Skiftted, der skulle være jmellem Præstegaarden og hans brug, det Slagne høe blev Taxeret til Omtrent 1 eller 1 ½ Læs.

Dereftter aflagde samtlige vidner paa Deris provning deris Corporlige Eed med opragte Fingre.

Citanten Velærværdige Hr: Hegelund hafde ej viidere udj Sagen at erjndre uden at hand begiærede ved Rettens Dom Confirmeret det fastsadte Skiel og Skiftte Imellem Enge Præstegaard og den Part eller brug i Sille som Ole Tollefsen bruger og beboer, Ligesom og at bemelte Ole Sille ved Dom maatte vorde tilfunden {fordie at hand} og anseed fordie at hand urettelig haver som skeed er, villet tilegne sig \af/ Præstegaardens ejendomme som Kongens gods,

Dernæst blev udj denne Sag af den ganske Rett Saaledes Dømt og

Afsagt.

De needsadte 9 Marcke Steene skal efter de førdte vidner hereftter være en Regul og Rette Snor jmellem Enge Præstegaard og Gaarden Sille Saaledes at Enge Præstegaard skal ejendomlig tilhøre alt det som findes Østen og Sille det som findes Væsten for bemælte Marcke Steene, da det og er befundet at Ole Sille Merckelig har overskridet Retsindigheds pligter ved at tilføje sin Naboe Mand aabenbare uRett, i det hand har Slaaed en temmelig andeel gres Citanten som Beneficiarius af Præstegaardens tilhørende, Saa bør og skal

1761: 104b

Hand til erjndring at hand sig icke paa saa grov Maade ofterer maae forsee, udj Skadegield, Land Namb og processens omkostninger, betale Citanten Sogne Præsten {Velærværdige} Hr: Hegelund 20 rdlr: Det paadømte udreedes og eftterkommes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under viidere adferd eftter Loven.

Anno 1761 d: 17de Septembris blev Retten udj følgende Aastæds Sags afhandling Sadt paa gaarden Indre Matre udj Schonevigs Skibreede og Præstegield beliggende, hvoraf den halvedeel er Rosendahls og den anden halve deel Self ejer gods, og betient af eftterskrefne otte Eedsorne af Stædets Foged udnefnte otte Eedsorne Laug Rettes mænd, Nafnlig Johanes Indre Tungesvig, Mons Schaalnes, Torbiørn Mortvedt, Niels Tarildsøen, Peder Lechnes, Ole Løvigen, Ole Flesche og Baar Axland. Overværende i Retten Skibredets Lænsmand Christopher Gielmervig som Laug Retted med sig til Stædet bragte.

For Retten fremstillede sig Procurator Hans Waage som tilkjendegav, at hand møder paa Rosendahls Herskabs Fuldmægtig Sr: Søren Elkiers saavelsom Bonde Manden og Self ejeren Tjeran Joensen Indre Matre Deris Veigne \som begge Self for Retten mødte/ der til denne tiid og Stæd ved Skrifttlig Stefnemaal haver ladet indkalde Mons Jensen og hans Søn Jens Monsen Opstvedt en for begge og begge for een fordie at de vil eigne sig et Støcke Skoug hvorj de haver hugget eendeel Tømmer som de haver hiem ført til deris gaard saa og fordie de vil fratage dem et Støcke Fæehauge med det meere som Stefnemaalet ommelder. ved same Stefnemaal er og Sogne Præsten for Schonevigs Præstegield Velærværdige Hr: Celius som Beneficiarius for Eendeel gods i gaarden Opstvedt til denne tiid indkaldet. ben:te Stefnemaal som Datteret 25 Julj 1761 blev for Retten oplæst med sine Forckyndelses paaskriftter.

Den indstefnte Mogens Opstvedt mødte for Retten og tilstod det oplæste Stefnemaals Lovlige forckyndelse saavel for sig Self som hans Søn indstefnte Jens Mognsen Opstvedt som Comparenten Declarerede nu desverre er betaged sin Fornuft.

Ligesaa mødte Sogne Præsten Hr: Celius som vedtog Stefnemaalets Lovlige Forckyndelse.

Mogns Opstvedt til kjende gav dereftter at hand tilligemed Søn Jens Monsen haver Formeret Sagen med Contra Stefnemaal, hvilcket tillige er underskreved af Hr: Celius til den Ende for at forsvare det Beneficerede godz at inted der fra forckommer, saa og henseende for befrielse for de ved hoved Stefnemaalet medtruede omkostninger, bemelte Contra Stefnemaal datteret 10de Aug: 1761, blev for Retten oplæst.

Det oplæste Stefnemaal tilstod saavel Hr: Forvalter Elkier som Omund og Tjeran Indre Matre at være dennem lovlig forckyndt.

Alle de i Stefnemaalene Nafngivne Vidner saavelsom fleere mødte alle for Retten og tilstod {Stefnemaalerne} at de alle til i dag ere Lovlig Stefnte.

Eftter at Eeden var oplæst og Felles vidner for Retten fremstillet, Fremsteg Sogne Præsten som den der agtede sig nødsaged og beføjed saavidt som det passerede Contra Stefnemaal viiser at hand er en Beneficiarius for eendeel i gaarden Opstvedt, at forsvare same paa Lovlig viis og Maade, og til den Ende ærbødigst erjndrede og paa Kraftigste Maade protesterede at de Slægt og Venner samt tjenere som af hoved Citanterne i Sagen til Vidner var indkaldede, ingenlunde i følge Retferdighed og Farlighed alt i medhold af Lov maatte accepteres eller afhøres, allerhelst da her vare saa mange ubeslægtede Vidner tilstæde, der Ventelig kand oplyse Sagens Sandhed, dette var den betænckelige omstændighed {Retten} Præsten Syntes icke at kunde undlade Rettens betænckning.

Procurator Waage Lod tilføre at hand icke kand begribe og langt mindre tæncke at der er nogen af

1761: 105

Hans Principalers indstefnte vidner, som er nogen af dem beslægtiged, saasom Sagen Dependerer af Rosendahls gods og føres af dito godses Forvalter Søren Elkier og ej af Lejlendingen Amund Matre. af same tancke og Meening var hand og henseende Tieran Matre. I den andledning protesterede hand i Kraftigste Maader mod den af Sogne Præsten Hr: Celii giorde protocollation, og derjmod begiærte Vidnerne fremckaldet til Examen og afhørelse.

De indstefnte Vidner af alle Parter bleve derpaa af Retten fremkaldet for hvilcke Edens Forcklaring af Lov bogen blev dennem af Dommeren med alvorlig formaning til Sandheds udsigende forelæst.

Og fremstod da derpaa Citanternes Prov.

1te Vidne Knud Larsen Strømøen gl: 72 aar Fød paa gaarden Opstvedt her i Præstegieldet, hvor fra hand fløttede i sit alders 22 aar nu 50 aar siden, i hvilcken tiid hand var i Kongens tieniste i den saakaldede 10 aars Krig 6 Aar, Eftter sin hiemkomst har hand deels {boed} tient paa gaarden Opstvedt hos sine brødre og deels boed her i Præstegieldet indtil for 4 aar [siden]?, da hand fløttede til Strømøen udj Findaas Præstegield, hvor nu boende, Provede, at hand blev af sin Sal: Fader Lars Opstvedt som beboede bemelte gaard Opstvedt 50 aar at Skiftted jmellem gaarden Indre Matre og Opstvedt tager sin begyndelse fra et Stort Berg Aasen kaldet, følger saa need efter aasrindene need Hove Lejte, og der fra i Slette Skaar til Gare berg Viidere derfra i Stude Skaar siden gaar det efter højeste Field Rust ind Marcken indtil \at/ gaarden Hougens ejendom modtager hvilcket Skiftte hand ved Aastædernes begranskelse lovede at vil anviise Retten, Vidnet veed og at Skiftted ej gaar Liige men om hin anden paa eller j de omvundne Stæder, og at al(?) den omvundne Marck har saavel henseende Skougen som Marcken har altiid været Matres Kan. Paa Contra Citanternes tilspørgelse Svarede Vidnet at det undertiiden hendte at af forige opsider paa gaarden Øvre Opstvedt som Contra Citanterne paaboer blev hugget, i besynderlighed af en af Nafn Helje der var en Svoger af en paa Matre boende Mand Nafnlig Johannes, Mens hvad enten Hugsten skeede af Helje med tilladelse af Matre Mænd, eller icke veed vidnet ej, Ligesaa ej heller

veed vidnet at bemelte Helje Hugget der sc: i de omvundne Marcker som sin Virckelige ejendom. Sluttelig provede Deponenten at engang huggede Helje Opstvedt i det forbemelte Skifte, hvor over Matre Mænd førdte ancke, og til den Ende hafde da værende Lænsmand Johanes Schioe og Mænd, paa stædet for at besee Hugsten, da udfaldet eftter vidnets Fader Lars Optvedts fortælling blev saaleedes at Helje Opstvedt og Matre Mænd blev forliigt og Helje betalte noged Mens hvad enten det var \for/ hugsten eller til Mændenes umage veed Vidnet ej, den betaling som skeede var 3 rd:, {hvoraf} som vidnet veed deraf at Helje Opstvedt maatte udsette en Kaaber Kiedel for at faae penge dertil. Sluttelig forcklarede vidnet at den paastefnte Støcke Fæe Marck eller Hauge er en virckelig ejendom til og under gaarden Indre Matre, Mens Opstvedts Creaturene har i Vidnets Barnsdoms tiid bejted og gaaed der hvor paa ingen ancke skeede af bemelte Matres beboere, siden jngen Skiftes gaard var jmellem Marckerne som tilhørte Opstvedt og Indre Matre. hafde ej viidere at prove.

2. Vidne Halvor Halvorsen i 3de Liige Leed beslægted til Amund Matres Huustroe, hvilcken hand nærværende tiener hos som dreng gl: 34 aar født paa gaarden Sunde her i Sognet, tiente paa gaarden Opstvedt og her paa Matre i 24 Aar, provede angaaende Skiftted Ligesom næst forige vidne med tillæg at same Slutter paa et Stæd Gulhullen kaldet. Vidnet Declarerede at Matre Mænd altiid har tilegnet eller kannet sig til det Støcke Skoug og Marck, hvor i den paanckckede!! (paaankede) Hugst er Skeed. Har ej hørt nogen sinde tilforn at Mons Opstvedt der har tilegned sig nogen ejendom førend for 3 aar siden eller Lidt meere da gaarden Opstvedt blev hans ejendom, Naar Mons Opstvedt der i har hugget, har der altiid paa same af Matre Mænd væred skeed ancke, mens jngen lovlig paatale førend da hugsten er giort af betydenhed,

1761: 105b

har til Slutning hørt at {det} al den tiid hand har væred her har i {Ma} den paastefnte Marck altiid væred hugget af Matre Mænd, Ligesaa at naar nogen hugst af Fremmede er skeed deri, har Mons Opstvedt væred den som same har hugget. Angaaende den paastefnte Støcke Fæe hauge provede Vidnet at same Er Matres ejendom Mens Opstvedts Creature har i den tiid hand har væred her paa gaarden beited der. Lovede ved Aastædernes begranskelse at vil anviise hvad hand nu har omproved

3. Vidne Lars Joensen \Bogstøe/, gl: 44 aar født paa gaarden Opstvedt som Contra Citanterne beboer, hvorfra hand fløttede i sit alders 14de Aar, siden den tiid har hand tient her i Præstegieldet jndtil for 20 aar siden da hand kom til at boe paa Bogstøe. provede angaaende Skifted jmellem I: Matre og Opstvedt Ligesom forige Vidne uden forandring. Ligesaa henseende Fæehaugen, forcklarede vidnet at saa snart det kommer forbie Haave Leite er det Matres Marck og buehage, hvori Opstvedts Creature beitede tillige med Matres om hinanden siden jngen Skiftes gaard var opretted. Den paastefnte {Fælles} Marck hvori af Mons Opstvedt med Søn er hugget {er Matres} provede dette Vidne at same er Matres ejendom og at Vidnets Fader som boede paa Opstvedt i ?0 (20?) aar aldrig huggede same stæds et Træ med Mindre hand dertil Søgte tilladelse af Matre Mænd. hvilcket alt som omproved er Vidnet ved Aastædernes begranskelse vil give anvisning paa.

4. Vidne Anphind Syvertsen fra Halsnøe Closter gammel 32 aar født paa gaarden Holmedahl her i Præstegieldet, hvorfra hand med sine Forældre i sit alders 3de \Aar/ fløttede til gaarden Fiellandsbøle her i Naboelauged, provede at have tient her paa gaarden Indre Matre hos afg: Torbiørn Matre 12 aar siden i foregaaende 3de Aar, den tiid blev vidnet af sin Huusbond tilligemed den anden Mand paa gaarden Matre med fleere fortalgt at Skiftterne jmellem Indre Matre og Opstvedt var saaleedes som af forige Vidner er omproved. angaaende den paastefnte Marck hvori hugsten er Skeed, er, som vidnet den tiid hørdte da hand tiente paa Matre, gaarden Indre Matres Virckelige ejendom, og at aldrig Opstvedts Mand

derudj vidnet beckjendt tileignede sig nogen ejendom, mens naar Opstvedts Mænd ville hugge samestæds noged, bad de indre Matres Mænd derom om Forlov. henseende Fæehaugen, da provede dette Vidne saaledede!! at naar Opstvedts Mænds Creature kom neer til Kalvetræed ved Indre Matres bøegaard da jagede Matres Mænd beesterne op efter same Vej hvor de kom fra sc: det Fælles bejte, hvor Matre ejer Marcken eller Buehaugen, og Opstvedts opsiidere har bejted med sine beester siden jngen Skifttes gaard har mellem ejendommene væred opretted. Vidnet provede og at i et af de 3de aar hand tiente her paa gaarden, hafde hans Huusbonde tilligemed den anden opsider paa Matre Nafnl: Knud sine gield beester Op i bemelte Marck, hvor om hand ej hørte nogen formeenelse skeede af Opstvedts opsiidere, at opgaae Skiftted Declarerede Vidnet at hand ej kunde, eftterdie hand ej tilforn har gaaed dem, Mens hvor den Skeede hugst er vil hand anvise.

5. Vidne Herborg Tørres Datter Wiig 54 aar gamel, fød paa gaarden Nere Opstvedt, her i Sognet og Naboelauged, hvor fra hun i sit alders 20 Aar bortfløttede Med sin Mand til gaarden Wiig, hvor hun siden og til Nærværende tiid har boed, provede at hun blev af sin Sal: Fader Tørres Opstvedt blev Sagt at Skiftted jmellem Indre Matre og Opstvedt var Ligesom forige Vidner har omprovet, desligeste at den paastefnte Hugst er Skeed i gaarden Indre Matres ejendoms Marck i de omforcklarede Skifter, Endelig provede Vidnet at den tiid hun var hiemme paa Opstvedt, {hafde ej ej} \hafde/ Opstvedts opsidere Deris Chreature {Norden eller Østen for den saa Kaldede Fugle Kiøn, Mens med deris \Creature …./ Faar og Gieder var de} neer i Matres virckelige Buehauge til Gresning, hvorfor de ej fick nogen ancke af Matres Mænd, \{som} undtagen naar de kom neden bue eller bracke gaarden da blev de tiltalte, hvoreftter de vogtede same der fra/ Paa Contra Citanternes Spørgsmaal Svarede Vidnet

1761: 106

at hun ej nogen sinde har hørt at det Støcke Marck hvor Hugst nu af Mons Opstvedt er Skeed, har væred Kaldet Trætte Støcket, ej heller at Opstvedts Mænd har tilegned sig derj nogen ejendom, Ligesom og ej heller same stæds hugged noged, med mindre at de dertil udbad Lof af Matres beboere. hafde ej viidere at prove, Mens lovede ved Aastædernes begranskelse at vil anviise hvad hun har omprovet.

6. Vidne Madella Tørris Datter \Opstvedt/ gl: 48 Aar fød paa gaarden Opstvedt Søster til næst forige vidne, hvor hun al sin tiid sig haver opholdet. Provede i et og alt som \nest/ forige vidne uden forandring, Lagde dog dette dertil at hun ej veed at Opstvedts Mænd har hugget noged i det omtvistede Støcke før nu, hvor hugsten nu er Skeed. Angaaende Fæehaugen vidnede dette vidne at deris Creature gick frit uden tilladelse af Matre Mænd i {Needen} nederste buehauge som Matre tilhører. Paa øverste Ende af bemelte Hauge Hejen Kaldet, Bejter Opstvedt og Matre Mænd!! (Creature) om hin anden horn om horn og Kløv om Kløv. denne Fæegang eller hauve benøtter Matre Mænd sig ej oftere af end om Høstens tiid naar de har taged sine beester fra den Nordre Marck om forbie den her ved gaarden værende broe, nu Explicerede Vidnet sig nøjere at same og skeer saavel Vinteren som Foraars tiiden førend de kand \komme/ om broen j den Nordre eller Væstre Marck, og om broen ved Vand Flom afgick var de nød at Sætte sine Creature der j Marcken. Vidnet lagde og dette dertil at Matre Mænd ofte benøtter sig af denne Marck til sine Smaler, naar de frøgter for besagde broe.

Næst forige Vidne Herborg Wiig fremckom dernæst og provede j et og alt angaaende det sist omvundne med bemelte Vidne uden forandring.

7. Vidne Sisselle Joens datter gl: 47 aar fød paa gaarden Øvre Opstvedt hvor Contra Citanterne nu paaboer fra hvilken gaard hun fløttede i sit alders 14de Aar siden [den] tiid har hun tient heri Præstegieldet provede j et og alt som hendes broder 3de Vidne Lars Bogstøe dog med tillæg at Opstvedts opsidere var ofte med Deris Smaler ind i den Marck hvor nu hugget er. Lovede ved Aastædernes begranskelse at vil anviise hvor hun har omprovet.

8. Vidne Halvor Biørnsen Opstvedt gamel 50 aar fød paa gaarden Hogstøel her i Præstegieldet, boed paa gaarden Opstvedt 28 aar, ved sin ankomst til same gaard blev Vidnet af sin Vær Fader Tørres Opstvedt fortalgt Skiftterne jmellem Matre og Opstvedt, hvilcket Vidnet \provede/ er saaledes som forige Vidner har omprovet, angaaende Hugsten saavelsom Fæe haugen faldt dette vidnes forcklaring Ligesom Forige Vidner uden forandring.
9. Vidne Tollef Haldorsen gl: 47 aar fød i Roroens(?) Præstegield paa gaarden Hougsgierd hvorfra hand fløttede i sit alders 3de aar, og her til gaarden Matre, hvor hand var i 24 aar, provede angaaende Skiftted jmellem Indre Matre og Opstvedt Ligesom forige Førdte Vidner har forcklared. henseende den Skeede hugst provede Vidnet at være Skeed inden forbemelte Skiftte i Matres ejendoms Marck. angaaende Smalerne saavelsom Creaturene paa Opstvedt, i den tiid Deponenten var paa Matre, da gick de første ind over Skiftterne oven for det saa kaldede Fugle Kiøn, og Fæe beesterne need i Nederste Matre Marck til Hejen, jae under tiden kom beesterne need til den af forige vidner omprovede brache eller Eener gaard, da Matres beboere tiltalede dem, hvorfor Opstvedt beboerne maatte vogte sine beester der fra. Vidnet provede Viidere at i den tiid hand var her paa Matre hendede det sig en gang at saavel Rosendahls Lænsmand Michel Hillestad som Lænsmanden Johannes Schioe var samlet her paa gaarden for \at/ efter see Skiftterne j \Fæe/ Haugen jmellem Matre og Opstvedt, same tiid erjndrede vidnet at Opstvedts Mænd saavelsom Matre beboere var nærværende paa den saa kaldede Hej, Mens erindrer icke at Opstvedts Mænd samtyckte hvor og paa hvad Stæd gierdes eller Skifttesgaarden Skulle opsettes, hafde ej viidere at prove.
10. Vidne Lars Nielsen Wiig gl: omtrent 40 Aar provede at næstleden aar noged efter Sancte Hans dag blev hand af Omund Matre, begiært {tilligemed Torckel Dahlen} at gaae til Mons Opstvedt for at tilspørge ham om hand sc: Mons Opstvedt vilde Levere tilbage det Tømmer som af bemelte Mons Opstvedt var hugget i {de nu} Indre Matres Marck, hvortil hand svarede i Omund Matres nærværelse at hand kunde icke tæncke det, Mens Tømmeret fick ligge paa Rettens Veigne. Vidnet Declarerede og at hand noged efter den tiid atter blev af Omund Matre begiært at gaae i

1761: 106b

følge med Torckel Dahlen for at spørge om hand ej nu ville Levere besagde Tømmer, hvortil de fick af Mons Opstvedt same Svar som forige og første gang, hafde ej viidere at prove.
11. Vidne Torckel Dahlen {aflagde Eed og} provede at have være[t] med Lars Wiig den omprovede siste gang hand var paa Opstvedt, vidnet derfor i den henseende i et og alt som same Vidne har forcklaret des angaaende, Lagde dette der til at hand same tiid af Mons Opstvedt hørdte siige at naar de ville tage Lænsmændene med sig saa kunde hand om Tømmeret med vedkomende blive foreened.
12. og 13. Vidne Lars Wiig og Lars Biørnebøele provede at næstleden Sommer den 19 Julj var de efter øvrigheds foranstaltning forsamlede i den omprovede Støcke Marck, hvor den skeede Hugst er giort i overværelse af Omund og Tieran Matre hvor de befandt {at være} samestæds at være hugget 42 Stuv hvis Stocke \efter Stuven/ blev anseed at være alle Saugføre nogle Større, nogle Mindre. Vidnerne forcklarede tillige at forjnden de gick op til forbemelte Stæd var de hos Mons Opstvedt og spurdte ham om hand vilde være med, da de fick det Svar at same var unødig.
Citanterne Declarerede at de hafde fleere Vidner at føre, hvilcke de jndtil Viidere Reserverede sig at faae afhørdte.
Contra Citanterne begiærede sine Vidner fremkaldet til Examen, hvoraf første fremstod
1te Vidne Thoer Larsen Helvig gl: 65 aar fød paa gaarden Tielle her udj Præstegieldet, hvor fra hand fløttede med sine Forældre i sit alders 2det Aar til gaarden Biørnebølle, der

forblev hand til hand var 30 aar gl: provede jnted til Sagens oplysning hvorpaa hand aflagde Eed.
2. Vidne Jens Larsen Biørnebølle gl: 55 aar fød paa gaarden Møchlebust i Omvigedahl i Qvindherrets Præstegield, hvor fra hand med Forældrene fløttede til gaarden Biørnebølle, da hand var 2 aar Gamel. provede at hand for 40 aar siden en Søndag fulgte sin Fader Lars Biørnebølle som ongefehr 18 aar her forhen ved døden afgick, blev hand tilligemed hans Fader paa Kircke vejen ved et Stæd Kaldet Risbaa vaer en Skiftes gaard \som/ af Johanes Matre var opsadt i Aassen som forige Vidner har omprovet, da bemelte hans Sal: Fader Sagde at Skiftted gaar fra bemelte Skifttes gaard i Aassen til Risbaa der fra til Kors furre Leite og Viidere til Mit \H/Øhllen Kaldet. Provede ellers at hans Sal: Moder og Fader sagde at Opstvedt Mændene beitede der i Marcken hvor den paastefnte Hugst er Skeed og at bemelte beboere hafde sine Støels buer eller Sæhl straxen \oven/ for paa et \Stæd/ Botneløs Kaldet. Paa tilspørgende Svarede vidnet at hand ej har hørdt at Skiftterne skal gaae saaleedes jmellem Indre Matre og Opstvedt som de forige vidner i dag har omproved. Loved ved Aastæderne at vil anviise Retten det nu omvundne Skiftte.
3. Vidne Gyri Tørresdatter Storhaug gl: 53 aar fød paa gaarden Opstvedt her i Naboelauged, hvor fra hun i sit alders 26 Aar {fra} bort fløttede med sin Mand til gaarden Nortvedt i Christiansands Stiftt, hvor fra hun atter Kom her til Fogderied onhgefehr!! 20 aar siden, Provede at hun af hendes Sal: Fader Tørris Opstvedt som brugte gaarden Nedre Opstvedt i 20 Aar, nu 28 aar siden, blev Sagt at Skiftterne jmellem Indre Matre og Opstvedt gaar fra den før omprovede Aass omtrent Liige Linnie til Stude Skar og siden der fra ind efter berg Faldet, Mens hvorlangt ind Ende Skiftte gaar, er nu Vidnet gaaed af Hueckommelsen. Vidnet provede og at hun af sin Far Moder Gyrie Opstvedt blev fortalgt at de i forige tiider var i arbejde med, hvilcket dog ej blev fuldførdt, at fast sette Skiftterne jmellem Opstvedt og Indre Matre, som skulle blive fra Aasse tremmen ind Rispen til Kors Furre Leite og Viidere derfra til Midt høllen. angaaende den Marck, hvor i Hugsten er Skeed saavelsom Bejted, faldt dette

1761: 107

Vidnes forcklaring ligesom de foriges. Paa tilspørgende Svarede Vidne[t] at hun ej veed at Opstvedts Mænd har haft noged Sels Huus i Botneløs. Lovede j Morgen ved Aastædernes begranskelse at vil anviise det omvundne Skiftte.
4. Vidne Britta Lars Datter Hougen gl: 49 aar fød paa Biørnebølle, hvor hun opholdt sig al [sin tiid]? til hun blev gift og fløttede til Hougen her i Præstegieldet, hvor hun endnu boer, sagde at hun i bemelte tiid tiente 1 aar hos Mons Opstvedt, provede, at hun af sine Forældre paa Biørnebølle har hørt at Opstvedts Mænd hafde sine Creature opi Botneløsene Kaldet, mens hvad enten de hafde Forlov dertil af Matre Mænd eller ej veed hun icke. har ej hørt andet angaaende den Marck hvor nu paastefnte Hugst er Skeed, end der altiid har været Krangel eller Trette om same.
5. Vidne Poul Poulsen \Bouge/ gl: omtrent 80 Aar fød paa Øfstebøe i Aachre Sogn boed paa gaarden Bouge i 47 aar, heri Sognet, provede at have tient her paa gaarden Indre Matre hos en Mand af Nafn Johanes \6(?) aar/ nu 60 Aar siden, i den tiid arriverede det at Deponenten tilligemed hans Huusbond Johanes Matre engang var i Marcken og hafde der hented endeel Næver, hvoraf de hver bar en Børre, da de Kom et Støcke need i Marcken efter Vidnets siigende paa det Stæd hvor den nu skeede hugst er giort; Saa Siger bemelte Johanes Matre til Deponenten, her er et Mangle Støcke som Vii skulle Eje, og ejer det og, Mens Opstvedt Manden hand hugger her, og har og hugget Ligesaa i aar, see der ligger et Skadd som Opstvedt Manden har hugget, hvilcket vidnet tillige saa. Angaaende Skiel Skiftted jmellem Matre og Opstvedt saavelsom Hiemme haugen eller Fæe gangen viste vidnet ej at

giøre nogen forcklaring om. hafde ej viidere at prove, Declarerede at hand ej fuldkomen kand giøre anviisning paa det omvundne Stæd, skal dog omtrent giøre det ved Aastædernes begranskelse.

6. Vidne Haldor Biørnsen Echenes gamel 50 Aar fød paa gaarden Hogstøel her i Præstegieldet, opholdt sig her i Præstegieldet al sin tiid i samme tiid har hand og tient hos sin broder Biørne Opstvedt 14 Aar nu 6 aar siden; provede at hand for 20 aar siden har af Lars Biørnebølle og Knud Hougen hørt at Skiftted jmellem Opstvedt og Indre Matre Skulle gaae fra Aassen til Kors Furre Lejted og der fra til Fugle Kiønnen, har og derjmod ved sin tienistes tiltrædelse paa Opstvedt hørt af saavel Tøris Opstvedt som andre at Skiftterne i mellem bemelte gaard gick fra tit bemelte omprovede Aass Liige Linnie til Stude Skar, og der fra ind eftter Field Ryggen eller Vand Faldet, Mens hvor langt ind erindrer nu vidnet icke. angaaende Hugsten i den omprovede Marck saavelsom \beited i/ hiemme haugen og oven for, faldt dette Vidnes Forcklaring Ligesom de foriges uden forandring. Paa tilspørgende Svarede Vidnet at hand ej veed at Opstvedts Mænd har haft noged Støels Huus i Botneløsene Kaldet, hafde ej videre at prove Mens Laavede ved Aastædernes begranskelse at vil anviise de af ham omvundne Skiftter.

7. Vidne Haldor Thorsen Hillestad gl: 50 aar Fød paa gaarden Storhoug heri Sognet, hvor hand har har opholdt sig og boed al sin tiid indtil for 6 aar siden da hand fløttede til sin nu paaboende gaard. provede at hand saavel i \sin/ ungdoms som Mandoms tiid har haft hos Mons Opstvedt Creature til gresning om Sommers tiiden mod betaling i Marckerne, hvilcke beester gick i hans sc: Mons Opstvedts egen hiemme hauge blandt Opstvedts Creature, Deponenten hafde og under tiiden hos besagde Mons Opstvedt i Marckerne sin hoppe eller Øg for at bedæckckes af de der gaaende Hæste, same gang var\e de/ ej lenger end otte dage, den tiid hendede det og at bemelte Hoppe gick i de nu omtvistede Marcker; Deponenten bad ej derom hos Matre Mænd om Lov, Mens same skeede alleene hos Mons Opstvedt, angaaende Skiftterne veed vidnet icke noged at forklare. Declarerede til Slutning at den Marck hvor i er hugget af Mons Opstvedt har af Matre Mænd nu nogle aar væred ancket paa som forhen, vil ved Aastædernes begranskelse anvise hvor de omvundne hæste \og Creature/ gick til gresning.

1761: 107b

8. Vidne Ole Larsen Sævereide gl: 80 Aar fød paa gaarden Hougen heri Sognet, hvor fra hand Reiste da hand var 8te Aar gamel, tient her paa gaarden Matre i 3 aar og den øvrige tiid af sin ugiftte Stand tient heri Præstegieldet jndtil hand for 44 aar siden kom til at boe paa Sævereide, provede jnted til Sagens oplysning hvorpaa hand aflagde Eed.

Citanterne og deris Fuldmægtig Declarerede at de frafaldt den Reservation de Protocollen haver tilførdt angaaende deris uafhørdte Vidner, hvilcke de aldeeles nu frafalder.

Eragted

Siden det Liider langt ud paa Natten, bliver Retten til j Morgen ophævet, da Parterne, saavelsom Citanternes Fuldmægtig \og Vidnerne/ betimelig \tiid/ her paa Aastæden gaarden Indre Matre, Sig igien haver at indfinde.

Dagen næst efter d: 18 Septembris blev Retten atter Sadt paa bemelte gaard Indre Matre og betient med det gaars dagen anførdte Laug Rett i overværelse af Citanterne og Deris Fuldmægtig Procurator Waage samt Contra Citanten Mons Opstvedt saavelsom Sogne Præsten Velærværdige Hr: Celius. Contra Parten Jens Opstvedt er i dag og saa Svagelig.

Derefter begav Retten sig i følge af Hr: Forvalter Elkiers Fuldmægtig Procurator Hans Waage og Citanten Tjeran Matre, jtem Contra Parten Mons Opstvedt \og samtl: Vidnerne/ til Aastæderne som omtvistes, og opgick Vii da først det Skiel og Skiftte som af Citanternes

Vidner er omproved, da Mand befandt at den Aass hvor same tager sin begyndelse \fra/ Ligger omtrent i en Syd Væst paa højre Siide af gaarden Indre Matre, holder saa been Streckning need Haave Lejted og derfra til Slette Skaar, hvorfra Det Viidere gaar til Gareberg og igien til Stude Skaar alt i en Nord Ost, herfra gick Skifted Lidt meere østlig indefter Field Ryggen eller egged {der noged} til Hougs Leitet som bliver noged viidere til øst end som ved Stude Skar. der er efter vidnernes Forcklaring Ende Skiftted jmellem Indre Matre og Opstvedt.

Dernæst tog mand i øjesiun \det af/ Contra Parternes Vidner Jens Biørnebølle og Haldor Echenes Deris efter Lars Biørnebølles og Knud Hougens Sigende omvundne Skiftter, fra bemelte Aas og til Risben, hvor vidnerne icke egentlig til Visse kunde Siige paa hvad Stæd, der i, Skiftted gick, mens eftter deris anviisning \der/ gick Skiftted i en Svingel til Kaars Furre Lejte der fra gick same Liige til Fugle Kiøn og derfra atter Liige Streckning til Mit høllen. Retten befandt og ved Aastædernes begranskelse at {hvor} den Skeede Hugst er Skeed neden for {F} Field Ryggen og jnden for Stude Skar i det Skiftte som Vidnerne har omprovet skal tilhøre gaarden Indre Matre.

Citantens Fuldmægtig Procurator Waage begiærede at de 2de Vidner Herborg Wiig og Knud Strømøen maatte blive tilspurgt om Opstvedts Mænd naar de Stølte i Botneløsene tileignede sig der som sin ejendom, eller icke? Responde Naar Opstvedt Mænd eller beboere i Gyri Opstvedts tiid Stølte i Botneløsene, da udbad de derom Lov hos Indre Matres ejere. Vidnet Herborg Wiig Svarede til ydermere tilspørgende at i hendes tiid da hun var hiemme paa Opstvedt, Kom de ej med sine hæste Lenger op i Marcken end til Fugle Kiøn.

Viidere blev de 2de Vidner Anphind Closteret og Halver Halversen tilspurgt om Opstvedts Mænd i deris tiid da de tiente paa Matre, hafde sine Hæste op i Botneløsene og der omkring i den øvre Matre Marck, der til Svarede De Eenstemmig at Opstvedts Mænd, hafde i deris tiid sine øgs beester i bemelte Marck, Botneløs saavelsom i det Støcke Marck, hvor hugst nu af Mons Opstvedt er Skeed.

Derefter aflagde samtlige Vidner paa hvad de har omproved og siden ved Aastædernes giorte anvisning om, Deris Corporlige

1761: 108

Eed, og derpaa fra Retten blev Demitteret.

Hvorefter {blev} Parterne \blev/ jnden Retten ved haander baand saaleedes ForEenede: At Skifterne jmellem gaarden Indre Matre og gaarden Opstvedt skal for eftertiiden være saasom Citanternes Vidner har omprovet sc: at tage sin begyndelse fra den saa Kaldede Berg aass Nib liggende omtrent en Syd væst paa højre Siide af gaarden Indre Matre, der fra Need Haave Lejte Liige Linnie til Slette skaar. der fra atter til Gareberg, hvor igien same strecker sig op til Stude Skaar og viidere der fra ind Efter Højeste Field Ryg eller Egg til HougsLeited hvor Ende Skiftted er og gaarden Hougens ejendom modtager, ved samme Skiftter bliver gaarden Indre Matres ejendom paa den Nordre eller væstre og gaarden Opstvedtes ejendom paa Søndre eller østre Siide af denne Streckning. Angaaende den paastefnte Fæehauge da skal samme forblive saaleedes som den hidtil har væred brugt sc: at Mons Opstvedt skal være uformeent at Lade opsette i den øverste J Matres Fæehauge alle sine egne øgs beester, Ligesom og der have frie beite og Fæehauve for alle sine Faar og Gieder, Mens ej i besagde Marck der begynder fra det saakaldede Stude Skaar op i Botneløssene med Viidere omckring liggende Stæder, have Friehed at indtage Fremmede øgs beester eller andre Creature Af hvad Nafn nævnes kand. Paa Ligemaade skal det herefter som hidtil skeed er, med den Nedre Marck I Matre tilhører som Vidnerne har omprovet \saaledes/ forholdes: at Opstvedts og Indre Matres Creature der skal gaae horn om horn og Kløv om Kløv uformeent af begge gaarders opsidere, dog skal ej Opstvedts \opsidere/ {beester} have friehed \med Deris beester/

at Komme forbie den i bemelte Marck værende og af Vidnerne omvundne Bracke eller Eener gaard som Staar strax oven for Indre Matres Bøe gaard. det paastefnte Støcke Marck hvor i den af Mons Opstveidt Skeede Hugst er aaevirket Trollebottnene Kaldet, skal for eftertiiden være gaarden Indre Matres Eene ejendomd, hvor paa Mons Opstvedt altsaa Renoncerer den formeente Rett hand der til i andledning af det ham af vidnerne foreviiste Skiftte, har villet haft. Udj Processens omkostninger, betaler Mons og Jens Opstvedt til Citanterne 20 rd:

eftter at forestaaende Forliig Protocollen var tilførdt blev forestaaende Skiel og Skifte ved Rettens Middel fast sadt med følgende Krosser. 1te Kros blev hugget i før omprovede Aas Nib. den 2. Kros i Slette Skaar. den 3de dito i Gareberg. den 4. Kros blev hugget i Stude Skaar. den 5te Kros hugget i Kros berg. 6. Kros hugget i Trolle Nuden. og Endelig i Dybedahls Nuden ved Hougens Skiftte hugget siste og 7de Kros.

Parterne begiærede at Deris med hinanden jndgangne Forliig, maatte ved Rettens Dom vorde Confirmeret.

Dernæst blev udj Sagen af den ganske Rett saaleedes Dømt og

Afsagt!

Forestaaende af Parterne jnden Retten ved haander baand indgangne Forliig bør og skal følgelig Lovens 5te bogs 1te Capituls 1te og 2. Articul være og blive en fuldkommen Regul og Rettesnor ej alleene for Itzige, mens end og efterkommende ejere brugere og beboere af gaardene Indre Matre og Opstvedt saalenge bemelte gaarde er til. Ligesom og at det nu i forbemelte Skifter af Retten fast sadte eller med huggede Kros skal være en vejledning fra Stæd til andet til forbemelte Skiel Skiftte og Streckning.

Anno 1761 den 30te Septembris blev Retten til almindelig Høste Sage og Skatte tings holdelse Sadt paa tingstædet Bechervig udj Storøens Præstegield for Waags Skibredes Almue, og betjent med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Hans Hanssen Fittie, Ole Joensen ibm:, Rasmus ibm:, Iver Huusevig, Ole Kalvenes, Johanes Drivenes, Lars Østevold og Christopher ibm: Overværende i Retten Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med Meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og underdanig blev læst de Kongelige andordninger og høj øvrigheds Foranstaltninger som til Publication ere anckomne, hvilcke bestaar udj følgende.

1te Kongel:

1761: 108b

Rescript angaaende at naar nogen Part i en eller anden Sag begiærer en Sætter dommer, og same den af øvrigheden formedelst lovlig Aarsag bliver bevilget, da skal den virckelige Dommer der af jnted fragaae, Men skal saavel have de der af faldne indkommer som for Acternes udstædelse dat: 2 April 1761.

2. Kongel: Placat hvorved den paa Courante Ducater under 28 Maj 1761 indtil viidere andordnede Forhøjelse igien ophæves. Datteret Christiansborg Slot d: 29 Julj 1761.

3. Rente Camerets Skrivelse til Hr: Foged Juel angaaende hvad næst ovenmelte Placat ommelder. dateret 1 Aug: 1761.

4. Hans Excellence Hr: Stifttbefallings mand von Cicignons Skrivelse til Fogden i andledning af Hr: Biskop Tidemans andragende at der paa Eendeel Stæder skal befindes de i blant Almuen som skal understaae sig at begrave de døde i Kircke Gaardene uden at til kjende give samme for Stædets Præster. Ved same er da Fogden befallet at tilholde Almuen i Fogderiet at de ej maae understaae sig same at giøre under tilbørlig Straf, Ligesom og at

Sorenskriverne i saadanne tilfælde om indtreffer, skal assistere med Extra Rett. Datteret 30te Junj 1761.
5. Hans Excellence Hr: Stifttbefallings mand von Cicignons Skrivelse til Fogden at af Sundhord og Hardanger Fogderie for Spedalske Lemmers indsendelse i Hospitalet skal betales 40 rd: 60 s: som paa Løbetallet skal Lignes. datteret 4 Sep: 1761.
og 6. Høj bem:te Herres Skrivelse til Fogden at af Sundhord og Hardanger Fogderier for Delinqventers underholdning skal udreedes 55 rd: 29 s: som paa Løbetallet skal Lignes. Datteret 4 Sep: 1761.

Formedelst jnted til publication frem kom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til j Morgen ophævet.

Dagen næst eftter d: 1te Octobris blev Retten atter Sadt paa bemeldte tingstæd og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Hvorda først blev Læst følgende Documenter
1te Hr: Krigs Commissair Mathias Dahls Skiøde til Niels Olsen Houge paa gaarden Houchenes af Skyld 2 Løber Smør 2 Huuder 12 s: penge mod 651 rd: datteret 30 Sep: 1761.
2. Sr: Natanael Mathiesens bøxel Sedler in duplo paa 1 bpd: 3 Mrk: Fisk i Kalvenes til Villum Larsen mod Lovl: bøxel og Lejlendingens paateignede Revers paa den Eene. dat: 9 Januarj 1761.
3. Mad:me Sal: Hr: Schmidtes bøxel Sedler in duplo til Erick Jacobsen paa ½ Løb Smør ½ hud og 1 pd: Fisk i Stochen mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene dat: 18 Septr: 1761.
4. Sr: Melboes bøxel Sedler in duplo paa 3 ½ Spd: Fisk i gaarden Nere Waage til Lars Olsen mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene dat: 24 April 1761.
5. Svend Larsen Store Siglens Obligation til Ole Michelsen Tosche paa 20 rd: jmod 5 proCto: og underpandt i Eendeel Huse Staaende paa Siglen. dat: 7 Maj 1761.
6te Lars Iversens med de fleres Skiøde paa 9 Mrk: Smør i Strømøen til Iver Halvorsen mod 43 rd: datteret 30 Sep: 1760.
7. Jon Mariagers bøxel Seddel til Hans Johansen paa ½ Løb Smør i Nødshiller mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene dat: 26 Sept: 1761.
8. Jens Tvedte med de fleres Skiøde til Endre Tvedte paa 1 pd: 1 5/7 Mrk: Smør i Tvedte mod 25 rd: 4 Mrk: 4 4/7 s: dat: 30 Sep: 1761.
9. Mons Kalves Obligation til Halvor Hille paa 36 rd: mod 5 p:Cto: og underpandt i 20 ¼ Mrk: Fisk i Kalve datteret 30 Sep: 1761.
10. Niels Olsen Houges Skiøde til Salmon Monsen paa ½ Løb Smør ½ hud 3 s: penge mod 162 rd: 4 Mrk: 8 s: i Houchenes. dat: 1 Oct: 1761.
og 11te Sr: Christopher Christian Cramers Odels og penge Mangels Lysning til Eendeel Laxe vaager her i Skibredet sc: Klamerholmen med fleere som er Solgt af Mad:me Agnethe Burnea Sal: Mag: Samuel Schrøders til Lambert von der Ohe, hvilcke hand tillige med 11 Huusmands Pladser i Føyens Skibrbrede!! agter at indløse. dat: 15 Septembris 1761.
Viidere for det 12te Læst Iver Halvorsen Strømøens bøxel Sedler in duplo til Løcke Pedersen paa 9 Mrk:r Smør i Strømøen mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene. datteret 1 Oct: 1761.
13. Salmon Aarschoug med de fleres Contract jmellem de 6 opsidere paa gaarden Fittie angaaende gaarden Fitties brug. datteret 5 Maj 1761.
og 14. Niels Houges Skiøde paa ½ Løb Smør ½ hud 3 s: penge i Houchenes til Iver Nielsen mod 200 rd: dat: 1 Oct: 1761.

Dereftter blev Sagerne foretaged.

Sr: Bendt Jensen Mejer hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntl: varsel ladet indstefne bonde Manden Rasmus Hansen Møgster, fordie at hand haver næstleden Sommer needsadt en sin afdød \voxen/ Søn i Møgster Kircke i grav Stæderne under Kircke gulvet uden at have derom søgt tilladelse af Citanten og hans MedEjer til bemelte Møgster Kircke, Derfor Dom at Liide ej alleene til betaling mens end og til undgieldelse og Strafs Lidelse for samme sit foretagende jtem at erstatte Processens omckostning. til Slutning meldte Citanten at bemelte Rasmus Møgster tillige og er Stefnt at anhøre Vidnes byrd i denne Sag af Mons og Knud Møgster.

Den indstefnte Rasmus Møgster mødte icke eftter paaraab ej heller nogen af Vidnerne thi fremstod Stefnevidnerne Jacob Asbiørnsen Fagerbache og Jonas Drivenes som ved Eed beckræftede at de

1761: 109

For meer end 14 dage siden lovlig haver Stefnt Rasmus Marchuus!! (Møgster) i denne Sag Ligesom incamineret er Ligesaa indbemelte 2de Vidner til dette ting at aflegge deris Vidnes byrd i denne Sag.

Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt og den udeblevne Rasmus Møgster saavelsom Vidnerne til næste ting forelagt og Laug daged.

Eragted!

Den Lovlig Stefnte men Absente Rasmus Møgster, saavelsom Vidnerne Mons og Knud Møgster gives Laug dag til næste ting at møde, den første for at indkomme med sit tilsvar og de siste under Lovens Fals maal at aflegge deris Eedelig forklaring i denne Sag.

Elias Frøeland af Nordhordlehn i Rette æskede sin fra forige ting udsadte Sag Contra Mons Møgster {for} Eendeel Lands Lod som den siste har modtaged, betreffende

den Laug dag givne Mons Møgster mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.

Thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Vintzens Piirholmen og Christopher Østevold som ved Eed beckræftede at de i dag 12 dage siden haver paa gaarden Møgster i Mons Møgsters fraværelse i hans Kones paahør forckyndte At(?) Mons Møgster Næstl: Sommerting blev Laug daged at møde til dette ting i ovenmelte Sag.

Citanten begiærede Dom udj Sagen.

Afsagt!

Mons Møgster som ej har villet Respectere Retten med møde ej heller indkommet med noged tilsvar, giver derved til kjende at hand er fornøjed med Søgemaalet, hvilcket desto meere ej tvivles om naar hans Svar, gived til Dem som første gang Stefnede ham, tages i betragtning, som var saaledes efter Actens udviisende at hand ej nægter at tilbage betale den modtagne Lands Lod, Saa i andledning af Sagens omstændigheder tilfindes bemelte Mogns Møgster at betale til Citanten den paastefnte Lands Lod 59 rd:, Ligesom og udj Processens omckostninger 2 rd: 3 Mrk: Det paadømte udreedes og eftterkomes 15 dage eftter denne Doms lovlige forckyndelse under adfærd eftter Loven

Dereftter blev Læst til

Mortication Een af Sr: Lanckving udstæd Obligation til Hr: Justits Raad de Fine paa Capital 400 rd: jmod Pandt i Gresdahlen og Fagerbachen, som efter Creditors qvittering af 30 Septembr: 1761 er betalt.

2det Madame Lankvings Skiøde til Sr: Hans Bugge paa Gresdahlen af Skyld med underliggende Settre 1 Løb Smør 1 ½ hud dat: 28 Sept: 1761 mod 93 rd:
og 3. Madame Lankrings (Lankvings) Obligation til Hr: Etats Raad de Fine paa 50 rd: jmod Pandt 1 Løb i Fagerbache datteret 28 Sept: 1761.

Retten blev til j Morgen ophæved.

Dagen næsteftter den 2 Octobris blev Retten atter sadt og betjent med det anførte Laug Rett.

Hvorda Fogdens tings vidner blev examineret.
Og blev da først fremlagt det Ordinaire tings vidne af 11 Poster bestaaende, hvortil Almuens Svar [faldt] som Sædvanlig uden forandring.
Skyds tings vidnet ligesaa. Der til Svarede Almuen at den skydsende Almue har nødt sin betaling med 4 s: pr: Miil.
Odels Mandtallet blev oplæst, som befandtes som anført Rigtig at være.
Den Skade liidende opsider paa gaarden Rønholm Anders Olsen tilstod at hannem er af Fogden gotgiort de bevilgede Skatter af hans afbrendte gaard for dette jndeværende som 1te frieheds aar. Derom blev tings vidne udstæd.
Paa Fogdens tilspørgende svarede Almuen at dennem af Fogden er bleven gotgiort den grense Skyds som de 1758, 1759 og 1760 formeged har betalt. Derom tings vidne blev udstæd.
Restancen for dette Skibreede stoer 69 rd: 4 Mrk: 6 s: blev oplæst og af alle ujmodsagt.

til at betiene Retten som Laug Rettes mænd 1762 blev opnefnt Johanes Hatlevig, Ole Rydland, Ole Tordagsøen, Johanes Tranøen, Niels Wevog, Ole Uglenes, Johanes Øchland, og Vintzens Torrang.

Som jnted Viidere ved tinget var at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1761 d: 15!! (5) Octobris blev almindelig Sage og Skatte ting holdet med Opdals Skibreedes Almue paa ting stædet Godøesund og Retten betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Lars Gierstad, Ole Nordbust, Anders Hansen Leite, Vermund Giersvig, Ole Øchland, Samson Johansen Teigland, Peder Erritzvehr og Knud Kleppe. Overværende i Retten Kongl: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og underdanig blev Læst de Kongl: andordninger og høj øvrigheds ordres som ved Waags Skibrede ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Fogden til kjende gav at da der i henseende til den frie Skydsning, saa ofte til Hannem skeer becklagelse fra dennem der sidder udj den almindelige Reise Vej at de alleene fordie at de der ere boende med dend dobbelte tyngde maae besværes, at de al den der forefaldende frie Skydsning maae giøre, jmod at de som boer udj

1761: 109b

De jndre bøigder for saadan frie Skydsning til det mæste ere befriede; Saa siden at denne frie Skydsning maae agtes som en almindelig tyngde hvorudj den Eene Almues mand bør Komme

den anden til hielp, haver Fogden ved dette Aars Høstetinges breve tilkjendegivet Almuen, at for herudjnden at opnaae saadan jndretning, hvorved denne frie Skydses tyngde kand giøres liige, at De joe jnden Retten villde Declarere om de ere fornøjede med at der udaf hver Mand til denne frie Skydses bestridelse og beckostning for alle dem som dertil ved behørige Passer ere berettigede, bliver Aarl: betalt en vis penge, jndretted alt saasom Skydsningen det Aar omkring kand have faldet sig til; hvorefter da Eenhver som kand have giort saadan frie fløtning til hvert Aars Høsteting, kand nyde den betaling som Loven haver Sadt, som er for hver Miil 8 s: Hvorhos da og Fogden forestillede dette at naar hand i henseende til denne jndretning med penges incassering og udbetaling det forsvarlig skal bestyre; Saa da det vil forvolde hannem en særdeles Møje og bryderie, saa paastod hand at hand derfor tilbørlig maatte Sallareres, hvorjmod hand forsickrede Almuen at hand som en Redelig Mand for hver en Skilling som indkommer og udgives, skal giøre vedbørlig Reede og Rigtighed? Hertil Almuen Declarerede at de er fornøjed med forindførte, saaledes at de vil betale Aarlig ligesom Skydsningen kand falde til og dertil for det Første giøre Forsøg med 8 s: \pr: Mand/ hvori 2 s: skal være indbegreben til Fogden for hans umage for at holde og aflegge Rigtig Reignskab.

Derefter blev læst følgende Documenter

1. Skiftebrev forretted paa gaarden Nordre Tuft af Sorenskriver Garman i Nordhordlehn eftter Anders Olsen hvis Sterfboed var ejer for ½ Løb Smør ½ hud i Houchefehr for 38 rd: er udlagt som Pandte bogen udviser. dat: 26 April 1760.
2. Hr: Krigs Commissaire Dahls bøxel Sedler til Erick Isacksen [paa] ½ Løb Smør ½ hud i Unnerim mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene dat: 19 Dec: 1760.
3. Peder Døsvigs bøxel Sedler til Anders Jacobsen paa ½ Løb Smør ½ hud i Beltestad mod Lovl: bøxel og Lejlendingen Revers paa den Eene Datteret 18 Maj 1761.
4. Peder Andersen Nordre Tuft hans bøxel Sedler paa egne og medejeres Veigne paa ½ Løb Smør ½ hud i Houchefehr mod lovl: bøxel og lejlendingen Elling Larsens Revers paa den Eene. dat: 5 Oct: 1761.
5. Ole Jensen Elsagers penge Mangel til 1 Løb Smør i Elsager som Samuel bruger, hvilcket gods hand agter at indløse datteret 1 Octobris 1761.
6. Hr: Mossins bøxel Sedler til Torbiørn Hanssen paa 1 pd: 7 17/32 Mrk: Smør i Dalland med lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene dat: 14 Dec: 1759.
7. Johannes Sundvords bøxel Sedler paa 1 pd: 3 Mrk: Smør ½ hud i Gripne til Erick Ericksen mod lovlig bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene datteret 1 Octobr: 1761.
8. Guldbrand Berges Obligation til Hans Waage paa Capital 50 rd: jmod 4 pr:Cto: og underpandt i ½ Løb Smør ¼ hud i Berge. dat: 5 Octobr: 1761.
9. Jens Tornesses Skiøde til Sønnen Johanes Jensen paa 1 pd: Sm: ½ b:skd: ½ g:skd: i Tornes mod 40 rd: dat: 5 Octobris 1761.
10. Johanes Jensen Tornes hans Obligation til Faderen Jens Tornes paa Capital 40 rd: jmod 4 pro Cento og underpant i 1 pd: Smør ½ b:skd: ½ g:skd: i Tornes. dat: 5 Oct: 1761.

11te Mads Flornes med de fleres Skiøde paa 1 pd: 3 Mrk: Smør i Flornes til Niels Madsen mod 40 rd: 3 Mrk: datteret 4 Oct: 1760.

Formedelst aftenens paakomme blev Retten til j Morgen ophævet.

Dagen næst efter d: 6 Octobris blev Retten atter Sadt paa bemelte tingstæd og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett,

hvorda først blev læst

Sæbiørn Sæbiørnsens penge og Odels Lysning til gaarden Studsvig dat: 5 Oct: 1761.

2. Hr: Krigs Commissaire Mathias Dahls bøxle Sedler til Guldbrand Ellingsen paa Qvitevoldsnes af Skyld 2 pd: Smør mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene datteret 5 Dec: 1757.
3. Hr: Assessor von der Lippes bøxel Sedler til Ole Vermundsen paa ½ Løb Smør Imod lovlig bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene dat: 22 Januarj 1761.
og 4. Hr: Henrich Foermans bøxel Sedler paa 18 Mrk:r Smør ½ hud i Grøteid til Johanes Colbeensen mod Lovl: bøxel og lejlendingens Revers paa den Eene dateret 22 Oct: 1760.
samt 5. Frue Møller og de fleres Skiøde paa Odels retten til ½ Løb Smør ½ hud i Hegland til Haagen Solem mod 15 rd: dat: 26 Sep: 1761.
6. bemelte Frue Møller og de fleres Skiøde paa Odels retten til andre ½ Løb Smør ½ hud i Hegland til Omund Jansen mod 15 rd: datteret 26 Sep: 1761.

Afg: Peder Olsens Encke i Neshafn Mad:me Johanne Aarre i Rette æskede sin fra Seeniste ting udsadte Sag Contra Jørgen Hansen Støle og hans Moder Marj Salmons Datter Støle Skieldsord med Viidere betreffende.
De Laug dag givne Jørgen og

1761: 110

Marj Støle mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa Deris Veigne.
Citantjnden fremstillede sine i Sagen brugte Stefne Vidner Jacob Opdahl og Jon Johansen Store Godøen, som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden Lovlig haver til dette ting Stefnt Marj Støle og Jørgen Støle at Liide Dom og erstatte processens omckostning i denne Sag for saavidt same enhver kand paagielde.
Citantjnden begiærede Dom udj Sagen, og Processens omckostning erstatted j minste med 6 rd:, efterdie hun som en Encke har maatted væred nød i denne saavelsom i en anden jmod Jørgen Støle forhen anlagt Sag, at benøtte sig af andre at føre Sagen.

Eragted

Sagen opsettes til Doms til j Morgen tiilig

Dagen næst efter d: 7de Octobris blev Retten atter Sadt og betient med forbemelte Laug Rett paa berørte tingstæd Godøesund, Da udj den \til Doms/ opsadte Sag jmellem Johanne Aarre og Marj samt Jørgen Støle, jnden Retten blev saaledes dømt og

Afsagt!

Af de i denne Sag førdte Vidner er det nocksom oplyst at indstefnte Marj Salmons Datter Støle haver ladet falde over Citantjnden Johanne Aarre ærrørige Skields og ubeqvems ord, og for det andet er og afbeviist at inCiterte Jørgen Hansen Støle haver frataged bemelte Citantjnde 1 Souv og 1 Lam, hvilcke den siste var givet i et Slutted Forliig udj en mellem dennem forhen jnden tinge ventileret Sag. Af saa befatted Sag Kjendes og Dømmes for Rett at de af indstefnte Marj Salmons datter faldne ubeqvems ord, bør og skal ej Komme Citantjnden til Disjustice paa bekjendte gode Nafn og Rygte, Mens Være og blive som død og Magtes Løse anseed, hvorjmod hun sc: Marj \Støle/ til erjndring og Vel fortient Straf for sin Kaadmundenhed, tilfindes at betale til det Bergensche Tugt og Manufactuur Huus 4 rdlr: Ligesaa tilfindes Jørgen Hansen Støle at betale Citantjnden de hende fratagne Faar efter almindelig bøigde priis med 5 Mrk: pr. støcke tilsammen 1 rd: 4 Mrk:, og desuden for den ham overbeviiste Voldsomme omgang at bøde til bemelte Tugt og Manufactuur Huus 2 rdlr: Ligesom og Marj og Jørgen Støle Een for begge eller begge for Een, bør betale til Citantjnden udj processens omckostninger 6 rdlr: Det paadømte udredes og eftterkomes 15 dage eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Dereftter blev læst følgende Documenter
1te Sr: Peter Lexous med de fleres Skiøde til Iver Nesseim paa 2 pd: 14 ¼ Mrk: Smør med bøxel i Aase mod 62 rd: 1 Mrk: 8 s: dat: 15 Febr: 1761.
2. Johanes Andersen og Niels Johansen deris Skiøde paa Deris Odels Rett til 1 ½ Løb Smørs Leje udj Gierstad mod 20 rd: dat: 16 Maj 1761.
3. Morten Gierstads Skiøde til Sønnen {Johanes} Niels{en} \Mortensen/ paa 2 pd: 6 Mrk: Smør ¾ hud i Nedre Gierstad mod 81 rd: dat: 6 Oct: 1761.
4. {Johanes} Niels Mortensens Obligation paa 81 rd: til Faderen Morten Nielsen paa 81 rd: jmod pandt 2 pd: 6 Mrk: Smør ¾ hud i Gierstad og 4 p:Cto: Dat: 6 Octobris 1761.
og 5. Læst til Mortification Jens Elsagers Obligation til Anders Andersen paa 50 rd: som efter Creditors qvittering er betalt. dat: 27 Octobr: 1741
Endelig 6te Morten Flyvensfehrs Obligation til Samson Engevig dateret 1te Octobris 1761.

Fogden i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Hans Jacobsen Opdahl og huustroe Anna Mads Datter Fortiilig SammenLeje betreffende.
De Laug dag givne Hans Opdahl og Anna Mads Datter mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa Deris Veigne.
Thi fremstod Stefne Vidnerne Jacob Opdahl og Jon Store Godøen, som ved Eed beckræftede at de for 14 dage siden til dette ting haver Stefnt Hans Opdahl og huustroe at taale Dom til bøders udredelse.
Fogden begiærede Sagen til i eftter Middag udsadt paa det at hand kunde erholde Sogne Præstens attest. hvor med det har sit forblivende

Morten Aasse hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Hans Johansen Flyvensfehr til at giøre hannem Rigtighed for en Hans Myntling Bemelte Hans Flyvensfehr[s] Datter af Nafn Sygni Flyvensfehr, hendes Arve Midler saavel efter Moderen Sygni Olsdatter, som hvad hun efter afgangne Christopher Godøen Arvelig er tilfalden, derom at producere de ergangne Skiftte Forretninger, hvoraf Citanten indleverede i Retten det \eftter/ afgangne Christopher Godøen forrettede Skifttebrev, hvorefter bemelte Myntling er tilfalden udj Arv 1 rd: 2 Mrk: 6 s:, samt der Eftter at betale

1761: 110b

Citanten same Arve Midler med paaløbende Renter. Ligeleedes er og Hans Flyensfehr \Stefnt/ for adskillige ærrørige Skiels og ubeqvems ord hand haver ladet falde over Citanten, Derfor at anhøre Vidnes byrd af Morten og Berje Flyvensfehr, samt derefter for alt at taale Dom og erstatte Processens omkostning.
Den indstefnte Hans Flyensfehr mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
Citanten fremstillede Stefne Vidnerne Jacob Opdahl og Jon Store Godøen \som/ bekræfttede ved Eed at de for 14 dage siden haver Stefnt Hans Flyvensfehr Ligesom incaminationen omformelder, Ligesaa haver de stefnt det udeblevne Vidne Berje Flyvensfehr at aflegge sit Vidnes byrd i denne Sag.
Citanten begiærede det Mødende Vidne Morten Flyvensfehr frem kaldet til Examen og Eeds afleg. Hvorda fremstod bemelte
Morten Flyensfehr \der/ aflagde Eed og provede at være Søskende Barn til Citanten Morten Aase efter hvilkens begiæring hand næstleden Foraar ved Pintsetiider gick need til Hans Flyvensfehr i følge med bemelte Morten Aase, ved deris Sammenckomst Paa gaarden {Aase K} Flyvensfehr, hørdte Deponenten at Morten Aase Krævede Hans Flyvensfehr angaaende nogle Arve Midler den indstefntes datter Sygni Hans Datter tilhørende. hvor til hand af bemelte Hans Flyvensfehr \hørte det Svar/ hand veed icke om Dem. strax derpaa Skieldede

Hans Flyvensfehr Citanten for en Hund Svot, og for en der Vasser eller Luffer i Møding Dammene. hafde ej viidere at prove.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt, og de udeblevne forelagt og Laug daged.

Eragted

Den Lovlig Stefnte Men absente Hans Flyvensfehr gives Laug dag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag, til same tiid forelægges Vidnet Berje Flyvensfehr under Fals maals Straf at møde for at aflegge sit Eedelige Vidnes byrd i denne Sag.

Derefter blev Hr: Fogdens Sag opsadt fra i For Middag til denne tiid Contra Hans Opdahl og huustroe {Lejermaal} \Fortilig Samenleje/ betreffende, foretaged. da Hr: Fogden indleverede Sogne Præstens Kundskabs Liste datteret i dag som blev oplæst.
Fogden begiærede Dom udi Sagen.

Afsagt!

Da det med den i Rette Lagde Sogne Præstes Kundskabs Liste er oplyst at de indstefnte har begaaed den paastefnte Fortiilig Sammenleje med hinanden forinden de bleve troelovede; Saa bør de Følgelig Lovens 6te Bogs 13 Capitul 1 Art: betale til Hr: Actor, hand sc: Hans Jacobsen 2 rd: 1 Mrk: 8 s: og Anna Mads Datter 1 rd: 12 s: 15 dage efter denne Doms Lovlige Forckyndelse under adferd eftter Loven

Fogden i Rette æskede den fra forige ting udsadte Sag Contra Johanes Johansen Mæland og Christie Villums Datter Lejermaal betreffende.
Af de indstefnte mødte drengen Johannes Nielsen!! (Johansen) Mæland som tilstod at være til dette ting lovlig varslet.
Fogden tilkjendegav at det indstefnte Qvinde Menniske har ganske Forladt disse grenser, og siges at være Reist til Bergen, hvor hun til denne \tiid/ icke har værred at opspørge.
Fremstillede Stefne vidnerne Jon Store Godøen og Jacob Opdahl som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden haver paa gaarden Mæland hvor Qvinde Mennisket Christie Villums Datters boepæl var, Stefnede bemelte Qvinde Menniske til dette ting at møde.
Fogden indleverede Sogne Præstens Kundskabs Liste i denne Sag datteret i dag som blev oplæst
Den indstefnte Johanes Mæland tilstod paa tilspørgende at det af hannem begangne Lejermaal er skeed paa Halsnøe Closter gaarden Mæland, Ligesaa at hand den tiid var uConfirmeret. Declarerede dernæst at hand

1761: 111

nu næstleden Vinter er bleven Confirmeret.
Fogden begiærede Dom udj Sagen forsaavidt drengen angaar Mens henseende Qvinde Mennisket maatte hand begiære anstand til næste ting.
Paa Rettens tilspørgende Svarede Johanes Mæland at hand ej forjnden Lejermaaled blev begaaed ej heller siden Lovede Qvinde Mennisket bemelte Christie Willums datter ægteskab

Afsagt

Som det fuldkommelig \ej allene/ med den i Rettelagde Sogne Præstes Kundskabs Liste \er afbevist/, mens end og af Johanes Mæland jnden Retten tilstaaed at hand forjnden sin daabes Confirmation har begaaed det paastefnte Lejermaal, Saa bør hand siden Lejermaalet er begaaed paa Een af de Solgte Halsnøe Closters gaarder Mæland Kaldet Hvor til Hans Maj:t har Reservereret!! Sig Sigt og Sage faldet, at Bøde til \aller/ Højst bemelte Hans Kongel: Maj:ts Cassa 12 rd: Ligesaa bør hand i allerunderdanigst følge den Kongl: allernaadigste Forordning af 2 Septembris 1745 at henbringes til det Bergensche tugt og Manufactuur huus

for der at arbeide udj ½ aar. Det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Dereftter blev Hr: Fogdens Sædvanlige tings vidner examineret, hvor til Almuens Svar faldt som næst forige aar.
Angaaende Grense Skydsen faldt dette Skibredes Almue Svar som ved Waags Skibreedes ting.
Odels Mandtallet saavelsom Restancen for dette Skibreede Stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Til at betjene Retten som Laug Rettes mænd næstkommende aar 1762 blev udnefnt følgende: Erick Grepne, Rasmus Brottetevdt, Torbiørn Houchefehr, Knud Giersvig, Hans Møchlestad, Siur Øchland, Christen Lande og Halsteen Møchlestad.

Som jnted viidere ved tinget var at forrette, blev Retten ophævet.

Anno 1761 d: 9 Octobris blev Almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Ous Skibreedes Almue paa gaarden Lundervig, og Retten betjent med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Joen Larsen Strønen, Mons Tostensen Hougland, Niels Vintzensen Lepsøen, Lars Nielsen Hofland, Joen Joensen ibm:, Ole Endresen Sundøen, Ole Hanssen ibm: og Even Hetleflaat. Overværende i Retten Kongl: Maj:ts Foged Velædle Andreas Juel med Meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres.

Fogden fremsadte for dette Skibreedes Almue det samme som ved Opdals ting er Protocollen tilførdt angaaende Skydsen, hvor til Almuen svarede at de er fornøjed med den giorte proposition, og vil betale hvad Skydsen kand kom/m/e til af hver Mand hvert aar, Ligesom og at betale til Hr: Fogden for hans umage á Mand 2 s: herom Fogden begiærede Extract af Protocollen.

Dereftter blev Læst
Fogden Juels Fred Lysning angaaende Flue øen og Skatte tangen, samt de andre under Store og Lille Godøen liggende Holmer, at ingen maae hugge eller indsette i same øer nogen Creature, uden de giver vedkomende ejere det tilkjende og dertil af dem faar tilladelse. dateret 7 Octobris 1761.
2. Hr: Capt: Johan Pritziers bøxel Sedler til Lars Nielsen paa Pladset Smivaagen under Molde mod bøxel eftter Loven og Lejlendingens Revers paa den Eene datteret 1 Oct: 1761.
2.!! Niels Mit Settres bøxel Sedler in Duplo til Hans Larsen paa 2 pd: 6 Mrk: Smør ¼ hud udj gaarden Øvre Bouge mod lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene datteret 9 Oct: 1761.
3. Knud Tøsses bøxel Sedler til Erick Arnesen paa Huusmandspladset Barmen mod bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene dateret 9 Oct: 1759.
4. Msr: Kierulfs som Hr: Doct: og Procancellarus Pontoppidans Emanuensis hans bøxel Seddel paa 27 Mrk:r Smør 3/8 hud udj Indre Hougland til Jacob Monsen jmod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene. datteret 1 Maj 1761.

5. Hr: Consistorial Raad Geelmeidens bøxel Sedler til Ole Johansen paa 1 pd: Smør 1 g:skd: i Houchenes mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene. dat: 27 Maj 1761.

Retten blev til j Morgen ophævet.

Anden dagen d: 10 Octobris blev Retten atter sadt og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Hvorda Knud Frøland lod anvise Fellen af en Voxen Biørn som blev feldet i gaarden Hougs Marcker i Samnanger, hvorfor Fogden betalte Skudpengene 2 rdlr:

Procurator Hans Giøen i Rette æskede den fra seeniste ting udsadte Sag Contra Ole Andersen og Peder Andersen Hyre penge og tieniste betreffende.
De 2de Laug dag givne Ole Andersen og Peder Andersen mødte begge for Retten

1761: 111b

og tilstod Lovlig varsel til denne tiid og Stæd.
Af de indstefnte Declarerede Ole Andersen at hand vel tog imod Fæste penge af Hr: Capitaine Pritzier til den Ende at hand skulle levere sin broder same {til den E} med begiær at Hr: Capitainen vilde have ham i sin tieniste, ved første Samtale med sin broder Peder Andersen spurdte hand sin broder om hand ville modtage Fæstepengene og saaledes antage tieniste hos Hr: Capitaine Pritzier, hvor til Peder Andersen svarede: jeg kand icke modtage dem thi ieg er forhen hyret til Niels Tøsse. hand maatte der for beholde pengene som ham var Levered Nemlig 2 Mrk: intil hand fick Lejlighed at Levere dem til Hr: Capitainen. Nogen tiid dereftter overleverede hand Fæstepengene til Erick Gundersen Svensdahlen, som presenterede Hr: Capitainen pengene, som dem jmodtog og \atter/ leverede \dem/ til Peder Andersen som ej jmodtog pengene af Capitainen paa anden Maade end at skulle levere same til {Peder} \Ole/ Anderssen tilbage som hafde dem udleveret. Declarerede ydermeere at aarsagen hvorfor hand ej forinden nu forcklared er kunde fra sig levere Fæstepengene, var denne at strax eftter maatte hand Reise til Byen og paa hvilcken Reise hand var 3 uger, siden paa Hav Fisket, og da hand derfra kom tilbage jndfandt hand sig hos Citanten saa snart hans huusbonds Ole Steenslands affaire same tillod, og enpressenterede {ham} pengene som ej af Hr: Capitainen blev modtaged, og hvorfore hand maatte \beholde de/ Leverede pengene hvilcke end nu er i sit værge.
Procurator Giøen begiærede paa Hr: Capitain Pritziers veigne anstand i Sagen til næste ting, eftterdie Comparenten ej har \af/ sin Bemelte Principal erckyndiget sig hans viidere paastand.
Eragted
Sagen udsettes efter Citantens forlangende paa hans egen beckostning.

Dereftter blev Hr: Fogdens tings vidner examineret som sædvanlig, hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
Odels Mandtallet saavelsom Restancen stoer 95 rd: 5 Mrk: 2 s: blev for Skibredets Almue oplæst og af alle ujmodsagt.
Angaaende Grense Skydsen blev taged og udstæd lige saadant tings vidne som ved de 2de andre tinge sked er.

Til at betjene Retten som Laug Rettes mænd næstkomende Aar blev udnefnt følgende Torjuls Frøland, Niels Langeland, Anders Frøland, Ole Houchenes, Jacob Hougland, Mons Indre Tøsse, Knud ibm: og Niels Reigstad.

Som jnted Videre ved tinged var at forrette, blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1761 d: 12 Octobris blev Retten til Almindelig Sage og Skatte ting Sadt paa gaarden Giøen med Strandvig Skibreede[s Almue] og betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Brynild Tomre, Peder ibm:, Anders Uglehuus, Guldbrand Bache, Jon Foer, Haldor Mehuus i hans Stæd Hans Hansen Giøen, Isack Aarre, og Mickel Tomre i hans Stæd Ole Jonsen Tuft. Overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle Andreas Juel med Meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongel: Andordninger og høj Øvrigheds Foranstaltninger som paa forige tinge ere læst og i denne Protocol extraherede.

Der eftter blev for Almuen den samme Proposition angaaende Skydsen for eftertiiden som ved Opdals ting Protocollen er tilført, hvor paa dette Skibreedes Almues Svar faldt ligesom ved bemelte Opdals og Ous ting og der tilført.

der paa Læst
Hr: Proust Rennords bøxel Sedler til Ole Siursen in duplo paa ½ Løb ½ hud i Qvale mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene. Datt: 2 Oct: 1761

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd paa Justitziens veigne med Muntlig Varsel ladet indstefne ægtemanden Johanes Andersen Eije (Eye) fordie hand udj sit ægteskab har begaaed Lejermaal med Pigen Herborg Johans Datter, derfor Dom at Liide til undgieldelse og bøders udreedelse eftter Lov og Forordninger.
Den jndstefnte Johannes Andersen Eeje mødte for Retten, og ej alleene tilstod den paastefnte Forseelse men end og at hand til denne tiid lovlig er indkaldet.
Fogden i Rettelagde derpaa den i Lejermaals begiengeren Johanes Andersen Eides Boe anbefallede

1761: 112

Undersøgnings og Examinations Forretning af 10de Maj indeværende Aar, som blev oplæst.
Actor indlod Sagen under Dom.

Afsagt.

Johannes Andersen Eide som jnden Retten har tilstaaed at have som ægtegift Mand begaaed det paastefnte Lejermaal med pigen Herborg Lars!! (Johans) Datter, bør i følge den Kongl: allernaadigste Forordning af 6te December 1743 at udreede og betale til Hans Kongelig Maj:ts Cassa dobbelte Lejermaals bøder med 24 rdlr: og som den i Rettelagde \inqvisitions og undersøgnings/ Forretning udviiser at den indstefnte jnted til Hoved Lod er ejende, Saa flyder deraf pr: Conceqvence at ingen 10penge kand Deris Maj:ts Cassa tildømmes. Det paadømte udreedes og eftterkommes 15 dage efter denne Doms Lovl: Forkyndelse under adferd eftter Loven

Lars Knudsen Øfre Hage hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet indstefne Ole Olsen Brathuus at Lide Dom til Straf og bøders erleggelse fordie hand med hug og Slag haver overfaldet Citanten bemelte Lars Knudsen paa sist holdende Sommerting. {jtem} Ligesaa er bemelte Ole Brathuus Stefnt at anhøre Vidnes byrd af Ole Andersen Schaatun og Ole Olsen Brathuus!! (Dalland), jtem at erstatte Processens omckostning.

Den indstefnte Ole Brathuus mødte icke efter paaraab, Mens Vidnerne vare begge tilstæde.

Citanten fremstillede Stefne Vidnerne Peder Biøndahl og Anders Drageid \som/ beckræftede ved Eed at de for meer end 14 dage siden Lovl: haver Stefnt den paagieldende Ole Brathuus Lige som incaminationen ommelder.

Citanten begiærede Vidnerne fremckaldet til examen og Eeds aflæg, hvoraf fremstod

1te Vidne Ole Andersen Schaatun aflagde Eed og Provede at næstleden Sommerting her paa gaarden Giøen den 1te ting dag Saae Deponenten at Citanten Lars Knudsen Hage og indstefnte Ole Braathuus stod og talte Sammen med hin anden ud paa Ageren næst ved Borre Gaarden paa Søre siiden af Huuserne, og da de nogen tiid saaledes hafde staaed og talt, Saae Vidnet tillige at Ole Brathuus Slog Citanten i vreed hue med højre Haand under Øret. hafde ej Viidere at prove.

2. Vidne Ole Olsen Dalland aflagde Eed og provede i et og alt som første Vidne uden forandring.

Citanten maatte begiære Sagen til næste ting udsadt, og den udeblevne Ole Brathuus til same tiid forelagt.

Eragted

den Lovlig Stefnte men absente Ole Brathuus gives Laug dag til næste ting at møde for at indkomme med sit nødig agtende tilsvar i Sagen.

Engel Johansen Store Balleseim hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet indstefne Ole Olsen Brathuus til Doms Lidelse, fordie hand uden al given aarsage, haver med hug og Slag overfaldet Citanten paa sist holdende Sommer ting, der om at at!! anhøre Vidnes byrd af Anders Drageide og Ole Mickelsen Øvre Hage, saa er og Ole Brathuus Stefnt at erstatte de paa Sagen medgaaende omkostninger.

Den indstefnte mødte icke efter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne. Mens Vidnerne mødte og tilstod Lovlig Varsel.

Citanten fremstillede Stefne Vidnerne Peder Biøndal og Anders Drageide som ved Eed.!!

Procurator Giøen begiærede Vidnerne fremkaldet til Examen og Eeds afleg. og fremstod da

1te Vidne Anders Drageide som aflagde Eed og provede, at næstleden Sommerting her paa gaarden Giøen en dag da vidnet tilligemed Citanten og en anden Mand her af Skibreedet stod og talte Sammen uden for opsideren Samuel Giøens dør, Kom Ole Brathuus som nu indstefnt er uden nogen given aarsag af Citanten, og Slog bemelte Engel Balleseim saa haardt et Slag i Nacken at hans Kaskiette faldt af hovedet, Vidnet viiste icke at der Imellem Parterne hafde været nogen Dispute, mens saae at Slaged Skeed af Ole Brathuus i Vreed hue. hafde ej Viidere at prove

2. Vidne Ole Mickelsen Øvre Hage aflagde Eed og provede at næstleden Sommerting her paa gaarden Giøen saae Deponenten at Citanten Engel Balleseim tilligemed Anders Drageid næst forige Vidne stod uden for Samuel Giøens dør og talte med hin anden, da indstefnte Ole {Bolstad} \Brathuus/ kom gaaende, og i vreed hue Slog Citanten i Nacken saa haardt

1761: 112b

at Kaskietten faldt af hans sc: Engel Ballesims hoved. Vidnet veed ej at der tilforn den omvundne dag hafde været minste Dispute. hafde ej viidere at prove.

Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt og den udeblevne til bemelte tiid Laug daged.

Eragted

Ole Brathuus som til dette ting er Lovlig Stefnt, mens ej møder, gives Laug dag til næst anstundende Somer ting, til hvilcken tiid hand haver at frem komme med alt hvad hand til sin befrielse agter at i Rette føre.

Derefter blev Læst

Lars Andersen Biøndals Skiøde paa 18 Mrk: Smør ¼ hud [i ??] til Michel Hanssen Biøndahl mod 130 rd: dat: 12 Oct: 1761.

2. Johanne Hage med de fleeres Skiøde paa 1 pd: 3 Mrk: Smør ½ hud i Øvre Hage til Lars Knudsen mod 67 rd: 3 Mrk: dat: 12 Oct: 1761.

3. Hr: Geelmeidens bøxel Sedler til Hans Monsen paa 18 Mrk: Smør 1 giedskind i Servold mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene dat: 6 Octobris 1761.

og 4. Ole Siursen Qvales Skiøde til Hans Monsen paa 15 Mrk:r Smør i Aachre mod 15 rd: datteret 13 Octobris 1761.

Fogden j andledning ud af den over Lejermaals begiengeren den ægte gifte Mand Johanes Andersen Eide jnden Retten oplæste Dom, tilspurdte Hannem om hand finder sig i Stand til at udreede de iDømte bøder? hvortil hand svarede at foruden at den udj Sagen i Rettelagde undersøgnings Forretning nocksom viiser hans Slette tilstand, da den Jord hand sidder paa er til fremmede Forpanted, Hand til andre og er meere Skyldig, var hand og Forsickret at Lænsmand og Laug retted kand bevidne hans Slette tilstand, hvilcket Lænsmanden og Almuen paa tilspørgende Declarerede; Saa tilbød hand {og} at ville betale 8 rdlr:, hvilke Fogden i andledning af de anførte omstændigheder med hannem som en Fattig Skatte bonde efter den Kongl: allernaadigste Foranstaltning udj Aared 1745 modtog. herom Hr: Fogden begiærede Extract af Protocollen som indvilges

Formedelst aftenens paackomme blev Retten til j Morgen ophæved.

Dagen næst eftter d: 13 Octobris blev Retten atter sadt paa bemelte tingstæd og betjent med det gaars dagen anførte Laug rett.

Asbiørn Olsen Giøen hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Samuel Hansen Giøen fordie hand skal have udsagt at Citanten skal have borttaged en huud fra ham, Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger. Ligesaa er hand og Stefnt at anhøre Vidnes byrd af følgende Nemlig Jon Samsonsen Hafnen, unge Johanes Haugervold, Brita Olsdatter Giøen, Synneve Gitles Datter Giøen, Anna Engels Datter Giøen, og Rasmus Hansen ibm:

Den indstefnte Samuel Giøen mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag som ovenmeldt lovlig Stefnt, mens in totum benægter beskyldningen. er i øvrigt fornøjed med at de Lovlig Stefnte og mødende Vidner bliver afhørdte.

Af Vidnerne indfandt sig ej fleere for Retten end Synneve Gitles Datter Giøen og Anna Engelsdatter som vedtog lovlig varsel.

Citanten fremstillede Stefne Vidnerne Peder Biøndahl og Anders Drageid, som ved Eed beckræftede at de udeblevne og oven anførte Vidner er med 14 dages Varsel til Vidnes byrds aflæg indstefnt undtagen Jon Hafnen, som vel med 14 dages varsel er Stefnt hvilcket dog ej udrinder førend i eftter Middag.

Citanten begiærede de Mødende Vidner frem kaldet til examen og Eeds aflæg.

1te Vidne Synne!! (Synneve) Gitles Datter Giøen aflagde Eed og provede at noged efter hun kom i tiæniste næstleden Foraar hos {Cit} Samuel Giøen, hørdte hun af bemelte sin Huusbond at hand klagede sig over at hannem var frakommet en huud som var needlagt i det ved gaarden værende Vand, Mens har ej hørt af bemelte Samuel Giøen nogen sinde har sagt, beskyldt eller tillagt Citanten Asbiørn Giøen at hand har væred Den der same har borttaged fra ham, hafde ej Viidere at prove.

2. Vidne Anna Engels Datter Giøen aflagde Eed og provede at næstleden Høst da Samuel Giøen kom fra en Reise til Byen, da hans tienere hafde Skavet barck til at barcke den bort komne Hue!! (Hud) med, Spurdte bemelte

1761: 113

Samuel Giøen alle de derpaa gaarden værende Folck om jngen hafde seed bemelte huud, som hand sagde var bort kommen i Giøens Vand, jMedens hand hafde væred paa sin forommelte Reise. da Alle benægtede ej at have seed eller viiste hvor den var afbleven, Samuel Giøen siger der paa til Vidnet at hand troer Isen hafde afskaared touget, og huuden saaledes var bort kommet. hafde ej viidere at prove uden dette at hun har baade af Citanten Self og hans huustroe hørt at de har Sagt Samuel Giøen har tillagt dem den beskyldning som nu er Stefnt paa.

Paa tilspørgende provede det første vidne om det siste udsigende henseende Asbiørn Giøens og hans huustroes udsigende om at Samuel Giøen har tillagt dem beskyldningen ligesom andet vidne uden forandring.

Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt og de udeblevne Vidner forelagt.

Samuel Giøen begiærede Sagen til næste ting udsadt til den Ende at hand kand faae Stefne Contra og føre Vidner til sin befrielse.

Eragted

Sagen udsettes efter Citantens forlangende til næste ting, til hvilcken tiid de udeblevne Vidner Jon Samsonsen Hafnen og Johanes Hougervold, samt Britta Ols datter Giøen og Rasmus Hansen Giøen gives Laugdag til at møde for sit Eedelig Vidnes byrd i Sagen under Lovens Fals maal at aflegge.

Engel Iversen Berlandstvedt hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Samuel Hansen Giøen, fordie hand skal have udsagt at Citanten haver barcket en huud som Samuel Giøen var tilhørende og Citanten fra hans Svoger Asbiørn Giøen Leveret, derom at anhøre Vidnes byrd af Jon Samsonsen Hafnen og Johannes Johansen Hougervold, samt derefter at taale Dom og erstatte Processens omckostninger.

den indstefnte Samuel Giøen mødte for Retten og tilstod Lovlig Stefnemaal i denne Sag som oven incamineret er.

Jngen af Vidnerne mødte eftter paaraab,

Thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Peder Biøndahl og Anders Drageid som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden Lovlig haver Stefnt de udeblevne Vidner.

Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt og vidnerne til same tiid forelagt.

Samuel Giøen Declarerede at hand agter Sagen med Contra Stefnemaal at begiegne til Vidners førelse.

Eragted

Jon Samsonsen Hafnen og Johannes Johansen Hougervold, som lovlig Stefnt, gives Laug dag til næste ting at møde Deris Eedelig forcklaring i Sagen at aflegge.

Samuel Giøen hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Asbiørn Giøen fordie at hand fra Huusmandspladset Giøennesset har fra fløtted et Fiøs eller Floer huus

til gaarden Giøen, hvorudj Citanten var ejer for den halve deel, uden hans Minde Villie og foreviidende derfor Dom at Liide, Ligesaa er og bemelte Asbiørn Giøen Stefnt at tilbage fløtte til Huusmands pladset ermelte Floer. og Endelig Stefnt at erstatte Processens omkostninger.

den indstefnte Asbiørn Giøen mødte for Retten og tilstod i denne Sag Lovlig Stefnemaal. og Declarerede at Hand efter sin huusbond og Jord ejer Hans Hansen Giøens tilladelse paa hans anmodning gav ham tilladelse og ordre at fløtte Fløtte!! den paastefnte Floer her til gaarden Giøen, fordie at hand trængede til same for sine Creature. Maatte derfor begiære Sagen udsadt til næste ting for at Stefne sin Huusbonde bemelte Hans Giøen til Vedermehle for at forsvare hvad hand har gived tilladelse til. sagde ydermeere at Samuel Giøen viiste af at Floeren skulle fløttes, lenge førend den blev bragt her til gaarden.

Eragted

Sagen udsettes efter Asbiørn Giøens forlangende til næste ting, da hand haver at i Rette komme med alt hvad hand til sin befrielse agter nødig.

Samson Knudsen Solaas hafde til dette ting tiid og Stæd indstefnt med Muntlig varsel Hans Torckelsen Berland fordie hand skal have udsagt at Citanten skal med frie Villie have omckommet en Kalv til døde, derom at anhøre Vidnes byrd af Engel Berlandstvedt, Karj Gunders

1761: 113b

Datter Solaas og Ingeborg Engels datter Berlandstvedt. samt dereftter Dom at Liide og erstatte Processens omkostninger.

Paa den indstefnte Hans Berlands Veigne mødte Procurator Hans Giøen som vedtog lovlig Stefnemaal, dernæst lod hand tilføre at Som dette bøigde Rygte om den bort komne Kalf for Contra Parten Samson Berland!! (Solaas) skal være passeret for meer end 2 á 3 aar siden, som er langt over den tiid at derom maae føres vidner eller holdes Retter gang I andledning af Lovens 1 Bogs 13 Capt:s 22 og 23 Articul hvorfor og jmod al Retter gang og vidners førelse Comparenten protesterede, og paastod dernæst at Citantens inCaminerede Stefnemaal maatte som uLovlig afviises.

Paa tilspørgende Svarede Citanten at den Kalv, som Hans Berland haver beskyldet ham for at skal have omkommet til døde, er efter det hand hørt haver, være 2 aar siden same kom bort, jae hand vil med Saligheds Eed beckræfte at de ord eller Sag hand nu haver paastefnt ej er komne ham for Ørne!! (Ørene) førend denne afviigte Sommer, og altsaa ej kunde same paatale før til dette ting. Declarerede ydermere at hand af vidnet som hand har Stefnt nemlig Engel Berlandstvedt blev fortalgt at Hans Berland hafde lagt ham den beskyldning som nu er paastefnt.

Procurator Giøen som før protesterede jmod denne Sags fremgang.

Citanten begiærede sine Vidner Eedfæsted og afhørte.

Eragted

Sagen er af den Natuur og beskaffenhed at den følgelig Lovens 1te bogs 13 Cap: 23 Articul ej kand tracteres eller Ventileres.

Dereftter blev Hr: Fogdens sædvanlige tingsvidner examineret hvortil Almuens Svar faldt som næst forige Aar.

Angaaende Grense Skydsen faldt dette Skibreedes Almues Svar Ligesom ved de andre Skibreeder.

Odels Mantallet og Restancen stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Til at betjene Retten som Laug Rettes Mænd blev udnefnt til Aaret 1762 følgende Lars Øvre Hage, Mickel Biøndal, Ole Qvale, Hans Aachre, Peder og Jon Biøndahl, Jan Biøndal og Baar Teigland.

Som jnted videre ved tinget var at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1761 den 16 Octobris blev Almindelig Høste, Sage og Skatte ting holdet med Strandebarms Skibreedes Almue paa Øvre Waage og Retten betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Baar Tvedt, Aad Hafneraas, Niels Ohme, Hans Ohme, Peder Nielsen Ness, Peder Pedersen ibm:, Lars Teigland og Mons Lie overværende Kongl: Maj:ts Foged Velædle Andreas Juel med Meenige ting søgende Almue.
hvornæst allerunderdanigst og underdanig blev Læst de Kongl: Anordninger og høje øvrigheds Foranstaltninger som paa forige tinge ere læste og i denne Protocol extraherede.

Angaaende Skydsen som Protocollen er tilført forhen ved Opdals ting, Svarede dette Skibreedes Almue ligesom de forige uden Forandring.

jnden Retten blev efter Lars Mathiesen Store Fosses forlangende aabnet en striepung, hvorudj fandtes 17 rd: 3 Mrk: 4 s: hans Myntling Lars Mathiesen Hiertnes tilhørende, som for 15 aar siden er beseiglet og nu skal udsettes paa Rente hos Ole Hiertnes.

Dereftter blev Læst
Hr: Doctor og Biskop Tidemands bøxel Sedler in duplo til Torbiørn Larsen paa 20 Mrk:r Smør 1/3 hud udj gaarden Engedahlen mod Lovl: bøxel dat: 9 Octobris 1761.
2. Hr: Capitaine Tausans Skiøde til Ole Knudsen paa 2 pd: 19 ½ Mrk: Smør i Schogesahl mod 340 rd: dat: 17 Martj 1761.
3. Hans Siursetters Skiøde paa Siursetter til Torger Knudsen mod 400 rd: dat: 16 Oct: 1761.
4. Hagtor Øfsthuuses Skiøde til Sønnen Lars Knudsen paa 1 pd: 16 Mrk: Smør 5/9 hud mod 60 rd: dat: 16de Octobris 1761.
5. Mickel Neerhvdes Skiøde til Jacob Torbiørnsen paa 2 pd: 12 Mrk:r Smør ½ hud i Hiertnes og øjJorden mod 185 rd: Dat: 16 Oct: 1761.
6. Peder Biøndahl med fleres Skiøde til Torckel Olsen paa 2 pd: 12 Mrk: Smør ½ hud i Hiertnes og øjJorden mod 150 rd: dat: 16 Oct: 1761.
7. Jacob Hiertnesses Obligation til Baar Liones paa 150 rd: jmod Pandt i 2 pd: 12 Mrk: ½ hd: i Hiertnes og 2 rd: Rente af al Capitalen. dat: 16 Oct: 1761.
8. Torckel Hiertnesses Obligation til Baar Liones mod 2 pd: 12 Mrk: Smør ½ hud i underpant i Hiertnes og 3 rd: Rente af al Capitalen. datteret 16 Oct: 1761.

Formedelst jnted Videre til publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til j Morgen ophævet.

Dagen næst eftter d: 17 Octobris blev Retten atter [sadt] og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett paa bemelte tingstæd,

da først blev læst
Ole Hansens

1761: 114

Odels og penge Mangels Lysning til gaarden Siursetter dat: 17 Oct: 1761.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet indstefne paa Justitsiens veigne Sverke Larsen Biørchenenes!! (Biørchenes) og Boel {Johanes} \Joens/ datter som udj tredie Leed beslægtede for med hin anden begangne Lejermaal og Barne aufling Der for Dom at Liide til Straf og undergieldelse!! efter Loven.
De indstefnte Mødte icke efter paaraab.
Thi fremstod Stefne Vidnerne Hans Rasmusen Berge og Arne Joensen Brue som ved Eed beckræftede at de for mere end 14 dage siden lige efter incaminationen har Stefnt ovenbemelte Persohner enhver for Deris boepæl.
Hr: Fogden indleverede den ham fra Stædets Sogne Præst om bemelte Lejermaal tilsendte Kundskabs Liste datteret 12te October 1761 som blev oplæst.
Fogden begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

de Lovl: Stefnte, men absente Svercke Larsen Bierchenes og Boel Jonsdatter, forelegges til næste ting at møde, Sagen at tilsvare.

Der efter blev Læst
1te Samson Fladebøes Obligation til Erich Aachre paa Capital 140 rd: jmod 4 p:Cto: og underpandt i ½ Løb Smør ¼ hud i Fladebøe dat: 16 Oct: 1761.
2. Helje Traaes Skiøde paa 18 Mrk: Smør i Indre Børresem mod 15 rd: til Johanne Samsons datter. dat: 17 Oct: 1761.
3. Anders Kierevig og Torckel Schielnes Deris Skiøde paa 14 6/35 Mrk: Smør i Øfsthuus til Torbiørn Svaasand mod 15 rd: dat: 17 Oct: 1761.
og 4. Sølfest Kiosnesses Skiøde paa 22 Mrk: Smør ¼ hud, og overbøxel til 5 ¼ Mrk: Smør 2/27 hud i Store Fosse til Peder Larsen mod 50 rd: dat: 17 Oct: 1760.
og 5. Peder Fosses Obligation paa 40 rd: til Helje Waage mod Pandt i næst ovenmelte gods. datteret 17 Ocrobris 1761 (1760?).

Dereftter blev Hr: Fogdens tings vidner examineret, hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig,
Angaaende Grense Skydsen blev svaret ligesom forige Skibredes Almue Svaret haver
Restancen for dette Skibreede saavel som Odels Mandtallet blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted Viidere ved tinget var at forrette, blev Retten for Skibredet ophæved.

Forjnden saa skeede blev læst
Hr: Rector Boalts følgel: Kongel: Dispensation oprettede Mage Skiftte brev med {Niels} Peder Pedersen Ness, hvilcken siste faar Rectoratets ejendom i Ness, jmod at Rectoratet nyder hans ejendom i Døsseland i Qvindherrets Skibreede af Skyld 2 (1?) pd: 14 ½ Mrk: Smør 5/8 hud. dat: 18 April og 15de Augustj 1761.

Anno 1761 d: 10de November blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Qvindherrets Skibreedes Almue paa gaarden Møchelbust og Retten betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Christopher Litle Echre, Lars Store Echre, Lars Piile, Samson Løfald, Svend Døsseland, Knud Naterstad, Lars Lille Fousch og Søren

Møchlebust overværende Kongl: Maj:ts Foged samt bøigde Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue,

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds Foranstaltninger som paa forige Høsteting dette Aar ere læste og i denne Protocoll extraherede.

Angaaende Skydsen som Hr: Fogden ved Opdals Skibreedes ting Protocollen har ladet tilføre, Svarede dette Skibredets Almue Ligesom bemelte Opdals Skibredes Almue saavelsom de foregaaende andre Skibreders Almue Svaret haver, hvorom Hr: Fogden begiærede extract af Almuen.

Derefter blev Læst følgende Documenter
1te Mage Skiftte brev udstæd af Peder Ness til Bergens Rectorat paa 2 pund 13 Mrk:r Smør i Døsseland efter Kongel: allernaadigst Rescript mod ½ Løb Smør ½ hud i Ness uden bøxel. Datteret 10 Nov: 1761.
2. Hr: Foged Juels FredLysning som ved Ous ting er extraheret angaaende Flueøren og Skatte tangen under gaardene Store og Lille Godøen i Opdals Skibreede datteret 7 Octobris 1761.
og 3de Monsr: Kierulfs bøxel Sedler in duplo paa Hr: Doctor og ProCancelaruis Pontoppidans veigne paa 1 Løb 9 Mrk:r Smør ¾ hud i Naterstad til Lars Johansen mod Lovl: bøxel og Lejlendingens Revers paa den Eene dateret 20 Novembris Anno 1760.

Fogdens tingsvidner blev examineret, hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
Tings vidnet angaaende Grense Skydsen, derpaa faldt Almuens Svar som ved de andre Skibreders tinge Svared er og Protocollen tilførdt.
Odels Mandtallet saavelsom Skyds tingsvidnet og Restancen Stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt, Ligesom og at den Skydsende Almue Svarede at dennem af Fogden og Sorenskriveren er bleven betalt med 4 s: pr: Miil.

Som jnted viidere ved tinget var at forrette blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1761 d: 10de Novembris blev den ved Rettens Eragtning af 2 Junj indeværende Aar paa Aastæden Møchlebust til denne tiid udsadte Odels Sag Gaarden Møchlebustes Løsning Concernerende foretaged paa gaarden og tingstædet Store Møchelbust udj Qvindherrets Præstegield og Skibrede

1761: 114b

beliggende, da Retten blev betient med det Self samme Laug Rett, som betiente Retten paa Aastæden gaarden Møchlebust sistleden 2den Junj. Overværende Citanten saavelsom Contra Parterne undtagen Encken Karj Møchlebust tilligemed de i Sagen hafte Fuldmægtiger Pro et Contra.
Procurator Holch frem leverede ved denne tægte Dag en af ham paa hoved Citanten Ole Jacobsen Ohnereims veigne underskreven og Forfatted paalidelig Deduction og indlæg datteret i dag som \hand/ begiærede oplæst med Reservation Liige eftter hans paa Ole Jacobsens veigne siste forlangende nemlig at have tiltale til Contra Parterne i fald de icke Skulle finde sig som Skyldige at træde til en artig forEening, i det øvrige som meldt Indlægget oplæst, og afvartede Contra Parternes Svar. bemelte indlæg blev oplæst.

For Retten mødte Procurator Hans Waage og Lod tilføre endnu som før at Procurator Holch paa sin Principals veigne bør for det første giøre beviislig at Citantens Forfædre har nogen sinde haft gaarden Møchlebust udj Roelig hævd allerhelst da her nu for Retten kand beviises at Sal: Hr: Baron Axel Rosencrants har haft den paa anckede Jorde part udj Roelig hævde 27 aar, For det andet bør hand fremviise Skiødet fra Frieherjnden, hvorved hand kand Ligitimere Hiemmelen for sin Principal. Dernæst lagde hand udj Retten udtog af Sundhordlehns Justits Protocol, fra Bergens Archiv udstæd under hans Excellence Hr: Stiftts befallings mand von Cicignons Fuldmægtiges Sr: ..eefs(?) Verification, angaaende en Dom afsagt jmellem Sal: Frieherjnde Rosencrants; Poul Hafneraases Arvinger og Lars Boxnes samt Ole Knudsen Ohnerim, bemelte Act og Dom som er Datteret 13 April 1725, begiærede!! blev for Retten oplæst. Dernæst producerede Procurator Waage Hans paa samtlige Contra Parters veigne forfattede indlæg datteret 10 Novembris 1761 som blev oplæst.

Holch dernæst forestillede at hvad hand paa sin Principals veigne ved indlæg haver frem bragt, bringer vel en gang Contra Parterne i sin tiid til beckiendelse, at det maatte være paalidelig at ingen Odels baaren kand findes uden Ole Jacobsen Ohnerim, pretensionen om Odels berettigelsen, vil hand icke have andet end henskydet til dend Respective Domer og Meddoms Mænd, og da hand merckede Procurator Hans Waages fornemme Tractementer ved først at eftter hans indlæg, at fratage {hans} \Comparentens/ Principal den Myndighed som Lov er følgelig, det andet bliver at Holch paa Ole Jacobsens veigne giorde en fuldkomen paastand og begiær at det ældgamle Skiøde som fra Frue Frieherjnde Rosencrantz er udleveret, maatte her jnden Retten leveres af Contra Parterne, pro(?) 3tio den tiid da Lensmanden Hans Waage forestillede en pretension saa vidt som Frue Frieherjnden og den Linnie kand være tilstræckelig, da haver icke Holch paa sin Principal Ole Jacobsens siide seed nogen fuldkommen ordre at Hans Waage som agerer Sag Contra, haver nogen fuldstændig eller paalidelig beviis at giøre {2de} Een til 2de Sager, begiærede i fald der skulle være nogen der haver bædre Ret end hans Principal efter Comparentens indlæg, at Lænsmanden Hans Waage som Procurator for Contra Parterne, maae fremckomme og Ligitimere sig at hand paa sine Principalers veigne kand have ordre til at gaae i Rette og forsvare saadan ejendom som Odels baaren haver løst den Eene tiid efter den anden, her var da inted andet at vente {end} for uden det andet forestillende at da Sagen for Ham Syntes nu ved den Skrifttl: Deduction er oplyst, saa var det dog ednu noged som vilde Mangle ham, at den Respective Dommer ville \som før begiert/ paalegge Contra Citanterne at i Rette Komme med Frieherjndens Skiøde, eller j mangel deraf at følge den Publication som i Retten er produceret og under dato anført i hans Deduction.

Procurator Waage kand ej nocksom forundre sig over Procurator Holches giorde ugrundede Protocollation, …(?) det at hand vil have den til Odelsmand, som ej nogen sinde der til endnu sig haver Ligitimeret, Dette Skiøde som fra eller af Frieherjnde Rosencrantz er udstæd, Declarerede Comparenten at same ej er udj hans Principalers værge, i det øvrige Refererede hand sig til sit indgivne indlæg.

Holch som før dicterede Self og fornam at de {icke} nemlig Contra [Parterne]?

1761: 115

bad endnu at Retten ville have et fuldkomen øje mercke til det i Rette lagde indlæg paa hans Principal Ole Jacobsens veigne, Ædt og Slægt haver Holch oplyst at Ole Jacobsen er den rette, og det øvrige holdt hand for løse og uduelige, og for icke at opholde Sag, Saa paastod hand efter sit indlæg Dom efter Ædt og Qvidsel.

Procurator Waage producerede fra Frue Møller og Frue Segelche samt Sr: Jens Undahl som Frue Frieherjnde Rosencrantzes arvinger, Deris indlæg af 26 Sep: 1761 som med det derudj paaberaabte udtog et efter andet blev oplæst.

Holch Declarerede at vel haver hans Principal indstefnt 2de Vidner, Mens hand holder same unødig at føre, og dernæst begiærede Sagen ved Dom Slutted efter hans i Sagen forfattede Deduction og Indlæg.

Procurator Waage begiærede Dom i Sagen.

Eragted

Sagen opsettes til Doms til j Morgen tiilig.

Anden dagen d: 11te Novembris blev Retten atter Sadt med forbemelte Laug Rett paa bemelte gaard Store Møchelbust.

hvorda udj forbemelte Sag angaaende gaarden Store Møchelbustes Løsning, af den ganske Rett saaledes blev Kiendt Dømt og

Afsagt.

Mens forjnden Dommen blev indført Declarerede Laug Retted at Dennem er bekjendt at Frue Frieherjnden Rosencrants ved hendes afrejse {Solgte} her fra til Stavanger, Solgte ej allene den paastefnte Gaard, mens end og mange andre af hendes \Odels/ gaarder heri Fogderiet og det tiid eftter Anden fra Aaret 1725, ja de veed og at Frue Majorjnde Müllers Søster, da hun Kom fra Rosendahl og hafde Resolveret at Ende sine dage i Stavanger Bye, Solgte ej allene gaarden Møchlebust men end og hendes andet Odels Gods, hvor paa {hun} ingen hafde nogen Ancke. Den af den Ganske Rett udj Sagen afsagde Dom Lyder saaledes. Det Kunde Lade sig ansee /: skiøndt ubeviist :/ af det i Rettelagde Skiøde under 8 Junj 1683, at den paastefnte Part udj gaarden Møchlebust, som Encken Karj Jens Datter Ejer og beboer Skyldende 45 Marcker Smør har i formaals tiider væred Citanten Ole Jacobsens ForFædres Odel; Mens Naar Retten tillige Confronterer begge Parter Deris pro et Contra {for} jndkomne beviiser jmod hinanden, Finder Mand Soeleklart at gaarden sc: den part indstefnte Contra Citantjnden paaboer, har Roelig og uden penge Mangels Lysning af Citanten Ole Jacobsens Fædre fulgt en anden Ædt Nemlig Frue Majorjnde Mullers Søster Frieherjnde Rosencrantz udj 27 Aar, ja Retten finder tillige at efter Citanten og hans Fædre der Mueligens forhen hafde haftt Odels og Løsnings Rett og som meldt ved 27 Aars stiltihendhed hafde skildt sig ved Samme, Saa har ingen af de før formeendte Odels Prætendenter, beboed den omtvistede part i Møchlebust saa længe at de som formedelst forsømmelse maatte ansees som blot fremmede, Kunde betienne sig af Roelig hævd nemlig 20 Vintre. Encken Karj Jens Datter eller nogen anden har icke heller ejendomlig \upaaancked/ beboed Gaarden eftter den tiid Frieherjnde Rosencrants ved Skiøde Datteret 13 Octobris 1725 Skildte sig dermed \udj Roelig hæfds Aar/ Den paaSkriftt af Laug tings Protocollen som er i Rette lagt, og hvorved Citanten vil Argumentere at Frieherjnde Rosenceantz var nød at afstaae da værende Citanter det nu omtvistede brug i Møchlebust, Kand umuelig tiene til Styrcke for Citanten Ole Jacobsen, thi for det første er samme blot {under} og allene underskrevet af Frieherjndens Contra Part afdøde Lænsmand Iver Helvigen, og for det andet er det Reent og af Parterne altsaa icke Kand modsiges at Frieherjnden 1725 og de følgende Aar saa ofte Kiøbere meldte sig og hun blev fornøjed, Solgte icke allene gaarden Møchlebust, men end og hendes andet Odels Gods, hvorpaa jngen Mand hafde noged Kiere Maal og det saalænge hun {icke} af sit frelste Odels Gods icke hafde Een Marcke i behold alt samen \uden/ dertil at være nødtvungen. Af disse og de Mange fleere i Sagen befundne omstændigheder, hvor til føjes at de ustefnte Fruer Møller et Segelkes Odels og Løsnings Rett bør være Resærveret, til det omtvistede brug i Møchlebust, Kiendes for Rett at Citanten Ole Jacobsen som formedelst jmellem kommende Hævd icke ansees for andet end fremmet til Møchlebust, icke skal have friehed at Løse det Odel som andre sc: Frieherjndens Arvinger Eene tilckommer til og over tit bemelte omtvistede brug i Møchlebust, og at Kiende paa Fruene Møller et Segelkes Rett, er noged

1761: 115b

Som nu icke vedkommer denne Rett, Fordie Velbem:te Fruer icke har eller ere Stefnte, Mens deris Rett Er af indstefnte Karj Jens Datter oplyst af bemelte Contra Citantjnde. Processens omkostninger ophæves paa begge Siider. Og Endelig Kommer til det forige at den af Monsr: Holch allegerede Lovs Articul icke heller kand hielpe Citanten Ole Jacobsen i denne Sag, thi at Børn maae Løse Det Odels gods, som Deris Forældre i Børnenes umyndige Aar har afhendet, er her inaplicable, eftterdie det Beneficium icke strecker sig eller kand extenderes til Ole Jacobsen, som da godset blev Solgt, {ej} var ufød og altsaa ej Kommen til Verden.

Anno 1761 d: 13 November blev almindelig Høste, Sage og Skatte ting holdet med Schonevigs Skibreedes Almue paa Gaarden Gielmervig, og Retten betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Omund Erritzland, Ole Handeland, Johanes ibm:, Ole Houge, Johanes Tvedte, Anders ibm:, Mons Schaalnes i stæden for Peder TofteKalven, og Ole Muncheteigen. Overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med Meenige ting søgende Almue saavelsom bøigde Lænsmanden Christopher Gielmervig, {Over}

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocol extraherede.

Vier Olsen Fiere Lod ved Peder Roullestad anviise Fællen af 1 Voxen Biørn som er feldet i gaarden Fieres udmarcker hvorfor Skud pengene hannem af Hr: Fogden blev betalt med 2 rd:

Fogden fremsadte for dette Skibredes Almue det selfsame angaaende Skydsningen for efttertiden som forhen ved de forige Skibreeder er fremsadt, hvortil Almuens Svar faldt som forhen ProtoCollen er tilført.

Dereftter blev Læst følgende Documenter saasom
1te Amund Tvedtes udgivne Vilkaarsbrev til Moderen Inger Viers datter nu boende paa Øyen, af gaarden Tvedt. dat: 13 Nov: 1761.
2. Erick Hugnesen Furdahls udgivne Vilckaars brev til sine Forældre af gaarden Furdahl. datteret 13 Nov: 1761.
3. Torckel Heglands udgivne Skiøde til Odelsmanden Ole Olsen Svind(?)land paa 2 pd: 18 Mrk: Smør i gaarden Hegland mod 36 rdr: Dat: 20 Julj 1761.
4. Ole Yttre Matres udgivne Obligation til Giert Tørensen(?) (Tørresen?) Kierland paa Capital 90 rd: jmod 4 proCento og underpandt i 1 Løb Smør i Yttre Matre. Dat: 13 Nov: 1761.
5. Niels Bouges udstæde pengemangels Lysning paa Halvor Opstvedts veigne som Formynder for Aagaatte Aschils datter til 18 Mrk:r Smør i Wiig som bruges og beboes af Lars Nielsen. Dat: 13 Nov: 1761.
og 6te Hr: Celiuses udgivne bøxel Sedel til Tøris Pedersen paa 1 Løb Smør i Bielland mod Lovl: bøxel, og Lejlendingens Revers paa den Eene. dat: 13 Nov: 1761.
samt for det 7de Siur Millieteigens udgivne Obligation til Peder Roullestad paa Capital 20 rd: jmod 5 proCto: og underpandt i 12 Mrk:r Smør i Millieteigen. dat: 13 Nov: 1761.
og 8. et Skifttebrev forretted paa gaarden Ølfernes af Hr: Bircke Domer Lamberg eftter Niels Tørressen, hvoreftter Sterfboets Jordegods i Wiig 12 Mrk:r Smør 2/3 g:skd: for 13 rd: 2 Mrk: er udlagt som Pandte bogen udviser datteret 9 Octobr: 1760.

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Sage tinged til i Morgen ophævet.

Dagen næst eftter d: 14 Novembris blev Retten med forbemelte Skibredes Almue atter sadt paa Gielmervig og Retten betient med det gaars dagen anførte Laug Ret.

Halvor Tørresen Waldre lod opbyde sin Myntling Marj Knuds Datters Arve Midler stoer 2 rd: 4 Mrk: 10 s: med forspørgelse om nogen same mod pandt og Renter ville antage, Mens som ingen derom meldte sig blev same bemelte Formynder med Retten[s] Seigl i Een Skind pung tilbagelevered.

Fogden i Rette æskede Sagen af ham paa Justitziens Veigne anlagde Sag mod Helje Sævereid Slagsmaal betreffende mod Mads Bierchestrand. Fogden i Rettelagde den udj Sagen skeede Rettens eragtning som blev oplæst.
Den indstefnte Helje Sævereid mødte for Retten saavelsom af Vidnerne Lars og Johanes Sævereid som vedtog at være i denne Sag til denne tiid Lovlig varslet.
Vidnet Lars Sævereid Declarerede for det udeblevne Vidne Giertrud Løvereid at uagted hun udenfor ting Lauged er boende vil hun dog møde her for at aflegge sit Vidnes byrd i denne Sag, mens nu er bemelte \Vidne/ Svag og Sengeliggende.
Fogden begiærede de Mødende Vidner fremckaldet til Examen og Eeds afleg.
1te Vidne Lars Sævereid aflagde Eed og provede at næst

1761: 116

Leden aars Foraar i et graverøl paa gaarden Tielmeland heri Skibreedet, Saae Deponenten at indstefnte Helje Sævereid stod op fra et bord i Stuen paa bemelte Tielmeland og Skiøv Mads Bierckestranden baglendes til et Skab, hvilket Mads Modtog uden at tiltale Helje Sævereid der for j minste Maade, hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Johanes Sævereid aflagde Eed og provede at have været nærværende paa gaarden Tielmeland den same tiid første vidne har omproved, Saae da at Helje Sævereid skiøv Mads Bierckestrand baglendes bort efter gulvet, Mens ej saae andet end Mads Bierckestranden {Skiøv} tog mod same, og derfor ej brugte nogen tiltale til Helje Sævereid. Vidnet saa ej heller at bemelte Helje giorde Skiøvet i vreed hue. hafde ej videre at prove.
Fogden begiærede at siden vidnet Giertrud Løvereid har vedtaget at vil møde paa dette ting hun Maatte forelegges til næste ting.
Paa tilspørgende Declarerede Lars Sævereid at Giertrud Løvereid Sagde til ham at hun vil Møde paa Fittie førstckommende Høsteting for Etne Skibreede.

Eragted

Sagen udsettes indtil at Vidnet Giertrud Løvereids forcklaring kand indhendtes, og hvorfore Hr: Actor behager hende for sit Værne ting at indkalde.

Dereftter blev Læst
et Skifttebrev forretted paa Gaarden Hegland eftter Villum Jansen, hvoreftter Sterfboeds ejendom i gaarden {Wiig} \Lien/ herudj Skibredet 12 Mrk: Smør er udlagt som Pandte bogen udviiser Datteret 22 Maj 1761.
2. Eet dito eftter Anna Fleschie hvorefter Sterfboeds ejendom 1 pund Smør i Fleschie for 36 rd: er Datteret 30 Martji 1761 og udlagt som Pandte bogen udviiser.
3. Sal: Hr: Capitain Segelches udgifne Obligation til Sal: Hr: Kamer Raad Heiberg paa Capital (ope rum) jmod Pandt (ope rum) Læst til Mortification datteret (ope rum).

Derefter blev Hr: Fogdens Sædvanlige tings vidner examineret, hvor paa Almuens Svar faldt som sædvanlig, og hvor paa tings vidne blev udstæd.
Odels Mandtallet saavelsom Restancen stoer (ope rum) blev for Skibredets Almue oplæst og af alle ujmodsagt.

Til Slutning blev Læst
Kirstine Wallens udgivne Obligation til Hr: Krigs Commissaire Mathias Dahl paa Capital 90 rd: jmod pandt i 1 Løb Smør i Wahlen datteret 19 Octobr: 1761. Imod denne Obligation lod Monsr: Jens Undahl ved bonde manden Anders Storhoug protestere paa grund at bemelte Encke har pandt sadt meere end hun i bemelte gaard er ejende.

Som jnted viidere ved tinget var at forrette, blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1761 d: 17 Novembris blev Retten til almindelig Høste Sage og Skatte tings holdelse med Etne Skibreedes Almue Sadt paa gaarden Fittie og Retten betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Aslack Grindem, Biørn Rame, Jon Rame, Halvor Tesdahl, Jon Siursen Rame, Erick ibm:, Tjeran Wettestøe, og Erick Ramsvig, Overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Juel med Meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds foranstaltninger som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

Angaaende Fogdens proposition om Skydsen som ved forige tinge Protocollen er tilførdt, Svarede dette Skibredes Almue, som de andre uden Forandring.

Dereftter blev Læst følgende Documenter saasom
1te Erick Tvedtes udgivne gavebrev til hans Datter Britta Ericks Datter paa gaarden Qvamen af Skyld 1 1/3 Vog Korn og ½ Løb Smør dat: 13 Julj Anno 1761.
2. Ole Fridricksen og Søn Peder Olsens udgivne Skiøde paa Odels Retten til 3 Løber Smør til Peter Christian Altan udj Støle \mod 10 rd:/ datteret 21 Februarj 1761.
3. Siur Bierchenes Skiøde til Sønen Ole Siursen paa 2 Løber Smør 2 huder i Bierchenes mod 148 rd: dat: 17 Nov: 1761.
4. Gotskalck Indre Haalands Skiøde paa 1 Løb Smør i Yttre Haaland til Siur Rasmusen mod 48 rd: dat: 17 Nov: 1761.
5. Hr: Krigs Commissaire Dahls udgifne bøxel Seddel til Tieran Ingebretsen paa 1 Løb Smør 1 Hud i Wettestøe mod bøxel eftter Loven med Lejlendings Revers dat: 2 Nov: 1760.
6. Gotskalck Haalands Vilkaars Sedel eller brev til hans Stif Moder Ingerie Ingemons Datter. datteret 17 Nov: 1761.
7. Torbiørn Høylands Skiøde til Lars Østrim paa 1 pd: 2 2/3 Mrk: Smør

1761: 116b

i Østrim mod 48 rd: Dat: 17 Nov: 1761.
8. Erick Qvamens Vilkaars Contract til Erick Tvedt og huustroe af Qvamen. datteret 17 Nov: 1761.
9. Michel Johansen Grindems Skiøde til Tørris Johansen paa 1 pd: 18 Mrk: Smør i Grindem mod 23 rd: dat: 17 Nov: 1761.

10. Ole Fatlands bøxel Sedler paa 1 ½ Løb Smør 1 td: Korn i Kamboe til Hans Altan mod Lovl: bøxel og Lejlendings Revers paa den Eene dat: 17 Nov: 1761.
11. Læst til Mortification Jon Schiedsvolds udgivne Obligation til Jon Rame paa 50 rd: dateret 19 Nov: 1759, som eftter Creditors qvittering er indfried og betalt.
12. Hr: Biskop Pontoppidans ved Sr: Kierulf udgivne bøxel Sedler til Christen Gudmundsen paa 1 Løb 18 Mrk:r Smør i Tvedt med Lejlendings Revers. dat: 15 Nov: 1761.
13. Hr: Hegelunds bøxel Sedler paa 1 ½ Løb Smør i Waagen til Johannes Siggesen med Lejlendings Revers paa den Eene datteret 3 Nov: 1761.
14. Jon Schiedsvolds udgifne Skiøde til Sogne Præsten Hr: Hegelund paa gaarden Schiedsvold 2 pd: 6 Mrk: Smør mod 120 rd: dat: 17 Nov: 1761.
15. Hr: Capt: Segelches Pandte Obligation til Hr: Camer Raad Heiberg, som ved Schonevigs ting er anført læst og her til Mortification.

Som jnted Viidere til publication fremckom, og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 18 November blev Retten atter sadt paa Fittie og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Biørn Axdahl som Formynder for sin Søster Ingeborg Peders Datter lod opbyde jnden Retten 29 rd: bemelte hans Myntling tilhørende med Forspørgsel om nogen same mod 5 eller 4 pro Cento og Forsvarlig Pandt ville modtage, Mens som ingen derom meldte sig, blev pengene i 1 Skind pung bemelte Formynder med Rettens Seigl tilbageleveret.

Dernæst blev Læst
Tørres Øjen og hustroes Contract angaaende 200 rd: som den siste skal have i fald hun overlever hendes Mand bemelte Tørres Øjen Datteret 17 Nov: 1761.
2. Hr: Hegelunds udgivne bøxel Seddel til Jon Schiedsvold paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Schiedsvold med Lejlendingens Revers paa den Eene dateret 17 Nov: 1761.

Erick Zackariasen Sille hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Baar Rabben fordie hand eftter Accord hafde paataged sig at terske op al Citantens Korn næstleden Vinter, og som eftter nogen tiids forløb qvitterede Arbeidet uagted hand der paa hafde modtaged 1 Vog Røget Kiød, derom at anhøre Vidnes byrd af Hans Jonsen Gierdsøen og Daniel Torbiørnsen samt dereftter at taale Dom for same til erstattelse og Processens omkostning.
Den indstefnte Baar Rabben mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Christen Støle og Jens Skaffer som ved Eed beckræfttede at de for meer end for 14 dage siden haver Stefnt Baar Rabben fordie hand gick fra arbeidet samt at anhøre vidnes byrd af ovenmelte 2de Persohner.
De indstefnte Vidner mødte begge for Retten og hvoraf fremstoed
1te Vidne Hans Joensen Gierdsøen som aflagde Eed og provede at næstleden Høst kom Erick Sille til Baar Rabben og tiltalede ham med disse ord. jeg faar faae dig igien at terske et par Dage saameged at ieg kand faae paa Taren hvortil Baar Rabben Svarede {jeg} \hand/ kand icke Komme meere mindre Erick Sille vil vogte hans Kone og Børn, hvortil hand Svarede det kand ieg icke, Baar Rabben sagde viidere at Citanten hafde Loved ham for Loed at terske 1 rd: 3 Mrk:, mens der for vilde hand icke giøre det, hvorpaa Erick Sille {Jeg} siger ieg skal give dig der for 2 rd:, Baar vilde endda icke, Men siger hand maatte paa hav Fiske, Vidnet hørte og at Baar Rabben sagde at hand hafde accorderet Erick Sille at udterske hans

Korn næstleden aar Vidnet hafde ej viidere at prove uden dette at hand veed at Baar Rabben har faaed af Citanten 1 Vog Røged Kiød.
2. Vidne Daniel Gierdsøen Aflagde Eed og provede i et og alt som første vidne uden forandring.
Citanten begiærede Sagen til næste ting \udsadt/ og den udeblevne til same tiid forelagt.

Eragted!

Sagen udsettes til næste ting, og den udeblevne Baar Rabben \til same tiid/ forelagt for at indkomme med sit nødig agtende tilsvar.

Fogden i Rette æskede igien den ved seeniste Sommerting udsadte Actions Sag jmod Carl Philup du Wahl og Qvinde Mennisket Jorna Lars datter Diødne og i henseende til den siste at dersom hun nu icke for Retten er tilstæde eftter paaraab, Stefne vidnerne Jens Skaffer og Christen Støle maatte af-

1761: 117

legge deris Vidnes byrd at hun til dette ting tiid og Stæd Lovlig er Stefnt og forelagt af [Dennem]?
Den indstefnte Joran Lars datter mødte icke eftter paaraab
thi fremstoed Forbemelte 2de Vidner som ved Eed beckræfttede at de for meer end 14 dage siden lovlig haver Stefnt Og forelagt bemelte Qvinde Menniske til dette ting.
Carl du Wahl mødte for Retten og indleverede sit i Sagen forfattede indlæg datteret 27 Octobris 1761 som for Retten blev Oplæst.
Actor i henseende til det nu i Retten oplæste indlæg Replicerede dette at som hand udj sin proceduur udj Sagen forhen haver Sagt at hand vel kand troe at det er de indstefntes intention og tancke til at ville ægte hinanden, Men saasom Loven tydelig og udtryckelig haver Sagt at ingen uden de ere Lovlig ægteviede maatte være eller holde sig tilsamen, allerminste være Dem tilladt at avle Barn samen, Det er da altsaa det som hand eftter Loven haver at paastaae at forjnden de som meldt lovl: ere ægte viede, aldeles bør endtholde sig fra hinanden, og hvad sig angaar den foregivne hinder som af Præster giøres til dennem eftter forlangende at Copulere, saa som forhen under Sagen Sagt, er det icke Actors Sag at indgaae udj de Grunde som enhver for sig maatte have, de {sk} hand ville formeene skulle være saa Lovlige som billige. Over alt bliver dette hans igien tagne og Sluttelige paastand at de indtil et Lovlig ægteskabs fuld byrdelse det de foregiver saa inderlig at attraae, følgelig Lovens 6te Bogs 13 Capitul 3 Articul at blive tilkjendt aldeeles at endtholde sig fra hin anden, og i øvrigt saa fremt dette foregivne ægteskab ej skulle vorde fuld byrdet, da at blive Kiendt Skyldige til de bøder som de af denne deris Barn aufling nu tvende Gange ere pligtig, og ellers om dette ægteskab nogen sinde Skulle vorde fuld byrdet, da ligeledes at blive anseed til de bøder som af deris børns fortiilig Sammenaufling kand flyde. Hvad sig angaar den af den indstefnte Carl Philup du Wahl forlangte udsettelse, Saa, da nu Actor paa sin siide haver Slutted Sagen til Doms, Saa indstillede hand nu til Retten, hvorvidt at hand vil føje hans begiær eller ej.
Carl du Wahl begiærede Sagen til næste ting udsadt paa det at hand kand faae Hr: Hegelund stefnt til at anhøre de vidner som i hans indlæg er anført.

Eragted

Siden den indstefnte Carl du Wahl paaberaaber sig {Ægteskab} at fuldføre Ægteskab med Joran Larsdatter, som hand paa andmodning af vedkommende er bleven nægted til denne tiid, jae har og ved sit indkomne Indlæg begiært Sagen udsadt paa Grund at faae alt hvad som i Sagen er passeret sig beskreven <meddelt> til sine Messures i agt tagelse i andledning af den giorde nægtelse til Vielsen, Saa paa det hand sc: Carl du Wahl ej skal paaberaabe sig at være nægted Retten, udsættes Sagen til næste ting til Doms.

Peder Monsen Sande hafde til dette ting tiid og Stæd Muntlig Ladet indstefne Carl du Wahl fordie hand paa en Søndag paa Citantens Kircke Vej har overfaldet ham med Slagsmaal, derfor Dom at Lide til bøders udredelse og Processens omckostninger Skadesløs samt at anhøre Vidnes byrd af Hans Schieldahl og Hans Ejlersen (Ejlevsen) Giere.

Den indstefnte Carl du Wahl mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag saaledes Stefnt nemlig at udrede bøder og at anhøre vidnesbyrd af ovenmelte Persohner, Men henseende omckostninger er hand ej stefnt.

Citanten kunde ej Ligitimere at have Stefnt paa omckostninger, Men begiærede Vidner fremkaldet til Examen og Eeds aflæg

1te Vidne Hans Schieldahl aflagde Eed og provede at næstleden Som/m/er noged efter Sancte Hans Dag gick vidnet tillige med Citanten og fleere til Grindems Kirke i tancke at høre

1761: 117b

Prædicken den dag, og da de var kommen paa gaarden Grindems Lejemaal sadt de sig need for at søge hviile, og som de der sad, Kom Carl du Wahl gaaende og uden at tale til dem noged, gaar bemelte du Wahl hen og Slaaer Citanten under det vænstre øre 2de Slag, hafde ej viidere at prove uden dette at Citanten ved sin hiem komst fra Kircken til Sande maatte legge sig, mens vidned kand ej siige {til} hvad enten det var af øre Figene hand maatte legge sig eller ej.

2. Vidne Hans Eilevsen Giere aflagde Eed og provede at have paa same tiid og Stæd seed at Carl du Wahl Slog Citanten under det vænstre øre med højre haand 2de øre Figen, hørdte og Ligesom første Vidne at bemelte du Wahl siger eftter at Slagene var givet, gaae nu hen og sig jeg gav dig dem.

Citanten begiærede Dom udj Sagen.

Carl du Wahl begiærede Sagen til næste ting udsadt paa grund af at føre Vidner om Citantens forhold mod ham, som har foraarsaged at hand som oven anført har Søgt at Revangere sig.

Eragted

Sagen udsettes paa Contra Citantens forlangende til næste ting, til hvilcken tiid hand paalegges at Stefne sine paaberaabte Vidner, og i mangel deraf at anhøre Dom.

Johanes Østrim hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Erick Sille for paa ham Forøvet Slagsmaal, derom at anhøre vidnes byrd af Jon Støle og Johanes ibm:, samt dereftter Dom at Liide og processens omkostninger at erstatte.

Den indstefnte Erick Sille mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag Lovlig Stefnt.

De indstefnte vidner mødte icke eftter paaraab.

Stefne vidnerne Jens Skaffer og Christen Støle aflagde Eed og provede at de med fulde 14 dages varsel haver Stefnt oven bemelte 2de Mænd til Vidnes byrds aflæg i denne Sag.

Eragted

De Lovlig Stefnte men absente Jon og Johanes Støle gives Laug dag til næste ting at møde for sit vidnes byrd i denne Sag at aflegge. til samme tiid haver Erick Sille at møde for same at anhøre.

Haldor Sande og Haldor Wormestrand hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Christian Altan fordie at hand skal være Skyldig til afgangne Jacob Eichrem for 1 hæst som hand af den Sal: Mand har tilforhandlet sig derfor at være ansvarlig, og j mangel af Eeds afleg som hand tillige er Stefnt til, at taale Dom til erstatning.

Den indstefnte Christian Althan mødte ej der nu for nærværende tiid er Svag og Sænge liggende Mens paa hans veigne mødte broderen Jocum Fridrich Althan, som til kjende gav at hans bemelte broder Christian haver Stefnt Contra i denne Sag, hvor ved Citanterne er Stefnt at anhøre vidnesb: af Henrick Støle og Lars Støle at hvad paastefnt, er betalt, jtem at erstatte Processens omckostning med hans tiids Spilde indbereigned.

Haldor Sande vedtog at være Stefnt Contra i denne Sag saaledes nemlig at beviise sin Fordring, {I and} paa egne og samtlig Afg: Jacob Eichrems Arvinger.

I andledning der af fremstillede bemelte Altan Stefne vidnerne Jens Skaffer og Christen Støle som ved Eed beckræfttede at de for meer end 14 dage siden haver Stefnt Haldor Sande paa egne \og/ øvrige Arvingers veigne eftter Jacob Eichrem Ligesom intimationen ommelder.

Citanterne anmeldte at de til denne tiid hafde forbiegaaet at Stefne sine vidner hvilcke de Reserverer sig til en anden tiid at føre.

Jocum Althan begiærede paa sin broders veigne at hans indstefnte vidner maatte Eed fæstes og afhøres

1te Vidne Henrick Støle aflagde Eed og provede at næstleden Sommer saae Vidnet at Christian Altan optalgte hiemme i sit huus 10 rd: 1 ort som var udj følgende Sorter 6 rd: i orter 2 Ducater jtem 3de otte Skillings Støcker, hvilcke bemelte Althan tog hos sig og same dag tilligemed Vidnet og Lars Støle gick til Grindems Kircke og paa Vejen Leverede Jacob Eichrem penger j vidnets Nærværelse, vidnet veed og tillige at bemelte penge blev betalt til Jacob Eichrem for 1 hæst som bemelte

1761: 118

Christian Altan næstleden vaar hafde Kiøbt af ham. hafde ej viidere at prove.

2. Vidne Lars Støle aflagde Eed og provede i et og alt som første vidne uden forandring.

Citanterne begiærede Sagen til næste ting udsadt paa grund at føre vidner, som skal forcklare at den afdøde Jacob Eichrem nogle dage førend hand blev borte, Sagde at have til gode hos Christian Althan penge for 1 hæst.

Eragted

Sagen udsettes eftter Citanternes forlangende til næste ting til hvilken tiid de paalegges sine vidner lovlig at indkalde saa og Christian Støle!! (Althan) same at anhøre.

Haldor Sande og Haldor Wormestrand hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Jocum Fridrich Althan fordie hand Skal være skyldig penge til afgangne Jacob Eichrem, derom under Eed at giøre forcklaring, og i mangel deraf, Dom at Liide Dom!! og erstatte Processens omkostning.

Den indstefnte mødte og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt. Declarerede der næst at have Stefnt Contra i Sagen, og Citanterne Stefnt at beviise deris Krav og Søgemaal jtem erstatte hans tiids Spilde og Refundere ham de paaførdte Forsvars omckostninger.

Haldor Sande tilstod paa egne og sine medarvingers Veigne at være Contra Stefnt i denne Sag.

Jocum Altan begiærede at Citanterne vilde beviise og i Rette legge hvad de for sin Fordring har at Legitimere sig med.

hvortil de Svarede at de kand same beviise med vidner som de til næste ting vil Lade Stefne, og til den Ende begiærede Sagen til same tiid udsadt.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, til den Eiid!! (Tiid) haver Citanten!! (Citanterne) de paaberaabte vidner at indkalde og Jocum Althan Stefnt same at anhøre.

Samuel Haaimb j Rette æskede sin Sag opsadt fra forige ting Contra Hans Biøndahl en Citanten frackommet hoppe betreffende.
Den indstefnte Hans Biøndahl mødte icke eftter paaraab.
Citanten Declarerede at det Eene af hans Stefne vidner sc: Ole Grindem er absent, og hvorfor hand ej hafde meere end det Eene af Stefne vidnerne sc: Johanes Evindsen Grindem tilstæde som ved Eed beckræftede at hand tilligemed den absente Ole Grindem har for meere end 14 dage siden varslet Hans Biøndahl at møde til dette ting.
Citanten fremstillede sine fra seeniste ting Laug dag givne vidner Anna Haaimsnes og Synneve Wadsenden, hvoraf fremstod
1te Vidne Anna Wadsenden!! (Haaimsnes) aflagde Eed og provede at for 5 aar siden noged eftter Sancte Hans dags tiider kom Hans Biøndahl til Deponentjndens Huus paa gaarden Haaimsnes med 1 hoppe, hvilcken Hans Biøndahl siger jeg Kommer her med en hoppe som jeg og Samuel Haaim trettes om, hvilcken hoppe hand begiærede maatte staae hos Deponentjnden Natten over, som ham blev {bevilget} \nægted/, hafde ej viidere at prove uden at bemelte Hans Biøndahl sagde same tiid hand ej for besagde hoppe hafde faaed nogen penge hos Samuel Haaimb.
2. Vidne Synneve Wadsenden aflagde Eed og provede at for 5 aar siden om Sommeren same tiid som forige vidne har forklaret, Kom Hans Biøndahl til vidnet, og sagde ieg har væred paa Haaimb faaet Mærren eller hoppen min tilbage. hafde ej viidere at prove.

Eragted!

paa grund af at Citanten ej Lovlig har Ligitimeret at Hans Biøndahl gives!! endnu en gang Er Lovlig varslet, opsettes Sagen til næste ting.

Ole Sille hafde til dette ting tiid og Stæd ved Muntlig varsel ladet indstefne Mathias Dueberg fordie at hand haver viist Citanten en falsk Skiftte Streckning jmellem Citantens gaard Sille og Sogne Præstens gaard Enge Præstegaard, derfor Dom at Lide og erstatte \ham de/ Processens omckostninger \som ved Rettens Dom sistl: 12 Sept: blev tildømt Neml: 20 rd:/ samt erstatte Processens!! samt anhøre Vidnes byrd af Knud Flaaden, Tollef Gravelsetter, Johannes Fittie jtem Britte Sille.
Den indstefnte Mathias Dueberg mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag Lovlig Stefnt, og Declarerede at uagted hand er udenfor ting lauged boende Declarerede hand dog at vil Svare til Sagen. tilstod og at være stefnt at svare de omkostninger som Ole Sille næstl: Septembr: ved Rettens Dom i en Sag blev dømt jmellem Ham og Sogne Præsten Hr: Hegelund, samt anhøre vidner.
Citanten begiærede sine vidner fremkaldet til Examen og Eeds aflæg, hvoraf fremstod
1te Vidne Britta Sille aflagde Eed og provede at hun ej har væred eller var overværende den tiid at indstefnte

1761: 118b

Mathias Dueberg skulle Anviise Citanten Skiftterne jmellem Sille og Enge Præstegaard, Mens hørdte af Mathias Dueberg paa gaarden Sille næstleden Foraar at hand sagde til Ole Sille at dersom hand ej har Slaget lenger need end til Røe apelen kaldet, Saar!! (Saa) hafde Ole Sille gaaed Præsten for nær. hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Lænsmanden Johanes Fittie som ejer for det brug i gaarden Sille som Citanten bruger og beboer, aflagde Eed og provede, at hand ej var med den tiid Mathias Dueberg skal have viist Ole Sille Skiftterne jmellem Præstegaarden og Sille, Mens jndeværende aars høst hørdte hand af Mathias Dueberg da en Aastæds Sag jmellem Ole Sille og Sogne Præsten skulle Ventileres, Svarede paa tilspørgende af Vidnet at hand Slog alt til den yttreste Apelen

Røe apelen kaldet i Skiftterne jmellem Enge præstegaard og Sille, hvilcket hand viiste Ole Sille, hafde ej viidere at prove.
3. Vidne Knud Flaaden aflagde Eed og provede at hand ej var med den tiid at Mathias Duberg første gang skal have vist Ole Sille Skiftterne jmellem Sille og Enge Præstegaard, mens jndeværende Aar noged eftter Sancte Hans dag blev vidnet \af/ Ole Sille begiært at opgaae Skiftterne jmellem Ole og Erick Silles brug, da viiste Mathias Dueberg bemelte Skiftter, som den der hafde boed paa gaarden Sille paa Oles brug, og da de kom paa Mit Skiftterne jmellem Præstegaarden og Sille hvor 2de Apler staar, da hørdte hand Mathias Dueberg sagde til Ole Sille her er Rette Skiftte jmellem Præstegaarden og Dit brug. hvortil Ole Sille sagde det er vel nock. hafde ej viidere at prove uden dette at Mathias Dueberg gick same Skiftte den tiid Aastæds Sagen var jmellem Ole Sille og Hr: Hegelund.
4. Vidne Tollef Gravelsetter aflagde Eed og provede at have væred med bemelte tiid som 3. vidne har omprovet, og derfor provede i et og alt som 3. vidne haver udsagt uden forandring.
Ole Sille paastod {i} Dom i Sagen eftter Stefnemaalet og de afhørdte vidners forcklaring.
Mathias Dueberg benægter in Totum at have anviist Skiftterne anderledes end som hand \og vidnerne/ opgick dem i Aastæds Sagen jmellem Hr: Hegelund og Ole Sille. Indlod Sagen til Rettens Retsindige Skiøn.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting.

Dereftter blev læst
Hans Iversens Odels og pengemangels Lysning til 1 Løb 2 pd: 6 Mrk: Smør i Schieldahl som hand agter at indløse fra Itzige ejer Lænsmanden Johanes Fittie. datteret 13 Nov: 1761.

Den af Ole Sille anlagde Sag Contra Rasmus Øvre Nes blev paaraabt, og blev fra Citanten meldt at hand har var(?) Reiser da Stefnemaalet skulle forckyndes, saa Sagen beroer.

Dereftter blev Examineret Hr: Fogdens alle Sædvanlige tings vidner hvorpaa Almuens Svar faldt som forige Aarringer.
Ligesaa Restancen og Odels Mandtallet som af alle blev tilstaaed og ujmodsagt.

Som jnted Viidere ved tinged var at forrette blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1761 d: 20 Novembris blev Retten til almindelig Høste Sage og Skatte tings holdelse med Fieldbergs Skibreede Sadt paa gaarden Killesvig og betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Thor Gierevig, Rejnert Espeland, Knud Frønsdahl, Thor Hetland, Halvor Dueland, Hans Berge, Tord Kaate og Alvald Ulvenes. Overværende Kongl: Maj:ts Foged med Menige ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsom blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere læste og i denne protocoll extraherede,

dereftter blev for Almuen fremsadt for Almuen!! den proposition angaaende Skydsen, hvortil dette Skibredes Almue som de forige Skibreders Almue Svaret haver.

Hvor paa blev læst

til Mortification Sr: Schrøders udgifne Obligation til afg: Kamer Raad og Foged Heiberg paa Capital 250 rd: datteret 12 Maj 1757, som eftter qvitteringer 17 Aug: og 28 Sep: 1761 er betalt.
2. Msr: Schrøders udgifne Obligation til Gudmund Aarvig paa 250 rd: jmod Pandt i Øhlens Giæstgiver Huuser og 5 proCto: dat: 20 Nov: 1761.

Formedelst aftenens paakomme blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 21 November blev Retten atter sadt og betjent med det i gaar anførte Laug Rett.

hvor da først blev læst
Lars Knudsen Aarvigs udgifne Skiøde til Haldor Joensen paa 1 pund 12 Mrk: Smør i Echaasen mod 42 rd: dat: 3 Martj 1761.
2. Haldor Echaasens udgifne Obligation til Størckor Hoversholm paa 45 rd: 3 Mrk: 8 s: jmod 1 pund 12 Mrk: Smør i Echaasen og 5 proCento dat: 16 Junj 1761.
Ole Fatlands udgivne

1761: 119

Skiøde til Halvor Tollacksen Svinevigen paa ½ Løb Smør i Svinevig mod 36 rd: 4 Mrk: 1/3 s: dat: 20 Nov: 1761.
4. Halvor Svinevigs udgifne Obligation til Ole Fatland paa 42 rd: jmod pandt ½ Løb i Svinevig og 5 proCento. dat: 20 Nov: 1761
5. Halvor Svendsen Arnevigs Skiøde til Steen Halvorsen paa 1 Løb 18 Mrk: Smør i Udbioe jmod 86 rd: 4 Mrk: 8 s: dat: 20 Nov: 1761.
6. Steen Arnevigs Obligation til Faderen Halvor Arnevig stoer 50 rd: jmod 4 proCto: og underpandt i 1 Løb 18 Mrk:r Smør i Udbioe. dateret 20 Nov: 1761.
7. Osmund Schartlands Obligation til Omund Kolbenshoug paa 60 rd: jmod 4 p:Cto: og underpandt 1 ½ Løb Smør i Schartland dat: 20 Nov: 1761.
8. Gunder Hougelands Skiøde til Siur Gundersen paa 1 Løb Smør 1 tønde Korn i Hougland mod 350 rd: dat: 20 Nov: 1761.
9. Siur Houglands udgifne Obligation til Gunder Sandvig paa 200 rd: jmod Pandt 1 Løb Smør 1 tønde Korn i Hougland og 4 rd: pr: hundrede. dat: 20 Nov: 1761.
10. Siur Houglands Vilckaars brev til Gunder Hougland og hustroe dat: 20 Nov: 1761.
11. Peder og Ole Waches med hin anden oprettede Contract in duplo datteret 20 Nov: 1761.

Dereftter er Sagerne foretaged.

Torbiørn Øwre Wiig haver til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Jens Endresen Alne for ærrørige og utilbørlige Skields ord, der for Dom at Liide som vedbør og erstatte Processens omckostninger samt anhøre vidnes byrd af Torbiørn Siursen Nedre Wiig og Niels Osmundsen Nedre Wiig.
Den indstefnte Jens Alne mødte icke eftter paaraab, Mens hand[s] Svoger Peder Alne indleverede i Retten et af ham sc: Jens Alne forfatted indlæg i Sagen som blev oplæst. Mens veed ej hvad enten hand er lovlig Stefnt eller icke.
Thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Peder Iversen Alne og Johannes Jørgensen Weastad som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden Lovlig haver Stefnt Jens Alne Lige eftter incaminationen.

Citanten anmeldte dernæst at hand har Stefnt Jens Alne at anhøre vidnes byrd af Gunder Alne og Helje Weastad angaaende at hand nestleden Sommer begierede denne Saavelsom en anden af Citanten anlagt Sag forligt {Sag}.

Samtlig indstefnte Vidner mødte alle for Retten og tilstoed i Sagen til vidnes byrd at være lovlig Stefnt og for hvem Eedens forcklaring af Lov bogen blev forelæst med Formaning til Sandheds udsigende.

1te Vidne Niels Osmundsen Nedre Wiig aflagde Eed og provede: at jndeværende aars Nye aars dags aften i et Barsel paa gaarden Nedre Wiig hørdte hand at Jens Alne sagde om Citanten Torbiørn Øwre Wiig som den tiid ej der var nærværende, at hand hafde Staalet Lotter og Lunder fra Gaarden Alne, hvilke Deponenten forcklarede at Jens Alne explicerede sig saaledes at være forstaaed at Torbiørn Øwre Wiig hafde Kiørt tare eller tang fra gaarden Alne.

2. Vidne Niels Nedre Wiig aflagde Eed og provede at næstleden Nyt aars dag hafde vidnet indbudet Jens Alne med Mange fleere til sig udj et Barsel Gilde, hørdte da at Jens Alne Siger til Citantens Søn Tron Øwre Wiig: Jeg skal komme Eder til at hendte og tage tare fra Alne Støen, hvorpaa bemelte Tron Øvre Wiig Svarede jeg veed icke andet end Vii tager ej meer end os tilkommer og haver Lov til, Jens Alne paaberaabte de skulle frem viise hvad adkomster og breve der for haves, og i det same Reiser sig op og vilde tage Tron {Li..} Wiig fatt, hvilket Vidnet hindrede ham fra. Viidere hafde vidnet ej at prove.

3. Vidne Gunder Alne aflagde Eed og provede at næstleden Sommer blev vidnet begiært tilligemed Helje Weastad at Stefne Jens Alne for Endeel Skiels ord hand hafde ladet falde, tilligemed for en Favn veed som Jens Alne hafde taged fra Citanten, og hvorfor nu aparte Sag er anlagt til dette ting, blev eftter at Jens der for Stefnt, Sagen jmellem dem \blev/ forliigt, og hvorfor Jens Alne bød Citanten 1 Tylt doble bord og i fald same ej blev udbragt til 1 rd: skulle Jens Alne opfylde Ræsten saa det kunde opløbe til 1 rd: hafde ej Viidere at prove uden at Citanten sagde at hvem som nu først bryder forliget, For den skal Sagerne staae Liige aaben.

4. Vidne Helje Weastad aflagde Eed og provede at have været med same tiid som 3. Vidne har omproved, og der for provede j et og alt som forbemelte Vidne uden forandring.

1761: 119b

Citanten begiærede Dom i Sagen eftter (omstændighederne?)

Peder Alne begiærede Sagen paa Jens Alnes Veigne til næste ting udsadt paa det hand kand indkomme med sit tilsvar og imidler tiid begiærede Copie af alt passeret er.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, til hvilcken tiid {hand har} Jens Alne har at møde, Sagen at tilsvare.

Torbiørn Øwre Wiig haver til dette ting tiid og Stæd med Mundtlig varsel ladet indstefne Jens Alne fordie hand ej eftter Slutted forliig vil betale ham 1 Fauvn veed som bemelte Jens Alne hafde ham fra taged derfor Dom at Lide og erstatte Processens omckostninger, samt at anhøre Vidnes byrd af Helje Weastad, Ole Alne og Gunder Alne.

Den indstefnte Mødte icke eftter paaraab, Mens hans Svoger Peder Alne mødte og Declarerede at det indlæg som hand i foregaaende Sag indgav for Jens Alne Concernerer og denne, og hvorfor same blev for Retten oplæst.

Peder Alne tilstod i denne Sag for Jens Alne at hand er Lovlig Stefnt.

Citanten fremstillede sine Vidner med begiær de for Retten maatte Examineres og Eedtages, hvoraf fremstod Helje Weastad og Gunder Alne.

Peder Alne og Helje Weastad beckræfttede ved Eed at de haver Stefnt Ole Alne som vidne med 14 dages varsel.
1te Vidne Helje Weastad aflagde Eed og provede at næstleden Sommer noged for tinged blev vidnet begiert at Komme til Alne for Torbiørn Øvre \Vig/ i følge med Torbiørn, ved deris anckomst der tilspurgte Torbiørn Øwre Wiig Jens Alne om hand icke hafde taged uden Citantens Forlov Een Favn Veed af Birck, hvortil Jens Alne Svarede joe mens du Torbiørn fick bord igien, hvortil Torbiørn Wiig Svarede: jae du tog bordene tilbage tillige, derpaa Svarede Jens Alne Ja det giorde ieg og, da dette var passeret blev Jens Alne Stefnt af Torbiørn Wiig, hvoreftter Parterne bleve saaledes Eenige at Jens Alne skulle saavel for den paastefnte veed som for en anden Sag Parterne hafde sig jmellem, give Citanten 1 tylt doble bord, og i fald de ej blev udbragt til 1 rdlr:, skulle Jens Alne Supplere det Ræsterende, saa og faae 1 Favn bircke veed i stæden hvilcken Torbiørn Øvre Wiig skulle faae naar hand den paaæskede. Videre provede Vidnet at hand tilligemed Ole Alne blev af Torbiørn Øwre Wiig \begiert/ at gaae til Jens Alne, denne høst for at Spørge om den forliigte Favn veed, Ved deris Kom/m/e til Alne forefandt de bemelte Jens Alne, som i Torbiørn Wiigs Søns overværelse Svarede dem at siden bemelte Torbiørn Wiig brugte den tale Maade i Sommer at hvem som først brød forliiget For den skulle de forligte Sager staae Liige aaben, Nu er jeg den som bryder same. hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Gunder Alne aflagde Eed og provede at have værred med Helje Weastad den omprovede tiid i Sommer før Sommer tinged, og derfor provede i et og alt som bemelte Vidne uden forandring.
Citanten begiærede det udeblevne Vidne Ole Alne til næste ting forelagt og til den Ende maatte begiære Sagen til same tiid udsadt.
Peder Alne var og med Sagens udsettelse fornøjed paa Jens Alnes veigne.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, til hvilcken tiid Vidnet Ole Alne som Lovlig Stefnt forelegges under Lovens Fals maal sit Eedelige vidnes byrd i Sagen at aflegge, til same tiid haver Jens Alne at indkomme med sit viidere tilsvar.

Haldor Larsen hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Ole Jonsen Alne for til ham Skyldig værende 11 rd: 2 Mrk: 5 s: Derfor Dom at Lide til betaling og Processens omckostning.
Den indstefnte mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne

1761: 120

Peder Alne og Omund Johansen Hammern, som ved Eed beckræfttede at de for meer end 14 dage siden haver Lovlig Stefnt Ole Alne i hans eged paahør Liige eftter incaminationen.
Citanten begiærede anstand i Sagen til næste ting.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, til hvilcke tiid Ole Alne forelegges at indkomme med sit nødig agtende tilsvar.

Svend Dahlen hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Halvor Svendsen Arnevigen for 1 Kircke Koe \Fieldberg Kircke tilhørig/ som hand tog til sig den tiid afgangne Aslack Sæbøe gick fra gaarden som nu er fulde 13 aar siden, der for at være ansvarlig tilligemed aarlig Leje der af med 1 ort aarlig, Der for Dom at Liide til betaling og Processens omckostnings ansvar.

Den indstefnte Halvor Arnevig mødte icke eftter paaraab, Mens paa hans veigne mødte Sønnen Tollack Udbioe, som for hannem tilstod at være i denne Sag Lovlig Stefnt Ligesom incaminationen ommelder, og i øvrigt nægter Fordringen paa Grund af en Halvor Arnevig af Sal: Anders Dahlen meddeelt Qvittering af 20 Nov: 1747 som blev i Rettelagt og oplæst.
Citanten begiærede Sagen udsadt til næste ting for at indstefne sine Vidner.
da saavidt var avangeret fremstillede hand sine 2de til dette ting indstefnte vidner, hvilcke hand ej erindrede da hand lod forestaaende Declaration protocollen tilføre.
De indstefnte vidner Tollack Udbioe og Steen Arnevig mødte begge for Retten og tilstod som Stefnte til vidner i denne Sag.
Citanten fremstillede Stefne vidnerne Lars Nesset og Askild Øvrebøe som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden haver Stefnt Halvor Arnevig til at anhøre vidnes byrd i denne Sag af ovenmelte 2de Vidner.
1te Vidne Tollack Udbioe aflagde Eed og provede Slet inted til Sagens oplysning.
2. Vidne Steen Arnevig aflagde Eed og provede inted til oplysning i Sagen.
Citanten igientog sit forige med begier om Sagens udsættelse, da hand agter at indstefne fleere vidner.

Eragted

Sagen udsettes eftter Citantens forlangende til næste ting, da hand haver at indstefne de paaberaabte vidner.

Svend Dahlen hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet indstefne Halvor Svendsen Arnevigen fordie hand uden tilladelse har optaged Gulvet udj ud!! kircken \i Fieldberg/ og der nedsadt en sin afdød Datter, Der for Dom at Lide til betaling og processens omckostning.
Den indstefnte mødte icke efter paaraab, Mens hans Søner Steen Arnevig og Tollack Udbioe vedtog Lovlig varsel i denne Sag. Ligesaa at hand ej nægter at betale til Kircken hvad den tilkommer.
Citanten begiærede Dom i Sagen.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting til hvilcken tiid Halvor Arnevig haver at møde for at indkomme med sit nøjere tilsvar, paa hvad Grund hand ej til Citanten har villet betale den paastefnte Fordring.

Halvor Arnevig haver til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Svend Dahlen fordie hand ej vil afstaae en liden Glas Stue som paa Udbioe er bestaaende og Citanten tileigner sig Rett udj Derom at anhøre vidnes byrd af Johanes Haraldsen Udbioe, og Siur Ericksen Udbioe, samt taale Dom og erstatte Processens omkostning,
Den indstefnte Svend Dahlen mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag Lovlig Stefnt Declarerede dernæst at have begiegnet Sagen med Contra Stefnemaal saaledes at om icke Halvor Arnevig den tiid hand Kiøbte Godset var fornøjed med de huuse som hannem da blev anvist og dernæst at tilbage Levere den Contract som jmellem Halvor Arnevig og ham er indgaaet.
Halvor Arnevigs Søn Steen Arnevig tilstod paa sin Faders veigne at hand er Contra Stefnt i denne Sag som ovenmeldt, og i Rettelagde dernæst den paaberaabte Contract hvilken Comparenten sagde at Svend Lien!! (Dahlen?/Bioe?) har Ligelydende Copie af, og derfor paastod paa sin Faders Veigne at den bør tilhøre ham og \ej/ Svend Bioe. bemelte Contract blev oplæst.
Steen Arnevig begiærede de

1761: 120b

indstefnte vidner Eedfæsted og afhørdte. hvor af fremstoed

1te Vidne Johannes Haraldsen Udbioe som aflagde Eed og provede at hand af gamle Folck paa Udbioe har hørt at den paastefnte Glas Stue blev af en Mand af Nafn Svend som var Fader til Citanten, fløtted fra det brug Halvor Arnevig nu har Solgt til sin Søn Steen, og \der/ op hvor den nu Staar ..(?) \endnu/ paa {Capt..} Citantens ejendom \da lenger op i Tunet/, og paa hvilcket Stæd den har værеd bestaaende saalænge vidnet Kand erindre neml: 40 Aar, Mens værеd brugt i same tiid saavel af Contra Citanten Svend Dahlens bæste Moder som Svend Dahlen al den tiid \hun og/ hand boede paa Udbioe. hafde ej viidere at prove. {uden at}

2. Vidne Siur Ericksen aflagde Eed og provede i et og alt som første vidne uden forandring.

Citantens Søn Steen Arnevig Declarerede at i fald Svend Dahlen ej i Mindelighed vil finde sig udj at afstaae den paastefnte Stue, er hans Fader nød at begiære Sagen til Aastæden henviist for der at blive paackjent.

Svend Dahlen sagde at hand ej vil afstaae Den paastefnte Stue, Mens vil forsvare sin ejendom paa Lovlig Maade, og til den Ende begiærede Sagen udsadt til næste ting for at Stefne Vidner i Sagen.

Eragted

Sagen udsættes eftter Contra Citantens Forlangende til hvilcken tiid hand haver \at/ Stefne vidner til sin formeente Rettes Fremme, til hvilcken tiid Halvor Arnevig {bliver} Stefnes same at paahøre.

Halvor Arnevig hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Svend Dahlen for een Grunde Leje som Tørris Muren Svarer og Svend Udbioe eller Dahlen tileigner sig, Mens med rette tilhører Citanten, derom at anhøre vidnes byrd af Niels Siursen Udbioe og Siur Ericksen ibm:, der for Dom at Liide bemelte Grunde Leje ej at modtage for efttertiiden samt processens omckostning at erstatte.

Den indstefnte Svend Bioe mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt Liige eftter incaminationen.

Citantens Søn Steen Arnevig begiærede vidnerne Eedfæsted og afhørdte.

1te Vidne Niels Siursen Udbioe aflagde Eed og provede at saa længe hand kand erindre, veed hand ej andet end at den Grunde Leje som af huusmanden paa Muren er betalt, er betalt og Leveret til Svend Bioe. hafde ej videre at prove.

2. Vidne Siur Ericksen Udbioe aflagde Eed og provede i et og alt som første vidne uden forandring.

Viidere forcklarede bemelte 2de Vidner at de af {Citanten} \Svend Bioe/ ved Lars Skaffer blev begiært at tage Huusmanden og hans huustroe Nafnlig Tørris og Brønnelle som begge ere saa gamle at de ej kan søge tinged, Deris Eedelige forcklaring angaaende til hvem de har betalt i deris tiid sin Grundeleje til hvilket de og eftterKom, som Var saaledes at de al sin tiid saa lenge Pladset Muuren har været af dem beboed, har de Svaret Grunde Leje til Svend Bioe og hans Far Moder Dordi Bioe som all sin tiid beboede det brug Svend Bioe er frafløtted i gaarden Udbioe og ej til den opsider som har beboed Halvor Arnevigs ejendom i Udbioe.

Citantens Søn begiærede Sagen til næste ting udsadt for at beviise at saavel det brug Svend Dahlen brugte som hans Faders ejendom i gaarden Udbioe har værеd brugt under et, og saaledes fulgt Svend Bioe til denne tiid.

Eragted

Sagen udsettes eftter Citantens forlangende til næste ting, da hand har at Stefne sine vidner, og Svend Bioe Dem at anhøre.

Torckel Houge hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Vintzens Galtung for Skyldig værende 1 rd: 1 Mrk: Auctions penge til afg: Peder Killesvig, der for Dom at Lide til betaling, og erstatte

1761: 121

Processens omkostninger.
Den indstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne
thi fremstoed Stefne Vidnerne Halvor Skaffer og Thor Gierevig, som ved Eed beckræfttede at de for meer end 14 dage siden lovlig haver Stefnt Vintzens Galtung for hans boepæl i eged paahør.

Eragted.

Den Lovlig Stefnte men absente Vintzens Galtung forelegges til næste ting at møde Sagen at tilsvare.

Torckel Houge hafde til dette ting tiid og Stæd med Mundtlig varsel ladet indstefne Halvor Hegge for endeel af ham udtalte ærrørige Skields ord Citanten til fornermelse, derom at anhøre vidner!! (vidnesbyrd) af Henrick Huusmand under Kaatte og Johanes Larsen Houge {og Even Stavenes}, samt taale Dom til undgieldelse og Processens omkostningers tilsvar.
Den indstefnte Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstod Stefne Vidnerne Halvor Skaffer og Niels Siursen Dørrem som ved Eed beckræfttede at de for meer end 14 dage siden haver Stefnt Halvor Hegge som incaminationen ommelder.
Citanten begiærede sine \mødende/ vidner examineret og afhørdt.
1te Vidne Henrick Kaate aflagde Eed og provede at næstleden Sommer udj et Brøllup paa Huusmandspladset Stavenesset hvor indstefnte Halvor Hegge saavelsom Citanten med Vidnet og mange fleere var budet hørdte Deponenten at Halvor Hegge sagde til Citanten, at hand hafde været Falsk Og hafde giort de umyndige paa pladset Øvrebøe uret, og der jmod tilføyed beboerne af Stavenes gavn og got ved same forurettelse. hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Johanes Larsen Houge aflagde Eed og provede som første vidne dog med tillæg at da Citanten Spurdte Halvor Hegge om hand hafde faaed eller taged urettelsen i sin pung, Svarede bemelte Halvor Hegge det kand jeg icke siige, Mens same er Kommet dem paa Stavenes til gode.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt og den udeblevne forelagt.

Eragted

Den Lovlig Stefnte, Men absente Halvor Hegge forelegges til næste ting for at indkomme med sit nødig agtende tilsvar i Sagen.

Fogden hafde til dette ting paa Justitziens veigne ladet indstefne Karj Ingebrets Datter Romsøe for begangne Lejermaal med Landværns Manden Ole Tollefsen, og det forjnden hendes Confirmation, Derfor Dom at Liide eftter Lov og Forordninger samt bøders udredelse.
Den indstefnte Karj Ingebrets datter mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hendes Veigne,
Thi fremstod Stefne Vidnerne Halvor Skaffer og Niels Dørreim som ved Eed beckræfttede at de over 14 dage siden Lovlig haver Stefnt Karj Ingebrets Datter Lige eftter incaminationen.

Eragted

Den Lovlig Stefnte Karj Ingebrets Datter Forelegges til næste ting at møde Sagen at tilsvare.

Torckel Knudsen Houge hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Svend Knudsen Lien for Eendeel ærrørige Skields ord mod Citanten Der for Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger.

Den indstefnte Svend Lien mødte efter paaraab og tilstod at være i denne Sag Lovlig Stefnt, dernæst at hand med Citanten Torckel Houge er forliigt saaledes at alle de ord hand saavel i en som anden tilfælde kand have ladet falde, der virckelig i sig self var bemelte Torckel Houge til Nackdeel paa hans Nafn og Rygte, skal være døde og Magtes Løse og Conceqventer som utalte anseed, hvilke hand herved jnden \denne/ offentlige Rett Declarerer at være \som/ usandferdige af ham talte og skal efter denne dag, som hidtil ej Kome Torckel Houge paa hans gode Nafn og Rygte til minste forcklejnelse, og om hand i minste Maade eftter denne dag udtaler noged denne Sag angaaende

1761: 121b

Da skal {same} \dend/ staae ham liige aaben for tiltale og Strafs Liidelse, jae det same skal og skee om hand for eftertiiden paa en eller anden Maade, som hidtil {\af ham/} begaaed er, overfalder Citanten enten i sit eged eller andre Mands Huuser, Sluttelig vedtager hand i Liige tilfælde om saa skulle skee, at Citanten skal have friehed at tiltale ham for Lov og Rett eftter Merite i denne Sag, og at betale Torckel Houge for de beckostninger hand har haft ved Sagen til denne tiid, 5 rdlr: med denne Svend Liens Declaration var Citanten Torckel Houge fornøjed, og paa indbemelte Conditioner ophæver Sagen.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet indstefne Torckel Houge fordie hand udj sit ægteskab har begaaed Lejermaal med pigen Karj Povels Datter Der for Dom at Liide til bøders udredelse eftter Lov og Forordninger.

Den indstefnte ægtegiftte Mand Torckel Knudsen Houge mødte for Retten og tilstod at være j denne Sag Lovlig Stefnt Ligesaa at det paastefnte Lejermaal er skeed af ham udj ægteskab.

Fogden i Rettelagde Een af Retten i Forbryderen Torckel Houges boe undersøgte Inqvisition og Registerings Forretning datteret 31te Julj indeværende Aar. dereftter paastod \Fogden/ Dom i Sagen eftter Lov og Forordninger.

Torckel Houge bad om en Naadig Dom.

Dereftter blev udj Sagen saaledes Dømt og

Afsagt.

Torckel Knudsen Houge som jnden Retten har tilstaaed at have udj sit ægteskab begaaed Lejermaal med pigen Karj Povels Datter, bør følgelig den Kongel: Allernaadigste Forordning af 6te Decembr: 1743, at udreede og betale til Hans Kongel: Maj:ts Cassa dobbelte Lejermaals bøder 24 rd: Og som den i Rette lagde inqvisitions og undersøgnings Forretning viiser at Forbryderen jnted til hoved Lod er ejende, Saa kand hans Maj:ts Cassa i saa tilfælde ingen 10de penge tildømes. Det paadømte udredes og eftterkommes 15 dage eftter denne Doms Lovlige Forkyndelse.

Fogden i andledning af den afsagde Dom, tilspurdte Torckel Houge om hand nu kunde betale Dommens tilhold, hvortil hand svarede at hans omstændigheder er desverre saa slet at hand ej kand udreede det Ringeste der af end sige den ganske Summa hvilcket Den {Nock} ganske Almue Nocksom kand med ham bevidne, udbad dog Fogden vilde modtage {paa} \i Stæden for/ de idømte {vilde mod} bøder, som hand nu jnden Retten af en sin Naboe Mand er Laant 5 rd:, {hvorpaa} Fogden tilspurdte den tilstæde værende Almue med Laug Ret om dennem er beckjent Torckel Houges omstændigheder, dertil de samtlig Svarede at hans Vilkaar ere saa slette at hand neppe ejer det hand gaar udj, jaae mange gange har samtlig Almuen maatted assisteret ham med de Kongel: Skatter i fald hand skulle kunde blevet reddet ved at sidde ved Jord og brød, og i fald enhver tog sit fra ham, maatte hand gaae paa bar Houg

med Kone og Børn. I andledning af denne af Almuen giorde Declaration om Lejermaals begiengeren Torckel Houges Slette omstændigher!! (-heder), modtog Fogden som under aftingning følgel: den Kongl: Allernaadigste Foranstaltning udj aared 1743 de anbudne 5 rd:

Dereftter blev Hr: Fogdens Sædvanlige tings vidner jnden Retten Examineret, hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
tings vidnet angaaende Grense Skydsen blev examineret og af Almuen tilstaaed at være Dennem af Fogden gotgiort.
De samtlige opsidere paa Gaarden Indbioe tilstoed Ligeledes jnden Retten at Dennem af Hr: Fogden er bleven gotgiordt den halve Landskyld af enhver sit brug i bemelte gaard Indbioe, hvor paa tings vidne blev udstæd.
Dereftter blev Odels Mandtallet og Restancen examineret og af alle ujmodsagt.

derpaa blev Retten siden inted viidere var at forrette, for Skibredet ophævet.

1761: 122

Anno 1761 d: 23 November blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Føjens Skibreedes Almue paa Leervigen og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Johanes Lundemansverch, Ole Presthoug, Aslack Lunde, Hans Øchland, Halvor ibm:, Torbiørn Rometvedt, Halvor ibm: og Mickel Brandvigen.

Hvorda Allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongelige Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocol forhen Extraherede.

Angaaende Skydsen for efttertiiden som af Hr: Fogden forhen Protocollen er tilførdt, Svarede dette Skibreedes Almue som de forige uden forandring,

dereftter blev Læst følgende Particulaire Documenter
Baar Nielsen Houglands Skiøde til Sønen Størck Nilsen paa 18 Mrk:r Smør ½ hud i Hougland mod 36 rd: Dat: 20 Nov: 1761.
2. Gunder Boxnes og de fleres Skiøde til Jon Olsen paa 1 Løb 9 Mrk:r i Brandvigen mod 60 rd: Dateret 11 Nov: 1761.

Formedelst jnted til Viidere til Publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til j Morgen ophæved.

Anden dagen den 24 Novembris blev Retten atter sadt og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett paa bemelte ting stæd Leervigen.

Dereftter blev Læst
Jocum Hønemørs Skiøde til Sallamon Habestad paa Schaaleviig mod 20 rd: Datteret 12 Junj 1761.
2. Jacob Hyrnemør og Salmon Habbestads Contract med hin anden angaaende Schaalevig datteret 21 Nov: 1761.
3. Jens Hertzbergs bøxel Seddel til Halvor Thoersen paa ½ Løb i Spidsøen dat: 19 Janu: 1761.

4. Læst til Mortification Gunder Nesses Obligation til Jonas Budde paa 88 rd: som eftter qvittering er betalt. dat: 17 Janu: 1757.
5. Provstjnde Christies bøxel Sedler til Rasmus Torckelsen paa 2 pund Smør 2/3 hud i Nordtun datteret 23 Nov: 1761.
6. Salmon Habbestads bøxel Sedler til Endre Endresen paa ½ Løb og 6 Mrk: Smør i Sortland. datteret 9 Januarj 1761.
7. Abraham Middeltuns bøxel Sedler til Hans Gundersen paa 1 pd: 3 Mrk: Smør i Øchland datteret 5 Nov: 1760.
8. Sr: Christopher Cramers pengemangels Lysning til Eendeel gaarder her i Skibredet solgt af Agnethe Mag: Sal: Schrøder til Lambert von der Ohe d: 9 Februarj 1752. Datteret 15 Septembris 1761.

Torgier Døsseland og Halvor Feedt i Rette æskede sin fra forige ting efter Gunder Stues forlangende udsadte Sag Contra bemelte Gunder Stue Eendeel Deris Myntlingers Arve Midler betreffende og tilkjendegav at de til dette ting tiid og Stæd med Skrifttlig Stefnemaal har ladet indkalde Gunder Stue til [at] anhøre en Arrestes Confirmation som hos ham af Stædets Foged ved Fuldmægtig er forretted d: (ope rum) Junj jndeværende Aar og paafølgende (ope rum) af Velbemelte Hr: Fogden Ratificeret, hvilcke begge deele De i Rette lagde som blev oplæst.

Den indstefnte Gunder Stueve mødte for Retten og tilstoed at det oplæste Stefnemaal er hannem Lovlig forckyndt, og begiærede ved Retten Citanterne tilspurdt at de vil give ham Dilation til Paaske næstkomende Aar da hand skal afbetale dem Formynderskabet med det meere paastefnte.

Citanterne Svarede til Gunder Stuves giorde proposition at i fald hand nu jnden [Retten]? kand skaffe dem nøjagtig Caution, om at blive betalt den anbudne tiid, alt hvad paastefnt er, skal de ophæve Sagen.

Gunder Stuve Svarede at hand paa denne tiid ej kand give dem Caution hverken for noged eller alt.

Citanterne paastod Dom i Sagen eftter Stefnemaaled.

Gunder Stuve saavelsom Citanterne var begge fornøjed med at der udj Sagen falder Dom denne sinde og det uden nogen apel eller ancke om der ved skulle indløbe nogen Formalitets fejl.

Udj denne Sag er jnden Retten saaledes Dømt og

Afsagt.

Gunder Stuve bør efter egen tilstaaelse betale de paastefnte 37 rd: 4 Mrk: 6 s: saavel som Renter af bemelte Capital fra den tiid som i Arrest Forretningen er anført, jtem saavel for Arrest Forretningen betalt til Stædets Foged som der af Viidere endstaaende omckostninger, hvorudj Considereres Stefnemaaled med 10 rd: særdeles siden Citanterne fra et fremmed Præstegield, boende \omtrent/ 3 ½ Miil her fra, ere bebyrdede med baade Reiser og omckostninger, som de kunde have været Soulageret fra i fald det icke paa den Eene side hafde Staaed og Staar fast at den indstefnte icke har opfyldt saavel Løftte som deraf

1761: 122b

flydende pligt og Pro 2$^{\underline{oo}}$ at den indstefnte haver loftt men icke holdet sit Løftte. Det paadømte udreedes af Debitors Boe og Effecter 15 dage eftter denne Doms Lovlige forckyndelse under Viidere lovlig adferd.

Monsr: Gorm i Rette æskede paa egne og Samtlige Formynderes Veigne for Rasmus Kraghs Sted og egne børn Eendeel penge \sc: 87 rd: 5 Mrk: 7 3/8 s:/ de endnu hos ham som Formyndere til gode kommer, betreffende.

Rasmus Kragh mødte icke eftter paaraab.

Monsr: Gorm paastod Dom udj Sagen siden Monsr: Rasmus Kragh efter Sagens incamination ej endnu er indkommet eftter saa lang tiids forløb med sin paaberaabte Contra Stefning i denne Sag. og dernæst paastoed udj Processens omkostninger.

Afsagt

Rasmus Kragh bør at betale til Samtlige Hans Børns andordnede Formyndere de paastefnte 76!! (87?) rd: 5 Mrk: 7 3/8 s: jtem udj Processens omkostning siden Arrest og Relaxation er giort 12 rd: Det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Formedelst aftenens paackome blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen næst eftter den 25 Novembris blev Retten atter sadt og betjent med forbemelte Laug Rett paa bemelte ting stæd.

Tolbetjenten Sr: Friis hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Berent Mathiesen Settre fordie hand har Kaldet Citanten en \Aabenbare/ Skielm med andre ubeqvems ord, derfor Dom at Lide som vedbør og erstatte Processens omkostninger, og Endelig derom at anhøre Vidnes byrd af Niels og Anders Folgerøen.

Den indstefnte Bernt Settre mødte og Declarerede at hand \ej/ er Stefnt som incaminationen melder, mens derjmod at beviise Sr: Friis hvad hand har taget fra ham.

I den andledning fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Ole Indvæhr og Jørgen Sortland som ved Eed beckræfttede at de for meer end 14 dage siden lovlig haver Stefnt Berent Settre som oven ved incaminationen er anført.

Citanten begiærede sine vidner Eedfæstede og afhørdte.

1te Vidne Niels Folgerøen aflagde Eed og provede: at \nu/ næstleden Aars Sommer blev vidnet tilligemed Anders Folgerøen begiert af Sr: Friis at gaae i følge med ham til Bernt Settres bøe og gierdes gaard, hvilket og skeede, og uden at nefne om Bøe gaardens tilstand fordie den icke er paastefnt \ej/ eller de Creature som da blev Raisoneret om, ja uden at nefne om {ord} vel kieckel agtige dog ufornermelige ord Vexler same dag jmellem Parterne, Forklarede Vidnet at da Mange saadanne Ord vare Vexlede jmellem Parterne, dog uden at Friis talte tiltalte Bernt Settre nogen fornermeligt til, hørdte Deponenten indstefnte Bernt Settre udlod sig i vreed Hue mod Sr: Friis med disse ord: Den der L..der(?) og vil have Jorden fra en Sænge liggende Mand hand giør som en Skielm, og det har I giort ved Peder(?) Sigervogen(?), da I paa Kongens Auction med andre bøed paa hans Jord, og der for vilde haft den fra ham, da ordene vare talte, Gick Friis bort og Klappede Bernt Settre paa Skuldrene, og sagde bed Gud bevare Eder, hvorpaa Berent Settre Svarede Kys mig Ræven.

2. Vidne Anders Folgerøen aflagde Eed og provede i ord og Meening Eenstemmig med det første uden forandring.

Den indstefnte Bernt Settre tilkjende gav dernæst at hand har Stefnt Sr: Friis for ulovlig hugst udj hans Skov ved at ned felde et Bircke træ, hvoraf Sr: Friis fick 3 Læs brende Veed, derom er og vidner jndstefnt, samt hoved Citanten at taale Dom til undgieldelse og Processens omkostnings erstattelse.

Monsr: Friis tilstod at være Stefnt Contra saaledes som oven er indført, Mens fordie det paastefnte er ham aldeles uvedkommende, protesterede hand jmod Sagen og vidners førelse, og hvorfor hand udbad sig Rettens interlocotori Kiendelse.

Eragted

Den forurettelse, om nogen er skeed, Citanten Monsr: Friis kand have eller haver tilføjed Contra Citanten Berndt

1761: 123

Settre, vedkomer aldeeles icke denne Sag, som haver sin herreisning af ord, icke om Skov hugst, Mens blot angaaende Citantens indfindelse paa en Kongl: Auction som er holdet saavel over gaarden Siggervog som de flere, Thi bør Mand icke mod Citantens protest her føre de af Contra Citanten jndstefnte Vidner, eftterdie Contra Citantens Svig er af den Natur, at den eftter Lovens 1te bogs 16 Capitul paa Aastæden bør afhandles; ja Vidnerne icke eftter same Norske Lov bør Eed fæstes førend de paa Aastæderne haver udviist de Stæder hvor paa Hugsten kand være skeed, Conceqventer bliver Contra Citantens Søgning henvist til Aastæden, hvor ham al Lov Rett og billighed skal vederfares. I det øvrige tilholdes Contra Citanten at vedblive hoved Sagen uden undskyldning og andre udflugter end allerede jndkomed er.

Monsr: Friis Sluttede Sagen med den paastand at indstefnte Vederpart maatte ansees eftter [hvad]? Lovens 6te [bog] 21 Capituls enten 2 eller 7 Articul foreskriver, Ligesaa at de faldne ord icke maae Komme ham til Gravamina paa gode Nafn og Rygte, samt udj Processens omckostning 10 rdlr: Dereftter blev Parterne jnden Retten saaledes Foreenede: at de af Berent Sættre faldne ord som af ham i dag jnden Retten er bleven ved vidner overbeviiste, skal ej Komme Citanten paa hands gode Nafn og Rygte til Disjustice, Mens same være som døde og Magtes løse anseed, hvilcke hand nu jnden Retten Declarerer at være j en overjlelse af ham som uSandferdige og Løignagtige udtalte, Ligesom hand og til Sr: Friis vil betale udj Processens omkostning 7 rdlr: hvilket Forliig Parterne bad ved Rettens Dom Confirmeret.

Afsagt!

De af Berent Sættre mod Citanten Visiteur Friis faldne ord, bør og Skal ej Komme Citanten bemelte Friis til minste Disjustice paa hans gode Nafn og Rygte mens være som døde og Magtes løse anseed, Ligesom og Bernt Settre betaler til Sr: Friis udj Processens omckostninger de anbudne 7 Rdr: Femten dage eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse.

Anna Rogøen hafde til dette ting tiid og Stæd med Mundtlig Varsel Ladet jndstefne Erich Gaaseland fordie hand har bort solgt 1 Koe som ham var af bem:te {Sal:} Citantjndes Sal: [Mand]? ham Pandtsadt, uagted hun i Vidners overværelse tilbød ham pengene sc: 3 rd: som Koen ham var Pandtsadt for, Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger.

Den indstefnte Erick Gaaseland mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.

thi fremstillede Citantjnden Stefne Vidnerne Ole Indvehr og Jørgen Sortland som ved Eed beckræfttede at de for meer end 14 dage siden Lovlig haver Stefnt Erick Gaaseland for hans tilholds Stæd paa Gaaseland i Steengrim{s} Gaaselands paahør, som jndholden blev beretted, for samme at tilkjendegive Erick Gaaseland, og det som incaminationen ommelder.

Citantjnden begiærede Sagen til næste ting udsadt for at føre Vidner som til denne tiid ej er Stefnt.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, da Citantjnden haver at Stefne de paaberaabte Vidner og Erick Gaaseland til same tiid Stefnt bemelte Vidner [at] paahøre.

Monsr: Timche i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Abraham Middeltun, en Arrestes Confirmation betreffende med Videre.

Den indstefnte Abraham Middeltun mødte for Retten og til kjende gav at hand har begiegnet Sagen med Skrifttlig Stefnemaal og hvorved hand har indkaldet Sr: Timke at \Liide Dom til at/ tilbage Levere de hos ham Seqvesterede Effecter j lige saa god Stand som de ved

bortførselen var udj efter at hand hos Comparenten hafde ved Stædets Foged udvircket Arrest \med det mere Stefnemaalet indeholder/ hvorved Stædets Foged som Arresten har giort tillige

1761: 123b

er indstefnt, Med det viidere som bemelte Stefnemaal jndeholder. der for Retten blev oplæst.
Msr: Gorm indleverede Sr: Timkes Skrifttlige Indlæg i Sagen under 9 November 1761 som for Retten blev oplæst.
Abraham Middelthun jndleverede sit Skrifttlige indlæg i Sagen med det derudj paaberaabte tings vidne som begge for Retten et eftter andet blev oplæst. Monsr: Middelthun begiærede Sagen udsadt til næste ting uagted at hand i sit indlæg har begiert Sagen til Doms, for at paaæske hos Sr: Timke en ordentlig Reigning over den paastefnte Fordring, Ligesaa at hand skal beviise og gotgiøre at Sr: Timke hos hans Debitor Ole Olsen Holme har modtaged bemelte Holmes til Comparenten udstæde Obligation paa 230 rd:

Eragted

Den af Sr: Middeltun begierte anstand accorderes, til hvilcken tiid hand haver at indkomme med de paaberaabte beviisligheder; og det uden nogen jndvending, da saavel udj Arrest som hoved Sagen skal blive Kjendt hvad Lov og Ret medfører.

Dereftter blev Læst
et Instrument opretted jmellem Hr: Hertzberg og Findaas Præstegields Almue angaaende Præstegaardens Huuses vedligeholdelse af de siste datteret (ope rum).
2. Hr: Sorenskriver Hesselbergs Auctions Skiøde til Sr: Jaen Frøchen paa Øchlandsvaagen med underliggende gods datt: (ope rum).
3. Sara Siggervogs med de fleres Skiøde til Hans Pedersen paa ½ Løb Smør i Siggervog mod 80 rd: dat: 3 Martj 1761.
4. Jacob Pedersens Skiøde paa Odels Retten i Siggervog til Hans Pedersen mod 20 rd: datteret 5 Martj 1761.

Samtlige Hr: Fogdens tingsvidner saavelsom Restancen og Odels Mandtallet blev Examineret, og alt befunden Rigtig. hvorpaa tings vidner blev udstæd.

Som jnted Viidere ved tinged var at forrette, blev Retten for Skibredet ophæved.

Anno 1761 d: 26 Novembris blev Retten til almindelig Høste og Skatte samt Sage tings holdelse med Fiere Skibredes Almue Sadt paa tingstædet Leervigen, og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig, Aslack Wahlen, Ole Wihofde, Peder Kind, Tormod Brochenes, Even Ohe, Johanes Biørgen, Peder Ulverager og Gregorius Echeland overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle Andreas Juel med Lænsmand og Meenige tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres, som paa forige tinge ere læste og i denne Protocol forhen Extraherede.

Angaaende Skydsen for efttertiiden faldt dette Skibredes Almue[s Svar] Ligesom forhen uden forandring.

Dereftter blev læst

Sognepræsten Hr: Holbyes bøxel Sedel til Biørn Pedersen paa 1 Løb Smør 9 Spand Korn i gaarden Tvedt med Lejlendings Revers paa den Eene og mod lovl: bøxel dat: 19 Nov: 1761.
Hr: Niels Hertzbergs bøxel Sedel til Ole Gabrielsen paa 3 Vætter i gaarden Eltervog mod Lejlendings Revers og lovl: bøxel dat: 21 Nov: 1761.
3. Monsr: Gorms Odels og penge Mangels Lysning paa sin Myntling Jørgen Andreas Natanaelsens Broses Veigne til gaardene Lindaas Hope og Flaaten, som hand agter i tiiden at indløse. dat: 20 Nov: 1760.
og 4. Niels Siursens Obligation til Siur Nielsen Eidsvaag paa Capital 40 rd: 3 Mrk: jmod pandt ½ Løb Smør 1/8 tønde Korn i Eidsvaag Datteret 26 Nov: 1761.

Ole Pedersen Allendahl i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Gregorius Echeland 1 Stabuur paa gaarden Echeland, samt 3 rdlr:s Gield som bemelte Gregorius Echeland skal have frataged bemelte Ole Echeland!! (Allendahl), betreffende.
Den indstefnte Gregorius Echeland mødte for Retten saavelsom de Laug dag givne Vidner Gunder Miaanes og Ole Nedre Egeland. Gregorius Egeland tilstod at være Lovlig varslet til dette ting tiid og Stæd, desligeste at hand har begiegnet denne Sag med Contra Stefnemaal, og derved jndkaldet Ole Allendahl til at anhøre Vidnes byrd af Størckor Hoversholm, Gunder Miaanes, Ole Echeland og Ariel Allendahl, angaaende i hvad Stand gaarden Echelands Huuser var udj da Ole Allendahl gick eller fravæg gaarden Eche-

1761: 124

land for Contra Citanten som ejer for bemelte gaard, om same icke henseende brøstfeldighederne taalede det paastefnte Stabuur, ja og at fra Eendeel af gaardens Huuse var bort drevet Laaser og andet deslige, jtem hvad ord Ariel Allendahl tallede da hand begiærede bøxelen tilbage for Ole Allendahl, og Naar Ole fick sin bøxel vilde hand ej røre nogen trette.
Ole Allendahl mødte icke eftter paaraab, Mens hans Huustroe Marj Allendahl som nærværende der Sagen paa sin Mands Veigne har i Rette æsket Sagen Declarerede at hun ej begriber eller forstaar Contra Stefnemaalet.
I den andledning fremstillede Gregorius Echeland Stefne Vidnerne Tollef Hougland og Torbiørn Wiche at de med fulde 14 dages Varsel haver Stefnt Ole Allendahl Ligesom Contra Stefnemaalet formelder, for hans boepæl paa Allendahl i hans huustroe og Svogers paahør.
Vidnerne mødte \eftter/ paaraab.
Ole Allendahls Huustroe begiærede sine vidner fremkaldet til Examen og Eeds aflæg.
1te Vidne Gunder Miaanes aflagde Eed og provede at jndeværende Aars Foraar 1 aar siden var Deponenten af Ole Echeland begiært at være med \ham(?)/ til gaarden Echeland for at Ned Rive 1 Sænge boe der var Staaende, som Gregorius Echeland tillod ham, hørdte da at bemelte Ole Echeland sagde til Gregorius Echeland at hand ville nedrive det Paastefnte Stabuur, hvor til Gregorius Echeland forbød ham og sagde til Ole Echeland disse ord: du skal lade blive at røre Stabured denne gang jndtil viidere, Vidnet saae same tiid at gaarden Echelands Huuse var j meged brøstfeldige omstændigheder, og behøvede Reparationer, hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Ole Echeland aflagde Eed og provede i ord og Meening med første vidne uden forandring.
3. Vidne Størckor Hoversholm aflagde Eed og provede at gaarden Echelands Huuse da Ole Allendahl gick {same} fra gaarden, var i saa brøstfeldige omstændigheder at de var ganske til nedfalds, Ligesaa veed Vidnet at det paastefnte Stabuur var i Skiftted eftter Ole Echelands Formand paa gaarden af Nafn Ole Pedersen, hvis Encke Citanten ægtede, var paalagt {de an} Huusene tilligemed 1 boe fordie same var brøstfeldige den tiid ligesom ved Citantens fratrædelse, hafde ej viidere at prove.

4. Vidne Ariel Allendahl aflagde Eed og provede at næstleden Sommer 1 aar siden blev Vidnet af sin Vær Fader Citanten Ole Allendahl begiært at Reise til Gregorius Echeland for at Kræve ham tilbage Citantens udgifne bøxel for gaarden, ved sin anckomst til Gregorius Echeland spurdte hand ham \om/ bøxelen, da Gregorius Echeland Svarede vidnet at dersom din Vær fader vil holde op med sine tretter; skulle hand beckomme bøxelen, Mens som vidnet ej kunde Svare hvercken til eller fra, forføjede hand sig til Citanten igien, og Relaterede hvad svar hand hafde faaed, hvortil Ole Echeland Replicerede, du faar gaae til Gregorius igien og sige Mine omstændigheder og siig tillige at nu kand jeg faae bøxle en Jord igien, og dersom jeg faar bøxelen, saa vil jeg holde op med trætte, vidnet gick derfor eftter ordre atter til Gregorius Echeland og Relaterede hvad hand skulle, da hand hos bemelte Gregorius fick det Svar {at} i fald vidnet hafde sin vær Faders bøxel Seddel skulle bøxelen blive betalt, Mens som hvercken Vidnet eller hans Vær fader paa den tiid hafde bøxel Seddelen ved haanden, blev ej nogen bøxel betalt, Vidnet forcklarede at hans Vær Fader ej kunde finde hos sig bøxel Seddelen, hvilcken hand maatte omsider udspørge hos sin Søn paa Humletvedt. hafde

1761: 124b

ej viidere at prove.
Citanten Lod ved sin huustroe \og Svoger/ begiære Sagen til næste ting udsadt for at føre fleere Vidner til sin Sags Styrcke.
Contra Citanten begiærede Dom udj Sagen.

Eragted

Sagen udsettes eftter Citantens forlangende til næste ting, til hvilcken tiid Citanten paalegges at føre de paaberaabte Vidner, og Gregorius Echeland Stefnt same at anhøre. Ligesaa paalegges Contra Citanten Gregorius Echeland at Ligitimere at det paastefnte Stabuur tilhører hans paaboende og ejende gaard Echeland.

Torbiørn Nedre Wiig hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Ole Øvrebøe fordie at hand haver overfaldet Citanten med Hug og Slag samt Haardrag, derom at anhøre vidnes byrd af Torckel Biordahl og Niels Tangen, samt dereftter taale Dom og erstatte Processens omckostning.
Den indstefnte Ole Øwrebøe mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag lovlig Stefnt Ligesom forhen incamineret er.
Citanten begiærede sine mødende vidner fremkaldet til Examen og Eeds aflæg.
1te Vidne Torckel Biordahl aflagde Eed og provede at næstleden eller jndeværende aars Sommer i en Dovne paa gaarden Biordahl hvor vidnet tilligemed Parterne var tilbudne, Saae Vidnet at indstefnte Ole Øvrebøe som same tiid var drucken udj Vreed hue tog Torbiørn Nedre Wiig udj Haared med den Eene Haand og den anden i hans trøje og Skiøv ham need over en anden Mand som sad ved dem. hafde ej Viidere at prove, uden at Citanten icke gav den indstefnte minste andledning til Klammeriet.
2. Vidne Niels Tangen aflagde Eed og provede at have været udj den af første Vidne omvundne Dovne paa Biordahl, og provede \i øvrigt/ i ord og Meening med 1te Vidne uden Forandring.
Fogden som jnden Retten Merckede at Det paastefnte er overbeviist den indstefnte Ole Øvrebøe, paastoed Dom udj Sagen eftter Lov og Forordninger.
Ole Øvrebøe Submitterede sig og bad om en Naadig Dom.

Afsagt

Ole Øvrebøe som ved de udj Sagen førdte Vidner, er bleven overbeviist at have udj Druckenskab med Vreed hue taged {Citanten} Torbiørn Nedre Wiig udj haaret og Skiøvet ham baglendes fra det Stæd hvor hand sadt bør følgelig Lovens 6te bogs 7 Capituls 8 Articul

samt den Kongelig allernaadigste Forordning {datt} af 8 Martj 1757 bøde til hans Kongelig Maj:ts Cassa 18 rd: samt til \Citanten/ Torbiørn Nere Wig udj Processens omckostning 1 rd: 12 s: Det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Fogden begiærede Sagen Contra Ingeborg Vickings Datter Lejermaal betreffende med Drengen Ole Mickelsen Ovenesset til Sommertinged udsadt som af Retten blev bevilget.

Dereftter blev examineret Fogdens tings vidner saavelsom Odels mandtallet og Restancen, som blev befunden Rigtig at være, og hvorpaa tings vidne blev udstæd.

Som jnted Viidere ved tinget var at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1761 d: 28 Novembris blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Føjens og Waags Skibreeders Halsnøe Closters Godses Almue paa Sørhuglen, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Ole Eje, Holger ibm:, Ole Wespestad, Christen ibm:, Niels ibm:, Tron Hovland, Ole Wold, og Endre Lande.

1761: 125

Overværende i Retten Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med Meenige ting søgende Almue.

Hvorda allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds Foranstaltninger som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocol extraherede.

dernæst andre Particulaire Documenter saasom
1te Hr: Foged Juels bøxel Seddel til Bertel Olsen paa 18 Mrk: Smør ¼ hud ¼ giedskind i Steensbøe mod Lovlig bøxel dat: 18 Junj 1761.
2. Jens Hertzbergs bøxel Sedel til Halvor Thorsen paa ½ Løb Smør ½ hud i Spidsøen mod Lovl: bøxel, og Lejlendings Revers paa den Eene. dat: 19 Janu: 1761.
3. Jacob Rosbøes Skiøde til Sønen Mons Jacobsen paa gaarden Røsbøe (Rosbøe) ½ Løb Smør 1 giedskind mod 30 rd: Dateret 16 Januarj 1761.
4. Rasmus Tvedts Skiøde til Sønen Berje Rasmussen Paa 18 Mrk: Smør ¼ hud i Tvedt mod 30 rd: Dat: 30 Sep: 1761.
5. Mons Rosbøes Obligation til Peder Nordhuglen paa Capital 38 rd: jmod 4 proCento og underpandt Gaarden Rosbøe af Skyld ½ Løb Smør 1 giedskind. dat: 28 Nov: 1761.
og 6. Anders Ellingsen Tvedtes udgifne Obligation Mickel Brandvigen paa Capital 72 rd: jmod 4 proCento og underpandt i 1 Løb Smør 1 huud i Tvedt. dat: 28 Novembris 1761.

Angaaende den Proposition om Skydsen som forhen Protocollen er tilførdt, Faldt dette Districtes Almue[s Svar] ligesom de foriges uden Forandring.

Anders Rønholm hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet indstefne Hans Rønholm og Encken Britta Rønholm, fordie at Deris Creature haver tilføjed Citanten Skade paa hans ager Der om at anhøre Vidnes byrd af Siur og Ole Nesse samt Lars Eye, derfor Dom at Liide og erstatte Processens omkostning.

Den indstefnte Hans {Eye} Rønholm mødte icke eftter paaraab, Mens paa Enckens Veigne Mødte hendes Søn Knud Ingebretsen, som Declarerede at hand ej veed hvad enten hans Moder er Lovlig Stefnt eller icke.

I den andledning fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Lænsmanden Iver Gram og Gudmund Træ, som ved Eed beckræfttede at de for meer end 14 dage siden Lovlig har Stefnt de paagieldende Ligesom incaminationen ommelder.

Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet til Examen og Eeds afleg.

1te Vidne Siur Nesse aflagde Eed og provede at næstleden Høst Kom Citanten til Vidnet og begierede at hand tillige med Ole Nesse ville Komme til gaarden Rønholm for at besigtige den Skade de indstefntes Creature hafde tilføjed Citanten paa hans ager. Ved Deris ankomst til gaarden forefandt de Citantens Korn paa støer opsadt og same tilreed ilde af beester, Mens hvis Chreature der same hafde giort veed vidnet icke, thi hand saae ej da Skaden blev giort, men Citanten sagde at det var hans Naboer de indstefntes Creature som same ham hafde tilføjed. Den Skade som var giort blev af ham og medhavende Mand Taxeret for 1 ½ tønde havre Korn, hafde ej viidere at prove uden at den tiid Citanten ovenmelte tiid begiærede at saavel Enckens Søn af Nafn Biørn saavelsom Hans Rønholm vilde Komme med for at være nærværende, mens den Citanten tilføjede \Skade/ blev besigtiged og Taxeret, {Men} hvortil Ingen af dem indfandt sig.

2. Vidne Ole Nesse aflagde Eed og provede j et og alt som første Vidne uden forandring.

3. Vidne Lars Ejde aflagde Eed og provede at næstleden Høst da Kornet var Skiærdt og Kommet paa Støer blev hand af Citanten begiert at Komme til hans gaard for at see den Skade ham var tilføjed paa Kornet eftter siigende af de indstefntes Creature, Forefandt da at bemelte Citant paa hans Korn var tilføjed Skade derpaa til over 1 ½ tønde Korn, hvilket Hans Rønholm som var nærværende tilstoed at være Skeed af Hanses og Encken Britta Rønholms Felles Creature, Ligesom og at hand sc: Hans Rønholm tilstoed at ville for sig og Encken betale til Citanten 1 ½ tønde Korn, Vidnet saae og same tiid at de indstefntes bøegaard

1761: 125b

var i de omstændigheder at Deris Creature kunde gaae vel der over. hafde ej viidere at prove, uden at hand og same tiid blev vaer at 2de Citantens tilhørende griser gick paa ageren og aad paa Kornet, og hvad de icke ædte, rev de af Støeren.

Stefne Viidnerne Iver Gram Og Gudmund Træet forcklarede under sin forige Eeds afleg at Hans Rønholm tilstoed ved Stefnemaalet at hans tilligemed Enckens Creature hafde giort den af Citanten ved dem paa anckede Skade, desligeste at Encken Britta Rønholms Eene Søn af Nafn Biørn sagde at Creaturerne ej hafde giort noged anden Skade end opædt nogle Faae ax eller saa Kaldede Kløer, Mens kunde dog ej nægte at Deris Creature hafde væred i Citantens ager. De hørdte og af Hans Rønholm siige same tiid at Citanten Anders Rønholm ej viiste af at Deris Creature var i ageren førend hand advarede Citanten.

Encken Britta Rønholms til stæde værende Søn Knud Rønholm Declarerede at hand ej vedtager noget i Sagen paa sin Moders Veigne.

Citanten begiærede Dom i Sagen og paastoed Processens omckostning gotgiort.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting til hvilken tiid de indstefnte Hans og Britta Rønholm forelegges at indkomme med sit tilsvar i Sagen.

Anders Rønholm hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Encken Britta Rønholm fordie at hendes Gieds beester har tilføjed ham Skade paa hans ager, derom at anhøre Vidnes byrd af Knud Kleppe, Anders Leithe og Lars Drange \samt Johans Haberg/ jtem at Lide Dom og erstatte Processens omckostning.

Dend indstefnte Mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hendes Veigne.
thi fremstoed Stefne Vidnerne Iver Gram og Gudmund Træ som ved Eed beckræfttede at de for meer end 14 dage siden lovlig har Stefnt Brita Rønholm Ligesom incaminationen ommelder.
De indstefnte Vidner mødte og hvor af først fremstod
1te Vidne Knud Kleppe som aflagde Eed og provede: at fiorten dage for Michaelj næstleden, kom Vidnet tillige med Anders Leithe i et ærinde til gaarden Rønholm, ved Deris ankomst forefandt de Citanten Anders Rønholm, som begiærede at Vidnet tilligemed Anders Leithe ville besigtige den Skade som ham var tilføjed paa hans agre af {Citan} Encken Britta Rønholms Gieds beester, hvilcket de og eftterkom, og eftter at de nøje hafde overseed ageren, som meged jlde var tilreed og beskadiget, paalagde de 1 tønde Havre Korn, Vidnet veed ej hvad enten bemelte Enckes eller andre{s} \Folckes/ Gieds beester eller andre Creature same Skade hafde giort, thi de saae ingen beester ved deris anckomst i agrene, Mens dette veed Deponenten at Citanten advarede Encken at Komme til Stædet for at være nærværende, Jmedens Skaden blev Taxeret. Hafde ej Viidere at prove uden dette at da de besigtigede agrene Kom en Liden dreng fra Nore Rønholm gaaende, som paa Citantens tilspørgende Svarede at Giederne gick der i gaar da hand tog dem derfra.
2. Vidne Anders Leite aflagde Eed og provede i et og alt som første Vidne uden forandring.
3. Vidne Lars Drange aflagde Eed og provede at nogle Dage forjnden den tiid forige Vidner har omprovet, Saae Vidnet at der var Eendeel Gieder i den same ager som af bemelte 2de Vidner blev besigted, hvilcke blev afjaged af gaarden Nore Rønholms Folck, hafde ej videre at prove.
4. Vidne Johanes Hageberg aflagde Eed og provede at 14 dage for Michaelj blev Deponenten af Citanten Anders Rønholm begiært at Komme til Rønholm for der tilligemed Hans Rønholm at besigtige den Skade Citanten var tilføjed

1761: 126

af den indstefntes Gieds beester, ved vidnets anckomst til Rønholm Kom ej Hans Nore Rønholm tilstæde, hvor for Citanten maatte benøtte sig af Knud Kleppe og Anders Leite som Kom i et ærinde til gaarden \Rønholm/, hvilcke tilligemed Deponenten besaae ageren, som var meged jlde tilreed, og Taxerede den giorde Skade for 1 tønde Korn, vidnet forcklarede ellers at Encken Britta Rønholm blev sendt bud fra Citanten om at være nærværende same tiid, Mens hun Kom icke. Viidere hafde icke dette vidne at forcklare uden dette at Hans Rønholm ved vidnets tilbageckomst, fortalgte at det ej allene var Britta Rønholms gieder som Skaden hafde giort, {thi} \Men/ Citantens hafde og været med.
Citanten paastoed Dom i Sagen.

Eragted

Britta Rønholm som Lovlig Stefnt, forelegges til næste ting for at indkomme med sit nødig agtende tilsvar i Sagen.

Ole Goutesen Eje paa egne og med beboere af gaarden Eje paa Bømmelen tilkjendegav at have til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne sin Naboe paa Gaarden Wespestad Børre Albrigtsen fordie at hand ej efter foregaaende Mange advarsler ej vil fraviige at sette sin øg eller hæst i Deris udmarck gaarden Eje tilhørig dem til fortrængsel og Skade for Deris Creature, jtem fordie hand har taged sin hæst af Citanternes Huuse hvorudj den var indsadt af Dem fordie den fandtes i deris besagde udmarck dem uafviidende. Der for Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.
Den indstefnte Børre Wespestad mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne.

Citanten fremstillede Stefne vidnerne Anders Hofland og Tron Hovland som ved Eed bekræftede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Børre Wespestad som incaminationen ommelder.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, til hvilken tiid indstefnte Børre Wespestad har at møde for at indkomme med sit nødig agtende tilsvar.

Der eftter blev Hr: Fogdens tings vidner Examineret saavelsom Restancen og Odels mandtallet som alle blev ujmodsagt, og hvorpaa tings vidner blev udstæd.

Som jnted videre ved tinget var at forrette blev Retten for Skibredet ophæved.

Anno 1761 den 1te Decembris blev Retten Sadt til almindelig tings holdelse med Schonevigs og Opdahls Skibreeders Halsnøe Closters Almue paa tingstædet Sioe, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Ole Sandvold, Baar Opsanger!! (Opsanger ligg i Kvinnherad skipr. og er ikkje under Halsnøy Kloster), Poul Echeland, Halvor Waage, Anders Øvre Tofto, Johanes Nedre Sæbøe, Vicking Sioe og Helje Sætre!! (Setre i Fjellberg skipr. ligg under Halnøy Kloster). overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle Hr: Andreas Juel med Meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læst og i denne Protocoll extraherede.

Angaaende Skydsen Svarede dette Skibreedes Almue som de forige uden forandring.

Formynderen Henrick Lande Lod opbyde Myntlingen Karj Ols datters Faders arf 16 rd: 4 Mrk: 8 s: med forspørsel om nogen same mod 4 proCento og Suffisant Pandt ville antage, Men som jngen jndfandt sig blev bemelte penge Formynderen under Rettens Seigl i en Striepung tilbage Leveret.

Dereftter blev Læst

Sal: Kammer Raad Heibergs bøxel Sedler til Johanes Jonasen paa gaarden Røen ½ Løb Smør. dateret 1753.

Fogdens tings vidner blev examineret saavelsom Odels Mandtallet og Restancen, hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.

Som jnted Viidere ved tinget var at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Og med dette er året 1761 ferdig avskrive.

Tingbok nr. I. A. 38 1759-1766 for Sunnhordland
Året 1762

(1762: 126)

Anno 1762 d: 15 Martj blev udj følge Hans Excellence Hr: Stifttsbefallings mand von Cicignons Naadige Foranstaltning under næst afvigte 21 Dec: 1761. og eftter begiær af Itzige Sogne Præst til Storøens Præstegield Velærværdige Hr: Jacob Wendelboe {under} til Høy bemelte Hans Excellence under 3 Decembr:, Retten udj eftterskrefne Besigtelses Forretning, Sadt paa Tyse Præstegaard og betjent med eftterskrefne Nærværende af Fieldbergs og Findaas Præstegield \af Stædets Foged Velædle Hr: Andreas Juel/ opnefnte Eedsorne

1762: 126b

Laug Rettes mænd Nafnl: Ole Domesnes, Simen ibm:, Torckel Svensbøe, Aslack Førre, Niels Krogschaat og Johannes Emberland.

Paa Reqvirenten Sogne Præsten Velærværdige Hr: Wendelboes Veigne udj hans Svagheds forfald, mødte Msr: Niels Larssen Gorm som først i Rettelagde Den ham af Velbemelte Hr: Wendelboe meddeelte \Messive/ Fuldmagt af dags Dato og dernæst Hr: Wendelboes til Hans Excellence Hr: Stifttsbefallings manden under 3de Decbr: 1761 indgivne Reqvisition \med paateignet Resolution/ af 21de Ditto, som begge et eftter andet blev oplæst.

Paa Præste Encken Madamme Smithes Veigne mødte som Laugværge hendes Søn Studiosus Monsr: Clemmens Schmidt.

Fogden da hand, som var nærværende ved denne Forretnings incamination, ville vendte hvem af dette Præstegields Almue mødte saavel af hoved Sognet som Annexerne.

Af Storøens Hoved Sogn mødte Lænsmanden Johanes Løning, Tollack Langeland, Jens Horneland, og Jørgen Nyesetter samt Tosten Nordhuglen, af Wallestrands Annex Lænsmanden Tollef Hougland, Johanes Biørgen, Engel Strømøen, Aslack Wahlen, Siur og Knud Eidsvaag, og af Fittie Annex Lænsmanden Knud Rydland, Lars Tvedte, Johannes Øvre Leevog, og Omund Gloppen, som mødte paa egne og Med boeres Veigne, og tilstoed at være til denne Forretning Lovlig indkaldet.

Hvorefter hand til kjende gav at da hand af den oplæste Reqvisition maatte fornemme at Itzige Sogne Præst til Storøens Præste Kald Velerværdige Hr: Wendelboe, ligesom hans afdøde 2de forige Respective antecessores udj Kaldet formedelst Præstegaarden Tyses besværlige beliggenhed, haver maatted forseed sig med et beqvemmere Boelig, Saa finder hand at ved denne Forretning følgelig Reqvisitionens nermere Indhold, Dette vil blive at Observere: 1te at I andledning af de forhen \er/gangne besigtelses Forretninger over denne Præstegaard, der bliver udfundet og fastsadt hvad Vaanings Huuser der paa Præstegaarden i Fordum tid haver været, og hvilcke for eftertiden der paa skulle være, og nødvendig følgelig Loven være anskaffet naar det i sin tiid maatte hende sig at nogen her til Kaldet allernaadigst beskicket Præst af en eller anden Aarsag ville eller af en og anden Aarsag Saae sig nød Præstegaarden Self at tiltræde, og hvad Aaboed ej alleene følgelig forbemelte Forretninger over ditto Præstegaards Huuse og Vaaninger af nu siste afg: Sogne Præst Hr: Sal: Schmites Sterfboed i saa fald bør udredes, Som og hvad Almuen i sin tiid, naar saadanne Vaan Huuse ved en Præstes virckelige tiltrædelse og beboelse paa gaarden dertil burde Contribuere og anskaffe. Men dernæst i henseende til de Udhuuser af Høe og Korn Lahder, samt Fæe Huuser og Stald end viidere saadanne Huuser, som gaarden for saa vidt saasom Den nu udaf Raads Folck Styres, Samme nødvendig bør følge, Her ved nu Kand blive efterseed Kiendt og Taxeret hvad Aaboed forbemelte Sterfboed for saa vidt det kand vedkomme, dertil bør udreede, alt i andledning af den seeniste Forretning, som der over kand være passeret, saa \og/ hvad Almuen i saa fald eftter Loven

1762: 127

deraf kand tilkomme.
Monsr: Schmidt paa Sin Moder Encken Mad:me Schmidtes Veigne var til stæde, producerede saa til Rettens eftterretning den over denne Præstegaard seenist holdte Besigtelses Forretning udj Aared 1743 annecteret derved de derudj Paaberaabte ældre Forretninger, og da der af vil erfahres hvilke Vaan Huuser i sær der paa gaarden forhen har værede anskaffet og for hvilke hendes Sal: Mand følgelig Forretningens viidere Formeld haver oppebaared og modtaget Den ved Endelig Decision og Dom ved Forretningen tilkjendte Aaboed, Saasom For den saa Kaldede Daglig Stuen med Kiøken og Kammer, der, ved Forretningen blev anseed at skulle nedrives og af nye igien opbygges, og da blev Taxeret for den Summa 123 rd: 3 Mrk: 4 s: hvoraf daværende Præst Encke Madame Koren skulle betale den halvedeel med 61 rd: 4 Mrk: 10 s: og Almuen den anden halvedeel med Liige Summa. Dernæst den saa Kaldede Stor-Stuen, der Ligeledes formedelst ælde og Forraadnelse blev frasagt Tompten, og af nye igien Skulle opbygges dens bekostning er anseed for 79 rd: 3 Mrk: 4 s:, hvoraf efter Dommes viidere Formeld, forbemelte Encke Mad:me Koren blev tilfundet at betale 20 rd:, derjmod Almuen de øvrige 59 rd: 3 Mrk: 4 s:, bliver saa for disse Huse som af hendes Sal: Mand er oppebaared Nemlig af Encken Mad:me Koren 81 rd: 4 Mrk: 10 s: og af Almuen 121 rd: 4!! (1) Mrk: 14 s: Hvad sig nu de første 81 rd: 4 Mrk: 10 s: angaaer Saa da Almuen Self er viidende hvad Aarsagen er at denne tilkjendte Aaboed paa denne Præste gaards Vaan Huse \ej/ er bleven anvendt, nemlig den, at denne Præstegaard saa særdeles ubeleilig er beliggende, Saa Declarerede Encken at hun aldeles var villig samme straxen som af hendes Sal: Mand er oppebaared; fra sig \at/ Levere, og hvad sig angaar de siste 121 rd: 1 Mrk: 14 s: Saa nødes hun til at forestille dette: at da Nødvendigheden bragte hendes Sal: Mand til paa Stædet Kyvigen at tage sin boelig, og hand desaarsage icke heller kunde anvende disse udaf Almuen oppebaarne 121 rd: 1 Mrk: 14 s:, Men da same ud af hanem ej anderledes er oppebaarne end tiid eftter anden nemligen 4 s: om Aared, og det saa længe indtil at disse 121 rd: 1 Mrk: 14 s: ere indkomne som Encken Formodede ej andet kunde ansees for end som en Aarlig Reparations penge, hvorved end og dette maatte forestille at om end disse 121 rd: 1 Mrk: 14 s: straxen eftter Dommens formeld hafde bleven jndkrævede og paa nogen Huuse Vaaning paa Præstegaarden anvendte, Saa vilde det udaf sig Self som en fornøden følge hafve Flødet, at hvad bygning end hafde blevet opsadt, Saa vilde dog same ufeilbarlig have Krævet Aarl: tilsyn og Reparation, hvilket udj hendes Sal: Mands betiennings tiid som her var en 19 Aar langt vil have overgaaed det som af Almuen betalet er, umeldet hvad den endnu formedelst andre tilstødende Tilfælde, saavel af alderdom som andet, end nu vilde havet staaet aaben for; Hun haabede altsa at Almuen billigst fandt sig udj at dennem var skeed en virckelig tieniste og Lettelse med det at hendes Sal: Mand saaledes bekostelig ellers for sig self haver holdet sig de fornødne Vaan-Huse, derfore ventede ej andet end at {saavel} de nu tilstædeværende Mænd vilde ansee det for det minste Veder Laug at disse 121 rd: 1 Mrk: 14 s: aldeles gick op jmod den bekostning som at (af) hendes Sal: Mand i saa lang betienings tiid har maatted haft ved at holde sig self de fornødne Huuse. Encken kunde ellers herved icke forbiegaae at melde at der eftter

1762: 127b

Forbemelte siste Besigtelses Forretnings Formeld end og skulle være et Huus, som i Forretningen er Kaldet Nye Stuen, og hvis bekostninger tillige er Taxeret, Men da samme Huus af Hendes Sal: Mand er bleven forestillet aldeles paa Præstegaarden at være unødvendig, Samme skal og ej anderledes være Præstegaarden vedkomende end at det af Almuen dertil skulle være \givet/ efter Sal: Magister Scheens tiltrædelse til Kaldet; Saa da Hun fuldkomen haabede at Almuen paa den Eene Kandt betænckckede den store Lettelse,

som Dennem ved denne Præstegaards Huuse Vaaninger er skeed, at Den i stæden for de fornødne Vaaninger saavel at opbygge som at ved lige holde {de fornødne Vaaninger}, og dertil allene i en tiid af 19 Aar {alleene} haver erlagt en Ringe penge af 2 Mrk: 12 s: her nu ved denne Forretning ej er noget Spørgsmaal at nogen Nye Vaaning Dennem til tynge skal paalegges, Saa vilde Almuen og paa den anden Kandt ventelig billigst ansee at De af Hendes Sal: Mand oppebaarne 2 Mrk: 12 s: ickun var et ringe og Lidet Vederlaug for al den bekostning og hazarde som hendes Sal: Mand har maatted udstaae med at holde sig paa en Fremmed gaard Een(?) fornøden Boelig, og derfor forhaabede at som denne saa Kaldede nye Stue der ej egentlig vedkom Præstegaarden, og der ved denne Forretning icke eller!! (heller) paatrænges nogen Huuse Vaaning paa Præstegaarden, at der i andledning saavel af dette som de ellers beckjendte Kummerlige omstændigheder i hvilcke hendes Sal: Mand i dette Kald maatte fremdrage sit Liv, at ej paa dette Huus bliver giort viidere paastand og pretention, hvor jmod at som der end og efter Forretningens viidere Formeld paa Præstegaarden Skulle være et saa Kaldet Spiise-Cammer, hvis Verdie er Taxeret for 8 rd:, Saa fandt {sig} hun \sig/ og pligtig samme at erlegge. I øvrigt Declarerede Encken at hvad sig de øvrige Huuse paa Gaarden er angaaende, nemligen i sær de saa Kaldte udhuuser, og hvorom den sist bemelte Forretning Specialiter Melder, Saa da hendes Sal: Mand end og af Encken Madame Koren haver oppebaaret den enhver paalagte Aaboed, haver hendes Sal: Mand end og same paa disse Huus virckelig anvendt, des uagted da Deris tilsyn er anseed hende end nu at paaligge, Saa er hun villig at underkaste same Rettens Lov Forsvarlige besigtelse at den oppebaarne Aaboed derpaa virckelig er bleven anvendt, og icke heller end nu skal unddrage sig fra at svare om noged j mangel af den hendes Sal: Mand paaliggende tilsyn skulle feile, dog derjmod at hun forhaaber sig befriet for hvad alderdommen kand have forvoldet?

Samtlig tilstædeværende Almue paa egne og {til} Fraværendes Veigne Declarerede at de er fornøjed med at den omtalte saa Kaldede Nye Stue for eftertiiden bliver udeladt fra Præstegaardens Huuser, saa som den hvercken der til har værred givet {haver} af Forfædrene til nogen Følge eller at {dette Sterfboe} Sal: Hr: Schmidtes Sterfboed derfor Skulle være ansvarlig, og hvorfor de altsaa Renoncerer paa samme i alle tilfælde, Ligesaa Declarerede De Samtlige at de for efttertiiden ej til Præst eftter anden

1762: 128

derpaa vil giøre nogen Pretension, og at de jøvrigt er vel fornøjed med at Sal: Hr: Schmidt saaledes som skeed er har Self holdt Sig boelig, For de af dem aarlig i betiennings tiiden betalte 2 Mrk: 12 s: til de dennem vedkommende Huuse paa Præstegaarden, jae de Declarerede end Viidere at om i tiiden skulle Komme Præst til Kaldet der af en eller anden Aarsag Self ville beboe Præstegaarden, Skal de uden ansvar for Sal: Hr: Schmidtes Sterfboed, Selve Uden Aaboeds fald i Stand sette de dennem paa Præstegaarden vedkomende Huuse, {…..}

Monsr: Gorm fremstoed derpaa for Retten og paa Hr: Wendelboes veigne tilspurdte Samtlig tilstædeværende Almue om de for efttertiiden i Hr: Wendelboes betiennings tiid er fornøjed med at indgaae med hannem den same Contract henseende de af dennem paa Præstegaarden vedligeholdende Huuse, som de med Sal: Hr: Schmidt haver jndgaaed nemlig at betale til Ham pr: Mand 4 s: jmod at hand Reparerer dito Huuse, dertil de Samtlig Svarede Ja, og at de er vel fornøjed med at hand same sig vil paatage, og i øvrigt Refererede Sig i den henseende for efttertiiden, hvad Protocollen forhen er tilført.

Formedelst aftenens paackomme blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 16 Martj blev Retten atter sadt paa bemelte Præstegaard Tyse og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett. Overværende Stædets Foged Velbyrdige Hr:

Cammer Raad Juel. Saa var og til stæde Hr: Wendelboes Fuldmægtig Msr: Gorm saavel som Præst Encken Madame Schmidt med Søn Monsr: Clemmens Smith. Men af Almuen var ingen tilstæde.

Hvorpaa Retten begav sig til at besigtige de paa Præstegaarden befindende Huuse saavel de Almuen som Præst eftter anden tilkommer at vedligeholde, og foretog Mand sig først de Almuen vedkomende huuse, hvilcke eftter seeniste Besigtelses Forretning passeret 17 og 18 Maj 1743 skal være udj følgende.

1te Een daglig Stue bestaaende udj 1 Stue med et lidet Kiøcken hos og et lidet Kam/m/er til jnted andet brug end en nedgang udj Kjelderen som der under er Muuret \befandtes nu icke/ Er eftter bemelte besigtelses Forretning dømt af Tompten, at Nyt i dessens Stæd er eftter dito Forretnings formeld Considereret til 123 rd: 3 Mrk: 4 s: hvor af {den} Sal: Hr: Schmidt er af Afg: Hr: Korns Sterfboed {er} tilfunden som af ham er modtaged 61 rd: 4 Mrk: 10 s:, den øvrige halvedeel deraf er Almuen tilfunden \at betale/, og er jndbegreben i de 121 rd: 4 Mrk: 14 s: som dito Almue er tilpligted at betale og {som er betalt} af dem {er} \er/ erlagt i de 2 Mrk: 12 s: som {..} \til Hr:/ sal: Schmidt \i hans/ betienings tiid er betalt.

2. Stoer Stuen befandtes icke, den er ligeledes dømt fra Tompten, mens Taxeret i den stand same \da be/fandtes for 20 rd:, en Nye i stæden er eftter besigtelses Forretningen anseed til 79 rd: 3 Mrk: 4 s: der af bliver Sal: Hr: Schmidtes Sterfboed ansvarlig for 20 rdr: og Almuen de 59 rd: 3 Mrk: 4 s: som i forbemelte penge er indbegreben og af Almuen j de ermelte 2 Mrk: 12 s: betalt.

2 Fæe Huuse under et Tag med gang jmellem begge, befandtes at være i god Stand undtagen at det Mangler Reparation henseende til Taged, hvortil vil medgaae 6 Voger Næver á 20 s: for 1 rd: 1 Mrk: 8 s: deraf tilsvarer Almuen \ickun/ de ¾ parter med 5 Mrk: 10 s: og de øvrige 1 Mrk: 14 s: Sal: Hr: Schmidtes Sterfboed, som bøxel Mand for Proprietaire godset i dito gaard.

Een Borgestue befandtes med bordtag lov forsvarlig, Mens skal eftter Angivende Mangle Næver til at udtage draabefald fald!! i dessens Tag, samme kand for et eller 2 aar blive staaende, Mens ej lenger, og derfor frasiges Tompten, er værd som den nu staar 5 rd: Til Taged at Reparere er Considereret at vil medgaae 6 voger Næver for 1 rd: 1 Mrk: 8 s: 1 Nye i Stæden vil anskaffes, som eftter Taxation vil Koste følgende 4 ½ tylt Tømer á 2 rd: 9 rd: 1 ½ tylt Sperer

1762: 128b

3 alen Lang á 3 Mrk: 4 Mrk: 8 s: 11 tylter huun á 12 s: 1 rd: 2 Mrk: 4 s: 8 tylter \do:/ til Troe á 12 s: 1 rd: 5 tylter dito til gulv á 12 s: 3 Mrk: 12 s: 3 tylter bord til bænckeer, dør og Vindskeeder 6 alen Lang á 3 Mrk: 1 rd: 3 Mrk: 24 Voger Næver til Tag á 20 s: 5 rd: 2 Træer til Torvhald 15 alen Lang á 1 Mrk: 2 Mrk: 5 Træer til Tiil aaser for 1 Mrk: 14 s: 8 Torvhalds Kroger á 1 s: 8 s: Arbeids Løn for same at opbygge samt Kiørsel og Førsel ibereignet, 4 Mand i 14 dage 14 rd: tilsamen 33 rd: 5 Mrk: 14 s:

Fleere Almuen vedkomende Huuse befandtes icke ej heller skal være efter de forhen ergangne besigtelses Forretninger.

Præsternes Huuse som en eftter anden tilkommer at vedligeholde, Foretog Retten sig dereftter at besigte, og forefandt Mand same eftter seeniste Besigtelses Forretning at være følgende

1 Høe og Korn Lahde, den forefandt Mand i god Stand undtagen at Taged vil Repareres paa en og andre Stæder med 8 voger Næver á 20 s: 1 rd: 4 Mrk:, jtem 8 Torvhalds Kroger á 1 s: tilsamen 1 rd: 4 Mrk: 8 s:

Ild huuset befandtes i god Stand undtagen at i dessens Søre brøst Mangler 1 tylt huun til bordtag 12 s: jtem til Tagets Forbædring 6 voger Næver á 20 s: 1 rd: 1 Mrk: 8 s:

Staburet Mangler jnted andet end til Tagets forbædring paa Nordre side 6 voger Næver á 20 s: 1 rd: 1 Mrk: 8 s:
Hæste Stalden befandtes god dog Mangler til Tagets forbædring 2 Voger Næver á 20 s: 2 Mrk: 8 s:
og Endelig Een Liden Floer, hvorved efter seeniste Besigtelses Forretning i brøsted har været et Smale huus af Stander Verck, hvilket nu befandtes at være borte, bemelte Fæe huus befandtes i god Stand undtagen at paa Østre brøst Mangler 1 tylt bord til bordtag 1 Mrk: 8 s: og som det i Forretningen Mentionerede Smale huus der af Stander værck har været opbygt, ej nu forefandtes saa blev Eet saadant nu Considereret at vil Koste 6 rdr:
Og {Ende}\Slutte/lig Eet Spis Cammer med Eet Kammer oven paa staaende, Fandtes icke, hvilket efter seeniste Besigtelses Forretning er Taxeret efter Aaboeds paalæg for 8 rd: disse 8 rd: erbyder Encken Madame Schmidt sig at betale til Successor Hr: Wendelboe siden hendes Sal: Mand eftter Besigtelses Forretningen har benøtted sig af bemelte Huus.
Fleere huuse befandtes icke Præsterne eller Almuen vedkomende paa Præstegaarden.
Monsr: Schmith paa sin Moders Veigne declarerede at af den Saa kaldede Stoer Stue befindes endnu i behold den derudj ved Forretningen Mentionerede Vind ofn i same Stand som den var bemelte tiid, Ligesaa af daglig Stuen 2de Laaser og 1 par døre Hængsler \den(?) 1 Skorsteen Jern som alt til Hr: Wendelboe ……..(?)/ Viidere begierede Sr: Schmidt at Retten vil tage udj Consideration at som den i Acten anførte Borge stue ej er Skiønnet fra Tompten af anden Aarsag end af ælde, Saa formodede hand desaarsage at hans {Sal:} Moder for 1 nye i Stæden \at anskaffe/ bliver befriet, eftterdie hans Sal: Fader har forsynet med de fornødne forbædringer som ham vedkom følgelig den accord hand Med Almuen hafde jndgaaed.
Viidere hafde ej Parterne paa enten af Siiderne at fremføre eller Protocollen tilføre, uden Monsr: Schmidt jndleverede en Extract under Prousten Hr: Nyegaards Haand over det Inventarium som følger Tyse Præstegaard. Dateret 3 Febru: 1762 som blev oplæst.
Dernæst bliver denne Forretnings omkostninger saaledes at bereigne. Fogden for at bievære Forretningen i 3de Dage 6 rd: Diet penge paa hen og hiem reisen 4 Mrk: befordrings penge for 4 Mand 1 Miil til og fra sit hiem 4 Mrk: i alt 7 rd: 2 Mrk: Sorenskriveren for 3de Dages Forretning 6 rd:, befordring med 4 Mand 2 ½ Miil paa hen og hiem Reisen 1 rd: 4 Mrk: Diet penge 1 rd: 2 Mrk: Stemplet papiir 1 Mrk: 8 s: For Forretningens beskrivelse og Forseigling 2 rd: 1 Mrk: 4 s: tilsamen 11 rd: 2 Mrk: 12 s: Lænsmanden Tollef Hougland som fra et andet ting Laug tillegges 1 rdlr: de 6 Laug Rettes mænd for Deris umage ibereignet saa vel Forretnings som Reisedagene, tillegges hver 4 Mrk: 8 s: er 4 rd: 3 Mrk: bliver Saa den ganske Forretnings omckost-

1762: 129

ninger 24 rd: 1 Mrk: 12 s:
Formedelst afttenens paakomme bliver Retten til j Morgen ophæved da udj indbemelte Sag skal blive Dømt og Kjendt hvad Rett er.

3de Dagen d: 17 Martj blev Retten atter Sadt og betjent med det anførte Laug Rett.
da udj forestaaende Besigtelses Forretning, blev Saaledes Dømt og

Afsagt

Da det ved Forestaaende Besigtelses Forretning er bleven oplyst at afgangne Sogne Præst til Storøens Præstegield Sal: Hr: Schmidt ved sin tiltrædelse til Kaldet med Præstegieldets Almue har jndgaaet den Contract at hand for at holde sig frie boelig paa en anden gaard i Stæden for Præstegaarden jtem for at Reparere de derpaa befindende Huuse saavel de som Præst som Almue tilkomer at vedligeholde, Skulle jmodtage den Aaboed som saavel Præst

Encken Proustjnde Koren og hendes Sterfboed ved siste besigtelses Forretning passeret 17 og 18 Maj 1743 blev tilfunden at udreede, Mens end og hvad Almuen udj Aaboeds fald paa Deris vedkomende Huuse blev tilkjendt, hvilcke {af} siste om de strax af Hr: Schmidt hafde bleved hævet med de 2 Mrk: 12 s: som Forretningen viiser {af} Almuen blev {blevet} (Paa?)lagt, paa engang at udreede, saa hafde det End meere blevet dennem bekostelig naar de aarlige 4 s: hafde end der til blevet lagt, hvormed Almuen i Sal: Hr: Schmidtes betiennings tiid er blevet Soulageret og saaledes blot betalt ickun forbemelte penge saaledes Reignet at deraf er modtaged som 4 s: pr: Mand Aarlig hvis beløb udgick omtrent til 1757 Aars udgang og siden den tiid jnted er erlagt, hvorudj Sal: Hr: Schmidt virckelig heller har hielpet end(?) Stelpet!! Almuen, Saa Kjendes for Rett at Storøens Præstegields samtlig Almue bør være frie for den Aaboed der paa Almuens Huuse eftter jndbemelte Taxation er paalagt, som derjmod skal udredes af Sal: Hr: Schmidtes Sterfboe hvilket alt beløber efter Forretningens formeld ibereignet de penge som Sal: Hr: Schmidt har modtaged for de i besigtelses Forretningen Nafngivne og da paa Tyse Præstegaard staaende 3de Huuse sc: 1 Stoer og 1 Daglig Stue samt 1 Spise Camer, til den Summa 102 rd: 4 Mrk: 8 s: Hvor hos Storøens Præstegields Almue tilfindes i fald nu værende eller eftter komende Præst til Kaldet Self vil beboe Præstegaarden, at i Stand sette paa egen bekostning, uden Regres til Sal: Hr: Schmithes Sterfboed, De Huuse som Dennem paa Præstegaarden vedkommer, der bestaar af Daglig, samt Stoer Stue, 2 Fæehuuse og 1 Borgestue hvilcken siste er eftter den gaars dagen skeede besigtelse anseed ej at kand formedelst ælde blive Lengere staaende paa Tompten end omtrent 2de Aar, hvor ved dog bliver at Observere det same huus ej bliver nedrevet saalenge den kand modtage Reparation, Mens i mangel deraf skal den Ned rives. Hvad sig angaar denne Forretnings beckostninger, da siden Præst Encken Madame Schmidt har underholdt Rettens betjente {med Laug Rett} og Eendeel af Almuen medens Forretningen har vedvaret, Saa frie kjendes hun derfore hvorjmod Reqvirenten Sogne Præsten Hr: Wendelboe tilfindes deraf at betale 8 rd: og Samtlig Storøens Præstegields Almue de øvrige 16 rd: 1 Mrk: 12 s: Ligesom og Hr: Wendelboe herved frie tages for viidere ansvar i tiiden Tysse Præstegaards Huuse vedkomende som Almuen bør at ved lige holde, end hvad hand modtager af Præste Encken Madame Schmidt og hun er til-

1762: 129b

Funden at betale for jndbemelte 3de huuse som eftter sist bemelte Besigtelses Forretnings formeld er anseed af Verdie tilsamen for 89 rd: 4 Mrk: 10 s: except de brøstfeldigheder som efter ham paa de Huusse Præsterne bør vedligeholde, kand forefindes. Det paadømte udredes og eftterkomes 15 dage eftter denne Doms Lovlige forkyndelse under adferd eftter Loven.

Anno 1762 d: 4 Maij blev Retten til almindelig Sommer, Sage og Skatte tings holdelse, Sadt paa ting stædet Godøesundet udj Tysnes Præstegield med Waags Skibreedes Lehnets og Halsnøe Closters Almue, og betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig, Johanes Olsen Aalfurren, Johanes Thomassen Tranøen, Ole Knudsen Rydland, Niels Olsen Wevogen, Ole Joensen Uglenes, Johanes Abrahamsen Øchland, \Knud Rydland/, og Ole Thomassen Torsdagsøen, Overværende Stædets Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Cammer Raad Andreas Juel samt Lænsmanden Knud Larsen Rydland med Meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og Hørsomst blev Læst de Kongelige Forordninger og Høj Øvrigheds Ordres som til Publication er ankommet, og ere følgende

1te Forordning angaaende det ved Eidsfos Jernværck i Norge oprettede Staal Manufactuur. Datteret 29 Dec: 1761.
2. Forordning angaaende Consumptions og Folcke Skats samt Copulations penge paabudet paa Landet udj Norge. Datteret 22 December 1761.
3. Placat angaaende Forbud paa Korn Vahres udførsel af Danmrk: og Norge med viidere. Datteret 16de Februarj 1762.
og 4. hans Excellence Hr: Stiftsbefallings Mand von Cicignons Ordre til Fogden hvorudj er anført det Kongelige Rente Cammers Resolution, at Holtz Førsterne og ej Fogderne skal Forrette de Arrester som ved Tømmer Last og Hugst kand forefalde. Datteret 30 Martj 1762.

Dereftter blev Læst andre Particulaire Documenter
1mo Hans Excellende Hr: Stiftsbefallings mand von Cicignons Bevilgnings brev til Hans Jacob Bugge til at holde Giæstgiverie paa Bechervigen datteret 17 Dec: 1761.
2. Natanael Mathiesens {bøxel Seddel} Skiøde til Svogeren Hans Jacob Bugge paa Bechervigs Giæstgiverie med paastaaende Huuse dateret 15 Dec: 1761.
3. Hr: Giertsens bøxel Sedler paa ¼ Løb Smør til Vermund Larsen i Colbeensvigen mod Lovlig bøxel datteret 7 Octbr: 1761.
4. Mad: Smithes bøxel Sedler til Ole Andersen paa ¼ Løb Smør ¼ hud i gaarden Nord Fonden mod Lovlig bøxel datteret 18 Januarj 1762.
5. Mad:me Smithes bøxel Sedler in duplo til Ingebret Andersen paa ¼ Løb Smør 1/8 hud i Sør Fonden med Lejlendings Revers datteret 26 Nov: 1761.
6. Peder Hamres bøxel Sedler til Halvor Joensen paa 13 ½ Mrk: Smør 3/16 Hud i Torrang med Lejlendings Revers Datteret 4 Maj 1762.
og 7. Aadne Mickelsen Tveites bøxel Sedler til Tarald Knudsen paa ½ Løb Smør ½ hud i Tvedt udj Osternesset med Lejlendings Revers dateret 4 Maj 1762.

Lars Johansen Tveita Lod opbyde i en Stripung 80 rd: 4 Mrk: 4 skil: hans Myntling Anna Gabrielsdatter Aarschoug tilhørig med Forspørgelse om nogen same mod Lovlig Rente og forsvarlig pandt eller 4 proCento ville antage, hvorom ingen meldte sig, thi blev Formynderen sam/m/e under Sorenskriverens Seigl tilbageleveret.

For Retten fremkom opsiderne og beboerne af gaardenTroland Bergens Bispestoels Gods Matriculs Nr: 78 Skyldende udj Skatte skyld 2 Løber 1 pund Smør og i Landskyld 1 Løb Smør 1 Hud 1 ½ Vog \Fisk/ Nafnlig Anders Ellingsen, Ejner Larsen, Mons Vintzensen, Mons Johansen og Størck Monsen hvor af de 4re Første bruger hver i Skatt 1 pd: 4 Mrk:r og i Landskyld 12 Mrk: Smør 1/6 hud ¼ Vog Fisk og den siste i Skatt 2 pd: 8 Mrk:r Smør og i Landskyld 1 pund Smør 1/3 Hud ½ Vog Fisk, som becklagelig gav tilkjende at Deris bemelte gaard nogle dage før næstleden Kyndelsmisse dag ved en uLyckelig Vaadejld er opgaaed, hvorved de ej alleene har misted alle deris Hiemme Huuse, Mens end og alle deris Meubler og Madvahre hvor ved de blev sadt i den omstændighed at De til Lives ophold Har maatted Søgt assistence hos Godt Folck. I andledning af saadan anmeldelse, blev Laug Reted med Lænsmand og Almue af Retten tilspurdt om Dennem Samme er bekjendt? Dertil de Eenstemmig Svarede at dennem dessverre er alt For meged er beckjendt at berørte

1762: 130

Gaard Trolands Huuse Søndags aftten næst før afvigte Kyndelsmisse dag overgick Ildebrand og at ej der af blev meer j behold end samtlig opsideres udhuuse som bestaar af Høe og Korn Lahde samt Fæe og Faar Huuse, og hvori allene var Deris Creature og dessens Foering, Jae de lagde og dette til at opsiderne ej fick bierge det minste af Deris Ringe Meubler, ej heller

Madvahrer, og hvorfor de har siden den tiid været nød for at bierge Livet, til at søge hielp af Naboerne.
Reqvirenterne som i den andledning agter at implorere \om/ Kongens Naade til nogle aars Skatte Friehed, begiærede om det passerede Eet velbeckræfted Tingsvidne sig beskreven meddeelt som dennem blev bevilget.

Opsideren af Gaarden Rydland Matriculs Nr: 17 Knud Larsen, som der udj bruger i Skatt 1 Løb 2 pund 5 Mrk:r Smør og i Landskyld 1 Løb Smør 1 Hud 1 Giedskind fremstoed for Retten og beklagelig anmeldte at Eendeel {paa} af hans paaboende gaards Huuse natten til sistleden 14 Martj overgick en Skadelig Ildebrand, hvorudj hans Mæste ejendeele var jndsadt, hvorved hand er bragt i trengende omstændigheder og nød i fald hand skal blive ved Gaard og brød, at giøre allerunderdanigst ansøgning til Hans Kongel: Majestet om nogle Aars Skatters giørelse!! (got-), og for at Legitimere dette sit andragende, begiærede Hand at Retten ville tilspørge Almuen og Laug Retted om Dennem ej om denne uLøckelige tildragelighed er beckjendt? Dertil de Svarede at Dennem Disverre er beckjendt at der næstleden 14 Martj overgick gaarden Rydlands Huuse som tilhørte Knud Larsen en uLøckelig vaade Ild, og hvorved blev lagt i aske 6 Huuse bestaaende af 1 Sænge boe, 1 Ild Huus, 1 Svale ved Sænge boen, jtem 1 Kaave same stæds, 1 Hæste Stald og Een Svale ved Ildhuuset hvorudj var opsiderens Mæste ejendeele af Sølf Kaaber tin og Jern Fang, og hvor ved hand er bragt i saadanne omstændigheder at Hand er trengende til Kongelig Naade om nogle [aars] Skatters Gotgiørelse.
Om det passerede begiærede Knud Larsen sig fra Retten Tings vidne meddeelt, som blev bevilget.

Stædets Foged Hr: Kammer Raad Juel tilkjendegav at da hannem her i dag først er bleven tilkjendegivet fra den dannemand Lars Monsen Aarbøe at hans Huustroe Mari Knuds datter des beklagelig er angrebet saa sterckt med den Spedalske Svaghed at hun er trengende til at blive indlemmet i det Bergenske Hospital, og til hvis bestridelse hun skal saa got som jnted være ejende; Saa tilspurdte hand meenige ting søgende Almue om dennem er beckjendt først om den ommeldte qvinde er med den Spedalske Sygdom {og} behefted, og dernæst om hun med Mand er ejende saa meged at hun Self kand bestride de omkostninger som til hendes jndlemmelse i Hospitalet vil medgaae? Dertil Lænsmand og Almue Svarede at omspurdte Marj Knuds datter Aarbøe er saa hardt og meged angrebet af den bedrøvelige Spedalske Sygdom at hun trenger til at blive jndsendt til Hospitalet, og dernæst at hun langt fra ej er ejende saameged som same vil Koste, Mens om der hos Dem kand være noged der til, vil den af øvrigheden i Lars Aarbøes boe holdende Registrations Forretning som med første bliver effectueret nocksom oplyse og bevidne.
Fogden Velbemelte Hr: Kammer Raad Juel begiærede det passerede under tingsvidnelig beseigling sig beskreven meddeelt som blev bevilget.

Procurator Jens Isach Holch mødte for Retten paa Rasmus Hansen Møgster, Knud Andersen ibm: og Mons ibm:, Deris Veigne, og til kiende gav at bemelte hans Principaler haver til dette ting tiid og Stæd ved Stefne Vidner Jonas Driveness og Lars Fagerbache jndkal-

1762: 130b

det og Stefnet Niels Larssen Kalve, Mons Larsen ibm:, Lars Monsen ibm:, Thore Larssen Bache, Mons Nielsen Bache, Abraham Øchland, Karj Mons datter Øchland og Baar Lille Kalsøen, fordie de haver Reven Lyng paa den for 11 Aar siden fredlyste Øe Horgen Kaldet, der ligger under Møgster, som Procurator Holches Principaler er Ejere og beboere af. Derfor

at Liide Dom eftter fuldkommen giørende i Rettesettelse, samt at Contra Parterne nemlig de jndstefnte for Deris Snart som at Reigne voldsomme Tag, {samt} betaler icke allene omkostninger, men end og alle af den Process Reisende Fortrædelighed. De er og indstefnt at anhøre vidnes byrd af Ole Rasmusen Bachesund, Ragnille Mickels datter ibm:, Inga Niels Datter Bache, Karj Jonas Datter yttre Drivenes, Ole Samsonsen Møgster, Britta Møgster, Rangella Lars Datter Kalve, Giertrued Abrahams datter Øchland, \og/ Marithe Hans Datter Øchland som alle under Lovens Falsmaal er jndstefnt Deris Forcklaring Eedelig i Sagen at aflegge.

Af de indstefnte saavel Parter som vidner blev alle paaraabt, Mens jngen mødte,

Thi fremstillede Procurator Holck jndbenefnte Stefne Vidner Jonas Drivenes og Lars Fagerbache, som ved Eed bekrædte at de for meer end 14 dage siden Lovlig haver Stefnt saavel de paagieldende Parter for Deris boepæl deels i Eget og deels i Deris huustroers paahør, som og Vidnerne under Lovens Fals maal Deris Vidnesbyrd i Sagen [at aflegge], alle til denne tiid ting og Stæd.

Procurator Holck paa sine Principalers Veigne formerckede at hvercken de jndstefnte Sag voldere mødte ej heller nogen af vidnerne, Ligesom at De enten vil øve meere Fortrædelighed eller og at Sags Mænderne Self ved udeblivelse tilbjnder Sig Sag, da dog i saadan Een Højt paa liggende Sag maatte nogen Møde, Altsaa var Holch begiærende først at de jndstefnte Sag Voldere maae forelegges til næst kommende Høste ting at Møde, for det andet Vidnerne at vorde forelagt under Deris Falsmaals Straf i følge Høj Kongelig Forordning uopholdelig at møde til ommelte næstkommende Høsteting, eller j des mangel at vorde anseed eftter Forordningen om Fals maals bøder, hvor om hand ervartede Rettens eragtning.

Eragted

De indstefnte Sag voldere Sc: Niels Larssen [Kalve], Mons Larsen [ibm:], Lars Monsen [ibm:], Thore Larssen og Mons Nielssen Bache samt Abraham og Karj Øchland jtem Baar Lille Kalsøen, som alle Lovlig Stefnt Gives Laug dag til næst anstundende Høsteting at møde Sagen at tilsvare, Ligesaa Forelegges de Lovlig inCiterede Mens Absente Vidner Ole Rasmusen Bachesund, Ragnille Mickels datter ibm:, Inga Niels datter Bache, Karj Jonas Datter Drivenes, Ole Samsonsen Møgster, Britta Møgster, Rangella Lars Datter Kalve, Giertrud Abrahams Datter Øchland og Marita Hans datter Øchland, under Lovens Fals maals bøder til ovenmelte tiid at møde Deris Eedelige vidnesbyrd i Sagen at aflegge.

Restancen for Skibreedet stoer 335 rdr: blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted viidere ved tinget var at forrette blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1762 d: 5 Maj blev almindelig Somer Sage og Skatte ting holdet med Opdals Skibreedes Almue paa Godøesundet og Retten betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Torbiørn Houchefehr, Erick Gripne, Knud Lille Giersvig, Hans Møchlestad, Rasmus Brottetvedt i hans Stæd Morten Aase, Siur Øchland, Christen Lande og Christopher Larsen Møchlebust. Overværende i Retten Kongel: Maj:ts Foged Velædle og Velbrd: Hr: Kammer Raad Juel med Lænsmanden

1762: 131

med Meenige ting søgende Almue.

Siden jnted til publication fremkom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til j Morgen ophævet.

Dagen næst efter d: 6 Maj blev Retten atter Sadt og betjent med det Gaars dagen anførte Laug Rett,

hvor eftter blev publiceret følgende Documenter.
1te Ole Bruntvedt med de fleres Skiøde til Siur Olsen paa 1 pd: 12 Mrk: Smør ½ hud i Bruntvedt jmod 70 rd: Datteret 6 Oct: 1761.
2. Jacob Tornes med de fleres Skiøde paa 1 pd: Smør ½ buckskind ½ giedskind i Tornes jmod 45 rd: 5 Mrk: til Niels Jacobsen Dat: 5 Oct: 1761.
3. Steen Fladeragers Skiøde paa 2 Løber 1 pd: 21 Mrk: Smør i Nordbust til Iver Poulsen Herrej mod 220 rd: Dateret 16 febr: 1762.
4. Ole Beltestads Skiøde paa 18 Mrk:r Smør til Ørjens Hollekimb i bemelte ..(?) Hollekim mod 18 rd: efter Dito Skiødes Formeld er Kiøberen ejende Self ½ Løb Smør. Datteret 6 April 1762.
5. Iver Poulsen Herreis udgifne Obligation paa 220 rd: til Hr: Kamer Raad og Foged Juel jmod pandt 2 Løber 1 pd: 21 Mrk: Smør i Nordbust Datteret 6 Maj 1762.
6. Otte Høvischelands Skiøde paa ½ Løb Smør ¼ hud i Høvischeland [til ??] jmod 60 rd: Datteret 26 februarj 1762.
7. Jacob Johansen Høvischelands udgifne Vilkaars Contract til Otte Høvischeland og hans Huustroe. datteret 5 Maj 1762.
8. Niels Wattedals Skiøde paa gaarden Schartvedt Skyldende ½ Løb Smør ½ hud til Anders Jenssen mod 69 rd: Datteret 7 Janu: 1762.
9. Skiftebrev efter Ragnille Christensdatter Hollekim, hvorefter Sterfboeds ejendom 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Hollekim for 54 rd:, er udlagt til Enckemanden 1 pd: 3 Mrk:r for 27 rd: Sønen Jacob 9 Mrk: Smør for 9 rd: Døttrene Britta, Barbroe, Synneve og Anna hver 4 ½ Mrk: Smør for 4 rd: 3 Mrk: Datteret 7 Janu: 1762.
10. Jon Hiertaases bøxel Sedler til Jacob Andersen paa 2 pund 6 Mrk:r Smør i Hofdenes mod lovlig bøxel. Datteret 5 Maj 1762.
og 11te Hr: Krigs Commissaire Mathias Dahls bøxel Sedler til Sæbiørn Olsen paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør i yttre Wee mod lovl: bøxel Dat: 4 Novembr: 1751.

For Retten fremstoed Willum Hatletvedt, og lod for sin Stif Søn Siur Arnesen hans Odels og penge mangel lyse til gaarden Nedre Hammerhoug Skyldende 1 Løb Smør 1 huud som nærværende tiid ejes af Encken Anna Hammerhoug og hendes børn, hvilken hand agter i tiiden som sit formeente Odel at jndløse fra Nærværende Eiere. Om det passerede begiærede Villum Hatletvedt sig attest fra Retten meddeelt som blev bevilget.

Kiøbmanden Sr: Jeppe Andersen i Bergen haver til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Rasmus Stoursøen for Skyldig værende 15 rd: 4 Mrk: 11 s: Derfor Dom at Liide til betaling samt processens omkostninger at erstatte.
Den indstefnte Rasmus Storsøen Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne, thi fremstoed Stefne Vidnerne Axel Madsen Store Godøen og Ole Notvigen, som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden Lovlig haver Stefnt den paagiendende for hans boepæl Stoursøen i eget paahør.
Citanten begiærede den udeblevne Laugdaged til næste ting.

Eragted

Den Lovlig Stefnte men absente Rasmus Stoursøen gives Laug dag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Kiøbmanden Sr: Jeppe Andersen hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Hans Nedre Støle for Skyldig værende 2 rd: 4 Mrk:, Der for Dom at Liide til betaling med processens omkostninger at erstatte.
Den indstefnte Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa Deris!! (hans) Veigne.
Stefne vidnerne Ole Notvigen (Natvigen) og Axel Godøen aflagde Corporlig Eed paa at de for meer end 14 dage siden Lovlig haver Stefnt den paagieldende i hans Huustroes paahør som tilstoed Gieldens Rigtighed.
Citanten begierede [den] udeblevne forelagt.

Eragted.

Hans Nedre Støle har at møde paa næste ting, For Sagen at tilsvare.

Hr: David Christie haver til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet indstefne Guldbrand Berge for Ræsterende Præste tiende og Nattehold tilsamen ? rd: 5 Mrk: 8 s: Der for Dom at Liide til betaling og processens omckostning.
Den jndstefnte Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.

1762: 131b

Citanten fremstillede Stefne vidnerne Ole Natvigen og Axel Godøen som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden Lovlig haver Stefnt Guldbrand Berge i eged paahør.
Thi begiærede Citanten den udeblevne Laug daged.

Eragted

Siden Guldbrand Berge er til dette ting lovlig Stefnt, og nu ej møder, Saa gives Hannem Laug dag til næste ting at møde for at jndkomme med tilsvar i Sagen.

Hr: Christie hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntl: varsel ladet indstefne Niels Langeland for skyldig værende tiende og Natte hold til hans Sal: Fader tilsamen 3 rd: 4 Mrk: 11 s: Derfor Dom at Liide til betaling med Processens omckostningers erstattelse.
Den indstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans veigne
thi fremstoed Stefne vidnerne Ole Notvigen og Axel Godøen som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden lovlig haver Stefnt den paagieldende i eged paahør.

Eragted.

Den Lovlig Stefnte Men absente Niels Langeland gives Laug dag til næste ting at møde, til hvilcken tiid hand haver at jndkomme med sit tilsvar i Sagen.

Morten Aase i Rette æskede sin fra forige ting udsadte Sag Contra Hans Flyvensfehr som til dette ting ved Rettens eragtning er forelagt, Citanten anmeldte at det Laug dag gifne vidne Berje Flyensfehr møder.
Den jndstefnte Hans Flyensfehr mødte og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt; Desligeste at hand har begiegnet Sagen med Contra Stefnemaal producerede derpaa Skiftte Forretningen efter hans afdøde Huustroe Myntlingen Sygni Hans Datter som udviiser at bemelte Myntling er Arvfalden 1 rd: 1 Mrk: 1 skilling, Tilkjendegav dernæst at hand formoder at blive for Rentter befriet siden det er hands eged Barn.
Citanten begiærede det mødende Vidne Eedfæsted og afhørdt.
Vidnet Berje Flyensfehr aflagde Eed og provede at næstleden foraar 1761 noged for Pinsedags tiider blev hand af Morten Aase begiært at gaae med ham tilligemed Vidnet Morten Flyensfehr til Hans Flyensfehr ved Deris anckomst til Flyensfehr forefandt de Hans Flyensfehr, da Citanten Morten Aase tilspurdte Hans Flyensfehr om Myntlingen Sygni

Flyensfehrs Arve Midler, og forjnden derom blev givet noged Reel Svar blev der jmellem \Dem/ Ventileret adskillige ord og tale Maader, hvilcke hand nu ej kand erindre, Deponenten hørdte i blant \andet/ dog dette \Hans Flyensfehr sagde til dem/ at Morten Aase kunde Lufte i Mottingerne og du er een Hundsvot, hafde ej viidere at prove.

Citanten begiærede Dom i Sagen.

eftter at saavidt var passeret blev Parterne jnden Retten saaledes forEenede at Hans Flyensfehr skal betale til Morten Aasse først Myntlingen Sygni Hans Datters Arve Midler tilsamen 2 rd: 3 Mrk: 7 s: med 4 aars Renter der af Sommeren 1763 andet betale de paa denne Sag anvendte omkostninger som beløber tilsamen 1 rd: 4 Mrk: 4 s: 3 uger før Førstckommende Høsteting, og For det 3de igientager de af ham udtalte ord om Morten Aasse med Fortrydelse og at hand ej veed andet end al ære og godt {med ham} om Morten Aasse at Sige.

Citanten begiærede Forestaaende Forlig ved Rettens Dom Confirmeret.

Afsagt.

det af Parterne jnden Retten indgangne Forliig, bør Følgelig Lovens 5te Bogs 1 Capituls 1 og 2 Articul ved Magt at Stande og Skal ej de af Hans Flyensfehr udtalte ord komme Citanten paa gode Nafn og Rygte til prejudice, Mens være som utalt anseed.

Stædets Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer Raad \Juel/ hafde til dette Ting tiid og Stæd i underdanig Følge det højlovlig Rente Cammer Collegii til ham ergangne, Ladet ved Skrifttlig Stefnemaal jndkaldet Ejeren for Gaarden Hølsetter (Holsetter) Procurator Claus Blechingberg til at

1762: 132

anhøre Dom at bemelte hans gaard Hølsetter formedelst de der paa heftende og af ham u{d}betalte Kongelige Skatter bliver Hans Kongel: Maj:t til ejendom tilkjendt alt følgelig Stefnemaalets nermere formeld, hvilket som Datteret 2 Martj 1762 blev for Retten oplæst.

Den indstefnte Procurator Blechingberg mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne, Mens det i Rettelagde Stefnemaal beviiser følgelig hans Egenhendige paateigning, at det hannem den 2 Martj sistleden er Lovlig Forkyndt.

Fogden producerede dernest en af Ham over de paa gaarden Hølsetter hefte\n/de Kongelige Skatter Datteret 6 Maj Ao: 1762 som blev oplæst. Fogden Hr: Kammer Raad Juel begiærede Sagen til næste ting udsadt og den udeblevne Sr: Blechingberg til samme tiid paalagt at møde.

Eragted

Procurator Blechingberg bliver til næst anstundende Høsteting paalagt at møde, og at indkomme med alt hvad hand der udj agter nødig.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel tilkjendegav at siden Christie Willums Datter som har begaaed Lejermaal med Johannes Johansen Mæland forjnden hand blev Confirmeret, er Reist herfra grenserne og icke har værede til denne tiid at finde, saa Er \det/ Aarsagen at Fogden icke har kundet faaet Rettens seeniste Laug dag forckyndet, begiærede derfor Rettens seeniste ting givne Laug dag Confirmeret.

Eragted

Rettens Eragtning bliver i sin fulde Valleur og haver Fogden Hr: Kammer Raad Juel til næste ting samme hende lovlig at anckyndige.

Johannes Rolseim hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Ole Reigsem fordie Hand uden Citantens Minde og forevidende haver Solgt en Qværn som

bemelte Citant var tilhørig og som paa gaarden Teigland udj et Nøst var beliggende, Derfor Dom at Liide som vedbør og processens omckostning at erstatte.
Den indstefnte Ole Reigsem mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag Lovlig Stefnt Ligesom incaminationen ommelder. Declarerede dernæst at hand har Solgt den paastefnte Qværn til Ole Helleland for 2 rd:, Mens med Citantens Huustroe Christie Rolseim har hand Slutted accorde derom og der for Skulle give 1 rd: 3 Mrk:, hvilket hand agter at beviise og til den Ende begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

Den forlangte anstand bliver Ole Reigsem accorderet, og haver hand til næste ting at jndkomme med det Paaberaabte beviis.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel gav tilkjende at da hannem her paa ting stædet er bleven tilkjendegivet at her udj Præstegieldet er 2de Mennisker som findes at være behefted med den Spedalske Sygdom Nemlig Huusmanden Lars Larsen under Gaarden Fladerager og Andor Berntsen Nore Grøteid; Saa tilspurdte hand Lænsmanden med Laug Retted og Almuen først om Dennem er beckjendt disse 2de Menniskers Svaglige omstændigheder og dernæst om De noged til Deris jndlemmelse i Hospitalet er ejende? Dertil samtlig Almue med Lænsmand og Laug Rett Svarede: At Dennem des becklageligere alt for meged er beckjendt ej alleene at bemelte 2de Persohner Lars Larsen Fladerager og Andor Berntsen Nordre Grøteid er saa haardelig angrebet med den Spedalske Svaghed at de trænger til at blive indlemmet i Hospitalet Men end og at Lars Larsen Fladerager \og Andor Berntsen Grøteide/ jnted er ejende til sin jndlemmelse, dog har den siste Arvet eftter Moderen Marithe Andors Datter 3 rdlr:, hvilket er og alt hvad hand ejer.
Om det passerede begiærede Velbemelte Hr: Kammer Raad Juel tings vidne fra Retten udstæd som blev bevilget.

1762: 132b

For Retten fremkom Vermund Olsen som bruger jndeværende Aar den fulde gaard Frøchedahl, Matriculs Nr: 32 Skyldende udj Skat 1 Løb Smør og i Landskyld 2 pund Smør ¾ hud, hvoraf hand Self ejer den halvedeel, og beklagelig gav til kjende at næstleden Vinter blev Gaarden Frøchedahls Huuse /: Fæe Huuse og Korn Lahden jtem 1 Smale Huus undtagen :/ af en uLyckelig Vaade Ild lagt i aske, hvorved alle Deris ejendeele blev Fortæret; Og da hand agter at giøre allerunderdanigst ansøgning om nogle Aars Skatters gotgiørelse af bemelte Gaard; Saa begiærede hand at Retten ville tilspørge Lænsmanden med Laug Retted og Almuen om Dennem icke er bekjendt samme uLyckelig tildragelighed. Dertil de Svarede at Dennem er bekjendt at gaarden Frøchedahls Huuse, /: except UdHuuserne :/ blev lagt i aske Mandagen før Vaar Frommes, og at Opsideren Vermund Frøchedahl ej fick bierge det Ringeste af sine ejendeele undtagen Creaturene, ved same uLyckelige hændelse er hand bragt i Ringe omstændigheder og nødlidende til Kongelig Naade for at Faae Huus over Hovedet for sig med Huustroe og Mange Smaae Børn.
Vermund Frøchedahl begiærede om det passerede sig fra Retten et velbeckræfted tings vidne meddeelt, som blev bevilget.

Skifttebrev paa gaarden {Reigsem} \Møchlestad/ eftter Anders Reigsem(?) (Reigsem overstroke eller ikkje?) er \Jordegodset/ udlagt, som Pandte bogen udviser. datteret 4 februarj 1762.
2. Skifttebrev forretted paa gaarden Sunde eftter Karj Lars Datter er Jordegodset udlagt som Pandte bogen udviser. dat: 4 febr: 1762.

3. Skifttebrev paa gaarden Øchland, eftter Rasmus Jacobsen hvorefter bøxel Retten til 1 pd: 12 Mrk: Smør ½ hud i Øchland er udlagt som Pandtebogen udviser. Datteret 4 febr: 1762.
4. Skifttebrev forretted paa gaarden Teigland eftter Giertru Olsd: hvoreftter Jordegodset er udlagt som Pandte bogen udviser. Datteret 4 febr: 1762.
og 5. Skifttebrev paa gaarden Gielland hvoreftter Sterfboets ejende bøxel {i} Rett i Gielland er udlagt som Pandte bogen udviser Datteret 4 febr: 1762.
og Endelig blev Læst Ole Rasmusen Øchlands bøxel Sedler til broderen Jon Rasmusen paa ¼ Løb Smør ¼ hud i Øchland mod Lovlig bøxel Dateret 6 Maj 1762.

Restancen for Opdahls Skibrede blev oplæst og af alle ujmodsagt, som beløber 659 rd: 2 Mrk: 13 s:

Som jnted videre ved tinged var at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1762 d: 8 Maij blev Almindelig Sommer ting holden med Ous Skibreedes Almue paa Lundervigen og Retten betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Hendrick Kuven, Ole Døssen, Jacob Indre Hougland, Ole Houchenes, Mons Indre Tøsse, Niels Langeland, Torgils Froland (Frøland) i hans Stæd Hans Lundervig og Anders Frøland. Overværende i Retten Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og Øvrigheds Foranstaltninger som ved Waags Skibredes ting i denne Protocoll ere extraherede.

dernæst følgende Particulaire Documenter
1te Hr: Capitain Christopher Pritziers bøxel Sedler in duplo paa 1 pd: 16 ½ Mrk: Smør i Klyve til Helje Mickelsen paa 3 aar med Revers datteret d: 4de April 1762.
2. Hr: Consistorial Raad Gelmuydens bøxel Sedler in duplo til Klocker Lercke paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Kuven med Lejlendings Revers. datteret 9 Martj 1762.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Qvinde Mennisket Anna Svens Datter Træet for begangne Lejermaal med Poul Poulsen Berge som nu er udCommenderet som Soldat i Kongel: tieniste, og det forjnden hun i sin Daabes Naade var Confirmeret, Derfor Dom at Liide til Straf og Bøders udreedelse eftter Lov og Forordninger.
Den indstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hendes veigne
Thi fremstod Stefne vidnerne Isack og Hans Aadland [som] beckræftede ved Eed til denne tiid Lovl: at have Stefnt den paagieldende.
Fogden begiærede Sagen til næste ting

1762: 133

Udsadt for til den tiid at producere Sogne Præstens Kundskabs Liste, og den Skyldige forelagt.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, til hvilcken tiid den indstefnte Anna Svends Datter Træet haver at møde Sagen at tilsvare, Ligesom og Actor til same tiid behager at producere Sogne Præstens attest om Lejermaalet.

Der eftter blev Læst følgende Documenter saasom

1te Skifttebrev Forretted paa gaarden Lundervig eftter afgangne Lænsmand Hans Hanssen Lundervig, hvoreftter Sterfboets ejendom i Lundervig og Aadland er udlagt som Pandte bogen udviser. Datteret (ope rum).

2. Skifttebrev forretted paa gaarden Reigstad eftter Barbroe, hvoreftter Jordegodset i Reigstad er udlagt som Pandte bogen udviiser Datteret 11te Januarj 1762.

3. Skifttebrev forretted paa gaarden Sørstrønen eftter Gurj Olsdatter hvoreftter Jordegodset er udlagt som Pandte bogen udviser dat: 11 Janu: 1762.

4. Lænsmanden Hans Lundervigs Skiøde udstæd af Jan Bolstad med fleere paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør 1 Hud jmod (ope rum) Datteret 10 October 1761.

5. Jan Bolstad med fleeres Skiøde til Haldor Hanssen paa (ope rum) i Aadland mod 61 rd: 3 Mrk: Datteret 8 Maj 1762.

6. Knud Tøsses Skiøde paa 18 Mrk:r Smør ¼ Giedskind i Børdahl til Anders Torjulsen mod 50 rd: datteret 29 Martj 1762.

7. Læst til Mortification Ole Olsen Stenslands udgifne Obligation til Hans Echeland paa Capital 100 rd: d: 8 Maj 1756 som eftter qvittering af 8 Maj 1762 er betalt.

8. Niels Smøraass hans og Svogers Skiøde paa 9 ½ Mrk: Smør i Langeland til Peder Thommessen mod 15 rd: 5 Mrk: 8 s: Datteret 2 April 1762.

9. Ole Olsen Steenslands Skiøde til Ole Engelsen paa ½ Løb Smør ½ hud ½ Giedskind i Steensland mod 150 rd: Datteret 8 Maij 1762.

10. Ole Engelsen Steenslands udgifne Obligation til Hans Echeland paa 150 rd: jmod Pandt ½ Løb Smør ½ hud ½ Giedskind i Steensland Dat: 8 Maj 1762.

11. Knud Tøsses Skiøde til Sønnen Hans Knudsen paa 22 ½ Mrk: Smør ½ hud i yttre Tøsse mod 60 rd: Datteret 29 8 rd:!! 45 s:!! 1762.

12. Hr: Kammer Raad Juels Fred Lysning over gaarden Klyves Enge bøe, Skoug og Marck. Datteret 8 Maj 1762.

Restancen stoer 188 rd: for Skibredet blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted viidere ved tinget var at forrette, blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1762 d: 10 Maj blev almindelig Sommerting holden med Strandvigs Skibredes Almue og Retten betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Henrick Kuven, Ole Døssen, Jacob Hougland, Ole Houchenes, Mons Indre Tøsse, Niels Langeland, Hans Lundervig og Anders Froland (Frøland). Overværende i Retten Kongel: Maj:ts Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kamer Raad Andreas Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue,

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongel: Forordninger og Høy øvrigheds ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

Alf Olsen Schaar fremkom for Retten og Lod Lyse for sin Myntling Siur Olsen, hans Odels Ret og penge Mangel til 2 pund 12 Mrk: Smør i gaarden Aachre som ejes og bruges af Hans Monsen Aachre, hvilket hand i tiiden som sit sande Odel agter at jndløse. herom begiærede Reqvirenten attest fra Retten, som ham blev bevilget.

Dernæst blev læst andre particulaire Documenter

1te Hr: Consistorial Raad Geelmuydens bøxel brev in duplo til Johanes Johansen paa ½ Løb Smør ½ hud i Hougervold mod bøxel og Lejlendings Revers paa den Eene Datteret 6 Decbr: 1761.
2. Proustjnde Legangers bøxel Sedler paa ½ Løb Smør ½ hud i Windenes til Hans Hansen med Lejlendings Revers Dat: 4 febr: 1762.
3. Hr: Kammer Raad Juels Fredlysning paa gaarden Klyve i Ous Dat: 8 Maj 1762.

For Retten fremckom Engel Refne og lod Lyse for sin [Sønn]? Johanes Engelsen hans Odels Ret og pengemangel til Gaarden Røsaass af Skyld ½ Løb Smør ½ hud som nærværende tiid bruges og beboes af Dag Ellingsen, hvilken gaard hand som sit Odel i tiiden agter at jndløse, om det passerede begiærede Reqvirenten attest fra Retten som blev bevilget.

Fogden Hr: Kam-

1762: 133b

mer Raad Juel tilkjendegav at da Engel Nielsen af gaarden Revne skal være med den Spedalske Sygdom saa behefted, at hand trænger at blive jndlemmet i Hospitalet, og til samme jnted er ejende Saa tilspurdte hand Lænsmanden med Ganske Almue om dennem er bekjendt at bemelte Mand med den Spedalske Sygdom er behefted, og om hand noged er ejende til sin indlemmelse? Dertil de Svarede: at omspurdte Engel Nielsen Revne er Haardelig angrebet af den Spedalske Sygdom og derfor trænger til jndlemmelse i Hospitalet, til hvilket at bestride Dennem Vitterlig hand jnted er ejende, hvilket den i Hans boe af øvrigheden forrettede undersøgnings Forretning om {Boets} tilstanden nermere vil afbeviise.
Herom blev tings vidne fra Retten udstæd.

Dernæst blev læst følgende Documenter.
1te Steen Steensens meddeelt Skiøde af Anders Steensen og de fleere paa 17 Mrk: Smør i gaarden Berje. Dateret 29de Martj 1762.
2det Hr: Camme Raad Juels fred lysning paa Gaarden Holdhuus datteret 10de Maj 1762.
3de Skifted efter Siur Refne, forretted d: 28de Martj 1762. Hvor Jordegodset er udlagt paa Encken Christie ½ Løb og 2 Mrk: Smør, paa Sønnen Ole Siursen {½ huud} 7/12 hd: 17 Mrk: Smør, og paa Anders Siursen 20 Mrk: tilsammen 7/12 huud 1 pund!! 5!! Mrk: Smør for 90 rd: (Mrkn: Dersom tilsaman er 1 Løb 3 Mrk: Smør 7/12 hud, då stemmer reknestykket)
4de et Dito Skiftebrev [efter] Erick Oustestad, d: 31te Martj 1761, Hvor Jordegodset er udlagt som Pandte Bogen udviiser.
5te et Dito Skiftebrev efter Hans Chrestophersen Oustestad datteret 1te Aprilj 1762. Hvor Jordegodset ligeleedes efter Pandte Bogens udviis er udlodnet,
6te et Ditto Skiftebrev efter Lars Øfre Hage datteret 28de Martj 1761. Hvor Jordegodset efter Pandte Bogens udviis er udlodnet.
7de Knud Olsen Eechelands Obligation til Berje Femanger paa Capital 200 rd: jmod Pandt i 2 Løber 18 Mrk: Smør udj Eecheland. Læst til udslettelse og Datteret 9de Maj 1758.
8de Niels Andersen Foers udgifne Skiøde paa 1 pund 3 3/7 Mrk: Smør udj Gaarden Refne til Engel Olsen Sørtvedt. datteret 27de Martj 1762.
9de Knud Sævild med de fleeres udstæde Skiøde [paa] 9 Mrk: Smør udj gaarden Lille Lie. Hvor Kiøberen Selv ejer 5 Mrk: Smør til Hans Nielsen datteret 29de Martj 1762.
10de Knud Olsen Eechelands udstæde Pandte Obligation til Berje Femangers Sterfboe paa Capital 236 rd: 5 Mrk: 8 s: jmod Pandt i 1 Løb 9 Mrk: Smør, udj Eecheland datteret 10de Maj 1762.

11te et Transport Obligation udstæd af Ole Hafschaar til Chrestopher Hansen Oustestad paa Capital 140 rd: datteret 9de Januarj 1762.
Og 12te Hr: Lieutenant Segelches udgifne Pandt Obligation til Bøygde Lensmanden Hans Hansen Øfre Waage paa Capital 50 rd: jmod Pandt udj Engeviigen datteret 21de Aprilj 1762.

Formedelst aftenens paakomme blev Retten til [i] Morgen Ophævet.

Dagen næst efter som var den 11te Maj blev Retten atter Sadt paa bemelte ting stæd Lunderviigen, og betiendt med det gaars dagen anførte Laugrette.

For Retten fremstillede Sig Procurator Hans Giøen og gaf til kiende at hand Møder for Præsten Velærværdige Hr: Hans Astrup {som medejer, og} Paa Sin Svoger Monsr: Legangers Veigne Haver til dette ting Ladet Stefne Encken Maritha Knuds datter Schaatuun, fordie Hun ej efter Lovlig udsigelse vil fra fløtte Sin tilbøxlede Jordepart udj bemelte Gaard. I andledning af at hun \allereede har/ Lader!! (Ladet?) gaardepartens Huuser forfalde, Og ej betaler det Ringeste af gaardepartens Lovlige udgifter, Men er til denne tiid, eller særdeeles udj disse Sidste aarringer, bleven jndesidende med de Kongel: Skatter og andre udredsler, som ejeren er bleven Nød at

1762: 134

betale, Ligesom hun ej hvercken har villet eller kundet Skaffe Caution for gaardepartens Huusers i Standsettelse, og de Kongelige Skatter, og andre udredslers Svarelse, desuden er hun Stefnt, at paahøre de 2de Mænd Torbiørn Joensen og Ole Olsen Schiørsand, som paa Præstens Veigne udsagde hende fra Gaarden til denne nu værende Vaar. derefter at Liide Dom for at afvige Gaarden, samt Processen at tilsvare.
Encken Marita Schaatun Møtte icke efter Rettens paaraab, ej heller nogen paa hendes Veigne.
Stefne Vidnerne Torbiørn Joensen og Ole Olsen Schiørsand, møtte for Retten, og efter Edens aflæg forklarede at De efter Capellanen Velærværdige Hr: Astrups forlangende, Næstleden Aar 1761 noget for Juul jndfandt Sig hos Encken Marita Schaatuun paa bemelte Gaard Schaatuun, og udsagde Hende fra gaarden; Lige som de og i dag 14 Dage Siden Lovlig haver Stefnt hende for hendes Boepæl til dette ting tiid og Stæd; Lige som ovenmelt forklaret er.

Eragted.

Den Lovlig Stefnte, Mens absente Encke Marita Knudsdatter gives Laug dag til først kommende Høste ting at Møde med Sit i Sagen nødig Eragtende tilsvar.

Procurator Hans Giøen fremstillede Sig for Retten og gav til kiende at de 2de Slagsmaals Sager, som Seeneste Ting blev Ventileret, Jmellem Engel Balleseim, og Lars Knudsen Hage Contra Soldaten Ole Olsen Brathuus, Er imellem Dennem bleven afgiort ved forliig, Saaleedes at de der udjnden til Hinanden haver jngen Ancke, Mens da de har hørt at Deres forliig icke er Kraftig med mindre den Tour følges, een Kongelig Allernaadigst Forordning Preschriberen sc: at samme forliig vorder Ratificeret af Soldatens Capitaine og Stedets Foged, som Skulle træde sammen for at See Parterne foreenet, jae da der og for Retten er ført Vidner om forseelser, hvorvel upaatænckte, altsaa uSkyldige, Saa af frygt at Velbemelte Capitaine og Foged, udj Slig Andledning icke har friehed at Debitere Sagen med mindre Stiftes Høye øfrighed - hans Excellence Hr: Stift befallings Manden, der til giver Sin Naadige Concence. Saa var det at Comparenten Giøen begiærede det i Sagerne Passerede beskreven for samme at Overlevere Fogden Hr: Cammer Raad Juel Med den begiær at hand paa deres

Veigne vil forrestille Høyst bemelte hans Excellence alle ting til Ventelig Naadigst Resolution, Saaleedes, at Sag i det tilfelde ej skal komme under videre Ventilation eller Dom.
Hr: Camme Raad Juel, som Hafde anhørt Procurator Giøens tilførte, og Som den der fandt Sig Skyldig at opfylde den allegerede Forordning, Hand Lofte at udbede Naade for Parterne, Naar berørte Udtog af det Passerede vorder Ham insinueret.

Dernæst blev læst
til Mortification og udslettelse Hans Chrestophersen Oustestads udstæde Pandte Obligation til Ole Larsen Hafschaar, datteret 6te Maj 1751.
2det Johannes Olsen Henangers med de fleeres udgifne Skiøde til Joen Engelsen paa 1 pund 1? (17?) Mrk: Smør udj gaarden Refne for 100 rd: 3 Mrk: 14 s: datteret 10de Maj 1762.
3de et Skiftebrev forretted af Hr: Cancellie Raad Flejschier paa Gaarden Bache for Saavidt Sterfboets ejendom udj gaarden Berje betreffer som er udlagt Saaleedes som Pandte Bogen pagina 160 udviser, datteret 1te Decembris 1760.

Restancen for Skibreedet stoer 318 rd: 1 Mrk: blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted viidere ved dette ting var at forrette blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1762 d: 13 Maij blev almindelig Sommerting holden med Strandebarms Skibreedets Almue, og Retten betjent med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Mickel Sundahl, Gotskalck ibm:, Peder Pedersen Ness, Helje Waage, Rasmus Ohme, Niels Leersteen, Ole Houchenes, og Baar Bundhuus, Overværende i Retten Kongl: Maj:ts Foged

1762: 134b

Velædle og Velbr: Hr: Kammer Raad Andreas Juel med Lænsmanden Hans Waage og meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og Hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og Høj øvrigheds Ordres som paa forige Tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Formedelst jnted til Publication fremkom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 14 Maij blev Retten atter Sadt paa bemelte tingstæd og betjent med det Gaars dagen anførte Laug Rett,

hvorda til Publication blev Leveret følgende
1te Jaen Galtungs Transport Skiøde paa Odels Retten til Aarvig til Jon Jonsen Dateret 20 April 1762.
2. Læst til Mortification Jan Galtungs penge Mangel og Odels Lysning for saavidt Gaarden Aarvig betreffer. dateret 16 Oct: 1758.
3. Torbiørn Bundhuuses Skiøde paa egne og Børns veigne paa ½ Løb Smør ½ huud i Bundhuus mod 67 rd: 3 Mrk: dateret 7 Januarj 1762.
4. Jens Øyes Skiøde paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Øye til Anders Jenssen mod 67 rd: 3 Mrk: Datteret 4 Martj 1762.

5. Siur Knudsen Soelbergs Skiøde paa 1 pund 3 Mrk:r Smør i Aasse mod 22 rd: 3 Mrk: til Sønnen Siur Siursen datteret 14de Maj 1762.
6. Anders Jensen Øyes Obligation til Faderen Jens Andersen paa Capital 67 rd: 3 Mrk: jmod pandt 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Øye Datteret 13 Maj 1762.
og 7. Skifttebrev paa Gaarden Giære eftter Godtskalck Gotskalcksen, hvorefter Sterfboeds ejendom i gaarden Giere 1 pund 3 Mrk: Smør for 54 rd: er udlagt som Pandte bogen udviser Datteret 7 Martj 1762.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Thore Jonsen Hougaa fordie hand har begaaet Lejermaal med Qvinde Mennisket Botella Anders Datter, derfor Dom at Liide til betaling og Strafs Liidelse.
Den indstefnte Thore Jonsen Hougaa mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa hans veigne
thi fremstoed Stefne vidnerne Erick og Poul Dybsland som ved Eed bekræftede at de for 14 dage siden har indstefnt den paagieldende i Eget paahør.
Fogden begiærede den udeblevne til næste ting Lav daged.

Eragted

Den Lovlig Stefnte men Absente Thore Joensen Hougaae gives Laug dag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Torgier Knudsen Siufsetter haver til dette ting, tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Hans Olsen Siufsetter for Slagsmaal derfor Dom at Liide til bøders udreedelse og processens omckostninger. til Vidner Lars Øvre Houchaas og Torgier Lille Houchaas.
Den indstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa Hans veigne.
thi fremstoed Stefne Vidnerne Baar og Siur Fosse som ved Eed beckræftede ved Eed at de for 14 dage siden Lovlig ligesom ovenmelt har Stefnt Hans Siufsetter i eged paahør.
Vidnerne mødte efter [paa]raab, og hvoraf fremstoed
1te Vidne Lars Øvre Houchaas aflagde Eed og provede at næstleden 4de Paaske dag blev vidnet af Citanten Torger Fosse!! (Siufsetter) begiært at Komme ned til gaarden Siufsetter, ved {Deris} \Sin/ ankomst til bemelte gaard saae hand Citanten var ganske blodig i Haaret og need over Skuldrene, jae og tillige at hand hafde et Stort hul i hovedet hvilket Citanten sagde at Hans Siufsetter hafde giort. Vidnet som viste at Hans Siufsetter var paa gaarden tilstæde, gick til Ham og Spurdte om hand hafde Slaged Citanten Svarede hand nej, Mens sagde derjmod at Torgier Siufsetter hafde Slaged axelen eller Skuldre Beenet af Ham, vidnet forfoer samme Skuldre, mens kunde icke fornemme andet end Skulderen var paa ham som et andet Friskt Menniske, og derfor ansaae Hans Siufsetters angivende som uSandferdig. Vidnet Declarerede viidere at hand tilligemed fleere gick til Sogne Præsten og angav dette, som sendte sine Medhielpere til gaarden Siufsetter og sagde til Hans at hand skulle fløtte fra bemelte gaard. Endelig Declarerede vidnet at i fald Hans Siufsetter skulle blive paa gaarden, Giør hand vist en uLøcke, thi hans Kone har ofte maatted fløgted fra ham, hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Torger Lille Houchaas aflagde Eed og provede i et og alt som første vidne uden Forandring.

Eragted.

Hans Siufsetter som Lovlig Stefnt gives Laug dag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Torgier Siufsetter hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig

Varsel ladet indstefne Hans Siufsetter for hans ufredelige Levemaade jmod ham paa gaarden, Derfor Dom at Liide til undgieldelse og Processens omkostnings erstattelse.
Den indstefnte Hans Siufsetter mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne, thi fremstod Stefne vidnerne Siur og Baar Fosse som ved Eed bekreftede at de for 14 Dage siden ej alleene haver Stefnt Hans Siufsetter som ovenmelt, Men end og at anhøre Vidnes byrd af Lars Øvre Houchaas og Torgier Lille Houchaas.
Vidnerne mødte begge og hvor af fremstoed
Vidnet Lars Øvre Houchaas aflagde Eed og provede at næstleden vaar blev vidnet begiært at Komme til Siufsetter og hvor hand da forefandt Citanten i Slette omstændigheder henseende til at være jlde tilreed ved hug og Slag af Hans Siufsetter, Vidnet provede og at Foruden hand veed at ingen anden kunde have Slaget Citanten, er det for alle og enhver i Naboelauget en bekjendt Sag at Hans Siufsetter har været som en Tyran jmod sin Huustroe, Thi hand har mange Gange undsagt hende, og hvorfor hun har været nøed Natte tiider at søge Skiul og hielp hos fremmede. Ja Hans Siusetter har stedse været en uFredelig Mand imod Naboerne. hafde ej viidere at [prove].
2. Vidne Torgier Lille Houchaas aflagde Eed og provede i et og alt som første vidne uden Forandring.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt og den udeblevne til same tiid forelagt.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, da Hans Siufsetter haver at jndkomme med sit tilsvar.

Torgier Siufsetter haver til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Hans Siufsetter fordie Hand næstleden Sommer har beited sine Creature paa Citantens Engebøe og ager samt i udmarcken, og Endelig for Eendeel hugst i udmarcken, om alt at anhøre vidnes byrd af Torgier Lille Houchaas, Lars og Jacob Øvre Houchaas jtem Siur Solberg, samt Derefter liide Dom som vedbør og Processens omkostning.
Den indstefnte Hans Siufsetter mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans veigne.
Citanten fremstillede Stefne Vidnerne Siur og Baar Fosse som ved Eed bekreftede at de for 14 dage siden lovlig har Stefnt Hans Siufsetter som inCamination[en] omformelder.
Vidnerne mødte alle og hvoraf fremstod
1. Vidne Torgier Olsen Lille Houchaas aflagde Eed og provede at næstleden \Aars/ Foraar efter at Torgier Siufsetter hafde haft sine Creature i udmarcken, Saae vidnet at Hans Siufsetters Kalver gick paa Citantens Enge bøe og ager og hvorved hand tilføjede ham Skade, Ligesaa bejtede hand i Citantens buehauge alle sine Creature tilligemed 1 á 2 Hæste hvoraf den 1!! Eene da det Leed paa Sommeren døde. Vidnet Declarerede paa tilspørgende at antallet paa Creaturene [var] 16 til 17 Voxne beester, og altsaa meer end hvad Citanten hafde tilstaaet Hans Siufsetter ved gaardens aftrædelse at gresses i Hans buehauge. hafde ej viidere at prove uden dette at Hans Siufsetters Faar eller Smaler vel en 20 stk:r gick over Citantens Enge bøe en heel tiid den ganske forgangen Sommer.
2. Vidne Lars Øvre Houchaas aflagde Eed og provede at forige Aars Foraar saae vidnet at Hans Siufsetters Kalver gick i Citantens Engebøe, Ligesaa at bemelte Hans Siufsetter hafde 12 Gield beester og 5 Kiør altsaa 3de Kiør over det tal hand af Citanten var tilstaaed at gresses i udmarken, Endelig provede vidnet at Hans Siufsetters Faar som var omtrent 40 i tallet gick som oftest paa Engebøen og tilføjede ham sc: Citanten Skade paa hans {Eng} Høe Stoer Skade, hafde ej viidere at prove.
3. Vidne Jacob Øvre Houchaas aflagde Eed og provede i et og alt som forige vidner uden Forandring.
4. Vidne Siur Solberg aflagde Eed og provede at dette jndeværende aars foraar blev vidnet begiært at gaae med Citanten i Skougen, da hand Eftter Citantens anførsel blev viist hvor

Hans Siufsetter hafde hugget, hvilcket vidnet ej self har seed, paa adskillige Stæder at være need feldet Bircker 1 Selje og

1762: 135b

Eendeel Aske træer, hvilket alt vidnet tilligemed Jacob Houchaass Taxerede som var hugget, except paa et Stæd hvor Citanten hafde tilladt Hans Siufsetter at nedfelde for at bierge sine Creature, til 6 Favner, i Bierck 5 s…ti(?) ask og Selje 4 Favner, hafde ej viidere at prove.
3. Vidne Jacob Øvre Houchaass som forhen i Sagen har aflagt sit vidnes byrd, provede end viidere henseende Skoug Hugsten ligesom {næst} vidnet Siur Soelberg med tilleg at hand har seet Hans Siufsetter næstleden Vintter har hugget i Citantens Skoug, mens hvad enten hand dertil har haft tilladelse eller icke, er vidnet aldeeles ubeckjendt.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted!

Den Lovlig Stefnte men absente Hans Siufsetter forelegges til næst!! (næste) ting at møde, og da bør hand indkomme med alt hvad hand nødig agter.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel i Rette æskede den fra seeniste ting udsadte Sag Contra Boel Jons Datter og Svercke Larsen Hiertnes som er hin anden beslægted og har Avlet Barn sammen.
Af de jndstefnte mødte Qvinde Mennisket Boel Jons Datter som ej allene tilstod Lovlig Stefnemaal mens end og at have med Svercke Larsen begaaed det paastefnte Lejermaal samt at de ere hin anden i 3die Liige Leed beslægted.
Lænsmanden Hans Waage Declarerede at Svercke Larsen er siden Lejermaalet Enroulleret til Soldat og nu udCommanderet udj Kongelig tiæniste.
Paa Hr: Kammer Raad og Foged Juels tilspørgende Svarede Lænsmanden med Laug Retted og Almuen at indbemelte 2de Persohner ej er ejende det Ringeste til Formue, thi de har været og er Tjenere, og ej arvet det Ringeste eftter sine Forældre eller Andre.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting til paadømme og det uden Viidere varsel.

Restancen Stoer 323 rd: 1 Mrk: 2 s: for Skibreedet blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted viidere ved tinged var at Forrette blev Retten for Skibredet ophævet.

Dog først Læst
Skiftebrevet eftter Herlef Schielnes datteret 23 Martj 1762.

Anno 1762 d: 15 Maj blev Retten til almindelig Sommer Sage og Skatte ting sadt paa gaarden Øvre Waage med Qvindherrets Skibreede og Retten betjent med eftterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Mickel Sundahl, Gotskalck ibm:, Peder Pedersen Ness, Helje Waage, Rasmus Ohme, Niels Leersten, Ole Houchenes og Baar Bundhuus.
Overværende i Retten Kongel: Maj:ts Foged Hr: Kammer Raad {Heiberg} \Juel/ med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og underdanig blev Læst de Kongel: Forordninger og Høj øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læst og i denne Protocoll extraherede.

Fogden Hr: Cammer Raad Juel tilkjendegav at ham af Lænsmanden for Qvindherrets Skibrede her paa ting stædet er bleven anmeldet at en under gaarden Feedt i Omvigedahlen boende Huusmand Lars Holmens Søn af Nafn Ludvig Larsen er Spedalsk, og jnted til sin jndlemmelse i Hospitalet skal være ejende? Saa j andledning deraf blev Almuen tilspurdt om Dennem samme er beckjendt? Der til blev Svaret at omspurdte Ludvig Larsen er efter det De veed Saa sterckt angrebet med den Spedalske Sygdom at hand icke kand arbeide, og saaledes forhverve sig det fornødne til Livs ophold, ja og at hand til de bekostninger som vil medgaae til jndlemmelsen i Hospitalet, jnted er ejende.
Herom blev tingsvidne fra Retten udstæd.

Restancen for Skibreedet (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted Viidere med tinget var at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1762 d: 14 Junj blev almindelig Sommerting holden med Schonevigs Skibredes Almue paa ting stædet Sioe, og Retten betjent med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Johanes Sæbøe i stæden for Torbiørn Scharveland, Mons Schaalnes, istæden for Haagen Echenes, Lars Bogstøe, Lars Sæbøe, Torgier Sioe, Tollef Matre, Alver Holmedahl og Abraham Ambland. overværende Kongl: Maj:ts Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmændene Christopher Gielmervig og Torger Sioe med Meenige ting søgende Almue.

Hvornæst aller-

1762: 136

underdanigst og hørsomst blev Læst de Kongelige Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige Sommertinge ere læste og i denne Protocoll extraherede
Ligesaa en Kongel: Forordning angaaende Straffens Skierpelse for Dennem som Hemmelig udføre Reede penge af Riget, og til den Ende indvexle penge mod Banco Sedler. dateret 13 Maj Ao: 1762.
2. hans Excellence Hr: Stifts befallings mand von Cicignons Skrivelse til Fogden Hr: Kammer Raad Juel under 8 Junj 1762 hvor udj Comuniceres Hans Kongel: Maj:ts allernaadigste Rescript under 14 Maj 1762 angaaende hvad Lænsmændene i Norge for eftertiiden skal nyde for Stefninger, Laug dags forckyndelser og beskickelser samt op og ud sigelse med viidere.

Derefter blev Læst følgende particulaire Documenter
1te Msr: Clemens Schmidtes paa egne og Sødskendes Veigne udstæde Odels og penge mangels Lysning til gaarderne Øfstebøe og Molnes herudj Skibredet samt fleere gaarder, hvilcke de agter at indløse fra nu værende ejer Hr: Krigs Commissaire Mathias Dahl. dateret 3 Maj 1762.
2. Erick Aarthuns Skiøde til Msr: Undal paa 1 Løb Smør i Aarthun mod 100 rd: dateret 17 febr: 1762.
3. Msr: Undals Skiøde paa 1 Løb Smør i Aarthun til Johanes Samsonsen paa 1 Løb Smør i Aarthun mod 120 rd: dateret 26 febr: 1762.
4. Peder Teiglands udstæde Obligation til {Ole} Lars Olsen Sævereid paa Capital 160 rd: jmod pandt 2 pd: 12 Mrk: Smør i Teigland Datteret 14 Junj 1762.

5. Sal: Halvor Tvedtes og fleres Skiøde paa 1 Løb 2 pd: 6 Mrk: Smør med bøxel i gaarden Eegemoe til Odels manden Lars Larsen mod 94 rd: Datteret 17 Januarj 1755.
6. Lars Eegemoes udgifne Obligation til Christopher Bierchestrand paa 51 rd: jmod 2 pd: 14 Mrk:r Smørs underpandt i Egemoe Dateret 1 Dec: 1761.
7. Hr: Capitaine Bredahls Skiøde paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør ½ hud i Hvidevold til Abraham Abrahamsen mod 116 rd: dat: 24 Martj 1762.
8. Elling Schromes {Obligation} Skiøde til Johanes Østensen paa 18 Mrk:r Smør i Roullestad mod 98 rd: Datteret 16 Nov: 1761.
9. Skiftebrev forretted efter Anna Lechnes hvor efter Sterfboets ejendom i Lechnes 1 ½ Løb Smør er udlagt som Pandte bogen udviser datteret 31 Martj 1762.
2.!! (10.) Eet Dito forretted efter Knud Teigendahl, hvorefter Sterfboeds ejendom 2 pd: 6 Mrk:r Smør uden bøxel i Teigendahl er udlagt som Pandte bogen udviser datteret 1 Martj 1762.

ForMynderen Wiching Sioe Lod anvise i Retten 13 rd: 2 s: som hans Myntlinger Berte og Karj Omunds Døttre er tilhørende med opbud om nogen same mod Rentte ville antage og!! (mod) Suffisant pandt, Mens som ingen dertil indfandt sig blev de under Rettens Seigl Formynderen tilbageleveret.

Derefter blev Restancen for Skibreedet stoer 650 rd: 38 s: for Skibreedet oplæst og af alle ujmodsagt.

Anno 1762 d: 17de Junj blev almindelig Sommer Sage og Skatte ting holdet med Etne Skibreedes Almue paa Fittie og Retten betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Owe Grindem, Niels Aslacksen Ryg, Niels Tostensen ibm: Hans ibm: Halvor Grindem, Lars ibm: Tørris ibm: og Christen Tvedte, Overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle og Velbr: Hr: Kammer Raad Andreas Juel med Meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og underdanig blev Læst de Kongel: Forordninger og Høj Øvrigheds Foranstaltninger som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Derefter følgende Particulaire Documenter
1te Hr: Doctor og Biskop Tidemans bøxel Seddel med Revers til Jens Pedersen paa 1 ¼ Løb i Axdahl dateret 27 Maij 1762.
2. Anders Torjelsen Noremsberget og Christen Andersen Sand Deris Skiøde paa Odels Retten til 2 Løber Smør i Ram/m/e til Erick Tollefsen Ram/m/e mod 40 Rdr: Datteret 17 Junj 1762.
3. Erick Tvedtes bøxel Sedel til Carl Philip du Wahl paa 1 ½ Løb Smør 1 tønde Korn i Støle Dateret 31 Decembris 1761.
4. Torckel Wees Skiøde til Aanen Larsen paa 1 Løb Smør i Wee mod 80 Rd: Dateret 19 febr: 1762.
5. Msr: Schmidtenes!! (Schmidtes) penge Mangel paa Grønstad dat: 3 Maj 1762.
6. Hans Fosse og Ragnille Sandes Skiøde paa 1 Løb 5 Mrk:r Smør med bøxel i Sande til Haldor Torbiørnsen Sande mod 41 rdlr: 2 Mrk: dat: 17 Nov: 1761.

1762: 136b

Ole Sille i Rette æskede sin fra Somertinged 1761 udsadte Sag Contra Rasmus Øvrenes betreffende Slagsmaal som ej seeniste Høste ting blev foretaged siden Citanten ej Kom betiids hiem til Stefnetiid af en sin Bergens Reise. og gav til kjende at hand har ved Stefne vidnerne Jens Juleskaar og Johanes Gierdsøen som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden haver forckyndt Rasmus Øvrenes seeniste Rettens Laug dag samt at anhøre vidnes byrd af Karj Øvrenes, Sirj Daniels datter Haaland, Gotskalck ibm:, og Thor ibm: hvilcke alle mødte for Retten og hvor af efter Citantens begiær fremstod

1te Vidne Karj Øvrenes aflagde Eed og provede at næstleden Vinter ved Tacksigelses Fæstes tiider 1 aar siden Saae vidnet at Citanten Ole Sille stoed i gaarden ved Lahden eller Løe brøsted, hvorda huus Qvinden paa Øvrenes af Nafn Ingeborg Kom til Deponentjnden med bud fra Ole Silles Søster paa Løvereide at hun ville følge Ole Sille til Hans Søster paa Haaland, hvilket vidnet efterckom og paa Vejen Observerede at Citanten var ganske blaa i Panden over Øjene, og ved Deris ankomst til Haaland gick de ind j opsideren Gotskalcks Stue, og hvorfra vidnet strax begav sig og gick til sit hiem paa Øvrenes, hafde ej viidere at prove.

2. Vidne Sirj Daniels Datter Haaland aflagde Eed og provede at den af forige vidne omvundne tiid tiente Deponentjnden paa Øvrenes, Saae da at Ole Sille var paa Øvrenes, og efter at de nogen tiid hafde været sammen i Stuen, blev Citanten og den indstefnte Eenige om at skulle gaae hen for at hviile sig, og til hvilken Ende de ogsaa gick af Stuen, noged derefter kom saavel Ole Sille som Rasmus Øvrenes tilbage hvorpaa den første Siger til Deponentjnden Nu seer Du hvor jeg seer ud, da Rasmus Øvrenesses Huustroe Sagde til Citanten, det var vel om Du hafde faaed meer, siden gick vidnet fra dem, og veed icke hvad meer passerede jmellem Parterne, Mens Deponentjnden Observerede at Ole Sille var blodig og at blodet Randt need efter hans Kind, hafde ej videre at prove uden at hun blev befallet same dags aftten da ovenmelte passerede, af sin Mad Moder at hun tilligemed 1te vidne skulle følge Ole Sille til Haaland, som blev efterckommet, saaledes at de bragte ham jnd i Gotskalck Haalands Stue.

3. Vidne Gotskalck Haaland aflagde Eed og provede at ovenmelte tiid som af forige vidner er forcklared kom {hand} \Ole Sille/ 1 aftten i følge med ovenmelte 2de vidner, efter aftagged i Deponentens Stue og bad god aftten, vidnet Observerede da at Citanten hafde et Saar i panden som gick need over det Eene øje, Mens hvordan eller af hvem Ole Sille hafde faaed same veed vidnet icke ej heller udlod bemelte Ole Sille sig derom med Deponenten, hafde ej viidere at prove uden dette at vidnet tilligemed sin broder, fulgte Ole Sille paa forlangende til gaarden yttre Haaland hvor Oles Søster boer.

4. Vidne Thor Haaland aflagde Eed og provede: at ovenmelte aftten som Gotskalck Haaland har omprovet saae vidnet at Ole Sille hafde et Saar \ned/ over øjen Mens hand fortalgte icke af hvem som hand hafde faaed same hafde ej viidere at prove.

Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt for at føre fleere vidner, og til den Ende Rasmus Øvrenes forelagt.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting til hvilcken tiid Citanten haver at Stefne sine paaberaabte viidner, og Rasmus Øvrenes Stefnt til same at paahøre.

Johanes Østrim i Rette æskede sin fra forige ting udsadte Sag Contra Erick Sille Slagsmaal

1762: 137

betreffende.

Den indstefnte Erick Sille mødte og tilstoed at være lovlig Stefnt.

Citanten anmeldte dernæst at foruden de til siste ting Stefnte vidner Joen og Johannes Støle, har hand og til denne tiid Stefnt Hans og Christian Althan, hvilcke Erick Sille tilstoed at være Stefnt at anhøre.

Af vidnerne mødte Christian Althan samt Jon og Johanes Støle som Citanten begiærede Eedfæsted og afhørte.

1te Vidne Christian Althan aflagde Eed og provede at næstleden Sommer i et brøllup her paa gaarden Fittie stoed Deponenten op en Morgenstund af sin Sæng og gick ud for Døren, da blev hand var at Citanten og Erick Sille stoed samen paa Marcken paa et Stæd og talede ved hinanden angaaende en Broe Mens hvad broe det var, veed vidnet icke, noged derefter Observerede Deponenten at Erick Sille holdt Citanten med begge sine Hænder under begge ørene, og at Johannes Østrim holdt Erick paa Armene Ligesom hand vilde holde Erick fra sig, hafde ej viidere at prove.

2. Vidne Jon Støle aflagde Eed og provede: at næstleden Sommer i et brøllup her paa ting gaarden Fittie, Kom vidnet enpassent ud paa gaarden, Saae da at Erick Sille holdt Johanes Østrim i Armene og Skiøv ham for Sig alt op til en Stue staaende oven i gaarden glas Stuen Kaldet, og efter at Erick som den tiid hand Skiøv Johanes, var vreed, hafde forladt bemelte Johanes Østrim, Observerede vidnet det Johannes hafde 2de Rifter i Ansigted, den Eene i Panden og den anden paa Kindet. hafde ej viidere at prove.

3. Vidne Johanes Støle aflagde Eed og provede at næstleden Sommer noged efter denne tiid, udj et brøllup her paa gaarden Fittie 2den brøllups dag Sad Vidnet ud paa en helle for Stue Døren, blev da vaer at Erick Sille og Johanes Østrim holdt hver andre i Armene, og efter at de gick forbie en Stue Vaan, Syntes det for Vidnet Ligesom det bar højere op Ligesom i hovedet, og da de Kom tilbage saae vidnet at Johanes Østrim hafde Misted sin Hue og bluget eller Lideret noged udj ansigted, hvorefter det bar ind i bue Døren med dem, da vidnet hørdte af Erick Sille disse ord: skal jeg bøde saa skal jeg Rive og Slaae, en af deelene af siste ord var det, Mens egentlig hvad for et, Erindrer vidnet icke.

Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt for at faae fleere vidner ført, og til same tiid Erick Sille Stefnt same at paahøre.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting da Citanten haver at indkalde sine paaberaabte vidner og Erick Sille til den tiid Stefnt same \at/ paahøre. Til bemelte tiid forelegges vidnet Hans Altan under Lovens Falsmaal at møde sit Eedelige vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Ole og Erick Sille haver til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet indstefne Klockeren Hans Jørgen Althan fordie hand icke vil drive sine Chreature om Sommeren i Fieldet, hvorved Citanterne tilføjes Skade i sin udmarck, derfor Dom at Liide og erstatte Processens omkostning.

Den jndstefnte mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa hans veigne.

thi fremstoed Stefne vidnerne Jens Juleskaar og Johanes Gierdsøen som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden Lovlig haver Stefnt Hans Althan Ligesom inCaminationen ommelder.

Citanterne begiærede Sagen til næste ting udsadt og den udeblevne forelagt.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, til hvilcken tiid Hans Altan har at møde og Sagen at tilsvare.

Formedelst aftenens paackomme, bliver Retten til j Morgen ophævet.

Dagen næst eftter den 18 Junj blev Retten atter sadt paa bemelte tingstæd og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett. Overværende i Retten Fogdens Fuldmægtig saavelsom Lænsmanden og meenige ting søgende Almue.

Hvornæst blev

1762: 137b

Læst
Haldor Sandes udgifne Vilkaars brev til Moderen Ragnille Sande paa Føde Raad og Lifs ophold datteret 17 Junj 1762.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Marthe Lars Datter Madschaar for begangne Lejermaal og Barne Aufling med Drengen Hans Ejlertsen, Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omkostninger.
Den indstefnte Marthe Lars Datter mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hendes Veigne,
thi fremstoed Stefne vidnerne Jens Juuleskaar og Johannes Gierdsøen som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden Lovlig haver Stefnt den paagieldende for sit opholds Stæd paa gaarden Madschaar Ligesom inCaminationen ommelder.
Fogden begiærede Sagen til næste ting udsadt.
Eragted
Sagen udsettes til næste ting da Marthe Lars Datter har at møde Sagen at tilsvare.

Haldor Sande paa egne og med Interessenteres veigne i Rette æskede sin fra forige ting udsadte Sag Contra Christian Althan Eendeel penge som den siste til afgangne Jacob Echrems Sterfboed skal være pligtig.
Den indstefnte Christian Altan mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt, Ligesom og at hand har begiegnet Sagen med Contra Stefnemaal henseende Processens omckostninger siden hand formeener at Sagen paa hans Siide er afbeviist.
Citanten Haldor Sande tilkjendegav at hand haver til dette ting indstefnt som vidner i Sagen Johanes Østrim og Niels Eichreim som begge Møder hvilcke Christian Altan tilstod at være Stefnt at paahøre.
Citanten begiærede sine vidner fremkaldet til Examen og Eeds aflæg.
1te Vidne Johanes Østrim aflagde Eed og provede at næstleden Sommer noged efter Sancte Hans Dag og forjnden Sal: Jacob Eichreim omkom i Stordahls vandet, var vidnet i følge med Jacob Eichreim da hand spurdte vidnet om Christian Altan hafde Solgt den Hæst bemelte Altan fick hos ham og hvad Altan der for hafde faaed, hvor paa vidnet gav det Svar at Hæsten var Solgt, mens hvad Christian Altan hafde beckommet for same viste Deponent{jnden}\en icke/ {hvorpaa} Sal: Jacob Eichrem sagde \derhos/ Det siges at Christian Altan har faaed for Hæsten 15 rd: hvortil vidnet Svarede det var icke umueligt. Paa Citantens tilspørgende Svarede Deponenten at hand ej kand erjndre at Sal: Jacob Eichreim nogen sinde har Sagt til ham at hand icke af Christian Altan hafde faaed meer end 2de guldpenge.
2. Vidne Niels Eichrem som Søskende Barn til Haldor Sande aflagde Eed og provede at næstleden Sommer noged for \Høe/ Slaattens begyndelse, den siste Søndag Sal: Jacob Eichrem Levede fulgte vidnet ham med fleere til Kirken, da Sal: Jacob Eichrem paa Kirke baaden viiste vidnet med Mange andre 2 stk:r Guldpenge med sigende at dette er alt hvad jeg hos Christian Altan har faaed for Hæsten, og maae skee (maaskee) jeg icke heller faar meer. hafde ej viidere at prove.
Citanten begiærede Sagen udsadt til næste ting for at faae fleere vidner Stefnt.
Eragted

Sagen udsettes til næste ting da Citanten haver at i agt tage hvad viidere hand til Sagens Styrcke finder fornøden og da at Stefne Vidner som paaberaabt er og Msr: Althan til den tiid Stefnt same at paahøre.

Haldor Sande paa egne og Interessenteres veigne i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Jucchum Althan Eendeel Gield til Jacob Eichrem betreffende, og tillige anmeldte at have Stefnt Ole Ohnesteen og Jacob Tesdahl som Vidner i Sagen.
Den indstefnte Jucum Altan mødte og tilstoed at være Stefnt i Sagen og tillige at anhøre de indstefnte vidners forcklaring.
Citanten begiærede vidnerne fremckaldet til Examen og Eeds aflæg,
1te Vidne Ole Ohnesteen aflagde Eed og provede at næstleden Sommer kom Salig Jacob Eichreim til vidnet paa hans gaard, og efter at hand nogen tiid der hos ham

1762: 138

hafde siddet Kom de til tals samen angaaende en galt, hvorpaa Sal: Jacob Eichrem Sagde til Vidnet du skal faae 2de galter hos mig som Springer Garen, som vidnet Sagde ej at ville have, dertil Sagde Jacob Eichrem jeg har penge fornøden som En Gielde Mand, jeg har vel udestaaende hos andre deri blant hos Jucum Altan eller Wae saa meged til som for Følgen, hvilken siste hand sc: Jocum Wae hafde faaed. Paa Jucum Altans tilspørgende Svarede vidnet at hand icke veed eller har seed at Jucum Althan nogen tiid har faaed penge hos eller af Sal: Jacob Eichrem. Hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Jacob Tesdahl aflagde Eed og provede at næstleden Sommer noged før Sancte Hans Dag Kom Sal: Jacob Eichrem i et ærinde til {Ham} Vidnet for at fordre eller Kræve 5 rd:, som Sal: Jacob Eichrem hos ham til gode Kom, og da vidnet bad ham om Dilation nogen tiid for pengene Svarede Sal: Jacob Eichrem, jeg kand icke, thi jeg har hos Eendeel penge til gode og kand icke faae dem tilbage, blant andre Sal: Jacob Eichrem talte om, Nafngav hand og Jucum Altan og sagde at hand sc: Altan var Skyldig ham 18 rd: Paa Altans tilspørgende Svarede dette vidne som første uden forandring.
Citanten begiærede Dom i Sagen.
Msr: Aldtahn paastoed frie kjendelses Dom og Refusion for sin tiids Spilde og anvendte Forsvars beckostninger efter Loven.
Derefter blev udj Sagen Dømt og

Afsagt.

Siden Citanten Haldor Sande ej {har} ved vidner som i Dag er afhørte har kundet beviise den gield hvor for Jucum Althan er af ham blevet Citeret, Saa friekjendes Jocum Althan for Søgemaalet, og Processens omkostninger bliver efter Sagens omstændigheder ophævet paa begge Sider.

Erick Sille i Rette æskede sin Sag fra seeniste ting udsadt Contra Baar Rabben angaaende 1 Vog Kiød med viidere.
Den indstefnte Baar Rabben mødte og tilstoed at være i denne Sag lovlig Stefnt.
Dereftter anmeldte Parterne at de ere forligte og altsaa begiærer Sagen til den Ende ophæved.

Samuel Haaim i Rette æskede sin Sag Contra Hans Biøndahl en hoppe betreffende som den siste skal have taged fra den første.
Hans Biøndahl mødte icke efter paaraab, Mens er eftter sigende Syg og Sængeliggende.

Citanten fremstillede Stefne vidnerne Johanes Grindem og Tøris Grindem som ved Eed beckræftede at de for 14 Dage siden haver Stefnt Hans Biøndahl for 1 Hoppe som hand skal have taged fra Citanten, derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger.
Citanten Sagde ej at have fleere vidner. Derfor begiærede Dom i Sagen.

Afsagt!

Da Samuel Haaim har anlagt den Sag mod Hans Biøndahl, som hand hverken har Kundet eller muelig intenderet at ville afbeviise, det giver Acten og passata i Sagen en fuldkommelig oplysning om, Thi en tiid har hand Stefnt til et ting og til andet ting ladet den beroe, til sist har \og/ bemelte Samuel Haaim Stefnt vidner som og er afhørdte, Mens har ej vundet noged til Sagens oplysning; Altsaa bliver den indstefnte Hans Biøndahl for det paastefnte Søgemaal som ubeviist frie funden, og Processens omkostninger ophævet, samt Samuel Haaim efter Merite som trette Kiær anseed, tildømbt at betale til Præste gieldet Etnes Huus arme 4 Mrk: 15 dage efter denne Doms Lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

Baar Rabben Lod anviise Fællen af en Voxen Ulv som hand næstleden \vinter/ paa Gaarden Madschaars grund har Feldet hvor for Fogden betalte ham Skud pengene 2 rdr:

Dereftter blev Restancen stoer (ope rum) for Skibredet oplæst og af alle ujmodsagt.

hvorpaa Retten for Skibreedet blev ophævet.

Anno 1762 d: 18 Junj blev Retten til almindelig Somer Sage og Skatte ting holdet med Fieldbergs Skibreedes Almue

1762: 138b

paa ting stædet Fittie og Retten betient med efterskrevne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Niels Aslacksen Ryg, Niels Tostensen ibm:, Hans Hanssen ibm:, Halvor Grindem, Ove ibm:, Lars ibm:, Tøris ibm: og Christen Tvedte. Overværende i Retten Kongel: Maj:ts Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer Raad Andreas Juel saavelsom Lænsmanden Tollef Killesvig med Meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og Hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og Høj Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll ved Schonevigs ting extraherede.

Derefter blev læst følgende Documenter
1te Skiftebrev forretted paa Gaarden Arnevig, hvorefter Sterfboeds ejendom 1 ½ Løb Smør for 700 rd: er Udlagt som Pandte bogen udviiser dateret (ope rum) 1762.
Skiftebrev efter Torbiørn Olsen Neervigen, hvorefter Sterfboeds ejendom i Neervigen 1 pd: Smør for 36 rd: er udlagt som Pandte bogen udviser Dateret 23 Aprilis 1762.
3. Ingemon Røraanens Skiøde paa 2 Løber Smør 2 Huder i Nordhuus mod 164 rd: Datteret 17 febr: 1762 til Encken Anna Nordhuus.
4. Encken Anna Nordhuuses udgifne Obligation til Ingemon Røraaen paa 164 rd: jmod Pandt 2 Løber Smør 2 Huder i Nordhuus og 6 rdlr:s Renter. dateret 18 Junj 1762.
5. Læst til Mortification Torckel Nielsen Dreggernes udgifne Obligation til Ole Giere paa 60 rd: d: 27 Junj 1754. som eftter Creditors qvittering af 18 Junj 1762 er indfriet og betalt eftter qvittering af 18 Junj 1762.

6. Læst til Mortification Ingebret Romsøes udgifne Obligation til Ole Steensen Urdahl paa Capital 350 rd:, som efter Creditors qvittering er betalt dateret Obligationen d: 29 Dec: 1753.
7. Torckel Dregernesses Skiøde til Ole Giere paa 1 Løb 9 Mrk:r Smør i Dreggernes mod 98 rd: datteret 18 Junj 1762.

Derefter blev Sagerne Foretaged.

Svend Bioe i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Halvor Arnevig 1 Kircke Koe Fieldbergs Kircke tilhørende \betreffende/.
Den Ind Citerede Halvor Arnevig mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
Thi fremstillede Citanten sine Stefne vidner Askiel Andersen Øvrebøe og Lars Skaffer som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden Haver Stefnt Halvor Arnevig at betale en Kircke Koe som hand jndesidder med Fieldbergs Kirke tilhørende jtem Lejer deraf over 12 Aar, samt at erstatte Processens omckostninger og om alt at være Rettens Dom undergiven og Endelig at anhøre vidnes byrd af Tøres Sæbøe.
Citanten begiærede de[t] Mødende vidne Tøris Sæbøe fremckaldet til Examen og Eeds aflæg.
Tøris Sæbøe aflagde Eed og provede at den tiid Deponenten kom til gaarden Sæbøe nu 15 aar siden, blev en Kircke Koe, som nu er paastefnt, {blev} ført fra gaarden Sæbøe fra Deponentens Fader Aslack Sæbøe, Men til hvem eller hvorhen same Koe blev Leveret eller den jmodtog veed vidnet icke, dette veed vidnet dog at Ellias Wache og Halvor Arnevig ved Fieldbergs Kircke noged førend Koen blev hented fra Sæbøe var i trette samen angaaende hvem der skulle jmod tage bemelte Koe. da saavidt var tilført Forcklarede vidnet at hand viiste det var Halvor Arnevigs Folck som hentede Koen. hafde ej viidere at prove.
Citanten begiærede Sagen udsadt til næste ting paa det at hand kand faae fleere vidner Stefnt. og Halvor Arnevig paalagt at møde Sagen at tilsvare.

Eragted.

Den forlangte anstand bliver Citanten til næste ting accorderet og Halvor Arnevig paalagt at møde Sagen at tilsvare.

Svend Bioe i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Halvor Arnevig, betreffende Kircke Gulvets Aabning i Vaaben Huuset for Een Der sin needsadte Datter.
Den indstefnte Halvor Arnevig mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
Thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Askield Øvrebøe og Lars Skaffer som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden Lovlig haver Stefnt Halvor Arnevig for hans boepæl i eged paahør at taale Dom og erstatte Processens omckostninger.
Citanten begiærede Dom i Sagen.

Afsagt

Halvor Arnevig som ved sine 2de Sønner Steen Arnevig og Tollack Udbioe næstleden Høste ting har Ladet Svare til Sagen og ved Dem ej nægted at \vil/ betale for Vaaben Huusets Gulvs aabning i Fieldbergs

1762: 139

Kircke for den der sin needsadte datter, hvorved hand sigtelsen har vedstaaet, Bør følgelig den derom udgangne Anordning datteret (ope rum) betale til Citanten Svend Bioe eller Dahlen 1 rdlr:, hvor for Citanten aflegger Rigtighed i sin tiid til Ejeren for Fieldbergs Kircke, samt udj Processens Omkostninger 2 rd: 3 Mrk: Det paadømte udreedes og efterckommes 15 dage efter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Svend Dahlen i Rette æskede den Sag som hand næstleden Høste ting Stefnede Contra j som af Halvor Arnevig mod ham anlagde angaaende en glas Stue med viidere, hvorved Svend Dahlen i sit Contra Stefnemaal har inCiteret Halvor Arnevig at fra sig levere en Contract og 1 Obligation som hand formeener sig at tilkome.

Halvor Arnevig mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa hans veigne.

thi fremstoed Stefne vidnerne Askiel Øvrebøe og Lars Skaffer som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden lovlig haver Stefnt den paagieldende i eged paahør.

Citanten Forcklarede dernæst at den tiid den i Rettelagde Contract blev jmellem Ham og Halvor Arnevig {blev} opretted, blev det saaledes afgiort at naar Halvor Arnevig fick Skiøde paa det gods som Svend Bioe den tiid ejede i Udbioe skulle Contracten Leveres Svend Bioe, Som nu bemelte Halvor Arnevig har faaed bemelte Skiøde paa godset i Udbioe, Saa paastoed Svend Bioe sig Contracten ved Rettens Dom af Halvor Arnevig Overleveret.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, til hvilken tiid Halvor Arnevig paalegges at jndkomme med sit tilsvar i Sagen og det uden nogen forbeholdenhed eller jndvending.

Fogden i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Carl du Wahl og Johren Lars Datter som til denne tiid og Stæd er udsadt. Og som Almuen beckræftede paa Fogdens tilspørsel at Carl du Wahl er siden seeniste ting Copuleret med Joren Lars Datter. Saa begiærede hand Dom i Sagen.

Afsagt!

Carl Philip du Vahl og Joren Lars Datter som siden de til tinge blev actionerede, har ægted hin anden, bør følgelig Lovens 6 bogs 13 Capitul 1 Art: betale til Hr: Actor udj Fortiilig Samenlejes bøder hand 4 rd: 3 Mrk: og hun 2 rd: 1 Mrk: 8 s: til samen 6 rd: 4 Mrk: 8 s: 15 dage efter denne Doms Lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

Haldor Larsen Fieldet Lod ved Johanes Øvre Houge i Rette æske sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Ole Alne Skyldig værende 11 rd: 2 Mrk: 5 s:s gield betreffende.

Den indstefnte Ole Alne mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag lovlig Stefnt, desligeste at hand er Skyldig Citanten Haldor Larsen Fieldet paastefnte 11 rd: 2 Mrk: 5 s:

Johanes Fieldet indleverede Citantens forfattede jndlæg i Sagen dateret 2 April 1762 som for Retten blev oplæst. Johanes Houge paastoed Dom i Sagen.

Afsagt

Ole Alne som jnden Retten Self har tilstaaed at være skyldig de paastefnte penge, bør same at betale til Citanten Haldor Fieldet med 11 rd: 2 Mrk: 5 s: jtem udj Processens omkostninger 2 rd: 3 Mrk: Det paadømte udredes og efterkomes 15 dage efter denne Doms lovlige Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Den af Torchel Houge anlagde Sag mod Vintzens Galtung 1 rd: 1 Mrk: Auctions penge betreffende anmeldte Lænsmanden Tollef Killesvig at være til dette ting paastefnt, Mens Stefne vidnerne er ej nærværende her paa ting stædet, hvorfor med Sagen beroer til næste ting.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne qvinde Mennisket Abelone Ingebrets Datter Biercheland for begangne Lejermaal med Ole Thorsen Gierevig, derfor Dom at Liide og betale processens omckostninger.

den indstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hendes veigne,

thi fremstod Stefne vidnerne Halvor Sæbøe og Lars Skaffer som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden Lovlig haver Stefnt Abelone Ingebrets Datter lige eftter incaminationen.

1762: 139b

Fogden begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting og den indstefnte Abelone Ingebrets Datter Biercheland til same tiid forelagt at møde Sage at tilsvare.

Derefter blev Hr: Fogdens tings vidner examineret angaaende første bøxler, som deraf jnted her i Skibreedet er dette Aar falden.

Derpaa Restancen for Skibredet stoer 301 rd: 4 Mrk: blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Anno 1762 d: 22 Junj blev Retten til Somer Sage og Skatte tings holdelse med Føjens Skibreedes Almue Sadt paa ting stædet Leervigen og betjent med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Tøris Bielland, Otthe Anphindsen Aadland, Omund Rometvedt, Torbiørn Tvedte, Samson Nordhuglen, Samson Hystad, Haagen Føjen og Tollef Øchland. Overværende i Retten Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmændene Iver Gram og Johanes Løning med ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres, som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

Som jnted til publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde Anfang, blev Retten til i Morgen ophæved.

Anden Dagen d: 23 Junj blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel anmeldte at hannem Af Sogne Præsten Hr: Niels Hertzberg her paa tinged er blevet anmeldet at de 2de Dannemænd af Hans Præstegield Nemlig Torbiørn Lørhammer af Bremnes Sogn og Joen Ersland af Findaas hoved Sogn er følgel: Hr: Doctor Buchners udgivne attest under 4 Junj sistleden som til dette tings vidne bliver annecteret, med den Spedalske Sygdom saa hardt befengt, at {hand} \de/ trænger til at blive jndlemmet i Hospitalet, Saa foruden at same Sygdom med berørte attester nocksom er oplyst, Saa dog des uden tilpurdte Velbemelte Hr: Kammer Raaden Lænsmanden med menige ting søgende Almue først om Dennem er beckiendt at bem:te Nafngivne 2de Mænd er her af Præstegieldet, jtem om De er med Spedalsk Sygdom behefted og Endelig hvad de er ejende til Deris jndlemmelse udj det Bergenske Hospital? Dertil Lænsmanden med Laug Rett og ting søgende Almue Svarede at Dennem des verre er beckiendt at Torbiørn Lørhammer og Joen Ersland er med den Spedalske Sygdom saa sterckt angrebet af Spedalskhed at de trenger til jndlemmelse i Hospitalet og dernæst at de ej er noged ejende at bestride de bekostninger som vil medgaae til same, hvilcket des uden vil blive nermere oplyst med den Forretning{en} som i Deris Boe af øvrigheden bliver holdet.

her om blev tings vidne paa forlangende af Retten udstæd.

Derefter blev publiceret følgende Documenter

1te Hr: Hertzbergs bøxel Sedler in duplo til Ole Ericksen paa ½ Løb 9 Mrk:r i Todtland dateret 29 Martj 1762.

2. Niels Støtlands udgivne bøxel Sedler in duplo til Poul Nielsen paa ½ Løb Smør ½ hud i Støtland Dateret 22 Junj 1762.

3. Jonas Buddes bøxel Sedler paa 18 Mrk:r Fisk i Lodden til Johannes Thomessen Dateret 14 April 1762.

4. Jonas Buddes bøxel Sedler til Peder Rasmusen paa 2/4 parter af hans ejende ¾ part i Schagen og Schattings Laxe Vaager til Peder Rasmussen Dateret 14 April 1762.

5. Jonas Buddes do: paa 1/8 part af hans ¾ ejendom i Schagen og Schattings Laxe vaager til Ole Colbens:

1762: 140

dateret 22 Dec: 1760.

6. Jonas Buddes Do: paa 1/8 part udj Budes ejende ¾ part i Schagen og Schottingens Laxevaager Dateret 24 Octobris 1761 til Christen Colbeensen.

7. Hr: Hertzbergs bøxel Sedler til Morten Johansen paa gaarden Settre datteret 7 Janu: 1762.

8. Bertel Endresens udgivne Skiøde til Lars Endresen Haavig paa Odels Retten til 4 pund Smør i Berøen mod 10 rd: 1 Mrk: dateret 22 Junj 1761.

9. Jonas Buddes Skiøde paa Bømelhafns giestgiverstæd til Ole Lydersen Holm mod 500 rd: dateret 24 Nov: 1761.

10. Jonas Budes og Ole Holms med hinanden oprettede Contract dat: 22 Junj 1762.

11. Ole Holms udgivne Obligation til Jonas Budde paa 300 rd: jmod Pandt i Bømelhafns giestgiverie datteret 24 Nov: 1761.

12. Hr: Kammer Raad Juels bøxel Sedel til Tosten Askilsen paa 1 pd: Smør 5/10 hud i Lørhamer dateret 29 Dec: 1761.

13. Knud Wichenesses Skiøde [paa] 2 pd: Smør i Wichenes til Lars Larssen mod 46 rd: dat: 7de Jan: 1762.

14. Johanes Stochens Skiøde paa 1 pd: Smør i Stochen til Jaen Johansen mod 24 rd: dateret 19 Decembris 1761.

15. Jens Hertzbergs bøxel Sedler til Torckel Jansen paa ½ Løb ½ hud i Spidsøen. dateret 12 Nov: 1761.

16. Jens Hertzbergs bøxel Sedler til Sæbiørn Mathisen paa ½ Løb ½ hud i Spidsøen dateret 21 Junj 1762.

17. Skiftebr: efter Ole Larsen Fylchenes, hvoreftter 18 Mrk:r Smør 18 Mrk:r Fisk i Følchenes er udlagt som Pandte bogen udviser Dat: 3 febr: 1762.

18. Skiftebrev efter Christie Nøchling hvoreftter Jordegodset 18 Mrk:r Smør i Nøchling er udlagt, som Pandte bogen udviser Dat: 3 febr: 1762.

19. Skiftebr: paa Siøvold efter Gunder Larssen, hvorefter 23 ½ Mrk: Smør i Siøvold er udlagt som Pandte bogen udviser dateret 22 Jan: 1762.

20. Skiftebr: efter Endre Stochvig, hvorefter Jordegodset er udlagt som Pandte bogen udviser dat: 5 Janu: 1762.

21. Skiftebrev efter Anna Hetlesetter, hvor efter Sterfboeds ejendom i gaarden Hetlesetter er udlagt som Pandte bogen udviser. Datteret 9 febr: 1762.

22. Læst til Mortification Sal: Hr: Schmidtes udgivne Caution til hans Maj:t for Hr: Krigs Commissaire Undahl datteret 23 Aug: 1747.

Derefter er Sagerne foretaged.

Fogden Hr: Kamer Raad Juel hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne ægtegift mand John Gaaseland for begangne Lejermaal i sit ægteskab med qvinde Mennisket Brita Aadnes Datter, der for Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger.
Den jndstefnte Jon Gaaseland mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa hans veigne.
Thi fremstillede Fogden Stefne vidnerne Ole Indvehr og Samuel Staveland som ved Eed bekræftede at de for meer end 14 Dage siden lovlig haver Stefnt den paagieldende i eged paahør efter incaminationen.
Fogden begiærede Sagen til Høste tinged udsadt paa det at hand jmidlertiid kand faae den anbefallede Forretning effectueret i den Skyldiges Boe.

Eragted

Sagen beroer til Høstetinged, da den jndstefnte Jon Gaaseland har at møde Sagen at tilsvare.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntl: varsel ladet jndstefne Britta Aadnes Datter for begangne Lejermaal med ægtegift manden Jon Gaaseland Der for Dom at Lide til bødernes udredelse.
Den jndstefnte Britta Aadnes Datter mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt, desligeste og tilstod den paastefnte Forseelse.
Fogden tilspurdte den ting søgende Almue om Dennem er beckjendt at Britta Aadnes Datter med Jon Gaaseland er beslegted. hvortil de Svarede at Dennem ej er bekjendt at de omspurdte er i ringeste Maade med hin anden beslegted.
Fogden paastoed Dom.

Afsagt!

Indstefnte Britta Aadnes Datter bør følgelig Lovens bydende betale til Actor Hr: Kammer Raad og Foged Juel udj Lejermaals bøder 6 rd: 15 dage efter denne Doms Lovlige Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Derefter blev Sagen af Sr: Timke anlagt Contra Abraham Middeltun paaraabt.
da hvercken Citanten

1762: 140b

eller Contra Parten Mødte, Mens i Retten blev fra Sr: Timke jndleveret hans Skrifttlige Indlæg i Sagen Datteret 11 Junj sistl: samt en hans til Sr: Middeltun formeret Debet og Credits Reigning under 15de hujus som liigesaa for Retten blev oplæst. eftter bemelte Reigning tilkommer Sr: Timke hos Abraham Middeltun pro Saldo til gode 288 rd: 3 Mrk: 5 s:
Fra Abraham Middeltun blev ligeledes jndleveret hans Skrifttlige Indlæg i Sagen datteret 19 Junj 1762 som blev oplæst.

Eragted

Som deraf hvad indkommet er henseende Timkes Reigning, vil blive fornøden Middeltuns tilsvar derpaa, Saa fandt Retten billig at Sagen til næste ting udsettes.

Derefter blev Læst
Mons Groves Skiøde paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Grov til Sønnen Peder Monsen mod 63 rd: dateret 5 Janu: 1762.

Restancen stoer (ope rum) for Skibredet blev oplæst, og af alle ujmodsagt.

Anno 1762 d: 25 Junj blev Almindel: Somerting holden med Fiere Skibredes Almue paa Leervigen og Retten betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Anders Westvig, Ole Fagerland, Svend Nesse, Johanes Rinden, Jørgen Hinderlie, Hans Nunslie, Gregorius Echeland, \og/ Jaen Wiche; Overværende Kongel: Maj:ts Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmændene og den ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Som jnted til Publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde Anfang blev Retten til j Morgen ophævet.

Dagen næst eftter d: 26 Junj blev Retten atter sadt og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett paa bemelte ting stæd.

hvornæst blev Læst følgende Documenter.

1te Skifttebrev forretted eftter Jon Ulv Ebne (UlvEbne), hvor efter Jordegodset er udlagt som Pandte bogen udviser Slutted 21 Nov: 1761.

2. Skiftebrev efter Berte Waage hvorefter Jordegodset i Waage er udlagt som Pandte bogen udviiser Slutted 26 Jan: 1762.

3. Skiftebrev eftter Endre Lochne hvor efter Jordegodset i Lochne er udlagt som Pandte bogen udviiser. Slutted 14 Januarj 1762.

4. et Dito efter Anna Forre (Førre) hvorefter jordegodset i Førre er udlagt som Pandte bogen udviser Slutted 12 Januarj 1762.

5. Skiftebrev efter Knud Traavog hvor efter jordegodset i Traavog er udlagt som Pandte bogen udviser Slutted 27 Jan: 1762:

6. Skiftebrev efter Baar Lochne hvor efter Sterfboeds ejendom i Lochne er udlagt som Pandte bogen udviiser Datteret 14 Janu: 1762.

7. Skiftebrev eftter Karj Rodmyhr (Rødmyhr) er udlagt som Pandte bogen udviiser Datteret 21 Janu: 1762.

8. Tron Øvrevigs Odels og indkaldelses Instrument til gaarden Øvre Vigs underligende plads Wigevigen Kaldet som beboes af giæst giver Ole Baarsen Datteret 18 Junj 1762.

9. Torbiørn Øvrevigs (Øvre vigs) bøxel Seddel til Sønen Tron paa 1 ½ td: 3 Spd: Korn i Øvre Vig dat: 14 Janu: 1761.

10. Knud Brochenes, hans Odels og pengemangels Lysning til 1 Løb Smør 1 hud i Førre, som ejes, bruges og beboes af Aslack Rasmusen. Dat: 19 Junj 1762.

11. Peder Ulveragers Skiøde til Sønen Gunder Pedersen paa 2 pd: Smør ½ Vog Korn i Ulverager mod 48 rd: 2 Mrk: dat: 22 Janu: 1762.

12. Gunder Ulveragers Obligation til Peder Ulverager paa Capital 48 rd: 2 Mrk: imod 2 pd: Smør ½ Vogs Korns underpandt i Ulverager og 4 p:Cto Renter dat: 25 Junj 1762.

13. Halvor Tornesses Skiøde paa gaarden Eileraas til Ole Aslacksen mod 72 rd: 2 Mrk: dat: 7 Januarj 1762.

14. Hans Oves Skiøde til Ole Handeland paa 2 Løber Smør i Owe mod 285 rd: Datteret 25 Junj 1762.

15. Læst til Mortification Hans Owes udgifne Obligation til Christen Erve paa 160 rd: som efter Creditors qvittering er betalt.

16. Tormod Biordahls Skiøde til Knud Nordmandsen mod 66 rd: for gaarden Brochenes datteret 15 Martj 1762.

og 17. Ole og Lars Lindaasses bøxel Sedler paa Flaaden til Niels Olsen mod Lovlig bøxel Datteret 25 Junj 1762.

1762: 141

Ole Allendahl i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte [Sag] Contra Gregorius Echeland et Stabuur med Viidere betreffende.
Den indstefnte Gregorius Echeland mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig varsel!! (varslet). Desligeste at hand har Stefnt Ole Allendahl at andhøre en Arrestes Confirmation paa det paastefnte Stabuur, som af de 2de Mænd Gunder Miaanes og Ole Egeland eftter Stædets Fogeds ordre blev forretted næstleden Aars 1761 Foraar. samt at anhøre Vidnes byrd af Anders Westvig angaaende bemelte Stabuur.
Citanten Ole Echeland eller Allendahl sagde at hand ej afveed Contra Stefnemaaled
Thi fremstillede Contra Citanten Stefne vidnerne Tollef Hougland og Torbiørn Wiche som ved Eed bekreftede at de for meer end 14 dage siden haver Stefnt Ole Allendahl i hans huustroes og Svogers paahør i hans fraværelse ligesom incaminationen ommelder.
Ole Echeland Declarerede derefter at hands Vidner ej møder, og hvorfore hand maatte begiære Sagen udsadt til næste ting. Fremstillede ellers Stefne vidnerne Johanes Rinden og Torbiørn Wiche som ved Eed beckreftede at de for meer end 14 dage siden haver Stefnt Gunder Miaanes og Ole Echeland til Vidnes byrds afleg i denne Sag.
Contra Citanten begiærede sit Mødende Vidne fremkaldet og examineret. og fremstod derpaa
Anders Westvig som aflagde Eed og provede at hand veed det paastefnte Stabuur blev paa Skifted efter Ole Echelands Huustroes 1te Mand, af Nafn Ole Pedersen Vurderet og lagt til Gaardens øvrige Huuse til Aaboed for den brøstfeldighed der paa befandtes, hvilcket Skifte brevet nermere efter ham skal beviise.
Gregorius Echeland Declarerede dernæst at de 2 rd: 3 Mrk: som hannem af Ole Echeland blev Leveret, har hand samme tiid ja Dag atter fra sig Leveret til Størckor Hoversholm, hvilket Størckor Hoversholm til næste ting Personlig Self skal kunde tilstaae.

Eragted

Sagen udsettes efter Citantens forlangende \til næste ting da/ vidnerne haver at møde under Fals maal Deris forcklaring at aflegge.

Ole Allendahl i Rette æskede sin fra Somertinged 1761 udsadte Sag Contra Størckor Hoversholm 14 rdlr:s Gield betreffende, som til seeniste Høsteting blev Stefnt, Mens j mangel af Citanten ej var til stæde blev den icke i Rette æsked.
Størckor Hoversholm saavelsom vidnerne Aslack Førde og Halsteen Møchlevold Mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa Deris Veigne.
Thi fremstoed Stefne Vidnerne {Tollef} Johanes Rinden og Torbiørn Wiche [som] bekreftede ved Eed at de for meer end 14 dage siden lovlig haver Stefndt den paagieldende Størckor Hoversholm at Svare til Sagen og vidnerne under Fals maal sine Vidnes byrd at aflegge
Ligesaa fremstillede Citanten Stefne vidnerne Tollef Hougland og Torbiørn Wiche som ved Eed bekræftede at de for meer end 14 dage før sistleden Høste ting Stefnede saavel Størckor Hoversholm som vidnerne til bemelte ting at møde.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt og Størckor Hoversholm saavelsom Vidnerne forelagt.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting da Størckor Hoversholm har at møde Sagen at tilsvare og vidnerne Aslack Førre og Halsteen Møchlevold forelagt at møde sit vidnesbyrd at aflegge.

1762: 141b

Fogden Hr: Kammer Raad Juel anmeldte at hannem her paa tinged er bleven anmeldet at Søren Gundersen fra gaarden Wahlen her udj Skibreedet og Storøens Præstegield er med den Spedalske Sygdom [behefted], og at hand ej er meere ejende end 2 rd: 1 Mrk: til sin indlemmelse i Hospitalet, Saa foruden at Persohnens Sygdom nocksom af 2de attester vil beviises hvilcke dette Tings vidne maatte vedheftes, tilspurdte hand Almuen om det er dennem beckiendt 1te dette Menniskes Svaghed og dernæst om hand ej er meer ejende end hvad angivet er, hvortil Lænsmanden og Almuen Svarede at Dennem dessverre alt for vel er beckjendt ej allene at Søren Gundersen Wahlen er med den Spedalske Sygdom behefted, Mens end og at hand ej ejer meer til sin indlemmelse end 2 rd: 1 Mrk: herom blev tings vidne paa forlangende af Retten udstæd.

Dereftter blev tings vidnet angaaende bøxel Sedlerne paa Halsnøe Closters godset taged, og hvoraf ingen dette Aar er falden.

Restancen stoer (ope rum) blev for Skibreedet oplæst og af alle ujmodsagt.

Retten blev for Skibredet ophævet.

Anno 1762 Den 28 Junj blev Retten udj følgende Odels Sags afhandling Sadt paa Gaarden Berøen udj Føjens Skibreede Findaas Præstegield og Muster Sogn, og {Retten} betient med efterskrefne 8te af Stædets Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer Raad Andreas Juel opnefnte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Hans Roarsen Peterteigen, Mads Nælsen Hysingstad, Rasmus Olsen Mægebachen, Rejnert Rehnertsen Nedre Schimeland, Halvor Larsen Dyvigen, Bertel Omundsen Grønaass, Niels Larsen Støtland og Torckel Heljesen Todtland Overværende i Retten Stædets Bøigde Lænsmand Johannes Lønning som i Rettelagde den af Hr: Fogden Ham tillagde Ordres angaaende Forbemelte Laug Rettes Mænds opnefnelse Datteret 2den Hujus som blev for Retten oplæst.

Citanten Lars Endresen Haavigen tilkjendegav at hand til denne tiid og Stæd ved Skriftlig Stefnemaal datteret 5te Octobris 1761 haver jndkaldet Ingebret Halvorsen Berøen \ved Dom/ at afstaae og Røddig giøre for ham sin i brug og ejendom havende anpart i gaarden Berøen Skyldende udj Aarlig Landskyld 2 pd: 8 Mrk:r Smør 1 1/3 hud som dertil Fød odels mand, med viidere bemelte Stefnemaal omformelder som for Retten blev oplæst.

Den jndstefnte Ingebret Halvorsen Berøen mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag \ej/ Lovlig Stefnt, {Deslig} efter formeening siden hand ej forud var varslet jae og forgangen Høst da Stefnemaalet skal være Forckyndt, ej var ved sine Sandse som den tiid af den allerhøjeste ham var betaged.

I andledning af denne Giorde Declaration af Ingebret Halversen Berøen, maatte Citanten fremstille Stefne vidnerne Johannes Lønning og Tosten Askoutsen Bielland som ved Eed beckræftede at de 2 ½ Uge før Juul næstleden Aar 1761 oplæste det i Rette lagde Skriftlige Stefnemaal her paa gaarden Berøen {Udj} for og udj Ingebret Halvorsen Berøens eget paahør her paa gaarden Berøen.

Citanten begiærede sine indstefnte vidner fremkaldet til Examen og Eeds afleg.

1te Vidne Endre Berøen aflagde Eed og provede: at hand saavel af Forældre har hørt som og self veed at det paastefnte gods herudj gaarden Berøen som Ingebret Halvorsen nu ejer, bruger og beboer, er Citanten Lars Endresens Fader afgangne Endre Haavigens Sande Odel, desligeste at bemelte Endre Haavig saavel som Sine Sødskende Nafnlig 2 brødre og 2de Søstre Arf faldt tillige med ham

1762: 142

berørte gods her udj Berøen efter Deris afgangne Forældre Daniel og Marj {Haavig} \Berøen/ som al sin tiid beboede berørte \nu/ paastefnte anpart som Mandens virckelige Odel, jae og at Indstefnte Ingebret Halvorsen Berøens Sviger Fader Stephen Danielsen \so. … … eftter(?) be:te(?) Daniel Berøen/ beboede ej allene det gods hand saaledes efter Forældre tilfaldt Men end og som Lejlending \af/ hans {øvrige} Sødskendes ejendom her udj gaarden saa meged at det udgiorde det halve brug som nu er paastefnt, Mens dog ej lenger end 6 á 7 aar, i hvilcken tiid hand saavel til Citantens Fader som øvrige hans Søskende Svarede Landskyld, og hvorpaa hand qvitterede gaarden og som Lejlending tilbøxlede sig den halve gaard Løning herudj Skibredet, som den tiid nu ohngefehr 29 Aar siden var Halsnøe Closters gods. hafde ej viidere at prove.

2. Vidne Erick Haavig aflagde Eed og provede i ord og Meening som første vidne uden Forandring.

3. Vidne Hans Hilde aflagde Eed og provede: at hand veed at det paastefnte gods herudj gaarden som Ingebret Halvorsen nu ejer bruger og beboer er Citanten Lars Endresen Haavigens Fader Endre Haavigens sande og virckelige Odel, Ligesaa og at hand har hørt tale om at Ingebret Halvorsen Berøens Sviger Fader \berørte Stephen Berøen/ en tid brugte saavel sin ejendom saavel som hvad hands Søskende hvoraf Citantens Fader Endre Haavig var den ælste, arvede og til bemelte Endre Haavig som Søskende Svarede Landskyld. hafde ej viidere at prove.

4. Vidne Lars Grindem aflagde Eed og provede at for 16 Aar siden fortalgte Citantens Fader Endre Haavigen Deponenten at det paastefnte Jordegods herudj gaarden Berøen var hans Odel, jae et uRyggelig Odel som aldrig ham kunde fravindes, hafde ej viidere at prove.

5. Vidne Ole ØjJorden aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne, jae med tillæg at Citantens Far Fader Daniel Berøens Fader og Far Fader var virckelig Odels mænd til det paastefnte brug herudj gaarden Berøen. hafde ej viidere at prove.

Citanten Lars Endresen Haavigen tilkjendegav der næst at som hand efter sin Fader afg: Endre Haavigen er \den/ anden Søn, Saa har hand siden hans ælste broder Bertel Endresen ej agtede det paastefnte gods at jndløse, afkiøbt hans odel, følgelig det Comparenten af ham meddeelte Skiøde Datteret 22 Junj 1761 hvilcket hand i Rettelagde som blev oplæst.

Den indstefnte Ingebret Halvorsen Berøen i Rettelagde Det ham af Salig Endre Haavigen med fleere paa 2 pd: Smør 1 1/3 hud \i Berøen/ meddeelt Skiøde under 7 Maj 1748 som for Retten blev oplæst. Desligeste i Rettelagde hand en af de 3de Dannemænd Ole Arnesen Espeland paa Lænsmanden Nel Hysingstads veigne samt Hendrick Mickelsen Grindem og Arne Heljesen yttre Haavig efter forige Foged Over Sundhord og Hardanger Fogderie afg: Kammer Raad Heibergs Skriftlige Ordre af 11 Januarj 1749, Forrettede huuse besigtelses Forretning datteret 24 Martj 1749 som blev oplæst.

eftter bemelte Forretnings udviis paastoed Ingebret Halvorsen Berøen sig gotgiordt ej allene den ved samme Taxerede Aaboed, Mens end og den af ham udbetalte bøxel til Ole Christophersen Refunderet, thi foruden bem:te Forretning viiser brøstfeldigheden paa Huuserne, vil det nu være øjensiunlig for alle og Eenhver at bemelte Huuser er i dend stand at Odels mand nu maae vere der med fornøjed, jae og Foruden Forestaaende hvad godset ham efter det i Rettelagde Skiøde har kosted ham paastaar hand sig tildømt.

Citanten Lars Endresen

1762: 142b

Haavigen begiærede Protocollen tilførdt paa Ingebretsen!! (Ingebret) Halvorsen Berøens paastand, at hand ej kand gotgiøre hans paastand henseende den paastaaede Aaboed efter indkomne \besigtelses/ Forretning siden gaardens ejer og har Skoug, og altsaa kunde Ingebret Halvorsen med mindre beckostning i Stand sette Huuserne end en Mand som jngen {haver} Skoug havde, jae og ej kunde gotgiøre ham den til Ole Christophersen udbetalte bøxel, Mens Declarerede der jmod at Vil for alt, godsets værd undtagen, betale Ingebret Halvorsen 50 rd:
Ingebret Halvorsen Declarerede at hand indstiller til Rettens Skiøn hands paastand henseende de af ham paa gaarden anvendte omkostninger.
Citanten Lars Haavigen Declarerede der næst at Ingebret Halvorsen Berøen ej allene i sin brugs tiid har nødt Skatte friehed for den gaarden overgangne Ildbrand, mens end og af Almuen nødt efter Lejlighed en Kierlig Gave. Indsluttede dernæst Sagen under Dom med {proc} paastand at blive Reffunderet udj Processens omckostninger 25 rd:
Ingebret Halvorsen Berøen jndlod Sagen Ligeledes under Dom.
Derefter blev udj denne Sag af den ganske Rett saaledes Kjendt og

Afsagt!

Af de udj denne Sag førdte Vidner er det nocksom oplyst at det paastefnte Jordegods udj gaarden Berøen Sc: 2 pund Smør 1 1/3 huds Aarlig Landskyld har fulgt Citanten Lars Endresen{s} Haavigens \Faders/ Ædtlæg og Qvidsel fra gamle tiider, hvilket Indstefnte {Halvor} Ingebret{sen} Halvorsen icke har kundet mod saa Klare beviiser som(?) i Sagen førdt er fra gaae eller mod sige, derfor Kjendes og Dømmes \for/ Rett at jndstefnte Ingebret Halvorsen Berøen bør \til/ næst kommende 1763 aars Fardag for Citanten Lars Endresen Haavigen at Røddig Giøre det paastefnte Jordebrug udj Gaarden Berøen til brug og besidelse jmod at betale til bemelte Ingebret Berøen de 124 rdr: som Godset \med Saugen/ af ham er {blevet} indløst for. dog {des foruden} Reserveres Nock bemelte Ingebret Berøen hvad bekostninger hand paa gaardepartens Huuser har Anvendt, hvilcke hand paa Lovlig Maade har at Legitimere \og/ hvorfor den Post som {denne Sag uvedkommende} \upaastefnt/ denne Sinde, henviises til Aastæden bemelte Berøen \alt/ efter foregaaende Lovlig Stefne Maal. Den indstefnte Ingebret Halvorsen Berøen betaler udj Processens omkostninger til Citanten Lars Haavigen 16 rdlr: Det paadømte udredes og efterckomes 15 Dage efter denne Doms Lovlige forckyndelse under adferd eftter Loen!! (Loven).

Anno 1762 den 27 Julj blev Retten udj følgende Besigtelses Forretning, Sadt paa gaarden Nere Aadland eller Ornings gaard i følge Hr: Johan Paasches Skriftlige Reqvisition Datteret 10 Julj 1762, og betjent med eftterskrefne af Stædets Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer Raad Juels Skrifttl: Ordre til Lænsmanden Johanes Løning teignet paa Sr: Paasches Reqvisition til ham under bemelte 10de hujus [udnefnte Eedsorne Laug Rettes mænd], Nafnl: Tollack Langeland, Anphind

1762: 144!! (Sidene 143 og 143b er hoppa over i originalen)

Aadland, Hans ibm:, Mads Hystad, Samson ibm: og Ole Watne. De allegerede Reqvisitioner blev Een eftter anden oplæst. Nærværende ved Forretningen Lænsmanden Johanes Løning, saavelsom paa Sr: Paasches Veigne Endre Giere.
de udj Reqvisitionen Nafngivne 4 Mænd Halvor og Jørgen Øchland, Lars Dahle og Mads Watne mødte for Retten og tilstoed at have til i dag og til dette Stæd nødt Lovl: Kald og

Varsel, og dernæst Declarerede at Eenhver af Dem har efter Endre Giere fra Bergen, hans forlangende af de udj Reqvisitionen anførte Tømer Sorter, ned hugget samt her til Stæden nedkjørdt følgende, Saasom. Halvor Øchland 3 tylter Fladt tømer. 1 tl: 14 al: Bielcker. ½ tl: 12 al:s Dito. 1 tylt Sperrer. og Endelig som ej tilfulde blev Endre Giere Lovet 4 Spire træer. Jørgen Øchland 1 ½ tylt 14 alens bielcker. 1 tylt Fladt tømmer. 1 ½ tylt Sperrer paa 16 alen jtem 7 stk:r Spire træer som ej blev Endre Giere Lovet. Lars Dahle 1 tylt Flat tøm/m/er, ½ tylt bielcker paa 14 alen, ½ tylt Dito paa 12 alen, ½ tylt Sperrer paa 16 alen. Mads Watne 2 tylter Flat tømer, ½ tylt Sperrer paa 16 alen, og ½ tylt bielcker paa 14 alen. Meere Tømmer eller flere af de ommelte og i Reqvisitionen anførte Sorter har de ej Lovet eller tilsagt Endre Giere, thi de anførte 2 tylter Spire træer har de ej paa anden Maade Loved end i fald føeret blev og det var dem muelig at kunde faae hugge.

Endre Giere Sagde at hand har bestilt ovenmelte Spirer, hvilcket hand agtede at beviise; begiærede i øvrigt at Retten ville tage det her paa Stædet hid bragte Tømer udj øyesiun.

Derpaa begav Retten sig til at besigte Tømmeret og først besaae det af Jørgen og Halvor Øchland nedbragte Tømer saasom 2 ½ tylt 14 alens bielcker, hvilcke i henseende Længden fandtes over 14 al: Sællands maal, jtem i Smal Enden deels 6, 6 ½ og nogle til 7 tomer tyck i Skadt Enden af hvilcket siste den minste deel dog befandtes. ½ tylt bielcker 12 al: træer omtrent 4 Kanted øxet i Skadt Enden same befandtes over 12 al: i Længde og deels af tyckelse i Skadt Enden til 6, 6 ½ tome. 2 ½ tylt Sperrer befandtes undtagen 1 træ at holde 16 alen i Længde og af tyckelse i Smal Enden omtrent 5 tomer. den Eene Stock som ej holdt maal tilhørdte Jørgen Øchland. 4 tylter Fladt tømmer holdt Længden sc: 12 al: og tyckelse deels 6, 6 ½, 7 og Eendeel til 8 tommer. hvoraf dog den minste deel henseende 8 tomer befandtes. 11 Spir træer der af befandtes i Længde over 16 al: og der de var 16 alen, var Eendeel 9, Eendeel 8 og deels 7 tomer tyck og Endelig 1 paa 10. Mand befandt at ovenmelte Flade Tømer befandtes saa beent at det kunde jndlegges i hvad værelse end skulle være, Ligesaa og bielckerne og Sperrene dog af siste 2de af hver Sort saaledes at det ej var tienlig, og hvorfor vedkomende Erbød sig at omvexle same mod andre naar ickun alt i den bestilte tiid hafde været afhented. Lars Dahle 1 tylt Flat tømmer holdt Ligeledes Længde, mens henseende tyckelse i Skadt Enden deels 6, 6 ½ og deels til 7 tomer. ½ tylt bielcker i Længde 14 alen og tyckelse i Smal Enden 6 til 6 ½ tome. ½ tylt 12 al: bielcker, Ligeledes Længde og tyckelse. ½ tylt Sperrer holdt maal i Længde og henseende tyckelse i Skadt Enden til 5 tomer tyck. Mads Watne 2 tl: Flat tøm/m/er befandtes af 12 al:s Længde og i Skadt Enden deels under og deels 6, ja 6 ½ tome tyck, hvilket Mads Watne Declarerede at være bestilt af 6 og 7 tomer tyckelse i Smal Enden. ½ tylt Sperrer henseende Længde befandtes ej at holde alle Maalet nogle under og i tyckelse ej 5 tomer, disse var baade deels Krumme og deels Skieve. ½ tylt bielcker deraf befandtes Een, som ej holdt Maal henseende Længde, thi den var ej meer end 13 ½ alen og hvorfor hand i dessens Stæd giorde anviisning paa et træ. Af tyckelsen holdt det første ej maal.

Endre Giere hafde herjmod jnted at erjndre, Mens de samtlige jndbemelte 4 Mænd Declarerede at alt det tømer som er befunden ej at holde det bestilte Maal, da har same Krømpet ind vel ½ tome i tyckelsen i den lange tiid, samme har lagt herpaa Stædet over den tiid det Skulle afhendtes, nemlig næstl: Paaske tiider og til nu da det er ¼ aar over, ja og at det Flade tømer var bestilt at Skulle holde til 7, og 7 ½ tome tyck i Smal Enden.

I andledning af det Deris andragende henseende jndkrømpningen i tyckelsen blev Laug Retted tilspurdt om de ansaae alle forbeskrevne tømer Sorter af den beskaffenhed at det i ommelte tiid kunde jndgaae? Laug Retted Skiønede at det flade tøm/m/er har jndgaaed ½ tom/m/e i tyckelsen og bielckerne samt Sprerene!! (Sperrerne) nær ½ tome.

Endre Giere paastod at have af Øchlands Mændene bestilt 2 tl: Spirer til 24 al: Lang hvilcket de benægtede ej at have paa anden Maade loved end Forretningen ommelder.

Videre hafde ej Parterne ved Forretningen at erindre; thi blev Forretnin-

1762: 144b

gen Slutted.

Anno 1762 d: 1te Octobris blev Retten formedelst Stormende Veir, som hindrede Rettens betiente gaars dagen at Komme til Tingstædet, Sadt paa det ordinaire ting stæd Bechervig til et Almindeligt tings holdelse for Waags Skibredes Almue, og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Johanes Øchland, Johannes Tranøen, Vintzens Torrang, Niels Wevog, Ole Rydland, Ole Uglenes, Ole Torsdagsøen, og Johanes Hatlevigen. Overværende Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Menige ting søgende Almue. Saa var og tilstæde Skibreedets Lænsmand med Meenige ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst blev Læst følgende Kongl: Forordninger og andre høje øvrigheds ordres saasom

1. Kongl: Forordning angaaende nye Banco Sedler paa 1 rd: og hvorledes med Banco Sedlers omvexling paa Banqven i Kiøbenhafn indtil videre bliver at forholde. dat: 4 Sep: 1762.
2. placat hvorved Forbudet paa Korn Vahrers udførsel af Danmrk: og Norge ophæves dat: 4 Aug: 1762.
3. Forordning angaaende Straffens Skierpelse For Tyverier paa de Kongelige Slotte. dat: 6 Aug: 1762.
4. Stiftamtmandens brev til Fogden at heraf Fogderiet skal betales af Delinqvent penge jndeværende Aar 99 rd: 2 Mrk: 4 s: dat: 21 Sep: 1762.
5. Stifttamtmandens brev til Fogden at for Hospitals Lemer i Fogderierne som er indkomet, skal betales heraf Fogderiet 429 rd: 16 s: dateret 21 Sep: 1762.
6. Stifttsamtmandens brev til Fogden angaaende at holtz Førsten Sr: Christopher Schrøder hertil videre Neml: Sundhord og Hardanger skal opholde sig dat: 21 Aug: 1762.
7. Stifttamtmandens brev til Fogden at hols Førsen skal opnefnes 3, 4 á 5 Mand som skal være Dem assisteerlig udj Embeds Forretninger dat: 14 Aug: 1762.

Stifttamtmandens brev til Fogden hvorudj Comuniceres Det Kongl: Rescript angaaende Lænsmændenes Løns Forbædring dat: 8 Junj 1762.

og 8. Stifttsamtmandens brev til Fogden angaaende Bondestanden henseende tieniste Folck af Mands og Qvindes Persohner hos Soldater og Dragoner Koner som af Riget er udCommanderet dat: 25 Aug: 1762.

Dereftter Læst følgende Particulaire Documenter

1. Niels Houges udgivne Obligation til Gunder Sandvigen paa 200 rd: jmod 4 rd: Renter af hundrede og underpant 2 pd: Smør 2/3 hud 4 s: penge i Houchenes dat: 20 Nov: 1761.
2. Niels Houges Obligation til Omund Kolbeenshoug paa 100 rd: jmod 4 rd: Renter og underpandt 1 pd: Smør 1/3 hud og 2 s: penge i Houchenes dateret 20 Nov: 1761.

Rasmus Marchuus Obligation til Hr: Stads haupt mand Friele i Bergen paa 440 rd: dat: 11 Maj 1762.

4. Elisabet Sal: Otte Smites penge mangel paa sin Søns veigne til gaarden Møgster datteret 6 Sept: 1762.
5. Msr: Claus Dahls paa egne og Søskendes Veigne udstæde penge Mangels Lysning paa gaarden Houchenes Dat: 3 Sep: 1762.

6. Sr: Bugges bøxel Sedler til Anund Larsen paa 6 Mrk: Smør i Settre med Revers dat: 1 Oct: 1762.
7. Ole Tosches bøxel Sedel med Revers til Ole Torsdagsøen paa Torsdagsøens Laxevog dat: 24 Julj 1762.

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Dagen næst eftter d: 2 Octobris blev Retten atter sadt og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett,

hvorda blev Læst til
Mortification 1. Lambert von der Ohes Obligation paa 400 rd: til Proufstinde Koren som eftter qvittering er betalt. datteret 9 Maj 1757.
Natanael Mathiesens bøxel Sedler til Ole Olsen paa 2 ½ spandsteig i Gougseim med Revers dat: 2 Oct: 1762.
3. bemelte Mathiesens bøxel Sedler til Johanes Nielsen paa 1 pd: 3 Mrk: Fisk 20 s: penge i Stenevig med Revers dat: 2 Oct: 1762.
4. Læst til Mortification Jon Fattigmands Obligation til Hans Dahle paa Capital 40 rd: som er betalt dat: 23 Junj 1755.
5. Lambert von der Ohes bøxel Sedler til Ingebret Fonden paa den halve Hanøens Laxe vaag datteret 6 Maj 1762.
og 6. Ole Øchlands Skiøde til Sønen Mickel Olsen paa 1 pd: 6 Mrk: Smør i Øchland mod 35 rd: dat: 1 Oct: 1762.

Rasmus Møgster hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Niels Joensen Lille Kalsøen fordie at hand har taged sin Søn af Citantens tieniste uden hans Minde og Samtøcke. Der for Dom at Liide som vedbør og erstatte processens omckostning.
Den indstefnte Niels Jonsen Lille Kalsøen mødte for Retten og tilstoed at

1762: 145

være udj denne Sag lovlig Stefnt desligeste at hand aldrig har lovet Citanten sin Søn udj hans tieniste thi hand er aldrig af ham derom anmodet, Mens hans Søn har været udj Citantens tieniste fra næstleden Foraar til denne tiid som er et halvt Aar, og at hand nu Self behøver sit barn udj eged brød efterdie hand har hiemme en døv og Vandfør Søn som ej er ham til nogen nødte.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt for at føre Vidner til sin Sags Størcke, som blev bevilget.

Rasmus Møgster hafde til dette ting tiid og Stæd paa sin Raas mands drengs Ole Rye hans veigne med Muntlig varsel Ladet indstefne Niels Jonsen Lille Kalsøen fordie hand har Slaget bemelte Ole Rye, Derom at taale Dom og erstatte Processens omkostning.
Den jndstefnte Niels Kalsøen mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt, og benægtede in totum den paasagde beskyldning.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt for at Stefne vidner.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, da Citanten haver at Stefne de paaberaabte vidner samt Niels Kalsøen Stefnt samme at paahøre.

Monsr: Henrich Melboe hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet indstefne Lars Johansen Stangeland, Magdella Hæverøen, Niels Olsen Kalsøen, Baar Kalsøen og Agnethe Kalsøen fordie at de Fahl holder og udselger Toback til Bønder, som alt Strider jmod de previlegier Qvalvogens Giestgiverie er tillagt hvilcket Stæd Citanten nu beboer, Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omkostninger.

De indstefnte mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa Deris veigne,

Citanten fremstillede Stefne vidnerne Jonas Drivenes og Lars Fagerbache som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 Dage siden Lovlig har Stefnt de paagieldende Ligesom inCaminationen ommelder.

Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt og de indstefnte til samme tiid forelagt.

Eragted

De Lovlig Stefnte men Absente Lars Stangeland, Magdella Hæverøen, Niels Olsen Lille Kalsøen, Baar Kalsøen og Agnete Kalsøen, Gives Laug dag til næste ting at møde med sit tilsvar i denne Sag.

Dereftter blev Hr: Fogdens Sædvanlige tings vidner Examineret

1te det ordinaire tings vidne bestaaende af 11 Poster, hvortil faldt paa enhver Post som næstleden Aar, hvorom tings vidne blev udstæd.

2. Odels Mandtallet blev for dette Skibrede oplæst og af alle ujmodsagt.

3. Skyds tings vidnet blev besvared med Ja, hvor om tings vidne blev udstæd.

Restancen for dette Skibreede stoer 65 rd: 1 Mrk: 11 s: blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Den Skade Lidende opsider paa Gaarden Rønholm Anders tilstoed at hannem af Hr: Fogden er blevet gotgiort alle Slags Skatter af hans afbrendte gaard Rønholm for jndeværende aar 1762. herom tings vidne blev udstæd.

Til at betiene Retten som Laug Rettes mænd nestckomende Aar blev udnefnt Niels Sandvig, Lars Hovstad, Niels Dahlen, Mons Iversøen, Baar Gresdahlen, Johanes Walhamer, Ole Kleppe og Ole Bache.

Som jnted viidere til publication fremckom ej heller fleere Sager Saa blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1762 den 4 Octbr: blev almindelig Sage og Skatte Høsteting holdet med Opdals Skibreedes Almue paa ting stædet Godøesundet og Retten betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Rasmus

1762: 145b

Brottetvedt, Torbiørn Houchefehr, Erick Gripne, Siur Øchland, Christen Lande, Knud Giersvig, Hans Møchlestad, og Christopher Møchlebust. Overværende i Retten Kongl: Maj:ts Foged Velædle og Velbr: Hr: Kammer Raad Juel med Meenige ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds Ordres som ved Waags Skibreedes ting i denne Protocol er Registeret.

Dereftter publiceret

1te Steen Tvedt med de fleres Skiøde til Johanes Engelsen paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Giersvig dat: 10 Maj 1762.

2. Steen Tvedt med de fleres Skiøde til Ole Engelsen paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Bruntvedt. dat: 10 Maj 1762.
3. Nichlai Giøen med de fleres bøxel Sedel til Ole Larsen paa ½ Løb ½ hud i Møchlestad med Lejlendings Revers datteret 16 Sep: 1762.
4. Læst til Mortification Hans Ferevogs udgivne Obligation til Lars Sæd paa 40 rd: d: 7 Oct: 1752, som eftter Creditors qvittering er betalt.
5. Læst Haagen Solems med fleres Skiøde til Villum Haagensen paa ½ Løb Smør ½ hud i Hegland mod 108 rd: Dat: 4 Oct: 1762.
og 6. Skiftebrev efter Knud Tvedt, hvorefter Jordegodset ½ Løb ½ hud for 54 rd: i Tvedt er Udlagt som Pandte bogen udviser dat: 24 Aug: 1762.

Formedelst inted Videre til publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde Anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Anden dagen d: 5 Oct: blev Retten atter sadt og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Formynderen Niels Ingebretsen Søreide Lod opbyde sin Myntling Inger Torbiørns Datters Arve Midler tilsamen 9 rd: med forspørsel om nogen same ville Modtage mod Forsvarlig Pandt og Rente hvor til ingen indfandt sig, thi blev same med Rettens Seigl Formynderen tilbageleveret.

Formynderen Sæbiørn Store Godøen Lod opbyde sin Myntling Marithe Einers Datter Giellands Arve Midler eftter Faderen tilsamen 9 rd: 5 Mrk: 6 s: med Forspørsel om nogen same jmod Renter og Suffisant pandt Ville antage, hvor om jngen jndfant sig, thi blev same Formynderen med Rettens Seigl tilbage leveret.

Derpaa Læst
Endre Epland med de fleres Skiøde til Hans Endresen paa ½ hud 1 Løb Smør j Store Amland mod 38 rd: Datteret 5 Oct: 1762.

Derefter er Sagerne foretaged.

Hans Vermedahl haver til dette ting tiid og Stæd med Muntlig Varsel ladet indstefne Ole Jellefald fordie at hand haver jnd{taget}ladet Citantens og Jens Wermedahls Faar og Smaler og taget Dem fra Samfeltes Hauge hvor de gick, samt for adskillige Skiels og ubeqvems ord, der for Dom at Lide og erstatte Processens omckostninger samt anhøre Vidnes byrd af Jens Wermedahl, Brita Niels Datter Wermedahl, Herman Wolden, Mons Møchlestad, Anna Onerim og Anders Opdahl.
Den indstefnte Ole Jellefald mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
af Vidnerne jndfandt sig ej fleere end Jens Wermedahl og Britta Wermedahl.
Stefne Vidnerne blev i den andledning af Citanten fremstillet nafnlig Jacob Opdahl og Johanes Reigsem, som Declarerede at siden Ole Jellefald ved Deris anckomst til ham udbad sig Dilation for Stefnemaalet paa Dages tiid, som de indvilgede ham, og derfor Lod de det beroe.

Eragted

Sagen henviises til nyt Og Lovlig Stefnemaal.

Sr: Jeppe Andersen fra Bergen i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra

1762: 146

Hans Nedre Støle for Skyldig værende 2 rd: 4 Mrk:
Den Laug dag givne Hans Støle mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
Citanten fremstillede Stefne vidnerne Ole Natvigen og Axel Godøen som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 Dage siden haver Lovlig Stefnt Hans Nedre Støle til dette ting at Lide Dom og betale processens omckostning, og at bemelte Hans Støle for Dem tilstod at være Skyldig til Citanten de paastefnte 2 rd: 4 Mrk:
Citanten begiærede ved Lænsmanden Mads Godøen Dom udj Sagen med Refussion for processens omckostning.

Afsagt

Hans Nedre Støle som for Stefne vidnerne har tilstaaed den paastefnte fordring, bør til Citanten at betale det ujmodsagde Krav 2 rd: 4 Mrk:, samt udj processens omckostninger 2 rd: 3 Mrk: 15 dage efter denne Doms Lovl: Forckyndelse under adferd efter Loven.

Johanes Rolseim i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Ole Reigsem, som same til denne tiid begiærede udsadt.
Citanten begiærede Sagen udsat som bevilges.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel i Rette æskede sin Sag Contra Siur Øchland Fortillig Sammenleje betreffende.
Siur Øchland mødte for Retten og var fornøjed at Sagen bliver Dømt paa.
Fogden begiærede Sagen til næste ting udsadt for at begiegne Sagen med Contra Stefnemaal.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting efter Fogden Hr: Kamer Raad Juels forlangende.

Johanes Rolsem i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Ole Reigsem som efter Ole Reigsems forlangende til dette ting blev udsadt.
Ole Reigsem mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag til dette ting Stefnt, Ligesaa at hand har Stefnt Contra og indvarslet Johanes Rolsems Huustroe Christie Rolsem til at Forcklare om hun icke Solgte ham den paastefnte Qvern.
Christie Rolsem fremstoed for Retten og Forcklarede at hun aldrig har Solgt Qvernen men sagde til Ole Reigsem derjmod at hand om same skulle tale med hendes Mand Citanten.
Johanes Rolseim maatte begiære Sagen til næste ting udsadt for at føre Vidner om hvad Qvernen kunde være værd da Ole Reigsem anmassede sig same uden hans Forlov.

Eragted

Sagen udsettes efter Citantens forlangende til næste ting da hand haver at Stefne vidner som proponeret er.

Dereftter Læst
til Mortification Knud Giersvigs Obligation paa 60 rd: til Johanes Sundvord d: 29 April 1760 som efter Creditors qvittering af 4 Oct: 1762 er betalt.
2. Knud Giersvig og Jon Wevatnes Skiøde til Johanes Sundvord paa 2 pd: Smør ½ hud i Giersvig mod 109 rd: dateret 5 Oct: 1761.
3. Størck Olsen Hollekims Odel og penge Mangels brev til 1 ½ Løb Smør i Opdahl som nærværende tiid ejes bruges og beboes af hans Far broder Ole Mickelsen Opdahl. datteret 5 Oct: 1762.

Som jngen fleere meldte sig med Sager ej heller noged til publication fremckom, Saa blev Sage tinged til j Morgen ophæved.

Anden Dagen d: 6 Octobris blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betient med det anførdte

1762: 146b

Laug Rett.

hvor da blev Læst
1te Hr: Kammer Raad og Foged Juels Fredlysning paa Gaarden Hopes Skoug som ejes af Frue Bager. Datteret 6 Oct: 1762.
og 2. Anna Hans Datters Odels og pengemangels Lysning til gaarden Myrdahl af Skyld 18 Mrk:r Smør 1 Giedskind Datteret 4 October 1762.

Derefter blev Hr: Fogdens tings vidner examineret.
Odels mandtallet blev oplæst og af alle ujmodsagt.
2. Skyds tings vidnet Ligesaa. jndholden besvared med Ja.
3de Det ordinaire tings vidne hvorudj var jngen Forandring undtagen at Hovlands Saug er tilkommet som ej er ansadt for nogen Skiørsel eller Skatt.
4. Restancen stoer (ope rum) oplæst og af de Skyldige ujmodsagt.
5. Paa tilspørgende Svarede Almuen at gaarden Kleppe har og dette Aar væred øde hvor om tings vidne blev udstæd.
6. Ligesaa at ingen bøxel af Kleppe dette Aar er falden, derom Ligesaa tings vidne.

Til at betjene Retten som Laug Rettes mænd 1763 er udnefnt følgende Christopher Drange, Ole Houchefehr, Jens Malchenes, Knud Støle, Johanes Tornes, Lars Øvre Humlevig, Christopher Store Settre og Sæbiørn Gierstad.

Som jnted Viidere ved dette ting var at Forrette blev Retten for Skibredet ophæved.

Mens forjnden Saa skeede, tilspurdte Hr: Kammer Raad og Foged Juel Lænsmanden med Meenige ting søgende Almue om Qvinde Mennisket Christie Villums Datter Anuglen som har begaaet Lejermaal med Johannes Johansen Meeland nu er tilbage kommen \her/ til Præstegieldet og Fogderiet siden den tiid hun strax efter sin Barne Fødsel bort reiste? Dertil Lænsmanden og Almuen Svarede Eenstemmig at omspurdte Christie Villums Datter er ej endnu hverken her til Præstegieldet eller Fogderiet tilbage Komet ej heller veed hvor hun nu sig opholder eller er at finde, Mens er bekjendt at hun strax efter sin giorde Barsel Reiste herfra som et aldeeles Fattig Menniske, der jnted til bøders udredelse var ejende.
herom Hr: Fogden begierede tings vidne som blev bevilget.

Anno 1762 d: 8 Octobris blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Ous Skibreedes Almue paa Lundervig og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Ole Pedersen Døssen, Henrick Larsen Kuven, Mons Johansen Tøsse, Jacob Monsen Hougland, Ole Johansen Houchenes, Anders Larsen Frøland og Niels Pedersen Langeland, samt Hans Lundervig for Torjuls Frøland. overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Meenige ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocol extraherede.

Som jnted til Publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen den 9 Oct:bris blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Da blev Læst
Hr: Consistorial Raad Gielmuydens bøxel brev til Anders Andersen paa 18 Mrk:r Smør 1 Giedskind udj gaarden Hage mod Lovl: bøxel og Lejlendings Revers dat: 9 Janu: 1762.

Johanes Larsen Grønsdahl af Samnanger haver til dette ting tiid og Stæd med Mundtlig varsel ladet jndstefne sin broder Koene Anna {Lars} \Anders/ Datter Grønsdahlen, fordie hun, mueligens for at Spilde et paatænckt ægteskab jmellem Citanten og bonde Manden Knud Tøsses Datter, da Knud Tøsse er ejer af bemelte hans broder Koenes med Mands nu bøxelviis brugende Jord Grønsdahlen,

1762: 147

næstleden Foraar Vanartig beskyldt ham for Knud Tysses Kone som hans Ventelige Sviger Moder det hand nemlig Citanten haver Lærdt saameged den Vintter den gamle Wosse bonde Lars Gulbraae paa gaarden Grønsdahl hos Citantens Forældre siide eller med Daglig Pleje opvartede Citantens Forældres Fæe og andre beester, hafde Lært saa meget at naar hand Kom i tieniste {hos} efter aftale hos Knud Tøsse, kunde hand giøre saa meged som hand vilde, desligeste ogsaa fordie bemelte broder Kone bemelte tiid Reent ud sagde til Knud Tysses Koene, det Citanten haver en underlig troe nemlig en Calvinsch, hvilcken saavelsom andre Religioner uden for den Luttersche som hand beckender for Rett, er i hans Kircke Sogn udj hver Mands tancke udj den dybe Foragt at saadant et Menniske i Bøigden icke kand tollereres, Mens som alleene en Forspildt og Foragted maae ansees. Endelig er forbemelte Anna Lars!! Datter om og for alt Stefnt at anhøre Vidner og taale Dom til Citantens ære og Lempes Conservation og hendes undgieldelse følgelig Lov samt processens omkostningers erstattelse.
til Vidner ere til dette ting i denne Sag indstefnt. Nafnl: Christie Tøsse, Knud Tøsses Kone, {Niels} Knud Tøsse, Ligesaa Niels Goupholm og Niels Sædahlen.
Citanten fremstillede sine Stefne vidner Niels Langeland og Mons Johansen Tøsse som ved Eed beckræftede at de for meere end 14 dage siden i denne Sag haver som incaminationen omformelder indstefnt bemeltee Anna {Lars} \Anders/ Datter Grønsdahlen udj eget paahør. desligeste vidnerne.
Af Vidnerne jndfandt sig Niels Sædahlen og Niels Goupholm.
Citanten begiærede de Mødende Vidner frem kaldet til Examen og Eeds aflæg. hvor af fremstod
1te Vidne Niels Sædahlen aflagde Eed og provede at næstleden Foraar var hand tilligemed {Citanten} Niels Goupholm forsamled paa gaarden \Tøsse/ i det ærende for Citanten at begiære for ham til ægte en af Knud Tøsses drøttre!! (døttre) af Navn Sisselle Knuds Datter, hvor paa de eftter en føje tale, af ermelte Knud Tøsse og huustroe Christie Tøsse fick saadant Svar, at Citantens broder Kone jndstefnte Anna Anders Datter Grønsdahl, hafde sagt til ermelte Christie Tøsse, at naar Citanten Johanes Larsen kom til gaarden Tøsse Kunde hand giøre hvad ildt eller ondt hand vilde, Thi saadant hafde han Lærdt af Wosse Manden Lars

Gulaa!! (Gulbraae), jae giøre det saa \at/ Pigen Christie Knuds Datter maae tage ham til ægte hvad enten hun ville eller icke, og at Citanten hafde en Calvinsch troe. hafde ej viidere at prove.

2det Vidne Niels Goupholm aflagde Eed og provede at have \været/ med første vidne for at begiære Knud Tøsses Datter af Nafn Sisselle bemelte tiid, og provede derfor i et og alt med bemelte Første vidne uden Forandring.

Citanten dereftter Declarerede at hand agter til næste ting at indstefne Berte Børdahlen som har hørt af Anna Anders Datter Børdahlen!! (Grøns-) de paastefnte ord, Ligesom hand og begierede Sagen til næste \ting/ udsadt og den paagieldende samt de udeblevne vidner til same tiid forelagt.

Eragted,

Den Lovlig Stefnte

1762: 147b

Men absente Anna Lars!! Datter \Grønsdahl/, Christie og Knud Tøsse gives Laug dag til næste ting at møde, den første at tilsvare den hende paalagde Sag, og de Siste Deris Eedlige Forcklaring som Vidner udj Sagen at aflegge.

Derefter blev Læst

Sorenskriver Hesselbergs Auctions Skiøde paa Eendeel Huuse Staaende paa gaarden Kuven til Klockeren Jens Lerche mod 57 rd: datteret 7 Oct: 1762.

2. Jens Lerches udgivne Obligation til Proustjnde Leganger paa 50 rd: jmod 5 p:Cto Renter og underpandt i hans ejende huuse paa Kuven datteret 7 Oct: 1762.

3. Engel Berges udgifne Bøxel Sedler til Engel Hansen paa 1 pd: 8 Mrk:r Smør 2 giedskind i Øvre Dahlen mod Lovlig bøxel og Lejlendings Revers paa den Eene Dat: 4 Oct: 1762.

4. Christie Haldors Datter Lundervigs Og Søns Haldor Hanssens med hinanden oprettede Contract angaaende den førstes ejende 1 Løb 18 Mrk:r Smør ½ huds brug i Lundervig, som den siste i efterfølgende 4 Aar skal bruge Datteret 9 Novembris 1762.

Nichlas Hatvig og medEjere af Fuuse Kircke hafde til dette ting tiid og Stæd med Skriftlig Stefnemaal Ladet jndkalde Hans Hansen Holmefiord til at betale Kirckens anpart tiende af den Sild som er Fanged af Ham udj Fuuse Sogn jndeværende Aar, hvilcked hand ej udj mindelighed følgelig den af Citanten til ham udstæde beskickelse af 8 Sep: sistleden har villet fundet sig udj der For Dom at Liide til betaling og erstte Processens omckostning følgelig Stefnemaalets Formeld som Datteret 8 Sept: 1762 hvilcket for Retten tilligemed den Skrifttlige beskickelse blev et efter andet for Retten oplæst.

Den indstefnte Hans Hansen Holmefiord mødte icke for Retten ej eller!! (heller) nogen paa hans Veigne.

Thi fremstoed Stefne Vidnerne Anders Havskaar og Engel Helle som ved Eed beckræftede at de for meere end 14 dage siden Lovlig haver oplæst ej alleene dend i Rettelagde beskickckelse Men end og Stefnemaalet, for dend indstefnte Hans Holmefiord i hans eged paahør.

Citanten begiærede dend indstefnte til næste ting forelagt.

Eragted.

den Lovlig Stefnte Hans Hanssen Holmefiord, som nu ej er tilstæde, gives Laug dag til næste ting at Møde for da at indkomme med sit tilsvar i Sagen.

Johanes Helleland fremviste Fællen af 1 Voxen Biørn som hand har Skudt næstleden Sommer i sin Ejendoms Marck, hvorfor Skud pengene hannem af Hr: Fogden blev betalt med 2 rd:

Fogdens Sædvanlige tings vidner blev examineret og hvorpaa Almuens Svar faldt som forige Aar uden forandring. derpaa blev Rettens attestation udstæd.
Odels Mandtallet saavelsom Restancen stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

til at betjenne Retten som Laug Rettes Mænd næst komende Aar 1763 blev udnefnt Johanes Helleland, Niels Matland, Hans Holmefiord, Anders ibm:, Siur Kleppe, Ole Engelsen Steensland, Thomas Nordvig og Haldor Lundervig.

Som jnted viidere ved tinged var at Forrette, blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1762 d: 11 Octobris blev Retten til almindelig Høste ting Sadt paa Gaarden Giøen for Strandvigs Skibreede, og betient med efterskrevne otte Eedsorne

1762: 148

Laug Rettes mænd Nafnlig Anders Drageide, Jon Biøndahl, Mickel ibm:, Lars Øvre Hage, Ole Qvale, Hans Monsen Aachre, Ole Joensen Tuft og Rasmus Store Wiig. Overværende i Retten Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kammer Raad Juel, Saa var og tilstæde Lænsmanden Hans Giøen, med Meenige ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongelige Forordninger og høj øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocol extraherede.

Derefter blev Læst
Hr: Consistorial Raad Geelmejdens bøxel Sedler un duplo til Engel Torjulsen paa 2 pd: Smør ½ hud udj Braathuus mod Lovl: bøxel og Lejlendings Revers paa den Eene Datteret 23 Sept: 1762.

Som jnted viidere til publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Sagetinged til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 12te Octobris blev Retten atter Sadt paa bemelte ting stæd og betient med det Gaars dagen anførte Laug Rett.

hvorda blev Læst
1te Knud Echelands Skiøde til Sønen Ole Knudsen paa ½ Løb Smør ½ hud i Echeland mod 200 rd: Datteret 11 Oct: 1762.
2. Morten Schogseides Skiøde til Sønen Hans paa 1 pd: 3 Mrk: Smør i Schogseide mod 90 rd: dat: 11 Oct: 1762.
3. Jon Echelands Obligation til Ole Femanger paa 180 rd: jmod Pandt 2 pd: 6 Mrk: Smør ¾ hud i Nedre Echeland og 4 proCento af hundrede dat: 11 Oct: 1762.
4. Anders Baches med fleres Skiøde paa 17 Mrk:r Smør i Berje til Steen Steensen jmod 44 rd: 3 Mrk: dat: 29 Martj 1762.
5. Samuel Hanssen Giøens Obligation til broderen Engel Øvredahlen paa 130 rd: jmod 3 rd: 3 Mrk: Renter af Capitalen og 1 Løb Smørs underpandt i Giøen datteret 11 Oct: 1762.
6. Knud Hansen Neerhovdes Obligation til afg: Lænsmand Hans Lundervig paa 98 rd: dat: 16 Oct: 1760 Læst til Mortification.

7. Jon Echelands Obligation til Berje Femanger paa Capital (ope rum) Datt: (ope rum) Læst til Mortification siden den er betalt.
8. Knud Nerhovdes Obligation til Mickel Biøndahl paa Capital 88 rd: jmod Rente 2 rd: og underpant 1 pd: 16 Mrk: Smør ½ hud i Neerhovde Dat: 11 Oct: 1762.
9. Jon Knudsen Echelands Obligation paa 95 rd: til Hr: Consistorial Raad Geelmejden d: 19 Aug: 1752 og tinglyst d: 8 Maj 1752 Læst til Mortification.
10. Knud Olsen Nedre Echelands udgifne Obligation til Jon Knudsen paa 95 rd: d: 6 Maj 1751 Læst til Mortification.

Nichlas Hatvigen af Ous Skibreede haver ved Skriftlig Stefnemaal paa egne og medEjeres Veigne for Fuuse Annex Kirke Ladet Stefne Ole Joensen Foer paa egne og Interessenteres Veigne at taale Dom fordie de haver Fisket udj Fuuse Kircke Sogn en anseelig Silde Fangst og ej derfor ydet efter Loven til bemelte Kircke deris Fiske tjende, samt de paa processen medgaaende omckostninger at erstatte eftter bemelte Stefnemaals Formeld som blev i Rette lagt og oplæst.
Den jndstefnte Ole Joensen Foer mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne, thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne {Ole Jonsen Tuft og} Jon Echeland og Abraham Echeland som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden Lovlig haver Stefnt Ole Joensen Foer for hans boepæl til dette ting og Forelæst ham det i Rettelagde Stefnemaal.
Procurator Giøen paa Citantens Veigne bad om Laug dag for den Stefnte Ole Joensen Foer.
Mens at icke jndstefnte Ole Joensen Foer den Menige Strandvigs Almue eller nogen anden Christen Skulle falde paa de tancker at Citanterne

1762: 148b

Skulle ville føre en Skilling end siige meere til Deris particulaire Nøtte, saa Declarerede Comparenten at ej alleene det den paastefnte Kircke Fiske tjende, Mens og den Gud herefter Under!! (unner) Kirken Skal Som en Gave fra ham den Store Gud, anvendes til Hans Huuses Prydelse og Nøtte og Citanterne eller efterkomende Kircke Ejere icke altsaa have Friehed eller Rett sig af den Aarlige fra Gud Sendte Kircke tjende Sig for en Skilling end sige meere at berige, thi Kircke Ejernes Hoved Sag skal nu og for efter tiiden blot bestaae derudj at hvercken De Selve vil eller tillade bonden at hand Skal have Friehed at Stiele bort den Velsignelse Gud giver sin Kircke hvilcken Declaration Comparenten bad her maatte jndføres til en Rettesnor for nu værende og efter komende Kircke ejere.

Eragted

den Lovlig Stefnte men Absente Ole Jonsen Foer Gives Laug dag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel haver til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet indstefne Haldor Mehuus og Ørjens Schogseide til Mulct og bøders udredelse fordie de uLovlig haver ladet desse jndeværende Høstetings brever nedlegge og ej frembringet dem til sine Ejermænd samt under Eed at forcklare, hvad tiid bemelte breve Kom til dem og naar de afsendte dem til næste gaard og hvem da jmod tog dem, saavelsom processen at tilsvare.
De jndstefnte mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa Deris Veigne.
Thi fremstod Stefne vidnerne Ole Haldorsen og Ole Olsen yttre Røe som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden i denne Sag som inCamineret har Stefnt de paagieldende for Deris boepæl.
Actor begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

Haldor Mehuus og Ørjens Schogseide som Lovl: Stefnt gives Laug dag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel \hafde/ paa Justitsiens veigne til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Elling Ellingsen Hilderen at Lide Dom til Straf og bøders udredelse for Forøved Slagsmaal paa Johannes Andersen Eide, samt derom at anhøre vidnes byrd af Ole Boelstad og Anders Reinersvig.
Den indstefnte Elling Hildern mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt Ligesom inCaminationen ommelder.
Fogden begiærede de indstefnte vidner fremkaldet til Examen og Eeds aflæg.
1. Vidne Ole Olsen Boelstad aflagde Eed og provede at næstleden Sommer noged efter eller før Sancte Hans Dag hvilcket vidnet nu icke Egentlig erindrede, blev Amund Eide og Anders Eide efter Fogdens ordre med Lænsmanden Engel

1762: 149

Giøen befallet at forføje sig til indstefnte Elling Hilleren for at tage hans Søn fra ham, hvilcken hand ej behøvede hiemme, og efter Fogdens befalling at sette ham udj tieniste hos vidnet som ingen Dreng hafde. De forefandt da bemelte Elling Hillern med Søn Elling Ellingsen udj Gaarden Aarres Marck i et der havende ærjnde, hvor de Forkyndte den indstefnte, Fogdens ordre, og hvortil hand ej vilde beqvemme sig, derpaa tog Johannes og Amund Eide den jndstefntes Søn med Magt jnd i Deris baad, da den!! hvorpaa Elling Hillern gav Anders Eye et øre Fiigen, hvor efter de bragte Drengen til Vidnet Ole Boelstad og sadt ham der i tieniste. hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Anders Reinesvig aflagde Eed og provede at den omvundne tiid af forige vidne Ole Boelstad da de omprovede Persohner Kom til Gaarden Aarre i hvis Marck vidnet den tiid var, Saae Deponenten at da Anders Eje og Aamund ibm: vilde tage den indstefntes Søn udj deris baad, at Elling Hillern Slog Anders Ejde i Vreed hue under øret. hafde ej viidere at prove.
Fogden i andledning af de førdte Vidners udsagn, af hvilcken det nu er bevislig giort at den jndstefnte Elling Hillern med øre Figen eller Slag haver overfaldet den paa Rettens Veigne og efter øvrigheds ordre udsendte Johanes Eje, Saa, Foruden den Straf, som af samme Forseelse sig self efter Loven vil falde, Saa maatte hand end og dette til Rettens overvejelse henstille hvad sickckerhed paa den Eene side det vil være for dem der paa Rettens veigne udsendes, som paa den anden Siide hvad agt ære og Lydighed der vil gives Dem som Retten eller øvrigheden befinder for got at udsende, naar der skulle være friehed dem uStrafelig at overfalde, og i saadan henseende henstillede til Rettens Eget for got befindende hvad af saadan forseelse til Bøder maatte flyde.
Elling Hillern var Fornøjed med Dom udj Sagen.

Afsagt

Jndstefnte Elling Hillern som ved de førte vidners udsagn er bleven overbeviist ej allene at \have/ været øvrigheds bud overhørig ved ej at Lade ville sin Søn træde udj den anviste tieniste, Mens end og med Slag overfaldet en af de udsendte Mænd Nafnlig Johanes Anderssen Eje, bør i Stæden for Simple Slagsmaals bøder, efter Merite, andre til Exempel og afskye, bøde til det Bergensche Tugt og Manufactuur huus 15 rd:, samt til Actor og Dommeren for hafte umage i Sagen hver 1 rd: og til Lænsmanden og med havende Stefne Vidne 2 Mrk: alt 15 dage efter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd efter Loven, eller j mangel deraf at ……..(?) bøderne med Fæstnings arbeide efter høj øvrigheds Foranstaltning.

1762: 149b

Retten blev til j Morgen ophævet,

Dagen næst eftter den 13 Octobris blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betient med det gaars dagen anførte Laug Ret

da blev Læst
Mickel Biøndahls Skiøde til Peder Nielsen paa 18 Mrk:r Smør ¼ hud i Biøndahl mod 54 rd: dat: 12 Oct: 1762.
2. Peder Biøndahls bøxel Sedler paa 18 Mrk: Smør ¼ hud i Biøndal til Mickel Hanssen paa Livs tiid dat: 12 Oct: 1762.

Eftter forige tiltale og Lavdags foreleggelse haver Velærværdige Hr: Hans Astrup Ladet Stefne Torbiørn Schottuns Encke {fordie hun} Marthe Knuds Datter tilligemed Laug værge Ole Dalland fordie hun ej betaller til ejeren Monsr: Johan Leganger de Lovlige Jorddrottelige Rettigheder samt Lader huusene forfalde og ej efter Lovlig udsigelse vil frafløtte den Gaardepart paa Schottun som hun nu beboer derfor at taale Dom saavelsom processens omckostning at erstatte.
Den Lovlig Stefnte Marthe Schottun med Laug værge Ole Dalland mødte for Retten og tilstoed at være j denne Sag Lovlig Stefnt.
Procurator Giøen mødte paa Hr: Astrups Veigne og indleverede Velbemelte Hr: Astrups Forfattede Skriftlig Reigning over hvad hand hos bemelte Encke paa sin Myntling Msr: Legangers Veigne tilgodekommer, hvilcken Reigning som Datteret 5 Octobr: 1762 blev for Retten oplæst.
Encken tilstod den oplæste Reignings Rigtighed og saaledes at være Skyldig til Ejeren 15 rd: 4 Mrk: 4 s:
Citantens Fuldmægtig Lod tilføre at som det er jnden Retten bleven oplyst og tilstaaed at jndstefnte Marte Knuds Datter ej betaller de Jorddrottelige Rettigheder til sin ejer, samt desuden Lader gaarde partens huuse forfalde og ej efter Lovlig udsigelse vil frafløtte gaardeparten som hun nu beboer, Saa paastoed Comparenten, at hun ej allene bør betale sine Ræsterende Jorddrottelige Rettigheder efter den j Rettelagde Reigning, men end og for sin Modvillige omgang mod sin Ejer, den hun burde viise sig hørig og Lydig jmod at fravige gaarden til næste Foraar og Fardag saavelsom Processen at tilsvare udj det minste med 5 rd:, hvilket alt hand jndstillede til Rettens Skiøn og gode overvejende, hvorefter hand paastoed Dom.
Paa tilspørgende Svarede Laug Retted og den tilstæde værende Almue at det er Encken Marthe Schaatun en umuelighed at betale til Ejeren hvad hun er pligtig, Ligesom og at sette gaardens huse i forsvarlig Stand.

Afsagt

Da Encken Marte Schaatun ej har kundet benægte det hun til Ejeren er pligtig udj Ræsterende Jordrottelige Rettigheder med viidere 15 rd: 4 Mrk: 4 s: Ligesom og ej er efter omstændigheder i Stand at Sette Gaardepartens Huuse i Forsvarlig Stand og hvorved hun i alt har Spildt den Rett Loven Lejlendinger hiemler, Saa Kjendes og Dømmes for Rett at bemelte Marte Schaatum ej allene skal betale til Jord Ejeren den vedstaaende Gield 15 rd: 4 Mrk: 4 s: samt den Aaboed som paa Gaardepartens Huuse ved Skiftes holdelse efter hendes Mand afgangne Torbiørn Schaatun er fastsadt, Men end og

1762: 150

til førstkommende 1763 aars fardag at fravige sit i gaarden Schaatun havende jordebrug og saaledes same Røddig giøre til jndrømelse for eftermanden paa besagde brug, og Endelig til Citanten udj Processens omckostning 2 rd: 3 Mrk: 15ten dage efter denne Doms Lovl: Forckyndelse under adferd efter Loven.

Dereftter blev Læst
Anders Drageides paa hans Myntling Elling Olsens Veigne udstæde penge Mangels Lysning paa 10 Mrk:r Smør udj gaarden Hatletvedt, dat: 4 Oct: 1762.
2. Læst Haldor Tvedtes Skiøde paa 1 nøst grund ¼ part i Nøst staaende paa Severeide, til Engel Giøen mod 4 rd: dat: 10 Oct: 1762.
3de Lænsmand Engel Giøens pengemangel for sine samtlige Børn paa gaarden Teigland af Skyld 2 pd: 6 Mrk: Smør. datteret 8 October 1762.
og 4. Rasmus Hansen Giøens pengemangel til 2 pd: 6 Mrk: Smør i Aasse dat: 4 Oct: 1762.

Derefter blev Hr: Fogdens Sædvanlige tings vidner examineret hvorpaa \Hr:/ Fogdens Fick svar af Almuen som forige Aar uden Forandring.
Odels Mandtallet saavelsom Restancen stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Til at betjene Retten som Laug Rettes mænd næst komende Aar 1763 blev udnefnt Engel Haavig, Torckel Kiilen, Jon Echeland, Ole Echeland, Ole Revne, Jan Biøndahl, Christopher Oustestad og Johanes Hougervold.

Som jnted videre ved tinget var at forrette blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1762 d: 15 Octobris blev Retten til Almindelig Høste tings holdelse med Strandebarms Skibrede Sadt paa gaarden Øvre Waage, og betient med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Gotskalck Sundahl, Baar Bundhuus, Torbiørn Bundhuus, Rasmus Ohme, Niels Leersteen, Lars Pedersen Døsviig, Anders Døsvig og Ole Houchenes. Overværende i Retten Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel saavelsom Lænsmanden Hans Waage med Meenige ting søgende Almue.

hvor næst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og Høj Øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Derpaa Læst
hans Kongel: Maj:ts udgifne bestallings brev til Holtz Forsten Sr: Christopher Schrøder. Datteret Fredensborg Slot d: 6 Aug: 1761. Ligesaa hans instrux bestaaende af 34 Poster, Datteret

Som jnted til publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til Sagetinged ophævet til j Morgen.

Anden Dagen d: 16 Oct: blev Retten atter Sadt og betjent med det gaars dagen anførte Laug Ret paa tingstædet Øvre Waage.

hvorda blev Læst

1te Skiftebrev efter Samson Svindland, hvorefter Jordegodset i Børsem og Schielnes er udlagt som Pandte bogen udviiser. dat: 22 Aug: 1761.
2. Sorenskriver Hesselbergs og Askiel Øres Skiøde paa 1 pd: 3 Mrk: Smør i Giere til Gotskalck Pedersen mod 54 rd: Datteret 15 Ap: 1762.
3. Gotskalck Gieres udgifne Vilkaars brev til Moderen Boel Hejnes Datter dat: 15 Oct: 1762.
4de Peder Jansen Børsems udgifne Obligation til Anders Døsviig paa Capital 60 rd: jmod 4 proCento og 2 pd: 7 Mrk:r Smørs underpandt i Børsem Dat: 15 Oct: 1762.
5. Peder Tvedtes Skiøde til Engel Pedersen paa ½ Løb ¾ hud i Tvedt mod 63 rd: Dat: 15 Oct: 1762.
6. Engel Pedersen Tvedts Obligation paa 63 rd: jmod 4 proCto og underpandt i ½ Løb Smør ¾ hud i Tvedt Dat: 15 Oct: 1762.
7. Knud Bundhuses udgifne Obligation til Faderen Torbiørn Bundhuus paa Capital 67 rd: 3 Mrk: jmod pandt ½ Løb Smør ½ hud i Bundhuus og 4 proCento Renter Datteret 13 Maj 1762.
8. Anders Netteland med de fleres Skiøde paa 1 pd: 1 Mrk: Smør i Gougsvig til Gitle Hansen mod 50 rd: Dat: 4 Martj 1762.
9. Tron BreEbnes Obligation til Anders Døsvig paa Capital 50 rd; jmod 1 Løb Smørs pandt i BreEbne og 4 proCto Dat: 15 Oct: 1762.
10. Aadne Børsems Skiøde til Johanes Børsem paa 17 Mrk:r Smør i Tvedtenæs mod 18 rd: dat: 15 Oct: 1762.
11. Johannes Børsems bøxel Sedler til Erick Hansen paa 7 ½ Mrk: Smør ½ hud i Tvedtenes paa Livs tiid mod Lovlig Bøxel dat: 15 Oct: 1762.
og 12. Rasmus Tvedte paa Storen hans udgivne Skiøde til Erick Hanssen paa 15 Mrk: Smør udj Gaarden Tvedtenes mod 13 rd: Dateret 15 Oct: 1762.

1762: 150b

samt 13. Holtz Førsten Sr: Christopher Schrøders Instrux ved hans Embede bestaaende af 34 Poster Datteret Forst Ampted d: 9 Octobr: 1761.

Iver Rørvig hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Omund Sverckesen Store Linge, først fordie hand uden tilladelse haver taget Citantens Øg og Kløvet med same til Sætter Støelen, og dernæst kort tiid derefter taged bem:te øg og Reedet udj Fieldet, hvor den strax efter døde. Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omkostning.
Den indstefnte Omund Linge mødte icke for Retten ej heller nogen paa hans Veigne.
Citanten anmeldte dernæst at have Stefnt til Vidner udj Sagen samt Omund Linge Dem at paahøre Nafnl: Anders Christophersen Lille Lingenesset, Torckel Schaarer, Hans Stoere Linge, Marthe Rasmus Datter Store Linge, \Samson Linge/, Karj Johans Datter Rørvig og Guroe Peders Datter ibm: af hvilcke jndfandt sig 1te, 2, 3 og 4 Vidne.
Citanten fremstillede Stefne vidnerne Poul Dybsland og Anders Nedre Waage som ved Eed bekræftede at de for Meer end 14 dage siden i denne Sag Lovl: har Stefnt Omund Linge i eget paahør Ligesom incaminationen ommelder. Ligesaa med Lovlig varsel de 2de udeblevne Vidner Marthe Store Linge og Guroe Rørvig.
1te Vidne Anders Lille Lingenesset aflagde Eed og provede at næstleden Sommer først i Slaattens tiid Saae vidnet at jndstefnte Omund Linge tog Citantens hæst som siden døde, en dag og Reed til Fields med same uden Bissel, Mens veed ej hvad enten Omund Linge hafde dertil tilladelse af Citanten eller icke. hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Hans Store Linge aflagde Eed og prove[de] at hand ej har seed at Omund Linge har brugt Citantens øg i den paastefnte Sag, mens hørt af bemelte Omund Linge at hand har

brugt Citantens øg saaledes at hand tog den af Linge Haugen og Reed same til Fields. hafde ej viidere at prove.
3. Vidne Torckel Schaarer aflagde Eed og provede at næstleden Sommer tiiden erindrer vidnet icke, saae Deponenten at indstefnte Omund Linge tog Citantens hoppe dog efter at hand for vidnet hafde sagt ej at kunde finde sin egen, paa Linge grund og Kløvede fra sin Sætter Eendeel afdrott af hans Creature. Vidnet forklarede Viidere at da bemelte Omund Linge hafde Lagt Kløven paa den Citanten tilhørende hoppe som var vildter, Gav hand den med 1 Stock eller Kiep nogle Rap. hafde ej viidere at prove uden dette at vidnet Fulgte Omund Linge til Sættret mens ej tilbage.
4. Vidne Karj Johans Datter Rørvig aflagde Eed og provede at næstleden Sommer 1 Søndag aften da vidnet med fleere gick i Marcken og opsøgte Eendeel Creature for samme at hiemckiøre saae Vidnet at Citantens omstefnte hoppe laae død udj Rørvig og Fleeres Samfeltes Støels Beite hafde ej viidere at prove.
5. Vidne Samson Linge aflagde Eed og provede inted udj Sagen til oplysning. Ligesaa Declarere-

1762: 151

de Vidnet at hand af Omund Linge har hørt at hand brugte Citantens øg til Sættret.
Citanten begiærede den udeblevne Omund Linge Laug daget Ligesaa vidnerne Forelagt til næste ting.

Eragted

Omund Linge som til dette ting Lovlig Stefnt gives Laug dag til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag, Til samme tiid forelegges Vidnerne Marthe Store Linge og Karj Johans Datter under Lovens Falsmaal deris vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Thore Joens: Hougen, Lejermaal betreffende.
Den jndstefnte Thore Jonsen Hougen mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa hans veigne.
Thi fremstoed Stefne vidnerne Poul Dybsland og Anders Nedre Waage som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt Thore Hougen at Liide Dom for det begangne Lejermaal.
paa Thor Hougens veigne blev indleveret en Copie af Eet Ham af \hans/ Kongel: Maj:t allernaadigst meddeelt bevilling for at være frie for Skrifts Staaelse dateret 10 Sep: 1762. Ligesaa at den derudj an\be/fallede 1 rd: til dette Sogns Fattige er betalt.
Fogden Hr: Kammer Raad Juel begiærede Dom.

Afsagt

da det med den i Rette Komne Sogne Præstes Kundskabs Liste er bleven oplyst at jndstefnte Thore Joensen Houge har begaaed Lejermaal med Botelle Anders Datter Mundem, hvilket tillige af ham Self er stillstaaed udj hans allerunderdanigst giorde ansøgning til Hans Kongl: Maj:t om befrielse for Skrifts Staaelse eller Kirckens Disciplin; Saa bør hand for samme begangne Forseelse Følgelig Lovens 6 Bogs 13 Captl: 1te Art: betale til Hr: Kammer Raad og Foged Juel {udj} udj Lejermaals bøder 12 rd:, og derforuden til Fogden og Dommeren for Deris hafte umage med Sagen til enhver 1 rd: 3 Mrk: samt til Lænsmanden og medhafte Stefne vidne 3 Mrk:, som alt bør udreedes og efterkomes 15 dage efter Denne Doms Lovl: Forkyndelse under videre adferd efter Loven.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Boel Jons Datter for begangne Lejermaal med sin i tredie Leed beslægtede Soldat Svercke Bierchenes.

Boel Jons Datter mødte icke efter paaraab.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel Declarerede at den indstefnte Boel Jons Datter har Laant saa meged at hun har betalt sine Lejermaals bøder, saa frafaldt hand sin paastand des angaaende, Mens i henseende til forseelsen i sig Self paastoed hand Dom eftter Loven.

Paa Rettens tilspørgende Svarede Laug Retted og Almuen at jndstefnte Boel Joens Datter er et meged Eenfoldig og Stille qvinde Menniske.

Dernæst blev udj Sagen saaledes Dømt og

Afsagt.

hvad Boel Jons Datter for denne Rett er inCiteret for nemlig at have begaaed Lejermaal med sin i 3die Liige Leed beslægtede Soldat Sverche Larssen Bierchenes, det er ej alleene med den jnckomne Præste attest bleven oplyst, mens end og af hende Self jnden Retten tilstaaed, og hvorfor hun siden hun er et Eenfoldig qvinde Menniske, tildømmes at henbringes til Fiske Lejerne for der at være og arbeide udj 1 aar. Og som hun eftter Actens udviis aldeeles

1762: 151b

jnted er ejende, saa kand heller inted til yderste Formue fastsettes. Det paadømte udredes og eftterkomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Bøigde Procurator Bøigde Lænsmanden udj Strandebarms Præstegield Sisterede sig for Retten og producerede hans Skriftlige Stefnemaal under næstleden 23 Aug: hvorved den Bergenske Braabænck Mæster Gunder Eide var til dette ting tiid og Stæd jndstefnt med meere end 4 uger eller en Maaneds varsel at anhøre vidner, betreffende Eendeel Egetræer Citanten Contra Parten haver tilsendt mens {….} \som/ Citantens tieniste Dreng til en anden i Bergen har værede nød at bortselge fordie Ditto Braabænck Mæster der forhen ingen accord om priisen med træerne med Citanten hafde Slutted for same bød ham en bagatelle under Værdien med de ord at naar hand icke ville modtage samme kunde hand Selge sin huusbondes Ege træer hvor hand ville med videre efter Stefnemaalets nermere jndhold som med sin Forckyndelses paaskrift under 1te Sept: næstl: for Retten blev oplæst.

Indstefnte Braabænck Mæster Gunder Eide blev 3de gange paaraabt mens mødte icke, ej heller nogen paa hans Veigne,

Thi fremstillede Citanten sine Vidner med begiær samme maatte tages under Eedlig examen, og Comparenten naar saa er Skeed Eet Lovskicket tings vidne beskreven meddeelt.

1te Vidne Bondemanden Lars Ericksen Hiortaas aflagde Eed og provede at næstleden Foraar omtrent først i April Maaned blev Deponenten som den tiid var men nu icke er, udj Citantens tieniste, af Citanten indsendt til Bergen med 5 Citanten tilhørende Egetræer med ordre at samme Skulle tilligemed et brev fra Citanten Leveres braabænck Mæsteren Gunder Eide i fald hand ville give eller betale til vidnet saa meged for træerne som udj Dito brev var anført saasom om besagde træer j egen accord jmellem Citanten og Gunder Eide forhen var giort; Vidnet tillige med Bondemanden Helje Waage og Ellend Traae jndfandt sig og ved ankomsten til Bergen hos berørte Braaebænck Mæster, da vidnet overleveerte det omprovede brev til ham neml: Braabænck Mæsteren, som aabnede og Læste det samt dereftter tiltalede Deponenten saaledes: jeg giver mig icke om nogen høflig Skrivelse, vil du icke Legge Eæge træerne oppaa Bryggen for den priis jeg haver budet Lænsmanden Hans Waage Saa kand du tage Eegetræerne og giøre af dem hvor du vil, hvilcke ord forvolgte at vidnet forføjede sig hen i Byen fra Braabænck Mæsteren som vreedagtig gick fra vidnet, Uden at tale et ord meer end som provet. Endelig og efterdje Braabænck Mæsteren icke ville give saa meged for

Støckckene som forlanget var, opspurgte vidnet en Kiøber som tog Stockene til sig og der for betalte hvis for same accorderet blev, hvilcken {Sum} penge var fleere end Braa Mæsteren bød, hvilcket siste vidnet haver hørt af andet vidne Helje Vaage. hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Helje Vaage aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne, dog med den forandring at hand ej hørdte af Braabænck Mæsteren de af Ham faldne ord henseende den høflige Skrivelse, provede

1762: 152

Viidere at hand af Gunder Eide hørdte dette efter at 1te Vidne var gaaed hen for at selge Ege træerne, hvilke hand sc: Gunder Eide som meldt hafde frasagt sig, at hand for bemelte Ege træer hafde budet Lænsmanden 8 rd: og at Lænsmanden Svarede ham at Vii skal komme til rettes, Vidnet veed og at Lænsmanden ved sin dreng fick for forbemelte Ege træer 9 rd:
Citanten agtede unødig at føre fleere Vidner, saasom ved de allerede 2de Eedtagne til fulde er illustreret, hvor aldeles interesseret, ubillig og uLovlig Sag jmod ham af Gunder Eide for den Bergenske Poletie Ret er anlagt, thi her til kand og føjes at Comparenten baade ville og Skulle Skamme sig ved at frafalde en Contract naar den hafde betreffende de omtvistede træers priis, værede Slutted om den End hafde værede til Comparentens største Skade, Mens fordie, jnted er foreløbet uden blot dette at Gunder Eide begierte og Comparenten Lofte ham 5 træer paa den Condition at prisen Skulle afgiøres og om accorderes ved træernes anckomst til Bergen; Saa tog Citanten sig Reserveret at begegne Gunder Ejde med Contra Stefnemaal til sin Rette tiid og Stæd, i det visse haab at foreckommende Retters Retsindighed jndseer Comparentens uSkyldighed og Gunder Eides begiærlighed efter at tilvende sig den fordeel af Citantens ejendom som ham icke tilkom, Conceqventer vil og Comparenten paastefne ja formode at nyde ved Dom ej allene den Satisfaction at Gunder Eide bliver som temere letigents eller trette Kiær anseed med Mulct, men end og tilpligted at Refundere Citanten den ham paatvungne Lovstridelig Processes omkostning tilstreckelig, {og} i \det/ øvrige Reffererede hand sig til Stefnemaalet, og begiærede dette passerede mod betaling under et Velbeckræfted tings vidne sig beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Derpaa blev Hr: Fogdens sædvanlige tings vidner Examineret og hvorpaa Almuens Svar faldt som forige Aar.
Odels Mandtallet saavelsom Restancen stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Til at betiene Retten som Laug Rettes mænd næstckomende Aar blev udnefnt Helje Traae, Engel Tvedt, Ørjens Ohme, Asbiørn BreEbne, Lars Bache, Peder Berje, Godtskalck Jenssen Fladebøe og Erick Tvedtenes.

Som jnted videre ved tinget var at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1762 d: 12 Novbr: blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Qvindherets Skibreedes Almue paa gaarden Møchlebust og Retten betjent med Efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Rickart Møchlebust, Johanes Tvedt, Iver Helvigen, Svale Møchlebust, Povel Kierland, Hemming Lille Omvigen, Petter Helvig og Knud Døsseland. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juels Fuldmægtig Monsr: Niels Hundt. Saa var og tilstæde Lænsmanden Søfren Møchlebust med Meenige ting søgende Almue.

Hvor næst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongelig Forordninger og høy øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

End videre blev allerunderdanigst Læst
den Kongelig Allernaadigste Forordning angaaende et extra Paabud i Norge dat: Fredensborg Slot d: 23 Sept: 1762.

1762: 152b

Rickart Møchlebust Lod opbyde sin Myndtling Karj Guttorms Datters Arve Midler stoer 10 rd: med forspørsel om nogen same mod aarl: Rente og Forsvarlig Pandt ville modtage, Mens da jngen derom meldte sig blev pengene ForMynderen under Rettens Forseigling i en Strie pung blev tilbagelevered.

Mons Scheje Lod opbyde sin Myndtling Anna Jens Datters Arve Midler eftter Faderen Jens Fusch stoer 19 rd: 2 Mrk: 11 s: med Forspørgsel om nogen same Mod Renter og Pant ville antage, Mens som jngen jndfandt sig blev pengene Formynderen under Rettens Seigl tilbageleveret.

Ole Schorpen som Formynder for Niels Jenssen Fusch lod jnden Retten opbyde bemelte Myntlings Arve Midler stoer 38 rd: 5 Mrk: 6 s: med forspørgsel om nogen same mod Aarl: Renter og Suffisant pandt ville antage, Mens som ingen indfandt sig, blev pengene under Forseigling ForMynderen tilbageleveret.

Ingebret Kalve Lod opbyde paa same Maade sin Myntling Britta Jens Datters Arve Midler Stoer 19 rd: 2 Mrk: 11 s: og som jngen Meldte sig dertil blev same ForMynderen tilbageleveret.

Dereftter blev Læst
Msr: Clemens Smithes paa egne og Søskendes Veigne udstædde penge Mangel paa Eendeel gaarder som er Solgt af Deres Fader til Krigs Commissaire Dahl, hvor af herudj Skibredet Ligger Bielland 3 Løber Smør 3 huder og udj Feedt ½ Løb Smør ¾ hud med bøxel og overbøxel til ½ Løb Smør. datteret 3 Junj 1762.
2. Læst til Mortification Peter Andersen Helvigs Obligation til Johanes Helleland paa Capital 80 rd: udstæd 11 Nov: 1754. eftter qvittering af 22 Oct: 1762.
3. Hr: Krigs Commissaire Mathias Dahls udgivne bøxel Sedler in duplo til Johanes Monsen paa 3 Spand Smør ½ hud ½ Vog Korn udj Store Fusch mod Lovl: bøxel og Lejlendings Revers paa den Eene dat: 25 Aug: 1762.
4. Hr: Forvalter Elkiers udgivne bøxel Sedel paa 6 Mrk: Smør i Store Fusch til Johannes Monssen mod Lovl: bøxel og Lejlendings Revers paa den Eene dat: 14 Junj 1762.
5. Krigs Commissaire Dahls bøxel Sedler in duplo til Peder (Peter) Larsen paa 1 Løb Smør i Piile dat: 11 Febr: 1762.
6. Hr: Mossins bøxel Sedler til Anders Henricksen in duplo paa 1 Løb ½ hud i Hougland datteret 1 Maj 1762.
7. Svale Jonsen Møchlebustes Skiøde paa 1 Løb Smør i Store Møchlebust til Harald Halvorsen Fugleberg mod 100 rd: dat: 12 Nov: 1762.
8. Peter Andersen Helvigens udgivne Obligation til Mons Rørvig paa Capital 60 rd: jmod 2 rd: 3 Mrk: Rente og underpandt 2 pund 18 Mrk: Smør i Helvigen datteret 12 Nov: 1762.

9. Sr: Jens Undals Gave brev paa Odels Retten udj gaarden Lille Omvigen til Hemming Torchelsen datteret 22 Janu: 1762.
10. Mons Rørvigs med fleres Skiøde til Michel {Hermands} Larssen paa 1 pd: 13 4/5 Mrk: Smør udj Røsseland mod 25 rd: 1 Mrk: 3 s: Datteret 12 Nov: 1762.
11. Anders Storhoug med de fleres Skiøde paa 16 1/5 Mrk: Smør i Røesteen til Hermand Larsen mod 8 Rixdlr: 10 s: Dat: 12 Nov: 1762.
12. Knud Døsselands Skiøde paa 1 Løb Smør i Døsseland til Sønen Samson for 36 rd: dat: 12 Nov: 1762
samt 13. Harald Fuglebergs bøxel Sedel paa huusmands pladset paa Olgaurdsnesset til Svale Jonsen dat: 12 Nov: 1761.

Samson Larssen Ness fremckom for Retten og til kjende gav at hand seer sig beføjed her jnden Retten at faae førdt og Eedelig afhørdt de 2de vidner Lars Olsen Lund og Jon Tørressen Øvre Sandviig, {angaaende} som Skal kunde gotgiøre og bære vidnes byrd om 1mo at hans Far Fader Samson Larssen Stueland var den Rette og Sande Odels mand til gaarden Stueland. 2do at Samson Nesses Fader Lars Samsonsen var bemelte Samson Larssens ælste Søn. 3tio at Lars Samsonsen Stueland \var/ og har væred i Lang tiid fra sin Forstand, som alt Foraarsagede at hand ej i Lovlig tiid kunde jndtale sin ermelte \Odels/ Gaard Stueland. 4to at Samson Nesses ælste broder Johannes Larssen er aldeeles Vanvittig. og 5to at da Comparenten Søgte ved Odels Proces at faae Gaarden Stueland fra nu værende Ejer hans Far broder Thor Samsonsen indtalt til brug og beboelse, er hand same saavel af Sorenskriver

1762: 153

og \Meddoms/ Mænd som Laugmanden den fradømt.
De 2de Vidner Lars Lund {mødte} og Jon Øvre Sandvigen mødte for Retten, og hvoraf Fremstod
1te [Vidne] Lars Lund som aflagde Eed og \paa/ Samson Nesses fremsadte Qvestioner Svarede saaledes Til 1te qvest: at omspurdte Samson Larsen var en virckelig Odels mand til gaarden Stueland. Til 2 qv: at Lars Samsonsen {var} Comparentens Fader var omvundne Samson Larsens ælste Søn. Til 3. qvestion at vidnet ej er beckjendt \andet end/ at omspurdte Lars Samsonsen {var} i sin ungdoms tiid og da hand af Krigen hiem kom \var/ ved sin Fornuft og fulde Forstand, Mens veed dog at hand nogen tiid i sin alderdom omtrent 2 á 3 aar var ej ved Fulde Sandser. Til 4de qvestion at Johanes Larsen som Comparentens ælste broder holdes og agtes hos alle her i Bøigde Lauged for Vanvittig og at hand aldrig har gaaed til Herrens bord. og Til 5. qv: at vidnet veed at Comparenten saavel af Sorenskriveren og Laug Retted som Laugmanden, Gaarden Stueland er fradømt.
2. Vidne Joen Sandvigen aflagde Eed og provede samt paa de fremsadte Spørgsmaal Forcklarede Nemlig Til 1. qv: at hand ej Selv veed, Mens har af andre hørdt at omspurgte Samson Larsen var Odels Mand til gaarden Stueland. Til 2 qv: Ja. Til 3. qvest: Nej ej i sin ungdom veed Vidnet at den omspurdte var vanvittig, hvilcket hand aldrig har hørt nogen har talt om, Mens vidnet veed at Lars Stueland var i sin alderdom Svag, og vidste ej self Ligesom hvad hand Sagde. Til 4. qv: at Johanes Larsen holdes for Vanvittig og at hand ej Gaar til Herrens bord. og Til 5. qv: at Samson Ness er saavel for Over som under Retten fra Dømt gaarden Stueland.
Paa Comparenten Samson Nesses tilspørgende Svarede de 2de vidner at de veed at Sorenskriveren og Laug Retted var 2de gange paa Odels tompten gaarden Stueland.
Samson Ness begiærede sig om det passerede et Velbekræftted Tings vidne meddeelt, Som blev bevilget.

Dereftter blev Hr: Fogdens tingsvidner examineret og hvorpaa Almuens Svar faldt som Sædvanlig.
Odels Mandtallet og Restancen stoer 5 rd: 1 Mrk: 8 s: blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted viidere ved Tinget var at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1762 d: 15 Novbr: blev Almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Schonevigs Skibreedes Almue paa ting stædet Gielmervig og Retten betjent med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Siur yttre Matre, Christen Sunde, Mickel Berhoug, Anders Tvedte, Gudmund Leervigen, Anders Lien, Biørn Ferrevig og Ole Matre. Overværende i Retten Kongl: Maj:ts Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

Hvorefter allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll forhen Extraherede.

Viidere blev allerunderdanigst Læst
det Kongel: Rescript Communiceret jgiennem Hans Excellence Hr: Stifttsbefallings mandens Skrivelse til Hr: Kammer Raad og Foged Juel angaaende at Sædegaardene med underliggende gods, Ligesom alt andet gods Skal udreede Delinqvent penge med Viidere, Ligesom og at de Delinqvent Sager som paa Dito Godser kand falde, der angaar Delicta publica Reparteres paa heele Amted for saa vidt de icke af den Skyldiges boeslod kunde erstattes, og at Slige Sager i følge Forordningen af 19 Maj 1741 bør være beneficerede og føres paa uStemplet

1762: 153b

Papiir med Viidere. Rescriptet er Datteret 24 Sep: 1762. Copie af Rente Camerets brev til hans Excellence Hr: Stifttsbefallings manden angaaende at Hans Kongl: Majestæt vil jmodtage udj de Kongl: Casser Stift Amtstuer og Amtstuer udj Danmrk: og Norge og Førsten Dømmerne jmod 5 p:Cto Aarlig Renters svarelse saa Mange Banco Sedler, helst af de til 100 rd: og 50 rd: stk: som Eenhver af undersaatterne fra deris handel og brug kunde undvære og frievillig ville udlevere, dog bliver icke en Mindre Suma end 500 rd: af nogen antaged. Datteret 18 Sept: 1762.

Derefter blev Læst
Lars Wiigs bøxel Seddel til huusmanden Lars Torckelsen paa Pladset Dahlen under Wiig dat: 15 Nov: 1762.

Som jnted viidere til Publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til j Morgen ophæved.

Anden Dagen d: 16 Novbr: blev Retten atter sadt og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett paa bemelte Ting stæd Gielmervigen.

Halvor Tørresen Waldre hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Torckel Indre Ness for adskillige Skiels og ubeqvems ord som hand har ladet falde over Citanten, derom at anhøre Vidnes byrd af Klocker Elias Pedersen Ness, Johanes

Christophersen yttre Tungesvig samt Svend Andersen Aasem, samt taale Dom og erstatte Processens Omkostninger.

Den jndstefnte Torckel Ness mødte icke for Retten ej heller nogen paa hans Veigne.

Af Vidnerne mødte Elias Ness og Johanes Tungesvig.

Citanten Lod ved sin broder Niels Taralsøen fremstille Stefne vidnerne Ole Løvigen og Baar Axland, som ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 dage siden har Stefnt Torckel Ness i hans huustroes paahør og hans Absence Ligesom incaminationen ommelder.

Citantens Broder Niels Taralsøen begiærede de Mødende vidner fremkaldet til Examen og Eeds aflæg.

1te Vidne Klocker Elias Pedersen Ness aflagde Eed og provede: at næstleden Sommer i Augustj Maaned, hvad Dag i bemelte Maaned erjndrer vidnet icke, var Citanten Halvor Waldre og jndstefnte Torckel Ness udj et Graverøl hos Deponenten paa hans Gaard yttre Ness, Fornam da at Torckel Ness og Halvor Waldre den 1te Aftten de til Kom til Gaarden \Nes/, blev, en stund efter Deris anckomst ej gode Venner, hvilcket Deponenten Fornam der af at Torckel Nes oven \for/ bordet i Stuen Knøtted haanden til Citanten Halvor Waldre og talede nogle ord som var vreedagtig, og hvortil Citanten allene Smilede, hvad ord som bleve talte erindrer vidnet icke, eftterdie hand som Værdt gich af og til for at see Giæsterne til gode, og deraf icke gav nogen attention til, hvad ord som talt blev. Næste Morgen Kom Torckel Ness af Sænge boen da hand og Citanten som Kom af Røgstuen, Kom i tale Samen ud for Stue døren, da hørdte vidnet at Torckel Ness siger til Halvor Waldre disse ord:

1762: 154

Du Walders vil du icke gaae hiem endda, hvor til Halvor Waldre Svarede, Giver du mig udnafn hafde ej viidere at prove i denne Sag.

2. Vidne Johanes Tungesvig aflagde Eed og provede at næstleden Augustj Maaned i et Graver øl hos Klockeren Elias Ness, hørdte Deponenten at Torckel Ness og Halvor Waldre var om afttenen i Dispute med hin anden, Men om hvad Disputen var, Lagde vidnet icke nogen agt paa, og efter at de saaledes nogen tiid hafde trætted sammen, hørdte Deponenten at Torckel Ness siger til Citanten hvorpaa \.../ Halvor Waldre Skiød vidnet til Prov: Saa er du da en Skid Bicke. hafde ej viidere at prove.

Niels Taralsøen paa sin broder Halvor Waldres veigne begiærede Sagen til næste ting udsadt og den jndstefnte Torckel Ness samt vidnet {Elias Ness} Svend Aasem forelagt.

Eragted

Sagen udsettes til først holdende Almindelig Sommerting, til hvilken tiid Torckel Ness saavel som vidnet Svend Aasem forelegges, den første Sagen at tilsvare og den siste under Lovens Fals maal sit Eedelige Vidnes byrd udj same at aflegge.

Johannes Rullestad Lod jnden Retten anviise Fællen af 1 Voxen Biørn som næstleden Sommer er Skudt i gaarden Schromes Marck, og hvorfor ham Skud pengene af Fogden til Skytteren Wier Fiere blev betalt.

Derefter blev Læst følgende Documenter

1te til Mortification Knud Lechnes hans udgifne Obligation til Mons Rørvig d: (ope rum) som er betalt saaledes at same er fornyed med Een anden Obliagtion.

2. Mons Rørvigs Skiøde til Knud Lechnes paa 1 ½ Løb Smør i Lechnes mod 120 rd: dat: 15 Nov: 1762.

3. Johanes Tvedte med de fleres Skiøde paa 1 pd: 12 Mrk: Smør ½ hud i Tvedte mod 54 rd: dat: 15 Nov: 1762.

4. Tjeran Olsen Bierchenes Odels og penge mangel paa 16 ½ Mrk: Smør ½ huud ½ Vog Korn i Ebne som Arne paaboer. dat: 2 Nov: 1762.
5. Iver Braaschots Obligation til Helje Sævereide paa 20 rd: dat: 15 Nov: 1762.
6. Mads Erritzlands Obligation til Ole Watne paa 200 rd: dat: 15 Nov: 1762.
7. Anders Tvedtes Obligation til Johanes Tvedte paa 54 rd: dat: 15 Nov: 1762.
8. Knud Lechnesses Obligation til Mons Rørvig paa 120 rd: dat: 15 Nov: 1762.
9. Johanes Kalvigens Skiøde paa 18 Mrk:r Smør i Kalvigen til Sønen Erick Johansen for 10 rdlr: dat: 16 Nov: 1762.

Derefter blev Hr: Fogdens tings vidner examineret, og hvor paa Almuens Svar faldt som forige Aar.

Opsiderne paa gaarden Sunde og Indre Tungesvig tilstod at Dennem af Hr: Fogden er bleven gotgiort alle Skatter af den affeldte Skyld udj Deris Skatter for jndeværende Aar 1762.

Odels Mand tallet og Restancen stoer (ope rum) blev for Skibreedet oplæst og af alle ujmodsagt.

Anno 1762 d: 19 Novembris blev Almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Etne Skibredes Almue paa ting stædet Fittie og Retten betjent med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Halvor Grindem, Lars ibm:, Tøris ibm:, Ove ibm:, Niels Aslacksen Ryg, Niels Torstensen ibm:, Christen Tvedte og Ole Siursen Bierchenes. Overværende i Retten Stædets Foged Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden Johanes Fittie og Meenige tingsøgende Almue

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds ordres som ved Schonevigs ting ere Læst.

Som jnted til publication fremkom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 20 Novbr: blev Retten atter sadt og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett

1762: 154b

hvorda blev Læst

1te Jens Ouestads bøxel Seddel paa huusmands pladset Ouestad nesset til Mickel Larsen Datteret 19 Nov: 1762.
2. Johanes Gierdsøens Skiøde til Ove Johansen paa 2 pd: 13 Mrk: Smør i Grindem til Ove Johansen mod 15 rd: 1 Mrk: 14 s: dat: 19 Nov: 1762.
3. Knud Brendelands Skiøde paa ½ Løb Smør ½ hud uden bøxel i Brendeland til Tollack Halvorsen mod 27 rd: datteret 19 Nov: 1762.
4. Tollack Halvorsens Vilckaars brev til Knud Brendeland paa Føde Raad af Brendeland dateret 19 Nov: 1762.

Dereftter er Sagerne foretaged.

Tollef Gravelsetter hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne sin Naboe Lars Knudsen fordie at hand skal have hugget om Skiftterne saavel j udmarcken som paa hiemme Bøen, Derfor Dom at Lide og erstatte Processens omckostning.
Da saa vidt var avangeret anmeldte Parterne at de med hinanden er forligt og derfor begiærede Sagen ophævet.

Tjeran Ousvog haver til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Niels Wettestøe for af ham faldne Skiels ord \med meere/ Citantens huustroe som hans Søster Sirj Ousvog \og Citanten/ til Fornermelse derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger samt at Anhøre Vidnes byrd af Jens Wee og Sirj Mons Datter.
Dend jndstefnte Niels Wettestøe mødte for Retten og tilstoed at være j denne Sag Lovlig Stefnt angaaende Skields ordene.
I den anledning førte Citanten Stefne vidnerne Jens Juleschaar og Johanes Gierdsøen som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden Lovlig haver Stefnt Niels Wettestøe udj hans huustroes paahør paa gaarden Wettestøe Ligesom inCaminationen ommelder.
Niels Wettestøe anmeldte dernæst at hand har begiegnet Sagen med Contra Stefnemaal, og derved jndkaldet sin Søster Sirj Ousvog for udtalte Skiels ord mod ham og huustroe, derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger samt at {erstatte} anhøre Vidnes byrd af Jens Wee og Aanen Wee.
Tjeran Ousvog tilstoed paa sin huustroe Contra Stefnemaalets Lovlige forkyndelse.
Af vidnerne jndfandt sig ickun Jens Wee.
Stefne vidnerne Jens Juleschaar og Johanes Gierdsøen beckræftede end viidere at de for meer end 14 dage siden haver Lovlig Stefnt de udeblevne vidner Aanen Wee og Sirj Mons datter.
1. Vidne Jens Wee som er Stefnt af begge Pardter aflagde Eed og provede: at næstleden Sommer var Niels Wettestøe saavelsom Tjeran Ousvog og hans huustroe Sirj Ousvog i Deponentens Brøllup paa gaarden Wee her udj Sognet, Saae da at Sirj Ousvog og Niels Wettestøe talede med hin anden, Mens hvad ord som talte blev, veed vidnet icke, hafde ej heller viidere at prove paa Parternes tilspørgende.
Parterne begiærede Sagen til næste ting udsadt og de udeblevne vidner til same tiid forelagt.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, til hvilcken tiid de udeblevne vidner Sirj Mons Datter og Aanen Wee forelegges under Lovens Fals maal Deris Eedelige Vidner!! (Vidnes byrd) i Sagen at aflegge.

Ole Ohnesteen haver til dette ting tiid og Stæd med

1762: 155

Muntlig varsel ladet jndstefne Jon Schiedsvold for Skyldig værende gield 16 rd: til Jacob Madschaars Stefboed derfor at Liide Dom til betaling og erstatte Processens omckostning.
Den jndstefnte Jon Schiedsvold mødte icke for Retten ej heller nogen paa hans veigne,
thi fremstoed Stefne vidnerne Jens Juuleschaar og Johannes Gierdsøen som ved Eed bekræftede at de for meer end 14 dage siden i denne Sag Lovlig haver Stefnt Joen Schiedsvold i hans huustroes paahør.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted!

Joen Schiedsvold forelegges til næste ting at møde for at jndkomme med sit tilsvar i den ham paalagde Sag.

Tosten Ousvog haver til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Sirj Ousvog for Skiels ord om Citanten Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning sampt at anhøre vidnes byrd af Ingemon Engelsgierd, Halvor Echenes samt Johanes Gierdsøen.

Dend jndstefnte Sirj Ousvog mødte \ej/ for Retten {og tilsto} Mens hendes Mand {mødte} Tjeran Ousvog mødte for Retten og tilstoed paa sin huustroes veigne Lovlig Stefnemaal Ligesom inCaminationen ommelder.

Citanten begiærede sine vidner frem kaldet til Examen og Eeds aflæg. hvor af Fremstoed

1te Vidne Ingemon Engelsgierd aflagde Eed og provede at næstleden Foraar blev Deponenten tilligemed Halvor Echenes af Citanten Tosten Ousvog begiært at gaae til Soldaten Lars Iversen der var udCommenderet og da straxens Skulle Reise i Kongens tieniste, For at tage hans Forcklaring om hvad hand af Sirj Ousvogs Mund Citanten til Nackdeel hafde hørdt tale. ved Vidnets ankomst til gaarden Ousvaag tilspurdte De bemelte Lars Iversen om de faldne ord af Sirj Ousvog, hvorpaa hand Svarede: at hand nemlig Lars Iversen hafde hørt af Sirj Ousvog tale disse ord: Tosten Ousvog hafde Staalet sig Lands Lodden til som hørdte os til, hvortil hendes Mand Tjeran Ousvog sagde til hende, tie stil Sirj og holdt Munden din. hand sc: Tosten Ouesvog har viist Staalet den, og Lad ham Stæle {hand} bæst Fanden hand vil. hafde ej viidere at prove.

2. Vidne Halvor Echenes aflagde Eed og provede at have væred med første vidne den omvundne tiid hos den Commanderede Soldat Lars Iversen, og derfor vidnede i et og alt med Ingemon Engelsgierd uden Forandring.

3. Vidne Johanes Gierdsøen aflagde Eed og provede at næstleden aar omtrent 2 eller 3 uger for Juul kom vidnet i et ærende til gaarden Ousvog til Sirj Ousvog, ved sin ankomst Ope(?) Stuen hos bemelte Sirj Ousvog Kom der blant andet paatale!! (paa tale) angaaende Lands Lod da bemelte Sirj Ousvog Siger til Vidnet disse ord: End du Skulle icke have ladet mig faaet Sild i aar, hvortil vidnet Svarede jeg veed icke rettere end Tosten Ousvaag fick noged Lidet naar hand var ved Noeden og de Kastede paa hans Land, da Sirj Ousvog Sagde vii har aldrig faaed meer end nogle Faae Sild, det var som et Tyverie af Tosten, hvortil Tjeran Ousvog hendes Mand Sagde holdt Munden den, lad \ham/ Stiæle til Fandens.

Tjeran Ousvog begiærede at Sagen til næste ting maatte blive udsadt paa Grund at hand vil faae oplyst at den omprovede Lars Iversen har væred

1762: 155b

Angiver udj denne Sag.

Eragted

Sagen udsettes paa Tieran Ousvogs forlangende til næste ting.

Tieran Ousvog hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Tosten Ousvog fordie hand self Fjerde haver gaaed eftter Citantens huustroe paa hendes Vej til Graverøl [paa]? gaarden Madschaar paa Engelsgierds Grund, paa hvad Maade eller i hvad henseende same er giordt, Der for Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger samt at anhøre vidnes byrd af Ingemon Engelsgierd og Halvor Eichenes.

Den indstefnte Tosten Ousvog mødte for Retten og tilstoed at være j denne Sag Lovlig Stefnt. Ligesaa mødte begge vidnerne.

1te Vidne Ingemon Engelsgierd aflagde Eed og provede at næstleden Foraar en dag for Vaar Frommes blev vidnet af Tosten Ousvog begiært at gaae til Ousvog for at tilspørge Sirj Ousvog Citantens huustroe om hun ville vedstaae de ord hun om Tosten Ousvog hafde talt med Soldat Lars Iversen, ved hans anckomst til gaarden Ousvog forefandt hand Sirj Ousvog ej hiemme og da hand var Kommen {ud} paa gaarden {igien} blev hand raabt paa af Tosten

Ousvog, som da den tiid tillige med Sirj Ousvog og Lars Iversen Stoed paa Engelsgierds bøe staaende, ved {Deris} \hans/ ankomst der til stædet hørdte vidnet at Tosten Ousvog Spurdte Sirj Ousvog om hun ville tilstaae ermelte Ord som talt var af hende til Lars Iversen sc: at Tosten hafde Staaled Lands Lodden sig til af den Sild som blev Fanged paa Ousvogs Grund. hvilket hun aldeeles benægtede, og hvor paa Lars Iversen aflagde sin Eed paa same ord at de vare talte.

2. Vidne Halvor Echenes aflagde Eed og provede at have værred med første vidne den omprovede tiid, og derfor i et og alt forcklarede Eenstemmig med bemelte vidne uden Forandring.

Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt som hannem blev bevilget.

Ole Sille hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Erick Haaland for Skyldig værende 1 rd: 2 Mrk: derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.

Den jndstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans veigne.

thi fremstoed Stefne vidnerne Jens Juleschaar og Johanes Gierdsøen som ved Eed bekræftede at de for meer end 14 dage siden i denne Sag Lovlig har Stefnt den paagieldende i eged paahør til dette ting.

Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting da dend jndstefnte haver at møde Sagen at tilsvare.

Opsadte Sager

Ole Sille I Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Rasmus Øvrenes Slagsmaal betreffende: og hvorpaa hand ville vendte om den Laug dag givne Møder.

Rasmus Øvre Ness Mødte icke efter paaraab.

Citanten begiærede Dom udj Sagen.

Afsagt

ved de i Sagen førdte vidner er det ej blevet Rasmus Øvre Ness (Øvreness) over-

1762: 156

beviist den ham af Citanten Ole Sille tillagde og paastefnte beskyldning, derfor bliver bem:te Rasmus Øvreness i et og alt for sigtelsen herved friefunden, og Processens omckostninger eftter Sagens omstændigheder ophævet paa begge Siider.

Erick Sille og Ole Sille i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Klocker Hans Jørgen Althand, angaaende at den siste ej vil Fare til Fields paa Sætteren med sine Chreature, hvilcke hand der j mod allene havner {paa} i hiemme hauven Sommerens tiid hvor ved Citanterne bliver tilføjed Skade efterdie Kamboe og Sille haver Fælles Fæehauge Sammen.

Den indstefnte Hans Jørgen Althan mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag lovlig Stefnt, Mens i øvrigt Declarerede at hand ej Svarer eller jndlader sig det minste udj Sagen forjnden at hans ejer og Schviger Fader Ole Fatland til samme bliver Lovlig Kaldet, thi hand som Lejlending kand ickcke befatte sig med Sagen siden den Concernerer gaardens herlighed.

Citanterne Declarerede at de ej har Stefnt Ole Fatland som ejer til dette ting, der for begierede Sagen udsadt.

Eragted

Sagen beroer til næste ting.

Haldor Sande paa egne og med Interessenteres Veigne i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Christian Althan en omtvisted Gield til Sal: Jacob Eichrem betreffende.

Den indstefnte Christian Althan mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig varslet desligeste at hand har Stefnt Contra til Processens omkostningers tilsvar, hvilket Haldor Sande tilstoed, Mens hand formodede derfor at blive befriet og begiærede Dom i Sagen. Christian Althan indlod Sagen under Dom og udj process omckostninger at blive tilfunden 5 rd:

Afsagt,

hvad Citanten Haldor Sande for denne Rett har inCiteret Contra Citanten Christian \Altan/ for, er ej med de af bemelte Haldor Sande Stefnte og Eedelig afhørdte vidner hvercken oplyst eller afbeviist, Contra Citanten Christian Althan har derjmod ved 2de førdte Eedelige Prov gotgiordt at hand til afg: Jacob Eichreim har betalt pengene for den hæst hand af ham har Kiøbt og hvorfore nu Stefnemaal er anlagt. Citanten har Vel paaberaabt at ville beviise Contrarium, Mens til denne tiid er jnted jndkommet, ja har og Ladet tilføre at hand nu er Fornøjed med Sagens Slutning. I andledning deraf, og da Retten finder af det passerede i Sagen at Altan paa sin Siide har beviist hvad hand paa laae jmod Sigtelsen; Saa Kjendes og Dømmes for Rett at bemelte Christian Altan bør for Citanten Haldor Sandes Søgemaal i et og alt frie at være; og da Haldor Sande paa egne og interessenteres veigne fra ting til andet har paaberaabt Vidner hvor af ickun 2de er bleven førdt, muelig i tancke at bevise sin paastand, Saa er Bekostningerne paa Contra Citantens Siide blevet meere, hvortil hand er blevet nødtvunget af den af bemelte Haldor Sande brugte omgang, derfor bliver bemelte Haldor Sande og Interessentere Een for alle og alle for Een her ved tilfunden at betale til Contra Citanten Christian Althan udj Process omckostninger 2 rd: 3 Mrk: Det paadømte udredes og efterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

1762: 156b

Johannes Østrim i Rette æskede sin fra seeniste Ting udsadte Sag Contra Erick Sille Slagsmaal betreffende.

Den jndstefnte Erick Sille mødte for Retten og vedtog at være j denne Sag Laug daged.

{Afsa} Citanten Johannes Østrim begiærede Dom udj Sagen, hvor med Erick Sille var Fornøjed.

Afsagt

Vel Forklarer de udj denne Sag afhørdte Eedelige Vidner at Citanten Johannes Østrim og indstefnte Erick Sille udj et brøllup paa gaarden Fittie Næstleden Sommer har været udj haand gemeng Sammen saaleedes at de med hin anden har lagtet eller lagt hænderne om hin anden, og at Erick Sille derefter haver Skiøvet Citanten Johanes Østrim for sig bagenfor en paa dito gaard Fittie Staaende Stue, Glas Stuen Kaldet, hvilcket Vidnerne ej ere Eenstemmige udj, ej heller har fleere der af end vidnet Johannes Støle vundet angaaende de ord Erick Sille Skal have \ladet/ faldet, nemlig dersom {jeg} \hand/ skal bøde saa Skal {jeg} \hand/ og Rive eller Slaae, ej heller har andre end vidnet Joen Støle forklared at Erick Sille var vreed da hand som meldt Skiøv Citanten for sig, Mens naar Sagen overvejes pro et Contra Saa findes icke oplyst hvem af Parterne der har været aarsag udj den difference der har været Dem jmellem den omvundne tiid, icke heller har Johanes Østrim, som ham paalaae {Søgt} i fald hand ville see sin uSkyldighed oplyst og Erick Sille bragt udj Bøder, Søgt at see Sagen med vidner oplyst hvilket hand dog paa seeniste ting har ladet protocollen tilføre at ville giøre, og nu til dette ting igien frafaldet. Af saa befatted Sag Kjendes for [Rett]? at indstefnte Erick Sille for sigtelsen friefjndes som ubeviist, og Processens omckostning ophæved, hvortil Johanes Østrim Self har Spildt sin Rett eftterdie hand som meldt icke har Søgt at faae Sagen oplyst med de paaraabte uNafngivne vidner.

Derefter blev Læst
Encken Ragnille Wee med de fleres Skiøde paa 2 ½ Løb Smør i Wee til Biørn Pedersen for 171 rd: 3 Mrk: 6 s: datteret 20 Nov: 1762.
2. Peter Friderich Olsens penge Mangel paa Odels Retten til 3 Løber Smør i Støle som Christian Althan ejer efter Skiøde udstæd af bemelte Peder Friderich Olsens \Fader/ jtem af anckeren Self, hand Urgerer og derpaa i dette Instrument med sigende at dito Skiødes underskrift er skeed af taabelighed af ham. datteret 27 Sep: 1762.

Derefter blev Hr: Fogdens tings vidner examineret hvorpaa Almuens Svar faldt som Sædvanlig.
Opsiderne paa gaarden Grindem tilstoed at Dennem for afvigte Aar 1761 er bleven gotgiordt Landskyld og aarlig tagen af 1 Løb Smør 9 Spand Korn Deres Maj:ts affeldte Strøe gods udj ditto gaard. hvorom tingsvidne blev udstæd.
Opsiderne paa følgende aftags gaarder Silde, Støle, Østrim, Wae, Grønstad, Schieldahl med Stabachen, Wiig med Gangdahl, Indre Haaland, Tvedten, Lunde, Winnie, Heggeløw, Schiold med Halleland, Frette med Klocheteigen, Flaaden, Ramme, Øvre Grindem, Øchland, Lille Dahle, Gravelsetter, Steene, Øyen, Bierck, Frettes udlahde Walmoe Kaldet, Hovland, Hardeland, Gundegierd, Giere, Flaaden, Schiedsvold, Hougen, Dynniebachen og Sæbøe, tilstoed jnden Retten at Dennem af Fogden er gotgiordt alle Kongl: Skatter undtagen udrednings og Standqvarteerspenge af den affeldte Skyld udj bemelte gaarder, hvorom tingsvidne blev udstæd.
Opsiderne paa den afbrendte gaard Ouestad tilstoed jnden Retten at Denem af Fogden Er gotgiordt Skatterne af deris paaboende og nu afbrendte gaard Ouestad for 1762.
Odels Mand tallet saavelsom Restancen stoer (ope rum) for Skibreedet blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Til at betjene Retten som Laug Rettes mænd 1763 er udnefnt Siur Haaland, Gotskalck ibm:, Torbiørn Liusnes, Haldor Sande, Jens Axdahl, Aanen Wee, Ingebret Wettestøe, og Johanes Waagen,

som jnted videre ved tinged var at forrette, blev Retten for Skibredet ophæved.

1762: 157

Anno 1762 d: 22 Novembris blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Fieldbergs Skibredes Almue paa Killesvig og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Johanes Øvre Houge, Svend Lien, Torckel Nedre Houge, Lars ibm:, Peder Wache, Ole ibm:, Jacob Søre Berge og Ole ibm: Overværende i Retten Kongel: Maj:ts Foged Velædle og Velbr: Hr: Kammer Raad Juel med Lænsmanden Tollef Killesvig og Meenige ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Som jnted til Publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Sage tinged til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 23 Nov: blev Retten atter sadt og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett. hvor da blev publiceret følgende Documenter

1mo Svend Bioes bøxel Sedler til Jens Rejersen paa 2 ½ Løb i Udbioe dat: 5 Febr: 1762.

2. Madame Erlands Dito paa Rotvold til Ingemun Nielsen dat: 31 Dec: 1761.

3. Hr: Peder Pavels bøxel Sedler paa Wieland til Gabriel Rasmus: Dat: 28 Oct: 1761.

4. Mad:me Erlands do: til Hans Olsen paa 1 Løb Smør i Dueland Datteret 2 Oct: 1762.

5. Sirj Ellens datter Hetlands Odels og penge Mangel til 1 Løb Smør 1 Vog Korn i Sæbøe som Halvor Simensen som ejer og bruger dat: 19 Nov: 1762.

6. Læst til Mortification Jacob Sæbøes Obligation udstæd til Ole Fatland den 7 Dec: 1758, som eftter Creditors qvittering er betalt af 26 Junj 1762.

7. Lars Øvrbøes!! (Øvrebøes) Skiøde til Johanes Jespersen paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Øvrebøe mod 58 rd: dat: 21 Sep: 1762.

8. Ole Fatlands Skiøde paa 1 Løb Smør 1 hud i Sæbøe til Jacob Tostensen mod 46 rd: 2 Mrk: dat: 4 Martj 1762.

9. Jacob Sæbøes Skiøde til Lars Pedersen paa ½ Løb Smør ½ hud i Sæbøe mod 70 rd: dateret 29 Julj 1762.

10. Johanes Jespersen Øvrebøes Obl: paa 48 rd: til Askiel Øvrebøe paa 48 rd: jmod 2 rd: Rente og underpandt 2 pd: 6 Mrk: Smør i Nore Øvrebøe dat: 23 Nov: 1762.

11. Ole Waches Obligation til Johannes Sør Ebne paa 98 rd: dat: 22 Nov: 1762.

12. Susana Neervigs med fleres [Skiøde]? til Amund Olsen paa 2 Løber Smør i Neervig dat: 22 Novbr: 1762.

13. Tollef Bioe med de fleres Skiøde paa 2 pd: 7 Mrk: Smør ½ huud i Røen mod 70 rd: 5 Mrk: 8 s: til Siur Siursen Datteret 22 Nov: 1762.

14de Ole Fatlands Skiøde til Hans Olsen paa gaarden Fatland 2 Løber Smør 1 hud mod 500 rd: datteret 22 Nov: 1762.

15. Søren Møchlebust med de fleres Skiøde paa 2 pd: 16 Mrk:r Smør i Udbioe til Tørres Bielland mod 48 rd: 2 Mrk: dat: 12 Nov: 1762.

16. Kolbeen Berges Skiøde paa 1 Løb 1 pd: Smør 1 hud til Simen Colbeensen mod 132 rd: dat: 18 Januarj 1762.

17 Hr: Kammer Raad Juels bøxel Sedel til Iver Iversen paa 2 pd: 18 Mrk:r Smør i Indbioe dat: 22 Nov: 1762.

18. Hans Fatlands Obligation til Ole Fatland paa 500 rd: jmod Pandt gaarden Fatland af Skyld 2 Løber Smør 1 hud. datteret 20 Nov: 1762.

19. Hr: Kahrses bøxel Sedler paa Karteig til Jacob Tørresen mod Lovl: bøxel datteret 31te Dec: 1761.

20. Christen Biørnsen Fieldets afckald for hans Fader 30 rd: til Stif Faderen Johanes Larsen Øvre Houge datteret 22 Nov: 1762.

21. Størkor Hoversholm med de fleres Skiøde paa ½ Løb Smør ½ hud i Arnevig til Ingebret Johansen mod 325 rd: Datteret 15 Janu: 1762.

22. Størckor Hoversholm med de fleres Skiøde paa ½ Løb Smør ½ hud i Arnevigen til Niels Johansen mod 325 rd: Dat: 15 Janu: 1762.

23. Engebret Johansen Arnevigs udgifne Obligation til Lars Siursen Østensøe paa 150 rd: jmod ½ Løb Smør ¼!! (1/2?) hud i underpandt i gaarden Arnevig Datteret 22 Nov: 1762.

24. Niels Johansen Arnevigs Obligation paa 100 rd: til Michel Siursen Østensøe jmod ½ Løb Smørs Pandt i Arnevig dateret 22 Nov: 1762.

og 25. Ole Fatlands Obligation til Formynderen Mons Scheje med de fleere paa 77 rd: 4 Mrk: 12 s: dat: 23 Nov: 1762.

samt Halvor Waages penge Mangel til Myren eller Lille Gierevig som Stephen bruger. dat: 11 Novembr: 1762.

Jon Stumoe hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntl: varsel Ladet jndstefne Christen Nore Stumoe for Skyldig værende 3 rdlr: heele penge Derfor at taale Dom og betale Processens omkostninger.
Den jndstefnte Christen Nielssen Dreggernes!! (Nore Stumoe) mødte icke eftter paaraab ej heller

1762: 157b

nogen paa hans Veigne,
thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Halvor Skaffer og Halvor Hegge [som] beckræftede ved Eed at de for meer end 14 dage siden i denne Sag som incaminationen ommelder, Lovl: har Stefnt Torchel!! Dreggernes (Christen? Nore Stumoe?/Dreggernes?) i eged paahør.
Citanten begiærede Sagen udsadt til næste ting,
{Eragted}
forjnden saa skeede, Lod hand tilføre at hand har Stefnt Torckel Dreggernes at anhøre vidnes byrd af Tollef Killesvig og Halvor Skaffer angaaende et jmellem Citanten og Torckel Dreggernes Slutted Forliig. hvilcket Stefne Vidnerne under forige Eeds Kraft beckræftede at have Stefnt Torchel Ness!! at anhøre.
1te Vidne Tollef Killesvig aflagde Eed og provede at næstleden Sommer var Torckel Deggernes!! (Dreggernes) Stefnt til tinge for den paaanckede Fordring af Citanten, ved ankomsten til Tingstædet Fittie, hørdte Deponenten at Torckel Dreggernes ej alleene tilstod Kravet, mens end og at Citanten og hand blev saaledes derom forEened at Torckel Dreggernes i det seeniste strax efter Michaelj næstleden skulle betale Citanten de paastefnte 3 rd: hafde ej videre at prove.
2. Vidne Halvor Skaffer aflagde Eed og provede i et og alt som første vidne uden Forandring.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt.
Eragted
den Lovlig Stefnte Torckel Dreggernes paalegges til først anstundende Somer ting at møde, den mod ham anlagde Sag at tilsvare.

Fogden Hr: Kamer Raad Juel hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefnte Ole Thorsen Gierevig, som nu værende Soldat, for begangne Lejermaal forjnden hans Confirmation, hvortil hand ej endnu er admitteret, med qvinde Mennisket Abelone Ingebrets Datter Biercheland Derfor Dom at Liide efter Lov og Forordninger,
Den jndstefnte Ole Thorsen Gierevig mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
thi fremstod Stefne vidnerne Tollef Killesvig og Halvor Skaffer, som ved Eed bekræftede at de for meer end 14 dage siden i denne Sag lovlig som meldt, har Stefnt den paagieldende Ole Thorsen udj hans Faders paahør.
Fogden begiærede Sagen til næste ting udsadt.
Eragted.
Ole Thorsen Gierevig gives Laug dag til næste ting at møde Sagen at tilsvare.

Fogden Hr: Kamer Raad Juel i Rette æskede Sagen Contra Abelone {Ingebrets} \Ingebrets/ Datter Biercheland for begangne Lejermaal med den uConfirmerede Ole Thorsen Gierevig, som er til dette ting der for aparte Stefnt.
{Paa} den jndstefnte mødte icke efter paaraab ej heller nogen paa hendes veigne

thi fremstoed Stefne vidnerne Gullick og Tollef Svardland som ved Eed bekræftede at de for meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt den paagieldende i eged paahør at anhøre Dom til bøders og Strafs Lidelse {at}.
Fogden tilspurdte den ting søgende Almue 1te om Abelone Ingebrets Datter har udstaaed Kirckens Disciplin for det begangne Lejermaal og dernæst om hun og Ole Thorsen Giere-

1762: 158

vig er med hinanden beslægted, hvortil Almuen Eenstemmig Svarede at indstefnte Abelone Ingebrets Datter for det af hende begangne Lejermaal har udstaaet Kirckens Disciplin, og dernæst at Abelone Ingebrets Datter og Ole Thorsen Gierevig ej er med hin anden enten beslægted eller besvogret.
Fogden paastoed Dom udj Sagen eftter Lov og Forordninger.

Afsagt.

Abelone Ingebrets Datter som har begaaed Lejermaal med den uConfirmerede Ole Thorsen Gierevig, bør ej allene Følgelig Loven betale til Actor sine Lejermaals bøder med 6 rdlr:, Mens end og 2 rd: \for/ hafte møje i Sagen til lige deeling jmellem Actor og Dommeren, samt Lænsmanden og med hafte Stefne vidner 3 Mrk: 8 s: Ligesom hun og i allerunderdanigst Følge den Kongel: allernaadigste Forordning af 2 Sept: 1745, skal henbringes til det Bergenske Tugt og Manufactuur Huus For der at arbeijde udj ½ Aar. Det paadømte udreedes og eftterkommes 15 dage eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Dereftter blev Hr: Fogdens sædvanlige tings vidner examineret og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
Opsiderne paa Aftags gaardene Indbioe saavelsom paa de andre aftags gaarde tilstoed at Dennem af Hr: Fogden er gotgiort alle slags Skatter af det affeldte i Deris gaarde.
Restancen stoer (ope rum) saavelsom Odels Mand tallet blev oplæst og af alle ujmodsagt,

Som jnted videre ved tinget var at Forrette, blev Retten for Skibreedet ophæved.

Anno 1762 d: 25 Nov: blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Føjens Skibreedes Almue paa Leervigen og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Tøris Bielland, Samson Nord Huglen, Omund Rometvedt, Samson Hysingstad, Haagen Føyen, Tollef Øchland, Torbiørn Tvedte, og Aatte Aadland. Overværende i Retten Fogden Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel.

Hvor efter Allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

hvoreftter blev Læst
1te Sr: Christopher Christian Cramers og Lambert von der Ohes jmellem hin anden oprettede Contract datteret 8 febr: 1762.
2. Lambert von der Ohes Skiøde til Sr: Christopher Cramer paa Eendeel gaarder og Laxe vaager jmod 1450 rd: dat: 14 Oct: 1762.
3de Ingebret Halvorsen Berøens Skiøde paa 2 pd: 8 Mrk: Smør 1 1/3 hud udj Berøen jmod 212 rd: 3 Mrk: 12 s:
4. Gunder Stuves Skiøde til Helje Anphindsen paa ½ Løb i Stuve datteret 25 Nov: 1762.

og 5. Haagen Solem med de fleres Skiøde paa 17 ½ Mrk:r Smør udj Nesse mod {25} 17 rd: 3 Mrk: dat: 25 Nov: 1762.

Formedelst Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 26 Nov: blev Retten atter sadt og betjent med det Gaars Dagen anførte Laug Rett.

da blev publiceret
Endre Bue med de fleres Skiøde paa ½ Løb Smør i Berge til Ingebret Halvorsen mod 91 rd: dat: 25 Nov: 1762.

Sr: Gorm hafde til dette ting tiid og Stæd med Mundtlig varsel Ladet jndstefne Ole Mickelsen Øchland for Skyldig værende 3 rd: 2 Mrk: 1 s: derfor Dom at Lide til betaling og erstatte Processens bekostninger.
Den jndstefnte Ole Mickelsen Øchland mødte icke for Retten ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Otte Aadland og Anders Skaffer som ved Eed bekræftede at de for meer end 14 dage siden i denne Sag Lovl: haver jndstefnt Ole Michelsen Øchland i eget paahør ligesom inCaminationen ommelder.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt og den udeblevne Laug daget og forelagt.
Eragted
Den Lovlig Stefnte men

1762: 158b

absente Ole Mickelsen Øchland gives Laug dag til næste ting at møde, den ham paalagde Sag at tilsvare.

Dereftter blev Publiceret følgende Documenter
1. Hr: Peder Hertzbergs bøxel Sedler paa 2 pd: Smør i Ertzland til Jacob Andersen datteret 26de Nov: 1762.
2. Hr: Hertzbergs do: paa 1 pd: 21 Mrk:r Smør i Sætre til Knud Pedersen dat: 26 Nov: 1762.
3. Natanael Olrichs do: paa ½ Løb Smør i Waage til Ole Olsen dat: 21 Junj 1762 (1761?).
4. Gullick Hidschens do: paa 18 Mrk: Smør ¼ hud i Følchesnes dateret 24 Nov: 1761 til Anders Michelsen.
5. Niels Holmes Skiøde til Sønen Rasmus Nielsen paa 9 Mrk: Smør ¼ hud i Holme mod 36 rd: dat: 26 Nov: 1762.
6. Gunder Nesses do: paa 1 pd: Smør i Nesse til Halvor Gundersen mod 89 rd: dat: 26 Nov: 1762.
7. Johanes Nøchling med de fleres Skiøde paa 19 Mrk:r Smør ¼ hud i Mæland til Christen Colbeensen mod 34 rd: 3 Mrk: dat: 26 Nov: 1762.
8. Christen Sæles Skiøde paa 9 Mrk: Smør 12 s: penge i Sæhle for 19 rd: 3 Mrk: til Niels Christensen. dateret 26 Nov: 1762.
9. Sr: Gorms udstædde Obligation til Jonas Budde paa Capital 400 rd: jmod Pandt i Høyland. datteret 2 Aug: 1762.
10. Sr: Cormotans Obligation til Jonas Budde paa 60 rd: datteret 22 Julj 1761.
11. Hr: Hertzbergs bøxel Sedler paa 1 pd: 6 Mrk: Smør i Øchland til Ole Størcksen datteret 2 Dec: 1761.

Retten blev til j Morgen ophævet.

Dagen næst eftter den 27 Novbr: blev Retten atter sadt og betjent med forbemelte Laug Rett paa ting stædet Leervigen.

Erick Habbestad hafde til Dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Salmon Christophersen Staveland og hans Fader Christopher Salmonsen fordie den første har fraveged sin tieniste hos Citanten som hand hafde tilsagt hannem, og derfor modtaget Fæste penge hvor til Faderen bemelte Christopher Staveland, har værred medviidere og tilhielper. Der for Dom at Liide og erstatte processens omckostninger samt anhøre vidnesbyrd af Ole Staveland og Tjeran Staveland.

Den indstefnte Salmon Staveland mødte icke Mens hands Fader Christopher Staveland mødte for Retten og vedstoed at være j denne Sag Lovlig Stefnt hvilcket hand og vedstoed paa Sønnens veigne. jndleverede ellers sit Skriftlige jndlæg i Sagen af dato 16 Nov: 1762.

Dereftter blev Parterne Foreenet og begiærede Sagen ophævet.

Fogden begiærede den Sag jmod Jon Gaaseland udsadt til næste ting som blev bevilget.

Læst

Casper Wadbechs penge Mangel til en deel gaarde Nordtun etc: dat: 24 Nov: 1762.

2. Læst til Mortification Ole Nesses Obl: til Hans Løning paa 36 rd: dat: 21 Junj 1758.

Den af Sr: Timke anlagde Sag mod Abraham Middelthun blev paaraabt da Sr: Gorm mødte paa Middeltuns veigne, mens paa Timkes siide var ingen til stæde. Gorm sagde at hand ingen viidere Fuldmagt har at Svare i Sagen end at begiære Dom til hvis Løsning hannem var Leveret 4 Mrk: 8 s: udj et Lidet brev eller Seddel.

Eragted!

Retten igientager sin seeniste Eragtning, og bliver Abraham Middeltun endnu herved paalagt at jndkomme med sit Svar til den af Timke jndleverede Reigning, da hand i fald ej saa skeer, faar være underckasted, hvad ved saadan udeblivelse kand flyde.

Som jnted viidere med Sager var at Forrette, saa blev Fogdens Sædvanlige tings vidner examineret,

1762: 159

og hvorpaa Almuens svar Faldt som sædvanlig.

Restancen stoer (ope rum) saavelsom Odels mandtallet blev oplæst og af alle ujmodsagt,

hvorpaa Retten for Skibredet blev ophævet.

Anno 1762 d: 29 Nov: blev Almindelig Høste ting holdet med Fiere Skibreedes Almue paa Leervigen og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Ole Fagerland, Jan Wiche, Anphind Houchaas, Johanes Rinden, Samson Lier, Jørgen Hinderlie, Svend Nesse og Ole Westvig. Overværende i Retten Fogden Velædle og Velbr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocol extraherede.

Læst
1te {til Mortification} Jucum Nielssens udstæde Skiøde paa 1 ½ Løb Smør i Erve til Christen Olsen mod 305 rd: dat: 27 Julj 1762.
2. Jucum Nielssens bøxel Sedler paa ½ Løb Smør ½ hud til Christen Pedersen i Øchland dat: 6 Nov: 1762.
3. Erick Aachres udgifne bøxelbrev paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Houchaas til Ole Tollefsen datteret 17 Sept: 1762.
4. Læst til Mortification Jucum Nielsens Obligation til Hr: Krigs Commissaire Mathias Dahl d: 14 Junj 1753 paa Capital 160 rd: som efter qvittering af 24 Nov: 1762 er betalt.
5. bemelte Nielssens udstæde Obligation til Sr: Gorm paa 90 rd: d: 29 Nov: 1753 som efter qvittering af 29 Nov: 1762 er betalt.
6. Jucum Nielssens udstædde afkald til Sr: Gorm for Stif Sønnen Natanael Broses Arve Midler, som er død og efter hvem hand er bleven Arving datteret 29 Nov: 1762.

Jens Isach Holch boende i Engesund jndfandt sig for Retten og gav tilkjende at hand til dette ting tiid og Stæd haver ladet jndstefne Ingemon Jonsen Wespestad af Liuse Closters Jurisdiction til et tings vidnes erholdelse alt med Skriftlig Stefnemaal, fordie at hand haver efter Holches Formeening opført sig meged jlde udj hans Huus saavel jmod ham Self som Kone, hvilket alt Stefnemaal[et] nermere forklarer, som hand i Rettelagde der blev oplæst.
Den jndstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
Monsr: Holch maatte begiære anstand med denne tings vidne Sag til j Morgen siden det Eene af hans Stefne vidner ej er nu paa tinged tilstæde, da hand Obligerer sig i Morgen det at fremstille for Retten.
Med Sagen beroer til j Morgen.

Retten og Sage tinged bliver til j Morgen ophævet.

Anden Dagen den 30te November blev Retten atter sadt og betjent med det gaars dagen anførdte Laug Rett paa bemelte ting stæd.

Procurator Holch i Rette æskede den fra igaar udsadte tings vidne Sag.
og fremstillede Stefne vidnerne Lænsmanden Knud Rydland og Christjan Larssen som ved Eed bekræftede at de for meer end 1 Maaneds \tiid lovl: har/ {varsel lovlig haver} Stefnt Ingemon Wespestad i hans grandes Johanes Christophersens og {Dette} Ingemon Wespestads \Datters/ paahør.
Citanten Monsr: Holch begiærede sine i Stefnemaalet angivne Vidner Eedfæsted og afhørdte, For hvilcke hand begiærede følgende Qvestioner oplæst som blev i Rettelagdt og hvor paa Deris Svar maatte indhendtes. bemelte qvestioner blev oplæst.
De i Stefnemaalet Nafngivne Vidner Søren Eldholm (Eedholm?) og Ole Eltrevog mødte for Retten og tilstoed lovlig Stefnemaal.

1762: 159b

1te Vidne Søren Eldholm (Eedholm?) aflagde Eed og provede paa de af Citantens fremsettende 9de qvestioner til 1, 2, 3, 4, 5, 6, og 7 qvestion, Det forholder sig i alle deele som omspurdt er. Til 8 qvestion ja! hvorpaa Vidnet siger til Ingemon Wespestad Idag fortaler Du dig, tag dig vare. og til 9. qvestion Ligeleedes ja.

2. Vidne Ole Eltrevog aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne, dog med den forandring udj 8. qvestion at Deponenten ej tiltalede Ingemon Wespestad noged for de af ham faldne ord.
Monsr: Holch udbad sig at den Respective Domer ville behageligst fremsette for vidnerne dene Qvestion: Om icke bemelte Ingemon Wespestad til sist udbrød med disse ord: At alle Giæst Givere baade Sør og Nord paa Lehden vare Kieldtringer og Fandter. hvor til begge vidnerne under forhen aflagde Eeds Kraft Eenstemmig Svarede: at hvad omspurdte qvestion jndbefatter, er Rigtig og af Ingemon Wespestad ermelte tiid talt og udsagt.
Holch hafde ej viidere at tilspørge vidnerne, men begierede det passerede sig under tings vidnelig Forseigling beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Ole Allendahl i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Gregorius Echeland et omtvisted Stabuur samt 3 rdlr:s Gield betreffende.
Gregorius Echeland mødte for Retten og tilstod Lovlig varsel i Sagen, Ligesom hand og Declarerede at have og til denne tiid begiegnet Sagen med Contra Stefnemaal, samt at anhøre vidnesbyrd af Størchor Hoversholm angaaende de paastefnte 3 rd:
Ole Pedersen Allendahl mødte for Retten og Declarerede at hand ej veed hvorledes hand er Stefnt siden hand [ej]? var hiemme,
i den andledning fremstillede Contra Citanten Gregorius Echeland Stefne vidnerne Tollef Hougland og Torbiørn Wiche som ved Eed bekræftede at de for meer end 14 dage siden i denne Sag som jndbemeldt har Stefnt Ole Allendahl i hans iboende huus eller boepæl i en huus qvindes paahør.
Gregorius Echeland anmeldte dernæst at hand har Stefnt vidner til dette ting nemlig Ole Nedre Egeland og Gunder Miaaness som har forretted en af ham hos Fogden Reqvireret Arrestes Forretning, hvilcke begge og tillige af Citanten er Stefnt.
Derefter blev Anmeldtet!! af Parterne at de er udj Sagen forligt og begiærede derfor same ophævet.

Ole Allendahl i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Størckor Holm 14 rdlr:s Gield betreffende,
Den jndstefnte Størckor Hoversholm mødte for Retten og tilstoed at være j denne Sag Lovl: Stefnt, og at anhøre vidnes byrd af Halsteen Møchlevold og Aslack Førde som begge møder. og hvoraf
1te Vidne Halsteen Møchlevold aflagde Eed og provede at hand af Lænsmanden Størckor Hoversholm for ohngefæhr 5 aar siden blev begiert at gaae med bemelte Lænsmand og Aslack Førde til gaarden

1762: 160

Echeland hvor Citanten Ole Allendahl da boede for med Lænsmanden at udtage det gods som bemelte Lænsmand Størckor Hoversholm forhen med 2de andre Mænd hafde udexeqveret, hvilcket de ej nu egentlig kand erjndre hvorudj same bestoed, Mens dette hørdte de at Lænsmanden for en Doms execution hafde Fogdens ordre. hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Aslack Førde aflagde Eed og provede i et og alt som første vidne uden forandring.
Lænsmanden Størckor Hoversholm begiærede Sagen til næste ting udsadt for at beviise med udtog af Executions Forretningen under Fogdens haand at hand har haft ordre at Fuldføre den Execution som hand hos Ole Echeland har giort.
Eragted
den begierte anstand bliver Accorderet til næste ting, da Ole Echeland haver at møde med hvad videre hand til Sagen agter nødig.

Jørgen Tvedt af Ryefølche Lod opbyde sin Myndtling Søren Johansen og Johanne Johans Datters Arve Midler for den første 3 rd: 14 s: og for den siste 1 rd: 3 Mrk: 8 s: med forspørsel om nogen same ville antage jmod Renter, Mens som ingen jndfandt sig blev pengene under Rettens Forseigling Formynderen tilbagelevered;

Dereftter blev læst
Anna Tvedtes Skiøde til Sønen Hans Evensen paa ½ Løb Smør ½ td: Korn ½ hud ½ Faar i Tvedte mod 63 rd: dat: 29 Nov: 1762.
2. Jacob Øchlands obl: til Peder Lande paa 50 rd: datteret 29 Nov: 1762.

Dereftter blev Hr: Fogdens Sædvanlige tings vidner examineret, og hvorpaa Almuens Svar Faldt som sædvanlig.
Odels mandtallet og Restancen stoer (ope rum) blev for Almuen oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted viidere ved tinget var at Forrette, blev Retten for Skibreedet ophæved.

Anno 1762 d: 1 Dec: blev Almindel: Høste Sage og Skatte ting holdet paa Sørhuglen med Føyens og Waags Skibreeders Halsnøe Closters Almue og Retten betjent med efterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Gjermund Eldøen, Hans Larssen Dahle, Dag Kallevog, Thomas Nesse, Bertel Steensbøe, Tosten Lørhammer, Berje Børtvedt og Iver Huglen. Overværende i Retten Fogden Velbr: Hr: Kammer Raad Juel med Lænsmanden Sr: Gram og ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Dereftter følgende Particulaire Documenter
1te Hr: Krigs Commissaire Dahls bøxel Sedler paa ½ Løb Smør ½ hud i Otterøen til Roal Aanensen mod Lovl: bøxel. Datteret 12 Junj 1762.
2. Hr: Krigs Commissaire Dahls Skiøde paa gaarden Andahl ½ Løb Smør til Lars Thorsen mod 250 rd: dateret (ope rum) 1762.
3. Madame Vallentinsens Skiøde paa Giestgiver huusene i Spidsøen med privilegier mod 500 rd: datteret (ope rum)
4. Jens Hertzbergs Obligation til Hr: Kamer Raad Juel paa 298 rd: dateret (ope rum)

Anders Rønholm i Rette æskede sin fra næstleden Aars Høste ting udsadte Sag Contra Hans og Encken Rønholm en ager Skade betreffende.
De jndstefnte mødte icke efter paaraab, Mens paa Enckens Veigne mødte Sønnen Knud Ingebretsen som tilstoed paa sin Moders veigne vedbørlig og lovlig Stefnemaal til denne tiid.
Citanten fremstillede Stefne vidnerne Iver Gram og Berje Træ som ved Eed bekræfttede at de for meer end 14 dage siden haver Stefnt den udeblevne Hans Rønholm og Encken Rønholm til at lide Dom for Skaden og erstatte Processens omckostning.

1762: 160b

Paa tilspørgende Declarerede de samtlige indstefnte at de begiærede Sagen til næste ting udsadt for at Stefne vidner til sin Sags Styrcke.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting efter Contra Citanternes Forlangende, til hvilken tiid De paalegges at jndstefne sine paaberaabte vidner samt Anders Rønholm dem at Paahøre.

Anders Rønholm i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Encken Britta Rønholm en ager Skade betreffende.

Den indstefnte Encke mødte icke eftter paaraab, Mens paa hendes veigne mødte hendes 2de Sønner Knud og Biørn Rønholm som ved Eed [tilstoed] Lovlig Stefnemaal paa sin Moders veigne.

Citanten fremstillede sit nu jndstefne vidne Hans Rønholm som aflagde Eed og provede at næstleden Aar noged for Michaelj saae Deponenten at nogle af Encken Britta Rønholms Gieds beester var i Citantens ager og aadt af Kornet; hvilcket deels var Skaared og deels uSkaared. Vidnet saae og, noged efter at Citantens egne beester var udj ageren, hafde ej viidere at prove. Paa tilspørgende Declarerede vidnet at Encken Britta Rønholms antal af Creaturene var fleere end Citantens, hafde ej videre at prove.

Citanten begiærede Dom i Sagen, hvormed Contra Partens Sønner var Fornøjed.

Afsagt

Med de i Sagen førdte vidner er det oplyst at indstefnte Britta Rønholms gieds beester har været de som har tilføjed Citanten den største Skade af hvad same er Taxeret, der for Kjendes for Rett at jndstefnte Berte Rønholm bør betale til Anders Rønholm ¾ tønde Korn eller der for Reede penge eftter Marckets priis 4 Mrk: 8 s: jtem udj Processens omckostning 2 rd: 3 Mrk:, alt at udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Derefter blev Hr: Fogdens tings vidner examineret og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.

Odels Mandtallet og Restancen stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Derpaa blev Retten for Skibredet ophæved.

Anno 1762 d: 3 Dec: blev Almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Schonevigs og Opdals Skibreders Halsnøe Closters Almue paa ting stædet Sioe, og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Haagen Echenes, Thore Fatland, Tollef Matre, Lars Bogstøe, Lars Svindland, Halvor Udager, Lars Indre Bouge og Torgier Sioe. Overværende i Retten Fogden Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høj Øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocol Extraherede.

Derefter blev Læst følgende Documenter

1te Abraham Hvidevolds Obligation til Mons Rørvig paa 100 rd: jmod 4 proCto og 1 Løbs underpandt i Hvidevold. Datteret 3 Dec: 1762.

2. Lars Bogstøes Skiøde til Sønen Jaen (Joen) Larsen paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Bogstøe mod 59 rdlr: 3 Mrk:

1762: 161

Datteret 26 Julj 1762.

Derefter blev Hr: Fogdens sædvanlige tings vidner Examineret og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
Odels mandtallet og Restancen stoer (ope rum) blev derpaa oplæst og af alle ujmodsagt.

hvorefter Retten for Skibredet blev ophævet.

Året 1762 er med dette til ende.

Tingbok nr. I. A. 38 1759-1766 for Sunnhordland
Året 1763

(1763: 161)

Anno 1763 d: 26 Aprilis blev Retten udj følgende Aastæds Sags afhandling Sadt paa gaarden Waagen udj Schonevigs Skibreede og Aachre Sogn beliggende, og betjent med eftterskrefne af Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel opnefnte otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnlig Torbiørn Halvorsen Mortvedt, Christen Olsen Sunde, Aadne Aslaksen Ebne, Niels Halvorsen Tielle, Niels Tørressen Taralsøen, Mons Iversen Schaalnes, Hans Rasmusen Molnes, og Lars Hugnesen Wiche. Overværende i Retten Stædets Lænsmand Christopher Pedersen Gielmervig som Laug Retted med sig til Stædet bragte.
Citanten Ole Olsen Waagen tilkjendegav at hand med Skrifttlig Stefnemaal under 16 Martj 1763 haver jndkaldet Rosendahls Lejlending paa gaarden Aachre {fordie} Omund Knudsen Aachre fordie at hand udj Citantens ejendoms Marck haver hugget og needfeldet Eendeel Veed som af 2de Mænd er Taxeret for 5 ½ Fauvn, hvorpaa ved 2de Mænd er giort et Lovlig Forbud, og dernæst at modtage en Rigtig Skiel og Skiftte jmellem Citantens og den jndstefntes Skoug og Marck, samt Endelig at erstatte Processens Omkostning med Viidere som bemelte Stefnemaal ommelder som for Retten blev oplæst.
Rosendahls Forvalter Søren Elkier mødte for den Respective Rett og tilkjendegav at være til denne Aastæd jndkaldet efter Stefnemaalets Formeld, Retten at paasee, dernæst Comparenten Elkier holdt det meged ubegribelig og forunderligt at Citanten Ole Waagen har anlagt Process jmod Rosendals Lejlending Omund Aachre, da Elkier er af den faste Meening at hand nemlig Ole Vaagen som efter sit Stefnemaal formener at være fornermet, først burde haved andraget saadant for Lejlendingens Ejere eller den som Forvaltningen er betroed, da Mand først i al Kierlighed og uden saa vidtløfttig Process, kundet foretaged os saadant, som nu Citanten vil trette om, og j mindelighed afgiort, og naar saadant paa den aller bæste maade var afgiort, da at have begiært Rettens Middel paa beleilig tiid for alle veedkomende Een Steenings Forretning fuldbyrdet, hvilket hafde været til langt Større Ære og mindre bekostning, naar saadant hafde været foretaged, og billighed paa nogen af siiderne hafde feilet; hafde det da haft Rimelighed at Citanten Ole Waagen hafde anlagt Process jmod Lejlendingen Omund Aachre, da Elkier kunde ladet sig informere om hvad Vidner hand agtede fornøden Contra at jndstefne for at afbevise at det nu omtvistede haver været og er Rosendahls Ejendomb, langt over hævds tiid, thi Nødsages Elkier herved for

1763: 161b

Den høj Respecterede Rett at begiære at Sagen for denne gang maatte afviises og ingen vidner afhøres paa Citantens egen bekostning, og Sagen jgien med nyt Stefnemaal at forfriske om hand sig dertil trøster, da Elkier jmidlertiid kand faae Lejlighed Contra Vidner at jndstefne, der om Elkier udbad sig Rettens biefeldige Eragtning, tagende i øvrigt sig Reserveret al Lovlig Forbeholdenhed.

Den jndstefnte Omund Knudsen Aachre mødte for Retten og tilstod at være Lovlig Stefnt til denne tiid, Ligesom det i Rettelagde Stefnemaal ommelder.

Citanten Ole Olsen Waagen til det af Hr: Forvalter Elkier Protocollen tilførdte, Replicerede dette: at hand saa snart det for ham var bragt udj erfahring at jndstefnte Omund Knudsen Aachre hafde ham ved Skoug hug udj hans Ejendoms Skoug og Marck {til} fornermet, tilmeldede hand Omund Aachre same, hvilken Gav Citanten dette tilsvar at det er ej hans Sag, og vil Rosendahls Ejer eller Forvalter lade sig tage noged fra, faar det blive Deris Sag, hand har hugget eftter gamelt Kan og Skiftte, og hvorefter hand holder sig efterretlig, haabede i øvrigt at hans vidner bliver afhørdt og Sagen tager sin Fremgang, allerhelst da hand ej veed at have følgelig Lov sig forseed med Sagens Anlæg.

Eragted.

Retten finder icke at Citanten Ole Olsen Waagen har forbiegaaed hvad Loven henseende Kald og Varsel allernaadigst paabyder, Mens i dessens Stæd givet Indstefnte Omund Knudsen Aachre \end/ Meer end \an…..t/ tiid nock at see Sagen hos sit Herskab eller Forvalter med Contra Stefnemaal begiegnet, thi det vil være Eene og allene Omund Aachre{s Sa} paaliggende at gielde for, om hand har gaaed forbie de Skiftter at hugge i som gaarden Aachre eller hans brug der i \ej/ tilhører, og altsaa kand ej Citantens Sags Lovlige Gienge {ej} betages eftter de Grunde Forvalter Elkier Protocollen har ladet tilføre, Mens Vidnerne bliver derjmod afhørdte og Aastæderne dereftter opgaaed og begranskede.

Citantens jndstefnte Vidner Mødte alle for Retten undtagen Klockeren Elias Ness, hvilcke Mødende Vidner hand begiærede afhørdte, og for hvilke Edens Forcklaring af Lov bogen blev forelæste med Formaning af Dommeren at de maae vedblive Sanhed og det saaledes som en God og Frelst Samvittighed dem tilsiger.

1te Vidne Siur Torgiersen Høgstøel fremstoed for Retten og Forcklarede saaledes som hand siden eftter Aastædernes begranskelse og sit provemaals udsigende dereftter Ved Eed vil bekræftte: nemlig at hand her paa gaarden Waagen nu 24 Aar siden hos Citanten Ole Waagens Fader af nafn Ole Waagen har tient 10 Aar og ellers paa same gaard opholdt sig 2de Aar tilsamen 12 Aar, udj bemelte tiid viiste bemelte hans huusbonde nu af-

1763: 162

døde Ole Waagen ej egentlig hvor Skiftterne jmellem Aachre og Waagen var, Mens i berørte tiid kom her til gaarden Waagen en gamel Mand af Naufn Ole Høgstøel, hvilken atter berørte Ole Waagen i blandt andet som Kom dem udj tale sammen, tilspurdte, om hand ej viiste hvor Skiftterne gick jmellem Aachre og Waagen \da h/an/d / Svarede dertil at Skiftterne gaar udj(?) (til?) Espe Kind med det same hvor Røsted gaar, hvor er Staaende en Kløvted Ege Stue eller Træ Ligesaa at der skal Staae strax oven for \eftter hans Mening/ en Mercke Steen, nogen tiid dereftter var vidnet saavelsom hans huusbonde nock berørte Afg: Ole Waagen op i Marcken for at hugge Veed, da de gick op {ef} til bemelte Espe Kind, hvor de forefandt ej allene den omtalte Espe Stue at være staaende mens end og strax oven for at staae j Jorden nedsadt en \berørte/ Marcke steen, hvilken de begge tog paa som var saa Løs at i fald de \hafde/ villet, gierne kunde taged den op, noged derefter var bemelte Mænd i Marcken, da de

befandt Steenen at være borte, som ellers i sig self ej var større end en gietle dreng den kunde frafløtte, Mens den omprovede Stue befandtes endda staaende. Provede ellers at i Lange tiider at have hørdt at Skiftterne jmellem Waagen og Aachre skal gaae fra Havneskiær op til Espe Kind, og derfra til Ørneberget hafde ej viidere at prove, Men lovede ved Aastædernes begranskelse det omvundne Skiel Skiftte at anvise, undtagen at Ørneberget kand hand ej giøre anviisning paa. Paa Hr: Forvalter Elkiers tilspørgende svarede vidnet at hand ej kand forcklare om Waagens beboere i den tiid hand tiente her paa gaarden huggede der hvor nu Citanten har giort den skeede paaancke eftterdie Vidnet ej veed hvor den af Omund Aachre giorde hug er skeed.

2. Vidne Hugne Furdahlstræ provede at hand af en gl: Mand af Nafn Erich Østebøe en gang har hørt siige, at bemelte Erichs beste Moder sagde at Skiftted jmellem Waagen og Aachre gick fra Havneskier til Hage bech Kiønnet, hvilket hand har for over 20 Aar siden hørdt. hafde ej viidere at prove, siden hand er aldeeles fremmet for Skiftterne, Ligesaa Declarerede hand ej at kunde giøre anviisning paa bemelte Skiftte, thi blev hand fra Retten dimitteret eftter at hand om det provede hafde aflagt sin Corporlige Eed.

3. Vidne Ole Erichsen Wiche \54 aar gl:/ provede at være Fød og opfød her i Naboelauget paa gaarden Wiche Ligesaa at hand af sin bæste Moder Berthe Wiche som for 24 aar siden er hendød, har hørdt at Skiftted jmellem Waagen og Aachre gick fra Havneschier og til Ørneberget, hafde ej viidere at prove, Mens lovede ved Aastædernes begranskelse at ville giøre anviisning paa Stæderne fra et til andet.

4. Vidne Siur Erichsen Wiche 52 Aar gl: provede at være fød og opfød paa Naboe gaarden Wiche, Ligesaa vidnede hand at Berthe Wiche som nu død fortalgte Vidnet at Skiftterne jmellem Waagen og Aachre gick fra Havneschier op til Espekind og der fra til Ørneberget. Provede Viidere at Berthe Schiold for over 20 Aar siden fortalgte Vidnet at Skiftterne jmellem Waagen og Aachre gick fra Havneschier til Espekind og til Ørneberget, og at der paa Espe Kind stoed en udLøe som Waagen tilhørdte, hvilcken {sames} {\af/} \Aachres/ opsider \af Nafn Knud/ hafde opbygt, Mens eftter Britte Schiolds

1763: 162b

Sigende stoed paa Waagens ejendom, og det som meldt jnden de omprovede Skiftter. Lovede ellers ved Aastædernes begranskelse at anviise Skiftterne.

5te Vidne Marthe Ols Datter Wiche noged over 50 aar gl: Fød paa gaarden Øfstebøe her i Naboe Lauged provede: at have tient her paa gaarden som Gietle Pige i den tiid hørdte saavelsom og siden at Skiftterne jmellem Waagen og Aachre gaar fra Havneschier op til Espe Kind Mens af hvem engentlig!! hørdte same, kand hun ej Nafngive, dette erindrede hun at i den tiid hun som meldt tiente her paa gaarden saae hun ofte op i Marcken paa et Stæd Danse hougene og K.nnemyrs(?) Flaaden stoed eller laae en Lignelse af en Gierdes gaard som blev sagt at have været en Gierdes gaard Mens var i den tiid ej udj hævd eller holdt ved Magt. Viidere provede vidnet at i den tiid hun tiente her paa gaarden blev hun sagt af sin huusbonde at skulde gaae om hun vilde neer i Espe Kind med Smalene hvilket hun ej eftterkom siden Aachre Mænd Slog Høe same stæds sommers tiid. hafde ej videre at prove, Mens vil ved Aastæderne giøre Anvisning paa de omvundne Stæder.

6. Vidne Christopher Gielmervig 59 Aar gl: Føed og opføed samt boed paa gaarden Gielmervig herudj Præste gieldet al sin tiid, provede at hand for omtrent 21 aar siden blev af {Hr:} Sal: Hr: Kamer Raad og Foged Heiberg paa afgangne Gotschalch Schiolds forlangende, som da beboede gaarden Waagen, befallet tilligemed Lænsmanden Michel Hillestad her til Waagen at jndreise, for at efttersee Skifterne jmellem Waagen og Aachre, hvilket og blev eftterkommed. eftter Vidnets ankomst her til Stædet gick Vidnet udj følge med bemelte Gotskalck Schiold og Mickel Hillelestad!! (Hillestad) op i Marcken, og da de kom i Marcken

ohngefehr den halve Vej op, sagde Gotskalck Schiold at her, nemlig ved en Kløfted Ege Stue, har staaed en Mercke Steen, hvilken den tiid var borte, hvor fra de gick jnd til Ørneberget, som er flat, der saae vidnet eftter det hand saavel som ovenmelte Mænd, kunde see var hugged paa tvers en streg. Videre provede Vidnet at same dag, noged oven for gaarden Waagen, blev Michel Hillestad vaer en Steen der liggende, som hand sagde ej allene til Godschalch {Svedt} Schiold mens end og vidnet disse ord: denne Steen maae visselig være en Marcke Steen, hvortil be:te Godschalch Svarede: Mig er sagt at her i hougene skal være Een Marckesteen, Mens hand eller den seer jeg ej nu. hafde ej viidere at prove, Ligesom hand og Declarerede ej at kunde giøre anviisning paa viidere af de omprovede stæder end hvor den af Mickel Hillestad fundne Steen var liggende.

7. Vidne Iver Ericksen Øvstebøe fød og opfød samt boed paa gaarden Øfstebøe al sin tiid, nu gl: Ohngefehr 36 aar Provede at hand af sin Sal: Fader Erick Øfstebøe har hørdt at der i hans neml: Erick Øfstebøes drengs tiid som da døede var over 70 Aar gl: nu 4 á 5 aar siden, var et Skrubbe Jag, og da de \neml: de som gick i Jaged/ om aftenen ej kunde komme hiem, men naaede ej Lenger end til den af forige Vidner omprovede UdLahde, blev der talt bemelte aftten af bemelte Men-

1763: 163

nisker i bemelte Lahde disse ord: at denne Løe staar paa Waagens Ejendomb. provede ellers at hand før i dag har hørdt at Skiftterne jmellem Waagen og Aachre gick fra Havneschier og til Ørneberget. hafde ej viidere at prove Ligesom og at hand ej kand giøre anvisning paa viidere af Stæderne end Havne Skierret.

8. Vidne Hugne Siursen Aarthun fød paa gaarden Rullestad her i Sognet og boer paa Aartun her i Naboe Lauged, er 55 aar gl: provede: at hand af Knud Aarthun har hørdt at Skiftterne jmellem Waagen og Aachre er fra Havneschier og til Ørneberget, hafde ej videre at prove. Mens vil ved Aastæderne vise Havneschieret, eftterdie hand ej veed hvor Ørneberget ligger.

9. Vidne Hugne Halsteensen Kalvigen gl: 60 Aar Fød paa Entvedt her i Sognet, og deels paa gaarden Aarthun og deels paa Kalvig boed al sin tiid, provede at hans Første huustroe Steenvor Aarthun fortalgte eftter sin Fader afg: Wier Aarthun som da døde var 93 aar gl: nu 25 aar {gl:} omtrent siden, og var føed paa gaarden Aachre at Skiftterne jmellem Waagen og Aachre gick fra Havneschier til Ørneberget, hafde ej viidere at prove uden af!! (at) hand Ligeledes det og af andre har hørdt Mens hand boede paa Aarthun hvor fra hand nu for 3 aar siden bort fløttede, vil j Morgen anvise det første Skiftte neml: Havneschier siden hand ej veed det siste.

10. Vidne Ole Aslacksen Schaalnes gl: 50 aar fød og opfød samt boed paa Schaalnes her i Sognet al sin tiid, provede: at hand for ohngefehr 21 Aar siden efter at Bircke Dommer Lamberg med Mænd hafde været paa gaarden Aachre og Waagen for at Efttersee Skifterne jmellem bemelte Gaarder, spurgte vidnet en Mand af Nafn Siur Aachre, hvorledes med Skiftterne afgick jmellem be:te Gaarder, hvortil hand fick det svar: at same neml: Skiftterne blev som de hafde været neml: fra Havneschierret til Stegeberget og der eftter op i giennem som tilforn. hafde ej viidere at prove.

11. Vidne Guri Ørjes Datter Marchuus 59 Aar gl: fød paa gaarden Aachre og boer paa Marchuus heri Sognet, provede at hun den tiid hun var hiemme hos sin Fader Ørje Aachre holdt det for Kan eller Skiftte jmellem Aachre og Waagen neml: fra Havneschier til Stegeberg der fra til Skifttes gaards Haugene, og Endelig atter derfra igien til Spegeminde, hvilket hun sagde ellers kaldes Espe Kind som forige Vidne har omprovet, hvilke Stæder hun ved Aastæderne jmorgen vil anviise. Paa Ole Waagens tilspørgende Svarede Vidnet at hendes Sal: Fader og afg: Ole Waagen en gang kom i Møde udi Marcken, hvorda Ole Waagen

eftter at hand hafde seed det Ørje Aachre hafde hugget nogle Smaae træer paa sin ejendom, tilspurdte bemelte Ørje, hvordan hugger du, hugger i dag paa min eller din ejendom, da Ørje svarede jeg hugger hos dig, hugget Skeede ind paa Kleivestøel Braattene som ej..(?) (er?) Waagens ejendom, Vidnet som var same tiid med sin Fader, provede at de talte med hin anden om Skiftterne, og viste hver andre same, hvilcke

1763: 163b

Hun j Morgen Ligeledes Lovede at ville anvise, bemelte tiid var vidnet 10 til 12 aar gl:
Citanten Ole Waagen begiærede at de 2de besigtelses vidner som efter hans forlangende ej alleene har besigted den veed som af Amund Aachre er hugget i hans Formendte Marck, mens end og dereftter giort hos Aamund Aachre Forbud at hand same ej maatte Forrøckcke eller fra fløtte.
bemelte 2de Mænd nemlig Ole Ericksen og Siur Erichsen Wiche fremstoed for Retten og provede: At de af Ole Waagen strax eftter nye aar blev begiært at følge med ham tillige med Erick og Omund Aachre op i hans Marck for at efttersee den hugster som af Aamund Aachre var giort i bemelte Ole Waagens Marck, hvilket de og eftterkom, og forefandt hugst i Marcken var skeed paa et Stæd kaldet Espe Kind som Omund Aachre der var nærværende, tilstoed at være skeed af ham, hvilken hugst de Taxerede for 1 til 1 ½ Fauvn Skouge Maal. Nogen tiid efter som var omtrent efter i Kyndels Misse blev de atter af Ole Waagen forlanged at gaae i Marken med ham, hvilket Aachres beboere ej vil Samtyckcke udj, og var Omund Aachre ej den tiid hiemme, da de kom i Marcken, forefandt de paa adskillige Stæder fra Espe Kind og til Ørneberged at være hugget Eendeel Stue, og fandt de ej viidere tilbage End Skadted, hvilket de tilligemed naar blev taged udj Skiøn hvad kunde udkomme af Stammerne som Var feldet af Roeden til 4 Skouge Favner, og eftter at de Kom fra Marken gick de til Omund Aachres Fader siden bemelte Omund ej var hiemme, og forbød Omunds {i hans} Fader Knud Ingebretsen{s paahør} at hans Søn bemelte Omund Aachre ej maatte føre den hugne Veed til Bergen, hvilket \Forbud/ Knud Aachre Lovede at siige sin Søn ved hans hiemkomst.

Eragted,

siden det Lider ud paa afttenen Saa opsættes Sagen til i Morgen.

Anden Dagen d: 27 Aprilis blev Retten atter sadt paa bemelte gaard Waagen og Betjent med det Gaars dagen anførdte Laug Rett. Overværende udj Retten Citanten Ole Waagen saavelsom Hr: Forvalter Elkier og den jndstefnte Omund Knudsen Aachre. Saa var og tilstæde Lænsmanden Christopher Pedersen Gielmervig. De i gaar afhørdte Vidner befandt sig alle for Retten.
Dereftter Begav Retten sig til de omtvistede og i Gaar af Vidnerne omvundne Aastæder i følge saa vel af Hr: Forvalter Elkier som Citanten Ole Waagen og jndstefnte Omund Aachre tilligemed samtlige Vidner, og da først besaae hvor det af Vidnerne omtalte Havneschier Ligger hvilket Vii befandt at Ligge omtrent i S.W. fra Gaarden Waagen, derfra gick Mand Liige Liinie op i Marcken til et Stæd kaldet Danse hougen, hvor vidnet Marte Ols Datter Wiche \har vidnet at/ udj hendes Barns tiid da hun tiente paa Gaarden Waagen, Laae Lignelse

1763: 164

til en Gar Moe eller Gierdes Gaard, hvilket nu ej deraf presenterede sig det minste, Mens der holdt Skifted been Compas Streg ohngefehrlig til N.O. atter Viidere derfra til det omvundne EspeKind Lige Streckning, som Vidnerne anviiste, hvor Vii befandt Stuen af den gaars dagen omrørte Eeg, derfra begav Retten sig til det siste Stæd som vidnerne har omtalt nemlig det

saa Kaldede Ørneberg, hvor til fra EspeKinds Ege Stue Ligesaa {Skiftted} holdt Lige Linnie omtrent til N.O. Paa Ørneberget fandt Retten den streg som i gaar er vundet om at være hugget i Bierget, der fra saae Mand fuldkommelig Havneschierret, hvilket fra bemelte Ørneberg Laae i S.W. Veed disse omvundne Skiftter er Aachres ejendom paa Væstre og Waagens paa Østre siide Paa hvilket \siste/ Stæd Retten befandt at den paastefnte Hugster eller Aavircke af Omund Aachre er giort op i Espekindene Kaldet.

Derpaa begav Vii os til gaarden Waagen hvorfra Vii gick, hvor samtlige Vidner alle for Retten blev fremkaldet.

Citanten Ole Waagen tilspurdte samtlige Vidner, Om de ickcke alle tiider har hørdt tale om at der jmellem Waagens og Aachres Beboere alle tiider har værred Fortrydelse og Ankke om det nu omtvistede Støcke Marck, hvortil Vidnerne alle sagde de har ofte hørdt at same Marck Var og er et trette Støcke, Mens ingen af dem undtagen Vidnet Siur Ericksen Wiche og Christopher Gielmervig har hørdt siden Bircke Dommer Lamberg som i gaar er omvundnet, Var her og gick i Marcken, nogen ancke derpaa af Waagens ejere, Mens disse 2de Vidner forklarer at de ofte eftter den tiid har hørdt ankke af Gaarden Waagens beboere.

Hr: Forvalter Elkier tilspurgte samtlige Vidner om de efter den tiid Velbem:te Hr: Bircke Domer Lamberg var her, har hørdt at der jmellem Aachre og Waagen om den omtvistede Marck har været ancke, hvor til de samtlige Undtagen Iver Øfstebøe \Ole Wiche/ og Hugne Siursen Aarthun, Svarede: at de Reffererede sig til hvad de i denne begivenhed paa Citantens Qvestion, har udsagt, Mens bemelte 3de Vidner siiger at de efter den omspurdte tiid af Hr: Forvalter Elkier ej har hørdt den minste ancke af Waagens ejere.

Citanten Ole Waagen tilspurdte disse 3de siste Vidner om Dem er beckjendt, efterdie De saavit veed at hand icke som gaarden Waagens ejer har haft til Aachres beboe[re] efter den af dem omprovede tiid, nogen ancke, at Aachres beboere eller der af i sær Omund Aachre, i den tiid har hugget, før nu da hand neml: Ole Waagen i mod Omund Aachre har anlagt Sag? Der til de samtlige Svarede Nej, at de ej veed det minste af hvad omspørges.

Citanten Ole Waagen frafaldt sit jndstefnte og nu udeblevne Vidne Elias Klokker, som hand agtede ej viidere at faae førdt.

Dereftter samtlige Vidner med opragte Fingre aflagde Deris Corporlig Eed om alt hvad de har omprovet og Protocollen tilførdt er.

Citanten Ole Waagen begiærede Dom udj Sagen eftter Stefnemaalet og paastod ej allene Refusion for den Skade hand af Omund Aachre er tilføjed ved den Skeede hugst, Mens end og udj Processens omkostninger 30 Rdlr:

Hr: Forvalter Elkier tilbød Citanten Ole Waagen

1763: 164b

Forliig saaleedes at hand vil deele med Ole Waagen det Støcke Marck fra Ege Stuen i Espekind op til Ørneberget hvoraf Ole Skulle have den øvre og Omund Aachre den nedre deel af same, samt at betale udj Process omkostninger til Waagen 12 rd: hvilket Ole Waagen Declarerede ej at ville modtage, mens endnu som før begiærede Dom i Sagen.

Hr: Forvalter Elkier begiærede at siden Citanten ej har villet modtage det af hannem tilbudne Forliig, Sagen udsadt til en beqvem tiid for Dommeren, paa det hand kand faae førdt Vidner og Sagen med Contra Stefnemaal begiegnet paa Omund Aachres Veigne.

Eragted

Sagen udsettes efter forlangende dog paa Omund Aachres egen bekostning, og skal Tægte tiiden \til/ sames Foretagelse, betimelig blive vedkomende tilkjendegived.

Anno 1763 d: 3 Maij blev almindelig Somer Sage og Skatte ting holdet med Waags Skibreedes Almue paa ting stædet Bechervig, og Retten betjent med eftterskrevne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Johanes Larssen Valhamer, Niels Ingebretsen Dahle, Johanes Larssen Iversøen, Niels Johansen Sandvig, Lars Simensen Hovstad, Baar Nielsen Gresdahl, Thor Larssen Bache og Ole Aronsen Kleppe. Overværende i Retten Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel. Saa var og tilstæde Skibreedes Lænsmand Knud Larssen Rydland med Meenige ting søgende Almue.

Hvoreftter Allerunderdanigst og underdanig blev Læst de Kongl: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres, som til publication ere ankomne. Neml:

Kongl: Forordning angaaende et Extra Paabud udj Norge. datteret 23 Sept: 1762.

2. Placat angaaende dem som ere udeblevne og herefter udebliver Med Mand tallene og General Registerne til den under 23 Sept: 176!! (1762) paabudne Extra Skat. Dat: 30 Dec: 1762.

3. Rappels og General Pardons Patent for alle af hans Kongl: Maj:ts Riger og Lande Danemrk: og Norge undvigte og uden eller Mod tilladelse udeblevne Søe Folck. Datteret 30 Dec: Ao: 1762.

4. Placat [angaaende] hvem som Den Kongl: Extra Skatt skal staae For, og hvem vedkommende i saa fald skal addressere sig til datteret 29 Dec: 1762.

5. Rente Camerets Skrivelse til Fogden angaaende de Enroullerede Matrosser datteret 2 April 1763.

6. Stifttamtmandens brev til Fogden at Extra Skatten skal anføres i de Ordinaire Skattebøger og der af Fogden qvitteres. dat: 30 Nov: 1762.

7. Stiftets brev til Fogden angaaende de Matrosser som er paa Reiser til Lands og Vands, hvorledes med Deris Extra Skatt skal forholdes dat: 30 Nov: 1762.

8. Een Kongel: Resolution angaaende at Bønderne skal forsyne sig med børser Kugler og Krudt datteret 23 Nov: 1762.

9. Stifttamtmandens brev til Fogden at de ved Forordningerne af 3 Aug: 1756 og 8 Martj 1757 Forseiglede brendeviins Kiedle skal strax ved Lænsmand og Mænd sønderslages og Kaaberet vedkomende Leveres. datteret 30 Nov: 1762.

10. Hans Excellences brev angaaende Søe Etatens Folck til Extra Skats svarelse dat: 29 Janu: 1763.

og 11. Ligesaa angaaende Land Etatens folck datteret 21 Dec: 1762.

Dereftter Læst

Lambert von der Ohes bøxel Seddel til Salmon Aarschoug paa den halve Schomsnes Laxe vaag som hand for Livs tiid skal beholde. dat: 4 Oct: 1762.

2. Skifttebrev eftter Knud Jensen Rydland, hvoreftter Jordegodset i Rydland er udlagt som Pandte bogen udviser Dat: 14 Dec: 1762.

2.!! Skifttebrev eftter Rasmus Hovstad, hvoreftter Skifttebrevet viser at Ejendomen i Hovstad 1 Løb 18 Mrk:r Smør er udlagt som Pandte bogen udviser. datteret 7 Februarj 1763.

1763: 165

Som jnted Videre til publication fremckom, og Fogden med Skatternes hævelse giorde Anfang blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 4 Maj blev Retten atter sadt og betjent med det gaars dagen anførte Laug Ret paa bemelte ting stæd.

hvor da blev læst
1. Salmon Aarschoug og Niels Siglevigs Skiøde til Baar Eje paa ½ Løb Smør ½ hud i Eje mod 72 rd: dat: 7 Jan: 1763.
2. Baar Eides Skiøde til Hr: Kamer Raad Juel paa ½ Løb ½ hud i Eje mod 120 rd: dat: 15 Ap: 1763.
3. Johannes Habergs Skiøde til Engel Johansen paa 1 pd: 3 Mrk:r Smør i Hagberg mod 30 rd: dat: 3 Dec: 1762.
4. Lambert von der Ohes bøxel Sedel til Morten Vindenes paa den halvedeel udj Snogsdahls Laxe vaag dat: 23 Sept: 1762.
5te Sorenskriver Hesselbergs Auctions Skiøde til Sr: Jens Isach Holch paa Storøens Konge Tjende mod 1160 rd: dat: 8 Decbr: 1762.
6. Sr: Jens Isach Holches Obligation til Sr: Jaen Frøchen paa Capital 1990 rd: jmod Pandt udj Storøens Konge tiende med flere af Debitors ejendeele datteret 10 Dec: 1762.
7. Hr: Doctor Pontopidans bøxel Sedel til Ingebret Monsen paa 9 Mrk:r Smør 18 Mrk:r Fisk i Mælingen. datteret 18 Martj 1763.

Anders Rønholm i Rette æskede sin fra seeniste ting efter Encken Rønholms og Hans Rønholms forlangende udsadt Sag, Eendeel Ager Skade betreffende.
Encken Rønholms Søn \Knud Ingebretsen/ begiærede paa sin Moders samt Hans Rønholms Veigne Forliig og hvortil hand bød ham Nemlig Anders Rønholm 5 rd: 1 Mrk: 8 s: hvilket ej af Anders Rønholm blev Modtaged, Men hand begiærede Dom.

Afsagt

Det er saa vel med Vidnet Lars Biørnsen Eides som de udj denne Sag førdte \Stefne/ Vidner deris Eedelige udsagn fuldkommen oplyst, at de jndstefnte Hans Rønholms og Encken Britta Rønholms Creature har tilføjed Citanten den paastefnte ager skade, som eftter Vidnernes Forcklaring er Taxeret for 1 ½ tønde havre Korn, Derfor Kjendes for Rett at Hans Rønholm og Encken \Britta/ Rønholm Een for begge og begge for Een bør betale til Citanten Anders Rønholm den tilføjede Skade med 1 rd: 3 Mrk: og udj Processens omkostning 2 rd: 4 Mrk: 8 s:, alt at udredes og eftterckomes 15 dage efter denne Doms Lovlige Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Engel Berge paa Egne og interessenteres Veigne gav til kjende at have til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Engebret Nielsen og Thomes Nielsen Støle for 5 Toske garns Reisinger, som fra Citanterne er frackomet hvilcke de haver Sagt at skal bort tage fra Citanterne, derfor at Lide Dom og erstatte Processens omkostninger samt at anhøre Vidnes byrd af Ole Drønnen, Jan og Tosten Walhammer.
De jndstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa Deris Veigne.
Thi fremstillede Citanterne Stefne Vidnerne Lænsmanden Knud Rydland og Jonas Drivenes som ved Eed bekræfttede at de for Meer end 14 dage siden j denne Sag som inCamineret er har Stefnt de paagieldende i deris eged paahør.
Vidnerne mødte for Retten og tilstoed Lovl: Varsel. hvor af fremstoed
1te Vidne Ole Drønen som aflagde Eed og provede: at næstleden Vaar Fiskes tiid tiiden egentlig erjndrer vidnet icke, en aftten stund var Jan og Tosten Walhammer

tilligemed Vidnet forsamlet paa en baad ud paa Havet, Saae da noged ud fra Land paa et Stæd Fuhren Kaldet Een baad med 3de Mænd paa, hvilken de Roede til, hvilke de nemlig Vidnet og hans Følge tiltalede med disse ord: Det er nu tiid baade for Dere eller Eder og alle at Roe til Lands, Vidnet hørdte vel at Folckene paa same bad!! (baad) gav et Svar, hvor af de ingen Samling kunde fatte formedelst den Stercke Søe Larm som da hørdtes for ørnene!! (ørene). hafde ej viidere at prove undtagen at Vidnet siiger at af omprovede 3de Mænd Kjendte hand ickun de 2de Nemlig Engebret Nielsen Støle og en af Nafn Niels Olsen fra Bergen.

2. Vidne Jan Walhamer aflagde Eed og provede i et og alt med første Vidne uden Forandring.

3. Vidne Tosten Walhamer aflagde Eed og provede i et og alt som forige Vidner uden Forandring.

Citanterne begiærede Sagen til næste ting udsadt, {so}

Eragted

Engebret Nielsen og Thomes Nielsen som Lovlig Stefnt, gives Laug dag til næste ting at møde for den dennem paalagde Sag at tilsvare.

Læst

Peder Hamres bøxel Seddel til Halvor Torstensen paa 1 pd: 3 Mrk: Smør i Østevold dateret 2 Maj 1763.

2. Nathanael Mathiasens bøxel Seddel til Jacob Nielssen paa 15 Mrk:r Smør i Drivenes datteret 4 Maj 1763.

3. Iver Strømøens Skiøde til Løcke Pedersen paa Strømøen 9 Mrk:r Smør mod 65 rd: dat: 3 Maj 1763.

Paa tilspørgende Svarede Lænsmanden og Almuen at Huusmanden Erick Olsen Qvalvogen ej allene er saa Sterkt behefted med den Spedalske Sygdom at hand højlig er trengende til at jndkomme udj Hospitalet, Mens end og at hand til jndLemmelsen aldeeles jnted er ejende, thi hand ejer neppe saa meged at hand kand skiule Legemet med.

Fogden begiærede det passerede beskreven under Rettens Seigl, som blev bevilget.

Restancen stoer (ope rum) for Skibredet blev oplæst og af alle ujmodsagt,

hvorfor Retten for Skibredet blev oplæst!! (ophævet).

Anno 1763 d: 5 \Maj/ blev Retten til Almindelig Sommer Sage og Skatte ting holdet med Opdahls Skibreedes Almue paa Bechervig, og Retten betjent med eftterskrevne 8te Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnl: Christopher Store Settre, Sæbiørn Øvre Gierstad, Johanes Tornes, Ole Houchefehr, Jens Malchenes, Lars Siursen Øvre Humlevig, Christopher Drange og Knud Støle. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Meenige ting søgende Almue. og Lænsmanden Mads Godøen.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høj Øvrigheds ordres som ved Waags Skibredes ting er Extraheret i denne Protocoll og Læst.

derpaa Læst

Jacob Hansen Dranges Penge Mangel til ½ Løb Smør ½ hud i Nere Drange som bruges af Endre og Ejes af Steen Fladerager. Dateret 3 Janu: 1763.

2. Peder Flyvensfehrs Skiøde til Samson Engeviig paa ½ Løb Smør ½ hud i Flyensfehr mod 47 rd: dat: 25 Jan: 1763.

Formedelst jnted Videre til publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 6 Maj blev Retten atter sadt og betjent med forbemelte Laug Rett paa ting stædet Bechervig,

hvorda blev Læst
1te Skifttebrev eftter Peder Mickelsen Fladerager, hvis Sterfboes Jordegods i Fladerager er Udlagt som Pandte bogen udviiser dateret 16 Martj 1763.
2. Do: eftter Ingerie Botten, hvis Sterfboes Jordegods er Udlagt som

1763: 166

Pandte bogen udviiser dat: 16 Martj 1763.
3. Skifttebrev eftter Hans Teigland hvis Sterfboe er udlagt som Pandte bogen udviiser datteret 9 Febru: 1763.
4. Skifttebrev eftter Morten Helleland hvis Sterfboes Jordegods er udlagt som Pandte bogen udviser. datt: 28 Febr: 1763.
5. Jon Mariagers bøxel Sedel til Hans Evindsen paa ½ Løb Smør ½ hud i Lie dat: 9 Dec: 1762.
6. Læst til Mortification Jan Giersvigs Obligation til Salmon Solem som er betalt. datteret 6 Oct: 1759.
7. Rachel Ferevog med de fleres Skiøde til Torbiørn Olsen paa 1 pd: 15 Mrk:r Smør ½ hud jmod 56 rd: 1 Mrk: 12 s: dat: 4 Oct: 1762.
8. Torbiørn Ferevogs Obligation til Lars Sæd paa 59 rd: mod ½ Løb Smør ½ huds Pandt i Ferevog dat: 4 Oct: 1762.
9. Rasmus Møgsters bøxel Seddel til Tormoe Olsen paa Katteland. datteret 6 Maj 1763.
10. Jan Rolfsen Giersvigs Skiøde til Hans Hiertnes paa 2 pd: 12 Mrk: Smør i Giersvig mod 121 rdr: dat: 5 Maj 1763.
11. Hans Hiertnesses bøxel Seddel til Jan Rolfsen paa 2 pd: 12 Mrk:r i Giersvig dat: 6 Maj 1763.
12. Mickel Ferevogs Skiøde til Niels Arnesen paa 1 pd: 15 Mrk:r Smør ½ hud i Ferevog mod 81 rd: datteret 4 febr: 1763.
13. Niels Arnesens Obligation til Torger Opdal paa 81 rd: jmod 4 p:Cto og underpandt 1 pd: 15 Mrk:r ½ hud i Ferevog datteret 15 Maj 1763.
14. Morten Korsnes og Ole Nordtvedt, Deris Skiøde til Ole Olsen paa ½ Løb Smør ¾ huud i Korsnes. dat: 5 Maj 1763.
15. Hans Echelands bøxel Seddel til Johanes Wevatne paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Flyvensfehr med Lejlendings Revers dateret 14 Aprilj 1763.
16. Hr: Christie og Mr: Christie Deris Skiøde til Halsteen Johansen paa 1 Løb Smør 1 hud i Tysnes samt 9 Mrk:r i Saaten mod 210 rd: dat: 12 Janu: 1763.
17de de sames Skiøde til Siur Knudsen paa 1 Løb Smør 1 hud i Tysnes og 9 Mrk:r i Saaten mod 210 rd: dat: 12 Janu: 1763.
18. Halsteen Tysnesses {Skiøde} Obligation til Torsten Hambre paa 210 rd: jmod Pandt i hans ejendom udj Tysnes Dat: 6 Maj 1763.
19. Siur Tysnes Obligation til hans Moder Ingeborg Tioflaat paa Capital 120 rd: jmod Pandt i hans ejendom udj Tysnes d: 6 Maj 1763.

20. Ditto Siurs Obligation til Thor Diødne paa Capital 80 rd: jmod Pandt udj Tysnes. dateret 6 Maj 1763.

Almuen af Tysnes Præstegield anmeldte udj Retten at udj Skibreedet og Ohnerims Sogn befindes et Qvinde Mennisket af Nafn Ingeborg Isachs Datter Qvalvogen under gaarden Møchlebust, der efter alle Deris Formeening er med den spedalske Sygdom behefftted, og det saa meged at hun højlig trenger at jndLemmes udj Hospitalet, Ligesom og at hun har en Sængeliggende Søster, som alt Foraarsager Faderen Isach Qvalvogen at være bragt i de haardeste og Kummerlige omstændigheder ved at beopagte disse 2de Syge, som hannem icke Kand være til Minste tieniste for Leve brød og ophold til Klæde og Føde, der for udbad om same Rettens Attest under et Lov skikket tings vidne, Laug Retted og Almuen blev jnden Retten tilspurdt om bemelte Ingeborg Isachs datter noged til sin jndLemmelse er ejende, hvortil de samtlig Svarede at bemelte Menniske ejer ej Viidere end de Ringe Klæder hun Skiuler Legemet med. Om det passerede udstædes et Lov skickcket ting vidne.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel i Rette æskede den fra seeniste ting udsadte Sag Contra Procurator Claus Blechingberg betreffende gaarden Hølsetter udj Opdals Skibreede som be:te Hr: Blechingberg er tilhørig, og hvor af hand Ræster til Kongens Cassa

1763: 166b

Ræsterende Kongelige Skatter for 5 Aar \til 1761 aars udgang/ den Summa 13 rd: 2 Mrk: 2 s: \Ligesaa for 1762 og jndeværende aar/ og dernæst i Rettelagde Rettens Laugdag som befandtes at være Meer bemelte Sr: Blechingberg Lovl: Forckyndt d: 2 Martj 1763.
Blechingberg mødte endda icke eftter 3de ganges paaraab.
Fogden Hr: Kamer Raad Juel begiærede Dom i Sagen eftter Stefnemaalet.

Afsagt

Den i Rettelagde af Fogden Kammer Raad Juel Forfattede Skatte bereigning viiser at paa gaarden Hølsetter hefter Ræsterende Kongelige Skatter den Summa (ope rum), som eftter bemelte Kammer Raad og Foged Juels til kjende givende for det høj Lovlige Rente Kammer Collegium ej hos Ejeren Claus Blechingberg har værred at Erholde, og derfor følgelig Stefnemaalets Formeld for bemelte Kongl: Skatter paastaaed ejendoms Dom paa gaarden, for Hans Majestæts Cassa, hvorjmod Ejeren bemelte Claus Blechingberg {jngen} er med jnted indkomet uagted hannem er gived Laugdag og Foreleggelse; Saa Kjendes For Rett at gaarden Hølsetter for de Ræsterende Kongelige Skatter bør Være Hans Kongelig Majestet hiemfalden, og Procurator Blechingberg maae tilskrive sig self Formedelst sin udeblivelse og Mislige betaling, det tab hand derved lider.

Paa Fogdens tilspørgende Svarede Lænsmanden og Almuen at jngen har begaaed uLovl: Skovhugst heri Skibredet.

Anno 1763 d: 9 Maj blev Retten til Almindelig Sommer Sage og Skatte ting sadt med Ous Skibreede paa Lundervig og betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Torchel Kiilen, Ole Revne, Engel Haaevig, Engel Brathuus, Johanes Hougervold, Jon Echeland, Ole ibm: og Christopher Oustestad. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Meenige ting søgende Almue, Saa var og tilstæde Lænsmanden Hans Lundervig med Meenige ting søgende Almue.

Dereftter blev læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds Ordres, som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

dereftter Particulaire breve.
1te Skifttebrev eftter Siur Trengereide, hvoreftter Sterfboes ejende gaard Trengereid ½ Løb Smør ½ hud for 202 rd: er udlagt, som Pandte bogen udviser. datteret 9 Februarj 1763.
2. Præst Encken Madame Fastings bøxel Seddel til Thomes Nielsen paa 1 pd: 3 Mrk: Smør i Jelle. dateret 6 Maj 1763.
3. Peder Langelands bøxel Sedler til Peder Pedersen paa 1 pd: Smør 1/8 hud i Langeland. Datteret 9 Maj 1763.
4. Hr: Astrups bøxel Sedler [til] Niels Johansen paa 18 Mrk:r Smør ¼ hud i Matland. datteret 6 Maj 1763.

Formedelst jnted Viidere til Publication fremkom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til i Morgen ophæved.

Anden Dagen d: 10 Maj blev Retten atter sadt og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett

da blev læst
1te Peder Langelands Skiøde til Sønen Thomas Pedersen paa ½ Løb Smør ½ g:skd i Børdahl mod 98 rd: Datteret d: 16 Martj 1763.
2. Anna Helleland med de fleres Skiøde til Johanes Helleland paa 1 pd: 16 3/5 Mrk: i Helleland mod 67 rd: 4 Mrk: dat: 9 Maj 1763.
3. Knud Tøsses Skiøde til Johanes Bessesen paa 2 pd: Smør i Grønsdahl mod 100 rd: Dat: 7 Febr: 1763.
4. Anders Sævereids bøxel Seddel til Salmon Tostensen paa 23 ¾ Mrk: Smør 1/8 hud [i ??] Dat: 10 Maj 1763.
5. Sal: Hr: Lyder Fastings bøxel Seddel til Jon Johansen paa ½ Løb Smør ½ hud [i ??] Datteret 11te Januarj Anno 1763.

1763: 167

Lars Nielsen Schieldahl hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Isack Johansen Schaar fordie at hand har taged Citantens Noed og Garn ud af hans eget ejendombs Noede huus da den jndstefnte Ladde en Jægt, hvis Ladning som bestod af Veed hand kastede igiennem Noede huuset, uagted Ladde Pladset var baade jnden og uden for berørte Noede huus, Der for Dom at Liide og erstatte Processens omkostninger samt at anhøre vidnes byrd af Johanes Træed og Jon Schelaaen.
Den jndstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne. thi begiærede Citantens Søn Stefnevidnerne fremkaldet.
Stefne vidnet Jacob Sandvig mødte for Retten og Declarerede at det andet Stefne vidne Erick Sandvig er Syg og Senge Liggende, derfor icke kand møde, bemelte Jacob Sandvig forcklarede at hand tilligemed Erick Sandvig Stefnede Isack Schaar Ligesom incaminationen ommelder for Meer end 14 dage siden, hvorpaa hand aflagde Corporlig Eed.

Eragted!

Formedelst det Eene Stefne Vidne er absent, Saa beroer med Sagen til Næste ting, da Citanten haver at Stefne Isack Johansen Schaar og vidnerne til same tiid den første til Sags paagield og de siste deris Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Lænsmanden Hans Giøen haver til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne sin broder Ole Engelsen Øvredahlen til at Liide Dom ej alleene for at betale til Deris Søster Marthe Haavig de paalignede 3 rd: fordie hun haver paataged sig at underholde og tilsee Deris Moder Marthe Ols Datter, Men end og at blive tilfunden at underskrive den derom imellem samtlige Søskende oprettede Contract saavelsom Processen at tilsvare.

Paa den jndstefntes Veigne mødte Sønnen Anders Olsen og tilstoed paa sin Faders Veigne Lovlig Stefnemaal, og dernæst Declarerede at hans Fader aldeles icke nægter at modtage sin Moder Marte Ols Datter i saadan tiid som det hannem eftter anpart med Søskende kand tilkomme, Mens at betale de ham paalignede 3 rd:, er hand som en Fattig mand der trenger self til at Laane penge, ej i Stand at betale eller udreede.

Citanten lod tilføre at hand Syntes det giordes unødig at opholde Retten med lang eller vidløfttig Proceduur, altsaa haver hand Skrifttlig forfatted sin Deduction dateret dags Dato som hand i Rettelagde der blev oplæst.

Den jndstefntes Søn Reffererede sig til hvad hand Protocollen forhen har tilførdt eftter hans Faders Forlangende.

Citanten begiærede Dom.

Afsagt!

Den Declaration Ole Øvre Dahlen ved sin \Søn/ Protocollen har Ladet tilføre nemlig ej nægter at vil modtage sin Moder til underholdning i den tiid ham kand paakomme eftter andeel med sine Søskende, kand ej ansees for billig naar tages i betragtning Marthe Ols Datters høje alderdom og Skrøbelige omstændigheder, hvorved hun ej er i stand at omreise fra Een til anden af sine Børn, Derfor Kjendes For Rett at jndstefnte Ole Øvre Dahlen bør til sin Moder Marthe Ols Datters underholdning aarlig betale de ham jmellem \hans/ Søskende, paalignede 3 rd: jtem udj Processens omkostning 2 rdr: 3 Mrk:, Ligesom

1763: 167b

hand og herved tilfindes at underskrive og Forseigle den oprettede Contract. Det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Fogden Declarerede at hand nu paa dette ting maatte for Skibredes Almue fremsædte dend same qvestion som ved de andre tinge nemlig om nogen har begaaed uLovlig Skov hugst. hvortil Almuen Svarede Nej.

Retten blev derpaa for Skibredet ophæved.

Anno 1763 d: 10 Maj blev Almindel: Somer ting holdet med Strandvigs Skibredes Almue paa Giøen og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnl: Jon Echeland, Ole ibm:, Torchel Kiilen, Ole Revne, Engel Haavig, Engel Brathuus, Johanes Hougervold og Christopher Oustestad. Overværende i Retten Fogden Hr: Kamer Raad Juel med Meenige ting søgende Almue saavelsom Lænsmanden Hans Giøen.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds ordres, som paa forige tinge ere læste og i denne Protocol Extraherede.

Dereftter følgende Documenter

1. Msr: Johan Legangers bøxel Sedler til Lars Martinusen paa 5 spans teiger udj Schottun. dat: 7 Maj 1763.
2. Hr: Consistorial Raad Geelmeidens bøxel Sedler til Berje Haldorsen paa ½ pd: Smør ¼ hud i yttre Røe dat: 26 April 1763.
3. Sr: Henrich Hespes som Forstander for Kors Kircken hans bøxel Seddel til Anders Olsen paa ½ pd: Smør ½ giedskind i Lille Hage. Datteret 2 Junj 1761.
4. Morten Gitlesen Schogseide eller Korsnes hans udgivne Obligation til Gitle Schogseide paa Capital 146 rd: hvorjmod Creditor til brugelig Pandt er overdraget ½ Løb Smør i Schogseide. datteret 10 Junj 1762.
5. Skifttebrev eftter Hans Lassesen Oustestad hvoreftter Sterfboets ejendom i Oustestad er udlagt som Pandte bogen udviser. dateret 10 febr: 1763.
6. Eet do: efter Mickel og Anna Tvedt, hvoreftter Jordegodset er udlagt som Pandte bogen udviser dat: 10 febr: 1763.
7. Johannes Hellelands Skiøde til Anders Lassesen paa ½ Løb Smør ½ hud i Sævereid Mod 250 rd: dat: 19 Nov: 1762.
8. Guri Femanger med de fleres Skiøde til Anders Anderssen paa 1 pd: 5 15/178 Mrk:r Smør i Femanger mod 63 rd: 4 Mrk: 10 s: dat: 10 Maj 1763.
9. Hans Tvedts Skiøde til Jon Torbiørnsen paa 12 Mrk:r Smør i Tvedt mod 24 rd: dat: 16 Martj 1763.
10. Hans Tvedtes Skiøde til Sønen Haldor Hanssen paa ½ Løb ½ hud i Tvedte mod 100 rd: dat: 16 Martj 1763.
11. Johanes og Ørje Schougseides Skiøde til Brynild Andersen paa 1 pd: 4 Mrk: Smør i Tomre mod 120 rd: dat: 16 Martj 1763.
12. Brynild Tomres Obligation til Ingeborg Samsons Datter Schogseide paa 60 rd: jmod Pandt udj 1 pd: 4 Mrk: Smør i Tombre Dat: 10 Maj 1763.
og 13. Ole Olsen Revnes Obligation til Hans Hiertnes paa 281 rd: jmod pandt 2 pd: 9 Mrk:r Smør 19/24 hud i Revne dat: 10 Maj 1763.

For Retten fremkom Bonde Manden Torbiørn Siørsand og til kjendegav at paa hans Gaard befindes en Persohn af Nafn Ole Larsen, der aldeles jnted er ejende, at være med den Spedalske Sygdom saa sterckt behefted at hand trenger til at blive jndLemmet i Hospitalet, I den andledning var det da at hand tilspurdte Lænsmanden med den Meenige ting søgende Almue om de ej er bekjendt at Ole Larsen Siørsand er aldeeles jnted ejende og med den Spedalske Sygdom? Der til blev af Lænsmanden og Almuen Eenstemmig Svared \at/ ej allene

1763: 168

berørte Ole Larsen Siørsand er eftter deris Formeening befengt med den Spedalske Sygdom Mens end og at hand til sin jndlemmelse jnted er ejende.
Om det passerede begiærede Torbiørn Schiørsand et velbeckrefted tings vidne sig fra Retten meddeelt, som blev bevilget.

Formedelst jnted Viidere til publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 12 Maj blev Retten atter sadt og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett paa bem:te tingstæd Giøen.

hvorda blev Læst

Hr: Consistorial Raad Gelmeidens bøxel Sedler til Ole Olsen paa 12 Mrk:r Smør ½ g:skd udj gaarden Mordsvold eller Aarre paa Livs tiid med Lejlendings Revers datteret 15 Martj 1760.
2. Anders og Haldor Sævereids oprettede Contract med Encken Ingeborg Pouls Datter Fuse dateret 10 Maj 1763.

Anders Olsen Nere Hage hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Anna Lars Datter ibm:, fordie hun skal have udsagt at Citanten haver taget Saug bord fra Ole Viglicksen Revne, samt derom at anhøre Vidnes byrd af Jon Jansen Nere Hage og hans huustroe Magdela Mortens Datter ibm: samt Processen at betale.
Den indstefnte Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hendes Veigne, Mens vidnerne vare tilstæde.
thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Ole Tuft og Ole Qvale som ved Eed bekræfttede at de for meer end 14 dage siden i denne Sag som inCamineret er har Stefnt den paagieldende udj Lars og Mickel Hages Nærværelse, eftterdie den jndstefnte ej var paa den tiid ved sit huus, de Declarerede og at de Skrev Stefnemaalet ord til andet paa hendes Dør.
Citanten begiærede Vidnerne fremkaldet til Eeds aflæg og examen.
1te Vidne Jon Johansen!! (Jansen) Nere Hage aflagde Eed og provede: at Næstleden Aar i Vaar vindens tiid en Dag som vidnet tilligemed jndstefnte Anna Lars Datter stod paa en ager vidnet tilhørende Kaldet Stoer ageren paa Nere Hage liggende, Kom i Mellem dem blant andet en tale angaaende de bord som Ole Viglicksen Revne hafde {bort fo} Misted, da vidnet tilSpurdte bemelte Anna Hage med disse ord: hvem Mon tog de bord, hvortil hun Svarede, De er ej langt bordte som same tog, thi Siur Ballesemsnesset har seed hvem dem tog, som har sagt, hafde hand vist hvem bordene hafde taged, skulle hand faaed den til At(?) baared dem tilbage, hafde ej viidere at Prove.
2. Vidne Magdela Mortens datter aflagde Eed og provede: at næstleden Aars Bede Dag om eftter Middagen, hørdte Vidnet af jndstefnte Anna Lars Datter udj Een høe Lahde sagde til Vidnet disse ord her er de bord som Anders Hage tog fra Ole Viglicksen Revne, Vidnet Svarede paa tilspørgende at bemelte Anna Hage giorde anviisning paa 2de Støcker bord som var opslagne til bord\tag/ udj hans høe og Korn Lahde, Vidnet lagde dette ydermere til at den jndstefnte bemelte tiid sagde at Siur Balleseimsnesset saae det neml: da Anders Hage Laae dem op under en Hiller paa Hage, hvilket Stæd hun Pegede eller giorde anvisning paa for Vidnet.

1763: 168b

hafde ej Viidere at prove.
Citanten som viiste at de talte ord var af den indstefnte udtalte eftter hans Reise til Kiøbenhavn Forgangen Aars Foraar, som Commanderet i Kongel: tieniste, maatte til dette ting Stefne den paagieldende eftterdie det var første ting eftter at hand det fick at høre og hand fra Kiøbenhaufn hiemkom. Hand begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

den Lovlig Stefnte Mens udeblevne Anna Lars Datter forelegges til næste ting at Møde med tilsvar i denne Sag.

Peder, Jon og Jan Biøndahl haver til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Torckjld Kiilen, fordie hand uden Lov af Biøndahls beboere, haver sig foretaged at opsette et Qvern huus udj Reinesvigs Elv, dog paa Biøndahls Eiendomb, sampt Processen at tilsvare.

Dend jndstefnte Torchel Kiilen mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt, desLigeste Declarerede hand at hand aldrig har oplagt i Elven Een Eeneste Steen end sige opsadt der et Qverne huus, Mens hans Svoger Anders Drageid har gived ham Lov der at opsette et Qvern huus, hvilket bemelte Anders Drageid for betaling for ham har opbygget, hand Declarerede og at Anders Drageid har \sagt/ det at være hans ejendomb hvor Qvern huuset er opbygget.

Procurator Giøen som mødte paa Citanternes Veigne Lod tilføre at hand ej endnu vilde giøre nogen paastand udj Sagen, Men jndstillede det til Rettens Skiønsomhed, hvad enten Sagen her paa tinged kunde afgiøres eller og den Maatte henvises til Aastædet hvor nu tvistes om, og naar det Skeer, vil hand have sig Reserveret sin Videre paastand udj Sagen.

Eragted

Sagen er af den Natuur, at den følgelig Lov paa Aastæden bør tracteres og Ventileres, hvor hen den og Remitteres, i fald Citanterne trøster sig til Samme, der, eftter foregaaende Lovlig Stefnemaal at proceqvere.

Jon Knudsen Nere Echeland hafde til dette ting tiid og Stæd med Skriftlig Stefnemaal Ladet jndstefne Hans Siuvsetter fordie at hand har ophæved den Forlovelse som var Skeed jmellem Citanten og den indstefntes Datter, jtem For Eendeel Souv Smaler med Meere som Stefne Maaled omMelder, hvilket blev i Rettelagt og oplæst.

Den jndstefnte Hans Siuvsetter mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa Hans Veigne, thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Ole Haldorsen Røe og Ole Mathiesen Røe [som beckræfttede] at de for Meer end 14 Dage siden haver oplæst det i Rettelagde Stefnemaal paa gaarden Nere Echeland i den jndstefntes huustroes paahør.

Procurator Giøen begiærede de Mødende Vidner fremckaldet til Examen og Eeds aflæg. af Vidnerne mødte Samson Berge, Anders Olsen Havschaar, Abraham Storene og Lars Olsen Leithe. hvor\af/ Fremstoed første

1763: 169

Vidne

Samsom Berje der aflagde Eed og provede: at næstleden aar 8te Dage for Pinse Dagene blev Vidnet begiært af Jon Echeland at følge med ham til gaarden Siuvsetter hvor den jndstefnte da var boende, for at begiære bemelte Hans Siuvsetters Datter for Citanten til ægte, eftter {De} Deris ankomst til Siuvsetter, blev eftter tale og giensvar jmellem Citanten Jon Echeland og jndstefnte Hans Siuvsetter saaledes aftalt at Citanten Skulle ægte bemelte Hans Siuvsetters Datter, og hvor paa Citanten og dend jndstefntes saavel som hans Kone og Datter blev haand rægte med hin anden og der eftter af vidnet tilligemed Anders Hafschaar ved haand paalagt. hafde ej viidere at prove.

2. Vidne Anders Havschaar aflagde Eed og provede i et og alt med første Vidne uden Forandring.

3. Vidne Abraham Storene aflagde Eed og provede at næstleden Høst da Kornet stoed i sin bæste Vext, Saae Vidnet at Hans Siufsetters Smaler eller Faar var udj Een Citanten tilhørende ager paa Echeland, hvilken Vidnet Skiønner kunde give af sig omtrent 2 tønder Korn, som de Nemlig besterne for det mæste opaad, og hvad de ej Consumerede trædde de ganske Need. Vidnet provede at hand jagede beesterne af dito Ager hafde ej viidere at prove.

4. Vidne Lars Olsen Leite aflagde Eed og Provede, at hand næstleden Høst, da Kornet stoed i sin bæste Vext, saae at jndstefnte Hans Siuvsetters Creature Faars beester var i Een Citantens tilhørende ager den same som 3. Vidne har omprovet, og giorde der stor Skade, hafde ej viidere at prove undtagen Vidnet Taxerede bemelte ager for 2de tønder Korn.

Procurator Giøen begiærede dend jndstefnte Hans Siuvsetter forelagt og de udeblevne Vidner til næste ting Laug daged.

Eragted

den Lovlig Stefnte Hans Siufsetter foregges!! (forelegges) til næste ting at møde Med sit tilsvar i Sagen, og vidnerne Aagaathe Steens Datter, Engel Berge og Nicolai Hatvig paalegges under Lovens Falsmaal deris Eedelige Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

dereftter blev Læst

Torbiørn Houges Skiøde til Sønen Jon Torbiørnsen paa 18 Mrk:r Smør ¼ hud i Houge mod 60 rdlr: dat: 16 Martj 1763.

Paa Fogdens tilspørgende Svarede Almuen at jngen har hugget undermaals tømmer hvorom tings vidne blev udstæd.

Retten blev derpaa for Skibredet ophæved.

Anno 1763 d: 13 Maj blev Almindelig Sommer Sage og Skatte ting holdet med Strandebarms Skibredes Almue paa Øvre Waage, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Helje Traae, Peder Berge, Asbiørn Breum, Lars Bache, Erick Tvedtenes, Ørjens Ohme, Gotskalck Jenssen Fladebøe, og Engel Tvedt. Overværende i Retten Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kammer Raad Juel med Lænsmanden Hans Waage med Meenige ting søgende Almue,

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne

1763: 169b

Protocoll extraherede.

Dereftter følgende Particulaire Documenter

1te Msr: Kierulfs paa Hr: Doctor og Biskop Pontopidans Veigne, udgivne bøxel seddel til Mickel Olsen paa 1 Løb 1 pund 13 Mrk:r Smør i gaarden yttre Ohme dat: 5 Maj 1763.

2. Daniel Wallem og Lars Torsnesses bøxel Sedler paa ødegaarden under Torsnes til Jacob Hendricksen. datteret 11 Maj 1763.

3. Skifttebrev eftter Giertrud Mit Børsem, hvis Sterfboe ejede i gaarden Mit Børsem 22 ½ Mrk: Smør for 22 rd: 3 Mrk: hvoraf Enckemanden Gotschalch er paalodnet 11 ¼ Mrk: Smør for 11 rd: 1 Mrk: 8 s:, Sønen Arne 11 ¼ Mrk: Smør for 11 rd: 1 Mrk: 8 s: datteret 28 Febru: 1763.

5. Torger Siufsetters Obligation til Ole Johansen Berge paa 99 rd: jmod 4 p:Cto og underpandt 1 pd: 4 Mrk: Smør 2 giedskind i Siufsetter dat: 13 Maj 1763.

og 6. Rasmus Mortensen og Ole Mortensen Schogseide Deris med hinanden oprettede Mage Skifttebrev, hvorved den første faar 18 Mrk:r Smør ¼ hud udj Solberg og den siste 9 Mrk:r Smør med bøxel og overbøxel til ¾ Kalfskind i Aarhuus udj Hardanger, samt 8 rd: udj Reede penge datteret 15 Martj 1763.

Retten bliver til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 14 Maj blev Retten atter sadt paa bemelte tingstæd og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett

da blev læst
Lars Knudsen Mehuus hans Skiøde til Sønen Torbiørn Larssen paa 2 pund 17 Mrk:r Smør 1 Kalvskind udj Meehuus mod 102 rd: dateret 15 Martj 1763.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Peder Larssen Store Fosse for hans begangne Lejermaal med Pigen Herborg Hans Datter, Og det forinden hand blev enroulleret til Soldat, hvorom Velbemelte Hr: Kamer Raad Juel i Rettelagde Sogne Præsten Hr: Marchers Kundskabs Liste under 26 April 1763 som for Retten blev oplæst.
Den jndstefnte Peder Larsen Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstoed Stefne Vidnerne Hans Waage og Arne Brue som ved Eed bekræfttede at de for meer end 14 dage siden haver Lovlig Stefnt Peder Larsen Store Fosse at Lide Dom til Bøders udredelse for begangne Lejermaal med Pigen Herborg Hans Datter.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting da dend jndstefnte haver at Møde Sagen at tilsvare.

Anders Svindland hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Peder Svindland fordie at hand har Kaldet Citanten for 1 Skielm, der for at Liide Dom til undgieldelse og Bøders udredelse samt at erstatte Processens omkostning. Endelig er og Peder Svindland Stefnt at anhøre derom Vidnes byrd af Jacob Baarsen Svindland og Britta Jons datter.
Dend jndstefnte Peder Svindland mødte icke eftter paaraab, Ligesaa Mødte icke Vidnet Britta Aachre.
thi fremstoed Stefne Vidnerne Poul Dybsland og Knud Tvedt som ved Eed bekræftede at de for meer end 14 dage [siden] i denne Sag haver Stefnt Peder Svindland Ligesom inCamineret er, Ligesom og det udeblevne Vidne Britta Aachre til vidnes byrds afleg.
Citanten begiærede det Mødende Vidne fremkaldet til Examen og Eeds aflæg.
Vidnet Jacob Baarsen Svindland aflagde Eed og provede at næstleden Sommer udj Slaattens tiid en Dag paa gaarden Svindland, kom Vidnet gaaendes i gaarden, hørdte Vidnet at indstefnte Peder Svind-

1763: 170

land [sagde] disse ord: en Skielm var du det aar du var ude til Kiøbenhavn, det same har du været siden du Kom hiem, hvortil Citanten Anders Svindland Svarede: hvad siger du. Ja svarede Peder, jeg siger det da du var til Kiøbenhafn var du en Skielm og siden du kom hiem, har du været en Kraaget Kaanpend hafde ej viidere at prove uden vidnet Berthe Aachre var same tiid nærværende.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt og Peder Svindland forelagt. Ligesaa Vidnet Berte Aachre under Fals maal paalagt sit Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Eragted

den Lovlig Stefnte, mens udeblevne Peder Svindland gives Laug dag til næste ting at Møde Sagen at tilsvare. Ligesaa forelegges Vidnet Berte Aachre under Lovens Fals maal same tiid at Møde sit Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Anders Svindland hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Peder Svindland fordie at hand adskillige Gange har velted og Kiørt Citantens tømmer fra Saug

velted ved Svindlands Saug, derfor Dom at Liide og erstatte Processens omkostninger.
Ligesaa er hand og Stefnt at anhøre Vidnes byrd af Baar og Knud Tvedt samt Omund Waage.
Den jndstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstoed Stefne Vidnerne Poul Dybsland og Knud Tvedt som ved Eed bekræfttede at de for meer end 14 Dage siden i denne Sag som indCamineret er, har Stefnt den paagieldende.
Vidnerne mødte og tilstoed Lovlig varsel.
1te Vidne Baar Tvedt aflagde Eed og provede at en dag i Fasten Nestleeden blev Vidnet af Citanten anmodet at gaae til Svindlands Saug for der at see eftter den indstefntes omgang med Citantens og Guldbrand Nere Waages Tømmer, ved Vidnets ankomst same stæds, saae det at Eendeel Tømmer Citanten tilhørig tilligemed Guldbrand Nere Waage, var velted fra Saug velted, og hvad ej med hænder var bort fløtted, var med hæst fra Kiørt, hvilket Vidnet ej saae Peder Svindland giorde, Mens bemelte Peder Svindland tilstoed det for Vidnet tilligemed Knud Tvedt som eftter Citantens Forlangende gick til Svindland, for ham der om at tilspørge, udj hans egen Stue. hafde ej viidere at prove uden dette: at Peder Svindland sagde same tiid, at hand vel viiste Guldbrand Nere Waage hafde Skaared forlidt, Mens det kunde icke hielpe, hand maatte dog Kiøre Tømret bort.
2. Vidne Knud Tvedt aflagde Eed og provede i et og alt med første Vidne uden Forandring.
3. Vidne Omund Waage aflagde Eed og provede: at en Dag i næstleden Faste Stoed Vidnet paa Svindlands Saug for at Skiere Eendeel bord, saae da at Peder Svindland med sine 2de Sønner, deels bar og deels Kiørte Citantens og Guldbrand Waages Tømmer fra Saug velted ved Svindlands Saug, hafde ej viidere at prove.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

Peder Svindland forelegges til næste ting at møde med sit tilsvar udj denne Sag.

1763: 170b

Anders Svindland hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Peder Svindland, fordie at hand har beskylt Citanten for at hand har Skaaret Eendeel Tømmer udj et Tyve Støcke Marck, jtem fordie at hand har sagt at Citanten har Skaared over 800 bord paa Svindlands Saug aaret 1762 af Dybedahls teigen, hvilket hand for Holtz Førsten har angived, Derfor Dom at Lide og erstatte Processens omckostning hand er og Stefnt at anhøre Vidnes byrd af Hans Waage og Guldbrand Waage.
Den jndstefnte Mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne.
thi fremstod Stefne Vidnerne Poul Dybsland og Knud Tvedt som ved Eed bekræfttede at de for Meer end 14 dage siden i denne Sag som inCamineret er har Stefnt Peder Svindland.
1te Vidne Hans Waage aflagde Eed og Provede at næst Paaske tiider næstleden Kom Vidnet i Følge med Holtz Førsten Sr: Schrøder til Svindlands Saug hvor da baade Citanten og den indstefnte var nærværende, hørdte da at Peder Svindland sagde disse ord at Citanten Anders Svindland hafde Skaared paa Svindlands Saug 800 bord af Dybedahls Skougen siden den indstefnte Skar paa Saugen, og dereftter gick hand op i Tyve Støckcket og huggede, hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Guldbrand Waage aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne uden Forandring.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted,

Peder Svindland forelegges til næste ting at møde, for at jndkome med sit tilsvar i Sagen.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel Lod tilføre at uagted det jnden Retten ved Sags \Ventilation/ er bleven oplyst {ej allene} at ung Karl Svercke Larsen Bierchenes og Boel Jens datter der med hin anden har begaaed Lejermaal og Barn aufling, hvor for den siste er Dømt, og den første som Soldat næstleden 1762 Aars Foraar som Soldat udCommanderet til Hans Maj:ts tieniste, aldeeles jnted er ejende Maatte hand dog i følge Anteignelserne udj hans Allerunderdanigste aflagde Reignskab for Sundhord og Hardanger Fogderier pro Ao: 1761, jnden Retten end viidere tilspørge Lænsmand og Almuen, om dennem er beckjendt at bemelte Svercke Larsen Bierchenes og Boedela Jens Datter, som hin anden udj tredie Leed er beslægtet er noged ejende, desligeste om icke Sverche Bierchenes Vaaren 1762 som Soldat blev udCommenderet. Dertil de Svarede Eenstemmig Svarede!! at de omspurdte 2de Persohner er aldeeles jnted ejende, og at Sverche Larsen Bierchenes som Soldat forgangen Foraar blev udCommenderet.

Fogden begiærede herom tings vidne, som blev bevilget.

Anno 1763 d: 14 Maj blev almindelig Somer ting holden med Qvindherrets Skibreedes Almue paa ting stædet Øvre Vaage og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes mænd Nafnlig Peder Berge, Erick Tvedtenes, Gotskalck

1763: 171

Fladebøe, Asbiørn Breumb, Helje Traae, Lars Bache, Ørjens Ohme og Engel Tvedt. Overværende i Retten Stædets Foged Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocol er extraheret undtagen den Kongl: Forordning om extra Paabudet som næstl: høst for dette Skibreedes Almue er bleven publiceret.

Der efter læst

1. Skiftebrev eftter Karj Søfrens Datter Helvig hvoreftter Sterfboets ejende 1 Løb 17 2/3 Mrk: ¼ hud i Helvig er udlagt som Pandte bogen udviser. dateret 26 Februarj 1763.
2. Hr: Etats Raad og Laug mand Bagers bøxel Sedel af Hr: Raadmand Mejer udstæd til Jacob Aslacksen paa Laugmandsteigen 18 Mrk:r Smør dateret 12 April Ao: 1763.
3. Hr: Bircke Domer Lambergs udgivne Obligation til Baar Gitlesen Østerfiord paa Capital paa 200 rd: jmod Pandt i Traavig 1 ½ Løb Smør og 3 p:Cto Renter datteret 22 Martj 1763.
4. Søren Møchlebustes Skiøde til Iver Abelsen paa 1 pd: 20 1/6 Mrk: Smør 1 ¼ hud i Helvig mod 89 rd: dat: 15 Martj 1763.
5. Iver Helvigs Obligation til Søren Møchlebust paa Capital 42 rd: jmod Pandt 1 pd: 18 Mrk: Smør i Helvigen dat: 15 Martj 1763.

Lars Biørnebølle hafde til dette ting tiid og Stæd med {Muntlig} \Skrifttlig/ varsel Ladet jndstefne sin Broder Jens Biørnebøle ved Skriftlig Stefnemaal datteret 26 April sistleden, Fordie at hand ej til Kors misse næstleden eller Fardag eftter jmellem dem slutted Contract har villet for Citanten fravige sin ejendom i gaarden Biørnebøle og der for modtage de fastsadte 70 Rdr: med meere som Stefnemaalet jndeholder, hvilket for Retten blev oplæst.

Den jndstefnte Jens Biørnebøle mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,

thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Heming Lille Omviig og Elling Thorsen Omvig, som ved Eed bekræftede at de for meer end 14 dage siden har forkyndt det i Rettelagde Stefnemaal for Jens Biørnebøle udj eged paahør.

Citanten begiærede Vidnerne fremkaldet til Examen og Eeds aflæg.

1te Vidne Ole Kierland aflagde Eed og provede at næstleden høst paa tingstædet Møchlebust, hørdte Vidnet at Citanten og hans broder jndstefnte Jens Biørnebøle var med hin anden udj tale samen angaaende gaarden Biørnebøle, da Citanten først siger til sin broder Jens Biørnebøle: du skal give mig 60 rd: for Min ejendom i Biørnebøle, hvilcket Jens ej vilde modtage (dvs. eiendommen), dereftter blev de saaleedes ForEeenede og hvorpaa de bleve haandrægte Ligesom og Skiød Vidnet tilligemed Ole Natterstad til Vidnes byrd, at Citanten skulle for Jens Biørnebølles ejendom i gaarden Biørnebøle give ham 70 rd:, hvilcke penge hand næstleden Korsmisse Skulle modtage. hafde ej viidere at prove.

2. Vidne Ole Natterstad aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne uden forandring.

3. Vidne Torchel Omvig aflagde Eed og provede at hand efter Citantens forlangende har væred paa gaarden Biørnebøle og tilbudet Jens Biørnebøle de 70 rd: for hans ejendom i gaarden Biørnebøle hvilke hand har nægted at jmod tage, mens derjmod til vidnet sagt at hand ville modtage Dom.

4. Vidne Østen Store Omvig aflagde Eed og provede i et og alt med 3de Vidne uden Forandring.

Citanten maatte begiære Sagen til næste ting udsadt.

1763: 171b

Eragted.

Jens Biørnebøle som Lovlig Stefnt forelegges til næste ting at møde for at jndkomme med sit tilsvar udj Sagen.

Anno 1763 d: 18 Maj blev Retten til Følgende Siuns Taxations og besigtelses Forretning Sadt paa gaarden Schogesahl udj Strandebarms Skibreede og Præstegield beliggende, følgelig Reqvisition af same gaards opsider Ole Knudsen, der som Eier af Hr: Capitaine Tausan har tilkiøbt sig Een anpart herudj gaarden Schogesahl, og betjent af eftterskrefne Sex Eedsorne Laug Rettes Mænd som af Stædets Foged Velbr: Hr: Kamer Raad Juel er opnefnt Nafnlig Anders Kierevig, Hans Berge, Ole Johansen Berge, Torgier Giere, Arne Berge og Hejne Børsem. Overværende i Retten Skibreedes Lænsmand Hans Hanssen Waage.

For Retten fremstillede sig Procurator Hans Waage og til kjende gav at Ole Knudsen Schogesahl har til denne tiid og Stæd jndstefnt Velbaarne Hr: Capitaine Tausan til et Lovligt huuse Besigtelse paa gaarden Schogesahl, og dernæst udj sin tiid at erstatte Processens omckostninger, og det ved Skrifttlig Stefnemaal under dato 8 April sistleden som blev i Rettelagt og oplæst.

Hr: Capitain Tausan mødte for Retten og tilstod at være til denne tiid Lovlig Stefnt, desligeste Declarerede at i den tilstand gaarde partens huuse nærværende tiid er udj, har hand og Solgt Ole Knudsen same, da h/an/d Nemlig Ole Knudsen der til hafde Ingen Ancke, da Kiøbet blev Slutted, altsaa formodede at hand for Omkostninger bliver befriet. Declarerede i øvrigt at godset eller hans forige ejendom herudj gaarden Schogesahl, har hand følgelig adkomster som i hænde haves Solgt for 2 pd: 19 ½ Mrk: Smør, hvilket eftter Skatte Bogens udviis som Conform Matriculen ickun er i Skat 2 pd: 11 Mrk:r og i Landskyld 1 pd: 21 Mrk:r Smør ¼ hud og det til nu værende ejer Ole Knudsen.

den i stefneMaalet Nafngivne Salmon Jacobsen frafaldt Citanten henseende til Møde, eftterdie hand ej er Stefnt.
Derpaa begav Vii os til Forretningen og først foretog os at besigtige
1te Røgstuen som befandtes i den omstændighed at hun ej kand blive staaende, Mens eftter Itzige tilstand er værd 1 rdr: Een Nye i stæden vil eftter Laugrettes Skiøn med Kiørsel og Førsel samt Materialiers anskaffelse med tag og tæckcke koste 40 rdr: altsaa ansvar 39 rdr:
2. Een Sænge boe afsiges Tomten, er af Verdie 3 Mrk: Een nye i Stæden vil koste 30 rdr:
Eet Stabur gamelt og brøstfeldigt af Værd 1 rd; Eet nyt istæden vil Koste 12 rd:
Eet Ildhuus af Verdie 3 Mrk: gammelt og brøstfeldigt, et nyt af Stand Verck vil ohngefæhr Koste 6(?) rd:
Korn og høe lahden blev derpaa efterseet

1763: 172

og befandtes udj de omstændigheder at den maae i grund nedrives, de beholdne Materialer Taxeres for 5 rd:, Een Nye i stæden vil Koste 30 rd:
Een Floer eller Fæehuus maae af Tompten, er af \ingen/ Værdie. Een Nye i stæden vil Koste 30 rdlr:
Een hæste Stald er af jngen Verdie. Een Nye i stæden vil Koste 6 rd:
Smal huus har icke væred, skulle noged i sin tiid anskaffes og af ejeren opbygges, vil det i den tiid Taxeres.
Een udlahde eller Løe Taxeres for 1 rd: 3 Mrk:
1 Sæhl eller Støls huus er af ingen Verdie. Eet nyt i Stæden vil Koste 2 rd:
Hr: Capitain Tausan Declarerede Endnu som før at hand formodede at blive for Omckostninger befriet.
Ole Knudsen Schogesahl Declarerede at hand for sin ejendom her udj gaarden har betalt til Hr: Capitain Tausan 340 rdr: i same tilstand som den nu findes, og hvorom hand jndleverede til Actens Følge det paa gaarden ham meddeelte Skiøde under (ope rum) som blev i Rettelagt og oplæst.
Som jnted Viidere ved Forretningen var at observere saa anføres her til sin tids Eftterretning denne Forretnings omckostninger Stemplet papiir 1 Mrk: 8 s: beskrivelse 2 rd: Diet penge paa Reisen til stædet 2 rd: 3de dage, Ligesaa tilbage 2 rd: For Forretningen 3 rd:, jtem dessens Forseigling 1 Mrk: 4 s: Lænsmanden tillegges ved Forretningen 2 Mrk: de 6 Mænd hver 1 Mrk: er 1 rd: tilsamen 10 rdr: 4 Mrk: 12 s: hvilke naar tillegges de Taxerede huuses værdie og de gamle huuses Taxt der fra afdrages, saa bliver Omckostningernes Summa 157 rd: 4 Mrk: 12 s:

Afsagt.

Ved Rettens Siun og Taxation er det oplyst at denne gaarde parts huuse er i de omstændigheder at de paa Tompten ej kand blive staaende, Følgelig, altsaa nye i stæden af Ejeren maae anskaffes, saa fremt hand ved gaard og brug skal blive siddende, hvilcke siste efter det nu Retten kand skiønne vil koste 146 Rdr: 3 Mrk: som naar tillegges Forretningens omckostninger 10 rd: 4 Mrk: 12 skil: opløber til 157 rd: 4 Mrk: 12 s:, Saa Kjendes For Rett at i fald Odels mand til gaarden i sin tiid fra nu værende ejer Ole Knudsen vil indLøse denne gaarde part, skal hand være Forbunden at tilbage betale ej allene den af Ejeren udbetalte Kiøbe Summa 340 rdlr: Mens end og Aabods Summen tilligemed denne Forretnings omckostninger tilsamen 157 rd: 4 Mrk: 12 s: in allis 497 rd: 4 Mrk: 12 s:, hvor jmod dog nærværende ejer taber i sin tiid ved besigtelsen ved Løsningen, hvad som paa de nu Taxerede huuse kand feile i fald same ej findes i den anseede stand da som de nu ere Vurderede; og i fald de den tiid er bædre, end nu ansadt er bliver same Ejerens bæste, hvilket alt da vil anckomme paa da giørende Forretning og Skiøn.

1763: 172b

Anno 1763 d: 31te Maij blev Retten \eftter udsettelse fra 14 April/ eftter følgende Aastæds Sags afhandling Sadt paa gaarden Lygre udj Ous Præstegield og Strandvigs Skibreede beliggende, og betjent af eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Brynild Tombre, Niels og Axel Schielbrigt, Jon Tomre, Johanes Bouge, Jan Kleppe, Mickel Hope og Ole Tuft. Nærværende udj Retten Lænsmanden Engel Giøen som Laug Retted med sig efter Her Kam/m/er Raad Juels opnævnelse, til Stædet bragte.

Hvorda For Retten Fremstillede sig Procurator Hans Giøen, som gav tilkjende at hand Møder for Citanten Sverche Hiertnes, der til denne Reqvirerte og beramede Tægte dag, haver ved Skrifttlig Stefnemaal Ladet jndstefne sin Naboe og Lejlending Steen Samsonsen Lygre, Fordie hand ved Rettens Syn og Granskning, samt Steenings Forretning vil have uddeelt for sin Ejende andeel udj Lygre 30 Mrk:r Smør, ej alleene Skoug og Marck udenGierds, Mens end og ager og Eng jnden Gierds saavelsom Huuserne til denne eller same Jordepart at uddeele, samt Processen at tilsvare med meere som Stefnemaalet ommelder. Det paaberaabte Stefnemaal Lagde hand i Rette Dateret 15de Dec: 1762, som hand begiærede oplæst og Acten tilført. bemelte Stefnemaal blev derpaa oplæst.

For Retten mødte Procurator Hans Waage for!! (paa) den jndstefnte Steen Samsonsen Lygres Veigne og tog til Gienmæle Lovlig Stefnemaal, dernæst producerede hand en Contra Stefning datteret 17 Dec: 1762, hvilken hand begiærede oplæst og ad Acta henlagt. bemelte Contra Stefnemaal lyder saaledes.

Procurator Giøen lod tilføre at hand ej til fulde kunde Forundre sig over det af Contra Citanten i Rettelagde Stefnemaal, i det hand melder udj sam/m/e at den jordepart, som ligger under Hiertnessesses!! beboeres ejendom, skal have Fulgt hans Forfædre udj langsommelig tiid som Aasæde og hoved Bøle, da hand dog bædre veed, naar hand vilde blive ved Sandhed at hand er den første Mand som haver beboed gaarden Lygre tilligemed det bøxlede gods nu omtrent 3 á 4 aars tiid, thi da hands Fader afg: Samson Steensen Lygre tilbøxlede sig denne ommelte Jordepart, hafde hand ej meer til brug end de same 30 Mrk:r Smør, excepto, at hans Fader Steen Olsen Lygre af Faderlig Omhue og Kierlighed til sin Søn, overlod ham af sin brugende part dog Ous Præsteboel Aller naadigst Beneficeret 24 Mrk:r Smør, saa hand da udj alt brugte 2 pund 6 Mrk:r Smør saaledes som anført er, Continuerede bruged jmellem Fader og Søn jndtil Samson Lygres Fader Steen Olsen Lygre ved døden afgick, siden brugte Samson Lygres Sted Moder gaarde parten efter sin Mand indtil hun frasagde sig bruged som denne Contra Citant Steen Lygre jmodtog. dernæst beboede Steen Lygres Moder det bøxlende brug jndtil nu som før er meldt en 4 á 5 aars tiid, da Sønen eller Contra Citanten Fick til bøxel same brug af Ejeren Sverche Hiertnes,

1763: 173

Videre herom agter hand at oplyse Sagen nermere ved sit Skrifttlige Indlæg, som hand i Rættelagde, {der blev oplæst} anmeldte dernæst at Foruden det i Stefnemaalet Nafn givne Vidne Mette Mognsdatter Lygre har og Citanten jndstefnt følgende Vidner Erick Sundvord, Lars Kleppe, Haldor Øren, Knud Jonsen Aarvig, Ole Hiertager og Niels Johanssen Nordtvedt, \det/ Producerede {sit} Indlæg i Sagen {som} blev \derpaa/ oplæst.

Procurator Waage lod tilføre at hand ej kand nocksom beundre sig over Procurator Giøens sit udj Rettelagde indlæg, hvorudj hand paastaar at Hiertnesses beboeres ejendom har al tiid været \et/ Separeret brug fra Ejendoms godset herudj Lygre, Men det har alle tiider Fulgt Lygres opsidere, og saaledes været deelet og Skiftted som de jmellem sig Self nemlig Fader

og Søn med hin anden har for got befundet, thi Johanes Lygre og Endre Sundvord vare brødre, saa al deraf kand sees det har væred under et ædtlæg og et brug. Procurator Waage anmeldte der næst at Contra Citanten Hans Principal Steen Lygre er Lovlig Stefnt til denne tiid.

Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet til Examen og Eeds aflæg. hvoraf 1te Vidne Haldor Øren frem stoed, som befandtes i de omstændigheder at hand i dag ej kunde blive admitteret.

Eragted.

Formedelst at ej alle vidner er til stæde og dagen hælder, bliver Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 1 Junj blev Retten atter sadt og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett, paa bemelte gaard Lygre, i Parternes og deris Fuldmægtigers Nærværelse.

De j gaar anførdte vidner mødte alle undtagen Lars Kleppe, For de Mødende blev Edens Forcklaring af Lov Bogen dennem af Domeren forelæst med Formaning til Sandheds udsigende.

Procurator Giøen jndleverede sine Qvestioner til Vidnerne hvilket blev oplæst.

1te Vidne Haldor Øren gl: 74 Aar, Forcklarede at være fød paa gaarden Marchuus her i Sognet og i sit alders 7de aar Kom her til gaarden Lygre, hvor \fra/ hand da hand var 26 aar gl: \fra/ fløttede udj tieniste. Provede i øvrigt paa Citantens qvestioner saaledes: til 3de qvestion at vidnet veed at der en tiid i forige tiider har boed paa Lygre 2de Mænd, dog af en Familie og ædtlæg og ved Vidnet at hans Far Fader af Nafn Ole Lygre brugte udj Lygre 2de teiger eller 1 ½ Løb Smør og det øvrige af gaardens Skyld brugte en Mand af Nafn Lars Lygre nemlig 1 pd: 3 Mrk:r, Same Ole Lygre opsagde for sin Søn vidnets Fader Steen Olsen 2 pund 6 Mrk:r Smør herudj gaarden og efter Ole Lygres død fick bemelte Steen i brug berørte 1 ½ Løb Smør. hvad Lars Lygres brug betreffer, da boede hand paa berørte 1 pund 3 Mrk:r Smør al sin tiid og hans Encke nogen tiid eftter ham, siden blev same 1 pund 3 Mrk:r Smør bortbøxlet af Isack Hiertnes til Vidnets broder Samson Lygre nu værende Contra Citant Steen Lygres Fader. Til 4. qvestion at Hiertnes Mænd har omtrent i 100 aar væred Ejer af 1 pd: 6 Mrk:r Smør {her} i {Hiertnes} \Lygre/, det øvrige af qvestionen er besvared ved Forcklaringen over 3de qvest: Til 5te

1763: 173b

qvestion at der var jngen Dispute jmellem Beboerne af Lygre angaaende Skougen. Til 6. qvestion skal ved begranskningen blive anvist. Til 7. qvestion veed vidnet dette at til Hiertnes Mænds ejendom herudj gaarden Lygre, tilhørdte udj Vidnets tiid følgende, saasom 1 Røgstue, som blev Solgt for 6 rd: Men hvem som same Solgte veed vidnet icke. 1 Liden Sænge Boe, som endnu er her staaende. Eet Lidet Stabuur. Eet Ild huus hafde Forbemelte 2de Mænd tilsammen. 1 Liden Floer, Løen eller Lahden til de 1 pund 3 Mrk:r Smør var eftter anpart i gaardens Løe. i Eet Smal huus ejede de eftter anpart i det gaarden tilhørte. Ligesaa at Fiøsset og Smale huuset var under Eet Tag. Procurator Waage tilspurdte Vidnet om det veed at Vidnets Fader af Nafn Steen Lygre eller Samson Lygre \brugte det/ bøxlede gods udj Lygre. Resp: Vidnets Fader brugte det bøxlede gods udj Lygre uagted dog hans Søn Samson Lygre det hafde bøxlet, hvilket Hiertnes ejere viiste af, eftter Steen Lygres død brugte hans Encke og Samson hver den halvedeel af det bøxlede gods, hvorudj eller til hvilket Hiertnes Mænd ej hafde nogen Ancke. Ligesaa forcklarede vidnet at Contra Citantens Fader Steen Lygre var den som bygde huusene op i stæden for de gamle forraadnede.

2. Vidne Erich Sundvord gl: 71 aar Føed og boed paa gaarden Sundvord her i Naboe lauget al sin tiid provede i et og alt med første vidne uden Forandring, uden til 6te qvestion viste vidnet aldeeles jnted om.

3de Vidne Knud Aarvig gl: 76 aar Fød paa Gaarden Ydahl her i Naboe lauged. Forcklarede at det er 4de Mand som nu boer paa Hiertnes Neml: Sverche Hanssen der har væred ejer for 1 pund 6 Mrk:r Smør herudj Lygre, Ligesaa at Steen Lygre er 3de Mand, der som Lejlending har beboed de 1 pund 6 Mrk:r Smør her i Lygre, uSteent og uReent fra Ejendoms godset her i Lygre. Vidnet Forcklarede og at hand har tient her paa gaarden Lygre, viste da, og endnu veed at 2de agre tilhørdte den for bemelte halve Hiertnes teig, hvilket hand skal giøre anviisning paa naar Retten vil det forlange. Angaaende huusene viiste dette vidne at Forcklare ligesom første uden Forandring.

4. Vidne Mette Lygre gl: 70 Aar Fød paa gaarden Aachre her i Sognet og boed her paa gaarden Lygre 53 aar, Forcklarede at hendes Sal: Mand uagted hand af Hiertnes Manden hafde bøxlet hans ejendom herudj gaarden, saa dog alligevel brugte hand det icke, Mens hans Fader Steen Lygre brugte same jndtil sin døde dag derefter brugte Samson Lygre og berørte Steen Lygres \Encke/ hver den halvedeel af Hiertnesses ejendom, og da bemelte Encke afstod sit brug og Fløttede til Hiertager, Kom vidnets Søn Contra Citanten Steen Lygre ind paa den halve deel her i gaarden og brugte den halvedeel af Hiertnesses ejendom og den anden halvedeel af ejendoms godset. hun Forklarede dereftter at da hendes Sal: Mand døde, bøxlede hendes Søn Steen Lygre af Svercke Hiertnes de 1 pund 6 Mrk:r Smør som hand her i gaarden er ejende. Angaaende

1763: 174

Huuserne og agrene til Hiertnes Parten, Forcklarede dette vidne som de forige uden Forandring.

5. og 6. Vidne Ole Hansen Hiertager og Niels Johansen Nordtvedt forcklarede at de eftter Citanten Sverche Hiertnesses forlangende Reiste hen til gaarden Haavig, For der at tage en der værende qvinde af Nafn Marthe Giøens Forcklaring angaaende Lygres ejere og beboere. ved deris anckomst til bemelte Haavig 14 dage før Paaske sistleden, forefandt de bemelte Marthe Giøen, som giorde denne Forcklaring dog uden Eeds aflæg: at hun var 15 aar forinden hun Reiste fra sin Faders Gaard Lygre. Da Lars Lygre brugte Hiertnes Mandens ejendom herudj gaarden og at der stoed et Sæhl i udmarcken, mens hvad enten hendes Fader eller Hiertnes Manden ejede same Sæhl veed hun icke. paa det omprovede aflagde disse 2de vidner Eed.

7. Vidne Engel Nielsen Gierevig aflagde Eed og provede: at hand fra 1732 til 1737 tiente hos Hans Hiertnes, i den tiid blev hand af sin huusbonde Hans Hiertness som ejer udj gaarden Lygre, befalet at gaae udj Marcken for at Rive Eendeel Næver her i Lygres Marck, som hand hiemførdte til Hiertnes hvorjmod Samson Lygre hafde jnted at jndvende da bemelte Samson Lygre talte ved ham og hos hvem hand spiiste. Ligesaa provede vidnet at hand i bemelte tiid huggede Eengang Een tylt Stue hvorjmod heller icke Samson Lygre som Lejlending af Hans Hiertnes hafde noged at siige. Paa Contra Citantens Fuldmægtiges tilspørgende svarede vidnet at Hans Hiertnes gav ham ordre at hugge, Mens ej Samson Lygre, som ej derjmod talede det Minste.

8. Vidne Samson Olsen Waagen aflagde Eed og provede: at for 25 Aar siden da hand tiente Hans Hiertnes, blev hand af bemelte sin huusbond Hans Hiertnes befalet at hugge heni Lygres Marck Een deel Tømmer, som blev eftterckomet, hvilket siden blev forbrugt til en paa Hiertnes Staaende Glas Stue, Ligesaa provede Vidnet at hand engang for sin egen Reigning efter Hans Hiertnesses ordre Rev 1 Vog Næver i Lygres Marck. Vidnet Forcklarede at Samson Lygre viste af Hugget og hand hørdte af ham derpaa ingen ancke.

Citantens Fuldmægtig producerede og i Rettelagde en Extract af 1667 aars Matricul under Fogden Hr: Kamer Raad Juels haand dateret 23 Maij 1763 som blev oplæst.

Procurator Waage paa Contra Citante\ns/{rnes} Veigne i Rettelagde sit i Sagen Forfattede Skrifttlige Indlæg som blev oplæst.
Der efter foretog Retten sig at efttersee de agre som vidnerne har omprovet at skal tilhøre Hiertnesses ejendom her udj gaarden Lygre. Nemlig 1te Een ager strax oven for huuserne kaldet Dahls ageren, Een Liden Dito borten for Elven kaldet Lille Stoer ageren og Een dito noged oven fra denne kaldet Lie Fleckcket, Mand og tog sig for at efttersee Engelandet, hvilket ickun Vidnet Haldor Øren blot har omvidnet, hvilket laae oven for Huuserne udj de saa kaldede Backcker, paa Stæderne eller højene kunde Mand jnted Naufn faae paa af bemelte Vidne

1763: 174b

Samtlige Vidner aflagde derpaa Corporlig Eed.
Hans Waage jndleverede derpaa Een gamel bøxel Seddel udstæd af Isack Hiertnes til Samson Lygre datteret 12te Martj 1712 som blev oplæst.
Dereftter blev Parterne jnden Retten Ved haander baand saaledes ForEenede: at siden de i dag førdte og Eedelig afhørdte Vidner har omproved at Hiertnesses \Mænds/ ejendom herudj gaarden Lygre har været beboed alt fra Lars Lygres tiid, af Een {Diverse} opsider og saaledes eftter Lars Lygres Encke af Isack Hiertnes som da værende Ejer bort bøxlet til Contra Citanten Steen Lygres Fader Samson Steensen Lygre alt følgelig den i Rettelagde bøxel Seddels Formeld, uden at der er giort nogen Steening og Reening jmellem Ejendommene her udj gaarden Lygre; Saa skal Gaarden Lygre for efttertiiden henseende Reening og Steening samt Huusene Forblive som hidjndtil været haver, og skal Sverche Hiertnes som nu værende Ejer for 1 pund 6 Mrk:r Smør i Lygre ej have Friehed, i fald Steen Lygre eller hans Kone begge ved døden skulle afgaae, [at] bortbøxle same sin ejendom til nogen Fremmet, Mens om hans børn i tiiden skulle trænge til Self at beboe \af/ ejendomen de 1 pund 3 Mrk:r som {hidtil} af Lars Lygre og hans Encke har været brugt og seenere Samson Lygre for bøxel overdraget, da skal deris Rett til godset henseende bruget staae dem aaben, hvorjmod hvercken Steen Lygre eller hans Descendentere skal have nogen ancke eller giøre Modstand eller protestation, Men dennem til jndRømmelse som Boes Lids, overdrages.
henseende omkostningerne da Declarerede Parterne at de derom ej kand blive Eenige, og hvorfor de begiærede Rettens dom derom, Ligesom og forestaaende Forliig ved dom begiærede de Confirmeret.
Svercke Hiertnes paastoed udj Processens omckostninger 24 rd:
Dereftter blev udj Sagen af den ganske Rett Saaledes Dømt og

Afsagt.

Det af Parterne jnden Retten jndgangne Forliig bør følgel: Lovens 5 bogs 1 Capituls 1te og 2. Articul i alle dens ord Clausuler og puncter ved Magt at Stande. henseende omkostningerne, da betaler Steen Lygre deraf til Citanten 4 rdlr: det paadømte udredes og eftterkomes 15 dage eftter denne Doms Lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

Anno 1763 d: 15 Junj blev Almindelig Somer Sage og Skatte ting holdet med Schonevigs Skibreedes Almue paa ting stædet Gielmervig og Retten betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Tøris Storhoug, Lars Øfstebøe, Lars Wiche, Lars Wig, Gudmund Leervig, Christen Sunde, Anders Lien og Siur Matre. Overværende i Retten Kongens Foged Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Meenige ting søgende Almue.

hvoreftter allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere læste og i dene ProtoColl extraherede.

Viidere blev læst
et Kongel: Rescript angaaende Myndtlingers afKald naar de ere blevne Myndige at udstæde til Formynderne Datteret 29de Octbr: 1762.
Ligesaa Stifttsamtmandens brev derom

1763: 175

til Sorenskriveren Datteret 14 April 1763.

der eftter blev læst følgende Documenter
1te Hr: Krigs Comissaire Dahls bøxel Sedler til Ole Larsen paa 1 Løb Smør ½ hud i Øvstebøe dateret 10 Januarj 1763.
2. Mathias Larsen Røe med de fleres Skiøde paa 1 pd: 4 Mrk: Smør udj Mit Ebne til Lars Mathiesen mod 14 rd: dateret 19 Februarj 1762.
3. Anders Axelsen Fiellands Declarations Skriftt angaaende 18 Mrk:r Smør i Gravdahl til Niels Jonsen. Datteret 8de Junj 1763.
4. Hacktor Melchevigs Skiøde til Jens Ulrich Undahl paa Melchevig 1 pd: 18 Mrk: Smør mod 58 rd: Datteret 14 Junj 1763.
5. Peder Olsen(?) Rullestads Skiøde til Jens Ulrich Undahl paa gaarden Mosdahlen 1 pd: Smør mod 278(?) rd: 2 Mrk: 10 s: datteret 14 Junj 1763.
6. Jens Undahls Skiøde til Ole Larsen paa Odels Retten udj Trunhiem mod 10 Rdr: datteret 14 Junj 1763.
7. Siur Millieteigens Obligation til Jens Ulrich Undahl paa Capital 31 rd: 3 Mrk: 8 s: jmod 4 p:Cto og underpandt 12 Mrk:r i Millieteigen datteret 14 Junj 1763.
8. Jon Larsen Bogstøes Obliagtion til Faderen Lars Jonsen paa Capital 59 rd: 3 Mrk: jmod 4 p:Cto og 2 pund 6 Mrk:r Smørs underpandt datteret 6 Dec: 1762.
9. Torchel Indre Nes hans Skiøde paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Opstvedt til Jens Monssen mod 45 rd: Datteret 7 Januarj 1763.
10. Tørris Øyen med de fleres Skiøde paa 1 pd: 22 ¼ Mrk: Smør 1 buckskind i Hillesdahl mod 49 rd: 3 Mrk: datteret 14 Martj 1763.
11. Johanes Rullestads Obligation til Peder Rullestad paa 200 rd: jmod Pandt 1 pd: 20 Mrk:r i Rullestad og 4 rd: 1 Mrk: af hundrede i Renter. datteret 14 Junj 1762.
12. Skifttebrev Eftter Gunille Rullestad hvis Sterfboes Jordegods er Udlagt som Pandte Bogen udviiser. Datt: 14 febr: 1763.
13. Skifttebrev efter Steenvor Svindland hvis Sterfboes Jordegods er Udlagt som Pandte Bogen udviiser. datteret 16 Martj 1763.
og 14. Skifttebrev efter Karj Hugnes Datter Wicha, hvoreftter Jordegodset er Udlagt som Pandte Bogen udviiser, Datteret 16 Martj 1763.

Paa Fogdens tilspørgende Svarede Lænsmanden og Almuen, at jngen herudj Skibreedet har Aared 1761 begaaed nogen uLovlig Skov hugst enten med undermaals Tømmer eller deslige,
og 2det At paa det usolgte Halsnøe Closters gods herudj Skibreedet er afvigte Aar 1762 jngen Første bøxler falden.
Om begge deele blev tings vidne fra Retten udstæd.

Derpaa blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1763 d: 16 Junj blev almindelig Sommerting holden med Etne Skibreedes Almue paa ting stædet Killesvig og Retten betjent med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Jens Ouestad, Jon Steene, Peder Østrim, Ingebret Ousnes, Tieran Ousvog, Tosten ibm:, Niels Wettestøe og Ole Larsen Giere. Overværende i Retten Fogden Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og Hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds Ordres, som paa forige tinge ere læst og i denne Protocoll extraherede.

dereftter blev Læst
Skifttebrevet eftter Knud Flaaden hvoreftter Sterfboets ejendom i Flaaden er Udlagt som Pandte bogen udviiser. datteret (ope rum).

Derefter blev Sagerne foretaged.

Tosten Ousvog i Rette æskede sin Sag Contra Sirj Ousvog Skiels ord betreffende. som efter Sirj Ousvogs Mand Tieran Ousvogs forlangende til dette ting er udsadt.
Tieran Ousvog mødte for Retten og tilstoed at hand ej til denne tiid af Citanten er varslet til Doms anhør, Mens er dog fornøjed med at Sagen gaar til Doms, hvorom Citanten udbad.
Tieran Ousvog frafaldt hvad hand henseende Lars Iversen Protocollen næstleden Høst Lod tilføre.

Afsagt

De ord som af Siri Ousvog er Faldet over Citanten Tosten

1763: 175b

Ousvog, bør ej Komme ham til minste Nackdeel eller præjudice paa ærlige gode Nafn og Røgte, Mens være som død og Magtes Løse anseed, Og bør Sirj Ousvog for sin Kaad Mundhed i stæden for anden eftter Merite fortient Mulct, at betale til Etne Præstegields Fattig Casse 2 Mrk:, samt til Citanten udj Processens omckostning 2 rd: 3 Mrk: Det paadømte udredes og eftter Komes 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Tjeran Ousvog i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Tosten Ousvog, Angaaende fordie at hand Self Fjerde skal have gaaed eftter Citantens huustroe Sirj Ousvog paa hendes Vej til Graver øl gaarden Madschaar etc:
Tosten Ousvog mødte for Retten og var Fornøjed med Sagens Slutning.
Tjeran Ousvog begiærede Dom.

Afsagt!

Hvad Tjeran Ousvog ved denne Sags anlæg har intenderet er ligesaaa lidt oplyst, som Vidnerne har kundet Forcklare noged til den jndstefntes Forseelse, som eftter det Rimelige burde være, eftterdie hand for en Sag bliver Stefnt, hvilcken Citanten fra anlægget ej har agted at ville oplyse, altsaa Kjendes For Rett at Tosten Ousvog for Citantens Søgemaal i et og alt bør frie at være, og Processens omckostninger ophæves.

Tieran Ousvog i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Niels Wettestøe angaaende Skiels ord over Citantens huustroe.
den jndstefnte Niels Wettestøe mødte for Retten og tilstoed Lovl: varsel i denne Sag.

Citanten Declarerede at hand har jndkaldet følgende Vidner Nafnl: Haldor Mæland, Brita Lars Datter Wee og Ingerie Knuds Datter Axdahl.
hvilcke bemelte Niels Wettestøe tilstod at være Stefnt at paahøre. Declarerede dernæst at hand har begiegnet Sagen med Contra Stefnemaal og Stefnt Tjeran Ousvog at paahøre Vidnes byrd af Haldor Meeland (Mæland) og Britta Wee.
Tjeran Ousvog tilstoed Stefnemaalets Lovlige Forckyndelse.
af Vidnerne mødte icke eftter paaraab undtagen Britta Wee.
Stefne Vidnerne Jens Juuleskaar og Ole Larsen Giere beckræfttede ved Eed at de for Meer end 14 Dage siden til Vidnes byrds aflæg i denne Sag har Stefnt Haldor Mæland og Ingerie Knuds datter for Deris tilholds Stæd.
Britta Wee som er Stefnt af Begge Pardter aflagde Eed og provede at næstleden Aars Sommer efter Sancte Hans dags tiider udj et Brøllup paa gaarden Wee i Etne, hørdte Vidnet disse ord af Niels Wettestøe udtale til Citantens huustroe Sirj Ousvog: du Lyver som en tyv, hvorpaa Sirj Ousvog siger til Niels Wettestøe: Du er en Tyv, hafde ej Viidere at prove.
Parterne begiærede Sagen til næste ting udsadt og de udeblevne Vidner under Lovens Falsmaal forelagt til næste ting {udsa} For Deris Forcklaring i Sagen at aflegge.

Eragted

de Lovlig Stefnte Mens Absente Vidner Haldor Mæland og Jngerie Axdahl forelegges til næste ting under Lovens Falsmaal at møde for Deris Eedelige Forcklaring i Sagen at aflegge.

1763: 176

Ole Sille paa Egne og sin Naboe Erick Silles veigne i Rette æskede sin fra seeniste Ting udsadte Sag Contra Klocker Hans Altan betreffende at den siste ej vil fare til Fields med sine Creature. Ole Sille anmeldte dernæst at hand til dette ting tiid og Stæd har Stefnt Ejeren for en part udj Kamboe som bemelte Klocker!! (som bemelte Klocker bruger?) den Dannemand Ole Fatland, som mødte for Retten og Declarerede at uagted hand ej er Lovlig Stefnt, saa vil hand dog vedtage Stefnemaalet og Svare udj Sagen. Sagde i øvrigt at hand vil efterleve den Dom som er feldet jmellem gaardene Kamboe og Sille, hvilken Formodentlig befindes i Silles opsideres Værge, som hand paastoed at Silles Mænd nu i Retten maatte producere.
Ole Sille Declarerede at hand for nærværende tiid ej har samme Dom ved haanden, og hvorfore hand maatte begiære Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

den Forlangte anstand bevilges til næste ting.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Christie Pouls Datter Mæland for begangne Lejermaal med Soldat Tollef Gabrielsen Waagen, Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger.
Den jndstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hendes Veigne,
thi fremstoed Stefne Vidnerne Jens Juuleschaar og Ole Larsen Giere som ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 dage siden i denne Sag som oven anført har Stefnt Christie Pouls Datter for hendes boepæl i Eged paahør.
Fogden begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

Christie Pouls Datter Mæland forelegges til næste ting at møde, Sagen at tilsvare.

Johanes Fiøsne hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Karj Hans Datter fordie at hun ej denne Vaar Kom i den ham tilsagde tieniste, hvorpaa hun tog Fæste penge \1 aar Forud/ Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omkostning.

Den jndstefnte mødte icke eftter paaraab Mens hendes broder Ole Hansen Fosse tilstoed Lovlig Stefnemaal og Declarerede at Citanten gav hans Søster Fæste pengene Eet aar Førend hun skulle træde i tienisten, hvilket hand paa sin Søsters Veigne med Vidner til næste ting agter at beviise Citanten.
Parterne begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted.

den Forlangte anstand accorderes til næste ting.

Peder Østrim hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Encken Helga Torchels Datter Echeland at modtage Løsningspenge for hendes ejendom i Lille Echeland, eftterdie hun næst komende Foraar vil afstaae sin brugende gaard Store Echeland, som hun har opsagt til Henrick Ottesen til hvem hun og eftter Spørgement skal have Solgt bemelte Ejendom i Lille Echeland, hvortil henseende Løsningen hand formeener at være berettiged eftter den aftale og accorde som paa Skiftted eftter Elias Echeland blev Slutted og i Skiftte Acten er jnddraget.
Paa dend jndstefntes Veigne mødte Laug værgen Joen Steene som Declarerede at hand paa Enckens Veigne ej vil modtage Løsningspenge.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt, som blev bevilget.

1763: 176b

Peder Østrim hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Johanes Østrim fordie at hand ej eftter den Sluttede Contract og ForEening, som paa Skiftted eftter Elias Echeland jmellem dem som arvinger blev Slutted, har villet ladet sig af Citanten udløse for Reede penge sin anpart i gaarden Lille Echeland, derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger, samt at anhøre Vidnes byrd af Zacharias Hovland, Jngemon Engelsgierd og Ole Hansen Flaaden.
Johanes Østrim mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag Lovlig Stefnt og i øvrigt Declarerede at hand har Solgt sin anpart i gaarden Lille Echeland til Encken Helga Torchels Datter Echeland.
Citanten begiærede Vidnerne som møder fremkaldet til Examen og Eeds aflæg.
1te Vidne Zacharias Hovland aflagde Eed og provede at næstleden Vaar da Skiftted efter Elias Echeland holdtes, hørdte Vidnet at da gaarden Echeland blev Vurderet, sagde Peder Østrim at hand vilde løse arvingernes part i Lille Echeland, except Encken Helga Torchels Datters part, Mens hørdte ej at Arvingerne gav dertil nogen Samtyckcke, ej heller at de det Modsagde, hafde ej viidere at prove uden dette at Peder Østrim sagde til Johanes Østrim du skal faae dine penge om det var j Morgen.
2. Vidne Ole Hanssen Flaaden aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne uden Forandring.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, da det udeblevne vidne Ingemon Engelsgierd paalegges under Lovens Falsmaal at møde sit Eedlige vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Paa Fogdens tilspørgende Svarede Lænsmanden og Almuen at jngen herudj Skibreedet har Aaret 1761 begaaed nogen uLovlig Skov hugst af undermaals tømer og deslige, hvorpaa tings vidne blev udstæd.
Angaaende Første bøxlen Svarede Almuen at ingen heri Skibredet er Falden. derpaa blev og tings vidne udstæd.

derpaa blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1763 d: 17 Junj blev Almindelig Somerting holden med Fieldbergs Skibreedes Almue paa ting stædet Killesvig og Retten betjent med eftterskrevne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnl: Ole Steensland, Knud Indbioe, Erick Imbm:!! (ibm:), Siur ibm:, Mickel Ibm: Elling Hetland, Johanes Udbioe og Niels Udbioe. Overværende i Retten Stædets Foged Velbr: Hr: Kamer Raad Juel, saa var og tilstæde Lænsmanden Tollef Killesvig med Meenige ting søgende Almue.

hvornæst Allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Dereftter Læst

Sr: Gudmund Larssen Aarvigs Skiøde til sin Svoger Hans Engelsen Echeland paa 18 Mrk:r Smør udj Langetvedt og 12 Mrk:r Smør i Lille Stangeland under gaarden Roa og Mathias Larsens brug. datteret 20 Maij 1763.

2. Læst til Mortification Knud Taraldsens Obligation udstæd til Tor Kaate som er betalt eftter qvittering af 16 Junj 1763.

3. Erick Johansens Odels og penge Mangels Lysning til gaarden Espeland af Skyld 1 Løb Smør 6 spd: Korn som ejes og bruges af Rejnert Knudsen datteret 17 Junj 1763.

4. Skifttebrev eftter Tosten Weastad, hvoreftter Jordegodset er Udlagt, som Pandte Bogen udviiser. datteret 16 Martj 1763.

5. Skifttebrev eftter Britta Dørem hvoreftter Jordegodset er Udlagt som Pandte bogen udviser. datteret 16 Martj 1763.

6. Skifttebreve eftter Ingeborg og Johanes Killesvig, hvor

1763: 177

eftter Jordegodset er Udlagt som Pandte bogen udviiser begge ere Datterede (ope rum) 1763.

siden Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen den 18 Junj blev Retten atter sadt og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett paa bem:te ting stæd.

Jon Stumoe i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Torckel Dreggernes for skyldig værende 3 rd:

Torckel Dreggernes mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,

thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Halvor Skaffer og Halvor Hegge som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Torchel Dreggernes til dette ting udj hans huustroes paahør.

Citanten begiærede Dom udj Sagen.

Afsagt

Citantens paastefnte Fordring, er Følgelig de udj denne Sag afhørdte Vidners Eedelig Forklaring af Torchel Dreggernes udj Deris Nærværelse {af} tilstaaed, altsaa Kjendes For Rett at bemelte Torchel Dreggernes ej alleene bør betale til Citanten Jon Stumoe de paastefnte 3 rd: heele penge, Men end og udj processens omkostning 2 rdlr: 3 Mrk:, alt 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Fogden i Rette æskede Sagen Contra Ole Thorsen Gierevig for begangne Lejermaal forjnden hans Confirmation, med Qvinde Mennisket Abelone Ingebrets Datter Biercheland.
Ole Thorsen Gierevig mødte icke eftter paaraab.
Fogden maatte i Mangel af det Eene Stefne vidnes udeblivelse, begiære Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

Med Sagen beroer til næste ting.

Derpaa blev Læst
Fogden Hr: Kamer Raad Juels bøxel Seddel til Christopher Nielsen paa gaarden Øvre Axdahl datteret 18 Junj 1763.
2. Hr: Kamer Raad Juels bøxel Seddel paa 2 pd: 18 Mrk:r i Indbioe til Lars Knudsen dat: 18 Junj 1763.

Anno 1763 d: 20 Junj blev Almindelig Sommer ting holden med Føjens Skibreedes Almue paa ting stædet Leervigen og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Mickel Todtland, Knud Hille, Rasmus Todtland, Niels Teigland, Peter Schimeland, Ole Notteland, Tosten Ødejorden i hans stæd Halvor Lunde og Hans Aadland i stæden for Otte Aadland. Overværende i Retten Kongl: Maj:ts Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

hvornæst Allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

dernest følgende Particulaire Documenter
1. Jørgen Petersen Kuls(?) Odels og Penge Mangels Lysning til gaarden Folgerøen, Pladset Folgerøen og Flatnes. dat: 17 Junj 1763.

Som jnted Viidere til publication fremckom, saa blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 21 Junj blev Retten atter sadt og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett paa bem:te ting stæd hvorda jnted til publication fremckom, altsaa blev Retten ophævet.

den 22 Junj blev Retten atter sadt og betjent med for jndførte Laug Rett.

Paa tilspørgende Svarede Lænsmanden med Laug Retted og den ting søgende Almue at Bonde Manden Lars Førreland af Storøens Sogn og hans Søn Ole Larsen er saa sterckt anfængt med den Spedalske Sygdom at

1763: 177b

de trenger til at blive jndlemet i Hospitalet, og at De til Deris jndlemmelse i Hospitalet jnted er ejende, hvilket Vil nermere blive oplyst med den udj Manden Lars Førrelands Boe af Retten holdende Forretning. herom blev tings vidne udstæd.

den Sag af Fogden anlagt Contra Jon Gaaseland beroer til næste ting.

Sagen Anlagt af Sr: Timke Contra Middelthun blev paaraabt.
Sr: Middelthun mødte for Retten og begiærede Sagen til næste ting udsadt.
Retten fandt fornøden j andledning af den jndkomne Sr: Timkes Reigning, hvis Revision Retten ej finder sig pligtig at Revidere, at opnefne Sr: Gorm et Iver Gram til at jgiennemsee same og derudj at anføre sine anmerckninger, hvilcke de til næste ting har Lovet at jndkomme med.

Eragted

Sagen udsettes til næste Høsteting til Endelig Doms afsigelse da Middeltun engang for alle bliver paalagt at jndkomme med sin Contra Reigning eller dend jndsigelse hand kand have mod Timkes jndkomne Reigning.

dereftter blev læst følgende Documenter

1. Skiftrebrev eftter Anna Nordhuglen, hvoreftter Jordegodset er udlagt som Pandte bogen udviser dateret 16 Febr: 1763.
2. Skifttebrev eftter Marthe Sæverud, hvoreftter Jordegodset er udlagt som Pandte bogen udviiser. dateret 11 Febr: 1763.
3. Skifttebrev eftter Elj Tvedt, hvor eftter Jordegodset er udlagt som Pandte bogen udviiser. [dateret ??]
4. Skifttebrev eftter Niels Deggernes, hvoreftter Jordegodset er Udlagt som Pandte bogen udviiser datteret 11 Feb: 1763.
5. Sorenskriver Hesselbergs Auctions Skiøde paa Storøens Konge tiende jmod 1160 rd: til Procurator Holck dat: 8 Dec: 1762.
6. Hr: Kamer Raad Juels Fredlysning paa Storøens Field dat: 20 Junj 1763.
7. Ole Biellands Skiøde paa 1 Løb Smør 1 hud i Bielland til Torbiørn Torbiørnsen mod 81 rd: dat: 16 Martj 1763.
8. Niels Sehles Obligation til Faderen Christen Sæhle paa 19 rd: 3 Mrk: jmod Pandt i Ejendomen udj Sehle. dateret 26 Nov: 1762.
9. Rasmus Holmes Obl: til Faderen Niels Holme paa 36 rd: jmod 9 Mrk:r Smør 1/6 hud i Holme. dat: 26 Nov: 1762.
10. Ingeborg Stues Obl: til Anders Løning paa 18 rd: jmod 18 Mrk:s Pandt i Stuve og 4 p:C: Renter dat: 21 Junj 1763.
11. Endre Eidsvog med de fleres Skiøde paa 1 pd: 1 Mrk: Smør i Øchland til Tollef Tøresen dat: 26 Nov: 1762.
12. Halvor Nesses Obligation til Faderen Gunder paa 80 rd: jmod Pandt i Nesse. dat: 26 Nov: 1762.
13. Hr: Krigs Comissaire Dahls bøxel Sedel til Knud Monsen paa 3 Spd: Smør 1hud i Echeland. dat: 30te Dec: 1762.
14. Skifttebrev eftter Lars Hetlesetter. dat: 16 Martj 1763.

Fogdens tings vidner blev examineret og derpaa Falt Almuens svar som sædvanlig og som ved Fieldbergs ting.

Retten blev derpaa for Skibredet ophævet.

Anno 1763 d: 23 Junj blev Almindelig Somer ting holden med Fiere Skibreedes Almue paa Leervigen og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnl: Ole Lindaas, Aslack Førre, Knud Østvig, Niels Lier, Poul Fagerland, Gunder Wigen, Ole Bue og

Ole Eileraas, Overværende i Retten Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kammer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høy øvrigheds ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

Dereftter læst
Thomas Hages Skiøde til Lars Ødegaarden paa ½ Løb Smør i Hage mod 50 rd: datteret 23 Junj 1763.
2. Lars Ødegaardens penge mangel til 1 Løb 1 pd: 6 Mrk:r i Allendahl som Iver Olsen ejer og bruger. Datteret 20 Junj 1763.

1763: 178

3de Torbiørn Øwre Wigs Skiøde til Sønen Tron Torbiørnsen paa gaarden Øvre Vig i Wigebøigd mod 300 rd: dat: 24 Dec: 1762.

Den Danemand Ole Olsen Flaaden fremckom for Retten, og beklagelig gav til kjende at hans Søn Ole Olsen er med den spedalske Sygdom, saa haardt angrebet at hand trenger til at blive jndlemmet i Hospitalet, og til Medgaaende omckostninger om same jnted er ejende. I andledning der af blev Lænsmanden og Almuen tilspurdt Om dette andragende saaledes sig Forholder, Dertil de Svarede ja baade henseende Svagheden og det Syge Menniskes Formuenhed, udbad ellers at den Svage Persohn Ole Olsen maatte ved øvrigheds hielp joe før joe heller blive jndlemmet i Hospitalet.
Ole Olsen udbad tings vidne herom fra Retten, som blev bevilget.

Dereftter blev Hr: Fogdens tings vidner examineret som paa de forige tinge er Skeed, og hvor paa Almuens Svar faldt som sædvanlig.

Derpaa blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1763 d: 30te Junj blev Retten fra udsettelse fra 28 i same Maaned, Sadt paa gaarden Øvre Wiig udj følgende Odels Sag, og betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Naufnlig Jucum Waage, Siur Eidsvog, Endre ibm:, Jacob Mæcheland, Engel Strømøen, Tøris Øchland, Svend Stoupe og Niels Bielland, som alle af Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel ved Lænsmanden er opnefnt. Udj Retten var tilstæde paa Lænsmandens Veigne Dannemanden Gregorius Echeland.
Hvor da For Retten fremstillede sig Procurator Hans Giøen, og gav tilkjende at hand møder for Citanten Ole Baarsen, der, til denne Reqvirerte og beramede Tægte dag, haver ved Skrifttl: Stefnemaaler paa sin Dater Rangelle Ols Datters Veigne, Ladet jndstefne Torbiørn Tronsen Øvre Wiig, til at jmod tage Lovlige Løsnings penge eftter hans Skiøde brevs udviis for 2 Løber 12 Mrk:r Smørs Leje udj bemelte gaard Øvre Viig; sampt Processen at tilsvare med Meere som Stefnemaalerne om Melder. hvilcke bleve i Rettelagt og oplæst.
Procurator Waage mødte paa Torbiørn Wiigs veigne som ellers Self for Retten Sisterede sig og vedtog de oplæste Stefnemaalers lovlige Forckyndelse. For saavidt bemelte Stefnemaaler angaar Torbiørn Tronsen Wiig, gav dernæst til kjende at Tron Torbiørnsen Wig som nærværende Ejer for gaarden er ej i Stefnemaalet Nafn givet og altsaa ej følgelig Stefnt Sagen at tilsvare, altsaa protesterede hand jmod Sagens fremme jndtil at hand nemlig Tron Wiig bliver dertil Stefnt.

Procurator Giøen explicerede: at denne af Procurator Waage tilførdte Declaration kunde ej med billighed ansees, i andledning deraf at da Hoved Stefnemaalet udgick af Citanten saavelsom Continuations Stefnemaalet, da blev det ej oplyst eller beckjendt giordt at Contra Partens Søn Tron Torbiørnsen var bleven Ejer for det

1763: 178b

paaanckede gods, altsaa Reserverede Comparenten sig til den paateigning som af Contra Parten er paateignet Continuations Stefnemaalet, hvor hand da haver Reserveret sig som Fuldkommen Ejer af det paastefnte gods, udj det øvrige protesterede hand jmod den af Procurator Waage giorde paastand, og at med Sagen maatte Fortfares hvorom hand æskede Rettens Kjendelse.

Procurator Waage lod tilføre at den Declaration som hans Principal Torbiørn Tronsen har giort paa Citantens Continuations Stefnemaal, Er deels skeed af Eenfoldighed, og deels for at Evitere Process, og den tiid icke erjndrede at tilføre at hans Søn var fuldkomen Ejer, for den nu paaanckede gaard Øvre Viig. I øvrigt Refererer hand sig til sin forige paastand.

Paa Rettens tilspørgende, Svarede Torbiørn Tronsen Øvre Wiig at Skiødet som til hans Søn Tron Torbiørnsen er udstæd, hvilcket nu i Retten blev anviist blev paa forlangende af ham paa næstleden Sommerting Skrevet, Mens pr: Raison datteret udj afvigte Aar d: 24 Decbr: hvicket blev oplæst.

Eragted.

Foruden at det ved Torbiørn Wiigs jnden Retten giorde Declaration er oplyst at Skiødet til Sønnen Tron Torbiørnsen er Skrevet paa jndeværende Aars Sommer ting, mens dog datteret 24 Dec: afvigte Aar, vil dette og blive en Størcke til at Sagen ej kand afviises at Skiødet ej er bleven Publiceret til tinge, og altsaa Citanten uafviidende at nogen anden var Ejer for den nu paastefnte gaard Øvre Wiig, end den der lovlig inCiteret er nemlig Torbiørn Tronsen Øvre Wiig. Sagen tager altsaa sin lovlige fremgang og Parterne bliver herved tilholdt at jndkomme med hvad de til sames driftt agter fornøden at fremckome med.

Procurator Giøen begiærede at de 2de udj hoved Stefnemaalet anførte 2de Vidner Ole og Simen Domesnes som af Torbiørn Øvre Wiig haver væred brugt som beskikkelses Vidner, som Mødende Maatte vorde frem kaldet til Examen og Eeds aflæg. og hvor af fremstoed

1te Vidne Ole Domesnes aflagde Eed og provede at næstleden Aar jmellem den saa Kaldede Høe og Korn aans tiid blev hand tilligemed Simen Domesnes af Torbiørn Øvre Wiig paa hans Søns veigne begiært at gaae til Ole Baarsen at oplæse et Documente som Vidnet blev leveret, hvori blandt andet fandtes dette at Tron Wiig paastoed Skatt af Ole Baarsen for 12 Mrk:r af det plads af Nafn Wigevigen som bemelte Ole Baarsen hafde brugt udj 15 Aar, saa og tillige fordie at en Søe boe var af ham uLovlig opsadt. Til same Svarede Ole Baarsen same tiid dette: at hvad nu omtales faar beroe til Viidere hvor paa Vidnet gick tilbage til Torbiørn Øvre Wiig og Leverede ham den udstædde beskickckelse. Nogen tiid dereftter blev vidnet af Torbiørn Wiig begiært atter \at/ gaae med ham til Ole Baarsen og da de der anckom bød Torbiørn Wiig Ole Baarsen 12 rd: for hans Plads og det for sin \Søn/ Tron Wiig som dertil eftter hans sigende følgelig Lov og Forordninger

1763: 179

var berettiget, hvortil Ole Baarsen Svarede at hand icke tager jmod same førend Retten same det tilsiger. og Stefner Torbiørn paa same, nødes hand at Stefne paa sin huustroes og Datters Rett.

2. Vidne Simen Domesnes aflagde Eed og provede i et og alt som første vidne uden forandring.

Giøen producerede derpaa den af Torbiørn Wig til Ole Baarsen udstæde Declarations Skriftt og Forpligts brev under 3 Maj 1749 som blev oplæst.
Procurator Giøens paa sin Principals veigne lod tilføre at førend hand Sluttede Sagen paa sin Siide, ville Fornemme om Contra Parten hafde noged i Sagen at erjndre.
Procurator Waage lod tilføre at hand Formeener at Ole Baarsen for det første bør giøre beviislig hvad Odels og Aasæde Rett, som hans nu UMyndige Barn kand have til den nu paastefnte gaard Øvre Viig, eftterdie hun hvercken var Føed eller Komen til Verden den tiid Contracten blev jndgaaed, Langt Mindre den tiid hendes MorFader Gunder Tronsen bortsolgte sin Odels og Aasædes Rett, som hand hafde her i gaarden Øvre Wiig, hvornæst hand vil afvarte Rettens biefald.
Giøen explicerede at det er oplysligt nock af den i Rettelagde Contract, hvorda Torbiørn Øvre Wiig Self Siger og foreskriver samt erckjender den afdøde Aseline Gunders Datter for Rette Odels mand til den nu paastefnte gaard Øvre Wiig; Saa falder det af sig self at hendes igienlevende Datter Rangella Ols datter er den Rette og Sande Odels og Løsnings mand, Foruden alt dette haver Retten allereede afsagt at Stand(?) Sagen Skal Fortfares, saa det giordes ej nødig at Procurator Waage giorde saadan utidig Declaration.

Decideret

Torbiørn Wiig haver at jndkome med hvad hand agter til Sagen at Svare.
Procurator Waage i Rettelagde sit Contra Stefnemaal i Sagen paa Torbiørn Wiigs Veigne af Dato 13 Maj 1763 som for Retten blev oplæst.
Citantens Fuldmægtig tilstod paa sin Princepals Veigne Lovl: Stefnemaal for saavit Torbiørn Wig er vedkomende, Men lod derhos tilføre at hand gav Retten tilkjende at Sønen Tron Torbiørnsen Øvre Wiig icke er Stefnet af Citanten Ole Baarsen hvercken at anhøre Vidner eller Dom i Sagen, Saa haver hand dog alligevel jndlemmet sig udj Faderens Stefnemaal og anlagt Nye Sag jmod Citanten, som er uden for Stefnemaalet. I andledning deraf at hand bemelte Tron Torbiørnsen ej allene vil jndløse pladset fra Citanten, Men end og at Retten vilde Taxere Pladset til Skatte Skylds Svarelse som strider baade jmod Lov og Forordninger, altsaa protesterede Comparenten jmod den 4. post udj Contra Partens i Rettelagde Stefnemaal for saavidt Sønen Tron Torbiørnsen er vedkommende at den Post ej allene som uLovlig bør afviises Men end og at erjndres efter Forordningen af 23 Dec: 1735, samt at erstatte til Citanten for i bragte omckostninger, og Endelig om hand

1763: 179b

Trøster sig til paa Lovlig Maade at ForFriske Sagen med nyt Stefnemaal, da vil hans Prinsipal have sig Reserveret at Svare dertil.
Procurator Waage lod tilføre at hand icke Svarer noged til procurator Giøens giorde Declaration, uden for saavidt den 4. post i Stefnemaalet angaar. betreffende Tron Torbiørnsen Øvre Wiig at hand formeener at have sin Ret Reserveret her til gaarden Øvre Wiig, da hand Sagen Kand begiegne med Lovligt Stefnemaal, og saaledes frafalder Self bemelte Post. Dernæst lagde hand udj Rette for Contra Citanten Torbiørn Tronsen Wig \hans/ Skrifttl: jndlæg af dato 30 Junj 1763 som blev oplæst. de udj jndlægget paaberaabte 2de Skiøde breve Datteret 3 Nov: 1727 og 13 Marti 1736 blev ogsaa oplæst. Viidere i Rettelagde Procurator Waage et Skiøde udstæd til Contra Citantens Fader og Citanten Ole Baarsens Datters Moder Faders Fader Tron Øwre Wiig Datteret 20de Augustj 1704 som blev oplæst.
Procurator Giøen lod tilføre at hand ej allene ville Formode, Men end og Fastelig paastaae at de af Contra Parten i Rettelagde og Forældede Documenter ej bør Kome hans Principal til nogen Slags Prejudice, thi de ere saa upasselige udi denne Sag som det Femte Hiul til en Vogn, Men hand agter ved sin Skrifttlige Deduction Sandferdelig at oplyse Sagen, som hand i Rettelagde datteret dags dato, hvilket blev oplæst.

Paa tilspørgende Declarerede Torbiørn Wiig at hand ej vil jmod tage Løsnings penge som hannem udj Citantens jndlæg er tilbuden, Mens begiærede Dom udj Sagen eftter sit jndlæg.
Procurator Giøen i Rettelagde til Slutning Videmeret Copie af 2de Torbiørn Øvre Wiigs til Citanten Ole Baarsen udstædde Stefnemaaler datterede 11 Nov: Og 29 Nov: 1762, som begge et!! Eet eftter andet blev oplæst.
Gunder Ericksen Hope fremckom for Retten og til kjendegav at hand paa egne og sine Børns samt Søskendes Veigne holder sig nermere end nogen af Parterne til gaarden Øvre Wigs beboelse, paa Grund der af at hand er af ældre broder en ælste Søn end Contra Citanten Torbiørn Øvre Wiig og altsaa haver Fortrin for Citantens Datter som er en Sønne Datter af ælste Søn.

Eragted!

Da det for denne Rett ej denne sinde er bleven oplyst Odels eller Slægt Linnien til gaarden Øvre Wiig, hvorved Retten kunde blive bragt i erfahring hvem af Parterne der har og bør have Rett til den nu paaanckede Gaard Øvre Wiigs beboelse, Saa bliver Parterne herved paalagt same til en anden tiid at oplyse, og hvortil {Citanter} Parterne gives tiid til anstundende Høste ting for Fiere Skibreede \paa ting stædet Leervig/ til hvilcken tiid og Sagen udsettes, da derudj skal blive Kjendt og Dømt hvad Rett er.

Anno 1763 d: 4 Julj blev Retten udj følgende Reenings og Steenings Forretning Sadt paa Tysnes Præstegaard j andledning ud af Reqvirenterne Halsteen Johansen og Siur Knudsen

1763: 180

som ere ejere for 3 Løber Smør udj gaarden Tysnes, hvilcke de sig haver tilkiøbt fra de Messieurs Peder et Henrich Christie, hvilcke Og til Dem og har udstæd Deris Skiøder Datteret 12te Januarj 1763, som blev i Rettelagt og oplæst. Retten blev betient af eftterskrefne otte Eedsoerne af Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel opnefnte Eedsorne Laug Rettes Mænd af Ous Præstegield Nafnl: Engel Engelsen Berge, Engel Hanssen Giøen, Omund Poulsen Eide, Brynild Tomre, Anders Drageid, Axel Schielbrigt og Niels ibm: og Anders Houge. Lænsmanden Hans Engelsen Giøen var tilstæde og i Rettelagde den af Velbem:te Hr: Kamer Raad Juel tillagde Ordre under 11te Maij 1763 angaaende Forbemelte Laug Rettes opnefnelse, som blev oplæst.
Procurator Giøen mødte paa Halsteen og Siur Tysnes Veigne og gav til kjende at de med Skrifttlig Stefnemaal under 30te April sistleden haver jndstefnet Sogne Præsten til Tysnes Præstegield Velærværdige Hr: Baar til at overvære en Lovlig Reenings og Steenings Forretning her paa Tysnes Præstegaard jmellem ejendoms og det Beneficerede gods udj bem:te gaard med Meere, som Stefnemaalet ommelder, hvilket blev i Rettelagt og oplæst.
Sogne Præsten Velærværdige Hr: Baar mødte for Retten og tilstoed at være til i dag Lovlig jndkaldet til denne Forretning, hvilgesaa!! Declarerede Hr: Baar at hand er Fornøjed med Rettens Siun henseende Engelandets besigtelse dog saaledes som de jndstefnte Vidner kand forcklare at det Beneficerede godses Streckning, har været, og Separat brugt i Een tiid af Præster til Tysnes.
Citanterne begiærede sine Vidner fremkaldet til Examen og Eeds aflæg eftter at de Deris udsigende i Sagen aflagt haver. Af Vidnerne fremstod
Ole Larsen Notvigen siger sig at være 66 aar gamel, fød paa gaarden Melland i Ohnerims Sogn opholdt sig herudj Tysnes Sogn fra sit alders 7 aar, Provede: at Ved Sal: Hr: Jørgen Jelstrups tiltrædelse til Tysnes Præstegaard blev ejendoms godset efter hans og Præst Encken Madame Abels med hinanden jndgangen ForEening deelt med 2de Mænd, Mens ej ved Rettens Middel, fra det Beneficerede gods, og saaleedes brugte hver sin ejendomb udj 4 Aar,

og efter Madame Abels afrejse herfra Stædet tog Hr: Giestrup Ejendoms godset ogsaa i brug, efter Hr: Giestrups tiid, som ej var Meere end 7 aar Sogne Præst til Tysnes, brugte hans Encke alt, som der eftter kom i ægteskab med hans Successor Sal: Hr: Lars Heiberg der i al sin betienings tiid brugte al gaarden og efter ham Sal: Hr: Christie som Kiøbte ejendoms godset og brugte det udj sin betjenings tiid ohngefehr 18 aar. Vidnet Declarerede at hand ej nogen sinde afveed at det Ejendoms gods her i gaarden har værede bortbøxlet eller brugt af andre

1763: 180b

end forhen forcklaret er, undtagen af Stædets Sogne Præster den Eene efter den Anden, før nu Itzige Sogne Præst Hr: Baar tog allene det beneficerede gods udj Possession. Angaaende de Skiftter som skal være fulgt eftter den tiid de 2de Mænd som Skifttede godset jmellem Hr: Jestrup og Præste Encken Madame Abel, der om giorde vidnet følgende Forklaring, hvilke hand ved Stædernes besigtelse nermere skal anviise Retten 1te Skiftte ligger fra et stæd Tornes Kaldet og Lige op til Kielderen op i Præstegaarden af hvilcket Skiftte Ejendoms godset har værede paa Nordre og det Beneficerede paa Søndre Siide. 2det Skiftte fra et Stæd Kaldet Løehougen og jnd i Inderste Ende af Lang ager Rehnen eller hiørnet. 3die Skiftte fra bemelte Lang Ager Rehnen Og op udj braatted i Kierling Kleven. 4de Skiftte fra bemelte Kiering Klev til Gange Kleven. 5te Skiftte Liige atter derfra til Hæste træ Brotted og 6te derfra Liige jnd til Bøe gaarden. Vidnet forklarede at det Beneficerede gods har og i disse sist benefnte Skiftter sin Ejendomb paa Søndre siide. Vidnet lovede ved Stædernes opgaaelse at vil anviise Retten det omprovede.

2. Vidne Lars Jenssen Dahlen gl: 65 Aar fød og opfød paa gaarden Dahlen i Opdals Sogn. Provede at have tient hos Hr: Jørgen Jestrup udj 3 aar, i den tiid brugte Hr: Jestrup det Beneficerede gods for sig self, Mens i hans øvrige betjenings tiid Styrte hand den fulde Præstegaard. Forcklarede i øvrigt Eenstemmig med første vidne uden Forandring og vil Ved Aastæderne giøre anviisning paa det omprovede.

3. Vidne Niels Søreide noged over 60 aar Fød paa gaarden Borgen i Opdahls Sogn, tient her paa Tysnes i 5 aar hos Hr: Jestrup, i den tiid brugte Her Jestrup al gaarden. Angaaende Skiftterne faldt dette Vidnes Forklaring Ligesom de forige uden Forandring.

4. Vidne Thomes Gielland gl: 55 aar fød paa gaarden Giersvig, tjent her paa Tysnes udj 5 aar hos Hr: Lars Heiberg, i hvilken tiid alt Tysnes blev brugt af bemelte Hr: Heiberg. Angaaende Skiftterne aflagde dette Vidne Lige Forcklaring med de forige uden Forandring.

Vidnet Ole Notvig fremckom og forcklarede end Videre at Hr: Lars Heibergs Encke brugte ohngefehr sit ejendom her i gaarden 2 aar eftter at Hr: Christie Kom til Kaldet.

Dereftter begav Retten sig til Aastæderne for at see same eftter vidnernes udsigende, som giorde anviisningen Liige eftter Deris Forcklaring. og begav Retten sig derpaa hiem eftterdie at Veiret var saa ondt at jngen kunde være ud paa Marcken, ved hiemckomsten aflagde samtlige vidner Eed paa det omprovede, og hvorfor de fra Retten blev Demitteret.

Eragted

Med Syn og besigtelsen over Engelandet beroer til i Morgen, til hvilcken tiid Retten ophæves.

Anden Dagen d: 5te Julj blev Retten atter sadt

1763: 181

paa bemelte Tysnes Præstegaard og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett og det i overværelse af Citanterne med Deris Fuldmægtig samt Sogne Præsten Velærværdige Hr: Baar.

Hvor eftter Retten begav sig ud{j} paa Marcken og tog gaarden Tysnesses ganske Engeland udj øjesiun og befandt Mand dessens Situation saaleedes paa det at en Rigtig deeling derudj Kunde treffes, at afdeele same udj Liige 3de Parter, saasom Først hiemme bøen. 2. Midt Bøen og 3de den Inderste Bøe, hvilcke hver for sig igien ere deelte udj atter Liige 3de parter Nemlig Først hieme bøen saaledes første Skiftte fra det saa Kaldede Tornes som Ligger omtrent i en S.W. hvor blev nedsadt en Marcke Steen med sine Vidner. der fra omtrent i Liige Linnie op til Kielderen straxens neden For dessens dør som fra første Marcke steen omtrent Ligger udj en S.O. blev sadt en Marke steen med sine Vidner. derfra omtrent Liige Linnie udj den saakaldede Løe Houg i et urørlig Bierg hugget en Kros. Viidere der fra i omtrent Liige Linnie udj eller ved Midt Vejen af Lang ageren Kaldet atter sadt en Marcke Steen med sine Vidner Forsiunet. 4de Marcke Steen af dene Streckning blev sadt ohngefehr Liige Linnie i Vejen fra Lang ageren til Kierring dahlen paa den Søndre Siide. og 5te Marcke steen med sine Vidner blev nedsadt paa Reeset eller Lited(?) af den saa Kaldede Kierling dahl omtrent Liige Linnie fra de forige. Endelig blev oven Kleven af Kiering dahlen udj et uRørlig Bierg hugget et Kros. 2. Skiftte tager sin begyndelse straxens Norden for det her paa gaarden staaende Teldt huus ved Søen som ohngefehr fra Huusene staar udj W. der blev ned sadt Een Marcke steen med sine Vidner. der fra i Liige Linnie udj Kirk agerens Reen needsadt en Marcke steen med sine Vidner. Norden for Timestoch hougen omtrent Liige Linie fra siste Marcke steen blev udj et urørlig Bierg {atter} hugget Eet Kros. derfra omtrent i Liige Linnie østen for Sellie ageren Kaldet udj et urørlig Bierg hugget et Kros. Udj Joenshougen blev Nedsadt en Marcke steen med sine Vidner. derfra gaar denne Streckning op til Kierling dals Brotted, hvor blev Need sadt en Marcke steen. 3de Skiftte af hiemme Bøen tages fra det andet Skifttes væstre siide og gaar op Liige til Bøe gaarden og tager eller holder sin Streckning Liige ind efter til Kierling braatted hvorudj en Myhr Hæste Myhren Kaldet, blev Ned sadt en Marcke steen med sine Vidner. Den anden deel af Bøen Midt Bøen Kaldet, blev Skiftterne taget fra Sør til Nord, og blev første Skiftte saaledes fastsadt 1te Marckesteen Need sadt udj Viigen Slaattenesset kaldet. 2. Marcke steen omtrent Liige Linnie derfra Nedsadt udj en Backcke eller Breckcke. 3de Marckesteen Nedsadt Lenger oppe der fra ohngefehr i Liige Linnie. 4. Marcke steen omtrent Lige Linnie need sadt udj en Sledt eller Jævn Backcke. derfra Ligeledes omtrent i

1763: 181b

Liige Linnie udj et uRørlig Bierg hugget et Kros. 5te Marcke eller Skifte Steen Needsadt i omtrent Liige Linnie udj den Nordre Kandt af Hougen. og derfra i Humle Kulen ved Bøe gaarden i et Bierg hugget et Kros. 2det Skiftte tager sin begyndelse fra østre Kandt eller Siide af Slaatte nesset hvor blev needsadt en Marke Steen med sine Vidner Forsiunet. Gaar derfra i højeste Hougen omtrent Liige Linnie, hvor atter blev Nedsadt en Marcke steen. Derfra gaar Skiftted tvert over Rægster Vejen op i en høj houg, hvor blev ned sadt en Marckesteen med Vidner Forsiunet. atter derfra tverts over en Liden Myhr som støder til Bøe gierdet hvor blev need sadt Ligeledes Een Marcke steen. 3de Skiftte af Midt Bøen begynder fra skiftte Steenen af Slaatte nesset og gaar ind til en Rindende Bæck under Gange Kleven og derfra op Liige til Bøe gaarden. 3de og siste Skiftte af Tysnes gaards Engeland Indbøen Kaldet. tager sin begyndelse fra Bøe gaarden som Ligger omtrent i N. hvor en Marcke steen blev Needsadt. derfra omtrent Liige Linnie paa Løe backen nedsadt en Marcke steen med sine Vidner. 3de Marcke steen needsadt omtrent Liige Linnie paa Gange Klev Braatted. derfra blev neden udj Hæste træ Braatted sadt en Marcke steen med sine Vidner, hvor Hæste træe Brotted Skiftter Liige til Søen. 2det Skiftte tager sin {begyndelse} Slutning ved Vinter Leedet hvor blev needsadt en Marcke steen. derfra op i Hougen hvor atter blev sadt en Skiel steen derfra i Kalve træ braatted hvor i en urørlig Steen blev hugget et Kros, Følger derfra

Kalve træ Braatted need udj Søen. og 3de Skiftte gaar fra denne streckning Liige til Bøe gaarden og til Søen. Ved denne besigtelse af Engelandet er befundet at paa Midt Bøen kaldet, er beliggende paa den Søndre Siide af same igien lagt en gamel ager Flad ageren Kaldet som af Halsteen og Siur Tysnes har væred Slaaed siden de Kom til gaarden Tysnes. hvorjmod paa Midt Bøens Nordre siide Ligger 2de smaa Agre Homle Kule og Remsen(?) Kaldet, som har væred slaaed af Sogne Præsten, angaaende disse agre, da skal de forblive Ligesom de hidtil har væred brugt uagted i hvad Streckning eller hvis Lod det øvrige Engeland paafalder. Angaaende diise Skiftter som nu fastsadt er, For at treffe en Liighed, henseende boniteten af en hver streckning Af Bøens eller Engelandets Streckning eller Liighed, da finder Retten følgende at fastsette. saasom først at den Syndre Part af Hiemme Bøen og den væstre deel af Midt Bøen samt Mit parten af Indre Bøen skal Følge tilsamen. 2det Mit Bøen her hieme

1763: 182

Midt parten af Midt bøen og den jnderste eller østre part af jndre bøen at være Combineret. og 3de Nordre parten af hiemme Bøen østre parten af Mit Bøen og den væstre af jndre bøen Ligesaa at være tilsamen og til felles.

derpaa blev Sogne Præsten Hr: Baar af Retten tilspurdt hvad part hand af jndbemelte vil modtage, hvoraf hand agnoscerede eftterdie hand blev givet val, den anden for jndskrefne part nemlig Midt bøen her hiemme, samt Midt parten af den Mellemste Bøe og østre part af den jnderste Bøe.

Dereftter Fandt Retten for billig og Rett at siden paa den søndre siide af gaarden Tysnesses Engeland befjndes 2de Kaste Vaager, hvilcke eftter hvad Hr: Baar sig Udvalt haver, allene skulle tilhøre Self ejer godset, saa skal enhver af Parterne Saavel Stædets Sogne Præster som Nærværende ejere og eftterkomere af Self ejer godset nyde hver 1/3 part af den Lands Lod som paa eller af same Vaager kand falde upaatalt og uformeent af den som Landet egentlig tilhører, Ligesom og at al den Skoug af hvad Nafn nefnes kand som paa jndbemelte Streckning nu er eller i tiiden kand falde, Skal tilhøre enhver Ligesom nu Deris Streckning er, hvormed Citanterne saavelsom Sogne Præsten Hr: Baar var Fornøjed.

Hr: Baar begiærede Protocollen dette tilførdt at uagted hand gaars dagen har tilførdt at hand ej turde indgaae anderledes ForEening henseende det Beneficerede Gods her i gaarden end som forhen Skiftterne har væred; Saa Frafaldt hand nu same eftterdie at hand ej Kand begribe andet end at joe det Beneficerede gods ej har lidt noged tab ved det af Retten i dag giorde deele og Skiftte Mens alting er omgaaed saa Juste som skee burde, og derfor altsaa paa høj øvrigheds nermere høje Approbation udvalgt det modtagne Støcke af Engelandet til det Beneficerede Godses ejendom her udj Gaarden, og For at jndhendte høj same, begiærede hand Forretningen sig mod betaling beskreven meddeelt.

Procurator Giøen paa Citanternes veigne paastoed at siden saavel hans Principaler, som Sogne Præsten Velærværdige Hr: Baar har væred og er Liige vel tient med at det af Citanterne Forlangte Skiftte er Fuldbyrdet, saa paastoed hand at Velbemelte Hr: Baar maatte tilfindes at betale anpart omckostninger eftter Rettens billige Skiøn.

Hr: Baar Declarerede at siden hand icke har Forlanged noged Skiftte, mens væred Fornøjed med hvad hand har haftt, Saa Formodede hand at maatte blive for omkostninger befried.

Denne Forretnings omckostninger bereignes saaleedes, Sorenskriveren for 2de Dages Forretning item Diet penge paa hen og

1763: 182b

og!! Hiem Reisen samt befordring Ligesaa, samt Fogden for Mænds opnefnelse, Lænsmanden og Laug Retted som har Selfve holdt sig Kost ved Forretningen saavel paa hid og hiem Reisen hver 1 rd: 3 Mrk: tilsamen in alles 26 rdr:

Dereftter blev henseende omckostningerne af den ganske Rett saaledes Kjendt dømt og afsagt. Naar tages udj betragtning saavel at Sogne Præsten Andreas Baar udj sin Reqvisition til hans Excellence høj Velbaarne Hr: Stiftts befallings manden om Tysnes Præstegaards huuses besigtelse tillige forlangte Dito Præstegaards Eng med Viidere uddeelt fra Self ejer Godset, som og at hand efter det Retten i dag har kundet Skiønnet, har i sin betienings tiid udj 4 Aar haft større anpart af gaarden End det Beneficerede gods eftter dets Skyld burde have, og saaledes nødt en herlighed af gaarden ham ej vedkom, hvilket og Hr: Baar vel endnu hafde villet acqviesceret med i Fald nærværende ejere derpaa ingen ancke hafde giort som de der skattede af det en anden brugte; I andledning deraf Kjendes og Dømes for Rett at Sogne Præsten Hr: Andreas Baar bør af de bereignede omckostninger betale den halvedeel med 13 rd: og Siur samt Halsteen Tysnes hver 6 rd: 3 Mrk: det paadømte udreedes og eftterckomes 15 dage eftter dene Doms Lovlige Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Anno 1763 d: 15 Augustj blev Extra Rett I andledning af hans Excellence Høj Velbaarne Hr: Stiftts befallings mand von Cicignons Almindelige Ordre under 3de Maj 1755 og Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juels derpaa grundede Reqvisition, udj følgende Sag Sadt paa det almindelige ting stæd for Føjens Skibreede Giæstgiver Stædet Leervigen, og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Aanen Otterøen, Knud Hille, Rasmus Todtland, Mickel ibm:, Sæbiørn ibm:, Niels Teigland, Ole Notteland og Tosten Haavig. Overværende i Retten Stædets Foged Velædle Hr: Kamer Raad Juel saavelsom Lænsmanden Johanes Løning. den allegerede høje Ordre blev derpaa for Retten oplæst.

Fogden mødte for denne Rett og til kjende gav at da hanem udj Skrivelse af 13 Julj sistleden fra Sogne Præsten til Findaas Præstegield Velærværdige Hr: Niels Hertzberg er vorden anmeldet at den Dreng Stephen Pedersen Kulleseid same Dag vidnes fast skal være befundet udj een uNaturlig omgiengelse med Een Mær næst ved j den saa kaldede Grønvigs Marcken, saa efter Embedes medfør haver hand til den..e(?) (dette) Extra ting tiid og Stæd, Skrifttl: jndkaldet forbemelte Stephen Pedersen Kulleseid, ej allene til at anhøre de vidner som baade om Gierningen i sig Self, som og om hans utvungne bekiendelse og tilstaaelse, skal kunde bære Vidnes byrd, \samt/ til at anhøre

1763: 183

{som} hans i Rettesettelse til paafølgende Dom alt efter det Skrifttlige Stefnemaals nermere udviis, hvilket hand hermed tilligemed den forbemelte Skrivelse in Originalj udj Retten producerede. Det omrørte Stefnemaal under Dato 19de Julj sistl: saavel som paaberaabte Sogne Præstes Hr: Hertzbergs Anmeldelses Messive under 13 næst foregaaende et eftter andet blev oplæst.

Delinqventen Stephen Pedersen Kulleseid blev paa!! for Retten dog uden baand og Fængsel, Fremstillet, For hvilcken Stefnemaaled blev oplæst og tilstoed hand sames Lovlige Forckyndelse for sig.

Stefne Vidnerne j denne Sag Johanes Løning og Jens Leervigen fremstoed for Retten og under Corporlig Eed forcklarede at de Ej alleene for Delinqventen, Mens end og for alle i Stefnemaal[et] ommeldte har Forckyndt det i Rettelagde Stefnemaal og det med \over/ 14 Dages varsel for Een hvers boepæl.

til Defensor for den jndstefnte er andordnet Lænsmanden Johanes Løning andordnet!! for i alle Lovlige og billige tilfælde at i agttage Delinqventens Sag og bæste.

Actor i andledning af hans udstædde Stefnemaal og den jndstefnte Delinqventes Nærværelse nu for Retten, Fandt fornøden for det første at giøre ham denne qvestion og Spørsmaal om hand nu her jnden for Retten vilde tilstaae og vedgaae den beckjendelse, som hand utvungen saavel for Sogne Præsten Velærværdige Hr: Hertzberg som de udj forbemelte Skrivelse og Stefnemaal Nafngivne Vidner, om hans ublue og Skammelige Gierning med den ommelte Mær udj Grønnevigs Marcken skal have giort.

Delinqventen uagted den advarsel hand saavel af Sogne Præsten Hr: Hertzberg som Hr: Actor og Dommeren at Vedblive sin Reene og Klare Sandhed Svarede at hand aldeeles icke hafde begaaed den paastefnte Gierning hvilket hand vil anname det høje ting i Sacramentet og Møde Gud for Hans Dom.

Paa Rettens tilspørgende Declarerede Delinqventen at hand er Fød paa gaarden {…….s} Kulleseid i Findaas Præstegield, omtrent 20 Aar gl: og har væred til Confirmation for 2 Aar siden, har Stendig opholdt sig udj forbemelte Præstegield.

Actor begiærede saa derefter at de jndstefnte vidner maatte tages under Eed og Forklaring og i den henseende Drengen hos Ole Grønnevigen Niels Arnesen der først skal have seed den ublue Gierning.

bemelte Niels Arnesen mødte for Retten og Declarerede paa Rettens tilspørgende først at være fød udj Hardanger Fogderie, og at hand ej haver fyldt sine 15 Aars alder, ej heller endnu væred til Confirmation eller Guds bord.

Siden der jndløber udj denne Sag Schandaleuse ting saa blev Same Ageret jnden Luckte Døre, og hvert Vidne Separatim, eftter at Edens Forcklaring dennem af Domeren med Alvorlig Formaning til Sandheds udsigende dem var forelæst.

Forbemelte Niels Arnesen fremckom derpaa og aflagde saadan forcklaring, hvilken hand siden i tiiden vil gestændige. Actor tilspurte saa vidnet Niels Arnesen om og hvorledes hand haver seed den paastefnte Gierning

1763: 183b

at den jndkaldte Stephen Pedersen Kulleseid Skulde have haft den omstefnte tiid den 13 Julj sistl: en uNaturlig og ublue Gang med Een Mær udj Grønevigs Marcken? hvor til hand svarede saaledes: at hand ommelte dag blev befallet af hans husbonde Ole Grønnevig at gaae udj hans Huus bonde Nemlig Grønevigs Marck efterdj at hand hørde at der var nogen ved hans Hoppe eller Mær, hvilken befalling hand efterckom, ved sin anckomst i bemelte Marck blev hand Vaer den jndstefnte Stephen Pedersen Kulleseid var Liggende \oven/ paa Hoppen \saaledes/ hvor af hand sluttede en uNaturlig Omgang, hvilket hand ej kunde see fordie hand var noged langt borte derfra Staaende, same berettede hand sin huus bonde bem:te Ole Grønevig ved sin hiemckomst. hvorefter hans huus bond tilligemed hand forføjede sig op i Marcken, hvor de fandt den jndstefnte, da hans Huusbonde Ole Grønnevig Sagde til dend jndstefnte \hvad/ gierning er \det/ du har giordt hvortil hand \inted/ svarede. {saa} \Ja/, hand hørte hvercken tilstaaelse eller benægtelse af den jndstefnte. Niels brugte allene til Svar dette ord: saa. hvorefter vidnet med huus bonden gick hiem, noged der efter jmedens hand tilligemed huus bonden sad og Spiiste i sin Stue Kom den jndstefnte til Dem og bad Ole Grønevig ej ville Reise til Findaas til Præsten, hvor til Ole Grønevig Svarede, jeg kand icke giøre det for {min} \{..}/ \min/ Samvittigheds Skyld, jeg Reiser til Præsten, og hvorpaa den jndstefnte begav sig med Ole Grønnevig til Præstegaarden. hafde ej viidere at prove, Mens Declarerede Endnu som før at vil i sin tiid bekræfte ved Eed dette hans udsigende.

2. Vidne Ole Grønnevig aflagde Eed og provede at den af Niels Arnesen omvundne Dag næstleden 13 Julj, Gav hand ham som hans dreng \ordre/ at gaae udj sin gaard, Grønevigs Marck for at see, hvad det var som fejlede Deponentens der gaaende Hoppe, eftterdie at der var en usædvanlig Ringen af Bielden som Var om Halsen paa Hoppen, hvilken \dreng/ ved sin

tilbageckomst berettede Deponenten det Ligesom hand forklaret har, hvor paa Deponenten gick op i Marcken, og der forefandt jndbenefnte Steffen Pedersen, hvilken Vidnet tiltalede med disse ord, hvad Gierning er det du har taged dig fore, hvor til Steffen Pedersen gav ham jnted Svar. Deponenten gick derefter til sit hiem og da hand der lidt hafde været og hand tilligemed Vidnerne Hans Hille og Niels Arnesen hafde Sadt sig til bords for at spiise, Kom {Niels Arnesen} \Stephen Pedersen/ til Vidnet i hans huus, og bad at Vidnet ej ville Reise til Præsten, hvilcket Deponenten tilforn hafde udladt sig med ham om at ville giøre {hvilket Vid}. der efter gick vidnet af sit huus i tancke for at ville Reise til Præsten som {hans} \sagde sin/ Samvittighed drev ham til, hvor da den jndstefnte bad ham at \maatte/ følge med, som og skeede, ved Deris Komme til Præsten bad den jndstefnte Stephen Pedersen, at Vidnet vilde bede Hr: Hertzberg vilde Kom[me] Need til ham under Een Haug paa Præstegaarden, hvilket Vidnet og efterckom, og efter at Deponenten hafde fortalgt Sogne Præsten Velbem:te Hr: Hertzberg ej allene det passerede, Mens end og hvad Delinqventen hafde Forlanget, bad Hr: Hertzberg Vidnet ej alleene

1763: 184

at hand ville bede Stephen Pedersen Kome op til ham i hans Kammer, Men end og Reise efter Hans Hille som den dag var udj Deponentens Arbeide paa Grønevig, som alt blev efterkommet, Ved Vidnets og Hans Hilles tilbagekomst til Præstegaarden, blev de tilligemed Delinqventen Samlet udj Eet Kamer paa Præstegaarden udj overværelse af Sogne Præsten Hr: Hertzberg som tilspurdte Delinqventen Stephen Pedersen om denne gang var eller er første gang hand har begaaed denne ublue gierning, hvortil Delinqventen Svarede Nej det var ej første gang. Vidnet hørdte icke \af/ at Delinqventen tilstoed at have begaaed den ublue gierning den dag, ej eller!! (heller) {har} hørdte hand andet end den giorde beckjendelse skeede \af/ ham frievillig, uden tvang og trudsel af nogen. Vidnet Erindrede sig \til/ nermere forcklaring dette at da hand til Sogne Præsten hafde til kjende givet den gierning som af den jndstefnte skulle være begaaet, saa blev ej Egentlig af Sogne Præsten giort noget Speciel Spørsmaal om Gierningen den dag, Mens ved Sogne Præstens tiltale til hanem som den der skulle have begaaed Gierningen, var Her Hertzbergs Spørsmaal saaledes om dette var den første gang, at hand hafde begaaed den ublue Giærning, hvor til den jndstefnte gav det svar som meldt, Nej det var ej første gang. Actor hafde dette vidne ej viidere at tilspørge

3. Vidne Hans Hille aflagde Eed og provede at hand den Dag nemlig den 13 Julj som den af Stephen Pedersen begangne ublue Gierning skulle være skeed i Grønevigs Marck, var Deponenten i arbeide hos Ole Grønevig, og saae den tiid Stephen Pedersen kom til Grønevig, og bad at faae Ole Grønevig i tale som ogsaa skeede, hørdte da af bemelte Ole Grønevig siige at der var en Gierning begaaed, som hand af Samvittigheds driftt maatte tilkjende give for Præsten, ja Vidnet provede og at bemelte Ole Grønevig tilligemed Stephen Pedersen Reiste begge sammen til Præste gaarden den ommelte dag, hvorefter Vidnet efter Præstens Ordre af Ole Grønevig blev hendtet til Præstegaarden, hvor hand udj et Kammer {i overværelse} af Præsten \med med!!/ {O G} Ole Grønevigen og den jndstefnte Stephen Pedersen blev jndladt, hvorda Præsten Hr: Hertzberg først forcklarede og sagde hvad ublu Gierning nemlig den uNaturLige omgang med en Mær udj Grønnevigs Marcken den jndstefnte skulle have begaaed, Præsten derpaa tilspurdte Delinqventen om det var første gang at hand saadan Gierning hafde begaaed, hvortil Delinqventen Svarede: Nej det var ej \den/ første gang. Vidnet hafde ej viidere at prove, ej heller Actor hannem meere at tilspørge.

Fra Klockeren til Findaas Præstegield Hr: Cormontan, hos hvem Delinqventen var udj tieniste den tiid den begangne Gierning skal have været begaaed, er jndløben til Dommeren en Skrivelse af 14 Aug: sistleden, som blev oplæst.

Sogne Præsten Hr: Hertzberg var tilstæde ved Retten som den det udgangne Stefnemaal var anvist, Men hafde jnted særdeles til Sagen at angive undtagen {af} hvad af hanem efter de da be-

1763: 184b

fundne omstændigheder Skrifttlig til Stædets Foged var angivet.
Actor paa den Eene Siide som hand maatte Fornemme at uagted al den advarsel og paa Mindelse som Delinqventen af Retten hans Nærværende Sogne Præst samt Actor, er giort, bemelte Delinqvent aldeles icke har vildet vedblive eller bekjende sig nu til den utvungne tilstaaelse som hand for Præsten i Vidnes nærværelse af den af ham begangne ublue gierning, som icke den første gang af den uNaturlige Gang med omrørte beest eller Creature, Mens paa den anden side, som gierningen den paastefnte 13 Julj af de førdte vidner ej er bleven beviist eller gotgiort at være begaaed, Saa dog Alligevel som her ved de førdte Vidner {her end og vil være} vil ligge en utvungen og Reen beckjendelse at den jndstefnte ej allene den dag som den 13 Julj skulle have begaaed saadan en Gierning, Men end og at det ej den tiid var den første Gang. Her er altsaa en beckjendelse og tilstaaelse om en Gierning af de Slags, som kaldes de groveste og afskyeligste, altsaa om Retten ej skulle finde tilstaaelsen for nock til den Straf som Loven i saa fald kunde Kræve, Saa forhaabes dog ved Endelig Dom at der findes Middel at saadant et Lem ej fremdeles paa det Stæd skulle blive til Foragelse!! (Forargelse) eller Anstød, hvormed Actor jndlod Sagen under Rettens Retferdige Dom.
Defensor Declarerede at hand eftter Sagens omstændigheder ej hafde noged til forsvar for den jndstefnte at anføre, men indstillede Samme under Rettens Lovforsvarlige Dom.
Delinqventen declarerede, at i hvorvel hand for den paastefnte forseelse veed og viist den tiid den omvundne tilstaaelse af ham skal være skeed for Præsten ej same udj Gierning af ham var begaaed, Mens Aarsagen til same bekjendelse, var at hand i hierted ej viiste sig frie joe at have haft {same}\saadan {tancke} gierning/ udj tancke.
Af den ganske Rett blev udj Sagen saaledes Kjendt, Dømt og

Afsagt!

Naar Mand eftter de førdte Vidners udsagn, Confronterer den saa kaldede Delinqvent Stephen Pedersen Kulleseids icke aldeeles Reene tilstaaelse i Sogne Præsten Hr: Hertzbergs nærværelse om den paastefnte Gierning, med hans Absolute benægtelse for denne Rett, og Retten tillige tager i Observance ej allene at Gierningen icke er skeed saadanne!! (saadan) som Sogne Præsten ved sin Angivelse til Actor har Debiteret Sc: at \{den} same/ {berørte uNaturlige Gierning} i Vidners Nærværelse er begaaed, mens end og den Eeneste uMyndige uConfirmerede \Niels Arnesens/ uden Eed jnden Retten giorde Forcklaring, Findes Soele Klart, at hvad enten Factum er begaaed eller icke, bliver uKlart, helst da Dito Eeneste uMyndige og uEedtagne Vidne, Reent ud har Expliceret sig at hand som langt fra staaende icke haver seed nogen uNaturlig beblandelse, mens vel faldet paa \den/ Mistancke at Stephen Pedersen

1763: 185

Kulleseid derudjnden forsaae sig. Retten haver ellers af de 2de Eedfæstede vidner erfahret 1mo at Stephen Pedersen den omprovede dag lod falde de ord til 2det vidne Ole Grønevigen: Siig ej Præsten det, og 2do at hand tillige med Vidnerne ved anckomsten til Præste Gaards Landet bad Ole Grønevigen beede Sogne Præsten Hr: Niels Hertzberg møde sig ved Een Høj Neden Findaas Præstegaard. Mens Ved Spørsmaale Stephen Pedersen i andledning af næst forestaaende 2de Poster \inden Retten/ er giort, haver Hand erklæret at den Frøgt og Samvittigheds angest icke {for} \Kom af/ nogen \begaaed/ Gierning {var begaaed}, mens \vel

fordie/ {at tanckerne der til var hos Ham} Løsten {der til eller} \og/ tancken dertil i hans sind var Kommet. Uagted nu Sagen ej er aldeeles oplyst, ja uagted Stephen Pedersen {den} \den paastefnte Forseelse/ in Totum haver benægted, Maae og Kand dog icke andet af det passerede extraderes end hand haver givet en extra ordinaire Forargelse saavel i Findaas Præstegield som om kring liggende Bøigder baade ved sin giorde tilstaaelse og benægtelse, Derfore Kand Vii {icke} efter Samvittighed icke andet udfinde end denne, i Findaas Præstegield, Forargelige Lem, som der ej for efter tiiden, bør være eller taales, Bør, hvilket herved for Rett Kjendes og Dømes, henføres til det Bergenske Manufactuur Huus, For udj sam/m/e udj fulde 5 aar at arbeide, og \naar/ Nockbemelte Stephen Pedersen Kulleseid Tuct huus Straffen har udstaaed, bliver det ham tilladt at opholde sig hvor hand løster, dog icke af de anførte Raisons, udj Findaas Præstegield blott som meldt for at evitere videre Forargelse. {angaaende saavel Actors} Det paadømte bør og skal eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

Anno 1763 den 23 Augustj blev Extra Rett udj andledning af hans Excellence høj Velbaarne Hr: Stiftts befallings mand von Cicignons almindelige Ordre under 3 Maj 1755 Sadt paa Espevehr udj Føjens Skibreede beliggende og det i andledning af Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kammer Raad Juels Reqvisition, og betjent med de 2de Laug Rettes mænd Johannes Løning og Jens Eseckielsen Wiche.

Lænsmanden producerede Een af ham og medhavende Mænd holdte Taxations Forretning over Eendel Vrag Gods som {af} skal være bierget af Jonas Olsen, Anders og Børre Wespestad samt Lars og Daniel Espevehr. bemelte Forretning blev i Rettelagt og oplæst.

Biergerne de indbemelte Mænd blev derpaa for Retten Fremckaldet og for hvem Eedens Forcklaring af Lov Bogen blev forelæst med Formaning til Sandheds udsigende. De aflagde Samtlige derpaa Eed og Forcklarede at næstleden 3de Paaskedag {fore} fandt Børre Wespestad alt det som Lænsmands og Mænds Forret-

1763: 185b

ning udviser, opslaget paa et Stæd under Espevehrs Land Kaldet Hønneschierret hvor helst det Endnu er beliggende, de øvrige Forcklarede at saa snart Biergningen af Børge Wespestad skeede blev det af ham for dem anmeldet, og hvor paa de samtlig straxens føjede al fliid til at faae det bevared med touger saa det ej fra Stædet enten af uveir eller drag Sue skulle blive forrøckckcket. De Forcklarede og samtlig under forhen aflagde Eeds Kraftt at jnted meere eller Fleere Sorter Vrag Gods af Dem er fundet eller bierget.

I andledning af Fogdens Forlangende blev det biergede og Taxerede Gods der paa udj en Folckerig Forsamling til Auction opraabt og til høyst bydende bortsolgt paa den Condition at Kiøberen straxen tager til sig det Kiøbte, jmod at hand betaler det udlovede 6te uges Dagen til Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel, samt naar al anden derpaa anvendte omckostninger er fradragen, hvilcke hereftter skal Speciel blive anførdte.

Alt blev eftter bud og overbud som høyst bydende tilslaged Christian Hunth for 6 rdlr: 1 Mrk:

Jonas Olsen Budde og hans dreng jtem Daniel og Lars Espevehr samt Børre og Anders Wespestad fordrer tilsamen hver for 5 dages arbeide tilsamen for 30 Dage á 1 Mrk: er 5 rd: og Christen Wespestad for 1 Dag 1 Mrk: jtem Auctions omckostningerne tilsamen 5 Mrk: Af jndbemelte erfahres da jnted bliver for den Kongelige Cassa i behold.

Det passerede bliver under Rettens Seigl udstæd.

Anno 1763 d: 1te Octobris blev Retten til almindelig Høste tings holdelse med Waags Skibreedes Almue Sadt paa ting stædet Bechervig og betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnlig Ole Aronsen Kleppe, Ole Larsen Bache, Lars Simensen Hovstad, Johanes Walhamer, Niels Dahlen, Mons Iversøen, Niels Sandvig, og Baar Gresdahlen. Overværende i Retten Stædets Foged Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige tingsøgende Almue.

Hvornæst Allerunderdanigst blev Publiceret de til Publication anckomne Kongl: allernaadigste Forordninger og høj Øvrigheds Ordres, saadom
1te Forordning om Lods Væsenet udj Norge. dateret Fredensborg Slot d: 19 Maj Ao: 1763.
2. Kongelig Rescript til hans Excellence er!! Stiftts befallings manden angaaende Delinqvent Domes jndstefning for ober hof Retten og højeste Retten efter at i sam/m/e Dom for under Retten er afsagt, hvorledes med under Domernes jndstefning skal forholdes. dateret Fredensborg Slot d: 4 Sept: 1761.
3. Stiftt amt mandens brev til Fogden angaaende at af Sundhord og Hardanger Fogderie skal udreedes for Delinqventers underholdning 69 rd: 72 s: dateret 9 Sep: 1763.
4. Stiftt amt mandens brev til Fogden at af bemelte Fogderie skal udredes for Spedalske Lemmer pro 1763 331 rd: 75 s: dat: 9 Sept: 1763.
og 5. Rente Kamerets brev til Fogden at Soldaten som opholder sig i Lægderne skal betale Extra Skatt. datteret 25 Junj 1763.

Dereftter Particulaire Documenter.
Hr: Bye Foged Heibergs Skiøde til Hr: Kamer Raad Juel paa Korn og smaae tjenden udj Sundhord Lehns Fogderie beliggende udj Møgster og Østevolds samt Muster, Bømelen og Bremnes Sogner af 29/32 Parter for 1200 rdlt: Datteret 1te Augustj Ao: 1763.
2. Hr: Henrich

1763: 186

Giertsens bøxel brev til Hans Nielsen paa ¼ Løb i Kolbensvigen med Lejlendings Revers. dateret 5 Sep: 1763.

Dereftter er Sagerne Foretaged.

Lars Biørnsen Eje hafde til dette ting tiid og Stæd med Skrifttlig Stefnemaal ladet jndstefne Jon Rønholm fordie at hand haver tilføjed Citanten Skade paa hans øgs beest saaledes at den strax er Størtet derom at anhøre vidnes byrd af Ingebret Eje og Marithe Jons datter samt Johanes Mehammervigen og Tosten Eje som alle under Lovens Falsmaal ere Stefnt, der for Dom at Liide og erstatte Processens omckostning. det Skrifttlige Stefnemaal blev i Rettelagt og oplæst.
Den jndstefnte Jon Rønholm Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
Af vidnerne jndfandt sig ickuns Johanes Mehamervigen og Tosten Eide.
Citanten fremstillede Stefne Vidnerne Lænsmand Knud Rydland og Jens Knudsen Tvedte som ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 Dage siden i denne Sag lovlig haver Stefnt Jon Rønholm som oven jndført er.
1te Vidne Johanes Meehamervig aflagde Eed og provede at næstleden Sommer i Slaattens tiid, Een Dag blev Vidnet af Citanten begiært at gaae til Jon Rønholm for at tilspørge ham om hand ej viiste hvor Citantens øg den tiid var og hvor den var af bleven eftter at bested eftter Jon Rønholms ordre til Datteren Marthe og Ingebret Rønholm var afreedet, hvortil Jon

Rønholm Svarede Vidnet med fleere, dette: saadan uGierning har væred giort baade før og vel muelig {her} skeer her eftter at Eet beest bliver opkiørdt fra bue haugen og til Fields, hans datter Marthe tilligemed fleere Kiørdte hende til Fields, Vidnet tilspurdte saavel Marthe Jons datter som Ingebret Eide om de hafde kiørdt Citantens Hoppe til Fields, hvortil de Svarede ja, den første saaledes at de Slap hende paa Tinde Fieldet og den siste at beested {at} blev Sluppet paa Bierchelands Rinden, dereftter blev beested leet eller Søgt eftter af Citanten Lars Eide og eftter en otte dages tiid der eftter fundet død, en haf ferding!! (halvfjerding) Veis Væsten fra hvor Marthe og Ingebret Rønholm for Vidnet sagde at beested af dem blev Sluppet eller forladt. hafde ej viidere at prove uden dette at hand ej saae nogen Reed paa Hoppen men eftter Farene syntes det at beested enten var Redet eller Lejed meged fast oppaa Backen; Vidnet hørdte og at Marthe Jons datter Rønholm sagde at undertiiden Reed Ingebret \Rønholm/ og {Eje} en anden dreng begge paa en gang, og en anden tiid Ingebret Rønholm alleene, Vidnet hørdte og ommelte dag at Jon Rønholm tilstod at have gived Ordre til at opride Citantens hoppe fra Hieme Marcken og til Fields.

2. Vidne Tosten Eide aflagde Eed og provede i et og alt med første Vidne uden forandring.

Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt og de udeblevne vidner saavelsom Jon Rønholm til same tiid Laug daged.

Eragted.

Indstefnte Jon Rønholm gives Laug dag til næste ting at møde Sagen at tilsvare. Vidnerne Ingebret Rønholm og Marthe Rønholm forelegges under Lovens Falsmaal deris Forklaring til samme tiid i Sagen at aflegge.

Niels Houchenes hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Salmon Monssen Houchenes for uLovlig Skoug huug i Citan-

1763: 186b

tens Skoug 3de gange eftter hin anden, hugsten bestaar i 3de Lange træer, af hvilcke Omund Houchenes haver overgravet den halve deel med Mose, der for Dom at liide og erstatte Processens omckostning, samt anhøre vidnes byrd af Omund Giøevog og Ole Johansen Bratten.

Den jndstefnte Omund Houchenes mødte for Retten og Declarerede at hand vel er Stefnt af Citanten for uLovlig Skoug hugst, mens ej derom at anhøre Vidnes byrd.

Stefne Vidnerne Vintzens Pirholm og Albrigt Vintzenssen aflagde Eed og forcklarede at de vel har Stefnt Salmon Houchenes for uLovlig Skoug hugst i Citantens Skoug, Mens ej Stefnt ham til at anhøre vidnes byrd derom af nogen.

Salmon Houchenes protesterede jmod Sagens fremme.

Eragted.

Sagen afviises til Nyt og Lovligere Stefnemaal, og til den Ende haver Citanten Niels Houchenes at iagt tage hvad Lov befaller i fald hand viidere agter same Sag at proceqvere.

Carl Fridrich Steernberg hafde til dette ting tiid og Stæd med mundtlig varsel ladet jndstefne Mons Larssen Iversøen for af ham faldne ærrørige Skields ord om Citanten alt til Nachdeel paa hans gode Nafn og Røgte derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger, samt at anhøre Vidnes byrd af Niels Ingebretsen Dahlen, Johanes Thommessen Tranøen og Ole Heljesen Age.

Paa dend jndstefnte Mons Iversøens Veigne mødte Procurator Jens Isach Holch og Declarerede at naar Msr: Steenberg tager sig uNyttelig for at giøre Alvor Ventelig af en Sag som icke med nogen betydning, Saa vil Holch paa Mons Iversøens Veigne først anhøre hvorvidt Sagen Lovlig af Sternberg kand være jndstefnt, og for det andet Vidnernes

forcklaring, og i øvrigt tage sig Reserveret under foresadte qvestioner til Vidnerne at see Sagen oplyst, og for det 4de tog sig Reserveret alt hvad som lovligt kand forebringes.
Mons Iversøen tilstoed at være i denne Sag som oven indførdt lovlig Stefnt.
For Vidnerne blev af Knud Rydland og Jens Tvedte aflagt Eedel: Vidnesbyrd for jndstefningen/
af Vidnerne indfandt sig ej fleere end Niels Ingebretsen Dahlen, som fremstoed og aflagde Eed og provede at næstleden \2den/ Pintsedags aftten i et Værskab paa gaarden Hatlevigen, hørdte Vidnet at jndstefnte Mons Iversøen sagde disse ord om Malleene Fattigmandshafn at hun ej skulle være Knap med sine børn som hun hafde været efter det hand hafde hørdt, hun gav dem tynd Suppe og Saaer, mens Sternberg hafde Faaed Melck og Rømme, hafde ej viidere at prove.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt og de udeblevne Vidner under Lovens Fals maal forelagt til samme tiid at Møde Deris Eedelige vidnes byrd i Sagen at aflegge.
Holch for Nærværende tiid paa Mons Iversøens Veigne, var der med Fornøjed, som hand og neml: Holch tog sig forbeholden icke allene at anhøre Steernbergs udførsel i denne Sag, Men End og at frem føre jmod Sternberg i fald fornødenhed det skulle udkræve lovlig tiltale for hans haarde beskyldninger.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, til hvilcken tiid de udeblevne Vidner Ole Age og Johanes Tranøen forelegges under Lovens Fals maal Deris Eedelige Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Dereftter blev Læst følgende Documenter
1te Ole Lindaases med de fleres Skiøde paa 1 pd: 21 Mrk:r Smør i Hovstad til Lars Simen-

1763: 187

sen mod 45 rd: dat: 3 Maj 1763.
2. Knud Remmereides bøxel Seddel til Ole Olsen paa 1 pd: Smør ½ vog Fisk i Lille Kalsøen dateret 1 Oct: 1763.
3. Knud Remereides bøxel Seddel til Ole Nielsen paa 1 pd: Smør ½ vog Fisk i Lille Kalsøen dat: 1 Oct: 1763.
4. Løcke Pedersens Obligation til Samson Remereide paa Capital 65 rd: dat: 3 Maj 1763.
5. Mad: Sal: Smith med de fleres Skiøde paa 4 1/5 Mrk: Smør i Aalforrehafnen dat: 2 Oct: 1762.
6. Mickel Olsens Obligation til Niels Torrang paa Capital 30 rd: dat: 1 Oct: 1762.
7. Askiel Waldens (Woldens) {Obligation} Skiøde til Sønen Rasmus paa Wolden 1 pd: 3 Mrk: Smør for 70 rd: dat: 1te Oct: 1763.
og 8. Sr: Bugges bøxel Seddel til Ole Rasmusen paa 18 Mrk: Smør i Gresdahlen. datteret 1te Octobris 1762.

Formedelst jnted Viidere til publication fremckom, blev Retten til i Over Morgen ophævet.

Mandagen d: 3 Octobris blev Retten atter sadt paa forbemelte ting stæd Bechervig og Retten betjent med det i Forgaars anførte Laug Rett.

hvorda blev læst
det høj lovlige Rente Cammerets Skrivelse til Fogden Hr: Kammer Raad Juel, hvorved alle Kongens Fogder Foruden deris Forhen tillagde Gage Aarlig er tillagt 200 rdlr: af den Kongel: Cassa. Ved same Skrivelse skal af Almuen fra October Maaneds begyndelse betales

af hver Løb Smør Nordenfields 14 skil: og Syndenfields af hver Skippund Tunge 18 s: datteret 17 Sept: 1763.
2. Ole Andersen Wevogs Skiøde paa 1 pund Fisk i Wevog til Ole Larssen mod 16 rd: dat: 3 October 1763.
3. Arian Larssen Bergs Skiøde til Niels Larssen Kipper paa Eendeel huus staaende paa Salthelleholmen for den Summa 75 rd: dat: 3 Oct: 1763.
4. Arian Larssen Bergs udgivne Obligation til Sorenskriver Hesselberg paa Capital 50 rd: imod Pandt i hans huuse Staaende paa Salthelleholmen og 4 proCento Renter. dat: [?] Junj Ao: 1763.
og 5te Sr: Mathiesens bøxel Sedler til Kipper Niels Larssen paa pladset Salthelle holmen. dateret 3 Octobris 1763.

Dereftter blev Hr: Fogdens tings vidner Examineret, hvorpaa Almuens Svar i Aar Faldt som sædvanlig.
Odels Mandtallet blev oplæst og af Alle ujmodsagt.
Restancen paa den siste Termins Kongel: Skatter, beløber for dette Skibreede til den Summa (ope rum) som af Almuen blev jmodsagt!!. Ligesaa Restancen over den Kongl: Allernaadigste paabudne Extra Skatt til dato som er (ope rum) hvilcke og blev jmodsagt!!.

til at betjende Retten som Laug Rettes Mænd tilkommende Aar 1764 blev udnefnt Niels Nilsen Sandtorv, Salmon Jacobsen Windenes, Ole Andersen Nord Fonden, Erick Jacobsen Stochen, Mons Troland, Ørje Breche og Evind Sandtorv.

som jnted viidere ved tinged var at Forrette blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1763 den 5 Octobr: blev Retten til Almindelig Høste ting med Opdals Skibreedes Almue sadt paa Godøesund, og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Christopher Settre, Christopher Drange, Knud Støle, Sæbiørn Gierstad, Lars Humlevig, Jens Malchenes, Ole Houchefehr og Johanes Tornes, Overværende i Retten Kongl: Maj:ts Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmand og Meenige ting søgende Almue,

hvornæst Allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds Foranstaltninger som ved Waags ting er læst og i denne Protocol extraherede.

Som jnted til publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen den 6te Octobris blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det gaars Dagen anførte

1763: 187b

Laug Rett.

Lars Fladerager hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Peder Haaland for Bid i Fingeren og Revt paa haanden hvilket alt hand skal have tilføjed Citanten, derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning samt at anhøre Vidnes byrd af Lars Westvig, Ole Nordbust, Ole Tvedt og Peder Wigen.

Den indstefnte Mødte icke eftter paaraab ej eller!! (heller) nogen paa hans Veigne, af vidnerne jndfandt sig ej fleere end Lars Westvig og Ole Nordbust.
thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Ole Natvigen og Axel Godøen som ved Eed beckræftede at de for meer end 14ten Dage siden i denne Sag som oven meldt har Stefnt Peder Haaland i eget paahør paa gaarden Haaland samt de 2de udeblevne vidner til Vidnes byrds aflæg i Sagen.
Citanten begiærede de Mødende Vidner frem kaldet til Eeds Aflæg.
1te Vidne Lars Westvig aflagde Eed og provede at næstleden Pintse aftten paa gaarden Haaland her i Præstegieldet udj et graverøl eftter Johanes Nilsen Haalands huustroe, var Deponenten samt Citanten med andre Fleere Forsamlede, hvor da Vidnet saae at Peder Haaland hafde Lars Fladerager om Livet, Mens ej Observerede enten det var af vreed hue eller skeede af Minste onskab, strax derpaa erfarede vidnet at Lars Fladerager faldt paa Knæ, men hvad enten Peder Haaland eller nogen af de andre omstaaende nemlig Johanes Endresen Haaland og Jacob Haaland Skiøv Citanten omkuld viste eller saae Vidnet icke, Vidnet saae at Lars Fladerager var blodig paa haanden hvilcket hand ej [veed]? eller saae hvem giorde saadant, hafde ej viidere at Prove.
2. Vidnet Ole Nordbust aflagde Eed og provede som første Vidne \dog med/ den forandring at hand ej saae Citanten faldt i Knæe. hafde ej videre at prove.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt og den udeblevne Peder Haaland samt Vidnerne forelagt til næste ting.

Eragted

Den udeblevne Peder Haaland forelegges til næste ting at møde Sagen at tilsvare. Ligesaa forelegges de udeblevne vidner Ole Tvedt og Peder Wiigen under Lovens Fals maal at Møde Deris vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Lars Fladerager hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Jacob Amland fordie hand udj vreed hue har overfaldet Citanten med Skiegge tag, der for at Lide Dom og erstatte Processens Omckostninger samt anhøre Vidnes byrd af Lars Westvig, Ole Nordbust, Ole Tvedt og Peder Wigen.
Den jndstefnte Jacob Amland Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
Ligesaa jndfandt sig ej fleer af Vidnerne end Lars Westvig og Ole Nordbust.
Stefne vidnerne

1763: 188

Ole Natvigen og Axel Godøen fremstod derfor i den andledning og ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 Dage siden i denne Sag haver Stefnt Jacob Amland som oven inCamineret er, Ligesaa de indbemelte udeblevne vidner til møde for at aflegge Vidnes byrd i denne Sag.
Citanten fremstillede sine Vidner som Møder og hvoraf fremstoed
1te Vidne Lars Westvig som aflagde Eed og provede at næstleden Sommer Pintse Dags aften i et Graver Øl paa gaarden Haaland hørdte Vidnet paa Vejen fra kircken førjnden de samtlig kom til gaarden Haaland, at Citanten Lars Fladerager Spurdte den jndstefnte Jacob Amland hvor dybt hand hafde ned gravet sine penge, jae kaldet ham Een Sior eller Skaedte, hvortil Citanten jnted Svar fick af Jacob Amland. Da de samtlig dereftter Kom til gaarden, saae Vidnet at Jacob Amland tog Lars Fladerager i Skiegget, som skeede efter det Vidnet syntes udj Vreed Hue, Vidnet Observerede og at den jndstefnte Jacob Amland same tiid var beskiencket. Paa tilspørgende af Citanten Declarerede vidnet at hand hørdte vel der jnd i Stuen paa gaarden Haaland var et hel bulder og brag, Mens hvad det var eller hvem jmellem hvercken hørdte vidnet eller saae, Mens noged dereftter blev Vidnet vaer at jndstefnte Jacob Ambland tilligemed Johanes og Peder Haaland kom ud, hvorda Deponenten hørdte at en

ustefnt Persohn sagde til Jacob Ambland disse ord hand vil og have de 20 rdlr: i fra Os, Men hvad Persohn det var, hørdte vidnet icke. Atter der paa hørdte vidnet dette af Citanten siige til Jacob Amland hvad har du dermed at giøre strax dereftter saae vidnet det af ham forhen omvundne henseende Skiegge taged af Jacob Amland paa Citanten. hafde ej viidere at prove.
2det Vidne Ole Nordbust aflagde Eed og provede at hand hørdte paa Kircke Vejen den omvundne Dag at Citanten kaldte Jacob Amland en Skior Ligesaa Spørsmaalet om pengene, hafde ej viidere at prove uden dette: at Jacob Amland sagde den omvundne aftten at hand hafde taged Citanten i Skiegget. dereftter blev hand fra Retten Demitteret.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

Sagen beroer til næste ting, til hvilcken tiid den lovlig stefnte men absente Jacob Amland forelægges at møde Sagen at tilsvare. Vidnerne Peder Wiigen og Ole Tvedte tilholdes under Lovens Fals maal same tiid at møde for i Sagen at aflegge sit Eedelige Vidnes byrd.

Lars Fladerager haver til dette ting tid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Johanes Haaland for haartag paa Citanten, derfor Dom at Liide og erstatte processens omkostning samt at anhøre Vidnes byrd af Lars Westvig, Ole Nordbust og Peder Wiigen.
Dend jndstefnte Johanes Haaland mødte icke eftter paaraab

1763: 188b

ej heller nogen paa hans Veigne. Ligesaa jndfandt sig ej fleere af Vidnerne end Lars Westvig og Ole Nordbust.
Citanten fremstillede Stefne vidnerne Ole Notvigen (Natvigen) og Axel Godøen [som] aflagde Eed og provede at de for meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt Johanes Haaland som oven inCamineret er, og vidnerne som udebliver til vidnes byrds aflæg.
de Mødende Vidner blev fremkaldet
Lars Westvig fremstoed aflagde Eed og provede jnted til Sagens oplysning.
2. Vidne Ole Nordbust aflagde Eed og provede som første Vidne, slet jnted til Sagens oplysning.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted.

Johanes Haaland som part og Peder Wigen samt Ole Tvedt som Vidner, forelegges til næste ting at Møde den første Sagen at tilsvare og de siste under Lovens Fals maal Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Jon Nordbust nu boende paa Rønholm hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Dannemanden Steen Fladerager først at erstatte Citanten den huse Aaboed som til gaarden Nordbust eller til det brug deri som Citanten brugte, ved hans tiltrædelse dertil var paalagt. 2det at erstatte Citanten den deel af bøxelen som Steen Fladerager af ham modtog for gaarden Nordbust, hvilcken Citanten nu næstl: Foraar maatte fraviige. og 3de at anhøre vidnes byrd angaaende det brugs tilstand i Nordbust som Citanten brugte, Saavel ved tiltrædelsen som fravigelsen. Endelig er Steen Fladerager Stefnt at Liide Dom og erstatte processens omckostninger samt at anhøre Vidnes byrd af Ole Botten, Johanes Tvedt, Ole Mevatne og Jørgen Kongsvig.
Den jndstefnte Steen Fladerager mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Ole Notvigen og Axel Godøen som ved Eed beckræftede at de for meere end 14 Dage siden i denne Sag haver Stefnt Steen Fladerager Ligesom inCaminationen ommelder. De Forcklarede og at have Stefnt ovenmelte vidner til Eeds aflæg.

af vidnerne jndfandt sig ej fleere end Ole Boten og Johanes Tvedt.
Ole Boten aflagde Eed og provede: at for omtrent 18 Aar siden da Citanten tiltrædede det brug udi gaarden Nordbust, hvilket hand næstleden Foraar for Ejeren deraf maatte fraviige, var Huusene udj Slet tilstand, jae at derpaa same ved Skifttes holdelse efter Citantens Formand paa gaarden var lagt 10 Rdr: udj Aaboed, mens hvad \enten/ Citanten deraf fick noged aldt eller jnted er vidnet aldeeles ubekjendt. Vidnet veed derjmod at Citanten i hans brugs tiid paa same gaard opsadte af nye Een Floer, Eet Stabur og Een Sænge Boe, \samt 2de Skyckcker/ Ligesaa at gaarden var i Langt bædre tilstand ved afvigelsen eller tiltrædelsen. hafde

1763: 189

Ej viidere at prove.
2. Vidne Johanes Tvedt aflagde Eed og provede at dagen forjnden hand til dette ting blev Stefnt var hand tilligemed Jørgen Kongsvig efter Citantens forlangende hos Steen Fladerager og tilspurdte ham om hand ville betale Citanten den paastefnte Huuse Aaboed og bøxel, hvortil Steen Fladerager gav dem dette Svar, at hand Slet icke betalte Citanten enten Aaboeden eller bøxelen. hafde ej viidere at prove.
Citanten begiærede Steen Fladerager til næste ting forelagt saavel som Vidnerne Ole Mevatne og Jørgen Kongsvig.

Eragted

Steen Fladerager paalegges til næste ting at møde, Ligesaa forelegges vidnerne Ole Mevatne og Jørgen Kongsvig til same tiid under Lovens fals maal Deris Eedelig forcklaring i Sagen at aflegge.

Hans Wermedahl hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Ole Jellefald fordie hand haver {ind}taged Citantens Faar eller Smaler af Fælles udmarck, og Sadt Dem jnd, og ej dereftter vaerskuede eller advarede Citanten. Ligeleedes er Ole Jellefald Stefnt for Skiels ord mod Citanten For alt at Lide Dom og erstatte ProCessens omckostninger samt at anhøre Vidnes byrd af Anders Opdal, Anna Jens Datter, Jens Wermedall og Berthe Wermedahl.
Den jndstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
Stefne vidnerne Ole Natvigen og Axel Godøen beckræftede ved Eed at de for meer end 14 dage siden haver Stefnt Ole Jellefald som inCaminationen ommelder,
Vidnerne mødte alle.
Citanten Declarerede dernæst at hand med Ole Jellefald strax efter at det paastefnte var passeret, blev forliigt og at hand til erstatning derfor Skulle nyde Eendeel penge samt erstatte ham Eendeel Bundter baand om det passerede er over 2 Aar.

Eragted

Sagen er af den Natuur at den ej Formedelst Citantens jndløbne Forseelser, {enten} kand ageres, saasom alt strider jmod Lovens bydende udj dens 1te bogs 13 Capitul 23 Art:

Dereftter blev følgende Documenter publicerede
1te Ole Egelands Skiøde til Tosten Knudsen paa 1 Løb Smør 1 hud i Singelstad mod 79 rd: dat: 16 Martj 1763.
2. Knud Kleppes udgivne Obligation til Anders Beltestad paa Capital 30 rd: dateret 5 Oct: 1763.
3. Jon Høvischeland med de fleres Skiøde paa 20 ¼ Mrk: Smør i Høvischeland for 20 rd: 1 Mrk. 8 s: til Ole Johansen dateret 5 Oct: 1763.
4. Hans Jørgensen Nere Støles Obligation til Haagen Solem paa 89 rd: dat: 4 Oct: 1762.

5. Colben Reigsem og Hans Hillesvigs med hin anden oprettede Mage Skiftte brev angaaende Reigsem og Hillesvig dateret 5 Oct: 1763.
6. Jon Breches Skiøde til Sønen Hans Jonsen paa ½ Løb ¼ hud ½ giedskd: [i ??] mod 35 rd: dat: 5 Oct: 1763.
7. Niels Tornes med de fleres Skiøde paa 1 pd: 8 Mrk: Smør i Drange til Endre Larssen mod 26 rd: 4 Mrk: dat: 5 Oct: 1763.
8. Tosten Giellands Skiøde til Sønnen Anders Tostensen paa 1 pd: 12 Mrk:r i Gielland mod 36 rd: dat: 5 Oct: 1763.
9. Engel Hornenes Skiøde til Sønen [Elling Hornenes] paa Hornenes ½ Løb Smør ½ hud mod 54 rdlr: dateret 5 Oct: 1763.

1763: 189b

10. Engel Ballesem med de fleres Skiøde paa 1 Løb Smør i Mit Giøvaag til Knud Knudsen mod 84 rd: dat: 5 Oct: 1763.
11. Ole Gierstads Skiøde til Jacob Christophersen Settre paa 18 Mrk: Smør ¼ hud i Settre mod 22 rd: 3 Mrk: dat: 5 Oct: 1763.
12. Elling Hornenessets Obligation til Faderen [Engel Hornenes] paa 54 rd: jmod Pandt gaarden Hornenes dat: 5 Oct: 1763.
13. Tosten Singelstads udgivne Obligation til Sorenskriver Hesselberg paa 40 rd: jmod under pandt 1 Løb Smør 1 hud i Singelstad og 4 proCt: Renter dateret 25 Maj 1763.
14. Haagen Solems Skiøde til Erick Klette paa Klette jmod 52 rd: 3 Mrk: dat: 5 Oct: 1763.
15. Peder Ness med de fleres Skiøde til Helje Waage paa 1 pund 9 3/13 Mrk: Smør i Beltestad mod 46 rd: 14 10/13 s: dat: 18 Maj 1763.
16. Madame Selmers udgivne Skiøde til Ørjens Knudsen paa Fladøen eller Hommervig 1 pd: Smør for 16 rd: dat: 11 Julj 1763.
17. Hr: Baars bøxel \sedel/ paa 1 ½ Løb Smør til Rejnert Olsen paa 1 ½ Løb i Nere Løchhamer dat: 12 April 1763.
og 18. Johanes Rolseims bøxel Sedler til Samson Axelsen paa 2 pd: Smør i Erritzvehr med Revers. dat: 5 Oct: 1763.

Formedelst jnted Viidere til Publication fremkom og Fogden hævede Skatterne blev Sagetinged stillet i beroe med til j Morgen.

Dagen dereftter den 7 Octobris blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

da blev Læst
Johanes Rolsem og huustroes Gavebrev til hinanden dat: 7 Oct: 1763.
2. Jacob Klettes Obligation til Mads Godøen Stoer 30 rd: dat: 7 Oct: 1763.
3. Lars Westvigs Skiøde til Endre Johanssen paa 1 pd: 19 ½ Mrk: Smør ¾ hud i Haaland mod 75 rd: 3 Mrk: [dateret ??]
4. Siur Øchlands Skiøde til Simen Mortensen paa ½ Løb ½ hud i Flyensfehr mod 93 rd: dat: 7 Oct: 1763.
5. Johannes Sundvords bøxel \sedel/ paa 2 pd: Smør i Lille Giersvig til Christopher Omundsen dat: 7 Oct: 1763.
6. Ole Tosches indvarsling om Fittie Kirckes Sahl dat: 24 Sep: 1763.

For Retten fremckom Bonde Manden Ole Olsen af Gaarden Koste Matriculs Nr: 67 Skyldende i Skat 1 Løb 9 Mrk: Smør Men i Landskyld ½ Løb Smør ½ hud, og becklagelig

gav til kjende at hans paaboende gaard bemelte Koste dessens paastaaende Huuse tilligemed hans ringe ejendeele blev næstleden Sommer Ugen for Pintse Hellig Dagene af en uLøckelig vaade Ild {blev} lagt i aske.
I andledning af bemelte Ole Kostes andragende blev Lænsmanden med Almuen og Laug Retted tilspurdt om Dennem same tildragelighed er bekjendt, hvor til de Eenstemmig Svarede: At Dennem disverre er alt formeged beckjendt at opsideren paa Gaarden Koste ommelte tiid Mistede ej allene sine paa gaarden staaende Huuse, Mens end og alle hans Ringe Ejendeele, hvorudover hand er bragt i Kummerlige og Medyncksamme Omstændigheder;
Reqvirenten Ole Koste var om det passerede Tings vidne begiærende, For at {indflye} giøre allerunderdanigst ansøgning om nogle aars Skatters gotgiørelse, som \ham/ blev indvilget.

David Warner Christie hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Hans Nedre Støle for Skyldig værende Ræsterende tjende 1 rd: 5 Mrk: 8 s: til Citantens Sal: Faders Sterfboe Derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omkostning,
Den jndstefnte Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
thi fremstillede

1763: 190

Lænsmanden de i Sagen brugte Stefne Vidner Ole Natvig og Axel Godøen, som ved [Eed] beckræftede at de for Meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt den paagieldende Hans Støle Ligesom inCaminationen ommelder.
Lænsmanden paa Hr: Christies veigne begiærede Sagen til næste ting udsadt og den udeblevne Forelagt.

Eragted

Den Lovlig Stefnte Mens Absente Hans Nere Støle forelegges til næste ting at Møde Sagen at tilsvare.

Johanes Rolseim i Rette æskede sin fra Høste tinget 1762 udsadte Sag Contra Ole Reigsem angaaende 1 Qvern, hvilcken Sag hand formedelst Svaghed ej til afvigte Sommer ting kunde faae Stefnt.
Hand fremstillede Stefne vidnerne Ole Natvigen og Axel Godøen som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden haver Stefnt Ole Reigsem at taale Dom og erstatte Processens omckostning.
Johannes Rolseim Declarerede at hand har forsømt til dette ting at Stefne Vidner for at Ligitimere hvad Qvernen er Værd, og derfor maatte faae Sagen udsadt allerhelst fordie den indstefnte ej Møder.

Eragted

Sagen beroer til næste ting, og bliver Citanten tilholdt same tiid at Stefne vidner jtem Ole Reigsem varslet dem at paahøre.

Dereftter blev Hr: Kamer Raadens sædvanlige tings vidner Examineret, hvorpaa Almuens svar faldt som sædvanlig.
Odels mandtallet blev oplæst og af alle ujmodsagt.
Restancen stor (ope rum) for 3de Termins Kongl: Skatter blev oplæst Ligesaa Extra Skatten stor (ope rum) som begge deele af alle er ujmodsagt.

Som jnted viidere ved tinget var at forrette, blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1763 d: 10 Oct: blev Høsteting holden med Ous Skibreedes Almue paa ting stædet Lundervig og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Haldor Lundervig, Johanes Olsen Helleland, Niels Johansen Madtland, Hans Engelsen Holmefiord, Anders ibm:, Mons Kleppe i hans Stæd Mons Røe, Ole Engelsen Steensland og Thomas Nordvig. Overværende i Retten Kongens Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere læste og i denne ProtoColl extraherede.

dereftter læst

1te Hr: Consistorial Raad Gelmuydens bøxel sedel paa 1 pd: Smør 1/6 hud i Indre Tøsse til Tron Giermundsen dat: 29 Julj 1763.

2. Hr: Consistorial Raad Gelmeidens bøxel Seddel paa 2 pd: 6 Mrk:r i Kuvene til Lars Larsen med Revers dat: 30 Maj 1763.

3. Hr: Capitaine Pritziers paa Molde hans udstæde Obligation til Hr: Consistorial Raad Geelmuyden for 80 rd: jmod Pandt udj Eendeel Løsøre datteret 5 April 1762.

4. den Specification som indbemelte Obligation jndbefatter dat: 5 April 1762.

5. Knud Sævilds Skiøde til Sønen Hans Knudsen paa ½ Løb Smør ½ g:skd mod 50 rd: dat: 10 Oct: 1763.

6. Peder Sævilds bøxel Sedel til Jon Peders: paa ½ Løb Smør ½ g:skd i Sævild til Jon Pedersen!! dat: 10 Oct: 1763.

7. Ole Bierchelands Skiøde til Ole Berge paa 1 pd: 6 ½ Mrk: Smør i Storem mod 30 rd: 3 Mrk: dat: 10 Octobris 1763.

Opbudet 100 rd: Fattig Cassen tilhørig udj Ous Præstegield med Forspørgsel om Nogen same ville jmod tage mod Suffisant pandt og 5 proCto Renter, mens som jngen jndfandt sig, saa beroer pengene hos Hr: Astrup.

Som jnted videre til publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til j Morgen

1763: 190b

ophævet.

Anden Dagen d: 11 Octobris blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det Gaars Dagen anførte Laug Rett.

Lars Schielaaen hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Isack Schaar fordie hand haver {Ud} beskadiget Citantens Noed.

Da saavidt var tilførdt, Declarerede Citanten at hand med sin Contra part er forligt.

Vebr:!! (Velbr:) Hr: Consistorial Raad Gelmejden hafde til dette ting med Skrifttlig Stefnemaal Ladet jndstefne sin Lejlending Lars Schielaaen med Søn Jacob Larsen fordie at de haver jndeholdt og ej betalt til Citanten den Lands Lod {som} af hvad med Noed er Fisket for Deris Land udj 15 Aar, og som Dem af de Fiskende er Leveret i særdeeleshed for sist afvigte Aar 1762 som Samuel Udschot og Niels Waage samt Rasmus Isacksen Schlogsøyen og Knud Isacksen Feeten haver Fisket og dem betalt Lands Lodden i penge 5 rd: og i Sild Ligesaa

meged med meere Stefnemaalet ommelder dateret 5 Sep: 1763 hvilket For Retten blev oplæst.
De jndstefnte mødte og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefn\t/{emaal}, Ligesom det i Rettelagde Stefnemaal ommelder. de i Stefnemaalet anførte Fiire mænd mødte for Retten.
Lars Schielaaen med Søn Declarerede at de ej haver faaed højere Lands Lod efter Hr: Consistorial Raadens anckomst til Ous Kald end forhen Mens ingen 4de part er {ej} nogen sinde betalt {til} dem, icke haver heller Jord Ejeren før nu Kræved nogen sinde Lands Lod, derfor har de ej heller vist andet end det tilhørdte Lejlendingen. De tilstod at have af jndbemelte Mænd næstleden Aar modtaged \../ 5 rdlr: som er paastefnt, Men silden!! (siiden) har de ej faaed anderledes end som Mands Lod.
De 4re i Stefnemaalet angivne Mænd fremstod for Retten og hvoraf
Samuel Udschott aflagde Eed og provede at næstleden Aar kastede hand med fleere Eendeel Sild ved gaarden Schielaaens Land, hvilcken de giorde i penge og betalte til dend jndstefnte Lars Schielaaen 5 rd: jtem Een deel Sild som deels var Mands Lod og deels for Landet. Vidnet Spurdte de Indstefnte efter at de var tilckaldet af ham, om de ville modtage pengene, hvis icke, ville Deponenten tale ved Deris Ejer, de Declarerede at de same ville modtage, og at Ejeren aldrig hafde taged Lands Lod.
Niels Waage aflagde Eed og provede i et og alt som første vidne uden Forklaring.
Rasmus Isacksen Schlogsøen aflagde Eed og provede i et og alt med de forige med tillæg at hand tillige med Knud Feten kastede nogle gange meer end de 2de Forige vidner og hver gang betalte til de jndstefnte [i]? Sild deres Mands Lod og deels Lands Lod, hafde ej viidere at prove uden dette at naar de i foregaaende Aaringer har Kasted, har de og levered til de jndstefnte Ligesom forgangne Aar, Eendeel Sild Mens jngen penge.
Knud Isacksen Feten aflagde Eed og provede i et og alt som 3. vidne uden Forandring,
Monsr: Lerche paa Hr: Consistorial Raad Geelmeidens

1763: 191

Veigne paastoed Dom i Sagen.
Samtlige vidner paa Msr: Lerches tilspørgende Forcklarede under foregaaende Eeds aflæg at den Sild som næstleden aar blev fanged ved Schielaaens Land og blev Levered til de jndstefnte Kand de ej sige Naar Mands Lodden for Deris arbeide fradrages, kand den ej ansees for saa meged som er paastefnt, og egentlig hvormeged den var, kand de ej heller Skiønne.
Vidnet Knud Feten sagde at det vel skulle icke heller være Langt fra.
Lars Schielaaen og Søn begiærede Sagen til næste ting udsadt for at producere Bøxel Seddelen som ham paa gaarden er givet hvormed de haaber at vil gotgiøre At Lands Lodden hører ham som Lejlending\en/ til.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting eftter Lars Schilaaens og Søns forlangende, til hvilcken tiid de haver at i Rette komme med den paaberaabte bøxel Seddel.

Nicklas Hatvigen paa Hans Bøes Veigne hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Ole Nielssen Steenstvedt for Skyldig værende 16 rd: til Lisbet Ols Datter som nu har til ægte ovenm:te Hans Bøe, Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.
Den jndstefnte Ole Steenstvedt mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt. Declarerede dernæst at hand Syntes de 16 rd: er formeged som og alt det Hvor af same har sin herreisning, haabede derfor at blive befriet for same pretention.

Niclas Hatvig producerede i Retten et Skifttebrev forretted paa Gaarden Helland den 9 Octobris 1761 eftter Ole Johansen og Slutted 2 Junj 1762, hvorved hand beviiser Fordringens Rigtighed. Skifttebrevet blev forsaavidt insigneret \er/ paa p: 1, 2, 3, 14 og 27 oplæst.
Ole Steenstvedt svarede til det oplæste af Skifttebrevet at same er for høyt beregnet for ham henseende {brøllups giæren} \hiemegiftten/, hvilcket hand agter at vil bevise i tiiden, I øvrigt begiærede hand Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

Sagen udsettes eftter Ole Steenstvedts forlangende til næste ting.

Proustjnde Leganger som ejer af gaarden Lepsøen beliggende herudj Ous Skibreede samt Hoved Sogn, lod jnden \Retten/ tilspørge den samtlige Almue om ej ditto \gaard/ Ligger beleilig for Reisende baade til og fra Bergen, jtem om ej paa Dito Stæd er en god og tryg hauvn saavel for Jægter som Store og smaae baader, og derfor beqvem til et Giæst giver Stæd jndrettelse. og Endelig hvor langt berørte gaard Lepsøen Ligger fra det paa Rosendahls gods saakaldede Giæst giverie, hvor for nærværende tiid er boende saa Fattige Folck at de ej er i Stand til at holde de fornødne Forphlegnings Vahrer og Logementer for Reisende, som ofte er nød at maae søge der hen formedelst de 2de Haarde Fiorder den Eene Synden og den Anden {anden} \i Norden/ for

1763: 191b

Dito Stæd.
Til Proustjndens fremsadte ? Svarede Lænsmand med Laug Retted og Meenige ting søgende Almue, at Gaarden Lepsøen er ej alleene saa beqvemt Stæd som noged kand være for Reisende til og fra Bergen ved det at same Ligger saa aldeeles beleilig mens \end/ og derved saa god og tryg hauvn befindes at alle og Eenhver som maae Reise, er tryg for ej at blive tilføjed Skade paa baad og gods, de Declarerede og at Gaarden Lepsøen Ligger 1/8 Miil fra det saa kaldede Qvaløesunds Giæst giverie Paa hvilket stæd nu boer saa aldeeles Fattige Folck at de ej Kand holde det fornødne hvercken for Bønder eller andre som er nød formedelst uVeir at søge til Stædet for at tage Natte Leje \af Frøgt for de 2de haarde Fiorder/, blev derjmod Proustjnde Leganger allernaadigst Forundt Privilegier paa Gaarden Lepsøen til et Giæstgiver Stæd jndsrettelse er de Forvisset om at hun ej alleene opsadte paa ditto Stæd beqvemme Værelser {for alle Reisende}, mens end og Falholdt der alt hvad {Nødvendigst} \same/ var for Reisende til Nødtørftighed.
Om det passerede blev et velbeckræftted tings vidne fra Retten begiært \udstæd/ som blev bevilget.

Tings vidnerne blev examineret, og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanglig.!! Odels Mandtallet Ligesaa. Restancen for 3de Termins Kongel: Skatter blev oplæst. Ligesaa for Extra Skatten.

hvorpaa Retten for Skibredet blev ophævet.

Anno 1763 d: 13 Octobris blev Almindel: Høste Sage og Skatte ting holdet med Strandvigs Skibredes Almue paa Giøen og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Engel Haavig, Jon Echeland, Ole ibm:, Christopher Oustestad, Ole Revne, Engel Brathuus, Torckild Kiilen og Johanes Hougervold. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

Hvornæst Allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Dereftter Læst
1te Christopher Oustestads udgifne Obligation til Ole Hafschaar paa 140 rd: jmod 1 Løb 9 Mrk:r underpandt i Oustestad og 5 proCento. dat: 10 Oct: 1763.
2. Siur Haldorsen Hammerhaugs Odels og penge mangel til ½ Løb Smør ½ hud i Røsaas som Dag Ellingsen ejer, bruger og beboer dateret 10 Oct: 1763.
3. Jon Samsonsen Foers Odel og penge mangel til det gods udj Gaarden Hiertager som Steen Lygre ejer datteret 13 Oct: 1763.
4. Anders Hanssen Sævereides bøxel Seddel til Lars Hanssen paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Aase Dateret 13 Oct: 1763.
5te Jon Tvedt med de fleres Skiøde paa 1 pd: 15 Mrk:r Smør i Tvedt til Jan Mickelsen mod 92 rd: dat: 16 Martj 1763.
6. Ole Knudsen Nere Echelands Obligation til Berje Femanger paa Capital 200 rd: jmod 2 pd: 6 Mrk:r Smørs underpandt i Nedre Echeland dat: 13 Oct: 1763.
7. Studiosus Monsr: Legangers Skiøde paa gaarden Boge til Niels Ellendsen Opsahl mod 170 rd: dat: Oct: 1763.
og 8. Jan Michelsen Tvedts Obligation til Jan (Jon) Tvedt paa Capital 89 rd: jmod 2 pd: 8 Mrk:r Smørs underpandt i Tvedt dat: 11 Maj 1763.

Som jnted Viidere til Publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse, giorde anfang, blev Retten til j Morgen

1763: 192

ophævet.

Anden Dagen d: 14 Oct: blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Hr: Consistorial Raad Gelmuyden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Encken Marthe Schaatun for 5 Aars Ræsterende tiende Derfor Dom at Lide og erstatte Processens omckostning.
Den jndstefnte Marte Schaatun mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hendes Veigne, thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Ole og Berje Haldors Sønner Røe [som] beckræftede med Eed at de for Meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt Encken Marthe Schaatun som oven jndført er.
Paa Rettens tilspørgende Svarede Msr: Lerche som Consistorial Raadens Klocker at Stefne vidnerne som haver Stefnt Msr: Leganger er ej tilstæde.

Eragted

Den lovlig Stefnte, Mens udeblevne Marthe Schaatun som mødte icke eftter paaraab Forelegges til næste ting at Møde Sagen at tilsvare.

Anders Drageide haver til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Engel Iversen Berlandstvedt og Marta Engels Datter Solaas at Liide Dom til betaling, fordie de haver annamet Citantens baad paa Sævereide og skulle føre ham tilbage til Drageide, som ej blev efterckommet, men baaden blev borte og Sønderslagen, Ilige maade er Marite Engels Datters Mand Asbiørn Olsen til Vedermæhle Stefnt om hand til same Sag noged haver at

svare, samt Omund Eide til Vedermæhle i same Sag Stefnt, jtem at modtage Dom om noged ham kand paagielde saavelsom Processen at tilsvare.
Af de jndstefnte mødte ingen eftter paaraab, ej heller nogen paa Deris Veigne,
thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Ole og Berje Haldors Sønner Røe, som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 Dage siden i denne Sag som oven jndført har Stefnt alle jndbemelte Persohner Ligesom inCaminationen ommelder.
Citanten begiærede de udeblevne til næste ting forelagt.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, til hvilken tiid Engel Berlandstvedt, Marthe Engels Datter Solaas, Asbiørn Olsen Solaas og Omund Poulsen Eide, haver at møde den jmod Dem anlagde Sag at tilsvare, for saavidt Same Eenhver kand paagielde.

Procurator Hans Giøen til kjende gav paa Jon Knudsen Echelands Veigne at siden Hans Siufsetter Er bort fløtted her af Præstegieldet næstleden Sommer, og Comparenten var uvidende om hvor hans boepæl var, Saa kunde Jon Echeland ej faae den givne Rettens Laug dag for bemelte Hans Siufsetter forckyndt alt i den Sag hand mod bemelte Siufsetter til næst afvigte Sommer ting hafde anlagt, Maatte derfor begiære Sagen til næste ting udsadt.

dereftter blev Læst
Hans Holdhuuses Skiøde til Ole Olsen paa 1 pund 15 Mrk:r Smør i gaarden Holdhuus mod 175 Rd: 4 Mrk: 12 skil: betaling. datteret 14 Oct: 1763.

Dereftter blev Hr: Fogdens tings vidner examineret saavelsom Odels Mandtallet, hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
Restancen for Skibredet Stoer (ope rum) blev oplæst

1763: 192b

Ligesaa over Extra Skatten som alt blev ujmodsagt,

hvorpaa Retten for Skibredet blev ophæved.

Anno 1763 d: 17 Octobris blev Almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Strandebarms Skibredes Almue paa ting gaarden Øvre Waage og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Engel Tvedt, Erick Tvedtenes, Hagtor Øfsthuus i stæden for Helje Traae, Gotskalck Fladebøe, Lars Bache, Ørjens Ohme, Asbiørn Breum, og Johanes Brue i Stæden for Peder Berje. Overværende i Retten Fogden Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere læste og i denne ProtoCol extraherede.
Saa blev og Allerunderdanigst [læst] den Kongl: Forordning at det med General Forst amtets Jurisdiction i Norge skal forholdes eftter Forordningen af 26 Februarj 1744. og i det øvrige forblive ved Norsk Lov. datteret Fredensborg Slot d: 2 Sep: 1763.
og Endelig hans Excellence Hr: Stiftts befallings Mand von Cicignons ordre til Sorenskriver Hesselberg angaaende at de Kongl: Fogder udj Norge er tillagt 200 rdlr: Gage til hvad de forhen udj Løn har væred forundt, hvor jmod det høst Arbeide som Fogderne har væred forundt og af bønderne Forretted, ophører aldeles. datteret 4 Octobris 1763.

Dereftter blev læst hans Excellence Hr: Stiftts befallings mand von Cicignons bestallings brev til Hans Anderssen paa at være Lænsmand i Strandebarms Skibreede datteret 1te Aug: 1761.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel Lod jnden Retten i andledning af Jens Duebergs til Hans Excellence Høj Velbaarne Hr: Stiftts befallings mand von Cicignon jndgivne Memorial, {angaaende} hvorudj Hand ansøger om \at/ blive tilladt friehed som Kremmer at nedsette sig udj Strandebarms Præste gield, for der at fahl holde for bønderne Kremmer Vahrer saasom Salt Toback og Viidere, tilspurdte den samtlige Almue, hvor vidt det kunde være dem fornøden eller tienlig, at saadan Persohn blev forundt tilladelse at ned sette sig i blant dem paa det ansøgte Stæd? hvor til Laug Retted og den samtlige Tingsøgende Almue Svarede: at det er dennem ej til minste nytte, At Jens Dueberg blev tilladt at ned sette sig udj Strandebarm som en Kremmer, thi de seer forud at Følgen deraf blev Dem heller til Skade end Fordeel siden de fra Bergen kand lettere faae af de fornødne Vahrer til Deris huusholdning end hos Ham.
Fogden begiærede det passerede som en Extract af Protocollen sig til eftterretning beskreven meddeelt.

Som jnted til publication fremckom og Fogden med Skatternes ophævelse giorde anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Anden Dagen den 18 Octbr: blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Fogden i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Peder Larsen Store Fosse Lejermaal betreffende med Pigen Herborg Hans Datter.
Den indstefnte Peder Larsen mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag Lovlig Stefnt og indlod Sagen under Dom.
Hr: Kammer Raad Juel paastod Dom.

Afsagt,

Da

1763: 193

det med den i Rettelagde Sogne Præstes Kundskabs Liste er bleven oplyst at jndstefnte Peder Larsen Store Fosse har begaaed Lejermaal med Pigen Herborg Hans Datter forjnden hand som Soldat blev Enroulleret, Bør i følge Lovens 6te bogs 13 Capituls 1te Art: betale til Actor Fogden Hr: Kammer Raad Juel sine Lejermaals bøder med 12 rdr:, og desuden til Fogden og Dommeren for hafte umage i Sagen hver 1 rd: jtem til Lænsmanden og medhafte Stefne vidner 48 s: Det paadømte udredes og eftterkomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Sogne Præsten Hr: Marcher hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Haaver Tordahlen for Ræsterende Landskylds Rettigheder 7 rd: 4 Mrk: 6 s: Derfor Dom at Lide og erstatte Processens omckostning,
den jndstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans veigne,
Procurator Waage paa Hr: Marchers veigne fremstillede Stefne vidnerne Arne Echebrechen og Rasmus Børsem som ved Eed bekræftede at de for Meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt Haaver Stefnt!! Haaver!! Tordahlen som inCaminationen ommelder.

Procurator Waage begiærede Sagen til næste \ting/ udsadt og den udeblevne til samme tiid forelagt.

Eragted.

Haaver Tordahlen som Lovlig Stefnt, forelegges til næste ting at møde, Sagen at tilsvare.

Sogne Præsten Hr: Marcher hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Lars Bierchenes for Skyldig værende Laante penge 12 rd: 2 Mrk: 4 s: derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.

Den indstefnte Lars Bierchenes mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans veigne.

thi fremstillede procurator Waage paa Hr: Marchers veigne Stefne vidnerne Arne Echebreche og Rasmus Børsem som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt den paagieldende som oven anført.

Procurator Waage begiærede Sagen opsadt til næste ting.

Eragted

den lovlig Stefnte mens udeblevne Lars Bierchenes forelegges til næste ting at møde Sagen at tilsvare.

Iver Rørvig i Rette æskede sin fra Høste tinget 1762 udsadte Sag Contra Omund Linge betreffende Een hoppe. hvilcken hand til afvigte Sommer ting formedelst forfald ej kunde faae jndført siden hand var Svag.

Omund Linge mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag lovlig Stefnt og tilstoed at have brugt Citantens øg eller hoppe til Sætret. tilkjendegav til Slutning at have begiegnet Sagen med Contra Muntlig Stefnemaal og derved indkaldet Iver Rørvig til at anhøre Vidnes byrd af Hans Linge, Samson Lille Linge

1763: 193b

og Anders Lingenesset, samt at jndestaae ham for paalagde beskyldning og processens omckostning at tilsvare.

den Contra Stefnte Iver Rørvig mødte icke mens hans Søn Jon Iversen tilstoed at hans Fader er Stefnt til dette ting Sagen at tilsvare, mens hvad enten hand er Stefnt til at anhøre de indførte vidners Forcklaring eller icke, er ham ubeckjendt.

I andledning deraf fremstillede Citanten Stefne vidnerne Rasmus Børsem og Arne Egebrechen, som ved Eed forcklarede at de for meer end 14 dage siden haver Stefnt Iver Rørvig til at paahøre vidnerne.

Omund Linge begiærede sine Mødende Vidner fremckaldet.

For det udeblevne vidne Anders Lingenesset blev af ovenmelte Stefne vidner ved Eed afhiemlet lovlig Stefnemaal.

1te Vidne Hans Linge aflagde Eed og provede at Søndags afttenen efter at Omund Linge foregaaende Fredag aften hafde brugt Iver Rørvigs hoppe var vidnet tilligemed fleere forsamlet paa Lingenesset, hørdte da at Omund Linge Siger til Iver Rørvig disse ord: Jeg har brugt din hoppe uden Lov, hvortil Iver Rørvig Svarede naar du Rider hende forsvarlig, maae du vel, hvilcket ieg ej skal spare Dig. hafde ej videre at prove.

2. Vidne Samson Lille Linge aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne uden forandring.

Omund Lille Linge begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Iver Rørvigs Søn Jon Iversen begiærede \Dom/ i Sagen {til}

Eragted,

Sagen udsettes til næste ting efter Contra Citanten Omund Linges forlangende, til hvilcken tiid det udeblevne Vidne Anders Lingenesset forelegges under Lovens Fals maal at møde for sit Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Hans Fureberg foreviiste Fællen af 1 Voxen Biørn som er Feldet i Furebergs Marck, hvorfor Fogden betalte Skud pengene med 2 rd:

Dereftter blev Læst følgende Documenter
1te Anders Berges Gave brev paa ½ Løb Smør ½ hud i Berge til Datteren og Svogeren, Anna Anders Datter og hendes Mand Ole Johansen. dateret 17 Oct: 1763.
2. Gotschalck Gieres Obl: til Samson Øre paa 54 rd: uden Renter og underpandt i 2 pd: 6 Mrk: Smør i Giere. Dat: 17 Oct: 1763.
3. Hans Berlands med fleres Skiøde paa 1 pd: 12 Mrk: Smør i Leersten til Torckel Isacksen mod 48 rd: dat: 17 Oct: 1763.
4. Sophie Aachres Skiøde til Sønen Hacktor paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Aachre mod 100 rd: dat: 17 Oct: 1763.
5. Omund Nere Waages Skiøde til Anders Larsen mod 30 rd: paa 13 ½ Mrk: 1/8 hud [i ??] dat: 17 Oct: 1763.
6. Magdelle Døsvigs Skiøde paa 1 pd: Smør i Døsvig mod 65 rd: til Anders Pedersen Dat: 15 Martj 1763.
7. Marthe Gieres Skiøde til Sønnen Tosten Isacksen paa 2 pd: 6 Mrk: Smør ½ hud i Giere mod 72 rd: dat: 17 Oct: 1763.
8. Lars Nilsen Tangeraases pengemangel paa Lars Olsens brug i Grøning Dateret 13de Oct: 1763.
9. Anders Døsvigs med de fleres Skiøde paa 1 hud 2 pd: 6 9/26 Mrk:r i Døsvig til Lars Pedersen mod 292 rd: 4 Mrk: 11 9/13 s: dateret 17 Oct: 1763.
10. Knud Sundahls Skiøde til Anders Pedersen paa 18 Mrk:r Smør i Døsvig mod 60 rd: Dat: 15 Martj 1763.
derpaa blev tinglyst for det [11te]? Anders Berje med de fleres bøxel Seddel til Corporal Ole Andersen Breche paa Pladset Størchepladset kaldet under gaarden Berge Datteret 18 Octobris 1763.

1763: 194

Dereftter blev Fogdens tingsvidner Examineret saavel som Odels Mandtallet, som alt blev befunden Rigtig.
Restancen over siste Termins Kongl: Skatter Stoer (ope rum) blev oplæst Ligesaa over Extra Skatten, hvis beløb er (ope rum) Som begge deele blev ujmodsagt,

hvorpaa Retten for Skibredet blev ophævet.

Anno 1763 d: 20 Oct: blev Retten udj følgende Aastæds Sags afhandling, Sadt paa Strandebarms Præstegields Præstegaard Ivershuus Kaldet, og betjent med eftterskrefne af bøigde Lænsmanden Hans Waage eftter Stædets Foged Velbr: Hr: Kammer Raad Juel opnefnte otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Erick Netteland, Hans Ohme, Lars Gaathe, Mons Lie, Lars Schoge, Aad Hafneraas, Asbiørn Breum og Helje Houge, som alle udj Strandebarms Skibreede er beboende. Stædets Lænsmand i Rettelagde den hannem af

Velbemelte Hr: Fogden meddeelte Ordre angaaende Laug Rettes Opnefnelse datteret [?] Octobr: sistleden som blev i Rettelagt og oplæst.

For Retten fremstillede sig Procurator Hans Waage, og gav tilkjende at Sogne Præsten til Strandebarms Præstegield Velærværdige Hr: Marcher, har til denne Tægte dag tiid og Stæd med Skriftlig Stefnemaal ladet jndstefne Ole Knudsen Schogesahl, fordie hand foretager sig at ind drive sine Creature med Fæe og Faars beester samt viidere udj den saa Kaldede Strandedallen der at beite same Høst og Vaar Lige med Præstegaardens Creature, som strider tvert jmod den derom afsagde Laugtings Dom, og viidere som Stefnemaalet ommelder, derfor at Liide Dom til undvigelse eller endtholdelse med sine Creature og at erstatte Processens Omckostning. Det udj Sagen udstædde Stefnemaal under 19 Sept: sistleden blev i Rette lagt og oplæst.

jndstefnte Ole Schogesahl mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt og saaledes det oplæste Stefnemaals Lovlige forckyndelse

de til Vedermehle i Sagen Stefnte Velbr: Hr: Capitaine Tausan og Lars Schogesahl mødte for Retten og tilstod at være dem det i Rettelagde Stefnemaal som til Vedermehle Lovlig forckyndt.

Hr: Capitain Tausan Declarerede dernæst at det i Stefnemaalet anmeldte Vedermehles ord kand ej andet end dertil forstaae end fordie at hand ved sin tiltrædelse til gaarden Haabreche har Høst og Vaar bejted med sine Faars beester udj Strandedahlen, hvilcket brug og hans Formænd i foregaaende 20 aar og hand udj brugs tiid af Haabreche nu 10 aar, har haft upaa anckcket og uKiørt, derfor formeente at være til bruged berettiged.

Lars Schogesahl Declarerede at hand i 9 aar har boed paa gaarden Schogesahl og i den tiid haft sine Smaler een 5 á 6 støcker i tallet udj Strandedahlen {hvor} uden tilladelse eller Forlov af Sogne Præsten.

Procurator Waage lod tilføre at den af Velbr: Capitaine Tausan formeenende og paastaaende hæfd, kand icke ansees for nogen hæfd for Capitainen siden hand ickun eftter egen tilstaaelse udj 10 Aar [har brugt gaarden]? hvad Capitainens Formænd er angaaende, da var Sogne Præsten Sal: Hr: Ole Gierdrum Ejer for Haabreche, derfor kunde hand som ejer foranstalte hvad hand vilde med beited, og derfor ej kand svæckes til {Ejend} brug same bejted jmod den ergangne Laug tings [Dom]

1763: 194b

hvortil hand sig Reserverer og i Rettelagde, hvilcken forsaavidt insigneret er blev i Rettelagt og oplæst.

Procurator Waage begiærede de jndstefnte 4re Vidner som alle Møder fremckaldet, til Examen og Eeds aflæg. For Vidnerne blev Edens forcklaring oplæst af Lov bogen Med Formaning til Sandheds udsigende. Siden bemelte Vidners Forcklaring ej angaar Aastæders Anviisning, Mens blott angaaende den jndstefnte Ole Schogesahls omgang og Forhold med det paastefnte Fæebeite saa bliver samtlige vidner examineret og Eedfæsted.

1te Vidne Anders Berge aflagde Eed og provede at sistleden Tiisdag d: 23 Augustj blev Deponenten tilligemed Hans Berge af Sogne Præsten Hr: Marcher forlanget at jndfinde sig hos jndstefnte Ole Schogesahl for at tilsige ham at slaae sin i Strandedahlen tilhørende Ejendom, siden den tiid var saa lang høstes at Sogne Præsten \Løver/{4}dagen \../ dereftter \otte dage/ eftter sædvane agtede at ind drive sit Fæe same stæds hvortil hand eftter Laug tings Dom var berettiged, hvilcket og af dem blev eftterkommet, ved anckomsten til Ole Schogesahl udrettede [de] Hr: Marchers forlangende, da de der paa hos Berørte Ole Schogesahl fick dette Svar: bliver Slaatten j Strandedahlen i oven melte tiid ej slaged, saa bliver same ej Slaged i Aar. da ovenmelte tiid var udrunden tiisdagen dereftter d: 6te Septembr: var Vidnet tillige med Hans Berge paa Schogesahl eftter Hr: Marchers

forlangende, og tilsagde Ole Schogesahl at ud drive sine Creature fra Strandedahlen hvilcke vidnet viste var af ham jndkiørdt same stæds uagted hand ej sine Slaatte {samestæds} \der hafde/ afslaged, hvortil de af Ole Schogesahl fick saadant Svar at hand holdt sig til sin Ejendom ja og til beited, indtil hand til det siste blev fradømt, hand vilde Steene sin Ejendom og dereftter gierde for Creaturene \om Natten/ paa egen Ejendom og giæte dem om Dagen. hafde ej viidere at prove ej heller hafde Citanten det videre at tilspørge.

2. Vidne Hans Berge aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne uden forandring.

3. Vidne Karj Knuds Datter aflagde Eed og provede: at næstleden aar 1762 veed Deponenten at jndstefnte Ole Schogesahl hafde alle sine Melcke Kiør jtem Faar jnd i Strandedahlens Marck om Høsten. jtem {Eet} denne høst 1 Koe og Een Stud i same Marcker, ligesaa var og hans Faar dette Aar jndladt de første blev jndladt af Ole Schougesahls Huustroe og de siste haver gaaed i bemelte Strandedahlen siden Hr: Marchers beester Kom fra Stølen. Vidnet provede at hun som budeje hos Præsten ofte denne Sommer saae at den jndstefntes børn hafde i vidnets Melcke Kiørler Kasted uReenlighed, som hun advarede Deris Moder Gurj Schogesahl som gav det svar at hendes Børn skulle faae Skam for deris gierning. Paa Stølen blev hun og for!! (vaer?) at dend jndstefntes 2de yngste Børn Siur og Peder, slog Melcken næsten engang af Bøtten og lagde udj same Steen i Stæden. Vidnet hafde ej viidere at prove, ej heller Citanten same videre at tilspørge.

4. Vidne Christie Torbiørns Datter aflagde Eed og provede at næstleden Somer blev hun 2de gange for!! at den jndstefntes 2de børn Kastede eftter hende med Steen, som paa adskillige Stæder treffede hende, mens fick deraf ingen Skade. hafde ej videre at prove.

1763: 195

Procurator Waage sadte udj Rette i Kraftigste Maader over Ole Knudsen Schogesahl, efter de førdte vidners udsagn og den producerede Laug tings Dom, at hand maatte blive af denne Respective Rett tildømt at Endtholde sig med sine Creature af Faar og Fæe med andre slags af hvad Nafn haves kand, høst og vaar at beite udj Strandedahlen, samt at erstatte denne Processes omckostning med 28 rd: udj det minste, og hvorved hand jndlod \Sagen under/ Rettens Dom.

Hr: Capitaine Tausan Lod Protocollen tilføre at hand baade nu og i kommende tiid frafalder den paastand hand henseende til sine Faars beesters gresning høst og vaar i Strandedahlen har haft 30 aar, hvilcket hand ej kand beviise.

den indstefnte Ole Schogesahl tilstod at dette aar har hand haft 1 Koe og 1 Stud samt sine Faar i Strandedaheln.

Hr: Marcher bød Ole Schogesahl Forliig og afslog paa Processens omckostning 4 rd:, hvormed Ole Schogesahl \ej/ var Fornøjed; Mens jndlod Sagen under Dom.

af den ganske Rett blev udj Sagen saaledes Kjendt Dømt og

Afsagt.

Citanten Sogne Præsten Hr: Marcher har med den i Rettelagde usvæckede Laug tings Dom under 30te Septembr: 1729 gotgiordt og afbeviist at Strandebarms Præstegaard Ivershuus Kaldet, er Eene og allene berettiged at beite Høst og Vaar med sine Creature uden exception af hvad slags deraf \det end maatte være/, ved same Respective Dom er gaardene Brue, Berge, Haabreche og Schogesahl aldeeles Frakjendt i ermelte Strandedahlen at have nogen haufn gang med sine beester enten Faar eller Fæe Creature og viidere. Citanten Velbemelte Hr: Marcher har altsaa haft Lovlig Grund og Føje at anlegge Sag jmod jnd Citerede Ole Knudsen Schogesahl, der, uagted, hand af Hr: Marcher er betydet Laugtings Dommens jndhold, har opkiørt eller jndsadt i Strandedahlen {Forgan} dette Aar Eendeel Creature Citanten til fornermelse, ja og til Vidnerne Anders og Hans Berge som af Præsten udsendte beskickckelses vidner eftter Actens udviis, Reent ud Declareret at hand til Strandedahlen for

saavidt hans ejendom henseende Høet angick, og holdt sig til Beited, jndtil hand same ved Dom blev frakjendt, bemelte Ole Schogesahl har altsaa paaførdt sig den Sag hand hafde kundet evitere i fald Hans \uMætelige/ Gierighed ej hafde tilsagt ham at gribe viidere om sig end skee burde. Paa Grund af alt forestaaende bliver hermed for Rett kiendt dømt og afsagt at {ej alleene} nockbemelte Ole Knudsen Schogesahl {Mens end} og eftterckommere paa gaarden dito Schogesahl Ej skal have friehed eller minste Rett til at beite enten Vaar eller høst med sine Creature af \noged Slags/ j Strandedahlen, Sogne Præsten til Strandebarm til minste fornermelse, hvilcken til Beited \derudj/ følgelig allegerede Laug tings Dom {f…t.t} \allene/ er berettiged. Processens omckostninger som af denne Rett er Considereret til 22 rd:, betaler Ole Schogesahl saaleedes til Rettens betiente 13 rd: 4 Mrk: og til Citanten Velærværdige Hr: Marcher 8 rd: 3 Mrk: det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms lovlige forckyndelse under videre adferd eftter Loven.

Anno 1763 d: 22de!! (21de) Octobris blev Retten udj følgende Reenings og Steenings Forretning Sadt paa gaarden Haabreche udj Strande-

1763: 195b

barms Skibreede og Præstegield beliggende og betient med eftterskrefne af Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kammer [Raad] Juel opnefnte 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Erick Netteland, Lars Schage, Hans Ohme, Aad Hafneraas, Lars Gaathe, Mons Lie, Asbiørn Breum og Helje Houge. den af Velbemelte Hr: Kammer Raaden udstæde opnefnelse blev i Rettelagt og oplæst.

For Retten mødte Velbr: Hr: Capitaine Tausan og gav til kjende at hand med Skrifttlig Stefnemaal haver jndkaldet Sogne Præsten til Strandebarms Præstegield Velærværdige Hr: Eilert Holch Marcher samt Ole Knudsen Schogesahl udj Kierlighed at overvære Een Reenings og Steenings Forretning ved Rettens Middel udj den saa kaldede Kierlien med viidere som bemelte Skriftlige Stefnemaal ommelder, hvilcket Hr: Capitainen i Rettelagde som blev oplæst.

Paa Sogne Præsten Velærværdige Hr: Marchers Veigne mødte for Retten Procurator Waage som vedstod paa hanses Veigne det i Rettelagde Stefnemaals lovlige forckyndelse.

Ole Schogesahl og Lars ibm: mødte ligeledes for Retten og tilstod lovlig Stefnemaal.

Procurator Waage tilckjende gav dereftter at Sogne Præsten Hr: Marcher har ved Muntlig Stefnemaal jndkaldet Velbr: Hr: Capitaine Tausan og Ole samt Lars Schogesahl til at opsette med ham en Skifttes eller haae gaard paa hiemme Bøen Een hver for deris Ejendom.

Hr: Capitaine Tausan mødte saavel som Schogesahls opsidere og tilstod at det Contra Muntlige Stefnemaal er dem alle Forckyndt. og er de Fornøjed med at haae gaarden jmellem Deris Ejendom bliver nu ved Rettens Middel udvist og opsadt.

Hr: Capitaine Tausan i Rettelagde nu her paa gaarden Haabreche den 27 Julj 1754 af Sorenskriver og Mænd Forretted og dereftter udstæd Forretning, hvilcken for saavidt insignerit er, blev oplæst.

Parterne \an/meldte dernæst at de i Stefnemaalet ommeldte Hans og Anders Berge møder. som og eftter paackaldelse var tilstæde.

Siden hand i Dag er uVeir, saa Retten ej Kand begive sig til Marcken for at uddeele den saa kaldede Kiærlien, Saa blev eftter Parternes Samtyckcke, i dag foretaged Reenings og Steenings Forretningen paa hiemebøen henseende til Haa gaarden og blev Skiftterne opgaaed efter den i Rettelagde allegerede Forretning {og det} saaledes: først efttersaae Mand den Marcke steen som staar ved den paa gaarden Haabreche opbygte Rulle boed. der fra til den udj ermelte Dom Mentionerede og under Fieldet liggende \Flade/ Mercke steen, jmellem

disse 2de blev Needsadt 4de!! (4re) Mercke steene med sine Vidner Forsynet. fra første benefnte Steen hen eftter til Præstebroen blev nedsadt atter 4re Mercke steene med sine Vidner forsynet. Væsten for Ermelte Broe i det saa kaldede Søle dige blev nedsadt i Midten af samme en Mercke steen med Vidner. Lige Linnie derfra befandtes endnu at være staaende den i allegerede Dom beskrevne Pæle hvor hos var en Steen ned sadt. Lige Linnie derfra ovenfor Dale Vejen blev Nedsadt en Mercke Steen med sine Vidner, Lige derfra i Sorte Svaed blev hugget et Kros hvorved hiemme bøen har sin Ende eller Slutning.
Som Dagen var forløben, Saa blev Retten til i Morgen udsadt.

Anden Dagen d: 22 Octbr: blev Retten igien sadt paa bemelte gaard Haabreche i overværelse af alle Parter og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.
da Retten i overværelse af Hr: Capitaine Tausan Hr: Marchers Fuldmægtig Procurator Waage, jtem Ole og Lars Schougesahl samt Anders og Hans Berge, begav

1763: 196

sig udj Udmarcken til den saa Kaldede Kiærlien, som Parterne eftter forlangende og følgelig det udstædde Stefnemaal vil have deelt sig jmellem, hvorudj de hidtil har haftt Felles hugst og Ejendom til Skougen. og ind gick Retten til bemelte Kierliens jndre Ende Udj Strandedahlen hvor Anders og Hans Berge forcklarede at Kierlien tager sin begyndelse fra en Bæck ved den saa kaldede Skidneteigen, og Liige op i Fieldet i Een hviid bleg udj berget, og streckcker sig alt Need eftter til \Svatte (Svarte) Svaed og derfra til/ yttre Kyttings Kleven og Strecker sig ind igiennem til først bemelte Skidne teigen og ud Kyttings Skaarrene. Af same Kierlien Kaldet, bliver Præstegaardens Ejendom herefter fra bæcken ved Skidne teigen og gaar Liige ud væsten for Kyttings Skaarrene hvor udj et berg blev hugget, Eet Kros, Liige Linnie Need eftter blev hugget udj 3de Steene et Kros, derfra Liige Ned i Furre Hougen hvor blev hugget et Kros. derfra gaar ejendom\en/ Liige Need i Elven hvor udj Furre h\o/u{g}gen blev Needsadt en Marcke Steen. herfra begynder Haabreches Ejendom i ermelte Kierlie Lige fra Elven og op eftter alt ud til det yderste hvide bleg i Fieldet, hvor Ejendommen gaar Lige Need under Lønnings Myhren hvor blev hugget et Kros, derfra Ned i Strandedahls Vejen Skarve(?) Qvilet Kaldet atter hugget et Kros der fra gaar Streckningen til Storedahls Elven hvor i et Skarv berg blev hugget et Kros. Ræsten af Kierlien bliver Schogesahls ejendom. Parterne var med Rettens Deeling udj Kierlien Fornøjed.
De udj den allegerede og i Rettelagde Forretning, Mentionerede agrer blev eftterseed, tilligemed Frugt hauven blev derpaa eftterseed, og ved hvilken siste paa Siiden til Vejen til Berge blev Need sadt 3de Mercke Steener som skal Skille Ejendommen jmellem Præstegaarden og Haabreche.
Anders og Hans Berge aflagde dernæst Eed paa hvad de omprovet har. og hvorfor de fra Retten blev Demitteret.
I andledning af Parternes Protocollen gaars Dagen tilførdte Declaration at de var \for/nøjed med Haae gaards opsettelse jmellem Deris gaarder, Foretog Retten sig at Ned sette Pæller til Haaegaardens indrettelse.
Henseende Processens omckostninger da indstillede \de/ same til og under Rettens Lov forsvarlige Dom.
Paa Rettens tilspørgende Declarerede Parterne at Præstegaarden Ivershuus Skylder 4 ½ Løb. Haabreche 2 Løber og Schogesahl 1 Løb 1 pund 9 Mrk:r Smør, hvoreftter de haabede Retten Skiønnede hvad Eenhver bør eftter andeel Svare saavel udj haaegaarden som omckostninger.
Procurator Waage paa Hr: Marchers Veigne Declarerede at hand vedtager at gierde med sine Naboer paa Berje det gierde som Hr: Capitaine Tausan tilform har gierdet med same Mænd.
dereftter blev udj forestaaende Sag Saaledes \af den ganske Rett/ Kjendt Dømt og

Afsagt.

Den udj den saa Kaldede Kierlien i Dag af Retten giorde Deeling, skal hereftter være Eenhver af de 3de gaarder Ivershuus Præstegaard, Haabreche og Schogesahls Ejendom alt saaledes som Acten her oven forcklarer og de {.d} i Bemelte Kierlien needsadte Marcke Steene og Krosse udviiser. Angaaende den af Sogne Præsten Hr: Marcher paastefnte og af Hr: Capitaine Tausan og Schogesahls beboere Agnoscerede Haaegaards opsettelse jmellem Deris gaarders Hiemme Bøe, da skal same opsettes fra \den flade/ Marcke steen{en ved} \oven for/ Rolle (Rulle) Boen paa Haabreche og gaae Lige eftter den udmaaling som i Dag af Retten er giort {der} er \som næsten/ Conform med de gaars dagen Ned

1763: 196b

Sadte Mercke Steene, hvortil den uSvæckckede og heri Retten producerede Sorenskriver og Meddoms Mænds Dom har givet anviisning, og hvorved Haabreches Ejendom bliver paa den østre side saavel Sønden som Norden den Store Broe Liige til Marcke Steenene, og Præstegaardens Ejendom paa Væstre siden til Dito Marcke steener, og bliver altsaa Haaegaarden ej at ansee for Skifted, omskiøndt den eftter omstændighederne og Sogne Præstens forlangende er Sadt {noged} \1 Favns Længde/ fra Marcke steenene og jnd paa Præstegaardens Engeland fordie beboerne af gaarden{e} Berje {og Brue med Schoge} kand have des bædre Vej med sit fornødne fra Strandedahlen.

Af denne \Haae/ Gaard tilKommer Haabreches opsider at opsette og ved lige holde saasom fra {den} \indbemelte/ Flade Steen op under Fieldet, hvor gaarden tager sin begyndelse og Liige Ned til Marcke steenen som Staar ved Haabreches Rulle Boe med sine behøvende 2de Leed samestæds, ja Haabreche skal og oven for dito Flade Steen, gierde det Støcke som derfra er Og op i Fieldet. Sogne Præsten skal derjmod opsette og ved lige holde Haae gaarden \med sine Leed/ fra Mercke Steenen ved Rulle Boen og Liige til Broen, samt fra Broen paa anden siide til Klocker huuset, hvor siste Marcke Steen er Need sadt. Gaarden Schogesahl frie tages altsaa fra at have nogen andeel i denne Haae gaard, Mens Skal derjmod {gierde} \opsette/ fra sist benefnte Marcke Steen en haaegaard Liige jnd saa Langt det giøres fornøden for Deris Ejendom og som Capitaine Tausan hidtil, mens \hereftter/, ej lenger har gierdet, og som der udj same haaegaard henseende Rexte Vejen til og fra Strandedahlen, behøves Leed, Saa tilpligtes de og samme at opsette og ved liige holde. Haae Gaarden tilholdes vedkommende at opsette saaleedes som i Almindelighed her bruges, undtagen Sogne Præstens{es} indbemelte anpart den skal saaledes jndrettes Liige til Broen at der i giennem ej Kommer hvercken Sviin Høns eller Giæs Norden Broen Lige Med de andres.

Denne Sags omckostninger som er Considereret til 17 rd: for Samtlig Rettens betiente, betales saaledes og udreeder Hr: Capitaine Tausan deraf 4 rd:, Sogne Præsten Hr: Marcher 11 rd: Ole Schogesahl 1 rd: 2 Mrk: og Lars Schogesahl 4 Mrk: hvad de øvrige omckostninger angaar som vedkomende paa Sagen har anvendt, forbliver For Eenhver til Refusion hos nogen af dem ophæved. Det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

Anno 1763 d: 4 Novembris blev Retten udj følgende Aastæds Sags afhandling eftter udsettelse fra sist Leden 27 Aprilis jndeværende Aar, atter sadt paa gaarden Aachre i stæden \For/ Waagen i andledning af Omund Aachres Reqvisition, og betjent med det ovenmeldte dag sc: 27 April anførte Laug Rette undtagen i Stæden for Lars Hugnesen Wiche, som er paa sin Nærings Reise til Bergen, blev opnefnt af Lænsmanden Christopher Gielmervig paa Stædets Fogeds Veigne Dannemanden Lars Larsen Tungesvig. Nærværende Lænsmanden Christopher Gielmervig som Laug Retted med sig til Stædet bragte.

Forvalter Elkier mødte for Retten og i Rettelagde sit i denne Aastæds Sag forfattede Stefnemaal under 31 Augustj sistleden med tægte tiidens berammelse af Sorenskriveren, hvilcket hand be-

1763: 197

giærede oplæst.
Den udj bemelte Stefnemaal inCiterede Ole Olsen Waagen mødte og tilstoed det oplæste Stefnemaals Lovlige Forckyndelse.
Forvalter Elkier gav tilkjende at [hand] Foruden de i Stefnemaalet nafngivne Vidner, har og indstefnt fleere Vidner hvilcke alle hand begiærede maatte afhøres og Eed Fæstes, og Reserverede sig fleere om Fornøden giordes. Velbem:te Hr: Forvalter Elkier Nafngav de udj Stefnemaaled ubenefnte Vidner at være følgende saasom Knud Knudsen Breche, Hugne Olsen Vicke, Erick Olsen Aachre, Ingebret Johanssen ibm:, Siur Anderssen Wiche-Søen, Gurj Marchhuus, Marthe Ols Datter Wiche, og Kirstine Michels datter Wiche hvilcke alle [Ole] Waagen tilstoed at være Stefnt til at anhøre.
Ole Waagen Declarerede dernæst at hand haver Stefnt saavel Hr: Forvalter Elkier som Omund Aachre til at anhøre Vidnes byrd af Siur Ericksen Wiche, Tollef Haldorsen Wiche, Knud Ingebretsen Aachre, Iver Olsen Aachre, Lars Knudsen Aarthun, Britta Ols datter Øfstebøe og Omund Olsen Matre,
Hr: Forvalter Elkier saavelsom Omund Aachre Declarerede at de ej var hiemme eller ved sin boepæl da de Skulle være Stefnte jndbemelte Vidner at anhøre, derfor ej veed hvorfore de ere Stefnte.
I den andledning fremstillede bemelte Ole Waagen Stefne Vidnerne Peder Gielmervig og Anders Hillestad som ved Eed beckreftede at de for Meer end en Maaned siden haver Stefnt saavel Hr: Forvalter Elkier som Omund Aachre at anhøre Vidnes byrd af ovenmelte 7 Vidner, og det i den førstes Kiærestes og den sistes Faders paahør.
Samtlige jndbemelte Vidner mødte alle for Retten undtagen Hr: Bircke dom/m/er Lamberg og Omund Olsen Matre. For de Mødende blev Eedens Forcklaring af Lov Bogen Dennem af Dommeren{s} forelæst med Formaning til Sanheds udsigende, hvilket de lovede saaleedes at eftterckomme som de med en god og frelst Samvittighed siden kand aflegge Deris Saligheds Eed.
Fra Bircke Dommer Lamberg blev jndlevered hans Skrifttlige Vidnes byrd i denne Sag under 31te Oct: sistleden som blev oplæst.
1te Vidne Siur Larssen Indre Tungesvig Forcklarede at være 44 Aar gl: Føed paa Gaarden Wiche her næst ved, haver tient her paa gaarden Aachre hos Knud Ingebretsen 1 aar som Giætle Dreng og Eet aar som Giætle Dreng hos Erick og Ole Aachre, nu ohngefehr 26 Aar siden. i den tiid veed Vidnet at hans huus bonde paa gaarden Aachre \af nafn Knud/ huggede og Kastede Veed i den saa Kaldede Espekind \minde hand/ som de derefter benøttede sig af at føre til Bergen for at Selge hvor der same stæds slog høe som blev hiemckjørt til gaarden Aachre hvor paa hand ingen ancke viiste eller

1763: 197b

hørdte, Skeede af Waagens Ejer og beboer Fader til nu værende Ejer af gaarden Waagen Ole Olsen Ligeledes af Nafn Ole Olsen. henseende Skifterne viiste dette Vidne ej at giøre anden Forklaring end at samme tog sin begyndelse fra et houg eller Skarv hvor den tiid var en Skiftes gaard opsadt og i Magt holdt, Nafnet paa Skarvet eller hougen, erjndrer Vidnet icke, Mens skal ved Aastæderne anviise same. derfra gick Skifted opeftter en der liggende Uhr Graa uhren Kaldet i et Skar. og saaledes Espekind at skulle tilhøre alleene Knud Ingebretsen

Aachre som Fader til nu værende Omund Aachre. oven For Espekind \{minde}/ viste dette vidne ej noged henseende Skiftterne at Forcklare. Paa Ole Waagens tilspørgende Svarede Vidnet at hand ej viste andet end \jo/ i bemelte tiid at Vaagens Mand hafde sin Fæe gang med sine Faar eller Smaler om eftter Høsten (eftterHøsten) og Vaaren i Espekind, oven for same paa østre side gick Waagens Fæe beester. Videre veed ej Vidnet som meldt at Forcklare uden dette at hand ej veed hvad enten Waagens beboer viste af hugget \som/ skeede af Knud Ingebretsen og Vidnet eller icke udj omprovede tiid.

2. Vidne Erich Brechevigen gl: 46 aar Fød paa gaarden Aachre hvor hand opholdt sig hos sin Fader Knud Aachre i 26 aar nu 20 aar siden er i 3de Liige Leed beslægted med Amund Aachre. Forcklarede at Skiftted jmellem Aachre og Waagen Skulle gaae fra Stegeberget op eftter Skiftes gaards hougen til Danse hougen og derfra op efter en graa uhr Lige eftter Dahlen, og atter derfra viidere til højeste Field i Liige Linie. i bemelte tiid Erindrer Vidnet at opsideren Knud {huge} Aachre huggede {op} i EspeKind ja og Slog høe same stæds som alt blev hiemført til gaarden Aachre og af bemelte Knud Aachre benøtted. Vidnet forcklarede ellers at hand udj opholds tiiden paa Aachre hørdte ofte at naar Waagens Smaler Kom i Espekind udslattene, skeede der ancke af bemelte Knud Aachre som tiltalede Dem der giæte Waagens Creature. Vidnet Declarerede dernæst at hand har af sin Vær Moder Britta Lars Datter Breche hørdt at Skiftted jmellem Aachre og Waagen Skulle gaae fra Skifttes gaarden op eftter Uhrene i Espekindene op Dahlen i Runde Tiørnet. til hvilcket alt hand ved Aastæderne skal giøre anviisning. Paa Ole Waagens tilspørgende svarede Vidnet at naar Waags Mandens Faar Kom need i EspeKindens Slaatte som Aachre tilhørdte, skeede der tiltale af Knud Aachre til Gietle Børnene, mens hand veed ej om Knud Aachre tiltalte Ole Waagen for samme. hand har ej heller hørt at siden Bircke Dommer Lamberg var her for at opgaae Skiftterne jmellem Aachre og Waagen, at der har væred nogen ancke jmellem bemelte gaarders opsidere førend Ole Waagen dette Aars Foraar Anlagde Sag mod Aamund Aachre. henseende Hafneschierret og Ørneberget har hand ej hørdt det minste om førend da Hr: Bircke Dommer Lamberg opgick Skiftterne jmellem Aachre og Waagen

1763: 198

hafde ej viidere at prove, Mens skal ved Aastæderne giøre anviisning om det Provede.

3. Vidne Iver Olsen gl: 30 Aar Føed paa gaarden Aachre hvor hand stedse har Forblevet og tiener nu hos sin Stif Fader Ingebret Aachre forklarede henseende Skiftterne Liige med 1te Vidne Siur Tungesvig. Forcklarede ellers at i al den tiid hand kand Mindes har saavel Ommund Aachre som hans Fader Knud Aachre, ej allene hugget i Espe Kind Veed mens end og Slaged Høe i Espekind som til gaarden Aachre har bleved hiem ført og af Dem benøtted. hvorpaa hand ingen ancke har viist er væred skeed af Waagens beboer før nu denne Sag af Ole Waagen er paastefnt. Paa Ole Waagens tilspørgende Svarede Vidnet at hand veed Waagens Smaler har gaaed i Espekind; mens naar de har Komed Need i Slaattene, er der skeed af Aachre Manden til Waagens Giætle Børn ancke, Mens hand veed ej om same er skeed til gaarden Waagens beboer. Vidnet Svarede end viidere til Ole Waagens Spørsmaal dette: at hand veed Waagens Creature har væred i Espekind Mens hvor langt Need veed hand icke, jae sagde og at hand ej veed om hugged som skeed er i ovenmelte Marck, \har/ væred Waagens opsidder beckjendt. Lovede ved Aastæderne at anvise Stæderne.

4. Vidne Biørne Larsen Wiche gl: 73 aar Fød paa gaarden Wiche hvor hand {hand} stændig til denne tiid sig har opholdt. Forcklarede, at noged over 20 aar siden blev vidnet af Ole Waagens Fader Ole Olsen Waagen forlanget at hand tilligemed en til sig tagen Mand, hvis Nafn han nu ej erindrer ville gaae op til det saa Kaldede Espekind For at efttersee den hugster som var Skeed af Knud Ingebretsen, Aamund Aachres Fader. Ved Deris anckomst til Stædet forefandt de Eendeel Veed at være Ned hugget, hvilcken de ej fandt nogen Stue eftter,

Mens Veeden fandtes i det saa Kaldede Espekind, hvoreftter de begav sig hver til sit hiem, og paa Vejen foreviiste den gl: Ole Olsen Waagen \vidnet/ tillige med den anden med havende Mand Eendeel Stæder, hvor hand sagde \til/ vidnerne at Skiftted skulle være, Mens som bemelte Ole Waagen ej samestæds forefandt enten Krosser eller Marcke steene, saa gick Eenhver til sit hiem. Vidnet Forcklarede tillige at bemelte Veed blev dereftter hiem Kiørdt af Knud Aachre og af ham benøtted. henseende til Skiftterne viste vidnet ej andet at Forcklare end at sames Slutning jmellem Aachre og Waagen Skulle være i Runde Tiønnet, Ligesaa ej heller at paa Skiftterne jmellem Waagen og Aachre har været nogen Trette siden den tiid Hr: Bircke Domer Lamberg var paa Aastæden ja og hørt at Omund Aachre baade har hugget og Slaaed same stæds som hand har benøtted sig af. Paa Ole Waagens tilspørgende Svarede Vidnet at hand ej har hørdt henseende Hafneschieret og Ørneberget, Skiftte førend eftter Hr: Bircke Domer Lamberg

1763: 198b

var paa Aastæden. til Slutning Forcklarede Vidnet at hand af sin Vær Fader Ole Nesset, huus mand under gaarden Waagen hørdte dette siige at bemelte huus mands Ejer Gotskalck Waagen bad ham at gaae Op i Espekind for der at Slaae høe, hand skulle det \for/svare, hvortil Ole Nesset gav ham dette Svar, gaae Self op, jeg gaar ej, thi ieg veed ej hvad enten det er dit eller icke, paa Aachre hafde de Slaget det før. hvor den omforcklarede Veed var hugget, Mener hand ved Aastædernes begranskelse at kunde giøre anviisning paa.
5te Vidne Helje Siursen Achre gl: 25 aar tjent Omund Aachre i 11 aar har været udComanderet i Kongl: tieniste 1 aar, tjener nu hos Ole Waagen. Forcklarede at i den tiid hand tiente Omund {Waagen} Aachre blev hand sagt af bemelte sin huus bonde at Skiftted Imellem Aachre og Waagen tog sin begyndelse fra Ole Waagens Skifttes eller bøe gaards Enden derfra i Skiftte gaards Hougen og til Danse Hougen, derfra til Graa Uhren beent op igiennem til høyeste(?) dahls føre og viidere op igiennem til et Stæd, hvilket hand ej kand Nafngive, mens skal ved Aastædernes begranskelse anvise. Udj forbemelte 11 aar hørdte hand ingen ancke af Waagens opsidder. Paa Ole Waagens tilspørgende svarede vidnet at hand veed Vaagens opsidere har haftt sin Smale Vej i Espekind, hand veed ej at der skeede nogen ancke af Aachre Manden til Waagens opsidder, mens vel til hans Giesle Børn. hand har ej heller hørdt nogen ancke af Waagens Manden førjnden Nu Ole Waagen har paastefnt.
6te Vidne Karj Knuds Datter Aachre moder til Omund Aachre gamel 84 Aar Fød paa gaarden Tvedte her udj Skibreedet og Holmedahls Sogn, provede at have boed her paa gaarden omtrent 26 til 27 Aar er 14 aar siden hun same gaard opsagde for sin Søn Omund Aachre. i brugs tiiden Forsickrede hun at Skiftterne jmellem Waagen og Aachre tog sin begyndelse fra Skiftes gaards hougen og gick derfra op til en Stor Liggende uhr, og atter derfra Lige op Dahls Føret. hun forklarede og at Waagens Mand huggede paa Østre Siide af same Skiftte og Aachres beboer hendes Mand paa Væstre siide af ermelte Skiftted. Vidnet Forcklarede tillige at hun af en gamel Mand af Nafn Vjer Aartun har hørdt at Ole Olsen Vaagens bæste Fader af nafn Ole Vaagen hafde sagt til bemelte Vier Aartun at Skiftted jmellem Aartun og Waagen gick udj en Furre som stoed paa øvre Siide af Runde Tiøn hvorudj var hugget en Kros. noged dereftter var Vidnet paa ermelte stæd, hvor hun ej allene forefandt bemelte Fuure træ var staaende og deri hugget et Kros, mens end og at Dito træ var næsten saaledes at det vilde falde need. henseende Hafne Skierret og Ørne Berget viste vidnet ej noged om forjnden den tiid Hr: Bircke Domer

1763: 199

Lamberg gick her i Marcken eftter Gotskalck Waagens forlangende som Stif Fader til Nærværende Ole Waagens Fader Ole Vaagen. Siden Vidnet er saa Skrøbelig og Svag at same ej Kand opgaae Aastæderne, Saa aflagde hun paa det omprovede sin Corporlige Eed.
7. Vidne Britta Jons Datter Aachre omtrent 80 aar gl: Fød paa gaarden Bielland herudi Sognet, har opholdt sig her paa gaarden i 60 aar provede: at hun ej veed hvor Skiftterne gaar jmellem Aachre og Waagen, mens dette har hun hørdt at Espekind tilhører gaarden Aachre, hun veed og at gaarden Achre har haft sine Slaatter same stæds. hun provede ellers at hun af Sirj Aachre hørte tale dette: at en Sommer Kom Waagens Smaler gaaende i Amund Aachres Slaatter. herfra og til Ronde (Runde) Tiønnet er et langt Støcke hvor Vii ejer, det Kand skee meged med got og gode, Waags Manden er en Skickckelig Mand. hafde ej viidere at prove. Vidnet blev fra Retten Demitteret og om det provede aflagde sin Corporlige Eed.
8. Vidne Ole Knudsen Aachre gl: omtrent 40 Aar fød og opfød paa gaarden Aachre hvor hand sig Stedse har opholdt, provede at have hørt af sin Fader broder Ole Aachre at Skiftterne gaar jmellem Aachre og Waagen fra Skiftes gaards hougene op Danse hougen, og der fra i en stor Graa Uhr Liige op Dals Førret og Liige op dereftter. Forcklarede ellers at hand tilligemed afdøde Ole Aachre en Sommer efter den tiid Bircke Dommer Lamberg hafde gaaed heri Marcken, Stoed og Sloeg høe paa et Stæd kaldes Sou Karmen, blev de vaer jae og tillige saae at Waagens opsidders Gieder Kom i EspeKind, hvor da bemelte Ole Aachre sagde disse ord: de kunde vel holde sine Smaler paa Waagen herfra til Vii fick afslaae, ja holde dem oppaa Brynene i bemelte tiid, her et godt Støcke herfra ind til Runde Tiøn hvor de siger Skiftted gaar imellem Aachre og Waagen. Vidnet har ej hørdt noged henseende Ørneberget og Havneskierret forjnden Hr: Bircke Domer Lamberg var heri Marcken, ej heller har hand siden den tiid hørdt nogen andre af Waagens beboere før nu da Ole Waagen først anlagde denne Sag. til Slutning Forcklarede Vidnet at i hans tiid har Omund Aachre og hans Fader haft sine Slatter i Espekind og der hugget brendeveed som de har benøtted sig af. Paa Ole Waagens tilspørgende Svarede Vidnet at hand veed at Waagens beboeres Smaler har gaaed i Espekind og Need eftter naar de har gaaed hiem eftter. Vidnet veed ej om Waags Manden har viist af Hugget som er Skeed af Aachres beboer. hafde ej viidere at prove, og Lovede ellers i Morgen ved Aastæderne at giøre anviisning paa de omvundne Stæder.

1763: 199b

9. Vidne Knud Knudsen Breche fød paa gaarden Aachre gl: 36 Aar har opholdt sig her paa gaarden stedse jndtil for 8te Aar siden da hand fløttede herfra til Breche; er tremending til Omund Aachre, Forcklarede at Skiftterne jmellem Aachre og Waage gaar fra Stege berg til Danse Hougene og derfra \op/ til en Graa Uhr eller Steen Røis, Følger saa opigiennem same Uhrs dahl op til Hougen oven for same, siden veed ej vidnet hvor Skiftted gaar. Vidnet forcklarede at Omund Aachre og hans Formand nemlig Faderen \Knud/ Ingebretsen har haft sin hugster og Slaatter i Espekind paa Væstre siide af forbemelte omprovede Uhr, har ej siden Hr: Bircke Domer Lamberg var her udj Marcken, hørt nogen ancke af Waagens opsider førend same nu er skeed og Sag af Ole Waagen blev anlagt. Paa Ole Waagens tilspørgende Svarede dette vidne at hand ej har seed at Waagens beboeres Huus mænd har Slaaed Væsten omprovede Stoere Uhr Mens vel østen hende fordie same var Waagens ejendomb, hand har og seed at Waagens Mænds Smaler og Gieder har Komed der. Vidnet Declarerede at hand ej veed hvad enten Waagens beboer har viist af det skeede hug af Aachres Opsider og Ejer eller icke. hafde ej viidere at prove, Mens Lovede ved Aastæderne at giøre anviisning.
10. Vidne Hugne Olsen Vicke gl: 80 aar fød paa gaarden Rafdahl her i Sognet provede at have af sin Stif Moder Helga Knuds datter, hvis Fader brugte den anpart herudj gaarden som nu Omund Aachre {nu} paaboer, hørdt sige at hendes Fader Knud Aarthun opsadte En udLahde i Espekind ja Slog same stæds Høe og huggede Veed uManglet af Waagens beboer

og ejer. Vidnet forcklarede ellers at hand har hørdt tale om Skifted fra Hafneschier, Mens veed ej viidere derom at Forcklare. thi blev hand fra Retten Dimitteret eftter at hand om det omprovede hafde aflagt sin Corporlige Eed.
11. Vidne Erick Olsen Aachre tremending til Omund Aachre gl: omtrent 60 aar Fød \her/ paa gaarden Aachre hvor hand stedse sig har opholdt, Forcklarede at Skiftted gaar fra Stege berget op til Danse Hougen og derfra til en stor Uhr da Skiftted dereftter følger op dalføred og Liige til {højeste} Fieldet, same streckning er jmellem Aachre og Waagen. Vidnet har af sin Fader hørt jae og veed self at Omund Aachre saavel som hans Fader har haft ej allene Slaatten mens end og hugster i Espekind al Deris tiid. Vidnet forcklarede at hand ej har hørt at der har værede nogen ancke paa same Stæd siden Bircke Dommer Lamberg var her for at opgaae Skiftterne. Paa Ole Waagens tilspørgende Svarede Vidnet at Waagens Smaler har saavel om Sommeren

1763: 200

Som ellers gaaed i Espekind, dog jmod Aachre Mandens Villie, Mens derpaa har ej værede skeed nogen ancke af Dem. Vidnet veed ej heller om Waagens beboer har vist af Hugget i Espekind og der omKring som er Skeed af Omund Aachre og hans Formand Faderen Knud Aachre. hafde ej viidere at prove, Mens Lovede i Morgen ved Aastæderne at anviise de omvundne Stæder.
12. Vidne Ingebret Johansen Aachre Ligeledes tremending til Omund Aachre, ohngefehr 40 Aar gl: føed her paa gaarden, opholdt sig paa andre stæder i fra sit alders 5te aar, har siden boed paa gaarden Aachre nu 11 aar, Forcklarede at have saavel af sin \Sal:/ Fader hørdt som og af sine Naboer viist at Skiftted jmellem Waagen og Aachre gaar fra Waagens Bøegaard op eftter Gars hougene, derfra til Danse hougen og viidere op eftter til Een Stor Uhr, hvor Skiftted derfra gaar Liige op eftter Dahlen. viidere hvor Skiftted gaar veed vidnet icke. Vidnet forcklarede at hans Sal: Fader var med Hr: Bircke Dommer Lamberg da hand opgick same Skiftter med Velbemelte Hr: Bircke Domeren som Vidnet nu har forcklared. hand har ej siden bemelte tiid hørt nogen ancke paa Ditto Skiftter førend nu da Ole Waagen anlagde Sag. Paa Ole Waagens tilspørgende Svarede vidnet at hand veed at Waagens Faar og Gieder har gaaed i Espekind saavel Somer som ellers. Vidnet veed vel at hans Fader fick tilladelse at Slaae i udmarcken hos Waags Manden mod betaling, mens veed ej paa hvad Stæd. hafde ej viidere at prove, mens lovede ved Aastæden at ville anvise de omvundne Stæder.
13. Vidne Kirstine Michels Datter Wiche gammel omtrent 50 aar fød i Bergen har tient Erick Aachre 6 aar nu 20 aar siden, og i foregaaende 2 aar tient Knud Aachre Omund Knudsens Fader, Provede at hun var med sin huus bonde Knud Aachre i Espekind og Ragede efter ham det Høe hand slog i ermelte Espekind. Veed ej noged henseende Skiftterne jmellem Aachre og Waagen at Forcklare. Paa Ole Waagens tilspørgende svarede Vidnet at hun i den tiid hun boede paa Waagens grund i Nie aar hørdte hun icke at der af Aachre Manden skeede nogen ancke fordie Waagens Smaler gick udj Espekind. Vidnet hørdte icke eller viste at Waags Manden enten slog Høe eller huggede Veed i Espekind. Ved Aastædernes begranskelse lovede vidnet at anvise Stædet hvor Slaatten skeede af Knud Ingebretsen Aachre som hendes huus bonde.
14. Vidne Siur Anderssen Wiche \Søen/ over 60 Aar Gamel halv broder til Omund Aachres Moder Fød paa gaarden Aarthun her i naboe Lauged

1763: 200b

Har tient her paa gaarden Aachre hos Knud Ingebretsen nu 30 aar siden, i den tiid hand her paa Aachre tiente, var Skiftterne jmellem Waagen og Aachre saaledes, at same tog sin

begyndelse fra Enden paa Waagens bøegaard og op i Skifttes Hougene, derfra i Danse Hougen og atter derfra op i en stor Uhr, fulgte saa Uhren op i giennem til dale Røsted op \hougen/ derfra {atter} Waags Manden huggede paa østre side af bemelte Uhr og Aachre Manden paa Væstre Siide af bem:te {Skiftte} Uhr i Espekind hvor hand hafde sin slaatte og hugster. og hvorpaa Waags Manden ingen ancke hafde til hans huus bonde bemelte Knud Aachre, Omunds Fader. Vidnet har ej heller hørt at der har været nogen ancke siden Bircke Dommer Lamberg opgick Skiftterne før nu da Ole Waagen anlagde mod Amund Aachre, Aastæds Sag. Vidnet Lovede i Morgen ved Aastæderne at anvise den omprovede Skiftes Streckning.

Hr: Forvalter Elkier Reserverede sig i Morgen om fornøden giøres at føre de 2de uAfhørdte vidner.

Ole Waagen begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørdte og hvor af fremstoed først

Siur Ericksen Wiche gl: 54 Aar, provede at være fød paa gaarden Wiche her i Naboelauged, har tient Ole Waagens Fader 13 Aar {og Ole Waagen 1 aar} nu Ohngefehr 17 til 18 aar siden, det siste aar hand tiente paa gaarden Waagen hos Ole Waagens Faders Encke, befallede hun Vidnet tilligemed Sønnen Ole Waagen at de Skulle hugge Eendeel Veed op i Espekind Nordenfor den før omprovede Store Uhr, hvilket Vidnet eftterckom. Een 2 á 3 Dage dereftter, da vidnet med Sønen nu værende Ole Waagen gick op til same Stæd for at Nedsende den hugne Veed til det Stæd hvor same skulle legges paa Stæden for at hiemkiøres, Kom Knud Ingebretsen Aachre tilligemed 2de andre Mænd {til Dem} og tiltalede dem saaledes: I Ejer icke noged i denne Veed I har hugget, mens same hører mig til, hvor paa vidnet Svarede, jeg er af Min Mad Moder befallet at hugge same. der paa tog Omund Aachre den Mæste deel af Veeden til sig og vidnet tilligemed Ole Waagen Kiørdte noged hiem til gaarden Waagen. hafde ej viidere at prove uden dette at Skiftterne jmellem Waagen og Aachre Skulle gaae fra Hafneschierret til Ørneberget, hvilket hand af sin bæste Moder Berte Wiche og Berthe Waagen har hørdt som var Far Moder til nu værende Ole Waagen, vidnet lovede i Morgen ved Aastædernes begranskelse at anviise det omvundne Stæd hvor det hugg…(?) (hvor de huggede?) den omprovede Veed som til deels af Knud Ingebretsen Aachre blev Vidnet frataged.

2. Vidne Tollef Haldorsen Wiche 44 aar gl: Fød paa gaarden Øfstebøe heri Naboelauged provede at have været huus mand paa gaarden Waagen

1763: 201

udj Nie aar Nu 11 aar siden, saae da \engang/ i bemelte 9 aar \Sc:/ det første aar \efter/ at Ole Waagen ved døden var afgangen at forige vidne Siur Ericksen Wiche Kom hiem til gaarden Wiche med Eendeel Veed hvor same var hugget viste eller veed Vidnet icke. hafde ej viidere at prove, Ligesom hand ej heller veed hvor Skiftterne er jmellem Waagen og Aachre, thi blev hand fra Retten Demiteret, eftter at hand om det provede hafde aflagt Corporlig Eed.

3. Vidne Knud Ingebretsen Aachre gl: 76 aar fød her paa gaarden Aachre hvor hand stedse har boed indtil for 14 aar siden hand opsagde sin gaard for Sønnen Omund Knudsen. Forcklarede at Eet Aar jmedens hand brugte Een anpart heri gaarden Aachre, Indløb ham dette: at Waagens beboer som den tiid var nu værende Ole Waagens Moder lod ved sin Søn og tjener første vidne Siur Wiche hugge Eendeel Veed Norden for den Store Uhr i Espekind, hvilket Vidnet tiltalede Dem for og tog Eendeel deraf fra dem paa grund af at same var ham tilhørende som hugget i hans til bøxlede Anparts Marck udj gaarden Aachre. Vidnet Declarerede paa tilspørgende at det ej er 20 Aar siden den omvundne hugst skeede af Waagens beboere eller Deris Folck, som af Vidnet blev dem frataget. Vidnet veed icke at Waagens beboer hvercken før eller siden den tiid huggede paa dito Stæd, Mens vidnet

saavelsom hans Fader huggede samestæds al Deris tiid. om det provede aflagde dette Vidne sin Corporlige Eed.

4. Vidne Iver Olsen Aachre gl: 30 aar har aflagt sit Videns byrd forhen i Dag og Stefnt af Forvalter Elkier, Forcklarede at for omtrent 19 aar siden Een Dag om høstens tiid begiærede Knud Aachre at Vidnet ville følge med ham til Espekind. Ved deris Anckomst der forefandt de Siur Wiche og Ole Waagen som tilstoed at have hugget Eendeel Veed i Espekind, hvilcken bemelte Knud Aachre fratog Dem paa Grund af at samme var ham tilhørende, hvilcken de dereftter hiem kiørte til gaarden Aachre. hafde ej videre at prove.

5te Vidne Lars Knudsen Aartun gl: 40 aar Fød paa gaarden Aartun hvor hand al sin tiid har væred, Forcklarede at hand har hørdt af sin Fader som en løs tale at Skiftterne imellem Waagen og Aachre skulle gaae fra Hafneschierret og Ørneberget, det første veed hand at anvise, Mens det siste er hand ej beckiendt hvor det er. hand aflagde sin Coarporlige Eed om hvad omprovet er.

Eragted

Formedelst aftenens paackomme blev Retten til j Morgen ophæved.

Anden Dagen den 5te Novembris blev Retten atter sadt paa bemelte gaard Aachre og betjent med

1763: 201b

jndbemelte Laug Rette.

hvoreftter Retten begav sig til Aastæderne som gaars dagen er omvundet, og det i følge med Citanten Hr: Forvalter Elkier og Omund Aachre samt Ole Olsen Waagen \tillige/ med Vidnerne. og opgick mand først til det Stæd Kaldet Stege berget og Skiftes gaards hougene hvilket siste Stæd er noged fra det første benefnte Stæd, disse 2de Stæder holder ohngefehr Liige Linnie med det næste Rettes dag Nafngivne Hafne Skier som ligger i en Syd West fra gaarden Waagen. der fra neml: fra Skifttes gaards hougene opgick mand Danse hougen hvor neden for Mand befandt j ermelte Skifttes gaards hougen en garmoe og der neden Staaende en hatle Stue som Vidnet Siur Larssen Tungesvig Declarede!! (Declarerede) at da Skifttes gaarden var i Stand, Kaldtes Gar Konge derfra op til Een Liden Steen. derfra atter til en ditto Steen og der fra til en atter dito Steen, hvor derfra Mand gick til forbemelte Danse houg, hvor en Gar Moe viiste sig af Jord oplagt. hertil gick Skiftted Liige eftter hvad de i Sagen den 26 April sistleden førdte Vidner har forcklaret. Fra Danse hougen opgick Mand til et Stæd Kaldet Kyre Myr hougen hvor Skiftted ligeledes falder been Linnie og lige med hvad Forige Vidner næstleden Foraar har forcklaret. derfra til den omprovede Uhr, og følger Uhren ved en Rund houg paa østre siide, Følger saa Skiftted op eftter same Uhr til dallen. her til opgick samtlige Vidner da Retten til ovenmelte Stæd var op kommet forføjede Eendeel af vidnerne som fra dito Stæd har gaars dagen omvundnet at Skiftterne Skulle gaae til højeste Field neml: Erick Knudsen Brechevigen, Erick Olsen Aachre, Knud Knudsen Breche, Helje Siursen Aachre og Ole Knudsen Aachre, hvilcke alle derpaa giorde anviisning udj en høj Kaldet Skriver hougen, som siden den tiid Hr: Bircke Domer Lamberg gick her i Marcken Fick det Nafn, efter Ole Aachres udsigende, de andre af sist benefnte Vidner undtagen Helje Aachre siger at Skiftteds Slutning gick og har gaaed der alt fra de Kand Mindes og Erindre og hvor paa Aldeles ingen ancke har væred jndtil nu da Ole Waagen anlagde Sag.

Retten befandt ved Aastædernes begranskelse at den Difference bliver jmellem de førdte Vidner i denne Sag, denne at fra Danse hougenes Ende skulle Skiftted gaae Liige efter siste Vidnes Forcklaring op eftter den \der/ Liggende graa Uhr i Stæden For Espekind som de første har forcklared, hvor Skiftted faar en Albue Streckning, oven for Espekind eller det saa

Kaldede Espekind Minde {Sk} til Skriver hougen som ligger paa same Field med Ørneberget.
Hr: Forvalter Elkier begiærede sit igaar uafhørdte Vidne Erick Halvorsen fremckaldet, som fremstod og forklarede at være 55 aar gl: Fød paa gaarden Braaschot her i Præstegieldet, har tient hos Knud Ericksen Aachre og opholdt sig her paa gaarden udj 29 aar siden den tiid hand \atter(?)/ her tiente. Provede at Skiftterne jmellem Waagen og Aachre gick fra Stege berget til Skifttes gaards hougene, derfra til Dantse hougene og atter derfra til den graa Uhr og Lige op til Dals førret udj Espekind Minde Ligesom hand Retten i dag anvist haver. hand tiente hos Knud Ingebretsen Aachre 1 aar i den tiid slog hand saavel høe som huggede i Espekindene, hvor hand hvercken den tiid eller siden hørdte nogen ancke af Waagens beboere. Paa Ole Waagens tilspørgende Svarede Vidnet at hand hørdte Skiftterne skulle gaae

1763: 202

som Forcklaret er af hans huus bonder Knud Ericksen og Knud Ingebretsen Aachre. Vidnet har ej eller!! (heller) al sin tiid hørdt andet end at omprovede Stæder har været Osmund Aachres og Formands ejendom.
Derpaa aflagde samtlige vidner om hvad de har omprovet og ved Aastæderne udvist, deris Corporlige Eed.
Forvalter Elkier Ydmygst forestillede den høj Respective Rett at hand nu ved denne Aastæds Ret baade i gaar og dag ved saa mange over Eensstemmende Vidner har overbevist, at det Støcke Marck Ole Waagen har urettelig villet tilvindet sig, i følge Loven, Langt over hævds tiid ja fra ælд gamle tiider haver tilhørt Omund Aachre og hans Formænd, Mens ydermere at Ole Waagen aldrig kand gotgiøre at have tilhørt ham eller Waagens opsidere, Men at det er og har været Omund Aachres og ForMænds Retmessige Ejendom eller Rettere Kaldet Rosendahls Herskabs ejendom, til holdt Comparenten Elkier ufornøden at lade nogen vidtløftig ProtoCollation at tilføre, Mens paastaar at der jmellem Aachre og Waagen bliver opsadt Skifttes gaard eftter Vidnernes Forcklaring, Lige op til Uhren, hvor det siden op i giennem Dahlen af sig self gierder, og at der eftter Vidnernes anviisninger bliver udsteenet med Korser og Marckesteener til en Evindelig Rettesnor for efttertiiden.
Dernæst Comparenten Elkier Kraftigst paastod at Ole Waagen for den hand og Principal høj ædle og Velbaarne Hr: hofJuncker Rosencrone paaførte omckostninger Skadesløs at erstatte til dend høj vise Domer og med doms Mænd dette de eftter Lov og Forordninger {eftter Lover} kand tilckome, saavelsom hans tiids Spilde og Stefnemaals forckyndelser, saa og Kost og tæring udj denne tilfælde, meer end Ventelig kand være tilgaaed, alt samen j allerminste med den Summa 28 rd: eftter allernøjeste bereigning I Forventning af at nyde uden videre ophold udj denne Sag, Endelig Dom her paa Aastæden afsagt.
Ole Vaagen paastoed Dom i Sagen og Refusion for omkostningerne.

Eragted

Sagen udsettes til Doms afsigelse paa førstholdende Høste ting med Schonevigs Skibreedes Almue, da Parterne der haver at møde neml: paa det For Skibreedet beramede tingstæd Gielmervig Dom at anhøre.

Anno 1763 d: 11 Nov: blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Qvindherrets Skibreedes Almue paa Møchlebust og Retten betjent med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Rickart Møchlebust, Poul Johansen Kierland, Harald Halvorsen Møchlebust, Lars Monsen Fusch, Peder Larssen Piile, Lars Larssen Møchlebust, Samson Døsseland og Svale Jonsen Møchlebust. Overværende

1763: 202b

i Retten Fogden Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst blev læst de Kongl: Forordninger og høy øvrigheds ordre som paa forige tinge ere Læste og i denne ProtoColl extraherede.

Dereftter Læst følgende Kongl: Forordninger.
1te Forordning angaaende at den som er Fader til et uægte Barn skal Liige med Moderen bære omsorg for dets opdragelse, og efter hans Formue erlegge i det minste halvdeelen af de omkostninger som Barnets underholdning udfordrer, til det er 10 Aar gamel. Fredensborg Slot d: 14 Oct: Ao: 1763.
2. Patent om Høyeste Rett i Danmrk: for aared 1764. Fredensborg Slot d: 14 Oct: 1763.
3. Placat angaaende Forbud paa Eege Lastes og Eege barckes udførsel fra Norge saavel til fremmede stæder som og til Danmrk: og de tyske Provincer. Fredensborg Slot d: 26 Sept: 1763.

dereftter andre Particulaire Documenter.
1te Hr: Forvalter Elkiers bøxel Seddel til Thore Knudsen paa ½ Løb Smør ½ g:skd i Lille Møchlebust dateret 26 Febr: 1763.
2. Jon Røsseland med de fleres Skiøde paa 20 1/3 Mrk: Smør i Røesteen til Niels Rasmusen mod 10 rd: 1 Mrk: datteret 26 Sept: 1763.
3. Niels Røesteens Obligation til Mickel Røsseland paa Capital 10 rd: 1 Mrk: jmod 20 1/3 Mrk: Smør i Røsseland!! (Røesteen) dat: 26de Sep: 1763.

Johanes Seglem anviiste Fællen af 2de(?) (muligens retta til 1) ½ Voxne Biørne, som er feldet udj Lehnets gaarden Natterstads udmarck, hvoraf eller derfor Fogden betalte Skudpengene 2(?) (muligens retta til 1) rd.

derpaa Læst
1te Anna Møller Frue af Sal: Møller og Frue Segelche samt Jens Undahl Deris udstædde Declarations Skriftt til Poul Johansen Kierland, henseende Deris Formeente Odels Rett til 2 pund 18 Mrk:r Smør i Kierland som bemelte Poul Johansen ejer bruger og beboer. dat: 11 Nov: 1763.
2. bemelte Fruers og Jens Undahls udstædde Declarations Skriftt til Zisselle Johans Datter og Jon Giertsen henseende til 2 pd: 18 Mrk: Smør i Kierland som de ejer og den første paaboer. datteret 11 Nov: 1763.
3. Ole Schorpens udstædde Skiøde til Sønen Niels Olsen paa den halve Ohnerims Kircke mod 100 rd: dat: 11 Nov: 1763.
og 4. Frue Segelches udstædde penge mangel paa gaarden Lille Møchlebust af Skyld 1 Løb 9 Mrk:r Smør 1 giedskind. datteret 9 Nov: 1763.

Lars Biørnebølle i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Jens Biørnebøle betreffende gaarden Biørnebøles fravigelse af den siste følgelig hans egen vedtagende Contract.
den indstefnte Jens Biørnebøle mødte for Retten og sagde hand ej har nødt Lovlig Stefnemaal til dette ting siden hand blev Stefnt af en Mand og Een Dreng af Nafn Thor Thorsen Stueland.

Citanten fremstillede Stefne vidnerne hvoraf hand maatte Declarere at det Eene af Nafn Thor Stueland ej møder. det Eene mødende Stefne vidne Johannes Tvedten aflagde Eed og Provede at h/an/d for meer end 14 Dage siden i denne Sag haver varslet Jens Biørnebøle, tilligemed Thor Stueland, at møde for at tilsvare den Sag som jmellem ham og Lars Biørnebøle er Stefnt paa.

Jens Biørnebøle Declarerede at hand er nød Sagen at udsette [Sagen]? til næste ting for at føre Vidner. Paa Rettens tilspørgende Svarede Jens Biørnebøle at hand vil bruge de paaberaabte Vidner til at Forcklare at der jmellem dem neml: Ham og Citanten har væred et Syndigt Levnet med viidere,

Citanten begiærede Sagen til j Morgen ophævet

1763: 203

paa det at hand kand faa sit udeblevne Stefne Vidne her paa Stæden.

Eragted

den begiærte anstand accorderes.

Hans Musland Lod i Retten opbyde sin Myndtling Marithe Olsdatter Natterstads Arve Midler 17 rd: 5 Mrk: 3 s: med Forspørgelse om Nogen same mod forsvarlig pandt og 4 pro Cento Renter ville antage, Mens som ingen jndfandt sig dertil blev pengene Formynderen med Rettens Seigl tilbageleveret.

Retten bliver til j Morgen ophævet.

Anden Dagen den 12 November blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd Møchlebust og betient med det i gaar anførte Laug Rett,

da blev Læst

Iver Helvig med de fleres bøxel Seddel paa Huusmands pladset Hougen paa Helvigs grund til Siur Steensen Biotvedt dateret 11 Nov: 1763.

Lars Biørnebøle fremckom for Retten og anmeldte at hand nu har tilstæde det i gaar udeblevne Stefne Vidne Thor Stueland, og derfor begierede same afhørdt.

Jens Biørnebøle mødte for Retten.

Stefne Vidnet Thor Stueland beckræftede ved Eed at hand for 3 uger siden med Johanes Tvedten som i gaar har aflagt sin Eedelig forcklaring, haver Varslet og Stefnt Jens Biørnebøle at møde den Sag at tilsvare som Lars Biørnebøle mod ham har anlagt.

Jens Biørnebøle begiærede Sagen som i gaar udsadt til næste ting med ydermere Declaration for at faae Vidner Stefnt, som skal forcklare hvordan \hand/ saavelsom Lars Biørnebøle har brugt gaarden Biørnebøle henseende Skiftterne.

Citanten Lars Biørnebøle begiærede Dom i Sagen og erstatning for Processens omckostning.

Jens Biørnebøle vedblev sit same og Sagen forlangede udsadt som før til næste ting.

Afsagt

Det er med de udj denne Sag jndstefnte og Eedelig afhørdte Vidners udsagn oplyst at jndstefnte Jens Biørnebøle har paa næst afvigte Aars høsteting paa ting gaarden Møchlebust jndgaaed med Citanten Lars Biørnebøle den Contract at bemelte Lars Biørnebøle skulle for den jndstefntes anparts ejendom i ditto gaard Biørnebøle betale ham 70 rd: som ved Jens Biørnebøles afvigelse eller fratrædelse fra gaarden ermeldte Biørnebøle skulle Leveres ham, hvilket skulle skee jndeværende Aars afvigte Foraars Korsmisse, der Ligeleedes alt ved Vidners udsigende er afbeviist, ja Citanten har og afbeviist med sine {brugte og} Eedelig

afhørdte vidner at den jndstefnte Jens Biørnebøle Pengene de ermelte 70 rd: den fast sadte tiid er bleven enpressenteret, derfor Kjendes og Dømes for Rett at jndstefnte Jens Biørnebøle bør følgel: Lovens 5te bogs 1te Capt: 1 og 2 Articul holde den af ham frievillig jndgangne Kiøbe Contract og for sin ejendom \i Biørnebøle/ modtage de af ham self vedtagne 70 rd: jmod at udstædde til Citanten derpaa Lovlig Skiøde, samt sit brug {til først} j ermelte Biørnebøle for Citanten at Røddig giøre

1763: 203b

førstckomende 1764 Aars Fardag; og Endelig at betale til Citanten Lars Biørnebøle udj Processens omckostninger 2 rd: 3 Mrk: det paadømte udreedes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under Adfred eftter Loven.

Dereftter blev Hr: Kamer Raad og Foged Juels tings vidner examineret, og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
Odels Mandtallet saavelsom Restancen for de Kongel: Intrader stor (ope rum) saavelsom Extra Skatten der beløber til (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted Viidere ved tinged var at forrette, blev Retten for Skibredet ophæved.

Anno 1763 d: 14 Oct:!! (Nov:) blev Almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Schonevigs Skibreedes Almue paa ting stædet Gielmervig og Retten betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Omund Tvedt, Mads Erritzland, Anders Lien, Christen Sunde, Niels Tielle, Arne Ebne, Hans Amland og Jon Sloche, Overværende i Retten Stædets Foged Velbr: Hr: Kammer Raad Juel med Lænsmanden Christopher Gielmervig med Meenige ting søgende Almue,

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres som paa Qvindherrets ting ere læste og i denne Protocoll extraherede.

Dereftter Læst følgende Documenter
1te Niels Gierstads Skiøde til Poul Houchenes paa 15 Mrk:r Smør i Lien mod 15 rdr: datteret 25 Nov: 1762.
2. Torbiørn Mortvedts Skiøde til broderen Peder Lechnes paa 2 pund 12 Mrk:r Smør i Mortvedt mod 50 rd: dat: 14 Nov: 1763.
3. Peder Lechnesses udgifne Contract til Torbiørn Mortvedt paa Føde Raad af gaarden Mortvedt datteret 14 Oct:!! (Nov:)? 1763.
4. Halvor Waldre med de fleres Skiøde paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør ½ hud i Teigendal uden bøxel mod 36 rd: dateret 27 Sept: 1763.

Biørne Olsen Wiche hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet stefne bondemanden Jon Sloche for \af/ ham faldne ærrørige {Skields} ord {jmod} om Citantens Datter af Nafn Aagaathe Ols Datter!! (seinar nemnd Biørns Datter), Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning samt at anhøre Vidnes byrd af Hans Omundsen Amland, Ragna Tøris Datter, G{u}ro Hans Datter, Lars Olsen Wiche, Rasmus Thorsen Wiche, {og S}
Den jndstefnte Jon Sloche mødte for Retten og tilstoed at hand til dette ting er Stefnt, mens ej veed egentlig hvorfor.

I andledning af den jndstefntes Declaration, Maatte Citanten fremstille Stefne Vidnerne Rasmus Wiche og Lars Olsen Wiche som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden haver Stefnt Jon Sloche for de af ham udtalte ord om Aagaathe Biørns Datter som bestoed derudj at hand har sagt at da berørte Aagaate Biørns Datter Reiste fra gaarden Waagen var hun ej alleene, derfor Dom at Liide sampt at anhøre Vidnes byrd af oven meldte Persohner.

Alle jndbemelte Vidner mødte for Retten undtagen Ragna Tøris Datter som er Syg og Senge Liggende.

1te Vidne Hans Omundsen Amland aflagde Eed og provede at næstleden Sommer var Vidnet samlet med jndstefnte Jon Sloche ved hans Land neer ved Søen

1763: 204

og da Kom dem blant andet paa tale dette: at Aagaate Biørns Datter efter det bemelte Jon Sloche hafde hørt, ej skulle være frie for en ustefnt Persohn af Nafn Ole Teigland, og derfor bad Vidnet at hand ville siige til sin Vær broder samt Sviger Forældre paa Ølvistvedt at der ej maatte af den Aarsages Skyld giøres noget giftermaal jmellem Niels Ølvistvedt og Aagaathe Biørns Datter. Noged dereftter henjmod Høstens tiid Kom Vidnet Ragna Tøris Datter til Deponentens gaard Amland og fortalgte hans Kone Ingeborg Heljes Datter at hun var bedet fra Jon Sloche at siige hende neml: Ingeborg Amland at hun tilligemed Forældre paa Ølvistvedt Skulle ej tilstæde at Niels Ølvistvedt giftede sig med Aagaathe Biørns Datter Wiche eftterdie hun efter Røgte ej skulle være frie for Ole Teigland, ja bemelte Ragna Tøris Datter Lagde dette til at Jon Sloche hafde sagt at Aagaathe Biørns Datter ej var Eene da hun Kom fra gaarden Waagen. strax derefter gick Vidnet til Ølvistvedt og Fortalgte sine Sviger Forældre hvad saavel Joen Sloche som Ragna Tøris Datter hafde sagt, da de sagde at ville sige sin Søn Niels Ølvistvedt Tvedt!! samme, hvilket vidnet veed blev eftterkommet, jae og at hans Sviger Forældre sagde \det/ til Aagaathe Biørns Datter. Vidnet hafde ej Viidere at prove.

2det Vidne Gro Hans Datter aflagde Eed og provede at hun ej viiste eller veed andet om Aagaate Biørns Datter Wiche at siige end al ære og godt, hun tiente paa Wiche den tiid Aagaathe Biørns Datter kom fra Waagen, hun fornam ej det minste som kunde være eller hensigte til hvad hun af Jon Sloche er omtalt for, Mens Aagaathe Biørns datter saavelsom andre Mennisker Var eftter hiemckomsten {plage} fra Waagen plaged af en omgaaende saa Kaldet hængle Syge. hafde ej viidere at prove.

3. Vidne Lars Olsen Wiche aflagde Eed og provede i et og alt med Vidnet Gro Hans Datter uden Forandring.

4. Vidne Rasmus Thorsen Wiche aflagde Eed og provede i et og alt med andet og 3de Vidne uden Forandring.

For det udeblevne Vidne Ragna Tøris Datter blev af Stefne vidnerne Lars og Rasmus Wiche ved Eed beckræfted Lovlig Stefnemaal til dette ting.

dereftter begiærede Jon Sloche Forliig paa den Maade at Biørne Wiche ville agnoscere med at hand giør denne Declaration at hand ej veed andet end alt got og ære at siige om Aagaathe Biørns Datter samt at de af ham faldne ord skal være død og Magtes Løse, og i fald hand for efttertiiden skulle intendere det minste som skulle anrøre Aagaathe Biørns Datter Wiche til Nachdeel, da skal denne Sag staae ham Lige aaben, og hvortil hand udbad sig Biørn Wiches Samtyckcke. Samme tilbud modtog Biørn Wiche, efter at Jon Sloche offentlig jnden Retten giorde same Declaration. I den andledning blev Sagen med Citantens Samtyckcke ophæved.

Formedelst det Lider ud paa Aftenen, bliver

1763: 204b

Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen den 15 Nov: blev Retten atter sadt paa bemelte tingstæd Gielmervig og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Fogden Velædle og Velbr: Kammer Raad Juel gav til kjende at hand i følge Hans Excellence høy Velbaarne Hr: Stiftts befalling mand von Cicignons Ordre under 18 Octobr: 1763, haver indkaldet Bondemanden Jon Tjeransen Sloche som har væred andordnet Formynder for Marthe Tierans Datter til at giøre Forcklaring angaaende bemelte Marthe Tierans Datters Arve Midler, som \{siden}/ udj Hospitalet har væred jndlemmet, siden hand Sc: Velbemelte Hr: Kammer Raaden ej har udj hænde de Skiftte breve hvoreftter hand kunde formere Fordringen til Hospitalet og dereftter udstædde det fornødne Stefnemaal mod bemelte Jon Sloche. Begiærede derfor at Jon Sloche som nærværende i Retten maatte frem kaldes for at aflegge sin sandferdige Forklaring.

bemelte Jon Sloche fremstoed der paa for Retten og aflagde saadan Forcklaring: at hand for Marthe Tierans datter Sunde blev af forige Sorenskriver nu afg: Sal: Cancellie Raad Randulff andordnet til Formynder, og Straxens tog til sig hendes Ringe Arve Midler som deels bestoed udj en anpart i gaarden Sunde, og deels af noged Løsøere hvilket alt hand hafde i obagt tilligemed Myndtlingen som var Syg og Senge liggende al den tiid hun var hos ham som bestod af 7 ½ Aar, hvorefter hun til Hospitalet blev indsendt og hvis jndlemelse hand maatte beckoste uagted alle de omckostninger som blev paa hende anvendt i hendes Svaghed alt af Løsøeret, som langt fra icke til forestaaende {Ræckckede} var Klæckeligt, Jordegodset var i behold Lenge eftter Marithe Tierans datters jndlemmelse i Hospitalet, hvilket siden af Sr: Herman Kelenbeche blev Solgt til Itzige ejer Christen Olsen Sunde som til bem:te Kelenbeche derfor betalte pengene og har Skifttebrevene udj hende, {d} hvad Rigtighed \{ej}/ derfor er giort bliver Kelenbeches Sag.

Christen Olsen Sunde aflagde Ligesaadan forcklaring angaaende Tieran Tieransen som var Syg og var i huuset hos sin Formynder afdøde Aslack Bouge, med dette tillæg at hand til nockbemelte Kelenbeche betalte pengene saavel for Tieran som Marthe Tierans Børns tilfaldne andeel udj Sunde med 44 rd: hvoraf 2 rd: var overpenge, Ligesaa at hand leverte til Kelenbeche Skifttebrevet hvoreftter Ovenmelte Persohner hafde {at Fo} Arvet.

bemelte Christen Sunde og Jon Sloche Declarerede til Slutning at saavel afg: Aslack Bouge som Jon Sloche har heller at fordre Hospitalet, end \at/ det hos dem tilkommer noged.

Samtlig tingsøgende Almue Svarede Eenstemig at dend af jndbemelte Mænd giorde Forcklaring medfører en uforfalsket Sandhed, og at de veed jnden Retten er Læst Sr: Kelenbeches udstædde Skiøde til Christen Olsen paa den halve gaard Sunde for Kiøbe penge 44 rd:

Fogden begiærede det passerede som Extractum Protocolli sig beskreven meddeelt

1763: 205

som blev bevilget.

Dereftter blev Hr: Fogdens tings vidner examineret, og hvor paa Almuens Svar Faldt som sædvanlig,

Odels Mandtallet blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Restancen for de ordinaire Kongl: Skatter stor (ope rum) blev oplæst

Ligesaa for Extra Skatten som beløber til (ope rum) som Alt blev tilstaaed.

Som jnted Viidere ved tinget var at forrette blev Retten for Skibredet ophævet.

Den fra sistleden 5 Nov: til i Dag til Doms udsadte Sag Contra Ole Waagen og Hr: Forvalter Elkier, blev foretaged, da Retten blev betjent af {eftter} de udj denne Sag anførte og brugte Laug Rettes Mænd paa ting stædet Gielmervig.
Ole Waagen Lod begiære denne Sag endda en tiid udsadt paa det hand kunde faae sit Indlæg i Sagen Forfatted.

Eragted

Sagen udsettes efter Ole Waagens Forlangende til en belejlig tiid som vedkomende skal blive betimelig beckiendtgiordt.

Anno 1763 den 18 Nov: blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Etne Skibreedes Almue paa ting stædet Fittie, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Ole Fosse, Jon Steene, Lars Kaldem, Torckel Høyland, Siur Hardeland, Siur Tesdahl, Niels Steene, og Thor Kaldem. Overværende i Retten Kongel: Maj:ts Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue

hvorda allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Gotskalck Schiold anviiste Fællen af 1 Voxen Biørn som er Skudt paa Lehnnets Godset herudj Præste Gieldet, hvorfor Fogden betalte ham Skud pengene med 2 rdlr:

Dernæst blev Læst følgende Particulaire Documenter
1te Hr: Hegelunds udgivne bøxel Seddel paa 1 ½ Løb Smør udj gaarden Wae til Knud Andersen med Lejlendingens Revers mod Lovl: bøxel Datteret 18 Nov: 1763.
For Retten fremckom Haldor Ludvigsen, og anmeldte at hand skal ægte afgangne Peder Waes Encke, hvis gaards auvling dette aar saavel af Høe som Korn er efter Sogne Præsten Hr: Hegelunds anmodning af Zacharias Hovland og Henrich Ottesen beslaaed med Forbud at hans forlovede Marithe Wae ej maatte Nøttig giøre sig det minste deraf, paa den grund at Velbemelte Hr: Hegelund ej saae sig paa anden Maade betrygget for den Aaboed som Zacharias Hovland og \Ericj/ Zachariassen Sille efter Hr: Hegelunds begiær næstleden Foraar hafde paalagt, næsten 2de aar eftter \at/ afg: Peder Wae ved døden afgick, som paa Skiftted eftter ham efter Comparentens Formeening burde været af Ejeren i agt taged; Af denne haarde medfardt Declarerede Haldor Ludvigsen at Encken Marthe Wae blev sadt i de omstændigheder hun ej viiste hvad hun skulle giøre, og for at faae Lives ophold, Resolverede at fra sig levere hendes Sal: Mands bøxel Seddel paa den nu bort bøxlede part i Wae, hvilket hun ligesaa godt som blev Nød til at giøre, protesterede derfor i Kraftigste Maade mod denne bøxel Seddels tinghold, og Reserverede al Lovlig tiltale i denne begivenhed for Lands Lov og Ret.
2. Hr: Hegelunds bøxel Seddel paa 2 pd: 12 Mrk: i Hougen til Ingemon Tollefsen. datteret 18 November 1763.

1763: 205b

3. Hr: Kamer Raad Juels bøxel seddel paa 1 Løb 18 Mrk: Smør i Ouestad til Tjerand Ingebretsen datteret 17 Junj 1763.
4. Sorenskriver Hesselbergs Auctions Skiøde til Hr: Krigs [Raad] Korn paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Østrim mod 281 rd: dat: 15 Nov: 1763.
4.!! Sorenskriver Hesselbergs Auctions Skiøde til Hans Larssen paa ½ Løb Smør jmod 141 rdlr:s betaling dat: 18 Nov: 1763.
5. Sorenskriver Hesselbergs Auctions Skiøde til Hr: Krigs Raad Koren paa 1 hud i Grønstad mod 48 rd: dat: 15 Nov: 1763.
6. Aanen Wees Vilckaars brev paa Føde Raad til Lisbet Wee dat: 18 Nov: 1763.

Formedelst jnted Viidere til Publication fremkom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 19 Nov: blev Retten atter sadt paa bemelte tingstæd og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Ole Sille fremckom for Retten og tilckjendegav at hand til dette ting med Muntlig varsel haver ladet jndstefne Johanes Østrim for hans begangne Slags maal paa Citanten i hans egen gaard, derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger samt at anhøre Vidnes byrd af Siur Grindem, Helga Østrim og Ane Østrim samt Sirj Østrim og Synneve Østrim jtem Carl Du Wahl.
Den jndstefnte Johanes Østrim mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Jens Skaffer og Johanes Johanssen Gierdsøen hvilcken siste Cit: Declarerede at være saa syg hand ej nogen forcklaring kunde aflegge. Jens Skaffer Declarerede for Retten at hand ej har Stefnt i denne Sag, mens Erick Sille og Jon Støle ere de som haver Stefnt Johanes Østrim i denne Sag. hvilcke begge derpaa for Retten fremstoed og under Corporlig Eed forcklarede !!at de forklarede!! at de for meere end 14 dage siden i dene Sag haver Stefnt Johanes Østrim Ligesom inCaminationen ommelder i denne Sag.
Af vidnerne jndfandt sig ej flere end Siur Grindem og Carl Du Wahl, For de øvrige vidner blev Ligeledes af Stefne vidnerne Erick Sille og Jon Støle aflagt Lovlig Stefnemaal under Eeds afleg.
Citanten Declarerede dernæst at hand foruden forige vidner har Stefnt ogsaa Erick Sille, sampt Johanes Østrim hans vidnes byrd at paahøre.
bemelte vidne Erick Sille mødte og tilstod Lovl: varsel.
Citanten begiærede de Mødende Vidner fremckaldet til examen og Eeds aflæg.
1te Vidne Siur Grindem aflagde Eed og provede at næstleden Sommer noged eftter Sante Hans dag den første dag den jndstefnte Johanes Østrim begynte at slaae sig Høe, var Deponenten hos bemelte Johanes Østrim Lejed til dags arbeide, same dag saae Vidnet at Ole Sille Kom til gaarden Østrim fra et Brøllup fra gaarden Hovland ganske beskiencket, hørdte og tillige saae at bemelte Johan-

1763: 206

nes Østrim og Ole Sille Kom i tale sammen, blant andet angaaende Eendeel Liaar!! (Liaaer) som den jndstefnte skulle have bragt fra sin Fader Ole Tielflaat til Ole Sille, hvorpaa Vidnet hørdte at jndstefnte Johanes Østrim sagde til Citanten Ole Sille, saa meener du jeg har bytted Liaarene med Dig. hvorpaa Ole Sille Sagde. Fanden veed hvad du har giort. den tiid Vidnet saae at de Kom saa i talle samen med hin anden absenterede hand {sig} \sig/ og forjnden saa skeede og efter at Ole Sille hafde gaaed eller Steget af hæsten, \saae vidnet/ at Johanes

Østrim hafde en Stock udj haanden og holdt sam/m/e udj Veiret i Vreed hue, Mens ej Observerede at Johanes Østrim dermed slog Citanten. hafde ej Videre at prove uden dette: at Ole Silles første hilseng til Vidnet med fleere og Johanes Østrim same dag var denne Grav i helvede.

2. Vidne Carl Du Wahl aflagde Eed og provede at same dag som forige vidne har Forcklared var Deponenten udj et ærinde paa gaarden Østrim og bad jndstefnte Johanes Østrim om en en!! saa kaldet Smie til Laans, hvor paa hand af \Johanes/ Østrim fick saadant Svar som hand var fornøjed. noged dereftter hørdte Vidnet et Skrig udj gaarden af saadan indhold Kom eller dræber hand ham. Vidnet saae derpaa at Ole Sille sad paa hans hæst og at Stocken som Johanes Østrim hafde i hans {Østrim} eller sin haand faldt paa Ole Silles Ryg, mens egentlig paa hvad Stæd saae vidnet icke, Observerede dog at indstefnte Johanes Østrim var vreed og at slaged skeede udj Iver og hitsighed. hafde ej viidere at prove.

3. Vidne Erick Sille aflagde Eed og provede at Løverdagen eftter forige vidner har forklaret, blev vidnet forlanget af Citanten Ole Sille at reise til Østrim for at \eftter/see af Johanes Østrim og hans Kone den Skade bemelte Ole Sille af Johanes Østrim var tilføjed, Vidnet forklarede at Johanes Østrim ved deris anckomst fra Sille til Østrim hørdte vidnet disse ord af Johanes Østrim og Kone siige: Gud bædre Vii kand være hidsige alle. hvorpaa vidnet tillige med Citanten Ole Sille begav sig hiem til Sille. Vidnet Observerede at jndstefnte Ole Sille hafde et Saar paa Biø..e..en(?) eller Laaret og paa den anden side af same var ganske gul og blaae, hvilcket Ole Sille for vidnet sagde at Johanes Østrim hafde tilføjed ham. Vidnet Observerede og at Ole Sille hafde den ganske uge gaaed ganske Syg. hafde ej videre at prove.

4. Vidne Carl Du Wahl!! (sjå 2. vidne) aflagde Eed og provede at samme dag som Vidnet Erick Sille har forcklaret var Deponenten ogsaa med paa Østrim, hvor hand da hørdte at Johanes Østrim sagde disse ord: Vi kand alle være hidsige. Vidnet forcklarede ellers

1763: 206b

i et og alt med Vidnet Erick Sille uden nogen forandring.

Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt og saavel Johanes Østrim som de udeblevne vidner til same tiid under Lovens Fals maal forelagt at møde.

Eragted.

Sagen udsettes til næste ting til hvilcken tiid Johanes Østrim forelegges til at møde Sagen at tilsvare og vidnerne Helga Østrim, Anna Østrim og Siri Østrim forelegges til same tiid under Lovens Fals maal, deris Eedelige Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Halvor Arnevig og Encken Karj Brønlund hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Erick Sille og Johanes Fiosne fordie at de har viiset sig modvillig ej at ville betale Kircken neml: Støle hoved Kirckes andeel Smaae tjende in Natura, der for Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger samt at anhøre Vidnes byrd af Jon Støle og Erick Schieldahl.

de jndstefnte mødte eftter paaraab og tilstod at være i denne Sag Lovlig Stefnt Ligesom inCaminationen ommelder.

Citanterne begiærede de jndstefnte vidner fremkaldet til Examen og Eed aflæg.

1te Vidne Erich Schieldall aflagde Eed og provede: at i al den tiid hand har beboet gaarden Schieldahl nu 18 aar, har hand altiid betalt Kirckens Smaae tjende saavel i den tiid Præsterne hævede samme som og siden til nuværende Ejere af Støle Kircke eftter at det jmellem Præst og dem blev Separeret, og det in Natura udj Smør. hafde ej viidere at prove.

2. Vidne Jon Støle aflagde Eed og provede at i al den tiid hand har brugt sin Anpart i gaarden Støle nu 29 Aar har hand betalt Kirckens anpart Smaae tjende in Natura \i Smør/ saa

vel den tiid Præstene hævede same \som/ og eftter den tiid til idsige Kircke Ejere. hafde ej videre at prove.
De jndstefnte Johanes Fiøsne og Erick Sille Declarerede at de ej kand nægte joe Eendeel Aar at have betalt smaae tienden in Natura og Eendeel Aar icke, Mens de paastaar at vil betale den nemlig Smaae tjenden efter Marckets priis enten med penge eller in Natura.
Citanterne paastoed at Smaae tienden af de jndstefnte maatte betales som fra gamelt været haver.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, da Citanterne haver at i Rette Komme med Kircke stoelen, da udj denne Sag skal blive {Kjendt og} dømt {hvad Rett er}.

Carl du Wahl hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Johanes Østrim for ærrørige Skields ord der for Dom at

1763: 207

Liide og erstatte Processens omckostninger samt at anhøre Vidnes byrd af Henrich Støle, Lars Omundsen Wads Enden, Johanes Siursen Støle og Gunder Hovland.
den jndstefnte Johanes Østrim mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne, ej heller mødte nogen af Vidnerne.
Citanten fremstillede Stefne vidnerne Erick Sille og Jon Støle som ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt ej allene Johanes Østrim som oven jndført er Mens end og jndbemelte {Stef} Vidner under Lovens Fals maal deris Eedelig vidnes byrd i Sagen at aflegge.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt og de udeblevne til same tiid forelagt.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting til hvilcken tiid Johanes Østrim paalegges at møde og de udeblevne \Lovl:/ Stefnte Vidner paalagt under Lovens Fals maal deris Eedelige vidnes byrd same tiid i Sagen at aflegge.

Christian Altan hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Soldat Ole Poulsen Hougen fordie hand hafde af Citanten modtaged Fæste penge {og} for at tiltræde hans tieniste saasnart hand neml: den jndstefnte Kom af Kongl: tieniste hvilket hand til dato ej har eftterckommet uagted hand nu over et halvt Aar har værred hiemme, derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.
Den indstefnte Ole Poulsen mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt Ligesom inCaminationen ommelder. Declarerede dernæst at hand den tiid hand tiente Citanten Christian Althan nu noged over 1 ½ Aar til 2 Aar siden blev hand igien Fæsted til bemelte Altan saaleedes at hand skulle tiene atter melte Althan endnu det da Komende Aar reignet fra Vaaren 1762. jmidlertiid blev hand som Soldat udj Kongel: tieniste Commenderet, hvorfra hand næstleden Foraar tilbageckom udj meget Svage og Skrøbelige omstændigheder. nogen tiid eftter hans hiemckomst Kom Citanten Christian Altan til ham og tilspurdte hannem om hand ej nu ville tiltræde den af ham {til} Citanten tilsagde tieniste da bemelte Altan fick det svar at {ieg} \hand/ nu er Svag og Skrøbelig, og altsaa følgelig ej tienlig for nogen at være i Deris tieniste, hvormed Altan var fornøjed og Declarerede at naar den indstefnte Kom til helbreed var hand fornøjed naar og paa hvad tiid det skeede hand kom udj hans tieniste, den jndstefnte sagde og at hand paa anden Condition ej nu kunde træde i Citantens tieniste end denne at hand den tredie deel af aared

1763: 207b

maatte være hos sin Moder som bruger Eendeel i gaarden Hougen og de 2/3 parter hos Citanten, hvor med Christian Altan var fornøjed. Nogen tiid der eftter omtrent næstleden Michaelj tiider kom Sogne Præsten Hr: Hegelund en passent i tale med Ole Poulsen og tilspurdte ham om hand til nogen var Fæsted, hvor til den indstefnte gav Velbr: Hr: Hegelund det Svar at hand ej til nogen var Fæsted af Frøgt om hand det Sandferdige Skulle have angivet, hafde hand Kommet i Fortræd. Hr: Hegelund sagde derpaa du skal blive hos mig efttersom du er Fød paa {hans} \mit/ gods. atter derpaa sendte Hr: Hegelund den jndstefnte Hyre penge ved Een sin dreng Af Nafn Knud Andersen som tilbød ham 2 Mrk:, hvilke hand ej ville modtage forjnden hand hafde talt med Sogne Præsten. Eftter den tiid forjede!! (føyede?) Ole Poulsen sig til Hr: Hegelund i hans huus, da Hr: Hegelund sagde til ham jeg maae og skal have dig eftterdie du er Fød paa mit gods. hvorpaa den jndstefnte gav det svar, ieg kand icke være hos dem anderledes end at jeg det 1/3 aar maae være hieme hos sin Moder. Hr: Hegelund vedblev sit sam/m/e som forhen indført og hvorpaa den indstefnte modtog Fæstepengene 2 Mrk: Den indstefnte Declarerede paa Rettens tilspørgende at hand var fornøjed med endda at gaae udj Christian Altans tieniste hvilcken hand og hafde tiltræd ved sin hiem!! hiemckomst fra Comanderingen i fald hand ej den tiid hafde blevet Syg og Senge Liggende. ja i øvrigt Declarerede at hand er Fornøjed med at tiltræde hvis tieniste Retten ham tilsiger at gaae udj.

Paa Velærværdige Hr: Hegelunds Veigne {som} jndfandt sig eftter begiær hans Svoger Sr: Christian Dahl, som Declarerede at uagted Hr: Hegelund hverken Muntlig eller Skrifttlig til dette ting er varslet at paahøre den af Drengen Ole Poulsen giorde Declaration, Er hand dog for at evitere viidere uNødvendig prolungation, villig at vedtage Stefnemaal, og siden hand som meldt ej til dette ting er betænckt paa fornøden tilsvar, maatte hand allene ærbødigst udbeede Sagens anstand til en beqvem tiid til næste ting, da hand uforbiegiengelig Skal fremføre til Rettens eftterretning alt hvad til denne Sags oplysning paa hans siide, kand fornødiges, hvad ellers Retten ville Observere det hand i følge af Forordningen udgivet aaret 1754 har presenteret Christian Altan en Ligesaa døgtig tieniste Karl i Ole Poulsens Stæd, icke fordie at Christian Altan har Ret at paastaae Ole Poulsens tieniste Men fordie at Sogne Præsten uNødig vilde at

1763: 208

bemelte Altan Skulle være forlægen for tieniste Karl, Spurgte derhos om Christian Altan har noged at udsette paa Drengen Torckel Hanssen om hand icke er en Lige saa dygtig tieniste Karl som Ole Poulsen, og om bemelte Altan ej med denne Karl kand være tient til sin gaards brug.

Christian Altan Declarerede at naar den af Hr: Hegelund hyrede Torckel Hanssen er en \saa/ god og duelig tieniste Karl, hvilcket er Comparenten som fremet for Persohnen, ubeckjendt, saa kunde hand være Hr: Hegelund Ligesaa tienlig som ham, hand veed dette at bemelte Torckel Hansen har tjent hos Hr: Hegelund, hand Declarerede dernæst at hand holder sig til den Karl hand udj lovlig tiid har Fæsted, og som eftter det Acten er tilført, ej formedelst Kongel: bud og paafalden Sygdom til dato formedelst de af Hr: Hegelund brugte inventioner har faaed i sin tieniste. Paastoed i øvrigt Dom udj Sagen.

{Hr:} Dahl paa Hr: Hegelunds Veigne hertil svarede at hand har agnosceret Stefnemaalet uagted hand med Lovs føje, kunde begiært Sagen afviist til nyt og lovligere Stefnemaal, da hand {begiærede} eftter den skeede Declaration burde ansees enten som {Cita} Vederpart eller som den der burde Stefnes til Vedermæhle i Sagen, hvilcket hand var Forsickret om Dommeren bædre end hand Observerede hvad(?) en Formalitets Feil, men at hand vedtog og endnu vedtager Stefnemaal, var alleene for at befrie Citanten Altan for de til Nyt Stefnemaal

og inCamination udfordrende udgiftter, Formodede derfor hand nød den forlangte og til hans Sags Forsvar nødvendig behøvende udsettelse da hand Venttede at hand ej med Retten blev overiilet, thi til dette ting kunde hand icke som den derom Sagens anlæg til dato var ganske uviidende, saaledes proceqvere denne Sag som hand agter og omstændighederne udfordrer, Reserverede ellers denne sinde viidere tilsvar om Citanten dertil giver Andledning.
Citanten paastoed Dom udj Sagen.

Eragted

Sagen udsettes til {End} paadømme førstckomende 21 Martj 1764. da parterne saavel Ole Poulsen som Citanten Christian Altan og Sogne Præsten haver at møde her paa ting Gaarden Fittie, For Dom i Sagen at anhøre til hvilcken tiid Hr: Hegelund uden exception haver at jndkome med hvad hand udj Sagen agter nødig.

Hr: Kamer Raad Juel hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet indstefne Soldat Hans Hadlesen for begangne Forseelse og Barne Aufling med Qvinde Mennisket Brønnelle Evens datter forjnden hand som

1763: 208b

Soldat blev {ud} enroulleret, Derfor Dom at Liide og Erstatte Processens omckostninger.
den jndstefnte Hans Hadlesen mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag lovlig Stefnt, Desligeste at hand ved Saligheds Eed kand beckræfte at hand med Brønnelle Evens Datter ej hafde det minste at bestille eller med hende haft Legemlig omgiengelse forjnden hand den 19 Martj 1762 som Soldat blev Enroulleret.
Sergeant Smith paastoed paa Soldatens veigne at siden der ej Differerer meer end 8te Dage {fra} Reignet fra den tiid jndstefnte {Ole Poulsen} Hans Hadlesen den 19 Martj 1762 blev enroulleret til Soldat og til den 30 Dec: same Aar \at Brønnelle Evens d:/ kom udj Barsel Sæng \at hand/ maatte imponeres til Eeds aflæg, og om Retten skulle falde paa de tancker, Saa begiærede hand anstand i Sagen til næste ting.
Fogden paastoed Dom i Sagen.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, da Hr: Actor haver at Producere Sogne Præsten Hr: Hegelunds Kundskabs Liste i denne Sag, da dereftter skal blive Dømt hvad Rett er.

Fogden Hr: Kamer Raad Juel hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Soldat Hans Ejlersen for begangne Lejermaal forjnden hand som Soldat blev Enroulleret med Marthe Lars datter, Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger.
Den jndstefnte Hans Eilersen mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag lovlig Stefnt, desligeste at hand forjnden hand blev som Soldat enroulleret, har begaaed den paastefnte Barne Aufling med Marthe Lars Datter, Mens i bemelte tiid var hand som Reserv anteignet.
Fogden begiærede Dom i Sagen.

Afsagt

jndstefnte Soldat Hans Eilersen som jnden Retten har tilstaaed den paastefnte Barne Aufling med Marthe Lars Datter, bør i følge Lovens bydende, betale til Fogden Hr: Kamer Raad Juel i Lejermaals bøder 12 rd: jtem til Fogden og Sorenskriveren hver 1 rd: samt til Lænsmand og Med hafte Stefne Vidner udj Sagen 2 Mrk: Det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

den paastefnte og forhen inCaminerede Sag angaaende Peder Østrim og Henrich Ottesen begiærede Parterne til næste ting udsadt.

Johanes Fiøsne i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Karj Hans Datter, som ej eftter hun af Citanten har modtaged Fæste penge ej har villet tiltræde den af hende tilsagde tieniste.
den Lovlig varslede Karj Hans Datter mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig

1763: 209

Stefnt.
Ole Hanssen Flaaden som broder til den jndstefnte Declarerede at hand haver udj denne Sag Stefnt til Vidne Ragnille Johans Datter under Lovens Falsmaal sit Vidnes byrd i Sagen at aflegge.
Den jndstefnte Karj Hans Datter Declarerede at hun ej kand nægte at hun joe af Citanten Johannes Fiøsne har vaaren 1761 ved Gamle Vaar Frommes tiider modtaged Fæstepenge paa den Maade at hun skulle træde udj Citantens tieniste aaret eftter neml: Vaaren 1762. og forjnden saa skeede faldt hun udj sin tieniste hos Johannes Støle udj en haard Sygdom saa at hun ej kunde træde i tienisten, hvorpaa hun sendte sin broder Ole Hanssen Flaaden bud med sigende at hun ej nu var god for at træde i sin tieniste, hvilcket hand og sagde til Johanes Fiøsne og til den Ende leverede bemelte Johanes Fiøsne Fæste pengene, som hand ej ville modtage, hand maatte derfor tage hende til sig noged eftter den tiid og eftter at hun var Komen til Flaaden og Restitueret af Sygdommen, Kom Johanes Fiøsne med 2de Mænd og ville tage hende fra sin broder Ole Flaaden som hafde underholdt hende i Sygdomen, hun kunde end nu af Vanmægtighed den tiid endda være i Stand at giøre noged og derfor ubeqvem i nogens tieniste.
Paa Rettens tilspørgende Svarede Johanes Fiøsne at hand ej kand nægte joe at have hyret den jndstefnte Karj Hans Datter Eet Aar forjnden hun skulle træde udj hans tieniste.
Parterne var fornøjed med Dom udj Sagen.

Afsagt

Johanes Fiøsne har jnden denne Rett tilstaaed hvilcket jndstefnte Karj Hans datter har Declareret nemlig at hand Aar og Dag forjnden hun skulle træde i hans tieniste har givet hende Fæste penge som alt Strider imod den Kongel: Allernaadigst udgivne Forordning betreffende tieniste Folck, der for Kjendes for Rett at jndstefnte Karj Hans Datter bør for Johanes Fiøsnes tiltale eftter Sagens omstændigheder frie at være, Ligesom og processens omckostninger ophæves.

Tjeran Ousvog og Niels Wettestøe Declarerede at den jmellem Dem til tinge Ventilerede Sag er forligt, hvilcket de begiærede Protocollen tilførdt og derfor Sagen ophævet.

Dereftter blev Læst
1te Peder Østrims udgivne Skiøde til Ole Hanssen paa 12 Mrk: Smør i Flaaden mod 27 rd: 4 Mrk: dat: 18 Nov: 1763.
2. Peder Østrims udgifne Skiøde til Ole Johansen paa 12 Mrk:r Smør i Flaaden Mod 27 rd: 4 Mrk: dat: 18 Nov: 1763.
3. Ole Hanssen og Ole Johansens Vilckaars brev af gaarden Flaaden til Sirj Knuds Datter. datteret 18 Nov: 1763.
og 4. Tollef Hallesens udgivne Skiøde til broderen Hans Hallesen paa Odels Retten til gaarden Ramsvig mod 16 rd: dat: 19 Nov: 1763.

Dereftter blev Hr: Fogdens tings vidner examineret og hvor paa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
Restancen for de Ordinaire Skatter stoer (ope rum)
saavelsom Extra Skatten som beløber til (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted viidere var at forrette, saa blev Retten for Skibredet ophæved.

1763: 209b

Anno 1763 d: 21 Nov: blev Almindelig Høste ting holden med Fieldbergs Skibreedes Almue, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Jon Aasbøe, Jon Udbioe, Siur Udbioe, Torbiørn Aasbøe, Gullick Svalland, Tollef ibm:, Lars Indbioe og Niels Arneviigen. Overværende i Retten Fogden Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Dereftter Læst følgende Documenter
1te Hr: Sorenskriver Hesselbergs Auctions Skiøde paa Fieldbergs Skibreedes Korn og smaae tjende til Helje Waage med fleere Mod 2011 rd: 8 s: betaling dat: 15 Nov: 1763.
2. Steen Opeims Skiøde paa 1 Løb 18 Mrk: Smør 1 hud udj Opeim til Sønnen Niels mod 120 rdlr:s betaling. dat: 21 Nov: 1763.
3. Læst til Mortification Ole Gierevigs udgivne Obligation til Ole Ohnerim paa 143 rd: dat: 22 Nov: 1759 som er betalt eftter qvittering af 11 Nov: 1763.
4. Ole Halvorsens Odels og penge mangels Lysning paa Peder Waches brug, som hand agter i tiiden at jndløse. dateret 21 Nov: 1763.
5. Halvor Wigs udgifne Skiøde til Johanes Larsen paa ½ Løb ½ hud i Wiig mod 60 rd: dat: 21 Nov: 1763.
6. Hans Wigs udgifne Skiøde til Sønen Tjeran Hanssen paa ½ Løb Smør ½ hud i Wig mod 30 rd: dat: 21 Nov: 1763.
7. Ole Gierevigs Skiøde til Svale Jonsen paa 1 Løb Smør 1 hud i Store Gierevig mod 193 rd: dat: 21 Nov: 1763.
8. Jacob Berges Skiøde til Samson Hanssen paa ½ Løb Smør ½ hud i Søre Berge mod 74 rd: dat: 21 Nov: 1763.
9. Marj Sør Stumo og Johanes Røe Deris Skiøde paa 1 pd: 9 Mrk: Smør 6 2/3 spand Korn i Sør Stumoe [til ??] mod 53 rd: dat: 21 Nov: 1763.
10. Ole Schartlands Skiøde paa 1 Løb Smør i Schartland til Ingebret Olsen mod 60 rd: dat: 21 Nov: 1763.

Formedelst inted Viidere til publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til i Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 22 Nov: blev Retten atter sadt og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett paa bemelte ting stæd.

da blev Læst

1te Haldor Huustoftes Skiøde til Siur Monsen paa ½ Løb i Eichaasen mod 124 rd: dat: 22 Nov: 1763.
2. Læst til Mortification Haldor Eichaasens udgifne Obligation til Størckor Hoversholm som eftter Creditors qvittering af 30 Sept: er betalt.
3. Iver Bioe med de fleres Skiøde paa 1 Løb 1 pd: 5 ¼ Mrk: Smør i Tindeland [til Tron Tindeland] mod 93 rd: 4 Mrk: 8 s: dat: 22 Nov: 1763.
4. Tron Tindelands Obligation til Gunder Sandvig med flere paa 93 rd: 4 Mrk: 8 s: jmod pandt 1 Løb 1 pd: 5 ¼ Mrk: Smør i Tindeland og 5 proCento Renter dateret 22 Nov: 1763.
5. Steffen Huustvedts Obligation til Lars Øfstebøe paa 80 rd: jmod 1 Løb 18 Mrk:r pandt i Huustvedt dateret 22 Nov: 1763.
og 6. Knud Lundes penge Mangel paa sine Børns veigne paa 1 Løb 18 Mrk: Smør i Stumoe som Jon ejer bruger og paaboer. dat: 22 Nov: 1763.

Fogden tilkjendegav at da hannem af Tron Torbiørnsen Øvre Viig er vorden anmeldet hvorledes at hand den 15de Søndag efter Tre Foldighed sistleden paa gaarden Weastad er bleven overfaldet og med Kniv beskadiged af den Dreng Ingebret Jenssen Biercheland, Saa haver hand til dette ting tiid og Stæd

1763: 210

Ladet jndkalde bemelte Dreng ej allene om tildragelsen og gierningen at høre vidner, men end og at modtage Rettens Dom.
Vidnerne i Sagen ere følgende Torbiørn Tollacksen Qvame, Endre Jenssen Alne, Synneve Weastad, Pernille Jens datter Alne, Helje Haraldsen Weastad, Aase Jespers datter og Peder Alne.
Den indstefnte Ingebret Jenssen Biercheland mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt ej alleene at anhøre ovenmelte vidners Forcklaring mens end og at modtage Dom.
Den beskadigede Tron Torbiørnsen Øvre Viig mødte Ligesaa for Retten.
{af} vidnerne mødte alle undtagen Synneva Weastad som er gl: Svag og Syg. For de Mødende blev Eedens Forcklaring af Dommeren dennem forelæst med Formaning til Sandheds udsigende som de lovede at ville i agt tage og eftterckome.
1te Vidne Torbiørn Tollacksen Qvame aflagde Eed og provede at næstleden 15de Søndag eftter trefoldighed var Vidnet udj et ærjnde paa Wige pladset, hvor hand fandt Indstefnte Ingebret Jenssen Biercheland, og efter at de der hafde været en Liden Stund samen, blev de i følge samen til den jndstefntes Faders gaard og paa Vejen der fra til Weastad sagde Ingebret Jenssen disse ord: jeg vil til Weastad og giøre jld i dag, vidnet bad ham at hand skulle beede Gud bevare sig hvorpaa atter bem:te Ingebret Biercheland [sagde]? der skal ligge en Stiv førend hand Ender eller Slutter, vidnet Skildtes med Ingebret Biercheland en Liden Stund eftter at de hafde været samen i {Helje} \Harald/ Weastads huus. hafde ej [videre] at prove.
Fogden i andledning af dette vidnes byrds udsagn som det Eene Lov fast!! faste som var med Ingebret Biercheland den ommelte tiid, Fandt fornøden at tilspørge den indstefnte, hvorvidt hand enten ville fragaae eller tilstaae det nu udsagdte. Ingebret Biercheland benægtede in totum ej at have Sagt hvad vidnet har omprovet.
2. Vidne Endre Jenssen Alne aflagde Eed og provede at ommeldte tiid og omvundne Dag var Tron Torbiørnsen Wig paa et besøg hos Deponenten i hans huus paa gaarden Weastad, noged forjnden aftenen gick bemelte Tron Wig hen paa et besøg hos Harald Weastad, hvor vidnet viiste jndstefnte Ingebret Biercheland var tilstæde. Een stund dereftter og efter at det var mørckt Kom bemelte Tron Wiig atter ind til Deponenten, og for ham tillige med Synneve Weastad becklagede sig at have faaed ondt for sit brøst, som vidnet efttersaae og da forefandt

at Tron Wiig var Stuckcket med en Kniv paa sit høyre brøst saaledes Stuckket at den var gaaen ind igiennem 2de trøjer og jnd paa bare Legemet, saa at der paa var hul og ganske aabet at blod Randt derudaf, Tron Wig sagde ej til Vidnet, hvem som hafde tilføjed ham denne Skade, mens Deponenten

1763: 210b

hørdte og viiste før om aftenen at den jndstefnte Ingebret Biercheland og Tron Wiig hafde været Samen i Klamerie need i gaarden, men same saae ej vidnet.
3. Vidne Pernille Jens Datter Alne aflagde Eed og provede: at hun tienner paa gaarden Weastad hos Encken Synneva. den ommelte Søndag blev hun af bemelte Synneve Weastad bedet at hun ville gaae hen til Harald Weastads huus for \at/ hun tilligemed andre Skulle see til at Faae Skillet Tron Wig og Indstefnte Inge: Bierckeland som var samen udj Slagsmaal, ved vidnets anckomst til bemelte Harald Weastads huus, saae hun at bemelte Tron Wig og Ingebret Biercheland var samen udj Slagsmaal, hun raabte paa Tron og bad ham Komme ud, som hand og ville eftterckomme, mens Ingebret Biercheland holdt Tron i den Eene Foed saa hand derover ej slap fra ham. noged dereftter Kom Tron ud fra døren, og hvor paa Vidnet tog ham med sig i en Sænge Boe Synneve Weastad tilhørig, og da de begge der nogen tiid hafde {de} Staaed hørdte {de} \hun/ at jndstefnte Ingebret Biercheland udøste mange blodige Eeder, ja tillige hørdte at Synneve Weastad siger til ham du skal faae Skam Slaar du mit Vindue Sønder, hvorpaa Ingebret Biercheland sagde jeg giver baade Dig og dit Vindue Fanden, jeg skal giøre ildt før ieg gaar fra gaarden. Vidnet gick derpaa ud af Boen og vilde frastyre Ingebret Biercheland at hand ej skulle Slaae Synneve Weastad, Tron Wig kom derpaa ud af Boen, og da tog Ingebret Biercheland Tron Wiig udj haared, og hvorefter Tron Wig drog Ingebret efter sig {udj} need i Ris Kosten ved en Uhr hvor helst at Tron Wig laae oven paa Ingebret Biercheland. Vidnet gick derpaa ind i Stuen noged efter hun der hafde siddet Kom Tron Wiig ind og becklagede sig at have faaed ondt i brøsted, som strax blev eftterseed og befandt dette vidne hans Skade Ligesom forige vidne Endre Alne har forcklaret, Tron Wiig sagde at hand af ingen anden var tilføjed Skaden end af Ingebret Biercheland, og det paa det Stæd ved Ris Kosten som vidnet forhen har forcklaret. Vidnets Mad Moder Synneve Weastad fandt dereftter paa same stæd en Kniv som var blodig, hvilcken i Retten blev anviist som vidnet Declarerede var den self same som hendes Mad Moder fandt den omprovede Aften. Den jndstefnte blev tilspurdt om hand icke vedkjender sig at være Ejer af den i Rettelagde Kniv som hanem af Synneve Weastad er blevet Foræred efter hendes Sal: Mands Tosten Weastads Død. hvortil hand Svarede at hand ej vedkjender same og er ham ej tilhørig. Vidnet hafde ej videre at prove uden dette at Indstefnte Ingebret Biercheland sagde til Tron Wig da de var samen jeg skal giøre af med dig.

1763: 211

4. Vidne Helje Weastad aflagde Eed og provede at den omvundne Søndag aften, saae vidnet at jndstefnte Ingebret Biercheland hafde eller holdt Tron Wiig udj Haaret med dend Eene Haand, hvilken vidnet opløsede, noged dereftter var de lidt sammen mens ej af nogen betydning, hvor paa de atter blev Skildt, da vidnet forlod dem og gick i sit huus. Morgenen dereftter blev vidnet af Tron Wig forlanget at hand ville følge sig hiem til hans Fader paa gaarden Øvre Viig, hvilcket hand tilligemed Peder Alne eftterckom, Tron Wiig viiste Deponenten den Skade hand i brøsted hafde faaed, hvilcket vidnet saae var ganske aabet og blodig, hafde ej videre at prove.
5. Vidne Aasse Jespers datter aflagde Eed og provede at hun tiener hos Harald Weastad. den omprovede aften saae Deponenten at indstefnte Ingebret Biercheland og Tron Wig

adskillige gange var samen, hvortil Ingebret Biercheland gav andledning ved det at hand bød Tron Wiig ud og tilspurdte ham om hand kunde tage et Karls tag med Ham, Vidnet veed at Helje Weastad Skildte dem ad, engang, hun saae og at Tron Wiig Lejede eller drog Ingebret Biercheland eftter haared need til den forommelte Riis Kost noged derpaa hørdte vidnet dog efter at hun saae de var Skildt fra hin anden at Ingebret Biercheland sagde disse ord: jeg skal dræbe dig før jeg Slipper dig, mens hvad enten Ingebret Meente Tron Wiig eller Endre Alne veed hun icke. Dette vidne saavelsom de forhen førdte viiste ej angaaende den i Rettelagde Kniv, hvem den tilhørdte, hafde ej viidere at prove.

6. Vidne Peder Alne aflagde Eed og provede at Mandagen eftter den omprovede Søndag sendte Tron Wiig som Laae paa Weastad om Natten, Deponenten bud at Komme til ham, som vidnet eftterckom, ved vidnets anckomst til Weastad foreviiste Tron Wiig det Stick som hand hafde faaed, hvilket Tron Wiig sagde at Ingebret Biercheland hafde i aftes tilføjed ham. Tron Wiig begiærede at hand ville følge med ham til Faderen fordie hand turde ej gaae hiem førend hand fick Folck med sig. hafde ej viidere at prove uden dette: at hand saae Saared var aabet og blodig paa T\r/o\n/{rbiørn} Øvre Viig.

{Fogden} det udeblevne Vidne blev paaraabt Mens mødte icke og blev derpaa anmeldet at de 2de Mænd Helje Weastad og Johanes Weastad har taget det udeblevne Vidne Synneve Weastads Forcklaring under \hendes/ Eed, hvilcken den jndstefnte saavelsom hans Fader var Fornøjed med at bemelte Mænd herjnden <Retten> aflagde hendes Forcklaring. bemelte Johanes Weastad og Helje Weastad aflagde saadan Forcklaring under Eed som den af vidnet som meldt er udsagt, nemlig at Ingebret Biercheland kom

1763: 211b

til gaarden Weastad Ridende paa 1 øg eller hoppe beested sadte hand fra sig udj en Geil og Kasted en sin boxe fra sig. derpaa gick hand ind i Harald Weastads Stue. i øvrigt var forcklaringen Lige med Vidnet Pernille Jens datters vidnes byrd uden forandring, dog sagde Synneve Weastad ej at have hørdt disse ord jeg skal giøre af med Dig.

Actor j andledning af denne Sags omstændigheder og beskaffenhed, Maatte giøre dene paastand og i Rettesettelse, at som det af de førdte vidner, fuldkomen er bleven oplyst \at/ ej allene at den jndstefnte den omprovede dag har gaaed udj et ondt Forsædt til gaarden Weastad Men end og da hand der er anckomen, og efter at med den beskadigede Tron Wig har begyndt Klamer og Slagsmaal, derunder Fremdeles har ladet sig forlyde med sit onde Sind og hensigt med sin anckomst der paa gaarden. Det er vel icke ved de førdte Vidner saa egentlig kundet blevet oplyst at hand under det begaaedte Klammerie og Slagsmaal med den omrørte Tron Wig egentlig Skulle have Stuckcket hannem med den eftter Klameriet fundne og her i Retten fremlagde Kniv, som noged Vidnerne Self hafde seed, Men det bliver dog som øjnsynlig Klart og Ganske Sandt synlig at ingen kunde have Giort den besigtigede Skade paa den ommelte Tron Viig uden hand. det er vel altsaa at hans onde Forsædt ej til fuldkomenhed er vorden Fuldbragt, Men det bliver Klart nock at hand har haft et besynderligt Onde udj sinde. Hans Forseelse er altsaa stor nock, her kand være fremdeeles Frøgt for ham, og her udfordres en særdeles sickkerhed saavel for den Eene som den Anden jmod hvilcken kand have og bære et ondt Hierte, Altsaa overlader Actor, det til Retten saadan Straf at udfinde, som paa den Eene Siide Med hans allerede begangne Forseelse kand være Convenable, som paa den Anden siide kand give de befrøgtende sickerhed.

Med Sagen beroer \ind/til de andre til tinge Stefnte Sager ere udagerede, jmidlertiid haver den jndstefnte at være tilstæde For Rettens Dom udj Sagen at anhøre.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel hafde til dette ting tiid og Stæd paa Justitziens Veigne Ladet indstefne Ole Alne for begangne Slagsmaal paa Torbiørn Øvre Viig, der for Dom at Liide og

erstatte Processens omckostninger samt at anhøre Vidnes byrd af Peder Alne og Britta Tollacks Datter Qvame.
Den jndstefnte Ole Alne mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag lovlig Stefnt som oven meldt.
Vidnerne mødte begge og tilstoed at være j denne Sag lovlig Stefnt til Vidnes byrds aflæg.
1te Vidne Peder Alne aflagde Eed og provede

1763: 212

at næstleden høst udj Eet brøllup paa gaarden Alne var Deponenten tilligemed fleere forsamlede, saae da at jndstefnte Ole Alne den anden Brøllups dags aftten, tog en Ølbolle og slog Torbiørn Øvre Wiig udj Panden med, Torbiørn øvre Viig sad ved brøllups bordet og Ole Alne Stoed paa Gulvet, Vidnet Observerede at den tiid slaged Skeede af Ole Alne var hand vreed. noged dereftter saae vidnet at Ole Alne Kom med en Polle!! (Bolle) fuld af øl og vælvede same ud over Torbiørn Øvre Wiigs Hoved og Klæder, hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Britta Tollachs Datter Qvame aflagde Eed og provede at i ommelte Brøllup paa Weastad saae hun same aftten at Torbiørn Øvre Wiig kom ud af Brøllups Stuen og var paa sine Klæder ganske vaad af øl, hvilcket Torbiørn øvre Wiig paa sin Søns tilspørgende Svarede at Ole Alne hafde giort eller tilføjed ham dette.
Fogden begiærede Sagen til næste ting udsadt for at føre \flere/ Vidner.
Den Forlangte anstand accorderes til næste ting.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Ole Alne for forøvet hug og Slag mod Gunder Alne der for Dom at Liide og erstatte Processens Omckostninger samt at anhøre Vidnes byrd af Christopher Qvamme og Johanes Weastad.
Den jndstefnte Ole Alne mødte for Retten og tilstoed at være j denne Sag lovlig Stefnt Ligesom inCaminationen ommelder.
1te Vidne Christopher Qvame aflagde Eed og provede at udj Brølluppet paa Weastad sistleden høst den anden brøllups aftten, saae vidnet at Gunder Alne var blodig i ansigted og var hand tillige Slaged {paa} \ved/ sit højre \øre/ i tindingen et hul hvoraf blodet udrandt. Vidnet saae ej at Ole Alne Slog ham, mens de omkring siddende fortalgte vidnet at Ole Alne hafde tilføjed Gunder Alne denne Skade. Gunder tiltalede icke Ole Alne derfor, Mens {de tog} hand hørdte ej heller noged ondt tale jmellem dem hvercken før eller siden, hafde ej videre at prove.
2. Vidne Johanes Weastad aflagde Eed og provede at i bemelte brøllup som af forige vidne er Forcklaret, saae vidnet at jndstefnte Ole Alne Slog Gunder Alne med Een øl bolle i hovedet, saa at Gunder Alne fick et hul paa eller udj højre tindingen Ganske Nær Øjed, hafde ej viidere at Prove uden dette at blodet Svømmede need over Ansigted og paa bordet.
Fogden begiærede Sagen udsadt til næste ting for at føre fleere vidner.
Eragted
Sagen udsettes til næste ting.

1763: 212b

Fogden i Rette æskede den fra seeniste ting udsadte Sag Contra Ole Thorsen Gierevig Lejermaals bøder betreffende jtem Straf{s} til undgieldelse Fordie hand hafde begaaed Lejermaal forjnden hand blev Confirmeret.
paa den indstefntes Veigne mødte Lænsmanden Tollef Killesvig og vedtog Lovlig varsel desligeste at hand vil betale Lejermaals bøderne med 12 rd: til Hr: Kammer Raad og Foged

Juel. begiærede i øvrigt Sagen \maatte/ udsettes til næste ting, siden hans Capitaine har lovet at \vil/ skrive for ham til Obristen til viidere allerunderdanigst befrielse for den af ham sig ivirckede Straf.

Eragted

med Sagen beroer til næste ting.

Dereftter blev den Sag af Fogden Hr: Kamer Raad Juel anlagde Sag Contra Ingebret Jensen Biercheland Foretaged. og derefter udj same \af den ganske Rett/ saaledes Dømt og

Afsagt!

Med de udj Sagen Eedelig afhørdte Vidners udsagn, er jndstefnte Ingebret Jenssen Biercheland {ej allene} overbeviist at hand haver begaaed Slagsmaal med Tron Torbiørnsen Øwre Wiig \den 15. Søndag eftter Trefold:/, hvor ved hand muelig har villet intendere at faae i Værcksadt, hvad hand til Vidnet Torbiørn Tollacksen Qvamen paa Vejen fra Wiigevigen til sin Faders gaard Biercheland hafde udtalt \same Dag/, nemlig at hand ville til gaarden Weastad, For der den dag at giøre ondt, hvilket udsigende hand Ligesom har Stadfæsted ved de ord hand efter vidnernes Pernille Jens Datter Alnes og Aasse Jespers Datters udsigende har udraabt, eftter at Tron Wiig og hand var Kommen fra hinanden sc: jeg skal giøre af med dig og dræbe Dig før jeg Slipper Dig, hvortil og Kommer dette: at Tron Wiig som ej med nogen anden den omvundne 15de Søndag eftter Trinitatis, hafde været udj haandgemeng med nogen anden eftter vidnernes aflagde Forklaring, end jndstefnte Ingebret Jenssen Biercheland, befandtes eftter Vidnernes udsigende at være Stuckcket med en tælle Kniv ind i sit høyre brøst. Af saa befattede omstændigheder udj Sagen, Kiendes og Dømes for Rett at jndstefnte Ingebret Jenssen Biercheland bør til Velfortient Straf jndsendes til den Bergenske Fæstning For der at Arbeide udj fulde 4 aar, Ligesom hand og tilfindes i fald hand naar bemelte 4 Aar er udløbne vil opholde sig udj Fogderiet og Præstegieldet, at Stille Borgen for sig ej at tilføje nogen den Minste Skade i saadan begivenhed som hand ved den hanem overbeviiste omgang har gived andledning at uddrage Mistancke til. Det paadømte udreedes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Almuen tilstoed at Torckel Houge har næstleden

1763: 213

Sommer udj hans gaards Field Marck ved Self Skud, ødelagt en Voxen Biørn, Fogden betalte ham Skud pengene 2 rd:

Dereftter blev Hr: Fogdens tings vidner Examineret og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.

Odels Mandtallet, Restancen for de Kongl: Ordinaire Skatter stor (ope rum) som Extra Skatten blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Retten blev derpaa for Skibredet ophævet.

Anno 1763 d: 24 Novembr: blev Almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Føjens Skibreedes Almue paa Leervigen og Retten betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Knud Hille, Rasmus Todtland, Mickel ibm:, Sæbiørn ibm:, Ole Notteland, Niels Teigland, Peter Schimeland, og Tosten Steensland. Overværende i Retten

Fogden Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden Johanes Løning og Meenige tingsøgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høy øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere læste og i denne ProtoColl extraheret.

Formedelst jnted til publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til j Morgen ophæved.

Anden Dagen d: 25 Nov: blev Retten atter sadt og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett paa bemelte tingstæd.

og som jnted til publication fremckom, opsættes Retten til j Morgen.

d: 26 Nov: blev Retten atter sadt paa bemelte tingstæd og betient med same Laug Rett,

da blev Læst

1te Steener Berøens bøxel Seddel til Gunder Ericksen paa 14 Mrk: Smør 18 Mrk:r Fisk i Stochvig dat: 25 Nov: 1763.

2. Jon Mariagers bøxel Seddel til Ole Larsen paa 27 ¾ Mrk: Smør i Hallerager dat: 28 Oct: 1763.

3. Hr: Peder Hertzbergs bøxel Sedler paa 1 pd: 18 Mrk: Smør i Ertzland dat: 6 Nov: 1763 til Mons Monsen.

4. Mons Aadsteensens bøxel Seddel til Ole Størcksen paa 1 pd: 9 Mrk:r i Alsvog datteret 25 Nov: 1763.

5. Michel Olrichs bøxel Seddel til Tosten Ericksen paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Hidschen dat: 26 Oct: 1763.

6. Lars Haavigs bøxel Seddel til Steener Endresen paa 2 pd: 8 Mrk: 1 2/3 hud i Berøen dat: 25 Nov: 1763.

7. Jucum Hønemørs bøxel Seddel [til ??] paa ½ Løb 3 Mrk: Smør i Hidschen dat: 1 Oct: 1763.

8. Ole Hansen Gillies bøxel Sedel [til ??] paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Gillie dat: 25 Nov: 1763.

Fartein Larssen fremckom og Lod Lyse sin Odels og penge Mangel til det brug udj gaarden Almaas som Sæbiørn Nilsen ejer og bruger. Af skyld ½ Løb Smør hvilcken gaarde part hand ved sine Myndige Aars tiltrædelse agter at jndløse. herom udbad hand sig Rettens Attest som blev bevilget.

dereftter Læst

Lars Grønaas Skiøde til Lars Larsen paa 1 pd: 3 Mrk: Smør 1 1/8 Vog Korn i Grønaas mod 40 rdr: dat: 26 Nov: 1763.

2. Svend Berøen med de fleres Skiøde paa 22 Mrk: Smør i Stochen til Helje Nilsen. dat: 25 Nov: 1763.

3. Otte Aadland med de fleres Skiøde paa ½ Løb Smør i Stuve(?) datteret 26 Nov: 1763.

4. Siur Berge med de fleres Skiøde paa 19 ¼ Mrk: Smør i Holme til Niels Siursen mod 38 rd: 3 Mrk: datteret 25 Nov: 1763.

5. Stephen Steensvog[s] Skiøde til Gunder Saxeide paa 7 3/5 Mrk: Smør i Saxeid mod 4 rd: 5 Mrk: dat: 25 Nov: 1763.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Pigen Marj

1763: 213b

Ivers Datter for begangne Lejermaal med den ægtegiftt Mand Kiølf Nordthun, derfor Dom at Liide og erstatte processens omckostning.
Den jndstefnte Marj Gunders datter mødte for Retten og tilstoed at være j den Sag Lovlig Stefnt, desligeste at hun allereede har udstaaed Kirckens Disciplin.
Fogden paastoed Dom i Sagen.

Afsagt

den jndstefnte Marj Ivers Datter bør følgelig Loven betale til Fogden Hr: Kammer Raad Juel sine Lejermaals bøder med 6 rd: det paadømte udreedes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Fogden i Rette æske[de] den fra forige ting udsadte Sag Contra ægtegiftt Mand Jon Pedersen Gaaseland Lejermaal i ægteskab betreffende, hand producerede derpaa Een i den skyldiges Boe sistl: (ope rum) 1762 giorde Forretning, som viiser at den skyldige jnted er ejende. og der næst det højlovligt Rente Kammerets Skrivelse under 9 Julj 1763 som blev oplæst.
Jon Gaaseland mødte icke eftter paaraab.
Fogden paastod Dom.

Afsagt

Jon Gaaseland {mødte} som jnden Retten har tilstaaed at have udj sit ægteskab begaaed Lejermaal med pigen Britta Aadnes Datter, bør i allerunderdanigst følge den Kongel: allernaadigste Forordning \af/ 6te December 1743 betale til hans Maj:ts Cassa Dobbelte Lejermaals bøder 24 rd: Og da den i Rettelagde inqvisitions Forretning holden i Joen Gaaselands boe viiser at bemelte Forbryder jnted er ejende til 10de penges Svarelse Saa flyder deraf at hans Maj:ts Cassa i saa tilfælde jnted kand tildømes. det paadømte udreedes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntl: varsel ladet jndstefne ægteManden Kiølf Nordtun for begangne Lejermaal med Pigen Marj Ivers Datter, derfor Dom at Liide som vedbør.
den jndstefnte mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovl: Stefnt, desligeste tilstoed at have begaaed den paastefnte Forseelse og allerede at have udstaaed Kirckens Disciplin.
Fogden maatte begiære Sagen til næste ting udsadt, paa det at hand jmidlertiid kand faae den anbefallede Forretning i Forbryderens Boe effectueret.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting.

Fogden Hr: Kamer Raad Juel hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Gurj Peders Datter for begangne Lejermaal med Ægtegiftt manden Thor Hidschen derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.
den jndstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hendes Veigne.
Stefne vidnerne Ole Indvehr og Johanes Oldereid beckræftede at de for meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt den paagieldende ligesom inCaminationen ommelder.
Fogden begiærede Sagen til Somertinged udsadt, som blev bevilget.

1763: 214

Den af Sr: Timke Contra Abraham Middelthun anlagde Sag blev paaraabt, mens jngen af Parterne Mødte ej heller nogen paa Deris Veigne.
Retten efter seeniste Eragtning, tilspurdte Msr: Gorm om hand tillige med Sr: Gram har Forfatted efter opnefnelse Deris tancker om Parternes Reigninger, hvortil Msr: Gorm Svarede at hand denne Sommer har været paa Reiser og hvor fra hand nu nyelig er hiem kommet, derfor ej har Faaed tiid at forfatte noget henseende denne Sag.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting. da Msr: Gorm og Sr: Iver Gram haver at jndkome med Deris Reigning som dennem er paalagt.

Fogden Hr: Kamer Raad Juel i andledning af den afsagde Dom over Jon Gaaseland herjnden Retten tilspurdte bemelte Jon Gaaseland om hand nu kunde betale Domens tilhold hvortil hand Svarede at hans omstændigheder, er desverre saa slet at hand ej kand udreede der af meer end 6 rd: hvilcket hand af en sin Naboe Mand har Laant som Almuen kand bevidne, udbad at Fogden derfor ville Modtage same.
Fogden tilspurdte Almuen med Laug Rett om dette Jon Gaaselands Andragende medfører Rigtighed, hvor til de svarede at Foruden den hos Forbryderen holdte Forretning vil viise hans omstændigheder er saa aldeles Ringe, Kand de og med Sandhed udsige dette at hand ej ejer det Ringeste til bøders udredelse, og at hvad Jon Gaaseland nu har budet at betale, er af ham Laant, det vil være og er en Sandhed som ej bæres Minste tvivl om. I andledning af denne af Almuen giorde Declaration henseende Jon Gaaselands Slette omstændigheder, modtog Fogden som under aftingning følgelig den Kongel: !!den Kongl:!! Allernaadigste Foranstaltning udj aared 1745 de andbudne 6 rd:

Dereftter følgende breve Publiceret.
1te David Colds bøxel Sedel paa ½ Løb ½ hud i Føjen til Arne Poulsen Dat: 4 Nov: 1763.
2. Jens Hornelands Skiøde til Sønen Rejnert Olsen paa (ope rum) jmod (ope rum) Dat: 24 Nov: 1763.
3. Mad:me Legangers Skiøde til Salmon Samsonsen paa (ope rum) jmod (ope rum) Dateret (ope rum) 1763.
4. Sorenskr: Hesselbergs Auctions Skiøde paa 1 Løb 1 hud i Lundemandsverch til Ole Andersen mod 172 rd: 3 Mrk: 8 s: dat: 25 Nov: 1763.
5. dito til Giert Larsen paa 1 pd: 21 Mrk: Smør 5/8 hud i Todtland mod 100 rd: dat: 25 Nov: 1763.
6. dito til Rasmus Rasmusen paa ½ Løb ½ hud j Todtland mod 92 rd: dat: 25 Nov: 1763.
7. Dito til Aslack Isacksen paa 1 pd: 20 ½ Mrk: 7/12 hud i Lunde mod 146 rd: dat: 25 Nov: 1763.
8. dito til Torckild Heljesen paa 2 pd: 6 Mrk: Smør ¾ hud i gaarden Totland mod 143 rd: 8 s: dat: 25 Nov: 1763.
9. dito til Helje Siursen paa 1 pd: 18 Mrk: Smør ½ hud ¾ spd: Korn i Øchland mod 123 rd: 8 s: datteret 25 Nov: 1763.
10. dito til Anders Pedersen paa 1 Løb 1 hud i Lundemandsverch mod 172 rd: 3 Mrk: 8 s: datteret 25 Nov: 1763.
11. dito til Helje (ope rum) paa ½ Løb Smør ½ hud ½ Vog Korn i N. Rometvedt. !!dat: 25 Nov: 1763!! mod 122 rd: dat: 25 Nov: 1763.
12. dito til Hr: Krigs Raad Korn paa 1 pd: Smør i Nesse mod 111 rd: dat: 25 Nov: 1763.
13. dito til Tron (ope rum) paa ½ Løb Smør ½ hud ½ Vog Korn [i ??] mod 112 rd: datteret

1763: 214b

25 Nov: 1763.
14. dito til Hr: Christie paa 1 Løb 12 Mrk: Smør 1 hud 1 ½ spd: Korn mod 219 rd: 1 Mrk: 8 s: i Nere Øchland datteret 25 Nov: 1763.
15. dito til Hr: Christie paa ½ Løb Smør ½ hud ½ Vog Korn i Nere Rometvedt mod 124 rd: 2 Mrk: dateret 25 Nov: 1763.
16. dito til Mickel Hagtorsen paa 1 pd: 18 Mrk: ½ hud ¾ spd: Korn i N: Øchland. dat: 25 Nov: 1763.
17. dito til Jon Christophersen paa ½ Løb Smør ½ hud ½ Vog Korn i Nere Rometvedt. dat:!! mod 107 rd: 4 Mrk: datteret 25 Nov: 1763.
18. dito til Mickel Baarsen paa ½ Løb Smør ½ hud i Todtland mod 90 rd: 5 Mrk: dat: 25 Nov: 1763.
19. dito til Sæbiørn Nielssen paa 22 ½ Mrk: Smør 5/16 h/ud/ i Todtland mod 52 rd: 1 Mrk: dat: 25 Nov: 1763.

Fogdens tings vidner blev examineret, og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
Odels Mandtallet blev oplæst.
Restancerne saavel for den Ordinaire som extra paabudet tilsamen (ope rum) blev oplæst, som blev ujmodsagt.

Som jnted viidere ved tinget var at Forrette, blev Retten for Skibredet ophæved.

Anno 1763 d: 28 November blev Almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Fjere Skibreedes Almue paa Leervigen og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Andfind Eidsvog, Ole Bue, Ole Fagerland, Ole Eileraas, Knud Østvig, Ole Lindaas, Halvor Wigen, og Samson Øvre Lier. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

derefter andre Particulaire Documenter
1te Hr: Holbyes bøxel [Seddel] !!paa gaarden Haavig!! til Anders Jonsen paa gaarden Haavig. dat: d: 22 Nov: 1763.
2. Hr: Karses bøxel Seddel til Halver Torbiørnsen paa 1 Løb ½ hud i Biercheland dat: 10 Maj 1763.
3. Johanes Hanssen Sundførres Skiøde til Anbiørn Mickelsen paa gaarden Ulf Ebne mod 160 rd: dat: 16 Martj 1763.
4. Anbiørn Ulf Ebnes Obligation til Johanes Hansen Sundførre paa Capital 160 rd: dat: 23 Junj 1763.
5. Mathis Houges Skiøde til Aslack Knudsen paa 2 Vetter eller ½ Løb Smør i Tvedteschoug datteret 22 Aug: 1763.

Formedelst jnted Videre til publication fremckom, og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til i Morgen ophævet.

Anden dagen den 29 Nov: blev Retten atter sadt og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett paa bemelte tingstæd.

da blev læst
1te Hr: Sorenskriver Hesselbergs Auctions Skiøde paa 2 ½ Løb Smør i Sundførre til Johanes Johansen mod 351 rd: dat: 29 Nov: 1763.
2. do: til Johanes Hansen paa Lige Skyld i Sundførre mod 351 rd: dat: 29 Nov: 1763.
3. dito [til] Hr: Blyt paa gaarden Lier (Lie?) mod 79 rd: 1 Mrk: 8 s: dat: 29 Nov: 1763.
4. do: til Knud Aagesen paa Lindland 1 pd: 6 Mrk: Smør mod 50 rd: 1 Mrk: dat: 29 Nov: 1763.
5te Knud Lindlands Obligation til Aslack Wandeschoug paa 50 rd: dat: 29 Nov: 1763.
6. Roal Biordahls Skiøde paa ½ Løb Smør ½ hud i Biordall mod 70 rd: til Baar Siursen dateret 29 Nov: 1763.

Ingebret Lie som Formynder for Johanes Mickelsen lod lyse hans Odel og penge mangel til det brug udj gaarden Lie som Niels Svendsen ejer

1763: 215

bruger og paaboer af Skyld 3 Vetter Korn hvilcket hans Myntling ved sine Myndige aars tiltrædelse agter at indløse. Comparenten begiærede det passerede sig beskreven meddeelt som blev bevilget.

Ole Alne hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Torbiørn Øvre Wiig for Slagsmaal derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger samt at anhøre Vidnes byrd af Jens Biercheland og Peder Alne.
Den jndstefnte Torbiørn Øvre Wiig mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt.
Citanten begiærede sine vidner fremckaldet til Examen og Eeds afleg.
1te Vidne Jens Biercheland aflagde Eed og provede at næstleden Høst noged for Michaeli var vidnet tillige med fleere Forsamlet udj et Brøllup paa gaarden Weastad, hvorda vidnet saae at jndstefnte Torbiørn Øvre Wiig med den Eene haand tog Ole Alne i brøsted og med den anden i boxe Linningen, hvorved Ole Alne faldt til Gulvet, Vidnet Observerede det Torbiørn Wiig var vreed, ja at bemelte Torbiørn Wiig sagde disse ord dereftter Jeg gav hand saa meged hand kjendte det, hvem Torbiørn Wiig meente herved, Nafngav hand icke.
Torbiørn Øvre Wig sagde at dette Vidne er hans aabenbare Fjende, og derfor formeente at hand[s] Vidnes byrd ej bliver lagt nogen Reflection paa af Retten. Comparentens Søn har haft en Sag med hans Søn som ved Fieldbergs ting er Ventileret og der Dom afsagt.
2. Vidne Peder Alne aflagde Eed og provede: at næstleden høst i et brøllup paa gaarden Weastad saae vidnet at Ole Alne først tog en øl bolle og Slog Torbiørn Øvre Viig dermed i panden, der eftter Kom Ole Alne atter med Een og Velvede den over Torbiørn Øvre Wigs hoved og Klæder. da det siste var passeret, sagde Torbiørn Øvre Wiig nu nødes jeg at tage i ham hvorpaa Torbiørn Wiig tog Ole Alne med den Eene haand i brøsted og med den anden i hans boxe Linning derpaa faldt Ole Alne i Gulvet, hafde ej videre at prove uden dette at Ole Alne Krævede Torbiørn Øvre Wiig til Ræst 1 Mrk: paa et Forster.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt, som af Retten blev bevilget.

Endre Weastad haver til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Jens Biercheland for Skields ord saaledes at Citantens Kone er en Allemands Hore, og at hun icke skulle blive Viet med noget Christen Menniske og saa fremt Præsten det giorde, da skal hand Miste baade Kappe og Krave, der for Dom at Liide og erstatte Processens omckostning samt at anhøre vidnes byrd af Peder og Ole Alne.

Den jndstefnte mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag lovlig Stefnt.
Vidnerne mødte som Citanten begiærede Fremckaldet til Examen og Eeds aflæg. Første Vidne

1763: 215b

Peder Alne aflagde Eed og provede: at næstleden Sommer var Vidnet med Endre Weastad paa gaarden Langeland paa Storøen for at invitere bemelte Endre Alnes Faster til hans brøllup. ved Deris tilbage Komst fra bemelte {ting} stæd, blev de Samlet paa Wigevigen hos Giestgiveren samestæds hvor jndstefnte Jens Biercheland tillige var tilstæde. hvor da Jens Biercheland siger til Deponenten disse ord Reiser du Peder med Endre Alne for at bede til brøllups, jeg hører hun neml: nu Endre Alnes huustroe, skal Vies med ham, ville jeg giøre det, skulle hun icke Vies hvercken med ham eller noged Christen Menniske, ja i fald Præsten giør same, og jeg ville, saa skulle hand miste baade Kappe og Krave. hafde ej videre at prove.
2. Vidne Ole Alne aflagde Eed og provede at den same dag som forige vidne har forcklared var Vidnet paa Vige pladset hos Ole Baarsen, hvor Jens Biercheland var tilstæde, hørdte da at Jens Biercheland sagde til Vidnet hand Peder Alne følger dette Hore tøj baade jnd og ud, Vidnet explicerede sig deri at Endre Weastad var med Peder Alne. vidnet hafde ej viidere at prove.
første Vidne aflagde paa Citantens tilspørgende under forige Eeds Kraft, denne Forcklaring, at Jens Biercheland sagde om Deponenten at hand følger dette Hore tøj baade jnd og ud.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt, som af Retten blev bevilget.

derpaa læst
Marthe Hougsgierds Skiøde til Sønnen Aarent Jonsen paa 1 Løb Smør 1 hud i gaarden Hougsgierd mod 100 rd: dat: 29 Nov: 1763.

dereftter blev Hr: Kamer Raad Juels tings vidner examineret, og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
Restancerne stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted viidere ved tinget var at forrette blev Retten for Skibredet ophæved.

Anno 1763 den 29de November blev den fra sistleden 30te Junj til i dag udsadte Odels Sag anlagt af Sr: Ole Baarsen Contra Torbiørn Øvre Wiig, Foretaged paa ting stædet Leervigen og betjent med det seeniste Rettes dag anførte Laug Ret, undtagen i Juchum Waages Stæd som er paa sin Reise til Bergen, var opnefnt Bendt Waage. Parterne vare begge tilstæde.
Citanten Ole Baarsen i Rettelagde sit i denne Sag udstædde Contra Stefnemaal mod Torbiørn Øvre Wiig under 5te November sistleden som hand begiærede ad Acta henlagt.

1763: 216

bemelte Stefnemaal blev oplæst.
Torbiørn Øvre Viig tilstod det i Rettelagde Stefnemaals Lovlige Forckyndelse, og producerede hans i denne Sag forfattede Stefnemaal under 7 Novbr: sistleden som blev oplæst.
Contra Stefnemaalets Lovlige Forckyndelse tilstoed Ole Baarsen.
Torbiørn Wigs jndstefnte Vidner mødte icke eftter paaraab.

Citanten begiærede sine Vidner Fremckaldet til examen og Eeds afleg.
1te Vidne Lars Lindaas aflagde Eed og provede at ungefehr for 15 Aar siden paa et ting som holdes med Fiere Skibrede paa gaarden Bielland var Deponenten som Citanten Ole Baarsens afdøde huustroe Aseline Gunders Datters andordnede Formynder Sindet at ville Lyse hendes Odels Rett til gaarden Øvre Wiig som nu trettes om, Hvorda Torbiørn Øvre Wiig same stæds udbad dette hos Deponenten at hand ville Lyse same hendes Rett, hand skulle være vidnet ansvarlig for alt hvad deraf kunde Flyde og endstaae og hvormed Vidnet lod sig nøje, og derpaa ej Lyste \bt:/ Myntlings Odels Ret til ermelte gaard Øvre Viig. Vidnet lagde {2. Vidne} dette dertil at Forige Sorenskriver nu afdøde Cancellie Raad Randulff tilsagde bemelte Formynder at fløtte self til ermelte gaard Øvre Wiig for at tage same udj Possession paa sin Myntling Aseline Gunders Datters Veigne.
2. Vidne Ole Lindaass aflagde Eed og provede at hand paa same ting var tilstæde, da 1te Vidne har Forcklaret at ville Lyse Aseline Gunders Datters Odel til gaarden Øvre Wiig, hvor hand da hørdte at Torbiørn Øvre Wiig sagde til Formynderen, at hand skulle være ham jndestaaende for alt hvad deraf kunde endstaae og Flyde, hvorpaa Lars Lindaas lod sig nøje og altsaa blev ej nogen penge mangel fuld førdt.
Paa Citanten Ole Baarsens tilspørgende Svarede Torbiørn Øvre Viig at Ole Baarsens Huustroe \afg:/ Aseline Gunders Datter var hans ælste broder Gunder Wiigs Datter, desligeste at hendes Fader Gunder Tronsen døde efter hands {..} Fader Tron Wig som tillige var hans Fader.
Torbiørn Øvre Wig i Rettelagde sit i Sagen udstædde {Stefnemaal} jndlæg under 19 Nov: sistleden som blev oplæst. hand producerede derpaa et Skiøde udstæd til Størckor Ericksen d: 5te Oct: 1680. Ligesaa 2de Skifttebrever det Eene datteret 19 Martj 1725 Forretted efter Anna Torbiørns datter Øvre Viig og det andet eftter Erich Tollachsen Forretted d: 20 og 21 Martj 1748, hvilcke siste saa vidt insigneret er blev tilligemed Skiødet oplæst. til Slutning et Skiøde udstæd af Søren Berjesen til Størckor Ericksen dateret 1670 som blev oplæst.
Parterne begiærede Dom i Sagen.

Eragted!

Sagen udsettes til Endelig paadømme til førstkommende 10 Januarj 1764 paa den

1763: 216b

Omtvistede Odels Tompt gaarden Øvre Wiig da Parterne der haver at møde same at anhøre.

Anno 1763 den 30te Novembris blev Almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Føjens og Waags Skibreedes Almue paa Sørhuglen af Halsnøe Closters gods og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Søren Nesse, Rasmus Mæland, Mickel ibm:, Siur ibm:, Peder Grow, Lars Westvig, Jacob ibm: og Ole Errevig. Overværende i Retten Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

dereftter blev læst følgende Documenter
1te Hr: Kamer Raad Juels bøxel Sedler in duplo til Mickel Johansen paa 2 pund 6 Mrk: Smør ¾ hud i Mit Hovland Dat: 23 Junj 1763.
2. Salmon Habbestads bøxel Sedler til Mathias Ericksen paa 6 Mrk:r i Klubben dateret 29 Nov: 1763.

Som jnted Viidere til Publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til i Morgen ophæved.

Anden dagen d: 1 Dec: blev Retten atter sadt og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett.

hvorda først blev Læst
1. Salmon Aarschougs bøxel Sedler til Niels Olsen paa 9 Mrk:r Smør ¼ hud i gaarden Nordre Rønholm. dateret 30 Nov: 1763.
2. Hr: Kamer Raad Juels bøxel Sedler til Tosten Jacobsen paa ½ Løb Smør ½ hud i Eide. datteret 1 Dec: 1763.
3. Iver Grams Obligation til Torbiørn Lande paa Capital 70 rd: jmod 1 Løbs Pandt i Sørhuglen. datteret 30 Nov: 1763.
4. Niels Hages Skiøde til Johanes Nielsen paa 18 Mrk: Smør ¼ hud i Hage mod 19 rd: 2 Mrk: 4 s: dateret 30 Nov: 1763.
5. Hans Siggervog med de fleres Skiøde paa 1 pd: 4 Mrk:r Smør i Ness til Ole Mathiesen jmod 42 rd: datteret 30 Nov: 1763.

Derpaa blev Fogdens tings vidner examineret, og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig. Odels Mandtallet saavelsom Restancerne i alt den Suma (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted Viidere ved tinged var at Forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1763 d: 2 Dec: blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Opdals og Schonevigs Skibreders Halsnøe Closters Almue, og Retten betjent med eftterskrevne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Helje Settre, Wicsching!! (Wiching) Sioe, Johanes Sæbøe, Anders Tofte, Tollack Sæbøe, Johanes Østensen {Sæbøe} Tofte, Johanes Mickelsen ibm: og Tjeran Matre. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden Torgier Sioe, og Meenige ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds Ordres, som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

der næst allerunderdanigst Læst
1. Forordning hvorved det Kongl: General Krigs Directorium bliver Constitueret. dateret 28 Oct: Ao: 1763.
2. Placat hvoreftter Smør og Ostes jndførsel fra Fremmede Stæder, jmod Mellem Rigs Tolds betaling, tillades udj Danmrk: og Norge. dateret 24 Oct: 1763.

Derpaa Læst
Hans Kongel: Maj:ts Skiøde til Hr: Major Torsten Arneberg paa 2 pd: 6 Mrk: Smør 1 buckskind i gaarden Lille Kongsvig mod 181 rd:s betaling. datteret 25 April 1763.
2. Hr: Kammer Raad Juels bøxel Seddel til Baar Poulsen paa 2 pund 6 Mrk:r Smør i Opsanger med Viidere datteret 2 Decembr: 1763.

1763: 217

3. Hr: Bye Foged Heibergs udgifne Skiøde til Monsr: Niels Hunth paa Eids Annex Kircke mod 50 rd: Datteret 6te Augustj 1763.
4. Omund Matres Skiøde til Ole Nielsen paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Opstvedt mod 50 rd. dat: 2 Dec: 1763.
5. Niels Langelands Obligation til Hans Hiertnes paa Capital 76 rd: jmod pandt 1 Løb Smør i Langeland og 4 s: Renter pr: daler. datteret 5 Oct: 1763.
6. Anfind Holmedals Obligation til Omund Matre paa Capital 100 rd: jmod 4 s: pr: daler i Renter og 1 Løb 14 Mrk:r underpandt i Holmedal dat: 2 Dec: 1763.
7. Torbiørn Landes Bøxel Sedler til Peder Jenssen paa 1 pd: 21 Mrk:r Smør 5/8 hud i Lande dat: 30 Nov: 1763.
og 8. Mons Rørvigs med de fleres Skiøde paa 1 Løb Smør 1 hud i Sæbøe for 92 rd: 5 Mrk: 13 s: dat: 23 Aprilis 1763.
og Endelig for det 9de Ole Heljesens Schadens Skiøde til Sønnen Mads Olsen paa 1 Løb Smør 1 hud i Schaden mod 70 rd: betaling. datteret 2 Decembr: 1763.
10. Hr: Kamer Raad Juels bøxel Seddel til Haldor Gundersen paa 2 pund 15 Mrk: Smør i Wattedahl dat: 2 Dec: 1763.

derpaa blev Fogdens tings vidner examineret, og hvor paa Almuens Svar Faldt som sædvanlig.
Odelsmandtallet blev oplæst og af alle ujmodsagt,
Ligesaa Restancen saavel for de Ordinaire som Extra Ordinaire Skatt[er] tilsamen (ope rum) som af vedkomende blev ujmodsagt.

Som jnted Viidere ved tinget var at forrette blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1763 den 19 Decembris blev Retten udj følgende Sag i andledning af Fogden Velædle og Velbr: Hr: Kammer Raad Juels Reqvisition, grundende sig paa Lænsmanden Tollef Killesvigs samt Peder Waches og Niels Olsens til Hannem givne Relation, Sadt i følge hans Excellence høyVelbaarne Hr: Stiftts befallings mand von Cicignons Ordre af 3de Maj 1755. paa Gaarden Ulvenes i Fieldbergs Skibreede, dito Præstegield og Øhlens Sogn beliggende, og betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Jon Aasbøe, Joen Udbioe, Tollef Svalland, Siur Udbioe, Gullick Svalland, Lars Udbioe, Torbiørn Aasbøe og Tord Kaathe, og det i overværelse af Stædets Lænsmand Tollef Killesvig, som eftter Fogdens ordre Møder paa Velbemelte Fogeds Veigne. Oven anskrevne Hr: Fogdens Reqvisition under 16de December 1763 og Hans Excellence Hr: Stiftts befallingsmandens Ordre om Extra Rettes holdelse udj deslige Sager som denne eftterfølgende, blev saa først udi Retten oplæst.
For Retten fremstillede sig Bøigde Lænsmanden Tollef Pedersen Killesvig som gav tilkiende at Stædets Foged Velbr: Hr: Kammer Raad Juel, haver til denne Extra eller Gieste Rett\es dag/ jndkaldet Britta Niels Datter Ulvenes at være overværende udj Retten jmedens Retten examinerer den uLyckckelige tildragelighed som bemelte Berthe Nielsdatters fæste mand Aldvald Tørrissen Ulvenes den 16de ejusdem mod afttenen ved Self Mord paa sig haver begaaed, Ligesaa at være Rettens Kjendelse undergiven at det afSiælede Legeme icke maae begraves i Kircke gaard, men at hans som Self Morders Hoved Lod maae være Hans Maj:t Rettelig tilfalden.
Berørte Berte Niels Datter var Sængeliggende af Sorig og bedrøvelse, hun Declarerede

at være Lovlig Stefnt samt desligeste at hun med en god og Frelst Samvittighed kand udsige dette at hun med berørte sin Fæste Mand har Levet et Kierligt og Venligt Levnet i den tiid hun har værede hos hannem, hun har med al den Kierlighed og omhyggelighed omgaaes hannem som en anden Skickckelig Kone med sin Mand burde at giøre, hun Declarerede at hun i nogen tiid, allermæst en Fiorten dage forjnden den uLyckckelige tildragelighed skeede, formerckede hos ham en særdeeles Tungsindighed, og hans Sandse {ham} undertiden hannem ganske betaged, uden at viide aarsag dertil, hun Sluttede at samme var en Arve Syge hos ham, thi saavel hans Fader som Moder samt en Søster og 1 Broder var alle af med Forstanden, Mens døde dog i deris daarlighed uden at omckomme sig self.

Lænsmanden Tollef Killesvig fremstillede for Retten følgende Vidner, som hand bad Maatte tages under Eedelig examen, Sagen til oplysning. Vidnerne som vare Peder Wache, Tord Kaatte, Niels Olsen Ulvenes, Aagaatte Lars Datter, fremckom alle for Retten og for hvilcke Edens Forcklaring af Lov bogen dennem af Retten blev forelæst med formaning til Sandheds udsigende som de lovede at ville eftterkomme.

1te Vidne Peder Wache aflagde Eed og Provede at hand er næste Naboe med denne gaard Ulvenesses beboer, hand har ofte nu ohngefehr i en tiid af et Fjerding Aar eller meere talt med den sig Self ombragte Aldvald Tørresen Ulvenes, og paa Deponentens til hannem fremsadte Spørgsmaale eller tale, jnted Reelt eller udførligt Svar faaed, mens derjmod svared til andet, som ej hørdte Spørsmaalene til, ja Deponenten har undertiiden jnted Svar faaed. Vidnet Declarerede end viidere at bemelte Aldvald Ulvenes har udj en tiid af et Fjerding Aar værede Ligesom fra sine Sandse, ja har hørdt fortælle at hand icke har Skiødtet om sit Arbejde hvercken jnden eller uden huuse. Deponenten Declarerede til Slutning at den sig self ombragte Aldvald Tørrissens Fader og Moder ja en Søster og 1 broder som alle ere døde, var af med Forstanden, Søsteren og Moderen saa aldeeles at de vare baade basted og bundne, Fremdeles provede Vidnet at hand af Britta Niels Datter som den Afdødes Fæste Møe, har hørdt sige at nogle Nætter forjnden hand Ombragte sig Self Sprang hand af Sængen, og frem paa Gulvet og Førdte saadane Miiner og Geberder som et Galt Menniske. hafde ej videre at prove.

2. Vidne Thor Kaatte aflagde Eed og provede at hand i et Fjerding Aar har fornumet at den sig self ombragte Aldvald Tørrissen

1763: 218

Ulvenes har værede Ligesom fra sig self, ved det at hand i berørte tiid ej har søgt noged Sammenqvem enten med ham eller sine andre Naboer, ja Vidnet har og Observeret at bemelte sig ombragte Aldvald Tørrissen Ulvenes har skyd ham naar hand enpassent har kommet her til gaarden Ulvenes. Deponenten aflagde ellers i det øvrige Liige saadan Forcklaring som Vidnet Peder Wache henseende Aldvald Ulvenesses Forældre og Søskende. Vidnet sagde til Slutning at efter den tiid Aldvald Ulvenes Laae i en Sterck sygdom næstleden Vaar, har hand værede ganske anderledes end tilforn, ja eftter Vidnets Skiønnende ej med sine Fulde Sandse. hafde ej viidere at prove.

3. Vidne Niels Olsen Ulvenes aflagde Eed og provede: at for 5 Aar siden har hand tjent her paa Ulvenes hos den sig Self ombragte Aldvald Tørrissen Ulvenes, udj foregaaende trei Aar, og atter fra næstleden Aars Høst da hand fra Kongl: tieniste som Soldat hiemkom, og til nærværende tiid udj halv tieniste Reignet Uge om Uge, udj de 3de Aar Deponenten tiente paa Ulvenes, Fornam Vidnet ej andet af Aldvald Ulvenes end hvad som for en Mand af hans Stand, var sømmelig, dog merckede Vidnet at undertiiden faldt der af den sig self ombragte tit berørte Aldvald Ulvenes, Eendeel usømmelige \og daarlige/ ord, hvilcke Deponenten nu ej erindrer at opreigne. Strax eftter Vidnets anckomst her til Gaarden næstleden Aars Høst, da hand trædde i sin tieniste, faldt Aldvald udj en streng Sodt og Sygdom og eftter at hand

opckom af same, var hand Ligesom fra sine Sandse, hand Skiødtede eller agtede jnted om sit arbejde, ja ville icke Ordinere eller befatte sig \med/ det minste som hørdte hans Huus til, Hand Skyede til Slutning al Samqvem af Folck og Ganske ej ville tale med sine huus Folck Deponenten og Flere, hvilcke hand Absonderede sig fra, naar Vidnet med de andre Kom jnd i Stuuen, Gick hand ud, ja aldeeles ej ville tale ved dem. Vidnet sagde at berørte Aldvald Ulvenes var paa Slutningen, Ligesom fra sig self og ej med sine Sandse, thi al hans omgang viiste at hand var daarlig. Vidnet sagde at hand Ofte Klagede sig over, at hand ingen Roelighed hafde eller kunde faae, thi Hans Hierte \sagde hand/ banckede Ligesom en hamer. I øvrigt faldt dette Vidnes forklaring, Ligesom de andres uden Forandring.

4. Vidne Aagaathe Lars Datter fød her i Sognet, provede at have tjent herpaa gaarden Ulvenes fra næstleden Vaar hos den sig self ombragte

1763: 218b

Aldvald Tørrissen Ulvenes, i bemelte tiid Observerede Vidnet at hand blev meer og meer forunderlig, ja til sist saaledes at hand icke sansede hvad hand giorde, den Dag den uLøckelig tildragelighed af ham blev begaaed, viiste vidnet at hand var gaaed i Marcken for at hiem bære Veed, mens vidnet saae hand Kom tilbage saavel med et taug som øxen paa Ryggen, og hafde ingen Veed. i øvrigt forcklarede dette Vidne Ligesom Vidnet Niels Olsen har forcklaret.

Paa Rettens tilspørgende Svarede samtlige Vidner at de ej kand viide eller Skiønne andet end den sig self ombragte Aldvald Tørrisen Ulvenes ej var med sine Sandse. Vidnet Niels Olsen lagde dette dertil til sin forige Forcklaring at nyelig forjnden Aldvald Tørrissen ombragte seg self, hørdte Hand at bemelte Aldvald Tørrissen, sagde til sin Fæste møe Berte Niels datter at hand ej viiste af noged Brøllup at siige hvem sit brøllup er det, med meere ufornuftig tale som hand frem bragte, Vidnet Svarede paa tilspørgende, at andledningen til disse talte ord var denne: at Berte Niels datter spurgte berørte sig Self ombragte Aldvald Tørrissen, hvem de skulle beede til sit brøllup.

Lænsmanden Tollef Killesvig Declarerede paa Fogdens Veigne at hand ej haver fleere Vidner at føre, Mens begiærede derhos at det afsiælede Legeme som findes her paa gaarden maatte af den ganske Ret tages udj øyesiun.

Retten udj andledning af det tilførdte forføjede sig til det herpaa Gaarden Staaende Stabuur, i hvis forsvale mand forefandt den sig self ombragte Aldvald Tørresen Ulvenes Cadaver at være Liggende i {sine} Fuld Klædedragt. Mand befandt at der opi en af \dito/ Huusets Sperrer Liige over hvor Legemet Laae under, hang en smal Kabel Liine som var omrørt Sperren, ja og at Legemet var Runt omkring Halsen ganske bloe meldted eftter Stricken eller Touget, hvor efter {hand} berørte Aldvald Ulvenes hang, da vidnet Niels Olsen eftter anskrig saavel af Berte Niels datter som Aagaathe Lars Datter til bemelte Stabuur anckom, og hvorda det for bemelte Niels Olsen lod sig ansee at den \sig/ ombragte endda Levede, hvorpaa hand nemlig Niels Olsen Resolverede at tage Stricken \op/ hvorefter hand hang, Mens Stricken var ej saa saa snart Løsnet førend Aldvald Tørresen opgav sin Aande. Dette af Niels Olsen angivende beckræftede hand ved sin Saligheds Eed Saa Sandt hielpe sig Gud og hans hellige ord.

Lænsmanden paastoed Dom udj Sagen paa Fogdens Veigne eftter Stefnemaalet.

Den sig self ombragtes eftterladte Fæste Møe Berte Niels Datter Submitterede Sagen under en Mild Dom, og hvorved hun beder at Actors paastand ej maatte blive Fulgt, efterdie Self Mordet er skeed

1763: 219

Udj Daarlighed af den sig self ombragte hendes Fæste Mand.

dereftter blev udj Sagen af den Ganske Ret saaleedes Kjendt Dømt og Afsagt.

Af de fødte Vidners Eedelig Acten tilfødte udsagn, befindes at Aldvald Tørrisen Ulvenes formedelst Mangel paa Fuld Fornuft sig Self den 16 Decbr: h: a: ved en Stricke eller toug om sin Hals {sig} haver ombragt, deraf følger, følgel: Lovens bydende udj 6te bogs 6 Cap: 21 Art: at Actors paastand og Stefning til Boes Lods forbrydelse, bør icke prejudicere den afdøde eller hands Arvinger, mens derjmod skal Børnene alle nyde ved Arfs tagelse den Ret Loven i Almindelighed hiemler et hvert ægte Barn. Den sig Self ombragte Aldvald Tørrisen skal eftter de anførte omstændigheder, begraves i Kircke gaarden ved andre brave Bønder dog uden Ceremonie ved Sang, Klockers Klang og Jords paackastelse med Viidere. Hvad sig den beckostning som er udkrævet ved denne Forretning henseende Rettens Betientere der icke bør Liide for Aldvald Ulvenesses daarlighed, er angaaende, da bør same af hans eftterladte Boe erstattes. Og fordie Retten ved Sagens examination har erfahret at de Nærværende Bønder antager det som en uærlig Sag med deris hænder at anrøre det afsiælede Legeme, Saa blev Retten Eenige om at saavel Lænsmanden som Domeren og Laug Retted Lagde hænderne paa bemelte Cadaver. Den sig ombragte Aldvald Tørrissen Ulvenes, bør vedkommende bestæde til hans hviile stæd jnden otte dage fra døds faldet, saa fremt de icke vil underkaste sig de bøder af 40 rd: for hver 24 timer, som den der om Allernaadigst udGangne Kongl: Forordning og Rescript nermere forcklarer.

Og så er året 1763 til ende bragt.

Tingbok nr. I. A. 38 1759-1766 for Sunnhordland
Året 1764

(1764: 219)

Anno 1764 den 20de Janu: blev Retten eftter udsettelse fra den 10de hujus formedelst Stormende uVeir og et paa Bergens Lehd jndkomet beskadiged Skib, hvis Skade følgelig Reqvisition af dessens Skipper af Sorenskriveren uforbiegiengelig maatte foretages, Sadt paa Odels Tompten gaarden øvre Wiig udj Fiere Skibreede og betient med det Self Same Laug Rett som saavel sistleden Junj som Novbr: i denne Sag er anførdt, hvilcken eftter udsettelse fra sistl: Novbr: til forbemelte 10de hujus til Doms er optaget.

Citanten saavelsom Contra Contra!! Citanten var Fornøjed at der gick Dom udj Sagen, og hafde jngen [af] Parterne viidere at tilføre eller Demonstrere, mens Reffererede sig til hvad de forhen udj Sagen har indgivet.

1764: 219b

Anno 1764 den 21 Martj blev Retten udj andledning af dens Skeede Eragtning under 19 Novembris Sadt paa gaarden Fittie og betjent med eftterskrefne otte!! Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Lars og Peder Østrim.

Den Laug dag til i dag givne Ole Poulsen saavelsom Christian Althan og Sogne Præsten Hr: Hegelund mødte alle for Retten

og blev hvad som af Ole Poulsen seeniste Rettes dag er Declareret for ham ord lydende oplæst, hvilcket hand under Saligheds Eed Declareret at være saa Sandferdig som Sagen i sig Self er, og beckræfted.

{Eftter afsagt} Eftter at Hr: Hegelund jnden Retten hafde anhørdt drengen Ole Poulsens aflagde Eed, Fandt fornøden at tilspørge bemelte Ole Poulsen 1mo om hand icke har modtaged Fæste penge af ham eftter at hand hafde Fæsted sig til Christian Altan. og 2do om hand nu fra næstckomende Fardag vil antage tieniste hos ham. Ole Poulsen paa det fremsadte Svarede Neml: til 1te hand nægter icke at have af Hr: Hegelund modtaged fæstepenge de bemelte 2 Mrk: eftter at hand af Christian Altan var hyret og af ham mottaged Fæstepenge. og til Andet at hand vil gaae udj den tieniste som Retten ham tilsiger at gaae udj dog paa den Condition Retten tilsiger ham og hvad hand protocollen sistl: Rettes dag har ladet tilføre og af ham nu jnden Retten ved Saligheds Eed er beckrefted.

Citanten Christian Altan Declarerede at hand er fornøjed med hvad Ole Poulsen har Declareret nemlig at den jndstefnte Ole Poulsen tiener sin Moder 1/3 aar og ham de 2/3 parter, thi paa den Maade har hand hyret den jndstefnte.

Hr: Hegelund som forhen jnden {Re} Laug Rettes nærværelse ved sin Svoger Christian Dahl har anmodet Competente Domer om passata i Sagen; icke desto Mindre udj foregaaende passatis af Protocollen af hvad Dato enten Reqvirerede eller naar lovlig Rett sadt vorder, nermere kand oplyses, henseende forbem:te forlangende, har des foruden Comparenten Hr: Hegelund eftter erragtning Compareret d: 21 Martj, og eftter omstændigheder samt forlangende til Hr: Sorenskriveren af 14 passato om forlangende af ingen Forlelse(?) (Foreleggelse?) af denne Rett i

1764: 220

betragtning saavel af Min jndkaldede varsel til denne tiid uden exception, som andet der er passeret jnden Retten, udbad meer bemelte Hr: Hegelund uagted jnted Lovlig Stefnemaal eller Forckyndelse af Christian Altan var formeldet, at da Sagen icke saa oplyselig som Fornøden maatte til Sagens nermere examination behøves, Reqvirerede Comparenten Hr: Hegelund at hand i følge hans Majestets Lov maatte tillades tiid at jndstille de behørige og udi denne Sag Convenable vidner til dessens nermere oplysning i fald som ej formodes denne Respective eller Competente Rett skulle forunde Comparenten Hr: Hegelund saa megen tiid som kunde benødiges eftter denne forlangende Eragtning til udsettelse udj behørige Maader og for Eenhver af hans Majestets behørige Forskiftt!! (Forskriftt?) hvilcket alt Sogne Præsten overlod til Domerens bedre skiønsomhed og jndsigt, Reserverede derhos hvad videre hand til oplysning udj denne Sag saavel henseende den paa anckede dreng Ole Poulsens som hans jnden Retten aflagde Declaration kand have at erindre som i øvrigt Reserverer sig al videre tiltale henseende Contra parten Christian Altan som den til sig hyrende dreng Ole Poulsen til al Regres og Kongl: Maj:ts Allernaadigst Represallie eftter Lov og Forordninger dessens henseende, da jeg under same dags Dato nemlig 21de har først erholdet Velædle Hr: Sorenskrivers baade forhen ved min Svoger Monsr: Christian Dahl som seenere Skrivelse under forbemelte 14 passato nermere udviser. dette er eftter Hr: Hegelunds Egen Dictat.

Citanten Christian Altan Declarerede at hand paastaar Dom udj Sagen, vil ellers være fornøjed med at naar Hr: Hegelund nu for Retten vil Reent ud Declarere at hand er fornøjed med at denne Sag bliver Udsadt til paadømme til en par dages tiid, skal hand være dermed fornøjed, mens lenger tiid agnoscerer hand icke siden Sogne Præsten Hr: Hegelund har i dag vedtaged Lovlig Møde eftter Rettens skeede Eragtning sistl: 19de Nov: 1763.

Hr: Hegelund ved Sin Svoger Sr: Christian Dahl som tillige nærværende, lod tilføre at med 2de Dages udsettelse kunde hand icke være fornøjed

1764: 220b

Mens Formodede Retten forunder ham saadan anstand som Lov befaller til vidners førelse, hvorpaa hand ervartede Rettens Eragtning.

Eragted

Sogne Præsten Hr: Hegelund har følgel: Rettens seeniste giorde Erindring i dag persohnlig mødet, altsaa \ej/ ubeckjendt at denne Sag til denne tiid til doms er optaged. derfor kand ej heller Retten agnoscere den af ham begierte udsettelse, allerhelst da udsettelsen ej til nogen vis tiid er af ham begieret eller fast sadt, Citanten Altan har vel Declareret at vil siden paaraabelse om Rettens overiilelse er skeed, at vil forunde til Sogne Præstens Forsvar, med Sagens udsettelse en par dages tiid, hvormed Velbemelte Hr: Hegelund ej er fornøjed, Saa da Retten jnted Lys kan faae om hvad tilført er, \angaaende/ denne Sag angaaende!!, Bliver Saaledes forefundet at udj Sagen denne Sinde efter Rettens forhen giorde Eragtning, bliver Dømt og afsagt hvortil Sogne Præsten Hr: Hegelund har givet eftter det passerede en grundig andledning, hvilcket Retten ej kand chusere andet end {domen(?)} \om Hr: Hegelunds begiær skulle bevilges skeer til {dens Videre} \Sagens/ vidløftighed, som ej følgelig det Kongel: allernaadigst udgivne bud denne Sag {kand} over Eenstemmende, kand følges.

Eftter Rettens eragtning fandt Velærværdige Hr: Hegelund sig beføjed fra sin side til Sagens nermere oplysning at tilspørge Citanten Christian Altan 1mo om hand icke veed drengen Ole Poulsens Moder boer paa en af Sogne Præstens Ejendoms gaard Hougen og følgelig maatte hand i paackomende tilfelde jndestaae for den allernaadigste paabudne Extra Skatt. 2do om Christian Altan i dens tilfelde ved at Fæste drengen, har eftterleved Forordningen af 9 Augustj 1754. som tydelig befaller at jngen maae Fæste tienere før 3 Maaneder før fløtte tiid. 3tio Om icke Sogne Præsten tilforn har følgel: nest forhen allegerede Forordning dens 13 Articuls bydende tilbudet Christian Altan en ligesaa døgtig Arbeids Karl mod same Løn som Ole Poulsen og 4to til overflødighed tilbyder endnu same Dreng Torckel Hanssen tilligemed 2de andre tienstdøgtige Karle nafnl: Hans Eilevsen og Helje Larssen, hvem af dem hand Sc: Citanten Self vil udvelge til sin tieniste næst komende Fardag.

Citanten Christian Altan til de fremsadte qvestioner svarede {1} til 1te qvestion at hand veed

1764: 221

at Ole Poulsens Moder har brugt til Dato en 4de part af sin Svoger Peders brug udj gaarden Hougen, hvilcket hun Komende Foraar efter sigende skal frafløtte. Til 2. qvestion at hand ej veed andet end \at/ have Fæsted Ole Poulsen i lovlig tiid hvilcket {hand ej veed} Confirmeres ved Drengens jnden Retten giorde Declaration. Til 3. qvest. kand ej nægte joe at Hr: Hegelund som eftter Forordningen uberettiged har tilbudet ham en tieniste Karl i \stæden for/ den af ham hyrede Ole Poulsen, og naar same er saa god som paaberaabes, da kand hand joe for Hr: Hegelund være tienlig. hvad de i dag tilbudne tienere angaar da Kjender Comparenten ej same, men siden de af Hr: Hegelund er hyret saa bliver de vel ogsaa for ham tienlige. 4de qvestion er besvared ved de foregaaende 2de qvestioner Neml: 2den og 3de. Iøvrigt følgelig Eragtningen paastod Dom.

til Slutning begiærede Velbem:te Hr: Hegelund det Retten behagentlig ville jndhendte de nærværende Laug Rettes mænds Svar om icke de anbudne 3de tieniste drenge ere ligesaa døgtige til Christian Altans tieniste som Ole Poulsen. Uagted det var unødvendig, tillod Retten dog at Laug Retted[s] Svar blev jndtaged, hvilcket Svar faldt saaledes neml: de anbudne Karle er for dem ubekjendt i den henseende hvad enten de er verre eller bedre end den omtrettende Ole Poulsen.

Hr: Hegelund Declarerede at siden hand synes Sagen fra sin side er nu oplyst, saa indstillede hand same under denne Respective Rettes Kjendelse, derhos maatte hand ærbødigst paastaae at Christian Altan for unødig fördte Process maatte ansees og drengen desuden som den [der] har modtaged Fæstepenge af Hr: Hegelund at tildømes same tieniste fra næstckomende Fardag at antage. Skulle derjmod Domeren mod formodning tildøme Ole Poulsen at antage tienisten hos Christian Altan, Reserveres Lovl: tiltale mod bemelte Ole Poulsen fordie(?) (for de?) Loven Dicterede bøder som noged nu ej kunde paastaaes, da ingen Stefning fra Hr: Hegelund er udstæd i dene Sag, hvormed hand Submitterede Sagen under Final Dom med Reservation om videre tilsvar om dertil gives andledning.

Citanten Altan begiærede Sagen maatte paadømes med Reservation om hans omckostninger i Sagen.

hvad omckostninger Christian Altan paastaar formodede Hr: Hegelund ej kunde komme ham til nogen Nackdeel som den der aldrig af Christian Altan har væred Stefnt, mindre har Altan tilforn paastaaed derfor af Hr: Hegelund Reprecallier.

Afsagt!

De grunde Hr: Hegelund til denne

1764: 221b

Sags Styrcke har anførdt \henseende de anbudne 3de tieniste Karle/, Finder Retten icke Valable i Conformite af den Kongel: Allernaadigste Forordning af 9 Augustj 1754. som udj dens 17de Articul allernaadigst befaller at naar nogen tiener modtager Fæste penge og ej gaar i den af {tieneren} \ham/ tilsagde tieniste, \{samt} eller/ uden lovlig aarsag, fraviger same, da skal hand eller hun skaffe en ligesaa døgtig Persohn i sin Stæd eller i mangel deraf udstaae den prescriberede Straf. den af Citanten \indstefnte/ Ole Poulsen har som ex Actis er at see, ej væred af de som Forordningen har villet overtræ..d(?), mens derjmod Declareret sig villig at træde udj hvad tieniste Retten ham tilsiger, hvilcket udsigende hand ligesom har væred nød at Demonstrere, fordie at Sogne Præsten Hr: Hegelund til ham har brugt den talemaade at hand som fød paa Præstens ejendoms gaard Hougen var pligtig ham neml: Sogne Præsten fremfor en anden at tiene mod Lovl: Løn. Af saa befatted Sag Kjendes og Dømes for Rett at jndstefnte Ole Poulsen bør og skal tiltræde tienisten hos \Citanten/ Christian Altan hos hvem hand først {og} har udj en {u}lovlig tiid Fæsted sig og hvortil hand som melt har ercklæret sig følgelig Rettens Kjendelse villig at tilgaae. Altsaa bliver Hr: Hegelunds paastand og seenere giorde Fæste til Ole Poulsen aldeeles til side sadt og underkjendt samt som vanmægtig anseed. hvad sig Processens omckostninger angaar, da siden Sogne Præsten Hr: Hegelund har væred aarsag i sames prolungation, saa \til/findes hand at betale til {Sogne} \Citan/ten {Hr: Heg} Christian Altan udj Reparation for same 4 rdlr: hvoraf bemelte Altan bør betale til Domeren for hans haftte umage i Sagen eftter det \derom udgangne/ Kongel: Allernaadigst Rescript det billige saavel Lov Reisen som Diet penge. det paadømte udreedes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Sommer Tingene 1764. Waags Skibreede.

Anno 1764 d: 28 Aprilis blev almindelig Somer, Sage og Skatte ting holdet med Waags Skibreedes Almue paa tingstædet Godøesundet, og betient med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnl: Salmon Windenes, Ole Nord Fonden, Ørjens Breche, Even Sandtorv, Jacob Egholm, Mons Troland, Erick Stochen og Niels Sandtorv. Overværende i Retten Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige tingsøgende Almue.

hvornæst Allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres som til Publication ere anckomne

1764: 222

Saasom.
1te Forordning angaaende Visse Forandringer udj den under 23 Sept: 1762 paabudne Extra Skatt for Norge Datteret Christians borg Slot d: 7 Februarj Ao: 1764.
2. Stifttets brev til Fogden at ingen fleere Interessentere antages i den af 5 Martj 1760 oprettede Almindelige Pensions Cassa paa Livs tiid, maae antages, Ligesom at Fogden ej heller herefter maae befatte sig med noged at antage fra nogen noged Indskud. Dat: 10 April 1764.
3. Rente Kammerets brev hvorved Almuen til Extra Skattens ydelse er jnddeelet i 3de Classe Datteret 3 Decbr: 1763.
4. Stifttets brev til Fogden hvorudj er jnddraget Rente Kamerets Skrivelse til Stiftt amtmanden, hvorudj Fogderne i det Søndre Bergenhuus Ampt tilholdes under Mulct at jnddrive Extra Skatten. Dat: 7de Febr: 1764.
5. Rente Kamerets brev til Fogden at Extra Skatten ej maae betales med Banco Sedler [men]? med Klingende Mynt. Dateret 28 Janu: 1764.
6. Stifttets brev til Fogden, hvori er jnddraged Rente Camerets Skrivelse til hans Excellence Hr: Stifttbef: Manden at Fogderne bør vise Moderation med Extra Skattens paaligning. datteret 1te Martj 1764.

Fogden Hr: Kamer Raad Juel i andledning af Stifttets brev til ham under 3 Martj 1764, tilspurdte Almuen om de nu alle har i andledning af det Kongel: Allernaadigst Rescript af 22 Octobris 1762 Forsyned sig med de anbefallede Gevæhr med Viidere, hvortil de Svarede at de som ved Haved boende er ej mægtig til at kunde forsyne sig med sam/m/e, ja ej har forstand til same at kunde styre eller paa passe, og om de skulle faae fra Arsenalet saadane gevæhrer med Viidere var de ickun forringelse hos dem underkasted, Mens skulle det i tiiden jndtreffe, det Gud forbyde, at feide eller Krig skulle paackomme, var det bæst at De da Liige fra Arsenallet blev der med forsyned. herom udbad Hr: Fogden Extract af Protocollen som blev bevilget.

Fogden til kjendegav at da hanem ved Skrivelse under 3 Dec: sistl: er bleven paalagt i henseende til Ligningen for den fattige til den allernaad:zt paabudne extra Skatt, at hand skal i agttage denne Regul neml: de Fattiges Contingent maa de mere Formuende eftter Mandtal, uden Forskiel af deris Mindre eller mere formuenhed saaledes at Repartere, til hvilcken Ende hand nu jnden Retten befallede dette Skibredes Lænsmand som hvert Sogns Medhielpere, at de til hanem ville opgive saa mange af Skibredet og hvert Sogns Formuende Mænd som Skatten saaledes egalement kunde Reparteres paa? hvortil ej Allene bemelte Lænsmand med Medhielpere, mens end og den til stædeværende Almue Svarede: at i hvorvel det er den Allerhøyeste Self beckjendt hvorvidt det er de fleste ja fast den Samtl: Almues tilstand, at kunde udrede denne Anseelige Skatt, Eenhver af Dennem Veed

1764: 222b

Gud, hafde nock for sin egen Persohn, Men foruden at den fattige og af dem skal have opholdet, i fald hand skal Leve, Synes jnted at falde Dem tyngre, end at de for den usle og Arme end og skal betale Skatt, Men desuden som Formuen jmellem Dennem end og er

uLiige deelt, saa ville det end og være Dem tungt, om end og den Mindre Formuende med den meere Formuende til den Fattige skulle være Lige; altsaa som den Allernaad:zte Forordning i sig self, tilholder at hvert Sogn skal jndestaae for sine Fattige; Saa haabede De at den Retferdige Øvrighed {at de} ej var jmod at den Fattiges Contingent \eftter billighed i mellem dem Self/ blev Lignet {jmellem} Ligesom Gud hafde forundet Dem Formue til. Fogden begiærede dette som en Extract af Protocollen for samme at nedlegge paa sine høje Stæder, Sig beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Dereftter blev Læst følgende Particulaire Documenter saasom

1te Hr: Sorenskriver Hesselbergs Auctions Skiøde paa gaarden Sør Stochen 18 Mrk:r Smør mod 46 rd: 1 Mrk: til Niels og Ole Titzlevold. Datteret 25 November 1763.

2. Rasmus Poulsens Skiøde til Ole Mortensen paa 22 ½ Mrk: Smør 7/24 hud udj gaarden Remmereide mod 33 rd: Datteret 5 Martj 1764.

3. Lars Johansen Tvedtes Skiøde til Lars Larssen paa 1 pd: 12 Mrk: Smør i Tvedte Datteret 7 Martj 1764 mod 60 rdlr:

4. Jens Fitties Skiøde til Endre Knudsen paa ½ Løb Smør i Tvedte mod 53 rd: Dat: 9 martj 1764.

5. Lars Hellelands Skiøde til Salmon Salmonsen paa ½ Løb Smør ½ hud i Helleland [mod] 84 rd: Dat: 2 Martj 1764.

6. Abraham Olsen Tosches udgivne Obligation til Lænsmand Knud Larssen Rydland paa 250 rd: jmod 5 pro Cento og underpandt i Egøen og Toxdagsøens!! (Torsdagsøens) Laxe vaager med underliggende øer og Holmer. datteret 12te Decbr: 1763.

7. David Colds bøxel Sedler til Ole Anderssen paa ¼ Løb Smør ¼ hud i Breche mod Lovl: bøxel, og Lejlendings Revers paa den Eene. dateret 11 Nov: 1763.

8. Johanes Uglenes med de fleres Skiøde paa 1 pd: 3 3/5 Mrk: Smør i Windenes til Niels Nielsen mod 92 rd: dat: 10 Januarj 1764.

9. Jens Mejers bøxel seddel til Thomes Nielsen paa 3 Mrk: i penge i Stole (Støle) og 1/8 part i Laxe vogen mod Lovl: bøxel og Revers. dat: 12te Junj 1763.

10. Lambert von der Ohes bøxel Seddel til Biørne Mortensen paa 1 pd: 3 Mrk: i Windenes. dateret 16 April 1764.

11. Sr: Kierulfs paa Biskop Pontoppidans Veigne hans udstæde bøxel Seddel til Ole Anderssen paa 12 Mrk: Smør 1/6 hud og 18 Mrk:r Fisk i Troland. dat: 18 Aprilis 1764.

12. Skifttebrev eftter Christje Møgster, hvis Sterfboe ejede 1 Løb 1 pd: 21 Mrk:r Smør i Møgster som er udlagt som Pandte bogen udviser. dateret 16 Martj 1764.

13. Do: eftter Catrine Olrich hvis Sterfboes ejendom i Østre Bagholm med Piirholm 2 pund Smør er udlagt for Gield. Dateret 16 Martj 1764.

13.!! Skifttebrev efter Tøris Schaar og huustroe, hvis Sterfboe ejede i gaarden Schaar ¼ tønde Torsk, som er saaledes udlagt som Pandtebogen udviiser. dateret 3 Febr: 1764.

14. Dito efter Anders Sandtorv hvis Sterfboe ejede i Schaar 1/16 tønde Torsk som Ligeledes er udlagt som ovenmelt. Dat: 3 Febr: 1764.

15. Dito eftter Anders Otteraaen, hvis Sterfboe ejede i Otteraaen 13 Mrk:r Smør som er som ovenmelt udlagt. Dat: 13 Martj 1764.

16. Windenes eftter Johanes, hvis Sterfboe ejede i Windenes 2 pund

1764: 223

Smør 2/3 hud som er udlagt saaledes som Pandte bogen udviser. datteret 1te Martj 1764.

17. Do: eftter Lars Windenes, hvis Sterfboe ejede 9 Mrk: Smør i Windenes som er udlagt som forbemelt. Dat: 2 Martj 1764.

18. Dito efter Jacob Biørnsen Windenes, som ejede udj Windenes 1 pund 6 Mrk:r 5/12 huud som er Udlagt som Pandte bogen udviiser. dat: 5 Martj 1764.
19. Do: eftter Marj Gabriels Datter Aarschoug, hvis Sterfboe ejede i Aarschoug som er Udlagt til Salmon Aarschoug. Dat: 23 Febr: 1764.
20. Do: eftter Poul Rasmusen Remereide hvis Sterfboe ejede i Remereide 22 ½ Mrk: Smør 7/24 hud som er udlagt saaledes som Pandte bogen udviser. datteret 23 Febr: 1764.
21. Do: eftter Anna Knuds Datter Remereide, hvis Sterfboe ejede i Remereide 16 ½ Mrk: Smør som er udlagt som Pandte bogen udviser. dat: 23 Februarj 1764.

Niels Andersen af gaarden Wevog fremckom for Retten og tilkjendegav at hans broder Ole Andersen Wevog er af den Spedalske Svaghed saa sterckt angrebet at hand ej Lenger Kand, uden Frøgt med Ham og Naboer, omgaaes, og derfor trængende at blive jndlemmet udj det Bergenske Hospital. Hand tilspurdte i andledning af sit andragende den tingsøgende Almue 1te Om Dennem ej er beckjendt at bemelte Ole Wevogen er med den Spedalske Sygdom behefted, og dernæst om De {ej} veed at hand til sin jndlemelse er meer ejende end den halvedeel med 18 rd: Lænsmanden med Meenige tingsøgende Almue til forestaaende Svarede dette: at Dennem ej allene er beckjendt at bemelte Ole Wevog er med den Spedalske Sygdom behefted, mens end og at hand ej meere Ejer til sin jndlemmelses beckostning end 18 rdlr:
Comparenten bemelte Niels Wevog begiærede herom et Velbeckræfted tings vidne sig beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Lænsmanden Knud Rydland anmeldte at huusmanden Lars Jenssen Nord Stochen er med den Spedalske Sygdom behefted saa sterckt at hand trænger til jndlemelse i Hospitalet, og til hvilcket at bestride hand aldeeles jnted er ejende, Den tingsøgende Almue blev derfor tilspurdt om Dennem dette andragende er bekjendt, hvortil de Svarede at Lars Jensen Nord Stochen er aldeles Svag og Sengeliggende af den Spedalske Sygdom, og er Slet jnted ejende til sin jndlemmelse i Hospitalet.
Om det passerede begiærede Lænsmanden Tings vidne udstæd som blev af Retten bevilget.

Dereftter blev Læst følgende Documenter saasom
1te Skifttebrev eftter Mickel Klepsvigen hvoreftter Sterfboets ejendom i gaarden Klepsvig 1 pd: 3 Mrk: Fisk for 35 rd: er Udlagt som Pandte bogen udviser. datteret 25 Aprilis 1764.
2. Læst Salmon Aarschougs bøxel Seddel til Jens

1764: 223b

Knudsen paa 1 Løb Smør i Fittie. dat: 25 Ap: 1764.
3. Ole Tosches udgivne Skiøde til Sønnen Abraham Olsen paa Eendeel Laxe vaager Øer og Holmer med Viidere mod 1000 rdlr: dateret 10 Dec: 1763.
4. Læst til Mortification Ole Tosches udgivne Pandte Obligation til Madame Maren Weinvich paa Capital 1980 rd: som eftter qvittering af 25 April 1764 er betalt. dateret 2 Maj 1744.
5. Jocum Dischingthuns Transport brev Ole Tosches gield betreffende til Sr: Jan Frøchen paa Capital 2400 rd: dat: 21 April 1755. er eftter Sr: Frøchens qvittering under 25 April 1764. betalt. Læst til Mortification.
6te Læst til Mortification Hr: Ole Tosches udgivne Obligation paa Capital 850 rd: \til Jan Frøchen/ som er betalt eftter qvittering af 25 April 1764. datteret 31te Januarj 1756.
og 7de Læst Abraham Tosches udstædde Obligation til Salmon Aarschoug paa Capital 450 rdlr: jmod Pandt udj Eendeel Laxevoger. datteret 12 Decbr: 1763.

Videre Læst 8. Ole Tosches Skiøde til Ole Larsen Lothe paa Fittie Kirke med underliggende gods mod 600 rd: dat: 21 April 1764.
9. Svercke Hiertnes bøxel Seddel paa 1 pd: 21 Mrk: i Huusevig til Samson Johansen mod Lovl: bøxel og Lejlendings Revers paa den Eene. Dateret 26de April 1764.
10. Lænsmand Knud Rydlands bøxel Seddel paa gaarden Saatendahl af Skyld 1 pd: 18 Mrk: til Ole Rasmusen mod Lovl: bøxel og Lejlendings Revers. Dateret 30 April 1764.
11. Encken Femangers bøxel Seddel til Ole Johansen paa 12 Mrk:r ¼ hud i gaarden Bechervig eller Bratten mod Lovl: bøxel. Dat: 6te Maj 1762.
12. Læst til Mortif: Sr: Holches Obl: under 7 Januarj 1760 til Salmon Aarschoug paa 200 rd: eftter qvittering af 13 Dec: 1763.

Restancen for de 2de Terminer beløber (ope rum) Ligesaa for Extra Skatten som begge deele blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted Viidere Ved tinged var at forRette, blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1764 d: 30 Aprilis blev Almindelig Somer Sage og Skatte ting holdet med Opdals Skibredes Almue paa Godøe Sundet, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes mænd Nafnl: Ole Gierstad, Johanes yttre Wee, Torckel Indre Wee, Hans Teigland, Siur Bruntvedt, Ole Møchlestad, Ole Teigland, og Torbiørn Wevatne. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kam/m/er Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Ting søgende Almue.

hvornæst Allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres, som paa Waags Skibredes ting ere læste og i denne Protocoll Extraherede.

Fogden igientog det same for Opdals Skibrede i henseende til Ligningen for det fattige, og tilholdt i slig andledning Skibreedes Lænsmand tilligemed hver Sogns medhielper at de ud af de Formuende, som Skatter for de Fattige egalement kunde paalignes? hvortil de med den Samtlige Almue saaledes svarede: at hvad sig dene Allernaadigste paabudne Skat i sig self angaar, saa troer de at der neppe udj det ganske Fogderie skal findes en bøigd der same mindre kand taale, Deris Jorders herlighed ere al for beckjendt at være Ringe eller saa got som ingen, med de fleste af Dennem er det ej meere end at de Ordinaire Skatter og tyngsler med største Møjsomelighed kand udreedes, og hvilket i sær kand beviises med de Aarl: Restance Registere som udj Skibredet tages, Denne Skatt som nu for det første Aar af denem er bleven udredet veed den allerhøjeste bæst hvorledes at den af mange af Dennem er bleven til Veje bragt, af mange ud og pandtsadt, det ringe af Klæder og Levendes de kunde eje, hos mange af denem og skeed Execution og udpantning af det fornødne de Skulle have, Skal de altsaa blive bestandig, ej blive udsadt fra Jorder og Leve brød, haaber de at Hans Majestet seer udj Naade til Denem, Dette er nu for Dennem

1764: 224

Self, og hvad sig anrører de fattige, Saa umeldet at Deris blotte ophold i blant Denem end ogsaa maae trøcke dennem som de der paa Lægder hos dennem er paalagt at underholde, kand jnted tyngre forefalde Dennem end og at skatte for dennem, Men nu i henseende til Ligningen for Denem naar Deris Contingent endelig skal udredes, Saa bliver det billigst at Ligningen skeer for Dem eftter Eenhvers Formue. Fogden begiærede det passerede sig som forermelt, beskreven meddeelt.

Dereftter blev Læst følgende Documenter saasom
1te Knud Hollekims Skiøde paa 2 pd: 6 Mrk: Smør eller ½ Løb Smør ½ hud i Opdal mod 54 rd: dat: 26 Febr: 1764.
2. Hans Schorpens Skiøde til Tosten Hanssen paa 1 Løb Smør i Schorpen mod 72 rdlr: dateret 3 Martj 1764.
3de Johanes Øvre Lundes Skiøde til Rasmus Gundersen paa ¼ Løb Smør ¼ hud i Øvre Lunde mod 27 rd: dat: 10 Martj 1764.
4. Anna Hamerhoug med de fleres Skiøde paa 1 Løb Smør 1 hud i N: Hamerhoug mod 126 rd: dat: 16 Martj 1763 til Siur Arnesen.
5. Siur Arnesens Contract til Anna Siurs Datter Nere Hamerhoug dat: 16de Martj 1763.
6. Niels Flornes med de fleres Skiøde [til ??] paa 1 pd: 16 ½ Mrk: Smør i Fladerager dat: 25 Janu: 1764.
7. Sorenskriver Hesselbergs Skiøde paa 18 Mrk: Smør ½ hud i Melland [til ??] mod 42 rd: Dat: 30 Ap: 1764.
8. Frue Bagers bøxel Seddel paa 1 Løb Smør til Jon Larsen udj gaarden Hope. dat: 30 Ap: 1764.
9. Hans Gierevigs Skiøde paa ½ Løb Smør ½ hud i Lie [til ??] mod 100 rd: dat: 16 Martj 1764.
10. Siur Sunde med de fleres Skiøde paa 1 pd: 19 ½ Mrk: Smør ¾ hud jmod 141 rdlr: i Sunde til Jon Larsen dat: 2 Martj 1764.
11. Thomes Amlands Skiøde paa 1 Løb i St: Amland til Størck Størcksen mod 48 rd: dat: 28 Febr: 1764.
12. Sæbiørn Leites {bøxel Seddel} Skiøde paa ½ Løb Smør ¼ hud i Leite mod 40 rd: til Jon Knudsen. dat: 28 Febr: 1764.
13. Skifttebrev efter Michel Ferevog hvorefter Jordegodset er udlagt som Pandte bogen udviser. dat: (ope rum) 1764.
14. Jan Brottetvedt med de fleres bøxel Sedel paa ¼ Løb Smør ¼ hud i Ferevog til \Jørgen/ Hanssen. dat: 30te Ap: 1764.
15. Hans Pedersen Sundes Skiøde til Peder Hansen paa 12 Mrk:r Smør ¼ buckskind jmod 33 rd: dat: 2 Martj 1764.
16. Ole Goltens bøxel Seddel til Ole Mortensen paa ½ Løb Smør ½ hud i Landerøen med Reverss dat: 21 Ap: 1764.
17. Hans Hiertnesses Bøxel Seddel til Alf Nielsen paa ½ Løb Smør ½ hud i Møchlestad med Revers. dat: 26 Ap: 1764.

Formedelst jnted Videre til publication frem kom, og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til i Morgen ophævet.

Anden Dagen den 1 Maj blev Retten atter sadt og betient med det gaars dagen anførdte Laug Rett paa bemelte Ting stæd.

Johanes Rolseim i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Ole Reigsem 1 Qvern betreffende.
Den jndstefnte Ole Reigsem mødte icke eftter paaraab.
Thi fremstillede Citanten Stefne Vidne\t/{rne} Ole Natvigen {og Axel Godlen} som ved Eed beckræftede at hand for meer end 14 dage siden i denne Sag har Stefnt \Ole Reigsem/ at anhøre Dom udj denne Sag at betale Qvernen og erstatte Processens omckostning.
Citanten anmeldte at det Eene Stefne vidne er Sygt og Sengeliggende, og hvorfor Ole Nesse og Jacob Opdahl som udsendt at tage det udeblevne syge Stefne Vidne Axel Godøens

forcklaring, fremstod og forcklarede under Eed at Axel Godøen paa sin Syge Sæng under Eed forcklarede at hand ligesom Ole Natvigen har Stefnt Ole Reigsem som ovenmelt, Ligesom og at anhøre Vidnes byrd

1764: 224b

Citanten fremstillede sine Vidner Ole Koste og Hans Helleland som aflagde begge Eed.
1te Vidne Ole Koste aflagde Eed og provede at den Qvern Ole Reigsem har bemægtiged sig Qvernen!! som paastefnt er værd 2 rd: 3 Mrk:
2. Vidne Hans Helleland Ligesom 1te Vidne uden Forandring.
Citanten begiærede Dom i Sagen.

Afsagt

Ole Reigsem som ved Møde \her/ jnden Retten har tilstaaed at \have/ bemægtiget sig den paastefnte Qvern paa grund, dertil at have haft Forlov af Citanten Johanes Rolseims huustroe, hvilcket hand har Declareret at kunde med Vidner beviise hvilket til Dato ej er skeed, uagted hand dertil 2de ting efter hin anden er forundet tiid, Tilfindes at betale til Citanten bemelte Johanes Rolseim for den paastefnte Qvern 2 rdlr: 3 Mrk: item udj Processens omckostning 2 rd: 3 Mrk: det paadømte udreedes og eftterckomes 15 dage eftter dene Doms Lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Lars Fladerager i Retteæskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Peder Haaland bid i Fingeren og {haar greb} \haand Revt/ betreffende.
Den jndstefnte Peder Haaland mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
Af de Laugdag givne 2de Vidner mødte {undtagen} Ole Tvedt mens Peder Wigen var absent.
Stefne vidne\t/{rne} Ole Natvigen aflagde Eed og provede at have med Axel Godøen Stefnt Peder Haaland at anhøre Vidnes byrd af de ovenmelte Laug dag givne vidner Ligesom og af Endre Haaland og Anders Landerøen. hvilke Citanten begiærede afhørdte og Eedtagne.
Ole Tvedt aflagde Eed og provede at næstleden Pintse aftten i et graver øl paa gaarden Haaland saae Deponenten at jndstefnte Peder Haaland Skiøv Lars Fladerager {Skiøv} omkuld paa Marcken, hvorefter Vidnet Observerede det Citanten bløde paa sin Eene Finger. hafde ej Viidere at prove.
2. Vidne Endre Haaland aflagde Eed og provede Ligesom 1te vidne, dog med den Forandring at hand ickun neml: Peder Haaland holdt Citanten om Livet, og hvor ved hand faldt til et have gierde som Stod Nær ved same stæds, hvor de blev Staaende da Peder Haaland som melt tog Citanten om Livet. hafde ej Viidere at prove.
3. Vidne Anders Landerøen aflagde Eed og provede at i før omprovede Graver øl paa gaarden Haaland, saae Deponenten at jndstefnte Peder Haaland hafde Citanten om Livet efter at Lars Fladerager hafde Reist sig op, i hvad andledning Lars Fladerager var Komen paa Marcken Liggende da hand derfra som meldt Reiste sig op ved Vidnet icke. hafde ej videre at prove.
Citanten frafaldt Vidnet Peder Wigens Vidnesbyrd.
Ole Nesse og Jacob Opdahl beckræftede ved Eed at Stefne Vidnet \Axel/ Madsen for dem har i dag paa sin Syge Sæng under Eed beckræfted at hand

1764: 225

har Ligesom Ole Natvigen Stefnt alle de paa Gieldende i denne Sag.
Citanten paastoed Dom.

Afsagt

Ved de i denne Sag førdte vidners \Eedlig/ udsagn, er ej den jndstefnte Peder Haaland bleven overbeviist den af Citanten paastefnte Fingre bid eller Revt paa Haanden, der for bliver Peder Haaland for sigtelsen befriet, og Processens omckostning {paa} \op/hævet.

Lars Fladerager i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Jacob Amland Skiegge tag betreffende.

Den jndstefnte Jacob Amland mødte icke eftter paaraab ej heller det Lav dag givne vidne Peder Wigen.

i den andledning fremstillede Citanten Stefne vidnet Ole Natvigen som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt ej alleene Jacob Amland at Lide Dom mens end og det udeblevne Vidne Peder Wigen.

Jacob Opdall og Ole Nesse aflagde under Saligheds Eed at Stefne vidnet Axel Godøen har i dag som Syg under Eed beckræfted at hand Ligesom Ole Natvig har Stefnt den paagieldende og vidnerne.

Citanten anmeldte at have Stefnt Endre Haaland og Anders Landerøen til Vidner i denne Sag som hand begiærede Eedtaget og afhørdt.

1te [Vidne] Ole Tvedt aflagde Eed og provede inted til Sagens oplysning.

2. Vidne Endre Haaland aflagde Eed og provede at i Graver ølet paa gaarden Haaland næstleden Aars Pinse aftten hørdte Vidnet at Lars Fladerager sagde til Jacob Amland du faar have noged af Snus hornet du Skior. derpaa sagde Lars til Jacob Amland, hvor dybt har du ned fravet dine penge. hvortil Jacob gav jnted Svar. Noged derefter, og eftter at de hiemckom til gaarden, saae Deponenten at jndstefnte Jacob Amland hafde begge sine hænder i Citantens Skieg som hand holdt fast, hvilcket var eftter Vidnets Syn udj vreed hue. hafde ej viidere at prove.

3de Vidne Anders Landerøen aflagde Eed og provede: i et og alt med andet Vidne uden forandring.

Citanten frafaldt det udeblevne Vidne Peder Wigen, Mens paastoed derjmod Dom i Sagen.

Eragted.

Den jndstefnte Jacob Amland gives endnu Rum til næste ting Sagen at tilsvare, {…} da den tiid Dom udj Sagen bliver afsagt.

Lars Fladerager i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Johanes Haaland Slagsmaal betreffende.

den jndstefnte Johannes Haaland mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal.

Citanten frafaldt Peder Wigens vidnes byrd. og i den stæd fremstillede de 3de Vidner Ole Tvedt, Endre Haaland og Anders Landerøen hvilcke Johanes Haaland tilstod at være stefnt til at anhøre.

1te Vidne Ole Tvedt aflagde Eed og provede jnted til Sagens oplysning.

2. Vidne Endre Haaland aflagde Eed og provede jnted til Sagens oplysning.

1764: 225b

3de Vidne Anders Landerøen aflagde Eed og provede jnted til Sagens oplysning.

Afsagt

jndstefnte Johanes Haaland friefindes j et og alt for Citantens Søgemaal i denne Sag og processens omckostninger ophæves.

Jon Nordbust eller Rønholm i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Steen Fladerager.

den jndstefnte Steen Fladerager mødte for Retten og tilstoed Lovl: Stefnemaal.
af Vidnerne som er givet Laug dag mødte ickun Ole Mevatne.
For det udeblevne Vidne Jørgen Kongsvig blev afbevist Lovl: Stefnemaal af Ole Natvig og Axel Godøen.
Citanten begiærede det mødende vidnet fremckaldet og Eedtaged.
1te Vidne Ole Mevatne aflagde Eed og provede: at den tiid jndstefnte Citanten Jon Rønholm kom til gaarden var [den]? i meged Slette omstændigheder Mens var i god tilstand ved Citantens fratrædelse og at hand i brugs tiiden bygde og Reparerede alle huusene.
Steen Fladerager Svarede til Sagen saaledes at hand ej har modtaget den paastefnte Aaboed, Mens derjmod givet Citanten Tømmer til en Floers opbyggelse. For Ræsten Kand hand ej svare til Sagen. Mens er fornøjed med at der gaar Dom udj Sagen. Derefter anmeldte Steen Fladerager at hand i bøxel har modtaged 14 rd: af Citanten.
Parterne blev saaleedes Eenige at Steen Fladerager skal betale Citanten udj Contant 10 rdlr: og betale de halve omckostninger som paa Sagen er medgaaed.

Johanes Tvedt hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Lars Fladerager fordie at hand næstleden Vinter strax eftter Juulen Kom i Citantens Huus og needbrudte 2de Døre og overfaldt Citanten og huustroe paa Deris Sæng med hug og Slag og det om Natten jmellem Klocken 11 og 12. samt for ærrige!! (ærrørige) Skields og ubeqvems ord, For alt Dom at liide og erstatte Processens omckostning. Ligesaa er Lars Fladerager Stefnt at anhøre Vidnes byrd af følgende Marite Tvedt, Marite Knuds Datter Tvedt, Lisbet Gabriels Datter Tvedt, Karj Tvedt, Jacob Høvischeland, Thomes Nilsen Høvischeland, og Britta Lars Datter Fladerager, samt Endre Epland og Mads Epland.
Den jndstefnte Lars Fladerager mødte for Retten og tilstod at være i denne Sag lovlig Stefnt Ligesom inCaminationen ommelder.
af Vidnerne mødte alle undtagen Britta Fladerager og Mads Epland. For hvilcke blev afhiemlet lovl: Stefnemaal af Ole Natvigen og Axel Godøen og det under Corporlig Eed.
For de Mødende Vidner blev Eedens Forcklaring af Lov bogen forelæst med Formaning til Sandheds udsigende hvilket de lovede at ville

1764: 226

Vedblive.
1te Vidne Marthe Tvedt aflagde Eed og provede: at en aften Stund noged efter Juul arriverede det paa gaarden Tvedt at jndstefnte Lars Fladerager Kom jnd til hende i sin Stue, og der blev siddende en Liden Stund, hvorpaa hand sagde til Vidnet Du faar følge mig hiem, hvorfra hun excuserede sig og til sist sagde, Nej det giør [jeg]? icke, Lars Fladerager Sagde da {jeg} saa faar du laane mig huus, som hand fick løfte om at faae. hand {und} sagde Nej, jeg skulle have talt med Johanes Tvedt om havrejsen. hand gick derpaa ud fra hende og fulgte Vidnet med ham op til Encken Karj Tvedt, hvorfra hand Neml: Lars begav sig og gick ud. Vidnet sluttede hand den tiid begav sig til Citantens huus, Deponenten var i Encken Kari Tvedts huus jndtil hun hørdte et anskrig. hun gick derpaa ud, og da saae Citanten ud paa gaarden staaende med sine bare Fødder og bar hoved i sin uldenskiorte og Raabte at de Skulle Kome op i hans Stue med Lys, hvilket hun ej bar op, siden var vidnet i Citantens Stue, hvor hun da befandt at Citantens Stuve Dør var ned revet. der paa saae Vidnet at Johanes Tvedt var blaae paa det Eene Kind som hand sagde Lars Fladerager hafde ham tilføjed, Citanten opleete Eendeel støcker af en Stock som hand sagde Lars Fladerager med same stock hafde tilføjed ham. Citanten fortalgte Vidnet at Lars Fladerager hafde slaged dem og at hand brød Døren need. derefter gick Vidnet fra Johanes Tvedt og hen til Encken hvorfra hun udkom. hafde ej viidere at prove.

2. Vidne Marite Knuds Datter Tvedt aflagde Eed og provede: at hun den omprovede aftten var hieme hos sin Moder, hvor da Lars Fladerager Kom jnd til dem, og efter at hand en Stund der hafde værede gick hand ud og op til Johanes Tvedt, nogen Stund derefter hørdte hun da hun udkom et Skrig, da hun forefandt Lisbet Gabriels Datter som bad om hielp, og at hielpe dem thi Lars Fladerager er Kommen der op, hun gick der op og da fandt Citanten tillige med huustroe i de omstændigheder som første vidne har forcklaret, og eftter at lys var blevet antændt sagde Johanes Tvedt og huustroe at Lars Fladerager hafde overfaldet Dem, og sagde til Vidnet at Lars Fladerager hafde slaged ham saa at hans Eene Kind var blaat som Vidnet saae. Vidnet Observerede og at der var lagt en Bøtte i den Sæng som Børnene laae hvilcket Citanten sagde at Lars Fladerager hafde Kasted der op

1764: 226b

over et Lille Barn som laae derudj. Vidnet provede til Slutning at efter at hun Kom i sin Moders Stue tiltalede hun Lars Fladerager med disse [ord], end om du hafde giort noged ondt deroppe, hvortil hand svarede det hafde værede Maade, som ellers almindelig betyder det ord Vel. Vidnet sagde og at hun ej kunde see at Lars var vreed da hand kom jnd til dem og at hand sagde {jm} hand ville tale med Johanes. Johanes Tvedt{e} visede vidnet en stock som var i nogle støcker hvormed hand sagde at Lars Fladerager hafde slaged dem. hafde ej videre at prove.

3de Vidne Lisbet Gabriels Datter som Stif Datter til Citanten {aflagde} forcklarede uden Eeds aflæg saaledes at den omprovede aftten kom Lars Fladerager jnd igiennem Deris Døer med bulder og Allarm, og naar hand indkom sagde Lars Fladerager til hendes Stif Fader giver du mig onde ord, hvortil Johanes Tvedte sagde er det dig, hafde jeg ej værede hiemme i aftten, hafde du skremmet Livet baade af {mig h..} Min Kone og Børn, derpaa slog hand om sig med sin Stock og slog den af i Mange støcker paa hendes Forældre, og [da]? den var blevet Sønder Leedte hand eftter noged at faae i haanden, Rev saa døren Need og hvorpaa hendes Forældre Stod op og hvoreftter Lars Fladerager gick ud. hafde ej viidere at prove uden at Lars Fladerager Kastede en bøtte over i Sængen hvor et Lidet Barn laae, hun saae og eftter at Lys blev antendt at hendes Fader var blaae i ansigted og truden paa sine Arme og at af staven fandtes 3de støcker i Sængen og et paa Gulvet. item at hun hørdte at Lars Fladerager Kastede den omprovede Bøtte. Videre provede Vidnet at Lars Fladeragers Datter Kom til Dem med hendes Moders huve som hafde [blevet]? Revet af hende den omprovede aftten.

4. Vidne Karj Tvedt aflagde Eed og provede {at den omprovede} at den omskrevne og omprovede aftten Kom Lars Fladerager i Deponentjndens Stue og Spurdte eftter en uStefnt persohn, hvorpaa hand sagde jeg Skulle haft talet med Johanes Tvedt, noged derpaa gick hand ud. nogen tiid der eftter hørdte hun et anskrig, hvorpaa hun stod [op]? af sin Sæng og da forefandt Johannes Tvedt med huustroe i de omstændigheder som forige vidner har Forcklared. Johanes Tvedt fortalgte Vidnet at Lars Fladerager hafde Slaged dem og ville giøre Vold paa Dennem. hafde ej Viidere at prove uden Dette at Lars Fladerager fortalgte Vidnet da hand gick

1764: 227

af Citantens Stue at hand hafde Kasted Citantens Kone ud {paa} af Stuen. Lars Fladerager sagde til Vidnet eftter at hun hafde spurt ham hvad hand hafde giort hos Johanes Tvedt og om hand da hafde \giort/ en uløcke, til Fandens, der \er/ Qvinder og Børn nock.

5. Vidne Jacob Høvischeland aflagde Eed og provede: at den omprovede aftten Kom 2de Piger til Vidnets gaard Høvischeland fra gaarden Tvedt som er Citantens Stif Datter og Encken Karj Tvedts Datter, med begiær at Vidnet ville følge med dem til gaarden Tvedt,

hvilcket Vidnet og eftterckom, ved Vidnets komme til gaarden Tvedt forefandt hand at Citantens Dør var ophengt med en Vidie og at Citanten Johanes Tvedt ej allene var blodig i sin Pande, mens end og blaae paa den Eene Kielcke samt paa Vænstre haand, hvilcket alt bemelte Johanes Tvedt fortalgte at Lars Fladerager hafde ham tilføjed, Vidnet forcklarede og at Johanes Tvedt hafde fortalgt ham om afttenen at hand Kastede baade ham og hans Kone ud paa Døren, Vidnet Observerede og Citantens Huustroe hafde 3de blaa stræger paa vænstre haanden. hand hafde ej videre at prove uden dette at hand saae en Stock laae i Mange støcker som Citanten sagde til Vidnet at være den hvormed Lars Fladerager hafde slaged dem med.

6te Vidne Thomes Nielsen Høvischeland aflagde Eed og provede i et og alt med 6te!! (5te) Vidne uden forandring. dog sagde hand ej at Observerede det Johanes Tvedt var blodig.

7. Vidne Endre Epland aflagde Eed og provede at den omvundne Dag om afttenen, Kom Lars Fladerager i Vidnets Huus udj al fredelighed og eftter at de hafde drucket en pott øl med hinanden, sagde Lars Fladerager at hand ville gaae til gaarden Tvedt for at tale med Citantens huustroe om nogen Viin Edicke hun hafde baared om Bøigden at Lars Fladerager Skulle have Kiøbt, Vidnet ville at Lars skulle have lagt i hans huus, mens hand ville icke, og hvorpaa Lars Fladerager gick fra vidnets gaard, hafde ej viidere at prove.

Citanten frafaldt sine 2de udeblevne Vidner, og begiærede Dom i Sagen.

Den jndstefnte Lars Fladerager til kjende gav at hand haver til dette ting udj denne Sag Stefnt Johanes Tvedt Contra at Liide Dom fordie hand skal den omprovede Aften have

1764: 227b

begiegnet ham uhøflig med Skields ord. jtem fordie hand skal have taged ham udi Skieg og haar ved overfald samt for tilføjed blaat øye derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning samt at anhøre Vidnes byrd af Søneve Tvedt, Lisbet Tvedt, Karj Tvedt og Marte Tvedt, som alle ere Stefnt under Lovens Fals maal Deris Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Den \Contra/ jndstefnte Johanes Tvedt tilstod Contra Stefnemaalets Lovlige Forckyndelse.

1te Vidne Lisbet Gabriels Datter aflagde Eed og provede ligesom hun forhen udj denne Sag har forcklaret, med tillæg at hun icke hørdte at hendes Stif Fader skieldede ham nemlig Citanten for det mæste.

2. Vidne Karj Tvedt aflagde Eed og provede at den omvundne aftten saae Vidnet at Lars Fladerager efter at hand Kom fra Johannes Tvedt, hafde et blaat \og trudet/ øye, samt jngen Hue paa, hun laante ham Hæst hiem, hafde ej viidere at prove.

3. Vidne Marte Tvedt aflagde Eed og provede at den omvundne aftten saae hun at Lars Fladerager hafde faaed et blaat øye eftter at hand Kom ned fra Johanes Tvedts Stue, Ligesaa at Lars Fladerager hafde mist Eendeel haar jtem ej hafde nogen hue paa, Mens hvem som hafde giort det ved ham, veed Vidnet icke. hafde ej Viidere at prove.

Contra Citanten Lars Fladerager begiærede Ligesaa Dom i Sagen og fra Faldt det udeblevne Vidne Synneve Tvedt.

Fogden lod tilføre at siden det er af det passerede at fornemme det Lars Fladerager har paa en uanstendig Maade begiegnet Johanes Tvedt i sit huus, saa jndlod hand til Rettens Skiøn hvad bøder og Mulct der {af} \for/ bør flyde.

Afsagt.

Naar tages udj {den} betragtning den omgang Lars Fladerager har brugt ved sin opførsel i Citanten Johannes Tvedts Huus ved der at jndkomme mens Manden og huustroe med Børn laae og hafde tillucket sine Døre, hvilket Forsædt hand muelig har haft i sinde ved sin bort gang fra gaarden Epland, som Stadfæstes ved den tilstaaelse hand self til Vidnet Kari Tvedt har brugt; Saa Tilfindes \hand/ at betale til Tysnes Præstegields Fattige og huus arme 5 rd: jtem udj Processens omckostning til Johanes Tvedt 2 rd: Det paadømte udredes og

eftterckomes 15 dage eftter denne Doms lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven, og friefindes Johanes Tvedt for Lars Fladeragers Sigtelse i et og alt.

Hr: Christie Lod ved Lænsmanden Mads Godøen i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag

1764: 228

Contra Hans Nere Støle 1 rd: 5 Mrk: 8 s:s tjende betreffende.
den jndstefnte Hans Nere Støle mødte icke for Retten ej heller nogen paa hans Veigne.
thi blev henseende varselen af Ole Natvig og Axel Godøen ved Eed beckræfted Stefnemaalets Rigtighed.
Lænsmanden paastod Dom.

Afsagt!

Hans Nere Støle bør at betale til Citanten Hr: Christie den paastefnte Ræsterende Tjende 1 rd: 5 Mrk: 8 s: jtem udj Processens omckostning 2 rd: 3 Mrk: det paadømte udredes og eftterkom/m/es 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

dereftter blev Læst
1. Skifttebrev eftter Thomes Høvischeland hvoreftter Jordegodset er udlagt som Pandte bogen udviser. Dateret 7 Martj 1764.
2. Skifttebrev eftter Peter Tvedts huustroe, hvis Jordegodset i Tvedt er udlagt som Pandte bogen udviser dat: 31 Janu: 1764.
3. do: eftter Samuel Elsager, hvis Sterfboe var ejende 1 Løb udj Elsager som er udlagt saaledes som Pandte bogen udviser dat: 7 Janu: 1764.
4do do: eftter Lars Drange hvoreftter Sterfboets ejendom i Drange er udlagt som Pandte bogen udviser. dat: 11 Janu: 1764.
5. do: eftter Elj Lie, hvis Sterfboe ejede udj Lie 2 pd: 10 ½ Mrk: Smør ¼ Vog Korn som er udlagt til Brynild Schorpen dat: 28 Martj 1764.
6. do: eftter Anne Langeland hvis Sterfboes Jordegods er udlagt som Pandte bogen udviser dat: 2 April 1764.
og 7. Ole Tosches udgivne Skiøde til Ole Lothe paa Fittie Kircke med underliggende gods hvor i blant er Eendeel i Gierstad Dat: 2 April 1764.

[Fogden] I andledning af det Kongel: allernaadigste Reschript af 22 Oct: 1762 igientog same Spørsmaal for dette Skibredes Almue som i Protocollen er anført for Waags Skibreede, hvortil Lænsmanden og Almuen Svarede: at foruden at dette Skibreedes Almue er i de omstændigheder at de ej kand forsyne sig med det anbefallede, saa er dette skibreede fast bestaaende af Land Lægder, og Forsynet ej alleene med Soldatere mens end og Land Værns mænd der ere {Forsyned} \assisteret/ med Gevæhr og Viidere, og om de skulle blive af Landet Commenderet, var det da bæst i fald feide og Krig Kom paa, at de blev paa saadan tiid forsyned med Gevehr Lige fra Arsenalet. Fogden Hr: Kamer Raad Juel begiærede det passerede som Extract af Protocollen sig meddeelt beskreven.

Restan[cen] for Extra Skatten stoer (ope rum) saavelsom over de Kongl: Intrader blev oplæst og af Alle ujmodsagt.

Anno 1764 d: 3de Maj blev almindelig Sommer Sage og Skatte ting holdet med Ous Skibredes Almue paa tingstædet Lundervig, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: John Sæhle, Lars Indre Hougeland, Lars Kuen, Bagge Lussand, Peder Langeland, Johanes Grønsdahl, Hans Sævild og Anders Hage. Overværende i Retten Stædets Foged Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Ting søgende Almue

1764: 228b

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraheret.

Fogden fremsadte for Almuen henseende Ligningen for de Fattige til Extra Skatten det samme som for de øvrige forhen afholdne 2de Skibreeder er anført, og hvortil Almuen svarede som baade Waags og Opdals Skibreeders Almue har sagt og Forcklaret.

henseende de anbefallede Gevæhr med Viidere Svarede Almuen Ligesom Opdals Almue har forcklaret og som Protocollen Er tilført.

Dereftter blev læst følgende Particulaire Documenter
1te Engel Berges Skiøde [til] Nicolai Hanssen Giøen paa 1/6 part i Fuuse Kircke med Viidere, for den Suma 65 rd: 3 Mrk: 13 s: Dat: 28 Aprilis 1764.
2. Hr: Consistorial Raad Geelmuydens bøxel Seddel til Klocker Lerche paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Kuvene Dat: 28 Decbr: 1763.
3. Madame Fastings bøxel Seddel paa ½ Løb Smør ½ hud i Sehle til Johanes Monsen dat: 29 Dec: 1763.
4. Skifttebrev eftter (ope rum) Holmefiord, hvoreftter Jordegodset er Udlagt som Pandte bogen udviser. datteret (ope rum)
5. Hans Nore Holmefiord med de fleres Skiøde paa 1 pd: 2 Mrk:r Smør ½ hud i Søre Holmefiord mod 26 rdr: 5 1/3 s: dat: 28 Febr: 1764.
6. Hans Udschotts Vilkaars brev til Samuel Udschot paa Føde Raad af Udschot dat: 3 Maj 1764.
7. Lars Goupholms Skiøde paa 9 Mrk:r <i Gouph:> Smør ¼ hud mod 120 rd: dat: 1 Martj 1764.
8. Lars Helleland med de fleres Skiøde paa ½ Løb Smør ½ hud i Aadland til Hans Hanssen mod [?? rd: dat:] 1 Martj 1764.
9. Lars Goupholm med de fleres Skiøde paa 9 Mrk: Smør 3/24 hud i Froland til Torjuls Larssen mod 26 rd: dat: 3 Maj 1764.
og 10. Johanes Anderssen Helleland med de fleres Skiøde paa 1 pund 16 ½ Mrk: Smør i Helleland mod 70 rd: 4 Mrk: 4 s: dat: 1 Martj 1764.

Formedelst jnted Videre til publication fremckom og med Skatternes hævelse af Fogden blev giort anfang blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen den 4 Maj blev Retten atter sadt og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett paa bemelte ting stæd.

Den af Hr: Consistorial Raad Geelmuyden mod Lars Schielaaen anlagde Sag Lands Lod betreffende som udsadt eftter den jndstefntes forlangende til {næste} \dette/ ting blev paaRaabt.

Paa Citantens Veigne mødte Msr: Lerche som jndgav Hr: Consistorial Raadens Skrifttl: jndlæg i Sagen under 1te Maj 1764 som blev oplæst.

Paa Lars Schilaaens og Søns Veigne mødte Procurator Giøen og gav Retten til kjende at her nu er over fulde 50 aars tiid siden Lars Schilaaen bøxlede denne af ham nu tilbøxlede og paaboende gaard Schilaaen af den da værende Sogne Præst Sal: Hr: Christopher Garman, og jnden den tiid haver de aldrig været Krævet nogen Lands Lod om der noged haver været Fisket enten med opsiderens eller Fremedes Nøeder, i des andledning paastod Comparenten at de for dette Søgemaal maatte blive befriet, i andledning af Lovens 3de bogs 14 Capt: 27 Art: som tydelig befaller at jngen Jorddrott maae tilreigne sig eller fratage sin Lejlending nogen slags Fiskerie som haver fulgt gaarden i gamel tiid, hvorefter hand paa de jndstefntes Veigne paastod Dom. dernæst gav hand til kjende at den paa Høstetinged paaberaabte bøxel Seddel var opsideren frakommen, saa hand nu icke kunde anviise den i Retten, men i fald Retten behager at give an-

1764: 229

stand i Sagen ville opsideren forsyne sig med et udtog af de gl: Protocoller, hvor hand meente den kunde være at Fjnde!! (finde). Udj det øvrige Reffererede hand sig til sin forige paastand.

Msr: Lerche Reffererede sig paa Hr: Consistorial Raad Geelmejdens veigne til hans i Sagen jndgivne jndlæg.

Afsagt!

Vel har de udj denne Sag Eedelig afhørdte Vidner forcklaret at de udj aaret 1762 har Kasted Ved Schilaaens Land Eendeel Sild, og betalt til den jndstefnte Lars Schilaaen 5 rd: udj Lands Lod og derforuden noged Sild, hvilket alt Citanten følgelig sit Stefnemaal og i Sagen jndgivne jndlæg paastaar sig med Meere tilfundet paa grund dertil at være berettiget, Mens naar Retten tager udj betragtning hvad fra Citantens Siide til sin paastands opfyldelse \Er fremført/, Saa findes jnted deraf som kand modsige Lejlendings \Ret og/ bøxel breve i almindelighed; Derfor Kjendes for Rett at Lejleningen Lars Schilaaen bør følgelig Lovens 3 bogs 14 Capt: 27 Art: Eene og alleene beholde dend paastefnte og af Vidnerne til ham betalte penge udj aared 1762 udj Lands Lod. Processens omckostninger ophæves.

For Retten fremstillede sig Procurator Hans Giøen og gav tilkjende at hand møder for Anna Rasmus Datter som nu er giftt med Hans Bøe og æskede udj Rette den til siste holdte Høste ting jndstefnte og udsadte gields Fordrings Sag jmod Ole Nielsen Steentvedt som hans huustroe Lisbet Olsdatter er bleven Stif Moderen skyldig eftter Skifttebrev efter hendes Sal: Fader forretted den 9 Oct: 1761 og som bemelte Ole Nielsen Steentvedt begiærede anstand i Sagen til dette ting, og de ej har Formeret Sagen med noged Contra Stefnemaal, Saa fandt Comparenten sig beføjed og paastoed at Ole Nilsen Steentvedt paa sin huustroes Veigne bør betale de paastefnte ommelte 16 rd: til Stif Moderen Anna Rasmus datter og hendes nu havende Mand Hans Bøe samt Processen eftter Rettens Skiønsomhed at betale hvoreftter hand æskede Dom.

Den jndstefnte Ole Steentvedt blev paaraabt mens Mødte icke ej heller nogen paa hans Veigne. Omsider mødte bemelte Ole Steenstvedt og Declarerede at hand til dette ting ej har kundet faaed førdt dend fornødne oplysning til sin Sags Styrcke, mens begiærede at Sagen maatte udsettes til næste ting for at føre Vidner i Sagen.

Procurator Giøen lod tilføre at denne Sags beskaffenhed og Natur at den ej oftere kand gives anstand, icke heller haver {Citanten} Ole Steenstvedt angivet hvad Vidner hand vil føre, som

dog bør skee i saadane Sager, thi det kand ej ansees andet end Ole Nilsen Steentvedt bruger uLovlige udflugter helst siden hand paa siste holdte høsteting blev forundt af Retten anstand i Sagen til næste ting, og ej det Ringeste der med at fremckomme, Saa paastod Comparenten endnu som før at udj Sagen maatte blive dømt og afsagt eftter Skifttebrevets Lydelse og ej hereftter at nyde nogen anstand i Sagen.

Afsagt

Citanten har med et usveckcket Skifttebrev

1764: 229b

efter afg: Ole Johansen Helleland datteret 9de Oct: 1761 og 2 Junj 1762 afbevist Fordringens Rigtighed, derfor tilfindes Ole Steenstvedt at betale til Citanten Hans Bøe de paastefnte 16 rd: og udj Processens omckostning 2 rd: 3 Mrk: det paadømte udreedes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Dereftter blev Restancen for Extra Skatten og dernæst for de Kongelige Skatter stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted Viidere ved tinged var at forrette blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1764 d: 4 Maj blev almindelig Sommer Sage og Skatte ting holdet med Strandvigs Skibreedes Almue paa gaarden Lundervig og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig John Sæhle, Lars Indre Hougland, Lars Kuen, Bagge Lussand, Peder Langeland, Johanes Grønsdahl, Hans Sævild og Anders Hage overværende i Retten Fogden Velædle og Velbr: Hr: Kammer Raad Juel med Lænsmanden Hans Giøen med Meenige Ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

Fogden fremsadte for Almuen henseende Ligningen det same som for de andre Skibreeder, og faldt Almuens svar ligeledes som ved de andre Skibreder.

Ligesaa henseende de anbefallede Gevehrer med Viidere, hvortil denne Almue svarede ligesom Opdals og Ous Skibreders Almue har svared.

dereftter blev Læst

Hr: Ober Auditeur Holtzrods udgivne Skiøde paa gaarden Miaanes ½ Løb Smør ½ hud. dateret 21 Nov: 1763 mod 317 rdlr:s betaling. jmod dette Skiødes ting Lysning Protesterede Ole Johansen Dahlberg ved sin Kone Berte Ols Datter paa grund deraf at hendes Mand bemelte Ole Johansen med broder Anders Dahlberg ej har faaed det minste for Deris Arvelig tilfaldne andeel udi berørte Gaard Miaanes, hvercken eftter Fader eller Moder, Ligesom og at hendes Mand i den tiid {un} de i dette Skiøde paaberaabte beviiser skal være af ham underskrevet, var umyndig, og hvorfore hun altsaa Paa sin Mands Veigne Reserverede sig al fuldkommen tiltale og ancke til Sal: Hr: General Majorens Arvinger og de Respective Skiftte Commissarier eftter Ham.

Anders Drageide fremckom for Retten og til kjendegav at hand af Ole Johansen Dahlberg er bleven Forlanget, at lade her jnden Lyse bemelte Dahlbergs broder Anders Johansens Dahlbergs Odel og penge mangel til gaarden Miaanes, hvilcken Comparenten Anders Drageid saaledes bekjendtgiorde at som Anders Johansen Dahlberg til gaarden Miaanes holder sig Odels berettiged, saa er det hand lader lyse denne sin Ret med Declaration at saa snart penge kand erholdes agter hand Miaanes at jndløse fra vedkomende Ejer{e}

1764: 230

og i øvrigt om det nu passerede begiærede sig Rettens attest beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Formedelst jnted til Publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til j Morgen ophæved.

Anden Dagen den 5 Maj blev Retten atter sadt paa bemelte Ting stæd og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

hvorda først blev læst
til Mortification Knud Nere Echelands udstæde Obligation til Guri Femanger paa 236 rd: dat: 10 Maj 1762 som er betalt eftter qvittering 14 Oct: 1763.

Fogden tilkjendegav at da hannem udj Skrivelse af 27 Martj sist leden fra Lænsmanden over Strandvigs Skibreede Hans Giøen, at den Dreng Niels Nilsen tilholdende paa gaarden Sandall udj bemelte Skibreede, skal have besvangret Encken Anna Knuds Datter, der skal have været hans Kiødelige Farbroders ægte Hustroe, Saa haver hand til dette ting tiid og Stæd ladet jndkalde bemelte 2de Persohner ej allene at være Rettens examen undergiven, mens end og at modtage Dom. Det allegerede brev fra Lænsmanden Hans Giøen datteret 27de Martj blev i Rettelagt og oplæst.
De jndstefnte Niels Sandahl og Anna Knuds Datter Sandahl fremckom for Retten og tilstod at være j denne Sag Lovlig Stefnt Ligesom inCaminationen ommelder.
Fogden I andledning af hans Excellence Hr: Stiftts befallings mandens Ordre, beskickkede Procurator Hans Giøen til de jndstefntes Defensor som sig for Retten Sisterede. som paa de jndstefntes Veigne I det øvrige vil afvarte Sagens fremgang.
Actor, da hand til Sagens belæg hafde beordret Lænsmanden hos Stædets Sogne Præst Hr: Consistorial Raad Geelmuyden at blive Forsyned med den behørige attest, hvorvidt at de jndstefnte virckelig maatte være i det Skyldskab og Forvandskab, for hvilcket de ere andgivne, Mens same hannem er bleven nægted under det paaskud eller foregivende at den jndstefnte Dreng her i Præstegieldet ej er fød, Mens skal være fød og døbt udj Bergen i Nye Kircken, altsaa faar!! (for) at Raade boed paa dene Mangel Saa har hand tillige jndstefnt eftterskrefne Vidner, der om Slægtskabet eller Skyldskabet under Eed kand aflegge den Sande oplysning, nemlig hvorvidt dend jndstefnte er en virckelig broder Søn af den jndstefnte besvangrede qvindes afdøde Mand Even Sandall.
Vidnerne er Axel Sandahl, Anders Leervigen, Willum Hatletvedt, Haldor Sævereide og Frantz Hougen som alle godvillig Mødte til Vidne, For hvem Eedens

1764: 230b

Forcklaring af Lov bogen blev forelæst med Formaning til Sandheds udsigende.

1te Vidne Axel Holte!! (Sandahl) aflagde Eed og provede: at hand veed det den jndstefnte Niels Nielsen er et uægte barn og fød udj Bergen, Ligesom og at drengens Moder beskyldte eller udlagde Deponentens Fader Broder Niels Axelsen som en Søe farende Mand da, til den jndstefntes Fader, Mens om hand var en virckelig Fader til ham, det er Vidnet ej beckjendt, ej heller om hans berørte Fader broder Niels Axelsen vedtog den jndstefnte som {jndstef} Søn, eller tilstod den af Moderen paalagde beskyldning. Vidnet veed at den jndstefnte Kom til gaarden Sandahl, har {af} hørdt Fortælge at Deponentens Fader skulle Een gang have Sagt til sin broder her er Kommen en Dreng hiem, hvilcken de siger du er Fader til hvortil hans broder Niels Axelsen Skulle have Svared, jeg er ligesaa meged Fader til ham som du er. hafde ej videre at prove.

2. Vidne Anders Leervigen aflagde Eed og provede \jnted/ uden dette at hand veed at Even Axelsen og Niels Axelsen vare brødre, ja har og hørdt at den jndstefnte Niels {Axel}\Niels/sen sen!! skulle være en Friele Søn af bemelte Niels Axelsen.

3. Vidne Haldor Sævereide aflagde Eed og provede: i et og alt med Andet Vidne uden Forandring dog med tillæg at hand har hørdt at den jndstefntes drengs Fader skulle have betalt for ham paa Sandahl til hans opdragelse, mens vidnet er ej beckjendt om det saa i sig Self er Sandt.

4. Vidne Willum Hatletvedt aflagde Eed og provede i et og alt uden forandring med 2det Vidne.

5. Vidne Frantz Hougen \aflagde Eed og provede/ Lige med Andet og 4. Vidne uden Forandring.

Defensor Giøen fandt fornøden at tilspørge de jndstefnte Delinqventer i hvad slags andledning enten med ord eller aftale \de/ hafde sig imellem, da denne Gierning af Dem blev bedreven? hvortil de Svarede: at siden afg: Even Sandahl sagde: saa ofte at hans broder afg: Niels Axelsen hafde sagt at hand ej var Fader til den jndstefnte dreng Niels Nielsen, Saa tænckte de ved sig Self at de ville søge hans Maj:t om allernaadigst tilladelse at Komme tilsammen udj ægteskab, og der paa ved Kierligheds driftt begaaed denne Gierning.

Actor i henseende til den omstændighed ej allene at den jndstefnte virckelig er et Løsinge Barn, mens end og at hand skal være Fød og Døbt udj Bergen og Nye Kircken hvor hans Moder der gives Nafn Dorthe Margarethe Lucas, som den tiden og end nu skal opholde sig udj Bergen, Som det for hannem vil være Fornøden at hand seer sig til Veje

1764: 231

bragt behørig attest af Ministerial Bogen saavel under hvad Nafn af Faderen ved hans Nafn udj daaben er angivet, mens end og hvorvidt hans angivne Fader Niels Axelsen Holte, som same tiid skal have opholdet sig udj Bergen og derfra, Sig for hans Fader kand have vedkjendet eller icke, og til den Ende begiærede Sagen udsadt til {næste} saadan tiid som Retten Self ville Determinere.

Defensor Giøen hafde ej noged at erjndre jmod Hr: Actors paastand.

Eragted

Sagen udsettes til førstckommende 2de Augustj til foretagelse paa {Ting} Gaarden Sandahl til hvilcken tiid Hr: Actor ville behage at besørge det fornødne \til Sagens/ Driftt. de jndstefnte Niels Nielssen og Anna Knuds Datter Sandahl med deris andordnede Defensor haver at møde, same tiid og Stæd og da i Rettelegge hvad de til Deris \For/Svar i Sagen kand have at fore bringe.

Den indstefnte Niels Nielsen blev af Fogden jmod antagelig Caution af Axel Holte, ham tilladt at forblive hos bemelte Axel Holte mod at hand jndestaar for hans tilstæde blivelse og møde den beramede dag.

Hr: Consistorial Raad Geelmejden Lod i Rette æske sin fra forige ting udsadte Sag Contra Torbiørn Schattuns Encke af Nafn Marte betreffende 5 rdlr:s Ræsterende tjende for Aarene 1758, 1759, 1760, 1761 og 1762 Aarl: 1 rd:

dend jndstefnte Marte Schattun mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hendes Veigne,

Thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Berje Røe og Johannes Hougervold, som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 Dage siden haver Stefnt den paagieldende at Lide Dom til betaling og erstatte Processens omckostning.

Citanten paastoed Dom eftter sit i Rettelagde Stefnemaal og jndlæg under 1te Maj 1764 som blev oplæst.

Afsagt.

Marthe Schaatun bør at betale til Citanten Hr: Consistorial Raad Geelmuyden den paastefnte tjende 5 rd: \og/ udj Processens omckostning 2 rdlr: 3 Mrk: alt 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Anders Drageide i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Engel Berlandstvedt med de fleere.

de jndstefnte Engel Berlandstvedt, Marita Solaas, Asbiørn Solaas og Omund Eide mødte alle for Retten og tilstod i denne Sag Lovlig Stefnemaal.

den jndstefnte Engel Berlandstvedt og Marite Solaas kunde icke nægte joe at have brugt eftter Citantens tilladelse den paastefnte baad med Eendeel Bye Føring, dog ej anderledes end at de fulgte med Citanten og Omund Eide.

Omund Eide Declarerede at hand alleene tillige var i følge med de jndstefnte den omprovede aftten og ej hafde viidere med sig end en Liden bomme. Declarerede i øvrigt at hand hørdte at jndstefnte Marte Solaas lovede at baaden skulle Komme op same aftten.

1764: 231b

Baaden sagde Engel Berlandstvedt var værd 4 rdlr:

Citanten paastoed Dom.

Afsagt

hvad denne Sags egentlig Natuur betreffer, da er samme Mørck, og Kand ej Retten udfjnde egentlig hvem af de jndstefnte som har været Aarsag til den bort komne baads Sønderslagelse. Mens naar tages udj betragtning at Marte Solaas har tilstaaed at have haft baaden til sin Nytte med Vahrers frembringelse, Citanten og Self har tilstaaed med Omund Eje same tiid at have brugt den til sin Reises Fortsettelse. og Endelig \at/ Engel Berlandstvedt var den som skulle bringe baaden tilbage til Drageid; Saa Kjendes for billig og Rett at Marithe Solaas og Engel Berlandstvedt Een for begge og begge for Een bør betale til Anders Drageid 3 rd:, og Omund Eide 1 rd:, og Processens omckostninger ophæved.

dereftter blev læst

Hans og Torjuls Giøens bøxel Sedler paa huusmands pladset Giøenesset til Erich Johanssen dat: 5 Maj 1764.

2. Hans Giøens bøxel Sedler in duplo paa ½ Løb Smør i Giøen mod Lovl: bøxel, og Lejlendingen Samuel Hansens Revers paa den Eene. dateret 5te Maj 1764.

3. Christopher Lielands Skiøde paa 1 pd: 21 Mrk: Smør i Litle Lie til Ole Hafschaar mod 50 rd: dat: 4 Maj 1764.

4de Steen Wandvigs Skiøde paa 18 Mrk: Smør i Opsahl til Hans Dahle mod 54 rd: dat: 4 Maj 1764.

5. Engel Øvre Dahlens udstædde Obligation til Hans Echeland paa 130 rd: jmod pandt i Miaanes 2 pund 6 Mrk: Smør og 4 p:C: Renter dat: 4 Maj 1764.
6. Ole Wiglichsen Revnes Oblig: til Engel Sørtvedt paa 18 rd: dat: 5 Maj 1764.
7. Samson Solaases Oblig: paa 60 rd: til Engel Brathus dat: 5te Maj 1764.
8. Steen Lygre og Svercke Hiertnes Deris med hinanden oprettede Contract dat: 1te Junj 1763.
9. Lasse Oustestads Skiøde udstæde af Hans Aadland paa 20 Mrk: i Oustestad mod 30 rd: dat: 28de Februarj 1764.
10. Nicolai Giøen med de fleres bøxel Seddel til Torjuls Larsen paa 2 pd: 19 ½ Mrk: Smør i Kiøen!! (Giøen) dat: 11 Oct: 1762.
11. Knud Nere Echelands Obligation til Ole Femanger mod!! (paa) 50 rd: dat: 5 Maj 1764.
12. Christopher Lille Lie og de fleres Skiøde paa 13 Mrk: Smør i Mit Røe til Steen Lassesen mod 16 rd: dat: 28 Febr: 1764.
13. Michel Biøndahls Contract udstæd til Lars Biøndahl dateret 11 Oct: 1762.
14. Ingeborg Samsons Datters Skiøde til Haldor Andersen paa 1 pd: 3 Mrk: Smør ¼ hud mod 100 rd: dat: 17 Oct: 1763.
15. Haldor Schogseides Oblig: til Ingeborg Schogseide dat: 17 Oct: 1763.
16. Ole og Lasse Oustestads Contract med hinanden dat: 5 Maj 1764.
17. Hans Tvedts Skiøde paa 22 Mrk: Smør ½ hud i Revne mod 60 rd: dateret 1te Martj 1764.
18. Samuel Giøens Skiøde til Torjuls Hanssen mod 200 rd: paa 1 Løb i Giøen dateret 1 Martj 1764.
19. Ole Foers Skiøde til Sønen Jon Olsen paa 2 pd: 15 Mrk: Smør ¾ hud ½ giedskind mod 150 rdlr: dateret 28 Febr: 1764.
20. Niclas Hatvigs Skiøde til Willum Ellingsen paa 18 Mrk: Smør ¼ hud ½ Faarskind i Hatletvedt mod 200 rdlr: dat: 2 Martj 1764.
21. Ole Holdhuuses Obl: til Magdella Echeland paa 80 rd: dat: 5 Maj 1764.
22. Villum Hatletvedts Obligation til Hans Hiertnes paa 190 rd: dateret 5 Maj 1764.
23. Torjuls Giøens Obl: til Hans Echeland paa Capital 190 rd: datteret 4 Maj 1764.
24. Skifttebrev eftter Ole Store Wig hvoreftter Jordegods er udlagt som Pandte bogen udviser. dat: 22de Janu: 1764.
25. Skifttebrev eftter Ole Notetvedt, hvoreftter Jordegodset er Udlagt som Pandte bogen udviser dat: (ope rum)

1764: 232

26. Skifttebrev eftter Anders Lilleballeseim hvoreftter Jordegodset i Ballesem er udlagt som Pandte bogen udviser dat: (ope rum) 1764.
27. Skifttebrev eftter Engel Revne hvoreftter Jordegodset i Revne er udlagt som Pandte bogen udviser dat: (ope rum) 1764.
28. Skifttebrev eftter Ole Tuft hvoreftter Jordegodset ligeledes er udlagt som Pandte bogen udviser dateret 4 Febr: 1764.
og 29. Skifttebrev eftter Axel Schielbrigts qvinde hvoreftter Jordegodset er udlagt som Pandte bogen udviser datteret (ope rum) 1764.

Som jnted Videre til Publication fremckom og ingen viidere ved tinget at forrette uden Restancen saavel for Extra Skatten stoer (ope rum) som for de ordinaire Skatter beløbende (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt, Saa blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1764 d: 7 Maj blev Almindelig Somer Sage og Skatte ting holdet med Strandebarms Skibreedes Almue paa Ting stædet øvre Vaage og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Lars Schielnes, Torbiørn Mehus, Tosten Giere, Anders Waage, Mickel Eye i hans Stæd Poul Dybsland, Hans Hansen Waage, Peder Schage og Anders Eye, Overværende i Retten Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Meenige Ting søgende Almue med Lænsmanden.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres, som paa forige Tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Fogden fremsadte \for/ Almuen det self same henseende Ligningen hvortil denne Almue svarede Ligesom ved de forige Skibreeder af Almuen er svaret. Ligeledes henseende de anbefallede Gevæhrer med Viidere, om begge Deele begiærede Fogden Sig Extract af Protocollen, som blev bevilget.

Dereftter blev Læst
1te Hr: Kamer Raad Juels Fred Lysning paa gaarden Tholes udmarck og Støel Madame Gelmuyden tilhørig. dat: 21 Oct: 1763.
2. Lars Fosses Skiøde til Sr: Dueberg paa 1 pd: 3 Mrk: Smør i Store Fosse mod 90 rd: dat: 11 Nov: 1763.
3. Johanes Neernesses Skiøde paa 1 pd: 18 Mrk: Smør i Neernes [til ??] mod 116 rd: 4 Mrk: dat: 3 Martj 1764.
4. Msr: Johan Legangers bøxel brev in duplo til Gitle Nielssen paa ½ Løb Smør ½ hud mod Lovl: bøxel med Lejlendings Revers paa den Eene Datteret 28 Janu: 1764.
5. Hr: Rector Boalts bøxel brev paa 1 Løb Smør i Lille Linge til Niels Jacobsen med Lejlendings Revers paa den Eene. Datteret 10 Nov: 1763.

Formedelst jnted Viidere til Publication fremkom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen den 8 Maij, blev Retten atter sadt paa bemelte Ting stæd gaarden Waage med Strandebarms Skibreedes Almue og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

hvorda blev Læst
1te Lars Teiglands Skiøde paa 2 pund Smør i gaarden Homb mod 39 rd: Skriver 39 rd: til Ole Isacksen. dat: 20 Martj 1764.
2. Lars Schage og Johanes Asch Deris Skiøde til Mons Brynildsen paa ½ Løb 18 Mrk:r Smør i Lie mod 63 rd: dateret 1 Martj 1764.
3. Skifttebrev paa gaarden Brue eftter Ole Pedersen, hvoreftter Jordegodset er Udlagt som Pandte bogen udviser dat: (ope rum) 1764.
4. [Do:] eftter Herborg Brue hvis Sterfboes Jordegods er Udlagt som Pandte bogen udviser. dateret (ope rum) 1764.
5. [Do:] eftter Anna Brue hvoreftter Jordegodset er Udlagt som Pandte bogen udviser. datteret (ope rum) 1764.
6. Skifttebrev eftter Anna Mit

1764: 232b

Børsem, hvis Sterfboes ejendom i gaarden Mit Børsem er Udlagt som Pandte bogen udviser. datteret 18 Martj 1764.
7. Skifttebrev eftter Eilef Houge hvorefter Jordegodset er Udlagt som Pandte bogen udviser dat: 21 Martj 1764.

Iver Rørvig i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag efter Omund Linges forlangende angaaende 1 hoppe som Omund Linge skal have Forriddet.
Citantens Søn saavelsom Omund Linge mødte for Retten, til hvilcken Sag den siste Svarede at hand har indstefnt Anders Lingenesset som den der skal have Ridet den paastefnte hoppe saaledes at den er bleven Størtet. hand tilkjendegav og at den jndstefnte ej Møder. den jndstefnte Omund Linge begiærede Forlig, hvortil Citantens Søn Jon Iversen Svarede at hand er villig dertil naar hand ickun faar Mærrens Værd og Processens omckostning erstatted i alt med 14 rd:
Procurator Giøen mødte paa Omund Store Linges Veigne og tilkjendegav at hand som er tilført forhen har jndstefnt Anders Lingenesset at anhøre Vidnerne Christopher Roalsen Lille Linge og Torckild Andersen Store Linge som er Stefnt under Lovens Falsmaal for at giøre forcklaring efter Anders Lingenesset sit udsigende, hvorledes med den paastefnte hoppe blev passeret da den af Store Linges hieme Marck blev opdreven til Fiæl bejted og som jngen af Dem Møder nu eftter Lovlig tilkaldelse, Saa var Comparenten ydmygst begiærende at de Maatte gives anstand i Sagen til Næste ting, og at de Lovlig Stefnte og udeblevne Maatte gives Lav dag til næste ting til at aflegge sit Vidnesbyrd.
Anders Lingenesset saavelsom ovenmeldte Vidner mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa Deris Veigne
thi fremstod Stefne Vidnerne Rasmus Børsem og Arne Egebrechen aflagde under Eed at de for meere end 14 dage i dene Sag Ligesom inCaminationen ommelder, har Stefnt Anders Lingenesset og Vidnerne.
Citanten begiærede Dom i Sagen.

Eragted,

Siden Citanten icke har afbeviist hvad den størtede hoppe var værd, og Omund Linge har Stefnt Vidner til sin Formeente befrielse, Saa paalegges Iver Rørvig til næste ting at jndkomme med den {paa} \til/ hoppens erstattelse, nødvændige Taxation. Og Omund Linge paalagt at fuldføre den intenderede Sag, til hvilcken Ende den nu Lovlig Stefnte Anders Lingenesset samt Christopher Roalsen Lille Linge og Torckild Anderssen Store Linge paalegges til næste ting den første for at svare til Sagen for saavidt den hand kand anrøre og de siste Deris Eedelig Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Endre Herranstvedt af Hardanger Fogderie hafde til dette ting tiid og Stæd med {Muntlig} \Skrifttlig/ {varsel} \Stefnemaal/ ladet jndstefne Torger Christophersen Lille Fosse til at giøre Rigtighed for Eendeel Ar-

1764: 233

ve Midler som ej den jndstefntes Formand i ægteskabet afg: Peder Lille Fosse som Formynder for Anders Tostensen Halderager ej har giort Rigtighed for. bemelte Stefnemaal under 16de April 1764 blev oplæst.
dend jndstefnte Torger Lille Fosse mødte og tilstoed at være i denne Sag Lovl: Stefnt, Mens veed ej det minste om Sigtelsen at giøre Forcklaring, og altsaa paastoed Sagen afvist som ugrundet og Lovstridig anlagt, thi hand formeente at naar en bliver Stefnt maae hand viide hvad Summa hand Stefnes for.

Eragted

Sagen afviises, og Remitteres til Nyt og Lovligere Stefnemaal.

Niels Tangeraas hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Lars Torgierssen Fosse for Skyldig værende 10 rdlr: Derom at Anhøre Vidnes byrd af Hans Rasmusen Berge, Torckel Nilsen Tangeraas og Torgier Torgiersen Grønning, og i øvrigt i mangel af oplys!! (oplysning) at purgere sig med sin Eed. derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.

den jndstefnte Lars Torgiersen Store Fosse mødte for Retten og tilstoed at være j denne Sag Lovl: Stefnt Ligesom inCaminationen ommelder. Declarerede dernæst at hand ej kand viide Samenhengen med disse 10 rdlr: Thi hand veed ej rettere end same hannem neml: Citanten er betalt.

Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet til examen og Eeds aflæg.

af vidnerne jndfandt sig ej fleere end Hans Berge

for de 2de udeblevne Vidner blev af Rasmus Børsem og Arne Breche under Eed aflagt Lovl: Stefnemaal.

Vidnet Hans Berge aflagde Eed og provede at for ongefehr 10 aar siden blev Skiftte holdt eftter Citantens afg: huustroe, hørdte den tiid at Citanten sagde Lars Torgersen Fosse har begiært at Laane af mig 10 rd: til at betale Ole Grøning med som den tiid var bemelte Lars Torgersen Fosses Creditor. Vidnet veed og at Citanten Leverede bemelte 10 rd: til sin Søn Torckel Tangeraas, som tillige med Vidnet gick til gaarden Grøning udj et ærende, hvorda bemelte Ole Grøning Svarede disse [ord]? til bemelte Torckel Tangeraas efter at den siste hafde sagt jeg har de 10 rd: som Lars Fosse er Eder Skyldig, det er vel nock, mens siden jeg er en gamel Mand saa skal jeg bede Dig du vil give mig af same penge saa meged efter haanden som jeg trenger til, som Torckel Tangeraas Lovede at ville eftterckome. hafde ej viidere at prove uden dette at hand af Lars Fosse har hørdt at have tilstaaed disse 10 rd: til Ole Grøning.

Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

den Lovl: Stefnte mens udeblevne Torgier Grønning forelegges til næste ting at møde til at aflegge sit Vidnes byrd i denne Sag. Item Lars Fosse vidnet at anhøre.

For Retten fremstillede sig Procurator Hans Waage og gav til kjende at Knud Knudsen Neernes har til dette ting tiid og Stæd jndstefnt Erich Larssen Tvedt

1764: 233b

Først at anhøre hans Eed, hvad tiid hand hafde Legemlig omgiengelse med hans afdøde Datter Britta Ericks datter. 2det at anhøre Vidner om icke det Barn hun fødde til Verden var et fuldkommet Forster med meere som Stefnemaalet ommelder og hvornæst hand i Rettelagde sit Skrifttl: Stefnemaal under 6te April 1764. hvilket {…..} hand begiærede under tings vidnelig besegling der eftter meddeelt. det oplæste Stefnemaal blev oplæst.

Paa den jndstefnte Erich Tvedts Veigne mødte Procurator Hans Giøen, vedtog paa den jndstefntes Veigne Lovlig Stefnemaal, dernæst gav hand Retten til kjende at bemelte Erich Tvedt har formeret Sagen med Contra Stefnemaal datteret 16 April jndeværende Aar, som hand i Rettelagde med begiært!! (begiæring) at den Acten maatte vorde tilførdt. dernæst Lagde bemelte Giøen i Rette hans Skrifttl: Protest og paastand datteret denne Dags dato som blev oplæst.

Procurator Waage hertil Svarede: at hand formeener at som den afdøde Britta Ericks Datter var frugtsomelig, at hand den tiid ej viste andet end hand var Fader til hendes Barn, I den andledning Søgte Hand Hans Maj:ts allernaadigste bevilling om ægteskabets fuldbyrdelse og

derpaa troelovede hand hende, Mens som hun strax eftter Troelovelsen Kom i Barssel Sæng med et drenge barn som da skeede 10 uger før den Rette tiid skulle Reignes fra den tiid hand hafde omgiengelse med hende, altsaa paastaar hand i Kraftigste Maade at hand maae blive tilladt af denne Respective og ærede Rett at aflegge sin Corporlige Eed, samt at Vidnerne maatte føres, hvornæst hand ville afvarte den Ærede Rettes biefald og Eragtning.

Eragted!

de af Contra Citantens Procurator Hans Giøen udj indgivne jndlæg allegerede Lovs Article har med denne \tings vidne/ Sags omstendigheder ingen Sammenligning. Thi admitteres Vidnerne og {denne Sag} \saaledes/ tager \Sagen/ sin Fremgang.

Procurator Giøen lod tilføre at som hand nu fornemmer at Retten vil antage vidnerne til forcklaring, Saa vilde hand paa sin Principals Veigne have sig al Lovlig paaancke Reserveret over Rettens interlocotori Kjendelse. dernæst gav hand til kjende at Erick Tvedt hafde ladet jndstefne foruden de i Stefnemaalet anførdte Vidner Marte Leersteen og Christie Uglehuus og i det øvrige ville hand afvarte Sagens fremgang.

1te Vidne Christie Uglehuus aflagde Eed og provede at næstleden Sommer i Slaattens tiid fick vidnet bud fra gaarden Tvedt med begiær at komme derhen for at see til Berte

1764: 234

Ericks datter som nu død, hvilcken budet jndberettede allerede hafde Faaet Barn. Ved Deponentens Komme til gaarden \Tvedt/ var allereede den afdøde Berte Ericks Datter Kommen i Sængen og Barnet som var et drenge barn var allerede Klæd og Lagt i Vuggen. derpaa blev Berte Ericks Datter tilspurdt af sin Søster Lisbet Ericks Datter om hun Kjendte Deponentjnden, hvortil berørte Berte Ericks datter svarede ja og Kaldte vidnet ved Nafn, hvilcket Deponentjnden hendes Søster sagde til Vidnet. hendes Søster Spurdte hende om hun ville see sit Barn, hvortil Berte Ericks datter Svarede Nej, hun gav ej om at see det. Vidnet forcklarede og at tit bemelte Berte Erichsdatters Søster Spurdte hende om hun ville fjnde Knud Neernes, da hun svarede Nej. derpaa om hun vilde finde Engel, hvad Engel det var, veed vidnet icke, Mens derpaa hørdte hun jnted Svar. Videre hørdte icke vidnet icke!! af berørte Berte Ericks datter tale som straxens døde uden dette: at de haver haft noged i det øl hun drack af og at hun hafde jldt i Maven hvilcket siste hun dog ej sickert kand erjndre. Deponentjnden sagde hun kand ej Viide hvad enten det Fødde Barn var et tidig Foster eller icke, hun haver seet baade større og Mindre Børn. Procurator Giøen hafde dette vidne ej noged at tilspørge.

2. Vidne Marthe Leersteen aflagde Eed og provede at næstleden Sommer i Slaattens tiid 8te uger for Michaelj blev Deponentjnden hendted til gaarden Tvedt for at assistere den afdøde Berte Ericks Datter ved hendes Barns Fødsel, noged eftter hendes anckomst jnd i Stuen Sagde den afdøde Berte Ericks datter til Vidnet Gud bædre mig for den Møje jeg er Kommet udj, Gud Naade hand for mig, hvortil Vidnet Svarede hende du maae icke tale noged paa den Gode Kar, hand har giordt dig nu ære igien. Berte Ericks Datter beklagede sig for den tilstundende Lange Natt og ønskede at den allerhøjeste ville giøre Een god Eende paa hendes Jamer. noged derpaa blev hun forløst ved Mid Nats tiider eftter Megen udstanden Møje. Barnet var fød med Liv eftter Vidnets Skiøn. og Spurdte den afdøde Berte Ericks datter vidnet om Barnet hafde Liv, da Vidnet sagde ja det har lidet Liv. Siden blev hun meged Syg. Vidnet Spurdte om de skulle have bud til Knud Neernes for at Kome op, hvortil hun svarede ja. og føjede deponentjnden den anstalt at hendes Søn gick eftter ham. da Knud Kom op til hende Spurdte hendes Moder om hun Kjendte ham tilligemed Torckel Leersteen, hvortil hun efter hendes Moders beretning til Vidnet Svarede ja. Vidnet forcklarede at hun ved sig Self Sluttede at Barnet ej var fuldgaaet med, og hvad enten det var et tidig Forster

eller icke kand vidnet nu icke sige eftterdie det endda Lever strax eftter Fødselen var det meged uselt og hafde

1764: 234b

Vidnet umuelig forestilt sig den tiid at det kunde have Levet. Barnet var meged Kortere end som sædvanlig. Vidnet hørdte og at Berte Ericks datters Søster Spurgte hende om hvad Nafn Barnet skulle faae; hvortil hun gav det Svar hun gav sig jnted derom. Vidnet Forcklarede Fremdeles at den afdødes Søster Lisbet Ericks Datter haver fortalgt hende at hun hafde spurdt sin Søster den afdøde om hun har haft nogen anden Barne Fader, hvortil den afdøde skulle have Sagt Nej. Paa Procurator Giøens tilspørgende Svarede Vidnet at {det} \Barnet/ var Sygt alt til Michels Dag og derover næstleden {for}aar. hafde ej videre at prove. Paa Citanten Knud Neernesses tilspørgende Svarede vidnet hun kand ej erjndre at have seed den dag at Knud Neernes talte med hende, Mens saae Eengang at Knud laae sin haand paa den afdøde, som da Næsten var død. hafde ej videre at prove.

3de Vidne Anna Torchels Datter Tvedt aflagde Eed og provede: at den aftten afg: Berørte afdøde Berte Erichs Datter fødde Barnet, gick vidnet ud og jnd med at forrette sin huus gierning, Egentlig paa den tiid Barnet blev fød, blev vidnet saa syg hun maatte legge sig, og hvoraf hun Kom sig og blev saa meged at hun tog Barnet og Klædde det. Vidnet Syntes at Barnet var anderledets end et andet Barn, hun saae dag eftter dag at det Ligesom Forminskedes alt til Michels Dag og derover, Siden den tiid og indtil nu er Barnet som et andet Barn. hvad enten Barnet var et tidigt Forster eller utidigt, veed Vidnet ej.

Contra Citantens Vidner.

1te Vidne Peder Engelsen Tvedt aflagde Eed og provede: paa Contra Citantens tilspørgende: at hand ej haver seed at den afdøde Berte Erichs Datter haver haft nogen usømmelig omgiengelse med nogen i minste Maader henseende Barnets omstændigheder baade strax eftter Fødselen som nu, Forcklarede dette vidne Ligesom det 3de vidne uden Forandring.

2. Vidne \Engel/ Pedersen Tvedt aflagde Eed og provede Ligesom 1te Vidne uden Forandring, Mens henseende Barnets omstændigheder viste vidnet ej noged at forcklare.

Citanten fra Faldt sit udeblevne Vidne Giertrud Tvedt. Ligesaa fra Faldt og Procurator Giøen paa Contra Citanten Ericks Tvedts Veigne det udeblevne Vidne Marte Peders datter,

der paa blev Knud Neernes af Retten alvorlig Formanet at tage udj betænckning den af ham anbudne Eed, hvortil hand Svarede: at I fald hand ej den med en god og Frelst Samvittighed kunde aflegge ville hand som ved Guds hielp oplyse

1764: 235

i Sin Christendom og Saligheds Sag, ej dertil giøre nogen andmodning. hvorpaa hand aflagde sin Corporlige Eed at hand ej med den afdøde Berte Erichs Datter {før} har haft Legemlig omgiengelse til Barne Avling førend Fredags afttenen den 7de Januarj 1763.

Knud Neernes saavelsom Erich Tvedt begiærede det passerede under tingsvidnelig beseigling sig beskreven meddeelt som blev bevilget.

Som jnted Viidere ved tinged var at forrette uden Restancen for Extra Skatten [stor ??] Ligesaa for de ordinaire Skatter blev oplæst stor (ope rum) som blev ujmodsagt.

Anno 1764 d: 8 Maj blev almindelig Somer, Sage og Skatte ting holdet med Qvindherrets Skibreedes Almue paa ting stædet øvre Waage og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Lars Schielnes, Torbiørn Mehuus, Tosten Giere, Anders Waage, Mickel Øye, Hans Hansen Waage den yngre, Peder Schage og Anders Øye. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige tingsøgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres som paa forige Tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Fogden tilspurdte Almuen her af dette Skibrede{s Almue}, henseende Ligningen med de Fattiges Contingent paa de Formuen!! (Formuende), hvortil de Svarede Ligesom den øvrige Almue af de andre Skibreder svaret haver.

Henseende de anbefallede Gevæhr med Viidere, Svarede og den/n/e Almue Ligesom de ved de andre foregaaende 3de Skibreder neml: \af/ Opdals, Ous og Strandvigs Skibreeder.

dereftter blev Læst
Jens Biørnebøles Skiøde til Lars Larssen paa 12(?) Mrk:r Smør i Biørnebøle mod 70 rd: dat: 28 Febr: 1764.
2. Lars Biørnebøles Obl: til Hr: Forvalter Elkier med fleere paa 60 rd: jmod underpandt 1 pd: Smør i Biørnebøle og 4 proCento Renter. dat: 8 Maj 1764.
3. Skifttebrev eftter Giert(?) (Giert:?) Kierland dat: 28 Febr: 1764.

Restancen for Extra Skatten [stor ??] Ligesaa for den Ordinaire Skatt stor (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Retten blev derpaa for Skibredet ophævet.

Anno 1764 den 15 Junj blev almjndelig Somerting holdet med Schonevigs Skibredes Almue \paa Sioe/ og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Anders Tofte, Tollef Matre, Ole Sandvold, Tøris Mehuus, Colben Biørgen, Johanes Røe, Johanes Sæbøe og Haagen Egenes. overværende i Retten Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel. saa var og tilstæde Lænsmanden med Meenige Ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Dereftter blev allerunderdanigst Læst de paa forige tinge Publicerede Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Dernæst
Rente Kammerets brev Communiceret fra Hans Excellence Hr: Stiftts befallings manden til Fogden dateret 12te Maj sistl: hvorved Lænsmændene eller opnefnte Rode Mæstere bliver andordnet at inCassere Extra Skatten. Stifttets brev er dat: 28 Maj 1764.

Angaaende de anbefallede Gevehr med Viidere Svarede

dette Skibreedes Almue, som de forige Skibreeder svared haver.

Ligesaa henseende Ligningen svarede dette Skibreedes Almue som de forige uden forandring.

der eftter blev Læst følgende Particulaire Documenter saasom
1te Bogholderen Sr: Niels Hundt hans udstæde Skiøde til Sr: Jens Undal paa Eids Annex Kircke mod 65 rd: dat: 6te Martj 1764.
2. Ølver Holmedals Skiøde til Thor Haagensen paa 2 Løber Smør med bøxel jtem med overbøxel til 9 Mrk:r Smør Præsteboels gods, alt i gaarden Holmedahl mod 220 rd: dat: 1te Martj 1764.
3. Svend Fiellands Skiøde paa 1 Løb 18 Mrk: Smør 1 hud i Fielland med Gravdahl til Ole Nielsen mod 150 rd: dat: 6 Martj 1764. (Mrkn: Fjelland med Gravdal ligg i Fjelberg skpr.)
4. Marthe Hillesdahls Skiøde til Sønnen Ole Johansen paa gaarden Hillesdahl af Skyld 1 Løb Smør 1 buckskind mod 72 rd: dat: 30te Dec: 1763.
5te Sorenskriver Hesselbergs Auctions Skiøde til Vier Østensen paa gaarden Eilervig af Skyld ½ Løb Smør 1 giedskind mod 56 rd: 4 Mrk: 8 s: Datteret 10 Januarj 1764.
6. Ole Trunhiems Skiøde til Lars Biørnsen paa Trunhiem 1 pd: 18 Mrk:r Smør mod 50 rd: dat: 1te Martj 1764.
7. Ole Waagens Obligation udstæd af Lars Trunhiem paa 50 rd: mod Pant i Trunhiem og 4 proCento dat: 15 Junj 1764.
8. Lars Trunhiems udstædde Vilkaars brev til Ole Trunhiem dat: 15 Junj 1764.
9. Ole Hamerslands Skiøde til Sønen Siur Olsen paa 1 pund Smør 1 Vet Næver mod 49 rd: dat: 24 Dec: 1763.
10de Thor Holmedals udgivne Vilckaars brev til Ølver Holmedahl dateret 15 Junj 1764.
11. Ole Nielsens Obligation til Omund Matre paa Capital 50 rd: jmod pandt 2 pd: 6 Mrk:r udj Opstvedt og 4 proCento Renter. dateret 15 Junj 1764.
12. Hr: Kamer Raad Juels bøxel Seddel paa 1 Løb Smør 1 hud i Houge til Siur Ørjesen dateret 12 Januarj 1764.
13. do: hans bøxel Seddel til Lars Ommundsen paa 1 Løb Smør 1 hud i Mehuus. dateret 12 Janu: 1764.
14. Skifttebrev eftter Ole Løvig. dat: (ope rum) 1764.
15. do: eftter Lisbet Løvigen dateret (ope rum) 1764.
16. Skifttebrev eftter Peder Teigland dat: (ope rum)
17. Torbiørn Landes bøxel Seddel til Hagtor Mickelsen paa 1 ½ Løb Smør udj gaarden Lande dateret 23 Dec: 1763.

Mads Bierckestranden lod anvise Fællen af 1 Voxen Biørn som hand har Skudt paa gaarden Sævereids Ejende Marcker. Fogden betalte ham Skudpengene med 2 rd:

Gotskalck Schiold af Etne Præstegield hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Torckel Tollefsen Indre Ness fordie at hand ej eftter Kiøbe Contract som jmellem ham og Citanten er Slutted paa gaarden Norem angaaende den halve Grindems Kircke, har villet modtage den accorderede penge Summa 70 rd: derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger. Citanten anmeldte dernæst at Torckel Ness er Stefnt at anhøre Vidnes byrd af Gunder Norem, Jochum Wae, Ole Tielflaat og Niels Tungesvig.
Den jndstefnte Torckel Ness mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,

thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Peder Gielmervig og Peder Mortvedt som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt Torckel Indre Ness i hans huustroes paahør paa gaarden Indre Ness, Ligesom inCaminationen ommelder.
Citanten begiærede sine Vidner fremckaldet til Examen og Eeds aflæg.

1764: 236

1te Vidne Gunder Norem aflagde Eed og provede at næstleden Vaar Torsdagen før Nye Vor Frummes var jndstefnte Torckel Ness og Citanten Gotskalck Schiold forsamlede hos Deponenten paa gaarden Norem udj Etne i et Graverøl hørdte da at Citanten og jndstefnte Torckel Ness blev med hin anden saaledes accorderet angaaende den halve Grindems Kircke at Torckel Nes skulle Levere Kircken j den same stand som hand den hafde modtaged jmod at nyde derfor af Citanten udj Reede penge 70 rd: hvilcke Torckel Ness Skulle modtage til Sancte Hans Dag jndeværende Aar da Torckel ville være fornøjed og til den Ende modtog Haand penge af Citanten paa Kircken 2 rd: Vidnet sagde til Slutning at Torckel Ness Var same tiid ej aldeeles Fastendes ej heller Drucken eller beskiencket.
2. Vidne Juchum Wae aflagde Eed og provede at den omprovede dag som 1te Vidne har omvundet hørdte Deponenten at Torckel Ness hafde Solgt til Citen!! (Citanten) den halve Grindems Kircke For 70 rd:, og blev Vidnet tilligemed Gunder Norem Eenige om at de Skulle {Slaae} lægge hænderne paa de begge Contraherende. Vidnet Spurdte jndstefnte Torckel Ness om hand hafde Solgt \halve/ Grindems Kircken med al herlighed for 70 rd:, hvortil Torckel svarede: Ja for 70 rd: om Kiøbet var Parterne Eenige, og hvorpaa Gotskalck Leverede Torckel Ness udj haand penge 2 rd: Ræsten de 68 rd: var Torckel Ness fornøjed med at de blev betalt til Sancte Hans Dag. hafde ej viidere at prove. Vidnet Sagde at den tiid Torckel Ness blev tillevered haand pengene syntes Vidnet at hand ej var drucken, ej heller den tiid da vidnet spurgte ham om hand hafde Solgt Grindems Kircken.
3. Vidne Ole Tielflaat aflagde Eed og provede at for omtrent 3 uger siden blev vidnet af Citanten begiært at gaae med ham til Torckel Ness for at Tilspørge Torckel Ness om hand ej ville nu i hans og Niels Tungesvigs Nærværelse modtage Pengene for Grindems Kirckes halvedeel som hand ej af Gotskalck self tilforn har villet modtage, Ved Vidnets Anckomst til gaarden Indre Ness forefandtes Torchel Ness hiemme, og hvorpaa Torckel blev budet pengene, som af Citanten var lagt paa bordet, mange gange, hvortil Torckel svarede Nej, hand kunde icke viide hvorfor hand skulle Modtage penge eftterdie hand ej Viste eller erjndrede for hvad hand skulle have same, Gotskalck Schiold sagde det var for den halve Grindems Kircke som hand hafde Kiøbt af ham paa Norem.
4. Vidne Niels Tungesvig aflagde Eed og provede Ligesom 3de Vidne uden forandring.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt og Torckel Ness til same tiid forelagt at møde.

Eragted!

Sagen udsettes til næste ting, til hvilken tiid jndstefnte Torckel Ness forelegges at møde for at jndkomme med sit forsvar i denne Sag.

Ole Watne hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Encken Kirsten Sehuus nu boende paa Walen at betale ham som formynder for (ope rum) Rue, hans hos hende jndestaaende Arv 40 rdlr:

1764: 236b

med eftterstaaende Renter {at betale} derfor Dom at Lide og erstatte Processens omckostning.

den jndstefnte mødte icke eftter paaraab.
Citanten anmeldte der næst at hand maae erfahre at Stefne vidnerne Ole og Johanes Handeland ej møder, og hvorfor hand altsaa under Reservation af hans tiltale til bemelte 2de Mænd, maatte begiære anstand med Sagen.
Sagen beroer til næste ting.

Fogden tilspurdte Almuen om Dem er beckjendt at der paa Halsnøe Closters godset er faldet Nogen eller jngen bøxler hvortil de Svarede at Dennem ej er beckjendt at der ere fleere faldne end paa en part udj Houge og udj Mehuus som er bort fæsted uden bøxel. hvorpaa tings vidne blev udstæd.

Restancen for Schonevigs Skibredes Ordinaire Skatter beløber (ope rum) Ligesaa Extra Skatten (ope rum) som begge deele blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Hvoreftter Retten for Skibredet blev ophævet.

Anno 1764 d: 18 Junj blev Retten til Almindelig Sommerting Sadt med Etne Skibredes Almue paa Fittie og betjent med eftterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Jens Axdahl, Abraham Lysnes, Gotskalck Haaland, Siur ibm:, Haldor Sande, Johanes Grindem, Lambrigt ibm: og Erick Fosse. Overværende i Retten Fogden Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

Paa Fogdens tilspørgende Svarede Almuen at den omgang med Ligningen som med de Fattige er giort af Fogden, er paa den bæste og Rigtigste Maade for Almuen.

henseende Gevehrene med de Viidere, Svarede Almuen Ligesom ved de andre Skibreeder svared og Protocollen tilførdt er.

Dereftter Læst
Hr: Krigs Commissaire Dahls bøxel brev til Niels Ericksen paa 3 Løber Smør i Fiøsne dat: 20 Dec: 1764!! (1763).

Torckel Indre Ness hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntl: varsel ladet jndstefne Carl du Wahl for Een Skyldig værende Koe som den jndstefnte har faaed til Leje og siden har ødelagt, derfor Dom at Liide til betaling med eftterstaaende Lejer der\a/f{or} og Endelig at erstatte Processens omkostninger.
Den jndstefnte du Wahl mødte for Retten og tilstoed at være j denne Sag Lovlig Stefnt og Declarerede dernæst at hand vil beviise at Citanten har Solgt ham den paastefnte Koe for 2 rd: og der af at betale Renter 5 s: af daleren Aarlig, Mens ej same paa Leje overladet, og til den Ende begiærede Sagen udsadt til næste ting. Vidnerne angav hand udj Sagen Ingeborg Ouestad og Marthe Juule Skaar.
Torckel Ness declarerede at hand nægter in totum Carl du Wahls udsigende i saa tilfælde, Mens naar pengene \hafde/ blevet betalt strax, hafde hand jnted at sige, Thi i Vidrig fald skulle Koen Refunderes og betales Leje 1 ort Aarlig.

Eragted

Sagen udsettes eftter Carl du Wahls forlangende til næste ting, til hvilcken tiid bemelte du Wahl haver at i agt tage alt hvad hand til sin Sags Styrcke agter at Fremckomme med.

Fogden Hr: Kamer Raad Juel hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Ole Sille for haargreb paa Torckel Ness Derfor Dom at Liide

1764: 237

Og erstatte Processens omckostning samt at anhøre Vidnes byrd af Johanes Støle, Ingeri Støle og Jon Siursen Støle.
Torckel Ness tilckjendegav Fogden, er og til Vedermehle jndstefnt i Sagen for saa vit den ham kand anrøre.
den jndstefnte Ole Sille mødte for Retten og tilstoed at være j denne Sag Lovlig Stefnt Ligesom inCaminationen ommelder.
Torckel Ness mødte og tilstoed at være til Vedermehle i Sagen jndstefnt.
jngen af Vidnerne jndfandt sig.
Thi fremstoed Stefne Vidnerne Jens Juule Skaar og Johanes Ovesen Gierdsøen som ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 dage siden haver under Lovens Faalsmaal!! (Falsmaal) Stefnt ovenmelte udeblevne Vidner under Lovens Fals maal at aflegge Deris Vidnes byrd i denne Sag.

Eragted!

De Lovlig Stefnte og udeblevne Vidner Johanes Støle, Ingerie Støele og Jon Siursen Støle forelegges under Lovens Faal!! (Fals maal) at møde til næste Ting Deris Eedelig forcklaring i denne Sag at aflegge. Ole Sille og Torckel Ness paalegges til same tiid at møde jndbemelte Vidner at paahøre.

Peder Østrim hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Lars Østrim fordie hand [har] brudt den Contract som de jmellem hin anden har jndgaaed en Ager betreffende, næstleden Aar, derfor Dom at Liide \og/ erstatte Processens omckostning.
Den jndstefnte Lars Østrim mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne. ej heller jndfandt sig Vidnet Gregorius Sørem.
thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Jens Jule Skaar og Johanes Ovesen Gierdsøen [som] aflagde Eed at de for meer end 14 Dage siden i denne Sag haver Stefnt Lars Østrim som inCaminationen ommelder.
Citanten begiærede det mødende Vidne fremkaldet til Examen og Eeds aflæg.
1te Vidne Erick Sille aflagde Eed og provede at næstleden foraar blev Vidnet af Peder og Lars Østrim forlanged at Skiftte et Ager Støcke Dem imellem paa gaarden Østrim, hvilcket Vidnet tillige med Gregorius Sørem eftterckom saaledes at begge nemlig Lars og Peder Østrim var der med fornøjed, og hafde jngen ancke paa den skeede gierning.
Citanten begiærede Sagen udsadt til næste ting.

Eragted

Lars Østrim paalegges til næste ting at møde Sagen at tilsvare. Siden det udeblevne Vidne Gregorius Sørem Sorterer under Rosendahls Jurisdiction, saa faar Citanten see ham overtalt at møde for at aflegge sit Vidnes byrd i denne Sag.

Ole Tielflaat af Schonevigs Skibreede hafde til dette ting tiid og Stæd til et tings vidnes erholdelse jndstefnt Helje Sævereide af Schonevigs Skibreede at paahøre Vidnes byrd af følgende Vidner Johanes Støle, Hugne Tjerandsen og Christopher Aslacksen Grindem angaaende de af ham faldne Skiels ord om Citanten.
den Indstefnte Helje Sævereid mødte icke ej heller Vidnet Hugne Tjerandsen.

Citanten begiærede de Mødende Vidner fremkaldet til Examen og Eeds aflæg.
Mens forjnden saa Skeede frem-

1764: 237b

stillede Citanten Stefne Vidnerne Jens Juule Schaar og Johanes Ovesen Gierdsøen som ved Eed beckræftede at de for meer end Een Maaned siden haver Stefnt Helje Sævereid \i hans Kones paahør/ at anhøre Vidnes byrd af jndbemelte Vidner og dereftter for sit Værne ting at taale Dom. Ligesaa forcklarede De under forige Eeds Kraftt at have Stefnt det udeblevne Vidne Hugne Tjerandsen.
Citanten begiærede de Mødende vidner fremkaldet til Examen og Eeds aflæg.
1te Vidne Johanes Støle aflagde Eed og provede at næstleden Høst i et brøllup paa gaarden Schieldahl var Vidnet tilligemed jndstefnte Helje {Østrim} \Sævereid/ og Johanes Østrim forsamlede, Vidnet hørdte da at Helje Sævereid og Johanes Østrim Sang samen paa et Vers, hvoreftter Johanes Siger Vii har den bog hvor udj Versset Staar. til Hvilcket sigende Helje Siiger haver de Bogen, saa har de Staalet den til sig. Johanes Østrim derpaa Sagde Min Fader Ole Tielflaat har faaed Bogen hos Christopher Gielmervig jmod at hand gav derfor 1 Reb. Helje Vedblev sit forige og sagde i fald de har Bogen har de staaled den til sig. Vidnet hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Christopher Aslacksen aflagde Eed og provede: i et og alt med første vidne uden forandring.
Citanten begiærede det passerede sig under tingsvidnelig beseigling beskreven meddeelt, som blev bevilged.

Halvor Arnevig og Karj Brønlund i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Erich {Schieldahl} \Sille/ og Johanes Fiøsne Smaae tjenden til Støle Kircke betreffende.
de jndstefnte Erick Sille og Johanes Fiøsne mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal. Vedblev i øvrigt hvad de Protocollen næste ting blev tilførdt {og Nægtede ej at vil betale Smaaetienden in Natura}
Citanterne anmeldte dernæst at {Kirckestoelen kand} \uagted al anvendt flid kand/ de ej overckomme \Kirckestoelen som ej er/ i Deres Værge eller hiemme.
de jndstefnte paastoed at \Citanterne og/ vedkomende Kircke Ejere bør producere Kircke Stoelen.
Citanterne begiærede Dom.

Afsagt

Citanterne har med de i denne Sag førdte vidner oplyst at fra Lange tiider af er Smaae tjenden til Støle Kircke bleven af tiende yderne betalt in Natura og ej med penge, hvilket og de jndstefnte har Self jnden Retten tilstaaed. Disputen i denne Sag som skal paackjendes er da blot at \de jndstefnte/ tiende yder{ne}!! (ydere) vil betale Smaae tjenden eftter Marckets priis hvert Aar, hv{ilket}\orjmod/ Kircke Ejerne protesterer {jmod} paa grund af same geraader dem til Skade, og altsaa derfor ej kand betale Kirckens byrder eller tynger som der paa fra gamle tiider er lagt. Naar nu Retten betragter denne Sag pro et Contra og tillige betragter at Tjenden bliver i sig self til Kircke Ejerne in Natura \levered/ uden at Tjende yderne giør nogen paastand at vil have den levered {eftter Marcknets Gang} \med penge/

1764: 238

Saa udfindes dette for billig, hvilket og hermed for Rett Kjendes og Dømmes, at Smaae tjenden bør betales in Natura til Kircke Ejerne ej eftter Marcknets priis, mens blot efter \Eenhver gaard/ hvad {enhver} \den/ fra gamle tiider har væred ansadt for, følgelig altsaa

tilfjndes Erick Sille og Johanes Fiøsne at betale deris anpart Smaae tjende til Kircken med Smør \efter deris gaarders ansettelse i saa tilfælde/ som Kircke Ejerne dereftter har friehed at giøre sig saa nyttig som skee kand Kircken til bæste. de \til/fjndes og at betale til Citanterne udj Processens omckostning 2 rd: 3 Mrk: Det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Erick og Ole Sille hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne sin Naboe Klockeren Hans Jørgen Altand fordie at hand ej med sine Creature vil {gaae} Støle naar Citanterne er Nød formedelst Deris udmarcks Ringhed at Reise til Støels hvorjmod hand den ganske Sommer bliver hiemme med sine Creathure. Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.

Den jndstefnte Hans Jørgen Altand og Ejer Ole Fatland mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal. Ole Fatland sagde dernæst at forjnden hand vil svare noged til Sagen paastaar hand at Citanterne bør fremckomme med beviis til Sagens Styrcke. og saasnart same skeer vil hand træde til fornøden forsvar.

Citanterne Declarerede at den{ne} Dom som de grunder sin Sag paa, er ej for haanden.

Eragted!

Saa fremt Citanterne vil vendte at faae fremgang med den anlagde Sag, maae de j Rette kome med fornødne beviis. og hvorfor de paalegges til næste ting at i Rette Komme med den af jndstefnte Ole Fatland paafordrende Dom.

Retten ophæves til j Morgen.

Anden Dagen d: 19 Junj blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med jndbemelte Laug Rett.

For Retten Sisterede sig Studiosus Juris Peder Reutz udj sin Fader Procurator Reutzes Lovl: forfald, og producerede den af sin Fader ham til den Ende meddeelte Fuldmagt hvoreftter hand mødte paa Sogne Præsten Velærværdige Hr: Hegelunds Veigne og fremlagde det udstædde Stefnemaal hvorved hand hafde jndkaldet Johanes Østrim formedelst at hand paa en Freck og Dumstrig!! (Dumdistrig) Maade in Janu: Maaned sistl: har ladet forbyde Velbemelte Hr: Hegelund at Selge eller j Minste Maade sig at befatte med den eftter afg: Torbiørn Christens: udlagde og udlodnede gaard Kaldem alt til største Tab for Hr: Hegelund. til Vidner ere jndstefnte Ole Ohnesteen, og Jacob Tesdahl, samt beskickelse Vidnerne Joen Torbiørnsen og Johanes Siursen Støle, Ligesaa er jndstefnt Studiosus Andreas Doth, Hans Jørgen Altand og Steen Axdahl med fleere godvillig Mødende Vidner. Dereftter lod Comparenten forneme om Johanes Østrim med de fleere Mødte. den i Rettelagde Fuldmagt og Stefnemaal blev derpaa et efter andet oplæst.

den jndstefnte Johannes Østrim mødte icke eftter paaraab

1764: 238b

ej heller nogen paa hans Veigne.

thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Tosten Ouestad og Zacharias Hovland som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden har Stefnt Johanes Østrim udj Konens paahør lige eftter det i Rettelagde Skrifttlige Stefnemaals formeld.

de jndstefnte Vidner mødte alle for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal.

Comparenten paastoed dereftter Vidnerne Ole Ohnesteen og Jacob Tesdahl afhørdte til hvilcken Ende hand fremsadte for dennem følgende Qvestioner. 1mo Om de ej begge fra Johanes Østrim vare udsendte til at forbyde Hr: Hegelund gaarden Kaldems bemægtigelse, at

hand ej dermed hvercken at Selge eller j minste Maade sig Maatte befatte. 2do Om Citanten Hr: Hegelund ej adskillige gange tilspurdte dem, om det var Deris alvor at forbyde ham gaarden Kaldem, og om dette Skulle Validere for et Lovlig forbud, samt hvad de dertil Svarede: 3de Om de ej vare truede med 60 rdlr:s bøder ifald de icke som Formyndere beobagtede Deris pligt og effectuerede Forbudet. 4to Om det ej blev Hr: Hegelund Loved og tilsagt at et Ordentlig og Skrifttl: forbud skulle ham forckyndes {ham} af vedkomende øvrighed. og 5to Om ej Johanes Østrim fulgte Dem paa Vejen til Præstegaarden, Mens dereftter blev borte under Vejs.

da saavidt var tilførdt jndfandt sig Johannes Østrim og tilstoed lovl: Stefnemaal j denne Sag.

samtlige Vidner fremstoed.

1te Vidne Ole Ohnesteen aflagde Eed og provede at hand tilligemed Jacob Tesdahl vare udsendte af Johanes Østrim for at gaae til Hr: Hegelund til at forbyde ham at hand ej maatte Selge gaarden Kaldem. same begiær efterkom de saaledes: at de gick til Præsten og sagde ham at de som Formyndere for Torbiørn Kaldems børn var efter den ordre Johanes Østrim hafde for sig fra Ober Formynderen, nermest at Selge gaarden for sine Myndlingers bæste for højeste pris, thi naar Præsten fick sin udlaandte Capital med Renter; saa kunde hand ej paastaae meere. de giorde ej Præsten noged \andet/ Forbud, end at hand ej maatte Selge gaarden før øvrigheds ordre om et lovl: forbud ham jndløb neml: Præsten. Til 2den qvestion Nej. til 3de qvest: at de som Formyndere blev truet af Johanes Østrim med 60 rdlr:s bøder i fald de ej som Formyndere beobagtede Deris Myndlingers bæste. til 4 qvest: Nej. Til 5. qvest: det omspurdte forholder sig ganske Rigtig.

2det Vidne Jacob Tesdahl aflagde Eed og provede i et og alt med første Vidne til Citantens fremsadte Qvestioner.

det 3de og 4de Vidne frafaldt Citantens Fuldmægtig

til Vidnet Hans Jørgen Altan fremsadte Citantens Fuldmægtig følgende qvestioner 1mo Om Hr: Hegelund icke formedelst passeret Forbud til Johanes Østrim, har maatted frasige en beqvem og Duelig Karl ved Nafn Anders Ludvigsen Hatteberg, som

1764: 239

ville Kiøbe eller tilbøxle sig gaarden Kaldem. 2do Om ej Hr: Hegelund af bemelte aarsag maatte afviise same forbud. hvortil Vidnet \eftter aflagde Eed/ Svarede ja Vidnet hørdte at Hr: Hegelund sagde til Anders Ludvigsen formedelst Forbudet af Johanes Østrim maatte hand fra sige Anders Ludvigsen og ej kunde befatte sig med gaarden Kaldem i Minste Maade.

6te Vidne Steen Axdahl aflagde Eed og provede at Vidnet tilligemed Lars Biørgen jndfandt sig næstleden Foraar hos Sogne Præsten Hr: Hegelund for at ville til den siste bøxle gaardeparten Kaldem som Hr: Hegelund ejede, paa deris Forlangende Svarede Velbemelte Sogne Præst at hand ej enten kunde bøxle eller Selge gaarden siden Johanes Østrim hafde giort ham et Forbud derpaa.

Vidnet Msr: Doth fremckom for Retten og indleverede et Skrifttl: Vidnes byrd, som hand efter aflagt Corporlig Eed, for Retten oplæste, saa lydende.

Comparenten Reutz som for nærværende tiid ej hafde viidere at tilspørge Vidnerne, begiærede dereftter Sagen udsadt til næst holdende høsteting tilligemed Copie af Vidnernes forcklaring, for derefter at jndkome med Videre procedur og i Rettesettelse, og Reserverede sig viidere tilsvar jmod hvad Johanes Østrim hafde at jndvende.

Paa {Citanten} Johanes Østrims tilspørgende Svarede Vidnet Ole Ohnesteen og Jacob Tesdahl at efter Johanes Østrims ordre gick de til Præsten og der sagde hvad de forhen har omprovet.

Eragted

Sagen udsettes eftter Citantens forlangende til næste ting.

Halvor Grindem hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Ove Grindem for et Støcke gierdes gaard som hand ej vil gierde eller ved lige holde uagted det er hans pligt, derfor Dom at Lide og erstatte Processens omckostninger samt anhøre Vidnes byrd af Hans Ryg og Niels Tostensen ibm:

den jndstefnte Ove Grindem mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.

thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Jens Skaffer og Johanes Nielssen Grindem som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt Ove Grindem som inCaminationen ommelder.

1te Vidne Hans Ryg aflagde Eed og provede: at hand eftter Halvor Grindems forlangende tillige med Ove Grindem har uddeelet det støcke gierde som nu er paastefnt, Mens hvad enten Ove Grindem har loved at vil i stand sette same eller icke veed Vidnet icke, Mens Vidnet veed at Ove Grindem før efter billighed gierde same støcke, hvilcket de og har udmaalet som meldt. hafde ej Viidere at prove.

2. Vidne Niels Tostensen Ryg aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne uden forandring.

Citanten begiærede Sagen til Næste ting udsadt.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting til hvilcken tiid Ove Grindem paalegges at møde Sagen at tilsvare.

Monsr: Reutz mødte for Retten og producerede den ham af sin Fader meddeelte Fuldmagt saaledes Lydende: hvoreftter hand mødte paa Velærværdige Hr: Hegelunds Veigne og producerede det udvirckede Stefnemaal hvorved hand hafde jndkaldet Encken Marithe Wae og Haldor Ludvigsen, deels til stadfestelse og Forfølgning af det sistl: den 28 Febr: {sistl:} jmod forbemelte skeede Lovlige Forbud over Præste Encke sædet gaarden Wae og deels til oplysning af forbemeltes ulovlige omgang i adskillige Maader betreffende gaarden Wae.

1764: 239b

Til Vidner hafde ladet jndkalde Jannichen Christians Datter, Ole Thorsen Gierde, Torchel Moe, Knud Andersen og Erick Ryg tilligemed beskickkelses Vidnerne Hans Jørgen Altan og Zacharias Hovland, samt Erick Sille Og til Vedermehle Peder Knudsen samt Johanes Olsen Østrim og Siur Larsen Grønstad, Iver Schieldahl, med fleere godvillig Mødende Vidnerne!! (Vidner) tilligemed Monsr: Doth og Anna Ols Datter. det i Rettelagde Stefnemaal under 4 Maj 1764 blev oplæst.

de jndstefnte Marthe Wae og Haldor Ludvigsen mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa Deris Veigne. af vidnerne jndfandt sig alle undtagen Janiche Christians Datter og {Ole Thorsen} Torchel Moe.

Thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Tosten Ouestad og Zacharias Hovland som ved Eed bekræfttede at de for Meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt og oplæst det i Rettelagde Stefnemaal for Marthe Wae og Haldor Ludvigsen. jtem de udeblevne Vidner Torckel Moe og Janniche Christens Datter.

Monsr: Reutz Producerede i Rette den passerede Forbuds Forretning under 28 Febr: 1764 som blev oplæst.

For Vidnerne fremsadte Comparenten Reutz følgende qvestioner, Ole Thorsen Giere, Knud Anderssen og Erick Ryg. 1mo Om Vidnet ej var tilstæde i Hr: Hegelunds huus paa Enge Præstegaard, da Marithe Wae med hendes Mands broder udj Laug værgens Stæd overleverede sin afgangne Mands bøxel Seddel, \2do/ om hun icke frievillig og uden tvang overleverede same, og om det icke skeede med hendes Laug værges og broders samtykke. 3tio Om icke

Ole Thorsen Gierde same tiid blev tilspurt om hand tilligemed hans broder Torchel Moe som begge er den afdøde Mands brødre ville stille Caution for hende nemlig Encken, da kunde hun endnu blive siddende paa gaarden og hvad hun dertil svarede. 4to Om icke Encken blev Mange gange tilspurdt om hun med god Villie og efter sine Nærmeste Venners Raadførsel, overleverede sin Sal: Mands bøxel Seddel, og hvad hun dertil svarede. 5to Om Encken icke Ligeledes fandt sig holden og Fornøjed med at Knud Anderssen antog gaarden saasom hun derved befriedes for al videre tiltale for gaardens Ruin og forefaldne brøstfeldighed. 6to: Om icke Hr: Hegelund dis aarsage strax ophævede Arresten og af egne penge Contenterede Hans Maj:ts Foged. 7mo Om ej Knud Andersen strax derpaa blev jndkaldet og talede med Encken Marithe om Tøes Kiørsel, og hvad Viidere og Endelig 8vo Om hun ej dertil fandtes villig og lovede at holde sig same eftterretlig.

Vidnet Ole Thorsen Giere aflagde Eed og provede paa de fremsadte qvestioner saaledes: til 1te qvest: Ja hand var paa Præstegaarden da Encken Marthe Vae Leverede sin Sal: Mands bøxel Seddel paa gaarden Wae. Til 2. qvestion: at Encken var tilligemed

1764: 240

Vidnet paa Præstegaarden hos Hr: Hegelund efter Hr: Hegelunds forlangende, hørdte da at Encken var fornøjed med at overlevere sin Sal: Mands bøxel Seddel, naar den hos hende paa Korn avlingen skeede Arrest ved Stædets Foged blev ophæved hvilcket og Hr: Hegelund Lovede som siden Skeede, og hvor paa hun fra sig leverede hendes Sal: Mands bøxel Seddel. Til 3de qvest: at det forholder sig Rigtig og at Vidnet Svarede at hand ej for hende neml: Encken ville stille nogen Caution. Til 4. qvestion at Encken med god Villie overleverede sin Sal: Mands bøxel Seddel til Hr: Hegelund jmod at hun blev Loved den friehed at giøre sig dend Arresterede Aufl saa nyttig som hun vilde, hvilcket Vidnet tillige veed blev efterckomet af Hr: Hegelund. Encken hafde paa den tiid ingen tjenere. Til 5. qv: At Encken var fornøjed i alle deele med hvad omspurdt er. Til 6. qvestion Vidnet veed at Arresten strax blev ophæved. Mens hvad enten Hr: Hegelund betalte Fogden eller Encken, veed Vidnet icke. Til 7. qvest: Erjndrede Vidnet icke. Ligesaa til 8. qvest: jnted. hafde ej Videre at prove.

2. Vidne Knud Andersen aflagde Eed og provede: Til 1. qv: Veed Vidnet jnted om. Til 2. qvestion Vidnet hørdte at Præsten tilspurdte Encken Marthe Wae om hun ville nu fra sig levere bøxel Seddelen, hvortil hun Svarede at naar jeg faar Korn avlingen igien saa skal det skee. Til 3. qv: Veed Vidnet inted om. Til 4. qv: At hand veed Encken Leverede med god villie sin bøxel Seddel tilbage. Til 5. qvest: at hun fandt sig fornøjed med at Deponenten fick gaarden paa omspurdte Maade. Til 6. qvestion Lige som første Vidne. Til 7. qvest: det omspurdte forholder sig Rigtig. Til 8. qvest: Ja. Viidere hafde icke Vidnet at prove.

3de Vidne Erich Ryg aflagde Eed og provede: paa Citantens fremsadte qvæstioner til 1te qvestion: Ja. Til 2. qvest: Ligesom 1te Vidne. Til 3. qv: Veed jnted derom. til 4. qvest: er besvared med den anden. Til 5. qv: veed vidnet jnted om. Til 6te qvest: veed Vidnet jnted om. Til 7de og 8. Ligesaa Nej.

Dito til beskickckelses Vidnerne Hans Jørgen Altan og Zacharias Hovland samt {Erich Sille} \Iver Schieldahl/, fremsadt denne qvestion. Om ej Citanten ved Dem som udsendte beskickelses Mænd, haver tilbudet Encken Marithe Wae at hun maatte antage den halvedeel i gaarden Kaldem, som hand ejer, i fald hun icke formedelst sin Fattigdom og uFormuenhed kunde antage den heele gaard.

Samtlige Vidner aflagde Eed og provede at de efter Hr: Hegelunds forlangende hafde tilbudet Encken Marthe Wae det halve Kaldem paa den Maade at hun same gaard kunde og skulle tiltræde uden bøxels erleggelse og same beholde saa længe {uden} \hun/ i Encke stand forblev, Mens naar hun blev giftt, Skulle hendes Mand bøxle samme. Hvortil Encken bem:te

Marthe Wae svarede at i fald hun ej var i stand at beholde Wae, kunde hun end Mindre Modtage eller Styre gaarden Kaldem.

1764: 240b

Viidere fremsadte Msr: Reutz for Vidnerne Hans Jørgen Altan og Erick Sille denne qvest: nemlig Om de i et og alt under Eed vedbliver Deris forcklaring om beskickelses Forretningen under 5 Febr: 1764 som blev oplæst. {b… Peder Østrim, Johanes ibm: og Siur Larsen Grønstad} hvortil Erick Sille og Hans Jørgen Altan under Eed Declarerede og vedstaar alt hvad de paa ermelte beskickckelse har \paa/teignet.

Sogne Præsten Hr: Celius som af Hr: Hegelund jndkaldet vidne udj denne Sag fremckom for Retten og oplæste sit Skriftlige Vidnes byrd under sin Saligheds Eed med opragte Fingre Saa Sandt hielpe ham gud og hans hellige ord, hvilcket lyder saaledes:

Fra 1te Vidne Janiche Christians (Christens) Datter blev af Erich Sille og Ole Sille jndleveret hendes Skrifttlige Eedelige Vidnes byrd i denne Sag, hvilcket de bemelte 2de Mænd under Eed forcklarede at bemelte Vidne paa sin Barsel Sæng i Deris Nærværelse med opragte Fingre under Eed beckræftede dets Rigtighed. bemelte Vidnes byrd blev oplæst.

8. Vidne Studiosus Andreas Doth oplæste sit Skrifttlige Vidnes byrd i denne Sag hvilcket hand dereftter med opragte Fingre under sin Corporlige Eed beckræfttede. bemelte Vidnes byrd blev oplæst.

Msr: Reutz formerede til Vidnet Anna Ols Datter denne Qvestion: Om icke Haldor Ludvigsen i hendes og Msr: Dothes Nærværelse, paa Hr: Hegelunds tilspørgelse declarerede at hand hafde øvrigheds ordres at bemægtige sig Gaarden Wae jmod det Lovlige forbud, og om hand ej sagde paa Viidere tilspørgende: at Hr: Hegelund i sin tiid skulle faae viide fra hvem same var udstæd.

For Vidnet Anna Ols Datter blev Eedens forklaring af Lov bogen hende forelæst med Formaning til Sandheds udsigende, hvilket hun lovede at ville eftterckomme. derpaa aflagde hun sin Saligheds [Eed] med opragte Fingre og provede til Citantens qvestion saaledes: at det omspurdte forholder sig saaledes i Sandhed.

Eftter at Comparenten Reutz saaledes jnted viidere erjndrede sig at tilspørge Vidnerne; Saa paastod hand at de udeblivende neml: Encken Marithe Wae og Haldor Ludvigsen tilligemed de fleere udeblivende maatte til Næste ting [blive] forelagt.

Eragted

de Lovlige Stefnte Marthe Wae og Haldor Ludvigsen forelegges til næste ting at møde for at jndkome med sit fornødne tilsvar i denne Sag. siden Torchel Moe som til vidne i Sagen jndstefnt Sorterer under Lyse Clost: Jurisdiction, Saa kand denne Ret ej paalegge ham at Møde.

Ole Sille i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Johanes Østrim slagsmaal betreffende.

jndstefnte Johanes Østrim mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovl: varslet.

ingen af de forelagte Vidner Nafnl: Helga Østrim, Anna Østrim og Siri Østrim mødte icke [eftter] paaraab, hvorfore Citanten begiærede Samme endda til næste ting forelagt.

Stefne vidnerne Jens Skaffer og Johanes Gierdsøen beckræftede ved Eed at de for meer end 14 Dage siden i denne Sag haver Stefnt jndbemelte udeblevne Vidner til Vidnes byrds afleg i denne Sag.

Eragted.

de Lovlig Stefnte og udeblevne Vidner

1764: 241

Helga Østrim, Anna Østrim og Siri Østrim forelegges endda til næste ting at møde for Deris Eedelige vidnes byrd i Sagen under Lovens Falsmaal at aflegge.

dereftter læst
1te Tollef Biørnsens {bøxel Seddel} Penge Mangel paa 3 Løber Smør i {Ka…em} i Kaldem. datteret 19de Junj 1764.
2. Hr: Rector Boalts bøxel Seddel til Thor Haldorsen paa 1 Løb Smør 1 hud i Fiøsne datteret 2 Dec: 1763.

Som jnted Videre ved tinged var at forrette blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1764 d: 19 Junj blev Retten til almindelig Sommer Sage og Skatte ting holdet med Fieldbergs Skibredes Almue paa ting stædet Fittie og Retten betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Haldor Sande, Abraham Liusnes, Gotskalck Haaland, Siur Haaland, Lambrigt Grindem, Johanes Grindem, Jens Axdahl og Erich Fosse. Overværende i Retten Fogden Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll Extraherede.

henseende Gevæhrene med Viidere svarede dette Skibredes Almue Ligesom de andre uden Forandring.

Ligesaa henseende Ligningen.

Dereftter blev Læst
1te Rickold Axdahls udgivne Skiøde til Tollef Tordsen paa ½ Løb ½ hud i Nere Axdahl mod 60 rd: dat: 22 Dec: 1763.
2. Tollef Axdahls udstædde Obligation til Madame Smith paa Capital 50 rd: og 5 pro Cento Renter og underpandt udj ½ Løb Smør ½ hud i Nere Axdahl datteret 8 Junj 1764.
3. Torbiørn Stangelands udgivne Skiøde paa bøxel Retten til 1 Løb Smør i Stangeland til Torchel Torchelsen mod 47 rd: dat: 19 Junj 1764.
4. Tieran Strømøens Skiøde til Rejnert Underhougen paa ½ Løb Smør i Underhougen mod 36 rd: dat: 1 Martj 1764.
5. Hr: Houges Skiøde til Johanes Larsen paa gaarden Øvre Houge mod 470 rd: dateret 6 Aug: 1763.

Størckor Hoversholm hafde til dette ting tiid og Stæd paa Encken Kari Brønlunds Veigne ladet jndstefne Gunder Store Lunde \og Guroe Hans Datter/ fordie at hand paa en usømmelig Maade har indgaaed i bemelte Enckes huus i hændes fraværelse og der opbrudt hendes Dør og udtaged 1 Kiste, samt Sønderrevet et Laas, derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning, samt at anhøre Vidnes byrd af Lars Jonsen, og Aagaatte Ols Datter.
Den jndstefnte Gunder Lunde mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne, thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Lars Stangeland og Halvor Skaffer som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt Gunder Store Lunde og Guro Hans Datter i den sistes og den førstes huustroes paahør.

Citanten begiærede vidnerne fremckaldet til Examen og Eeds aflæg.
1te Vidne Lars Joensen aflagde Eed og Provede at næstleden 3de Paaskedag da vidnet Kom tilbage fra Kircken, og Kom til gaarden Brønlund forefandt hand Kiencken eller Krampen i bue Dørren Liggende Midt paa Gulvet, Vidnet saae icke hvem same giorde. hafde ej Viidere at prove.
2. Vidne Aagaate Ols Datter aflagde Eed og prove-

1764: 241b

de at næstleden 3de Paaske dag Kom jndstefnte Gunder Lunde og Gurj Hans Datter til gaarden Brendeland, og Spurgte den siste strax efter Nøgelen til Boen, hvortil Vidnet Svarede: jeg veed ej hvor Nøgelen er. Folckene er til Kircken. hvorpaa den jndstefnte Svarede ja jeg skal bruge Kongens Nøgel. Vidnet gick da ud paa Marcken, og da hun tilbage Kom, Kom jndstefnte Gurj Hans Datter med 1 øx i haanden fra Bue Svalen og derpaa bad Vidnet hielpe sig, som hun eftterckom, hielpen bestoed derudj at bære nogen Klæder. Vidnet Observerede at bue Døren som tilforn var Lucket i Laas, var aaben, hafde ej videre at prove uden dette: at hun saae jndstefnte Gunder Lunde staaede der paa Marcken som hilsede hende god dag. Mens hvad enten hand neml: Gunder var i Hielp med hende eller icke, veed vidnet aldeeles icke.
Citantjnden begiærede Sagen til næste ting udsadt.
Eragted
den Lovl: Stefnte, Mens udeblevne Gunder Lunde forelegges til næste ting at møde med tilsvar i denne Sag.

Opsiderne paa gaarden Hixdahl Nr: 2 under Fieldbergs Skibreedes Forige Halsnøe Closters Gods Nafnlig Lars Knudsen og Peder Olsen som hver bruger den halvedeel af gaardens Skyld nemlig i Skat 1 Løb 2 pd: 6 Mrk:r Smør og i Landskyld 1 Løb 9 Mrk:r Smør 1 tønde Korn tilsamen 2 Løber 18 Mrk:r Smør 2 tønder Korn \fremckom for Retten/ og becklagelig gav til kjende at Deris paaboende gaard bemelte Hixdahls paastaaende huuse tilligemed alle Deris Ejendeele er for omtrent 4 uger siden ved en uLyckckelig Ilds vaade {er} bleven Lagt i aske; Og da de agter at giøre Allerunderdanigst ansøgning hos \Hans/ Kongel: Maj:t om Nogle aars Skatte frihed, Saa var det de i den andledning tilspurdte Lænsmanden Med Meenige Tingsøgende Almue om ej dette Deris andragende medfører Rigtighed? Dertil Samtlig Almue Svarede: at Dennem disverre alt for meged er beckjendt ej allene at gaarden Hixdahls alle paastaaende huuse er lagt udj aske, mens end og at Ilden fortærede begge disse 2de opsideres ganske Ejendeele, hvorved de er sadt i aller bedrøveligste og ynckværdigste omstændigheder, ja icke har den Eeneste Smule brød at Stickcke i sin Mund, Naboerne har baade Maatted Klædet og Fødet dem til denne tiid, og i fald de skal have opholdet, maae \de/ dermed Continuere; De er derfor høyst trengende til Hans Maj:ts Naade, og hvortil de allerunderdanigst Suckcker og beder.
Reqvirenterne begiærede det passerede sig under Tingsvidnelig beseigling {sig} beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Dereftter blev Læst følgende
Skifttebr: eftter Johanes Fittie hvoreftter Jordegodset er udlagt som Pandte bogen udviiser. dateret (ope rum).
2. Skifttebrev eftter Torbiørn Kaldem,
3. Skifttebr: eftter Ingerie Flaaden. Jordegodset udlagt eftter Pandte bogen. dateret (ope rum).
4. Skifttebrev eftter Elias Echeland. dateret (ope rum).

5. do: [eftter] Britta Ulvenes. dat: (ope rum).
6. dito Alvald Ulvenes.
7mo Dito Lars Stangeland dat: (ope rum).
8. do: Lars Stangeland dateret (ope rum)
9. Lars Stumoe dateret (ope rum)
10. Jon Stumoes

1764: 242

Qvinde (ope rum) Datter. dateret 2 Martj 1764.

Som jnted Viidere ved tinged var at forrette, blev Retten for Skibredet ophæved.

Anno 1764 den \21 og/ 22 Junj blev Almindelig Sommer Sage og Skatte Ting holdet med Føjens Skibreedes Almue paa Ting stædet Leervigen, og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Helje Worland, Peder Schibevig, Lars Tiong, Lars Siursen Tiong, Hans Worland, Gudmund ibd:, Rasmus Nielsen Holme, og Johanes Løning Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og med Meenige tingsøgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds Foranstaltninger som paa forige tinge ere Læst og i denne Protocol extraherede.

dereftter Andre Particulaire Documenter.
1te Lars Nøchlings Skiøde paa 18 Mrk: Smør i Nøchling til Natanael Olrich mod 27 rd: dat: 21 Junj 1764.
2. Hr: Christies Skiøde til Johannes Thomessen paa ½ Løb Smør ½ hud ½ Vog Korn jmod 145 rd: i Rometvedt dat: 9 Febr: 1764.
3. Michel Landes Skiøde til Gudmund Ericksen paa 1 pd: 18 Mrk: Smør ½ hud ¾ spd: Korn i Øchland mod 125 rd: 3 Mrk: dat: 1 Martj 1764.
4. Helje Siursens Skiøde til Rasmus Biørnsen paa 1 pd: 18 Mrk: Smør ½ hud ¾ spd: Korn i Øchland jmod 133 rd: dat: 29 Nov: 1764!! (1763?).
5. Hr: Hertzbergs bøxel Seddel til Haldor Ericksen paa 1 Løb Smør i Schimeland dat: 12 Nov: 1763.
6. Johanes Rometvedts Obligation til Hans Peterteigen paa Capital 90 rd: dat: 21 Junj 1764.
7de Omund Grovs Obligation til Hans Peterteigen paa Capital 60 rd: dat: 21 Junj 1764.
8. Erick Todtlands Obl: til Knud Bue paa 60 rd: dat: 21 Junj 1764.
9. Msr: Gorms Oblig: til Salmon Aarschoug paa 200 rd: dat: 18 Junj 1764.
10. Hr: Hertzbergs udgivne bøxel Seddel paa Sr: Jan Frøchens Veigne paa 2 Fjerendeel Smør 2 Fierendeel huud og 6 Mrk:r tør Fisk til Ingemon Størchsen Øchland dat: 22 Junj 1764.
11. dito paa Jan Frøchens Veigne paa ½ Løb Smør ½ hud og 12 Mrk:r Fisk i Øchland til Niels Størcksen dat: 22 Junj 1764.
12. Natanael Olrichs Bøxel Seddel til Rasmus Christophersen paa 18 Mrk:r Smør i Nøchling dat: 21 Junj 1764.
13. Krigs Commissaire Dahls bøxel Seddel til Jens Nielssen paa 1 pd: 3 Mrk:r i Spidsøen. dat: 26de Oct: 1762.

14. Johanes Lønings bøxel Seddel til Iver Jørgensen paa 1 pd: 12 ½ Mrk: Smør i Isdahl. dat: 22 Junj 1764.

Procurator Holch jndfandt sig for Retten og gav til kjende at Velædle og Velbr: Hr: Commerce Assessor von der Lippe til dette ting tiid og Stæd haver jndkaldet Velærværdige Hr: Niels Hertzberg Sogne Præst til Findaas Præstegield for Een Debet som hand er pligtig at ansvare til Hr: Cammerherre Berregaard, nu for nærværende tiid dog icke meere end 106 rd: Stefnemaaled som udviser den Sande Forklaring er Dateret Bergen den 28 April 1764. og Hr: Hertzbergs egen Vedtagende \at/ Stefnemaalet ham som Contra Part er Lovl: Forckyndt. blev oplæst. bemelte Stefnemaal blev oplæst.

Holch begiærede dernæst at Præsten Hr: Hertzberg maatte Paaraabes siden hand har seed at hand er paa tinged, og dereftter vil afvarte hvad hand kand have til Sagen at Svare.

Sogne Præsten Hr: Niels Hertzberg mødte for Retten og tilstod det oplæste Stefnemaals lovlige forckyndelse, og i øvrigt begiærede at Sagen maatte til høste tinged blive opsadt, Thi hand agter at begiegne Sagen med Contra Stefnemaal siden Stefnemaalet i denne Sag blev ham ej saa betids forckyndt at hand Hr: Assessor von der Lippe kunde

1764: 242b

til denne tiid kunde faae jndkaldet med Lovlig varsel, hvilcket Comparenten fandt sig beføjed eftter Sagens omstændigheder.

Holch Svarede til det tilførdte dette: at Hr: Hertzberg aldeles icke haver nødig at bemøje sig med noged Contra Stefnemaal, thi hans Egen hændige Skrivelse til Velædle og Velbr: Hr: Commerce Assessor von der Lippe dateret 16 Aug: 1762 viiser udtrøckelig den til bindtlige Gield som Velærværdige Hr: Hertzberg Conform Stefnemaalet og Sigtelsen er skyldig neml: 106 rd: 4 Mrk: 7 s: med paaløbende Renter til betaling Skeer, siden da Holch icke forefandt at det giordes fornøden nogen opsettelse og for at beviise det af ham forhen declarerede, fremleverede bemelte Hr: Hertzbergs Messive under forbemelte 16 Augustj 1762 hvoraf hand begiærede for saa vidt insigneret er, oplæst og Acten tilførdt. dereftter paastod Holch Lov Messig Dom icke alleene at Hr: Hertzberg maae betale de paasøgte 106 rd: 4 Mrk: 7 s: med Renter til betaling Skeer, Men end og omkostninger for udstædde Stefnemaal, Forckyndelse, Procurators holdelse med Viidere, i det Ringeste 8 rd: og desuden haabede Holch at Hr: Hertzberg blev anseed som den der vil trette om jnted.

{Reff} Hr: Hertzberg Reffererede sig til sit forige, og ville vendte at Retten ej {kunde} nægter ham udsettelse til høste tinged.

Eragted!

den af Sogne Præsten Hr: Hertzberg forlangte udsettelse Accorderes ham til næst anstundende høste ting, til hvilcken tiid hand haver at jndkome med alt hvad hand til Sagens freme paa sin Siide agter nødig.

Fogden anmeldte at da der til Fogderiets Arrest huus Eer henbragt Drengen Aadne Christophersen Stoveland (Staveland), af Lænsmanden Johanes Løning, hvilcken af Casper Wadbech var bleven anmeldet at bemelte Dreng skulle have begaaed tyverie, Saa har Fogden paa Justitsens Veigne tillagt Lænsmanden Johanes Løning Ordre at jndstefne Casper Wadbech til dette ting for saa vidt Sagen ham henseende angivelsen kand paagielde, mens end og til Vidner Ole Pedersen. Og Endelig Drengen bemelte Aadne Christophersen at overvære.

Aadne Christophersen som for Retten var tilstæde Declarerede at uagted at hand ej er Lovlig Stefnt, saa vedtager hand dog i Sagen Lovlig Stefnemaal. og dernæst Declarerede at

hand {tilstaar} er 22 aar gamel Fød paa gaarden Staveland udj Findaas Præstegield og for 3 aar siden Confirmeret udj sin Daabes Naade.
Fogden anmeldte Dernæst at i andledning af

1764: 243

Hans Excellence Hr: Stiftts befallings mandens udgivne ordre, har hand til Defensor i denne Sag beskickcket for Drengen Procurator Jens Isach Holch som her paa tinged er tilstæde. Holch haver da icke for Nærværende tiid vedtaget nogen saadan Fuldmagt eller forlangende, langt Mindre befatted sig med noget saadant paalæg, Men dog saafremt Hr: Kamer Raad Juel som Foged behageligst vil jndestaae ham noged til Betaling i hensigt at Holch er allene giæstgiver, saa i henseende til Kamer Raadens tilsyn, paatog Holch sig at være Forsvar i forventning af icke allene at høre Sigtelsen eller det udstædde Stefnemaal, men end og afvarte hvad Vidnerne over den beskyldte kand have at siige. Dette er eftter Holches Egen Dictat.
Aadne Christophersen giorde dereftter for Retten denne anmeldelse og beckjendelse ganske frie villig uden baand og Fængsel: at i hans tieniste hos Casper Wadbech Leed hand meget ondt baade henseende til forphlægning i Mad og Dricke som i andre Maader, hvilket gav ham andledning til \at/ fra Reise tienisten, hand tog Wadbechs Eene Færings baad med Seigl og Reiste til Bergen, som hand Solgte til en Mand af Nafn Torchel Olsen udj Bergen for 1 rd: 3 Mrk: hand førde og med sig som hand Ligeledes tog fra Wadbech Eendeel Salted Torsk, hvoraf hand Solgte paa indReisen til Bergen udj Kongshafn for 4 Mrk: 8 s: til Eendeel Bønder og 1 tønde Solgte hand paa Slotted udj Bergen for 1 rd: 1 Mrk: af disse penge holdt hand sig til deels oppe med henseende til Mad udj Bergen, og deels paa Hiemreisen. Wadbech fick tilbage af same \penge/ 1 Lærets boxe som derfor var Kiøbt hvilcken blev betalt den Mand der fulgte Wadbech til Bergen, for hans Reise Wadbech fick baaden med Seiglet tilbage.
Wadbech tilstod jnden Retten at ej meer er ham frastaaled end hvad nu af Aadne Christophersen er angived.
Procurator Holch paa Aadne Christophersens Veigne Lod tilføre at hand angrer og fortryder denne af ham \be/gangne Forseelse, som er skeed af ungdoms daarlighed, og som Wadbech for det mæste har nødt Refusion, af det staalne, Saa udbad hand for ham en Naadig Dom.
Fogden jndstillede Sagen under Dom.
Paa Rettens tilspørgende Svarede Lænsmanden og den ting søgende Almue at Aadne Christophersen aldeeles jnted er ejende.
det jndstefnte Vidne var jndkaldet blot at giøre forcklaring om hans neml: Aadne Christophersens tilstaaelse om det begangne tyverie.
Dereftter blev udj denne Sag af den ganske

1764: 243b

Rett saaledes Kjendt Dømt og

Afsagt!

Aadne Christophersen Staveland som jnden Retten frie villig og uden tvang, har giort den beckjendelse at hand fra Casper Wadbech har staaled udj Vahrer til 1 rd: 5 Mrk: 8 s:, hvoraf bemelte Wadbech som ex Axtis er at see har modtaged 1 rd: udj Vahrer, følgelig tilbage 5 Mrk: 8 s: Bør følgelig Lovens 6te bogs 17 Capt: 33 Art: Miste sin huud udj Fængsel og eftter paafølgende Capituls 40 Art: betale Igield og tviegield af de hos ham beroende 5 Mrk: 8 s: som beløber til 2 rd: 5 Mrk: 8 s: \jtem udstaae Kirckens Disciplin/. Og som hand inted er ejende, saa i Stæden for det Fogden og Dommeren eftter det Kongel: Rescript kunde til bereigne sig for Deris hafte umage i Sagen, bør hand henbringes til det Bergenske

Manufactuur huus for der at arbeide udi 8te uger. det paadømte udredes og eftterkomes 15 dage eftter denne Doms Lovlige forkyndelse under adferd eftter Loven.

Formedelst aftenens paackome bliver Retten til j Morgen ophævet.

Dagen eftter den 23 Junj blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med jndbemelte Laug Rett paa dito Stæd.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Ingeborg Aadnes Datter for begangne Lejermaal med en Kipper Svend som er Reist bort, Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omkostninger.
den jndstefnte Ingeborg Aadnes Datter mødte for Retten og tilstoed at være j denne Sag Lovlig Stefnt. Ligesaa at have begaaed det paastefnte Lejermaal og at hendes Barns Fader er en Kipper Svend af Nafn Johanes som er Reist bort og over til Holland.
Fogden begiærede Domb.

Afsagt

jndstefnte Ingeborg Aadnes Datter som har tilstaaed den paastefnte barne Aufling, bør følgelig Lovens 6te bogs 13 Capt: 1te Art: betale til Hr: Actor sine Lejermaals bøder med 6 rd: og udstaae Kirckens Disciplin. det paadømte eftterckomes 15 dage eftter denne doms lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Fogden anmeldte dernæst at den Sag jmod Kiølf Nordtun maatte hand til høste tinged begiære Sagen udsadt. jndtil Forretningen i hans Boe kand blive Effectueret.

Eragted

med Sagen beroer til høste tinged.

jnden Retten blev af Sogne Præsten \Hr: Hertzberg anmeldt/ at Helga Knuds Datter Errevigen er med den Spedalske Sygdom eftter Hr: Doctor Buchners attest saa Sterckt behefftted, at hun trenger til at blive jndlemmet i Hospitalet, hvorom Sogne Præsten Hr: Hertzbergs attest blev jndlevered som blev oplæst.
Almuen Svarede paa tilspørgende at bemelte Helga Knuds Datter ej allene [er] saa sterckt anfengt med den Spedalske Svaghed at hun trenger til at blive jndlemet i Hospitalet, mens end og saa fattig at hun er paa Lægd og Conceqventer jnted ejende til sin jndlem-

1764: 244

melse i Hospitalet.
Om det passerede begiærede Vedkomende tingsvidne, som blev bevilged.

Fogden i Continuation af den Forretning som seeniste udj Brandesund den 1 Martj dette Aar er holdet over det udj Søen paa haved ud af Bømel Baad fundet Skib og Vrag Gods, hafde til dette ting tiid og Stæd Ladet jndkalde de samtlige Biergere, for at Modtage og føre Deris Egentlige paastand saavel om Biergerlønen udj sig self som hvad Eenhver ud af Denem udj arbejde ved Biergningen kand have Fortjent.
I Forvejen, da Fogden maatte Fornemme at de 12 Biergere i sær ved seeniste Forretning haver forcklaret at det jndbragte Vrag skulle være fundet uden for alle Land beent ud af den saa kaldede Bømel Baad, Men da Loven om Vrags Finding og Biergning, i henseende til Biergerlønen giør denne Merckelige Forskiæl om hvad som er fundet udj aabenbare Søe, Saa fandt hand sig andlediget at tilspørge ej allene de 12 biergere i sær under den Eeds Kraftt de forhen for Retten har aflagt, men end og de som af Almuen her kand være tilstæde, og om det

bevidnede biergnings Stæd at være beckjendt, om de da Sandferdelig kand forcklare at dette fundne Vrag er bierget saaledes uden for alle Land, at det kand siges eftter Loven at være udj aabenbare Søe, eller om det icke har været jnden Landets grenser paa nogen Kandt? De 12 Biergere svarede samtlig under forige Eeds Kraftt paa tilspørgende at paa den Søre Siide af det Stæd hvor de fandt Vrag Skibet var {Hv.} \One/ Sire udj Stavanger Amt Mens paa den Nordre siide var jnted Land, hvilket Almuen som Nærværende, og beckjendt om same Stæd Contesterede dette af Biergerne giorde udsigende.

Fogden i andledning af dette de samtlige Biergeres tilligemed den tilstædeværende Almues Svar fra den Kandt, at det ind biergede Vrag vel er fundet saaledes udj Søen uden for alle Land, nemligen at væster eller Nord haved {stoe} paa den Kandt Ganske Stoed aaben derfor, derjmod paa den Søndre Kandt vil aldeeles have været jnden for den saa kaldede Øe Udsiire; {Som hand da maatte see at dette bemelte jnd} Men derjmod igien at same ej kunde agtes saaledes at kunde være fundet udj aabenbare Søe

1764: 244b

Som Loven omformelder. I slig henseende tilholdt hand de samtl: Biergere i sær de første som overckom Vraget at de nu til Retten ville jndgive Deris paastand hvad dets biergning ved hazard og Møje med hvidere kand have fortjent. de samtlige 12 Biergere Declarerede at siden de Vovede Liv og Baad saa langt ud paa haved eftter det fundne Vrag, hvormed de hafde Megen Møje og arbejde, paastoed derfor udj belønning 40 rdlr: Declarerede dernæst at have været ved Biergningen udj 12 Dage og derfor paastoed 1 Mrk: 8 s: de 19 andre biergere Declarerede at haved været ved bjergningen udj 11 dage hver og hvor for de paastoed Daglig pro persona 1 Mrk: 8 s: Biergerne Erich og Salmon Habbestad {hver} 4 dage hver 1 Mrk: 8 s: er 2 rd: Siur, Lars og Torckel Halderager samt Ingvald Sehle, Haldor Urrang, Jacob Støle, Tosten Lørhamer, Ole Sundstabøe, Mathias, Ole Bentsen og Rasmus Nordthun disse 11 haver Bierget hver udj 8te Dage og hvorfor paastaaes Daglig 1 Mrk: 8 s: Stædets Lænsmand Johanes Løning Declarerede at have været ved Vraget udj Forretninger 10 dage hvorfor hand eftter det {passerede} udgangne Kongel: allernaadigste Rescript paastod 1 Mrk: 8 s: daglig jtem 1 Mrk: 8 s: for hans Reise til og 1 Mrk: 8 s: fra stædet. Mads Hysingstad Ligesaa været som Laug Rettes mand ved Forretningen i 10 Dage Dagl: 1 Mrk: jtem for hans Reise frem og tilbage 3 Mrk: Lænsmanden for Placaternes beckjendt giørelse fordrer 3 Mrk: Samtlige Biergere Declarerede dernæst at de har haft {samtlig} og taget megen Skade paa Deris Baader ved Biergningen, begiærede derfor at Dennem i saa tilfelde ved Biergningen maatte blive noged tillagt hvoraf de 31 \første/ biergere har haft mæste Skaden.

Fogden som hafde anhørdt disse biergeres paastand fandt jnted ubillig i det paastaaede, og derfor jndlod samme \under/ Retten[s] Decision.

Decideret:

Retten fjnder icke at den af samtlige biergere giorde paastand er ubillig, derfor bliver den oven anførte afgang i et og alt accorderet, og bliver de 31 første Nafngivne Biergere tilsamen accorderet udj Baade Leje 7 rd: 3 Mrk: \til/ Lige deeling, Ligesom og bør afgaae af den udbragte Auctions Summa det Rettens betjente Nemlig Fogden og Sorenskriveren for Deris Møje og umage har tilbereignet sig.

Dereftter Læst

1te Skifttebrev eftter Torbiørn Escheland dateret (ope rum)
2. do: eftter Kari Holme, dat: (ope rum)
3. do: eftter Anphind Aadland dat: (ope rum)
4. do: eftter Karj Aadland dat: (ope rum)

5. eftter Helje Aadland dat: (ope rum)

Restancen stor (ope rum)

Retten blev for Skibredet ophæved.

Anno 1764 den 25 Junj !!Vare Vii forsamlede!! (blev det almindelige) Sage og Skatte ting holdet med Fiere Skibreedes Almue paa ting stædet Leervigen, og betjendt med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Niels Eidsvaag, Helje Emberland, Ole Eltervog,

1764: 245

Johanes Lochne, Tron Torbiørnsen Øvre Wig i hans Stæd Haldor Røe, Halvor Røgenes, Anders Selsaas, og Ole Førde. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og ting søgende Almue.

hvornæst Allerunderdzt: og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere læste og i dene Protocol extraherede.

Mathias Høye af Ryefølche Lod opbyde sin Myndtling Anna Anders Datters Arve Midler som eftter beretning skal være 100 rdlr: som hand i 1 Skind pung anviiste med tilspørgsel om Nogen same ville modtage. og som jngen der til jndfandt sig, blev same under Rettens Seigl Formynderen tilbageleveret.

Mathias Høye hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Aslack Tvedteschoug for at betale 24 rd: som hans Skiøde udviser som af Citanten er udstæd paa Tvedteschoug over den Summa bemelte Citant har modtaged, derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.
den jndstefnte Aslack Tvedteschoug mødte for Retten og tilstoed at være j denne Sag Lovlig Stefnt. Declarerede dernæst at hand med Citanten var om gaarden Tvedteschoug accorderet at skulle derfor give 80 rd: som hand og har betalt saaledes at Citanten har modtaged Self 60 rd: og de øvrige 20 rd: \til/ hans huustroe, hvilcke Citanten ej ville Skulle blive i Skiødet anførdt Sluttelig i den henseende at den uMyndige som gaarden er Solgt fra i tiiden ej skulle Kræve Citanten same; de øvrige paastefnte 4 rd: har den jndstefnte anførdt af den Aarsage hand blev opholdt med Skiødet tiid fra tiid og ej det kunde faae underskrevet af Citanten.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt for at føre!! (faae) sine vidner førdt og afhørdt.

Eragted

den forlangte forlangte!! anstand bliver Citanten accorderet.

Mons Røgenesvogen hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Baar Biordahl for Skyldig værende 6 rd:, derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger samt at anhøre Vidnes byrd af Halvor Røgenes og Anders Selsaass.
Stefne vidnerne Gregorius Echeland og Torbiørn Wiche aflagde Eed at de for meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt Baar Biordahl Lige eftter Incaminationen.
Citanten begiærede sine Vidner afhørdte.
1te Vidne Halvor Røgenes aflagde Eed og provede at have paa gaarden Røgenes for 2de Aar nu til høsten hørdt at Baar Biordahl tilstoed at være Citanten de paastefnte 6 rd: skyldig

hvilcke bemelte Baar Biordahl same tiid Lovede at Skulle betale Vaar Frumes eller Vaaren dereftter. hafde ej videre at prove.
2. Vidne Anders Selsaass aflagde Eed og provede i et og alt med første Vidne uden forandring.
Citanten begiærede Sagen til høste tinged Udsadt.

1764: 245b

Eragted!
den Lovl: Stefnte, mens udeblevne Baar Biordahl forelegges til næste ting at møde for at jndkome med sit tilsvar i Sagen.

dereftter Læst
1te Hr: Hertzbergs bøxel Sedel paa 1 ½ Vet i Nordschoug til Lars Evensen. dat: 29 Janu: 1764.
2. Hr: Kamer Raad Juels bøxel Sedel til Ole Valen dat: 26 Junj 1764.
3. do: til Lars Jonsen i Wahlen dat: 26 Junj 1764.
3. Skiøde paa Ohe til Simen Olsen mod (ope rum) dat: (ope rum)
4. do: paa Ohe til (ope rum) Dateret (ope rum)
5. Skifttebrev paa Eidsvog dat: 18 Aug: 1763.
6. Skifttebrev paa Kind dateret (ope rum)

Videre var ej ved Retten at Observere thi blev tinged for Skibredet ophævet.

Anno 1764 den 6te Julj blev Retten fra udsettelse fra gaars dagen, Sadt paa gaarden Nordbustad udj følgende Odels Sags afhandling, og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Torckel Indre Wee, Johanes ytre Wee, Jørgen Store Kongsvig, Hans Øwre Støle, Knud Kleppe, Sæbiørn Beltestad, Samson Ohnerim, og Christopher Store Settre.
For Retten mødte Procurator Jens Isacj Holch og gav tilkjende at hand paa Soldaten Hans Mortensens Veigne haver jndstefnet Bonde Manden Haagen Salmonsen Solem til at Modtage Løsningspenge for Odels Pretensionen som be:te Hans Mortensen haver paa 1 Løb 9 Mrk:r Smør i gaarden Nordbustad, følgelig Stefnemaalets formeld, som hand i Rettelagde der blev oplæst.
Dend jndstefnte Haagen Salamonsen Solem mødte for Retten med antagen Fuldmægtig Procurator Erich Christian Hechman som ville afvarte hvad Citanten og hans Fuldmægtig nu agter at fremføre under behørig Reservation af det fornødne fra den jndstefntes Siide under denne Sags driftt i beleilig tiid.
Procurator Holch dernæst paa sin Principals veigne ne!! {dernæst} forestille[de] dette paa Hans Mortensens Veigne at bemelte Hans Mortensen {jnden} i Retten indleverede Løsnings penge til det omtviste udj Nordbust Nemlig 1 Løb 9 Mrk: Smør bad den Respective Rett vil efttersee Contanterne, da Holch paa Hans Mortensens veigne haaber fuldkomen at Haagen Salmonsen Solem taber sin Sag saa fremt hand icke andet end vill være tver, ervartede derpaa hans tilsvar. dette er eftter Holches egen Dictat.
den jndstefnte Replicerede ved Procurator Hichman at hand formeentlig hvercken kand eller bør modtage de anbudne penge der ickun skal bestaae af 81 rd:, eftterdie godset fra Citantens paaberaabte Farbroder skal være udkomen for over 32 aar siden for en Capital af dobbelt saa mange penge excepto den Lovlige Interesse eftter Publiceret adkomst. For Ræsten igientog den jndstefnte sin forige Reservation.

Holch dernæst begiærede {dernæst} at Sorenskriveren ville paalægge Haagen Salmonsen Solem alt hvad i det udstædde Stefnemaal pretenderis eller Lide Dom til undgieldelse eftter Stefnemaalet.
Hichman formeente at Citanten icke burde extravagere med at paastaae det som behøves sist førend det første er foregaaed neml: de{t} i Stefnemaalet paaberaabte Vidners førsel, hvilcken feil i Procurator Holches procedur Comparenten Haabede Retten saaledes i agt tager til Rettelse at ingen villelse

1764: 246

under Proceduren jndløber.
de i Stefnemaalet paaberaabte Vidner mødte begge for Retten og tilstoed Lovl: Stefnemaal.
Paa de udj Stefnemaalet Nafngivne Marthe og Ingeborg Johanes Døttres Veigne mødte dito Ingeborg Johans Datters Mand Lars Siursen Humblevig.
Citanten begiærede Vidnerne Eedfæstede og afhørdte.
Holch tilspurdte og fremsadte for Vidnerne følgende qvestioner 1to Om dem icke er beckjendt at Citanten Hans Mortensen er sande Odels qvidsel til 1 Løb 9 Mrk:r Smør i dette omtvistede nemlig Nordbustad som er gamelt Odel og Aasæde.
1te Vidne Knud Fladerager aflagde Eed og provede at Citanten Hans Mortensen er en Sønne Søn af en Mand af Nafn Anders Nordbustad som i vidnets tiid blev holdt for en Odels Mand til Nordbustad. eftter bemelte Anders Nordbustad kom hans ælste Søn til gaarden Nordbustad af Nafn Hans Anderssen som ved døden afgick uden at eftterlade sig nogen Livs arvinger. Vidnet veed ej at forcklare hvor meged bemelte Anders Nordbustad var ejende her udj gaarden eller hvad hand beboede. Vidnet forcklarede ellers at nu Nærværende Citant er yngste Søn af bemelte Anders Nordbustads yngste Søn af Nafn Morten Andersen og har en ældre broder af Nafn Johanes Mortensen som nu beboer gaarden Tvedt. Procurator Hichman tilspurte dette vidne om den omvundne Morten Andersens endnu levende ælste Søn Johanes Tvedt icke har børn i Live eller hvor mange. Vidnet Replicerede at omspurdte Johanes Tvedt har Børn baade Sønner og Døttre, mens ej veed hvor mange troer hand har vist 4re. Holch fandt [fornøden]? i andledning af dette vidnets forcklaring at tilspørge Vidnet om icke Johanes Tvedt der \er/ en broder af Citanten, har Solgt sin Odels pretension til de paastefnte 1 Løb 9 Mrk:r Smør her i Nordbustad i den tiid da hand var ugiftt. Vidnet Svarede dette: at hand om qvestionens jndhold er aldeles uviidende.
2. Vidne Endre Epland aflagde Eed og provede i et og alt med første Vidne uden forandring.
Holch begiærede at Haagen Salmonsen Solem maatte Conform Stefnemaalet fremckome med Skiftte brevet eftter Johanes Nordbust og huustroe med hvad videre Documenter som i Stefnemaalet er omrørt.
Procurator Hichman paa den jndstefntes Veigne ville afvarte hvorledes Citanten ved antagen Fuldmægtig besørger sin Sag proceqveret forjnden hand kand jndlade sig med det fornødne til sin Sags Mentent eftter forhen tagne Reservation, da hand formeente tilstreckelig at skal oplyse Retten om Citantens Stefnemaals Defecter naar Citanten i Rettelegger hvad hand til Sagens tarv paa sin Siide agter at behøve.
Holch producerede dernæst Skifttebrevet eftter Anders Nordbustes \qvinde Else Mortens dtr:/ Forretted af Sal: Sorenskriver Heiberg \her/ paa gaarden Nordbust d: 10 Maj 1715 som saavidt Insigneret er blev for Retten oplæst. 2d!! (2det) Eet do: Skifttebrev forretted eftter Anders Nordbustad d: 27 Junj 1719 som ligeledes blev oplæst for saavidt insigneret er. 3. Een doms Act afsagt d: 8 Nov: 1656. og Endel: for det 4de Eet Skiøde brev under 3 Oct: 1657, hvilcke begge et eftter andet blev oplæst. dereftter paastoed Holch som før at Haagen Solem bør fremckome

1764: 246b

med de forhen paastaaede og hans i hænde havende Adkomster for gaarden eller det omtvistede brug i Nordbustad.
Hichman Vendtede endnu som før paa Citantens paastand i denne Sag, forjnden hand med behørige Documenter kand beslutte, allerhelst da det for nemlig (fornemlig) hører en Citant til som {Sag} Søger at udføre sin Sag forjnden Vederparten kand vide hvormed hand skal forsvare sig, thi paastoed Comparenten at Citanten vorder paalagt at proceqvere sin Sag til Doms forjnden Vederparten kand give der udj noged tilsvar, hvormed Vederparten saa snart Citanten har udført sin Sag til Doms, skal proceqvere sin Sag til den Ende uden ophold.
Procurator Holch i henseende til adskillige omstændigheder og det udstædde Stefnemaal, der virkelig udtyder at Haagen Solem er jndstefnt at fremckomme med Adkomsterne, hvorledes hand er bleven berettiged til det omtvistede brug i Nordbust. Iøvrigt som før paastoed Adkomsterne produceret. og hvor om hand udbad Rettens biefeldige Eragtning.
Hichman vedblev sit forige med hosføjed paastand at Citanten bør beslutte sin paastand med {paastand} Sagen til Doms, hvilcket naar saa skeer den jndstefnte med sin procedur uden ophold skal jndkomme.
Lars Humlevig fremckom for Retten og giorde denne forcklaring at hand ej veed hvad enten Haagen Solem har faaed noged Skiøde paa godset her i Nordbust som nu omtvistes eller icke, thi i fald skiøde er udstæd, er det skeed forjnden Hans Kone kom ham i værge, dette veed hand at hans Kones foresadte Formynder var Haagen Solem, og for hans Vær Søster Marthe Johans Datter var Torbiørn Tvedt.

Eragted

Haagen Solem som ved sin antagne Fuldmægtig Procurator Hichman har tilstaaed det producerede og i Rette lagde Stefnemaals lovlige forckyndelse, bør at i Rette legge sine Adkomster for det nu omtvistede brug eller Ejendom heri gaarden Nordbustad, hvoraf Retten kand faae grund eller Lys om denne Sags grund beskaffenhed.
Procurator Hichman i andledning af den oplæste eragtning, Declarerede at den jndstefnte hafde antaged Procurator Brose strax eftter at hand var Stefnt i denne Sag, mens formedelst at bem:te Procurator Brose ved den jndstefntes anckomst til Bergen i dag otte dage siden, stod Reise ferdig paa Landet, og altsaa var hindret fra at pladere for den jndstefnte i denne Sag; Saa kunde bemelte Procurator Brose i saadan hast som Citanten behøvede alle sine Documenter icke erlange tilbage fra oft melte Sr: Brose fleere af de ham til efttersyn leverede Documenter end 2de støcker som Comparenten er villig til strax at \ind/levere under videre Reservation. og til den Ergangne Eragtnings opfyldelse producerede nu eftter meldende Documenter in Originali neml: 1te afgangne Hans Andersen Nordbust som Citantens faders ældre broder, hans til den jndstefntes afdøde broder udgivne Pandte brev dateret 29 Martj 1732 og til tinge

1764: 247

Publiceret d: 1te April same Aar, hvorved den jndstefntes broder er pandtsadt det nu af Citanten paasøgte Jordegods for Reede Laante penge den Capital 160 rd: dansk Courant Myndt med ej allene overladelse af Pandtsetteren det paasøgte som et brugelig pandt at beboe samt tilligemed forbindtlighed at svare af Capitalen opløbende aarlig Rente 5 proCento, dog at derudj skulle Kortes dend Aarl: Landskyld og anden Rettighed af godset jndtil same Capital og Renter bevislig var erlagt og betalt eftter pandte brevets formeld der end nu icke af enten pandtsetteren eller hans eftterlevende paarørende er jndfried, eller i pandte bogen udsletted følgelig den derom udgangne Kongl: allernaadigste Forordning. 2do i Rettelagde

Comparenten Citantens ældre broder Johanes Mortensen Nordbustes udgivne Skiøde in Originalj dat: 4 Oct: 1748 tinglyst same dag og aar, til den jndstefnte Haagen Salmonsen Solem paa hans formeente Odels Løsnings Rett i det af Citanten paasøgte gods, og derfor betalt Kiøbe penge 18 rd: med videre Skiødes Formeld, hvornæst Comparenten endnu som før, forbeholdt den jndstefntes fornødne forsvar i denne Sag, naar Citanten same paa sin siide til Doms har beslutted.

Holch paa Citantens veigne fandt sig fornøjed ved at Contra parten icke allene haver frasagt sig icke at Levere frem Skifttebrevet og det paastaaende Skiøde som skulle være udstædet til Haagen Solem af Ingeborg og Marte Johans Døttre, altsaa veblev hand sit forige nemlig først at hand tilbød dend jndstefnte Haagen Solem Løsnings penge eftter den paa godset sadte Taxt med 81 rd:

Hichman paa {Citante} den indstefntes Veigne begiærede Retten ickun ville paalegge Citanten at proceqvere sin Sag til doms, da hand end nu som før forsickrede at Slutte same paa sin Side, uden saadanne omsvøb som Citanten og hans Fuldmægtig tenterer og bruger.

Procurator Holch begiærede Sagen udsadt til en belejlig tiid dog paa den jndstefntes beckostning siden hand ej eftter Rettens eragtning har vildet producere hvercken Skifttebrevet eftter Johanes Salmonsen Nordbust og hans huustroe eller sin Adkomst til godset. og i øvrigt ansaae den Declaration Protocollen er tilførdt af Procurator Hechman for ugrundet henseende det paaskud af Documenternes beroelse hos Procurator Brose.

Hichman for at evitere den af Citanten brugte vidtløfttighed, maatte i henseende til at Hans Nere Støles Søn nyelig fra Byen er hiemckomed og nu afgaaed til Opdahl, hvor hand er jndstefnt til en der beramet Sag, har frembragt de øvrige Documenter som Citanten paaæsker, Anviste Skifttebrevet eftter Salig Johanes Salmonsen begyndt og Slutted den 2 og 3de

1764: 247b

Martj 1742, jtem den jndstefntes erholdte Skiøde med hos heftted Stædets Sorenskrivers Attest udgived af Johanes Salmonsens børns nu havende Mænd Lars Siursen Humlevig og \Formynderen/ Hans Torbiørnsen Tvedt, hvilcke begge Documenter befatter at omtvistede gods er Vurderet paa Skiftted eftter Formelte Johanes Salmonsen Nordbust til saavel gieldens afbetaling som deeling jmellem hans Børn for 81 rd: hvorfor det nu paasøgte Jordegods eftter forberørte Documenter er Komen i vedkomendes Farbroders den jndstefnte Haagen Salmonsen Solems eje. Udj hvis andledning afg: Johanes Nordbustes nu tilstædeværende Sviger Søn paa hans huustroes og nu allerede giftte Vær Søsters veigne Meendte det var og blev Citanten uvedkomelig hvad det nu paasøgte Jordegods paa fornefnte Skiftte af Sorenskriver og Mænd kand være Vurderet og Solgt til den jndstefnte for, da bemelte Lars Humlevig tilligemed den jndstefnte under Eet paa hans Kones og hendes Søsters Veigne forvendter og paastaar at nu omtvistede Jordegods, ej bør tildømes Citanten for ringere end same fra Citantens Farbroder og ædtlæg er udkommet for til hans Sal: Vær Fader Johanes Salmonsen og hans ædtlæg som forbemelt eftter forhen produceret Pandte brev af 29 Martj 1732. i øvrigens var Comparenten Hichman ferdig med at beslutte Sagen til Doms paa ejermanden den jndstefnte Haagen Salmonsens Siide, naar Citanten har udført sin Sag. dernæst fandt Procurator Hichman fornøden at anviise det forhen eftter Sal: Johanes Nordbustes afdøde Kone Ingeborg Torbiørns Datter passeret og Slutted Skifttebrev d: 28 og 29 Aug: 1741. der hiemler hvad godset mellem Johanes Nordbust og hans Børn er Vurderet for og udlagt til vedkomende.

Paa Rettens tilspørgende Svarede Laug Retted at den af Procurator Hichman angivne Niels Hansen Støle som skal disse siste producerede Documenter skal have hiem bragt, er dennem som deels Naboer af ham, ej beckjendt har været i Byen eftter den tiid Haagen Solem kom nu seenist af Bergen.

Procurator Hichman nægter in totum Citantens Fuldmægtiges jndfald med fornefnte tilspørgsel af Laug Retted, og ville nu vendte hvad Citantens Fuldmægtig agter at fremckome med til sin Principals Stefnings bestørckelse.

Holch begiærede 1 times anstand for at gienem læse de per post {i f..} jndleverede Documenter for at gienemsee og nogenledes udgrunde hvad Sandt og Retferdig kand medføre icke allene for at have efttertancke om, om Contra Partens Fuldmægtig haver medføret Fuldkomen Sandhed i sin forige Declaration forjnden disse Documenter [blev]? overlevered, Ligesaa udbad Holch at Retten ville Laane ham til efttersyn de sist jndleverede Documenter.

Eragted

den af Procurator Holch be-

1764: 248

giærdte anstand bliver ham accorderet.

Procurator Holch eftter den tiid ham var givet indfandt sig for Hans Mortensen og bad at den Respective Domer tilligemed Laug Rettet vil tilspørge Haagen Solem om hand understaar sig at nægte at Hans Mortensen er uberettiget til 1 Løb 9 Mrk: i Nordbustad, og derpaa ervartede Haagen Solems Svar.

Procurator Hechman for den jndstefnte besvarede dette unøttige Spørsmaal saaledes at den jndstefnte har forud ladet tilføre som og hans tilførdte qvestion til de førdte vidner [viser]?, {viser at} tvivler paa at Citanten end nu er nermest Odels baarne til det omtvistede, hvilcket med Vidners udsigende er Stadfæsted.

Holch paastod at Hans Mortensen eftter Hans forige paastand maatte tildømes at udbetale til Haagen Solem 81 rd: Conform Skifttebrevet dateret 28 og 29 Aug: 1741 eftter Ingeborg Torbiørns Datter, hvor det findes Vurderet for 81 rd: og at Haagen Solmem!! (Solem) maatte tilfindes at betale udj Processens omckostning jbereignet for Citantens Reiser fra Kiøbenhafn 2de gange i det allerringeste 30 rd: Ligeledes og begiærede Holch at den af Bergen antagne Procurator Nafnl: Hechman maatte under Domerenes!! (Domerens) Dom anmerckes som den der haver fra prima af, fundet adskillige udflugter og deels icke med førende Sandhed, thi det Observeres naar det af ham protocollerede bliver af den Respective Ret gienemseed at der og i det same ej findes Sandhed.

Hechman næst at Lade det sist anviiste Skiøde tilligemed 2de Skiftte breve i Rette beroe, gav Citantens antagne Procurator Mr: Holch til giensvar, at hans sist tilførdte bliver Ligesaa lidet ubevislig som for hans egen Reigning og ellers eftter Løftte i Rettelagde den jndstefntes Skrifttlige Forsædt af denne Dags dato, hvortil /: hand under benægtelse af alt hvad fra bem:te Msr: Holch paa hans Principals siide er anført :/ sig Refferede, og jndlod Sagen til doms.

Holch i andledning af dette oplæste jndlæg, fandt fornøden at lade den Respective Domer fremckalde de Nafngivne Vidner i Sagen som er Knud Fladerager og Endre Epland og tilspørge dem under forhen aflagt Eed 1te Om de icke Sandferdig kand forcklare at Johanes Mortensen ingen Børn hafde paa den tiid hand Solgte sin Odels Rett og om hand var giftt den tiid hand Solgte eller icke.

Hechman jndstillede om Vidnerne som engang fra Retten Demitteret, nu eftter pro et Contra udførdte procedur hvor med Sagen fra begge Parters side til Dom er opgived, skal atter examineres, hvorom hand paastoed Lov grundet Eragtning.

Holch begiærede Vidnernes forcklaring maatte af Retten tages.

Eragted

de afhørdte vidner er ej af Retten Demitteret, mens derjmod Parterne Reserveret at spørge Vidner som Stefnt, hvad de for got befjnder til denne Sags oplysning.

Vidnerne aflagde derpaa paa qvestioner hvad de forhen har i saa tilfelde Svared.
Procurator Hichman holdt sig til sin forige Procedure ej paatvivlende at joe Retten Observerer hvorledes Citanten og hans Fuldmægtig har tumlet med Vederparten, Vidner og Documenter, hvilket Acten vil nermere udvise

1764: 248b

hvornæst hand ærbødig og Skyldigst udbad Rettens Lov grundede Dom i denne Sag.

Eragted!

Sagen optages til Doms til i Morgen Klocken 8 slet, da Parterne her haver at møde for same at anhøre.

Anden Dagen den 7 Julj blev Retten atter sadt paa bemelte omtvistede Odels tompt paa gaarden Nordbustad med forbemelte Laug Rett i begge Parters og Deris Fuldmægtigers overværelse.
I andledning af Haagen Solems giorde paastand ved sin Procurator, blev Citanten af Retten paalagt at aflegge \Eed/ at hand vil jndløse den paaanckede og paastefnte ejendom sig self til Odel.
Procurator Hichman annecterede sit jndgivne Skrifttlige Forsædt til Doms at Ligesom det fra {den jndstefnt} Citantens siide icke med hans førdte vidner er gotgiordt at under Pandte brevets Suma er den accorderet, Solgt eller Pandtsadt enten Creature eller andre Løsøere Effecter af afgangne Hans Nordbustes Afdøde broder, Saa sees det og af Pandte brevet at godset Eene og allene er udkomen fra Citantens ædtlæg til den jndstefntes afdøde broder og hans ædtlæg for 178 rd:, saa at Citantens Stefnemaals infererede Momente om Creature og Boeskab baade er ubevist og aldrig kand Ligitimeres; jøvrigens maatte Comparenten paa sin Principals Veigne i Relation af den om Odels Linien sist udj Kongl: Allernaadigste Forordning endnu som før Refferere sig til hans udførdte Procedur, og same Submitere til Lov medholdig Dom.
Holch vedblev sit forige og Submitterede Sagen under Dom.
dereftter blev udj denne Sag af den ganske Rett saaledes Kjendt Dømt og

Afsagt.

Naar denne Sag pro et Contra med sin Væsentlige Natur tages udj overvejelse, da udfindes følgende 1mo at det paastefnte gods herudj Nordbustad 1 Løb 9 Mrk:r Smør har fulgt Citanten Hans Mortensens Forfædre og ædtlæg i Lange \tider/ jndtil at hans Farbroder Hans Andersen Nordbust har i aared 1732 den 29 Martj overdraged \.../ Eie en den jndstefntes broder af Nafn Johannes Salmonsen til et brugelig Pandt for den af ham til Hans Mortensen udlaante Capital 160 rd: 2do at Ditto gods følgelig \de/ i Rettelagde Skifttebreve stedse har væred ansadt for 1 rd: pr: Mrk:, hvilcket og berørte Johannes Salmonsen Nordbust har Concederet ved arve Skifttets holdelse eftter sin afg: Huustroe Ingeborg Torbiørns Datter som af Skifttebrevet eftter hende datteret 28 og 29 Aug: 1741 er at see. og pro 3tio at godset er for den self same Taxt Kommed j den jndstefnte Haagen Solems Eje og Værge følgelig saavel det i Rette producerede Skifttebrev som Skiøde udstæd af Lars Humlevig med fleere datteret 5te Maj 1759. Af saa befattede omstændigheder, Kand ej Retten biefalde den jndstefnte Haagen Solems paastand med hans formerede Reigning eftter den jndleverede Pandte Obligations jndhold, til hvis berettigelse Haagen Solem ej har minste adgang, som derfor aldeeles fremmet og uvedkomende, og ansees do: Obligation af denne Rett at have mist sin Kraftt fordie Pandthaveren Johanes Haagensen!! (Salmonsen) har ej anførdt ved Arve Skifttets holdelse eftter sin huustroe Ingeborg Torbiørns Datter godset som nu

1764: 249

paa anckes for højere end 81 rd:, Sluttelig fordie hand viste ej at have Hos Hans Andersen Nordbust videre at fordre. Følgelig saa vel de i Rettelagde Documenter som Vidnernes forcklaring, ansees Citanten Hans Mortensen som en Ligitim Odels berettiged til det paastefnte godses jndløsning, og altsaa tilfindes jndstefnte Haagen Solem til førstkomende Fardag for Citanten Hans Mortensen at Røddig giøre de paastefnte 1 Løb 9 Mrk:r Smør i Nordbustad Mod Løsnings penge 1 rd: pr: Mrk: tilsammen 81 rdr: jtem at betale til Citanten udj Processens omckostninger 8 rd: Citanten bliver i følge Lov paalagt Eed at Sverge at hand \vill/ Indløse godset sig self til Odel og Ejendom. det paadømte udreedes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Anno 1764 den 7de Julj blev Retten udj følgende Aastæds afhandling Sadt paa gaarden Opdahl udj Opdals Skibreede og Tysnes Præstegield beliggende da Retten med eftterskrefne 8te af Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel opnefnte Laug Rettes mænd Nafnl: Hans Schorpen, Ørje Middahlen, Isack Lie, Johannes Ohnerim, Torckel Wee, Johanes Wee, Hans øwre Støle og Ørje Thoe. Overværende i Retten Lænsmanden Mads Godøen som Laug Rettet med sig til Stædet bragte.

For Retten fremstillede sig Procurator Hans Giøen og gav tilkjende at hand møder for Citanten Anders Siursen Opdahl, der til denne Reqvirerte og beramede tægte Dag, haver ved Skrifttlig Stefnemaal Ladet jndstefne sine Naboer Torger, Bottel og Ole Mickelsen Opdahl for Eendeel j mellem Dem Komne tvistigheder som Stefnemaalet Vidløfttig forcklarer, samt Processen Eenhver for sig at betale. bem:te Stefnemaal Lagde Comparenten i Rette dateret 13de Sept: 1763 som blev oplæst. des uden gav hand Retten tilkjende at Citanten Anders Opdahl uden for Hoved Stefnemaalet haver ladet Stefne Torgier Opdahl fordie hand Self eller ved sine Folck skal have ladet ophackcke en tilstaaed agerrein, derom Vidner at anhøre. End videre gav hand Retten tilkjende at bemelte Anders Opdahl haver og uden for Hoved Stefnemaalet ladet Stefne Torger og Bottel Opdahl fordie de haver opsadt og bygt et Fæehuus tilligemed en Møge Skudt, og der med forhindrer den gl: Rægste Vej, Citanten haver og uden for hoved Stefnemaalet ladet Stefne Ole Mickelsen Opdahl fordie hand haver opbygt et Smale huus uden for gierdet, Mens Smalerne opæder den der underliggende Bøe, som tilhører Citanten. End videre gav hand tilkjende at Hoved Citanten Anders Opdahl haver hand!! uden for Stefnemaalet ladet jndstefne Eendeel Vidner nemlig Johanes Haaim, Hans ibm:, Lars Dahlen, Halsteen Tysnes og Siur Tysnes, Malene Amland og Jacob Giøvaag.

Procurator Holch mødte paa Torger og Bottel Opdahls

1764: 249b

Veigne og fornam ved det oplæste Stefnemaal at Citanten Anders Siursen haver jndrørt i bemelte sit Stefnemaal uvedkomelig Persohner, som icke er Torgier og Bottel Opdahl vedkomelig, paa hvis Veigne hand modtog Lovlig Stefnemaal, altsaa udbad bemelte Holch at Sagerne maatte blive af den Respective Dommer Separeret hver for sig.

Ole Opdahl mødte for Retten og tilstoed Lovlig Stefnemaal i denne Sag. Ligesaa mødte til Vedermehle Stefnte Jacob og Ebbe Opdahl som tilstoed Lovlig varsel. alle de i Stefnemaalet Nafngivne Vidner mødte alle undtagen Lars Dahlen, Malene Amland og Ole Jellefald. de andre Nafngivne Vidner mødte.

Procurator Holch for Torger og Bottel Opdahl gav tilkjende at de Muntlig haver jndstefnet Siur og Anders Opdahl først at anhøre over beviis at de begge Self haver værede Nærværende da Forliig og Skiftte jmellem dem haver værede passeret. 2det at Stande til Rette for behandlingen angaaende gaardens huuse som bemelte Siur og Anders Opdahl haver eftter

eged tycke og Egen Raadighed behandlet med, Torgier Ingebretsen til prejudice og Fornermelse. og pro 3tio at anhøre hvorledes behandlingen var jmellem Mickel og Ole Opdahl og hvad da den tiid blev accorderet og belovet til tillæg til den part som Torgier Opdahl eftter sin Formand i al fredelighed haver brugt, Pro 4to er Anders og Siur Opdahl jndstefnt at være i Ansvar for behandling ved en ager som Ligger i Torger Opdahls Bøe. Og Endelig pro 5to om et Støcke Engeland som Ventelig bliver Torger til prejudice og Skade saafremt icke fuldkommen eftersyn skeer at Marckesteene af uberettigede er fløtted og nedsadt, hvilke tvivles om. Over alt er Anders og Siur Opdahl Stefnt at anhøre Vidnes byrd af Mads Godøen, Ole Notvig (Natvig), Jacob Opdahl, Ebbe ibm:, Randvej Salmons datter Opdahl, Lars Dahlen, Niels Sæbiørnsen Søreide, Jacob Høvischeland, Hans Haaim, Knud Hollekim, Karj Opdahl, Ole Jellefald, Ole Opdahl, Dorthe og Britta Opdahl, Christopher Settre og Berte Flyensfehr, Ole Reigsem, som alle Møder undtagen Lars Dahlen og Jacob Høvischeland samt Ole Jellefald.

Procurator Giøen lod tilføre at hand paa sin Principals veigne tilstod eller vedtog Lovlig Stefnemaal for saavidt de poster Angaar som hoved Stefnemaalet ommelder, Men hvad sig angaar hvad hans Principaler Stefnes for, som er uden for Hoved Stefnemaalet, begiærede hand at Retten ville Observere, og afviise Stefnemaalet som ulovlig; Mens trøster Torgier Opdahl sig at forfriske Sagen ved Nyt Stefnemaal og paa sin egen beckostning at hiemckalde Retten, da vil hand have sig Reserveret at svare til Sagen.

Holch begiærede dernæst at Domeren vil tage udj betragtning at Stefnemaalet er skeed Muntlig eftter hoved Stefnemaalet, og at Stefne vidner bliver førdt

1764: 250

Som skal forcklare Stefnemaalets Rigtighed.

For Samtlig Mødende Vidner blev Edens forcklaring af Lov bogen dennem forelæst af Dommeren med Formaning til Sandheds udsigende.

Eragted,

da det Liider nu Langt paa aftten, og i Morgen Søndag, Saa ophæves Retten til næst komende Mandag den 9 Julj.

Mandagen den 9 Julj blev Retten atter sadt paa Gaarden Opdahl og betient med det sistleden 7 Julj opnefnte Laug Rett i Parternes og Deris Fuldmægtigers overværelse.

Da Retten forefjnder at denne Sags anlæg er af 2de beskaffenheder, og hvorfor Ole Mickelsen Opdals Sag Separeres fra Torgier og Bottel Opdals Sag som for sig self bør ageres. som herved Eragtes at skal skee.

dereftter Declarerede Anders Opdahl og Torgier Opdahl at de henseende med Skiftterne jmellem Deris Ejendomme ere saaleedes forEenede at same skal gaae Liige eftter hvad Vidnerne Knud Hollekim, Hans Haaim og Ole Reigsem giør anviisning paa ved Skiftternes opgaaelse, og der efter ved Eed beckræfter,

Retten begav sig derefter for at opgaae Skifterne, og til den Ende først begyndte paa Skifttets Nordre Ende i et Stæd kaldet Smør aals berget hvor blev hugget et Kros i en hvid Fleck i Bierged strax neden for i Smør aals Lien med sine Vidner. derfra næsten Liige Linnie i Slaatte hougen i en urørlig Steen hugget et Kros, Viidere der fra i Slaatte hougen nedsadt en Steen med sine Vidner. i Slaatte hougens Søndre Ende hugget i et urørlig Bierg en Kros. noged derfra Videre i Slaatte hougen nedsadt en Mercke Steen med sine Vidner. Strax neden for Een dito uden Mercke. Videre derfra i Berget Lang Rumpe Berget Kaldet, hugget et Kros. herfra Modtager opsideren Jacob Opdahls ejendomb, hvor og Eendeel Marcke steen blev Nedsadt som her forbiegaaes at opskrive. Same slutter ved ageren Døsen kaldet, hvor Torgier Opdals ejendom mod tager, hvorudj bemelte ager Døsen blev Nedsadt 1 Marckesteen

med sine Vidner. I Same agers Søndre Ende nedsadt 1 do: Steen med sine Vidner. derfra i Echrene Nedsadt Een Marckesteen med sine Vidner. strax Sønden for atter Een med sine Vidner Nedsadt. her slutter atter Torgiers Ejendomn \hvor en Steen uden Vidner blev nedsadt/ herfra gaar en Vej som er axter Vej derom maae ingen slaae jnd paa den andens Ejendom Nemlig Anders og Jacob som ovenmelte siste \Stæd/ tilhører, gaar saa til Eet Stæd, hvor en Stor helle Ligger hvor Jacobs ejendom Slutter. Fra Dito helle eller Steen begynder atter Torgers Ejendomb og gaar til Broen hvor axter Vejen skiller Skiftterne. Af denne Stræckning er Anders Ejendom paa Væstre siide og Torger og Jacob Opdals paa østre siide. Fra Broen hvor Torgier og Anders Er tilhørig, gaar Skiftterne Liige op eftter axter Vejen, hvor 5 Steene med sine

1764: 250b

Vidner op efter Vejen blev Needsadte deels paa Torgiers tilhørende østre og deels Anders Opdals Væstre siide. Ved Torgier Opdals tilhørende {østre} Væstre ager som i nest bemelte Vej er beliggende i Anders Opdals ejendom, der blev disse 2de Mænd saaledes Eenige at siden ud paa Reenen var ageren noged udlagt, saa skulle dito ager jndtages Liige efter de der opsadte 11 Marckesteene der deels med og deels uden Vidner bleve needsadte. Nu kommer \Ejendomen i/ Gaardens Thun, fra sist bemelte Steen i den omrørte ager, gaar Skiftted op Liige gaarden alt til eller Lidt oven en dam som Ligger paa Torgiers ejendom i gaarden. der fra til et Stæd i gaarden som Kaldes Danse hougen hvilcken Anders Opdahl bliver Eene [Ejer]? for. Eenhver af disse 2de opsideres Huuse eller huuse Tompter blev ved Marcke Steene fra begyndelsen og til Enden udsteenet, ja og udhuusene. Torgier Opdals Vej med høe og Korn til sin Lahde bliver almindelig den nederste Vej udi gaarden, og skal hand Ligeledes have Friehed at Kiøre den anden Vej op i gaarden forbie eller paa sin Ejendom, naar og paa den tiid, det ej skeer Størck og Ole Opdahl til hinder for Deris Kiørsel udj sin tilhørende Lahde. Sønden for Huuserne paa et Stæd kaldet Løe backen nedsadt en Steen med sine Vidner. noged Videre hen 1 dito med Vidner forsyned. 1 dito Nedsadt i Graateigen med Vidner. Viidere Sør eftter atter sadt 1 do: med sine Vidner, Lige sør eftter atter 1 dito Nedsadt med sine vidner. og til Slutning ved Vombe Vahd nedsadt 1 dito med sine Vidner. hvor Torgers Ejendom Slutter. Sønden for huuserne er Torgiers Ejendom paa østre og Anders Opdals paa Væstre Siide.

herpaa Aflagde jndbemelte 3de Vidner Deris Saligheds \Eed/ om Skiftterne. og Declarerede begge parter at de dermed er Fornøjed.

begge parter anmeldte der næst at de ved huuserne ere Saaledes aftalte at 1 Smie som staar Midt i gaarden skal derfra afrives hvis tompt Torger Opdahl \er/ tilhørig. Ligesaa 1 Liden Floer som Torger tilhører, skal hand der fra fløtte, hvis Tompt Anders Opdahl tilhører. Ligesaa 1 Stoer Sængeboed, som Torgier Opdahl \tilhører og staar/ Paa Anders Opdals Grund, som Ligeledes skal bort fløttes.

Dereftter blev parterne ved haander baand jnden Retten saaledes Foreenede: at forestaaende Skiel Skiftter jmellem Deris Ejendome herudj Gaarden Skal være Dennem og eftterckommende Ejere til en Fuldkommen Regul og Rettesnor. Ligesom og at siden der er befundet ved efttersiun at paa den paastefnte ager Hansse ageren Kaldet er befunden at den er udviidet Anders Opdahl paa sit Engeland til Skade, Saa skal saameged deri indtages igien til Engeland i Lige Linje som de der nu nedsadte 2de Marckesteene fra øst til Væst udviiser. Saa skal og med ageren Vombe ageren kaldet, omgaaes der Ligeleedes er paa det Stæd udviidet som de opsadte 2 Merckesteene udviser, jndtages til Engeland igien som bliver Torger Opdahl nu til fordeel for efttertiiden i Engelandet, hvilket til dato har derudj værred ham til Skade. Endelig beholder hver af Parterne \det/ paa disse 2de agre for i Aar faldende

Korn. Axter Vejen fra huserne til Store Bruen og derfra til Lille Døsen beholder Parterne tilsamen som tilforn.
De udbad i øvrigt dette Deris Forliig ved Rettens Dom Confirmeret.
Hoved Citantens Fuldmægtig Lod tilføre at hans Principal haver til denne Sags udfør giort en anseelig beckostning med at underholde

1764: 251

Retten, saavel som de her mange jndstefnte Vidner 3de Dage samt Contraparterne, Self værred aarsage til denne Sags anlæg, saavel jnden Retten som ved begranskningen er oplyst; Saa paastod Comparenten at Sagvolderne til Citanten til en Liden hielp og opretning for Citantens Møje og umage med Rettens Sallarium jndbereignet udj det minste med 36 rd: hvilcket alt jndstillede under Rettens Dom.
Procurator Holch Replicerede at hand aldeles icke paa sin Principal Torger Opdals vegne kunde finde Rimelig at Torger Opdahl kunde tilfindes nogen omckostninger i denne Sag, thi det er Klarlig at Anders Opdahl har begyndt Tvistighed og trette, og ved sit Stefnemaal jndvarslet Ole Opdahl som Een Contra part foruden Torger, og ventelig dertil og haver {bødet} behøvet fleere Mennisker end jmellem ham og Torger Opdahl, giordes fornøden. Dernæst forestillede Holch paa Torger Opdals Vegne at det er den Respective Rett beckjendt, at mæste ophold for at udlænge Sag er skeed af Anders Mens icke Hans Principal Torger Opdahl. Vil dernæst haabe at bemelte hans Principal maatte Soulageres for omckostningers ansvar.
Giøen Reffererede sig til sit forige.
Holch Ligesaa.
Dereftter blev udj Sagen af den ganske Rett Kjendt Dømt og

Afsagt

Den jmellem parterne jnden Retten ved haander baand ingangne ForEening og Forliig, bør i alle dens ord, Clausuler og puncter følgelig Lovens 5 Bogs 1te Cap: 1 og 2 Art: ved Magt at Stande. Ligesaa tilfjndes Bottel og Torger Opdahl en for begge og begge for Een at betale til Citanterne udi denne Processes omckostning 26 rdlr: det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Anno 1764 den 10de Julj blev efter Rettens Eragtning passeret gaars dagen, Retten Sadt i Ole Mickelsens huus paa Gaarden Opdahl og betjent med det Self same Laug Rett som Protocollen i næst meldte Sag er anførdt.
Ole Opdahl mødte for Retten og tilstod som før Lovligt Stefnemaal i den ham af Citanten anlagde Sag, Ligesaa at anhøre Vidnes byrd.
Citanten begiærede sine Vidner fremckaldet til Examen og afhør til Paafølgende Eeds aflæg.
1te Vidne Ole Andersland gl: 70 Aar, Fød paa gaarden Lande heri Præstegieldet, provede at den af Citanten paastefnte Bøe støcke Holmen Kaldet, stedse fra gamle tiider af har lagt under Citantens brug og Ejendom jndtil for ohngefehr 17 aar siden, da Vidnet er bekjendt at same blev tillagt Ole Mickelsens brug fordie da værende bruger Syntes at Lille Stues beboer hafde Mindre end de andre beboer[e] af gaarden Opdahl, Vidnet hørdte den tiid at en Mand af Nafn Bottel

1764: 251b

Opdahl som er i denne Sag af Ole Opdahl til Vidne jndstefnt, sagde til Citanten Anders Opdals Fader at uagted Holmen tages fra dit brug, Saa er dog dit bædre end mit brug. hafde ej viidere at prove, Mens Lovede ved Aastædernes begranskning at anviise Engestøcket Holmen kaldet. Ole Opdahl som dette Vidne tillige har jndstefnt, Declarerede at hand har ej same Videre at tilspørge siden hand har aflagt om det paastefnte sin forcklaring.

2. Vidne Hans Haaim gl: 56 Aar fød paa gaarden Opdahl. provede: at det paastefnte Engestøcke Holmen kaldet, har fra den tiid hand kand mindes Indtil for ohngefehr 17 aar siden, fulgt Citanten Anders Opdahls brug. af hvad andledning same kom fra Citantens brug, er vidnet ej bekjendt.

3. Vidne Jacob Opdahl gl: 59 Aar fød paa gaarden Opdahl provede Ligesom 2. Vidne uden forandring.

Ole Mickelsen Opdahl Declarerede at det andet af ham jndstefnte Vidne Bottel Opdahl ej møder. Declarerede dernæst at hvad sig angaar det af Citanten paastefnte Smale huus, og den derved Citanten tilføjede Skade paa sin Engebøe, da tilstaar hand same saaledes ej allene at det af ham opbygte Smale huus, er for nogle Aar siden skeed af ham og at Citanten tager en slags Skade ved Smalernes gang paa hans Engeland. i øvrigt Declarerede at hand af Citanten paa sit Engeland daglig bliver tilføjed Liige Skade. Men skal dog bort fløtte sit Smale huus.

Dereftter begav Retten sig til Aastæderne i følge med Vidnerne og Parterne, hvor mand forefandt det paastefnte og omVundne Engeland Liggende i den Situation eftter vidnernes end ydermere forcklaring ved Aastæden, at same Af den der {forhen} Rindende Elv er udskyllet fra Citantens øvrige Engeland og Lagt nu paa det stæd hvor same \nu/ befindes. Vidnerne Siger at have hørt af Deris Fædre at bemelte Elv i gamle dage har haft et andet udløb end nu, Same har da gaaed i gamle Dage neden et backe held hvor Ole Opdahls Engeland nu er og hvortil Holmen nu er bleven annecteret. Retten besaae og den paaanckede Bøe fra Smale huuset, hvilket Ole Opdahl vedstod var Citantens, hvilcken Øjensynlig tagger!! (tager) Skade ved Faarernes Gang frem og tilbage fra Smale huuset. Videre besaae Retten den paaanckede agerRein, hvor befandtes adskillige Steene Nedsadte, Mens hvad enten det var Marcke steene eller icke, har ej vidnerne omforcklaret, og hvis begranskelse Ole Opdahl Disputerede paa grund deraf at hand ej er Stefnt dertil. blev ellers Nedsadt udj 1 Ager 1 Marckesteen som tilhører eller Skiftter Ejendomen i mellem Anders Opdahl og Encken Dorthe Opdals brug.

Procurator Giøen paa sin Principals Veigne Lod tilføre at eftter [at]? Vidnernes udsigende ved begranskningen ere afhørdte, Saa haver de Eenstemig forcklaret at det Støcke Engebøe Holmen Kaldet haver fulgt og tilhørdt Citanten Anders Opdals brug jndtil nu for en Kort tiid siden, da det visselig paa en slags uLovl: Maade maae være Komen under Ole Mickelsens brug; Saa paastoed Comparenten paa sin Principals Veigne at bemelte Støcke Bøe

1764: 252

Holmen Kaldet, maae og bør henfalde under same brug og Ejendom som det tilforn haver fulgt. hvad sig belangende det paastefnte Smalehuus som nyelig er opsadt og Citanten deraf Lider stor Skade og Fornermelse, derom paastod Giøen at bemelte Smale huus maatte blive affløtted saa det ej skeer Citanten til Videre Skade eller prejudice. hvad sig angaar Processens beckostninger, da vises tydelig at Ole Mickelsen dertil self har værred aarsage, Saa paastoed hand at Ole Mickelsen bør betale til Anders Opdahl denne Sags forvoldende omckostninger udj det minste med 20 rdr: hvorom alt hand jndstillede til Rettens Skiøn og overvejende og i øvrigt paastoed hand Dom.

De afhørdte Vidner aflagde derpaa om det omprovede Deris Saligheds Eed med opragte Fingre.

Ole Opdahl begiærede Sagen udsadt til en beleilig tiid paa det at hand deels kand faae et udtog af Protocollen om det forliig som jmellem ham og Citantens Fader betreffende Holmen er skeed, og deels for at faae førdt Contra Vidner, og hvorom hand udbad Rettens Eragtning.
Procurator Giøen Lod tilføre at hand Syntes at den af Ole Mickelsen forlangte anstand i Sagen, kunde ej hentydes til andet end til unødvendige udflugter og penge spilde paa begge sider, særdeles da Sagen ud!! (udj) sig Self er ganske Reen og af den Natur at den ej behøver nogen udsettelse, Saa protesterede Giøen jmod den af Ole Mickelsen forlangte anstand. udj det øvrige Reffererede Comparenten sig til det forige, og dereftter paastod Dom.
Ole Opdahl frafaldt sit forige og var fornøjed med Dom.
der eftter blev udj denne Sag af dend ganske Rett Kjendt dømt og
Afsagt!
Citanten Anders Opdahl har med de 3de førdte Eedelige Vidner oplyst at det paaanckede Engestøcke Holmen Kaldet har fulgt hans tilhørende og paaboende anpart i gaarden Opdahl fra Lange tiider jndtil for ohngefehr 17 aar siden, da det ved en Slags mellemhandling af da værende Possessores af hans og Ole Mickelsens Ejendom er til den sistes brug overdraged, hvorom Ole Mickelsen først har ladet tilføre same forliig at ville bevise, og dereftter igien frafaldet same og Declareret at være med Dom {nu} i Sagen nu fornøjed, Saa, uden at Røre om hvad Raisons jndstefnte Ole Mickelsen Opdahl dertil kand have haftt; Kand denne Rett eftter passatis i Sagen ej andet Skiønne og Dømme, hvilcket og hermed for Rett afsiges: at det paastefnte Engeland Holmen kaldet bør for efttertiiden tilhøre Anders Opdahl som en Sand og ufravindelig Ejendom som hand fra dato af bør giøre sig saa nyttig som skee kand. det paastefnte Smal huus tilfindes Ole Mickelsen straxens at frafløtte det stæd same nu staar paa saaledes at hans Smaler ej tilføjer Citanten paa sit Engeland nogen Skade, Udj Processens omckostning betaler Ole Opdahl til Citanten Anders Opdahl 15 rd: det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter dene Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

1764: 252b

Anno 1764 den 24 Julj blev Retten udj følgende Huuse Besigtelses Forretning sadt paa gaarden Store Gierevig udj Fieldbergs Skibreede og Øhlens Sogn beliggende, og betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnlig Tollef Killesvig, Tord Kaathe, Torbiørn Knudsen Stangeland, Torbiørn Torbiørnsen ibm:, Peder Wache og Goudte Knudsen Neerim som af Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel er opnefnt.
For Retten fremckom den Dannemand Svale Joensen Gierevig og tilckjendegav at hand som Ejer for 1 Løb Smør 1 hud har jndstefnt hans hiemels mand og Odels berettiget til bemelte Skyld den Dannemand Ole Ingebretsen, til i Dag at overvære en {Odels og} \huuse/ besigtelses og Taxations Forretning over dito gaards tilhørende huuse i hvad Stand og omstændigheder same nu forefjndes. Svale Jonsen producerede sit Skiøde paa godset som blev oplæst.
Den jndstefnte Ole Ingebretsen Mødte icke eftter paaraab, Mens hans Schviger Fader Wintzens Galtung mødte paa hans Veigne og tilstod Lovlig Stefnemaal til denne Forretning.
Lænsmanden Tollef Killesvig var ved denne Forretning tilstæde for at paasee Hans Maj:ts Sigt om nogen Maatte falde.
Der eftter blev os af Parterne anviste følgende huuse saasom
1te Een Sænge Boe med overværende Loftt der paa befandtes følgende brøstfeldighed Nemlig taged saavelsom bordtaget er ganske Forraadnet og til Indtet, Ja vil og forskaffes Nyt Loftt eller Lem samt Gulv i Boen, hvilket alt vil Koste Med Videre Huusets fornødne Reparation 30 rd:

2. Røgstuen derpaa befandtes adskillige Reparationer, hvis omckostninger vil i alt Koste 20 rdr:
3. høe Lahden Mangler saa vel bordtag som tag i sig self med Sviller, Sperrer og troe, hvis beckostninger i alt vil Koste 10 rdr:
4. et Fiøs eller Fæehuus same befandtes i brøstfeldige omstændigheder, hvis Reparation vil Koste 7 rdr:
5. en Mødding Skudt ganske brøstfeldig vil Koste at i Stand sette 8 rdlr:
6. Eet Smale huus dessens brøstfeldighed Taxeret for 1 rd:
7. Eet Lidet Dito, dets i Stand settelse vil Koste 2 rd:
8. Eet Ild huus sames Reparation vil Koste 3 rd: 3 Mrk:
9. Eet Baade Nøst derudj den halvedeel, hvis Reparation vil Koste 1 rd: 3 Mrk:

Stabur{et} befandtes icke. Og som same huus paa gaarden behøves, saa vil et Nyt i Stæden opbygges, som vil Koste 30 rdr:

Endelig blev af Parterne angivet Eet udhuus som ganske er i grund Ned faldet, Eet Nyt i Stæden vil Koste 12 rdr:

Flere huuse befandtes icke. Altsaa beløber huusernes Reparation til den Summa 95 rd: {3 Mrk:}

Som jnted Videre ved Forretningen var at erjndre uden at Svale Jonsen paastoed for Kost og underholdning til Rettens Betjente 3 rd:, Saa bereignes Rettens Betjentere \Salarium/ saaledes tilsamen 12 rd: 4 Mrk:

Wintzens Galtung paa sin Svogers Veigne Declarerede at hand hafde jnted at jndvende jmod den skeede

1764: 253

Taxation.

Dereftter blev Dømt og

Afsagt!

Naar nogen af de Odels berettigede i tiiden til de af Svale Jonsen nu tilhørende 1 Løb Smør 1 hud i gaarden Store Gierevig, vil giøre derpaa ancke henseende til jndløsning fra bemelte Svale Joensen og arvinger, da skal de være forbundne eftter da tagne Siun og besigtelse, at betale foruden de udbetalte 193 rd: for godset i sig Self, de nu af Retten paa huusene lagde Beckostningers i stand settelse som beløber 95 rdr: {3 Mrk:}, jtem de af Svale Jonsen for Rettens underholdning og dens Sallarium udlagde 15 rdr: 4 Mrk:

Anno 1764 den 30te Julj blev Retten udj følgende Huuse Besigtelses Forretning Sadt paa gaarden Aasbøe udj Etne Skibreede og Præstegield beliggende, og betjendt med eftterskrefne {otte} \Sex/ Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Hans Fosse, Ole ibm:, Erick ibm:, Jon Steene, Niels ibm: og Erick Ramsvig. Overværende Den Constituerede Lænsmand Zacharias Hovland som Laug Retted eftter Stædets Fogeds Velbr: Hr: Kamer Raad Juels opnefnelse med sig til stædet bragte.

For Retten fremckom den Dannemand Gotskalck Haaland som tilkjendegav at hand paa sine Stif Børns Veigne som Ejer for gaarden Aasbøe haver til denne tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne dito gaards Lejlending Ole Joensen at overvære en Lovlig huuse Besigtelses Forretning over gaarden Aasbøes Huuse som hand haver ladet forfalde i sin brugs tiid, jtem at Liide Dom til huusenes Reparation eller j mangel deraf at betale den fast sadte Aaboed og betale Processens omckostning.

Den jndstefnte Ole Joensen Aasbøe mødte for Retten og tilstoed at være j denne Sag saaledes Stefnt \neml:/ at overvære en Lovlig Huuse Besigtelses Forretning mens ej at betale omckostninger,

I andledning deraf fremstillede Citanterne Stefne vidnerne Hans Christensen og Zacharias Hovland som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Ole Joensen Aasbøe ej allene at overvære en lovlig huuse Besigtelses Forretning over gaarden Aasbøes huuse, Mens end og at betale de paaløbende Forretnings omckostninger.

Dereftter begav Retten sig til Forretningen i Parternes overværelse, og tog da udj øyesiun

1te Høe og Korn Lahden, som befandtes brøstfeldig til hvis Reparation vil medgaae saasom til bordtag 13 tylter huun á 1 Mrk: 2 rd: 1 Mrk: 2 tylter Sperrer for 2 rd: 8 bord til Vind Skeeder for 2 Mrk: 20 voger Næver til tag 4 rd: 1 Mrk: til Laavens forbædring vil medgaae 1 rd: 8 træer til Staver og Stav Lejer 4 rd: 4 tarvalds træer [á] 8 s: 2 Mrk: 1 Skud i Løebrøsted dens Reparation vil Koste 1 rd: ½ tylt udsvales Staver som vil Koste 1 Mrk: 8 s: arbeidsløn og Kost til forestaaende arbejde vil Koste 6 rd: tilsamen dette huuses Reparation 21 rd: 1 Mrk: 8 s:

2. Floeren eller Fæehuuset, derpaa mangler

1764: 253b

følgende 1 tylt tømmer 4 rd: 1 Dito tylt for 2 rd: jtem Sperrer og tageds Reparation vil Koste 6 rdr: arbeids Løn med Kosthold dertil 4 rd: 3 Mrk: tilsamen 16 rd: 3 Mrk:

3. Røgstuen same mangler følgende 4 Sviller 1 rd: 2 Mrk: 1 ½ tylt Sperrer 1 rd: 12 s: 1 ovn(?) troe 2 Mrk: 4 s: 20 Voger Næver á 20 s: 4 rd: 1 Mrk: 3 tylter hun til bordtag 3 Mrk: arbeids Løn 3 rd: tilsamen 10 rd: 3 Mrk:

4. Sænge Boen, der paa mangler 4 Sviller 1 rd:, 2 Bande Stockcker 3 Mrk: 1 tylt Sperrer 4 Mrk: 8 s: 2 tylter bord 1 rd: 2 Mrk: til bordtag 1 tylt huun 1 Mrk: 2 Torvhalds træer 1 Mrk: 10 Voger Næver til Tag 2 rd: 8 s: arbeids Løn 3 rd: tilsamen 9 rd:

5. 1 Liden Sænge Boe derpaa Mangler 4 tylter huun for 4 Mrk:

6. Ildhuuset mangler 2 Staver og 1 Beete som vil Koste 2 Mrk: 8 [s:] 3 tylter huun 3 Mrk: Til tageds forbædring 6 Voger Næver 1 rd: 1 Mrk: 8 s: 2 Torvhalds træer 12 s: arbeids Løn 1 rd: tilsamen 3 rd: 1 Mrk: 12 s:

7. 1 Liden Røgstue, der paa Mangler adskilligt, hvis beckostninger henseende til Reparationen vil i alt Koste 4 rd:

De øvrige gaardens huuse befandtes i god stand thi beløber Aaboeds Summen til 64 rd: 4 s:

Gotskalck Haaland paastoed Dom{mer} hvorved hand paastaar den nu paalagde aaboed af Ole Joensen erstatted, Ligesaa udj omckostninger 16 rdr:

Ole Joensen Aasbøe Submitterede Sagen under Dom.

Dereftter blev \af/ Retten udj denne Sag saaledes Dømt og

Afsagt

I fald jndstefnte Ole Joensen Aasbøe \eller/ og hans Encke ej for efttertiiden i Stand setter sin Leje jord gaarden Aasbøes Huuser saaledes at Ejerne derpaa ingen ancke haver, da bør hand, hvilcket og hermed for Rett Kjendes og Dømmes, at betale og \udrede/ følgelig Lovens 5 bogs 14 Capt: 30 Art: den nu befundne brøstfeldighed med den Taxerede Summa 64 rdr: 4 s: jtem til Citanten udj Processens omckostninger 14 rd: det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter dene Doms Lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

Anno 1764 den 2den Aug: blev Retten udj følgende Delinqvent Sag Sadt eftter udsettelse af Retten fra sistleden Somerting holden med Strandvigs Skibreede paa Ting Gaarden Giøen den 5te Maj jndeværende Aar, paa Gaarden Sandahl, og betjendt med eftterskrefne otte Eedsorne

Laug Rettes Mænd Nafnlig Haldor Sævereide, Anders ibm:, Joen Liothun (Liøthun), Hogne Henanger, Johanes ibm:, Willum Hatletvedt og Ole Endresen Aachre samt Engel Hanssen Giøen.

Delinqventerne Niels Nielssen og Anna Knuds Datter Mødte for Retten uden baand og Fængsel og tilstoed eftter Rettens foreleggelse lovlig Stefnemaal.

Dereftter Delinqventen Niels Nielssen Declarerede frivillig for Retten at hand ej har andet vist veed eller har tænckt at være en Kiødelig broder Søn af afgangne Even Holte, hvis Encke Anna Knuds Datter hand desverre eftter hendes Mands død for ham des becklageligere haver besvangret, og hvem endnu ej er Kommen udj Barsel Sæng. hand Declarerede i øvrigt som uoplyst at hand ej har vist andet end at hand hafde friehed at ægte ligesaa vel berørte Anna Knuds Datter som en anden, og derfor j den andledning Søgt, dog eftter at hand om

1764: 254

Straffen var bleven Vidende henseende den begangne forseelse, {Søgt} hos Stifttets høje øvrighed om tilladelse at Kome udj ægteskab med den af ham besvangrede hans Farbroders eftterladte Encke Anna Knuds Datter.

Delinqventjnden Anna Knuds Datter vedblev nu for Retten sin paa seeniste Somer ting giorde beckjendelse.

Fra Actor blev jndleveret hans Skrifttlige jndlæg med hans derudj paaberaabte Skrivelse fra Hans høy ærværdighed Hr: Biskop Arentz som begge et eftter andet blev oplæst.

Fra Defensor Giøen blev og jndleveret hands Skrifttlige jndlæg i Sagen, som ligeledes blev ad Acta henlagt og oplæst.

begge Delinqventer er eftter Rettens undersøgning jnted ejende, uden blot at Delinqventen Niels Nielsen er ejende som hand udj løn hos Axel Holte har fortjent 4 rdr:

Delinqventerne udbad Rettens Lemfeldige Dom Ligesom de og udbad at \Hans Maj:t og/ alle ober Retter ville have Naade for Dem som Vankundige og ej vidende om den Straf som Deris begangne Forseelse Forskyldte.

Dereftter blev udj Sagen af den ganske Rett saaledes Kjendt dømt og

Afsagt.

Endskiøndt Delinqventerne Niels Nielssen og Anna Knuds datter begge af gaarden Sandahl har saa vel i den tiid som eftter, den af dem begangne Forseelse er begaaed, staaed udj den formeening og tancke, at de hin anden kunde ægte {Mens} \indtil de/ ved et seenere Lys som dem er givet eftter Niels Nielssens i dag giorde bekjendelse, har Søgt derom tilladelse hos Stifttets \høje/ øvrighed. den begangne forseelse findes Straf værdig{hed} og til hvis udstaaelse eftter Merite følgelig Lovens Forskriftt jnted findes meere Conform {eftter forseelsen} end Kongens 6te bogs 13 Capt: 14 Art: Naar tages udj betragtning hvad allerhøyst bemelte udj dens 3 bogs 18 Capt: 9 Art: Paragraphi 4 har fastsadt Neml: Ligesom en qvinde maae icke have sin \{Mands}/ broder til ægte, saa Maae hun icke heller have sin Mands broder til ægte og saa fremdeeles. Saa kand same deris Formeening som uKyndige og taabelige \ej/ dem frie tage, Mens de bør følgelig Lovens Forskriftt udj fornevnte 6te bogs 13 Capt: 44!! (14) Art: Straffes paa Deris Liv og Hovederne afhugges med Sverd. For Rettens Møje og underholdning bliver de 4 rd: Delinqventen Niels Nielsen er ejende saavit samme tilstrækker, eftter det Kongl: Allernaadigst Rescript tildømt og Ræsten \12 rdr:/ bliver eftter {Amtets} \høj øvrigheds/ Foranstaltning Reparteret paa Fogderiets og Amtets Almue. det paadømte udreedes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Anno 1764 d: 6 Aug: blev Retten udj følgende huuse Besigtelses Forretning Sadt paa gaarden Holdhuus udj Strandvigs Skibreede beliggende, og betjent med eftterskrefne {otte} \Sex/ Eedsorne Laug Rettes mænd

1764: 254b

Nafnlig Engel Giøen, Axel Schielbrigt, Niels ibm:, Johannes ibm:, Kaare Hougervold, og Niels Kiøen. saa var og tilstæde Lænsmanden Giøen som Laug Retted med sig til Stædet bragte.

!!For Retten fremckom den Dannemand Ole Olsen Holdhuus, som tilkjendegav at hand til denne tiid og Stæd med Skrifttlig Stefnemaal haver Ladet!!

For Retten fremckom den Dannemand Ole Holdhuus og til kjendegav at hand til dette {ting} Stæd og Dag haver Ladet jndkalde Hans Hanssen Holdhuus med Skrifttlig Stefnemaal under 4de Julj sistl: til at overvære en Huusses Besigtelses Forretning over den anparts Huuse her i Holdhuus som hand sig haver tilkjøbt. Ved bemelte Stefnemaal haver hand til Vedermehle kaldet Odelsmanden for gaarden ung Karl Hans Jansen til Vedermehle. Det i Rettelagde Stefnemaal blev oplæst.

De jndstefnte Hans Hanssen Holdhuus og Hans Jansen mødte for Retten og tilstoed Lovlig Stefnemaal.

Ole Holdhuus jndleverede i Retten det ham paa hans ejendom herudj gaarden Holdhuus af Hans Hanssen meddeelte Skiøde datteret 14 October 1763 som blev oplæst.

Dereftter anmeldte Hans Hanssen Holdhuus og Ole Olsen Holdhuus at de afvigte 1763 aars Foraar har deelt gaarden Holdhuuses Huuse sig jmellem med 2de Mænd hvilcke de er fornøjed med. og bestaar samme Huuse udj følgende. hvor efter Retten begav sig til Forretningen. og blev da først taged udj øyesiun.

1te Eet gamelt Stabur er værd 3 rdlr: kand ej blive Staaende. Eet Nyt maae forskaffes. hvilcket maae Taxeres naar det bliver opbygt.

2. 1 Røg stue derpaa fattes til tagets Forbædring 24 voger á 1 Mrk: 4 rd: 1 tylt Sperrer her paa Stædet 1 rd: 2 tylter bord til troe {t..d} 4 Mrk: 4 torvhald 2 Mrk: 8 øbse Kraager for 8 s: Arbeids Løn for 2 Mand udj 5 Dage paa egen Kaast 2 rd: 3 Mrk: 2de bielcker jnd j Stuen 4 Mrk: Kost og tæring for at legge taged 1 rd: tilsamen dette huuses Reparation 10 rd: 1 Mrk: 8 s:

3. halv parten udj 1 gl: Ild huus hvilcken er værd 1 rd: 1 Mrk: 8 s: Eet nyt i Stæden vil anskaffes, hvis Værdie da vil \ved/ opsettelsen Taxeres.

4. halve deelen udj 1 Smalehuus Taxeret for 3 rd: hvoraf Ole Holdhuuses ejendomb er den Nederste deel og Hans Holdhuus tilhører den Øverste deel, maae i grund Nedrives, hvad halvedeelen i et Nyt som vil opbygges, vil Koste, maae ved opsettelsen Taxeres.

5. Een Floer eller Fæehuus derpaa Mangler følgende 4 Svil Stockcker 1 rd: vil Koste paa Stædet. 5 tylter bord til Gulv, Baaser og troe gulv samt bord tag á 2 Mrk: er 1 rd: 4 Mrk: 24 Voger Næver til Tag á 1 Mrk: 4 rd: Til at Forferdige huuset 2 rdr: tilsamen dette huuses Reparation 8 rd: 4 Mrk:

6. halvedeelen udj Korn og høelahden derpaa Mangler 7 tylter bord 7 al: Lang á 2 Mrk: 2 rd: 2 Mrk: 18 Sperer á 12 s: 2 rd: 1 Mrk: 8 s: 4 torvhalds træer 2 Mrk: 16 øbse Kroger 1 Mrk: 30 voger Næver á 1 Mrk: 5 rd: arbejds Løn med Kosthold 3 rd: tilsamen 13 rdlr: 8 s:

1764: 255

Paa gaarden fjndes jngen hæste Stald.

7. halvedeelen udj 1 Sænge Boe med Loftt, Boen ejer Ole Holdhuus, paa Boen Mangler til Bord tag i Nordre brøst som Ole tilkomer at bordtæckcke 2 tylter bord á 2 Mrk: 4 Mrk: 1 underslag Stock i same brøst paa stæden 1 Mrk: 8 s: paa østre siden af same huus som Ole ejer 1 ½ tylt bord 3 Mrk: 8 s: 10 voger Næver 1 rd: 4 Mrk: Arbeids Løn dertil 3 rd: tilsamen dette huuses Reparation 6 rd: 1 Mrk:

Fleere Huuse fandtes icke uden 1 udlahde eller Løe \Staaende i Botten/ derpaa mangler følgende 2 tylter bord 4 Mrk: Arbeids Løn til det som allerede er beckosted 2 rd: 5 Mrk: 1 dito udlahde staaende i øster Liden er ganske til nedfalds. og hvorfor Een nye i Stæden vil forskaffes. det gl: som er i same Løe er værd 1 Mrk: 8 s: Een hævde Skud er værd 3 rd: en Nye vil igien opbygges, hvis beckostning naar er opsadt, kand da Taxeres.

Beløber Saa Huusenes brøstfeldighed til den Summa 41 rd: 4 Mrk: hvorfra de gamle og afsagde Huusers Verdie med 6 rd: afgaar, altsaa igien den Summa 35 rd: 4 Mrk:

Reqvirenten Ole Olsen Holdhuus begiærede dette Aaboeds fald sig erstatted jtem for Rettens underholdning og dens Sallarium med 16 rdr:

Hans Hanssen Holdhuus hafde inted jmod den skeede besigtelses Forretning at erjndre.

Hans Janssen Declarerede som Odels mand at hand jnted videre \hafde/ at erjndre end dette: at hand vil have sig i tiiden Reserveret tiltale om hand skal være forpligted at betale denne Forretnings omckostninger.

dereftter blev af Retten saaledes Kjendt dømt og

Afsagt.

Naar Citanten Ole Olsen Holdhuus ved gaarden Holdhuuses fratrædelse beviiser at have nedlagt paa Huuserne de omckostninger{ne} som af Retten i Dag derpaa er lagt, Saa bør hand same af Løsnings Manden erstattes, og i øvrigt fald nyder hand alt hvad beviislig kand giøres at være \af/ ham paa huuserne anvendt i brugs tiiden, Ligesom hand og bør af Løsnings manden betales denne Forretnings omckostninger med 16 rd: det paadømte udreedes og eftterckomes eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Anno 1764 den 17de Septembris blev den jmellem Ole Waagen og Amund Aachre Ventilerede Aastæds Sag, som udsadt fra 5te Novembris afvigte Aar, behandlet til Doms afsigelse paa ting stædet Gielmervig. hvor Retten sammestæds blev Sadt og betjendt med det forbemelte 5te Novembris i denne Sag og Protocoll tilførdte Laug Rett.

Ole Waagen og Amund Aachre mødte for Retten. begge Parter tilstod paa tilspørgende at ingen af dem eller Naboer saavidt beckjendt har andet end been streckning og Skiftte, Erich Aachre ejer saa vel i hieme Marcken væsten for Aamund Aachres Pardt som og østen som alt gaar udj been streckning Lige med (mod?) den Stræckning fra Hafneschier nemlig fra Syd West til Nord Ost. den aavirckede hugst som er skeed

1764: 255b

kand være værd saavel efter Parternes egen tilstaaelse som Laug Rettets Skiøn paa Stædet hvor same nu Ligger 1 Mrk: pr: Fauvn tilsamen altsaa 5 Mrk: 8 s: dereftter Parterne begiærede Dom udj Sagen.

hvorpaa udj Sagen af den ganske Rett blev Saaledes Kjendt Dømt og

Afsagt

Denne Sag har sin herreisning af at Contra Parten Omund Knudsen Aachre, skal, eftter Hoved Citanten Ole Waagens i Rette Lagde Stefnemaals udviis, have {overgaaed} over gamelt Skiel og Skiftte, begaaed Skov hugst udj Citantens gaards Eene Ejendoms Marck. Betragter Mand nu de pro et Contra førdte Eedelige Vidners udsigende, Saa udfjndes at Skiftterne eftter Prima Citanternes Vidner, har taged, tager og bør tage Sin begyndelse fra det saa Kaldede

Havneschier, derfra op til Danse hougene, hvor Lignelse af en gamel gierdes gaard er at see. Viidere derfra til Een Ege-Stuv Staaende i Espekind-Hougen, og Endelig derfra been Stræckning op i Ørne berget, hvor en Streg er paa tvert Hugget i ditto Berg. Derjmod haver Contra Citanten Omund Aachres Vidner forcklaret at Skifterne jmellem Waagen og Omund Aachres brug i Aachre skal gaae fra Stegeberget op til Danse Hougen, der fra til Een Stor Uhr, og derfra op Dahlføeret Liige op eftter samme Uhr til højeste Field, Af denne deele Streckning udfjndes at Ole Waagens Vidners omvundne Skiftter holder fra Havne Skjer til Ørneberg Liige Stræckning eftter Compas {Streeg} fra Syd væst til Nord ost. Omund Aachres Vidners Omvundne Streckning Ligesaa been Linje til den foromrørte Uhr, mens siden at blive Eet Albue eller Krumt Skiftte, der gaaer anseelig jnd paa Citanten Ole Waagens udisputeerlige Ejendoms Marcker. Vidnerne som ere førdte har Da altsaa deels accorderet med – og deels væred jmod hinanden, Men foruden Citantens alle er ham ubeslægtede og Deris Prove Maaler Skielligere og Rimeligere end Contra Citantens, Saa Komer og hertil dette at de fleeste paa Contra Citantens Siide er ham enten beslægtede, besvogrede eller beboere af gaarden Aachre. Saa uden Viidere at Raisonere over hvorlidet eller meged denne Sags udfald gavner eller Skader Contra Citantens Vidner henseende til al gaarden Aachres udmarcker som forhen jmellem Dennem er Skiftted og hver sin Pardt tildeelt, Kjendes og Dømmes eftter de anførte og fleere i Sagen befundne omstændigheder \For Rett/: at Skiftterne jmellem Waagen og den part udj gaarden Aachre Omund Knudsen bruger, bør være og forblive fra Havneschier Lige op eftter Danse Hougen, derfra til den af Vidnerne omvundne Ege Stuv staaende i Espekind, Videre derfra til Ørneberget hvor den tver Streg fjndes at være udhugget, Ved hvilet Skiftte gaarden Waagens ejendom bliver paa østre side og Omund Aachres paa Væstre Siide af samme. Den af Omund Aachre over denne Streckning nedfeldede Veehd, bør hand til Hoved Citanten Ole Waagen erstatte med 5 ½ Favn som same af Vidnerne er Taxeret enten in Natura eller med penge. Hvad sig den høe Slaatte Omund Aachre kand have haftt jnden dette Skiel Skiftte, Ligesaa Waagens beboeres Fæegang med sine Faar udj Espekind, angaar, da hvad enten de same paa enten af Siderne bør beholde eller icke, er noged der denne sinde med Stiltienhed forbiegaaes, eftterdie same er upaastefnt. Udj Processens omckostninger betaler Omund Aachre til Ole Waagen 12 rd: det paadømte udredes og eftterckomes 15 Dage eftter dene Doms Lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

1764: 256

Anno 1764 d: 1te Octobr: blev Retten til almindelig Høste Sage og Skatte ting [holdet] med Waags Skibreedes Almue paa ting stædet Bechervig og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Salmon Windenes, Ole Nord Fonden, Ørje Breche, Jacob Egholm, Mons Drønen, Erick Stochen, Niels Sandtorv og Even Andersen ibm: Overværende i Retten Stedets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kammer Raad Juel med Lænsmanden Knud Rydland med Meenige Ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongelige Forordninger og høj Øvrigheds Ordres som til publication ere ankomne, hvilke ere udj følgende bestaaende:
1te Placat angaaende Princesse Styrs eftergivelse udj Danmrk: og Norge datteret 20 Aug: 1764.
2det Anordning angaaende Tingenes holdelse i Hedemarchens Fogderie udj Aggershuus Stiftt. dateret 13 Ap: 1764.

3. Forordning angaaende de af Kongelige undersaadtere paa udenrigske Handels Stæder oprettende Contracter at skal af de Danske Consuls naar nogen der er Etableret bekræftes og underskrives. datteret 2 April 1764.
4. Hans Excellence Hr: Stiftts befallings mand von Cicignons Skrivelse til Fogden hvorudj er jndslutted Rente Kamerets Ordre under 1te Sep: 1764. hvorved Almuen frietages for Extra Skatts svarelse for Deris tienere, Børn og huusmænd som boer paa Deris Grunde, alt efter Kongelig Resolution af 27 Aug: jndeværende Aar. Stifttets brev er dateret 15 Sep: 1764.
5. Rente Kamerets Skrivelse under 28 Maj 1764. hvorudj Communiceres den Kongel: Resolution at af de Extra Skatt ydende Bønder som ej kand betale Extra Skatten i penge, skal ej udexeqveres noged som kand henhøre til Deris Gaards Auflings Fortsettelse. jtem at Rode Mæstere skal oprettes som for efttertiden skal oppeberge Same Skatt, hvilcke dereftter for same til Fogden skal giøre Regnsckab.
6. Stifttets brev til Fogden hvoreftter dette Fogderie skal betale for Hospitals Lemers jndlemelse i Hospitalet 193 rd: 53 s: dateret 11 Sept: 1764.

Formedelst jnted til publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til i Morgen ophævet.

Anden Dagen den 2 Oct: 1764 blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett,

hvornæst følgende Documenter blev Publicerede.
1te Hr: Giertsens bøxel Seddel paa ½ Løb Smør i Sandtorv til Mickel Rasmusen mod lovl: bøxel. dat: 18 Septr: 1764.
2. Ole Lothes Skiøde paa den halve Fittie Kircke med underliggende herligheder til Ole Halvorsen Fosse mod 275 rd: dateret 1te Oct: 1764.
3. Hr: Sundes bøxel Seddel til Anders Jacobsen paa ¼ Løb Smør ¼ hud i Hedemarchen. datteret 30 Sept: 1764.
4. Læst til Mortification Madame LandKrings udgivne Obligation til Hr: Etats Raad de Fine paa Capital 50 rd: som eftter Creditors qvittering dateret 20 Sept: 1764 er betalt. dat: 28 Sept: 1761.
5. Madame Lanchrings Skiøde til Sr: Hans Jacob Bugge paa gaarden Fagerbache med underliggende Vaag for 80 rd: dateret 30 Aug: 1764.
6. Johanes Troland med de fleres Skiøde paa 13 ½ Mrk: Smør

1764: 256b

½ hud i Otterøen til Iver Houchenes mod 31 rd: 3 Mrk: datteret 13 Junj 1764.
7. Engel Berge med de fleres Skiøde paa 22 ½ Mrk: Fisk i gaarden Klepsvig til Jens Mickelsen mod 29 rd: 1 Mrk: dat: 1te Octbr: 1764.
8. Even og Giertrud Sandtorvs Skiøde paa 1/16 tønde Torsk i Schaar til Ingebret Tøressen mod 32 rd: dat: 1te Octobr: 1764.
9. Endre Levogs med de fleres Skiøde paa 2 pd: 11 Mrk:r Smør i Nordre Engevig til Clemet Olsen mod 83 rd: 3 Mrk: 8 s: datteret 1 Octobris 1764.
10. Ole Larsen Lothe og Ole Halvorsen Fosse, Deris med hin anden oprettede Contract angaaende Fittie Annex Kircke. datteret 1te Octobris 1764.
11. Knud Larsen Remmereides bøxel Seddel paa 22 ½ Mrk: Smør i Lille Kalsøen til Jon Nielsen mod Lovlig bøxel datteret 1 Oct: 1764.
12. Guri Femangers bøxel Seddel til Thomes Gregoriussen paa 1 pd: 3 Mrk:r Smør i Sandtorv mod Lovlig bøxel datteret 1te Octobris 1764.

13. Lars Ingebretsen Schaars udgivne Contract til sin huustroe \Hælle/ Margarete Anders Datter paa at sidde paa den halve gaard Schaar sin Lives tiid om hand ved døden afgaar dat: 1te Oct: 1764.
14. Mons Møgster lod jndlevere en højeste Rettes Dom til publication holden i aaret 1756 angaaende Torskegarns Fiskerje.

Monsr: Hans Jacob Bugge fremckom for Retten og Lod Lyse sin Odels og Penge mangels Lysning til gaarden Lille Kalsøen af Skyld 3 Voger Fisk, hvilcken for Nærværende \tiid/ ejes av Knud Remereide og Peder Hamre, og er af hans Kones Faster Mand Adrian Larssen Berg bortsolgt, Samme Gaard Declarerede hand at ville i tiid og tilfælde jndløse, Udbad i øvrigt sig det Passerede under Rettens haand og Seigl sig beskreven meddeelt som blev bevilget.

Procurator Giøen mødte for Retten og gav til kjende at hand møder paa Knud Olsen Echelands Veigne, der til dette ting tiid og Stæd haver ved Skrifttlig Stefnemaal Ladet jndstefne Rasmus Møgster for Eendeel penge som hand er Skyldig til Citantens Sviger Moder afdøde Christie Marchuus som Stefnemaalet Vidtløftigere ommelder. bemelte Stefnemaal blev i Rettelagt og oplæst.
Den jndstefnte Rasmus Møgster mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Hans og Ole Echeland som ved Eed beckræftede at de {for Meer} i Dag 14 dage [siden] har Stefnt Marchuus!! (Rasmus Møgster) Lige eftter det oplæste Stefnemaal, hvilcket hans paateigning paa samme nermere udviiser.
Procurator Giøen begiærede den udeblevne Rasmus Mygster til næste ting forelagt.

Eragted

Den Lovlig Stefnte mens udeblevne Rasmus Møgster, forelegges til næste ting at møde, da hand haver at jndkomme med hvad hand paa sin siide agter nødig til denne Sags oplysning.

Procurator Giøen gav tilkjende at hand Møder

1764: 257

Paa Knud Echelands Veigne, som til dette ting tiid og Stæd med Skrifttlig Stefnemaal under 8 Sept: 1764. haver jndstefnt Rasmus Møgster for en baad som hand for Citanten har beskadiget, med Videre eftter bemelte Stefnemaals Formeld som blev oplæst.
jndstefnte Rasmus Møgster mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstoed Stefne Vidnerne Ole og Hans Echeland som ved Eed beckræfttede at de i Dag 14 dage [siden] haver Stefnt Rasmus Møgster og for ham oplæst det i Rettelagde Stefnemaal.
Procurator Giøen begiærede den udeblevne til Næste ting forelagt.

Eragted.

Rasmus Møgster som Lovlig Stefnt, gives Laugdag til næste ting at møde Sagen at tilsvare.

Monsr: Jens Bye hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Msr: Daniel Bugge at Refundere ham det tab hand paa sin Nærings Vej har lidt fordie at hand ej Kom ud med den jndstefntes Skib som Styrmand hvortil hand af bemelte Sr: Daniel Bugge blev hyret, hvorover hand frasagde sig Natanael Mathiesens Jægt som Laae Seigl ferdig for at afgaae til Sommer Fiskerie Reisen. For alt paastaar hand i Rufusion!! (Refusion) af Sr: Bugge 14 rd: og udj Processens omckostninger 2 rd:
til Vidner i denne Sag er jndstefnt Sr: Nathanael Mathiesen og Sr: Hans Jacob Bugge.
{den} Fra den jndstefnte Daniel Bugge blev indleveret et Forseiglet brev til Dommeren under Dags Dato som for Retten blev oplæst, hvoreftter hand aldeeles Paastaar Sagen afviist.

Siden Stefne vidnerne ej var i Dag til stæde paa tinged, som Stefnemaalet saavel for den jndstefnte Part som Vidnerne skulle afhiemle, og ingen af vidnerne nu Møder, Saa beroer med Sagen til i Morgen tiilig,

Formedelst jnted Videre var at forrette ved tinged i aftten, blev Retten til i Morgen ophæved.

Anden Dagen den 3 Octobr: blev Retten atter sadt paa bemelte tingstæd og betjent med det gaarsdagen anførte Laug Rett.

Hvorda blev Foretaged den fra igaar opsadte Sag af Sr: Jens Bye jndstefnt Contra Daniel Bugge.

Stefne vidnerne Jonas Skaffer og Johanes Drivenes beckræfttede ved Eed at de var i følge med Adrian Berg hvilcken oplæste i Deris Nærværelse et Skrifttlig Stefnemaal for Daniel Bugge ud paa Marcken her paa ting stædet Bechervig for en 3 uger siden, og leverede bemelte Arian Berg Daniel Bugge en Copie af same Stefnemaal, Ligesaa Forcklarede de at have Stefnt Vidnet Hans Bugge same tiid som Daniel Bugge. og Vidnet Nathanael Mathiesen i eged

1764: 257b

Paahør i hans boepæl.

Eragted

Citantens Stefne vidner har \ej/ i agt taged Lovens bydende henseende Stefnemaalets Forckyndelse saavel for den jndstefnte Vederpart, som Vidner, hvorfor Sagen Remitteres til Nyt og Lovlig{ere} Stefnemaal.

Sr: Arian Larssen Berg hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Drengen Colbeen Larssen, der skal have uden Aarsage fraviget Citantens tieniste, derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger. Ligesaa er jndstefnt bemelte Drengs nu værende Huus bonde Ole Jacobsen Hæverøen til at Liide Dom i denne Sag for saavidt same hannem kand paagielde og taale Dom til processens omckostningers erstattelse.

De jndstefnte Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.

Thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Jonas Skaffer og Jacob Fagerbache som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden i denne Sag haver Stefnt de paagieldende Eenhver for sig Ligesom incaminationen ommelder.

Eragted

Colbeen Larssen og Ole Jacobsen Hæverøen som Lovlig Stefnt Forelegges til Næste ting at møde, For at jndckomme med tilsvar i denne Sag for saavidt samme Eenhver af Dem kand paagielde.

Dereftter blev Fogdens Tings vidner Examineret saa som

1te Det Ordinaire bestaaende af 11ve Poster, hvor paa Almuens Svar faldt som forige Aar.
2. Skyds tings vidnet Ligesaa.
3. Odels Mandtallet, hvormed Almuen viste jngen Forandring.

Restancen som beløb til (ope rum) blev oplæst og af Almuen ujmodsagt.

hvorpaa Retten for Skibredet blev ophævet.

Anno 1764 den 5 Octbr: blev Retten til almindelig Høste Sage og Skatte ting Sadt med Opdahls Skibreedes Almue paa ting stædet Godøesundet og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Torckel Wee, Johanes ibm:, Ole Gierstad, Ole Møchlestad, Ole Teigland, Torbiørn Vevatne, Siur Bruntvedt og Hans Teigland. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige tingsøgende Almue,

hvor næst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongelig Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa Waags Skibreedes ting ere læste og i denne Protocoll extraherede.

Dereftter blev Læst følgende Documenter
1te Lars Ericksens Odels og penge Mangels Lysning til gaarden Lie 1 ½ Løb Smør dateret 20 Julj 1764.
2. Msr: Niels Korns Odels og penge Mangels Lysning til ½ Løb ½ hud i gaarden (ope rum) Dateret (ope rum) 1764.
3. Læst til Mortification Ole Hellelands Obligation til Hans Waage paa Capital 55 rd: dat: 14 maj 1759 som eftter Creditors qvittering af 21 Ap: 1764 er betalt.
4. Magdelle Echelands Skiøde til Berje Bottelsen paa ½ Løb ½ hud i Flyensfehr mod 45 rdlr: datteret 5 Maj 1764.
5. Niels Humlevigs Skiøde

1764: 258

til Ole Nielsen paa 1 Løb Smør ½ hud i Øwre Humlevig mod 90 rd: datteret 5 Oct: 1764.
6. Morten Flyensfehrs Skiøde til Sønen Christen Mortensen paa ½ Løb Smør ½ hud i Nere Flyensfehr mod 36 rd: dat: 5 Oct: 1764.
7. Hans Waages Skiøde til Johanes Samuelsen paa 1 Løb Smør i Elsager mod 87 rdlr: datteret 5 Oct: 1764.
8. Johanes Elsagers Obligation til Anders Houchaas paa 87 rd: imod 3 rdlr:s Renter og underpandt i 1 Løb i Elsager datteret 5 October 1764.
9. Hr: Assessor von der Lippes bøxel Seddel til Ole Johansen paa ½ Løb Smør ½ huud i Søre Giøvaag med Revers datteret 12 Julj 1764.
10. Hr: Bruns bøxel Seddel til Bagge Ingebretsen paa ½ Løb Smør 1 giedskind i Øwre Kleppe datteret 21 Aug: 1764.

Retten ophæves til j Morgen.

Anden Dagen den 6 Octobris blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Christen Flyensfehr hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig Varsel Ladet jndstefne Knud Wernøen fordie hand ej vil betale Citanten ½ aars tieniste Løn som hand har optient hos ham jtem for 1 aars Løn som hand hafde hyret Citanten at tiene hos ham, og ved hans tiltrædelse i tienisten opsagde ham og tog en anden derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.
den jndstefnte mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal, jndleverede ellers i Retten et indlæg i Sagen dateret Dags Dato. Paa Rettens tilspørgende Svarede den jndstefnte at Hr: Lieutenant Flinck har Forfatted det af ham i Rettelagde jndlæg.

Citanten Declarerede at hand paastaar hos den jndstefnte først for det optiente ½ aar 3 rd: jtem Ligesaa 3 rd: for det halve Aar hand af den jndstefnte blev Fixeret.
Den jndstefnte Declarerede at hand ej kand nægte joe at have hyret ham et Fuldt aar som hand jmidlertiid frasagde Citanten siden hand hafde taged en anden Dreng som fraveg tienisten, hvorpaa hand formaaede Citanten at tiene ham det andet halve aar fra Michaelj til Paaske.
Citanten paastoed Dom.
der eftter Declarerede Parterne at de er nu med hin anden bleve Foreenede saaledes at den jndstefnte betaler til Citanten for hans pretention 4 rdlr: jtem at betale ham alle de paa Sagen anvendte omckostninger.

Johanes Rolseim hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Anders og Ole Waage fordie at de ej vil betale til Citanten Hage Leje for sine Chreature i Citantens tilhørende Marck Bollestølen Kaldet den første for Ræsterende 12 aar og den siste for 8te aar aarl: 12 s: 1 rd: og for Anders aarl: 1 ort er 3 rdlr: Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning, Ligesaa er til Vidne i Sagen jndstefnt Willum Waage.
Thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Ole Natvigen og Axel Godøen som ved Eed beckræfttede at de for meer end 14 Dage siden j denne Sag har Stefnt de paagieldende jtem Willum Waage til Vidne i Sagen, Ligesom inCaminationen ommelder.
Eragted
de Lovlig Stefnte Anders og Ole Waage

1764: 258b

paalegges til næste ting at møde Sagen at tilsvare Ligesaa forelegges Vidnet Willum Waage under Lovens Fals maal til næste ting at møde sit Eedelige vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Madame Johanne Neshafn hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Knud Øvre Støle fordie at hand har Solgt Toback i Bøigden hende til Fornermelse udj hendes Næring, hvoraf hun som Giestgiver maae Skatte og Skylde. Derfor Dom at Lide og erstatte Processens omckostning Ligesaa er til Vidner under Lovens Falsmaal i dene Sag Stefnt Marj Støle og Ingeborg Lars Datter.
Den jndstefnte Knud Støle mødte for Retten og benægtede in totum det paastefnte.
jngen af Vidnerne mødte.
thi fremstoed Stefne Vidnerne Ole Natvigen og Axel Godøen som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt ovenmeldte 2de Vidner under Lovens Falsmaal at aflegge Vidnes byrd i denne Sag nu paa dette ting.
Eragted
Marj Støle og Ingeborg Lars Datter paalegges under Lovens Falsmaal at møde til næste ting for Deris Vidnes byrd i denne Sag at aflegge.

Dereftter blev Læst
1te Ole Taraldsen Dranges Skiøde paa ½ Løb Smør i Nere Kleppe til Johanes Johanssen {paa} \mod/ 21 rd: datteret 6te Oct: 1764.
2. Ole Øwre Hellelands Skiøde til Mickel Hendricksen paa ½ Løb Smør ½ hud mod 100 rdlr: dateret 6te Oct: 1764.

Osmund Beltestad fremckom for Retten og til kjendegav at hans Myndtling Lars Mickelsen er Odels berettiget til 2 pund 6 Mrk:r Smør i Ferrevog som Niels Arnesen nu ejer bruger og beboer, hvilcken Ejendom hans Myndtling agter at jndløse ved sine Myndige aars tiltrædelse.

denne hans giorde Declaration bad hand sig under Rettens haand sig beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Jacob Andersen Hovdenes Fremckom for Retten og Declarerede at hand er en Fød Odling til {g} 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Ferevog, som hans Fader broder Sæbiørn Jacobsen nu ejer, bruger og beboer, hvilcken gaard hand strax agter at jndløse, udbad i øvrigt at dette Declarations Skriftt maatte ham blive beskreven meddeelt som blev ham jndvilget.

Dereftter blev Læst
Siur Johansens Skiøde udstæd af Broderen Peder Johansen paa (ope rum) i Øchland. dat: 6 Oct: 1764.

Fogdens tings vidner blev Examineret
1te Tings vidne for den afbrendte gaard Koste
Tings vidne henseende ting Skydsen
Det ordinaire tings vidne af 8 Poster bestaaende, hvormed ingen forandring var jmod forgangen Aar.
Paa Fogdens tilspørgende Svarede Almuen Eenstemmig at den herudj Skibredet værende Ødepart i gaarden Kleppe saavel som Høysetter har dette aar 1764 været Øde og ickun af den første svaret grundleje 64 s: derom tings vidne udstæd.
Lænsmand og Almuen svarede at jngen bøxel er falden dette aar paa bemelte gods. derom tings vidne udstæd.
Odels Mandtallet blev oplæst og af alle ujmodsagt.
Restancen [stoer ?] blev oplæst.

derpaa blev Retten for Skibredet ophævet.

1764: 259

Anno 1764 den 10 Octobris blev Retten til almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Ous Skibredes Almue paa tingstædet Lundervig og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Lars Kuven, Bagge Lussand, Hans Knudsen Sævild, Lars Indre Hougland, Peder Langeland, Anders Hage, Jon Sæhle og Hans Lundervig. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige tingsøgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Dereftter er følgende Particulaire Documenter Publicerede.
1te Hr: Consistorial Raad Geelmuydens bøxel Sedler paa ½ Løb Smør ½ hud i Lussand til Askout Jørgensen med Revers dateret den 30 Julj 1764.
2. Hr: Capitaine Pritziers bøxel Seddel til Mons Halvorsen paa ½ Løb 18 Mrk:r Smør i Molde dateret 27 Sept: 1764.
3. Engel Berges gavebrev paa gaarden Berge i Ous ansadt for 150 rd: datteret 6te October 1764.
4. Madame Legangers Skiøde paa ½ Løb Smør ¼ hud i Sundøen til Ole Hanssen mod 60 rd: dateret 6 Oct: 1764.

5. Ole Hanssen Sundøens Obligation til Monsr: Leganger paa 60 rd: dat: 6te Octobr: 1764.
6. Chatarina Astrup Sal: Sorenskriver Iver Legangers Skiøde paa ½ Løb Smør ¼ hud i Sundøen til Barbro Niels Datter mod 60 rdlr: datteret 6te Oct: 1764.
7. Madame Sal: Sorenskriver Legangers Skiøde paa ½ Løb Smør ¼ hud i Sundøen til Ole Endresen mod 60 rd: datteret 6te Oct: 1764.
8. Erick Sandvigs Skiøde til Anders Ericksen paa 1 pund 21 Mrk:r ½ hud i Sandvig mod 63 rd: dat: 10 Oct: 1764.
9. Knud Tøsses Obligation til Johanes Houchenes paa Capital 25 rdlr: datteret 10de Octobris 1764.
10. Barbroe Sundøens Obligation til Hans Dahle paa 50 rd: dat: 10 Oct: 1764.
11. Niels Mit Settres bøxel Seddel til Hans Nielssen paa 2 pd: 6 Mrk: Smør ¼ hud i Øvre Bouge datteret 10 Oct: 1764.
12. Ole Endresen Sundøens Obligation til Msr: Johan Leganger paa Capital 60 rdr: datteret 6te Oct: 1764.
13. Md: Fastings bøxel Seddel til Thomes Nielssen paa 1 pd: 3 Mrk: i Jelle. datteret 6te Maj 1763.

Peder Pedersen Langeland Lod jnden Retten Lyse sin Odel og Penge mangel til Knud Joensens brug i gaarden Høysetter af Skyld 2 pd: 6 Mrk:r ½ g:skind som Comparentens Fader Peder Langeland til ham har Solgt, hvilket hand agter fra bemelte ejer at jndløse som sit Odel saa snart penge kand erholdes. herom udbad hand sig udtog af Protocollen under Rettens Seigl, som ham blev bevilget.

Johanes Olsen Aadland lod Lyse sin Odel og penge Mangel til dette brug i gaarden Nordvig som hans Fader broder Thommes Thommessen nu ejer bruger og beboer af Skyld \i Skat/ 1 Løb Smør, hvilcket gods hand agter at jndløse som sit Odel saa snart penge kand erholdes. Om det passerede begiærede hand sig et Udtog af Protocollen som blev bevilget.

dereftter Læst
Proustjnde Legangers bøxel Seddel til Niels Siursen paa 1 Løb Smør 1 hud i Ferstad datteret 24 Janu: 1764.

Fogdens Tings vidner blev examineret og hvor paa Almuens Svar Faldt som sædvanlig.
Odels Mand tallet tilligemed Restancen stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt,

hvorpaa Retten blev ophævet.

1764: 259b

Anno 1764 Den 13 Octobris blev Almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Strandvigs Skibreedes Almue paa ting stædet Giøen og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Jon Torbiørnsen Houge, Berge Haldorsen Røe, Ole Haldorsen Røe, Jon Johanssen Tvedt, Jan Mickelsen ibm:, Lars Martinusen Schaathun, Hans Engelsen Giøen og Samuel{sen} \Hansen/ Giøen. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige tingsøgende Almue,

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Johanes Henanger anviste Fællen af 1 Voxen Biørn som er ødelagt og Skudt paa Henanger vand, hvorfor hannem af Fogden blev betalt Skud pengene med 2 rdlr:

Dereftter blev publiceret
1te Ole Aachres bøxel Seddel til Hans Hanssen paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Aachre dat: 13 Oct: 1764.
2. Brynild Tombres Skiøde til Mickel Olsen paa 1 pd: 3 Mrk: Smør i Tomre mod 120 rd: datteret 13 Oct: 1764.
3. Mickel Tomres Obligation til Johanes Schogseide paa 120 rd: dat: 13 Oct: 1764.
4. Anna Trengereide med de fleres Skiøde paa gaarden Teigland til Hans Joensen mod 202 rdlr: dat: 4 Maj 1764.
5. (ope rum) med de fleres Skiøde paa (ope rum) i Storevig til Torbiørn Eliasen mod (ope rum) dat: (ope rum) 1764.

Retten blev ophæved til paa Manddag.

Manddagen d: 15 Oct: blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd gaarden Giøen og betjent med det i Løverdag anførte Laug Rett.

1te Lodseddel eftter Magdelle Echeland hvorefter Jordegodset i Echeland ½ Løb Smør ½ hud er Udlagt til Sønen Hans Engelsen og 27 Mrk: Smør i Aarbache paa hver af 3de Døttre datteret 3de Augustj 1764.
2. Hans Holdhuuses Skiøde til Jon Foer paa 1 pd: 15 Mrk: Smør ½ hud jmod 154 rd: 1 Mrk: datteret 15 Oct: 1764.

Fogden til kjendegav at da hannem fra Sogne Præsten Hr: Consistorial Raad Geelmejden udj Skrivelse under 18 Junj sistleden er vorden anmeldet at den Danemand Johanes Olsen Henanger skal have begravet sin afdøde Fader Ole Engelsen Henanger uden Nogen Anmeldelse af hannem som Sogne Præst, Saa da saadant vil være Strjdende ej allene Mod Loven og Kirckens Ritual, Men end og jmod de adskillige øvrighedens Skeede Foranstaltninger og advarsler i saa tilfælde, haver hand til dette ting tiid og Stæd Ladet jndkalde bemelte Johannes Olsen Henanger til at Modtage Rettens Kjendelse til Bøders udredelse for saadan imod Loven og øvrigheds \ordre/ Skeede Forbrydelse.
Den jndstefnte Johanes Olsen Henanger mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal.
Fogden producerede den forbemelte Skrivelse, hvilcken hand begiærede for den jndstefnte oplæst, og dereftter begiærede hans Svar hvad hand derjmod hafde at siige.
den jndstefnte Johanes Henanger Declarerede at hand ej kand nægte at hand og medArvinger icke

1764: 260

har angivet Sogne Præsten Hr: Consistorial Raad Geelmuyden Deris Sal: Faders dødsfald førend 2den Pintsedag ved Strandvigs Kircke. Declarerede dernæst at Hr: Consistorial Raaden Modtog af ham 2 Mrk: same Dag for Jords paakastelse paa hans Sal. Fader og sagde til Klockeren Lerche at hand dødsfaldet paa sin Vedbørlige Stæd skulle dødsfaldet anteigne.
Fogden da hand maatte forneme at den jndstefnte jmod den oplæste angivelse jnted hafde at indvende, altsaa at det som af hannem nu er skeed, kand tiene andre til et exempel og advarsel at De følgel: Lov, Ritual og øvrigheds Foranstaltninger ere pligtige for Deris tilkomende

Sogne Præst at angive, deris døde før de samme maae begrave, jndstille til Rettens billige Kjendelse til nogenledes Mulct til Sognets Fattige og Processens omckostning.
den jndstefnte Johanes Henanger Declarerede at hvad af ham i denne Sag er begaaed er skeed af Eenfoldighed.

Afsagt

Den undskyldning jndstefnte Johanes Henanger har Ladet Protocollen tilføre at den Forseelse som \af/ ham er begaaed, er skeed af uvidenhed, kand ej være Gyldig, naar overvejes at hand tilligemed den øvrige Almue ej har Kundet nægted \De/ jo saavel paa Prædicke stolen som jnden Retten paa tingene har hørdt oplæse høj øvrigheds Ordres og Foranstaltninger i denne Affaire; derfor Kjendes for Rett, at hand for sin begangne Forseelse i saa tilfælde, sig self til Velfortient Straf og andre af Almuen til Exempel, Bør betale til Strandvigs Sogns Fattige og huus arme 2 rdlr: jtem til Fogden og Sorenskriveren for hafte Møje i denne Sag hver 1 rdlr: og til Stefne Vidnerne 2 Mrk: det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Jon Echeland i Rette æskede sin fra som/m/er tinged 1763 udsadte Sag Contra Hans Siufsetter nu boende paa Gaarden Waage i Ryefølche Fogderie. hvornæst hand angav at have Lovlig jndkaldet Hans Siufsetter til {Værnetin} dette høste ting.
Hans Siufsetter mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt som i Torsdag sistleden dend 11 Oct: For 8 uger siden.
Procurator Giøen mødte paa {jndstefnte} Citanten Jon Echelands veigne og jndleverede sin Reigning i denne Sag datteret 15 Oct: 1764, som blev oplæst.
den jndstefnte Hans Siuf-

1764: 260b

setter Declarerede at hand er Fornøjed med Domb udj Sagen.
Jon Echeland Lod ved Procurator Giøen paastaae Dom i Sagen.
Hans Siufsetter Declarerede til Slutning at hvad sig Foerlønnen som af Jon Echeland er opført saavel som og den benøttelse af hans hoppe, angaar, da er samme uSandferdig. Hvad den anførte Bomme betreffer, hvilcken hand af Jon Echeland blev Laant, er Comparenten villig at betale, naar Jon Echeland betaler hvad hand ham er pligtig; Kand ej nægte at have været til Huuse hos Jon Echeland med 6 Mennesker udj et Aar.

Afsagt.

Citanten Jon Echeland har med de førdte Eedelige Vidners udsigende ej alleene afbeviist at hand med den jndstefntes Datter virckelig blev forlovet 8te dage for Pintse dagene 1763, Mens end og at den jndstefntes Faars beester \har/ tilføjed{e} Citanten Skade paa hans Ager for 2 rdlr:, hvilket alt ej af den jndstefnte er blevet jmodsagt. derfor Kjendes for Rett at Hans Siufsetter bør erstatte Citanten derfor de paastaaende 7 rdlr: Ligesom og Hans Siufsetter tilfjndes at betale til Citanten for huus Værelse hos ham de paastaaende 3 rdlr: og 1 rd: for den beckomne bomme, og Endelig udj Processens omckostning med Doms Løsning jndbereignet, 6 rdlr: hvad sig den 2den og 4 Post i Citantens jndleverede Reigning betreffer, da bortfalder samme \som ubevist/ af sig self. Det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel til kjendegav at som Sogne Præsten til Ous Præstegield Hr: Consistorial Raad Geelmejden har paa sit jndgifne Mandtal over de Consumptions ydende i hans Præstegield blant andre anført Encken Ingeborg Pouls Datter, som den der skal holde Ølsahl ved Fuuse Kircke Hvor {hund} hun er boende, Saa tilspurdte hand Lænsmanden med Laug Retted og den Tingsøgende Almue i hvad omstændighed omspurdte Encke er udj, Om

hun kand udreede Consumption, og Endelig hvad Næring og brug hun haver. Dertil Laug Retted, Lænsmanden og ting søgende Almue Eenstemmig Svarede: at omspurdte Encke Ingeborg Pouls Datter har siddet i Lang tiid som en Fattig Encke, {ejer} \har/ en Liden Stue, hvorj {dog} er mange Ejere, som staar ved Fuuse Kircke, er aldeeles Fattig, og nyder derfor af Almuen Almisse baade henseende Føde Raad og til brende, kand altsaa ej formaae at betale Comsumption. Hvad det Ølsahl betreffer, som

1764: 261

Hun er angivet for at skal holde paa dito Stæd, da har det dermed ingen anden beskaffenhed, end at hun undertiden hos en \sin/ Ven kand faae Laant saa meged \at/ hun kand erhverve 1 tønde øl, som hun til Almuen fahl holder naar de kand komme til Kircken trædt og tørst af sine Lange Kircke Veje. De Svarede og Eenstemmig at dennem aldeeles ej er bekjendt at formedelst Hendes Ringe ølsahl er foraarsaged Minste Disorden enten ved Kirckens forsømmelse eller i nogen anden tilfelde; ja de forcklarede og at i fald hun deraf skal betale Consumption, eller blive den Lille Næring betaged, maae hun blandt de andre Almisse Lemmer, blive jnddeelet Udj Lægd paa Almuen.
Om det passerede begiærede Hr: Fogden Sig et Lovformelig tings vidne, beskreven meddeelt som blev bevilget.

Dereftter blev Hr: Fogdens sædvanlige tings vidner examineret, og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
Odels Mandtallet og Restancen stor (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Anno 1764 den 17 Octbr: blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Strandebarms Skibreedes Almue paa tingstædet Øvre Waage og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Peder Schage, Poul Dybsland, Anders Øye, Mickel ibm: Torbiørn Mehuus i hans Stæd Anders Svindland, Hans Andersen Waage, Anders Waage og Tosten Giære. Overværende i Retten Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige tingsøgende Almue.

hvornæst Allerunderdanigst og hørsomst blev [læst] de Kongl: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge er læste og i denne Protocoll extraherede.

Som jnted til Publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen den 18 Octobris blev Retten atter sadt paa bemelte Ting stæd og betient med det gaars dagen anførte Laug Rett.

hvor næst blev Læst
1te Torger Grønnings Obligation til Lars Tangeraas paa 84 rd: Datteret 8 Maj 1764.
2. Guldbrand Mundem og Anders Mundems Skiøde til Gitle Mundem paa {18} ½ Løb 1/3 hud i Mundem mof 48 rd: dat: 17 Oct: 1764.
3. Knud Brues Skiøde til Søsteren Christie Torbiørns Datter paa 16 Mrk:r Smør 1/6 hud [i ??] med Odels Retten dertil mod 50 rd: datteret 17 Oct: 1764.
4. Peder Dybsland med de fleres Skiøde paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør ½ Hud i Øwre Brue til Torbiørn Hansen mod 84 rdlr: datteret 1te Martj Anno 1764.

1764: 261b

Iver Rørvig i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Omund Linge nu boende paa Fosse og begiærede Dom i Sagen.

Omund Store Fosse mødte for Retten og til kjendegav at hand har jndstefnt Anders Lingenesset til at giøre forcklaring om den Størtede øg som seenere hafde øgen \samt/ Torckild Schaaren.

Citanten anmeldte at hand til dette ting haver jndkaldet Johanes og Hans Store Linge at giøre forcklaring om den bort komne øgs Verdie.

Citantens Vidne Johannes Neernes aflagde Eed og provede: at den størtede øg eller hoppe for Citanten Taxerede Vidnet at var værd den tiid den størtede 9 rdlr:

2. Vidne Hans Store Linge aflagde Eed og provede at hand med god og frelst Samvittighed Taxerer den Størtede hoppe for 9 rd:

Contra Citantens Vidner

1te Vidne Anders Lingenesset aflagde Eed og provede at hand i denne Sag høsten 1762 har aflagt sit Vidnes byrd og har hand ej viidere i denne Sag at prove.

2. Vidne Torchild Schaaren aflagde Eed og provede: at hand i denne Sag forhen har aflagt sit Vidnes byrd og hvortil hand sig holder med dette tillæg at hand af Anders Lille Lingenesset har hørdt for ohngefehr 1 aar siden at hand Reed den Størtede hoppe et Steen Kast, meer eller Mindre veed hand icke.

3. Vidne Baar Fosse aflagde Eed og provede at nestleden aar var vidnet eftter Omund Store Fosses forlangende op i Fjeldet hvor den Størtede hoppe befandtes død, Forefandt og Saae da som endnu er at see, det Slags Græs som Kaldes Taarboe, hvor af Hæst beester Størter, naar de æder deraf. hafde ej viidere at prove.

Citanten begiærede Dom i Sagen.

Omund Linge begiærede Sagen udsadt og Vidnet Samson Linge forelagt til møde, fra hvem nu i Retten blev anvist en Seddel under Eed og haand, som {hand} Retten ej Kunde antage eftterdie den udeblevne ej var Syg da hand Skrev dette, ej heller af de persohner, der joe bør søge ting.

Afsagt!

da det med de i denne Sag førdte Vidners udsagn er oplyst at Omund Linge uden Citantens Minde har brugt den omprovede størtede hoppe men hvad enten hun derved er {saa} saaledes beskadiget eller icke, er \ej/ oplyst, Mens som det ej var Omund Linge tilladt at benøtte sig af en anden Mands Hæst, saa lange Veje, Saa tilfjndes hand at betale til Citanten den Størtede øg eller hoppe med 9 rd: og for den brugte utilladelige omgang at betale til Strandebarms Sogns fattige og huus Arme \som ej har Lægd/ 4 Mrk: 8 s: samt til Citanten udj Processens Omckostning 5 rd: {3 Mrk: 8 s:}

1764: 262

Alt at udredes 15 dage eftter denne Doms Lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven. Contra Citanten Omund Linge i fald hand sig dertil befindes beføjed, Reserveres hands Rett.

Endre Herristvedt hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Torgier {Haldera} Lille Fosse for Skyldig værende Arve Midler med Renter, tilsammen 20 rd: 2 Mrk: 4 s: Anders Tostensen Halderager tilhørig, derfor Dom at Lide og erstatte Processens omckostning.

den jndstefnte Torgier Lille Fosse mødte for Retten og tilstoed i denne Sag at være Lovlig Stefnt, Declarerede dernæst at paa Arve Skiftted eftter hans afg: Formand blev pengene af hende \neml: hans Kone/ til Lars Halderager Leveret, hvorom hun kand føre vidner.
Citanten begiærede Dom.

Afsagt

Torger Lille Fosse har som Acten viiser jnden Retten tilstaaed at hans huustroe har Levered Arve Midlerne som paastefnt til Lars Halderager, derved altsaa tilstaaed at hans Formand i ægteskabet Peder Andersen har værede Anders Tostensens Foresadte Formynder, Saa tilfjndes bemelte Torger Fosse at betale til Citanten Endre Herristvedt de paastefnte 20 rd: 2 Mrk: 4 s: jtem udj Processens omckostning 2 rd: 3 Mrk:, alt jmod Regres til Lars Halderager i fald \hand/ {de der} sig dertil trøster eftter sit angivende og \foregaaende/ Lovlig Stefnemaal for Lars Halderagers Værneting. det paasømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Dereftter blev Læst
Niels Knudsens bøxel Seddel paa ½ Løb Smør i Store Fosse udgivet af Torgier Lille Fosse, med Lejlendingens Revers. datteret 24 Sept: 1764.

Dereftter blev Hr: Fogdens tings vidner Examineret, og hvorpaa Almuens svar faldt som sædvanlig. Odels Mandtallet blev oplæst og af alle ujmodsagt. Restancen stoer (ope rum) blev Ligeledes oplæst og af alle ujmodsagt.

hvorpaa Retten for Skibreedet blev ophævet.

Anno 1764 den 24de Octobris blev Retten udj følgende Aastæds Sags afhandling, sadt paa gaarden Schage udj Strandebarms Skibreede og Qvindherrets Præstegield, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Retts Mænd som af Stædets Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer Raad Andreas Juel [er opnefnt] Nafnl: Anders Kierrevig, Erich Dybsland, Peder ibm:, Hendrick ibm:, Siur ibm:, Knud Tvedt, Peder Traae og Anders Nedre Waage. Nærværende i Retten Lænsmanden Hans Waage som Laug Rettet med sig til Stædet bragte.
For Retten fremstillede sig Procurator Hans Waage og producerede udj Retten Hans Excellence Hr: Geheime Raad og Stifts befallings mand von Cicignons Resolution af 3de Sep: sistleden paa Peder

1764: 262b

Schage med de fleres til høj bemelte Herre under foregaaende 29 Aug: jndgivne underdanigste Memorial som hand begiærede for Retten oplæst og dereftter i Acten inddraget. bemelte Memorial tilligemed Høj bemelte Herres Resolution blev derpaa oplæst.
Procurator Waage gav dernæst tilkjende at Peder Schage, Jens Grønevig, Erich Netteland og Knud ibm: af Lehnets Jurisdiction. Anders Giere, Johanes Netteland, Lars Hiortaas og Lars Hvideberg af Rosendahls gods har til denne tægtedag Ladet jndstefne de 3de opsidere paa gaarden Egeland, Ole Hanssen, Niels Mickelsen og Anders Ericksens Encke Christie Jens Datter med Laug værge Baar Jenssen Tvedt og Ingebret Nilsen Kalven som Ejer for Een part i gaarden Egeland fordie de har opsadt en gierdes gaard udj Deris Samtliges Felles udMarck og Beite med Videre eftter det udstædde Skrifttlige Stefnemaal datteret 21 Septbr: 1764, hvilcket hand begiærede oplæst. bemelte Stefnemaal blev derpaa oplæst.

De jndstefnte Ole samt Niels og Encken Christie af gaarden Echeland Item Engebret Kalven mødte alle for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal og at det oplæste Stefnemaal er dem Lovlig forckyndt. Ole Echeland og Niels Echeland samt Engebret Kalven Declarerede dernæst at de holder sig eftterretlig Deris gamle Skiøder paa gaarden Echeland som blant andet jndeholder at De i alle Rettergange skal Sortere under Liuse Closters Jurisdiction, altsaa paastaar De samme i denne Sag og ej anseer hans Excellence Hr: Stiftts befallings mand von Cicignons Resolution, Ligitim at paalegge Dem at møde for en Fremmet Dommer og Laug Rett og af Dem at taale Dom.

Dereftter blev Citanternes Mødende Vidner fremkaldet til Examen hvoraf fremckom Lars Schage, Lars Gothe og Mons Lie samt Erich Gotte som af Dommeren alvorlig blef Formaned at tage Deris Saligheds Sag!! (Eed?) udj eftertancke, og saaledes blot vedblive Sandhed {udj} i denne Sag, hvilcket de Lovede at eftterkomme, Eedens forcklaring blev Dem af Lov Bogen forelæst.

Citanterne anmeldte at Vidnet Gunvor Jens Datter Schage ej Møder. Declarerede dernæst at foruden de i Stefnemaalet Nafngivne Vidner har de og Stefnt de jndstefnte at paahøre Vidnes byrd af den anførte Erich Gothe og Knud Haldorsen Krachen som nu Møder.

Beskickelse Vidnerne Od Hafneraas og Helje Kirchhuus mødte for Retten og efter aflagt Eed {Declare} provede at næstleden Korsmisse i Vaar var de med Peder Schage og Anders Giere forsamlede paa gaarden Echeland, hvor da Peder Schage og Anders Giere med

1764: 263

Fleere af Citanterne tilspurgte Ole og Niels Echeland om de ville med det gode og uden Process Nedtage den af Dem opsadte gierdes gaard i Deris Felles Marck, hvortil de svarede at den gierdes gaard som staar fra Nord ost til Syd væst den skal staae, Mens den anden som er Skiftes gaard jmellem Hiortaas og Echeland, den Siger Ole Echeland hand ej kunde tale om, og giver derom ej noged svar førend hand har talt ved sine Grander og Naboer. Sagde dernæst at den første gaard som omskrevet er, skal staae om det gnistede af Citanterne. til Slutning sagde Ole Echeland til de Nærværende Citanter disse ord: har de alle Grander Forsamlet Eder i Dag til mig som Een Eenlig Mand, som skal svare til dette, saa skal jeg vel passe Eder, og den første jeg fjnder skal blive hiulpen; hvorpaa hand sc: Ole Echeland gick fra Dem. Til Slutning Declarerede disse 2de Vidner at Niels Echeland sagde jeg vil Ligesom Ole Echeland vil{le}. hafde ej viidere at prove.

1te Vidne Lars Larssen Schage gammel 60 aar Føed og opfød samt boed her paa gaarden Schage al sin tiid, provede: at den af Egelands Mænd for 9 aar siden opsadte gierdes gaard i Citanternes og gaarden Echelands Felles Bejte og udmarck, har ej før været der førend den tiid, i al den tiid vidnet kand erjndre sig tilbage. Vidnet provede og at Citanterne og Deris Formænd har ej før nu af Echelands Mænd, nogen sinde været formeendt Vejen til Deris Fælles Bejte med sine Hæste og Creature. til Slutning provede dette Vidne at Skifted jmellem Echeland Gotte og Schage gaar i Field og Sætre Marcken saaledes: nemlig tager sin begyndelse fra yttre Udschabiørns Naaven til {1 Marckesteen \{Staaende}/ paa Graa Uhr Stenen og derfra til Fosaa Elven Lige streckning} op eftter den der staaende Sæters gaard, derfra noget uden for dito gaard Lenger væst eftter der opeftter til Graa uhr Steenen som er en gamel Marckesteen. derfra gaar det til Fosaae Elven, af denne Streckning ejer Echeland paa den \Syd/ væstre side og Gotte samt Schage paa Nord østre. hafde ej videre at prove, Mens Lovede ved Aastædernes begranskelse at udviise Stædet.

2. Vidne Lars Gaatte føed paa gaarden Echeland her i Naboelauget gamel 64 aar, har boed paa gaarden Gotte 30 aar, provede i et og alt med første vidne uden forandring, dog sagde vidnet at henseende Skiftted op i Sætres marcken Mellem Gaate Schage og Echeland, Er hand ej bekjendt andet end at Gothe har hugget til gierds gaarden og at Skiftted jmellem

Echeland og Gotte gaar til bemelte Gahr. Fra bemelte Skifttes gaards Ende veed Vidnet icke hvortil Skiftted gaar jmellem Schage og Echeland. Lovede ved Aastæderne at anvise det omprovede.

3. Vidne Mons Lie fød paa gaarden Lie hvor hand nu og al sin tiid har væred og er boende, gamel 57 aar, provede at hand ej veed at der nogen sinde har væred nogen Gierdes Gaard staaende i Biørge Marcken

1764: 263b

i Citanternes \og Echelands/ Fælles Marck før nu, da den for {Nye} \Nie/ Aar siden af Echelands Mænd er bleven opsadt. Vidnet veed ej heller at Citanterne har væred før nu formeendt Vejen med sit Fæe til sit bejte af Echelands Mænd. hand veed og at Echelands Mænd har {ind}taged Peder Schages hoppe af Fælles Marck og indladt den hos sig i Deris huuse. henseende Skiftterne op i Field og Sæter Marcken veed dette vidne ej at giøre nogen forcklaring om.

4. Vidne Erich Gaatte gl: 26 aar. Fød og opholdt sig paa gaarden Gaatte al sin tiid, provede: om den af Echelands Mænd opsadte gaard, Liige med de andre afhørdte vidner. Provede ellers at ohngefehr for 7 á 8 aar siden var Vidnet med Citanten Peder Schage til Echeland, da Peder Schage til Ole Echeland sagde disse ord: hvem har givet Eder Lov at sette en uLovlig gaard op i Samfelles Marck, hvortil Ole Echeland Svarede Maae skee jeg skulle spørge Dig om Lov, da Peder Schage derpaa udbrød med disse ord, det hafde icke væred formeged om jeg og Naboer derom hafde væred tilspurdt. Ole sagde: ja Fanden Spørge dig derom jeg har brev derpaa, Peder bad at hand maatte see brevet, hvortil Ole Echeland Svarede dette: Vil du Stefne der paa saa skal du faae see det. henseende Skiftterne jmellem Echeland Gotte og Schage i Settres Marcken sagde vidnet at hand ej veed viidere end at same gaar til Skifttes gaarden. Lovede ved Aastædernes begranskelse at anvise det omprovede.

5. Vidne Knud Krachen gl: 79 til 80 aar. føed paa Naboe gaarden Bogeland, har væred i Kongens tieniste i 12 \aar/ og 46 siste aar af denne hans alder væred til huuse paa Pladset Krachen, provede: i et og alt med de forige afhørdte Vidner, undtagen hand ej veed det minste om hvor Skiftterne gaar i Sætres Marcken, som de andre vidner har forcklaret. Lovede ved Aastæderne at giøre anviisning paa hvor den af Echelands Mænd opsadte Gahr er Staaende.

Citanterne Declarerede at de ej hafde flere Vidner.

Formedelst det lider saa langt paa Dagen at Retten ej kand Komme til Marcken for Aastæderne at besigtige, saa bliver Retten til i Morgen ophævet.

Anden Dagen den 25de October blev Retten atter sadt paa bemelte gaard Schage med de i gaar anførdte Laug Rettes Mænd.

Nærværende Citanterne med Deris Procurator Hans Waage.

af Contra Pardterne fra gaarden Echeland mødte jngen undtagen Encken Christie Jens Datter som jndleverede en gl: Act henseende Skiel Skiftte jmellem Echelands Mænd forretted af \Fordum/ Sorenskriver over Hardanger og Liuse Closters Gods datteret 18 Aprilis 1681 som hun begiærede Acten tilførdt og oplæst. bad i øvrigt at hende maatte vederfahres Rett.

dereftter begav Retten sig i følge med Vidnerne og Citanterne til Aastæderne og da først {opgick} jndfandt sig paa det Stæd i Field Marcken, hvor den af Citanterne paaanckckede Gierdes Gaard af Echelands

1764: 264

Ejere, Beboere og opsiddere er opsadt, som Vii efter Vidnernes anvisning fra dessens begyndelse fra Nord ost og til dens Ende i Syd Væst opgick, Same Gierdes Gaard befandt Retten saaledes: at der ved er jndtaged den bæste Marck og Fæe bejte af saavel samtlige Citanternes som Echelands Fælles Fæe beite udj Field Marcken, som i den tiid Ditto gierdes gaard har Staaed, har været allene blot benøtted af Echelands Beboere til Fæe Bejte. Retten befandt og at denne saaledes jndgierdede Marck har været til samtlige Citanters Merckelige tab og Skade henseende Gres gangen, just fordie at saa vel Citanterne af Echelands Mænd har været Forbudet med sine Creature til Gres gang der at jndkomme, som og at Echelands Ejere \der/ alleene ejer Skougen, vil og tilegne sig same Støcke Marck, henseende Fæe beited til Ejendom. Ja Retten befandt og at den Marck som er oven for jndbemelte jndhegnede Støcke, er langt fra icke tilstreckckelig for Citanternes paaboende gaarders Creature, hvori og Echelands Mænd har hvert aar eftter Vidnernes udsigende paa Aastæden, tillige haftt sine hæste og øvrige Creature, og dereftter alternative Ligesom de Self har Løsted, haftt sine Melcke Kiør i den forbemelte jndhegnede Marck.

Derfra begav Retten sig til det Stæd som vidnerne i gaar har omprovet og i dag giort anviisning paa Nemlig Udstabiørnsnaaven, hvor Skiftted i mellem Egeland for saa vidt Enckens brug der i angaar og gaarden Gaatte, skal tage sin begyndelse. Denne Deele Streckning befandt Retten {eftter} efter Vidnernes udsigende at alt hvad Skov og Marck Neden Field Eggen samme stæds, befjndes, tilhører Encken Christie Egeland Liige Ned til den der i Liige Linnie staaende Gierdes Gaards Slutning, og alt oven for Field Eggen Need efter omrørte Gahrs Slutning Gaarden Gottes ejendomb, hvorjmod Jens Grønnevig som Ejer for Gaatte og Encken Christie Echeland som begge Nærværende hafde ingen ancke, Mens der med var vel

1764: 264b

Fornøjed.

Derfra nemlig fra den sist omrørte Skiftes Gaards Slutning hvor Gaarden Schages ejendom tager begyndelse, opgick Retten til det Stæd som Kaldes Schagestien som just er der Citanten Peder Schage har paaankket og hvor hand Synes at Skiftterne jmellem Echeland og Schage ej gaar beent, naar fra den Marcke steen som er Staaende paa Graauhr hougen skal være Ret Skiftte, og saa gaar been Streckning jnd til sist omtalte Skifttes Gaards Slutning; der befandt Mand i jnderste Ende af Lunderschars hougen Synden berørte saa Kaldede Schage Stjen Een Marcke steen, som det af Encken Christie Echeland i Rettelagde Marcke Skiel brev omtaler, hvormed Citanten Peder Schage Declarerede sig at være Fornøjed.

Samtlige Vidner aflagde der paa om det omprovede sin Saligheds Eed.

derpaa begav Retten sig til Gaarden Schage hvorfra den gick. hvor den befandt jndstefnte Ole og Niels Echeland end da var absent, hvorfor Dommeren Lod ved 2de af Laug Retted benefnte 2de Mænd hendte, som ved \til/bage komsten anmeldte at Ole Echeland og Niels Echeland nu møder, hvilcke paa tilspørgende Declarerede ej at have noged en particulair at jndvende. Og derpaa blev absent.

Ole Echeland Skiød Laug Retted til Vidne gaars dagen, paa hvad hand den tiid sagde og som Protocollen er tilførdt.

Encken Christie Echeland mødte for Retten og Declarerede at hun skyder sig fra den Sag henseende den opsadte Gierdes Gaard, og derfor udbad at hun for omckostninger i Sagen Maatte blive Frie kjendt.

Procurator Waage Lod tilføre at den paastefnte Nye gierdes gaard som er af Echelands Opsidere opsadt udj Felles Fæe beite i Field Marcken, der om Setter hand i Rette i Kraftigste Maade at samme maae blive af Retten Need dømt, eftterdie hand er samtlige Citanter til Største Skade, og at Echelands Mænd bliver tilfundet den at nedrive, Ligeledes setter hand

udj Rette at Ole Hanssen og Niels ibm: med Ingebret Kalven og Encken Christie Jens Datter Echeland maae blive tilDømte at erstatte denne Processes omckostning i det Ringeste med 28 rd: i øvrigt henstiller hand Sagen til Rettens Lovmessige Dom og i øvrigt jndstillede og tillige bad Retten ville ved Dom som undersaadter Observere ved Mulct disse Spidige Contra Parters brugte talemaader jmod Kongens

1764: 265

Rett som Stifttets høje øvrighed Hans Excellence Hr: Stiftts befallings Mand von Cicignon. Om alt sadte hand i Rette og som før udbad sig Dom.
dernæst blev udj denne Sag af den ganske Rett saaledes Kjendt Dømt og
Afsagt!
Naar Mand Confronterer de førdte vidners Eedelige udsagn med Aastæderne, Findes Soele Klart at den {paa} ved gierdes gaard paastefnte jndhegning er til Citanternes Gaarders Merckelige Skade ved det at Deris gaarder derved betages den frie havne gang horn om horn og Kløv mod Kløv, Deris beester før jnden og uden jndhegningen al \tiid i/ felles {ejendom} \beite/ har haftt fra umindelig tiid. Af disse og de fleere i Sagen befundne omstendigheder Kjendes for Rett, at samme saa Skadelig som Self Raadig \opsadte/ Gierdes Gaard bør af Contra Parterne, og om de icke vil, da for Deris Reigning af Citanterne, nedrives, hvor eftter Marckerne og Fæe beiterne hereftter, som forhen fra gamle tiider, skal være Fælles for Citanternes og Contra Parternes Creature, henseende den paastefnte Skiel Skifte jmellem Echeland paa den Eene og gaarderne Gaatte og Schage paa den anden siide, betreffende Skougen, da eftterdie Parterne jnden Retten derom er saaledes blevet Eenige, som til sin tiids eftterretning anføres: {nemlig} dette(?) hvor eftter Skiel og Skifte for følgende tiid for Disse Parter og eftterckommere paa gaarderne skal være \saaledes/ nemlig Encken Christie Jens Datter Ecelands!! Ejendom tager sin begyndelse fra den saa kaldede Udstabiørns naaven, følger saa field Eggen Need eftter {alt til} den der Staaende Skiftes Gaards Slutning. Gaarden Gaattes Ejendom \derjmod/ alt hvad oven for ditto Gierdes Gaard fra bemelte Udstabiørns naaven i same Streckning befindes. Gaarden Schages ejendom begynder fra nock bemelte Gierdes Gaards Slutning op eftter Schage stien eftter den i Lunderschars hougen Staaende og befundne Marcke Steen, der fra til den Paa Graauhrs hougen Staaende Marcke Steen Liige Linnie. og viidere derfra som gamelt været haver, hvorpaa ingen ancke denne Sinde har været. Endelig henseende til det Viidere som i Sagen er at jndvende, Kjendes Ligeledes for Rett: at jndstefnte Ole Hanssen Echeland, Niels Mickelsen Echeland, og Ingebret Kalvens opførsel for Retten, da de i same har prostitueret Sig Selfve ved at fornerme Stifttets høje Øvrighed Hr: Geheime Raad og Stiftt befallings mand von Cicignon, Bør pro meliore informatione, af-

1764: 265b

Soene \same forseelse/ paa den Maade at Ole Echeland betaler {til} 5 Mrk: 4 s: og de øvrige hver helften til Bergens Tugt huus, Ligesom og Een hver af dem som trette Kiære eller temere Litigantes udreder til Justitz Cassen hver for sig Lige Summa, og desuden betaler til Citanterne, Ole Echeland \12 rd:/ og {hver} af de 2de andre sc: Niels Echeland og Ingebret Kalven \hver/ 6 rd:, thi Encken Christie Jens Datter, der har Submitteret sig under Retten, kand icke hvilket og herved Kjendes for Rett, betale Meer i omckostning til Citanterne, henseende Gierdes Gaardens opsettelse, end 2 rd: Det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Anno 1764 den 13 Novbr: blev Retten til almindelig Høste Sage og Skatte ting med Qvindherets Skibreedes Almue, Sadt paa Møchlebust, og betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Johanes Tvedt, Ole Samsonsen Kierland \i hans Stæd Heming Omvig/, Svend Døsseland, Jens Musland, Iver Helvigen, Peter ibm:, Samson Omvig og Lars Møchlebust. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden Søfren Møchlebust og ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongelige Forordninger og høj øvrigheds Ordres, som paa forige Tinge ere Læste og i denne Protocol extraherede.

Videre Læst
Stifttets brev til Fogden at Extra Skattens befrielse skal angaae fra 1te Sept: jndeværende Aar. datteret 24 Oct: 1764.

dereftter Læst
Hr: Krigs Commissaire Mathias Dahls bøxel Seddel til Petter Jørgensen paa ½ Løb Smør i Lande. med Revers. datteret 22 Junj 1764.

Poul Opsanger hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Ole Hanssen Sunde fordie hand ej i Mindelighed vil betale ham 1 rdr: som staar til Ræst paa 1 Hæst som hand af Citanten har frackiøbt, derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.
den jndstefnte Ole Sunde mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal, Declarerede dernæst at hand har betalt Citanten den af ham afkiøbte Hæst saaledes først udj Reede penge 5 rd: 3 Mrk: og dereftter en anden gang 1 rd: 3 Mrk: tilsammen 7 rd: som udgiør den accorderede Kiøbe Summa, ærbød i øvrigt sig med Æed at vil beckræftte sit andragende.
Citanten var fornøjed med at den jndstefnte fralagde sig Kravet ved Eed.
derpaa aflagde Ole Sunde sin Saligheds Eed med opragte Fingre at hand ej er Baar!! (Poul?) Opsanger paa den {C} paastefnte Hæst {..} 1 s: end sige 1 rdlr:

1764: 266

Skyldig.

Afsagt

Siden Ole Sunde har aflagt sin Eed paa at hand ej er Citanten Skyldig den paastefnte 1 rd: for hæsten, Saa frie tages bemelte Ole Sunde for omckostninger i denne Sag, som forbliver for Citantens Reigning.

Derefter blev opbuden Joen Giertsen Kierlands Arve Midler 80 rd: med Forspørgsel om Nogen samme ville Modtage mod 4 p:C: Renter og underpandt i Jordegods, Mens som ingen dertil jndfandt sig blev pengene Formynderen Rickart Møchlebust tilbage leveret.

Halvor Feedt Lod opbyde sin Myntling Kari Peders datters Arve Midler stoer 18 rd: med Forspørgsel om nogen same mod Renter og Jordegods vil antage, Mens som jngen dertil jndfandt sig, blev pengene Formynderen tilbage Leveret.

Videre Læst

Hr: Lieut: Dahls penge mangel og Odels Lysning til gaarden Rørvig som Samson ejer bruger og beboer. datteret 13 Nov: 1764.
2. Ole Roalstvedts Skiøde paa 1 pd: 6 Mrk:r Smør ½ huud i Roalstvedt til Clemet Clemetsen mod 48 rdlr: dat: 13 Nov: 1764.
3. Tøris Feedt med de fleres Skiøde til Jens Tørissen paa 1 pd: 9 4/5 Mrk: Smør i Nedre Muuseland mod 95 rd: 5 Mrk: 5 s: dateret 13 Nov: 1764.
4. Frue Segelche og Lars Josnes {Ski} Markel(?) Skielbrev datteret 13 Julj 1764.
5. Ole Ohnerim med de fleres Skiøde paa 1 Løb 13 5/8 Mrk: Smør 2/3 hud mod 124 rd: 5 Mrk: 4 s: til Ole Hansen i gaarden Sunde datteret 11 Nov: 1763.
6. Jens Undall med de fleres Declarations Skriftt, henseende Odels Retten til 2 pd: 4 Mrk:r Smør i Tvedt, som Johanes Jonsen derved bliver ejer. datteret 12 Oct: 1763.
7. Jan Røsseland med de fleres bøxel \Sedel/ til Ole Haldorsen paa pladset Leithe datteret 13 Nov: 1764.

Dereftter blev Hr: Fogdens tings vidner Examineret, og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig. Odels Mand tallet og Restancen stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Som jnted Viidere ved Tinget var at forrette, blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1764 den 16 Novbr: blev almindelig Høste Sage og Skatte Ting holdet med Schonevigs Skibredes Almue paa Gielmervig, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Peder Rullestad, Østen Eilervig, Lars Schrome, Lars Hugnesen Wiche, Ole Waagen, Niels Øfstebøe, Torger Rafdahl og Biørn Ferevig. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kammer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev [Læst] de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Retten bliver til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 17de Nov: blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det gaars dagen anførdte

1764: 266b

Laug Rett.

Gotskalck Schiold i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Torckel Indre Ness den halve Grindems Kircke betreffende.
Paa Torckel Nesses Veigne mødte hans Stif Søn Ole Johansen som tilstoed paa bemelte Torckel Nesses Veigne at være Rettens Laug dag i denne Sag Lovlig forckyndet, Declarerede der næst at siden Stefnemaalet blev ham saa silde Forckyndet at hand ej sine Contra Vidner som i et andet ting Laug boende, har kundet faaed til sin formeente Styrcke udj Sagen førdt, Saa begiærede hand anstand med same til Næste ting, og til den Ende angav følgende Vidner som hand til sin befrielse agter at jndstefne nafnl: Jon Tollefsen Rame, Jon Siursen Rame, og Iver Schieldahl.

Citanten Gotskalck Schiold Declarerede at hand formeente jndstefnte Torckel Ness er givet saa Lang tiid ved Stefnemaalet til sine vidners førsel at Sagen denne gang kunde faaed sin Endskab, og hvorfore hand begiærede de i Sagen brugte Stefne vidner fremckaldet til Eeds aflæg.

Stefne Vidnerne Peder Gielmervig og Hans Molnes beckræfttede ved Eed at de for 3 uger siden har Stefnt Torckel Ness til at Lide Dom at modtage penge som accorden ommelder for den halve Grindems Kircke og at betale Processens Omckostninger. de Declarerede dernæst at Torckel Ness ved Stefnemaalets Forckyndelse paaberaabte at ville Stefne Contra Vidner i denne Sag som er udj et andet Skibreede boende.

Citanten paastoed Dom.

Ole Johansen paastoed paa sin Faders veigne Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

Siden indstefnte Torckel Ness ej allene har ved Stefnemaalets anckyndigelse paaberaabt Vidner, mens end og i Dag jnden Retten same Nafn givet, Saa Kand den forlangte anstand ham {i Sagen} ej Nægtes, og til hvilcken Ende Sagen udsettes til næste ting for Schonevigs Skibreede, da Torckel Ness har at jndstefne sine vidner i fald hand agter at see sig for Søgemaalet befriet.

Ole Tielflaat {i Rette æ} hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Helje Sævereide for Errørige Skields ord som hand mod Citanten har ladet falde Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.

Citanten Ole Tielflaat jndleverede et af ham fra Retten meddeelt Tings vidne fra Etne Ting datteret 18 Junj 1764 som for Retten blev oplæst. Dereftter declarerede Citanten at hand med Helje Sævereide er For-

1764: 267

Eenet saaledes at \hand/ jnden Retten giør Citanten en sømmelig afbigt \og betaler Sagens omckostninger/ og til den Ende fremstod bemelte Helje Sævereid for Retten og Declarerede at hand ej andet end al ære og got har om Citanten at udsiige, og hvorfor hand henseende de faldne ord, same som Løgnagtige igientager. og hvor paa Parterne blev med hin anden haand ragte.

Citanten begiærede i øvrigt denne Declaration ved Rettens Dom Confirmeret.

Afsagt

de af Helje Sævereide faldne ord, bør ej Komme Citanten paa hans gode Nafn og Røgte til minste Nachdeel, Mens same bør som Løgnagtige være død og Magtesløse anseed. Helje Sævereide bør dog nogenledes til Forsoning for same betale til Schonevigs Præstegields Fattige 1 rdr: \og til Citanten udj Processens Omckostning 2 rd: 3 Mrk:/ 15 dage eftter denne Doms Lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

For Retten fremckom Bonde Drengen Haldor Ludvigsen og tilckjendegav at hand finder sig andlediget for sine omstændigheders Skyld her jnden Retten at tilspørge den ting søgende Almue om sit forhold her i denne Schonevigs Meenighed udj den tiid hand sig her \deels/ som \{deels}/ tiener \og deels paa sin egen haand/ hos en og Anden af Almuen har opholdet. hvortil samtlig ting søgende Almue med Laug Rett svarede: at i al den tiid de har kjendt Reqvirenten Haldor Ludvigsen, har hand ej allene førdt et ædruelig og Skickckelig Levnet, mens end og i al handel og Vandel blant Dem, giordt Eenhver al \den/ Reede og Rigtighed som vedbørligt har væred, og hvorfor ingen af dem til ham har minste ancke eller prætension. Hans 2de siste huusbonder Sc: Johanes Tungesvig og Ole Tielflaat Declarerede ellers

Eenstemmig at de tackcker bemelte {Ole} Haldor Ludvigsen al ære og godt for den tiid hand som tiener hos Dem har væred.
Reqvirenten begiærede herom tings vidne under vedbørlig Forseigling [beskreven] som ham blev bevilget.

Ole Watne i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Kirsten Seehuus Eendeel Arve Midler betreffende.
den jndstefnte Kirsten Seehuus mødte icke eftter 3de ganges paaraab,
thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Peder Gielmervig og Hans Molnes som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt Kirsten Seehuus i hendes eged paahør. da hun Declarede!! at Rue hos hende og Sal: Mand har væred 1 ½ aar udj Skriver Skole, og da hand Reiste nødt 7 rd: i Reise

1764: 267b

penge, som hun paastaar erstatted.
Citanten begiærede Dom.

Eragted

Siden Citanten ej ved første ting har bevist Stefne maalets Lovlige forckyndelse, Saa forelegges Kirsten Seehuus at møde til næste ting og da at jndkome med sit tilsvar, til hvilcken Ende Sagen udsettes til Somertinged 1765 for Schonevigs Skibreede paa tingstædet Gielmervig.

Sogne Præsten Hr: Hegelund hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Madli Jans Datter fordie hun uden Citantens Minde har Natte tiid bortsneged sig fra hans tieniste og med bragt 1 Kiste, til Doms Lidelse og Omckostnings erstattelse.
den jndstefnte Madli Jans Datter mødte icke eftter 3 ganges paaraab ej heller nogen paa hendes Veigne.
tji fremstoed Stefne Vidnerne Christopher og Peder Gielmervig som ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 dage siden i denne Sag Lovlig har Stefnt Madlili!! (Madli) Jans Datter paa gaarden Axland da {hand} hun laae paa sin Sæng Syg og Svag. bemelte Madli Jans Datter Declarerede at hun tilstaar at have {fraviget} \{væred hos}/ \fraviged/ Citantens tieniste dog med hans Kiærestes Forevidende henseende Løftte at hun maatte Reise, Mens den Dag hun Reiste viste De ej deraf. Aarsagen til hendes Reise var først hendes Svagelige omstændigheder som alderdomen hos hende medfører, og dernæst at hos Hr: Hegelund befandtes saa slet Foeder at hun ej vovede sig same Vinteren over at uddeele blant Creaturene, og til slutning at hun som et gamelt Menniske ej blev assisteret med nogen hielp til det saa kaldede Vinter stie.
Citanten Hr: Hegelund ved sin Svoger Hr: Dahl Declarerede at hvad Madli Jons (Jans) Datter til ovenm:te Stefne vidner skal have sagt ej her kand finde Stæd eller kome Citanten til Nogen Nachdeel, thi hun har formedelst \sin/ frievillig og uden tvang antaged Citantens tieniste. 2do Enten Citanten var Forsyned med fornødne Fæe huuse eller saa fuldkomen Foeder at Madellie Jans Datter icke dermed kunde være Fornøjed, var noged som icke passede sig for en tjener at foreskrive en huusbonde, Mens blev huusbondens Egen Skade, og 3de Hendes paacklagede Svaghed gav hende ingen Friehed paa en Uordentlig Maade Natte tiid at fravige Citantens tieniste, og da hun ved Stefne vidnerne Self tilstaar at have uden Citantens Minde gaaed af hans tieniste, og dermed giordt hand forlægen, paastoed Citantens Svoger at den jndstefnte ved

1764: 268

Dom bliver tilfunden at betale til Sognets Fattige eftter Domerens eged got findende og udj Processe[ns] omckostning med Stefne penge 1 rd: 12 skill:, hvorved hand opgav Sagen under Dom.

Afsagt

jndstefnte Madli Jans Datter som for Stefne vidnerne har tilstaaed at have fraviged Citantens tieniste, Bør betale til Schonevigs Præstegields Fattige 3 Mrk: 8 [s:] jtem udj Processens omckostning 1 rd: 12 s: 15 dage eftter denne Doms Lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

Læst Peder Wandnesses penge Mangel paa 1 pd: 12 Mrk: Smør i Kalvig dat: 15 Nov: 1764.

Hagtor Tielmeland fremviste Fællen af 1 voxen Biørn som er Skudt af Mads Marchuus, og hvorfor pengene er betalt med 2 rdlr: af Fogden.

dereftter blev Læst følgende Documenter

1te Johanes Heglands Obligation til Elias Ness paa 17 rd: 1 Mrk: 8 s: datteret 5 Sept: 1764.

2. Tøris Storhoug med de fleres Skiøde paa 2 pd: 3 Mrk:r i Løvig til Jon Poulsen dat: 2 Martj 1764.

3. Lars Sævereide med de fleres Skiøde paa gaarden Teigland mod 184 rdlr: Datteret 17 Nov: 1764.

4. Ole Matres udgivne Contract til Haldor Matre Dat: 16 Nov: 1764.

5. Bent Bentzens Afckald til Madame Kamstrup dat: 1te Junj 1763.

6. Hans Bentzens Afckald til Madame Kamstrup paa Capital paa 214 rd: 4 Mrk: 8 ¾ s: dat: 30 Maj 1763.

7. Sr: Niels Korns Odel og penge mangel paa Eendeel gaarder som er Solgt af hans Sal: Moder datteret 3 Sep: 1764.

8. Hr: Lieutenant Dahls penge mangel paa Lechnes dat: 13 Nov: 1764.

9. Marte Teiglands bøxel Seddel til Ole Pedersen paa pladset Entvedt Datteret 16 Nov: 1764.

10. Hr: Sorenskr: Hesselbergs bøxel Seddel til Poul Ellingsen paa pladset Kalvetræ. Dateret 16de Nov: 1764.

og 11. Klocker Elias Nesses bøxel Seddel til Ole Hugnesen paa Lechnes Datteret (ope rum) 1764.

Fogdens tings vidner blev Examineret og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.

Odels mandtallet og Restancen stor (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Retten blev for Skibredet ophævet.

Anno 1764 d: 20 Novembr: blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Etne Skibreedes Almue og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd paa Fittie. Nafnl: Erich Fosse, Lambrigt Grindem, Siur Haaland, Gotskalck ibm:, Haldor Sande, Johanes Grindem, Abraham Liusnes og Jens Axdahl. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue,

hvornæst Allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

Udj Sagen jndstefnt eftter forige tiltale

1764: 268b

Af Sogne Præsten Velærværdige Hr: Hegelund Contra Encken Marthe Wae og Haldor Ludvigsen mødte Procurator Johan Reutz paa Citantens Veigne og i Rettelagde Rettens seeniste Laug dag beskreven for de jndstefnte med paateignet Forckyndelse under Stefne Vidnerne Svend Fittie og Erick Silles hænder. Comparenten producerede dernæst den til dette ting paa Velbemelte Hr: Hegelunds Veigne udstædde Continuations Stefning af 28 Sept: sistl: til Stadfæstelse af den der udj Anmelte Lov Fæstelses Forretning, som ligeledes fandtes paateignet ved bemelte Varsels Vidner Lovl: at være forckyndt, hvor eftter hand ville fornemme for det første hvad de jndstefnte til Sagen maatte have at svare. de allegerede Documenter blev oplæst.

De jnstefnte Marthe Wae og Haldor Ludvigsen mødte for Retten og tilstoed ej alleene at det oplæste Continuations Stefnemaal mens end og Rettens i Sagen passerede Laug dag er dennem lovlig forckyndt.

Encken Marthe Declarerede dernæst at hun Ej frie villig har leveret sin bøxel Seddel, Mens same er skeed ved tvang fordie at Sogne Præsten Hr: Hegelund {hafde} saavel næstleden Aar som dette jndeværende hafde og har Lov Fæsted hendes høe og Korn avling. begiærede i øvrigt Sagen udsadt til næste ting for at føre vidner om at hun blev truet at opsige sin gaard og saaledes nød at fra sig levere sin bøxel Seddel.

Procurator Reutz erjndrede at den af de jndstefnte Forlangt anstand, allene hensigter til Kjendelig og uLovlig udhall og udflugt i Sagen, som desuden eftter sin Natur ingen opsettelse taaler, hvortil Komer at de ved Rettens Kjendelse er bleven paalagt til dette ting at jndkome med Deris formentlig tilsvar, det hafde og desuden været Deris plisanten \til/ siste eller og dette ting at jndstefne Deris Vidner om de nogen hafde, og da den grund hvorpaa opsettelsen er begiært, desuden er aldeeles ugrundet nemlig at Marithe Wae skulle være tvunget til bøxel Seddelens fra leverelse, strider directe jmod alle de paa Citantens siide førdte Vidners Forcklaring, Saa protesterede Comparenten Kraftigst og

1764: 269

under al tilbørlig forbeholdenhed jmod den begiærte anstand, og lod det paa Domerens ansvar i sin tiid anckome, om jmod forhaabning den begiærte anstand skulle bevilges, henseende til det ansvar som Kunde Flyde deraf at disse Modvillige Folck, Fremdeeles jmod Forbud og Lov fæstelse, Skulle blive besiddende i mod Loven paa en uhiemlet gaard. Comparenten besluttede altsaa dernæst Sagen ved et Skrifttl: indlæg af dags dato med derudj allegerede 10 bielager, hvilcket jndlæg hand i Rettelagde, som blev oplæst.

dernæst erjndrede Procurator Reutz at de 36 rd: som det Lov fæstede Høe og Korn efter Forretningens udviis No: 10 af vedkommende Mænd er vurderet for, skiøndt det langt fra icke er saa meged værdt, skal af Hr: Hegelund blive antaged til afdrag udj de Omckostninger Bøder og videre som de jndstefnte ved den forventede Dom kand blive tilfunden at udreede. Sluttelig paastoed Comparenten Landskylds Rettighederne af gaarden Wae tilligemed Korn tjenden af de jndstefnte betalt med 4 rd: 1 Mrk: 11 s: siden de for(?) Aar mod forbud har brugt og bemægtiged sig gaarden og saaledes igientog hand sin Kraftigste protest jmod Sagens lovlige udhal under forige [for?]beholdenhed.

Haldor Ludvigsen jndleverede sit under Rettens Haand erhvervet Skuds maal af Almuen udj Schonevigs Præstegield under 16 passato som blev oplæst.
Marte Wae og Haldor Ludvigsen begiærede endnu som før Sagen udsadt til næste ting og paaberaabte sig vidner Torckel Moe og Eli Peders Datter Wae samt Torbiørn Hagen og Ole Thorsen Giere og Erick Ryg, jtem Hans Ejlertsen som alle skal vidne om Præsten Hr: Hegelunds omgang i denne Sag mod Encken Marthe Wae.
Procurator Reutz da hand fornam at Haldor Ludvigsen fremckom i Retten med et Documente og begiærede same for Retten oplæst, Replicerede at hand icke kunde begribe hvortil saadant Skriftt skulle Nøtte eller tiene ham i denne Sag, maatte i den Andledning begiære for Retten Derjmod oplæst den fremlagde Præste attest under hans forige Sogne Præstes Hr: Celii haand og Signet, hvilcken forventelig om det skulle gielde paa attesten i Sagen, bliver af

1764: 269b

Langt større Kraftt og anseelse jmod Haldor Ludvigsen, end \som/ det af ham fremlagde Bøigde eller Almue Raab, siden det aldeles icke kand ansees for noged Eed fæsted tings vidne, og følgel: ej kand gielde jmod den Lovl: fremlagde Præste attest som har Publicom Fidem, sær da Hr: Celius icke er bleven Lovlig Kaldet til vidners førelse mod sig og hans udgivne attest. Comparenten haabede altsaa at Retten, anseer den begiærte anstand saa meged Meere utilladelig og Lovstridig som Eendeel af de vidner de jndstefnte paaberaaber sig paa, er om en particulair Sag denne uvedkomende, og de paaberaabte øvrige vidner allerede forhen haver aflagt Deris vidnes byrd, og altsaa vedblev hand sin forige Protest og forbeholdenhed.
Paa {Procurator Reutzes} \Rettens/ tilspørgende svarede {vidnet} jndstefnte Marthe Wae og Haldor Ludvigsen at de ej kand eller vil skaffe Citanten Caution for meer end den paa gaarden fastsadte Aaboed 20 rd: 2 Mrk:, jtem for Skatt og Landskyld Aarl: sa længe hun bruger same gaard, og til den Ende fremstillede efterfølgende Dannemænd Zacharias Hovland, Johanes Østrim, Peder Østrim, Lars ibm: og Carl du Wahl som Declarerede at De ej vil Cavere for Meer end Aaboeden paa gaarden Wae. og jnted Viidere.
Procurator Reutz som hvercken Kunde eller ville befatte sig med den anbudne uNøttige og uDuelige Caution, da de fremstillede Mænd langt fra har vildet tilbydet saadan Caution som burde at presteres jndtil Sagens Endelige uddrag, og for alt hvad deraf ved Ultimat Dom Kunde flyde, maatte des aarsage igientage alle sine forige protester og Reservationer, uden at ville befatte sig med viidere henseende til det uNøttige Almue Raab om Caution og Caution som Selfve Sagen aldeeles uvedkomende.
Marite Wae og Haldor Ludvigsen vedblev sit forige.
Monsr: Reutz Ligesaa.

Afsagt,

Foruden at det er oplyst at Encken Marthe Wae og afdøde Mand Peder Thorsen i brugs tiiden af berørte gaard Wae har ladet sames paastaaende Huuse ganske brøstfeldige henstaae, hvilcke jndstefnte Marthe Waes afdøde Mand Peder Thorsen sig \dog/ har udj sin Revers bøxel Seddel forbundet \sig/ at i Stand sette siden gaarden ham uden bøxels erleggelse blev overdraged, Saa Komer og til Sagens Styrcke dette at jndstefnte Marthe

1764: 270

Wae uden tvang frie villig har overleveret til Sogne Præsten Citanten Hr: Hegelund hendes Sal: Mands bøxel Seddel \paa dito gaard til fuld Disposition/, alt følgelig de førdte Vidners Eedelig udsagn, hvilket hun ej har kundet med Vidner eller paa Anden {Anden} Maade bevislig Contracareret. Sogne Præsten Citanten Hr: Hegelund har altsaa haft Lovlig Grund

til denne Sags anlæg og derpaa fulgte \2de/ Lovlige Forbuder, {som herved bliver i et og alt Stadfæsted og Encken Marthe Waes der jmod giorde Forbud Mod Knud Andersen som uGrundet anseed og af ingen Verdie} Altsaa Kjendes og Dømes for Rett at jndstefnte Marthe Wae bør til næstckomende 1765 aars Fardag for Citanten eller til den af ham gaarden \til/ bøxlede, Knud Anderssen at Røddig giøre. de af Citanten udvirckede og af Stædets Foged dereftter effectuerede Lovlige Forbuds Forretninger bliver herved Stadfæsted, og derjmod Encken Marthe Waes mod Knud Andersen skeede Forbud som uLovlig, underkjendt og til siide sadt. Marthe Wae tilfjndes at betale til Citanten den paa gaardens \Huuse/ fastsadte Aaboed med 20 rd: 2 Mrk: jtem udi Processens omckostning i bereignet Landskylden og tienden for jndeværende Aar 32 rdlr: som {alt} bør Liqvideres udj de 36 rd: den Lovfæstede Afgrøde af Høe og Korn er fastsadt. det paadømt udreedes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

Torckel Ness i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Carl du Wahl som efter den sistes forlangende til dette ting er udsadt.
Carl du Wahl mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal til dette ting, og i øvrigt Declarerede at hand ej til dette ting har Stefnt sine Vidner.
Citanten Lod begiære Domb udj Sagen.

Afsagt

Siden Citanten ej har beviist sin paastand hvad enten Koen er Solgt eller til Leje overdraged Carl du Wahl, Saa Mens bemelte du Wahl derjmod har declareret ej allene at den paastefnte Koe af ham er Kiøbt, Mens end og at hand til {Du Wahl} \Torchel/ Ness skulle betale 20 s: aarlig Saa Kjendes for Rett at bemelte du Wahl bør betale til Citanten Torckel Ness for den paastefnte Koe 4 rdlr: jtem for de 3 Aar pengene hos ham har staaed eftter accord 3 Mrk: 12 s: jtem udj Processens Omckostning 2 rd: 3 Mrk: alt 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse

1764: 270b

under adferd eftter Loven.

Halvor Grindem i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Ove ibm: en Gierdes gaard betreffende.
den jndstefnte Ove Grindem mødte for Retten og tilstoed i denne Sag at være Lovl: Stefnt, Des ligeste at hand har Stefnt Contra vidner i denne Sag neml: Jon Steene og Jens Ouestad.
Halvor Grindem mødte og tilstoed at hand ej er Stefnt i denne Sag Vidner at paahøre, derfor protesterede jmod sames førsel.
Contra Citanten Declarerede og at hand ej har Stefnt Halvor Grindem Vidnerne at paahøre.
Citanten paastoed Dom.

Eragted.

Paa det at Retten Kand Komme i erfahring om hvem af Parterne udj Sagen kand have Rett, Remitteres same til Aastæden og til den Ende bør Citanten Sagen {til} samestæds anhengig giøre.

{Halvor} Ove Grindem hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Lambrigt Grindem for paa ham forøvet Slagsmaal Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning, samt at anhøre Vidnes byrd af Niels Grindem og Ingerie Niels Datter samt Lars og Tøris Johanes: Grindem jtem Madeli Torbiørns Datter og Anders Siursen ibm:

Den jndstefnte Lambrigt Grindem mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal. Dernæst at hand har begiegnet Sagen med Contra Stefnemaal og til den Ende derved jndstefnt Ove Grindem til Doms Lidelse og at anhøre Vidnes byrd af Johanes Evindsen og Lars Johansen, Anna Tøris Datter og Anders Siursen.
Citanten Ove Grindem tilstoed Contra Stefnemaalets Lovlige forckyndelse.
af Vidnerne jndfandt sig ej fleere end Tøris og Lars Johansen Grindem, Johanes Evindsen.
For de udeblevne Vidner blev af Stefne vidnerne Jens Skaffer og Ole Larsen Giere afhemlet under Eed, Lovlig Stefnemaal.
Citantens Vidner.
1te Vidne Lars Grindem aflagde Eed og provede at næstleden Somer i Slaattens tiid Kom Citanten Ove Grindem til ham og begiærede at Deponenten ville gaae med ham for at see hvad Skade Lambrigt Grindems hoppe hafde tilføjed Citanten, hvilcket Deponenten eftterckom, Vidnet saae at Gierdes gaarden var neer lagt og at der var ædt af Citantens Bøe

1764: 271

Mens hvad enten Lambrigt Grindems hoppe hafde tilføjed Citanten den besigtede Skade eller ej, er vidnet aldeeles ubeckjendt, mens Citanten Ove Grindem sagde til Vidnet at bemelte hoppe same hafde giort. Deponenten sagde at hand saae Lambrigt Grindems hoppe stoed Kioret!! (tjoret) eller bundet paa Lambrigt Grindems egen Ejendom udj en saa Kaldet Giile eller Gierde, hafde ej videre at prove.
2. Vidne Tøris Grindem aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne uden forandring dog med den forskiel at hand ej saae Lambrigt Grindems hoppe. hafde ej videre at prove.
3. Vidne Johanes Evindsen Grindem aflagde Eed og provede at den gierdes gaard som {den} Lambrigt Grindems hoppe skal have need revet og derved giort den paaanckede Skade, har ej førend 30 aar siden været opsadt, da var felles gang saavel for Citantens som Contra Citantens Creature. hafde ej videre at prove.
Parterne hafde ej videre at anføre, Mens begiærede de udeblevne vidner til næste ting under Lovens Fals maal forelagt.

Eragted.

de Lovlig Stefnte, Mens udeblevne vidner Niels Grindem, Ingerie ibm:, Madelie ibm:, og Anders Siursen samt Anna Tøris [Datter] forelegges til Næste ting under Lovens Fals maal at Møde, Deris Eedelig vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Retten bliver til i Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 21 Nov: blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjendt med det gaars dagen anførte Laug Rett.

da Læst
1te afg: Torbiørn Kaldems udgivne Obl: til Hr: Hegelund som saaledes er betalt at Creditor har faaed same til Ejendomb eftter Debitors død.

Procurator Reutz {produc} æskede den Sag i Rette som seeniste Somerting blev udsadt jmod Johanes Østrim og ville Fornemme Om hand eftter varsel nu Møder eller icke.
Den forelagte Johanes Østrim mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig varsel, Mens Declarerede at hand ej blev Stefnt før end 14 dage siden før tinged og derved ej fick tiid at Stefne sine Vidner i Sagen som deels er uden ting Lauged boende. indleverede der paa sit i Sagen udstædde Contra Stefnemaal under 4 Nov: 1764 som blev oplæst.

Procurator Reutz paa Hr: Hegelunds Veigne tilstoed Contra Stefningens Lovlige Forckyndelse og

1764: 271b

dernæst under forbeholdenhed af Lovlige Competentia Juris, for det første ville Forneme Contra Citantens explication til Protocollen, hvad det er hand vil at de jndstefnte Vidner skal giøre Forcklaring om, siden Stefnemaalet same ej udviser, og ligesaa om de jndstefnte Vidner Møder.

Johanes Østrim Replicerede herpaa at de 3de af hans Vidner Peder Østrim, Niels Dalland og Mickel Fladerager skal forcklare at Ole OhneSteen og Jacob Tesdahl bad Johanes Østrim forbyde Præsten Kaldems Sahl og hand ej Dem. de øvrige af Vidnerne skal forcklare om hvad Svar Johanes Østrim gav de af Sogne Præsten Hr: Hegelund til ham udsendte beskickelses vidner. Eendeel af vidnerne skal forcklare om at Sogne Præsten har tilbudet Encken Marthe Wae gaardeparten udj Kaldem.

Procurator Reutz andlediget af Contra Citantens tilførdte, fandt sig Lov beføjed jmod Vidnernes forcklaringers antagelse at protestere paa Grund deraf at det icke udj Contra Stefningen er benefnt at Vidner over Vidner skal føres, i hvilcket tilfelde de forhen afhørdte Vidner burde Kaldes til Vedermæhle ved de sistes afhørelse, i den stæd at Contra Stefningen udviser at Hr: Hegelund allene er Kaldet til at anhøre de samtlig jndstefnte Vidner, og da Stefnemaalet saaledes ej er Lovlig jndretted, Saa paastoed Comparenten same des aarsage som Lov stridig fra Retten afviist. I henseende til de 2de første Poster af Johanes Østrims Protocollen tilførdte. Og hvad sig den 3de Post angaar, da tilstoed Comparenten paa Hr: Hegelunds Veigne at hand har tilbudet Encken paa Wae gaarden Kaldem paa visse Conditioner som hans jndlæg nermere jndbefatter, hvilcket hand strax herefter skal producere og altsaa behøves om den Post ingen Videre Vidner. Comparenten besluttede dernæst Sagen paa sin side ved Skrifttl: indlæg og 3de allegerede bielager, hvilcket hand nemlig Indlægget, hand begiærede for Retten [oplæst]?, og dernæst urgerede paa Dom udj Sagen. og derhos anviste Fogden Hr: Kammer Raad Juels for de nu her paa tinged af Hr: Hegelund betalte Kongl: Skatter af gaarden Kaldem for dette jndeværende Aar, da gaarden for Forbudet Skyld har Maatted Ligge Øde med 15 rd: 2 Mrk: 14 s:, Ligesom hand og jndstillede til Domeren at de opførdte 7 rd: 2 Mrk: 5 s: eftter Lov og Forordninger har sin fulde Rigtighed, henseende til Løbetallet

1764: 272

og saaledes jndlod Comparenten Sagen under Rettens Lovlige behandling saavel til Contra Stefningens afviselse som Endelig Dom udj Sagen.

Eftter at Comparenten Reutz hafde erjndret den feiltagelse udj Reigningen over Omckostninger var anførdt 1 rd: 12 s: over Taxations og Besigtelses Forretningen Nr: 4 hvorom udj jndlegget fjndes berørt at saadant er taged Reserveret til aparte Søgemaal, henseende den Skade gaarden ved Øde leggelse kand have taged, og altsaa udgaar same penge, og derfor bliver ickun tilbage 36 rd: 2 s:

Johanes Østrim paastoed sine Vidner førdte, I den andledning angav at følgende hans Vidner Møder neml: Niels Dalland, Mickel Fladerager, Peder Østrim, Klocker Altand, Jon Torbiørnsen Støle og Johanes Siursen ibm: jtem {Erich Sille} \Zacharias Hovland/ hvis afhørelse Procurator Reutz paa Hr: Hegelunds veigne var Fornøjed med uagted hans Lov grundede exception For at faae hende!! (Ende?) paa Sagen dog med saa skiel at Johannes Østrim strax skal ercklære sig til Protocollen at hand dette ting vil giøre hende!! (Ende?) paa Sagen og jndlade den under Dom. Men i vidrig fald og hvis hand icke dette til Protocollen

vill Declarere, Reserverer hand sin Forhen giorde paastand. Johanes Østrim Declarerede tilligemed hans Paarørende Anders Storhoug at naar hans Vidner bliver nu førdte, er hand fornøjed med at Dom udj Sagen bliver denne gang afsagt.

Vidnerne fremstod der paa og for hvem Eedens forcklaring med Formaning af Domeren blev oplæst.

1te Vidne Peder Østrim aflagde Eed og provede at næstleden Vinter Kom vidnet en passent ind i Johanes Østrims Stuve paa gaarden Østrim forefandt da der same stæds Jacob Tesdahl, Niels Dalland og Johanes Østrim, hørdte da dito Jacob Tesdahl sagde disse ord: Kom og følg mig til Præstegaarden, hvortil Johanes og Niels Svarede: det giør ej godt at Vi gaar til Præste gaarden og opbyder Kaldem i Store penge, naar du ej Jacob kand selge dito gaard. hafde ej viidere at prove.

2. Vidne Niels Dalland aflagde Eed og provede at næstleden Vinter Kom Deponenten tilligemed Johanes Østrim og Mickel Fladerager til Jacob Tesdahl paa hans gaard, og eftter afholdt Samtale angaaende Kaldem, blev saaledes aftalt at Deponenten skulle fjnde Jacob Tesdahl som skulle Reise til Ole Ohnesteen, dagen eftter paa Østrim. den Dag Kom

1764: 272b

Jacob Tesdahl Need til Østrim, mens Ole Ohnesteen Kom ej med, Jacob Tesdahl sagde den tiid at de ej kunde Selge Kaldem forjnden de gick til Præstegaarden, hvortil Johanes Østrim Svarede det nytter ej at Vii gaar til Præstegaarden naar ej du og Ole kand selge bemelte gaard. Videre hafde Vidnet ej at prove, uden dette at Ole Ohnesteen ej var \paa/ Østrim. Mens hvad enten Ole Ohnesteen og Jacob Tesdahl giorde Forbudet til Præsten den dag, eller ej er Vidnet ubeckjendt, Mens veed at De var den dag i Præstegaarden. Vidnet Declarerede at Peder Østrim var paa Østrim Same dag.

3de Vidne Mickel Fladerager provede uden Eeds aflæg siden hand ej \har/ været til Confirmation {pr} at den af 2det Vidne omprovede Dag paa Østrim næstleden Vinter, hørdte hand at Jacob Tesdahl sagde disse ord: der er ingen nermere at have Jorden Kaldem end Præsten for det højeste hand vil give, hvor paa Johanes Østrim Svarede: At naar du icke kand Selge os gaarden, saa Nytter det icke at vi gaar til Præsten og du kand giøre af Deris gaard, hvor de vil.

4. Vidne Klocker Hans Jørgen Altand aflagde Eed og provede at hand ej i Sagen har videre at forcklare end hvad hand derudj Næstleden Sommer har forcklaret. Paa Johanes Østrims tilspørgende Svarede Vidnet at hand ej ved beskickelsen hørdte at Johanes Østrim sagde at Hr: Hegelund Kunde giøre med gaarden Kaldem, hvad hand ville.

Procurator Reutz begiærede at den i Rettelagde beskickelse under Nr: 1, det der paa givne Svar af Johanes Østrim maatte oplæses saavel for dette som de 2de andre beskickelses Vidner Jon Torbiørnsen og Johanes Siursen maatte oplæses og Deris Svar modtages, om icke Johanes Østrims Svar var i et og alt saaledes som paateigningen udviiser. Vidnet sagde at Johanes Østrims Svar var saaledes som det er teignet paa beskickckelse instrumentet.

5. Vidne Jon Støle aflagde Eed og provede at hand ej veed Viidere udj denne Sag at forcklare end de siste ord som er teignet paa beskickelsen under hans haand nemlig Om de fick 40 til 60 rd: da skulle de Selge naar Præsten faar sine penger og Renter.

6. Vidne Johanes Siursen Støle aflagde Eed og provede at Johanes Østrims Svar var saaledes paa Hr: Hegelunds beskickelse som det under hans haand er anførdt. Paa Johanes Østrims tilspørgende Svarede Vidnet at hand hørdte at Johanes Østrim sagde den Dag da de anviste Hr: Hegelunds beskickelse, at naar {ej} jeg ej fick ham eller den neml: gaarden Kaldem den tiid for Niels Dalland saa Skiidter hand nu ej om dito gaard, hafde ej videre at prove.

1764: 273

Procurator Reutz som hafde paahørdt disse Contra Parters jndstefnte Vidner, fandt icke noged deraf som i nogen Maade kunde Sveckcke eller til jnted giøre de paa Hr: Hegelunds Siide førdte Eenstemige vidners prove maal om det paaanckede Forbuds Virkelighed, thi hvad Eendeel af vidnerne har udsagt om Samtale og overlæg jmellem Johanes Østrim og de andre, kand i ingen Maade Reflecteres paa, thi nock bliver det til Johanes Østrims overbevisning at Forbudet er skeed og at hand i ingen Maade same hidjndtil har frafaldet, Comparenten under benægtelse jmod alt hvad den jndstefnte uden Lov gyldig bevis enten har frem ført eller nu videre maatte fremføre, Vedblev altsaa sin udførte Procedur eftter Contra Partens egen tilførdte Deeclaration, paatrengede Dom i Sagen.

Johanes Østrim begiærede at Retten ville handle Lemfeldig med ham siden hand er en Fattig Mand. og tage behagelig i betragtning at det af ham er giordt i Eenfordighed.

Med Sagen beroer til i eftter Middag.

Dereftter blev udj Sagen saaleedes Kjendt Dømt og

Afsagt!

Det er med de udj denne Sag førdte Vidners Eedelig udsigende overbeviist Contra Citanten Johanes Østrim at hand har giordt Citanten Sogne Præsten Hr: Hegelund saadant Forbud, at Velbemelte Hr: Hegelund, skiøndt gaardeparten Kaldem, hvor af denne Sag har sin herreisning, var og er hans uDisputeerlige Ejendomb, ej sig dermed henseende Kiøb eller Bort bøxling, har kundet befatte, alt paa de ugrundede brugte Motiver af Johannes Østrim; og hvorfor altsaa Citanten har haft Lovlig Føje til dette Søgemaals {Formeld} \Anlæg/; Af da saa befatted Sag Kjendes og Dømes for Rett at det af Johanes Østrim ved Ole Ohnesteen og Jacob Tesdahl giorde Forbud, bør som Lovstridig, være aldeeles dødt og Magtesløs anseed, og Citanten Hr: Hegelund der jmod have friehed at giøre sig det paastefnte brug i Kaldem, som en uDispuuteerlig Ejer saa nyttig som skee Kand til fuldkomen Disposition. Johanes Østrim tilfjndes at betale til Citanten de af ham til Stædets Foged betalte og af bemelte brug i Kaldem for jndeværende \Aar/ paagaaende Kongelige Skatter 15 rd: 2 Mrk: 14 s: samt Landskylds Rettighederne 7 rd: 2 Mrk: 5 s: og Tjenden ligeledes for i værende Aar Item udj Processens Omckostninger 16 rdlr: Og Endelig tilfindes Johanes Østrim for den af ham i denne Sag

1764: 273b

Brugte Freckcke og Utilladte Omgang at betale til det Bergenske Tugt og Manufactuur huus 3 rd: jtem til Justits Cassen 1 rdlr: {Citanten Hr:} det paadømte udreedes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven. Citanten Hr: Hegelunds paastand henseende erstatning for den Skade gaarden Kaldem har ved øde liggelse taged, Saa(?) falder denne sinde som upaastefnt af sig self.

Peder Østrim i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Lars Østrim en Contract angaaende et ager Støcke.

Lars Østrim mødte og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal.

Citanten Declarerede dernæst at hans udeblevne Vidne{r} Gregorius Sørem nu Møder hvilcket Lars Østrim tilstoed at være Stefnt at anhøre.

Gregorius Østrim aflagde Eed og provede i et og alt som vidnet Erich Sille uden forandring.

Lars Østrim begiærede Sagen til næste ting udsadt for at føre Contra vidner neml: Od Wigedahl, Joen Støle, Lars Grindem.

Citanten Protesterede jmod Sagens udsettelse eftterdie de paaberaabte Vidner hensigter til at skal vidne om de gamle Mercker jmellem opsidernes brug i Østrim.

Eragted
Sagen er af den Natuur at hun til Aastæden Remitteres og hvor hun til behandling udsettes i fald Parterne sig dertil trøster,

Erick og Ole Sille i Rette æskede sin fra siste Sommer udsadte Sag Contra Klocker Altan og Ole Fatland. Mens de maatte begiære Sagen til næste ting udsadt.
Altand tilstoed i Sagen Lovl: Stefnemaal.
Eragted
Sagen stilles i beroe til næste ting.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Huusmanden Torbiørn Poulsen fordie at hand Natte tiid skal have jndgaaed udj 1 Qverne huus paa gaarden Tesdahl og der bort taged Eendeel Meel fra Encken Marj Tesdahl, der for Dom at Liide og at anhøre Vidnes byrd af Peder Berge, Torckel Høyland samt Baar Jenssen Tesdahl.
den jndstefnte Torbiørn Poulsen mødte for Retten og tilstoed i denne Sag at være Lovlig Stefnt, desligeste at hand næstleden Sommer paa gaarden Tesdahl var udj et qverne huus Marj Tesdahl tilhørig og der fra hende Natte tiid bort tog 9 Mrk:r havre Meel denne Declaration skeede af ham uden baand og Fængsel.
1te Vidne Peder Berge aflagde Eed og provede at næstleden Sommer før Slaattens tiid var Deponenten tilligemed Baar Jenssen paa Tesdahl forsamlet Need i Qverne huuset paa Tesdahl, Saae da at Torbiørn Poulsen Kom jnd udj et af Dem, og der hafde taged noged Meel i en \Liden/ Pose. Deponenten tilligemed Baar

1764: 274

Jenssen tiltalede ham derfor og tilstoed at have taged Meelet. hafde ej videre at prove.
2. Vidne Baar Jenssen provede i et og alt med første vidne uden forandring hvorpaa hand aflagde Eed.
3. Vidne Torchel Høyland aflagde Eed og provede jnted udj Sagen til oplysning.
Paa Rettens tilspørgende Svarede Lænsmanden og Almuen at jndstefnte Torbiørn Poulsen aldeles jnted er ejende.
Fogden paastoed Dom eftter Loven.
den jndstefnte bad om en Mild Dom.
Dereftter er udj Sagen af den ganske Rett, saaledes Kjendt Dømt og
Afsagt.
den jndstefnte Torbiørn Poulsen som ej alleene ved de førte Vidner er overbevist at have Natte tiid bortstaaled fra Encken Marj Tesdahl en deel Meel udj hendes Qverne huus Natte tiid, mens har end og Self same utvungen uden baand og Fengsel \same/ Gierning nu Self tilstaaed, bør i allerunderdanigst Følge Lovens 6te bogs 17 Capt: 33 Art: Miste sin huud udj Fængsel og des uden udstaae Kirckens Disciplin og det 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under Adferd eftter Loven.

dereftter læst
Hr: Hegelunds bøxel Seddel paa den halve gaard Madgaard af Skyld 2 pd: 6 Mrk: Smør til Lars Aschildsen. datteret 20 Nov: 1764.
2. Christian Hundtes bøxel Seddel til Ole Tjerandsen paa 4 Mrk:r i Halleland. datteret 19 Nov: 1764.
3. Siur Bierchenesses {Skiøde} \Bøxel Seddel/ paa Store Echeland af Skyld 1 Løb 2 Mrk:r Smør til Henrich Ottesen dat: 13 Julj 1763.

4. Niels Truelssen Gieres Skiøde til Erich Tvedten paa 1 Løb 12 Mrk: Smør jmod \105 rd:/ Datteret 21 Nov: 1764.
5. Siur Bierchenesses Skiøde til Henrich Ottesen paa den halve Gierde Kircke mod 75 rdlr: datteret 1 Martj 1764.
6. Henrich Ottesesen!! (Ottesen) og Helga Echelands Contract. datteret 12 Julj 1763.
7. Hr: Krigs Raad Kor\e/ns Skiøde til Siur Larsen paa ½ hud i Grønstad mod 65 rd: 1 Mrk: 2 rdlr:!! (s:) dat: 14 Oct: 1764.
8. dito til Peder Østrim paa 1 Løb 2 pd: 15 Mrk:r i Østrim mod 31 rd: dat: 14 Oct: 1764.
9. Omund Tvedts Skiøde til Ingeborg Fittie paa 1 Løb Smør ½ tønde Korn i Schieldahl mod 88 rd: dat: 21 Nov: 1764.
10. Peder Østrim med de fleres Skiøde [til ??] paa Lille Echeland Skyldende 6 spand Korn [mod] 65 rd: dat: 20 Nov: 1764.

Fogdens tings vidner blev examineret og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.

Odels Mandtallet og Restancen stoer (ope rum) blev oplæst og af Almuen ujmodsagt.

Retten blev for Skibreedet ophævet.

Anno 1764 den 23 Nov: blev Retten atter sadt paa ting stædet Killesvig med Fieldbergs Skibreedes Almue og betjent med eftterskrevne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Jon Aasbøe, Torbiørn ibm:, Gullick Svalland, Tollef ibm:, Siur Udbioe, Jon ibm:, Lars Indbioe og Niels Arnevig. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Menige tingsøgende Almue.

hvornæst Allerunderdanigst og hørsomst

1764: 274b

blev Læst de Kongel: Forordninger og høy Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

dereftter andre Particulaire Documenter
1te Ole Steensland med de fleres Skiøde paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør ¾ hud mod 121 rd: til Knud Svendsen datteret [?] Martj 1764.
2. Johanes Wadsog og Knud Hylens Skiøde paa Odels Retten til Espeland til Niels Hanssen mod 50 rd: dat: 23 Junj 1764.
3. Gudmund Aarvigs bøxel Sedel til Torgier Siursen paa 1 Løb 1 hud i Alne dat: 6 Sep: 1764.
4. Samson Søre Berge og Hans Lunde Deris Skiøde til Gunder Andersen paa ½ Løb i Store Lunde for 28 rd: datteret 23 Nov: 1764.
5. Gunder Lundes Obl: paa 42 rdlr: til Kari Anders Datter. datteret 23 Nov: 1764.
6. Halvor Arnevigs Skiøde til Tøris Bielland paa 20 Mrk:r i Udbioe for 20 rd: dat: 12 Aug: 1764.
7. Anna Nordhuuses Skiøde til Peder Poulsen paa 2 Løber Smør 2 huuder [i ??] jmod 164 rd: dat: 23 Nov: 1764.
8. Tøris Øchlands Skiøde til Erich Habbestad paa 1 pd: 4 ½ Mrk: Smør i Nore Øvrebøe mod 21 rd: 2 Mrk: 4 s: dat: 23 Nov: 1764.

9. Gudmund Aarvigs bøxel Seddel til Christopher Olsen paa gaarden Fodsell dat: 7 Sept: 1764.

Tøris Favnebøe hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Knud Frønsdahl for ærrørige Skiels ord som hand har ladet falde over Citanten, Der for Dom at Liide og erstatte Processens Omckostning samt at anhøre Vidnes byrd af Rejnert Espeland og Johanes Nedre Lunde.

Den jndstefnte Knud Frønsdahl mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal Ligesom inCaminationen ommelder.

Vidnerne jndfandt sig begge for Retten og tilstod Lovl: varsel. For Vidnerne blev Eedens forcklaring af Lovbogen Dennem af Domeren Forelæst med formaning til Sandheds udsigende. hvilcket de Lovede at ville eftterckomme.

1te Vidne Rejnert Espeland aflagde Eed og provede at næstleden Sommer paa gaarden Wiiland var Vidnet og jndstefnte Knud Frønsdahl hans Fader forsamlet, hvor da Citanten kom i et ærende, da hørdte Deponenten at Citanten og Knud Frønsdahl kom udj en tale Sammen og Skieldte hver andre ud, Mens ordene hvor udj bestaaende erjndrer Vidnet icke, Mens Vidnet saae at Citanten tog Knud Frønsdahl i brøsted og Skiøv ham Need. hafde ej Videre at prove.

Vidnet Johanes Nere Lunde, Declarerede uag-

1764: 275

ted at hand er Lovlig Stefnt, vil hand dog som Soldat icke aflegge Vidnes byrd forjnden hand har erhvervet sin Capitaines tilladelse.

Citanten begiærede Sagen udsadt til Næste ting.

Eragted

Vidnet Johanes Nedre Lunde paalegges under Lovens Fals maal at møde til Næste ting for sit Vidnes byrd i Sagen at aflegge, og til hvilcken Ende Sagen til samme tiid udsettes.

Knud Frønsdahl hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Tøris Favnebøe fordie at hand haver Solgt til Citantens Søn af Nafn \Siur/ Knudsen som uMyndig \enhoppe/, Der for Dom at Liide og erstatte Processens Omckostning.

Dereftter anmeldte Parterne at være med hinanden forligt.

Tøris Nissing og Ole Ohm hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Stephen Huustvedt for Skyldig værende 4 rd: Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.

den jndstefnte Stephen Huustvedt mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa {Deris} \hans/ Veigne.

Den jndstefnte mødte icke eftter paaraab, thi fremstillede Citanterne Stefne Vidnerne Halvor Skaffer og Mathis Roe som ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt den paagieldende Ligesom inCaminationen om/m/elder.

Eragted.

Sagen udsettes til Næste ting og den udeblevne forelagt at møde med tilsvar i Sagen.

Rasmus Klungland hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig Varsel Ladet jndstefne Rejnert Larssen Underhougen som Laug værge for Encken Britte Niels Datter, til at modtage Løsnings penge for de 21 Mrk:r Smør i Ulvenes med 31 rd: 3 Mrk:, som hun paa Skiftted eftter hendes \Fæst/ Mand afdøde Aldvald Ulvenes tilfaldt, alt følgelig den ved dito Arve

Skifttes Slutning; Giorde ForEening som i Skiftte brevet er anført, Derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omckostning.
Den jndstefnte Rejnert Underhougen mødte for Retten og Declarerede at hand ej veed hvad enten hand er Lovlig Stefnt eller icke, hvorfor Citanten frem stillede Stefne Vidnerne Jon Klungland og Siur Olsen Østereide, hvilcken nu er absent! Altsaa beroer Sagen til næste ting.

1764: 275b

Dereftter Læst
1te Knud Svendsens Houges Obligation til Ole Giere paa Capital 80 rd: datteret 24 Novbr: 1764.

Johanes Haraldsen Udbioe Lod Lyse sin Odel og penge mangel til 1 Løb Smør 1 hud udj gaarden Udbioe som Tollef Nilsen ejer bruger og paaboer hvilcken hand agter at jndløse saa snart penge kand erholdes. {hvilcken} Udbad sig herom Rettens attest som blev bevilget.

Dereftter blev Hr: Fogdens Tings vidner Examineret og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.

Odels Mand tallet og Restancen stor (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

de Skadelidende opsidere paa gaarden Hixdahl tilstoed at Dennem de bevilgede Skatter af Deris afbrendte gaard Hixdahl er Dennem for dette Aar som første frieheds Aar gotgiort.

Retten blev for Skibredet ophæved.

Anno 1764 den 26 Nov: blev Almindelig Høsteting holdet med Føjens Skibreede paa Leervigen, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Omund Worland, Helje ibm:, Hans ibm:, Peder Schippevig, Lars Jørgensen Tiong, Lars Siursen ibm:, Rasmus Holme og Engel ibm: Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Tingsøgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres, som paa forige Tinge ere Læste og i denne Protocoll Extraherede.

dereftter læst
1te Hr: Christies udgivne Obligation til Hr: Wilhelm Schmidt paa 200 rd: dateret 16 Febr: 1764.
2. Lars Nordhuglens bøxel Seddel til Herman Olsen paa 1 Løb 1 hud i Nordhuglen datteret 26 Nov: 1764.

Som jnted Viidere til publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til i Morgen ophæved.

Anden Dagen d: 27 Novbr: blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

hvor da først blev Læst
Hr: Peder Hertzbergs bøxel Seddel til Vallentin Larssen paa 1 pd: 21 Mrk: i Notteland dat: 27 Nov: 1764.
2. Dito Hr: Hertzbergs bøxel Seddel til Ole Pedersen paa 1 pd: Smør i Sæverud dat: 27 Nov: 1764.
3. Hr: Hertzbergs bøxel Seddel til Aslack Østensen paa ½ Løb 9 Mrk:r i Gaaseland dateret 27 Nov: 1764.
4. Provsten Hr: Nyegaards Proclamation til Debi og Creditorer i afg: Præsten Hertzbergs Sterfboed dat: 7 Nov: 1764.
5. Jon Mariagers bøxel Seddel til Salmon Christophersen paa 27 ¾ Mrk: Smør i Hallerager datteret 30 Martj 1764.
6. Helje Rometvedts Obligation paa 80 rd: til Brigt Østensøe datteret 26 Junj 1764.
7. Hr: Hertzbergs

1764: 276

Bøxel Seddel til Gunder Torckelsen paa 27 ¾ Mrk: Smør i Hallerager dat: 5 Maj 1764.
8. Skiøde paa gaarden Holme.

Sr: Jaen von Rechen hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Sr: Jacob Hønnemør for Skyldig værende 22 rd: 5 Mrk: 15 s: eftter hans Reignings udviis dat: 26 Sept: 1764. som blev oplæst, til at Lide Dom og erstatte Processens omckostning.
Den jndstefnte Jacob Hønnemør mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
thi frem stoed Stefne Vidnerne Johanes Løning og Jens Leervigen som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt den paagieldende som inCaminationen ommelder. de forcklarede ellers at den inCiterede ved Stefnemaalets Forckyndelse for Dem anmeldte ej allene at hand forlængst kunde betalet Citanten de paastefnte penge, hvis Rigtighed hand tilstoed, Mens siden Citanten er fra Bergen, saa paastoed hand at burde have en Maaneds Varsel, og til Slutning at omskiøndt hand end Kom paa tinged, Saa Svarede hand dog icke til Sagen.
Citanten Lod ved Lænsmanden begiære den udeblevne til næste ting Laug daged.
Eragted
den Lovl: Stefnte, mens udeblevne Jacob Hynemør forelegges til næste ting at møde for at indkome med sit tilsvar i Sagen og i mangel deraf at Lide Dom.

Procurator Jens Isach Holch mødte for Retten og gav til kjende paa sin Principal Msr: Rasmus Falches Veigne at bemelte Sr: Falch hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig Varsel hafde ladet jndkalde en ved Nafn Vallentin Larssen, mens nu jnden Retten Declarerer sig af Nafn Fartein Larssen, fordie hand haver hyret sig til bemelte Rasmus Falch og bemelte Rasmus Falch i formodning af at nyde Usum Fructum af bemelte Valtin!! (Vallentin) at skulle jndtræde i tienisten, da blev bemelte Falch derved meged Forlægen og ved skade henseende af Mangel af tienere. den omelte eller jndstefnte Kunde ligesaavel eftter sit giorde Løftte indtræde i den accorderede tieniste som var ham tilbøden som hand desuagted i mod al billighed, hengav sig paa Løs Foed jmod Kongl: Ordre. Stefnemaalet blev jndlevered som blev oplæst.

1764: 276b

Forestaaende anførte er eftter Holches egen Dictat.

Den jndstefnte Vallentin Larssen mødte for Retten og Declarerede at hand vel er Stefnt, mens som hand fra jndeværende Aars Foraar har opholdt sig paa gaarden Settervig som er Halsnøe Closters Jurisdiction, Saa exciperer hand her ganske og aldeeles Forum.

Holch for nærværende tiid paa Falches Veigne som icke viste af saadant Contrarum maatte tilstaae at Rettens Kjendelse som hand Formoder vil Kome, bliver hand icke til Faveur, Men da den nærværende Vallentin Larsen som har giort fortrædelighed vil bruge udflugter, saa fandt Holck icke andet fornøden, end at tage sig Reserveret at jndstefne Velbemelte Fartein Larssen til det sædvanlige ting stæd til Sørhuglen. Saa da hand exciperer Forum at maae self naar hand bliver Lovlig Kaldet, nu er da her Vidner jndstefnt, de maae blive afhørdte. dette er Ligeledes eftter Holches egen Dictat.

Af Vidnerne jndfandt sig ej flere end Hans og Endre i Sagvogen. Stephen Sagvog mødte icke eftter paaraab.

1te Vidne Hans Sagvog mødte og aflagde Eed og provede: at hand af Citanten og hans huustroe har hørdt at Vallentin Larssen skulle have tilsagt dem tieniste næstckomende Aar, Mens ej af Vallentin Self. Holch i andledning af dette vidnes forcklaring fandt fornøden at den Respective Dommer ville tilspørge Vidnet om icke Fartein Larssen var Løs og Leedig den tiid hand skal have giordt Løftte paa at jndtræde i tieniste i Folgerøen og hvorledes hand siden eftter sit giorde Løftte til Falch har brugt eller haft omgang. Citantens qvestion er uden for Stefnemaalet og der for bort falder same.

2. Vidne Endre Sagvogen aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne uden forandring.

Holch begiærede Sagen udsadt henseende til det udeblevne Vidne. Og tog sig Reserveret alle forbeholdenheder paa sin Principals veigne.

Eragted

Vidnet Stephen Endressen Sagvog

1764: 277

som Lovlig Stefnt forelægges til næste ting at møde under Lovens Fals maal til næste ting. Siden den jndCiterede Vallentin Larssen har Declareret at være uden for dette ting Laug boende, Saa bliver det Citanten en paaliggende Sag i fald hand videre agter at proceqvere Sagen, at jndstefne den Citerede Fartein Larssen for sit Competente Forum.

Procurator Holck i Rætte æskede den af Hr: Comerce Assessor von der Lippe til seeniste Ting anlagde Sag og eftter Sal: Hr: Hertzbergs forlangende til dette ting udsadte Sag. da hand dereftter vil forvente hvad fra Sal: Hr: Hertzbergs Arvingers Siide kunde jndkomme.

Fra de Hertzbergske Arvinger blev jndlevered Eet indlæg underskrevet af Sogne Præsten Hr: Peder Hertzberg som blev oplæst.

Procurator Holch hertil svarede at hand ej kand see af Lov at den i ind komne jndlæg forlangte anstand eller afviselse i denne Sag kand gielde, og hvor i mod hand aldeeles protesterede siden Sal: Hr: Hertzberg har formeret Sagen med Contra Stefne maal og hvoraf hand Vidimeret Copie her i Retten producerer under 4 Oct: 1764 som {blev} [hand] \begiærede/ oplæst \og Acten tilført/ dernæst Producerede Holch Een hans fra Hr: Assessor von der Lippe meddeelt Skrivelse af 18 Oct: 1764. hvilcket hand Liggeleedes begiærede oplæst.

Holch jndlod dereftter Sagen under Dom med paastand udj Processens omckostninger 16 rdr: og viidere Reservation til Dommeren om Sagen bliver udsadt eller afvist.

Dereftter blev udj Sagen Saaleedes Kjendt Dømt og

Afsagt.

Naar Retten Confronterer det udj denne Sag af Citanten udstædde Stefnemaal, med afdøde Sogne Præst Sal: Niels Hertzbergs til Citanten afladte \og i Rettelagde/ Skrivelse under 16 Augustj 1762, Saa bliver ej alleene afbevist Citationens Rigtighed, Mens end og at same til betalling er fast sadt paafølgende Januarj Maaned 1763.; altsaa kand ej hvad Sal: Hr: Hertzberg udj sit udstædde Contra Stefnemaal har intenderet at ville i denne Sag \gotgiøre gielde/ {modsige}, {være} mod \hvad/ hans Reene Forpligt, {Gielde eller} jndbefatter, Mens ansees at være dend paastefnte Fordring aldeeles

1764: 277b

Uvedkomende, derfor Kjendes og Dømes for \Ret/ At Hr: Assessor Von der Lippe paa Hr: Kamer herre Berregaards Veigne bør for den paastefnte fordring 106 rd: 4 Mrk: 7 s: med paaløbende Renter til betaling skeer, nyde {betaling} \erstatning/ ej allene i Findaas Præste Kalds faste jndkomme af Landskyld og Tjende jndeværende Aar for saavidt same tilstreckcker, Mens end og formedelst existeret dødsfald med \Sal:/ Hr: Hertzberg, udj Arvingernes Naadsens Aar af dito Kald, og ellers i de øvrige Sal: Sogne Præsten Hr: Hertzbergs Andre Ejendeele, alt til fuld kommen og Skades Løs {betaling} \Krav/ jndtil betaling skeer. Udj Processens Omkostninger betaler Sal: Hr: Hertzbergs Arvinger eller hans eftterladte Sterfboe til Citanten Hr: {Hert} Assessor von der Lippe 4 rd: Det paadømte {og} udreedes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Dereftter Læst
Colbeen Alsvogs bøxel Seddel paa ½ Løb Smør til Ole Thomesen i Sortland Dat: 27 Nov: 1764.

Fogden anmeldte at siden paa sist afvigte Sommer ting jnden Retten blev oplyst at et Qvinde Menniske af Nafn Anna Knuds Datter Errevig var saa sterckt befengt med den Spedalske Sygdom at hun trengede til at blive jndlemmet i Hospitalet, og til hvis bestrjdelse hun eftter Tings Vidnets Formæld jnted ejede, Nu ved Døden er afgangen, Saa, da nu i Skibredet findes en Mand af Nafn Johanes Knudsen Grutle som er Med den Spedalske Svaghed behefted Saa var det at hand tilspurdte Almuen først om Dem er beckjendt at bemelte Mand er Spedalsk og dernæst {jn} Om hand noged er ejende til sin jndlemmelse i Hospitalet? hvortil ting søgende Almue Svarede at Johanes Knudsen Grutle ej allene er med den Spedalske Sygdom behefted, Mens end og at hand Aldeeles jnted er ejende til sin jndlemmelse i Hospitalet.
Fogden var her om tings vidne begiærende {paa} til den Ende at bemelte Johanes Knudsen Grutle kand indtrædde i den afdøde piges Stæd, som blev bevilget og udstædes under Rettens Fulde Forseigling.

Fogden i andledning af at samtlige Biergere som Biergede det Næstleden Vinter, ved Bømmel baad kaldet jnd komne Skibs Vrag, ej kand Self Skrive, gav til kjende at hand samme Mænd til

1764: 278

dette ting hafde jndkaldet ej alleene at modtage pengene for Deris Biergning, som Dennem følgelig Rettens Dicision er tillagt, Mens end og Dereftter at give Deris Svar om betallingens Rigtighed. Retten tilspurdte derpaa samtlige Biergere som alle vare tilstæde, om Dennem af Fogden deris tillagde er tillagt, hvor til de Svarede at Dennem af Fogden er alt betalt hvad Dennem er tillagt, Lænsmanden og med hafte Mand Ligesaa.

Fogden var herom Rettens attest begiærende som blev bevilget og at pengene til Eenhver Bierger nu inden Retten er tiltalgt, Det bliver herved beckræfted.

Fogden i Rette æskede den Sag Contra Kiel Nordtun Lejermaal i ægteskab betreffende.
den jndstefnte var Syg og Sænge Liggende, derfor ej kunde møde.
Thi blev Varselens Lovl: forckyndelse bevidnet af Lænsmanden og Skafferen under Corporlig Eed.
Fogden producerede derpaa {i} den i den Skyldiges Boe Effectuerede undersøgelses og Vurderings Forretning dat: (ope rum). Indlod dereftter Sagen under Dom.

Afsagt

Kiel Nordtun som jnden Retten har tilstaaed det begangne Lejermaal som ægteGift mand med pigen Marj Ivers Datter bør i Allerunderdanigst følge Forordningen af 6te Decbr: 1743 betale til Hans Kongel: Maj:ts Cassa sine dobbelte Lejermaals bøder med 24 rd: Og som hand eftter undersøgelses Forretningen jnted er ejende, saa flyder altsaa deraf at Hans Maj:ts Cassa ingen tiende penge af hans Formue kand tildømmes. det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter dene Doms Lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Dereftter blev Hr: Fogdens tingsvidner Examineret og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.

Odels Mandtallet og Restancen [stor ??] blev oplæst og af alle ujmodsagt.

hvorpaa Tinget for Skibredet blev ophæved.

Anno 1764 d: 29 Novembris blev Retten til Almindelig Høstetings holdelse Sadt paa Leervigen med Fiere Skib-

1764: 278b

reede og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Siur Eidsvaag, Anders Selsaas, Halvor Røgenes, Helje Emberland, Haldor Røe, Aslack Førde, Ole Eltervog og Johanes Lochne Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

eftter de Kongl: Forordninger vare oplæste, blev læst
Hr: Kamer Raad Juels bøxel Seddel til Erick Olsen paa Grimstvedt ½ Løb Eller ½ tde: Korn dat: 28 Nov: 1764.

Fogden til kjendegav at hand hafde til dette ting jndkaldet Tollef Lyngholmen, Johanes Wolden til at giøre Eedelig Forcklaring om det Vrag gods de næstleden Vaar Frummis Dag fandt ved Lyngholms Land, hvorover Lænsmand og med havende Mand eftter Fogdens Ordre har holdt Forretning over, hvilcken Fogden nu i Retten producerede under dato 25de Junj jndeværende Aar som blev oplæst.
de jndstefnte mødte for Retten og tilstoed ej alleene Lovlig Varsel, Mens end og eftter aflagt Saligheds Eed giorde om Biergningen følgende Forcklaring at jndeværende aars Vaar Frummes Dag ved Lyngholms Land fandt 1 Stang {som} af 1 Mers Seigls Raahe af Eet Huckcker Skib som var afbrødt med 3de afKappede Vandt paa den Eene Side omtrent 7 Favner Langt og paa den anden siide 10{de} Favner som var heele, jtem 22 Mrk:r Gamel

Kaaber og ½ Vog gammelt Jern, jtem 1 Smal Sønderslidt Liine og Endelig 2de Skive blocker. Viidere er ej af Dem fundet eller bierget.
Fogden producerede derpaa den jnden Retten over same gods paa sistleden Somer ting holdte \Auctions/ Forretning som viiser at same er udbragt til 12 rdlr: 15 s:
Biergerne paastoed biergerløn deraf eftter Loven.
Lænsmanden paastoed for sin Skyds til Stædet ibereignet for medhavende Mand for 1 ¾ Miil 1 Mrk: 12 s: jtem for sin og med hafte Mands Forretning 2 Mrk: 8 s:

Decideret

Auctions Omckostningerne 2 (3?) Mrk: jtem de medgaaende omckostninger 4 Mrk: 4 s: bør fra den udbragte Auctions Summa afgaae. Af de beholdne 10 rd: 5 Mrk: 11 s: tilfalder hans Maj:ts Cassa de 2/3 parter med 7 rd: 1 Mrk: 12 2/3 s: og Biergerne de øvrige 3 rd: 3 Mrk: 14 1/3 s: som Fogden jnden Retten Dennem betalte.

Retten bliver til j Morgen ophævet.

Anden Dagen den 30 Novbr: blev Retten atter sadt og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

da blev Læst
Stephen Lochnes bøxel Seddel til Jon Nielssen paa 1 pd: 12 Mrk: Smør 3 Spand Korn i Lochne datteret 30te Novembris Anno 1764.

1764: 279

Mathias Houge Lod opbyde sin Myndtling Lisbet Evens datters Arve Midler Stoer 9 rd: 3 Mrk: 11 s: med forspørgsel om nogen same ville Modtage mod Pandt og Lovl: Renter, hvortil ingen jndfandt sig, Thi blev de Formynderen under Forseigling tilbage leveret.

Mons Røgenes i Rette æskede sin fra seeniste Ting udsadte Sag Contra Baar Biordahl 6 rdlr:s Gield betreffende.
den jndstefnte Baar Biordahl mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig varsel og tilstoed iligemaade Fordringens Rigtighed.
Citanten begiærede Dom.

Afsagt

Baar Biordahl bør følgelig egen tilstaaelse og de førdte Vidners Eedelige Forcklaring betale til Citanten de paastefnte 6 rd: og udj Processens Omckostning 3 rd: 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Dereftter blev Fogdens Tings vidner Examineret og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.

Odels Mandtallet og Restancen blev oplæst og af alle ujmodsagt.

hvorpaa Retten for Skibreedet blev ophævet.

Anno 1764 den 1te Decbr: blev Almindelig Høste ting holdet med Føjens og Waags Skibreeders [Halsnøe Closters] Almue paa Sørhuglen, og betjendt med eftterskrefne otte

Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Tarald Lande, Mickel ibm:, Endre ibm:, Tarald Tvedt, Berje Tvedte, Anders Biørnsen Hovland, Tosten Eide og Mathias Klubbe Pladset. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kammer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Ting søgende Almue.

Eftter at de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede, blev Læst
Sr: Jens Hertzbergs bøxel Seddel paa ½ Løb Smør ½ hud i Spidsøen. datteret 4 Februarj 1764.
2. Helje Tvedts Skiøde til Niels Monssen paa ½ Løb ½ hud i Tvedt mod 39 rd: dat: 18 Aprilis 1764.

Fogdens tings vidner blev examineret, og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.

Odels Mandtallet og Restancen stor (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt, hvorpaa Retten for Skibreedet blev ophævet.

Anno 1764 den 3 Decbr: blev Almindelig Høste ting holdet med Schonevigs og Opdals Skibreedes Halsnøes Closters Almue holdet paa Sire(?) (Tiel?), og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes

1764: 279b

Mænd Nafnlig Petter Tvedt, Johanes Mit Waage, Ole Øvre Waage, Lars øwre Waage, Niels Moland(?), Ole Schorpetvedt, Niels Langeland og Johannes Røen. Overværende i Retten stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Ting søgende Almue.

Som jnted til publication fremckom og Fogden med Skatternes hævelse giorde anfang, blev Retten til i Morgen ophævet.

Anden Dagen [d: 4 Decbr:] blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det anførte Laug Rett.

Fogdens tings vidner blev examineret og hvorpaa Almuens Svar [faldt] som sædvanlig.

Retten blev derpaa for Skibredet ophævet.

Året 1764 ferdig.

Tingbok nr. I. A. 38 1759-1766 for Sunnhordland
Året 1765

(1765: 279b)

Ao: 1765.

Anno 1765 den 19 Februarj blev Extra Ret udj følgende Justits Sags afhandling Sadt paa gaarden det Sædvanlige Qvindherrets Skibredes ting stæd Møchlebust, i andledning af hans Excellence Hr: Stiftts befallings mand von Cicignons ordre til Domeren under 21 Nov: 1764. som blev oplæst, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Ole Schorpen, Brynild ibm:, Lars Møchlebust, Samson Døsseland, Hemming Lille Omvig, Peter Helvig, Knud Døsseland og Gabriel Fedt.

Justitziens Actor Velædle Hr: Kamer Raad Juel Lod dereftter ved sin Fuldmægtig Monsr: Christian Lerche Dahl indlevere, hans under 19 Janu: sistl: udstæde Skrifttl: Stefnemaal mod Lars Johnsen og Ole Jacobs: Ohnerim, Anders Abelsen Helvig, Samson og Hans Johnsen Tvedt, Halvor og Jon Nielssen Berje, Lars Ericksen Møchlebust og Samson Thorsen Stueland som alle Soldatere ved det Andet Vesterlehnske Regiment og det Schonevigske Compagnie, at Modtage Dom for Deris viiste modvillighed i at betale den Allernaadigst paabudne Extra Skatt fra den tiid de hiemkom paa Lægderne, Declarerede ellers at den Eene i Stefningen angivne og Lovl: Stefnte Soldat John Larsen Stor Echre j mindelighed har rettet for sig og saaledes debarteret denne sin Forseelse. bemelte Stefnemaal begiærede hand for Retten oplæst og Forventende Act tilførdt. bemelte Stefnemaal blev derpaa læst.

Af de jndstefnte Soldatere Mødte Anders Abelsen Helvig, Samson og Hans Jonsen Tvedt, Halvor Nielsen og Jon Nielsen Tvedt!! (Berje?), Lars Ericksen Møchlebust og Samson Thorsen Stueland som alle tilstoed det oplæste Stefnemaals Lovlige Forckyndelse.

For de udeblevne blev Stefne Vidnerne Hemming Lille Omvig og Elling Store Omvig fremckaldet, som ved Eed forcklarede

1765: 280

At de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Lars Jonsen og Ole Jacobsen Ohnerim, i Deris huusbondes og Forældres paahør.

dereftter Actors Fuldmægtig begiærede Vidnerne Søren og Richart Møchlebust fremkaldet til Vidnes byrds Aflæg alt i Conformite af Stefnemaalet.

1te Vidne Søren Møchlebust aflagde Eed og provede: at hand eftter den ham fra Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juels meddeelte Restance Liste over den udestaaende Allernaadigst paabudne Extra Skatt, indfandt sig hos Soldaten Anders Abelsen som declarerede at hand ej har noged til at betale den paabudne Extra Skatt med, Ligesom og at hand Var fornøjed med at Hans Majestet ville fastsette ham der for, saa er hand dermed fornøjed. Halvor Nielsen og Jon Nielsen Berje declarerede at naar de andre Soldatere betaler, skal de og betale. Samson Thorsen Stueland declarerede paa hans paackrævning, at der findes vel endda en gl: Børse, og at de Kand Læse Forordningen Ligesom de vil. Soldaten Lars Ericksen Møchlebust declarerede at naar de andre betalede ville hand og betale.

2det Vidne Richart Søfrensen Møchlebust aflagde Eed og provede: at hand i et og alt {for} vedbliver sin forcklaring som hand i Skrivelse under 24de Dec: a: p: har tilmeldet Fogden, hvilcken skrivelse af Fogdens Fuldmægtig blev i Rettelagt og oplæst. Vidnet forcklarede end Viidere at Anders Helvig sagde at det er ej Kongens Ordre at hanem nogen Skatt skal afkræves. Samson Thorsen har svared at Forordningen kand læses som de vil. Lars Johnsen Ohnerim og Ole Jacobsen declarerede at de ej heller før de andre Soldatere ville betale, og brugt[e] andre Adskillige tale maader mod Lændsmanden, blant andre disse at nu er hand Karl at hand kand faae Reise omckring og Kræve Folcket, Hans og Samson Tvedt tog fra ham hvad de for dem hafde udexeqveret.

Actors Fuldmægtig begiærede dereftter samtlig jndstefnte og Nærværende Soldatere tilspurgt om icke den Kongel: Ordre saavel jnden tinge som af Stædets Lænsmand er

forckyndet saaledes at de Lige med {Ha} de andre Hans Majestets undersaattere skal betale den Allernaadigst paabudne Extra Skatt. de Samtlig Mødende Soldatere kunde ej nægte paa tilspørgende at joe Lænsmanden har sagt at det var Kongens Forordning at de tilligemed de andre Almues mænd skulle betale Extra Skatt. Tinged hafde de ej søgt {den} eftter den tiid at Extra Skatten blev paabuden undtagen Halvor og Jon Berge som nu Ligesom før declarerede at de vil betale same Skatt naar de andre den betalte. For det 2det blev de tilspurgt om de endnu vedbliver at viise modvillighed i at betale den Allernaadigst paabudne Extra Skatt eller om de same nu vil betale. Dertil de Svarede: at de ville betale den Allernaadigst paabudne Extra Skatt.

I andledning saadan Deris

1765: 280b

jndstefntes Declaration, Fandt Fuldmægtigen fornøden at jndlevere Actors under 18 Febr: sistleden formerede jndlæg og j Rettesettelse til Doms som hand begiærede for Retten oplæst og ad Acta henlagt.

Siden Vidnerne i Deris udsagde Vidnes byrd ej forcklarer nogen Slags Modvillighed eller opsetzighed mod de jndstefnte Soldateres husbonder eller Forældre, Saa bliver ej heller nogen paastand jmod Dem at formere, Mens derjmod allene at Soldaterne Eenhver for sig eftter Deris Forseelses beskaffenhed, maatte blive anseed i følge det jndleverede jndlæg og i Rette settelse, hvormed hand jndlader Sagen under Dom med Reservation i fald noged videre paa hans side skulde behøve Repliqve.

Fogdens Fuldmægtig dereftter tilckjendegav at de jndstefnte Ræster Følgende Extra Skatt neml: Anders Helvig, Halvor og John Berge, Lars og Ole Ohnerim, hver Ræster 1 rd: 3 Mrk: og Samson Thorsen {tils} saavelsom Lars Ericksen hver {hver} 7 Mrk:, Ligesaa Samson og Hans Jonsen Tvedt hver 5 Mrk:

de samtlig Mødende jndstefnte Declarerede at være Fornøjed med Dom.

Afsagt

Den opsetzighed jndstefnte og nu Mødende {saavelsom} Soldatere har viist mod de som eftter Oppebørsels Betjendtens ordre Stædets Foged Hr: Kammer Raad Juel, har viist, er med de førdte vidner i Sagen nocksom oplyst, som alt hensigter til et Slags Rebellerie jmod den Øvrighed der skal hæve den paabudne Allernaadigste Extra Skatt, Meritererer Straf, og hvorfor af de jndstefnte, Foruden den paabudne Ræsterende Extra Skatt, Samson og Hans Jonsen Tvedt bør betale til Qvindherrets Præstegields Fattige hver 3 Mrk: 12 s: jtem Deris Ræsterende Extra Skatt pro persona 5 Mrk: Anders Helvig og Samson Stueland ligesaa til Sognets Fattige hver 2 Mrk: 12 s: jtem \den første [i]/ Ræsterende Extra Skatt {for hver} 1 rd: 3 Mrk: og den siste 1 rd: 1 Mrk: de øvrige nemlig Halvor og John Berge, Lars og Ole Ohnerim tilfjndes at betale deris Ræsterende Extra Skatt pro persona 1 rd: 3 Mrk: Ligesom de og samtlige bør betale til Stædets Foged for hafte umage i Sagen med Diet og Fløtning ibereignet 5 rd: 2 Mrk: pro persona 3 Mrk: 9 s: jtem til Domeren ligesaa for hafte umage i Sagen med Fløtning og Diet samt inCaminations penge hver 1 rd: 2 Mrk: 13 s: og Endelig til Lænsmanden for denne Extra Rettes holdelse 2 rdlr: eller for hver 1 Mrk: 5 1/3 s: det paadømte udredes og eftterkomes 15 dage eftter dene Doms Lovl: Forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Anno 1765 d: 16 Aprilis blev Retten udj følgende Odels Sags afhandling Sadt paa gaarden Øvre Wiig udj Fiere Skibreede og Retten betjendt med eftterskrefne af Stædets Foged Velbr: Hr: Kamer Raad Juel opnefnte otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Størchor Larsen Hoversholn, Anbiørn Mickelsen Ulf-

1765: 281

Ebne, Johanes Johansen Buevigen, Helje Olsen Framnes, Johanes Aanensen Biørgen, Aslack Olsen Øwre Wahlen, Anders Poulsen Selsaas, og Halvor Rejersen Røgenes. Overværende i Retten Stædets Lænsmand Gregorius Echeland som Laug Rettet med sig til Stædet bragte.
For Retten fremckom Citanten Tron Torbiørnsen Øwre Wiig og tilkjendegav at hand til denne dag og Stæd ved Skriftlig Stefnemaal haver ladet jndkalde Giæstgiver Ole Baarsen Erland at Røddig giøre for ham hans paaboende Plads Wigevigen til først komende Aars Fardag med meere som bemelte Stefnemaal under 12te Oct: 1764 nermere udviser som blev i Rette lagt og oplæst.
Sr: Ole Baarsen mødte for Retten og tilstoed det i Rettelagde og oplæste Skrifttlige Stefnemaals lovlige forckyndelse !!under adferd eftter {Lov}!! at hand haver begiegnet Sagen med Contra Stefnemaal, hvilcket hand i Retten producerede. bemelte Stefnemaal under 18 Martj 1765 blev for Retten oplæst.
Citanten Tron Torbiørnsen Øwre Wiig tilstoed Contra Stefnemaalets Lovlige forckyndelse.
Citanten Tron Torbiørnsen Øwre Wiig i Rettelagde sin paa pladset Wigevigen skeede penge mangel dat: 18 Junj 1762. som blev oplæst. Viidere producerede Citanten 2de af ham forfattede Indlægger i Sagen under 13 April 1765. Ligesaa hans paa gaarden Øwre Wiig af Faderen Torbiørn Wiig meddeelte Skiøde under 22 Dec: 1762. Fremdeeles Hr: Ole Baarsen til hans Fader Torbiørn Øwre Wiig udstædde Skiøde paa Odels Retten i gaarden Øvre Wiig dateret 3 Maj 1749 og Endelig et af hans Fader udj en Sag mellem ham og Ole Baarsen værende Odels Sag betreffende øvre Wiig, indgivet Indlæg under 19 Nov: 1763. som alle Eet eftter andet blev oplæst.
Contra Citanten Ole Baarsen i Rettelagde sit jndlæg i Sagen under 16 Ap: 1765 som blev oplæst jtem en Act og Dom feldet jmellem ham og Citantens Fader d: (?) Janu: 1765. og Endelig Anna Torbiørns Datters udstædde bøxel Seddel til Gunder Tronsen paa pladset Wiigevigen den 3 Nov: 1727. hvilcke et eftter andet blev oplæst. jndlod paa sin Siide Sagen under Dom.
Tron Wiig som Citant jndleverede sit!! (sin) Faders Skiøde paa gaarden Øwre Wiig under 13 Martj 1736, som hand begiærede oplæst.
Citanten bemelte Tron Wiig bød Ole Baarsen 200 rd: for pladset Wigevigen som hand ej ville Modtage mens paastoed 400 rd: hvilcke Tron ej ville Modtage, hvor paa Ole Baarsen jnden Retten bød for gaarden Øvre Wiig til Citanten 600 rdlr:, som hand ej heller ville Modtage. Citanten jndlod Sagen under Dom.

1765: 281b

Dereftter blev udj denne Sag af den ganske Rett saaledes Kjendt Dømt og
Afsagt
(Merknad: Og her kan ein spekulera på kvar domsavsigelsen har gjort av seg. Resten av denne sida og heile neste side er nemleg blank)

1765: 282

1765: 282b

Anno 1765 den 25de Aprilis blev Retten udj følgende Odels Sags afhandling sadt paa gaarden Fittie udj Etne Skibreede og Præstegield beliggende, og Retten betjent af

eftterskrefne 8te Eedsoerne af Stædets Foged Velbr: Hr: Kamer Raad Juel opnefnte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Ole Thorsen Giere, Ingebret Tjerandsen Øchland, Niels Aslacksen Ryg, Torckel Evindsen Høyland, Niels Siursen Steene, Jon Hanssen Steene, Lars Abelsen Kaldem, og Ingemon Torbiørnsen Engelsgierd. Overværende i Retten den af Stædets Foged i denne Sag Constituerede Lænsmand Tosten Ouestad som Laug Rettet med sig til Stædet bragte og i Rette lagde den ham af Velbemelte Hr: Fogden tillagde Constitution under 12 hujus som blev i Rettelagt og oplæst.

Procurator Reutz fremstoed for Retten og i Rettelagde en Skrifttlig Stefning af 21 Nov: sistl: hvorved Lænsmanden her paa gaarden Fittie Svend Erichsen til denne beramede tægte dag har Ladet jndstefne sin Fader broder Zacharias Johansen til at afstaae for hannem nemlig Citanten som Odels Mand, mod Løsnings penge eftter Loven de 2 pd: 6 Mrk:r Smør ½ hud herudj gaarden Fittie, som den jndstefnte paa Skiftted eftter Afgangne Lænsmand Johanes Ericksen for 2de aar siden er bleven udlagt herudj Aastædet og hoved bøllet Fittie gaard alt eftter Stefnemaalets viidere udviis, eftter sine paateigninger, hvorved og er jndstefnt til Vedermehle Ole Gudmundsen Haaland som Citantens Formynder. hvor eftter Comparenten Reutz ville forneme for det første om de jndstefnte Møder og hvad de maatte have at svare. bemelte Stefnemaal blev i Rettelagt og oplæst.

Den jndstefnte Zacharias Johansen Fittie Mødte for Retten og sagde ej at være i denne Sag Lovl: Stefnt, ej heller veed hand hvem som Citant er udj denne Sag, skulle hand Kjende nogen som Citant var det en uMyndig Persohn. tilspurte ellers Retten om Ole Gudmundsen Haaland er andordnet til ForMynder for Svend Erichsen.

Citanten I andledning af dette Zacharias Fitties tilførte, begiærede Stefne vidnerne Tosten Ouestad, og Niels Tostensen Ryg fremckaldet, som til den Ende fremstoed og under Corporlig Eed beckræfttede at de den 19 Dec: 1764 i Zacharias Fitties eged paahør oplæste dette Skrifttl: i Rettelagde Stefnemaal, og dernæst forcklarede at de for over 4 uger siden har forckyndt Zacharias Fittie den fastsadte Tægte Dag som i Dag da hand ej begiærede nogen Copie af Stefnemaalet, Mens begiærede blot beviis af {af} Formynderen.

Procurator Reutz ansaae den jndstefntes tilførsel i henseende til den paaæskede Formynder ubetydelig og uSvarVerdig, thi Citanten Svend Erichsen, som en Myndig Persohn

1765: 283

og beskicket Bøigde Lænsmand heri Skibredet, kand vel aldrig betages sin Rett, self at svare til Sagen, om aldrig hans Formynder dermed ville være Fornøjed, da Formynderen Ole Haaland derjmod aldrig haver eller Kand have det ringeste at jndvende i mod Sagens fremgang følgelig Lovens Forskriftt og for hellers at foreckome al Videre utidig udflugt paa den jndstefntes side i saa Maade, begiærede Comparenten Ole Haalands nu for Retten Mødende Søn Gudmund Olsen Fuglesteens Svar til Protocollen Maatte antages om hans Fader haver noged jmod Sagens fremgang at indvende. bemelte Ole Haalands Søn Gudmund Fuglesteen fremckom for Retten og indleverede et brev fra hans Fader til Sorenskriveren under 20 April 1765 som hand begiærede Acten tilførdt og dernæst declarerede at hand neml: Ole Haaland er fornøjed med \at/ Sagen har sin gienge og er aldeles ej jmod at hans Myndtling Svend Fittie fører denne Sag mod sin Fader broder Sacarias Fittie. bemelte brev blev oplæst.

Procurator Reutz derpaa i Rette lagde 2de beskickelser til den jndstefnte og derudj giorde tilbydelser til penges Modtagelse for det paastefnte udlæg i gaarden Fittie den Eene af dato 21 Maj 1764 og den anden af 21 Nov: same Aar med sine paateigner!! (-teignelser), Ligesom hand og til følge Loven anviste for Retten udj Guld Og Sølf Myndt 150 rd:, som det paasøgte gods er Vurderet for med paastand for det første at den høystærede Domer ved Kjendelse ville paalegge den jndstefnte ej allene at tage til gienmelle udj Sagen strax som

skee bør eftter det Lovlig skeede Stefnemaal, men end og Ercklære sig hvad enten hand pengene vil Modtage til Sagens afgiørelse eller icke og naar det er skeed, vil Comparenten strax Skride til hoved Sagen med Videre proceduur og paastand, efttersom det er nødvendig at den giordte uduelige jndvending af den jndstefnte første preliminair ved Rettens Kjendelse, bliver at afgiøre. de 2de oven allegerede beskickelser blev en eftter Anden oplæst.

Eragted

Indstefnte Zacharias Fittie er ved de 2de i denne Sag brugte og Eedelige afhørdte Stefne Vidner overbevist Stefnemaalets Lovlige forckyndelse, og hvorfor hand af Retten paalegges at svare til denne Sag og nu jndkomme med hvad hand til sit forsvar i Sagen agter nødig.

Zacharias Fittie dereftter Sagde at hand vedbliver i et og alt hvad hand paa beskickelsen under

1765: 283b

21 Nov: 1764 har svaret. Declarerede i øvrigt at siden hand ej før i Dag har erfahret at Ole Haaland er villig at modtage og saaledes forsvare den af Svend Ericksen Anlagde Sag som hans Formynder saa begiærede hand Sagen udsadt til først holdende høste ting, alt til sine Messures Nermere i agt tagelser ved Vidners førsel og videre paastand som fornøden.

Procurator Reutz for Citanten anmerckede at den jndstefnte nu atter igien ickun Søger en utidig udflugt til ophold jmod Loven i den her paastefnte Odels Sag og det paa ingen anden Grund eller rettere ugrund at ville føre Vidner til høstetinged da hand dog burde føre dem nu her strax eftter sit eged udstedde Contra Stefnemaal jmod Citanten, hvorved hand til i Dag har ladet jndstefne adskillige vidner, hvorom Comparenten til bevis fremlagde den Constituerede Lænsmand nu Nerverende Tosten Ouestads egen hændige paateigning paa Comparentens Reqvisition til ham af 23 hujus som viser at i stæden for de forhen af ham udnefnte Laug Rettes Mænd Peder Østrim og Tollef Gravelset, som hand hafde indstefnt til Vidner blant andre flere, er bleven udnefnt de 2de andre Laug Rettes Mænd Lars Kaldem og Torckel Høyland, hvorfor Comparenten ickun ansaae det for en utilbørlig udflugt af den jndstefnte at hand nu vil begiære Sagen udsadt i stæden for at det hafde været hans pligt nu at fremføre sine Vidner. Paa grund heraf og tilfølge Lovens 5 Bogs 3 Capt: 10 til 13 Articler, som foreskriver at slige Odels Sager strax her paa Aastæden skal paakjendes, protesterede Comparenten Kraftigst jmod den begiærte ubillige og til jnted andet uden forsætlig udhal hensigtende begiær til anstand og derjmod under al Lovl: forbeholdenhed af Citantens Rett og anckemaal urgerede paa en uEndelig Dom i Sagen, til hvilcken Ende af Comparenten blev i Rettelagt Eet Skrifttl: indlæg af Dags dato med derudj giorte Sluttelig paastand tilligemed de der udj allegerede 2de bielager, nemlig Een Extract af Skifttebrevet holden eftter afgangne Johanes Ericksen Citantens Farfader tilligemed en attest paa {Reqvirentens} \Comparentens/ Reqvisition udgivet af Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel af 15 hujus, som oplyser hvad beskaffenhed det haver med denne om disputerede gaard Fittie og hvilcken tilbage driver den jndvending som er giort om at den skulle være 2de gaarder, da den dog i sig self ickun er Een. For det øvrige viser bemelte Extract af Skiftte Forretningen den i sig self unægtelige Sandhed

1765: 284

nemlig baade at Citanten er en Søne Søn af afg: Johanes Ericksen{s Første Fødde Søn}, saavelsom og at den afdøde olde Fader har været ejere af det omstefnt[e] som sit hoved bøele over meer end udj hæfds tiid, saa at ingen videre Vidner behøves om det som desuden er den heele Bøigd tilligemed Laug Retted nocksom beckjendt, For det Øvrige benægtede Comparenten{s Veigne} alt hvad udj den fremlagde Extract Skiftte Forretning, maatte fjndes inddragen til Nogen slags Fornermelse, som icke paa nogen Maade skal fjndes bevislig, og

saaledes paatrengede Comparenten som før en Lov Messig og paatrengende Dom. og i øvrigt Ladende det ankome paa Rettens Eged tilsvar, om det i jmod \for/haabning Sagen paa den jndstefntes uEndelig udflugt, til upligt skulle forhaeles. \det allegerede indlæg med sine bilager blev oplæste/

Zackarias Fittie vedblev sit forige og begiærede Anstand i Sagen til først holdende høsteting.

Eragted!

Eftterdie Retten ej Kand jndsee at det kand geraade Citanten til minste Skade hvad enten Dom udj Sag denne Sinde bliver afsagt eller ej, og paa det at jndstefnte Zackarias Johansen icke skal ancke paa at hand med Retten er overjilet; Saa bliver den forlangte Anstand bemelte Zackarias Fittie bevilget, Og i den henseende bliver denne Odels Sag udsadt til Videre Foretagelse og behandling her paa Odels tompten \Fittie/ førstckomende høste ting den anden ting dags eftter Middag, hvilcket tjener vedkomende til eftterretning, og bliver Zacharias Fittie herved paalagt saasnart hand om høste tingets beramelse bliver vidende, at udstædde sit Stefnemaal eller hvad hand agter nødig til Sagens Fremme, som Eene og allene bliver paa hands omkostning og ansvar udsadt at udstæde.

Sommer Tingene 1765.

Anno 1765 den 1te Maj blev Retten til almindelig Sommertings holdelse med Waags Skibreedes Almue, Sadt paa tingstædet Bechervig, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnlig Ole Larsen Wevog, Hans Johansen Nødshiller, Hans Monssen Troland, Elias Nielsen Østevold, Lars Larssen Tvedte, Ole Nielsen Lille Kalsøen, Ole Olsen ibm: og Salmon Larsen Hovstad i Stæden for Hans Søn Salmon Salmonsen Helleland. Overværende i Retten Stædets Foged Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Meenige Ting søgende Almue og Lænsmanden Knud Rydland.

Dereftter blev Publicerede de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds Foranstalter som til Publication ere anckomne saasom

1te Forordning anlangende til hvilcke Fæstninger i Norge Delinqventere

1765: 284b

hereftter skal hendømmes, dateret Fredensborg Slott den 7de Sept: 1764.

2. Placat angaaende den 4de Art: udj Forordning om Stemplet Papiirs brug af 23 Januarj 1719. dateret Rente Cameret d: 7 Dec: 1764.

4. Forordning angaaende hvorledes Land Ejendome i Norge Maae adskilles. dateret 18 Dec: 1764.

4. Fornyelse af den under 4 Janu: jndeværende Aar udgangne General Pardon for Alle Dem som fra Land Lægderne i Norge ere undvigte, saa og Prolungation af den under 10 Martj 1762 Manerede og siden under 1te Junj og 29 Decbr: sist bemelte Aar Fornyede General Pardon for De som ere Deserterede fra Tropperne i Danmrk: og {Norge} de Tyske Provincer datteret 26 Dec: Ao: 1764.

5. Rappels og General Pardons Patent hvorved den under 30 Dec: 1762 og 19 Janu: 1764 udstædde General Pardon for alle af Hans Maj:ts Riger og Lande undvigte og med eller uden tilladelse udeblevne Søe Folck jgientages og Prolungeres. datteret 27 Dec: Ao: 1764.

6te Det høj Lovlige Rente Kammerets Skrivelse til Fogden om Forandring i Extra Skatten datteret 6 April 1765. med Kongel: Forordning om same, datteret 2 Ap: 1765 og Formulair til Mandtallernes jndrettelse Ligesaa af 2den Ap: 1765.

og 7de Hans Excellence Hr: Stiftts befallings mand von Cicignons Skrivelse til Fogden om Ungdomens Skoelegang og underviisning datteret 21 Dec: 1764. med hos fulgte Kongel: Rescript des angaaende under 24 Nov: 1764.

Fogden, uagted at hand nu jnden Retten haver Ladet Læse den seenere Kongl: Allernaad:te Forordning af 2 April 1765. som paabyder, hvorledes den Allernaad:te paabudne Extra Skatt for efttertiden skal ydes og oppebærges neml: fra 1te Sept: 1764. for Mand og Kone over alt af Bondestanden, men end og giort sig højeste umage for at forcklare og betyde Folcket hvorledes den Rette Meening og Forstand er af Forordningen, icke desto Mindre Fremstode 2de Dannemænd Thor Bache og Ole Kleppe som paa Almuens Veigne førde ordet, at {da} de formeente det icke {va} var den Kongl: Allernaadigste Villie at Skatten paa denne Maade skulle jndkræves, Men at her skulle være en Kongl: Forordning af 4 April 1764, som herudjnden skulle giøre en Forandring, {Fogden} \Saa/ Declarerede \Fogden/ Hellig at hannem ingen sinde saadan Forordning er beckjendt, men Fremdeeles som {Folck} same Mænd paa Almuens Veigne forcklarede at Almuen i det Nordre Fogderie skal være givet tilbage udaf den betalte Skatt, Saa paa\stod/ de{t} at de og maatte nyde den samme Rett? hvortil Fogden giorde til Folcket dette Svar, at som ingen Skatt kand hæves uden den af Kongen {af} \paabydes/ saa {Naar Skatt skal} \kand den ej af anden/ ophæves {maatte det skee af ham} \uden af Kongen self/, Saa, da snart Kongens Villie ham jndløber, da maae hand fjndes villig at udbetale til

1765: 285

hver Mand hvad af dem betalt er. Ole Kleppe forcklarede Fremdeles at naar det i sig self maatte være Rett at Skatten skulle hæves, saa Kunde de icke begribe hvorfore den højeste øvrighed Hans Excellence Hr: Geheime Raad og Stiftts befallingsmand von Cicignon paa forlangende af Almuen i Nordhordlehn ej fremlagde den Kongel: Forordning, og da hand det icke har villet giort, saa troer de ej andet at det icke i sig self var Rett, Hvad Folcket af Nordhordlehn har giort, og hvorledes der er handlet i denne fald med den høje øvrighed, bliver icke her at handle om, icke heller kand {hand} \Fogden/ paatage sig at giøre nogen Reignskab for den høje øvrigheds Forretninger. Mens Fogden ville endnu slutte at \naar/ Kongens Villie {jndkomer} ham jndløb\er/, da skal hver Mand faae sit igien.
Paa Folckets Forlangende hvorledes med Skatten skal forholdes, blev dennem til giennem læsning jnden Retten Leveret den Kongel: Forordning af 2{2}de Ap: 1765. hvorhos {de} \Ole Kleppe/ Declarerede at naar ej bondestanden der ved er befriet, saa var det ej den Rette Forordning \hvilcken hand Ligesom slængte tilbage paa bordet i Retten uden at læse den igiennem/ og siden udjnden denne Skattes hævelse er Komet saa mange Forordninger, saa Kand {De i} \hand med Thor Backe/ i sig self ej ansee det for Rett.
Fogden begiærede det passerede sig beskreven meddeelt, som ej kunde nægtes.

Ole Jacobsen Hedemarchen Lod Lyse sin Odel og penge mangels Lysning til gaarden Walhamer af Skyld 1 Løb 2 pd: 6 Mrk:r Smør som nærværende tiid ejes af de 2de Dannemænd Knud Larsen Remereide og Peder Endresen Hamre, hvilcken \hand/ agter at jndløse ved sine Myndige Aars tiltrædelse og penge kand erholdes, fra nu værende ejere, begiærede herom Rettens attest, som hannem blev bevilget.

Thomes og Anders Bielland af Liuse Closters Jurisdiction til kjendegav at de med Muntlig varsel hafde Ladet jndstefne Bondemanden Iver Houchenes, fordie at hand uden Citanternes tilladelse haver taged en Deris hoppe og Kiørdt i sin Skoug med, som der eftter for Citanterne er størted og saaledes bort kommet at De ej har seed samme beest eftter denne tiid, Derfor

Dom at Liide og erstatte Processens omckostning, samt at anhøre Vidnes byrd af Salmon Monssen Houchenes og Guroe Houchenes,
Den jndstefnte Iver Houchenes Mødte for Retten og tilstoed at være j denne Sag Lovlig Stefnt for saavidt Dagen betreffende, Mens ej at anhøre Vidner.
Citanterne begiærede j den andledning Stefne Vidnerne fremckaldet som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden haver stefnt Iver Houchenes til at anhøre \bemelte/ Vidner.
Vidnerne mødte for Retten, hvilcke Citanterne begiærede Eedtaget og afhørdte. Eedens forcklaring blev Vidnerne

1765: 285b

af Lov bogen forelæst med Formaning til Sandheds udsigende af Dommeren.
1te Vidne Salmon Houchenes aflagde Eed og provede at næstleden Sommer hørdte Vidnet af jndstefnte Iver Houchenes disse ord at Deponentens hoppe som den jndstefnte hafde laant 2de Dage at Kiøre med, var bædre at Kiøre med end Biellands hoppen, hafde ej viidere at prove. Deponenten sagde ej at have seed det den jndstefnte Kiørte med Citanternes hoppe.
2. Vidne Guro Ols Datter Houchenes aflagde Eed og provede at næstleden Sommer før Slaattens tiid blev vidnet som da tiente jndstefnte Iver Houchenes af bemelte sin huusbond befallet at tage Citanternes hoppe at Kiøre med, som hun og eftterckom og same brugte i 4re Dage, og Kiørte hende Forsvarlig, Men hvad enten Hendes husbonde af Citanterne dertil hafde tilladelse eller icke, veed hun ej. hafde ej viidere at prove.
Indstefnte Iver Houchenes begiærede Sagen udsadt til næste ting for at føre Vidner til sin befrielse.

Eragted

den af Iver Houchenes begiærdte Anstand bliver ham til næste ting accorderet, og paalegges hand til Same tiid at jndstefne sine paaberaabte Vidner. Citanterne bliver til same tiid paalagt at afbevise hvad Deris paastefnte hoppe var værdt den tiid hun af jndstefnte Iver Houchenes blev taged udj hans arbeide.

Sr: Abraham Olsen Tosche fra Bergen fandt sig beføjed i andledning af en mod ham for Bergens Politie Kammer anlagt Sag, her til dette ting tiid og Stæd at Lade jndkalde følgende Vidner nemlig Lars Tvedte, Johannes Nesse, Tarald Lande, Knud Tofteland og Johannes Sandvig, for under Eed at forklare og Svare paa følgende Qvestioner 1mo Om Vidnet veed \at/ Sr: Abraham Tosche har brugt nogen Forprang med bønderne. 2. Om det er Vidne{t}\rne/ beckjendt at baade de og flere maatte beede benefnte Sr: Tosche i næstleden Vaar Fiske at hiem føre for Dem fra Bergen Madvahrer til Lifs ophold. 3tio Om Vidne{t}\rne/ kand siige at her paa blev taged nogen fordeel, mens der jmod Solgt Dem for bøigds pris og 4to Om Vidnerne ej er beckjendt at det ofte her paa Landet bruges, besynderlig i Fiskets tiider, at naar Jægterne Reiser til og fra Bergen, at den Eene med den anden sender bud til Byen efter Korn og adskilligt, Og om det da ej saa denne sinde er skeed med Abraham Tosche.
bemelte jndstefnte 5 Vidner mødte alle for Retten og tilstoed at være Lovlig Stefnt. hvoraf fremstoed
1te [Vidne] Lars Tvedte aflagde Eed og provede Til 1te qvestion Nej, er det omspurdte ej beckjendt. Til 2. qvestion at Vidnet bad ham Sr: Tosche næstleden Vaar Fiske at hiem

1765: 286

Kiøbe for Deponenten 1 tønde Malt som hand betalte for Marckets priis udj Bergen. Til 3de qvestion, Vidnet veed ej andet end at Sr: Tosche ej tog meer end hvad Vahrene Kostede i Bergen. Til 4. qvestion det omspurdte forholder sig aldeeles Rigtig.

2. Vidne Johanes Nesse aflagde Eed og provede til 1, 3 og 4 qvestion som 1te Vidne og til 2. qvestion fick hos Sr: Tosche næstleden Vaar Fiske ½ tønde Malt som blev betalt eftter Marckets pris udj Bergen.

3. Vidne Tarald Lande aflagde Eed og provede til 1, 3, og 4 qvest: som forige Vidner og til 2. qvestion beckom hos Sr: Tosche 1 tønde Malt eftter Marckets pris i Bergen.

4. Vidne Knud Tofteland aflagde Eed og provede Ligesom de andre Vidner uden forandring uden til 2. qv: provede at hand ej har af Sr: Tosche faaed Meer end Eet qvarter Malt som blev betalt eftter Marckets priis.

5. Vidne Johanes Sandvig aflagde Eed og provede j et og alt som 3de Vidne uden forandring til de fremsadte qvestioner.

Vidnerne forklarede ellers Eenstemmig at fleere fra Bergen har hiemførdt til Dem og andre Bønder som har bedet Dem hiem bringe med sig Vahrer fra Bergen hvilcke de og har betalt eftter Marckets priis. til Slutning provede Vidnerne at Aarsagen til same hiem førsel er ingen anden end denne at det for Almuen var alt for besværlig, naar Vahrer ej paa Kremer Lejene er at faae, i Fiskets tiider at jnd reise til Bergen de fornødne Madvahrer at hiem hendte.

Den tingsøgende Almue Declarerede i et og alt det same som de førdte Vidner under Eed provet haver.

Sr: Tosche begiærede det passerede under tings vidnelig Forseigling Sig beskreven meddeelt som blev bevilget.

Sr: Arian Larssen Berg i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Drengen Colbeen Larssen og hans Nu værende hosbonde Ole Jacobsen Hæverøen som begge mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnt.

Colbeen Larssen declarerede at hand har Contra Stefnt Sr: Berg til at anhøre Vidnes byrd af Madame Berg og Anna Rasmus Datter hvilcket Contra Stefnemaal Citanten tilstoed.

Ingen af Vidnerne Mødte.

thi fremstoed Stefne Vidnerne Lars og Jacob Fagerbache som ved Eed beckræftede at de haver Stefnt Vidnerne \af/ hvilcke den siste sagde ej at ville Møde og for den første vedtog Citanten som!! (for?) hans huustroe Lovlig Stefnemaal.

Citanten sagde at Drengen har oppebaared hos ham 5 Mrk: 10 s: som hand vedstoed at være Rigtig. Citanten paastoed Dom saavel over jndstefnte Colbeen Larssen som Ole Hæverøen

1765: 286b

Forsaavidt Eenhver kand vedkomme.

Ole Hæverøen Declarerede at hand var uafvidende om at jndstefnte Colbeen Larsen var fraveged Citantens tiæneste, hvilcket hand med Vidner skal beviise til Næste ting.

Colbeen Larsen begiærede de Stefnte Vidner {fremcka} forelagt til næste ting.

Eragted!

de Stefnte Vidner som Lovlig jndkaldte til Vidnes byrds aflæg i denne Sag, forelegges under Lovens Fals maal til næste ting at Møde sit Vidnes byrd i denne Sag at aflegge. I fald Ole Hæverøen vil vendte at undgaae Ansvar i denne Sag maae hand stefne Vidnerne og Arian Berg same at paahøre, til ovenmelte tiid.

Fogden tilkjendegav at hannem herpaa tinged er bleven anmeldet af den Residerende Capellan til Sunds Præstegield at Qvinde Mennisket Catharine Daniels Datter er med den Spedalske Svaghed \saa/ beheftted at hun trenger til jndlemelse i Hospitallet, til hvilcken

Ende Velbemelte Hr: Fogden tilspurdte Meenige ting søgende Almue om Dennem er beckjendt hvad bemelte Qvinde Menniske er ejende til jndlemelsen i Hospitalet? hvortil de svarede at hun aldeles jnted er ejende til sin jndlemelse i Hospitalet, hvortil hun høylig trenger formedelst hende[s] store Svaghed.
Om det passerede blev tings vidne under Rettens Seigl udstæd.

Dereftter blev Læst følgende Particulaire Documenter
1te Niels Wevogs Skiøde paa 12 Mrk:r Fisk i Wevog til Eilef Rasmusen mod 8 rd: dat: 1 Martj 1765.
2. Hr: Sundes bøxel Seddel til Erick Olsen paa ¼ Løb Smør ¼ hud i Hedemarchen dateret 17 Ap: 1765.
3. Abraham Tosches bøxel Seddel til Iver Halvorsen paa Store Siglen. datteret 21 April 1764.
4. Samson Remereides Skiøde paa 22 ½ Mrk: Smør 3/24 huud til Endre Larsen jmod 33 rd: 4 Mrk: 8 s: datteret 1 Martj 1765.
5. Knud Remmereides bøxel Seddel til \Biørn/ Ingebretsen paa ½ Løb Smør ½ huud i gaarden Nordre Rønholm dat: 1 Maj 1765.
6. Hr: Wendelboes bøxel Seddel paa ¼ Løb Smør ¼ huud i Prestbøe til Samson Samsonsen dat: 2 Januarj 1765.
7. Niels og Ole Tihlevolds bøxel Seddel til Omund Johansen paa Nord Stochen 18 Mrk:r Smør datteret 1te Maj 1765.
8. Hr: Kamer Raad og Foged Juels Fredlysning paa gaarden Hæverøens udmarck datteret 1te Maj 1765.
9. Peder Hamres bøxel Seddel til Lasse Lassesen paa 18 Mrk: Smør i Torrang. dat: 1 Maj 1765.
10. Opsiderne paa gaarderne Wiig og Remereide Deris med hinanden oprettede Contract angaaende Eet Qverne huus og 1 Fiske bæck, datteret 1 Maj 1765.
11. Peder Hamres bøxel Seddel til Hans Nielssen paa 22 ½ Mrk: Smør i Lille Kalsøen dat: 1 Maj 1765.
12. Salmon Vindenesses bøxel Seddel paa ½ Løb ½ hud i Sandviig til Ole Andersen datteret 1te Maj 1765.
13. Hr: Kamer Raad Juels Fredlysning paa gaarden Schaars udmarck dat: 1 Maj 1765.

Mandtallet over det Beneficerede gods blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Restancen over de 2de Terminer stor (ope rum) blev oplæst og ujmodsagt,

Retten blev derpaa for Skibredet ophævet.

Anno 1765 d: 2 Maj blev Almindelig

1765: 287

Somer Sage og Skatte ting holdet med Opdals Skibredes Almue paa Bechervig og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Jørgen Kongsvig, Villum Hegland, Joen Øchland, Torbiørn Ferevog, Ole Høvischeland, Niels Søreid, Ole Fladerager, og Niels Gierstad. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa Tinget for Waags Skibrede er anteignet og i Protocollen anførdt.

Dereftter blev Læst
1te Hr: Renordts bøxel brev til Gunder Villumsen [paa] 1 pd: 13 ½ Mrk: Smør ¼ hud i Waage, dateret d: 17 Janu: 1765.

Johanes Rolsem i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Anders og Ole Waage.
Anders og Ole Waage mødte icke eftter paaraab.
det Laug dag givne Vidne Willum Waage mødte og tilstoed Lovlig varsel.
Citanten begiærede Stefne Vidnerne Axel Godøen og Ole Notvigen [fremckaldet] som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt Anders og Ole Waage i denne Sag.
Vidnet Willum Waage aflagde Eed og provede at hand for sine Creature har betalt til Citanten sin Contingent for sine Creature, Vidnet veed og at de jndstefnte har haft Creature i Citantens Marck, Men hvad enten de derfor har betalt noged eller jnted Veed Vidnet icke.

Eragted.

Forjnden Dom i denne Sag kand afsiges, maae Citanten bevise Søgemaalets Rigtighed, hvilket hand paalegges til næste ting at jndkomme med, til hvilcken tiid de jndstefnte forelegges at møde med sit tilsvar i Sagen.

Hans Kongsvig hafde til dette ting tiid og Stæd med Skriftlig varsel \og Stefnemaal/ Ladet jndstefne Lars Fladerager for Eendeel beskyldninger med Viidere eftter Dito Stefnemaals formeld under 2 Martj 1765 som hand lagde i Rette og begiærede oplæst.
Lars Fladerager mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal Liige eftter det oplæste Stefnemaal.
af Vidnerne jndfandt sig Ole Ingebretsen Kleppe og Carl Fladerager.
Citanten begiærede Vidnerne fremkaldet til Examen og Eeds aflæg.
1te Vidne Ole Ingebretsen Kleppe aflagde Eed og provede at næstleden høst udj et Graverøl paa gaarden Epland eftter afg: Endre Epland, var Vidnet tilligemed Citanten og den jndstefnte Forsamlet, hørdte da af Lars Fladerager disse ord falde om Citanten Hans Kongsviig, Du Dræbte den tieniste pige som døde og var hos Dig, hafde ej Viidere at prove.
2. Vidne Carl Fladerager aflagde Eed og

1765: 287b

Provede i et og alt med første Vidne uden forandring.
Indstefnte Lars Fladerager tilstoed at hand har sagt de ord som Vidnerne har provet, eftter den afdøde piges Forældre Neml: Lars og Anna Træ. Lars Fladerager begiærede i øvrigt Sagen til næste ting udsadt for at føre Vidner til sin Sags Styrcke.
Citanten paastoed Dom i Sagen.

Afsagt!

Det er med de førdte Vidner afbevist at Lars Fladerager mod Citanten har paa gaarden Epland {mod Citanten} brugt, og Ladet falde, saadane ærrørige ord, der {altsaa} Meriterer \en anselig/ Straf, Mens som saavel Citantens Stefnemaal som paastand ej gaar ud paa andet end til det Lemfeldigste; Saa bør Lars Fladerager for sin Kaadmundhed til nogenledes Straf sig self til Rettelse for efttertiden og andre Lige Sindede til Exempel at betale til det Bergenske Tugt og Manufactur huus 4 rdlr: jtem til Tysnes Præstegields Fattige 2 rdlr:, og udj

processens Omckostning til Citanten med Doms Løsning ibereignet 2 rd: 3 Mrk: det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Johanes Siursen Øchland hafde til dette ting tiid og Stæd med Skriftlig varsel Og Stefnemaal Ladet jndstefne Sønen Siur Johansen Øchland for Eendeel beskyldninger med Viidere eftter Stefnemaalets Formeld under 2 April 1765 som blev oplæst.
Den jndstefnte Siur Øchland mødte vel for Retten men absenterede sig strax derfra.
Citanten begiærede Stefne Vidnerne Ole Notvigen og Axel Godøen [fremckaldet som] aflagde Eed at de for Meer end 14 Dage siden haver oplæst det i Rettelagde Stefnemaal og Ligesaa Stefnt Vidnerne.
Vidnerne mødte icke eftter paaraab.
Citanten begiærede Sagen udsadt til næste ting og forelagt vedkomende.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting. til hvilcken tiid Siur Øchland forelegges at møde Sagen at tilsvare og vidnerne Peder og Christje Lande under Lovens Fals maal forelagt at møde Deris Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Johanes Øchland hafde til dette ting tiid og Stæd ladet jndstefne Sønen Siur Johansen Øchland for Eendeel ærrørige Skiels ord eftter Skrifttl: Stefnemaal under 2 April sistl:, som blev i Rette lagt og oplæst.
Den jndstefnte Siur Øchland mødte icke for Retten ej heller nogen paa hans Veigne.
af Vidnerne jndfandt sig Ole Øchland.
Citanten begiærede Stefne Vidnerne fremkaldet til Examen om Stefnemaalets forckyndelse.
til den Ende fremstoed Ole Notvigen og Axel Godøen som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt ej allene Siur Øchland og Vidnet Karj Øchland Een hver som Stefnemaalet

1765: 288

Ommelder.
Citanten begiærede det Mødende Vidne fremckaldet.
1te Vidne Ole Øchland aflagde Eed og Provede: at næstleden Vaar paa Deponentens gaard Øchland, hvor den jndstefnte tillige er boende, hørdte Vidnet at Citanten Johanes Øchland og Søn den jndstefnte Kom en Dag udj tale sammen, og talte om Eendeel Mellemværende ting, der paa hørdte Vidnet at den jndstefnte Siur Øchland siger til Citanten som hans Fader disse ord: I er en Volds, Arve og Jorde tyv, hafde ej Viidere at prove uden dette at Siur Øchland Viidere sagde til sin Fader, hand skulle følge ham som en brav Gudt /: hvilcket ord j almindelighed betyder Karl :/
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

Sagen beroer til høstetinget, og Siur Øchland paalagt at Møde Sagen at tilsvare. det udeblevne \vidne/ Karj Øchland forelegges under Lovens Falsmaal.

Niels Samuelsen fremckom for Retten og Lod Lyse sin Odel og penge mangel til det brug udj gaarden Lille Amland af Skyld ½ Løb Smør ½ huud som ejeren Jacob Larsen nu ejer og paaboer, med Declaration at saasnart penge kand erholdes, agter hand dette gods at indløse.
Om det passerede begiærede Reqvirenten sig Rettens attest, som hannem blev bevilget.

dereftter Læst

1te Frue Dahls bøxel brev til Lars Nielsen paa 3 Spand Smør i Unnerim datteret 16 April 1765.
2. Johanes Sundøens Skiøde til Ole Jenssen paa 1 pd: 3 Mrk: Smør 3/8 hud i Øchland mod 100 rdlr: dat: 4 Martj 1765.
3. Hans Øchlands Skiøde til Niels Jansen paa ½ Løb Smør ½ hud i Øchland moed 162 rd: dateret 2 Dec: 1764.
4. Niels Jansen Øchlands Obl: til Baar Oustefiord paa Capital 178 rd: jmod Pandt ½ Løb ½ hud i Øchland. dat: 2 Maj 1765.
5. Steen Fladeragers Skiøde til Jacob Hanssen paa ½ Løb Smør ½ hud i Nere Drange mod 54 rd: dat: 1 Martj 1765.

Retten bliver til paa Løverdag siden j Morgen er den Almjndelige Bede Dag, ophævet.

den 4 Maj blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det for jndførdte Laug Rett.

Lænsmanden Mads Godøen gav til kjende at hand til dette ting tiid og Stæd haver {ladet med Muntlig varsel} \ved Skriftlig Stefnemaal Ladet/ jndstefne bonde Manden Niels Johansen Siglevig for ærrørige Skields ord med Videre eftter Stefnemaalets udviis som blev i Rettelagt. bemelte Stefnemaal under 4 April 1764!! (1765?), blev oplæst.
Den jndstefnte Niels Siglevig mødte icke for Retten ej heller nogen paa hans

1765: 288b

Veigne,
thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Ole Notvig og Axel Godøen som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt den paagieldende og oplæst det i Rettelagde Stefnemaal. Ligesaa declarerede de at have Stefnt de udeblevne Vidner Ole Nilsen Teigland, Peder Jansen Wee, Johanes og Berent Grøteid til Vidnes byrds Afleg.
Citanten begiærede de Mødende Vidner fremckaldet til Examen og Eeds Aflæg.
1te Vidne Ole Notvig aflagde Eed og provede at paa høstetinged for Opdals Skibreede 1764 som holdtes paa Godøesundet, hørdte Deponenten Kaldede Citanten en tyv og sagde at hand veed at Citanten paa et vist Stæd hafde Staalet 10 rd: Omsider sagde hand at det var paa gaarden Ferevog, hafde ej videre at prove.
2. Vidne Abraham Kolbensvig aflagde Eed og provede: j et og alt med første Vidne uden Forandring \dog/ med tilleg at Citanten var en Kongens tyv.
begge Vidner sagde Viidere at den jndstefnte Niels Siglevig var Fuld eller beskiencket da de faldne ord af ham faldt.
Citanten begiærede Sagen udsadt til næste ting og vedkomende forelagt.
Eragted
Niels Siglevig paalegges til næste ting at møde med tilsvar i Sagen, og Vidnerne forelagt under Lovens Fals maal at Møde sit Vidnes byrd at aflegge.

Dereftter blev Læst
1te Jacob Anderssen Hofdenesses {bøxel Sed} Skiøde paa Odels Retten til det brug i Ferevog som Sæbiørn Jacobsen bruger og ejer af Opdals tinglaug til bemelte Sæbiørn Jacobsen mod 16 rd: dat: 2 Januarj 1765.
2. Otte Jacobs: Høvischelands Gavebrev til broder Sønen Jacob Johanssen paa ½ Løb Smør ½ hud i Høvischeland som bemelte Jacob ejer, bruger og beboer. datteret 2 Maj 1765.

Dereftter blev det Beneficerede Mandtal oplæst som befandtes Rigtig, Ligesaa Restancen.

Som jngen Videre ved dette ting var at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1765 den 6te Maj blev Almindelig Sommerting holden med Ous Skibredes Almue paa Haavig og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Torjuls Giøen, Johanes Tomre, Haldor Schogseide, Jan Qvale, Ole Qvale, Hans Aachre, Rasmus Wiig og Jaen Haavig. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Ting søgende Almue.

hvornæst Allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere læste og i dene Protocoll extraherede.

dereftter Læst
1. Anders Koldahls bøxel Seddel paa 1 Løb Smør i Trengereide til Sønen Anders Andersen dateret 6 Maj 1765.

1765: 289

2. Samuel Udschot med de fleres Skiøde paa 18 Mrk: Smør i Udschott til Hans Hanssen mod 31 rd: dat: 15 Oct: 1764.
3. Mons Johanssen Hafschaars Obl: til Niels Schielbrigt paa 30 rd: dat: 6 Maj 1763.
4de Mons Olsen Gougstads Skiøde til Sønen Ole Monssen paa 18 Mrk: Smør ¼ hud ¼ g:skd: mod 200 rd: dat: 2 Martj 1765.
5. Engel Brathuus, hans Skiøde til Niels Hansen paa ½ Løb ½ hud i Aadland mod 100 rd: datteret 4 Maj 1764.
6. Madame Legangers Skiøde til Benonj Jenssen paa ½ Løb Smør ¼ hud i Sundøen mod 60 rd: dat: 9 Oct: 1764.

Fogden anmeldte at hand haver i andledning af {Regime} Hr: Obriste Kosses til ham afladte Skrivelse, grundende sig paa Regiments Smeden Hans Flindtes jndgivne Klage som den der sig udj arbejde paa gaarden Hatvig forgangen Vinter har opholdt, til dette ting tiid og Stæd jnd kaldet de 3de Dannemænd Jacob Monssen, Lars Olsen og Ole Olsen af gaarden Indre Hougland ej alleene til at giøre Forcklaring om hvorledes er tilgaaed med den bemelte Smed tilsagde Skyds, men end og Liide Dom til Straf.
jndstefnte 3de Mænd mødte for Retten og tilstoed Lovlig Stefnemaal. Declarerede dernæst at de tilstaar at de samtlig af Skafferen Rigtig blev tilsagt at Skydse Regiments Smeden fra gaarden Hatvig Søndagen forhen som de næste Fredag skulle skydse, Mens da Dem til deris Nærings Fordtsettelse paalaae en Reise til Bergen, saa Resolverede de at Reise til Bergen i tancke at de fra Manddag Morgen til Fredag kunde baade Reise til og fra Bergen, mens som Vejret blev saa ondt at de ej kunde Kome til bage saa var det ej deris Skyld at Skydsen \ej/ blev eftterckommet, Sagde ellers Fremdeeles at de vil være være!! Villig at betale den af Regiments {Cheffen} Smeden udbetalte Fløtning, hvilcken De sagde hand ej hafde haftt nødig, dersom hand straxens hafde Ladet sig tilsagt andre Mænd til Skyds.
Fogden Declarerede at hand, henseende til den af de jndstefnte giorde Forcklaring, vil begiære Sagens stilstand til næste ting, hvor med det har sit forblivende.

Knud Nordvig af Samnanger paa egne og Samtlig Almues Veigne af Ous Skibreedes Lehnets Gods hafde til dette ting tiid og Stæd med Mundtlig varsel Ladet jndstefne Lænsmanden for dito Skibrede Hans Hanssen Lundervig fordie at hand haver Hos Lejlendingen Hans Torjulsen Goupholm for paalagt Ligning 2 Mrk: for de Fattige har Udtaged 1 Gryde af Værdie 8 Mrk: med tilhørende Skiering, som hang oven jlden med Mad udj, hvilcken af bemelte Lænsmand blev Slaget ud paa bar Marck, derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omckostning jtem at anhøre Vidnes byrd af {Isack Aadland} Britta Aadland, Hans Torjulsen Aadland og Hans Hansen Aadland.

Den jndstefnte Hans Lundervig mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt henseende til Hoved Sagen, Mens icke Vidner at anhøre

thi fremstillede Knud Nordvig Stefne vidnerne Niels Madtland og Isack Aadland som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt Lænsmanden

1765: 289b

Hans Lundervig ej allene for Hoved Sagen mens end og Vidner at paahøre.

Den jndstefnte Hans Lundervig i Rette lagde den ham af Fogden tillagde ordre henseende til udpantning hvor ej Mindelig betalling kand erholdes, hvilcken hand begiærede for Retten oplæst.

Eedens Forcklaring blev af Dommeren oplæst med Formaning til Sandheds udsigende.

Vidnet Britta Aadland aflagde Eed og provede at næstleden Vinter Kom jndstefnte Hans Lundervig til Gaarden Aadland for at Kræve Extra Skatt hos Hans Torjelsen, hvilcken hand ej kunde betale, hvorpaa Lænsmanden tog 1 gryde som hang over jlden med Mad Vahrer som skulle Kaages, og sagde til den Medhavende Mand tag gryden bort og Slaae væck, hvilcket den Medhavende Mand eftterckom saaledes at hand tog gryden og Slog det i værende bort, som var Meel der var Rørt paa Vand, til hvad brug vedkomende ville have same veed Vidnet icke, Mens hun Slutter de vilde Spise det. hafde ej Videre at prove.

det jndstefnte Vidne Hans Torjulsen Aadland anseer Retten som den der Sagen var paagieldende {ved} og den der følgelig har værred Ancklager, derfor bliver hand icke til Vidne antaget.

Lænsmanden Hans Lundervig benægtede sigtelsen in totum jndtil at fleere Vidner fremckomer.

Citanten begiærede Sagen udsadt.

Eragted.

Med Sagen beroer til næste ting, til hvilcken tiid de paalegges at jndstefne Vidner altil!! (alt til) sin Sags Styrcke.

hvormed Retten for Skibredet blev ophævet.

Anno 1765 d: 7 Maj blev Almindelig Somerting holdet med Strandvig Skibreedes Almue paa Haavig og Retten betjent med eftterskrefne 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Torjuls Giøen, Johanes Tomre, Haldor Schogseide, Jan Qvale, Ole ib:, Hans Aachre, Rasmus Wig og Jan Haavig. Overværende i Retten Fogden Hr: Kammer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue

hvornæst Allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongl: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

dereftter følgende Particulaire Documenter
1te Hr: Consistorial Raad Geelmejdens bøxel Seddel til Ole Olsen paa ½ Løb 2 ½ g:skd: i Holdhuus. dat: 30 Dec: 1764.
2. Jan Berhofdes bøxel Seddel til Niels Johansen paa 1 pd: 3 Mrk: Smør i Berlandstvedt dat: 1 April 1765.
3. Peder Tomres bøxel Seddel til Anders Gundersen paa 16 Mrk: Smør 1/3 hud i Tomre datteret 7 Maj 1765.
4. Hr: Mossins bøxel Seddel til Lars Johansen paa ½ Løb ½ hud i Qvale. [dat: ??]
5. Madame Legangers bøxel Seddel til Hugne Nielsen paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Windenes dat: 28 Janu: 1765.
6. Steen Wandvigs Obligation til Hans Echeland paa 90 rd: dat: 7 Maj 1765.
7. Hans Hiertnes hans med de fleres Skiøde til Ole Olsen paa 17 867/2688 Mrk: Smør 7/24 hud i Revne mod 55 rd: 2 Mrk: 2 s: datteret 3 Janu: 1765.
8. Jon (Jan) Kleppes Skiøde til Niels Olsen paa 13 ½ Mrk: Smør i Tvedt mod 27 rd: dat: 1te Martj 1765.
9. Jon Sundfiords Skiøde til Ole Bergesen

1765: 290

paa ½ Løb Smør ½ hud i Sundfiord mod 200 rd: dat: 2 Januarj 1765.
Engel Sørtvedt og Ole Refnes Skiøde til Hans Olsen paa (ope rum) i Refne mod (ope rum) dateret (ope rum)

Hejne og Johanes samt Torbiørn Henanger hafde til dette ting tiid og Stæd med Skrifttlig Stefnemaal Ladet jndkalde Jon Povelsen Miaanes og Jens Andersen Haavigs vogen for et Jægte Seigl med Viidere eftter Stefnemaalets Formeld under 17 Ap: sistl: som blev i Rettelagt og oplæst.
de jndstefnte mødte begge for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt Lige eftter det oplæste Stefnemaals formeld.
Citanten begiærede sine Vidner fremckaldet til Examen og Eeds afleg.
1te Vidne Haldor Sævereide aflagde Eed og provede at næstleden høst hafde Vidnet som Lejed med Hr: Lieutenant Segelche til Bergen paa Citanternes Jægt, det paastefnte Seigl paa dito Jægt, da var same Seigl got og hafde aldeeles ingen Skade, Paa same var blot 2de hul, hvilcke af Mysser var paaskaaret, Vidnet hafde ej viidere at prove uden dette at dito Jægt og Seigl var ej brugt fra den tiid Vidnet som meldt hafde same og indtil den tiid de jndstefnte brugte baade Jægten og Seiglet.
2. Vidne Anders Engevigen aflagde Eed og provede i et og alt med første Vidne uden forandring.
de jndstefnte declarerede at det som slog Dem først feil, var Felling traaen, som foraarsagede i det onde Veir at Stormen eller Vinden Rev det i Sønder jndstillede paa sin Siide Sagen under Rettens Dom.
Citanten fremstillede ellers de forige afhørdte Vidner til nermere forcklaring, hvilcke paa tilspørgende {Svar} provede under forige Eeds afleg at da de jndstefnte Kom tilbage med Seigl og Jægt, blev de af Citanterne begiært at besee same Seigl, hvilcket var saa Sønder og jlde tilReed at deraf ej eftter deris øjesiun kunde faaes et Færings Seigl. Seiglet var ej Meere værd i de da værende omstendigheder end 1 rd: 3 Mrk:
Citanterne tilstoed at Seiglet var 6 aar gamelt og maaeskee halv Slidt. Citanterne Declarerede at de paastaar for Hyren som de har forlist formedelst Seiglets Slette medfardt 2 rdlr: jndlod Sagen under Dom.

Afsagt

De i Sagen førdte Vidner har Eenstemmig under aflagt Eenstemmig!! (Eed) forcklaret at det paastefnte Jægte Seigl var ved Deris aflevering til Ejerne saa got eller i den stand at same ej hafde den ringeste Skade Ligesom og at ingen anden fra den tiid hafde brugt Dito Seigl før de jndstefnte, ved hvis tilbageckomst fra Bergen, nock bemelte Seigl fandtes i den tilstand at det i det højeste ej var værd meer end til det højeste 9 Mrk: Naar nu over vejes at dito Seigl var eftter Citanternes Declaration 6 aar gl: og næsten halv Slidt, Saa Kjendes for Rett at de jndstefnte Een for begge og begge for Een bør betale til Citanterne til opretning for det beskadigede Seigl 10 rdr: jtem for den Forliis Citanterne unægtelig har haftt ved det De ej har faaed Jægten bort Lejed ved Fragter som ellers blot(?) j Mangel af Seigl, 1 rdlr: og Endelig udj Processens Omckostning i bereignet Doms Løsning 2 rd: 3 Mrk:, som alt bør udredes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

1765: 290b

Hans Jansen Holdhuus hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Lænsmand Engel Giøen fordie hand haver Skaaret ørene af Een Koe Citanten tilhørig paa grund deraf at det er Skeed for extra Skatten, hvilcken hand ej den tiid ville betale. Derfor Dom at Lide og erstatte Processens omkostning.

Den jndstefnte Engel Giøen mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal, anviste dernæst den hans Fader af Fogden tillagde ordre under 31 Dec: 1764; som hand begiærede oplæst. Dereftter begiærede Engel Giøen Sagen udsadt til næste ting.

Eragted

Den forlangte anstand bliver til næste ting accorderet.

Ole Olsen Holdhuus hafde ved Skrifttl: Stefnemaal ladet jndkalde Hans Jansen til at betale Eendeel Dem mellem værende tvistigheder med Meere eftter Stefnemaalets formeld under 13 April 1765 som blev oplæst.

den jndstefnte Hans Jansen Holdhuus mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt, Ligesom inCaminationen udj det i Rettelagde Stefnemaal ommelder.

De j Stefnemaalet Nafngivne Vidner mødte alle for Retten undtagen Niels Skielbrigt.

Citanten fremstillede Stefne Vidnerne Ole og Berje Yttre Røe som ved Eed beckræfttede at de Imorgen 14 dage siden haver Stefnt den udeblevne Niels Schielbrigt.

Citanten begiærede sine Vidner fremckaldet til Examen og Eeds aflæg.

1te Vidne Kaare Hougervold aflagde Eed og provede at næstleden høst strax eftter alle helgens dag begiærede den jndstefnte Vidnet at gaae til Holdhuus, For der at være overværende jmedens Hans Jansen tiltalgte Citanten Løsnings pengene for hans ejendom i Holdhuus, hørdte da at Citanten siger til den jndstefnte at hand ej tager mod Løsnings penge førdend!! (førend) Hans Jansen betaler ham Vederlaug eller penge for de omckostninger hand har nedlagt paa gaarden Holdhuuses Huse i brugs tiiden, hvortil Hans Jansen svarede hvad Rett og billighed tilsiger skal jeg betale Dig, hvorpaa Citanten modtog Løsnings penge, hafde ej videre des angaaende at prove. i øvrigt vedstoed hand alt hvad {de} \hand/ paa forlangende af Vedkomende har Taxeret huusene som opsadt og Forbædret af Ole Holdhuus, under 23 Febr: 1765.

Citanten i Rettelagde bemelte Forretning som blev oplæst

2. Vidne Johanes Hougervold aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne uden forandring {uden} forsaavit Løsnings pengene betreffer.

Citanten begiærede Sagen udsadt til næste ting og det udeblevne Vidne forelagt.

Den jndstefnte begiærede Sagen ogsaa udsadt.

Eragted,

den forlangte anstand bliver til næste ting accorderet og Vidnet Niels Schielbrigt som Vidne for[e]lagt at Møde Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Anders Størcksen Drageide hafde til dette ting tiid og Stæd med Skrifttl: Stefnemaal paa Sisselle Jacobs Datters Veigne, Ladet jndkalde Niels Hanssen Tvedtenes for et Vilckaar med meere eftter Stefnemaalets Formeld under 19 April 1765 som blev i Rettelagt og oplæst.
Den jndstefnte Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstoed Stefne Vidnerne Ole og Berje yttre Røe som ved

1765: 291

Eed beckræfttede at de for 14 dage siden haver Stefnt og oplæst Stefnemaalet for Niels Tvedtenes Ligesaa Vidnerne.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

Niels Tvedtenes forelegges til næste ting at møde for da at jndkome med sit tilsvar i Sagen. Ligesaa forelegges de Lovlig Stefnte og udeblevne Vidner til same tiid at Møde \for i/ Sagen sit vidnes byrd at aflegge.

Niels Ellendsen Opsahl hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Haldor Hanssen den ældre paa gaarden Tvedte for ham skyldig værende 10 rdlr: derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.
den jndstefnte Haldor Tvedte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Ole og Berje yttre Røe som ved Eed beckræfttede at de i dag 14 dage [siden] haver Stefnt Haldor Tvedte for det paaanckede, som Declarerede at hand kand bevise at have betalt Citanten same med Vidner af Citantens huustroe og Pige.
Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

den Lovlig Stefnte Haldor Tvedte den ældre paalegges at Møde til næste ting Sagen at tilsvare.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Niels Johansen Berlandstvedt for Fortilig Samenleje med sin huustroe Karj Engels datter. Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.
den jndstefnte mødte for Retten tilstoed Lovlig Stefnemaal Declarerede i øvrigt at hand ej kand nægte jo at have haftt Legemlig omgiengelse med sin nu værende huustroe forjnden de af Præsten blev fæsted.

Afsagt

Siden den jndstefnte Niels Johansen Berlandstvedt Self jnden Retten har tilstaaed sigtelsen saaledes at omgiengelse til Barne Aufling af ham med sin huustroe er skeed, forjnden hand af Præsten er Fæsted, Saa følgelig Loven betale til Actor udj Fortiilig Samenlejes bøder for sig Self 2 rd: 1 Mrk: 8 s: og for sin huustroe 1 rd: 12 s: Alt 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

det Beneficerede Mandtal blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Retten blev derpaa for Skibredet ophævet.

Anno 1765 den 10 Maj blev almindelig Somerting holden med Strandebarms \og Qvindherets/ Skibrede\rs/ Almue paa Øvre Waage og Retten betjent med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Erick Aachre, Baar Tvedt, Helje Traae, Poul Dybsland, Rasmus Solberg, Niels Lille Linge, Gitle Tørristvedt, og Engel Pedersen Tvedt. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og tingsøgende Almue.

hvornæst Allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høy Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

dereftter blev aabnet eftter forlangende af Ole Børsem hans Myntling Lisbet Jacobs Datters Arve Midler 12 rdlr: 2 Mrk: 1 s: som jnden Retten d: 14 Maj 1759 jnden Retten er Forseiglet. hvilcke Formynderen nu er Leveret.

1765: 291b

Publiceret

1. Skifttebrev forretted af Hr: Birckedomer Lamberg den!! (begyndt) 1te Oct: 1764 og Slutted 13 Febr: 1765 paa Rørvig, hvoreftter Jordegodset udj Røsseland er udlagt som Pandte bogen udviser.
2. Hejne Johansen Indre Børsems Gavebrev til Datteren Syneve Hejnes Datter paa 2 pd: 12 Mrk: Smør 1/3 hud dat: 10 Maj 1765.
3. Mons Rørvigs Skiøde til Mons Berjesen paa 2 pd: 6 Mrk: Smør ¼ huud [i ??] mod 85 rd: datteret 7 Januar 1765.
4. Lars Larssen Opsahls Skiøde til Siur Siursen Mundem paa ½ Løb Smør ½ hud udj gaarden Aase mod 170 rd: dateret 7 Maj 1765.

Omund Linge hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varssel ladet jndstefne Anders Christophersen Lille Lingenesset fordie at hand skal have brugt en hoppe Steen Rørvig tilhørig seenere end Citanten, og hvorfor, eftterdie den til Citanten var Laant, og siden Størted, Citant[en] er Dømt same at betale, Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger samt anhøre Vidnes byrd af Hans Store Linge, Samson Linge og Anna Lars Datter.

den jndstefnte Anders Christophersen mødte icke eftter paaraab,

thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Hans Berje og Arne Egebrechen, som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt Anders Lingenesset udj eged paahør.

1te Vidne Hans Store Linge aflagde Eed og provede at hand ej Viidere Kand prove end hvad hand i denne Sag forhen har omvundet.

2. Vidne Samson Linge aflagde Eed og provede at hand af den jndstefnte har hørt strax eftter Iver Rørvigs hoppe Størtede som Citanten Laante, dette: at hand Reed bemelte hoppe eftter At Omund Linge den hafde brugt, ja Deponenten aflagde Videre denne forcklaring at den jndstefnte viste ham stædet hvor hand hoppen hafde Rid, hvilcket var eftter Vidnets Sigende et got Steen Kast af Længde. hafde ej Viidere at prove.

3. Vidne Anna Lars datter Fosse aflagde Eed og provede at hun har af den jndstefnte hørt disse ord at hand reed hoppen Eet Kule Skud i Længde eftter at Omund Fosse hafde brugt same, hafde ej viidere at prove.

Citanten producerede i Retten et Udtog af Protocollen i Sagen passeret Mellem ham og Iver Rørvig som blev oplæst.

Eragted

Anders Christophersen Lille Lingenesset forelegges til Næste ting at Møde, \for/ Sagen at tilsvare.

Retten bliver til j Morgen ophævet.

Anden Dagen den 11te Maj blev Retten atter sadt og betjent med det gaars Dagen anførte Laug Rett.

Fogden Hr: Kamer Raad Juel hafde paa Justitiens Veigne til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Johanes og Hans Store Linge, Lars Lille Linge, Lars Bierchenes og Lars Øwre Houchaas fordie de har nedgravet Liiget Anders Store Lingeschaaren under Prædicken første Søndag udj Advent sistl: Aar. Derfor at taale Dom jtem betale Processens Omckostninger og at anhøre Vidnes byrd af Omund Store Fosse,

1765: 292

Ole Indre Børsem og Johanes Brue.
Af de jndstefnte mødte alle undtagen Johanes Store Linge.
thi fremstillede Fogden Stefne Vidnerne Hans Berje og Arne Egebreche som ved Eed bekræfttede at de for Meer end 14 Dage siden i denne Sag haver Stefnt den udeblevne Johanes Store Linge Ligesom inCaminationen ommelder.
De samtlig Mødende Declarerede at de vil bevise at hvad de er beskyldt for ej skal medføre Sandhed, og til den Ende begiærede Sagen udsadt til næste ting for at jndstefne Vidner.
Fogden i Rettelagde Sogne Præsten Hr: Marchers Anmeldelse til ham om denne Sag dateret 6 Martj 1765 som blev oplæst.
Af Vidnerne jndfandt sig Johanessen!! (Johannes) Børsem og Omund Linge, som Actor begiærede Eedtaget og afhørdte.
1te Vidne Ole Indre Børsem aflagde Eed og Provede at næstleden Aars 1te Søndag i advent, Kom de samtlig jndstefnte med fleere til Kircken med et Liig, Syngende, da Vidnet af Sogne Præsten Hr: Marcher blev tilsagt at gaae ud for at bede de jndstefnte holde op med Sangen og videre jntil at Præsten var gaaed af Prædiche Stoelen, hvilcket Vidnet eftterckom. Sangen holdt de jndstefnte op med Mens vedblev Arbeidet ved Graven, hvilcket Arbeide ved det Jorden var tilfrossen, foraarsagede at Jorden drev saa vel paa Kircke Væggen som Vinduerne. Vidnet blev af Hr: Marcher 2de andre Gange befalet atter at gaae ud for at bede dem at stille i beroe med sit Arbejde, hvorpaa Johanes Linge svarede Vii Kand icke eftterdie det er Nøds verck, Vii Kand icke Lade Liiget staae paa bar \Marck/ Natten over, nu det er næsten Aftten, i gaar var 4 Mand herude for at grave Græftten, Mens maatte begie Arbeidet for den stercke Frost. hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Omund Linge eller Store Fosse aflagde Eed og provede at eftter første Vidne hafde de 3de Gange væred ude eftter Præstens ordre, og de jndstefnte endda Vedblev Arbeidet, blev Vidnet af Præsten befallet at gaae ud for at bede de jndstefnte holde op med Arbeidet, som hand eftterckom, Johanes Linge svarede at de kunde ej holde op, ja sagde til Vidnet at Præsten eller Du maae gaae ud og grave Liiged Need, maae Vii ej faae tilladelse. provede i øvrigt med første Vidne uden forandring. Lagde dette og dertil at det var næsten aftten da de Kom med Liiget til Kircken.

Eragted

Sagen udsettes eftter de jndstefntes forlangende til næste ting, da de paalegges at jndstefne de paaberaabte Vidner. Johanes Neernes som Lovl: Stefnt forelegges at Møde til næste ting.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Anna Lars Datter Store Fosse for begangne Lejermaal med Siur Siursen Store Fosse, Derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omckost-

1765: 292b

ning.
Den jndstefnte Anna Lars Datter Store Fosse mødte for Retten og tilstoed Lovl: Stefnemaal Ligesaa sigtelsen i sig Self.
Fogden begiærede Anstand i Sagen til næste ting. Som blev bevilget.

dereftter Læst
1te Lars Spildens Skiøde paa 12 Mrk: Smør 1/8 hud [i Scharvethun] til Gabriel Olsen Scharvethun mod 75 rd: dat: 27 Martj 1765.
2. Ditoes Skiøde til Ole Rasmusen paa 12 Mrk: Smør 1/8 hud i Scharvethun mod 75 rd: datteret 27 Martj 1765.
3. Lars Torsnesses bøxel Seddel paa ½ Løb i Børsem til Lars Olsen dat: 11 Maj 1765.

Jaen Røsseland, Halvor Sunde og Ole Jacobsen Ohnerim hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Morten Samsonsen Rørvig og Anders Samsonsen Rørvig fordie at de ej har opfyldt Deris med Citanterne jndgangne Contract paa afvigte Sille og Vaar Fiske, derfor Dom at Lide og erstatte Processens omckostning.
de jndstefnte Mødte for Retten og benægtede det paastefnte.
Citanterne begiærede Sagen til næste ting udsadt. for at see same oplyst i fald de jndstefnte trøster sig til at giøre Eed.
dereftter blev Parterne saaledes foreenede at de jndstefnte betaler til Citanterne 9 rd: 3 Mrk: hvilcket de begiærede maatte ved Rettens Dom vorde Confirmeret.
\Afsagt/
det af de jndstefnte udlovede nemlig 9 rd: 3 Mrk: bør de til Citanterne betale alt eftter lovlig adferd.

Retten blev derpaa for Skibrederne ophævet.

Anno 1765 den 14 Junj blev Almindelig Sommerting holden med Schonevigs Skibredes Almue paa Gielmervig og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Peder Rullestad, Lars Øfstebøe, {Ole Waage}, Niels Tielle, Lars Aarthun, Ole Fiere, Mons Schaalnes, Helje Sævereide, og Ole Biørnsen Wiche, Overværende i Retten Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmand og Meenige ting søgende Almue.

Derpaa Læst allerunderdanigst og hørsomst Læst de Kongel: Forordninger og høj Øvrigheds foranstaltninger som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll [extraherede].
samt Videre allerunderdanigst Læst det Kongel: Rescript af 13 Maj 1765 angaaende den Rebellion som Almuen i det Syndre Bergenhuus Ampt har øvet udj Bergen, derved vil hans Majestæt have en Commission jndretted som skal undersøge same.
2. Rente Kam/m/erets brev til Fogden at Munderings og udredningspengene skal jndgaae i den Kongel: Cassa for efttertiden i stæden for Lægs Cassen dat: 7 April 1764.

3. Stiftts amt mandens brev til Fogden angaaende den Rebellerende Almue, hvorved Nordhordlehns Almue bliver at ansee som Skov Røvere i fald de vil udperse Skatten, dat: 29 April 1765.

Derefter Læst følgende Particulaire Documenter
1te Klocker Elias Nesses bøxel Seddel til Peder Pedersen paa Klocker gaarden Ferrevig datteret 15 Nov: 1765.
2. Lars Fridrich Undals Skiøde paa Odels Retten til gaarden Muncheteig mod 9 rd: dat: 23 Maj 1765.
3. Helje Ølviistvedts Skiøde paa ½ Løb Smør 1 buckskind i Ølvestvedt til Niels Heljesen mod 35 rd: 4 Mrk: 8 s: datteret 3 Dec: 1764.

1765: 293

4. Ole Matres bøxel Seddel paa 1 Løb 18 Mrk: Smør i Yttre Matre til Halvor Andersen datteret 22 Martj 1765.
5. Frue Dahls bøxel Seddel til Johanes Johansen paa 2 Løber 18 Mrk:r i Handeland, datteret 17 April 1765.
6. Læst til Mortification Lars Lechnesses Obligation til Ole Nielsen Ohnerim paa Capital 120 rdlr: som er betalt eftter qvittering af 11 Junj 1765.
7. Lars Lechnesses Obligation til Hr: Lieutenant Wilhelm Friman Dahl paa Capital 140 rd: jmod 3 ½ proCento og underpandt i 1 ½ Løb Smør i Lechness datteret 11 Junj 1765.

Bondemanden Zacharias Fittie af Etne Præstegield hafde til et tings vidnes erholdelse med Skrifttlig Stefnemaal Ladet jndstefne Johanes Østrim til at anhøre Eendeel Vidner af Schonevigs Skibreede angaaende bemelte Johanes Østrims opførsel imod Citanten. Citanten i Rettelagde det Skrifttlige Stefnemaal under 29 Maj sistl: som blev oplæst. Citanten anmeldte at hand ej formedelst Knap tiid har kundet faaed Stefnt fleere af Vidnerne end Niels Tielle og Ole Larssen Millie som begge Møder.
jndstefnte Johannes Østrim mødte og tilstoed Lovlig varsel.
1te Vidne Niels Tielle aflagde Eed og Provede at næstleden anden Pinse dags Morgen blev Vidnet af Zackarias Fittie forlanget at Komme til ham som Laae hos Snedker Oljver i Schonevig for at \be/see den Skade som Zacharias Fittie hafde afttenen tilforn faaed. Ved Vidnets anckomst til Snedcker Oljver Gram forefandt hand Zacharias Fittie Liggende, hans Ansigt jlde tilreed, og blodig jtem med et ophoven brøst, hvilcket Zacharias Fittie sagde til vidnet at Ole Tielflaat og Johanes Østrim hafde tilføjed ham, hafde ej videre at prove.
2. Vidne Ole Larsen Millie aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne uden forandring.
Zacharias Fittie begiærede anstand i Sagen til j Morgen i tancke at fleere Vidner skulle Møde.

Retten blev til j Morgen ophævet.

Anden Dagen den 15 Junj blev Retten atter sadt og betjent med det gaarsdagen anførte Laug Rett.

Zacharias Fittie fremckom for Retten og Anmeldte at hand maatte begiære Sagen til næste høsteting udsadt hvor med det har sidt forblivende.

Gotskalck Schiold i Rette æskede sin Sag Contra Torckel Ness om Grindems Kircke Kiøb betreffende.
Parterne anmeldte at Sagen saaledes jmellem Dem ere forligt: at Torckel Ness skal beholde den halve Grindems Kircke som nu af Gotskalck Schiold er paaancket, jmod at Torckel Ness be-

1765: 293b

taler til Gotskalck Schiold først udj Reede Contante penge den Summa 40 rd: desligeste for det andet forbinder og Forpligter bemelte Torckel Ness sig efterdags ej at bruge mod Citanten eller nogen af hans Folck og paarørende at tale noget som dennem kand anrøre til fornermelse paa gode Nafn og Røgte i hvad tilfelde det end maatte være hænseende Grindems Kirckes jndløsning og i fald saadant skeer og de 40 rd: ej den fast sadte tiid nemlig alle helgens dag først komdende ej bliver betalt, da skal denne Sag staae aaben til frie \paa/tale for Lov og Rett i same Kraftt og Gyldighed som den er paaanckcket og anlagt, og altsaa dette forliig, j mangel deraf ej at være af nogen Verdie, hvorpaa Parterne ved haander baand jnden Retten bleve Forliigte.

Ole Tielflaat hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Ole Fleschie fordie at hand mod Citanten skal have udvist ulovlig Fæe driftt paa hans Eng jnden Gierds og i udmarcken samt tilføjed Skade paa hans Skoug af Gieds beesterne med Viidere, derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omckostning.
den jndstefnte mødte icke eftter paaraab.
Stefne vidnerne Lars Lechnes og Niels Tielle aflagde Eed at de for Meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt Ole Fleschie som jnCaminationen ommelder.

Eragted

Sagen er af den Natuur at den følgel: Lov bør paa Aastæden Tracteres og afhandles, hvorhen den og Remitteres i fald Citanten trøster sig til same der at anhengig giøre.

1765: 294

Anno 1765 den 17 Junj blev Almindelig Sommer ting holden med Etne Skibreede paa ting stædet Killesvig og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Erich Ouestad, Steen Axdahl, Niels Wettestøe, Ole Sille, Jens Axdahl, Lambrigt Grindem, og Tøris Grindem. Overværende i Retten Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kammer Raad Juel med Lænsmand Svend Fittie og ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongelig allernaadigste Forordninger og Høj Øvrigheds Ordres, som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Dereftter blev Læst
1te Hr: Hegelunds bøxel Seddel til Jens Siursen paa 2 pd: 8 ¼ Mrk: Smør 5/8 hud ½ tønde Korn med Revers. datteret 14 Junj 1765.
2. Hr: Hegelunds ditto til Jacob Jaensen paa 2 pd: 8 ¼ Mrk: Smør 5/8 hud ½ tønde Korn med Revers. begge Deele i gaarden Kaldem. datteret 14 Junj 1765.
3. Jens Siursen Ouestads Skiøde til Erich Evensen paa 1 ½ Løb Smør 1 ½ hud udi Ouestad mod 200 rd: dat: 1 Martj 1765.

4. Goude Haldorsen Bierchenesses Skiøde til Niels Nilsen paa gaarden Biørgen mod 40 rd: 4 Mrk: dat: 23 Nov: 1764.
5. Tøris Johansen Grindems Obligation til Erich Ouestad paa 40 rd: mod 1 pd: 18 Mrk:r Smørs underpandt i Grindem og 1 rd: 4 Mrk:s Renter. datteret 2 Martj 1765.
6. Halvor Arnevigs Skiøde til Ole Olsen paa den halve Støle Kircke mod 110 Rdr: datteret 23 Nov: 1765!! (1764?).
7. Erich Ouestads Skiøde til Hans Hallesen paa 1 Løb Smør ½ hud 3 Spand Korn i Ramsvig mod 49 rd: 3 Mrk: datteret 4 Martj Ao: 1765.

Dereftter blev Sagerne Foretaged.

Ove Grindem i Rette æskede sin Sag Contra Lambrigt Grindem Slagsmaal betreffende.
Lambrigt Grindem mødte og tilstoed lovl: Varsel.
Vidnerne mødte icke eftter paaraab.
Parterne maatte begiære Sagen udsadt til næste ting og de Lav dag givne Vidner Endnu forelagt.
Stefne Vidnerne Jens Skaffer og Tjeran Ingemonsen Ouestad afhiemlede under Eed at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt de udeblevne Vidner.

Eragted

Niels Grindem, Ingerie ibm:, Madeli ibm:, og Anders Siursen samt Anna Tøris Datter, som jndstefnte Vidner i denne Sag, bliver endnu forelagt at møde til næste ting sit Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Erick og Ole Sille i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Klocker Altand en Gierdes Gaard betreffende.
Declarerede dernæst at Hoved Sagen er jmellem Dennem forligt saaledes at den paaanckckede Gierdes Gaard allereede er opsadt, mens nu til Tinged blot Stefnt Altan til omckostningers ansvar og dessens erstattelse. anmeldte Dernæst at have til Vedermehle i denne Sag jndstefnt Sogne Præsten Velærværdige Hr: Hegelund. fra hvem blev jndlevered hans Skrifttlige Indlæg

1765: 294b

under 13 Junj 1765 som blev oplæst.
Den jndstefnte Klocker Altan mødte for Retten og tilstoed i denne Sag lovlige Stefnemaal og jndleverede ellers sit Skrifttlige Indlæg i denne Sag under 14 Junj sistl: som blev oplæst.
Citanterne begiærede Dom udj Sagen henseende Omckostningerne hvilcke de paastoed med 3 rdlr:
Altan begiærede Ligesaa Dom til befrielse.

Afsagt

Passata i {denne} \Hoved/ Sag\en/ viiser at saavel Klocker Altan som Hans Sviger Fader Ole Fatland har Declareret at vil være villig at eftterleve den uSveckckede hiemtings Dom som Citanterne Erick og Ole Sille har paaraabt og hvoreftter de har jndstefnt Klocker Altan til undgieldelse henseende den paastefnte Skifttes gaard, ja og paastaaed Sommertinged 1763. at bemelte Citantere same Dom den tiid burde producere, hvilcket af Citanterne ej førend {høste} eftter tingeds eller denne Sags afhandling paa afvigte Aars høste ting, er skeed, hvoreftter Klocker Altan har holdt sig eftterretlig, ved at gierde sin Anpart i dend paastefnte Skifttes Gaard hvorved \Hoved/ Sagen er debarteret eftter Citanternes tilførdte Protocollation. Altsaa Kjendes for Rett at de beckostninger som Citanterne paa denne Sag har anvendt, bør og skal være for Deris Egen Reigning, thi det paaligger en Sag Søger eftter Lov, at bevise sit

Søgemaal, som hafde for Dem væred en Lett Sag naar de Der paa hafde anvendt Minste Fliid, og Altan for Søgemaalet friefunden.

Johanes Østrim hafde til dette ting tiid og Stæd med Skrifttlig Varsel ladet jndstefne Ole Ohnesteen og Jacob Tesdahl at Liide Dom fordie de udj en Sag jmellem Hr: Hegelund og ham, har omvundet adskilligt som Stefnemaalet ommelder, hvilket som datteret 14 Maj 1765 blev for Retten oplæst.

de jndstefnte mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnt og jndleverede sit jndlæg i denne Sag som de Declarerede er Skrevet af Procurator Reutz eftter deris forlangende. bemelte Indlæg datteret 10de Junj 1765 blev for Retten oplæst.

Stefne vidnerne Tosten Ouestad og Jens Skaffer beckræfttede ved Eed at de for Meer end 14 Dage siden i denne Sag hafver Stefnt Ole og Halvor Jonsen Tesdahl til Vidnes byrd i denne Sag.

Citanten begiærede Vidnerne til høste tinget forelagt.

Eragted

Halvor og Ole Jonsen Tesdahl som Lovlig Stefnt, forelegges til næste ting under Lovens Falsmaal, Deris Eedelig Vidnes byrd i Sagen at aflegge, til hvilcken tiid Ole Ohnesteen og Jacob

1765: 295

Tesdahl paalegges at møde same Vidner at paahøre.

Som jnted Viidere ved dette Skibreedes ting var at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1765 den 18 Junj blev Almindelig Sommerting holden med Fieldbergs Skibreedes Almue paa Killesvig og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnlig Endre Weastad, Helje ibm:, Harald ibm:, Osmund Schartland, Ole ibm:, Christopher Fodsel, Thron Tindeland og Gunder ibm: Overværende i Retten Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høy Øvrigheds Ordres som paa forige Tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

dereftter andre Particulaire Documenter.

1te Hr: Kammer Raad og Foged Juels bøxel Seddel til Rasmus Poulsen paa 2 pd: 18 Mrk:r udj Indbioe datteret 18 Junj 1765.

2. Even Hanssen Nore Waagens penge Mangel paa 1 Løb Smør i Qvamen som Tollach ejer bruger og beboer datteret 18 Junj 1765.

3. Halvor Sæbøes Skiøde til Jon Siursen paa gaarden Asche mod 177 rd: dat: 1 Martj 1765.

Rasmus Klungland paa øvrige og med Formynderes samt egne Veigne i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Rejnert Underhougen og Berte Niels Datter Ulvenes anlangende den sistes Ejendomb i gaarden Ulvenes nemlig 3 Mrk:r Smør 2 Voger Korn.

Af de jndstefnte mødte Rejnert Underhougen, som \ej/ vedtog paa egne og Berte Niels Datters Veigne Lovlig Stefnemaal.

Citanterne i Rettelagde Skifttebrevet eftter Aldvald Ulvenes begynt 19 Dec: 1763 og Slutted 14 April 1764.

Rejnert Underhougen Declarerede dernæst at hand ej veed hvad enten hand er Lovlig Stefnt eller icke siden hand ej var hiemme.

I den andledning fremstoed Stefne vidnerne Halvor Skaffer og Siur Olsen Østereide som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt Berte Niels Datter og Rejnert Underhougen til at \lade sig/ Løse for ejendommen i gaarden Ulvenes.

Rejnert Underhougen declarerede at saasnart ælste Søn bliver Myndig eller nogen anden af de andre om hand døer, da skal Berte Niels Datter sig straxens Lade Løse.

Citanten Rasmus Klungland bød Rejnert Underhougen pengene for godset med 31 rd: 3 Mrk:

Rejnert Underhougen bøed for Alt{vald} Ulvenes 300 rdr:

Parterne jndlod Sagen under Dom.

Dereftter blev udj Sagen saaledes Kjendt Dømt og

Afsagt

Citanterne har med det i Rettelagde uSvæckckede Skiftte brev eftter Afg: Aldvald Ulvenes afbevist at Berte Niels Datter skal lade sig udløse af det Jordegods hun eftter bemelte

1765: 295b

Skifttebrev tilfaldt, jmod at hun gaarden Ulvenes skulle bruge og beboe jndtil at Børnene eftter afg: Aldvald Ulvenes Kom til den alder og Maturite de dito gaard kunde Self Styre og beboe. Altsaa af disse med fleere i Sagen befundne Omstændigheder, Kjendes og Dømmes for Rett at bemelte Berte Niels Datter straxens bør og skal Lade sig {afr} \ud/Løse af sin ejendom 2 Voger Korn og 3 Mrk:r Smør eftter Vurderings Summen 31 rdlr: 3 Mrk:, hvorjmod hun skal styre og bruge gaarden Ulvenes for Skatt og Landskyld \Paa Lejlendings Maade/ {al} jndtil at Børnene bliver saa {myndi} Matur og \Komer/ til den alder hand \eller de/ Self kand Styre Gaarden Ulvenes. Indløsningen Skeer af Formynderen Rasmus Klungland paa ælste Søns Veigne. hvad Citanternes paastand henseende bøxel af Berte Niels Datter for gaarden Ulvenesses tiltrædelse angaar, da bortfalder den post som upaastefnt, denne sinde af sig Self. Af Processens Omckostninger betaler Berte Niels Datter til Citanterne 1 rd: 8 s: det paadømte udreedes og eftterckomes 15 Dage eftter denne Doms lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Berte Niels Datter for begangne Lejermaal med Soldat Thomes Johansen Roe, derfor Dom at Liide til Bøders udredelse;

Den jndstefnte Berte Niels Datter mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hændes Veigne,

thi fremstoed Stefne vidnerne Halvor Skaffer og Stephen Myren som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden i denne Sag haver Stefnt Berte Niels Datter som inCaminationen ommelder.

Eragted

Berte Niels Datter som Lovlig Stefnt forelegges til næste ting at Møde Sagen at tilsvare.

Retten bliver til i Morgen ophæved.

Anden Dagen d: 19 Junj blev Retten atter sadt paa bemelte tingstæd og betjent med det gaars dagen anførdte Laug Rett.

Klockeren Ingebret Hamersland hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Hans Wiig, Torchel Wiig og Halvor samt Encken Gyri ibm:, jtem Iver Dahle og Rejnert Østhuus for et Støcke Bøe Gahr som de vjl aflegge at holde vedLiige, altskiøndt de Gaarder og Mænd har samme gierdet. Derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omckostninger. samt anhøre Vidnes byrd af Mons Røgenesvaagen, Askield og Mads Øfrebøe.

af de jndstefnte mødte ej fleere end Rejnert Østhuus og Gullick Wiig paa Faderen Torchel Wiigs veigne og Declarerede at De ej har Samtycket udj at gierde, Thi den Gierdes gaard falder dem alt for Svær.

1765: 296

Citanten begiærede sit!! (sine) Mødende Vidne fremkaldet til Examen og Eeds aflæg.

1te Vidne Mons Røgenes aflagde Eed og provede at hand for over 30 aar siden eftter afg: Sorenskriver Heibergs Ordre Reiste til Opsiderne i Wigs Qve.ven(?) angaaende denne nu paastefnte Gierdes gaard, for same at udmaale eftter Een hvers gaards Storhed eftter Matriculen hvilcket Vidnet eftterckom og blev de da værende besiddere af de gaarder som de nu jndstefnte beboere!! (beboer?) ganske Eenige om udmaalingen som af ham skeede, og veed Vidnet ej andet end at same er holdt og eftterkomet af de gaarders opsidere jndtil nu da de jndstefnte har giort derudj forandring. hafde ej Videre at prove.

2. Vidne Askiel Øwrebøe aflagde Eed og provede at næstleden aars Høst blev Vidnet af Citanten forlanget at besigtige den paastefnte Skifttes Gaard hvilcket Vidnet eftterckom, da befandtes dito Gierdes Gahr i Slette omstændigheder saa at beester kunde vel gaae derover paa adskillige Stæder, mens hvem som tilhørdte den andeel af gierdet som var i Slette omstændigheder veed Vidnet icke. Vidnet tilspurdte de jndstefnte eftter Citantens forlangende om de dette aars Foraar ville gierde same Gahr, hvortil de svarede Nej.

3. Vidne Mads Øfrebøe aflagde Eed og provede i et og alt med 2. Vidne uden Forandring.

Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting til hvilcken tiid de udeblevne Hans og Halvor samt Encken Gyrie Wiig og Iver Dahle som Lovlig Stefnt, forelegges at møde Sagen at tilsvare, da Citanten paalegges at fremckome med fornødne beviise til Sagens Styrcke.

Lænsmanden Tollef Killesvig hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Haagen Solem som Formynder for Petter Pedersen at modtage Løsnings penge for 12 6/13 Mrk: Smør i Killesviig og i Staveness 9/13 Mrk: Smør eftter Vurderings Sumen 23 rd: 7 5/13 skil: Ligesaa Tollef Udbioe som ForMynder for Elj Peders datter for hendes ejende jordegods i Killesvig og Stavenes tils: 11 rd: 3 Mrk: 3 9/13 s: Anders Kolbenshoug Ligesaa som ForMynder for Maria Pedersdatter for Lige Summa jtem Rejnert Underhougen for Clara Peders datter for Liige Summa Dertil Dom at Liide og erstatte Processens Omckostning.

De jndstefnte mødte alle for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal.

Citanten i Rettelagde det af hans Kongel: Majestæt hans Sal: ForMand og huustroe meddelte Skiøde paa Reluitions Retten til gaarden Killesvig datteret (ope rum) som blev oplæst.

Samtlig jndstefnte Declarerede at de ej modtager nogen(?) Løsnings penge for Jordegodset som Deris

1765: 296b

Myndtlinger er tilfalden paa Grund af det Kongelig Allernaadigste Skiøde som af Hans Kongelig Majestæt er meddeelt Afgangne Lænsmand Peder Killesvig, som Retten med Odel er hiemlet til Al gaarden.
Citanten paastoed Dom i Sagen som den der holder sig nermest til Løsnings Mand der største Lods Ejer i gaarden og som den der har afdøde Peder Killesvigs Encke til ægte som eftter hans formeening har Lige berettigelse til gaarden Killesvigs Odel eftter det Kongelige Skiøde \som den afdøde/.

Eragted.

Da i Morgen er ting fastsadt for Føjens Skibrede 1 ½ Miil herfra og fleere Sager end nu uafgiordte, Saa bliver denne Sag udsadt til Endelig \paa/Døme paa først komende høste ting, da de jndstefnte saavelsom Citanten haver at møde same Dom udj Sagen at afhøre.

Synneve Weastad hafde \til/ dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne sin Svoger!! (Svigerson) Endre Weastad for Skyldig værende 20 rdr: Derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger.
Den jndstefnte Endre Weastad mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal. Declarerede dernæst at hand hvercken er Laant pengene eller veed det minste derom, skulle pengene være Laant da Maae det være Skeed af hans Sal: huustroe Citantjndens Datter forjnden hand kom i ægteskab med hende.
Citantjnden lod anmelde at hun har Stefnt Vidner i Sagen og Endre Weastad dem at an og paahøre {Vidner} hvilcket Endre Weastad nu jnden Retten tilstoed.
1te Vidne Størckor Hoversholm aflagde Eed og provede: at Nogen tiid eftter at Tosten Weastads Skiftte jmellem Citantjnden og hendes afdøde Datter Endre Weastads Kone, begiærede bemelte afdøde qvinde af sin Moder 20 rd: til Laans som hun og fick som vidnet saae paa, Mens hvad enten same er tilbage betalt eller icke er vidnet ej beckjendt. hafde ej Viidere at prove.
2. Vidne Ole Domesnes aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne uden forandring Og med tilleg at same 20 rd: blev betalt til Anders Kolbeenshoug til erstatning i en jmellem bemelte Anders Kolbeenshoug og den afdøde værende Dispute.
Første vidne forcklarede under forige Eeds kraftt det sist omprovede.
Citantjnden begiærede Dom.
den jndstefnte benægtede in totum Fordringen.

Afsagt

de førdte Vidners udsagn kand ej gielde mod den jndstefntes benægtelse, Thi Vidnerne har under forcklaringen provet at same Laan

1765: 297

er skeed af Citantjnden forjnden den jndstefnte Endre Weastad Kom i ægteskab med hendes afdøde Datter hans huustroe; altsaa Kiendes eftter Sagens omstændigheder for Rett at jndstefnte Endre Weastad bør for Citantjndens Søgemaal frie at være, og Sagens eller processens Omckostninger ophæves.

Den Sag jndstefnt af Tørris Nissing Contra Stephen Huustvedt Gield betreffende blev paaraabt.
Den jndstefnte Stephen Huustvedt mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
{Stefnemaalet} for Stefnemaalet blev lovlig afhiemlet.
Citanten begiærede den udeblevne forelagt.

Eragted.

Den Lovlig \Stefnte og/ forelagte Stefend!! (Stephen) Huustvedt Gives Laug dag til næste høste ting at Møde med tilsvar i Sagen, og j mangel deraf alligevel at taale Dom.

For Retten blev oplæst det Beneficerede Mandtall over det Gods med Viidere som Præsterne ere Beneficeret udj begge Skibreeder, som befandtes rigtig.

Retten blev derpaa for Skibreedet ophæved.

Anno 1765 den 20de Junj blev Retten til Almjndelig Sommer Sage og Skatte ting [med Føyens Skibredes Almue] Sadt og betjendt paa Ting Stædet Leervigen med eftersckrevne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnligen Aadne Olsen Sortland, Jon Gaaseland, Hans Lindøen, Ole Hollund, Rasmus Nordthun, Mathis Sundstabøe, Gunder Østensen Mægebachen og Hans Gaaseland. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Tingsøgende Almue.

da blev allerunderdanigst Læst de Kongelige Forordninger og høj Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

dereftter andre Particulaire Documenter
1te Læst Hr: Kamer Raad Juels bøxel Seddel til Siur Thomessen paa 2 pd: 6 Mrk: Smør ¾ hud i Hovland dat: 20 Junj 1765.
2. Hr: Wendelboes udgivne Obligation til Niels Titzlevold paa Capital 80 rd: jmod Pandt i Kaarevig og 5 pro Cento Renter. dateret 20 Junj 1765.
3. Jens Hornelands Skiøde til Johanes Einersen paa 12 Mrk: Smør i Melchevig mod 50 rd: dateret (ope rum) 1765.

Som jnted Videre i dag var at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet til i Morgen.

Anden Dagen d: 21 Junj blev Retten atter sadt paa bemelte tingstæd og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel tilkjendegav at uagted den hos Kield Nordthun holdte Inqvisitions Forretning viiser at hand til Bøders og tjende penges udredelse for hans i \ægteskab begangne/ Lejermaal {begangne} jnted er ejende maatte tilspørge den samtlige Almue om denne Kield Nordthun noged er ejende, som under afteigning for bemelte Bøder kunde modtages? hvortil Almuen svarede at hand ej det ringeste er ejende, Mens Skyldig Langt meere end hand formodentlig nogen sinde bliver ejende, hand har villet Søgt Credit

1765: 297b

Mens ingen har villet assistere ham hvercken til Bøders udredelse eller viidere, saa hand altsaa jnted enten har betalt eller Kand betale.
Fogden var herom tings vidne begiærende som blev bevilget.

Dereftter blev Læst
Hr: Krigs Raad Korens Skiøde til Hr: Wendelboe paa (ope rum) for (ope rum) rdlr: i Tyse Præstegaard den 4de Febr: 1765.

2. Hr: Wendelboes Obligation paa [Capital ? rd: og underpandt i ??] dateret (ope rum) 1765.

Som jnted videre ved tinget var at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1765 den 25 Junj blev almindelig Somer ting holden med Fiere Skibreedes Almue paa ting stædet Leervigen og betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnl: Torbiørn Øwre Wiig, Aslack Førde, Poul Stueland, Rasmus Førde, Hans Nunslie, Peder Eerisvog, Even Owe og Christen Dommesnes. Overværende i Rætten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Dereftter Læst
Hr: Kamer Raad Juels bøxel Seddel til Ole Siursen paa Gaarden Hovde ½ tønde Korn 18 Mrk: Smør dateret 25 Junj 1765.
2. Hr: Kamer Raad Juels bøxel Seddel paa ½ Løb Smør ½ hud i Møchlevold til Johanes Larssen datteret 25 Junj 1765.
3. Torbiørn Øvre Wiig med de fleres Skiøde paa [?? i ??] mod 67 rd: datteret 1 Martj 1765 til Baar Siursen.
4. Baar Biordahls Skiøde til Hans Christensen paa ½ Løb Smør ½ hud i Indre Biordahl mod 70 rd: dat: 2 Martj 1765.
5. Tormod Biordals Skiøde til Niels Olsen paa ½ Løb Smør ½ hud i Indre Biordahl mod 132 rd: dat: 2den Martj 1765.

Jucum og Bendt Waage hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig Varsel Ladet jndstefne Jacob Mæcheland for ulovl: Skouv hugst og for at fløtte Eet Nøst af deris Grund med Videre, derom at anhøre Vidnes byrd af Johanes Emberland, Hans og Peder Qvalvog, Jon Ervesvog, Jacob Jacobsen og Zackarias Jacobsen Mægebachen samt at erstatte Processens Omckostning.
Den jndstefnte Jacob Mægeland mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal.
Den jndstefnte mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal, og formeente at denne Sag ej Dependerer af tinged Men til Aastæden.
Citanterne begiærede sine Vidner afhørdte.

Eragted

denne Sag er af saadan Nattuur at den Paa Aastæden bør Ventileres og afgiøres thi henvises og same derhen i fald Citanterne sig dertil trøster.

Jocum og Bendt Waage hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig Varsel ladet jndstefne Jacob Mægeland for adskillige af ham faldne

1765: 298

Ord, da de i en jmellem Dem og Jacob Mægeland Ventilerede Sag fandt fornøden at viise en Dom for ham, Derom at anhøre Vidnes byrd af Johanes Emberland og Hans Qvalvog, jtem at betale Processens Omckostninger.

den jndstefnte Jacob Mæcheland mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal.
Citanterne begiærede sine Vidner fremkaldet til Examen og Eeds afleg.
1te Vidne Johanes Emberland aflagde Eed og provede: at tisdagen \næst/ eftter sistl: bede Dag forckynte hand med Hans Qvalvog en gl: Laugmands Dom jmellem Mægeland og Waage, hvor de da tilsagde ham at frafløtte et nøst med Meere. hørdte da at Jacob Mægeland siger disse ord: jeg fløtter icke Nøsted og skal jeg fløtte dett, setter ieg same en anden Stæd som same bliver Meer til Meins. til Citanternes paastand henseende Grunde Leje af Nøsted svarede hand, det giver hand aldeeles icke.
2. Vidne Hans Qvalvog aflagde Eed og provede i et og alt med første Vidne uden forandring.
Citanterne begiærede Dom.

Afsagt

De førdte Eedelige Vidner har ej Kundet \over/beviset jndstefnte Jacob Mægeland nogen usømmelige ord at være talte, derfor bliver hand for Citanternes søgemaal i den henseende friefunden, og hvad Vidnerne henseende det omvundne Nøst har provet, da er den Post i en anden Sag afviist til Aastæden.

Jucum Waage hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Jacob Mægeland for de ord hand haver talt at Jucum Waage skal have baared Eet bucke hoved op paa Jacob Mægelands Bøe og gravet det jnd i en stoer Dønge derfor Dom at Lide og erstatte Processens Omckostning, samt at anhøre Vidnes byrd af Bendt Waage og Lars Braatvedt.
Den jndstefnte mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal.
Af Vidnerne jndfandt sig ickun Bendt Waage.
Stefne Vidnerne Gregorius Echeland og Torbiørn Wiche aflagde Corporlig Eed at de for meer end 14 Dage siden i denne Sag haver Stefnt det udeblevne Vidne Lars Braatvedt til Vidnes byrds afleg i denne Sag.
1te Vidne Bendt Waage aflagde Eed og Provede: saaledes at hvad hand skal omvjndne er sagt for nogle Aar siden.
da saavidt var passeret blev {Retten} {den jndstefnte} \Citanten/ af Retten tilspurdt om hand kand med god Samvittighed sige at hand ej \for/ {paa aar} nu nyelig har hørt de ord som nu paastefnes. hvortil Jucum Waage Svarede at det er meer end aar og Dag{en} siden same ord af ham er hørdte.

Afsagt

denne Sag er af den beskaffenhed at den ej bør eller kand

1765: 298b

mod Lov paatales for denne Rett, og altsaa har Citanten sig Self at tacke for at hand ej kand faae den Revance som Sagen i sig self kunde medføre.

Jacob Mægeland hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Bendt Waage at Liide Dom for de ord hand haver talt i et Graver øl paa gaarden Qvalvog neml: at Citanten var en Rebeller før hand kom her saavelsom siden, Derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omckostninger samt at anhøre Vidnes byrd af Lars Braatvedt og Ole Døngen.
Den jndstefnte Mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal, og benægter in totum beskyldningen.
Stefne Vidnerne Gregorius Echeland og Torbiørn Wiche beckræfttede med Eed at de for Meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt de udeblevne Vidner.

Eragted

de lovlig Stefnte mens udeblevne Vidner Lars Braatvedt og Ole Døngen forelegges til næste ting under Lovens Fals maal Deris Eedelige Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Anders Endressen Hougen hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Baar Biordahl for 1 Koe 1 Sauv og 1 gied de 2de fordie de døde i hans Forster og den siste paa en anden Skiødesløs Maade forckomet, Derfor Dom at Lide og erstatte Processens Omckostning, samt at anhøre Vidnes byrd af Hans Biordahl, Tormod Haraldseidvaagen, Else Roals Datter Biordahl og Christie Biordall som den jndstefntes huustroe.
Den jndstefnte mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal og Declarerede dernæst at hand har Stefnt Anders Hougen Contra til at anhøre vidner om i hvad tilstand Koen var udj den tiid hun Kom i Forsteret, jtem hvorledes hun var da den døde og Endelig paa hvad Maade hun døde.
Anders Hougen Declarerede at hand ej er Stefnt.
Baar Biordahl sagde dernæst at hand ej har Stefnt Anders Hougen.
Anders Hougen Sagde at uagted hand ej er Stefnt vedtager hand dog Lovlig Stefnemaal for saavidt Vidnerne betreffer.
Af Vidnerne mødte ej fleere end Hans Biordall og Tormod Haraldseidvaagen.
for de udeblevne blev af Stefne Vidnerne Gregorius Echeland og Torbiørn Wiiche under Eed afhiemlet Lovlig Stefnemaal.
For Vidnerne blev Eedens Forcklaring af Lov Bogen dennem forelæst med Formaning til Sandheds udsigende.
1te Vidne Hans Christen!! Biordahl aflagde Eed og provede at næstleden Foraar noged eftter Paaske, Kom Citanten Anders Hougen til Vidnet og begiærte at hand tilligemed Tormoed Biordahl ville gaae til Siur Biordahl for at til-

1765: 299

spørge den jndstefnte Baar Biordahl om hand ville betale Citanten den hos ham Størtede Koe med 2de Faar, hvilcket de eftterckom, ved Deris anckomst bragte de dette ærjnde paa tale og hvorpaa Baar Biordahl gav dette svar at hand svarer ej viidere til Koen eftterdie den blev vel føed, end at hand skal Korte Forster Lejen med 1 rdlr: for de 2de Smaler betalte Citanten Baar Biordall 12 s: for Støcket i Foder Leje og skulle Citanten Dagen eftter hendte same. Vidnet veed at Souven døde tilligemed Gieden men af hvad Slags ondt veed Vidnet ej. hafde ej viidere at prove. uden at vidnet veed at Paaske dag var ondt Vejr, da Koen skal være Størted.
2. Vidne Tormod Haraldseid waagen aflagde Eed og provede at hand næstl: fardag Reiste fra Biordall hvor hand i Vinter boede, hørdte adskillige gange at Baar Biordals huustroe og øvrige Qvindfolck talte om at den paastefnte Koe var Mad Van, jae hørdte og en gang i næstleden Vinter at Citanten blev accorderet med Baar Biordal at give for hende udj Forster Løn for same 2 rd: Koen var eftter Vidnets sigende ej Arm, og var der mange af Baar Biordals egne Creature verre Føed end same. Vidnet saae Koen afttenen før hun størted, og Paaskedag var ondt Veir da hun fandtes død i Marcken strax jnden for Bøe gierdet. henseende Faarene forcklarede Vidnet Ligesom 1te uden forandring. Angaaende Gieden, troer Vidnet dette: eftterdie at hand har hørdt hun gick jnd i den jndstefntes Ild huus hvor en Kjedel med Urin var staaende at hun deraf kand have Druckcket thi vidnet siger at saasnart Gieder dricker det døer de strax. Vidnet lagde dette dertil at hand saae Gieden gick ind over jld huus treskelen!! (terskelen?) da hand gick der forbie. Om den paastefnte Baad hørdte vidnet at Baar tilstoed at Skulle betale Citanten for den 3de gang. hafde ej videre at prove.
1te Vidne aflagde under forige Eeds Kraftt henseende Gieden og Baaden det same.
Citanten begiærede Sagen udsadt til Næste ting.

3. Vidne huusmand Hans Biordal aflagde Eed og provede at næstleden Paaske Dag blev hand af Baar Biordall begiært at flaae den Størtede {hop} Koe, saae hun var Arm, mens der var i blandte beesterne de som var verre.

{Erag}

Samtlige Vidner Declarerede paa tilspørgende at det var i den Almindelige Rægste Vei hvor hun laae død.

Baar Biordal

1765: 299b

anmeldte dernæst at hand har Stefnt Niels Biordahl til Vidne som mødte for Retten Aflagde Eed og provede at hand var med og Flaade huden af Beested og i øvrigt forcklarede som 3de Vidne.

Eragted!

De Lovlig Stefnte Else og Kristie Biordahl forelegges under Lovens Faalsmaal at møde til næste høste ting for sit Eedelige Vidnes Byrd i Sagen at aflegge, til hvilcken tiid Citanten paalegges at afbeviise, hvor meged de størtede Creature kand have væred af Verdie.

Lænsmanden Gregorius Egeland anmeldte at udj Skibreedet befjndes et Qvinde Menniske af Nafn Sisselle Tollefs Datter som med den Spedalske Sygdom er behefftted saa Sterckt at hun {ej} trænger til jndlemelse i Hospitalet. den tingsøgende Almue blev derfor tilspurdt om same saaledes forholder sig Rigtig, hvortil de svarede Ja hvilcket hermed attesteres, Ligesom og at hun eftter Faderen er Arf falden 19 rd: 2 Mrk: 4 s:, hvoraf udj Allernaadigst paabuden Extra Skatt er betalt 2 rdr:, jtem til hendes Nødvendige brug udleveret af Arve Midlerne eftter Ober Formyndernes Foranstaltning til hendes Leje {2 Qvitlet} i hendes Svagelige omstændigheder 2 Qvitler og 1 aacklæde tilsamen for 2 rd: 1 Mrk: 4 s:, bliver altsaa ickun tilbage til hendes jndlemmelse som er alt hvad hun ejer 15 rd: 1 Mrk:

Om det passerede blev tings vidne udstæd.

1765: 300

Anno 1765 den 6 Aug: blev Retten udj følgende Aastæds Sags afhandling Sadt paa gaarden Waage udj Fiere Skibreede og Findaas Præstegield beliggende og betjent med eftterskrefne otte af Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel opnefnte Eedsorne Laug Rettes mænd Sc: Størckor Hoversholm, Johanes Buevigen, Aslack Wahlen, \Svend/ Tollef\sen/ Stoupe, Ole Lindaass, Tøris Øchland, Engel og Tierand Strømøen. Overværende i Retten Stædets Lænsmand Gregorius Echeland som i Rettelagde Fogdens udstædde opnefnelse til Laug Rettet under 26 Junj 1765 som blev oplæst.

Jucum og Bendt Waage i Rettelagde sit i denne Sag udstædde Stefnemaal under 29 Junj sistleden som blev i Rettelagt og oplæst.

af de jndstefnte {mødte} Parter mødte Jacob Mæcheland og Ole Hofde, alle de i stefnemaalet Nafngivne Vidner mødte for Retten som tillige med de Mødende Parter tilstoed Lovlig Stefnemaal j denne Sag.

Citanterne jndleverede ellers i Retten en Continuations Liste over de videre i Sagen Stefnte Vidner.

Jacob Mæcheland Declarerede jnden Retten at hand ej er stefnt at anhøre de vidner som paa j Rettelagde Continuations Liste af Vidner ere anførte,

thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Gregorius Echeland og Torbiørn Wiche som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt Vidnerne som paa Stefnemaalet og Listen er anført samt Jacob Mæcheland Dem at paahøre.

Jacob Mæcheland Declarerede at hand haver Stefnt Jucum og Bendt Waage Contra i denne Sag angaaende at De skal beviise ham at hand uLovl: haver hugget i Deris Skoug, uLovlig brugt Node Kasting og Garn Sætning i Deris Mackreele Vog, og Ligeledes uLovlig Nøste brug i Mæchelandsvigen, jtem at bevise at hand uLovlig haver Roet fra og til Landet, Ligeledes Stefnt at paahøre Vidner Osmund Schartland, Lars Strømmen jtem Niels Kraagschaat. Og Endelig at fremvise Deris Dom.

Jochum og Bendt Waage tilstoed dette Stefnemaals Lovlige Forckyndelse.

Den Mødende Ole Hofde Declarerede at hand i et og alt vedtager denne Sag for saavidt det paastefnte henseende Kaste Noeden betreffer, hand holder for billig og Rett at hand haver Rettighed til at Kaste for sit eged Land og tilbøxlede Ejendomb, Mens ejer jnted i Noeden dette aar.

For den udeblevne Vederpart Ole Flatnæs blev af Gregorius Echeland og Torbiørn Wiche under Eed aflagt Lovlig Stefnemaal.

Alle de i Stefnemaalet saavelsom Continuations Listen anførte Vidner Vare alle for Retten til stæde, og for hvem Eedens Forcklaring af Lov Bogen Dennem af Domeren blev forelæst med Formaning til Sandheds udsigende, hvilcket de Lovede at ville eftterckome.

1765: 300b

1te Vidne Johanes Aasbue gl: 64 aar Føed paa gaarden Waage hvor hand sig opholdt jndtil sit alders 30 aar, siden boed paa gaarden Aasbue ¾ Miils Vej herfra i Præstegieldet, Provede: at i hans tiid hafde Mægelands Mand eller beboer jnted Nøst eller baade Støe ved Søen, Mægelands Beboer i den tiid af Nafn Gammel Mægeland, hafde i vidnets tiid jngen Rett eller adgang til Søen enten til Fiskerie eller i andre tilfælde, ejede hvercken Noed Garn eller Baahd, dereftter kom paa gaarden Mægeland til beboer Osmund Schartland som nu i denne Sag af Contra Citanten til Vidne er jndstefnt, som brugte gaarden Mægeland paa same Maade som Antecessor berørte Gammel Mæcheland. Angaaende Skiftterne jmellem gaardene Waage og Mæcheland Declarerede Vidnet at j den tiid gick same fra et saa Kaldet Stæd af Nafn Wadsenden og op til uhrene, og siden der er 2de uhrer saa veed Vidnet ej egentlig hvad uhr same er, alt fordie hans hueckomelse fejler ham nu og altsaa ej Kand erjndre saa langt tilbage i tiiden. Vidnet Provede Videre at i hans tiid viiste ej vidnet at Mægelands Mænd hafde nogen ejendom i den saa Kaldede Waage Skoug, Mens hvad Mægelands Mænd huggede derpaa Stædet, Skeede med Waage Mænds tilladelse. Til Slutning Declarerede Vidnet at hand i omprovede tiid ej veed at Mægelands Mænd hafde nogen Rett at Kaste i Mackreel Waagen som gaarden Waage tilhørdte. Lovede i øvrigt ved Aastædernes begranskelse at giøre anvisning paa det omprovede.

2. Vidne Daniel Kiernagelnesset gl: 65 aar Føed paa gaarden Emberland her i Præstegieldet og Sognet ¾ Miil herfra. Provede: at i al hans tiid Veed hand ej eller har hørdt at gaarden Mæcheland har haft nogen ejendom jnden for eller paa den østre siide af det saa Kaldede Nesse Vands botten, har ej heller hørdt at Mæcheland har haft nogen ejendom i den saa kaldede Waages Skoug. har fra gamle tiider hørdt at Skiftterne jmellem Waage og Mæcheland gaar fra Wads Enden og til de hvide uhrer Norden i Waage Gahrs Ende. Vidnet Declarerede til Slutning ej nogen sinde at Viide eller har hørdt at Mægelands Mænd har haft nogen friehed at Kaste med Noed eller Sætte Garn udj den saa Kaldede Waage Mackreele Vog. Vidnet veed og i den tiid hand tiente her paa gaarden nemlig 1 aar som var aaret 1724 da hafde hvercken Mægeland den tiid eller siden, Mens dog har hørdt at

1765: 301

ongefehr for 14 til 16 aar siden er et Nøst opsadt af da værende ejer for gaarden Mægeland Rejnert Rejnertsen som nu tillige til Vidne i denne Sag er jndstefnt. Vidnet forcklarede til Slutning dette at hand ej veed \andet end/ at Mægelands Mænd har haft tilladelse naar hugst er Skeed i Waags Skoug af Waage Mænd, Lovede i øvrigt ved Aastædernes begranskelse at anvise det omprovede.

3. Vidne Rejnert Schimeland gl: 49 aar, Føed paa gaarden Agdesteen i Storøens Præstegield og boed paa gaarden Mæcheland som ejer i 11 aar hvorfra hand for 12 aar siden fløttede og Solgte same gaarde til nu værende ejer Jacob Zachariasen Mægeland som jndstefnt Sagvolder, Provede at de 11 aar hand som meldt ejede og brugte gaarden Mæcheland huggede hand ej i den saa kaldede og nu paastefnte Waage Skoug {uden} \med Mindre hand hafde/ tilladelse af Waage Mænd, thi der hafde hand ingen Ret at hugge, ej heller til Mackreel Vogens brug og Fiskerie der udj, Mindre Roede Waage Mænd til fornermelse udj ditto Vaag. Naar hand paa Andre Stæder i Søen ville sette noget Garn, bad hand derom tilladelse af Waage Mænd. Skiftterne i mellem Waage og Mæcheland skal gaae fra det før omprovede Vands botten og til den hvide uhr Liggende Norden for ved Waages gierds gaard. hvad det paastefnte Nøst betreffer, da provede vidnet at hand same har {paastefnt} opsadt for {14 til} 16 \til 17/ Aar siden paa det saa kaldede stæd Mæchelandsvig, hvortil hand sagde sig ingen ejendom at have, Men sagde at dito Stæd var ej andet \end/ hand baade viste og veed, var Waages ejendomb. hafde ej viidere at prove, Mens Lovede ved Aastæderne at vil giøre anvisning paa Aastæderne om det omprovede.

Formedelst uLyd jnden Retten adskillige gange, da Parterne ofte af Retten blev formanet til Lydighed og ærbødighed i mod Kongens Rettes handthævelse, og de endnu same vedblev, Saa bliver Jacob Mæcheland tilfundet at betale til Sognets Fattige 2 Mrk:, og Citanterne Ligesaa 2 Mrk: som strax til Lænsmanden Gregorius Echeland betales til overleverelse til Sogne Præsten Hr: Hertzberg.

4. Vidne Niels Qvalvog gl: 40 aar Føed paa gaarden Hofde her i Naboelauget provede at have tient Rejnert Mæcheland i 3de aar nu {siden} 16 aar siden hand derfra bort reiste, i de 3de aar viste ej vidnet at der af ham eller huusbond nemlig [i]

1765: 301b

Waage Skoug blev hugget det minste. angaaende Skiftterne jmellem Waage og Mæcheland Provede dette Vidne Ligesom 3de Vidne uden forandring. henseende Nøsted vidnede dette Vidne at same er opsadt for 16 aar siden; Vidnet Veed ej andet end at hvor Dito Nøst staar, er gaarden Waages ejendom. Vidnet Declarerede til Slutning at hand af sin Moder har hørdt at et gl: Nøst hvoraf endnu er Muuren at see, blev af Waage Mænd fløtted til andet stæd Nermere Kasted. hafde ej videre at prove, Mens Lovede ved Aastæderne at giøre Anviisning paa det omprovede, Declarerede til Slutning at naar Rejnert Mæcheland Reiste fra Landet Reiste eller Roede hand paa væstre side hvor det omprovede Nøst tilforn var staaende.

5. Vidne Peder Ervisvaag aflagde Eed og provede: at 1764 aars Foraar Kom \Contra/ Citantens 2de Sønner Jacob og Zacharias Jacobs Sønner til Deponenten med 4 støcker Furre tømmer, hvilcke de eftter tilspørgelse, Svarede at have hugget udj den saa Kaldede Waage Skoug, Ligesaa \er/ Leveret Een Stock tilforn til Deponenten som alle ere Skaarne \til/ bord og Jacob Mægeland Leveret, hvorfor Deponenten endnu Ræster sin Saug Løn; Vidnet veed ej hvor Mange bord in alles det \tømer blev/ udbragt til, Mens af første Stock blev 6 bord og de 4 siste 3de bord af hver er 12 Altsaa tilsamen 18 bord. hafde ej viidere at prove.

Jacob Mægeland benægtede in totum dette Vidnes udsigende saaledes at de omvundne Stocker ej er hugget udj Waage Skoug.

6te Vidne Jon Errisvog gamel 65 aar føed paa gaarden Fagerland udj Wallestrands Sogn og Storøens Præstegield, opholdt sig i Fieldbergs Præstegield og boed paa gaarden Hovde her i Naboe Lauged udj otte aar som Lejlending og 2de aar som huusmand Provede at det Tømer som af 5te Vidne er forklaret af ham til bord paa Ervisvaag Saug \er/ Skaared Er hugget i gaarden Waages Skoug paa eller i et Stæd kaldet Aarredahlen nemlig de 3de stocker og de 2de andre Ligesaa paa et andet Stæd i same Marck, hvilcket alt Jacob Mægelands 2de Sønner sagde \til/ vidnet da de bragte Tømmeret til Ervisvaag Saug. hvad de 3de Stocker Tømmer betreffer, hvor same er hugget Lovede vidnet ved Aastædernes begranskelse at anviise.

7. Vidne Johanes Nesse aflagde Eed og provede at næstleden aars Sommer i Slaattens tiid, Saae Deponenten at Jacob Mægelands Søn af Nafn Zackarias Jacobsen Roed udj Waages Mackreele vog da Fisken der var jnde, Fisken blev derpaa den Dag borte, og saae de ej same Viidere den Dag. Vidnet

1765: 302

Hørdte at bemelte Zacharias Mæcheland blev tiltalt for saadan Gierning, hvortil hand gav Svar, Mens vidnet hørdte ej egentlig ordene.

8. Vidne Svend Nesse aflagde Eed og Provede i et og alt med 7de Vidne med tillæg at hand og tillige har seed at Mægelands Folck har Roed Liige fra Mægelands Nøst og ud eftter Waage waag ved Kipping. hafde ej viidere at prove.

9de Vidne Jacob Jacobsen Mæcheland saavelsom 10de Vidne Zacharias Jacobsen Mæcheland mødte vel for Retten, Mens Declarerede ej at ville vidne denne gang udj denne Sag, alt eftter Deris Faders ordre.

Contra Partens Vidner.

Forjnden saa skeede begiærede Jacob Mægeland følgende qvestioner for Citanternes Vidner fremsadte, hvortil Citanterne Svarede at de ej er Stefnt til at paahøre nogen Contra qvestioner, ej heller er vidnernes dertil Stefnt. \qv. lyder saaledes/

Af saa befattede omstændigheder kand same Qvestioner ej fremsettes og vidnernes Svar derpaa indhendtes.

1te Vidne Osmund Schartland gl: 66 aar føed paa gaarden Nedre Lunde i Øhlen, har boed paa gaarden Mæcheland i 3de aar nu førge tiuge aar siden, Provede at i den tiid hand boede paa Mægeland, huggede hand ej det Eeneste i Waage Skoug, Mens hans vær Fader af Nafn Gammel Mægeland huggede der i bemelte tiid som skeede til Deponentens Nytte, {som de} Vidnet sagde at hand ej hørdte det mjnste onde Derom af Waags Mænd. Deponenten saavelsom Gammel Mægeland og Waage Mænd vare alle Lejlendinger af disse 2de gaarder. Paa Jacob Mæchelands 1. qvestion svarede dette Vidne at hand ej veed {hvad} at der i Mechelandsvig i hans tiid stoed noged Nøst, Mens der Laae en gamel Muur som hafde værede Nøst bygt paa. 2den qvestion er forhen af Vidnet tilspurdt. Lovede i øvrigt at anvise Aastæderne.

2. Vidne Lars Strømmen gl: 60 aar Føed paa gaarden Lie i Schiolds Sogn, har tient paa gaarden Mægeland udj 5 aar hos Rejnert Rejnertsen {Mæcheland}, nu 40 aar siden, Provede paa Jacob Mægelands 1te qvestion at i Mæchelands vig stoed i vidnets tiid Nøst af Muur opbygt som er det same de forige vidner har forcklaret, og hvoraf endnu vises den gl: Muur tilbage. Til 2. qvestion Svarede vidnet at i den tiid hand tjente {her}paa Mægeland viiste hand icke andet end at de brugte Skougen Felles og at der var jngen Skiftte Steene der jmellem.

Vidnet Osmund Schartland provede Viidere paa tilspørgende at hans Sviger Fader og Waage Mænd var ofte samen i Skougen og huggede og hørdte Vidnet ej det minste onde derom jmellem Dem.

3. Vidne Niels Krogschott gl: 53 aar føed paa Braaschott hvor hand nu boer, provede at hand for 23 aar siden tiente gl: Rejnert Mægelands Encke, et af de

1765: 302b

Aar huggede hand saameged i Waage Skoug hvoraf hand brendte saa mange Kul at hand tynnede Eendeel Liaar med. paa Mechelands vig Stoed den tiid et gammelt Steen Mured Nøst hvor hans Mad Moder da hafde en sin baad Staaende udj. hvad enten Skougen var Felles eller icke veed ej vidnet, om Aastæderne Lovede Vidnet at vil anviise.

Samtlige Citanternes første 4 vidner Svarede paa tilspørgende, at paa det gamle Nøst var for 23 aar siden, Mens som paa det Stæd ingen Bierging var til baad saa blev same fløtted til et andet Stæd og det af vidnet Rejnert Schimeland som da brugte gaarden Mæcheland.

Jacob Mæcheland declarerede at i de 12 ½ aar hand har boed paa gaarden Mæcheland har hand ej nogen sinde hugget udj den omtvistede Skoug før for 2 aar siden altsaa boede 10 aar forjnden minste hug af ham skeede.

Formedelst aftenens paackomme bliver Retten til i Morgen ophæved.

Anden Dagen den 7 Aug: blev Retten atter sadt paa bemelte gaard Waage og betjent med det anførte Laug Rett i alle Parters Nærværelse.

Derpaa begav Retten sig til Aastæderne i følge med Parterne.

Forjnden at Retten begav sig til den saa kaldede Waags Skougs besigtelse hvor dett Skeede Hug af Zackarias Mecheland efter Vidnernes udsigende er aavircket, Declarerede Parterne at de nu er i begreb om Forliig: dereftter fremckom Parterne jnden Retten og ved haander baands beleggelse frivillig Declarerede saaledes med hin anden at være Forligte og ForEenede nemlig at Felles Fæebeide i Waage og Mægelands udmarck skal hereftter som hidtil været haver, være Felles uformeent og upaatalt af enten af Parterne eller Deris eftterckommere paa gaarderne Mægeland og Waage. Ligesaa skal Jacob Mæcheland og eftterckommere paa gaarden Mægeland ej have Minste Rett hereftter som hidtil, at benøtte sig enten af Noed eller Garns Sætning i Waages Mackreel Vog eller der uden for i Fiskens indrendelse, eftter\die/ at Retten igaar har besigted same jndløb saaledes at i fald Noed bruges ved Hovdes land, er det til Ruin og Skade for Waages Mackreele Vog saa at der altsaa jnted kand fanges eller faaes, det same skeer og i fald \Ole/ Flatnes {Mand} som interessent med Jacob Mægeland i den paastefnte og brugte Noed, Lenger vil Vedblive \den Rov/ Same da at forekomme erbyder Waage Mænd sig at give saavel Ole Hovde som Ole Flatnes en \liden/ Kjendelse for same eftterdie at berørte Mænds Land saa {s} nær angrenser naar de ved Noden er Nærværende. Waage Skoug skal som hidtil i alle tilfælde være Eene og allene {Mægelands} \Waages/ ejendom, og Megelands beboere ej der i have Minste ejendom eftter denne Dag {at} eller der hugge det Ringeste {med} uden same Skeer med Waage Mænds tilladelse og dertil givne Forlov paa Jacob Mægelands eller hans eftterckomere paa gaarden, Deris begiær. det Nøst

1765: 303

som Staar i den saa kaldede Mechelands viig der Eene og allene tilhører gaarden Waages ejendom og udmarck, skal blive staaende uden afgifts svarelse af Megelands Mænd til Waages beboere, Mens grunden skal som forbemelt hvorpaa dito Nøst staar, udisputeerlig være Waages ejendom uden hensigt i tiiden af Megelands Mænd af hvad paaskud og jndvending de end maatte ville eller Kunde fremckomme med. Mægelands Beboere skal ej have tilladelse at opbygge Viidere huuse eller Nøst jtem Node huus paa den Circumference hvor nu nock berørte Nøst findes Staaende. Al uLovlig Roer og Flacking i Waages Mackreel Wog skal Mægelands beboere og Folck være aldeeles forbudet, og altsaa til Deris

Nødvendige ærinders ellers buds fortsettelse, være forbundet at Reise igiennem det væstre Sund, og det østre aldeeles at være forbudet at Reise igiennem i Fiskeriets tiid. til Slutning er Parterne saaledes Forliigt at Jacob Mæcheland betaler udj Processens Omckostninger til Citanterne Jocum og Bendt Waage 11 rd: Parterne begiærede i øvrigt dette Deris Forliig ved Rettens Dom Confirmeret.

Afsagt

Parternes jnden Retten \ved haanderbaand/ Indgangne Forliig, bør følgelig Lovens 5 Bogs 1 Cap: 1te og 2 Art: i alle dens ord {og} Clausuler \og Puncter/ ved Magt at stande, og saaledes være Een fuldkommen Regul og Rettesnor for Parterne paa Deris gaarder Waage og Mægeland.

Anno 1765 den 7de Augustj blev Retten udj følgende Huuse Besigtelses Forretning Sadt og betient paa gaarden Indre Biordahl udj Schiolds Præstegield og Fiere Skibreede, og betjent med eftterskrefne 6 Eedsoerne Laug Rettes mænd Nafnlig Størchor Haaversholm, Johanes Buevigen, Torchel Svensbøe, Anbiørn UlvEbne, Aslack Wahlen og Svend Stoupe.

For Retten fremckom den Dannemand Hans Christensen som ejer for ½ Løb Smør ½ huud herudj gaarden Indre Biordahl og gav tilckjende at hand med Muntlig varsel haver Ladet jndstefne Ole Olsen Kringeland som formeener sig at være Odling til ovenmelte gods, til at overvære \paa egne og alle øvrige Odels …..(?) veigne/ Een Lovlig besigtelses og Taxations Forretning over gaardens Huuse Bygninger, samt i sin tiid at erstatte Reqvirenten de beckostnings Reparationer hand paa Huusene anvender, jtem at betale de paa denne Forretning medgaaede omckostninger.

Den jndstefnte Ole Olsen Kringeland mødte icke for Retten mens broderen Tollef Kringeland mødte saavel paa egne som Broderens Veigne for hvem hand vedtog Lovlig Stefnemaal til denne [Sag] som ovenmeldt.

Hans Christensen Biordahl i Rettelagde sit paa godset erhvervede Skiøde under 1te Martj 1765. som blev oplæst. Hvoreftter Hans Biordahl

1765: 303b

Begiærede den forlangte Forretning fuldførdt.

Derpaa begav Retten sig til Huusene at besigtige og den der befjndende brøstfeldighed Taxere. og først foretog

Borge eller saa Kaldede Røg Stue hvilcken befandtes henseende til Tømmeret sig self ganscke god, Mens mangler bordtag, hvortil vil medgaae 3 tylter bord á 2 Mrk: er 1 rdlr: 3 tylter huun á tylt 12 s: er 2 Mrk: 4 s: 10 Voger Næver á 20 s: er 2 rd: 8 s: Arbeids Løn og Kosthold til ovenstaaende Taxeres for 1 rd: til samen dette huusses fornødne Reparation 4 rd: 2 Mrk: 12 s:

2det Staburet hvis Reparationer vil i alt Koste 6 rd:

3de Korn og høe Lahnden, dens forferdigelse vil Koste 22 rdr:

4. Eet Smal huus sames i Stand settelse vil blive 3 rdr:
5. Floeren kand ej {i} Ringere i stand settes end med 3 rdr:
6. Sænge Boe fandtes icke, en af Nye opbygt vil i alt Koste med Kost og arbeidsløn 20 rd:
7. Ildhuus fandtes icke, Eet nyt vil anskaffes for 6 rd:
8. Hæste Stald befjndes heller icke Een Nye vil Koste 2 rd:

Den tilstædeværende Torchel!! (Tollef) Kringeland hafde jnted mod den skeede Taxation at jndvende, thi beløber Den sckeede Taxation til den Summa 66 rd: 2 Mrk: 12 s: hvortil Legges denne Forretnings beckostninger, bereignet Forretningens beskrivelse og forseigling samt Stemplet Papiir og for Rettens underholdning 14 rd: Hvilcke omckostninger Hans

Biordahl bad hanem ved Dom \maatte/ vorde tilDømt til erstatning af Odels manden tilligemed Reparations omckostningerne.

Afsagt

Naar Hans Christensen Biordahl ved gaardens fratrædelse beviser at have Nedlagt de nu Taxerede beckostninger jtem de fornødne Nye huuse, da bør Odels manden same at betale til ermelte Hans Christensen, samt denne Forretnings tilbereignede omckostninger med 14 rdlr: alt under Lovlig adferd.

Anno 1765 den 19 Augustj blev Retten udj følgende Aastæds afhandling Sadt paa gaarden Østrim udj Etne Skibreede og betjent med eftterskrefne otte af Stædets Foged Hr: Kammer Raad Juel opnefnte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Zacharias Hovland, Steen Axdahl, Jens ibm:, Biørn Wee, Ole Tjerandsen Bierchenes, Gunder Norem, Ingebret Osnes og Ingemon Engelsgierd. Overværende i Retten Skibreedes Lænsmand Svend Fittie som Laug Rettet med sig til Stædet bragte.

For Retten fremckom Lars Torbiørnsen Østrim og tilckjendegav at hand med Muntlig varsel [haver] Ladet jndstefne sin Naboe og Svoger Peder Knudsen Østrim fordie at hand paa 2de agre tilføjer Citanten denne Skade nemlig at hand paa en ager hvor Citanten neden under af same Ejer Engelandet eller høe slaatten, udvider dito ager aar eftter andet Citanten paa sin Engebøe til fornermelig Skade, og saaledes ej vil eftterretlig holde de gamle Kan

1765: 304

og Skiftter, som derjmellem været haver, og andet Fordie at bemelte Peder Østrim ej vil j en anden ager holde sig det gamle Skiftte derudj eftterretlig, hvor, i, bemelte ager Citanten ejer paa begge sider og den jndstefnte Midten paa samme, samt Endelig at betale Processens Omckostning.

Den jndstefnte Peder Østrim mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal. desligeste at hand har begiegnet Sagen med Contra Skrifttlig Stefnemaal under 29 Julj 1765 som blev oplæst.

dereftter Declarerede Citanten \at hand er Lovl: Contra Stefnt og/ at hand haver udj Sagen Stefnt følgende vidner neml: Aad Iversen Wiigedahl, Jon Torbiørnsen Støle og Lars Johansen Grindem, som alle mødte.

Contra Citanten tilstoed at være Stefnt at anhøre bemelte vidner, og til at erstatte Processens Omckostninger/ Contra Citanten anmeldte \og/ at foruden de i Stefnemaalet Nafngivne vidner har hand og Stefnt Carl du Wahl og Johanes Støle som har besigtiged den Skeede Slaatte af Citanten paa hans Engeland. Viidere anmeldte Contra Citanten at hand har Stefnt Lars Østrim til at anhøre ovenmeldte Vidner, for, bemelte ulovlig Slaatte.

Vidnerne mødte alle undtagen Lars Tambour for hvem Lovlig Stefnemaal blev afhiemlet ved Tosten Ouestad og Siur Grindem.

For de Mødende Vidner blev Eedens Forklaring af Lov Bogen Dennem af Dommeren forelæst med Formaning til Sandheds udsigende.

Citantens [Vidner]

1te Vidne Aadne!! (Aad) Iversen Wigedahl gl: 56 aar føed paa denne gaard Østrim, hvis Fader beboede det brug heri Østrim som jndstefnte Peder Knudsen bruger opholdt sig her paa gaarden til sit alders 28 aar Provede: at hand Synes nu den første paastefnte ager befjndes nu at være meere udviidet end i hans tiid thi da var ageren been og Een fuldkommen ager Rein uden for, hvilcken Rein Torbiørn Østrim Sloe og indhøstede. Angaaende den anden ager, da provede dette Vidne derom saaledes: at Skiftterne deri var udj hans Faders brugs tiid eftter de i bemelte ager befindende Marcke Steene og var der i mellem agrene en Rein midt i ageren.

Vidnet Provede og at paa denne agers østre Ende var en Stor Rein, ja meged Større end den som nu derpaa befjndes, hvilcken Torbiørn Østrim Sloeg høed af som sin ejendomb. Lovede ved Aastæden at anviise det omprovede.
2. Vidne Joen Torbiørnsen Støle gl: 62 aar føed her paa gaarden Østrim hvor hand sig opholdt jndtil sit alders 30 aar, Provede i et og alt med første Vidne uden Forandring.

1765: 304b

3. Vidne Lars Johansen Grindem gl: 42 aar føed paa gaarden Grindem her i Naboe Lauged, {har} Provede at have tjent Citanten Lars Østrim i 7 aar nu 10 aar siden, da var Skiftterne i ageren Ligesom de forige Vidner har forcklared. angaaende den anden ager, da siger dette Vidne at same nu er udviidet og anderledes end same var den tiid.
Contra Citantens Vidner
1te Vidne Erich Sille aflagde Eed og Provede at Vaaren 1764 var hand af Parterne i denne Sag forlanged at Skulle Deele jmellem Dem en ager hvilcket {de} \hand/ eftterckom saaledes at Parterne var fornøjed, og Sadte de Need Pæler, hvilcke de skal anvise udj ageren.
2. Vidne Gregorius Sørem aflagde Eed og Provede i et og alt som Vidnet Erich Sille uden forandring.
3. Vidne Thor Larssen aflagde Eed og Provede: at hand eftter sin Faders ordre optog de Smaae Pæller som var ned sadte af Erich Sille og Gregorius Sørem i ageren, jmellem Ende Paalerne. hafde ej viidere at prove.
4de Vidne Marj Johans Datter frafaldt Contra Citanten.
5. Vidne Carl du Wahl aflagde Eed og Provede: at hand eftter Peder Østrims forlangende var her paa gaarden i gaar 3 uger siden, da Saae vidnet at der var slaged jnd paa Een Peder Østrims ager Eendeel stæder Een alen Lang ind paa og Eendeel Stæder Mindre, Mens hvem som hafde Slaget det veed vidnet icke, hafde ej Viidere at prove.
6. Vidne Johanes Støle aflagde Eed og Provede: at hand for 3 uger i Dag siden var hand her paa Østrim saae da at der var Slaged jnd paa Peder Østrims ager, Ligesaa meged som du Wahl har forcklared. Vidnet Lagde dette dertil at i Længde var det 7 Nuve Fauvner hvor Sort Mul Laae bar.
Dereftter begav Retten sig til Aastæderne og besigtigede Stæderne hvor omtvistes i følge med Parterne og foretog Mand sig først at efttersee den saa Kaldede omtvistede ager halvt Mands vercket Kaldet, hvor Citanten hafde paaancket at Contra Citanten giorde ham denne Fornermelse Nemlig at hand udvidde same saaledes at Citanten tog Skade i sin Høe Slaatte og Engeland som hand ejer under ageren, Samme befandt Retten og saaleedes som Rigtig at have været Skeed og hvorfor Same ager blev Snoret eftter Vidnernes udsigende og forcklaring, og hvorfor i de gamle Merker {blev} adskillige Pæller blev Need sadte og hvoreftter Peder Østrims ejendom bliver oven for dito Pæller og Lars Østrims Ejendom neden samme, Paa dito agers østre Ende \og Side/ blev Need sadt 4 Marcke Steene med sine Vidner {hvor} Og som eftter Vidnernes udsigende paa Dito Stæd

1765: 305

Er den Almindelige Kiørsle Vej for den øvre Bøigd, ja har fra gamle tiider af, neden om bemelte ager {har} været en Slaatte Rein som opsideren paa Citantens brug, altiid har Slaaed, Saa skal same og for efttertiiden forblive og udlegges saaledes at bemelte Rein skal være en Knap halv alens bredde fra agerens begyndelse fra Leehdet til dens jnderste Ende. Retten befandt og paa en Citantens ager, Liggende paa højre haand af Leehdet tvert over for sist ommelte ager, at same var udlagt, {same} \det/ blev derfor anseed at den skal jndtages saameget som den af Retten der i Nedsadte Pæl udviiser. derfra begav Mand sig til ageren

Pons teigen kaldet, hvor i den af Contra Citanten paaanckede Skade, befandtes at være aavircket, Mens eftterdie vidnerne du Wahl og Johannes Støle ej Kand sige hvem same Slaatte har giort ej heller Skaden Taxeret, Retten og icke kand see nogen Roed eller Mercke eftter Kornet, saa forbiegaaes same eftter Peder Østrims eged forlangende. Udj bemelte agers østre Ende blev Need sadt Nogle Pæler, hvoreftter Peder Østrims ejendom bliver paa den øvre og Lars Østrims {siide} paa den Nedre siide af same Pæler. Til Slutning begav Retten sig til den saa Kaldede ager Ristelen (Ristlen) hvor Parterne har ager Sammen. og begav Mand sig til først hvor Skiftterne eftter Vidnernes udsigende tager sin begyndelse og gick mand da fra øverste Ende hvor en Stor Steen Laae, der sagde Parterne at Skiftted begynder \i same Steen blev hugget er Kros/ derfra atter til en anden Stor Steen eller berg, hvor blev Need sadt en Marcke Steen med sine Vidner, derfra gaar Skiftterne Liige need i Reinen hvor paa Vollen blev Ligeledes needsadt en Marcke Steen med sine Vidner, alt dette er paa den omtvistede agers østre side. derfra begav Retten sig til dito omtvistede agers Væstre siide, hvor Skiftted der eftter Vidnernes udsigende tager sin begyndelse hvor i agerens Ende eller Rein blev Needsadt en Marcke Steen med sine Vidner, derfra gaar Skiftted op i en Liden uhr i ageren, derfra op til en Marcke Steen som nu blev Needsadt med sine Vidner, og derfra Lige til \til!! en Steen hvor blev hugget et Kros og der fra op til/ Gahren udj den der Liggende Store Steen, \hvori blev hugget et Kros/ og hvorved altsaa Peder Østrims ejendom i denne ager bliver jnden disse Skiftte Steene og Lars Østrims saavel paa østre som væstre siide, som gamelt været haver. Retten besaae og det støcke som Contra Citanten har lagt øde i {andledning} same ager i andledning af Eet mellem Parterne Skeed Forliig som Vidnerne Erich Sille og Gregorius Sørem har omprovet, same befandt Mand saaledes at der paa Kunde Aufles aarlig 1 Vog Korn, som er tilsamen 2 Voger for de 2de Aar same har værede ødeliggende.

Derpaa aflagde de 3de Vidner Aadne Wigedahl, Jon Støle og Lars Grindem Deris Corporlige Eed.

1765: 305b

Lars Østrim paastoed udj Processens Omckostning 20 rd:
Peder Østrim var og fornøjed med Dom, mens haabede for Omckostninger at blive befriet.
Dereftter blev udj Sagen af den ganske Rett saaleedes Kjendt Dømt og

Afsagt.

De i Dag af Retten Needsadte Marcke Steene samt hugne \Kros/ og Needsadte Pæller, hvilcke alle Acten nermere tydelig og oplyslig forcklarer der ere need sadte eftter Vidnernes udsigende eftter de gamle Skiftter i mellem Parternes Ejendom, bør for Parterne samt Deris eftterckomere paa Deris brug her i gaarden Østrim være en fuldkomen Regul og Rettesnoer, og bør ingen af Dem overtræde same under Mulct. Eftter Sagens befundne omstændigheder bør Peder Østrim betale til Citanten udj Processens omckostning 10 rdlr: og Lars Østrim at betale til Peder Østrim for det tab hand har Lidt ved det ødeliggende Støcke Ager, 2de Aar, 2 Voger Reen Korn in Natura og ej med penge. Det paadømte udredes og eftterckomes 15 Dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Anno 1765 den 20 Aug: blev Retten udj følgende huuse besigtelses Forretning Sadt paa gaarden Støle eller saa Kaldet Uhren udj Etne Skibreede udj andledning af Dito gaards Erich Tvedten, hans Reqvisition og betjent med eftterskrefne 6 af Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel opnefnte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Steen Axdahl, Jens ibm:, Ingebret Osvaag, Gunder Norem, Ole Tjerandsen Bierchenes og Ingemon Engelsgierd. Overværende i Retten Stædets Lænsmand Svend Fittie som Laug Retted med sig til Stædet bragte.

For Retten fremckom Erich Tvedten og tilckjendegav at hand har fundet sig beføjed til denne tiid og Stæd for Retten at jndstefne sin Lejlending Carl du Wahl fordie at hand ej holder gaardens huuse i Stand eftter Loven, at overvære en Lovlig huuse besigtelses Forretning over dito gaards huuse jtem at erstatte denne Forretnings medgaaede omckostninger, Og Endelig at anhøre vidnes byrd af Hans Jørgen og Peter Christian Altand samt Joen \og Johanes/ Støle, hvilcke alle Møder.

Den jndstefnte Carl du Wahl mødte for Retten og tilstoed Lovlig Stefnemaal Ligesom incaminationen ommelder, Declarerede Dernæst at have Stefnt Erich Tvedten til at anhøre Vidnes byrd af Christopher Grindem og Erich Ryg samt Jon Siursen Støle. hvilcket Erich Tvedten tilstoed

af disse Vidner mødte icke Erich Rygg.

Citanten begiærede Vidnerne fremckaldet til Examen og Eeds aflæg, det same begiærede og Du Wahl.

1te Vidne Hans Jørgen Altan aflagde Eed og Prove[de] at da hand gick fra gaarden Uhren var huuserne i saadan Stand at Ingen Ejer hafde minste Aarsage at Reqvirere noged Aaboeds fald. hvad enten de nu

1765: 306

nemlig Huusene er i den Stand da hand forloed dem eller icke, er hand ej beckjendt, hvilcket hand skal udsige naar huusene bliver besigtiged.

2. Vidne Peter Christian Altan aflagde Eed og Provede: at Eftter det hand kand Skiønne ja tillige veed at Ej gaarden Uhrens huuse er nu \{ej}/ i de omstændigheder som da hans broder forloed dito gaard, ej heller hvercken Gahr eller Grind. Lovede ellers ved huusenes besigtelse at anvise same.

3de Vidne Jon Støle aflagde Eed og Provede Ligesom de forige Vidner uden forandring.

Contra Partens Vidner.

1te Vidne Christopher Grindem aflagde Eed og Provede: at 3de aar eftter du Wahl Kom her til gaarden var vidnet tilligemed Erich Ryg af du Wahl forlanged at i stand sette høe Lahden, som da var i de omstændigheder at hun ville nedsige og ganske falde Need, og hvorpaa de sadt same i den omstændighed, som den nu forefindes hafde ej viidere at prove.

2. Vidne Jon Siursen Støle aflagde Eed og provede at Vinteren 1761 da Vidnet træskede Kornet op for du Wahl, I den tiid var saa mange draabe fald i taged at hans Korn blev ganske bedervet, og naar Frost jndfaldt, Frøs Kornet ganske saa at vidnet kunde frembære 6 á 7 baand af gangen som var ganske forFrosset. hafde ej videre at prove.

Formedelst aftenens paackome bliver Retten til i Morgen tiilig Klocken 7 slet udsadt.

Anden Dagen den 21de Augustj blev Retten atter sadt paa bemelte gaard og betjent med det anførte Laug Rett i Parternes Nærværelse.

De igaar udeblevne Vidner mødte i Dag nemlig Johanes Støle og Erich Ryg. hvoraf Citantens Vidner fremstoed neml:

Johanes Støle som aflagde Eed og provede: at dene Gaards huuse er i Slettere omstændigheder nu end da forige Ejer forlod gaarden siden du Wahl Kom til gaarden er jngen Reparation eller Forbædring paa huusene af ham anvendt.

Vidnet Erich Ryg aflagde Eed og provede i et og alt med Vidnet Christopher {Ryg} \Grindem/ uden forandring.

dereftter begav Retten sig til huusernes besigtigelse og først foretog Mand sig

høe Lahden hvorpaa Mangler følgende saasom tag bordtag og

Viidere som alt Consideres til at vil Koste 20 rdlr:

2de Floerer eller Fæehuuser de Mangler adskillige Smaae

Reparationer som i alt vil Koste 5 rd:
2de Smale huus Een hvede Skudt samt 2de andre Smaae huuse, disse Mangler adskilligt som vil Koste 14 rd:
Røgstuen Mangler og adskilligt, hvis i Stand settelse vil Koste 4 rd:
Een Sænge Boe, dens Reparation vil Koste 8 rd:
Een Møddinge Skudt at i Stand sette vil Koste 3 rd:
---
54 rd:

1765: 306b

54 rd:
Staburet at i Stand sette vil Koste 6 rd:
2de Skudter Mangler adskilligt, hvilcke at i Stand sette vil Koste 6 rd:
Een Glas Stue Mangler foruden andet, ogsaa 2de Vinduer, alle Reparationer vil Koste in alles 22 rd:
Eet Ildhuus, dessens brøstfeldigheders i Stand settelse vil Koste 2 rd:
2de Smaae andre huuse, Deris i Stand settelse vil Koste 2 rd:

Fleere huuse befandtes icke paa Gaarden, og beløber altsaa brøstfeldighederne til den Summa 92 rdlr:
Laug Retted Skiønnede at i den tiid du Wahl har boed her som nu er 5 ½ aar, har huusene \af/ ovenstaaende brøstfeldighed taged saadan Skade, at samme ansees til 31 rdlr:
Dereftter anmeldte Erich Tvedt og Carl du Wahl at den første har Solgt denne gaard til den siste for 300 rdlt: som du Wahl paa først holdende høste ting Skal betale jmod da \at/ faae Skiøde paa gaarden. Erich Tvedt Declarerede at hand under Kiøbs Contracten har indgaaed med du Wahl at hand skal ansvare denne Forretnings medgaaede omckostninger \20 rd: hvilcket du Wahl sagde saaledes at være/
Som jnted videre ved denne Forretning var at erjndre, Saa bliver same herved Slutted og skal same du Wahl paa forlangende besckreven blive meddeelt.

Anno 1765 den 4 Septembris blev Retten udj følgende huuse Besigtelses Forretning Sadt paa gaarden øwre Helleland i Opdals Skibreede og Tysnes Præstegield beliggende og Retten betjent af eftterskrevne 6 Eedsorne af Stædets Foged Hr: Kammer Raad Juel opnefnte Laug Rettes Mænd Nafnl: Niels Ingebretsen Søreide, {Sæbiørn Leithe}, Knud Kleppe, Ole Botten, Jacob og Ørje Thoe samt Siur Opdahl. Overværende Lænsmanden Mads Godøen, som Laug Retted med sig til Stædet bragte.
Reqvirenten af denne Forretning Mickel Henricksen Øwre Helleland tilckjendegav at hand med Muntlig Varsel til i Dag haver ladet jndstefne Ole Larsen med Søn {Anders} \Lars/ Olsen til at overvære en Lovlig Syns og Taxations Forretning over gaardens Huuse og dereftter at {taale Dom til at} erstatte ham de anvendte omckostninger i sin tiid med denne Forretnings medgaaende omckostninger.
Mickel Helleland i Rettelagde sit paa gaarden af bemelte Ole Larsen udstædde Skiøde under 6te Oct: 1764. som blev i Rettelagt og oplæst.
Den jndstefnte Ole Larsen med Søn Lars Olsen mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa Deris Veigne
thi fremstoed Stefne Vidnerne Sæbiørn Leithe og Knud Kleppe som ved Eed bekræfttede at de for Meer end 4 uger siden haver Stefnt Ole Larsen og Søn Lars Olsen for Deris boepæl udj Bergen, Ligesom inCaminationen Ommelder.

Dereftter begav Retten sig til Forretningen og foretog først
Røgstuen, som befandtes i de omstændigheder at den ej Kand blive staaende, og saaledes siges fra Tomten, Een Nye i Stæden vil Koste, siden jnted tilfang findes i Skougen vil Koste 30 rdlr: Det gamle af Røgstuen er af ingen Verdie.

1765: 307

2. Sænge Boen, befandtes i brøstfeldige Omstændigheder, og at derpaa Mangler adskillige Reparationer, baade henseende tag som bord klædning med Viidere {som alt vil Koste siden jnted tilfang i Skougen Fjndes} Og er same ganscke aldeeles ubrugelig og \kand/ ej blive staaende, bemelte huus er af Verdie 2 rdlr: 3 Mrk: Een Nye i stæden vil koste ibereignet Kosthold og Arbejds Løn 21 rdlr:
3de Staburet maae i grund Nedrives er af Verdie 1 rd: 2 Mrk: Een Nye i stæden vil Koste 15 rd:
4. Fæehuuset maae i grund [Nedrives] er Værd nu 3 rd: Eet Nyt i Stæden vil Koste 18 rd:
5. Korn og høeLahden er i de omstændigheder at den kand blive staaende, Mangler Een og anden Reparationer, som i alt vil Koste i alt 11 rd: med Kosthold i bereignet.
6te Ildhuuset kand blive staaende, men Mangler derpaa adskilligt, hvilcke Reparationer vil Koste i alt 6 rd:
7. Een Veehde Skudt kand blive staaende, Men de fornødne Reparationer vil Koste 2 rd: 3 Mrk:
8. Eet gl: Smalhuus er af jngen Verdie, Tømmered til Eet Nyt kand bruges af den gl: Røgstue. Mens det øvrige af Materialier dertil vil Koste ialt i bereignet Kiørsel, Førsel og viidere med Kosthold 5 rd:
9. Een hæste Stald er af ingen Verdie, Een Nye i stæden vil ialt Koste 5 rd: 3 Mrk:
Fleere huuse fandtes icke, thi beløber al Aaboeden til den Summa 114 rd: hvorfra afgaar de gamle huuses Værdie 6 rd: 5 Mrk:, altsaa igien 107 rd: 1 Mrk:
Dereftter Declarerede Reqvirenten Michel Helleland at hand maatte udbede dette af Retten sig i tiiden tilckjendt af Odels manden jtem for denne Forretnings beckostninger med Kosthold og Viidere i alt 24 rd:

Afsagt

I fald Odels mand hertil gaarden i tiiden vil Løse same fra nu Værende ejer Michel Helleland, skal hand være forbunden at betale til Mickel Helleland alle af ham paa gaardens huuse need Lagde Reparationer og beckostninger, jtem for denne Forretnings omckostninger 21 rdlr: Alt under adferd eftter Loven.

Anno 1765 d: 19 Sept: blev Retten udj følgende huuse og Besigtelses Delings Forretning Sadt paa gaarden Fittie udj Etne Skibreede og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Steen Axdahl, Ole Bierchenes, Jon Steene, Tosten Ousvog, Jens Axdahl, Jon Schiensvold, Niels Giere, og Ingemon Engelsgierd. Overværende i Retten Tosten Ouestad som af Stædets Foged Constitueret Lænsmand til denne Forretning, som i Rettelagde Velbem:te Hr: Fogdens Constitution og opnefnelse til Laug Retted under 9 Septbr: sistleden som blev oplæst.
Zacharias Fittie fremckom for Retten og til kjende gav at hand har fundet sig andlediget til denne tiid og Stæd at jndstefne sin Moder og broder Søn Svend Erichsen til at overvære en deelings Forret-

1765: 307b

ning over Disse gaards huuse med Meere eftter dito Stefnemaals Formeld under 17 Aug: 1765 som hand i Rettelagde. bemelte Stefnemaal blev oplæst.
De jndstefnte Mødte for Retten og tilstoed det oplæste Stefnemaals Lovlige Forckyndelse, og Declarerede at De ej vil afviide nogen Omckostninger, thi de har ej Disputeret Citanten nogen huuse, ej heller er de jmod at Reqvirenten bliver Tildeelet huuse eftter andeel eller brug her udi gaarden, og er i øvrigt ej dertil er Stefnt \nemlig til omckostningers erstattelse/
Siden Veiret var saaledes at Retten ej Kunde være under bar himmel, saa bliver med Forretningen Stillet i beroe til i Morgen.

Anden Dagen den 20 Sept: blev Retten atter sadt paa bemelte Stæd og betjent med det gaars dagen anførdte Laug Rett i alle Parters nærværelse. den Constituerede Lænsmand var og tilstæde.
jndstefnte Ole Haaland mødte icke ej heller nogen paa hans Veigne, thi fremstoed Stefne vidnerne Tosten Ouestad og Torbiørn Poulsen som ved Eed bekræfttede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Ole Haaland til Møde som Declarerede at ifald icke Veiret hindrede ham skulle hand jndfjnde sig her paa Stædet.
dereftter begav Retten sig til at besee huusene som bestaar i følgende nemlig 1 Stor Røgstue, 1 Mindre Dito, 1 Sænge Boe med Loftt oven over med 2de afpanelede Kammer paa, 1 Kackelofn Stue med Loftt over jtem underværende Kjelder. 1 Korn og høeLahde. jtem Eet Muret Fiøs Staaende jnden i Lahden. 2de Smale eller Faare huus. Eet gamelt Smale huus staaende strax oven ved den Minste Røgstuve. 2de Smaae Florer eller Fiøs. Eet Stabur. Eet Ild huus. Eet Kiøcken strax ved glas Stuen under same tag. Een høe Skudt i brøsted ved den største Røg stue. 1 Skudt i Løe brøsted sampt en Møddinge Skudt. 1 Smie huus, Eet Qverne huus, 1 Kalve huus, Een Liden hæste Stald. Ved den Minste Røg stue befjndes et Lidet Kalve huus. Eet Svine huus bag ved Korn og høeLahden. jtem 1 udLahde staaende paa den saa Kaldede Øwre Fittie Bøe eller Engeland. Fleere huuse befandtes icke paa gaarden.
I andledning af Stefnemaalet blev af Retten giort følgende deeling af dito huuse og for Rett befunden at til Lænsmandens eller Enckens brug her i gaarden Fittie skal tilhøre og følge følgende huuse saasom den Største Røg stue, glas Stuen med Loftt og underværende Kjelder og Kiøcken, den Væstre siide af Løen samt i Staaende Fiøs eller Floer, Eet gamelt Smale huus staaende oven for den Lille Røgstue, Een Høe Skudt i brøsted af

1765: 308

den Store Røg stue, Møddinge Skudt, Eet Kalve huus, Een Liden hæste Stald, Eet Svine huus bag ved Korn Lahden, og 2 Smale huus, jtem halvedeelen i Smidien og halvedeelen i Qvern huuset.
Og til Zacharias Johanssens brug den Lille Røgstue og Sænge Boen samt Staburet og Ildhuuset. den østre Part af Korn og høe Lahden Een Skudt, i Løe brøsted, Eet Smale huus staaende i dito Røgstue brøst jten det der værende Lille Kalve huus. Een udLahde staaende paa Øvre Fittie Bøe, Og Endelig halvedeelen udj Smidien og halvedeelen udj Qverne huuset.
Samme huuse blev dereftter i andledning af Stefnemaalet taget under øjesiun til paafølgende Taxation og vurdering henseende Mangler og fornødne Reparationer saasom først
den Lille Røgstue Mangler ej andet end bordtag hvortil vil medgaae 6 tylter Huun á 1 Mrk: 1 rd: Arbeids Løn med Gulv og viidere Taxeret 1 rd: tilsamen 2 rd:
Eet Ildhuus Mangler tag og bord tag, hvis Reparationer med Materialiers anskaffelse og videre vil i alt Koste 6 rd:
3de Sænge Boen Mangler Vinduer, tag, Gulv og bordtag som i alt vil Koste 20 rd:
4. Staburet Mangler bordtag, Stolper og videre som i alt vil Koste 6 rd:

2de Smaae Floer Mangler adskilligt samt Baaser og videre, som vil Koste til i Stand settelse hver 8 rd: = 16 rd:
5. Den østre Siide af Høe og Korn Lahden Mangler tag og bordtag med viidere som i alt vil Koste 16 rd:
Een Skudt staaende i Løebrøsted, same Mangler adskilligt, hvis i Stand settelse vil Koste [?? rd:]
Eet Smale huus Mangler adskilligt, hvis i Stand settelse vil Koste 5 rdlr:
UdLahden befjndes i god stand, Ligesaa og Smidien og Qverne huus.
beløbende altsaa de Taxerede Reparationer til 75 rdlr:
Dereftter {blev} Parterne Fremckom for Retten og Declarerede sig at være Fornøjed med Rettens Deeling henseende huusene og Declarerede Svend Johanssen!! (Erichsen) at hand er Fornøjed med at hans Farbroders Zacharias Johanssens tildeelte huuse bliver Staaende her paa gaarden Nere Fittie alt saa Lenge {Sa} den Mellem dem {Ventilerend} Ventilerende Odels Sag betreffende Fittie staar under paadømme, og hvad Creaturenes gang paa hiemme bøen betreffer henseende Rexte veien, da skal de paa de fornødne Stæder jndrette en Gile Eller Gahr som de begge skal ved lige holde hver den halvedeel, hvilcken Declaration de bad Protocollen tilførdt og samme i et og alt ved haander baands paaleggelse jnden Retten vedstoed at ville og Skulle eftterckomme i efttertiiden. hvad omckostningerne til denne Forretning angaar, da Declarerede Svend Erichsen at hand ej derudj vil betale det Ringeste alt paa de grunde hand forhen har ladet Protocollen tilføre, haabede derfor at Retten ej heller tilkjender ham derudj nogen deel siden hand ej dertil hvercken er Stefnet eller Kaldet. Til Slutning Declarerede Svend Ericksen at hand dog henseende Kierlighed og for at Stifte Fred, Erbyder hand sig at betale til Zacharias Johansen til Reparation i Omckostningerne 6 rd:, hvormed Zacharias Fittie var Fornøjed.
Parterne begiærede forretningen Slutted og samme

1765: 308b

Sig beskreven meddeelt Som blev bevilget.

Høste Tingene 1765.

Anno 1765 den 30 Sept: blev Retten til Almindelig Høstetings holdelse med Waags Skibreedes Almue Sadt paa ting stædet Bechervig og Retten betient med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Ole Wevog, Hans Nødsheller, Elias Østevold, Ole Lille Kalsøen, Salmon Helleland, Lars Larssen Tvedte, Hans Troland, og Ole Nielsen Lille Kalsøen, Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden Knud Rydland og Meenige Ting søgende Almue.

Dereftter allerunderdanigst Publiceret følgende.
1te Forordning hvorved al utilladelig Forsamling og samenkaldelse af Almuen udj Norge paa det alvorligste Forbydes dateret 5 Julj 1765.
2. Stiftets brev til Fogden hvorved dette Fogderie skal betale for Spedalske Lemmer jndeværende Aar 97 rd: 6 s: som paa Løbetallet Lignes. dat: 13 Sep: 1765.
3. Stiftets brev til Fogden hvoreftter Dette Fogderie skal betale for Tyvs Delinqventers underholdning etc: 74 rd: 33 skil: datteret 13 Sep: 1765.
4. Stiftets brev til Fogden hvorved følger det Kongel: Rescript af 7 Junj Ao: 1765, som tillader at bønderne i Stavanger i de 3de Miiles Circumference af Stavanger Bye har friehed at Selge sit Korn til hvem de vil uformeent af Stavangers Borgersckab. dat: 25 Junj 1765.

5. Rente Kammerets brev til Fogden at Told betjenterne paa Bergens Leehd skal betale Consumption. datteret 3 Aug: 1765.
6. Stiftets brev til Fogden grundet paa med følgte Forst amtets Foranstaltning, hvad Holtz førsten skal have i Mercknings penge {neml:} eftter den Kongl: Andordning af 24 Maj 1762 som grunder sig paa Jnterims Placaten af 8 Dec: 1733. datteret 27 Aug: 1765.

Dereftter andre Particulaire Documenter
1te Lars Hovland med fleres Skiøde paa 7 ½ Mrk: Smør 3 Mrk: penge i Bache til Mons Nielsen dat: 30 Sept: 1764 mod 82 rd:
2. Niels Larsen Falledes Skiøde paa 2 pund Smør i Engevig til Simen Jacobsen dat: 31 Aug: 1765 mod 100 rd;
3. Sr: Holches bøxel Seddel til Lars Larssen paa ½ Løb Smør ¼ hud i Wiig dat: 8 Maj 1765.
4. Abraham Tosches bøxel Seddel til Jens Knudsen Fittie paa Store Hoboholmens Laxevaag dat: 7 Sept: 1765.
5. Sr: David Colds bøxel Seddel til Axel Ingebrigtsen paa ¼ Løb Smmør 1/8 hud i Wiig med Revers. datteret 16 Sept: 1765.

Som jnted Viidere til Publication fremckom, blev Retten til i Morgen ophæved.

Anden Dagen den 1te Oct: blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det Gaars Dagen anførte Laug Rett,

da blev Læst
1te Eet Skiøde udstæd af Niels Klepsvig med flere til Mickel Nielsen Bache paa 27 Mrk:r Fisk i Klepsvig mod 22 rd: 3 Mrk: dat: 30 Sep: 1765.
2. Sr: Bugges Bøxel Seddel til Biørn Biørnsen paa 18 Mrk:r Smør i Gresdahl datteret 1 Oct: 1765.
3. Lars Tønnevigs bøxel Seddel paa 2 pund 6 Mrk:r Fisk i Øchland til Tosten Olsen datteret 1 Octbr: 1765.

1765: 309

4. Iver Houchenesses bøxel Seddel til Anders Østensen paa gaarden Otteraaen med Lejlendings Revers. datteret 3 Julj 1764.

Arian Larssen Berg i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Colben Larssen og Ole Jacobsen Hæverøen som begge mødte for Retten.
hvoraf Colbeen Larsen Declarerede at hans 2de Vidner møder end nu icke til dette ting, og henseende Deris Lovlige jndkaldelse fremstillede hand Stefne Vidnerne Lars Fagerbache og Jacob ibm: som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt Vidnerne Madame Berg og Anna Rasmus Datter.
Ole Hæverøen Declarerede at have Stefnt til Vidner i Sagen samt Arian Berg same at anhøre nemlig Mons Danielsen Lille Kalsøen og Jacob Hæverøen \og Anders ibm:/ som begge mødte. Eedens forcklaring blev Vidnerne af Lov bogen forelæst med Formaning til Sandheds udsigende.
1te Vidne Mons Danielsen Lille Kalsøen aflagde Eed og Provede at næstleden Aar viiste Vidnet at Colbeen Larsen hafde hyret sig til Jacob Anderssen Hæverøen, som dereftter ej vilde have ham udj tieniste af hvad Aarsage veed Vidnet icke, Vidnet veed og at Ole Jacobsen derpaa hyrede og siden Ligesaa ej heller vilde have ham hvorpaa Colbeen Larssen

sagde at hand Skulde jndestaae ham for alt hvorpaa Ole Jacobsen antog ham i tieniste hvor og Colbeen Larsen til denne tiid sig haver opholdet som hans tiener. Vidnet hafde ej viidere at prove.

2. Vidne Jacob Nielsen Hæverøen aflagde Eed og provede: at hand forgangen Aar hørdte at Colben Larsen blev hyret til Ole Jacobsen Hæverøen hvor hand endnu tjener, dog skeede saadant eftter Colbeen Larsens tilbud, og Manden Ole Jacobsen er derom aldeeles uviidende at hand icke var endtlediget fra tienisten hos Adrian Larssen Berg, har ej viidere at prove.

3. Vidne Anders Hæverøen aflagde Eed og Provede at Colbeen Larsen tilbød sig at tiene hos vidnet, som ej hannem ville antage, hvorpaa Ole Jacobsen antog ham til tieniste som uviidende om at hand ej var endtlediget Arian Bergs tieniste, hafde ej viidere at prove.

Colbeen Larsen tilstoed at vil self staae til ansvar for Sagen.

Eragted

Sagen udsettes til Næste ting, og forelegges Vidnerne Madame Berg og Anna Rasmus Datter at møde under Lovens Fals maals Straf Deris Vidnes byrd i denne Sag at aflegge.

Samtlige afgangne Knud Echelands Arvinger hafde til dette ting tiid og Stæd ved Skrifttlig

1765: 309b

Stefnemaal Ladet jndkalde Rasmus Møgster for Skyldig værende 49 rd: 10 s: som hand skal være Skyldig med meere eftter Stefnemaalets Formeld hvilcket Procurator Giøen paa Citanternes Veigne i Rettelagde. bemelte Stefnemaal under 31 Aug: 1765 blev for Retten oplæst.

Den jndstefnte Rasmus Møgster møgster!! mødte icke mens hans Naboe Knud Møgster jndleverede bemelte Rasmus Møgsters Skrifttl: indlæg i Sagen under 29 Aug: 1765 som for Retten blev oplæst.

Procurator Giøen paa Citanternes vegne fandt fornøden at protestere jmod det af Rasmus Møgster jndgivne jndlæg som var saa uRimelig og ubilligt at det ej paa nogen Slags Maade kunde biefaldes, dernæst gav hand Retten tilkjende at angaaende de 23 rd: 3 Mrk: 10 s: som hand eftter Skifttebrevet af dato 17 Aug: 1755 er Skyldig til Sterfboen, Men i fald hand den omtalte Skifttes beckostning har betalt, saa haver hand benøtted sig af hvad Udlæg der for er Udlagt, saa hand udi det øvrige bliver Skyldig til Knud Echelands Sterfboed de ommelte 23 rd: 3 Mrk: 10 s: desligeste haver hand oppebaared som hans Reigning i Udlægget udviiser, hos Torjuls Solaas 6 rd: Johanes Selsvold 1 rd: 3 Mrk: af Hans Hamersland 3 Mrk: og af Samson Solaas 10 rd: hvad hand udi det øvrige haver Udlagt som hand foregiver udi sin jndgivne Reigning som er saa upasselig som det Femte Hiul til Een Vogn, thi da Skiftted blev holdt eftter afdøde Samson Marchuus da blev giort Reigning, hvor lidet eller Meged Rasmus hafde til gode i Sterfboed der beløb sig 6 rd: 2 Mrk: 6 s: bemelte Skiftte brev lagde hand i Rette som blev eftterseed og Procurator Giøen tilbagelevered.

Procurator Giøen i Rette lagde sin Reigning paa Citanternes siide under {Dags} dato \3 Oct: 1764/ som blev oplæst.

Citanterne begiærede Dom {i Sagen} eftter sin indgivne Reigning og derforuden 5 rd: for Procuratoren til denne Reise.

Eragted

Paa det at Rasmus Møgster ej skal Klage over at hand med Retten er overiilet, og Citanterne ej endda har beviist endeel af Fordringen, Saa udsettes Sagen til næste ting, og Citanterne paalagt at Ligitimere at jndstefnte Rasmus Møgster har oppebaared den anførte Gield hos Ole Hatletvedt, Johannes Selsvold og Hans Hamersland.

Knud Echelands Arvinger i Rette æskede sin Sag Contra Rasmus Møgster angaaende Een baad, hvilken de til næste ting begiærede udsadt som Dem blev bevilget.

Jon Echeland hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefnte Ras-

1765: 310

mus Møgster for 1 Toske garn eftter accorde 2 rd: jtem for 1 Kalv for 1 rd: derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.

Den jndstefnte Rasmus Møgster mødte icke for Retten ej heller nogen paa hans Veigne thi fremstoed Stefne vidnerne Abraham Echeland og Ole yttre Røe som ved Eed beckræfttede at de for meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt Rasmus Møgster som ovenmeldt.

Citanten begiærede Sagen til næste ting udsadt.

Eragted

Rasmus Møgster forelegges til neste ting at møde med tilsvar i Sagen.

dereftter læst

Hr: Kamer Raad og Foged Juels Fred Lysning paa gaarden Hedemarchens udmarck dat: 1 Oct: 1765.

Derefter blev Hr: Fogdens sædvanlige tings vidner examineret, hvormed ingen Forandring befandtes.

Odels Mand tallet blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Restancen over Land Skatten beløbende til (ope rum) Ligesaa over den udestaaende Extra Skatt. begge deele blev for Retten oplæst og af alle ujmodsagt og hvorom tings vidner blev udstæd.

Retten blev derpaa for Skibredet ophæved.

Anno 1765 den 3 Oct: blev Almindelig Høste ting holden med Opdals Skibreede paa Godøesundet og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnl: Jørgen Kongsvig, Ole Fladerager, Ole Høvischeland, Niels Christophersen Søreid, Torbiørn Ferrevaag, Jon Øchland, Willum Hegland og Niels Gierstad. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kammer Raad Juel med Lænsmanden Mads Godøen med Meenige Tingsøgende Almue.

Hvornæst Allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongelige Forordninger og høy Øvrigheds Ordres som ved Waags Skibreedes ting i denne Protocoll findes extraherede.

Dereftter Andre Particulaire Documenter

1te Hr: Lieutenant Niels Dahls Skiøde paa 3 Spand Smør i Onnerim mod 100 rdlr: til Ole Larsen Frostad. dat: 25 Sept: 1765.

2. Skifttebrevet eftter afg: Krigs Commissaire Dahl, hvis Sterfboes Jordegods er Udlagt som Pandte bogen Udviser. datteret 13de Februarj 1765.

3. Skifttebrev eftter Marthe Knuds Datter Flornes, hvis Sterfboes Jordegods er Udlagt som Pandte bogen Udviser datteret 10 Januarj 1765.

4. Skifttebrev eftter Endre Epland, hvis Sterfboes Jordegods er Udlagt som Pandte bogen udviser. datteret 23 Janu: 1765.
5te Peder Johansen Erritzvehrs Skiøde paa ½ Huud i Erritzvehr til Peder Olsen mod 12 rd: dat: 3 Oct: 1765.
6te Hans Eplands Skiøde til Jacob Larssen paa 1 Løb Smør 1/2 hud i Store Amland med Odels Retten dertil for 89 rd: 3 Mrk: datteret 5!! October 1765.

Anden Dagen d: 4 Oct: blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det gaardagen anførte Laug Rett,

da Læst
1te til Mortification Johannes Brottetvedts Obligation til Anders Sævereide paa Capital 24 rd: som er betalt eftter qvittering af 5te Martj 1765.
2. Ole Aanesen Brottetvedts Skiøde til Peder Nielsen paa ½ Løb Smør ½ hud i Store Brottetvedt dateret 3 Oct: 1765 mod 40 rdlr:

1765: 310b

3. Peder Nielsens Obligation til Ole Møchlestad paa Capital 40 rd: jmod ½ Løb Smør ½ huds underpandt i Store Brottetvedt og 4 pro Cento Renter. datteret 3 Oct: 1765.
4. Erich Aachre med de fleres Skiøde paa 1 pd: 14 Mrk: Smør 1 hud imod 74 rd: i Nere Helleland til Hans Mortensen. datteret 2 Martj 1765.
5. Jacob Høvischeland med de fleres Skiøde paa 2 pund 17 12/13 Mrk: 1 hud i Epland til Hans Endresen mod 156 rd: 1 Mrk: 6 2/13 Mrk:!! (s:) datteret 4 Oct: 1765.
6. Johanes Brottetvedts Skiøde til Sæbiørn Olsen paa ½ Løb ½ hud i Store Brottetvedt mod 45 rd: datteret 3 October 1765.
7. Sæbiørn Brottetvedts Obligation til Mads Godøen paa Capital 40 rd: mod ½ Løb ½ huds underpandt i Store Brottetvedt. datteret 3 Oct: 1765.
8. Hans Eplands udgivne Forpligt til Encken Marie Epland dat: 4 Oct: 1765.

Dereftter er Sagerne foretaged.

Lars Fladerager hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Hans Kongsvig fordie hand haver overfaldet Citantens Kone i et Graverøl paa Gaarden Epland, Ligesaa og Citanten Self 3de Gange eftter hin anden. Og Endelig at vedstaae et Forliig som jmellem Dem er slutted, om alt at Liide Dom og erstatte Processens Omckostninger, samt at anhøre Vidnes byrd af Hans Nere Støle, Marj ibm:, Jacob Høvischeland, Ole Natvig og Axel Godøen.
Den jndstefnte Hans Kongsvig mødte [icke] for Retten ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Ole Natvig og Axel Godøen som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden i denne Sag haver Stefnt Hans Kongsvig som inCaminationen ommelder.
De jndstefnte Vidner mødte alle.
1te Vidne Hans Nere Støle aflagde Eed og provede at næstleden Aars Høst udj Eet Graver Øl paa gaarden Epland, var vidnet tilligemed fleere forsamlet, hørdte Vidnet disse ord af Lars Fladerager: Er hand nu saadan en Storm og da jeg gick ud i stæe var det Stildt, Vidnet viste at Lars Fladerager var gaaed ud af Stuen og Hans Kongsvig Ligesaa, disse af Lars Fladerager faldne Ord skeede eftter hand indkom igien i Stuen hvor Hans Kongsvig noged før var jndkomen, hafde ej viidere at prove.

2. Vidne Marj Støle aflagde Eed og Provede at den af første Vidne omvundne tiid, om afttenen Laae vidnet med fleere paa Gulvet For at søge hviile, da Luckckede Hans Kongsvig Stue Dørren hastig op og Kom jnd over dem som Laae paa Gulvet, hvorpaa Lars Fladeragers huustroe stoed op fra Gulvet og spurgte hvad var paa Færde, strax derpaa Kom Lars Fladerager jnd, og gick Stiltjende op ved bordet, Vidnet hørdte da at Hans Kongsvig Kaldte Citantens Huustroe et Skab,

1765: 311

Ja saae at Hans Kongsvig hafde ofte sin Foed i veiret og ville Spende Citantens huustroe, Mens Gierningen blev ej fuldførdt fordie Lars Fladeragers Qvinde holdt sig saa Nær at hand ej Kunde faae Forsædtet fuldførdt. hafde ej viidere at Prove.

3. Vidne Jacob Høvischeland aflagde Eed og provede at den Dag paa Epland som forige vidner har omvundet, Saae vidnet at Hans Kongsvig fulgte Citanten 2de Gange ud for Døren om aftenen, Parterne var ej vreed paa hinanden, eftter at de siste gang Kom jnd i Stuen hørdte Vidnet at Hans Kongsvig Kaldte Citantens Huustroe et Skab. hafde Ej videre at prove.

4. Vidne Ole Natvig aflagde Eed og Provede at næstleden Sommer saae og hørdte Deponenten at Lars Fladerager og Hans Kongsvig sagde til hver andre at de Vare forligte, {Mens hvad} i den Sag som var Mellem ham og Lars Fladerager, og hvori faldt Dom paa siste Sommer ting, Forliiget vedstoed de begge. hafde ej viidere at prove.

5. Vidne Axel Godøen aflagde Eed og Provede i et og alt med 4. Vidne uden forandring.

Citanten paastoed Dom.

Eragted

Den Lovlig Stefnte Hans Kongsvig forelegges til næste ting at møde for at jndkomme med sit tilsvar i Sagen.

Lars Fladerager hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Ole Øchland fordie at hand ej har villet holdt den jmellem ham og Citanten skeede Kiøbe Contract om \den hans/ ejendom udj Gaarden Øchland \som den indstefnte har Kiøbt af Johanes Siursen/ derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger samt at anhøre Vidnes byrd af Carl Nielssen, Johanes Pedersen, Ole Vintzensen Fladerager, Ole Saugmæster, Johanes Sundøen, Mons Søreide, Niels Siglevig, og Anders Wolden.

Den jndstefnte Ole Øchland mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal, Declarerede dernæst at naar Johanes Øchland hafde kundet hiemlet det Sahl hand til Comparenten hafde giort om det halve Øchland, saa hafde hand igien same Solgt til {Ole Øchland} \Lars Fladerager/, Mens siden Comparenten ej fick meere end den {halve gaard} 3de part i gaarden saa kunde Kiøbet icke holdes.

Citanten begiærede Vidnerne fremckaldet. af vidnerne mødte Johanes Pedersen, Ole Vintzensen Fladerager, Johanes Sundøen, Mons Søreide, Niels Siglevig.

1te Vidne Johanes Pedersen aflagde Eed og provede at næstleden Paascke aftten, blev Vidnet af Siur Øchland begiært at Komme til Øch-

1765: 311b

land, hvilcket Vidnet eftterckom, Ved Vidnets anckomst til dito Stæd, Sagde Siur Øchland til Ole ibm: disse ord: Ole du Lofte mig i dag andet end nu jeg maae høre nemlig at Du i Dag har Solgt {det} \Alt/ gods\et/ her i Øchland til Lars Fladerager, hvortil Ole Øchland svarede: jeg har saa giort, Kand ej din Fader som jeg hører alle siiger, ej kand hiemle mig hvad hand har Solgt, saa er Kiøbet jmellem mig og Lars Fladerager ophævet.

2. Vidne Ole Wintzensen Fladerager aflagde Eed og provede: at noged eftter Paascke sistleden foraar Kom Vidnet enpasent jnd i Lars Fladeragers Stue, hvor vidnet forefandt Ole Øchland tilligemed Lars Fladerager Sidende, hørdte da at Parterne talede med hin anden angaaende det Mellem Dem Verserende Kiøb betreffende \den jndstefntes tilforhandlede gods af Johanes Siursen i/ Øchland, blant andet hørdte Vidnet dette: at Ole sagde hand hafde den Ordre at skulle Levere haand pengene tilbage, hvilcke og Lars var villig til \at modtage/ og sagde disse ord det faar saa at være, haand pengene bleve talgte som var 8 rd: hvilcke Deponenten som dessens ejer modtog, Vidnet hørdte aldeeles icke at Ole sagde at Lars skulle faae det gods som hand blev tilskiødet af sin Contrahent Johanes <Siursen> Sundøen. den halve gaard var Ole Øchland Lovet af Johanes Sundøen som hand ej har Kundet hiemlet. hafde ej viidere at prove uden dette: at i fald Ole fick den halve gaard saa Skulde Lars faae det, Mens om det Ole nu tilskiødede gods blev ej omtalt.

3. Vidne Johanes Sundøen aflagde Eed og provede: at næstleden foraar Kom {Vid} Lars Fladerager og Ole Øchland til Vidnet paa Sundøen og der begge fortalgte at Lars Fladerager Skulle Kiøbe af Ole Øchland \den halve/ gaardeparten i Øchland hvortil vidnet svarede jeg har Solgt til Ole med ham vil jeg handle, siden kand de giøre hvad de vil, hafde ej viidere at prove.

4. Vidne Mons Søreide aflagde Eed og provede at næstleden Vaar blev vidnet af denne Sags Parter forlanget at Reise med Dem til Sundøen, som hand eftterckom, ved Deris anckomst til Sundøen forefandt de Johanes \Siursen/, som sagde til Dem Ligesom hand har forcklaret i sit Vidnes byrd, paa Deris Retour Kom de til et Stæd Kaldet Wolden, hvor de forefandt Niels Siglevig som Lovede Lars penge og bød Ole en jord af Nafn Grøteide, Vidnet forcklarede at Niels Siglevig var besckiencket, hafde ej videre at prove.

5. Vidne Niels Siglevig aflagde Eed og provede Mens befandtes i de omstændigheder at Retten ej Kunde admittere ham til Vidnes byrd som besckiencket.

Citanten begiærede Sagen udsadt til næste ting.

Eragted

de Lovlig Stefnte, Men absente Vidner Carl Nielsen og Ole Saug Mæster fore-

1765: 312

Legges til næste ting at møde under Lovens Fals maals Bøder, Deris Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Monsr: Henrich Christie hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndkalde Siur og Halsteen Tysnes fordie at de icke vil betale ham Reenings og Steenings Forretningens beskrivelse jmellem Dem og Hr: Baar som i alt Koster 2 rd: 2 Mrk: 8 s: derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omckostning.

De jndstefnte Mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal, producerede dernæst et \Dem/ af Sr: Christie meddeelt beviis under 26 Oct: 1762, som blev oplæst hvoreftter de formeente at Retten frieckjender dem for Søgemaalet.

Monsr: Dahl paa sin besvogredes Veigne, eftter at hand hafde anhørt det af Siur og Halsteen Tysnes i Rettelagde beviis eller forpligt fra Hr: Christie fandt fornøden at Melde dett bemelte Christie aldeles icke fordrer nogen betaling for Forretningen saavit Rettens Betjentes Sallario vedkomer, Mens derjmod formeener at i Rettelagde beviis ej Obligerer ham at betale Forretningens beskrivelse med det Cronede Papiir, hvilcket beviset Ligesaa Lidet tilholder ham som det bliver en følge at same end staar af Reqvirenternes egen frie Villie enten de ville begiære Forretningen beskreven eller icke, og da de saadant af Sr: Christie har forlanget, var det hand paastoed at same ham tilligemed denne Processe[s] beckostning af Retten maatte vorde tilkjendt, hvormed hand jndlod Sagen under Dom.

De jndstefnte jndlod og Sagen under Dom.

Afsagt

Ligesaa fornøden det vill være for vedkommende at have sine Reqvirerte Forretninger beskrevne til efterretlighed for at foreckomme Disputer som i tiiden kunde opstaae, Saa Sole Klart bliver det og at Citanten i sit udstædde Og i Rettelagde beviis under 26 October 1762 har forpligted sig at svare {de} \eller/ jndestaae de jndstefnte for {alle bemelte} de omkostninger som vil medgaae til bemelte Forretnings holdelse, hvor i Retten ej andet kand see end og Forretningens beskrivelse bør være jndbefatted, derfor Kjendes for Rett at de jndstefnte bør for Citantens tiltale frie at være og Processens omckostning ophævet.

Johanes Sundøen i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra \Siur/ Johanes: Øchland som sin Søn ærrørige Skields ord betreffende.

den jndstefnte Siur Øchland mødte icke eftter

1765: 312b

Paaraab ej heller nogen paa hans veigne.

thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Ole Natvig og Axel Godøen som ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt Siur Øchland i hans huustroes paahør siden at hand ej var hiemme.

Det Laug dag givne Vidne Karj Øchland mødte for Retten aflagde Eed og Provede: at næstleden foraar den same dag som hendes Mand har omprovet, hørdte vidnet at Siur Øchland i Vreed hue udskielte eller Kaldte sin Fader en Arve- Volds og Arve tyv, hafde ej viidere at Prove.

Citanten Johanes Øchland paastoed Dom.

Afsagt,

de af Siur Øchland mod Faderen Citanten Johanes Øchland faldne ord, bør som død og Magtes løs være anseed og ej Komme bem:te Johanes Øchland paa gode Nafn og Røgte til minste prejudice. Men Siur Øchland bør for sin uforskammede opførsel mod sin Fader bøde til det Bergenscke Tugt og Manufactuur huus 10 rdlr: sampt til Opdals Sogns Nød lidende Mennisker 3 rdlr: jtem udj Processens Omckostninger til sin Fader 3 rd: alt 15 dage eftter denne Doms Lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

Johanes Rolseim hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne sin Naboe Niels Rolseim fordie hand haver Kasted Citantens Kone med et Korn Bøtte, hvorved hun blev tilføjed Skade Derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omckostninger jtem at anhøre Vidnes byrd af Ørje Thoe og Ole Møchlestad som begge Møder.

Den jndstefnte Mødte icke for Retten ej heller nogen paa hans Veigne.

thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Ole Natvig og Axel Godøen som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt Niels Rolseim som inCaminationen ommelder.

1te Vidne Ørje Thoe aflagde Eed og provede: at næstleden høst ved disse tiider Kom Citantens huustroe til Vidnet og bad at hand ville Kome op til hendes Qverne huus, som hand eftterkom, Ved Qverne huuset Kom de da, forefandt døren derpaa lucket, begav sig altsaa derfra hiem til gaarden Rolseim hvor vidnet tilligemed Citanten, hans huustroe og Niels Rolseim blev Samlet i Citantens Ildhuus, og eftter at adskillige faldne ord jmellem Dem vare talte, Saae Vidnet at jndstefnte Niels Rolseim tog en Bøtte som stoed i Ildhuset med noget Korn udj og Kasted same i vreed hue paa Citantens [huustroe]

1765: 313

Og traf hende paa Skuldrene. Disputen herom var Korn Malning paa Deris Qvern som Citanten og den jndstefnte ejer tilsamen, hvilcket Niels ville forbyde Dem som eftter vidnets sigende dertil var trengende, som vidnet veed deraf at hand efttersaae Johanes Rolsems Stabuur, hvor lidet eller jnted Meel fandtes.

2. Vidne Ole Møchlestad aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne dog med den forandring at hand ej saae den jndstefnte Slog Johanes Rolseims huustroe med den af første vidne omvundne Korn Bøtte.

Eragted

Den jndstefnte Niels Rolseim forelegges til næste ting at Møde for at jndkome med sit tilsvar udj Sagen.

Jacob Nesse hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne sine Søskende Biørne og Niels Siursen samt Inger Siurs Datter, fordie at de ej vil {Selge til ham} Modtage penge af ham som Odelsmand for Deris paa Arve Skiftted eftter Deris samtlige Fader tilfaldne Jordegods i Nesse, Derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omckostning.

De jndstefnte Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa Deris Veigne,

thi fremstoed Stefne vidnerne Jørgen Kongsvig og Ole Høvischeland som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt de paagieldende som inCaminationen ommelder.

Eragted

De Lovlig Stefnte forelegges til næste ting at Møde, Sagen at tilsvare.

Peder Hansen og Niels Jonsen Dalland hafde med Skriftlig (Muntlig?) {varsel} \Stefnemaal/ ladet jndstefne Anders Waage for tilføjed Skade med Viidere efter Stefnemaalets formeld under 15de Septembris 1765, hvilcket de i Rettelagde som blev oplæst.

Den jndstefnte mødte icke eftter paaraab.

Citanten begiærede denne Sag til i Morgen ophævet som blev bevilget.

Lænsmanden Mads Godøen hafde til dette ting med Skriftlig varsel ladet jndstefne Hans Nere Støle for ærrørige Skiels ord derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning. Stefnemaalet blev i Rettelagt og oplæst,

den jndstefnte Hans Nere Støle mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal og det oplæste Stefnemaals Lovlige forckyndelse. Dereftter Declarerede at hand tilstaar at have udtalt de paastefnte ord hvilcket hand hiertelig Fortryder og beder at Lænsmanden ej vil reigne ham det til Onde og beder om Forladelse, og i fald

1765: 313b

For efttertiiden saadant af ham igien skulle falde, da skal denne Sag staae ham aaben og vidnerne være af Deris fulde Kraftt jmod ham.

Retten bliver til i Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 5 October blev Retten atter sadt paa paa!! bemelte tingstæd og betjent med de opnefnte Laug Rett.

hvorda blev foretaged den fra i gaar til i Dag udsadte Sag Contra Anders Waage jndstefnt af Peder og Niels Dalland.

Den jndstefnte Anders Waage mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,

thi fremstoed Stefne Vidnerne Axel Godøen og Ole Natvigen som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14ten Dage siden haver Stefnt den paagieldende og oplæst det i Rettelagde Skrifttlige Stefnemaal.

Citanten begiærede de Mødende Vidner fremkaldet til Examen og Eeds aflæg som ere følgende Nemlig Johanes yttre Wee, Johanes Monsen Lande, Ole Dalland og Ole Waage.

1te Vidne Johanes Wee aflagde Eed og provede at jndstefnte Anders Waage holder en uLovlig Skifttes gaard saaledes at den jndstefntes Creature tilføjer Citanterne Skade. Ligesom og at den jndstefntes Creature aarl: tilføjer Citanterne Skade uagted at Citanterne til Vogtelse for Skaden anvender al største Fliid. Vidnet Declarerede og at hand paa forlangende har Taxeret Citanternes Skade som i aar er skeed til 2 tønder og 2 Voger Korn Mens hvad enten Anders Waages Creature har giort Skaden eller icke er noged som vidnet er aldeles ubeckjendt, Mens vidnet veed at Anders Waages Gierdes gaard er uLovlig. Videre veed vidnet at Waages Faar Foraars tiid, giør Citanterne Skade paa Deris Engeland hafde ej viidere at prove.

2det Vidne Johanes Lande aflagde Eed og provede til 1te og 3de Post i Stefnemaalet ligesom 1te Vidne uden Forandring, mens til de 2de andre Poster veed hand same skeer, Mens har det dog ej seed. hafde ej videre at prove.

3de Vidne Ole Dalland aflagde Eed og provede i et og alt med første Vidne uden Forandring.

4. Vidne Ole Waage aflagde Eed og provede Ligesom 1te og 3de Vidne med tillæg at Anders Waage har tilstaaed at oprette Citanterne den Skade som er paastefnt af 2 tønder og 2 voger Korn hafde ej viidere at prove.

Paa tilspørgende Declarerede samtlige Vidner at 1 tønde Korn har gieldet paa Landet dette aar 1 rd: 4 Mrk: og i Byen 2 rd: 2 Mrk: Skaden er Skeed for en 6 uger siden.

Eragted

Den lovlig Stefnte og

1765: 314

udeblevne Anders Waage forelegges til næste ting at Møde med tilsvar i denne Sag til hvilcken tiid hannem paalegges at beviise hvad Een tønde Korn dette Aars høst har gieldet eller Kosted i blant Almuen her paa Landet, da dereftter udj Sag skal blive Kjendt og Dømt hvad Rett er.

Johanes Rolseim i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Anders og Ole Waage.

Af de jndstefnte mødte Ole Waage som Declarerede at have betalt Citanten for den tiid hand brugte Fieldet, og i øvrigt ej veed at være Citanten noged noget!! Skyldig.

For den udeblevne Anders Waage saavelsom det af Citanten til dette ting jndstefnte Vidne Gunder Willumsen Waage blev af Stefne vidnerne Ole Natvig og Axel Godøen aflagt Lovlig Stefnemaal under Corporlig Eed.

Eragted

Anders Waage forelegges til næste ting at Møde med sit tilsvar i Sagen og Gunder Villumsen forelegges til næste ting at Møde under Lovens Fals maal sit vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Niels Dalland hafde til dette ting tiid og Stæd med Skrifttl: Stefnemaal under 15 Sept: 1765 Ladet jndstefne Anders Waage for Slagsmaal som forøvet paa ham derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omckostning sampt at anhøre vidnes byrd af Peder Hanssen Dalland, Ole Øvre Dalland, Johanes Lande, \og/ Marthe Willums Datter.

Den jndstefnte ej heller nogen af af Vidnerne mødte \eftter/ paaraab, icke heller nogen paa den jndstefnte Vederpartes Veigne.
Thi fremstoed Stefne Vidnerne Ole Natvig og Axel Godøen som ved Eed beckræfttede at de for Meere end 14 Dage siden haver Stefnt Anders Waage og udeblevne Vidner, den første at tilsvare Sagen og de andre til Vidnes byrds aflæg.
Da Saavidt var tilførdt, Declarerede Niels Dalland at forsaavidt Sagen med ham angaar, Saa er hand med Anders Waage forliigt,
Fogden som jnden Retten var tilstæde og Fornam at det oplæste Stefnemaal gaar ud paa Forøvet Slagsmaal, maatte siden hverken den Indstefnte eller Vidnerne var tilstæde, begiære Sagen til Næste ting udsadt.

Eragted

Anders Waage, Peder og Ole Øwre Dalland, Johanes Lande og Marthe Willums Datter Waage som alle Lovlig Stefnt, forelegges til næste ting at møde den første Sagen at tilsvare

1765: 314b

Og de 4 siste under Lovens Fals Maals bøder Deris vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Hr: Anders Dischingthun som Comissionair paa høy Velbaarne Hr: Kammer herre og Stiftts Amtmand Storms Veigne hafde til dette ting tiid og Stæd med Skrifttl: Stefnemaal Ladet jndstefne Hr: Major du Wahl for Skyldig værende Capital 800 rd: med Ræsterende Renter jndtil betaling skeer med viidere eftter Stefnemaalets Formeld under 16 Sept: 1765 som blev i Rettelagt og oplæst.
Den jndstefnte Hr: Major du Wahl mødte icke for Retten, ej heller nogen paa hans Veigne, og uagted at Stefnemaalet viiser Hr: Majorens paateigning same at være ham forckyndet, blev dog Stefne vidnerne Axel Godøen og Ole Natvig fremkaldet som ved Eed [beckræfttede] at de i forgaars {otte} Fiorten Dage siden haver jndfundet sig paa Gaarden Hovland med det i Rettelagde Stefnemaal hvilcket Hr: Majoren straxens paasckrev.
dereftter blev i Rettelagde \Copie af/ {Hr: Ob:L:} \Frøchen/ Coucherons {Obligation} opsigelse under 25 Junj 1761 som blev oplæst. jtem Copie af Hr: Major du Wahls udstædde Obl: under 20 December 1754 med sine paateigner!! (paateigninger) som blev oplæst.
Lænsmanden Mads Godøen jndleverede brev fra Sr: Dischingthun i Bergen til ham som blev oplæst, hvoreftter hand paastoed Dom.
Fra Hr: Major du Wahl blev jndleveret hans Skrifttlige Indlæg udj Sagen Datteret 1te October 1765, som blev i Rettelagt.

Afsagt

Den exception {Hr:} Major du Wahl i sit jndgivne jndlæg Moverer {om} Finder Retten ej har noged Stæd Naar Forordningernes bydende {udj 1 Bogs} \af 28 Febr: 1705 den 19de art: \samt 3 art: udj Forord: af 7 Martj 1749/ saavelsom Forordningen af 19 Augustj 1735 tages udj betragtning, Retten fjnder og icke andet end joe at Major du Wahl er gived meer end lovlig opsigelse til den paastefnte Capitals afbetaling, som afbeviises med hans paateigning paa opsigelses instrumentet datteret 3de April 1762, hvoreftter det paalaae Majoren at see Capitalen afbetalt naar det Fjerding aar eftter forbemelte 3 April 1762 var udløben. Altsaa Kjendes og Dømmes for Rett at Major du Wahl bør og skal jndfrie sin udstædde Obligations Summa 800 rdlr: med Ræsterende Renter fra 20 Dec: 1760 til betaling skeer samt udj Denne Processes Omckostninger ibereignet Doms Løsning \3 rd:/ alt til Pandt haverens høi Respective Arvinger 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Mads Godøen i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Niels Siglevig Skields ord betreffende.
den jndstefnte Niels Siglevig mødte for Retten og tilstoed Lovlig

1765: 315

Varsel Declarerede dernæst at hand fortryder de af ham mod Lænsmanden faldne ord, som ganske Løgnagtige talte, Thi hand veed ej andet end al ære og godt mod Lænsmanden at siige.
Lænsmanden eftter at hand hafde anhørdt denne af Niels Siglevig giorde Declaration, hvormed hand for saa vidt var fornøjed, begiærede Rettens Dom udj Sagen og Omckostninger med Viidere Mulct eftter Merite Lignet.
den jndstefnte bad om efttergivelse.

Afsagt

De af Niels Siglevig eftter Vidnernes Eedelige udsagn faldne ærrørige ord, bør ej Komme Citanten Lænsmand Mads Godøen paa hans gode Nafn og Rygte til minste Gravamino eller prejudice, mens skal som død og Magtes Løse være anseed. Niels Siglevig bør eftter Merite ej allene for sig self, mens end og til Exempel for andre Liige onde sindede henseende hans utemmede og uforskamede Mund ved at indgaae paa en andens uLiderede Nafn saa skammelig, at bøde til Sognets fattige 2 rdlr: jtem til Citanten udi Processens Omckostning 3 rd: alt 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Dereftter Læst
1. Jon Siursens Gave brev paa 1 pund 17 Mrk:r Smør i Sunde til Hans Huustroe Anna Hans Datter dat: 5 Oct: 1765.
2. Ole Berge og Christopher Dranges Skiøde paa 15 Mrk: Smør i Kierefiord til Willum Haagensen mod 15 rd: dat: 5 Oct: 1765.
3. Christopher Lille Giersvig med de fleres Skiøde paa 9 Mrk:r Smør til Jaen Omundsen Kierefiord mod 9 rd: dat: 5 Oct: 1765.
4. Johanes Helleland med de fleres Skiøde paa ½ Løb Smør ½ hud i Aarbache til Sverche Hiertnes dat:!! mod 60 rd: dat: 15 Oct: 1764.
5. Anders Koldahl og Hans Udschot Deris Skiøde paa 18 Mrk: Smør i Aarbache til Sverche Hiertnes dat: 5 Oct: 1765 mod 20 rdlr:
6. Jon (Jan) og Willum Heglands bøxel Seddel til Ole Eliasen paa gaarden Kierefiord 1 pd: 6 Mrk:r Smør mod bøxel med Revers dateret den 5 Octbr: 1765.
7. Skifttebrev eftter Elj Mit Giøvaag, hvis ejende Jordegods i Mit Giøvaag er Udlagt som Pandte bogen udviiser dateret 5 Oct: 1765.

Tings vidner blev som Sædvanlig examineret, og hvorpaa Almuens Svar faldt som Sædvanlig.
Restancen over Extra Skatten Stoer (ope rum) Og for de Ordinaire Skatter [stoer ?] som i alt blev ujmodsagt.

Retten blev for Skibreedet ophævet.

Anno 1765 den 7de Octobris blev Almindelig Høste ting holdet med Ous Skibreede paa ting stædet Lundervig, og betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl:
Niels Giemdahl, Arne Hegland, Hans ibm:, Jon ibm:, Johanes ibm:,

1765: 315b

Jon Pedersen Sævild, Anders Ericksen Sandvig, og i stæden for Ole Biones Sadt Hans Lundervig Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmand og Meenige ting søgende Almue

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

Dereftter læst
til udslettelse Encken Barbra Sundøens Obligation til Hans Dahle paa Capital 50 rd: som er betalt efter Creditors qvittering af 5 Martj 1765. dat: 10 Oct: 1764.
2. Engel Berges udstædde Skiøde til Anders Olsen Øvre Dahlen paa 1 pund 8 Mrk:r Smør 2 giedsckind jmod 430 rdlr:s betaling datteret 7 Oct: 1765. Mod dette Skiødes ting Lysning protesterede Nichlas Hanssen Hatvig paa Grund deraf at Hans Fader er Selgerens ælste broder, paafølgelig nermeste til Løsningen berettiget, ærbød sig der for straxens at ville Løse det Solgte gods for de anførte 430 rd: Vel har Selgeren tilbudet Comparentens Fader det Solgte Gods Mens for 500 rdlr: som er 70 rdlr: meer end det nu er som meldt Solgt for.
3. Engel Berge og Anders Øwre Dahlens med hin anden oprettede Contract betreffende 16 Nøeds beesters Beite og Gresgang i Øwre Dahlens udmarcker datteret 7 Oct: 1765.
4. Hr: Consistorial Raad Gelmuydens bøxel Seddel til Mathis Olsen paa 18 Mrk:r Smør ¼ hud ½ giedskind med Revers datteret 5 Aug: 1765.
5. Ole Rasmusen Dranges {Obligation} Declarations Skriftt om Odels Retten til 2 pd: 6 Mrk: Smør i Giendahl som Vintzens Houge ejer. datteret 4 Oct: 1765.
6te Ingebret Johansen og Niels Olsens Skiøde paa ½ Løb Smør i Nere Boge tilligemed Odels Retten dertil, for 70 rd: til Niels Monssen Waage datteret 7 Oct: 1765.
7de Læst til Mortification Anders Hafschaars udgivne Obligation til Lars Helleland paa Capital 70 rd: som er eftter Creditors qvittering med Renter betalt den 30 Sep: 1765. datteret 2 Janu: 1754.
8de Anders Hafschaars Skiøde til Lars Helleland paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Hafschaar mod 150 rd: datteret d: 7 Oct: 1765.
9. Hr: Kammer Raad og Foged Juels Fredlysning paa Engel øwre Dahlens brugs Skoug af alle Sorter. datteret 7 Oct: 1765.
og 10. Hans Tøsses Skiøde paa gaarden Svensdahl til Svend Endressen mod 400 rd: datteret 7 Oct: 1765.

Restancen over de Kongel: Skatter stoer (ope rum) jtem Extra Skatten stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.
de Ordinaire Tings vidner Ligesaa som blev ujmodsagt.

Anno 1765 den 10 Oct: blev almindelig Høste ting holdet med Strandvig Skibrede paa Giøen og betient af følgende Laug Rettes Mænd, Brynild Tomre, i stæden for Johanes Tomre, Torjuls Giøen, Haldor Schogseide, Engel Haavig i stæden for Rasmus Wiig, Ole Qvale, Jan ibm:, Hans Aachre, Jon Haavig, Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Menige Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres

1765: 316

Som paa forige tinge ere læste og i denne Protocol Extraherede.

dereftter allerunderdanigst Læst Hans Majestets Aabne brev til Fogden angaaende Gravens, Kintzervigs, Odde og Røldals Skibreeder om Extra Skatten datteret 5te Julj 1765.

Retten bliver til i Morgen ophævet.

Anden dagen d: 11 Oct: blev Retten atter sadt paa bemelte tingstæd og betjent med same Laug Rett,

da læst
1. Hr: Consistorial Raad Geelmejdens bøxel Seddel til Sergeant Hoff paa 2 spd: Smør 2 giedskind i Særvold. dat: 5 Decbr: 1764.
2. Anders Houge med de fleres Skiøde Contract paa 12 Mrk: Smør 1/6 hud i Houge til Torbiørn Engelsen datteret 2 Janu: 1765.
3. Torckel Baartvedt med de fleres Skiøde paa 19 Mrk: Smør i Lille Balleseim til Anders Anderssen mod 31 rd: 2 Mrk: datteret 10 Octbr: 1765.

Niels Ellendsen Opsahl i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Haldor Tvedte den ældre 10 rdlr:s Gield betreffende.
den jndstefnte Haldor Tvedte mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal og in totum benægtede Fordringen.
Citanten Declarerede at hand ej har nogen Vidner, mens haaber dog at Haldor Tvedte bringes til Gemytte og den Reelle efttertancke. Haaber ellers til næste ting at faae Sagen formodentlig oplyst, og til den Ende j mangel af nu hafte beviis, maatte begiære anstand i Sagen til næste ting.
Vidnerne angav hand til Sagens Styrcke Lars \Olsen/ Hage, Lars Martinsen Schaatun samt Engel Braathuus.

Eragted

Sagen udsettes eftter Citantens forelegges!! (foreleggelse) til næste ting til hvilcken tiid Halvor!! (Haldor) Tvedte Stefnes at møde de af Citanten nu angivne Vidner Lars Olsen Hage, Lars Martinsen Schaatun og Engel Braathuus, hvilcke under Lovens Fals maal Stefnes til ovenmelte tiid Deris Vidnes byrd i denne Sag at aflegge.

Anders Drageide Lod ved Procurator Giøen i Rette æske den fra seeniste ting udsadte Sag Contra Niels Tvedtenes betreffende Encken Sisselle Tvedtenesses Vilckaar af Tvedtenes som Ræster med Viidere \for 3 aar/ til Vidner er Stefnt som har beskickcket Niels Tvedtenes, de 2de Mænd Peder Biøndahl og Asbiørn Eidstøen.
den jndstefnte Niels Tvedtenes mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne.
thi fremstillede Procurator Giøen Stefne vidnerne Ole og Berje yttre Røe som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt Niels Tvedtenes Ligesom inCaminationen ommelder.
1te Vidne Peder Biøndahl aflagde Eed og provede: at næstleden Foraar blev hand af Encken Zisselle Tvedtenes Søn forlanged at forevise den jndstefnte den af ham udstædde Contract, hvilket hand og eftterckom saaledes: at hand til den

1765: 316b

jndstefnte overleverede Contracten som hand igiennemlæste, og hvoreftter hand sagde at vel har hand indgaaed Contracten, dog saaledes nemlig at naar Encken blev paa gaarden ville hand Svare same, mens saa snart hun Reiste derfra icke at svare det Ringeste, den jndstefnte Declarerede og ej at have underskrevet den oprettede Contract, hafde ej videre at prove.
2. Vidne Asbiørn Eids Støen aflagde Eed og provede som 1te Vidne uden Forandring.
Procurator Giøen producerede i Retten under Sorenskr: haand en Videmeret Copie af den af Niels Tvedtenes udstædde Contract under 13de Oct: 1758.
Omund Eide fremckom for Retten og tilckjendegav at hand med fleere af Niels Tvedtenes er jndstefnt til vidne i denne Sag, begiærede der for at med Sagen maatte stilles i beroe til i Morgen tiilig, som blev bevilget.

Procurator Giøen tilckjendegav at hand møder paa Hans Kleppes Veigne, som til dette ting tiid og Stæd med Skriftlig varsel hafde ladet jndstefne Steen Tvedt for adskillige ubeqvems ord, det udstædde Skrifttl: Stefnemaal blev i Rettelagt og oplæst.
Den jndstefnte Steen Tvedt mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne thi fremstoed Stefne vidnerne Engel Anderssen Ballesem og Ole Svinesteen som ved Eed beckræfttede at de i gaar 14 dage siden haver Stefnt Steen Tvedt saaledes Nemlig oplæst det i Rette lagde Stefnemaal, hvilcken Declarerede at hafde det ej været for seent til dette ting, saa vilde hand Stefne Contra i Sagen.
af vidnerne mødte ingen undtagen Niels Tvedt.
Vidnet Niels Tvedt aflagde Eed og provede at næstleden Sommer i et Brøllup paa Femanger, hvor vidnet tilligemed Parterne og {de} flere vare tilstæde, hørdte vidnet at jndstefnte Steen Tvedt udskieldede Citanten Hans Kleppe for Een tyv og Kjeltring, har ej videre at prove uden dette at Steen Tvedt var beskiencket.
For de udeblevne Vidner af Lehnets Jurisdiction blev afhiemlet Lovlig Stefnemaal af ovennefnte Stefne vidner.
Procurator Giøen begiærede den jndstefnte saavelsom vidnerne Forelagt.

Eragted

de Lovlig Stefnte men absente Steen Tvedt, Berge Bergesen Femanger, Engel ibm: forelegges til næste ting at Møde, den første Sagen at tilsvare og de 2de siste som Vidner i Sagen, Deris Vidnes byrd under Lovens Fals maal at aflegge.

1765: 317

Siden Farteen Brotte og Viglick Abottenesset Sorterer under Rosendahls Jurisdiction, saa kand for Dem ej skee nogen Laug dag, Mens i fald Citanten agter same at føre, faar {de} hand den!! (dem) for sit Foro at indstefne.

Der paa Læst
Ole Holdhuus og John Foor Deris Skiøde paa 1 Løb 6 Mrk:r Smør 1 huud til Hans Jansen Holdhuus mod 350 rd: 4 Mrk: 12 s: datteret 19 Febr: 1765.
2. Hans Jansens Obl: til Proustjnde Gielmejden paa 350 rd: og underpandt i Holdhuus samt 5 proCento Renter. dat: 5 Nov: 1764.

Abraham Olsen Aarre hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Hans Poulsen Kiilen til at Liide Dom fordie hand haver frataged Citanten en Kircke Koe som hans huustroe Self hafde givet til Kircken for sin første Salig Mands begravelse, derom at anhøre Vidnes byrd af Amund Eide og Lars Joensen Aarre, jtem til at erstatte Processens omckostning.

Den jndstefnte Hans Poulsen Kiilen mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal.
Citanten begiærede sine Vidner fremckaldet til Examen og Eeds aflæg.
1te Vidne Amund Eide aflagde Eed og Provede at næstleden Sommer var vidnet eftter den jndstefntes som hans Broders forlangende paa gaarden Aarre, og ved hans anckomst til Aarre begiærede den jndstefnte hos Citanten at ville see dend Koe som hans huustroe hafde gived til Haalandsdahls Kircke for hendes Sal: Mands Gravstæd i Kircken hvilcket og Abraham Aarre opfyldte saaledes at vidnet med den jndstefnte blev viiset en Koe, hvilken vidnet tilligemed den jndstefnte tog til sig fordie at Citanten ej ville betale Ræsterende {3} 5 aars Lejer deraf som Citantens huustroe hafde udlovet at betale den tiid {hun} \Koen/ blev udlovet for begravelse Stædet. Vidnet provede og at Citantens huustroe hafde udsagt den tiid hun udleverede Koen at hun skulle staae hos hende saa lenge Kircke Ejeren vilde.
2. Vidne Lars Jonsen Aarre aflagde Eed og Provede: at næstleden Sommer 3 uger for Sancte Hans Dag, saae Vidnet at Hans Kiilen og Omund Eide som 1te Vidne var paa gaarden Aarre og tog til sig den før omprovede Leje Koe og førdte same hiem med sig, vidnet hørdte den tiid at Citanten bød den jndstefnte den Ræsterende Koe Leje, hvilcken hand ej da ville modtage. hafde ej viidere at Prove.
dereftter Declarerede den jndstefnte Hans Kiilen at hand har Stefnt Contra og derved jndkaldet Abraham Aarre til at betale Ræsterende Leje af Koen for 5 aar aarlig 1 Mrk: 8 s: jtem at ansvare

1765: 317b

Processens omckostning.
Den jndstefnte Abraham Aarre mødte for Retten og tilstoed at være Lovl: Stefnt Ligesaa at være Skyldig de paastefnte 5 aars Ræsterende Leje med 1 rd: 1 Mrk: 8 s: mens aarsagen hvorfor hand har jndeholdt de 3 aars Leje, har været denne at siden hand har opynget Koen som hans Sal:!! huustroe for sin Mands Gravstæd hafde udlovet, hvilcket eftter Almindel: bøigde pris skeer at de 3 aar gaar forbie uden Leje for opalingen.
Hans Kiilen begiærede Sagen til næste ting udsadt, for at bevise at ingen opaling med Kircke Koen af Abraham Aarre er sckeed.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting eftter Hans Kiilens forlangende, til hvilcken tiid hand haver at jndstefne sine Vidner.

Engel Brathuus hafde til dette ting tiid og Stæd med Skriftlig {Varsel} \Stefnemaal/ ladet jndstefne ægtegiftt Konen Joren Gitles Datter \Aarre/ for Eendeel af hende mod Citanten faldne ærrørige ord med Meere eftter dito Stefnemaals formeld under 25 Sept: 1765 som blev i Rettelagt.
Den jndstefnte Joren Aarre mødte icke, Men hendes Mand Abraham Aarre jndfandt sig og tilstoed det oplæste Stefnemaals lovlige forckyndelse, og begiærede anstand i Sagen til næste ting {udsadt} for at føre Vidner.
Af vidnerne jndfandt sig Ole Olsen Aarre, Isack Aarre, Ragnelle Ellings datter Aarre og Lasse Johansen Hougervold, For hvilcke Edens Forcklaring af Lov Bogen dennem af Dommeren blev forelæst med Formaning til Sandheds udsigende.
1te Vidne Ole Olsen Aarre aflagde Eed og Provede: at hand aldrig har hørdt de paastefnte ord af jndstefnte Jorna Aarre, hafde ej videre at prove.
2. Vidne Isack Aarre aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne uden forandring.

3. Vidne Ragna Ellings Datter Aarre aflagde Eed og provede at næstleden aar noged for Juul hørdte Vidnet af Jorna Aare en dag i hendes eged huus Disse ord: at Engel Braathuus hafde taged hendes Væhrer som var bortkommen nemlig 2de hafde ej viidere at prove.
4. Vidne Lasse Johansen Brathuus aflagde Eed og provede at næstleden Vinter en Dag Kom vidnet jnd i Jorna Aarres Stue, da fortalgte bemelte Jorna Aarre vidnet at hendes Mand hafde ladet giøre eftter, hendes 2de Væhrer Vare tagne op i Marcken udj en Skaar hvor en Stoer uhr var

1765: 318

Strax hos, bleve tagne før Dagen en Dag fra same stæd op til Braathuus hvor de og ligeledes før Dag blev Klippet ulden af, Vidnet provede dernæst at bemelte Jorna Aarre udlod sig med Disse ord at væhrene Kom til Brathuus og Engel Brathuus hafde taged same; hafde ej videre at prove uden dette at ingen fleere var i besagde Stue uden Jorna Aarre og Deponenten.
Procurator Giøen begiærede paa Citantens Veigne Sagen til næste ting udsadt og Jorna Aarre tilligemed de udeblevne Vidner til Møde forelagt.
For de udeblevne Vidner blev ved Stefne vidner Ole og Berje yttre Røe afhiemlet Lovlig Stefnemaal.

Eragted!

Jorna Aar\r/e, Ole Gutormsen Aarre, Inger Ols Datter, Britta Halvors Datter, Niels Simensen, Sisselle Ols datter, Kristj tieniste pige alle fra gaarden Aarre, som alle Lovlig Stefnte, forelegges til første ting at møde, Jorna Aarre Sagen at tilsvare og de siste under Lovens Falsmaal Deris Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

dereftter blev opbudet Inger Anders Datters Arve Midler tilsamen 22 rd: 5 Mrk: 2 s: med forspørsel om Nogen same mod Suffisant Pandt og 4 proCento Renter ville antage, men som ingen jndfandt sig, blev same med Rettens Forseigling, Formynderen Anders Uglehuus til bageleveret.

Fremdeeles blev Læst
1te Skiftte brevet eftter Ole Henanger, hvis Sterfboets Jordegods i Henanger er Udlagt som Pandte bogen udviser. dat: 11 Janu: 1765.
2. Dito eftter Christie Tvedte, hvis Sterfboeds Jordegods Gods ½ Løb ½ hud i Tvedte er Udlagt som Pandte bogen udviser datteret 28 Janu: 1765.
3. Skiftte brev eftter Jon Qvale hvis Sterfboeds Jordegods i Tuft uden bøxel er Udlagt som Pandte bogen udviser datteret 29 Janu: 1765.

Retten bliver til j Morgen ophævet.

3de Dagen d: 12 Oct: blev Retten atter sadt paa bemelte tingstæd og betjent med jndbemelte Laug Rett.

Hvorda blev foretaged den fra Gaars Dagen til i Dag udsadte Sag Contra Niels Tvedtenes som anlagt af Encken Sisselle Eide.
Den jndstefnte Niels Tvedtenes mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal, Ligesom hand og har begiegnet Sagen med Contra Stefnemaal og til den Ende jndstefnt Sisselle Eide med Laug værge at anhøre følgende Vidner neml: Brynild Tomre, Hans Schogseide, Amund og Johannes Eide som

1765: 318b

alle mødte, hvilcke Anders Drageide som nærværende tilstoed at være Stefnt at anhøre.
1te Vidne Brynild Tomre aflagde Eed og Provede at den tiid Niels Tvedtenes antog gaarden Tvedtenes til brug, blev saadan aftale giort at Niels Tvedtenes Skulle svare til Encken Sisselle Eide 2 tønder Korn og 1 Koes Forster og det saa lenge hun ville forblive paa gaarden Tvedtenes hos Ham. hafde ej videre at prove.
2. Vidne Hans Schogseide aflagde Eed og Provede: jnted til Sagens oplysning. Vel hørdte vidnet at engang paa Giøen hafde Parterne en Sag jmellem sig under tale betreffende omvundne Vilkaar, mens Veed ej hvordan same Mellem Dem blev Slutted.
3. Vidne Omund Eide aflagde Eed og Provede at den tiid Johanes Eide Citantjndens Schviger {Moder} Søn, opsagde gaarden Tvedtenes for Contra Citanten, hørdte Deponenten at Niels Tvedtenes anckede paa det store Vilckaar hand skulle udgive til Zisselle Eide, hvorpaa da bemelte Johanes Eide Svarede dette: ja hun arbeider og for noged, Vidnet hørdte jnted Videre deraf end at de derpaa vare forligte.
4. Vidne Johanes Eide befandtes drucken, derfor Kunde hand ej til Vidne vorde admitteret.
Samtlige Vidner Declarerede paa tilspørgende at denne af Dem omvundne {Forliig} aftale skeede før Contracten blev jndgaaed.
Procurator Giøen paastoed Dom eftter Contracten samt Processens omckostning erstatted.
Contra Citanten Niels Tvedtenes begiærede Sagen til næste ting udsadt.
Procurator Giøen protesterede jmod udsettelse.

Eragted

Siden Retten ej Kand jndsee at det kand geraade Citanten til nogen Skade om Sagen til næste ting bliver udsadt; Saa {bliver} kand ej den forlangte udsættelse nægtes Contra Citanten, mens same bliver hermed accorderet.

Sagen af Hans Jansen Holdhuus Contra Ole Olsen Haaland blev paaraabt.
Parterne mødte begge for Retten og Declarerede at være med hin anden ved haander baands paalæg saaledes ForEenede at alle de paa Gaarden Holdhuus staaende huuse skal staae og være i alt ved sit værd, hvorimod Hans Jansen {til} den 14 April 1766 skal betale til Ole Haaland i Contant 151(?) rdr:, hvorved al tvist og uEenighed jmellem Parterne skal være ophævet. Parterne begiærede dette Deris Forlig

1765: 319

ved Rettens Dom Confirmeret.

Afsagt

det af Parterne ved haander baand indgangne Forliig, bør i alle dens ord Clausuler og Puncter følgelig Lovens 5 Bogs 1 Capt: 1 og 2 Art: ved Magt at Stande.

Læst
til Mortification Ole Holdhuus Hans Obligation til Magdelle Echeland paa Capital 80 rd: som eftter qvittering af 25 Oct: 1764 er betalt. datteret (ope rum) Maj 1764.

dereftter blev Hr: Fogdens Tings vidner examineret, hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
Restancen over de Kongelige Ordinaire Skatter beløber til (ope rum) desligeste over Extra Skatten beløbende til (ope rum) som begge deele blev for Retten oplæst og af alle ujmodsagt.
Odels Mand tallet blev oplæst og befandtes Rigtig.

hvorpaa Retten for Skibreedet blev ophævet.

Anno 1765 den 14 Oct: blev almindelig Høste ting holdet med Strandebarms Skibreedes Almue paa øvre Waage, da Retten blev betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes mænd Nafnlig Baar Tvedt, Erich Aachre, Poul Dybsland, Peder Tvedt, Gitle Tørristvedt, Anders Nere Waage, \i stæden Rasmus Solberg/, Anders Øye, \i stæden Niels Linge/, og Torbiørn Mehuus i stæden Helje Traae. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kammer Raad Juel med Lænsmanden Hans Waage og Meenige Tingsøgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og Høy Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Dereftter andre Particulaire Documenter
1te Skifttebrev eftter Lisbet Aachre hvis Sterfboes Jordegods i Aachre er Udlagt som Pandte bogen udviser. Datteret 11 Janu: 1765.
2. dito eftter Ole Knuds: Schogesahl, hvis Jordegods er Udlagt som pandte bogen udviser. datteret 24 Janu: 1765.
3. do: eftter Niels Grønevig, hvis Sterfboes Gods i Gaate og Grønevig er Udlagt som Pandte bogen udviser. dat: 9 Aug: 1764.
4. do: eftter Boel Aarsand hvis Jordegods i Aarsand er Udlagt paa Enckemanden Peder Anderssen. datt: 23 Janu: 1765.
5. Skifttebrev eftter Inger Lars Datter Wigen, hvis Jordegods i Wiigen er Udlagt som Pandte bogen udviser. datteret 30 Janu: 1765.
6. Skiftte brev eftter Hr: Krigs Commissaire Dahl som viser at gaarden Bache er Udlagt paa Monsr: Jaen Dahl. datteret 13 Februarj Ao: 1765.
7de Hr: Capitaine Tausans Obligation til Msr: Christian et Henning Dahl paa 300 rd: jmod Pandt i Haabreche. datteret 25 Maj 1765.
8. Tosten Giere og Haaver Berges Skiøde paa 1 pund 10 ½ Mrk: Smør i Øye til Siur Baarsen Ohme jmod 35 rd: 3 Mrk: datteret 10 Maj 1765.
9. Hans Waages Skiøde til Frue Butler paa 1 Løb Smør 1 hud i Kysnes mod 516 rd: datteret 4 Martj 1762.
10. Hans Waages Skiøde til Frøcken Karen et Sophia Hedevig Butler paa 1 Løb Smør 1 hud i Kysnes mod 516 rd: dat: 4 Martj 1762.
11. Frue Butlers Obl: til Hans Waage paa Capital 516 rd: dat: 4 Martj 1762.
12. oven:te Frøcken Butlernes Obl: til Hans Waage paa Capital 516 rd: dat: 4 Martj 1765!! (1762).
13. Ole Aases bøxel Seddel til

1765: 319b

Lars Isacksen paa 22 Mrk: Smør ¼ hud i Store Fosse. dat: 8 Febr: 1765.

Sogne Præsten til Strandebarm Præstegield Velærværdige Hr: Marcher hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Johannes og Hans Store Linge fordie at de har nægted ej at vil betale Præstens anpart Korn tiende in Natura, Derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omckostning.

De jndstefnte mødte begge for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal, Declarerede i øvrigt at de vil betale Citanten Ligesom samme i umjndelig tiid har været betalt nemlig per Vog 2 Mrk: Vaagen, thi gaarderne er høit Lagt og Ringe til Korn Aufling.

Imod al Formodning i min Kjere Strandebarms Meenighed, med hvilcken jeg nu i 17 aar har levet uden trette og Rettergang for Mine jndkomster, har nogle nu foretaged sig at vil nægte Mig Min Korn tjende, i sær Johannes Store Linge og Hans Rasmusen ibm:, som eftter eged behag ej vil yde Deris Korn tjende in Natura, hvilcke vel har tilbuden sig at betale Deris Korn tjende med penge, Men som De Self vil og som Kornet i de gode tiider har gieldet, hvor med jeg som Sogne Præst ej kand være holden, thi har jeg været nødsaget at jndstefne bemelte Mine Sogne Mænd som opmænd for andre der med Dem nægter at yde Deris Korn tjende at faae Dom eftter Kongel: Maj:ts Lovs 2 Bogs 2 Capt: 1 og 2 Art: og 2 Bogs 12 Capt: 7 Art: samt eftter Forordningen af 1695, dernæst at betale Sagens omckostning. hvormed hand jndlod Sagen under Dom.

De jndstefnte Declarerede som før at de aldrig har betalt Korn tienden af Gaarden Store Linge mens nægter paa grund deraf at betale samme uden penge.

Citanten anmeldte at Korn tjenden af Johanes Linges brug 4 Voger havre Korn og 4 Voger havre Korn!! samt ½ tønde Reen Korn.

Sogne Præsten begiærede at den gunstige Domer med Laug Rett ville tage ad Notam disse gode Mænds opførsel jmod mig her for Retten og see at jeg som saaledes er Torteret ved uforskamede ord og tiltale her for Retten maatte vorde anseed og Straffet.

Johannes Linge og Hans ibm: begiærede Sagen udsadt til næste ting for at føre Vidner om at tienden er betalt med penge og [ej]? in Natura i Lange tiider.

Sogne Præsten protesterede jmod udset-

1765: 320

telse i Sagen.

Eragted!

Siden Retten ej Kand jndsee at det kand geraade Citanten til Minste Skade {hvad} Om udsettelse i Sagen skeer til næste ting, derfor kand ej heller den forlangte anstand de jndstefnte mod Lov nægtes, mens same bliver dem accorderet, til hvilcken tiid nemlig Somertinged 1766 de jndstefnte paalegges at indstefne sine Vidner samt Sogne Præsten Dem at an og paahøre.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Anna Lars Datter Store Fosse [for begangne] Lejermaal med {Soldat} Siur Siursen Aase Derfor Dom at Liide.

Den jndstefnte mødte icke eftter paaraab, thi fremstillede Fogden Stefne Vidnerne Arne Echebrechen og Hans Berge [som] aflagde Eed og forcklarede at de for Meer end 14 Dage siden i denne Sag haver Stefnt.

Actor i Rettelagde Sogne Præsten Hr: Marchers Kundskabs Liste om det begangne Lejermaal datteret 1 Oct: 1765 som blev i Rettelagt og oplæst. hvoreftter Fogden paastoed Dom.

Afsagt

Anna Lars Datter Store Fosse som jnden Retten har tilstaaed dend paastefnte Forseelse, Bør i følge Lovens bydende udj 6te Bogs 13 Capt: 1 og 2 Art: betale til Actor sine Lejermaals Bøder med 6 rdlr: 15 Dage eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Herborg Ols datter for begangne Lejermaal med Soldat Knud Olsen Wiige derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostning.

den jndstefnte Herborg Ols Datter mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hendes Veigne,

thi fremstoed Stefne vidnerne Hans Berge og Arne Egebreche som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden i denne Sag haver jndstefnt Herborg Ols datter som inCaminationen ommelder, Ligesom og at hun tilstoed for Dem Sigtelsen.

Fogden i Rettelagde Sogne Præstens Kundskabs Liste under 8 Oct: 1765 som blev oplæst. Og dernæst begiærede Dom i Sagen.

Afsagt

Med den i Rettelagde Sogne Præstes Kundskabs Liste afbevises Sigtelsens Rigtighed, hvilcken den jndstefnte end viidere ved de i Sagen brugte 2de Kalds Mænd har tilstaaed, derfor tilfjndes Herborg Ols Datter følgel: Lovens 6 Bogs 13 Capt: 1 og 2 Art: at betale til Hr: Kamer Raad og Foged Juel sine Lejermaals bøder 6 rd: det paadømte udreedes og betales 15 dage eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse under adferd eftter Loven.

1765: 320b

Fogden i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Johanes Neernes med flere betreffende den uLyd de sistleden Aar ved Strandebarms Kircke skal have udviist.

af de Laug dag givne Persohner mødte alle undtagen Lars Bierchenes og Lars Linge for hvem blev anmeldet at den første er paa sin Reise til Bergen og dend siste at være Syg som hand den ganscke Sommer{s} ellers har værred.

de Mødende Declarerede at have til denne tiid og Stæd ved Skrifttlig Stefnemaal jndkaldet Sogne Præsten Hr: Marcher til et Tings vidnes erholdelse at paahøre Eendeel vidner Nafnl: Hr: Capitaine Bryger, Hans Torgersen Brue, Jon Brue, Arne Berge, Peder Berge, Hagtor Berge, Niels Berge og Niels Lille Linge.

Sogne Præsten Hr: Marcher mødte for Retten og tilstoed det oplæste Stefnemaals lovlige Forckyndelse.

Omund Fosse mødte icke, Men Ole Børsem tilstoed som var til stæde lovlig varsel.

Siden Laug Rettes manden Niels Linge er jndstefnt til vidne i denne Sag, saa blev Hans Andersen Waage udnefnt til Rettens beklædning i hans Stæd jmedens vidnet aflegger sit vidnes byrd i Sagen.

Af vidnerne mødte alle undtagen Hr: Capitaine Bryger og Arne Berge for hvem blev aflagt lovl: Stefnemaal af Arne Egebreche og Hans Berge.

1te Vidne Hans Torgersen Brue aflagde Eed og provede at den før omvundne tiid, var de jndstefnte Mænd med ommelte Liig til Kircken, og gravede de jndstefnte graven Mens Studenten Strøm var paa Prædicke Stolen, hørdte icke at der var nogen bulder saaledes som Kunde Forstyrre tilhørerne i deris andagt, Fornam icke heller at den Frøsne Jord Sprang paa Veggen eller Vindue. Vidnet veed at der blev gravet paa grav en Dag før, Mens formedelst Jorden var Frøssen kunde den ej blive opgraven.

2. Vidne Jon Brue aflagde Eed og Provede i et og alt med første Vidne uden forandring, Provede ellers med tillæg at hand saae Præstens Medhielpere gick ud og jnd {eftter} i Kircken.

3. Vidne Peder Berge aflagde Eed og Provede ligesaa uden forandring. Paa tilspørgende svarede Vidnet at hand ofte veed at der har værred Liig begravet paa hellig Dage.

4. Vidne Hagtor Berge aflagde Eed og provede: Ligesom \de/ første Vidner.

5. Vidne Niels Berge aflagde Eed og provede: i et og alt med de forige Vidner med tillæg at det saae den frøsne Muld drev op forbie Vinduerne.
Paa tilspørgende Svarede disse 2de Vidner at eftter Prædicken hafde endnu ej folcket faaed græften op thi da var det næsten aftten.

1765: 321

6te Vidne Niels Lille Linge aflagde Eed og Provede: at hand ej hørdte noged tumult den omvundne Dag, men saae at Præsten talede til sine Medhielpere, hørdte nock et Lyd som en Sang, mens kand ej sige same vist. hafde ej videre at prove.
Sogne Præsten svarede først paa Stefningen, det paaligger mig som Præst ved Lærdom, Formaning advarsel og paaMindelse, at hemme al Synd og Forargelse i hans Meenighed, Men naar saadant ej Kand hielpe, er det mig befallet af den Allernaadigste Regiering i Loven det onde og Forargelige for den Verslige øvrighed at andrage, hvilcket ieg har eftterckomet i at tilmelde Hr: Kamer Raad og Foged Juel hvad ved en Liig Færd første Advent Søndag sist afvigte, har tildraget sig under dato 6 Martj 1765 og det eftter Hr: Biskoppens ordre af 12 Februarj 1765, til hvilcken Sande angivelse jeg tilholder mig baade i det jeg Self og heele Meenigheden paahørdte i sær medhielperne som derom har aflagt sit vidnes byrd. Jeg pretenderer at have eftterckomet det mig bør, For det øvrige staar det i den Verslige øvrigheds Magt, hvorledes de eftter Loven saadant enten vil eller Kand saadant som angivet er, Forsvare eller Straffe, dernæst paastoed Præsten at den gunstige øvrighed ville paasee den utilbørlige Stefning som hand er ført til tinge veed, fordie hand har giort sit Embedes pligter, at hans Reise og beckostning af dem der har jndstefnet ham, anstændig vorder betalt.
Biskoppens brev under 12 Febr: blev oplæst.
Fra Hr: Capitaine Bryger blev jndleveret hans Svar paa de {udsadte} jndstefnte Mænds Reqvisition, Mens siden Det ej var beEediget kunde same ej blive modtaget.
Johanes Linge paa Egne og de øvriges Veigne begiærede Sagen til næste ting udsadt, de udeblevne Vidner forelagt, jtem passatis i Sagen sig beskreven meddeelt.
Hr: Marcher Declarerede at ingen af de andre undtagen Johanes \Linge/ {og Hans Linge gravede græften} \viiste sig grov/.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting eftter de jndstefntes forlangende, til hvilcken {Ende} tiid de lovlig stefnte Vidner Capitaine Bryger og Arne Berge forelegges til næste ting at møde, Deris vidnes byrd i Sagen at aflegge. Og skal vedkomende blive passata i Sagen meddeelt.

Retten bliver til j Morgen ophæved.

1765: 321b

Anden Dagen den 15 Oct: blev Retten atter sadt og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Da læst
til Mortification Tosten Grotnesses Obligation til Lænsmand Hans Waage paa 15 rd: eftter qvittering af 16de Julj 1765. jndført i pandte bogen fol: 599: dat: 25 Junj 1753.
2. Læst Wiching Houchenes Skiøde til Samson Larsen paa 18 Mrk:r Smør 3/8 hud i Houchenes mod 60 rd: dat: 14 Oct: 1765.
3de Sophie Aachres Skiøde paa 1 Løb Smør i Aachre til Hacktor Peders: mod 100 rd: dat: 4 Febr: 1765.

Dereftter blev Hr: Fogdens tingsvidner som sædvanlig examineret og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
Odels Mandtallet blev oplæst og af alle ujmodsagt.
Restancen over de udestaaende Ordinaire Kongelige Skatter stoer ? rd: ? Mrk: ? s: Ligesaa over Extra Skatten som begge deele blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Derpaa blev Retten for Skibreedet ophævet.

Anno 1765 d: 12 Novembris blev Retten til Almindelig Høste tings holdelse med Qvindherrets Skibreede Sadt paa gaarden Møchlebust og betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes mænd Nafnlig Svend Døsseland, Lars Bielland, Ole Samsonsen Kierland, Lars Møchlebust, Jens Museland, Poul Kierland, Gabriel Feedt og Richart Møchlebust. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kammer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de paa foregaaende Tinge Læste og i denne Protocoll extraherede Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres.

Dereftter blev Læst følgende Documenter saasom
1te Frue Dahls og Søn Hr: Lieutenant Dahls Mage Skiftte brev paa gaarden Øvre Sandvig 1 Løb Smør 1 huud jmod 1 Løb Smør 1 hud i Nere Spidsøen dat: 11 November 1765.
2. Hr: Forvalter Elkiers bøxel Sedler til Anders Ludvigsen paa ½ Løb Smør ½ giedskind i Lille Møchelbust datteret 26 Martj 1765.
3. Ole Jansen Wahlhammers Odels og penge Mangels Lysning paa 1 pund 19 Mrk:r Smør i Sunde, som Hans ejer og bruger. datteret 2 Nov: 1765.
4. Frue Dahls bøxel Sedler til Hemming Torckelsen paa 1 ½ Løb Smør i Bielland datteret 5 December 1764.
5. Msr: Christian Dahls Skiøde til Joen Tørrissen paa gaarden Lille Fusch 1 Løb Smør mod 300 rdlr: dat: 12 Novbr: 1765.
6. Hr: Hegelunds Skiøde til Ole Olsen paa 1 Løb 9 Mrk: Smør i Bielland mod 300 rd: dat: 16 Februarj 1765.
7. Lars Pedersen Spildens Skiøde fra Hardanger til Lars Joensen paa 1 pd: Smør ¼ hud i Scharvethun mod 150 rdlr: datteret 27 Martj 1765.
8. Msr: Christian Dahls Skiøde paa 2 pd: 6 Mrk: Smør ¾ hud i Bielland til Lars Ericksen mod 290 rdlr: datteret 1te Martj 1765.
9. Ole Biellands Skiøde til Anders Samsonsen paa 1 pd: 3 Mrk: Smør 3/8 hud i Bielland mod 150 rdlr: Datteret den 12te Novembris 1765.
10. Ole Biellands Obligation til Hr: Hegelund paa 250 rd:, hvorpaa eftter

1765: 322

paateigning er betalt af 30 Oct: sistl: 100 rd: altsaa igien 150 rdlr: mod Pandt i 1 pd: 16 ½ Mrk: Smør i Bielland datteret 16 April 1765.
11. Lars Biellands Obligation til Msr: Dahl paa 200 rd: jmod Pandt i 2 pund 6 Mrk:r Smør ¾ hud i Bielland. datteret 1te Julj 1765.
12. Jon Lille Fusch hans Contract paa Føderaad til Sisselle Ellings Datter. datteret 12 Novbr: 1765.

13. Lars Nielssen L: Dahles Skiøde paa ½ Løb Smør ½ huud i Lille Dahle til Hr: Berg Skriver Hunth mod 200 rd: Datteret 11 Novbr: 1765.
14. Hr: Berg Skriver Hunth og Lars Lille Dahles med hin anden oprettede Contract datteret 11 Nov: 1765.
15. Brynild Schorpen med de fleres Skiøde paa 1 ½ Løb Smør ½ hud i Berge til Halvor Nielssen mod 84 rd: dat: 12 Nov: 1765.
16. Halvor Nielssen Berges Obligation til Johanes Tvedt og Knud Natterstad paa 84 rd: mod 4 pro Cento og 1 ½ Løb Smør ½ huds underpandt i Berge. datteret 12 Nov: 1765.
17de Frue Segelckes Skiøde paa 1 pund 21 Mrk: Smør i Lille Møchlebust til Anders Ludvigsen mod 156 rdlr: datteret 13 Februarj 1765.
18. Skifttebrev eftter Hacktor Joensen Kaldestad hvis Sterfboeds Jordegods i Kaldestad er udlagt som Pandte bogen udviiser. datteret 7 Janu: 1765.
19. Msr: Dahls bøxle brev til Rasmus Brynildsen paa Huusmands pladset Wigen under Løning datteret 12 Nov: 1765.
20. Jan Røsseland og Niels Røesteens med hin anden oprettede Contract angaaende 1 pd: 3 Mrk: Smør i Røesteen datteret 12 Nov: 1765.

Rickart Ech Lod opbyde sin Myntling Siri Tørris Datters arve Midler 10 rd: 4 Mrk: 6 s: med forspørgelse om nogen same ville antage paa Rente og Suffisant Pandt, men som ingen dertil jndfandt sig, blev pengene Formynderen under Rettens Seigl tilbage leveret.

Fogdens ordinaire tings vidner blev examineret og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
Restancen for extra Skatten stor (ope rum) samt for de Ordinaire Skatter blev oplæst og af alle ujmodsagt.

hvorpaa Retten for Skibreedet blev ophævet.

Anno 1765 d: 15 Nov: blev Almindel: Skatte og Sagefalds Høste ting holdet med Schonevigs Skibreedes Almue paa Gielmervig og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnl: Niels Tielle, Peder Rullestad, Johanes Marchus i stæden for Ole Fiere, Lars Aarthun, Ole Wiche, Lars Øfstebøe, Helje Sævereid og Mons Schaalnes.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere læste.

dereftter læst
1te Lars Tielles med børns penge Mangel paa 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Hegland som Johanes paaboer dat: 2 Nov: 1767!! (1765).

1765: 322b

Anden Dagen d: 16 Nov: blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Søfren Møchlebust hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel hafde ladet jndstefne Iver Øfstebøe for Skyldig værende 4 (40?) Rixdlr: derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omckostning.

Den jndstefnte Iver Øfstebøe mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag lovlig Stefnt, og i øvrigt benægtede fordringen in totum.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting til hvilcken tiid Citanten paalegges Søgemaalet at afbeviise, Ligesom og Iver Øfstebøe {paalagt} oven:te tiid forelagt {den}tiid at Møde.

Lars og Knud Lechnes hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne sine 2de Naboer Johanes Lechnes eller Leithe og Ole Lechnes fordie at de har ladet sine Creature gaae hiem og derved giort Skade baade paa Deris [??] og haae, derfor Dom at Lide og erstatte Processens Omckostning samt at Anhøre Vidnes byrd af Ole Tindahlen og Peder Schoge.

de\n/ jndstefnte Johanes Leithe mødte for Retten og tilstoed lovlig Stefnemaal for sig og Naboe Ole Lechnes.

Vidnerne Mødte for Retten hvilcke Lars Lechnes som Mødende Citant begiærede Eedtagne og afhørdte.

1te Vidne Ole Tindahlen aflagde Eed og Provede at Fredagen \næst/ eftter sistleden Michaeli Dag, blev Vidnet af Citanterne forlanged at gaae til Lechnes for at see at de jndstefntes Creature var jndsluppet paa Citanternes Enge bøe. Ved Vidnets anckomst til gaarden Lechnes befandt hand at Citanternes Korn var allereede jndhøsted undtagen paa et Lidet Ager Fleck, mens den saa kaldede Haae var endnu uSlaged og var deraf tilbage saameget at 2de Karle hafde nock med at afslaae same Een Dag. Vidnet saae ej at de indstefntes Creature hafde tilføjed Citanterne nogen Skade enten paa haaen eller Kornet alt fordie Citanterne af den Aarsage Maatte giæde sit haae høe med Folck. Vidnet Declarerede til Slutning at hand ej Kjendte de jndstefntes beester men Citanterne Declarerede at det var de jndstefntes beester.

2det Vidne Peder Schoge aflagde Eed og Provede i et og alt med første Vidne uden forandring.

Parterne Anmeldte dereftter at de saaledes ere forEenede at de jndstefnte betaler til Citanterne alle de paa denne Sag anvendte beckostninger med Indførsels og Stefnings penge

1765: 323

i alt 1 rd: 1 Mrk: 8 s: i øvrigt begiærede Citanterne at dette Deris Forliig maatte ved Rettens Dom vorde Confirmeret.

Afsagt

Parternes jnden Retten jndgangne ForEening bør følgelig Lovens bydende udi alle dens ord Clausuler og Puncter ved Magt at stande.

Fogden Hr: Kamer Raad Juel hafde til et tings vidnes erholdelse til dette ting tiid og Stæd med Skriftlig brev til Lænsmanden jndkaldet Johanes Østrim og Zacharias Fittie til at anhøre Vidnes byrd af Snecker Ol Iver (Oliver) Gram og huustroe Karen Peders Datter samt Tord Præstegaarden, om et af dem jndeværende Aars Pinsedags aftten forøvet Slagsmaal. Ligesaa er Ole Tielflaat som Slagsmaalet har væred impliceret Stefnt og at anhøre ovenmelte Vidner. Fogdens brev til Lænsmanden blev oplæst.

af de jndstefnte mødte ingen undtagen Ole Tielflaat, Mens Vidnerne Mødte Alle.

Stefne Vidnerne Peder Gielmervig og Peder Mortvedt aflagde Corporlig Eed at de med Een Maaneds varsel haver jndstefnt Zacharias Fittie og Johanes Østrim eftter det i Rettelagde Fogdens brev.

Fra Sogne Præsten Hr: Celius blev ved hans huusmand Tosten ved Søen i Rettelagt hans i denne Sag udstædde Skrifttlige {Stefnemaal} \Vidnes byrd/ under 14 Nov: 1765 som blev oplæst.

1te Vidne Ole Iver Gram aflagde Eed og provede: at næstlen!! (næstleden) Pintze Dags aftten Kom de jndstefnte ind i hans huus Zacharies ganske beskiencket og de andre nogenledes dog ej saa aldeeles som Zacharias, og eftter at Johanes og Zackaries saaledes en tiid med hin anden hafde talet om gaarden Østrims Kiøb, svarede Ole Tielflaat disse \ord/ vil du ej lade ham Sidde paa den Skribe Jord hand sidder, kand jeg sette ham i den bicke Skaar jeg sidder, og eftter at saadant var omtalt, tog Johanes Østrim Zacharias Fittie i brøsted og Skiøv ham paa Gulvet hvor eftter de blev liggende paa Gulvet Jevnsiddes og holdt hver andre med deris hænder udj hver andres haar, ingen Slog hver andre, mens holdt hænderne stille og da de saaledes Kom op af Gulvet, faldt Zackarias i Kackelofns Kraaen uden at nogen enten Stødte eller Skiøv hanem og hvorpaa Johanes Østrim vilde have Stødt Zackarias med sit Knæe som vidnet søgte at forhindre, Vidnet saae at Zacharias var blodig paa Ansigtet, hvilcket Vidnet Sluttede at hand hafde faaed deraf at hand i Sanden paa

1765: 323b

Gulvet Laae og Skurede sig. eftter at dette saaledes var passeret gick Spedde Kieling …? ..?ille af egen Driftt uden nogen bad hende derom, op til Præsten, som Kom need, hvorda Zackarias som allereede var lagt, opstoed af Sængen, og fortalgte \Præsten/ og becklagede Sin erholdte Skade. hafde ej videre at prove.

2det Vidne Karen Peders Datter aflagde Eed og provede at den af første vidne hendes Mand omvundne Pintzedags aftten, saae vidnet som ej før var jnde i hendes Stue at de jndstefnte Neml: Johanes Østrim og Zacharias Fittie laae Jevnsides paa Gulvet og holdt hver andre i haaret og taugde ganske stille, Johannes bad Zackarias Slippe, mens hand vilde icke, vidnet saae at Zackarias var blodig i ansigtet som hun sluttede var Kommet deraf at hand hafde gnuret sig i Sanden paa Gulvet hvor hand dog faldt need paa eftterdie Johanes tog ham i brøsted. Ole Tielflaat som var Drucken var engang i begreb om at ville med sin Foed Spende {Johan} Zackarias Fittie paa brøsted, mens hand Kom ej dertil fordie at de afvendede same.

3de Vidne Thor Præstegaarden aflagde Eed og provede at same dags aftten som de forige Vidner har forcklaret, var Deponenten jnd i Olivers Stue for at Kræve Ole Tielflaat 12 s: som hand var ham Skyldig, hvilcke hand fick, saae da at de jndstefnte Sad ved Oljvers bord og talte samen som andre Skickelige Folck, hafde ej videre at prove eftter som hand gick strax ud og til sit hiemstæd.

Fogden begiærede det passerede under tingsvidnelig beseigling sig beskreven meddeelt som blev bevilget.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Lars Johansen Wahlevogen og Marthe Knuds Datter for begangne Lejermaal med hin anden forjnden den førstes Confirmation, derfor Dom at Liide eftter Lov og Forordninger samt bøders udreedelse.

de jndstefnte mødte for Retten og tilstoed i denne Sag lovlig Stefnemaal, Ligesom og Forseelsen i sig Self.

Actor Producerede Sogne Præsten Hr: Kahrses Kundskabs Liste i denne Sag, som ej allene oplyser Factum mens end og at de jndstefnte ej ere hin anden beslægtede. b:te Liste under d: (ope rum) blev oplæst.
Actor paastoed Dom udj Sagen.

Afsagt

de jndstefnte som i et og alt har tilstaaed den paastefnte Forseelse, bør ej allene betale til Actor sine Lejermaals

1765: 324

Bøder følgelig Loven hun 6 rd: og hand 12 rdlr: Men og desuden at arbeide udj Bergens tugt og Manufactuur huus hver et halvt Aar. det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms lovl: Forckyndelse under Adferd eftter Loven Ligesaa tilfjndes Lars Johansen Wahlevogen at betale halvedeelen til Barneds opforstring aarlig og det saa lenge jndtil at barnet kand fortiene Føde og Klæder.

Dereftter blev Fogdens sædvanlige Tings vidner blev examineret og hvorpaa Almuens svar faldt som sædvanlig.
Odels Mand tallet blev oplæst og af alle ujmodsagt.
Restancen paa den Ordinaire Skatt og Extra Skatt blev oplæst og af alle ujmodsagt.

hvorpaa Retten for Skibreedet blev ophævet.

Anno 1765 den 19 Novembris blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Etne Skibredes Almue paa Ting stædet gaarden Fittie, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Jon Schiensvold, Hans Fosse, Lars Gravelsetter, Tollef ibm:, Aanen Wee, Johanes Støle, Ole Johansen Flaaden og Thor Kaldem,

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongelige Forordninger og høj Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll Extraherede.

Dereftter er Sagerne foretaged.

Procurator Sønderborg som ellers beskicket Forsvar for Encken Marithe Elias Datter Wae og hendes Forlovede Haldor Ludvigsen som tillige hendes Laug værge i Nærværende tiid, i Rettelagde et Skrifttlig Stefnemaal af 17 Oct: sistleden mod Velærværdige Hr: Japhet Hegelund og hans forige tieniste Dreng Knud Anderssen til Tings vidne og Videre eftter same Stefnemaals Formeld, betreffende Enckens udsettelse af gaarden Wae saavidt hun og hendes Sal: Mand i den tiid har været bøxlet, og dens bortfæstelse igien til Knud Anderssen, hvilcket Stefnemaal af Hr: Hegelund er paateignet lovl: at være forckyndt den 31 Octobr:, dernæst anviste Comparenten in Originali Eet Kongelig Allernaadigst udstæd beneficum Paupertatis af 16 Aug: sistleden, jtem Een under Hans Excellence Hr: Geheime Raad Cicignons haand beckræftted Copie af en Kongl: befalling til ham om at beskickcke Marthe Wae frie Procurator Dateret 16 Augustj sistl: og Endel: høj bemelte Hans

1765: 324b

Excellences Ordre til Comparenten at Svare, lovende Nermere gienpart af disse Documenter som Comparenten for denne sinde begiærede af Retten paateignet at være Anviste, og ellers ville Fornemme om Knud Anderssen møder tilligemed Vidnerne samt Hr: Hegelund i hvis Mangel hand forbeholdt det Fornødne.

Paa Sogne Præsten Hr: Hegelunds Veigne Mødte hans Schviger broder Msr: Christian Dahl, som jndleverede Velærværdige Hr: Hegelunds jndlæg med protest mod de jndstefnte vidners førelse datteret 18 hujus som hand ærbødigst begiærede for Retten oplæst og ad Acta henlagt, hvorhos tillige fremlegges Copie af den jnden Retten siste høsteting Aared 1764 afsagde hiemtings Dom som hand i ligemaade begiærede Acten tilførdt. bemelte Documenter blev oplæst.

den jndstefnte Knud Andersen Wae mødte icke eftter 3de Ganges udraab ej heller nogen paa hans Veigne, i hvis Andledning og da procurator Sønderborg mercker at ej alle Vidner Møder, saa fremstillede hand Stefnevidnerne Svend Erichsen og Jens Nielssen Fittie som ved Corporlig Eed forcklarede at de for Meer end 14 Dage siden haver for alle vedkommende lovl: forckyndt det i Rette lagde Stefnemaal for Eenhver saavidt same dem vedkomer.

Alle Vidnerne som i Stefnemaalet ere andgivne mødte undtagen Johanes Nielssen Grindem, Peder Knudsen Østrim, Hans Ejlertsen.

Procurator Sønderborg i andledning af det oplæste jndlæg fra Hr: Hegelund, viste icke i hvad qvalite hand Skulle antage det, og hvad enten Hr: Hegelund er bædre Præst eller Jurist, thi henseende til det første hafde hand intet af ham hørdt, men i henseende til det siste, Kunde hand icke fatte andet end at hand maatte være en god Juridisch Rabollist, Som uden sand forstaaelse og Replication af Loven hafde allegeret en haaben Lovens Articuler, som icke Meere {paastaar} passer sig der paa af hvad hand paastaar end det 5te hiul til en Vogn, desaarsage Comparenten Ansaae hans Declaration in premesis af hans indgivne at være passelig paa ham Self, hand allegerer i første post et Kongel: Rescript af 1757 og Siger at Stefnemaalet er dobbelt, og Concernerer Meer end en Sag, fordie at same Stefning er under-

skrevet paa Marthe Waes Veigne tilligemed Haldor Ludvigsens, samt deraf fremdeles Slutter at Sagen og Stefnemaalet skal være til Misbrug for det Stemplede Papiir og Rettens gebyhr, Men anrører icke en Smule om at Stefnemaalets ganske jndhold, Concernerer hans omgang med Marthe Wae, og vil ikke heller fatte at Haldor Ludvigsen er baade hendes Forlovede og Laugværge og at Loven Kræver Laugværges Raadførsel for en Encke, hvorudj hand altsaa viger uden for Lov og glemmer hvad Loven som hand allegerer i en anden tilfelde æsker, der giør hans indsigelse i den post urimelig og absurde, saasom det icke Kand nægtes Marithe Wae med sin Kiæreste og Laugværges Samtykke paa Lovlig Maade at fuld føre sin Ret, hvilket dog i sig self er og bliver en Sag. Hand siger hernæst i 2den Post at hand icke har udskieldet Marithe Wae og at der icke er nefnt tiid og Stæd naar same er Skeed, Men det er noged som ved vidnerne skal oplyses og behøves icke at være i Stefnemaalet nefnt, hvorunder og i følge vidnernes forcklaring det og skal befjndes at denne Post for Skielden!! (utskjelling) er Lovlig forfulgt der og vil anckomme paa Dom siden, i hvis følge de under denne post allegerede Lovs Articuler ere upasselig, Men explicerer excipienten Hr: Hegelund sig at hand for saa lang tiid siden har Skieldet Marithe Wae at det bliver over Aar og dag siden, saa bliver Lovens Allegatum paa hans Siide først til Følge at ingen vidner enten Kand føres eller behøves, men ellers icke, hand Urgerer Ligeledes i 3de Post at Marithe Wae har voxne børn i stæden for uMyndige, og bruger derhos den expression af Løgn, mens Præstens ord troes icke i dette fald uden beviis og hans expression Retournerer paa ham Self, dett Relliverer eller!! (ellers) icke noged til eller fra denne Sag, Hand melder Endelig i 4de Post at Knud Andersen

er Stefnt til Doms Lidelse uden at der er nefnt til hvad ende og i den 5te at Sagen skal være paadømt forhen for denne Rett, og paa Grund deraf vil have Stefningen afviist, Men Retten

1765: 325b

Begriber Self at Loven paakræver alle paagieldende kaldet til en Sag og at Knud Andersen bliver en paagieldende som den der har tiltræd Marthe Waes brug som hende i denne gaard var bøxlet og derfore Maatte Kaldes til Sagen, Ligeledes og at Retten Self fatter at dene Sag er tildeels til oplysning om den forige Sag paadømt den 20 Nov: Afvigte Aar, der til Laugtinget ved Stefning skal blive Forfulgt, og til deels at denne Sag Gaar Løs paa at faae bøxel seddelen til Knud Andersen giort uGyldig, med deraf flydende Conceqvencer til understøttelse hielp for Marithe Wae og hendes Forlovede Haldor Ludvigsens Rettes nydelse, der paa ingen Maade kand dennem betages, thi indstillede Comparenten at Hr: Hegelunds ugrundede exception maae vorde forckasted, og vidnerne antaget til Eedelig forcklaring følgelig Stefnemaalet. neml: 1mo Om icke Marithe Waes Sal: Mand har haftt en part i gaarden Wae som er beneficeret under Etne Præstegaard i brug sin Lives tiid og væred bøxlet same for sig og sin Kones tiid følgelig Loven. 2det hvor Stor Part i bem:te Gaard Marithe Wae og Mand har haftt i brug med bøxel. 3de Om hun icke har 4re umyndige og uforsørgede Børn som dog kunde blive hende til hielp i gaardens dørckelse formedelst hendes alder. 4de Om icke Hr: Hegelund har bøxlet same Part i bemelte gaard Wae til Knud Anderssen eftter at Haldor Ludvigsen hafde erbudet sig at bøxle den. 5. hvad bøxel Haldor Ludvigsen bød, om icke 28 rd:, og hvad bøxel Knud Andersen hafde givet om icke 27 rd: 6te Om icke eftter at derved Kammer Raad og Foged Juel var skeed forbud og hefttelse paa det af Marithe Wae indhøstede Høe og Korn eftter Forbuds Forretningens udviis. Hr: Hegelund har uden øvrighedens overværelse og eged got befindende bemægtiged sig høe og Korn og ladet det fortære af egne Creature og uddrevet Encken Marite Wae med Creature, samt hvad tiid det er Skeed, og det forjnden Dom i Forbuds Sagen var Skeed, 7de Om icke Marithe Wae ved saadan omgang, er bleven

1765: 326

Een Almisse Lem i Meenigheden og 8de Om icke Hr: Hegelund har under hans brugte Omgang mod Encken Marthe Wae brugt Skiels ord mod hende. i øvrigt Reserverede hand Citantjndens Rett i alle deele.

Dahl paa Hr: Hegelunds Veigne Declarerede at dersom Sagen hafde Minste grund til antagelse for denne Rett, Kunde Procurator Sønderborgs brugte Procedur og Expressioner, behøve Repliqve, Mens da det er Soele Klart denne Sag ej her paa nytt bør tracteres, ansaae hand videre tilsvar for denne sinde ufornøden, Men allene Reffererede sig til den i Rettelagde Protest saavel mod Sags antagelse som vidnernes førelse, og paa Grund deraf paastoed endnu som før Sagen afviist. Bad ellers Retten behagentlig ville Observere det Procurator Sønderborg ved Sagens inCamination intenderer ved disse vidners førelse et tings vidne, og dog i Stefnemaalet hvercken Melder at Tings vidnes Søges erhvervet eller jndkalder Hr: Hegelund same at anhøre, i øvrigt ville hand afvarte Rettens Kjendelse.

Procurator Sønderborg Reffererede sig til sit forige og Stefnemaalet udviiser \u/Rigtigen mod Msr: Dahls siste tilførdte, da {det} Klarlig derudj Nefnes at Hr: Hegelund og Knud Anderssen begge ere jndkaldte at høre de Nafngivne Vidners forcklaringer og Liide Dom.

Eragted!

Da denne Sag følgelig Citanternes i Rettelagde Stefnemaal gaar ud paa i et og alt hvad som forhen i den af Hr: Hegelund mod Marthe Wae Næstleden aars høsteting den 20 Novembris 1765!! (1764) anlagde Sag af denne Rett er afsagt Dom udj, Saa Kand Procurator

Sønderborgs paastand henseende vidners førelse ej {denne} accorderes paa de anførte Grunde, Mens naar vedkommende Citanter Lovlig indkalder de nu inCiteerte \at anhøre Vidner/ til Tings vidne{s paahør} kand same dennem ej nægtes, hvilket Retten ej Kand af Stefnemaalet uddrage at have væred Citanternes intention, mens derjmod Klarlig erfahrer de ord at være jnddraget at lide Dom i hvad Sagen og dens omckostninger

1765: 326b

Angaar.
Procurator Sønderborg paa Citanternes veigne Reserverede ancke paa Rettens Kjendelse saavidt samme inhiberer dem eftter det i Rette førdte Stefnemaal af faae Dom og i den Stæd begiærede vidnerne som lovlig Kaldte ved dette Stefnemaal til vidnes byrds afleg og de paagieldende til same Vidner at anhøre antaget til forcklaring og Stefnemaalet nu denne sinde at blive proceqveret, alt under {Rese} Forbeholdenhed af ancke eftter tagne Reservation i saavidt Stefnemaalet er Svekket hvad angaar Dom, hand haabede og derudj at fjnde Rettens biefald, som hand icke vil troe at Retten paadrager sig ansvar ved og at formeene Parterne Deris Rette oplysning eftter Stefnemaalet i den deel den angaar Tings vidne, Men skulle det og skee, da i ligemaade vil hand have Citanternes Rett til ancke i dette fald forbeholden, saaledes paa Sluttelig indtrængende hand vidnernes udsigende som før.
Msr: Dahl begiærede tilførdt det Retten af det foregaaende har erfahret at hand paa Hr: Hegelunds veigne har protesteret mod vidners førelse enten til tings vidne eller Doms erholdelse, mens da Procurator Sønderborg uagted Rettens faldne Eragtning endnu paastaar vidnerne admitteret til vidnes byrds aflæg mod en uStefnt Mand som dog Loven in totum forbyder, Saa var det hand endnu igientoeg sin forige Protocollation og begiærede vidnerne ej denne Sinde til Eeds aflæg og examination maatte vorde {admitteret} \afvist/, declarerede i øvrigt at uagted foregaaende lovlige Grunde til vidnernes afviisning Komer end nu dette til at hvad derved Søges oplyst er Skeed for over 2 Aar siden og altsaa bør de ej eftter Loven i saadan begivenhed antages til vidnes byrd naar Aar og Dag som Loven præscriberer ere forbie; udbad endnu som forhen Rettens eragtning til vidnernes afvisning henseende til det intenderede Tings vidne.
Procurator Sønderborg Observerede at det er ingen under Hr: Hegelund har ved Msr: Dahl Nu(?) og forhen giort bevægelse mod de {til} \ind/stefnte vidners førelse, eftterdie hand kand icke vendte sig noged godt deraf, naar betragtes at sigtelsen i Stefnemaalet og i Qvestionerne af Msr: Dahl paa hans Veigne er næsten til

1765: 327

fulde tilstaaed, i det at hand har Declareret at det paastefnte til oplysning for 2 aar siden er passeret, altsaa følgelig maae have sin sande Existence, Men i øvrigt kand det icke hindre Vidnernes førelse om det end og var Skeed for 10 Aar siden, Loven aldrig indskrencker eller formener nogen part ved vidner at faae oplyst sin Rett og fornødenhed i en Sag, og her icke Søges nogen egentlig oplysning om invegtiver og deslige in Jurio hvorom Lovens 1te bogs 13 Capit: 21 og 22 Articuler omtaler, Comparenten henholdt sig til sit forige om vidners førelse.

Eragtet

Retten Reffererer sig til sin forige giorde Eragtning, thi derudj er Declareret at vidner kand ej denne sinde føres, og hvorfor de altsaa for denne Gang afviises. Paa Grund at de jndstefnte ej er Stefnt same som til et Tings vidne at anhøre.
Sønderborg begiærede det passerede beskreven.
Dahl bad herom det passerede ligesaa beskreven.

Procurator Sønderborg for Johanes Østrim i Rette æskede Hans til forige ting paastefnte og i Rette førdte Sag mod de 2de Mænd Ole Ohnesteen og Jacob Tesdahl og tilkjendegav at de til Sagen {Stef} tilkaldte vidner nu Møder eftter videre dennem given varsel, hvorfore hand begiærede Vidne antaget til forcklaring angaaende hvad dem blev Svaret og for Dem tilstaaed paa Citantens Skrifttlige insinuation til de jndstefnte af Dennem datteret den 21 October afvigte Aar, hvilcken Comparenten med Svaret fremlagde paateignet af vidnerne Men icke af vidnerne underskrevet. bemelte vidnes byrd blev oplæst.

der eftter blev de forelagte 2de Vidner Halvor og Ole Jonsønner Tesdahl paaraabt som begge mødte og aflagde Deris Corporlig Eed. Provede at deris udstædde Skrifttlige vidnes byrd er i et og alt Sandferdig. Declarerede at den tiid de beskickede Jacob Tesdahl og Ole Ohnesteen, da befandtes \den første/ Syggelig!! (Sygelig) og ved Deris anckomst til ham Laae i Sengen, Mens dereftter stoed op og gick som er omvundnet need i Halvor Tesdahls Stue, og den siste neede ved Haldor Lille Dahles Qverne huus.

De jndstefnte Ole Ohnesteen og Jacob Tesdahl mødte for Retten og tilstoed lovlig varsel.

1765: 327b

Declarerede dernæst at de i et og alt vedbliver sit indgivne jndlæg i denne Sag.

Procurator Sønderborg for Citanten jndleverede den passerede Act jmellem ham og Hr: Hegelund med Doms Slutningen og derpaa teignede executions Forretning, eftter hvilcken Citanten har betalt 49 rd: 2 Mrk: 13 s: med begiær at udi denne Sags forventende Act maatte blive jndført først Hr: Hegelunds Stefning mod Citanten af 4 Maj 1764 dernæst de jndstefnte Ole Ohnesteens og Jacob Tesdahls insignerede Vidnes byrd og Forcklaring i Sagen og Endelig Doms Slutningen med den paateigne[de] Excusions bereigning og Qvittanse for Domen at være eftterkommet, og da Retten deraf tillige med de nu førdte vidners forcklaring erfahrer hvorledes at de jndstefnte har som Formyndere eftter eged got befjndende forckyndt Hr: Hegelund det forbud, hvorfore Citanten er dømt brødig(?), og har maatt betalt ud 49 rd: 2 Mrk: 13 s: og der til lagt Citantens Nafn som de seenere har tilstaaed og altsaa væred Aarsage til at Citant har maatted udreede de bemelte penge saavel som andre udgiftter baade ved den bemelte Sag af Hr: Hegelund og denne Sag, og Lov og billighed tilsiger at den som har tilføjed anden Skade og Fornermelse maae erstatte ham same igien, Saa i den andledning da dette er jndtruffet med Citanten af de jndstefnte paastoed hand at begge jndstefnte maae tilpligtes en for alle og alle for Een at erstatte Citanten sin erlidte Skade med 49 rd: 2 Mrk: 13 s: og end videre Omckostninger ved forbemelte Sag 6 rd: og ved denne process jndbereignet Procurator Sallario med Reise og Fortæring samt Citantens egen Reise ialt med 20 rd:, jndstillende tillige ellers ved Deris forhold har paadraget sig til Gudelig brug at udreede, hermed indlod Comparenten Sagen Dom og Forventede denne paastand som Lovlig anseet, og derjmod Procurator Reutz forfattede jndsigelses Skriftt at være som u{rett}Rigtig at være uden Minste Reflection.

Ole Ohnesteen og Jacob Tesdahl begiærede Sagen udsadt til næste ting for at føre Vidner, hvilcke de angav at være følgende saasom Hendrick Echeland og Niels Aslacksen Rygg. Alt til sin formeente Sags Styrcke.

Procurator Sønderborg protesterede jmod den begiærte udsettelse som er til kjendelig udhal og udflugt i Citantens Rett, da de paaskudte

1765: 328

Vidner icke kand giøre nu afhørdte Eenstemmige Vidner til jnted, og disse paaberaabte vidner allene om Sagen fremmede og uvedkommende ting til ophold ere paaberaabte, Forventede des aarsage at Retten ej tillader at føres i uvedkomende Ting alt til blot ophold.

Eragted

den af Ole Onesteen og Jacob Tesdahl forlangte anstand i denne Sag bliver Dem accorderet til næste accorderet!! (Ting), til hvilcken tiid de haver at Stefne Henrich Echeland og Niels Aslachsen Ryg til vidnes byrds afleg samt Johanes Østrim Dem at paahøre.

Tosten Torgersen Ouestad hafde til dette ting tiid og Stæd med Skriftlig Stefnemaal ladet jndkalde sin Naboe Erich Ouestad fordie at hand har ladet sine Faars beester gaae over Citantens bæste haae bøe.

Den jndstefnte Erich Ouestad mødte for Retten og tilstoed at være i denne Sag Lovlig Stefnt, desligeste at hand formeente ej at have giort Citanten den minste Skade.

Citanten begiærede Vidnerne fremckaldet til Examen og Eeds aflæg.

1te Vidne Siur Abelsen Tesdahl aflagde Eed og Provede at næstleden Høst blev Vidnet af Citanten begiært at følge ham need til Erich Ouestad som blev eftterckommet, ved Deris anckomst der Spurgte Tosten Erich Ouestad om hand ville vedblive at Kiøre sine Smaler den Vej som hand hafde drevet sine Faar, hvortil Erich Svarede ja hand vilde drive der jntil at Retten skiller Dem ad. Vidnet Declarerede at som hand Stædet blev anvist, Saa var det over Citantens Bøe, Mens [veed ej] hvad enten det er den Ordinaire Vej at Kiøre smalerne enten hiem eller icke.

2. Vidne Siur Tesdahl aflagde Eed og Provede: at næstleden Høst saae vidnet at Erich Ouestads Faar blev drevet over Citantens bøe, hvad enten de hafde tilføjed Citanten Skade eller icke, er vidnet ej beckjendt.

3. Vidne Peder Larsen aflagde Eed og Provede at næstleden høst den same aftten næst forige vidne har forcklaret, saae Deponenten Erich Ouestads Qvinde Kiørte Deris Smaler over Citantens bæste Haae bøe. Vidnet forcklarede paa Citantens tilspørgende at Citanten ej den aftten var hiemme. Paa Ligemaade forcklarede Vidnet at den jndstefnte Erich Ouestad som sædvanlig Kiører over Citantens Bøe. Vidnet hafde ej viider at Provede!! [uden] at den omvundne aftten ej var ondt Veir,

4. Vidne Jacob Kaldem aflagde Eed og Provede

1765: 328b

Ligesom første Vidne uden Forandring dog med dette tilleg at Tosten Ouestad sagde at naar du ej Kiører den anden Vei som nu Kiørt er, saa kand du holde dig dine Formænds Kiørsle [Vej]? eftterretlig hafde ej videre at prove.

5te Vidne Jacob Nielssen Tesdahl aflagde Eed og provede ligesom første vidne uden forandring. Vidnet Provede paa tilspørgende at den tiid hand boede paa gaarden, brugte hand ej anden Vej end den gamle axte Vei, og icke uden største Nøed ved uVeir nødde Dem dertil, saa Kiørdte de Smalen hiem. Mens ellers icke, hafde ej viidere at Prove.

Samtlige vidner Declarerede end viidere paa tilspørgende at de ej veed andet end at det ej er den Almindelige Vej som Erich Ramsviig!! (Ouestad) har foretaged sig noged nu at Kiøre med sine Faar.

Vidnet Jacob Tesdahl Declarerede end Viidere paa tilspørgende at da hand beboede Gaarden Ouestad hvor Citanten nu paaboer, da Maatte hand slaae Vejen saasnart hans Naboer Kom af Stølen, Thi da var de ej nogen sinde frie for jndbrud af Creaturene.

Den jndstefnte Erich Ouestad Declarerede at hand ej har som meldt Kiørdt sine Faar over en anden Vej.

Citanten paastoed Dom.

Afsagt

Det er med de førdte Vidner i Sagen afbeviist at jndstefnte Erich Ouestad har {over} kiørt sine Faars beester over Citantens Enge og haae bøe over den gamle Rexter Vei {alt} til Citantens fornermelse, som alt er Stridende mod Loven, {thi} Saa siden Citanten ej har paastefnt Skades Lidelse og vidnerne same ej har forcklaret hvor megen eller liden den har været, kand Retten hannem ej nogen Refussion tilkjende, Mens jndstefnte Erich Ouestad tilfjndes aldeles at endtholde sig {der fra} fra at tage \den omvundne eller/ nogen anden Vei over Citantens Enge bøe, end den som sædvanlig værede haver, hvorjmod Citanten paalegges i lovlig tiid at afslaae sin Haae \paa det omvundne stæd/ alt saa fremt hand for Skade vil være befried. Udj Processens Omckostninger betaler Erich Ouestad til Citanten 2 rd: 12 s: 15 dage eftter denne Doms lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Dereftter publiceret følgende Documenter

1te Hans Jørgen Altan[s] Odels Lysning paa sine Børns Veigne til gaarden Uhren eller Støle Kaldet Skyldende 1 Løb 16 Mrk: Smør dateret 2 Nov: 1765.

2. Jacob Nielssen Tesdahls udgivne Obligation til Hr: Lieutenant Wilhelm Dahl paa Capital 180 rd: i mod 4 pro Cento og underpandt i 1 Løb 2 pund 6 Mrk:r Smør i Tesdahl datteret 14 Novbr: 1765.

3de Skifttebrev eftter Thor Echrem, hvis Sterfboets Jordegods er Udlagt, som Pandte bogen udviser datteret 11 Janu: 1765.

1765: 329

4. Skifttebrev eftter Halvor Thorsen Echrem, hvis Sterfboeds Jordegods er Udlagt som Pandte bogen udviiser. datteret 11 Janu: 1765.

Retten opsettes til i Morgen.

Anden dagen d: 20 Nov: blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det gaars dagen anførdte Laug Rett,

hvorda blev læst

1te Ingebor Fitties bøxel Seddel paa 1 Løb Smør i Øvre Fittie med Revers datteret 17 December 1765!! (1764).

Fogden da hand uVentelig maae formercke hvorledes at Encken her paa gaarden {Øw} Fittie Ingeborg Gunders datter ved den under 17 Dec: 1764 udstædde bøxel Seddel som nu her jnden Retten er bleven læst og publiceret, tiltager sig en friehed at Raisonere over gaarden Fittie at same Rettelig Skulle Kaldes Øvre og Nere Fittie uagted at saadant bliver aldeeles urigtig og aabenbare strjdende mod de ved Fogderiet værende og befjndende Matriculer, der allene giver gaarden Nafn af Fittie og er og bliver derudj anført under en gaard og et Matriculs Nommer, Men dette foruden udj denne sin bøxel Seddel fordrister sig end og til at anføre at da hendes afdøde Mand disse af hende saa Kaldte 2de gaarder af øvrigheds godhed og tilladelse skal have haftt friehed at bruge uden at der af eftter Lov og Kongel: Forordning er betalt dobbelte Kongelige Skatter, Altsaa for hanem som Formænd Ligger en deris Embede og Persohn nergaaende beskyldning, som de derjmod Eed og pligt hafde forsømt hans Maj:ts interesse, altsaa Maatte hand forbeholde sin fuldkomne Rett og tiltale til hende til Reparation for saa nærgaaende beskyldning.

2. Hans Excellence Hr: Stifttbefallings mand von Cicignon[s] udstædde bestallingsbrev til Svend Erichsen paa at være Lænsmand for Etne Skibreede datteret 18 April 1763.

3. Abraham Løvaass og Lars Iversens Skiøde paa Odels Retten til 2 pd: Smør i Udstuen datteret 23de Julj 1764.
4. Halvor Gundegierds Obl: til Erich Tvedt paa Capital 30 (90?) rd: dat: 16 Nov: 1764.

Sr: Gabriel Boje hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel hafde Ladet jndstefne Halvor Gunnegierd for Skyldig værende 22 rdlr: derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omckostning.
Den jndstefnte Halvor Gunnegierd Mødte icke for Retten ej heller nogen paa hans Veigne thi fremstoed Stefne vidnerne Svend Fittie og Jens Juuleschaar som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt den paagieldende som vedstoed Fordringen.

Afsagt

Halvor Gunnegierd som til Stefne vidnerne har tilstaaed den paastefnte fordring, bør samme til Citanten at betale med 22 rd: jtem udj Processens Omckostning 1 rd: 12 s: 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under Adferd eftter Loven..

1765: 329b

Ove Grindem hafde til dette ting til Continuations Stefning indkaldet Lambrigt Grindem for forøvet Slagsmaal.
den jndstefnte saavelsom de Laug dag givne Vidner mødte for Retten og tilstoed lovlig varsel.
1te Vidne Niels Grindem aflagde Eed og provede at næstleden Sommer noged mod høsten, Kom Citanten Ove Grindem til Vidnet en Dag og bad ham at hand ville see paa ham, Mens som vidnet viiste at Citanten hafde Mange Rørerier for sig, eftterfulgte ej hans begiæring, hafde ej viidere at prove.
2. Vidne Ingerie Grindem aflagde Eed og provede at effen(?) den samme Dag som første vidne har omvundet, saae vidnet at jndstefnte Lambrigt og Ove Grindem var i tale samen om en hoppe som Lambrigt tilhørdte, hvilcken den siste holdt med den Eene haand paa Faxlet og den anden under halsen, saae da at Ove Grindem gick strax ved og bad Lambrigt slaae ham, derpaa Lambrigt Svarede Lad Mig være heller Spender eller setter jeg Foeden paa Dig. hvorpaa vidnet gick fra Dem, Nogen tiid dereftter Kom Ove til vidnet, hun saae da at hand var blodig, Mens hvor hand eller af hvem hafde faaet det, viiste vidnet icke, hafde ej viidere at prove.
3. [Vidne] Madelie Grindem aflagde Eed og provede at være huustroe til Lambrigt Grindem.
4. Vidne Anna Grindem huustroe til Citanten Ove Grindem hvilcke begge deele frietages for Vidnes byrd følgelig Lov i denne Sag.
5. Vidne Anders Siursen har ej været til Confirmation Lovede saaledes som hand i sin tiid naar hand bliver Confirmeret, provede i et og alt med 2det Vidne med tilleg at Ove Grindem Kaldte Lambrigt en Morder og hand hafde giordt Morder gierning.
Parterne begiærede Dom i Sagen.

Afsagt,

Parterne bør for hin andens tiltale !!i til tale!! i denne Sag som ubeviist frie at være og Processens Omckostninger ophæves paa begge Sider.

Dereftter blev Fogdens Tings vidner examineret og hvorpaa Almuens Svar faldt som Sædvanlig.
Odels Mandtallet blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Restancen for extra Skatten Og for den Ordinaire Skatt blev begge oplæst beløbende til (ope rum) og af de Skyldige ujmodsagt.

hvorpaa Retten for Skibredet blev ophævet.

1765: 330

Anno 1765 den 20 Novembr: blev Retten eftter udsettelse fra sistleden 25 April sadt til følgende Odel Sags afhandling, paa gaarden Fittie og betjent med det forhen i Sagen anførte Laug Rett Nafnlig Ole Thorsen Giere, Ingebret Tjerandsen Øchland, Niels Aslacksen Ryg, Torckel Evindsen Høyland, Niels Siursen Steene, Joen Hanssen ibm:, Lars Abelsen Kaldem og Ingemon Torbiørnsen Engelsgierd.

Citanten Svend {Johans}\Erich/sen Fittie fremckom for Retten med Curator Moder broder Ole Haaland og i Rette æskede Odels Sagen mellem ham og Fader broder Zackarias Fittie og ville forvente hvad hand eftter sin forlangte Anstand i Sagen nu har at fremføre og i Rette Komme med, da hand saa snart same er sckeed, strax skal skride til Forsvar.

Procurator Sønderborg for Zacharias Johansen som Citantens Fader broder mødte og i Rettelagde hans Contra Stefning af 17 Aug: sistl: med paateignet Forckyndelse, hvoreftter hand forventede at Citanten og Mor broder Ole Haaland tager til gienmæhle uden at have noged jmod Varselen at erindre, forbeholdt sig dog om det Skulle skee, at faae Stefnemaalet afhiemlet og derom forventede Deris tilsvar, hvoreftter Comparenten strax ville Skride til det fornødne og Sagens beslutning. Det j Rettelagde Stefnemaal blev derpaa oplæst.

de jndstefnte Svend Fittie og Moder broder Ole Haaland Mødte for Retten og tilstoed det oplæste Stefnemaals Lovl: forckyndelse.

Procurator Sønderborg dernæst for Contra Citanten forestillede at hand med denne Sag og paatale af hans broder Søn er som Stefnemaalet jndeholder meget urettelig bleven bebyrdet til at fravige 2 pund 6 Mrk:r Smør ½ huud som udgiør 1 Løb som i Arv er Udlagt paa Skiftted eftter hans Sal: Fader eftter derom fremlagde extractes Formeld begynt den 16 og 17 Martj 1763 i gaarden Øvre Fittie under Skin at same med gaarden Nedre Fittie skulle til samens have væred afdøde Lænsmand Johanes Ericksens ej allene Odels gods Mens end og Hoved Bøele og Aasæde, hvilket dog langt anderledes befjndes, thi eftter de under Skiftted fremlagde 2de bøxel Sedler og 2de Skiøder

1765: 330b

Udgivet af Differente Ejere som forhen har brugt og besiddet begge Parter i Fittie neml: Nedre og Øvre Fittie, befjndes det aldeeles oplyseligt at Øvre og Nedre Fittie har væred 2de Mænds brug og paaboende Gaardeparter, aldeeles adskildte fra hin anden ved Marck, Skielle Mercker og Bygninger, Ligesom det og befjndes at afdøde Johanes Ericksen Contra Citantens Fader haver 7 aar tilforn brugt og besiddet gaarden Nere Fittie førend hand fick sig tilkiøbt gaarden Øvre Fittie, hvorfore disse gaarder saaledes icke tilsamen kand Kaldes Eet hoved bøle, Men det bliver ujmodsigeligt at gaarden Nere Fittie alleneste kand siges at have væred Ejed beboed og brugt som Hoved bøele, da bemelte Contra Citantens Fader der neml: paa Nere Fittie først har fæsted boepæll, og først siden eftter 7 aars Forløb tilkiøbt sig Øvre Fittie og brugt same. Vel skal bemelte Øvre og Nere Fittie være Matriculeret som en gaard under Eet Nomer eftter Kamer Raad og Foged Juels attest, Men Matriculen hiemler icke at Øvre og Nere Fittie skal passere som et hoved Bøle Men allene viiser hvad Skatt og Rettighed af begge gaarder som af en gaard skal udreedes, der er til des større Comodite for skatternes Modtagelse, hvorfore deraf icke kand {sluttes} \..ædes/ nogen Slutning {som} paa

desen Maade Procurator Reutz paa hov ov ed!! (hoved?) Citantens veigne har udtruckket deraf. Comparenten indstillede og videre at begge gaarder Øvre og Nere Fittie som hver Skylder 2 Løber Smør {eller} udj aarlig Landskyld er tilstreckckelig til 2de Mands brug og allerbæst af 2de Kand dyrckes og hæfdes, og Formeente deraf at Hoved Citantens paatale Reiser sig af bare uKierlighed og begierlighed eftter at have og besidde Meere end hand vel kand overkomme forsvarlig at hævde og bruge, for at fortrænge sin Far broder j mod det som den Kongel: Forordning af 18 Dec: 1764 saa utryckelig impræmisis foreskriver at være Hans Majestets allernaadigste Villie med Land godset i Norge til dets desto bædre Conservation og de aarlige Contributioners og Skatters udredelse, Ligesaa Submitterede

1765: 331

Og Comparenten til overvejelse af den fremlagte Extract af Skifttebrevet eftter Johanes Ericksen at Contra Citantens Arvede part i gaarden Øvre Fittie er ham paa grund deraf og det meere som same extract og Skifttebrevet i sig Self udviser, bleven udlagt, der, paa ingen Maade kand ryckckes nu Skifttebrevet og Udlegget er uSveckcket og upaaankket {ja} \ja/ af Hoved Citanten i saa Lang tiid bleven acqviesceret og ved Magt antaged, at det nu er aldeeles in appelable, desligeste at Lovens 5 bogs 5 Capt: 2 art: udtryckelig hiemler Contra Citantens Arvede part i gaarden Øvre Fittie som adskildt fra hoved Bøelet som beroer i Nedre Fittie. Viidere holdt Comparenten aldeeles ufornøden at erindre saasom hand var Forsickret om at hvercken denne eller andre højere Retter kand frakjende Contra Citantens Arv som er Komen til Hans Qvidsel og Green og bleven adskildt fra Hoved Citantens formeente paastaaede Rett, thi indlod hand og Sagen Dom i følge Stefnemaalet med paastand at Contra Citanten For {hoved} Citantens tiltale aldeles maae frie kjendes og at hoved Citanten med jndstefnte Ole Haaland maae blive tilpligted at betale Contra Citanten den ham ved denne Process aftvungne beckostning i alt Skadesløs med 60 rd:

Citanten jndleverede i Sagen sit Skrifttlige indlæg under 19 Nov: som blev oplæst. hvoreftter hand begiærede Dom.

Procurator Sønderborg Reffererede sig til sit forige og benægtede alt derjmod stridigt samt forventede at Retten Self Skiønner at begge Parter er Odels mænd og \at/ derfore jndløsning er urimelig jmellem Dem, Men at same vel kunde haft stæd i blant en Odels Mand og en Fremmet.

Dereftter blev udj Sagen af den ganscke Rett saaleedes Kjendt Dømt og

Afsagt!

Denne Sags Herreisning Dependerer af hvad enten Gaarden Fittie skal være Eet eller 2de Hoved Bøller og Aasæder, Citanten formeener at siden hans Fader Fader afg: Johannes Ericksen Langt over hævds tiid har ejed, brugt og

1765: 331b

Beboed den ganscke gaard følgelig de i Rette Producerede Skiøder, hand da som ælste Søns Søn bør være {eftter} \til/ Gaarden Fitties beboelse som hans Odels og Aasæde berettiget, Contra Citanten ..(?) Argumenterer sin paastand derjmod saaledes at eftterdie gaarden Fittie Udj Skiøderne har faaed det Nafn af Øvre og Nere Fittie derved altsaa at ansee som 2de Gaarder eller brug, hand da Conceqventer som anden Søn at være til det saa Kaldede Øvre Fittie Odels og Aasædes berettiget, hvilket hand des mere bestørckes Udi fordi hand der i har faaed 1 Løb Smørs Landskyld til Ejendom og Udlæg eftter hans afg: Fader Johanes Ericksen Fittie vide dito Skiftte {Forretning} brevs nermere udviis, med det meere af Hans paastand som ex Actis af Procurator Sønderborgs tilførdte, {hvilcket} \som/ her, for, Vidløftighed at evitere, forbiegaaes. Naar nu da denne Rett overvejer denne Sag pro et Contra, Saa udfjndes,

icke at nogen af Contra Citantens anførte Grunde eller allegerede Forordning og Lovs Articul med det meere, bør Komme i minste Consideration mod hvad Loven udj 5te bogs 5te Capituls 1te Art: og de seenere{deraf} \der paa grundende 2de/ udgangne Kongel: Allernaadigste Forordninger præscriberer, Thi Kjendes og Dømmes for Rett at Citanten som ælste Søns Søn bør og skal være den Rette og Sande Odels Mand til Gaarden Fittie, og altsaa have friehed at jndløse fra Farbroderen Zackarias Johansen den ham Ved førmeldte Skiftte brev paalodnede 1 Løb Smør for Vurderings Summen 150 rdr: samt sit hafde brug udj gaarden Fittie til først komende 1766 Aars fardag {at} for Citanten til jndrømmelse og beboelse at røddig giøre, Ligesom og \Contra/ Citanten tilfindes at betale til Citanten udj Processens Omckostning 20 rdlr: Det paadømte udredes og eftterckomes under [Lov]lig adferd.
Contra Citanten begiærede denne Act og Dom til Apel beskreven meddeelt.

Anno 1765 den 22 Novembris blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Fieldbergs Skibreedes Almue paa Killesvig og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Endre, Helje og Harald Weastad, Osmund og Ole Schartland, Christopher Fodsel, Tron Tindeland og Colbeen ibm: Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kam-

1765: 332

mer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongelige Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

Retten opsettes til j Morgen

Anden Dagen d: 23 Nov: blev Retten atter sadt paa bemelte tingstæd og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

da først læst
Ole Larssen Søre Stumoes vilckaars brev til Moderen Mari Stumoe datteret 18 Junj 1765.
2. Halvor Nerims Skiøde til Ole Thorsen paa 1 Løb 18 Mrk: Smør i Store Nerim mod 150 rdlr: datteret 23 Nov: 1765.
3. Ole Sandvig og Niels Dørrems Skiøde til Johanes Nielssen paa 1 Løb 17 1/7 Mrk: Smør i Dørrem til Johanes Nielssen mod 108 rd: 2 Mrk: datteret 23 Nov: 1765.
4. Ole Hanssen Fatlands gave brev til Sønen Hans Olsen paa Fatland 2 Løber Smør 1 hud for 500 rd: dat: 23 Nov: 1765.
5. Ole Fatlands gave brev til Ingebret Simensen Hamersland paa Øfsthuus 1 Løb 1 pd: Smør 1 hud for 200 rd: datteret 23 Nov: 1765.
6. Berte Ulvenes og Rejnert Underhougens Skiøde paa 21 Mrk: Smør i Ulvenes til Tørris Aldvaldsen mod 31 rd: 2 Mrk: dateret 23 Nov: 1765.

Rasmus Biellebøe paa sin broder Søn Alv Jacobsen\s Veigne/ lod lyse hans Odel og Penge Mangel til 2 pd: 6 Mrk:r eller ½ Løb Smør ½ Vog Korn 2 giedskind [i gaarden ??] som af hans Fader Jacob Sæbøe for 2 aar siden er Solgt til Lars Pedersen, hvilcket gods hand agter i tiiden at jndløse fra nu værende Ejer og det saasnart hand kommer til sine Myndige Aar, udbad herom Rettens attest som blev bevilget.

Dereftter er Sagerne Foretaget

Opsadte Sager
Klocker Ingebret Hamersland i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Hans, Torckel og Halvor samt Encken Gyri Wiig, Iver Dahle og Rejnert Øfsthuus.
alle de jndstefnte mødte undtagen Gyri Wiig og Rejnert Øfsthuus. som vedtog Lovlig Stefnemaal.
Citanten begiærede Vidnet Halvor Wiig fremkaldet til examen og Eeds afleg.
Vidnet Halvor Wiig aflagde Eed og provede: at over 20 Aar siden var vidnet paa et ting som da holdtes paa gaarden Øwre Lunde, blev vidnet af Sorenskriver Heiberg tilsagt at skulle gierde for sin halvedeel, hvilket {opsid} Vidnet som daværende opsidder saavelsom Naboer eftterckom saalænge hand og de gaardene brugte. Vidnet forlod ej gaarden førend for 2de Aar siden.
Citanten i Rettelagde Eet gl: Documente under 21 Februarj som blev oplæst.
Citanten begiærede Dom, de jndstefnte var og med

1765: 332b

Dom fornøjed.
Afsagt
Citanten har med de afhørdte Eedelige vidners udsigende saavelsom det i Rettelagde Documente afbeviist at den paastefnte Gierdes gaard har langt over 30 Aar været \ved/ligeholdt\2/ og gierdet\1/ af de jndstefnte gaarders opsiddere, deels af de jndstefntes Formænd og deels af dem Self, Saa siden de jndstefnte ej har kundet beviise Contrarium, Saa Kjendes og Dømmes for Rett at Eenhver af de jndstefnte nemlig Torchel, Tjerand!! (Hans) og Halvor samt Encken Gyri Wiig sampt Rejnert Øfsthuus og Iver Dahle bør og skal her eftter sin andeel i Deris Gaarder gierde og vedligeholde den paastefnte Gierdes gaard, Lige eftter det i Rettelagde Documente, Ligesom de og til Citanten bør betale udi Processens Omkostning \tilsamen/ 2 rd: 3 Mrk: 15 dage eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Niels Hanssen hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntl: varsel ladet jndstefne Rejnert Espeland for hand haver hugget uLovlig i Skougen paa Espeland j mod Deris mellem hin anden oprettede Contract som de 2de Mænd Simen Berge og Peder Wache var overværende, Ligesom og er jndstefnt til vidnes byrd om Skov hugget Knud Wiland og Gabriel Wiiland alt til et Tings vidnes erholdelse.
Den jndstefnte Rejnert Espeland mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
Thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Tollef Killesvig og Peder Wache som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden som ovenmelt har Stefnt Rejnert Espeland i hans huustroes paahør Ligesom {Stefning} inCaminationen ommelder.
fra den jndstefnte blev indleveret et jndlæg under 18 Nov: 1765 som blev oplæst.
Citanten begiærede Stefne vidnerne fremckaldet
1te Vidne Peder Wache aflagde Eed og provede: at noged for Pinse dag næstleden Sommer blev vidnet forlanget at gaae med Citanten til Espeland hvilket vidnet og eftterckom i følge med Simon Berge, ved Deris ankomst til Stædet gaarden Espeland forefandt de Rejnert Knudsen, og eftter Lang mellem tale med Niels Hanssen og Rejnert Espeland blev de saaledes med hin anden aftalte og accorderede 1te at Niels som Odels mand skulle give Rejnert for gaarden Espeland i den stand same da befandtes saavel med huusse og andet {skulle give}

210 rdlr:, Rejnert skulle ej hugge videre i Skougen end til brende og Løvning, Rejnert skulle have et Sommers huus frit som sin ejendom, For Saug bladet som Rejnert

1765: 333

tilhørdte skulle Niels give 3 rd: Rejnert talte vel om at hans Qverne dam og Qverne Render behøvede Reparation og at hand maatte hugge Materialierne i Skougen, Mens dertil gav Niels ingen Samtyckcke, Rejnert proponerede vel og for Niels at hand maatte være med i sit ommelte Reparations Arbejde, hvortil Niels Svarede kand hand {ej} faae Lejlighed dertil skal same skeed, mens vis icke saa faar det blive. til Slutning provede vidnet at siden Rejnert ville have bord og bord stoel i Stuen med sig og Niels paastoed same at følge gaarden, saa blev saaledes afgiort og aftalt at Simen Berge skulle i dessens stæd {for betaling} overlade en Tømer Stock som Laae ved Saugen, hvortil Niels svarede det haver I nemlig Rejnert og Simen Berge sig j mellem. Til Slutning provede vidnet at Rejnert skulle bruge gaarden 2de aar Mens hvad enten de 2de aar skulle Reignes fra Vaaren 1765 eller 1766 kand vidnet ej erjndre Mens Niels gav ej sit ja til andet end fra vaaren 1765. Niels Skulle have et bue Loftt frit for sit tøj til hiemme og have der som et hiemstæd. hafde ej videre at prove.

2. Vidne Simen Berge aflagde Eed og provede: i et og alt med første vidne uden forandring.

3. Vidne Knud Wiland aflagde Eed og provede at for omtrent 3 uger siden blev vidnet af Niels Hanssen begiært at gaae med ham i Espelands Skoug for at efttersee det hug som af Rejnert derudj var Skeed eftter at Forliget mellem Parterne var sluttet, hvilcket de eftterckom, ved vidnets opgaaelse i Skougen forefandt hand 130 Stue hugget af Bircke træer og 23 Stue af Furre, og derforuden 3de træer nedkiørt af Furre hvoraf eller eftter de jngen Stue i Skougen Fandtes. Vidnet forcklarede og at i de største af de nedfeldne Furre træer var 5 {tilb} bord og de minste 3 bord hvilcket dog ej saa smaat Skieres paa Saugen Mens same var Huus førdt til Smale huuser og saa viidere, mens de fleeste var dog af det bæste Tømer i Skougen. Videre forcklarede vidnet at bircke træerne eftter Deris Skiøn var hugget eftter Sancte Hans Dag til Løvning for Creaturerne og brendeFang. Furren eftter vidnets Skiøn var hugget deels i Svaingen og deels før og eftter. Til Slutning Provede vidnet at hand befandt i Skougen 200 Bircke træer som var Revet Næver af Eendeel alt fra Roden og en deel 2 á 3 Næver af. hafde ej videre at prove uden dette at paa de nedhugne træer var og {hug} revet Næver

1765: 333b

af, hvilket vidnet forcklarede alt var af den bæste bircke Skoug.

4. Vidne Gabriel Vieland aflagde Eed og provede i et og alt med 3de vidne uden forandring.

Citanten begiærede det passerede under tingsvidnelig beseigling sig beskreven meddeelt som blev bevilget.

Jens {Julesk} Pedersen Wee hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntl: varsel ladet jndstefne Torchel Dreggernes for af ham Faldne Skiels ord om Citanten Derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omckostning samt at anhøre Vidnes byrd af Biørn Udstuen, Jens Juleschaar, Anders Wee, Lars Wettestøe og Lars Madschaar.

Den jndstefnte Torckel Deggernæs mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.

thi fremstoed Stefne vidnerne Tollef Killesvig og Peder Wache som ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt Torckel Deggernes som inCaminationen ommelder Ligesaa alle jndbemelte vidner.

Af Vidnerne jndfandt sig Anders Wee der aflagde \Eed/ og provede: at næstleden Sommer Sancte Hans Dags tiider var vidnet saavelsom Citanten og Torchel Deggernes forsamlet i et Brøllup paa gaarden Biørgen da hørdte vidnet at jndstefnte Torchel Deggernes Sagde til Citanten Jens Axdahl!! (Wee) at hand benøttede sig af andres ejendom og at Jens Axdahl var en tyv, hafde ej videre at prove.

Eragted

jndstefnte Torchel Deggernes forelegges til næste ting at Møde, Vidner i Sagen at anhøre.

Lars Stangeland hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Wintzens Galtung for Skyldig værende penge 2 rd: 5 Mrk: 4 s: Derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omckostninger.

Dend jndstefnte Wintzens Galtung mødte icke for Retten ej heller nogen paa hans Veigne thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Halvor Skaffer og Stephen Lille Gierevig som ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 Dage siden i denne Sag haver Stefnt Vintzens Galtung som inCaminationen ommelder. Ligesaa at hand Kravet var Skyldig.

Afsagt

Wintzens Galtung som Kravet til Stefne vidner har tilstaaed, bør same til Citanten at betale med 2 rd: 5 Mrk: 4 s: jtem udj proCessens Omckostning 2 rd: 15 dage eftter denne Doms lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Siur Rødne hafde til dette ting tiid og Stæd

1765: 334

Med Muntlig varsel ladet jndstefne Rejnert Larssen Underhougen for paa Citanten forøvet Slagsmaal, derfor Dom at Liide og erstatte Processens omckostninger samt at anhøre Vidnes byrd af Siur Heggen, Ingerj Siurs datter Heggem, Britta Eide, og Mathias Roe.

Den jndstefnte Rejnert Underhougen saavelsom vidnerne mødte ingen eftter paaraab thi fremstoed Stefne vidnerne Halvor Skaffer og Niels Dørrem som ved Eed beckræfttede at de for meer end 14 dage siden i denne Sag haver Stefnt saavel Rejnert Underhougen som vidnerne Ligesom inCaminationen ommelder.

Eragted

Rejnert Underhougen, Siur Heggen, Ingeri Siurs datter Heggen, Britta Østereide, og Mathias Roe, forelegges som Lovlig Stefnt forelegges til næste ting at Møde den første Sagen at tilsvare, og de siste at aflegge deris vidnes byrd under Lovens Fals maal i denne Sag.

Siur Rødne Stefnt Rejnert Underhougen at hand skal beviise ham de ting som hand har beskyldt Siur for neml: at Siur Rødne skal svare ham til de ting som Rejnert haver Mistet paa sit Sætre i Fieldet derfor Dom at Liide.

den jndstefnte Rejnert Underhougen mødte icke for Retten ej heller nogen paa hans Veigne, thi fremstoed Stefne vidnerne Halvor Skaffer og Niels Siursen Dørrem som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt Rejnert Underhougen som inCaminationen ommelder.

Eragtet

Rejnert Underhougen som Lovlig Stefnt forelegges til næste ting at møde Sagen at tilsvare.

Svend Lien hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Lars Didricksen, Tollef Siursen Eide og Marthe Orms datter \samt Anna Johans datter Houge/, fordie Een Færings baad skal være taget af Citantens Nøst og draget op i Marcken, som der eftter har taget Skade, Derfor Dom at Liide for saavidt Sagen Eenhver kand paackomme

samt at erstatte Processens Omckostning og anhøre Vidnes byrd af Jørgen og Siri Træet samt Jacob Killesvigen.
de jndstefnte Mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa

1765: 334b

Deris Veigne,
thi fremstillede Citanten Stefne Vidnerne Tollef Killesvig og Peder Wache sampt Halvor Skaffer og Niels Siursen Dørrem som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt de paagieldende.
Vidnerne mødte alle.
1te Vidne Jørgen Træet aflagde Eed og provede at 6 uger eftter hellig tree Konger sistleden som var 3 uger eftter at Vidnet hafde hørt at Svend Liens baad var trukket op i Marcken, var Vidnet og jndstefnte Tollef Siursen Eide op i Johanes Houges Marck som Deris Huusbonde, og da de gick hiem eftter Kom imellem Dem paa tale om Svend Liens baad som var som meldt optrucket udj Marcken hvor Deponenten sagde til jndstefnte Tollef Siursen om hand viste hvem der hafde giort samme gierning med baaden, hvorpaa Tollef Siursen dog eftter at hand deraf hafde leed, Sagde ieg og Lars Didrichsen samt Marte Orms Datter hafde giort samme gierning, hvorpaa vidnet Sagde jeg vil icke troe at pigen Helga var med hvortil Tollef svarede Nej. Noged dereftter en temmelig føje tiid hørdte Deponenten af Lars Diderichsen i vidnets Eged huus sige disse ord: jeg Skal aldrig giøre Svend Lien, Meere nogen Skielms Styckcke. Vidnet Declarerede videre at hand Spurgte Tollef Siursen og!! (om?) Manden hafde tilskyndet til same gierning, Manden var Johanes Houge, hvortil Tollef svarede Nej.
2det Vidne Siri Træ aflagde Eed og Provede at næstleden Vinter, tiiden kand vidnet ej erjndre, Kom jndstefnte Tollef Siursen forbie vidnets huus, med Smalen, hvorda Kom paa tale angaaende Svend Liens baad, da Tollef Siursen svarede paa tilspørgende at hand og Lars Didricksen samt Marthe Orms Datter hafde giort det. Een anden tiid Kom atter bemelte Tollef Siursen forbie eller til vidnets huus, som var eftter den tiid at hand ditto gierning for 1te Vidne hafde tilstaaed, og sagde disse ord til Vidnet: Men hand huusbond blev god fordie jeg hafde sagt det til Jørgen, Thi hand ville ligesom giøre af mig eller Jage mig bort, hvad af deelene det var hand sagde, veed Vidnet icke, men Een af deelene af ordene var det.

1765: 335

Viidere hafde ej vidnet at prove.
3. Vidne Jacob Killesvig aflagde Eed og provede at hand næstleden Vinter omtrent 3 uger eftter at det var bleven beckjendt at Svend Liens omprovede baad var træckcket op i Marcken, Kom jndstefnte Lars Didricksen udj Eet ærjnde her paa Killesvig, hvor, eftter en temmelig Samtale mellem Vidnet og bemelte Lars Didricksen hafde været, Vidnet Spugte Lars Didricksen om hand ej viste hvem som hafde giort den gierning med dito Svend Liens baad, hvorpaa Lars Didricksen gav dette Svar, jeg og Tollef Siursen samt Anna og Marthe {som} hafde giordt dett. Vidnet hafde ej videre at prove.

Eragted

de Lovlig Stefnte Lars Didrichsen, Tollef Siursen og Marthe Orms datter forelegges til næste ting at Møde Sagen at tilsvare.

Lænsmanden Tollef Killesvig i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra hans Stif Børns samtlige Formyndere, {for}
sagen begiærede Citanten til næste ting udsadt. hvormed det har sit forblivende.

Dereftter blev Fogdens tingsvidner examineret og hvorpaa Almuens svar faldt som sædvanlig.
Odels Mandtallet blev oplæst og af alle ujmodsagt.
Restancen for de Ordinaire Skatter beløbende til (ope rum) Ligesaa over Extra Skatten beløbende til (ope rum) blev begge deele oplæst og af alle ujmodsagt.

Derpaa blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1765 den 25 Novembris blev almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Føjens Skibredes Almue paa Leervigen og betjent med eftterskrevne otte Eedsorne Laug Rettes mænd Nafnl: Gunder Mægebachen, Hans Gaaseland, Jon ibm:, Ole Hollund, Mathias Sundstabøe, Rasmus Nordthun, Hans Lundøen og Peder Sortland.

Dereftter blev allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocol extraherede.

Dereftter andre Particulaire Documenter
1te Hr: Biskop Arentz bøxel seddel til {Torbiørn} \Jacob/ Samsonsen paa Gaarden {Førreland} \Rometvedt/ ½ Løb Smør ½ hud ¾ spd: Korn datteret 30 Sep: 1765.
2. Sr: Jaen Mariagers bøxel Seddel til Torbiørn Samsonsen paa gaarden Førreland ½ Løb Smør 1 giedskind med Lejlendings Revers. dat: 22 Aug: 1765.
3. Msr: Dahls Skiøde paa Gaarden øvre Escheland til Salmon Samsonsen

1765: 335b

mod 200 rd: datteret 1te Julj 1765.
4. Ingebrigt Udbioes Skiøde til Peder Sørensen paa ½ Løb 1/3 hud i Berge mod 120 rd: dat: 2 Martj 1765.
5. Peder Nordhuglen med de fleres Skiøde paa 1 pd: 3 Mrk: Smør i Hougland til Størck Baarsen mod 27 rd: datteret 1 Martj 1765.
6. Halvor Øchland med de fleres Skiøde paa ½ Løb i Øchland til Tollef Tørrissen mod 52 rd: 3 Mrk: dat: 2 Novbr: 1765.
7. Elling Vallentinsens Skiøde til Fartein Larsen paa Sæbiørn Nielssen Almaas brug mod 7 rd: dateret 6 Aug: 1765.
8. Nathanel Olrichs og Gabriel Lundøens Skiøde til Hans Gunderssen paa 18 Mrk: Smør 18 Mrk: Fisk i Lundøen mod 18 rd: datteret 25 Nov: 1765.
9. Salmon Deggernes Skiøde til Gunder Boxnes paa 2 pd: 6 Mrk: Smør ½ hud i Degernes mod 248 rd: 3 Mrk: dat: 25 Nov: 1765.
10. Helje Echelands Skiøde paa 22 ½ Mrk: Smør i Echeland mod 30 rd: til Helje Knudsen Datteret 25 Nov: 1765.
11. Daniel Sæhles Skiøde paa 18 Mrk: Smør i Nøchling til Ole Mæland mod 27 rd: Datteret 15 Nov: 1765.
12. Ole Hanøen med de fleres Skiøde paa 1 pd: 9 ½ Mrk: Smør i Sortland til Peder Gundersen mod 30 rd: 4 Mrk: 4 s: dat: 1 Martj 1765.
13. Helje Haavig og Johanes Lønings Skiøde paa 1 Løb Smør i Aadland til Otte Anphindsen mod 100 rd: datteret 1 Martj 1765.
14. Kari Endres Datter med de fleres Skiøde paa 1 Løb 21 5/14 Mrk: Smør 1 hud i Langeland [mod] 172 rd: 4 Mrk: 5 s: til Lars Tollacksen datteret 1te Martj 1765.

15. Poul Houchenes bøxel Seddel til Niels Jacobsen paa 1 pd: 3 Mrk: Smør i Nesse med Revers. datteret 25 Nov: 1765.
16. Mons Søevolds bøxel Seddel til Sønen Gunder Monssen paa 1 pund 16 37/44 Mrk: Smør med Revers datteret 25 Nov: 1765.
17. Hr: Hertzbergs bøxel Seddel til Aanen Johansen paa 2 pd: Smør i Ersland med Revers dat: 23 Nov: 1765.
18. Ole Mæland med de fleres bøxel Seddel til Niels Christensen paa ½ Løb i Nøchling med Revers datteret 25 Nov: 1765.
19. Nathanael Olrichs bøxel Seddel til Rasmus Christophersen paa 24 ¾ Mrk: i Gietung med Revers Datteret 22 Martj 1765.
20. Natanael Olrichs bøxel Seddel til Jens Johanssen paa 18 Mrk: Smør i Nøchling mod!! (med) Revers datteret 22 Martj 1765.
21. Hr: Hertzbergs bøxel Seddel til Jens Olsen paa 1 pund Smør i Endver med Revers dat: 23 Nov: 1765.
22. Hr: Hertzbergs bøxel Seddel til Jon Olsen paa 1 pd: Smør i Endver med Revers dat: 14 Nov: 1765.
23. Jacob Kallevog med de fleres Skiøde til Jon Colbeensen paa 2 pd: 22 ½ Mrk: Smør i Mæland [mod] 78 rd: 5 Mrk: 4 s: datteret 25 Nov: 1765.
24. Læst til Mortification Salmon Deggernes hans udgivne Obligation til Proustjnde Leganger paa Capital (ope rum) som er betalt efter Qvittering af 18 Oct: 1765. Datteret (ope rum)
25. Hans Hetlesetters Afkald til Jonas Budde paa 32 rdlr: hans huustroe Clasche Grams Arve Midler. datteret 29de Nov: 1765.

Retten bliver til i Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 26 Nov: blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det igaar

1765: 336

anførte Laugrett.

Ole Isacksen Gillie fremckom for Retten og lod lyse sine Børns Odels og Løsnings Rett til Ole Hanssen brug i Gillie af Skyld 1 ½ Løb Smør, hvilket de agter at jndløse saa snart de Komer til sine Myndige aar. udbad herom Rettens attest som blev bevilget.

Hans Peterteigen hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Aanen Tvedte for Skyldig værende 4 rd: 5 Mrk: 15 s: hans Myntling tilhørig derfor Dom at lide og erstatte Processens Omckostning.
Den jndstefnte Aanen Tvedte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans veigne thi fremstoed Stefne vidnerne Johanes Lønning og Jens Skaffer som ved Eed beckræftede at de for meer end 14 dage siden haver Stefnt den paagieldende i eged paahør som tilstoed fordringen hvilken hand ville betale eftter sigende for tinget,

Afsagt

Aanen Tvedte som for Stefne vidnerne har tilstaaed den paastefnte Fordring {4 rd: 5} bør same til Citanten Hans Peterteigen betale med 4 rd: 5 Mrk: 15 s:, udj Processens Omckostning 1 rd: 12 s: 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Sr: Jonas Olsen Budde hafde til dette ting tiid og Stæd med Skrifttlig Stefnemaal ladet jndstefne Madame Bodille Lind Sr: Ole Lydersens at indfrie den under 24 Nov: 1761 til ham udstædde Pante Obligation stoer 300 rdlr: med videre efter Stefnemaalets Formeld under 11 Nov: 1765 som blev oplæst.

De jndstefnte mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa Deris Veigne,

thi fremstoed Stefnevidnerne Tollef Huuse og Søren Løning som ved Eed \beckræfttede/ at de i gaar 14 dage siden haver Stefnt Bodille Lind i eget paahør og oplæst Stefnemaalet for hende i eged paahør.

Citanten jndleverede sin Pandte Obligation som blev oplæst. Dereftter Anmeldte Citanten at hand ej Ræster Viidere Renter af jndbemelte Capital end fra sistleden 30 Sep: og til denne tiid. Citanten paastoed Dom.

Afsagt

Citanten beviiser med den i Rettelagde Pandte Obligation under 24 Novembris 1761 at Ole Lydersen er ham Skyldig 300 rdlr:, og derudj forpligted sig same eftter ¼ aars \Foregaaende/ Lovlig opsigelse samme Capital med Renter 5 proCento \at betale/ hvilket og Citanten med den i Rettelagde beskickelses og opsigelses instrument under 25 Julj sistl: har Ligitimeret at have opfyldt, altsaa Tilfindes bemelte Ole Lydersen Holm at jndfrie bemelte Capital 300 rdlr: jtem at betale de deraf Eftterstaaende Renter

1765: 336b

Fra Michaelj jndeværende Aar og jndtil Skadesløs betaling Skeer, og hvorfore i mangel deraf, Citanten har paa Lovlig Maade at holde sig til det ham givne Pandt. Udj Processens Omckostning betaler Ole Lydersen til Citanten 2 rd: 3 Mrk:, det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Sr: Iver Gram fremckom for Retten og Lod Lyse sine Børns Odels og penge Mangels Lysning til 2 Løber Smør udj gaarden Deggernes, som nærværende tiid ejes af Ole Rejnertsen og Gunder Boxnes, hvilket gods hand Declarerede at hans Børn agter at jndløse, saa snart de kand faae saamange penge jndsamlet som same gods er Solgt {for} og udkommet for fra Comparentens Søskende der dito gods har Solgt udbad i øvrigt herom Rettens attest som blev bevilget.

Dereftter læst

Sr: Jaen Frøchens Auctions Skiøde af Hr: Sorenskriver Hesselberg udstæd paa (ope rum) Datteret (ope rum) 1765.

2. Jaen Frøchens Skiøde til Niels Pedersen paa 1 Løb Smør 1 ¼ hud i Øchland jtem udj Breche 12 Mrk: Smør alt for 400 rd: datteret 5 Oct: 1765.

3. Niels Pedersen Breches Skiøde til Juchum Monssen Klubben paa ½ Løb Smør 5/8 hud [i Øchland] mod 75 rd: dat: 20 Nov: 1765.

4. Niels Pedersen Breches Skiøde til Ingemon Størcksen paa ½ Løb Smør 5/8 hud i Øchland mod 75 rd: dat: 20 Nov: 1765.

5. Do:es Skiøde til Knud Pedersen paa ½ Løb Smør 5/8 hud i Øchland mod 75 rd: Dateret 20 Nov: 1765.

6. Niels Øchlands!! (Breches) Skiøde til Gunder Larssen paa 18 Mrk: Smør 5/16 hud i Øchland mod 37 rd: 3 Mrk: datteret 20 Nov: 1765.

7. Niels Breches Skiøde paa 12 Mrk: Smør i Breche til Lars Pedersen mod 16 rd: dat: 20 Novbr: 1765.

8. Skifttebrev eftter Tollach Langeland hvis Sterfboets Jordegods i Langeland er Udlagt som Pandte bogen udviser begyndt den 8 Dec: 1764 og Slutted 28 Janu: 1765.

9. do: eftter Allis Guttorms Datter, hvis Sterfboes Jordegods i Sortland er Udlagt som Pante bogen udviser datteret 8 Janu: 1765.
10. do: eftter Johanes Nøchling hvis Sterfboes Jordegods i Nøchling er Udlagt som Pandte bogen udviser datteret 8 Janu: 1765.
11. do: eftter Siri Sæhle hvis Jordegods i Søre Sæhle hvis Sterfboets jordegods i Søre Sæhle, er Udlagt som Pandte bogen udviser, datteret 9 Janu: 1765.
12. Skifttebrev eftter Molfrie Haavig, hvis Sterfboets Jordegods i Berøen og Haavig er paalodnet Arvinger og Creditorer som pandte bogen udviser datteret 27de Januarj 1765.

Fogden tilkjendegav at da hannem var bleven anmeldet at paa Brandesunds Land her i Præstegieldet skal være fundet en Død hval Fisk som næsten var Komet paa Land, hafde jndkaldet følgende Mænd derom at giøre Deris Eedelig forcklaring {om} ej allene om Naar Og hvad tiid same hval Fisk er {Fisket} \Fundet/ og af hvem

1765: 337

jtem paa hvad Stæd og hvem Landet eller Stædet er tilhørig Og Endelig eftter \hans/ Ordre at giøre Forcklaring hvor lang samme befandtes og befjndes eftter opmaalning alt under Eeds Forcklaring.
De jndstefnte Nemlig Torger Torget, Henrich Qvarven og Ingebret Ølversøen mødte og eftter Aflagt Corporlig Eed giorde følgende Forcklaring at næstleden Løverdag den 23 Nov: blev paa Brandesunds Land af Sr: Jacob Hønnemørs 2de Drenge fundet Een Liden hval Fisk som næsten er aldeeles Forraadnet, hvis Længde er fra Hovedet til Sporen 8 alen 1 ½ Qvarter som de eftter ordre Mandagen d: 25 sistleden har opmaalet. Stædet hvor hvalen Ligger tilhører bemelte Sr: Hønnemør.
Fogden dereftter i andledning af den giorde Eedelig forcklaring holdt unødig {først} i henseende til at siden hval Fisken ej er af Større Længde end som forklaret er og Landet tilhører Sr: Hønnemør \samt saa Forraadnet/, ej derom at giøre nogen Omckostning henseende til den deel Hans Majestet følgelig Lov af Hval Fisk bør have.

Decideret

at siden eftter de afhørdte Vidners Forcklaring, den fundne Lov!! (hval Fisk) \be/findes ej af den Længde Lov befaller Hans Majestæt at have deel udj, Saa tilfjndes Finderne og Ejeren af Landet samme hval Fisk at tilhøre alt til Nøttig giørelse.

tings vidnerne blev Examineret, og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
Restancen over Extra Skatten stoer (ope rum) jtem den Ræsterende Ordinaire Extra Skatt blev oplæst og af Alle ujmodsagt.
Odels Mandtallet blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Retten blev derpaa for Skibreedet ophævet.

Anno 1765 den 28 Nov: blev Almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Fiere Skibreedes Almue paa Leervig og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Knud Eidsvaag, Torbiørn øwre Wiig, Ole Framnes, Christen Øchland, Even Owe, Christen Domesnes, Bendt Waage og Helje Framnes. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocol [extraherede].

dereftter Andre Particulaire Documenter saasom
Hr: Kamer Raad Juels bøxel Seddel paa Gramshoug til Niels Heljesen dat: 28 Nov: 1765.

Retten bliver til j Morgen ophævet.

1765: 337b

Anden Dagen d: 29 Nov: blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Osmund Schartland lod opbyde sin Myndling Marithe Jans Datters Arve Midler stoer 9 rd: 3 Mrk: med forspørgsel om Nogen same ville Modtage mod Lovl: Rente og Suffisant Pandt, Men som ingen jndfandt sig, blev same med Rettens Seigl ForMynderen tilbage leveret.

Ingebret Lie ligeledes opbudet sin Myndtling Christie Ols Datters Arve Midler stoer 4 rd: 1 Mrk: 7 s:, hvortil ingen jndfandt sig, thi blev same Formynderen tilbage leveret med Rettens Seigl.

Paa ligemaade lod ForMynderen Ole Knudsen Bue opbyde sin Myndling Borni Andors Datters Arve Midler 20 rd: 1 Mrk: 2 s:, hvorom heller jngen jndfandt sig thi blev same ForMynderen tilbage levered.

Roal Biordahl Paa ligemaade lod opbyde \af/ sin Myndtling Johanes Espelands Arve Midler 5 rd:, hvor om jngen heller jndfandt sig som same paa Rente ville antage derpaa blev pengene under Forseigling Formynderen tilbageleveret.

Jacob Mæcheland i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Bendt Waage Skiels ord betreffende.
den Laug dag givne Bendt Waage saavel som Vidnerne Lars Braatvedt og Ole Døngen Mødte som tilstoed alle lovlig varsel.
Citanten begiærede vidnerne fremckaldet til Examen og Eeds aflæg.
1te Vidne Lars Braatvedt aflagde Eed og provede at næstleden foraar i et graverøl paa gaarden Qvalvog hvor den jndstefnte var jndbudet tilligemed andre, hvor da blant anden tale \de/ mellem {de} nærværende ogsaa talte om Jacob Mæcheland, da jndstefnte Bendt Waage lod falde om Citanten disse ord at at!! Jacob Mæcheland hafde væred en oprørisk Mand al sin tiid hvad enten til det gode eller onde, hørdte vidnet icke. Vidnet {hørdte} blev og af Jacob Mæcheland begiært strax eftter ovenmelte tiid at gaae til Bendt Waage for at tilspørge ham om hand vil tilstaae de talte ord i bemelte Graver øel, hvilket hand og eftterckom og tilstoed da bemelte Bendt Waage hos sig self paa gaarden Waage de omvundne ord hafde ej [videre] at prove.
2. Vidne Ole Dønjen aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne uden forandring.
Bendt Waage Declarerede at hand formeente at have Ret til hvad hand har \sagt/ at Citanten var en oprørisk Mand, Thi Retten er vel bekjendt hvad Citanten har giort ham og Naboe til Fortræd i en allereede mellom Dem afhandlet Aastæds

1765: 338

Sag, og som vidnet Ole Dønjen har forcklaret det hand hafde fortalgt same til Citanten saa holdt hand hans Vidnes byrd for villig.

Afsagt

For de af Bendt Waage jmod Citanten faldne ubeqvems ord, bør hand at betale til {Citant} Sognets Fattige Udj Sveen 1 Mrk: 8 s: \og/ udj Processens Omckostning 2 rd: 3 Mrk: 15 dage eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Anders Hougen i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Baar Biordahl.
den jndstefnte saavel som de Laug dag givne Vidner mødte alle for Retten og tilstoed lovlig varsel.
1te Vidne Else Biordahl aflagde Eed og provede at den \af/ forige vidner omvundne Koe blev slettere og Slettere dag for Dag forgangen Vinter, Vidnet forcklarede at den omvundne Koe var ligesom den jndstefntes Creature forgangen aars høst hvercken verre eller bædre. Vidnet paa Citantens tilspørgende provede at ommelte Koe var langt armere forgangen Vinter end den jndstefntes Creature, Ligesom og at vidnet ansaae Koen i den omstendighed at den ej kunde leve. Om den forhen omvundne Souv forcklarede vidnet at hun Syntes at den vilde falde omckring i gaarden førend den blev afhented.
Citanten fremstillede de 2de Vidner Torchel Svensbøe og Hans Biordahl som forcklarede at den omvundne Koe var af Verdie 4 rdlr:
Parterne blev derpaa jnden Retten saaledes ForEenet: at Baar Biordahl skal oprette Citanten til Reperation for hans lidte Skade og til Processens Omckostning den halvedeel med [i] alt 4 rd: 3 Mrk: som skal betales i det seeniste til Nye Aars dag 1766 og i øvrigt udbad dette forliig ved Dom Confirmeret.

Afsagt

det af parterne jnden Retten ved haander baand jndgangne Forliig bør følgelig Lovens bydende udj 5 Bogs 1 Capt: 1 og 2 Articul i alle dens ord og Puncter ved Magt at stande.

dereftter extraheret følgende Documenter
1te Tollef Houglands udgivne Obligation til Siur Eidsvog paa 50 rd: dateret 25 Nov: 1765.
2. Læst til Mortification Knud Eidsvogs Obligation paa 80 rd: til Gregorius Hougbue som er betalt eftter qvt: af 25 Nov: 1765.
3. Orm Bergeland og Svend Naadeland af Ryefølche Deris bøxel Seddel til Lars Knudsen paa pladset Mølstrevognesset 6 Mrk:r Korn Dateret 29 Junj 1765.
4. Hr: Blyttes bøxel Seddel paa 18 Mrk: Smør ½ Vet Korn i Lier til Arne Arnesen Datteret 15 Novbr: 1765.

1765: 338b

5. Lars Ødegaardens bøxel Seddel paa 1 pd: Smør i Hage til Ole Larsen med Revers dat: 28 Nov: 1765.
6. Hr: Kamer Raad Juels bøxel Seddel paa ½ Løb Smør i Flotnes til Svend Pedersen dat: 29 Nov: 1765.
7. Knud Nordmandsens Skiøde paa Odels Retten til 1 Løb Smør 1 hud i gaarden Førde til Aslack Rasmusen datteret 17de Janu: 1765.
8. Knud Tollefsen Eidsvogs Skiøde til Gregorus Tollefsen paa 1 Løb Smør ¼ td: Korn i Eidsvog mod 120 rd: datteret 27 Nov: 1765.
9. Ole Aslachsen Eileraasses Declarations Skriftt datteret 28 Nov: 1765.
10. Hans Knudsen Nere Wihofdes Skiøde til Jens Rejersen paa ½ Løb Smør ½ hud i Nere Wihofde mod 54 rd: datteret 25 Nov: 1765.

11. Johanes Rafneberg eller Biørgens Skiøde paa ½ Løb ½ hud [i ??] jmod 54 rd: til Anphind Torbiørnsen datteret 28 Nov: 1765.
12. Gudmund Hofdes Skiøde til Aslack Ingebretsen paa 18 Mrk: Smør 3 Spand Korn i Hovde mod 45 rd: datteret 27 Nov: 1765.
13. Ole Lindaas og Knud Brachenes (Brochenes) Deris Skiøde paa 9 Mrk: Smør 1/8 hud i Flaadene til Ole Wihofde [mod] 13 rd: 3 Mrk: dat: 28 Nov: 1765.
14. Torbiørn Anphindsens Skiøde paa ½ Løb Smør ¼ tønde Korn i Eidsvaag mod 40 rd: 3 Mrk: udstæd af Sønen Anfind Torbiørnsen datteret 28 Nov: 1765.
15. Ole Wihofdes og Knud Brøchenes (Brochenes) Skiøde paa \1 pd:/ 3 Mrk: Smør 3/8 hud i Lindaas [til ??] mod 81 rdr: datteret 28 Nov: 1765.

Fogdens tings vidner blev Examineret, og hvor paa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
Odels Mandtallet og Restancen for de Kongel: Skatter stoer (ope rum) og for Extra Skatten blev oplæst og af Alle ujmodsagt,

der paa blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1765 den 30te Novembris blev almjndelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Føjens og Waags Skibreeders Almue af Closter Godset paa Sørhuglen og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnl: Halvor Spidsøen, Sæbiørn ibm:, Svend ibm:, Roar Otterøen, Niels Rønholm, Johanes Hage, Halvor Østensen Grov i hans Stæd Iver Huglen, og Holger Eide. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige ting søgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongel: Forordninger og høj Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

Dereftter andre Particulaire Documenter
1. Skifttebrev eftter Lars Andahl, hvis Sterfboets Jordegods i Andahl og Kallevog [er] udlagt som Pandte bogen udviser datteret 17 Maj 1765.
2. dito eftter Magdelle Tvedt hvis Sterfboeds Jordegods i Tvedt er udlagt som Pandte bogen udviser datteret (ope rum)
3de Haldor Hillestad med de fleres Skiøde paa 18 Mrk: Smør i Andahl til Brønelle Siurs Datter og Johanes Jørgensen mod (ope rum) Dat: 30 Nov: 1765.
4. Haldor Hillestad med de fleres Skiøde paa ½ Løb Smør ½ hud i Kallevog til Niels Siovatsen mod 156 rd: [dat: ??]
5. Sten Fladeragers bøxel Seddel til Anders Biørnsen paa 1 pd: 21 Mrk:r Smør i Hovland med Revers

1765: 339

datteret 30 Nov: 1765.

dereftter blev Fogdens tings vidner Examineret og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
Odels Mandtallet saavelsom Restancen saavel over Extra Skatten stoer (ope rum) som de Ordinaire Skatter beløbende til (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Retten blev derpaa ophævet.

Anno 1765 den 2 Decbr: blev Almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Schonevigs og Opdahls Skibreeders Halsnøe Closters Almue paa Sioe og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes mænd Nafnl: Ole Nere Waage, Ole Øwre Waage, Ole Schorpetvedt, Lars Indre Bouge, Lars Svindland, Siur Hogstøel, Lars Bogstøe og Lars Sævereide. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongelige Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

dereftter andre Particulaire Documenter
1. Sverche Hiertnesses bøxel Seddel til Hans Hanssen paa ½ Løb Smør i Nesthuus mod Lovl: bøxel. dat: 29 Junj 1765.
2. Hr: Kamer Raad Juuls bøxel Seddel til Johanes Tostensen paa 1 Løb 1 hud i Nere Tofte. datteret 15 Januarj 1765.
3. Skiftte br: eftter Magrethe Bogstøe hvis Sterfboets Jordegods i Bogstøe er Udlagt som Pandte bogen udviser datteret 7 Janu: 1765.
4. Dito eftter Marthe Hactors Datter Fielland hvis Sterfboes Jordegods i Fielland er Ligeledes Udlagt som pandte bogen udviser datteret 25 Janu: 1765.

Ole Andersland hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Thor Tvedt ved Hovland for Skyldig værende 10 rdlr:, Derfor Dom at lide og erstatte Processens Omckostning.
den jndstefnte Thor Tvedt Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstoed Stefne vidnerne Torger og Peder Sioe som ved Eed beckræfttede at de for meer end 14 dage siden som inCaminationen ommelder, har Stefnt Thor Tvedt i hans huustroes paahør.

Eragted

den Lovlig Stefnte mens udeblevne Thor Tvedt forelegges til næste ting at Møde, Sagen at tilsvare.

Fogdens Tings vidner blev Examineret, og hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.
Restancen over den udestaaende Kongelig Allernaadigste Extra Skatt, som beløber for dette Skibreede til ? rd: ? Mrk: ? s:, blev oplæst og af alle ujmodsagt. desligeste og over {Extra} \den ordinaire/ Skatt der opløber til ? rd: ? Mrk: ? s: som de Skyldige tilstoed Rigtig at være.

Retten blev derpaa for Skibredet ophævet.

Og dermed er året 1765 til ende.

Tingbok nr. I. A. 38 1759-1766 for Sunnhordland
Året 1766

1766: 339b

1766

Anno 1766 den 4de Martj blev Retten sadt paa Gaarden Eidsvaag udj Fiere Skibrede Storøens Præstegield og Wallestrands Kircke Sogn, udj følgende Delinqvent Sag, som eftter eftter!! beramelse Gaars Dagen skulle \været/ foretaget, Mens da Rettens betjente formedelst Stor mengde Vind og uVejr ej til Stædet kunde arivere. Retten blev betjent af eftterskrevne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Størchor Hoversholm, Tøris Øchland, Aslack Wahlen, Engel og Tjerand Strømøen, Svend Stoupe, Jørgen Ørevig, og Vier Enstavold. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juels Fuldmægtig Monsr: Christian Lerche Dahl.

Fogdens Fuldmægtig Velb:te Sr: Dahl i Rette lagde det under 14 Febr: sistleden Mod Pigen Siri Torbiørns Datter af hans Principal Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad og Foged Juel udstædde Skrifttlige Stefnemaal til Vidners paahør angaaende hendes Grove Mord paa hendes Moder Walborg Halvors Datter, og der eftter at Modtage Dom til undgieldelse eftter Loven, hvilcket Stefnemaal hand begiærede for Retten oplæst og ad Acta henlagt.

Delinqventjnden Siri Torbiørns Datter blev dereftter som afsindig for Retten ved Slutteren Ole Knap fremstillet uden baand og Fængsel, og i den andledning blev Stefne Vidnerne Ulrich Eidsvog og Anders Houge fremstillet som under Corporlig Eed bekræfttede at de i Løverdags 14 dage har lovlig Stefnt Delinqventjnden Siri Torbiørns Datter i hendes Arrest udj Fogderies Arrest huus paa Halsnøe Closter gaard.

de i Stefnemaalet Nafn givne Vidner, Ligesaavel som de af Lænsmand seenere opgivne Vidner mødte alle for Retten og tilstoed Lovlig Stefnemaal.

Actors Fuldmægtig tilspurdte derpaa Delinqventjinden Siri Torbiørns Datter 1mo hvor hun er Føed af hvad Forældre, hvor gamel hun er, og hvor med hun sig hidjndtil har ernæret? hvortil hun svarede at være Føed paa gaarden Eidsvog, anviste sin Fader som ved Retten var tilstæde, og sagde sig at være gamel 22 Aar og har opholdt sig al sin tiid hos sine Forældre. 2do Om hun kjender det her for Retten foreviiste døde Menniske at have værred hedes!! (hendes) Kiødelige Moder Walborg Halvors Datter, hvortil hun svarede Ja. 3tio Om hun icke Manddagen den 10 Febr: sistleden paa en Voldsom Maade har aflivet sin Moder her paa gaarden Eidsvog. hvilcken qvestion hun besvarede ved Nej, og sagde aldeles ej \at/ viide om saadant. 4to blev hun tilspurgt om hun kunde læse det 4 og 5te bud i Cathecismo jtem Herrens bøn Fader

1766: 340

Vor, dertil hun svarede ja, og inden Retten udlæste same uden derpaa at standse et ord alt uden ad.

Dereftter Actors Fuldmægtig tilkjendegav at hans Principal Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel i allerunderdanigst følge den Kongl: Allernaadigste Forordning af 21 Maj 1751, har Reqvireret hos Hans Excellence Hr: Geheime Raad og Stiftts befallings mand von Cicignon den anstalt at 2de af Bergens Byes Cirurgis maatte hid reise for at examinere det døde Legeme paa det derved baade Retten kunde gives Retten den sande oplysning paa hvad Maade og med hvad instrument det døde Legeme er bragt af Dage, saa og at henseende gierningens beskaffenhed same icke kand være skeed af den dræbte self, Mens maae være omkomet ved andet Menniskes haand, bad derfore de 2de her nærværende Bergens Byes Cirurgis Nafnl: Sr: Ulrich Louv (Lau) et Jon (Jan) Conradi Hynyben(?) nu herpaa Stædet ville fuld føre examinationen og dereftter forfatte en saa tilforladelig Obductions Forretning, som her for Retten kunde anvises til jnddragelse heri Acten.

I andledning \af/ Stefnemaalet fremstillede Actors Fuldmægtig de 2de første Vidner Siur Nilsen Eidsvog og Ingeborg Endres Datter ibm:, som hand begiærede maatte eftter aflagt Saligheds Eed Een hver for sig examineres om alt hvad de om dette Mord kand være vidende og ellers at svare paa videre qvestionerer om Nødig eragtes.

Edens Forcklaring blev derpaa for Vidnerne af Domeren forelæst med formaning til Sandheds udsigende, saa fremt de haver sin Siæls Velfærdt og Salighed Kiær, hvilket de lovede at eftterkomme.

1te Vidne Siur Nielsen Eidsvog aflagde Eed og provede at næstleden Fastelavens Manddag den 10de Februarj stoed Vidnet hiemme udj sin hæste Stald tillige med Delinqventjndens Fader, hørdte da paa den tiid ohngefehrlig Klocken 11 Formiddag et anskrig af Eendeel Qvindfolck med begiær at hand straxens maatte Komme hen til sin Naboe Torbiørn Eidsvogs huus som hand straxens eftterKom, ved ankomsten til huusene forefandt den dræbte Kone Walborg Halvors Datter Liggende død straxens uden for Ildhuus Døren og Delinqventjnden Siri Torbiørns Datter {Liggende} \Staaende/ over hende med en Kniv udj \høyre/ haand{en} hvilken hun adskillige gange Stack udj den dødes Liv og dereftter rebsede eller Skar med same udj Klæderne, Raabte derpaa til Vidnet Kom Kom du, du skal strax faae Kniven som hun end da stoed i haanden med, {søgte} Vidnet \søgte/ med

1766: 340b

Slag at ville faae fra \hendes/ haand{en} som ej gick ham an, hvilcken Siri Torbiørns Datter ville søgt Lejlighed ved, tillige at beskadiget ham, som blev hindret derved at hand tog hende over haanden saaledes at Kniven blev hindret af sin Vej og gick forbie hands Legeme paa venstre brøst. Vidnet saae at Kniven som hun holdt i haanden var blodig og en øx som laae ved {hende} den døde var ligesaa blodig. dereftter holdt Vidnet hende nemlig Delinqventjnden alt til hendes Fader Torbiørn Eidsvog Kom gaaende fra forbemelte hæste Stald, som Slog Kniven af hendes haand. hvorpaa Vidnets Giæsle Dreng Kom gaaende da hun siger til ham disse ord, Kom du skal faae. Actors Fuldmægtig tilspurdte derpaa vidnet 1mo hvordan det døde Legeme forefandtes, da hun blev jndbaaren og Klæderne aftaget. dertil Svarede vidnet at den døde Walborg Halvors Datters Legeme befandtes at være jlde tilreed saaledes nemlig i høyre brøst et saar (skaar) jtem i høyre Svange Ligesaa et Skaar eller hug saaledes at jndvolden der igiennem udrandt, hvilket vidnet formener at være Skeed ved den hos den døde befundne øxe, foruden adskillige Kniv Sting paa Legemet. 2do Om gierningens beskaffenhed af Vidnet befandtes saaledes at det absolut Maatte være Skeed af andet Menniskes haand og icke af den dræbte Self. Resp: Vidnet Sagde at foruden de Kjendetegn og beviiser som forhen er forcklaret, vil det være Ligesom afbeviist at den afdøde ej {Self} paa sig self hafde begaaed Mordet eller drabet, fordie at paa \bagen paa/ hendes Skuldre og Ryg fandtes adskillige Kniv Stinger. 3tio Om vidnet ganske vist er overbevist at den her for Retten fremstillede og forhen omvundne Siri Torbiørns Datter som den dræbte Walborg Halvors Datters Kiødelige Datter Eene og allene er Giernings Mand til det paa hendes Moder begangne grusomme Mord. dertil Vidnet svarede at hand ej hos sig self kand slutte eller viide at andet eller andre Mennisker er den dødes bane Mand end førmelte Siri Torbiørns Datter. 4to hvordan Vidnet som Naboe paa gaarden ved Daglig omgang har anseed eller forefundet Delinqventjnden, enten som Vanvittig eller Klou(?)? Resp: har anseed bemelte Siri Torbiørns Datter Ganske tungsindig og altsaa ej været ved sine Sandse nu i 5 aar. 5to Om vidnet er bekjendt hvor lenge det er siden hun har været til herrens bord. Resp: Vidnet veed at hun nogen tiid har været fra Alterens Sacramente, Mens hvorlenge Veed eller kand vidnet ej erindre. og 6to Om Vidnet tilforn har fornumet af Delinqventjinden Siri Torbiørns Datter at hun enten

1766: 341

paa sig self eller andre Mennisker, har vildet giøre nogen uLyckcke? Resp: Vidnet veed ej om det omspurdte, Mens kand erjndre og veed dette at hun har 2de gange Escaperet herfra gaarden, og været borte engang udi en {høe} \ud/Lade en Nat, Ligesom og at de Neml: hendes paarørende har maatted hented hende tilbage.
2det Vidne Ingeborg Endres Datter Eidsvog aflagde Eed og provede at næstleden 10de Februarj om ForMiddagen hørdte Vidnet et skrig, hvilket hun forestillede sig at være Giæsle drengene her paa gaarden, som alt gav hende andledning til at gaae hen forbie Naboen Torbiørn Eidsvogs huuse, og da hun var komen forbie hiørnet af huusene, saae hun Delinqventjnden Siri Torbiørns Datter staaende over et Menniske som Laae med ansigtet til Jorden, og hafde hun en Kniv i sin høyre haand, det Liggende Menniske, Forestillede vidnet sig at være en af Siri Torbiørns Datters brødre, i det same hørdte hun disse ord tale Ligesom af den der laae paa Marcken, Gud Naade dig hvordan vil du fare med Mig. Alt dette foraarsagede hos vidnet en bestørtelse og alteration, og hvor ud over hun Raabte paa Folck, og eftter at hun for Siur Eidsvogs datter hafde sagt hvad hun hafde seed, som dereftter bragte ordene til sin Fader, Kom første Vidne Siur Eidsvog til Stædet. Vidnet som Ganske forskræckket blev dereftter siddende i sin Faders jldhuus, og Kom hun ej til Stædet hvor den dræbte laae forjnden Folck var kommen som afklædede den dræbte, hvilken hun Maatte fornemme da at være Walborg Halvors Datter Delinqventjndens Moder. Fogdens Fuldmægtig fremsadte for dette vidne de self samme 6 Qvestioner som for 1te vidne hvorpaa dette vidne gav Self same svar som første vidne uden forandring og med tillæg af 6te qvestion at Siri Torbiørns Datter Kom afvigte Sommer 1 dag til vidnet med en høj Joer, eller noged samen Ridet Høe som et baand, hvilket hun bad vidnet henge om sin hals. vidnet hafde ej videre at prove.
3. Vidne Johanes Biørgen aflagde Eed og provede paa Fogdens Fuldmægtiges fremsadte 1te og 2. qvestion Ligesom forige Vidner. Til 3. qvestion kand ej andet troe eftter det vidnet har hørdt end at Delinqventjnden Siri Torbiørns Datter virckelig Eene og allene er Giernings og drabs manden til det grusomme Mord paa Walborg Halvors Datter. Til 4. qvestion, Vidnet som boende paa Næste Naboe gaard heraf Eidsvaag, veed at Siri Torbiørns Datter har i 4 á 5 aar været tungsindig og ej ved sine Sandse. Til 5te Næstleden 1765 var det 2 aar siden hun blev deelagtig giort i Alterens Sacramente. Til 6. qvestion veed jnted derom.
4. [Vidne] Brønelle Eidsvaag aflagde Eed og provede paa Fogdens fremsadte 5 qvesoner!! (qvestioner) Ligesom 3. Vidne og til 6te

1766: 341b

qvestion at hun Sommeren 1764 2de gange bad Vidnet at hun ville Kneppe det baand hun bar paa Halsen, vel fast om hendes hals.
5. Vidne Knud Eidsvog aflagde Eed og Provede Til 1te qv: at hand ej Kom til den dræbte forjnden hun var i Klæd, saae altsaa ej viidere end det hul som var og er paa {det} og under det vænstre brøst paa det døde Legeme. Til 2, 3, 4, og 5 qvestion svarede og provede dette vidne ligesom 3. og 4. vidne og til 6te qv: at næstleden Somer kom Delinqventjnden Siri Torbiørns Datter til ham med et baand udj haanden og bad ham binde det om hendes hals, hvorpaa vidnet svarede hende beed gud bevare dig.
6. Vidne Marthe Gunders Datter aflagde Eed og provede: Til 1 {og 2} qv: \veed/ jnted derom, til 2. qv: Jae hun troer ingen anden end Siri Torbiørns Datter har begaaet det grusomme Mord. Til 3. qv: Ja. Til 4. qv: at vidnet har anseed hende som gal og daarlig og til 6te qvestion at Siri Torbiørns Datter kom Vinteren 1765 til Vidnet med et baand flettet af

Høe og bad Vidnet henge same paa Torbiørn Eidsvogs hals som Fader til Delinqventjnden, hvorpaa Vidnet Svarede hende, beed Gud bevare Dig.
7. Vidne Endre Eidsvog aflagde Eed og provede siden hand ej var nærværende da gierningen Skeede saa blev ickuns for ham fremsadt de 4re siste qvestioner, hvor paa hand svarede saaledes. til 4. qv: har anseed Siri Torbiørns Datter ganske vanvittig og gal hvorpaa hand fick en fuldkomen Confirmation ved det at Siri Torbiørns Datter for 2 aar siden kom jnd om afttenen i Deponentens Stue herpaa gaarden, og sagde det er for mig de siste tiider, og da vidnet spurgte hende hvorledes da, gav Siri Torbiørns Datter ham dette svar, at hendes paarørende ville giøre af med hende, vidnet som same tiid laae i sin Sæng, Klæde sig paa og fulgte Siri Torbiørns Datter hiem til sine Forældre, hvilcke hand forefandt, da gick og Leedte eftter hende. Til 5. qv: Ligesom de andre vidner. Til 6. qv: Ligesom 1te vidne Siur Eidsvaag.
8. Vidne Niels Siursen Eidsvaag provede Ligesaa at være fraværende, da gierningen blev begaaed, derfor blev ickuns 3, 4, 5, og 6 qvestion for dette vidne fremsadt. hvortil vidnet Svarede Ligesom forige vidner og til 6te qv: Ligesom vidnet Siur Eidsvog.
9. Vidne Ingeborg Siurs Datter Eidsvog aflagde Eed og provede Til 1 og 2 qv: saaledes at hun veed jntet derom til 3de 4 og 5 qvestion Ligesom vidnet Brønelle Eidsvog og Til 6. qvestion at vidnet adskillige gange er bleven af Siri Torbiørns Datter forlanget at skulle Kneppe et baand {af} \om/ hindes hals, hvilcket og vidnet eftterkom Een gang og knøttede et baand om hendes hals i den tancke for at see om Siri vilde beede hende holde op, hvilcket og Siri bad hende, Vidnet tillige med en anden pige som til i Dag er ustefnt, Ræddet Siri Torbiørns Datter en gang i Fior 1765 aars Foraar fra at omckomme sig Self i Søen, hvor hun allerede var nedkommet.

1766: 342

Eftter at forestaaende Vidner under deris aflagde Saligheds Eed, var afhørdt, begiærede Actors Fuldmægtig at Delinqventjnden Siri Torbiørns Datters her for Retten nærværende Kiødelige Fader Torbiørn Anphindsen Eidsvog tillige med hendes Kiødelige broder Anphind Torbiørnsen, begge maatte fremckaldes og uden Eeds aflæg give sin besvarelse til forestaaende 6 qvæstioner saaledes som de med god Samvittighed kand bevidne, og hvoreftter hand Reserverede sig de fleere nødig agtende qvestioner naar de første ere besvarede.
Qvestionerne bleve derpaa Torbiørn Eidsvog forelæst, hvorpaa hand svarede saaledes Neml: til 1 og 2 qvestion at hand veed jntet derom, siden hand ej var tilstæde eller kunde have hiertelaug at see hans Kone i den ombragte tilstand. Til 3. qvestion at hand ej veed anden giernings Mand til sin Kones {Datters} død end hans afsindige Datter Siri Torbiørns Datter, alt fordie de omværende vidner hafde sagt ham same, og hand Self slog Kniven af hendes haand. Til 4. qv: at hans før omprovede Datter har nu 4 til 5 aar væred afsindig. Til 5. qvestion at det er 2 aar høsten 1765 siden hun blev admitteret til Herrens bord. og Til 6. qvestion har aldrig fornummet at hun har villet giort andet ondt enten paa sig Self eller andre end at hun \har/ gaaed om til andre med de {af} før omvundne baand, og har engang udj Søen villet ombragt sig Self. Endelig forcklarede hand at have Søgt adskillige Stædet saavel Doctores udj Bergen som andre om Raad for hende, har og forgangen Somer holdt et Menniske hos sig herpaa gaarden til den Ende for at see om Middel til hendes hielp var at faae, Men alt har væred forgiæves. Fogdens Fuldmægtig tilspurdte derpaa den nærværende Torbiørn Eidsvaag pro 7mo om hans Datter Delinqventjnden Siri Torbiørns Datter noged af Midler er ejende eller nogen sinde Arv tilfalden Resp: hun har ej nogen sinde Arvet noged enten ved Arve Skiftter eller Gaver og testamenter, Og er \ej/ ejende Meere end de ringe Klæder hun gaar og Staar udj, og for det 8de blev hand tilspurdt Om Siri Torbiørns Datters

forhen ad Acta under 1. qvestion tilførte besvarelse angaaende hendes alder at være 22 aar saaledes i Sandhed forholder sig. Resp: hun er 22 aar d: 29 Julj førstkomende.
Sønen formelte Anphind Torbiørnsen forcklarede i et og alt ligesom Faderen, sagde ellers ej at var hiemme den Dag gierningen blev begaaed, Mens Reiste same dags Morgen ganske tiilig til Vaar Fisket.
Da saavidt var passeret, begiærede Actors Fuld-

1766: 342b

mægtig det samtlig forhen Eedtagne Vidner maatte igien for Retten fremstilles og Deris Svar jndhentes om den dræbte Walborg Halvors Datter ved haard omgang eller deslige har kundet give hendes Datter Delinqventjnden Siri Torbiørns Datter Andledning til ondskab og bitterhed mod hende, eller hun har behandlet denne hendes Datter paa en Kierlig Maade, som med de øvrige hendes Børn? Samtlige forhen anførte Vidner fremstoed derpaa alle for Retten og under forhen aflagte Eeds Kraft provede at de aldrig nogen sinde haver hørdt langt Mindre Spurgt at den dræbte Walborg Halvors Datter som Delinqventjndens Moder eller hendes Fader har brugt nogen \haard/ omgang med hende mens langt Meere bevist al Kierlig og god medhandling med hende i alle tilfælde.
den af Actor jnden Retten for Delinqventjnden beskickckede Deffensor Aslach Wahlen Declarerede at hand ej fandt fornøden at tilspørge de afhørdte vidner til Delinqventjndens Forsvar.
Siden det med de 2de først afhørdte Vidner er fuldkomen oplyst og afbeviist at Delinqventjnden Siri Torbiørns Datter er den rette og Sag Skyldige banemand til det paa hendes Kiødelige Moder Walborg Halvors Datter begangne grove Mord, saa var det at Actors Fuldmægtig atter uden baand og Fængsel fremstillede bemelte Delinqventjnde, Med begiær Retten for hende af Protocollen vilde oplæse og betyde hende forestaaende 2de første vidners tydelige udsagn, for at fornemme om hun icke kunde bringes til den Sande bekjendelse om hendes forseelse.
Delinqventjnden som fremstoed for Retten vedblev sin forige Declaration og sagde aldeeles ej at viide af sin Moders død.
Defensor Wahlen tilspurgte samtlige Vidner om De ej kand ansee hende nemlig Delinqventjnden i Dag som før, gal og fra sin fornuft. Re: samtlige vidner svarede at de ej kand ansee Delinqventjnden anderledes end som Grille fuld og uden fuld Sandse ja end og i Dag Ligesom før.
De 2de her til stæde værende Chirurgii jndleverede derpaa den af dem i dag forrettede Obductions Forretning som blev oplæst.
dereftter declarerede Fogdens Fuldmægtig at da ej anden oplysning om den begangne gierning end allerede skeed er, er at erholde, saa var det at hand over Delinqventjnden Siri Torbiørns Datter formerede sin paastand og i Rette settelse saaledes: Vel er det med de 2de vidner Siur og Ingeborg Eidsvog tilstreckckelig lagt for Dagen at Siri Torbiørns Datter paa en grov og voldelig Maade har omkomet sin Kiødelige Moder Walborg Halvors Datter Eidsvog, og altsaa over hende kunde paastaae døds Dom eftter Loven, Mens naar disse med de øvrige førdte Vidners Eedelige Udsagn

1766: 343

Confronteres bliver det Ligesaa tilstræckelig oplyst at be:te Siri Torbiørns Datter heniMod 4 aars tiid har været uRoelig i hovedet, og deels med teign saavelsom hendes brugte tale maader viist at {..} Mangle De rette Sandser, desuden endholdet sig fra Alterens Sacramente over 2de aars tiid, og icke dertil med de andre Meenighedens Lemer været admitteret, hvortil

ligger end og et tilstreckkelig beviis angaaende før meldte hendes Vanvittighed udj Sogne Præsten Velærværdige Hr: Wendelboes attest datteret 17de passato, som her hos til inddragelse udj Acten frem leveres, Saa fandt Actors Fuldmægtig Fornøden at paastaae Dom over hende følgel: Lovens 6 Bogs 6 Capt: 17 Art: som den der i vildelse og Raserie har omckommet sin Moder. For Ræsten overlades Sagen til Rettens lovl: behandling, og saaledes jndstillede hand Sagen fra sin side under Endelig Dom. bemelte Præste attest blev oplæst.

Deffensor Wahlen jndlod Sagen under Dom.

Dereftter blev Udj Sagen af den ganscke Rett saaledes Kjendt Dømt og

Afsagt

Med de udj Sagen førdte 2de Eedelige vidners udsagn nemlig Siur og Ingeborg Eidsvog afbeviises vel at jndstefnte Siri Torbiørns Datter har paa sin Moder Walborg Halvors Datter begaaed Mord saaledes at hun er bragt af Dage, Mens da bemelte 2de Vidner saavel som de fleere i Sagen førdte, tillige har forcklaret at bemelte Siri Torbiørns Datter i Lang tiid ja end og den Dag {har} den grove Gierning er begaaed, har været og endnu befjndes ej ved sine Fulde Sandse, hvilket ydermere bestørckes ved den i Rette Komne Præste attest; altsaa {bliver hun} \Kjendes for Rett at bemelte Siri Torb: Datter/ for den begangne Grove Misgierning følgelig Lovens 6te bogs 6 Capituls 17 Art: {friekjendt henseende undgieldelsen} \til Strafs Lidelse paa Livet vær[e] befried/ \Mens derjmod at {arbeide} \holdes/ udj Fængsel med Jern sin Livs tiid/ Og da bemelte Siri Torbiørns Datter jntet er ejende, saa kand altsaa {jntet} \icke/ den dræbtes Arvinger tildømmes den i formeldte Lovs Articul fastsadte Mande boed Trende atten Lod Sølf. Det paadømte eftterkomes under Lovlig adferd.

Anno 1766 Toketiisdagen den 8de Aprilis blev Retten udj følgende Odels Sags afhandling Sadt paa Gaarden Nesse udj Opdals Skibreede og Tysnes Præstegield beliggende, og Retten betjent med eftterskrefne af Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kammer Raad Juel opnefnte otte Eedsorne upartiske

1766: 343b

Laug Rettes Mænd Nafnl: Ole Andersen Gierstad, Niels Ingebretsen Søreide, Niels Arnesen Ferevog, Jørgen Johansen Store Kongsvig, Johannes Johnsen yttre Wee, Niels Rasmusen Rolseid, Ole Nielsen Møchlestad og Sæbiørn Pedersen Gierstad. Overværende Stædets Lænsmand Mads Godøen, som i Rettelagde Fogden Hr: Kamer Raad Juels Skrifttlige Ordre til Ham om forbemelte Laug Rettes Mænds opnefnelse paa hans Veigne datteret 3 Martj 1766 som blev oplæst.

Citanten Ørje Mickelsen Amland fremckom for Retten og tilkjendegav at hand til denne tiid og Stæd med Muntlig varsel haver jndstefnt Jacob Siursen, Biørn Siursen og Niels Siursen samt Inger Siurs Datter, som alle Børn eftter afg: Siur Biørnsen Nesse, til at Modtage lovbydelige Løsnings penge af ham som en Rett Odelsmand til Deres ejende Jordegods herudj Odels tompten Nesse som er 1 ½ Løb Smør, samt same gods for ham til dette aars Fardag at afvige og Røddig giøre til jndrømelse og beboelse, samt at erstatte ham denne Processes Omckostning Skadesløs og Endelig til at anhøre følgende Vidnesbyrd neml: Knud Hollekim, Lars Sæd, Morten Gierstad, Ingebret Kleppe, Madame Johanne Aarre i Neshafn, og Sæbiørn Leite.

De jndstefnte Jacob Nesse, Biørn ibm: og Inger Siurs Datter med Formynder Lars Eide Mødte for Retten og tilstoed ej allene for sig self, mens end og for sin fraværende broder Niels Siursen lovl: Stefnemaal og er fornøjed med at Sagen nu gaar i Rette, Declarerede

ellers at de har Stefnt Ørje Amland Contra til at anhøre Vidnes byrd af Knud Fladerager, Lars Nesse og Sæbiørn Leite samt at erstatte Processens Omckostning.
Ørje Amland tilstoed at være lovlig Stefnt til at anhøre ovenmeldte vidners forcklaring i Sagen, Mens ej at betale eller ansvare Omckostninger.
Contra Citanterne Declarerede Dernæst at Det siste som af Ørje Amland er benægtet medfører Rigtighed.
Af Vidnerne mødte Knud Hollekim, Morten Gierstad og Sæbiørn Leite samt Knud Fladerager og Lars Nesse.
For de udeblevne Vidner blev af Mons og Niels Søreid samt Knud Støle ved Eeds aflæg afhiemlet lovlig Stefnemaal.
Citanten Ørje Amland Procucerede i Retten følgende Documenter 1te Eet Skifttebrev forretted paa gaarden Opdahl eftter afg: Siur Nielsen Datteret

1766: 344

10 Maj 1695 og 2. en bøxel Seddel udstæd af Citantens Far Fader Siur Nielssen Opdahl til Gullick Ingebretsen paa pladset Klubben datteret 14 Aug: 1694. som bleve oplæst,
Nu mødte Vidnet Johanne Aarre.
For Samtlige Vidner blev Eedens Forcklaring af Lov bogen Dem forelæst med Formaning af Dommeren til Sandheds udsigende.
Citantens Vidner
1te Vidne Knud Hollekim gl: 64 Aar aflagde Eed og provede: at godset herudj Nesse de paastefnte 1 ½ Løb Smør udj Nesse har væred Citantens Forfædres Odel alt til den tiid Siur Nielssen Opdahl ved Døden afgick, da godset eftter det i Rettelagde Skiftte brev datteret 10 Maj 1695, blev Udlagt paa bemelte Siur Nielsen Opdals Encke Anna Mortens Datter nel:!! (neml:) 1 Løb 1 Spand Smør og Ræsten paa hendes 2de døttre. bemelte Encke Kone dereftter udj Eet Nyt ægteskab med Niels Gierstad som siden Solgte godset til Wermund Gierstad, der same igien solgte til Gunder Amland der godset ligeledes Solgte til Biørn Søreide som er Contra Citanternes Fader Fader og hafde til ægte Inger Siurs Datter som nu værende Citantes Kiødelige Fader Søster. Til Slutning provede Vidnet dette at hand har hørdt at omprovede Siur Opdahls Fader af Nafn Niels ejede og dette forommelte gods.
2. Vidne Morten Gierstad gl: 64 aar provede eftter aflagde Eed, j et og alt med første Vidne uden forandring.
3. Vidne Sæbiørn Leite gl: 77 Aar \Stefnt af begge Parter/ aflagde Eed og provede at hand ej veed andet at forcklare i denne Sag end at her er 54 Aar siden før omvundne Biørn Søreide Kiøbte Godset her udj Nesse.
Contra Citanternes Vidner
1te Vidne Knud Fladerager aflagde Eed og provede jnted til Sagens oplysning uden dette at her er 54 aar siden at Biørn Nesse eller {Eidsvog} \Søreid/ kom her til Nesse at boe \hvad/ enten som Lejlending eller ejer, er vidnet ej beckjendt. dette veed Vidnet at Contra Citanterne alle Stammer Need fra Biørn Søreide og saaledes er hans Sønne Børn, hvis Fader var Siur Nesse som for 1 aar er ved døden afgangen.
2. Vidne Lars Nesse aflagde Eed og provede at foromvundne Biørn Nesse eller Søreide boede og ejede herudj gaarden Nesse 1 ½ Løb Smør eftter ham Sønnen Siur Nesse og atter eftter ham har Contra Citanterne som hans Børn faaed Godset udj Værge og Ejedom, godset har lagt under Contra Citanternes ædtlæg langt over dobbel hæfds tiid.

1766: 344b

Vidnet forcklarede ellers at hand af Citantens Fader Eengang hørdte disse ord tale som var Svar paa Biørn Nesses Spørgsmaal til ham neml: Mickel Opdahl, om jeg sagde Biørn Nesse nu løser godset jnd herudj Nesse saa Kommer nock Du og taler det jnd fra Mig som dit Odel, Mickel Opdahl svarede jeg haver icke Odel der udj.

Contra Citanterne i Rettelagde Eet Skifttebrev her paa gaarden eftter Deris Moder Direche Siurs Datter forretted den 3 Julj 1760 hvorudi findes jnddraget et Skiøde paa 18 Mrk: Smør heri gaarden af det gods som nu er paastefnt, som {paa}beraaber sig paa 2de andre datteret 3de Maj 1741 og 1 Martj 1743. hvilcke de in Originale skal producere, som dereftter bleve oplæste.

Citanten Declarerede at fordie hand har ej forstaaed sig paa sin Rett og væred Syg, derfor Kunde hand icke \før nu/ søge paa same sin Rett, thi hands Formynder døde fra ham da hand var 15 aar gl: nu er hand 51 aar gamel. Citanten frafaldt de udeblevne Vidner.

Parterne begiærede Dom i Sagen.

Citanten dereftter anmeldte at der aldrig har væred Lyst penge mangel af ham eller andre af hans paarørende paa det paastefnte gods.

Dereftter blev udj Sagen af den ganske Ret saaledes Kjendt Dømt og

Afsagt

Citanten Ørje Mickelsen Amland har vel med det i Rettelagde Skifttebrev datteret 10 Maj 1695 beviist at det paastefnte gods 1 ½ Løb Smør Udj Odelstompten Nesse har væred Hans Forfædres Odel, Mens Self tilstaaed jnden Retten der jmod at aldrig siden bemelte gods udkom til den anden Qvidsel neml: Anna Mortens \Datter/ og hendes 2de Døttre eftter det allegerede Skifttebrevs udviis, er Skeed nogen lov bydelig ancke, enten henseende penge Mangel eller i andre tilfelde, Hand har heller icke kundet Legitimere \sit svagheds forfald ej heller(?)/ at hans afg: Fader Mickel Siursen har ejed en Marck end siige Meere af det paastefnte gods, Mens væred 3 aar forjnden Citanten blev Føed og Kom{met} til Dagsens Lys, {væred} i bemelte Anna Mortens Datter og hendes 2de Døttres Værge. Contra Citanterne har derjmod \{ej heller ..}/ med de 2de førdte Eedelige Vidner Sæbiørn Leite og Lars Nesse afbevist at det paastefnte Gods i Nesse har fulgt Deris ædtlæg fra Biørn Nesse eller Søreid \at reigne/ i 54 Aar, og af hvilcken tiid {har} Deris Fader Siur Nesse har haft godset eftter de i Rettelagde Skiøders Udviis over hæfds tiid. Af saadanne Omstændigheder i Sagen Kjendes og Dømes for Rett, at Contra Citanterne bør for Citantens Ørje Amlands Søgemaal i denne Sag frie at være, og det paastefnte gods 1 ½ Løb i Smør i Nesse bør følg: Lovens 5 bogs 5 Capt: 1 Art: være Contra Citanternes Odel. Processens Omckostninger ophæves paa begge Sidier, og bør Citanten betale Rettens betjenter Deris Sallarium eftter det Derom Udgangne Reglement. dette paadømte udredes {15 dage} eftter lovlig adferd.

Anno 1766 den 9 Aprilis blev Retten udj følgende huse-

1766: 345

Besigtelses Forretning Sadt paa gaarden Store Amland udj Opdals Skibrede og Tysnes Præstegield beliggende. I andledning af Jacob Larssens Reqvisition som er eftter Skiøde datteret 5te Octobris 1765 Ejer for 1 Løb 18 Mrk:r Smør heri gaarden Store Amland, og Retten betjent med eftterskrevne 6 Eedsorne af Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel opnefnte Laug Rettes Mænd Nafnl: Niels Færevog, Ole Gierstad, Johanes yttre Wee, Niels Rolseim, Ole Nielsen Teigland, og Sæbiørn Gierstad. Overværende i Retten Stædets Lænsmand Mads Godøen som Laug Rettet med sig eftter Stædets Fogeds ordre til Stædet bragte.

Jacob Larsen Amland til kjendegav at siden hand af Hans Endresen Epland har tilkiøbt sig ovenmelte Anpart 1 Løb 18 Mrk:r Smør herudi gaarden Store Amland, Saa har hand siden

paa dito gods heftter Odel, til denne tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne ej allene bem:te Selger Hans Epland, mens end og hans broder Mads Endresen Epland som den Wirckelige Odels mand til bemelte brug heri gaarden at være overværende en Lovlig Siun, besigtelses og Taxations Forretning over de her paa gaarden befindende og ham Solgte huuse med godset \saavelsom i hvad stand det befindes/, samt i fald Løsning fra ham i tiiden skulle skee{d} at erstatte Comparentens saavel paa gaarden i sig Self som huusene nedlagde beckostning, og Endelig at tilsvare \{i ..den ifald Løs}/ denne Forretnings paaløbende Omckostninger.

Den jndstefnte Hans Epland mødte for Retten og tilstoed ej allene for sig Self, mens [ogsaa paa] hans broder Mads Eplands Veigne til denne tiid Lovlig Stefnemaal Ligesom inCaminationen Ommelder, Declarerede i øvrigt for sig Self at have Solgt godset og for sin Odels baarne broder til godset jndstefnt Mads {Christophersen} Endresen at Retten har hand Solgt til godset, og paatager hand sig paa bemelte sin broders Veigne at være overværende ved Forretningen.

Retten begav sig derpaa i Parternes Nærværelse at besigtige huusene og da først foretog Røgstuen som befandtes med Een tømret Kaave i den Stand at same er Værd i Idtzige tilstand som den nu staar 8 rdr: Samme Mangler følgende nemlig Næver til tag 8 Voger á 1 ort 2 rd: 2 torv valds træer 8 s: 2 tylter huun til bordtag 1 Mrk: 8 s: 18 bord á 4 s: 4 Mrk: 10 s: tilsamen

1766: 345b

3 rdlr: 10 s: arbeids Løn til alt 1 rd: 3 Mrk: ialt 4 rd: 3 Mrk: 10 s:

2. Staburet er værdt i Itsige tilstand 5 rdlr: Mangler til Tagets forbædring 6 Voger Næver á 1 ort 1 rd: 3 Mrk: til bordtag 2 ½ tylt bord á stk: 4 s: 1 rd: 1 Mrk: 8 s: Eet Torvhalds træ 4 s: 4 under Stolper á stk: 5 s: er 1 Mrk: 4 s: 3 Flade(?) stocker i brøsted á 6 s: 1 Mrk: 2 s: Arbeids Løn til alt at forferdige 1 rd: 3 Mrk: tilsamen Manglende Reparation 4 rdlr: 4 Mrk: 2 s:

3de Floeren eller Fæehuuset er værdt 7 rdlr: Maae i grund Nedrives, vil jndlegges derudj 7 Nye Stocker á 1 Mrk: 1 rd: 1 Mrk: ½ tylt Sperrer á 4 s: 1 Mrk: 8 s: 2 tylter bord til troe 1 Mrk: 8 s: 2 torv holds træer á 6 s: 12 s: Til bordtag vil medgaae 3de tylter bord 1 rd: 3 Mrk: {8 s:} Til tag vil medgaae 10 Voger Næver á 1 Mrk: 8 s: 2 rd: 3 Mrk: Een Tømret Kaave ved Bem:te Floer er værdt 1 Mrk: maae Needrives er ej brugelig Een Liden Svine Kaave ved Floeren er værdt 8 s: Arbejds Løn paa Floeren for 2 Mand i 8 Arbeidsdage á 1 ort [er] 4 rd: hvor fra afgaar for ovenmelte Tømrede Kaave og Svine Kaave 1 Mrk: 8 s: ig!! (igien) 3 rd: 4 Mrk: 8 s: tilsamen Reparation paa dette huus 9 rd: 3 Mrk: 4 s:

4de Korn og høelahden Taxeret for 12 rd:, Mangler til Tagets Reparation 7 tylter á 3 Mrk: 3 rd: 3 Mrk: 2 Sperrer á 8 s: 1 Mrk: 17 Voger Næver 4 rd: 3 Mrk: 1 Torv hald 6 s: 3 tylter bord til bordklædning á 3 Mrk: tylten 1 rd: 3 Mrk: Ligesaa 2 tylter hun á 12 s: 1 Mrk: 8 s: tilsamen 9 rd: 5 Mrk: 14 s: Arbejds Løn til alt 3 rdlr:

5. Een hæste Stald maae i grund Ned rives er værd 1 Mrk: 8 s: Een Nye vil Koste 1 rd: 4 Mrk:

6. halvedeelen udj Eet Ildhuus er værd 1 rd: 3 Mrk: Mangler følgende saasom 6 Sperrer til taget á 6 s: 2 Mrk: 4 s: Til Troe 3 tylter bord á 3 Mrk: 1 rd: 3 Mrk: 8 Voger Næver til Taget á 1 Mrk: 8 s: 2 rd: 2 stocker i brøsted á 8 s: 1 Mrk: Eet Torv hold 6 skil: 2 oplenner i brøsted á 6 s: 12 s: Een Stock eller saa Kaldet beete tvers over dito huus 12 s: Til bordklædning 4 tylter hun á 12 s: 3 Mrk: Arbeids Løn til alt forestaaende 1 rd: tilsamen 5 rd: 5 Mrk: 2 s:

7. 1 baade Skygge eller Skudt er værdt 1 rd: 3 Mrk:, Mangler til tag 14 Voger Næver á 1 Mrk: 8 s: 3 rd: 3 Mrk: til bordtag og troe 2 tylter bord 1 rd:, arbeids Løn 3 Mrk: tilsamen 5 rdr:

Flere huuse befandtes icke.

derpaa begav Mand sig til agrene hvor Mand først toeg udj øyesiufn 2de agre Myr agrene Kaldet, som befandtes at være igienlagt derudj 5 qvarters udsæd, hvor Jacob Amland allerede hafde giort begyndelse med at optage Hol-Vejter, som befantes af forige beboere her paa gaarden at være igienlagt. Mand befandt og at Jacob Amland paa adskillige Stæder paa Engelandet udj Myren haver optaged Vejter til Vandets udrendelse. dereftter begav Vii os til en Ager kaldet Heggrebrechen, hvor paa et Stæd allerede af Jacob Amland var optaget en holVeide, og bør ellers derudj flere optages, som vil profitere Kornets Avling derudj. {derudj} det Arbejde som henseende Agrenes forbædring paa dette brug i gaarden

1766: 346

Som allerede er giort og derudj vil giøres Taxere{r}\s/ {Retten} for 5 rdr:

Huusenes brøstfeldigheder Taxeret i alt til 44 rdr: 8 s: og huusene Taxeret af Verdie for 34 rd: 3 Mrk: {8 s:}

Som jnted Videre Ved Forretningen var at erjndre blev same Sluttet, og foruden her denne Forretnings beckostning med Kosthold og Diet for Rettens Betjente i alt som af Jacob Amland er betalt Og Udlagt 18 rdr: hvilcket alt Odels manden ham skal erstatte i fald Løsning i tiden Skeer.

Anno 1766 den 9 April blev Retten udj følgende huus besigtelses og Taxations Forretning med Videre, Sadt paa gaarden Lille Amland i Opdals Skibreede, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsor Laug Rettes Mænd Ole Gierstad, Niels Ferevog, Johanes Wee, Niels Rolseim, Ole Teigland og Sæbiørn Gierstad. Overværende Lænsmanden Mads Godøen som Laug Rettet eftter Fogdens opnefnelse med sig til Stædet bragte.

Niels Samuelsen Amland til kjende gav at have til denne tiid og Stæd med Skrifttl: Stefnenaal under 20 Martj sistleden ladet jndstefne Jacob Larsen Store Amland som har haft sist til ejendom og brug hans Odels Jordepart heri Lille Amland af Skyld 2 pund 6 Mrk:r Smør til at overvære en Lovl: Taxation, Siun og besigtelse ej allene over gaardens huuse, mens end og dens Skoug samt Gierdes gaard med videre eftter Stefnemaalets formeld som datteret 20 Martj sistl: hvilcket blev i Rettelagt og oplæst.

Den jndstefnte Jacob Larsen mødte for Retten og tilstoed at være til i Dag Lovlig Stefnt ligesom incaminationen om formelder.

Dereftter anmeldte Parterne at De er i begreb om Forliig med Sagen og blev de jnden Retten ved haander baand saaledes ForEenede: at Citanten Niels Samuelsen skal beholde den af Jacob Amland her paa Gaarden opbygte Korn og høe Lade som er Vurderet for 12 rd: jtem 1 fiøs anseed af Verdie for 1 rd: 3 Mrk: samt det paa Gaarden Store Amland paa Jacobs brug derudj Staaende Stabuur og 1 Borgestue med de derpaa lagde Reparationer som beløber 9 rd: 1 Mrk: 12 s: som Niels Samuelsen paa egen bekostning herpaa gaarden skal opbygge, jtem at Jacob \Amland/ betaler til Niels Samuelsen udj Sagens Omckostninger 6 Rdr: 5 Mrk:, alt jmod at Niels Samuelsen betaler til Jacob Amland for godset eftter hans der paa i hænde havende Skiødes udviis 65 rdr: Parterne begiærede derpaa dette Deris Forliig ved Rettens Dom Confirmeret.

Afsagt

Parternes jnden Retten ved haanderbaand jndgangne Forliig, bør følgelig Lovens bydende udj 5 Bogs 1 Capt: 1 og 2 Art: i alle dessens ord, Clausuler og Puncter ved Magt at Stande.

1766: 346b

Anno 1766 den 29 Aprilis blev Retten udj følgende huuse besigtelses Forretning Sadt paa gaarden Qvammen i Etne Skibreede og Præstegield bel: og Retten betjent med eftterskr: 6 af Stædets Foged Hr: Kamer [Raad] Juel opnefnte Laug Rettes Mænd Nafnl: Zackarias Løvereide, Godskalck Schiold, Siur og Godskalck Haaland, Haldor Sande og Peder Knudsen Østrim. Overværende Lænsmanden Svend Fittie som Laug Rettet med sig til Stædet bragte.
Ejeren af denne gaard Qvamen Erich Halvorsen til kjendegav at have til denne tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Tollef Hansen Qvamen med Søn Hans Tollefsen at overvære en Lovlig Siufns og Taxations Forretning over denne gaards huuse hvilcken den første til Reqvirentens Vær Fader Erich Tvedten haver Solgt for nogle Aar siden, jtem at anhøre Vidnes byrd af Niels Lien, Ole Haaimsnes, Thor Flochetvedt og Niels Setten, som skal forcklare i hvad stand Reqvirenten Modtog huusene her paa gaadren.
De jndstefnte Mødte Alle for Retten og tilstoed at være Lovlig Stefnt.
1te Vidne Niels Lien aflagde Eed og Provede: at beboeren heraf gaarden Erich Halvorsen har ejed og beboed denne gaard Qvamen i 4 aar, ved hans anckomst til gaarden var huusene i den omstændighed at de alle Maatte Repareres og forbædres undtagen Sænge Boen var Lagt tag paa. Høe og Korn Lahden var saa let!! (slett?) at hvercken høe eller Korn derudj kunde bierges. Røgstuen var sadt Stødter om fordie den ej skulle ned falde og Kunde ingen uden Frøgt boe i same. Fiøsset Ligesaa. og i øvrigt som omprovet, de øvrige huuse i Slet tilstand.
2. Vidne Ole Haaimsnes aflagde Eed og provede Ligesom 1te Vidne uden forandring.
3. Vidne Thor Flochetvedt aflagde Eed og provede med de øvrige vidner uden forandring.
4. Vidne Niels Setten aflagde Eed og provede i et og alt uden forandring med forige Vidner.
Dereftter begav Retten sig at besee huusene og befandt Mand same i følgende omstændighed.
1. Røgstuen befandtes Ganske af nye, hvilken Erich Qvammen har opsadt, hvilcken blev Taxeret af verdie 26 rdr: den gamle Røgstue var ned revet som blev anseet for 1 rd: 3 Mrk:
2. Sænge Boen befandtes i god omstændighed, hvorpaa Erich {Tvedten} Qvamen har nedlagt følgende Reparation saasom bordtag og tag, hvilcket blev Consideret at have Kosted 4 rd: 5 Mrk:
3. Høe og Korn Lahden fandtes i god Stand, og blev af Retten Consideret at Erich Qvamen har ned lagt derpaa Reparation 17 rd:
4. Fiøsset eller Floeren, Reparationerne derpaa

1766: 347

Som af Erich er nedlagt, blev Considereret til 5 rd:, og saaledes nu befandtes i god stand.
5. Smale huuset befandtes og nu i god stand, de af ejeren derpaa nedlagte Reparationer, blev Considereret af Verdie 4 rd:
6. Hæfde eller Møddinge Skudten Ligesaa i god stand, de nedlagde Reparationer Taxeres for 3 rd: 2 Mrk:
7. Een Foer Skudt af Nye opbygt, same Considereres af verdie 2 rd: 3 Mrk: Derpaa Mangler pro tempore bordtag.
8. Eet Ildhuus, de forbædringer som af Erich Qvamen derpaa er Nedlagt, blev Considereret for 1 rd: 4 Mrk:
Og 9de Een Liden Røgstue som stædse har Staaed paa Gaarden, de Reparationer som derpaa er nedlagt blev anseed for 2 Mrk:

10. Een hæste Skudt Reparationerne derpaa 1 rd: 1 Mrk:
Fleere huuse var ej paa gaarden, thi beløber altsaa de nedlagte Reparationer til 65 rd: 5 Mrk: hvortil legges Forretningens omckostninger 13 rd: tils: 78 rd: 5 Mrk:
Samtlige Vidner forcklarede under forige Eeds Kraft paa Erich Qvamens tilspørgende, at huusene var i de omstændigheder den tiid bemelte Erich Qvamen Kom her til gaarden at same maatte i stand settes, thi uden same Kunde ej nogen Mand hvercken boe derudj eller bierge høe og Korn samt Creature.
Tollef Hansen bød Erich Qvamen Løsnings pengene paa sin Søns Veigne for gaarden tilligemed den i Dag Taxerede Reparation, hvilcket tilbud Erich Qvamen ej ville modtage.

Afsagt

Naar Erich Qvammen i sin tiid ved fravigelsen Lovlig beviiser at gaardens huuse er i den stand som samme nu befjndes og i Acten er anført, da bør Odels manden Foruden gaardens værdie, og betale de Nedlagte Reparationer, Ligesom \og/ al anden anvendt beckostning, som ved Forretning i tiiden vil afbeviises, Ligesom og Forretningens beckostninger.

Sommertingene

Anno 1766 den 2 Maj blev almindelig Sommer, Sage og Skatte Ting holdet med Waags Skibredes Almue paa Godøesund, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnlig Niels Nielssen Windenes, Hans Arentsen Kalve, Knud Halversen Hille, Jens Mickelsen Klepsvig, Ole Andersen Breche, Johanes Nielsen Stenevig, Mons Larssen Tangen, og Ole Mortensen Remereide. Overværende i Retten Stædets Foged Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Tingsøgende Almue.

dereftter

1766: 347b

Allerunderdanigst og hørsomst Læst følgende Kongel: Foranstaltninger Og høy Øvrigheds ordres som til Publication ere ankomne.
1te Forcklaring over den 2. Articul af Forordningen om Extra Skatten udj Norge af 2 Aprilis 1765. Datteret Christians borgs Slott den 24 Dec: Ao: 1765.
2. Stifttets brev til Fogden at de holstenske 10 skillinger, som er befunden af same Valeur og Bonité, som de Kongl: Danske Tie Skillinger, skal hereftter gjelde og antages for 10 skil: danske, Datteret 2 Januarj 1766.
3. Stifttets Brev til Fogden, hvorudj fulgte Copie af det Kongel: Rescript at alle og Eenhver som af Sal: Kong Friderich den Femte er benaadet med bestallings eller benaadings Breve, Expectantes Beneficier eller andet deslige, skal til den Determinerede tiid og paa sit behørige Stæd ansøge Kongl: Allernaadigst Confirmation paa samme. De i Danmrk: jnden 1te Maj, og de j Norge jnden 1 Aug: 1766. Stifttets brev er dateret 26 Februarj og det Kongl: Rescript d: 7 Februarj 1766.
4. Stifttets brev til Fogden, hvorved Comuniceres at Hans Majestet Allernaadigst har opsendt her til Bergen til den trængende Almue 8000 tønder havre og 400 tønder Byg den første Sort for 1 rd: 4 Mrk: pr: tønde og den siste 2 rd: 4 Mrk: hvorudj og fulgte Rente Camerets brev in Copie af same til Hans Excellence Hr: Stiftts befallings mand von Cicignon datteret 1te Martj 1766.
og 5te Stifttets brev til Fogden angaaende at Hr: Vice Stadt holder Bentzen har tilskrevet Stiftts amt manden, at de Flinte Gevæhrer som Almuen udj Eet hvert Amt manglede Skulle Dennem af Arsenattet!! (Arsenalet) udeleveres datteret 4 Februarj 1766.

Fogden Hr: Kamer Raad Juel Lod i andledning af det nu jnden Retten oplæste Stifttets brev, tilspørge Almuen, hvorvidt at De eftter den Kongel: ordre, har forsynet sig med de anbefallede Gevæhrer og Viidere, hvortil De Svarede: at Ligesom de fast alle ej er i Stand at beckoste sig samme, Ligesaa er de som alle boende ved Hav Siiden, \ej/ bevandte at bruge eller Styre samme, ja om de end fick samme i hænde, blev De ickuns udrustede og bedervede, holdt derfor {bæst} dette at være beest, i fald Krig Kom paa Landet, at De {da} nemlig Almuen da Lige fra Arsenatet dermed blev Forsynet: Henseende antallet af Almuen i Tinglauget da Varierer same Aarlig, Eet Aar kand nogle gaae fra og andre komme til Gaarder, Mandtallet i dette Skibreede er pro tempore 220 (270?) Mand.
Fogden begiærede herom Rettens Attest som blev bevilget.

Der eftter andre Particulaire Documenter

1766: 348

1te Monsieur Holches Skiøde til de Messieurs Christian Lerche et Johan Koren paa Storøens Konge Korn tjende med Smaae Tjende mod 1450 rd: datt: 9 Januarj 1766.
2. Sr: Holchs udgifne Skiøde paa ½ Løb Smør ½ hud til Helje Knudsen mod 152 rd: 3 Mrk: i gaarden Wiig Datteret 25 Januarj 1766.
3. do:s Skiøde til Lars Larssen paa ½ Løb ½ hud i Wiig mod 152 rd: 3 Mrk: dat: 25 Janu: 1766.
4. do:s Skiøde til Niels Larssen paa ½ Løb ½ hud i Wiig jmod 152 rd: 3 Mrk: datteret 25 Januarj 1766.
5. do:s Skiøde til Lars Olsen paa ½ Løb ½ hud i Wiig jmod 152 rd: 3 Mrk: datteret 25 Janu: 1766.
6. Sr: David Colds bøxel Sedler til Joen Knudsen paa den halve gaard Søre Rønholm af Skyld ½ Løb Smør ¼ hud mod Løvl: bøxel, og Lejlendings Revers. datteret 4 Janu: 1766.
7. Sivert Roggens Odel og penge Mangels Lysning paa Gaardene Wiig og Iversøen den første af Skyld (ope rum) og den siste Ligesaa af Skyld (ope rum) samt Giestgiveriet Engesund datteret 2 Maj 1766.
8. bemelte Roggens udstædde beskikkelse til ovenmelte 4 opsiddere af gaarden Wiig, med Deris paateigning og Svar, om Deris til Roggen indgangne Contract om hans Odels Rett til bemelte Gaard Neml: 80 rdr:, beskickkelsen er datteret 2 April og Deris Svar af 5 April 1766.
9. Helje Knudsen Wiigs Obligation til Knud Larssen Rydland paa 99 rd: jmod underpandt ½ Løb Smør ½ hud i Wiig og 5 pro Cento Renter. datteret 2 Maj 1766.
10. Lars Olsen Wiigs Obligation til Ingemon Joensen Wespestad paa Capital 80 rd: jmod Interesse 4 proCento og underpandt ½ Løb Smør ½ hud i Wiig datteret 2 Maj 1766.
11. Peder Hamres Bøxel Seddel paa 18 Mrk:r Fisk i Lille Kalsøen til Mons Johansen med Revers. datteret 2 Maj 1766.

Som jnted Videre til Publication fremckom blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen den 3 Maj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd og betjent med det anførte Laug Rett.

Formynderen for Rasmus Poulsen Remereide den Danemand Poul Lille Ness fremckom for Retten og lod Lyse bemelte sin Myntlings Odels og Løsnings Rett, samt Penge mangel Til det brug udi gaarden Remmereide som bruges af Ole Mortensen som Skylder 22 ½ Mrk: Smør

7/24 hud, jtem Ligeledes det brug som hans Moder Berte Mons Datter bruger som er Ligeledes i Skyld 22 ½ Mrk: Smør 7/24 hud med dene hos føyede Declaration, at saasnart bemeldte Myndling kommer til sine Myndige Aar og penge kand erholdes, agter hand same at jndløese. Formynderen udbad sig herom attest fra Retten som blev bevilget.

Procurator Giøen paa afgangne Knud Echelands Arvingers Veigne i Rette æskede den Sag Contra Rasmus Møgster, som siden seeniste ting er ved Døden afgangen, hvorfor Comparenten tilkjendegav

1766: 348b

at hand i den andledning har til dette ting tiid og Stæd jndkaldet bemelte afgangne Rasmus Møgsters samtlige Børns Formyndere Steen Fladerager, Ole Sundvord og Engel Marchuus til at anhøre Dom til betaling for det paastefnte Krav med Processens omckostnings erstattelse.

De 3de jndstefnte Mænd mødte for Retten og tilstoed i denne Sag lovlig Stefnemaal og Reffererede sig til det af Sal: Rasmus Møgsters i Sagen jndgivne jndlæg paa sist afvigte høsteting under 28 Sept: 1765. og dereftter jndlod Sagen under Dom.

Procurator Giøen Lod tilføre at hand ej Kunde begribe Rasmus Møgsters i Rettelagde Reigning særdeles udj det hand anfører at have betalt til begravelsens beckostning 12 rd: desuden at hand fremfører udj same Reigning at have betalt til Præsterne 6 rd: som skulle skee eftter hans udsigende strax eftter den afdøde Samson Marchhuuses død, Mens da Skifttet holdtes eftter bemelte Samson Marchhuus, blev der af Rasmus Møgster og Encken Christie Marchhuus giort Slutning og Endelig afreigning over hvad Rasmus Møgster da Endelig hafde til gode, som beløb sig til 6 rd: 2 Mrk: 6 s: og derfor er Skeed tilstræckkelig udlæg, som vises af Skifttebrevet eftter Samson Marchhuus datteret 17 Aug: 1755 paa pagina 45. Men for icke at opholde Retten med lang Procedur haver bemelte Giøen forfatted sin Skrifttlige Deduction af denne Dags Dato, som hand i Rettelagde. bem:te Indlæg blev oplæst.

Procurator Giøen jndleverede Skifttebrevet efter afgangne Samson Marchuus til Rettens efttersyn.

Afsagt

De Bevisligheder som i denne Sag {pro et Contra} \af Citanterne/ er fremkommet, ansees ej Valable mod den jndsigelse afgangne Rasmus Møgster i sit jndgifne Indlæg under 28 Sept: 1765 har giort. Det hafde altsaa paalagt Citanterne for denne Rett at \have/ faaed afbeviist dette nemlig at Rasmus Møgster hafde modtaget det Udlæg som for Skifttebeckostningerne med det Meere eftter Samson Marchuus, hvilket i Indlægget tydelig er anført, Altsaa kand {deris} Citanternes paastand ej mod en død Mands benægtelse gielde, hvortil og Komer dette at Citanterne som Kiødelige Søskende til afdøde Rasmus Møgsters Huustroe, hvis Fader Knud Echeland oplevede sin Datter Christie Møgster, ej har jndfundet sig paa Skiftted eftter hende og andmeldet sit Krav. Thi Kjendes for Rett at Rasmus Møgsters eftterladte Børn, bør for Citanternes Søgemaal j denne Sag frie at være, og Processens Omckostninger ophævet.

1766: 349

Procurator Giøen i Rette æskede den Sag af Knud Echeland anlagt Contra Rasmus Møgster som siden seeniste ting ved døden er afgangen, og i den anledning har Stefnt samtlige Formyndere eftter Rasmus Møgster, hans Børn nemlig Steen Fladerager, Ole Sundvord og Engel Marchhuus til at Liide Dom i denne Sag og erstatte Processens Omckostninger.

De jndstefnte Mødte for Retten og tilstoed i Sagen lovlig Stefnemaal.

Procurator Giøen begiærede de i Sagen Stefnte Vidner Abraham Echeland og Lars ibm: fremckaldet til Eeds aflæg.
De jndstefnte tilstoed tillige at Være Stefnt at anhøre ovenmeldte Vidner.
1te Vidne Abraham Echeland aflagde Eed og provede: at for 2 aar siden saae Deponenten den paastefnte beskadigede baad, hvis Skade vidnet ej kunde Taxere Ringere end 4 rdlr:
2. Vidne Lars Echeland aflagde Eed og provede Ligesom 1te Vidne med tillæg at hand var med og Reparerede den omvundne baad, hvis Skade de Taxerede for 4 rd: hafde ej videre at prove.
Citanternes Fuldmægtig Procurator Waage jndleverede Een Reigning paa de anvendte Omckostninger i denne Sag under 3 Maj 1766 som blev oplæst.
Procurator Giøen lod tilføre at j andledning af den paateigning som Rasmus Møgster har beteignet paa Stefnemaalet til høstetinget 1764, kand erfahres at Rasmus Møgster Self tilstoed at den paastefnte Baad hafde faaed Skade. desuden haver de 2de i Dag førdte Vidner under Eeds aflæg forcklaret at Baahdens Skade ej kunde ringere Taxeres end 4 rd:, Saa paastoed Comparenten i følge de de!! skeede oplysninger at af Rasmus Møgsters Sterfboed bør betale Baahdens Skade foruden de paagaaende omckostninger, hvoreftter hand jndlod Sagen under Dom.
De jndstefnte jndlod Sagen under Dom.

Afsagt

de tvende Eedelig i Sagen afhørdte Vidner har Eenstemig forcklaret at den paastefnte beskadigede baads Skade er Taxeret for 4 rdlr: Altsaa tilfjndes Rasmus Møgsters Sterfboed at betale til Knud Echelands Sterfboed 4 rdr: hvad sig den øvrige paastefnte Fordring nemlig baade Leje, da bortfalder samme som ubevist af sig Self. Endelig tilfjndes Rasmus Møgsters Sterfboed at betale til Citanterne udj Processens Omckostninger 4 rd: det paadømte eftterkomes og udredes 15 Dage eftter denne Doms Lovlige forckyndelse under Adferd eftter Loven.

1766: 349b

Fogden Hr: Kamer Raad Juel tilkjendegav at siden Lejermaals begiengeren Samson Nedre Waage af Opdahls Skibrede nu er Kommet herudj Skibredet at boe, Saa haver hand til dette ting tiid og Stæd [med] Muntlig varsel ladet jndstefne bemelte Samson Nere Waage nu boende paa gaarden Huusevig at Lide Dom til at betale sine Fortiilig Samen Lejes bøder for sig og huustroe.
Den jndstefnte Mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstoed Stefne Vidnerne Knud Rydland og Ole Remmereide, som ved Eed bekræftede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt den paagieldende og huustroe Ligesom inCaminationen om formelder, Ligesom og tilstoed Forseelsen i sig Self.

Afsagt

jndstefnte Samson Nere Waage og huustroe bør for Deris begangne fortiilig Sammen Leje som af Dem er begaaed paa gaarden Nere Waage i Opdahls Skibrede af det Solgte Halsnøe Closters gods, hvortil Hans Kongel: Maj:t sig har Reserveret Sigt og Sagefaldet, betale til Aller høyst bemelte Hans Kongel: Majestets \Cassa/, nemlig hand 2 rd: 1 Mrk: 8 s: og hans huustroe 1 rd: 12 s: alt 15 dage eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel, I andledning af afsagt Hiemtings Dom over Samson Nere Waage af Opdahls Skibrede som nu dette Aar skal beboe en anpart udj gaarden Huusevig her i Skibredet, Tilspurte Lænsmand med Laug Rettet og Tingsøgende Almue, i hvad

omstændighed bemelte Samson Huusevig befindes eftterdie at {ved Dom} hand Med denne Persohn har haft saa megen Møje, som den der har reist fra stæd til andet som en \giftt/ huusmand og ingen fast boepæl haft. hvortil Lænsmanden og den ting søgende Almue Svarede: At uagted hand dette Aar er kommet til \gaards/ brug, Saa er hand ej det minste ejende \til/ at styre same \sin bøxlede gaard thi/ hvad Creature som hand nu paa gaarden \haver/ er andre tilhørig, og maae hand der for betale Aarlig Leje. Dennem er ej \heller/ beckjent at hand for det øvrige noged er ejende til de idømte bøder for ham og huustroe, dessens udredelse.
Fogden bad om det passerede sig af Retten et velbeckræftted Tings vidne meddeelt, som blev bevilget.

Dereftter Læst
til Mortification afg: Rasmus Hanssens Møgsters udgifne Obligation til Hr: Major Friele under 11 Maj 1762 som er betalt Nemlig paa 440 rd: eftterdie pengene ere betalte.
2. Sorenskriver Hesselbergs Auctions Skiøde til Knud Joensen paa 4 Mrk: 8 s: penge Skyld i Møgster med Videre mod 400 rd: Datteret 13 Martj 1766.
3. Dito Skiøde til Niels Eliassen paa 4 Mrk: 8 s: penge i Møgster med Videre mod 400 rd: datteret 13 Martj Ao: 1766.

Som jnted

1766: 350

Videre ved tinget var at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1766 den 5te Maj blev Almindelig Somer ting holden med Opdahls Skibreedes Almue paa Godøesund, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Jacob Amland i Stæden for Størck Oppedahl, Hans Epland, Niels Øchland, Hans Helleland, Siur Hamerhoug, Alv Møchlestad, Niels Tornes og Ole Olsen Anuglen. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Tingsøgende Almue
hvornæst Allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høy Øvrigheds Ordres, som paa forige Tinge ere Læste og ved Waags Skibrede i Protocollen Anteignet.

Fogden Hr: Kamer Raad Juel i andledning af den oplæste Stifttamtmandens brev henseende de anbefallede Gevæhr, tilspurdte den samtlige Almue, hvorvidt de har eftterlevet den jnden Tinge forhen publicerede Kongel: Ordre, om sames forskaffelse. Hvortil Almuen svarede: At ganske faae af Dem er dermed Forsynet, thi de Ligger hos dem til jngen Nytte og Ganske forrustes, har ej heller Lejlighed til sig dermed at Forsyne. Svarede i øvrigt Ligesom Waags Skibreede har forcklaret nemlig at De holder bæst, at naar same skulle behøves i Krigs og Fejde tiid, De da Lige fra Arsenattet blev der med forsynet. Mandtallet over Dem staar ej fast, thi et Aar Kand Nogle Mænd Kome fleere til gaard, og nogle aar igien gaae fra saa at det altsaa ej staar fast. Mandtallet er i aar udj dette Skibrede {280 á 380} \308/ Mænd.

dereftter blev følgende breve Publicerede.
1te Knud Møgsters Skiøde til Knud Johansen paa ½ Løb ½ hud i Lie mod 56 rd: 4 Mrk: 8 s: datteret 1 Martj 1766.

2. Knud Lies Obligation til Alv Schaar paa 80 rd: dat: 5 Maj 1766.
3. Johanes Qvalheims Obligation til Arnoldt Mejer paa 60 rd: dat: 26 Sep: 1749. Læst til Mortification eftter qvittering af 29 Maj 1760.
4. Johanes Qvalheims Obligation til Msr: Dahl paa 50 rd: datteret 29 Aprilis 1766.
5. Msr: Johan Dahls Skiøde til Johanes Samuelsen paa ½ Løb ½ hud i Onerim mod 106 rd: dat: 14 April 1766.
6. Johanes Samuelsens Skiøde til Ole Samuelsen paa 1 Løb Smør i Elsager mod 87 rd: dat: 3 Martj 1766.
7. Johanes Onerims Obligation til Hans Waage paa 106 rd: dat: 5 Maj 1766.
8. Jacob Thoes Skiøde til Isach Olsen paa ½ Løb Smør ½ huud i Wermedahl mod 108 rd: dat: 3 Martj 1766.
9. Hr: Assessor von der Lippes Skiøde til Salmon Windenes paa 1 Løb 6 Mrk: Smør i Flyensfehr mod 81 rd: 3 Mrk: dat: 12 Dec: 1765.
10. Læst til Mortification Siur Tysnesses udgifne Obligation til Ingeborg Tioflaat dat: 6 Martj 1763.
11. Jacob Amlands Skiøde til Niels Samuelsen paa ½ Løb ½ hud i Lille Amland mod 65 rdlr: datteret 1 Martj 1766.
og 12. Niels Samuelsen Lille Amlands Obl: til Hans Møchlestad paa 54 rdlr: datteret 12te April Ao: 1766.

1766: 350b

Retten bliver til i Morgen ophævet.

Anden Dagen den 6te Maj blev Retten atter sadt paa bemelte Tingstæd og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Maren Mallene Ulrichs Datter, for hendes begangne Lejermaal med ægtegift huusmand Aadne Ingebretsen Teigland Derfor Dom at Liide og erstatte Processens Omkostning.
Den jndstefnte Maren Mallene Ulrichs Datter mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans!! (hendes) Veigne,
thi fremstoed Stefne Vidnerne Axel Godøen og Ole Natvigen som ved Corporlig Eed forklarede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt den jndstefnte Maren Ulrichs Datter Udj Eget paahør.
Fogden i Rettelagde Sogne Præsten Hr: Baars Kundskabs Liste under 3 Maj, hvorved sigtelsen Afbevises. bemelte Sogne Præstes attest blev oplæst.
Fogden begiærede Dom.

Afsagt

Med den i Rette Komne Sogne Præstes Kundskabs Liste, oplyses ej allene at den jndstefnte Maren Malene Ulrichs Datter Bager har med ægtegiftt huusmand Arne Teigland begaaed den paastefnte Forseelse, Mens end og For same udstaaed Kirckens Disciplin, Altsaa tilfjndes hun at betale til Hr: Actor, følgelig Lovens 6te bogs 13 Capt: 1 Art: sine Lejermaals bøder med 6 rd: det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne ægtegift Mand Arne Ingebretsen Teigland for begangne Lejermaal med Maren Mallene Ulrichs Datter Bager, Derfor Dom at Lide og erstatte Processens Omckostning.

Den jndstefnte mødte og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal, Ligesom og Sigtelsen i sig self, Mens Sagde ej at have udstaaed Kirkens Disciplin. Declarerede ej at være ejende det ringeste til Bøders udredelse.

Fogden i Rettelagde Sogne Præstens Kundskabs Liste under 3 Maj sistl: som blev oplæst.

Dereftter Fogden i andledning af det \ h/an/d / har Spurgt den jndstefnte jnted er ejende, Saa tilspurgte hand Almuen om Dennem er beckjendt at denne Arne Teigland noged er ejende; hvortil de Svarede: at Dennem er beckjendt dette at bemelte Arne Teigland er ej det ringeste ejende, hvercken af et eller andet, hand boede j et!! (en) Lide{t}\n/ Ringe Hytte, som næstleden høst er need faldet af Storm og uveir, og er af slet ingen Verdie det Ringe tømmer deraf, som er gamelt, har hand Solgt for 1 Mrk:

Fogden dernæst Declarerede at som hand jnted er ejende, Saa kunde Mand ej følgelig den Kongelig

1766: 351

Allernaadigste Forordning holde nogen undersøgnings Forretning hos ham.

Fogden begiærede Dom.

Afsagt!

jndstefnte Arne Ingebretsen Teigland, som jnden Retten har tilstaaed at have som ægtegift huusmand begaaed Lejermaal og Barne Aufling med Maren Male[ne] Ulrichs Datter, bør ej allene for same begangne Forseelse udstaae Kirckens Disciplin, Mens end og udreede og betale den halvedeel til det af ham Auflede barns underholdning og opdragelse jndtil det er 10 Aar gamel. Og Endelig at udreede til Hans Kongel: Maj:ts Cassa, siden hand jnted noged er ejende til tiendepenges udredelse, Sine dobbelte Lejermaals bøder 24 rd: det paadømte udredes og eftterckomes 15ten Dage eftter dene Doms Lovl: forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Peder Bielcherøen af Nordhordlehn hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Hans Reigsem fordie at hand i Hachelsund Vinteren 1765 skal have opskaaret Citantens trøje jmedens hand hafde trøjen paa sig, der for Dom at Liide og erstatte Processens Omckostning, samt at anhøre Vidnes byrd af Jacob Anderssen Forland og Johanes Nielssen Sundsvigen.

Indstefnte Hans Reigsem mødte icke for Retten ej heller nogen paa hans Veigne,

thi fremstoed Stefne Vidnerne Ole Natvig og Axel Godøen som ved Eed bekræfttede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Hans Reigsem, som inCaminationen Om/m/elder.

Citanten begiærede sine Vidner fremckaldet til Examen og Eeds aflæg. For Vidnerne blev Eedens Forcklaring af Lov Bogen Dennem forelæst med Formaning til Sandheds udsigende.

1te Vidne Jacob Anderssen Forland aflagde Eed og provede at Vinteren 1765 var Vidnet tillige med Citanten og den jndstefnte, samt vidnet Johanes Sundsvigen forsamlet udj Hochelsund (Hachelsund) i Nordhordlehn hvor da vidnet saae at jndstefnte Hans Reigsem udj et Nøst hvor de sad i et Arbeide, gick eftter Citanten som gick need eftter Nøst gulvet og saae eftter en bøtte, hvor med h/an/d ville optage Søe i Eendeel tønder, fordie hand gick sagtmodig, og tog den Kniv hvormed Hans fleckckede Eendeel Smeck med, og Skar Citanten {med} bag paa Ryggen i hans trøje. same skeede ej af vreed hue, Mens under et Skiemt og Spøg{te} hafde ej videre at prove.

2. Vidne Johanes Sundsvigen aflagde Eed og provede i et og alt med første Vidne med tillæg at Vidnet sagde til Hans Reigsem, det skulle I icke have giort.

Citanten begiærede Dom.

Eragtet

1766: 351b

Hans Reigsem, som Lovlig Stefnt, Forelegges til næste ting at møde med sit tilsvar i Sagen.

Johanes Rolseim i Rette æskede sin Sag mod Niels Rolseim, betreffende en tilføjed Skade med Een Korn Bøtte.
Parterne Mødte begge for Retten.
Citanten begiærede Dom.

Afsagt

jndstefnte Niels Rolseim bør for Citantens Søgemaal som ubeviist frie at være og Processens Omckostninger ophævet.

Paa Velærværdige Hr: David Christie Capellan til Storøens Præstegield, hans Veigne, jndfant sig hans besvogrede Sr: Christian Dahl, som til kjendegav at hand til dette ting ved Skrifttlig Stefnemaal datteret 19 passato, hafde ladet jndstefne Iver Olsen Hetlelien for til Sal: Proust Christies Sterfboed Skyldig værende 19 rd:, som ved Arve Skiftted, Citanten er paalodnet. Dom at lide til betaling og Processens Omckostnings erstattelse eftter Stefnemaale[t]s videre formeld som blev i Rettelagt og oplæst.
Den jndstefnte Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Tosten Schorpen og Ole Schorpetvedt, som ved Corporlig Eed beckræfttede at de i Dag 14 dage [siden] haver Stefnt Iver Hetlelien og oplæst for ham det i Rettelagde Stefnemaal. hvortil hand Svarede det som De paa Stefnemaalet har {Svarede} \teignet/
Da Citanten maatte fornemme at jndstefnte Iver Hetlelie ej Møder, Mens der jmod ved Stefne vidnerne Lader Svare at hand icke Møder før hand faar Gienpart af Stefningen saavelsom Copie af den høj Kongl: bevilling, Saa fant Dahl fornøden her paa at Replicere det Gienpart af Skrifttlig Stefnemaal er vel Retten bekjendt ej har Stæd med Lovs følge at kunde paastaaes for en Under Rett, og henseende Copie af Kongebrevet, da maae \C:/ Citanten derom giøre Ansøgning hos hans Høj ærværdighed Hr: Biskoppen, og da Casus Eenhver bekjent var saaledes at Iver Hetlelie aldeles icke uden Kongel: Allernaadigst bevilling Kunde jndlades i ægteskab med hans huustroe som en Stif Moder af hans Kiødelige Fader, Saa var det at Retten icke kunde drage nogen tvifl om Kravets Rigtighed, allerhelst da Citanten icke benegter same, eller beviser at være betalt, som ydermere bestyrckes af den herved insinuerede Extract af Skiftte brevet eftter Sal: Prousten Christie, hvilcken Extract hand ærbødigst begiærede oplæst og ad Acta henlagt. bemelte Extract blev oplæst.
hvoreftter Citantens Fuldmægtig Declarerede at foruden hvad Kongebrevet som ordinair plejer at Koste 13 á 14 rd:, er desuden fra Facultetet udvircket attest a{f}t Kongel: bevilling i denne Casus kunde ansøges som Kosted 5 rd:, desuden de flere Udgiftter Stefnemaalet omformelder, Mens da i Skiftte Acten ej meere er taged til Indtægt end de paastefnte 19 rd:, Saa var det

1766: 352

hand paastoed det Iver Hetlelie maatte tildømmes sam/m/e at betale, og udj denne Processes Omckostning med stefne vidner og Videre i alt 2 rd: 3 Mrk:, hvormed hand jndlod Sagen under Dom.

Afsagt

Den Exception {til Modtagelse} jndstefnte Iver Hetlelien til Stefne vidnerne har Fremførdt, som videre af den Skeede paateigning af Dennem paa Stefnemaalet, er at erfahre, kand ej mod saa Klart beviis som Citanten har sit Krav Ligitimeret med, tages udj Minste Consideration,

den jndstefnte har Stiltiende og tilstaaed Sigtelsen, hvilken hand {ej heller} \icke/ andet \end/ kunde, fordie det paalaae ham saasnart Mindelig betaling for Konge brevets jndløsning, blev ham fordret, at bevise Contrarium at Kravet ej var Rigtig, hand kand ej heller nægte {..t} joe at have nødt den derved Søgte tilladelse godt ad, ved at blive jndladt i det ægteskab hand nu befindes udj. Altsaa Kjendes for Rett at indstefnte Iver Hetlie!! (Hetlelie) bør til Citanten betale de paastefnte 19 rd:, samt udj Processens Omckostning 2 rd: 3 Mrk: 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Peder og Niels Dalland i Rette æskede sin fra næstl: høsteting udsadte Sag Contra Anders Waage betreffende erlidte Ager Skade med Videre.

Den jndstefnte Anders Waage mødte for Retten og tilstoed i denne Sag lovlig Stefnemaal.

Citanterne begiærede Dom.

Afsagt,

Samtlige vidner som i denne Sag Eedelig ere afhørdte, har Eenstemmig forcklaret at jndstefnte Anders Waages Creature har tilføjed Citanterne paa Deris \Ager/ Skade, som eftter de førdte Vidners udsagn er Taxeret for 2 tønder 2 Voger havre Korn. Altsaa Kjendes for Rett at jndstefnte Anders Waage bør til Citanterne betale til opretning for den erlidte Skade 3 rd: 2 Mrk: jtem udj Processens Omckostning 2 rd: 3 Mrk: hvad sig dend paastefnte bøe Gaard betreffer, da er \den/ Post af den beskaffenhed at same bør paa Aastæden afgiøres. det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Johanes Rolseim i Rette æskede sin fra seeniste Ting udsadte Sag Contra Anders og Ole Waage.

de jndstefnte saavelsom det Laug dag givne Vidne Gunder Villumsen mødte, som alle tilstoed lovlig Stefnemaal Ligesom og de jndstefnte Declarerede at siden de siste gang betalte til Johanes Rolseim for hageleje, har de icke benøtted sig af det paastefnte Beite, Declarerede i øvrigt at de ommelte tiid frasagde sig til Citanten same Beite.

Citanten begiærede det Mødende [Vidne] Gunder Villumsen fremkaldet til Examen og Eeds aflæg.

Vidnet Gunder Villumsen aflagde Eed og provede i et og alt med det forhen i Sagen afhørdte

1766: 352b

Vidne uden Forandring.

Eragted

Siden jndstefnte Anders og Ole Waage ej eftter Rettens paalæg har nu jnden Retten, villet aflagt sin Corporlige Eed paa at have betalt Citanten den paastefnte {Græs} \hage/ Leje udj Citantens Ejende Marck, Saa bliver denne Sag til næste ting udsadt; til hvilcken tiid Citanten paalegges Lovlig at jndstefne Anders og Ole Waage til at anhøre hans beckræfttelses Eed.

Hr: Lieutenant Flinck hafde til dette ting tiid og Stæd med Skrifttlig Stefnemaal Ladet jndkalde Abraham Bruntvedt til at Lide Dom fordie hand haver taget en Citantens Tieniste [??] og erstatte Processens Omckostning med videre eftter Stefnemaalets formeld under 21 Aprilis sistl: som blev i Rettelagt og oplæst.

De jndstefnte Mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa Deris Veigne.

thi fremstoed Stefne vidnerne Axel Godøen og Ole Natvig, som ved Eed forklarede at de i gaar 14 Dage siden haver Stefnt Abraham Bruntvedt og Haagen Giersvig, saaledes at De har oplæst det i Rettelagde Stefnemaal for Dem begge i Deris eged paahør nemlig for Haagen Giersvig og huustroe samt for Abraham Bruntvedts huustroes paahør.

Hr: Lieutenant Flinch begiærede de udeblevne til næste ting forelagt.

Eragtet

Abraham Bruntvedt og Haagen Giersvig som lovlig Stefnt, forelegges til næste ting at Møde med tilsvar i denne Sag.

Lars Fladerager i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Ole Øchland et Jorde Kiøb betreffende.

{Den Laugdag givne} Ole Øchland mødte \icke/ for Retten ej heller nogen paa hans Veigne, ej heller det Laug dag givne vidne Carl Nielssen. Vidnet Ole Saugmæster Mødte for Retten og tilstoed lovlig varsel.

Stefne vidnerne Hans Øwre Støle og Hans Nere Helleland afhiemlede ved Eed at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt den udeblevne Ole Øchland til at anhøre vidner og taale Dom, samt det udeblevne vidne Carl Nielsen under Lovens Fals maal.

Citanten begiærede Vidnet Ole Saugmæster frem kaldet som derpaa fremstoed, aflagde Eed og provede: at næstleden 1765 aars [??] blev vidnet af Lars Fladerager begiært at gaae med ham jnd i Stuen paa Øchland, hvilket hand og eftterckom. da de kom jnd i Stuen saae Vidnet at Ole Øchland modtog 8 rd: af Lars Fladerager paa Jorden. hvad Jord det var blev vidnet \til/ Spurgt af Retten hvortil hand Svarede det {var} \{hans af Johannes Siursen acoorderede eller Solgte part i}/ \var/ Øchland. Paa Citantens tilspørgende Svarede vidnet at hand ej den tiid hørdte at Lars Fladerager at hand lovede Ole Øchland at sidde paa Øchland 1 aar dereftter for Omraae. hafde ej Videre at prove.

Citanten Declarerede dernæst at siden Vidnet Carl

1766: 353

Nielssen Høvischeland ej Møder maatte hand begiære Sagen til næste ting udsadt, Mens forjnden {jnd}lagde hand i Rette sit indlæg af Dags Dato. som blev oplæst.

Eragtet.

Ole Øchland saavelsom Vidnet Carl Nielssen forelegges til næste ting at Møde den første at svare til Sagen, og den siste under 10 rdlr:s Mulct at Møde sit vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Lænsmanden Mads Godøen hafde til dette ting tiid og Stæd Med Muntlig varsel ladet jndstefne Berje og Niels Flyvensfehr at Liide Dom til at betale de Ræsterende Kongelige Skatter eftter Elias Giersvig som Deris Fader med 5 rd: 1 Mrk: 8 s: \for hver/ jtem at erstatte Processens Omckostning.

De jndstefnte Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa Deris Veigne,

thi fremstoed Stefne Vidnerne Axel Godøen og Ole Natvig som ved Eed bekræfttede at de for Meer end 14 dage siden har Stefnt de jndstefnte Ligesom inCaminationen ommelder.

Citanten i Rettelagde Skifttebrevet eftter Elias Giersvig datteret (ope rum) 1764 som beviser Fordringens Rigtighed.

Afsagt

Med det i Rettelagde usvekkede Skifttebrev afbevises Fordringens Rigtighed, altsaa Kjendes for Rett at jndstefnte Berje og Niels Flyensfehr bør betale same Ræsterende Kongelige Skatter, hver med 5 rd: 1 Mrk: 8 s: tilsamen 10 rd: 3 Mrk: jtem begge udj Processens Omckostninger 2 rd: 3 Mrk: 15 Dage eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse under Adferd eftter Loven.

1766: 353b

Anno 1766 den 7 Maj blev Almindelig Somerting holden med Ous Skibredes Almue paa Lundervig og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes mænd Nafnlig Benoni Sundøen, Thomes Jelle, Ole Monsen Gougstad, Hans Aadland, Anders Trengereid, Ole Todtland, Ole Nielssen Bouge og Jon Johansen Røsvold. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden Hans Lundervig og Meenige Ting søgende Almue.

hvornæst Allerunderdanigst og hørsomst blev [læst] den Kongl: Forordning og Øvrige høje foranstaltninger som forhen ere i Protocollen Registerede.

dereftter Læst
Lars Kuvens med de fleres Skiøde til Peder Didrichsen paa 2 pd: 18 Mrk: i Servold mod 72 rd: Datteret 4 Maj 1764.

henseende den oplæste Ordre om Gevæhrene svarede dette Skibredes Almue som ved Opdahl er anført. Mandtallet bestaar af 161 Mand.

Fogden i Andledning af Stiftt amt mandens brev til ham, tilholdt Almuen endnu som før, at De betaler Deris Contingent til Sogne Præsten.

Retten bliver til den 9 Maj ophævet, Formedelst at i Morgen er hellig Dag.

Den 9 Maj blev Retten atter sadt og betjent med det anførte Laug Rett paa bemelte tingstæd.

dereftter Læst
1te Nicolai Hatvigs bøxel Seddel til Rasmus Monssen paa 1 pd: Smør 6 s: penge i Øvre Bouge med Revers datteret 24 April 1766.
2. Skiftte brev paa gaarden Løningdahl eftter Afg: Haldor Steensen, hvis Sterfboes Jordegods i Løningdahl er Udlagt som Pante bogen udviser. datteret 3 Martj 1766.
3. Skifttebrev eftter Niels Jørgensen Mit Settre hvis Sterfboes ejendom i gaarden Øvre Bouge er Udlagt som Pante bogen udviser dat: 4 Martj 1766.
4. Anders og Engel Øvre Dahlens Skiøde til Jon Olsen paa 16 Mrk:r Smør 1 Giedskind med Odels Ret i Øvre Dahlen mod 35 rd: Datteret 1 Martj 1766.
5. Anders Øvre Dahlens Obligation til Engel Berge paa Capital 200 rd: jmod Renter 6 rd: Aarl: og underpandt i 1 pd: 8 Mrk:r Smør 2 g:skind i Øwre Dahlen datteret 7 Maj 1766.
7.!! Knud Gieres Declarations Skriftt til Knud Nordvig at den siste er Odels mand til sit brug i Nordvig og icke den første. datteret 7 Maj 1766.
8. Knud Tøsses Skiøde paa 1/3 part i Tøsse Saug til Hans Knudsen mod 20 rd: datteret 7 Maj 1766.
9. Hans Lundervigs Odels og penge Mangels Lysning paa det brug i Helleland 18 Mrk: Smør ¼ hud som Lars Helleland bruger jtem Echebrechene datteret 2 Maj 1766.
10. Hans Udschotts Skiøde til Erich Nielsen Nøstvig paa 1 pd: Smør som gaarden Dybevig Skylder mod 260 rd: dat: 7 Maj 1766.
11. Engel Berge paa Egne og medEjeres Veigne, hans udstædde bøxel Seddel til Steen Stensen paa 2 pd: 6 Mrk: ¼ h/u/d i Øvre Boge dat: 7 Maj 1766.

Dereftter er Sagerne foretaget.

Anders Hansen Helleland eller Sævereide, hafde til dette ting tiid og Stæd Med {Muntlig} \Skrifttlig/ varsel ladet jndstefne

1766: 354

sin Svoger Johanes Olsen med Skrifttlig Stefnemaal fordie at hand ej vil holde Een med Citanten af ham jndgaaet Contract angaaende den 3de part af den indstefntes brug i Helleland med Meere eftter Stefnemaalets Formeld under 22 April sistl: som blev i Rettelagt og oplæst.
Den jndstefnte Johanes Olsen Helleland mødte ej for Retten, ej heller nogen paa hans Veigne.
thi fremstoed Stefne vidnerne {Berje og Ole Røe} \Haldor Lundervig og Anders Helleland/ som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt Johanes Helleland i eged paahør og saaledes oplæst det i Rette lagde Stefnemaal for ham i eged paahør.
Vidnerne jndfandt sig alle undtagen Ole Olsen Oustestad. Citanten begiærede vidnerne fremkaldet til Examen og Eeds aflæg.
1te Vidne Engel Giøen aflagde Eed og provede at for 3 aar siden var vidnet tillige med fleere Forsamlet paa gaarden Sævereide, i andledning af Anders Helleland som Citant, hans begiær at være overværende \den j/mellem Citanten og den jndstefnte, da i begreb havende Forliig og Contract med hin anden som blev saaledes: at eftterdie Citanten Samtyckte den jndstefntes begiær ved at frafløtte sit da havende brug i Sævereide, den jndstefnte til frie Disposition og Raadighed, saa blev Parterne haand rackte og saaledes ForEenede at den jndstefnte forbandt sig at Citanten skulle nyde til brug 1/3 part af hans brug i Helleland og det saa længe som hans Kone Marthe Endres Datter Levede, hvilcken er den jndstefntes nu værende huustroes Kiødelige Moder. Bruget skulle den jndstefnte Self tildeele ham med Huuse eftter Anpart som Muelig var og derpaa Meddeele ham enten Bøxel seddel {paa} eller Contract om bruget, uden Minste Skilling til Bøxels udredelse. hafde ej videre at prove.
2. Vidne Peder Biøndahl aflagde Eed og provede Ligesom 1te Vidne dog med denne forandring at hand af Anders Lassesen var budet til Sævereide, som den der Kiøbte Sævereide af den jndstefnte Johanes Helleland.
3. Vidne Samson Berge aflagde Eed og Provede Ligesom de andre Vidner uden Forandring.
4. Vidne Niels Haaland aflagde Eed og Provede som forige Vidner uden forandring.
Citanten frafaldt det udeblevne Vidne Ole Oustestad og begiærede den udeblevne Laug daget.

Eragtet

den jndstefnte Johanes Olsen Helleland som lovlig Stefnt forelegges til næste ting at møde med sit tilsvar i Sagen.

Anders Hanssen Sævereide, hafde til dette

1766: 354b

ting tiid og Stæd med Skrifttlig Stefnemaal ladet jndstefne Johanes Olsen Helleland fordie hand ej vil betale ham 9 rd: 3 Mrk: som hand paa Citantens Veigne af afdøde Feltskiær Nass har oppebaaret med Videre efter Stefnemaale[t]s Formeld under 22 Ap: 1766 som blev oplæst.
Den jndstefnte Johanes Helleland Mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne,

thi fremstoed Stefne Vidnerne Anders Helleland og Haldor Lundervig som ved Eed beckræfttede at de for 14 dage siden Lovl: har stefnt Johanes Helleland og oplæst det i Rettelagte Stefnemaal.
Citanten begiærede det Mødende Vidne fremckaldet.
Vidnet Anders Anderssen Helleland aflagde Eed og provede: at hand ej veed hvad Enten den jndstefnte har oppebaaret de paastefnte penge eller icke, den jndstefnte har engang hvercken tilstaaed eller fragaaet at have oppebaaret disse penge. hafde ej videre at prove.
Paa Citantens forlangende blev Stefne vidnerne fremckaldet og paa tilspørgende Svarede Haldor Lundervig under forige Eeds Kraftt at den jndstefnte Sagde den tiid at hand endnu skal have 2 rd: 3 Mrk: paa et Reluitions Rettes Skiøde. det andet Stefne Vidne kunde jnted paa Qvestionen Svare.
Citanten begiærede den udeblevne forelagt.

Eragtet

Sagen udsettes til næste ting og Johanes Helleland forelagt same tiid at Møde Sagen at tilsvare.

Engel Berge hafde til dette ting tiid og Stæd Med Muntlig varsel ladet jndstefne Ingebret Ingebretsen Klyve fordie hand har modtaget Fæste penge og ej dereftter dette foraars ForAar tiltrædet Citantens tieniste, Derfor Dom at Lide og erstatte Processens Omckostning.
Den jndstefnte Møtte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
Stefne Vidnet Lars Kuven afhiemlede ved Eed at den indstefnte af ham og H{ans}\endrich/ Kuven er Lovl: Stefnt.
Citanten i andledning af at det Eene Stefne Vidne ej Møder, Maatte begiære Sagen til Næste ting udsat hvormed det har sit forblivende.

Dereftter Læst.
1te Benoni Sundøens Obligation til Msr: Leganger paa Capital 60 rd: mod Pandt ½ Løb Smør ¼ hud i Sundøen. datteret d: 10 Octobr: 1764.
2. Madame Legangers bøxel Sedler til Tormund Jacobsen paa 1 Løb Smør 1 hud i Ferstad med Revers datteret 28 Ap: 1766.
3. Engel Jonsen Haavigs Skiøde til Nichlas Hatvig paa Een \Siette/ deel i Fuse Kircke for 33 rd: 2 Mrk: jtem 6 Mrk:r Smør i Giemdahl og 3 Mrk:r Smør i Bogestrand, samt 6 Mrk:r Smør 1/12 hud i {Giemdahl} Møchlestad alt mod 32 rd: 1 Mrk: 13 s: dat: 9 Maj 1766.
4. Fogdens Fredlysning paa gaarderne Holmefiords Marck dat: 9 Maj 1766.
5. Do: paa Øen Berøen under Hope datteret 9 Maj 1766.
6. Jacob Bies(?) pengemangels Lysning paa ½ Løb Smør i Giemdahl. datteret 9de Aprilis 1766.

Restancen for Skibredet for begge Terminer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Derpaa blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1766 den 9 Maj blev Retten til Almindelig

1766: 355

Sommer Sage og Skatte tings holdelse, sadt paa Lundervig \for Strandvig Skibrede/ og betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes mænd Benioni!! (Benoni) Sundøen,

Thomes Jelle, Ole Gougstad, Hans Aadland, Anders Trengereid, Ole Todtland, Ole Bouge og Jon Røsvold. Overværende i Retten Stædets Foged Velbr: Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Tingsøgende Almue.

Allerunderdanigst og hørsomst Læst de Kongelige Forordninger og høy øvrigheds ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

henseende den oplæste Hr: Stiftts befallings Mandens brev om gevæhrene, hvortil dette Skibredes Almue svarede som ved Opdahl. Mandtallet bestaar ohngefehrlig i aar af 184 Mand.

Stifttets brev til Fogden henseende Hr: Consistorial Raad Gelmeidens Memorial betreffende hans indkomme som Almuen ham skal nægte, blev jnden Retten læst, og Almuen af Fogden advaret at de maae eftterckome sin pligt,

Dereftter andre Particulaire Documenter Læst:
1te Mdm: Legangers bøxel Sedler til Niels Joenssen paa 1 pund 21 Mrk:r Smør 5/8 hud i Windenes med Revers. datt: 11 Novbr: 1765.
2. Hr: Astrups bøxel Seddel til Elling Olsen paa 18 Mrk: Smør ¼ hud i Schiørsand jtem over bøxel til andre 3 Mrk: Sm: ¼ G:skd: ½ K:skind andre Ejeres Godtz Detteret 7 Maj 1766.
3. Hans Echeland og Samuel Sandahls Skiøde til Mons Olsen Store Heie paa 7 ½ Mrk: Smør i Øvre Echeland mod 12 rd: 4 Mrk: 6 s: datt: 3 Martj 1766.
4. Mons Store Hejes Mage Skifte brev paa 12 Mrk: Smør i Echeland jmod ½ Løb Smør ½ hud i Møchlestad i Opdahl. datt: 6 Martj 1766.
5. Johanes Christophersen Lille Wiigs Obligation paa 100 rd: til Hans Wintzensen Windenes mod pandt 2 pd: 6 Mrk: Smør i Lille Wiig og 4 p:Cto Dateret 9 Maj 1766.
6. Svend Øchlands Skiøde paa 1 pd: 3 Mrk: Smør 3/8 hud i Hiertager mod 80 rd: til Ole Andersen Berland. Datteret 1 Martj 1766.
7. Hans Hansen Giøens Skiøde paa Een anpart i Beitet Præste Sætret Kaldet til Hans Echeland mod 11 rd: 3 Mrk: dat: 9 Maj 1766.
8. Torjuls Engelsen Brathuuses Bøxel Seddel paa gaarden Berge til Samson Engelsen med Revers datteret 9 Maj 1766.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Elling Ellingsen Nere Boelstad til at Lide Dom til bøders erleggelse for begangne Lejermaal med Helga Anders Datter Store Wiig.
Den jndstefnte Elling Ellingsen mødte for Retten og ej allene tilstoed lovlig Stefnemaal, Mens end og Sigtelsen i sig self. Paastoed i øvrigt at siden hand i Aaret 1764 blev anteignet som Reserv, saa meente hand at være befriet for Lejermaalet.
Actor paastoed Dom.

Afsagt

jndstefnte Elling Ellingsen Nedre Boelstad som jnden Retten har tilstaaed det begangne Lejermaal med Qvinde Mennisket Helga Anders Datter, bør følgelig Lovens 6 Bogs 13 Capt: 1 Art: betale til Hr: Fogden sine Lejermaals bøder med 12 rd: 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under Videre Adferd eftter Loven.

1766: 355b

Retten bliver til j Morgen ophævet.

Anden Dagen den 10 Maj blev Retten atter sadt og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Engel Brathuus i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Jorna Aarre Skields ord betreffende.
den jndstefnte Jorna Aarre mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hendes Veigne undtagen til sist Indfandt sig Manden Abraham Aarre som jnden Retten Declarerede at hans huustroe Jorna Aarre hiertelig fortryder de af hende mod Citanten faldne ord og til den Ende jnden Retten bad Citanten hiertelig om Forladelse, og at hand sin paastand som Lovlig ville frafalde.
Citanten var og villig at efttergive hende same, Mens begiærede dog at siden den jndstefntes Mand nu jnden Retten har Declareret at Revocere de faldne ord som Løignagtige af hans huustroe, maatte des uagted begiære Rettens Dom paa Sagen.

Afsagt

De af Jorna Aarre mod Citanten ved Eedelige afhørdte Vidner overbeviiste, udtalte ærrørige ord, bør som død og Magtes løse ansees, og saaleedes ej Komme Citanten til Minste Nackdeel paa gode Nafn og Rygte, Mens da Jorna Aarre saa skammelig paa Citantens Engel Braathuuses ære og Lempe har jndgaaed, Saa bør hun for sin Kaadmundhed til nogenledes Rettelse \og andre til Exempel/ betale til Præstegieldets Fattige og huus Arme betale 1 rd:, jtem udj Processens omckostning 2 rd: 3 Mrk: Femten Dage eftter denne Doms Lovlige forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Niels Ellendsen Opsahl i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Haldor Tvedte, som siden seeniste ting ved døden er afgangen, har derfor til den Ende jndkaldet hans Encke med Søn Hans Tvedte, jtem Svogrer Jaen Berland og Engel Brathuus, til at bevise at de paastefnte 10 rd: er ham betalte, eller j Mangel deraf at anhøre Citantens benægtelses Eed at same er ej hannem betalt.
Af de jndstefnte mødte paa Haldor Tvedtes Enckes Veigne hendes Laugværge Peder Biøndahl, jtem Engel Brathuus.
Paa de udeblevne blev af Stefne vidnerne Berje og Ole Røe afhiemlet ved Eed lovlig Stefnemaal, Ligesom og at de jndstefnte til Sagen som nu udebliver, Svarede: at naar de andre af Arvingerne vil betale Kravet, Vil de og, Mens vil ej Udstaae nogen Process.
de Mødende jndstefnte i Rettelagde ej alleene en

1766: 356

haand Skriftt udstæd af Hans Hanssen Hammersland den 14 Octbr: 1761, jtem en som findes underskrevet af Citanten den 18 Octbr: 1761, der vil bevise at den paastefnte Fordring er Citanten betalt. bemelte beviser blev for Retten Oplæste. hvoreftter de jndstefnte paastoed Fordringen ved Dom tilside sadt og Dem frie kjendt til betalling, Og naar Citanten vil fragaae den i Rettelagde haand Skriftt, saa er de fornøjed med at hand ved Eed purgerer sig og saaledes stadfæster sit Kravs Rigtighed. de Indstefnte begiærede til Slutning at Citanten nu for Retten maae giøre Eed.
Citanten dereftter Declarerede at hand er villig med sin Saligheds Eed at aflegge at hand aldrig enten af Haldor Tvedte, Hans Hammersland, eller noget andet Menniske har faaed en Eeneste Skilling af de ham laante \til/ og af Sal: Haldor Tvedte tilstaaede 10 rdlr:, Ligesom og at hand Aldrig enten Self har skrevet den i Rettelagde haand skriftt under 18 Octbr: 1761,

eller givet nogen anden Persohn Ordre same haands Skriftt paa hans Veigne at udstæde, thi hand benægter in totum ej at have faaed pengene eller i dessens Stæd penges Værd.
Dereftter Niels Opsahl ved opragte Fingre ved Saligheds Eed beckræfttede denne hans jnden Retten giorde Declaration.

Afsagt.

Da Citanten eftter Vederparternes jnden Retten giorde paastand har aflagt sin Saligheds Eed at pengene som paastefnt aldrig er ham enten Directe eller indirecte betalt in Natura eller ved penges Værd enten af Sal: Haldor Tvedte eller nogen Anden, Saa paa Grund der af tilfindes afg: Haldor Tvedtes Sterfboe at betale til Citanten de paastefnte 10 rd: som afg: Haldor Tvedte seeniste Rettes dag har tilstaaed at have af Niels Opsahl laant, Ligesom og At Arvingerne eftter bemelte Haldor Tvedte, Nemlig hans Encke, Hans Tvedte, og Engel Brathuus, mod Regres til Jaen Berhovde som MedArving og uden denne Jurisdiction boende, bør betale til Citanten udi Processens Omckostning 2 rd: 3 Mrk: det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse under adferd eftter Loven.

Den af Hans Kleppe mod {Citanten} \Sten Tvedt/ anlagde Sag fra seeniste ting udsadt, maatte Citanten til næste ting begiære udsadt, hvormed det har sit forblivende.

1766: 356b

Didrich Anderssen fra Bergen hafde ved Lænsmand Engel Giøen til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Steen Mit Røe for Skyldig værende 28 rd: 1 Mrk: 8 s: derfor Dom at lide til betaling og Processens Omckostnings erstattelse.
Den jndstefnte Steen Mit Røe mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne thi fremstoed Stefne vidnerne Berje og Ole Røe som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Steen Mit Røe i Eget paahør.
Engel Giøen jndleverede Didrich Anderssens brev til ham under 16 April sistleden som blev oplæst.

Eragtet

den lovlig Stefnte Steen Mit Røe forelegges til næste ting at Møde Sagen at tilsvare.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Anders Gundersen Tomre for begangne Fortilig Samen Leje med sin huustroe Aagaathe Peders Datter derfor Dom at lide og Processens Omckostning at tilsvare.
Den jndstefnte Anders Tomre mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne, thi fremstoed Stefne vidnerne Ole og Berje Røe som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt Anders Gundersen som inCaminationen ommelder.

Eragted

den udeblevne Andre!! (Anders) Tomre forelegges til næste ting at Møde Sagen at tilsvare.

Abraham Aarre i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Hans Kiilen, 1 Kircke Koe betreffende. hvilcken Sag eftter Hans Kiilens forlangende er til dette ting udsadt. Citanten ville altsaa forvente hvad Hans Kiilen hafde at i Rette føre.
Paa Hans Kiilens Veigne Mødte broderen Omund Eide, som Declarerede paa sin broders Veigne lovlig Stefnemaal. og efttersom hans broder har været paa en Reise, hvorfra hand nyelig hiem kom, saa har har!! hand ej til dette ting kundet begiægnet Sagen med lovlig Stefnemaal, Maatte altsaa begiære Same til Næste ting udsadt.

Eragted

Eftter Hans Kiilens forlangende udsettes Sagen som siste gang til næste ting, thi bør altsaa bemelte Hans Kilen til same tiid at jndkome med sit forsvar, og i Mangel deraf at taale den Dom som Lov og Rett Medfører.

Dereftter læst
Anna Hans Datters penge Mangel paa 2 pd: 10 ½ Mrk: Smør i Gougstad, datteret 9 Maj 1766.

1766: 357

2. Skifttebrev eftter Herborg Henanger, hvis Sterfboes Jordegods er Udlagt, som Pandte bogen udviser datteret (ope rum)
3. Skifttebrev eftter Stephen Berge, hvis Sterfboes Jordegods er ligesaa Udlagt, som Pante bogen udviser datteret (ope rum)
3. Skifttebrev eftter Niels Nordtvedt, hvis Sterfboes Jordegods i Nordtvedt, er Ligesaa Udlagt, som Pandte bogen udviser datt: (ope rum)
4. Skifttebrev eftter Knud Olsen Echeland, hvis Sterfboes Jordegods i Echeland er Udlagt som Pandte bogen udviser datt: (ope rum)
5. Skifttebrev eftter Hans Aase, hvis Sterfboes Jordegods i Aase er Udlagt, som Pandte bogen udviser datteret (ope rum) Martj 1766.

Som jnted videre ved tinget var at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1766 den 12 Maj blev Almindelig Sommer Sage og Skatte ting holdet med Strandebarms Skibreedes Almue paa gaarden Øwre Waage, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes mænd Nafnlig Anders Mundem i stæden for Ole Echenes, Knud Tvedt i stæden for Godskalck Jenssen Fladebøe, Hans Anderssen Waage i stæden for Godskalck Mickelsen Fladebøe, Haktor Aachre, Torbiørn Øfsthuus, Samson Houchenes, Torbiørn Engedahlen og Endre ibm: Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kammer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høy Øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocol extraherede.

henseende Stiftts amt mandens brev anlangende de anbefallede Gevæhrer, svarede dette Skibreedes Almue som de forige Skibreders Almue svaret haver, og bestaar Antallet af Almuen her i Skibreedet 160 Mand.

Dereftter Læst følgende Documenter
1. Johanes Store Linges Declarations Skriftt til sin huustroe paa Eet Vilckaar eftter hans død af Store Linge datteret 12 Maj 1766.
2. Anders Netteland og Aad Hafneraases med hinanden oprettede Mage Skiftte brev, hvorved den første faar 18 Mrk:r Smør i Langesetter og den siste ½ Løb Smør ½ hud i Bache, hver anpart ansadt for 70 rd: dat: 12 Maj 1766.
3. Hr: Capitaine Tausans Obligation paa 40 rd: til Hr: Lieutenant Niels Dahl paa Warildsøe Kircke datteret 4de Februarj 1766.
4. Peder Nesses Skiøde paa 1 pd: Smør i Øwre Waage mod 48 rd: til Lars Svalesen datteret 6 Martj 1766

og 5. Samson Schielnes, hans Skiøde paa 2 pd: Smør 2/3 hud i Schielnes til Helje Waage mod 99 rd: dat: 12 Maj 1766.
6. Frøchen Butlernes bøxel Seddel paa huusmands pladset Grotnes til Samson Tostensen. datteret 28 Janu: 1766.

Baar Store Fosse hafde til dette ting, tiid og Stæd med Muntlig Varsel ladet jndstefne Peder Larsen Store Fosse, [fordie hand] har frataget ham Eet

1766: 357b

Smidestæe, derfor Dom at Lide og erstatte Processens Omckostning.
den jndstefnte Peder Larsen Store Fosse mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstoed Stefne Vidnerne Endre og Torbiørn Engedahlen, som ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 dage siden haver stefnt den udeblevne Peder Larssen Fosse Ligesom InCaminationen Ommelder, og tilstoed de jndstefnte at have taget til sig Citantens paastefnte Smie stæd, dog paa den Maade jntil at hand fick, hvad hand hos Citanten tilgodeKom.
Eragted
Peder Larsen Fosse forelegges til næste ting at Møde, denne Sag at tilsvare.

Soldat Omund Nielssen Traae hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Hans Zackariassen Furhofde for Skyldig værende 3 rd: 14 s: derfor Dom at Lide og erstatte Processens Omckostning.
den jndstefnte Hans Furhofde mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans veigne,
thi fremstoed Stefne Vidnerne Knud og Erich Tvedt, som ved Eed bekræftede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt den paagieldende Ligesom inCaminationen ommelder, Ligesom og at hand til Citanten er Skyldig de paastefnte 3 rd: 14 s:
Eragted
Hans Furhovde forelegges til næste ting at Møde Sagen at tilsvare.

dereftter læst
Skifttebrevet eftter (ope rum) Store Linge hvis Sterfboes Jordegods er Udlagt, som Pandte bogen Udviser datteret (ope rum) Januarj 1766.

Retten bliver til i Morgen ophævet.

Anden Dagen den 13 Maj blev Retten atter sadt paa bem:te Tingstæd med Strandebarms og Qvindherrets Skibreders Almue og betjent med det i gaar anførte Laug Rett.

hvor[eftter] allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongel: Forordninger og høj Øvrigheds ordres, som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

Paa Stiftts amt mandens brev til Fogden henseende Gevæhrene, svarede Almuen af Qvindherret som de forige Skibreders Almue svaret haver, og bestaar Mandtallet af Almuen i Qvindherret til 96ve Mand.

1766: 358

Anno 1766 den 24 Maj blev Retten udj følgende Odels Sags afhandling Sadt paa gaarden Studsvig udj Opdahls Skibreede og Tysnes Præstegield og Retten betjent med eftterskrefne otte af Stædets Foged Velbr: Hr: Kamer Raad Juel opnefnte Laug Rettes mænd Nafnlig, Ole Lie, Isack Olsen Lie, Christen Grimsland, Hermand Nere Humlevig, Lars ibm:, Samson Belt, Isack Torbiørnsen Lie og Christopher Larsen Møchlebust. Overværende i Retten Stædets Lænsmand Mads Godøen som Laug Rettet frem bragte.

Procurator Hans Giøen fremckom for Retten, som gav til kjende at hand Møder for Citanten Gregorius Torstensen Nesbiør der til denne Reqvirerte og beramede tægte dag, haver ved Skrifttlig Stefnemaal ladet jndstefne Ludvig Tørissen Studsvig fordie at Citanten paa sin huustroe Kari Sæbiørns Datters Veigne formeener sig at være Nermeste Odels og Løsnings Mand til gaarden Studsvig. bemelte Stefnemaal datteret 31 Oct: 1765 blev i Rettelagt og oplæst.

Den jndstefnte Ludvig Tørrissen Studsvig mødte for Retten og tilstoed Lovlig Stefnemaal og paa hvis Veigne ellers Mødte Procurator Hans Waage, og der eftter til kjendegav at Ludvig Studsvig har begegnet Sagen med Contra Stefnemaal, hvilket hand i Rettelagde som blev oplæst.

Citanten tilstoed Contra Stefnemaalets Lovlige Forckyndelse.

Contra Citanten Ludvig Studsvig tilstoed at have været budet i Mindelighed Lovlig Løsnings penge.

Citantens Fuldmægtig Procurator Giøen begiærede de jndstefnte 4 Vidner fremckaldet til Examen og Eeds afleg, og der eftter fremlagde sine Skrifttlige 7 qvestioner under dags dato som blev ad Acta henlagt.

1te Vidne Thor Tvedt aflagde Eed og Provede til Citantens 1. qvestion: at hand er 61 aar gamel. Til 2. qv: Føed paa gaarden Sandvig i Qvindherrets Skibreede. opholdt sig i Qvindherrets Præstegield indtil for 34 aar siden, da hand kom her til at beboe gaarden Tvedt at boe. hvorved den 3. qv: er besvaret.

1766: 358b

Til 4. qvestion veed vidnet icke andet at forcklare end at den omspurte \Tøris/ {Ludvig} Olsen Studsvig, boede her paa gaarden Studsvig Lenge før hand Kom til gaarden Tvedt at boe og 18 aar eftter den tiid. Til 5. qvestion Er 16 aar siden Tøris Studsvig døde. Til 6. qv: at omspurdte Sæbiørn Tørissen Sandshagen er afg: Tøris Studsvig ælste og end nu Levende Søn og Til 7. qvest: at Karj Sæbiørns Datter er af sin Fader Sæbiørn Sandshagen agnosceret for hans ælste Datter, hvilket ej heller vidnet andet veed. Paa Contra Citantens Qvestion svarede dette Vidne at hand har hørdt Mens ej veed at hand Neml: Sæbiørn Sandshagen skal have Solgt sin Odels og Bunestads Rett til Studsvig til nu værende Ejer Ludvig Studsvig. Men for hvor meget veed Vidnet icke.

2. Vidne Petter Tvedt aflagde Eed og Provede Til 1. qvest: at vidnet er 47 aar gl: Til 2. qv: Føed paa gaarden Hougland i Qvindherret. Til 3. qvest: opholdt sig al sin tiid i Qvindherrets Præstegield, jndtil hand for 9 aar siden kom her til Naboe gaarden Tvedt at boe. Til 4. qv: kand derom ingen forcklaring giøre. Til 5. qv: at det er 16 aar siden Tøris Studsvig døde. Til 6. qv: at Citantens Kones Fader bem:te Sæbiørn Sandshagen er Tøris Studsvigs ælste Søn, hvilcken endnu lever. Til 7. qv: Svarede dette som første Vidne. Paa Contra Citantens qvest: Svarede Vidnet som første {dette første} \Vidne/ uden forandring.

3. Vidne Christopher Aarbache aflagde Eed og provede Til 1. qv: at være 66 aar gl: Til 2. qv: Er føed paa gaarden Aarbache her i Naboelauget. Til 3. qvest: opholdt sig paa bemelte Aarbache al sin tiid. Til 4. qvest: omspurte Tøris Studsvig boede paa Studsvig Lenge forjnden Vidnet kand erjndre sig tilbage i tiiden. til 5. qv: Er 16 aar siden Tøris Studsvig døde. Til 6. qv: at Sæbiørn Sandshagen som end da Lever er den ælste Søn af bemelte

Tøris Studsvig. Til 7. qv: Svarede Vidnet som de forige. Paa Contra Citantens qvestion Svarede Vidnet som de andre Vidner har forcklaret.
4. Vidne Niels Nielsen Mæland aflagde Eed og provede Til Citantens 1te qv: er 46 aar gl: Til 2. qvest: er fød paa gaarden Mæland her i Naboelauget. Til 3. qv: opholdt sig paa bemelte Mæland al sin tiid. Til 4. qv: Ligesom 3de Vidne. Til 5. qv: Er 16 aar siden Tøris Studsvig døde. Til 6. qv: Ligesom forige Vidner. Til 7. qvest: Ligesom forige Vidner. Og Endelig Svarede Vidnet paa Contra Citantens fremsadte Qvestion, Ligesom forige Vidner uden forandring.

1766: 359

Contra Citantens Fuldmægtig frafaldt sine jndstefnte Vidner, paa Grund deraf at hand formener at oplyse Sagen med Documenter som hand i dag skal i Rettelegge.
Citantens Fuldmægtig Procurator Giøen i Rettelagde Een af Citantens Svoger nu afdøde Sæbiørn Sæbiørnsen Nesbiør udstæd Odels og penge mangels Lysning paa gaarden Studsvig under 2 Oct: 1761 som blev oplæst.
Procurator Waage protesterede jmod denne penge Mangels Lysning, formedelst at den er for Sæbiørn Sæbiørnsen, og altsaa ej Citantens huustroe Karj Sæbiørns Datter vedkomende, paastaar altsaa at samme maatte af denne Rett ej blive anseed.
Procurator Giøen lod tilføre: at hvad denne af Procurator Waage giorde Declaration angaar, da Syntes hand den ej at være besvarelse værd. Udj det øvrige for ej at opholde Retten med lang Procedur, haver hand forfattet sin Skrifttlige Deduction af Dags dato, som blev i Rettelagt og oplæst. Hvad videre bemelte Giøen hafde at erjndre ville hand have sig Reserveret, naar Contra Parten hafde i Rettelagt sine bevisligheder.
Procurator Waage i Rettelagde paa Contra Citantens Veigne sit i Sagen formerede jndlæg med sine bielager som et eftter andet blev oplæst. hvoreftter hand jndlod Sagen under Dom.
Procurator Giøen lod tilføre at af de \af/ Contra Parten i Rettelagde Documenter, kunde ej udfindes at ælste Søn Sæbiørn Tørrissen haver hvercken Skiødet eller Foræret sin tilfaldne Odel og Aasæde Rett til gaarden Studsvig, altsaa ville hand formode at ælste Søn end nu haver bemelte Odels Rett sig forbeholden. dernæst anviste hand udj Retten de lovlige Løsnings penge eftter hvad gaarden er vurderet for. udj det øvrige Reffererede hand sig til sit forige hvoreftter hand jndlod Sagen under Dom.
Procurator Waage i Rettelagde Sæbiørn Tørissens interims qvittering under 17 Junj 1754 for det af ham Solgte gods heri Studsvig under 17 Junj 1754 som blev oplæst.
Procurator Giøen fandt fornøden at protestere jmod denne af Contra Parten i Rettelagde saa kaldede Løse Skriftt, thi den er hvercken forsynet med den Rette Sort Papiir eller tinglyst jnden Retten, altsaa ville hand formode at same ej Kommer hans

1766: 359b

Principal til nogen Last.
Procurator Waage fandt ej fornøden at besvare Giøens giorde tilførsel, eftterdie same ej besvarelse var verdig. Mens i det øvrige Reffererer sig til sit Indlæg og derved fulgte Documenter.
dereftter blev udj Sagen af den Ganske Rett saaledes Kjendt, dømt og

Afsagt

De af Citanten Gregorius Torstensen Nesbiør{s} jndstefnte og Eedelige afhørdte Vidner har Eenstemmig forcklaret ej allene at hans huustroe Karj Sæbiørns Datters Fader Sæbiørn Tørressen er den ælste Fødde Søn af afgangne Tøris Olsen Studsvig, som Langt over hæfds tiid Self har hæfdet sig til Odel Gaarden Studsvig, {Altskiøndt samme gaard var jndkommet

med hans første huustroe Kari Sæbiørns Datter som hendes Odel hvilket}, Mens end og at bemelte Sæbiørn Tørrissen end nu Lever, altsaa eftter sin Fader den Competente og Sande Odels mand til nock berørte gaard Studsvig, {Conceqventer er derfore den omtvistede Odelstompt bemelte Studsvig bleven hans \{Aasæde}/ og Descendenteres Aasæde}, og paafølgelig {haft} eftter Faderens Tøris Studsvigs død \haft/ frie adgang til Gaardens beboelse med en ujndskrencket friehed \og/ uDisputeerlig af nogen hans Søskende. Altsaa paa Grund {der}af {og} Lovens bydende udj 5 bogs 2 Capt: 63 Art: samt Forordningerne af 31 Maj 1737 og 26 Maj 1752, Kjendes og Dømes for Rett, at Gaarden Studsvig er Citantens huustroes Karj Sæbiørns Datters Odel{s} og Aasæde, {og} \{derfor tilfindes} og hvorfore indstefnte/ Ludvig Tørisen Studsvig {tilfindes af Citanten} \tilfindes/ at modtage \af Citanten/ Løsnings penge {af Citan} Eftter den Taxt som \bemelte/ gaard{en} Studsvig paa Arve Skifttet eftter afg: Tørris Olsen {Studsvig} følgelig det i Rettelagde Skiftte brevs udviis datteret 20 Maj 1750 er ansadt og Vurderet for nemlig den Summa 135 rdr: Udj Processens Omckostninger tilfindes Ludvig Studsvig at betale til Citanten 10 rdlr:, Ligesom og Gaarden Studsvig for ham til jndrømmelse og Røddig giørelse at afvige næste Aars Fardag. det Paadømte udredes og eftterkomes under Lovlig Adferd.

Anno 1766 den 26 Maj blev Retten udj følgende Odels Sags afhandling Sadt paa Gaarden Opdahl i Tysnes Præstegield og Opdahls Skibrede beliggende og Retten betjent med eftterskr: otte Eedsorne af Stædets Foged Velædle og Velbr: Hr: Kamer Raad Juel opnefnte Laug Rettes Mænd Nafnl: Ørje Middahlen, Christen Grimsland, Johanes Wee, Lars og Herman Humlevig

1766: 360

Hans Teigland, Engel Hornenes og Samson Belt. Overværende i Retten Lænsmanden Mads Godøen som Laug Rettet med sig til Stædet bragte.

For Retten fremstillede sig Procurator Hans Giøen og gav til kjende at hand Møder for Citanten Størck {Micke}\Knud/sen Opdahl, der til denne Reqvirerte og beramede tægte Dag haver ved Skrifttl: Stefnemaal ladet jndstefne sin Fader broder Ole Michelsen Opdahl, for at jndløse fra ham 2 pd: 6 Mrk: Smør i bemelte gaard Opdahl, som Citanten formeener sig at være Nærmeste Odels og Løsnings Mand til bemelte gaardepart med Meere som Stefnemaalet vidløfttig ommelder. bemelte Stefnemaal Datteret 19 Nov: 1765, blev i Rettelagt og oplæst.

jndstefnte Ole Mickelsen Opdahl mødte for Retten og tilstoed det oplæste Stefnemaals lovlige forckyndelse. og paa hvis Veigne ellers mødte Procurator Hans Waage, som tilkjende gav at bemelte Ole Mickelsen Oppedahl har begiegnet Sagen med Contra Stefnemaal, hvilcket hand i Rette lagde som datteret 2 April 1766, der for Retten blev oplæst.

Citanten tilstoed det Oplæste Contra Stefnemaals Lovlige Forckyndelse. hvilcket og Knud Hollekim tilstoed.

Eragted

da Parterne udj Deris Stefnemaaler har jndbefatted ej allene Odels Løsning og Besigtelse over gaardepartens huuse som paastefnt, Mens end og Reenings og Steenings Forretning med Viidere, og Saaledes jndvicklet 2de {Sager} under Een Sag Saa bliver same {2de Sager} herved adskildte, og \saaledes/ bliver Odels Sagen med besigtelsen over huusene først foretaget til behandling. og naar same er bragt til Endskab, da den anden Sag betreffende Reening og Steening jmellem Parternes ejendom.

De i denne Sag af Citanten jndstefnte Vidner Niels Christophersen Søreide, Ole Fladerager, Mads Godøen, Jacob Sallemonsen Opdahl, Siur Opdahl, Anders Siursen ibm:, Dordi Jons

Datter ibm:, Ole Pedersen Andersland og Hans Øwre Støle Mødte alle for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal. det udeblevne Vidne Knud Fladerager Frafaldt Citanten.
Contra Citantens Vidner nemlig Johanes, Lars og Axel Dahlen, Colben Reigsem nu Hillesvig, Bodel og Torger samt Jacob Opdahl og Ørje Hollekim mødte alle for Retten og tilstoed Lovl: Stefnemaal. For udeblevne Ole Jellefald, blev af Stefne vidnerne Axel Godøen og Ole Natvig ved Eed afhiemlet Lovlig Stefnemaal.

1766: 360b

Procurator Waage lod tilføre paa sin Principal Ole Opdals Veigne, at naar hand kand skee fyldest for de 2 pd: 6 Mrk:r Smør her i Opdahl udj Løsnings penge, hvilket til deels ham Arvelig eftter sin Fader er tilfalden og eftter hans broder Knud Hollekims ForEening, at den som ville jndløse godset, skulle derfor betale 100 rd:, Saa er hand villig at afstaae godset for Citanten Størck Opdahl. Tilkjende gav ellers at af Citantens vidner som ere jndstefnte ere Eendeel deraf ham beslægtede nemlig Siur og Anders Opdahl, samt Dordi Opdahl, og des uden har hans Principal med dem tilforn haft Sag, og paafølgelig anseer dem som sine Fiender og villige vidner paa Citantens Siide.
Citantens Fuldmægtig lod tilføre at denne af Contra Parten og hans Fuldmægtig Procurator Waage fremsettende protest jmod de angifne vidner som skulle være Parterne beslægtiget, er Ligesaa upasselig som det 5te hiul til Een Vogn, allerhelst at ej jnden Retten er oplyst hvad enten vidnerne skulle være udj den 7de eller 8de Leed beslægtigede, Saa paastoed Comparenten at de jndstefnte vidner maatte Eed fæstes og afhøres.
Procurator Waage Refferer sig til sin forige paastand.

Afskeediget.

De jndstefnte vidner Anders, Siur og Dordi Opdahl, bliver altskiønt om beslægtigede, da til begge Parter Liige, dog ubeviist, hermed til Vidner i Sagen admitteret,
For samtlige Mødende Vidner blev Eedens Forklaring af Lov bogen af Dommeren forelæst med formaning til Sandheds udsigende. hvilket de lovede at eftterckomme. vidnet Ole Jellefald mødte nu.
Citantens Vidner.
1te Vidne Niels Christophersen Søreide aflagde Eed og provede at ohngefehr 14 dage for Michaelj 1765 jndfandt vidnet sig her paa gaarden Opdahl eftter Citantens forlangende og bød Ole Opdahls \Kone med Søn og Datter/ Løsnings penge med 54 rd: for det nu paastefnte gods her i gaarden 2 pund 6 Mrk:r Smør, Mens Manden var ej hiemme. Ole Opdahls huustroe Svarede Vidnet dette: at De ej Modtager pengene denne gang, Mens Størch Opdahl for!! (faar?) uMage sig endnu en gang, hafde ej videre at prove uden dette: at de den same dag gick jnd i Stuen og tog Anders og Jacob Opdahl med sig for at høre paa hvad de sagde nemlig dette: at Ole Opdahl bliver Stefnt at Møde til Tinget for pengene der at Modtage, siden hand nu ej er hiemme.
2. Vidne Ole Fladerager aflagde Eed og provede i et og alt med første uden forandring.
3. Vidne Mads Godøen aflagde Eed og Provede at næstleden Aar 14 dage for Juul da Ole Mickelsen Opdahl blev forkyndet det i Rettelagde Stefnemaal, tilbød

1766: 361

Vidnet tilligemed Jacob Opdahl Ole Opdahl Løsningspenge 54 rd: for det paastefnte gods heri gaarden, hvortil Ole Svarede hand nægter icke at modtage Løsnings penge for godset naar h/an/d faar der for eftter den forEening som i mellem ham og Broderen Knud Hollekim derom var Slutted, hafde ej videre at prove.

3. Vidne Jacob Opdahl aflagde Eed og provede i alt uden forandring med vidnet Mads Godøen.

Procurator Waage lod tilføre at hans Principal icke nægter Citanten at være Odels mand til det paastefnte gods 2 pund 6 Mrk:r Smør her i gaarden, mens at hans Principal paastaar at nyde fuldkommen værdie for same eftter den forEening jmellem ham og {Ole} \Knud/ Hollekim er Skeed. Declarerede ellers at Citanten er hans ælste broders Knud Hollekims ælste Søn.

I andledning af den giorde Declaration af Ole Opdahl og hans Procurator Hans Waage, frafaldt hand Citantens Vidner som derom skulle giøre forcklaring nemlig Siur og Jacob Opdahl samt Hans Haaim, og i dessens Stæd jndleverede Citantens Fader Faders \Mickel Knudsens/ paa dito gods med meere her i gaarden erhvervede Skiøde under 14 Januarj 1703. jtem Arve Skiftte brevet eftter \bem:te/ afgangne Michel Opdahl datteret 27 Octbr: 1761 som begge deele bleve oplæste og af det siste saavit insigneret er. hvoreftter Citanten afbeviser at godset af Michel Opdahl er jndkiøbt for 1 rd: Marcken, og for same Taxt ansadt paa Skifttet eftter ham.

4. Vidne Anders Opdahl aflagde Eed og Provede at hand ej veed hvorleedes huusene til det paastefnte brug her i gaarden var, enten den tiid slettere eller bædre end nu, Huusene Mangler nu bordtag paa adskillige Stæder. den Stue som nu jndstefnte Ole Opdahl boer udj, stoed tilforn Lenger op i gaarden paa væstre kandt af same, Ole Opdahl fløttede same til dette Stæd. Vidnet hafde ej viidere at prove uden dette at i bemelte Røgstue ejede afg: Mickel Opdahl den halvedeel og Peder Opdahl den anden halvedeel, som Ole siden haver Kiøbt af bemelte Peder Opdahl, vidnet veed og at Ole Opdahl har Solgt 1 Røgstue som afgangne Michel Opdahl tilhørdte, som er fløttet fra gaarden Opdahl, og fick derfor eftter sigende, hvilcket vidnet ej veed til Visse, 14 á 16 rd: den af Ole Opdahl forfløttede stuve, er i langt bædre stand nu, end den tiid hun blev fløtted. Ved den Solgte Stue befandtes 1 Tømret Kaave og 1 Skyckcke som en bordtags Svale paa Nordre Siide og en forstuve hvor i Jndgangen var til huuset.

5. Vidne Dordi Opdahl aflagde Eed og Provede at huusene kand hun ej sige enten samme er verre

1766: 361b

nu end da Ole Opdahl Modtog same, hun veed at Ole i brugs tiiden baade har lagt tag paa same og tillige den og bord tæcket. i øvrigt forcklarede dette vidne henseende huusene Lige som Anders Opdahl uden forandring.

6. Vidne Jacob Opdahl aflagde Eed og provede i et og alt med de 2de sist bemelte vidner uden forandring provede ellers til Slutning, at hand var med Ole Opdahl da den Solgte Stue blev Kiørt fra gaarden, hvilcken var saa brøstfeldig og forraadnet at ved Nedkiørslen til Søen 3 Naaver i Sønder.

7. Vidne Ole Andersland aflagde Eed og Provede at næstleden Sommer, blev vidnet af Knud Hollekim forlanget at Komme her til gaarden for at Deele huusene jmellem Størck og Ole Opdahl, hvilken begiær vidnet opfyldte. Ved Deris Anckomst til gaarden ville Ole Opdahl ej fjnde sig udj samme deeling, Mens sagde at naar Størck ville hugge en Dør til paa Staburet saa skulle hand gierne tage ham ind i Staburet, hvori og jndvendig Maatte giøres afpaneling, hvilcket Størck Opdahl ej kunde finde sig udj med at anvende saadan bekostning. hafde ej videre [at prove].

8. Vidne Hans Øvre Støle aflagde Eed og Provede i et og alt med 7. Vidne uden forandring.

Contra Citantens Vidner.

Contra Citantens Fuldmægtig jndleverede sine Qvestioner til vidnerne.

1te Vidne Johanes Dahlen aflagde Eed og provede Til 1. qvest: hand veed jntet derom. Til 2. qvestion at for omtrent 10 eller 12 aar siden blev vidnet af Knud Hollekim tilligemed Lars Thoe forlanget at Taxere de brøstfeldigheder som paa Huusene eftter {Ole} Mickel Opdahl befandtes, eftter at Sønen Ole Opdahl hafde taget Godset i brug. hvilket og vidnet eftterckom, og blev brøstfeldighederne Taxeret til 33 rd: Mens hvad enten Knud lovede Ole Opdahl disse 33 rd: jmod huusenes Reparation, at betale ham, Kand vidnet ej erindre, dog fra den tiid og til nu har det \værred/ hørdt at same skulle saa være. Til 3. qvestion veed dette at Huusene af Ole Opdahl er Repareret saavidt Muelig, og at dito huuse nu er bædre end da vidnet Taxerede dens Reparations omckostninger. Til 4. qvestion veed at den omspurte Stue var need raaden. og blev den før omprovede tiid af vidnet med Lars Thoe vurderet for 6 rd: Til 5. qv: det omspurte forholder sig Rigtig. og til 6. qvestion at det omspurte er Rigtig.

2. Vidne Lars Dahlen aflagde Eed og Provede: Til 1. qv: at ordet \har/ gaaed i Bøigden saaledes at Knud Hollekim skulle have bydet Ole 100 rdlr: for det nu paastefnte gods i Opdahl. Mens vidnet har ej hørt same af Knud Hollekim. Til 2. qvest: at Lars Thoe fortalgte vidnet at paa huusene var lagt 33 rdlr: Aaboed af ham og Johanes Dahlen. til 3. qv: Vidnet veed ej hvad enten de omprovede Huuse enten nu er verre eller bædre end de var da Ole Opdahl modtog same, Men dette veed Vidnet at Ole Opdahl har

1766: 362

Repareret samme huuse i sin brugs tiid. Til 4. qv: Jae bemelte Stue var need raaden og brøstfeldig. Til 5. qvestion at Vidnet veed Ole Opdahl har kiøbt den halve deel i hans nu iboende Stue af Peder Opdahl for 5 rdlr: og Til 6. qvest: at det omspurdte er Rigtig.

3. Vidne Axel Dahlen aflagde Eed og provede til 1te qvestion Ligesom andet vidne Lars Dahlen. Til 2. qvest: at paa huusene var lagt i Aaboed 33 rd:, Men hvad enten Ole allene eller Knud Hollekim med ham, begge skulle i stand sette huuserne, Er vidnet ej beckjendt. Til 3. qvest: provede vidnet at h/an/d ej veed hvad enten huusene nu er bædre eller verre end som den tiid Ole Modtog huusene, Mens veed at Ole Opdahl har Needlagt adskillige Reparationer paa huusene. Til 4. qv: Stuen veed hand var her paa gaarden staaende, Men hvad enten same var ond eller god veed vidnet icke. Til 5. qv: Veed {det} at \det/ omspurgte saaledes forholder sig Rigtig, Mens veed ej same til vished. Til 6. qvest: at det omspurte forholder sig Rigtig.

4. Vidne Colbeen Reigsem aflagde Eed og provede: Til 1. qves: har \hørt/ det omspurgte som et bøigde Rygte, mens veed ej same at være Skeed. Til 2. qv: veed jntet derom. Til 3. qv: hvad enten huusene nu er alle slettere eller bædre end den tiid Ole Modtog same er ej vidnet beckjendt, dette veed hand at Ole har need lagt Reparationer paa same. Høe lahden har paa et par aar taged stoer Skade. Til 4. qvest: at det omspurte er Rigtig og at Stuen blev Solgt af Ole til Folck ved havet, som beklagede sig over at have forckiøbt sig. Til 5. qv: har hørt at det omspurdte saaledes forholder sig. Til 6. qvestion At det forholder sig saaledes som omspurgt er.

5. Vidne Torger Opdahl aflagde Eed og provede Til 1. qv: at vidnet ej har hørdt det omspurdte anderledes end at en uStefnt Persohn har fortalgt ham at Knud Hollekim haft!! Sagt til bem:te Persohn at have budet Ole Opdahl 100 rd: for det paastefnte Gods. til 2. qv: har ej hørdt det omspurgte før nu i dag, Til 3. qv: Ligesom 4. Vidne. Til 4. qv: at omspurte Stue var brøstfeldig og taget faldt af hende høsten førend hun blev Solgt af Ole Opdahl. Til 5. qvest: det omspurte forholder sig Rigtig. Til 6. qv:!! Til 6. qv: Omspurgte forholder sig ganscke Rigtig, undtagen at vidnet ej veed om bemelte Stue er igien opsadt paa Ødetompt.

6. Vidne Ole Jellefald aflagde Eed og provede til 1. qv: har ej hørdt det omspurdte anderledes end som et Bøigde Rygte at Knud Hollekim skal have sagt at hand ville give Ole Opdahl 100 rd: for godset naar hand slap ham dermed. til 2. qv: vidnet veed at de 33 rd: var

lagt paa huusene Mens veed ej videre derom. Til 3. qv: Ligesom Vidnet Colbeen Reigsem. Til 4. qv: Svarede vidnet som 4. Vidne. Til 5. qv: det omspurgte forholder sig Rigtig og til 6. qv. at det omspurte er Sandferdig, mens vidnet troer dog at bemelte Stue staar \nogenledes/ paa den gl: Baade Skyke Grund, Mens for den Mæste deel paa Øde grund.

1766: 362b

7. Vidne Ørje Hollekim aflagde Eed og provede Til 1. qv: at hand af en ustefnt Persohn har hørt fortelle, at Knud Hollekim har Sagt at hand vil give Ole Opdahl 100 rd: for det paastefnte gods her i Opdahl. til 2. qvestion veed jntet derom før nu i dag hørt derom talet. til 3. qv:!! Til 3. qv: veed Vidnet jntet om Ligesom og til de 3 siste qvestioner.
Parterne hafde Vidnerne ej viidere at tilspørge.
Dereftter begav Retten sig til at besigtige huuserne og først foretog
1 {Sænge} boe uden Sæng med overværende Loftt hvor paa befandtes 6 Sænger, som befandtes i Forsvarlig Stand jndvendig, Mens Mangler bordtag hvortil vil medgaae 4 tylter bord \8 al: Lang/ som her paa stædet vil Koste 2 rd: 4 Mrk: Til Tagets Reparation 2 Voger Næver 2 Mrk: 8 s: Arbeidsløn for 2de Mænd paa egen Kost Een(?) dag{lig ….} er 3 Mrk: tilsamen 3 rd: 3 Mrk: 8 s:
2. Staburet Mangler 8 bord til bordtag i det Eene brøst 2 Mrk: 11 s: Arbeids Løn 8 s: er 3 Mrk: 3 s:
3de Løen Mangler 4 Sperrer 1 rd: 2 Mrk: 3 tylter bord til bordtag 2 rd: 16 voger Næver 3 rd: 2 Mrk: Arbeids Løn 3 rd: er 9 rd: 4 Mrk:
4. Floeren Mangler jntet.
5. Ildhuuset Mangler 1 Vog{er} Næver 1 Mrk: 4 s:
og 6te Een Liden hæste Stald Mangler jntet andet end 2 Voger Næver til tagets Forbædring og 1 Torvhalds træe alt for 3 Mrk: Arbeids Løn 1 Mrk: For Materialiernes anskaffelse herpaa Stædet vil Koste 2 rd:
beløbende altsaa in alles 16 rd: 3 Mrk: 15 s:
Flere huuse fandtes icke.
Procurator Giøen paa sin Principals Veigne lod tilføre at af de førdte Vidner er tydelig afbevist at Citanten haver lovl: tilbudet Contra Parten lovlige Løsnings penge for denne paaanckede Part 2 pd: 6 Mrk: Smør, og hand neml: Contra Parten same ej vil modtage, endskiønt hand Self jnden Retten har tilstaaed at Citanten haver lovlig adgang til at jndløse same gods, Saa paastoed Comparenten først at Ole Opdahl bør jmodtage de lovlige og anbudne Løsnings penge for godset i Opdahl og som gaardens tilhørende huuser, saa mange som Taxeret er, befjndes at være udj Slette omstændigheder, Saa vilde hand for det andet paastaae at same bør erstattes og betales udj Aaboed eftter den i dag skeede Taxation, og endelig for det 3de saa er ej endnu anvist nogen Borgestue for dette brug udj Opdahl som er 1 ½ Løb Smør, saa ville hand paastaae og fastelig formode at Contra Parten bør levere til Citanten en saadan forsvarlig Stue, saa hand derudj kand Boe som forsvarligt være kand. dernæst paastoed Comparenten at Contra Parten bør erstatte og betale denne Sags forvoldende og ibragte Omckostninger eftter Rettens gode overvejende udj det øvrige jndlod hand Sagen under Rettens Lovforsvarlige behandling.
Procurator Waage paa Contra Citantens veigne jndleverede det af Knud Hollekim udstædde Skiøde paa Odels Retten til det nu paastefnte gods i Opdahl. datteret 16 Sep: 1750 som blev oplæst.
Citantens Fuldmægtig jndleverede hans paa det paa anckckede gods udstæde penge Mangel dateret 1 Oct: 1762 som blev oplæst og ad Acta henlagt.

1766: 363

Procurator Waage lod tilføre at eftter de førdte vidners udsigende, angaaende de omprovede 2de Stuers forraadnelse som var Staaende her paa gaarden den tiid Ole Mickelsen antog bruget, kunde ej lenger blive staaende, var altsaa nød at tilkiøbe sig den halvedeel udj den Stuve hand nu iboer og dereftter fløtte same, hvorpaa en anseelig beckostning af ham er Needlagt. Comparenten paastaar altsaa at bemelte Stue maae af Retten blive ham tilkjendt. derjmod erbyder Ole Opdahl sig at vil betale den gl: bortsolgte stue som den eftter vidnernes udsigende er sadt for nemlig 6 rd:, eller i stæden for dend vil hand overlade Citanten en hans anden herpaa gaarden staaende Stuve. Paastaar i øvrigt at Citanten eller hans Fader Knud Hollekim maatte blive af Retten tilckjendt at erstatte ham den omvundne huusse Aaboed 33 rd: Ilige maade Setter hand udj Rette at Citanten og hans Fader maae blive tilkjendt at tilbage betale ham de bøxle penge hand har udgivet for de 2 pd: 6 Mrk:r Smør Citanten nu har taget til brug her i gaarden. For det øvrige henstiller hand Sagen til Rettens Lovforsvarlige behandling. og dereftter jndleverede Ole Opdals bøxel Seddel udstæd af Knud Hollekim den 7 Sept: 1750 paa de 2 pund 6 Mrk:r Smør som Citanten nu har taget udj brug, som blev oplæst.

Knud Hollekim tilstoed at have oppebaaret udj første bøxel 7 rd: 3 Mrk:

Giøen Lod tilføre at I andledning af den af Procurator Waage giorde Declaration angaaende disse brøstfeldige Stuver som tilforn her paa dette brug har Staaed og Contra Parten Lejlendingen Ole Mickelsen haver jmodtaget, for dennem at vedlige holde eftter sin bøxel seddels jndhold, Saa ville hand dernæst ydmygst af Retten udbede at hand tager følgende udj betænckning først haver Contra Parten Solgt og affløttet den paa gaarden staaende Borgestue og antaget derfor en anseelig Summa Penge for det andet haver hand eller afdøde Michel Opdahl saavelsom Søn Knud Hollekim væred Ejere for halve deelen udj denne Borgestue som Retten nu holdes udi og same er fløtted af sine forige Stæder og opbygget igien paa den forige Stue Toft eller i det minste den største deel deraf, saa at denne Stue ej er frie for den forige Stues grund. Altsaa paastoed Comparenten at Contra Parten bør levere fra sig denne her nu staaende Stue eller i dets Mangel at opbygge en Nye i Stæden for den bortsolgte, og at den maatte opsettes ej allene paa den Grund forige Stue stoed paa Men end og blive saa stoer med sine omckring værende Svaler og Forskudt. hvad sig de 33 rd: angaar, som Contra Parten har giort paastand om, derom er ej nogen

1766: 363b

Bevisligheder jnden Retten fremckommet, og hans Principal same Aldeles benægter. i det øvrige Reffererede hand sig til sit forige.

Procurator Waage Reffererede sig til sit forige og holdt uNødig at besvare Giøens urimelige paastand.

Eragted,

da det Lider nu ud paa afttenen, Saa beroer med denne Sag til j Morgen, da Parterne haver at Møde Klocken 8 i Morgen tiilig, for Dom udj Sagen at anhøre.

Anden dagen den 27 Maj blev Retten atter sadt paa bem:te Gaard Opdahl i Dito Skibrede og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett i alle Parters Nærværelse.

hvor da udj Sagen \af den ganske Ret/ Saaledes blev Kjendt dømt og

Afsagt

Citanten Størck Knudsen er og bliver til de paaanckede 2 pund 6 Mrk:r Smør her udj Opdahl den Rette og Sande Odels Mand eftter Contra Citantens Egen Protocollen tilførdte Declaration som hans ælste Broders Knud Hollekims ælste Søn, altsaa skal Contra Citanten lade sig udløse af godset for den Taxt som det af Stamme Fader Michel Knudsen er jndløst

og paa Arve Skifttet eftter ham ansadt for nemlig 1 rd: pr: Mark: tilsamen 54 rd: Den i gaar fastsadte og Taxerede Aaboed paa den nu omtvistede anparts huuse bereignede 16 rd: 3 Mrk: 15 s:, bliver Contra Citanten Ole Opdahl befriet for paa Grund \af/ at hand Eftter de fördte Vidners som af begge Parter jndstefnt, \Deris udsigende/ har i brugs tiid Repareret huusene paa den paaanckede anpart her i Opdahl, altskiønt hand dog eftter andeel af de omvundne 33 rdr: paalagt Aaboeds penge, burde have nødt erstatning. Ole Opdahl som Contra Citant, bør og skal fraviige den Stue som hand nu i beboer, hvilken er til det paaanckede brug den rette Gaards Stue, dog saaledes at hand af Citanten nyder fuldkommen erstatning for hvad bemelte Stue nu kand i Itzige tilstand være meer af Værdie end som den gl: af Ole Opdahl bortsolgte og forraadnede Stue er Taxeret for nemlig 6 rdr: jtem den andeel i berörte Stue hvori afg: Michel Opdahl ejede 5 rd: altsaa tilsammen 11 rdr: som i nock berörte Stues Værdie som nu Ole i boer skal Decourteres i fald den af upartiske Mænd Vurderes for høyere Værd end berörte 11 rdr: Citanten Störck Opdahl med Fader Knud Hollekim bör Een for begge og begge for Een betale til Contra Citanten den af ham udbetalte bøxel 7 rd: 3 Mrk:, jtem de 4 rdlr: hand til Citantens Fader har betalt for Odels Retten til de nu paaanckede 2 pd: 6 Mrk:r Smør her i gaarden Opdahl. Contra Citanten tilfjndes til næste 1767 aars Fardag til jndrømmelse for Citanten at Röddig giøre de paaanckede 2 pd: 6 Mrk: Smør her i Odels tompten Opdahl, og fordie hand ej i Mindelighed derudj har vildet finde sig, bør hand til Citanten at betale udj Processens Omckostninger 20 rdr: det

1766: 364

paadømte udredes og eftterckomes under Lovlig Adferd.
hvad den anden af Parterne jndstefnte Sag, betreffer da Declarerede Parterne at de derom er bleven forligte.

Anno 1766 den 27 Maj blev Retten eftter Reqvisition af Anders Opdahl sadt paa Gaarden Opdahl i Tysnes Præstegield og betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnl: Hans Schorpen, Örje Middahlen, Isack Lie, Johanes Onerim, Hans Öwre Stöle, Torchel Wee, Johanes ibm:, og Örje Thoe. Overværende i Retten Lænsmanden Mads Christophersen Store Godøen som Laug Rettet med sig til Stædet bragte.
Anders Opdahl tilkjendegav at hand med {Skrifttl:} Muntlig varsel til denne tiid og Stæd haver jndkaldet sin Naboe Torger og Jacob Opdahl samt Ebbe ibm:, den förste til en Nye Aastæds sag henseende Nyt Skiel og Skiftte jnden og uden Gierds, og fordie at hand har Slaget om Skiftterne jtem ager brud. og de 2de siste for at være Citanten ansvarlig til Skiel og Skiftte jnden og uden Gierds jtem for en Vei Jacob har jndtaget Citanten til fornermelse. Een hver Dom at Liide og erstatte Processens Omckostning. Endelig er Torger Opdahl stefnt fordie at hand skal slaae et stöcke Engeland Citanten tilhörende Startebrechen Kaldet. og til Slutning at anhöre Vidnes byrd af Örje Thoe, Anders Reigsem, Johanes Haaim, Johannes og Torchel Wee.
Dereftter Declarerede Parterne med hin anden Saaledes at være ForEenede paa det at Freed Eenighed og Kiærlighed i blant dennem som Naboer og Grander kand blive Stifttet og penge Spilde paa tretter og Rettergang foreckommet, har de jndbyrdes ved haander baands paalæg jnden Retten indgaaet følgende Forliig: at som de alle 4re ere Self ejere og Odels Mænd Een hver for sin ejendom herudj Gaarden Opdahl, Saa Mageskiftter de hver sin {Ejendom} anpart saaledes: at Anders Siursen \og Siur Mickelsen/ Modtager de 3de andre Sc: Torger, Jacob og Ebbes brug og ejendom, jmod at de igien tiltræder Anders Siursens part \og Siur Mickelsens/ hver eftter den andeel de nu ejer bruger og beboer nemlig Torger 1 Løb Smør og hver af de andre 18 Mrk:r tilsamen 1 ½ Løb Smør, hvilket udgiør Anders \og Siur/ Opdals brug som

ligeledes er 1 ½ Løb Smør her i Gaarden. Declarerede ellers at same Mage skiftte Dependerer ej af andet end brugene jnden Gierdes med ager og Eng, \Men/ udmarcken beholder Een hver eftter sin part. og skal Anders \og Siur/ Opdall have friehed som paastefnt at faae sin udmarck uddeelt. Brugene som Mage Skifttes skal fardag 1767 af Eenhver tiltrædes. Og hvem som bryder dette Forliig hvem end være Maae, skal pro persona betale til Sognets Fattige 10 rdlr:

Dereftter begav Retten sig til Marcken, for at udsteene same i saavel Citantens som Torger, Jacob og

1766: 364b

Ebbe Opdahls Nærværelse, og opgick Mand til øverste Skiftte Kaldet {øverste Rabben til} \øverste/ Grasdahls Rinden , {.. …. …… …….} hvor Vidnerne Knud Hollekim og Jacob Høvischeland Declarerede at same tager sin begyndelse \i hvis Nederste deel blev hugget et Kros/, der fra gaar Skifttet been Linnie Ned i backen udj en urørlig Steen, hvor i blev hugget et Kros, derfra Lige Linnie til et saa kaldet Stæd Sætre Smuget, hvor blev Nedsadt en Steen med sine Vidner, derfra gaar det eftter den saa kaldede Sættre Vei. i backen ved Ditto Stæd blev nedsadt en Steen med sine Vidner. atter derfra gaar Skiftterne Lige eftter do: Sæter \Vej/ Lige Need til bøe gierdet hvor atter en Steen med sine Vidner blev Needsadt. {her}af denne Streckning ejer Anders Opdahl alt hvad paa den Nordre Siide Ligger og de øvrige opsidere neml: Torger, Jacob og Ebbe Opdahl paa den Søndre, baade henseende Skoug og Marck. Creaturene gaar for efttertiden som tilforn felles i Marcken horn om horn, Kløv om Kløv upaaancket af Parterne og Deris eftterckomere paa bemelte Opdahl. Brage eller den saa kaldede Ener Skoug bliver til fælles brug og benyttelse for Parterne saavel i den Nordre som Søndre Marck.

dagen tillod derpaa ej videre Marcke gang hvorpaa Retten dagen eftter den 28 Maj begav sig igien til Marcken, hvor Anders Opdahls før ommelte Nordre Marck eller ejendom Slutter, hvor opsideren Torger Opdalls ejendom anstøder, hvor Mand Ligeledes opgick det øverste Skiftte af den streckning, som Kaldes Hellands Kollen i hvis begyndelse paa Søndre Side blev Nedsadt en Steen med sine Vidner, derfra Need eftter i same Linnie atter Een Steen med sine Vidner Needsadt. der fra Lige Linie til Eet Stæd kaldet Sælge Rinnen, hvor blev Ned sadt en steen med sine Vidner. Viidere derfra i Ekorne Dahlens øverste Ende atter Nedsadt Een Steen med sine Vidner. beent derfra i Sør paa Ekorne braattet hvor og en steen blev Need sadt, hvor Skiftterne Slutter. Af denne streckning er Anders Opdahl tilhørende den Østre og Torger Opdahl den Væstre siide. Ligeledes blev hiemme i Thunlet(?) (Thunet) nedsadt 2de Stene med sine Vidner j mellem Jacob, Ebbe Og Torger samt Anders og Siur Synden for Løen \St…/ Een Sønden i stuen(?) for Jacob 1 dito paa østre hiørnet af Jacobs Floer og den 3de siste paa Nordre side af Staburet Torger tilhørende og gaar derfra lige til Pilen(?) hvor ned sadt 1 Sten og derfra til axter vejen.

Dereftter anmelte Siur, Anders og Torger Opdahl at de saaledes Videre ere forEenede at Torger Opdahl beholder den Skoug som nu findes paa Siur og Anders Opdahls Engebøe der nu som Melt er Mage Skifttet undtagen de der staaende Espetræer, hvilcke i dag med Steene er omgierdet hvilcke Siur og Anders Opdahl Eene og allene skal tilhøre, men hvad Rønninger{ne}!! (Runninger) af dito træer uden for de needsadte Steene Kand opkomme tilhører Torger Opdahl samt Jacob og Ebbe i fald de siste ved jndbyrdes deeling og Skiftte paa Engelandet hvor ommelte Skoug nu findes staaende, bliver deelagtig eller uddeelt. Røningerne jnden Steenene bliver Siur og Anders Opdahls ejendom, som ej af de andre Parter hvercken med Liaae eller øx skal blive needhugget.

Parterne begiærede at dette Deris

1766: 365

Forliig ved Rettens Dom maatte vorde Confirmeret, og da de ej henseende Omckostningerne kunde blive Eenige, saa jndstillede De Ligesaa den Post under Rettens Dom.
dereftter Declarerede Parterne at de er fornøjed med hvad vidnerne henseende Skiftterne har Sagt og omprovet, uden at de der paa aflegger Eed.
Udj Sagen blev henseende saavel Forliget som omkostningerne af den ganske Rett saaledes Kjendt Dømt og

Afsagt

Parternes jnden Retten ved haander baands paalæg, jndgangne forEening bør i alle dens ord Clausuler og puncter ved Magt at Stande alt følgelig Lovens 5te bogs 1 Capt: 1 og 2 Art: og de nu nedsadte Mercke Steene og Krosser være en fuldkomen Regul og Rettesnor henseende Skiftterne saavel i Udmarcken som i hiemme Tunet saavel for Parterne som eftterckommere paa gaarden Opdahl saavidt Deris Nu Mage skifttede brug betreffer. Henseende Omckostningerne, da Regleres samme saaledes at siden Vidnerne {igaar} forjnden forliget i gaar blev slutted, har anvist hvilcket og Rettens forhen i Sagen producerede Act og Dom beckræftter, giver oplysning at de jndstefnte Vederparter ej har holdet sig Forliget jnden en holden offentlig Rett den 7 Julj 1764 i et og alt eftterretlig, som alt har givet Citanten Anders Opdahl paa Egne og Fader Siur Opdahls Veigne en Grundig Andledning til paaanckcke, Saa bør jndstefnte Torger Opdahl betale til Citanten Anders Opdahl udj nogenledes Reparation 9 rd: 2 Mrk: 8 s: jtem Jacob og Ebbe Opdahl en for begge og begge for Een 5 rdlr: det øvrige af medgaaende Omckostninger forbliver paa Citantens Egen Reigning. det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Anno 1766 den 29 Maj blev Retten udj følgende {Aastæds} Reenings og Steenings Forretning sadt paa gaarden Waagen i Schonevigs Skibreede samt Aachre Annex Sogn beliggende, følgelig Reqvisition af Dito gaards Ejer Ole Olsen Waagen og Retten med eftterskrefne 6 Eedsoerne af Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel opnefnte Laug Rettes mænd Nafnl: Torbiørn Mortvedt, Niels Tarildsøe, Hans Molnes, Niels Tielle, Mons ibm:, og Christen Sunde. Overværende i Retten Lænsmanden Christopher Gielmervig, som Laug Rettet med sig til Stædet bragte.
Citanten Ole Waagen i Rette lagde en afsagt Aastæds Dom begyndt den 26 April 1763 og Sluttet den 17 Septembr: 1764 udj Een Aastæds Sag anlagt af ham Contra Opsideren Aamund Aachre

1766: 365b

hvorhved!! hand har tilvundet sin paaæskede Sag.
den jndstefnte Omund Aachre mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstoed Stefne vidnerne Peder Gielmervig og Hans Molnes som ved Eed bekræfttede at de har Aamund Aachre Lovl: {aflagt} jndstefnt til at overvære en Lovl: Steenings og Reenings Forretning.
I andledning af at Omund Aachre ej Møder blev bemelte Peder Gielmervig, samt Niels Taraldsøe og Christen Sunde afsendt til Aachre for at jndhendte Omund Aachres Svar. Ved Deris tilbage Komst Declarerede be:te Mænd under aflagt Corporlig Eed at den jndstefnte Omund Achre ej allene tilstoed lovl: Stefnemaal, Mens end og at hand ej Møder fordie at Hr: Forvalter Elkier ej af Ole Waagen er inCiteret, eller hand af Velbem:te Sr: Elkier er tillagt

ordre denne Forretning at overvære, siden hand jntet Svar paa sit brev til nockb:te Sr: Elkier ved hans Lænsmand Haldor Hillestad, har beckomet des angaaende.
Forretningen beroer til j Morgen.

Anden Dagen den 30 Maj blev Retten atter sadt paa be:te Waagen og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.
I andledning af Reqvirentens Reqvisition og den i Rettelagde Dom, begav Retten sig til Marcken, og først opgick til det øverste tildømte Skiftte {som} \hvor fra/ gaarden Waagens Ende Skiftte Skal tilhøre, neml: det saa Kaldede Ørneberg, hvor forhen en Streg eftter vidnernes sigende er, der blev i same berg i øverste berg blev hugget et Kros, Gick saa der fra \Need Miderste/ i Nordreste Kant af Espekind, atter blev hugget et Kros. derfra eftter den Afsagde Dom i et Lidet berg strax oven for den i Dommen omvundne Eikke Stue. Atter der fra Ned gick Retten til et stæd kaldet Skiftes gahrs hougen, hvor, udj Eet urørlig bierg atter blev hugget et Kros, dereftter begav Retten sig hiem til gaarden. hvad Streckningen betreffer i disse Need sadte Mercke Steene, da forcklarer bemelte afsagde Dom Samme i et og alt.
Som jnted videre ved denne Forretning var at erjndre, blev same Slutted, og skal Ole Waagen paa forlangende Forretningen beskreven blive Meddeelt.

Anno 1766 d: 13de Junj blev Almindelig Skatte og Sage Ting holdet med \Schonevigs Skibredes/ Læhnets og Halsnøe Closters Almue paa det ordinaire Tingstæd Gaarden Sioe og Retten betient med eftterskr: 8te Eedsorne Laug Rettes Mænd Anders Tuftte, Johanes Sæbøe, Tollack ibm:, Baar Opsanger, Tørris Mehus, Mons Skaalnæs, Ole Biørensen Wicke, og Lars Hugnesen ibdm: Ofverværende Kongl: Maj:ts Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad og Foged Welædle og Welbr: Hr: Kammer Raad Andreas Juel med Menige Ting søgende Almue.

hvad som blev publiceret paa næst

1766: 366

Forige Tinge og i Protocollen foran ere extraherede blev og her for Nest foran førdte Skibredes Almue læst.

Hans Rasmusen Molnæs mødte og producerede et Hands Skrifttl: Stefnemaal under 22de Maj 1766 hvorved Tollev Siursen Molnæs Stefnes at Indestaae fordie hand ei af Sin brugende Plads eller Brug har betalt eller vil betale Citanten som Ejer nogen Grund- eller Huse-Leje med videre eftter Stefnemaalets videre formæld som for Retten blev oplæst.
den Indstefnte mødte ikke.
Stefne Vidnerne Peder Gielmervig og Niels Taraldsøen bekræfttede ved Eed at De det producerede Stefnemaal for Tollef Siursen Molnæs Lovl: hafver Forkyndt da Hand Svarede at Hand vil holde Sig den Contract eftterretlig som blev giordt den Tiid Hand gick fra gaarden, Mens hvorudi Contracten bestoed eller hvem den var indgaaet med, udlod Hand Sig ei med.
Hans Molnæs som nu ved Retten Tilstæde nægtede in totum at Hand har loftt det ringeste som omtales.

Eragted

Tollev Siursen Molnæs gives Laugdag til næste almindel: Ting at møede med Tilsvar i denne Sag.

Formedelst Afttenens Paakomme ophæves Retten til i Morgen.

henseende Stifttets ordre om de anbefallede Gevæhrer Med Videre svarede dette Skibredes Almue som de øvrige Skibreders Almue svaret haver Mandtallet er 172 Mand.

Publiceret
Hr: Kamer Raad Juels bøxel Seddel in duplo til Skafferen Jaen Johanssen paa huusmandspladset Nøstvigen under Halsnøe Closter. datteret (ope rum) Junj 1766.
2. Skiftte brev eftter Ole Thorsen Fatland, hvor eftter Sterfboets Jordegods i Fatland, er Udlagt som Pandte bogen udvisser. datteret 12te Junj 1766.
Hr: Lieut: Wilhelm Dahls Odel og Penge Mangel paa Indre Tungesvig. Datteret 12 Junj 1766.

Som jnted videre ved tinget var at forrette, blev Retten for Skibredet ophævet.

Anno 1766 den 16 Junj blev Retten til Almindelig Somer Sage og Skatte ting holdet med Etne Skibredes Almue paa Fittie og betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnl: Ingemon Engelsgierd, Ingebret Ousnes, Tosten Ousvog, Joen Mæland, Thor Fiøsne, Godschalch Schiold i stæden for Ole Brønlund, Torckel Winie(?) i stæden for Ole Hansen Flaaden og Jens Axdahl i stæden for Johanes Waagen. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Tingsøgende Almue.

hvornæst Allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds ordres som paa forige tinge ere læste og i denne Protocoll extraherede.

Videre læst Stifttets brev til

1766: 366b

til!! Hr: Kamer Raad Juel, hvorved Communiceres Hans Kongel: Maj:ts Allernaadigste Resolution at hans Maj:t har givet den trængende Almue som Kiøber af det opsendte Korn, skal med pengene have Dilation til over Michaeli 1766. datteret 23 Maj 1766.

henseende det oplæste Stifttets brev betreffende Gevæhrerne, Med Videre, svarede dette Skibreedes Almue som de øvrige Skibreders Almue svaret haver. og bestaar Mandtallet af 120 Mand her udj Etne.

Gotskalck Schiold anviste Fællen af 2 Voxne biørner som er Skudt i Schiolds og Øyens Marcker hvorfor Skud pengene blev ham af Fogden betalt med 2 rdlr: pr: Støcke.

Retten bliver til j Morgen ophævet.

Anden Dagen den 17 Junj blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.

Lænsmanden Svend Erichsen Fittie hafde til dette ting tiid og Stæd med Lovl: Stefnemaal ladet jndkalde Knud Øweland af Wigedahls Skibreede alt til et tings vidnes erholdelse fordie at hand har Mod Eet Forrettet Lovl: Forbud, bemægtiget sig en Citanten for de Kongl: Skatter af gaarden Wae udexeqveret Koe som for en Kort tiid af Svend Erichsen var Knud Andersen Wae til Leje overladt. Som vidner var jndstefnt de Messieurs Christian Dahl et Andreas Doth, jtem Jochum Altan Wae og Knud Andersen ibm: for at forcklare sc: de 2de første angaaende Executionen og paafulgte forbud, og de siste angaaende den Samtale som Mellem Knud Øweland og vidnerne skeede den gang da h/an/d paa en voldsom Maade anmassede sig hvad hand var bekjendt til de Kongl: Skatter Lænsmanden var overleveret.

jndstefnte Knud Øweland Mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne,

thi fremstoed Stefne vidnerne Tosten Ouestad og Jacob Tesdahl, som ved Eed beckræfttede at de over for 4 uger siden haver Stefnt Knud Øweland paa hans gaard i eget paahør.

Vidnerne mødte alle for Retten og tilstoed Lovlig Stefnemaal.

1te Vidne Christian Dahl aflagde Eed og provede at sistl: Foraar Eet aar siden, da hand paa Executors Veigne Forrettede den hos Marthe Elias datter Wae følgel: erg: hiemtings Dom skeede executions Forretning, blev følgel: Hr: Fogdens paastand først udexeqveret de hos hende Ræsterende Kongelige Skatter af hendes Jordebrug udi

1766: 367

Wae, hvoriblant blev Udlagt en Rød Koe vurderet 5 rd: 1 Mrk: 8 s: som da same ej paa stædet kunde jndløses, blev overleveret stædets Lænsmand Svend Fittie til frie Disposition, hvilken hand atter i Comparentens nærværelse eftter Knud Andersen Waes forlangende overloed hos ham nogen tid, at forblive, hvorhos Comparenten følgelig Loven og den skeede execution forbydede Knud Andersen ej at udlevere Koen til nogen uden Lænsmanden som same ved Udlæg hafde erholdet, Declarerede ellers at paa den tiid Executionen skeede eller jmedens vidnet opholdt sig i Etne heler ingen Fordring Anmeldt hos Encken Marthe Wae enten af Knud Øwreland (Øwre Land) eller andre, angaaende at Koen skulle være ham tilhørende. hafde ej videre at prove.

2. Vidne Andreas Doth aflagde Eed og provede at da hand paa Hr: Hegelunds Veigne som Dom haver, haver nærværende ved for omprovede Executions Forretning, passeret næstleden Foraars vaar, blev en Koe blandt andet Udexeqveret for de Ræsterende Kongelige Skatter, hvilcken Msr: Doth paa Fogdens Veigne overleverede Lænsmanden Svend Erichsen Fittie jmod at betale de Kongelige Skatter for bemelte Wae, da Lænsmanden og same tiid overleverede den til Knud Wae for en tid den at beholde, jmidlertiid blev ej Knud Øweland Nefnt eller at hand den skulle tilhøre. hafde ej videre at prove.

3. Vidne Jochum Altan Wae aflagde Eed og provede at noged over Eet aar siden Kom Knud Øweland til Vidnets gaard og sagde til Knud Wae at hand med sin huustroe Lisbet Støle var tilfalden omprovede Koe, og derfor ville tage same med sig, uagtet den som Melt var Ude[xe]qveret til de Kongelige Skatter og af Svend Fittie for en Kort tiid overladt Knud Wae. Knud Wae Disputerede Knud Øveland Koen. hafde ej videre at prove.

4. Vidne Knud Wae aflagde Eed og provede: at noged over for et Aar siden Kom Knud Øweland til vidnet og sagde at hand som sin ejendom vil tage den Koe som Deponenten af Lænsmand Svend Fittie til Leje var overladet og som udexeqveret til de Kongl: Skatter som Ræstede hos Encken Marthe Wae, hvortil vidnet svarede at hand ej Maae tage Koen eftterdie Svend Fittie ej var hiemme, hvortil Knud svarede jo jeg tager den, Koen blev derpaa forryckket og vidnet sagt at Knud Øweland tog den med sig, hafde ej Videre at prove.

Svend Fittie

1766: 367b

begiærede det passerede under tingsvidnelig beseigling sig beskreven meddelt, som blev bevilget.

Steen Axdahl og Lars Gravelsetter hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Ole Brønlund fordie at hand ej vil svare til Citantens Fader det vilckaar som af hans Formand Tollach Brønlund eftter udstæd Contract har jndgaaet at svare til bemelte Knud Brønlund, derfor Dom at lide og erstatte Processens omckostning.
den jndstefnte Mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstoed Stefne vidnerne Tøris Grindem og Jens Skaffer som ved Eed bekræftede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Ole Brønlund i hans fraværelse og huustroes paahør, som Svarede til Stefnemaalet at hendes Mand ej har udgivet sin haand paa at svare og betale det paastefnte Vilkaar.
Citanterne i Rettelagde den af Tollach Brendeland udstædde Contract under 19 Nov: 1762. som blev oplæst.

Eragtet

Ole Brønlund forelegges som Lovlig Stefnt til næste ting at Møde Sagen at tilsvare.

Johanes Waagen hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Erich Sille fordie at hand ej har villet betale hans Udlagde penge for Eendeel Vinduer som Erich har leveret ham til Forferdigelse, derfor Dom at lide og erstatte Processens omckostning.
den jndstefnte Erich Sille Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne
thi fremstoed Stefne vidnerne Jens Skaffer og Lars Wadsenden som ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Erich Sille til dette ting som inCaminationen ommelder.
Med Sagen beroer til næste ting.

Johanes Østrim i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Ole Ohnesteen og Jacob Olsen Tesdahl. som efter de sistes begiær til dette ting som meldt blev udsagt!! (udsadt?).
Ole Ohnesteen jndleverede sit Indlæg i Sagen under 14 April 1766 som blev oplæst.
Citanten begiærede Dom i Sagen.
De jndstefnte bad og om Dom.

Afsagt

At joe jndstefnte Ole Ohnesteen og Jacob Tesdahl har givet Citanten andledning til denne Sag at anhengig giøre, det afbeviser hans jndstefnte Vidner Ole og Halvor Tesdahls Eedelige aflagte Vidnes byrd, De jndstefntes vacklende omgang Meriterer Straf, Thi bør \de/ altsaa til nogenledes

1766: 368

Rettelse for sig self, og andre til Exempel, hver betale til Etne Præstegields Fattige og huus Arme 2 rdlr: jtem til Christianshafns Kircke udj Kiøbenhafn hver 1 rd: og Endelig Een for begge og begge for Een til Citanten udj Processens Omckostninger 2 rd: 3 Mrk: og i øvrigt bør \for/ Citantens Søgemaal være befriet. det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms lovlige forckyndelse under adferd eftter Loven.

Velærværdige Hr: Celius hafde til dette ting tiid og Stæd Med Muntlig varsel ladet jndstefne Peder Olsen til at betale 5 rd: 3 Mrk:, som hand til Msr: Niels Celius er pligtig, derfor Dom at Lide og erstatte Processens omckostning.

den jndstefnte Peder Øyen mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
thi fremstoed Stefne vidnerne Tosten Ouestad og Jens Skaffer, som ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Peder Øyen som Declarerede at hand vil betale den paastefnte fordring, mens har ej nu saa Mange penge at hand dem kand betale.
Fra Citanten blev jndleveret hans jndlæg i Sagen under 15 Junj som for Retten blev oplæst.

Hans Tollefsen Biørgen fremckom for Retten og lod lyse sin Odel og penge Mangel til gaarden Qvamen 2 pund Smør, som nærværende \tiid/ ejes og bruges af Erich Qvamen, med Declaration at saasnart penge kand erholdes og hand komer til sine Myndige Aar Agter hand Dito gaard at jndløse. Udbad i øvrigt herom Rettens attest som blev bevilget.

Hans Jørgen Altan lod opbyde sine Myndlingers Jaen Hanssens og Elen Hans Datters Arve Midler stoer 71 rd: 3 Mrk: 4 s: Med forspørsel om Nogen same Mod Lovl: Renter og Jordegods vil antage, Men som jngen dertil jndfant sig blev pengene med Rettens Seigl, Forbemelte Altan tilbageleveret.

Læst
Henrich Echelands bøxel seddel til Torckel Johanssen paa 2 pd: 6 Mrk: Smør i Øfstebøe med Revers Datteret 18 Junj 1765.
2. Ole Fatlands Gave brev paa 1 Løb Smør ½ tønde Korn i Kamboe til Klocker Altan Taxeret 200 rd: dat: 23 Nov: 1766.
3. do: Ole Fatlands Gave brev til Biørn Wee paa 1 Løb Smør ½ tønde Korn i Kamboe mod 200 rd: datteret 23 Nov: 1766.
og 4. Ole Østrims Declarations Skriftt til Henrich Echeland datteret 27 Junj 1766.

Retten blev derpaa for Skibredet ophævet.

Same Dag [den 17 Junj 1766] blev Retten sadt med Fieldbergs Skibredes Almue paa dito tingstæd og betjent med Laug Rettet for Fieldbergs Skibrede som tillige for Etne er anført.

som jntet til publication fremckom blev Retten til j Morgen ophævet.

Anden Dagen d: 17!! (18) Junj blev Retten atter sadt paa Fittie og betjent med forbemelte Laug Rett.

Jens Axdahl i Rette æskede sin fra seeniste ting

1766: 368b

Udsadte Sag Contra Torckel Dreggernes.
Torckel Dreggernes mødte icke eftter paaraab, Mens blev anmeldet at være Syg og Senge liggende.
Thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Peder Wache og Halvor Skaffer som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Torckel Dreggernes til at lide Dom i Sagen som vedbør og at anhøre vidner.
Vidnerne Mødte neml: Jens Juleschaar, Lars Madschaar og Lars Wettestøe.
Jens Juleschaar aflagde Eed og Provede at næstleden aars Sommer Sancte Hans Dags tiider, var vidnet med flere i et brøllup paa gaarden Biørgen, hørdte da at jndstefnte Torckel

Deggernes Sagde til Citanten disse ord: du benøtter Dig af anden Mands gods. ja noget dereftter, sagde atter til Citanten Eet bucke Kjed fick du, fødde same, og derefter Solgte du det og derfor tog pengene og Kiedet tilhørdte Thoer Stangeland. hafde ej videre at prove.
2. Vidne Lars Madschaar aflagde Eed og Provede at hand tilligemed Jens Axdahl hafde en Mellemhandling med hin anden saaledes at de byttede Ung Smalerne i Deris Marcker, at gaae, Jens Axdahls Faar som da gick i Deponentens Marck, Kom en dag til Deggernes, hvor ung Smalen var jndladt, Deponenten tog same med sig og førde til dem Axdahl, Mens de var borte. Provede i øvrigt inted til Sagens oplysning.
3. Vidne Lars Wettestøe aflagde Eed og Provede i alt med 1te og 2det Vidne uden forandring.
Sagen beroer til næste ting, da Torckel Deggernes har at Møde for Dom i Sagen at anhøre.

Niels Hanssen af Ryefølche hafde til dette ting tiid og Stæd med Skrifttl: Stefnemaal under 13 Maj 1766, Ladet jndstefne Rejnert Espeland til at anhøre Dom til at holde det forliig som jmellem Dem om gaardens Røddig giørelse og afstaaelse er giort med videre efter bemelte Stefnemaals udviis som blev oplæst. Dereftter producerede Citanten Eet af ham erhvervet tings vidne under 22 Nov: 1765. jtem en af Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel Ratificeret Arrest og Forbuds Forretning under 1766 som begge deele blev oplæst.
Rejnert Espeland Mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal og jndleverede sit jndlæg i Sagen under 16 Maj 1766. som blev oplæst.
Dereftter blev Parterne jnden Retten ved haander baand saaleedes forEenede 1mo skal Rejnert

1766: 369

Espeland beboe Gaarden Espeland jndtil fardag Aaret 1768. 2do Det under beslag liggende Tømmer jtem biercke veeden, skal tilhøre gaarden eller Niels Hanssen, hvilket alt i Arrest Forretningen er Specificeret, saa og den af Skougen eller Bircke træerne afrevne Næver eller tag, som in alles er Taxeret til 9 voger. 3tio alle de paa gaarden nu staaende huuse ingen undtagen skal tilhøre Gaarden, og ej nogen der af enten Selges eller forckomes af Rejnert Espeland. 4to Saugen saaledes som den nu forefjndes skal \med Saug bladet/ og følge gaarden, og skal Rejnert Espeland som en anden Naboe Mand hielpe Niels Hanssen med Kiørsel, naar hand tager Saugen med tilbehør, under Reparation. 5to Smie Stabben i Smien jtem bord og bord stoel i Stuen skal følge Gaarden, jtem den Næver som paa Løvskougen bliver Revet. 6te af de Ræsterende penge for gaarden Espeland skal paa førstholdende høste ting betales 66 rdlr: og den øvrige Summa 110 rdlr: skal betales jmod Skiødets udstædelse. 7mo Gierdes gaarden skal holdes i forsvarlig Stand, og Endelig skal Rejnert Espeland betale til Niels Hanssen udj Processens Omckostninger 20 rdlr:
begiærede i øvrigt dette Deris Forliig ved Rettens Dom maatte vorde Confirmeret.

Afsagt

Parternes jnden Retten jndgangne Forliig bør følgelig Lovens 5 bogs 1te Capituls 1te og 2. Articul i alle dens ord Clausuler og Puncter ved Magt at stande.

Siur Rødne i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Rejnert Underhougen skields ord betreffende.
den jndstefnte Rejnert {Espeland} \Underhougen/ Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstoed Stefne vidnerne Halvor Skaffer og Niels Dørem som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Rejnert Underhougen til at lide Dom til undgieldelse og at anhøre Vidnes byrd af Niels Dørrem og Halvor Skaffer.

Vidnerne mødte.
1te Vidne Halvor Skaffer aflagde Eed og provede at næstleden høst noget for høste tinget blev vidnet af Rejnert Underhougen forlanget at stefne Siur Rødne at hand skulle være Rejnert Underhougen ansvarlig for det Mysse Smør som Rejnert tilligemed 2de Laase hafde Misted paa sin Støel. hvilcket vidnet og eftterckom. hafde ej videre at prove.
2. Vidne Niels Dørem aflagde Eed og Provede som 1te Vidne uden forandring.

Eragtet

Med Sagen beroer til næste ting til hvilcken tiid

1766: 369b

Rejnert Underhougen [forelegges at møde] for Dom i Sagen at anhøre

Siur Rødne i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Rejnert Underhougen Slags Maal betreffende.
den jndstefnte Rejnert Underhougen Mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne, ej heller nogen af de Laug dag givne Vidner sc: Siur Heggen, Britta Eide, Mathias Roa og Ingerj Heggen.
thi fremstoed Stefne vidnerne Halvor Skaffer og Niels Dørem som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt ej alleene Rejnert Underhougen Mens end og ovenmelte Vidner.

Eragtet

Rejnert Underhougen som Lovlig Stefnt forelegges endnu til næste Høste ting at Møde Sagen at tilsvare. Ligesaa forelegges under Lovens falsmaals Straf 10 rdlr: for hver af ovenmelte udeblevne 4re Vidner at Møde til næste høste ting for Deris Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Svend Lien i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Tollef Siursen med fleere en baad betreffende.
Af de jndstefnte Mødte ingen eftter paaraab ej heller nogen paa Deris Veigne.
thi fremstoed Stefne vidnerne Lars Houge og Halvor Skaffer som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt de paagieldende.
Svend Lien Declarerede at hand har andordnet 2de Mænd til at Taxere hans beskadigede baad. Nemlig Tollef Killesvig og Peder Wache. som der paa fremstoed og under Eed forcklarede at den Svend Lien tilhørende og beskadigede Baad har de Taxeret for hvilcket hand er værdt 1 rd: 3 Mrk:

Eragtet.

Sagen udsettes til næste ting da Vedkommende paalegges at Møde for Dom udj Sagen at anhøre.

Paa den oplæste Stifttets ordre henseende Gevæhrerne med Viidere Svarede dette Skibredes Almue som forige Skibreders Almue Svared haver. Mandtallet bestaar af 140 Mand.

dereftter blev læst
Hr: Holbyes bøxel Seddel paa 1 Løb Smør i Aasbøe til Torbiørn Jonsen dat: 21 Dec: 1765.
2. Tøris Øchlands Penge Mangel paa 1 Løb 8 Mrk:r Smør i Udbioe. datteret 15 Junj 1766.

Qvinde Mennisket Kari Amunds Datter hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel Ladet jndstefne Ole Johansen Ulvenes, at Liide Dom til at udreede og betale hans anpart af hvad som aarlig vil medgaae til Hans Barns opforstring med Klæde og Føde som hand med

Citantjnden eftter hendes angivende og egen tilstaaelse ved Absolution og Skriftts staaelsen, har avlet. hand

1766: 370

er og Stefnt at betale denne Processes Omckostning.
den jndstefnte Ole Johanssen mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans veigne,
thi fremstoed Stefne vidnerne Tollef Killesvig og Peder Wache, som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden jndfandt sig paa Gaarden Ulvenes, for at forckynde det forlangte Stefnemaal, Mens som de ved Ankomsten ej forefandt Ole Johansen hiemme, ankyndigede De Stefnemaalet for hans forlovede Britta Niels Datter, som gav dette svar: at hun ej hafde hørdt at saadant Stefnemaal var overgaaed nogen anden som j Ledig Stand hafde begaaed Lejermaal.

Eragtet

den Lovlig Stefnte Ole Ulvenes forelegges til høste tinget at Møde Sagen at tilsvare og dereftter anhøre Dom eftter Forordningen.

Dereftter blev Restancen stoer (ope rum) for Skibredet oplæst, som blev af Alle ujmodsagt.

Retten blev for Skibredet ophævet.

Anno 1766 d: 21 Junj blev Almindelig Somer ting holdet med Føjens Skibredes Almue paa Leervigen, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Ole Staveland, Salmon Halderager, Simon Sæverud, Christen Mæland, Christen Nere Nesse, Johanes ibm:, Ole Alsvog og Tosten ibm:, Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Tingsøgende Almue.

hvornæst Allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høj Øvrigheds foranstaltninger som forhen er Registeret i Protocollen.

henseende Stifttets brev angaaende Gevæhrerne med det Meere, Svarede dette Skibredes Almue som Waags Skibredes Almue svaret haver. Mandtallet er pro tempore 292 Mand.

Læst
Hr: Christies Obl: til Knud Leerangle i Kiøbenhafn paa 125 rd: 3 Mrk: 14 s: datteret 10de Aprilis 1766.

Ottho Aadland hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Lars Wichenes for Skyldig værende 24 rd: 5 Mrk: 4 s: derfor Dom at Lide og erstatte Processens Omckostning.
den jndstefnte Lars Wichenes mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstoed Stefne Vidnerne Johanes Løning og Jens Skaffer som ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Lars Wichenes [i hans] huustroes paahør. som gav jnted Svar til Kravet.

Eragted

Lars Wichenes for[e]legges til næste ting at Møde Sagen at an og tilsvare.

1766: 370b

Torbiørn Leervigs pladset som Committeret paa Sr: Jørgen Lunds Veigne i Bergen hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Bernt Settre for Skyldig værende 7 rd: 2 Mrk: 8 s:, derfor Dom at Lide og erstatte Processens omckostning.
den jndstefnte Bernt Settre Mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstoed Stefne Vidnerne Johanes Løning og Jens Skaffer som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Bernt Settre i hans huustroes paahør siden h/an/d ej var hiemme. som ej gav Ringeste Svar til Kravet.

Eragted

Bernt Settre forelegges til næste ting at Møde Sagen at tilsvare.

Dereftter følgende Documenter Læste.
1te: Sr: Jan Frøchens Skiøde til Sr: Nathanael Olrich paa Øchlands vogen mod 210 rd: dat: 20 Nov: 1765.
2. Sr: Jocum Hønnemørs bøxel Seddel til Thore Danielsen paa 1/3 part i Hidschens Laxe vog datteret 10 Janu: 1766.
3de Sr: Jens Isach Holchs Skiøde paa Storøens Konge tjende til Sr: Christian et Johan Dahl mod 1450 rd: datt: 9 Janu: 1766.
4. Sr: Christian Dahls Skiøde paa 2 pd: 6 Mrk: Smør ½ hud i Tvedte til Otte Aadland mod 270 rd: dat: 21 Junj 1766.
5. Gunder Boxnes hans Skiøde paa 2 pd: 6 Mrk: Smør ½ hud i Deggernes til Ole Absalonsen mod 280 rd: datteret 3 Martj 1766.
6. Ole Absalonsens Obligation til Gunder Boxnes paa Capital 200 rd: jmod 5 p:C: Renter og underpandt 1 Løb Smør i Deggernes datteret 21 Junj 1765.
7. Anders Echelands Skiøde til Bertel Omundsen paa 18 Mrk: Smør 3/16 hud i Echeland mod 70 rd: datteret 20 Junj 1766.
8. Anders Echelands Skiøde til Kiølf Bertelsen paa 18 Mrk: Smør 3/16 hud i Echeland mod 70 rd: dat: 20 Junj 1766.
9. Helje Rasmusen Echelands Skiøde til Helje Omundsen paa 18 Mrk: Smør 3/16 hud i Echeland mod 30 rd: dat: 3 Martj 1766.
10. Hr: Christian Dahls Obl: til Hr: Hegelund mod 3 ½ p:C: og underpant i Storøens Konge tjende. dat: 2 Janu: 1766.
11. Læst til Mortification Anders Echelands Obligation til Johanes Løchhammer paa 50 rd:, som eftter Qvittering er betalt dat: 2 Dec: 1749.
12. Videre læst til Mortification Anders Echelands Obligation til Niels Bioe paa 50 rd: som er betalt eftter Qvittering datteret 25 Nov: 1760.
13. Skifttebrev eftter Brønelle Berøen, hvis Sterfboets Jordegods er Udlagt som Pandte bogen udviser datt: 1 Martj 1766.
2. do: eftter Aadne Jenssen Tormoesetter hvis Jordegods i Tormoesetter er ligesaa som oven melt Udlagt dat: 2 Martj 1766.
3. do: eftter Alis øwre Folgerøen, som ejede udj Øwre Folgerøen 1 1/8 Mrk: Smør Udlagt paa Enckemanden Niels datteret 3 Junj 1766.
4. eftter Marthe Settervig hvis Sterfboets Jordegods i Setervig er Udlagt som Pante bogen Udviser dat: 3 Martj 1766.
5. do: eftter Jørgen Settervig Ligesaa Udlagt som Pandte bogen Udviser datteret 6 Martj 1766.

Msr: Gorm fremckom for Retten og lod paa sine Stif Børns Msr: Rasmus Krogh og Mad: Canute Kroghs Veigne lyse deris Odels Ret og penge Mangel til 1 Løb Smør i Deggernes

som Ole Absalonsen paaboer med Declaration at [saa] snart penge kand erholdes agter de godset at jndløse fra bemelte Ejer.

Retten blev derpaa for Skibredet ophævet.

1766: 371

Anno 1766 den 23 Junj blev Almindelig Sommerting holdet med Fiere Skibredes Almue paa Leervigen og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnlig Tøris Øchland, Hans Biørdahl, Knud Østviig, Knud Eidsvaag, Ole Wihofde, Simon Owe, Lars Nordschoug og Erich Grimstvedt. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Tingsøgende Almue.

hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds Ordres som paa forige tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Paa Stifttets brev, henseende Gevæhrene, svarede dette Skibredes Almue som Waags Skibrede svaret haver. Mandtallet bestaar af Fiere Skibrede udj 171 Mænd.

dereftter læst
Johanes Nesses bøxel Seddel af Erich Afløbet udstæd paa 18 Mrk: Smør i Nesse datteret 6 Junj Ao: 1766.
2. Gregorius Echelands bøxel Seddel til Knud Tollefsen paa 1 Løb Smør ¼ td: Korn i Eidsvaag dat: 23 Junj 1766.
3. Skifte brev eftter Frantz Drange hvis Sterfboets Jordegods er Udlagt som Pandte bogen udviser datteret 21 Janu: 1766.

Som jnted videre ved tinget var at forrette blev Retten for Skibredet ophævet.

1766: 371b

Anno 1766 den 4 Julj blev Retten udj følgende Odels Sags afhandling Sadt paa Gaarden Indre Røe Haalandsdahls Kirckes Gods udj Strandvigs Skibreede, og Retten betjent med eftterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnl: Niels og Axel Schielbrigt, Lars og Torckel øfre Boelstad, Steen Mit Røe, Johanes Hougervold, Isack Aarre og Ole Olsen yttre Røe.
Citanten Hans Poulsen Kiilen som Ejer af 1/3 part af Haalandsdahls Kircke, hafde ved Skrifttlig Stefnemaal datteret 17 Dec: 1765 jndkaldet dene Gaards 2de Opsidere, Ole Mathiesen og Ole Johansen for ham som Boeds Lids at afstaae og Røddig giøre denne deris tilbøxlede gaard med Videre som Stefnemaalet omMelder, der blev i Rette lagt og oplæst.
Paa de jndstefntes Veigne Mødte Procurator Hans Giøen og lod derhos tilføre, at førend hand kunde tage til Gienmæhle udj Sagen, begiærede hand at Retten ville examinere det nu tilstæde værende Laug Rett om de ej er beslægted eller besvogret nogen af Parterne.
paa Rettens tilspørgende Declarerede Lars Boelstad og Ischach!! (Isach) Aarre at de ej veed at være i videre Slægtskab end med jndstefnte Ole Johanssen Indre Røe end udj 3 og 4de Leed, hvilcket de og(?) ej self kunde erjndre førend at jndstefnte Ole Johanssen Self fremckom for Retten og tilkjendegav samme, De bleve altsaa eftter paastand fra Rettens

betjenning i denne Sag Demitteret, og i Deris Stæd udnefnt Svend Hage og Kaare Hougervold.
dernæst lod Giøen tilføre at hand vel tilstoed at nu afdøde Ole Mathiesen var Stefnet for Juel til at Møde næste tirsdag eftter Paaske sistleden, altsaa ville hand fornemme af Stefne vidnerne om Encken Med nogen antagen Laugværge er Stefnet til denne Reqvirerte og beramede tægte dag, Ligeledes Maae og Stefne vidnerne afhiemle hvorledes de andre Contra Parter ere jndstefnede, og naar same skeed er, vil hand videre tage til Gienmæhle udj Sagen.
Stefne vidnerne Ole Haldorsen og Berje Haldorsen yttre Røe beckræfttede ved Eed at de for Meer end 14 dage siden haver varslet Ole Mathiesens Encke og Ole Johansen at Møde i denne Sag som i Dag og i Morgen

1766: 372

Eftter Citantens begiær, til hvilcken tiid Sagen atter var beramed til foretagelse eftter den skeede paateigning paa Stefnemaalet under 9 Maj sistl:, Mens som jntet Arve Skiftte eftter den tiid var holdet eftter Ole Mathiesen Indre Røe, saa Slutter de altsaa at Citanten ej var vidende om, hvem bemelte Encke til Laug værge hafde udkaaret eller Antaget.
Giøen fandt fornøden at give Retten tilkjende at som hand allerede af Stefne vidnerne haver erfahret at opsiderne paa denne Gaard, er Varslet til denne tægte dag at Møde og Svare til Sagen, Men der jmod er ej MedEjerne til denne gaard hvercken Stefnet til Vedermæhle eller at anhøre Dom udj Sagen, som dog eftter Loven skee burde, saa vilde hand formode at Sagen i des andledning, bliver fra Retten afviist; hvad sig angaar det Stefnemaal som Anders Drageide er aparte Stefnet for, derom lagde hand i Rette hans Skrifttlige Deduction datteret 25 Junj sistleden bemelte Deduction blev oplæst.
Citanten Hans Poulsen Kiilen tilstoed vel at have udstæd det Stefnemaal uden haand som Anders Drageide har giort saa vidt og bredt af, og sprunget hen at lade forfatte et vitløfttig jndlæg og Deduction, hand der ej derjmod er Eenfoldig, begriber nu at det Stefnemaal er ej ret forfattet og ej i medhold af Lov, frafalder altsaa same og vedbliver hoved Stefnemaal, hvor eftter hand begiærer Sagens fremme.
Procurator Giøen paastoed endnu som før Sagen afvist.
Eragtet
da Citanten som ejer for en Anpart udj Haalands Dahls Kircke ej har i agt taget at jndkalde sine medEjere til bemelte Kircke, saa kand denne Sag følgelig Lovens bydende udj 1 bogs 4 Capt: 1 og 2 Articul siden protest fra Anders Drageide er skeed, \Ej/ denne sinde foretages, {Altsaa} Mens Sagen og Stefnemaalet mod Ole Mathiesen, hans Encke og Arvinger samt Ole Johanssen staar ved sin fulde Varsels Kraftt, og haver Citanten Hans Kiilen ickun blot at varsle De siste til den tiid at møde som Sorenskriveren her eftter fastsetter, Mens sine medEjere af Dito Kircke at Stefne med 14 dages lovlig Varsel at møde Sagen at paahøre \og tilsvare/ for

1766: 372b

Saavidt de dem kand paagielde. Tægtedagen til Same Sags foretagelse, bliver fastsadt [til]? den 26 \og 27/ Septembr: først komende, til hvilcken tiid Citanten paalægges at i agt tage alt hvad Lov byder og her foran foreskrevet er.

Anno 1766 den 15 Augustj blev Retten udj følgende Aastæds Sags afhandling Sadt paa gaarden Mit Ebne udj Schonevigs Skibreede, og betjent med efterskrevne af Stædets Foged Velædle og Velbyrdige Hr: Kammer Raad Juel opnefnte otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd

Nafnlig, Torckel Indre Ness, Niels og Johanes yttre Tungesvig, Mons Schaalnes, Torbiørn Mortvedt, Peder {Lechnes} \ibm:/, Hans Molnes, og Niels Tielle. Overværende i Retten Stædets Lænsmand Christopher Gielmervig, som Laug Rettet med sig til Stædet bragte. Citanten i Rettel: sit Stefnem: som!! i Sagen som blev oplæst.

jndstefnte Johanes Ebne mødte for Retten og tilstoed i Sagen Lovlig Stefnemaal som oplæst er. af de{t} i Stefnemaalet Nafngivne vidner Mødte Christopher Gielmervig, Baar Hamre, Lars Nord Ebne, Ole og Berte Aarvig, Anna Lars datter Ebne, og Guro Svends datter Ebne, jtem Knud Ebne og Lars Mathiesen ibm: jtem Arne Ebne og Marj Ebne, de 4 siste for saavidt Stefnemaalet giver andledning til. derforuden har Citanterne jndstefnt flere vidner som ej i Stefnemaalet er Nafngivet, Neml: Dorthe og Bertel Ebne, Lars Johanssen Ebne, Susana ibm:, Herborg Bierchenes, {Guro Ebne} og Lussi Mortvedt.

Johanes Ebne tilstoed at være Stefnt \tillige/ at anhøre sist benefnte vidner. desligeste Declarerede at have begiegnet Sagen med Contra Stefnemaal og derved jndstefnt Citanterne angaaende følgende saasom 1te begge Citanter at jmod tage Skifttes gaard eftter Dom. 2. Stefnt Arne Ebne fordie hand har opsadt et Leehd paa en bøe gaard, som ej tilforn væred haver. 3tio Aadne Ebne Stefnt fordie at hand har sin Vej med Kiørsel og Veed hugst paa Contra Citantens Bøe. 4to Stefnt bemelte Aadne Ebne for huusmanden Bertels Koe som gaar i fellets Bue hauge, derfor at blive tilkjendt sin andeel at nyde. 5to begge Citanter Stefnt at tage Deris Vand udj Kiørsle vahdet og dereftter at gaae eftter Kiørsle Vejen oven for \Johanes Ebnes/ Løe Naaven. og 6te er Lars Mathiesen og Søn Knud Larsen Stefnt at giøre deris forcklaring om hvad Skade Vandet oven af Backene giorde paa Citantens ager næstleden Aar, blot som vidner.

Citanterne tilstoed det {Lovlig} Muntlig udstædde Contra Stefnemaals lovlige forckyndelse.

1766: 373

Af de ej i stefnemaalet for hoved Citanterne jndstefnte vidner som forhen Er anførdt, Mødte alle undtagen Herborg Bierchenes \{og Christie(?) Ebne}/. Contra Citantens Vidner mødte alle, hvilcke Citanterne tilstoed at være stefnt at anhøre.

For de Mødende vidner blev Edens forcklaring {for} dennem af Lov bogen forelæst Med Formaning til Sandheds udsigende.

Citanternes Vidner

1te Vidne Christopher Gielmervig som Stefnt af begge Parter henseende et dem jmellem skeede forliig eftter at Rettens Dom forhen i en Mellem dem Verseret Sag, er falden, provede: At den tiid efter at den forhen Mellem Lars Mathiessen nu Citant i denne jndstefnte Sag, afsagde Doms forckyndelses tiid var udrunden nemlig de \faste/ 15 dage, indfandt vidnet sig tillige med Medhafte Mand Baar Axland {sig} for at i grund ned rive det ved Rettens afsagde Dom til jnted giorde Kalve træes in\d/hegning, her paa gaarden Mit Ebne, hvorda Johanes Jobsen Ebne som nu i denne Aastæds Sag jndstefnt Sagvolder, begiærede af Deponenten og medhafte Mand en 3 dages dilation, formedelst et da forestaaende brøllup som strax dereftter {og} \eller næsten/ paa den tiid skulle holdes udj gaarden Sandvig som næste Naboe Gaard paa den Søndre side. {Deponenten forcklarede Videre at Johanes Ebne} \og/ under hellig da aflagt Eed forsickrede ham og Medhafte vidne at ej en Stor Meere skulle blive af ham paalagt. det i grund Ned dømte jndhegnede Kalve \træ/ Gierde, {Mens} same skulle blive Ned kastet. Paa Contra Citantens Spørsmaal henseende det i Mellem ham og Citanterne den ommeldte tiid skeede Forliig, da provede {dette} vidne\t/ saaledes at hand aldeeles ej veed at vedkomende jndgick noged Forliig, Mens Deponenten bad Parterne gaae ud for at forliige sig, Mens \veed/ ej hvad enten forliig skeede eller icke, siden ej noged af dem blev nefnt den tiid de jndkom i Johanes Ebnes Stue. afg: Peder Killesvig sad i Stuen hos Johanes Ebne{s Stue} og skrev noget, Mens hvad det var, veed Vidnet icke. hafde ej videre at prove.

2. Vidne Baar Axland nu boende paa Hamre i Øhlen aflagde Eed og provede: i et og alt med 1te Vidne, {dog} med dette tillæg at Johanes Ebne skulle beholde det {u}\ned/dømte Kalve træe dog saaledes at same ej skulle være saa stort eller vidløftig som det da befandtes, fordie at bem:te Johanes Ebne hafde fraviged eller fra sagt sig det for gaarderne Mit og Sør Ebne i fælles udmarck fra gl: tiid indhegnede Kalve træ.

1766: 373b

hafde ej videre at prove uden dette: at Johanes Ebne blev tilsagt en \høe/ udslaatte, dog ei \for/ andet uden dette: at Johanes Ebne den tiid truede med en Skifttes gaard i Udmarcken at ville faae opsadt.
3de Vidne Lars Steensen Ebne gl: 60 Aar føed paa gaarden Nord Ebne heri Naboe Lauget, {aflagde Eedelig} provede: paa Citante\r/n\e/s {første} fremsadte qvestion at aldrig i Job Ebnes tiid var nogen jndhegning skeed, hvercken henseende Kalve træ eller Slaattes jndhegning, thi udmarcken har alletider været Felles jmellem Mit og Sør Ebne saaledes at [Creaturene] horn om horn og Kløv om Kløv \har/ gaaed {Fælles} \om hin anden/, Mens henseende Skougen har Eenhver beboer af bem:te Gaarder haft sin uddeeling. hafde ej videre at prove uden dette at hvad indhegning som skeed og paastefnt er, er giort af Johanes Ebne q (sjå under 4. vidne)
4. Vidne Ole Aarvig gl: 58 aar provede at ingen af de paastefnte indhegninger var Skeed forjnden Johanes Ebne Kom til gaarden Ebne at boe. provede i øvrigt som vidnet Lars Ebne uden Forandring.
q (høyrer til under 3. vidne) henseende den paastefnte Ager Rein, provede dette vidne saaledes at Johannes Ebne slaar den i saadan tiid at der \ved/ tilføjes Arne Ebne Skade, Job Ebne, slog den ej førend ageren var Skaaren.
5. Vidne Berte Aarvig gl: 68 aar føed paa Løvigen her i Naboe Lauget, aflagde Eed og provede: i et og alt som 4. og 5te vidne uden forandring.
6. Vidne Anna Lars datter gl: 23 Aar føed paa gaarden øvre Sandvig her i næste Naboe Laug, provede: At nestleden Sommer saae Deponenten at et gierde blev opsadt i gaarderne Sør og Mit Ebnes Felles udmarck paa et stæd kaldet Lahammeren, hvilcken vidnet troer ej af anden at være opsadt end af jndstefnte Johanes Sør Ebne, Mens veed ej same til visse. Vidnet provede at i de 5 aar hun har tient Lars Mathisen Ebne har ej same gierde eller indhegning været, same gierde er nu nedreven. Vidnet lovede ved Aastæden at anvise same Gierdes Streckning.
Formedelst aftenens paackome bliver Retten til i Morgen ophævet.

Anden dagen den 16 Aug: blev Retten atter sadt paa bemelte gaard Mit Ebne og betjent med det gaars dagen anførte Laug Rett.
7. Vidne Guro Svends datter Wache gl: 23 aar føed paa gaarden Wache i Øhlen, har tient Contra Citanten Johanes Ebne, hvilcken hun denne tiid end nu tiener hos, provede at hun aldeeles ej veed at Vandet oven fra Fjeldet, bliver af Nogen saaledes Vejledet at det kand geraade Citanterne til Skade, Mens Vandet gaar ned ad og igiennem

1766: 374

en saa kaldet Geil her ved gaarden. Lovede ved Aastæden same at eftersee og anviise.
8. Vidne Knud Larsen Ebne gl: 25 Aar fød her paa gaarden Mit Ebne, hvor hand al sin tiid sig haver opholdt, provede: at hand har seed ofte at Johanes Ebne i saadan tiid har slaget den paastefnte Ager Reehn saa at Citanten Arne Ebne der ved paa sin ager bliver tilføjed Skade ved det at Johanes Ebne staar paa Arne Ebnes ager. Vidnet har hørdt tale om at aldrig er den

slaatte paa den tiid skeed førend Johanes Kom til gaarden Ebne. Lovede ved Aastæden at anvise same ager Reehn.
9. Vidne Lars Mathiesen Ebne gl: 70 Aar, føed her paa gaarden Ebne, hvor hand nu boer og hvor hand for sin Mæste Lives tiid sig har opholdt, provede at Johanes Ebne har Slaget dene paastefnte Rein i saadan tiid at Arne Ebne paa sin ager bliver tilføjed Skade. Vidnet provede og at ej Johanes Jobsens Formand Giorde det, Mens slog Reehnen eftter at Kornet var indhøstet. hvad enten Johanes hvert Aar i brugs tiiden har slaget den paastefnte Reehn i ubelejlig tiid eller ej, veed vidnet icke. Lovede ved Aastæden at anvise same.
10. Vidne Arne Ebne gl: 47 aar, fød paa Schaalnes i Aachre Sogn, har boed her paa Mit Ebne i 13 aar provede: at hand adskillige gange har seed at indstefnte Johanes Ebne har Kiørt over Lars Mathiesens Enge Land i uLovlig tiid {baade} naar hand self Løser, Mens hvad enten hand af Lars Mathiesen dertil har haft tilladelse eller ej er vidnet ej beckjendt. Lovede ved Aastæden at anvise same.
11. Vidne Marj Ebne gl: 29 Aar fød paa gaarden Bouge i Holmedahls Sogn, har boed paa gaarden Mit Ebne i 13 aar, provede i et og alt med 10. vidne uden forandring.
12. Vidne Dorthe Rabben gl: 50 aar fød paa gaarden Breche i Strandebarm, boed som huus Qvinde her paa Mit Ebne bøe i 11 aar provede: at ugen for sistleden Søfte Saags tiider, som er Marie Besøgelses {tiid} dag, Kom vidnet med 2de andre Qvindfolck gaaende fra Stølen, hvorda vidnet saae at ved Lahameren som paastefnt er, var opsadt et Gierde saaleedes at jnted Creature der igiennem kunde Kome, vidnet veed ej hvem same Gierde hafde opsadt, Mens troer at same er Skeed af jndstefnte Johanes Ebne, hafde ej videre at prove, Mens lovede at anvise hvor dito Gierde staar.
13. Vidne Bertel Jansen Rabben gl: 50 aar føed paa gaarden Omvig i Qvindherret, boed som huus Mand her paa Ebne i 11 Aar, provede at næstleden

1766: 374b

Aars høst i Korn Skuren saae Deponenten at indstefnte Johanes Ebnes Creature {Kom} 6 i tallet Kom jnd paa vidnets huusmandsplads {og} som skeede ej af anden aarsage end denne: at Johanes Ebnes Bøe gaard ved det indhegnede Kalve træe ej var saaledes gierdet som den burde og lovlig bør at være.
Vidnet Dorthe Hougen blev fremckaldet og henseen[de] ommelte Creature vidnet ligesom 13. Vidne hendes Mand, med tillæg at det og har jndtruffet at jndstefnte Johanes Ebnes {Creature} Kalver har Komet jnd paa Citanternes Engeland.
14. Vidne Lars Johanssen gl: 23 ½ Aar Søn til jndstefnte Johanes Ebne, provede: at hand i Floms tiid har seed at vandet har gaaed saaledes at det har tilføjed Citanterne skade, Mens har derjmod \og/ seed at vandet anden tiid har \været/ veiledet saaledes at det har tilføjed \hans Fader/ Skade, Mens hvem same har giordt veed vidnet ej Lovede ved Aastæden at anvise det omprovede.
15. Vidne Susana Johans Datter, datter af jndstefnte Johanes Ebne gl: 28 aar, provede: at hun har seed vandet saaledes vejledet at det kunde geraade Citanterne til Skade, vidnet kand ej heller nægte joe Self at have vejledet vandet. Lovede at ville anvise Stædet ved Aastæden.
16. Vidne Lussi Mortvedt gl: 68 aar Føed paa gaarden Sør Ebne, opholdt sig same stæds 25 aar, siden boed paa Mortvedt og anden Stæd sin øvrige Lifs tiid. {provede at være Stef} Stefnt af begge Parter, ellers Søster til jndstefnte Johanes Ebne, provede at vandet i hendes tiid blev af Mit og Sør Ebnes beboere saaledes vejledet at det ej skulle giøre nogen af dem {nogen} \Minste/ Skade. Paa Contra Citantens Qvestion svarede dette vidne at vel hafde hendes Sal: Fader Job Ebne et Slaatte træ i den saakaldede Garvig, Mens hvor lenge veed Vidnet icke, {Mens} dette erjndrer Deponentjnden ja fuldkommen veed same at saasnart

Mit Ebne beboere giorde derpaa ancke, blev dito Gierde af Job Ebne lagt Øde og blev fellig til brug.
Contra Citantens Vidner.
1te og 2. Vidne Christopher Gielmervig og Baar Hamre har forhen aflagt sit vidnes byrd.
Johanes Ebne frafaldt vidnet Rejnert Underhougen denne sinde fordie hand agter at faae Sagen udsadt til en anden beleilig tiid. frafaldt og vidnet Christie Hougen.
5. Vidne Berte Aarvig som af Citanterne Stefnt, provede under forhen aflagte Eed at hun ei veed at Job Ebne hafde noget Slaatte træe i Garvig.
6te Vidne Berte Ebne gl: 27 aar føed paa Schaalnes i Aachre Sogn, opholdt sig som tieniste pige hos sin broder Arne Ebne 8 ½ aar, aflagde Eed og provede at det paastefnte Leed har staaed paa det Stæd af Bøe gaarden det nu staar al den tiid hun hos sin broder Arne Ebne har tient. hafde ej videre at prove.

1766:375

7. Vidne Bertel Hougen som af Citanterne jndstefnt og forhen afhørdt Vidne, provede: at næstleden Vinter saae vidnet at jndstefnte Arne Ebne huggede og Kløvede vehed!! (veed) oven for Gierdes gaarden, og Kastede Skierne Need paa Contra Citantens Bøe. Saa og at Arne Ebne Kiørede med hæste paa {Cit} Johanes Ebnes Bøe, Mens det var udj vaar Fiskets tiid, en dag da det var den største Snee fall. hafde ej videre at prove.
Arne Ebne Declarerede paa Johanes Ebnes til ham udstædde Stefnemaal betreffende hans huusmands Koer at pladset Føder [om]? Vinteren bemelte Koe, altsaa formeente at blive befriet for at betale noged til Johannes Ebne som paastefnt.
8. Vidne Lars Mathiesen Mit Ebne som forhen stefnt vidne i denne Sag, provede paa Johanes Ebnes fremsadte qvestion: saaledes at for{gangen} \nogle/ Aar siden saae vidnet at vandet hafde giort skade paa hans ager neml: Johanes Ebnes, Mens veed ej hvem same hafde giort, slutter ingen anden Aarsag dertil end den over Maade Klacke eller Iis.
9. Vidne Knud {Mathiesen} Larsen Ebne, provede i et og alt som 8 vidne uden forandring.
For uLyd i Retten blev Johanes Ebne, Ole Bierchenes og Ole Ulvenes Mulcteret pro persona 6 s:
Dereftter begav Retten sig til Aastæderne i følge med Vidnerne og Parterne, og opgick Mand først til det paaankkede Slaatte træ ved Stølen som er indhegnet for 4 aar siden af Johanes Ebne, samme befandt Mand af en temelig Distance. Derfra gick Retten til det forhen ved Rettens Dom i grund neddømte Kalve træ, hvilcket bemelte Johanes Ebne til denne tiid har benøtted sig af, bemelte Kalve træes Situation er af den beskaffenhed at same kand \an/sees for 1 Liden gaards buehauge eller i det minste en hæste hauge og ej noged Kalve træ. Videre gick Mand derfra til den saa kaldede Lahammer hvor vidnerne Dorthe Hougen og Anna Lars Datter giorde anvisning paa det af Dem omvundne opsadte Gierde, hvilcket befandtes nu at være ganske nedrevet. herfra begav Retten sig til det Stæd paa Lars Mathiesens Engebøe som omvundet er at have skeed Kiørsel over af Contra Citanten Johanes Ebne, hvilcket hand som nærværende ej self Kunde benægte. derfra til den af Arne Ebne paastefnte Ager Rein hvilcken befandtes saaledes at bemelte Arne Ebne paa sin der neden under Liggende Ager bliver tilføjed Skade naar Contra Citanten Johanes Ebne slager høed som der paa voxer forjnden Ageren er Skaaren, Viidere derfra begav Retten sig til at besee den Vej som paastefnt er, og som Johanes Ebne foretager sig at gaae over Citanternes Enge bøe til hans Qverne huus, der Komende

1766: 375b

tilstoed Johanes Ebne at have gaaed til qvernen under dette foregivende at hans Fader afg: Job Ebne gick same Vej, hvilcket Citanterne in totum benægtede Mens foreviste derjmod bemelte Johanes Ebne sin Faders Vej som var paa hans eged Engeland, hvilcken Retten befandt at være Comodere!! (meir bekvemt) end den af bemelte {sig} Johanes Ebne efter eged tøcke optagne Vej paa Citanternes Bøe eller Engeland. begav os dereftter til den af Citanterne paaanckede og for dem af Johanes Ebne betagne almindelige gamle Kiørsle Vej Vinters tiid at hiem kiøre Deris huus\es/ fornød{enhed}\ne/ Reparationer, der befandt Mand dette:, hvilcket Johannes Ebne Self tilstoed af ham at være skeed, at en gahr af et steen gierde var opsadt, hvilcket alt forbyder Citanterne at Kome til gaardens Thun ommelte tiid med de fornødne huuse Materialier, hvilcket alt bem:te Johanes Ebne Declarerede er af ham skeed for at freede sin ager og den derom liggende Eng for Creaturens nedtrædelse foraarets tiider. Til Slutning begav Retten sig op til det omvundne Geil hvor det paaanckkede vands Vejledning skeer. Samme befandt Retten saaledes at naar vandet bliver Vejledet til at gaae need eftter bemelte Geil, kand same ej andet end tilføje Citanterne Skade baade udj hieme Thunet og ved udhuusene aller helst i Sterck vandfloms tiid. Retten befandt derjmod at dette vandfald kunde blive hemmet naar paa Contra Citantens Engeland mod erstatning af Citanternes \Engeland/ blev optaget en saa stoer og dyb Veite lige derfra og forbie den almindelige vand Kilde hvor samtlige Mit og Sør Ebnes \beboere/ tager Deris Kaage vand, og derfra atter vejledet med \en/ Veite lige need i det strax der under befindende Juv. Retten befandt end Videre at af Johanes Ebne paa en 2 á 3 stæder er {udvidet} hans bøe udvidet og Bøe gierdet eller Gahren taged eller fløttet fra sit gamle Stæd. til Slutning efter Contra Citantens forlangende, blev \det/ af Arne Ebne efter egen tilstaaelse udj Heggedahlen opsadte Leed, taged udj øyesiufn, hvilket Retten befandt saaledes at hvad enten der var Leed eller icke, saa Kand same ej skade Contra Citanten Johanes Ebne i Minste deele, thi hvad enten Arne gaar igiennem et Leed eller Klyver over en gaard med \sin/ Næver eller Løv bører af Skougen, siden Arne Ebnes formænd paa gaarden just paa dito Stæd \og ingen Anden Stæd/ har end og før \der/ nedkommet med Forbemelte Vahrer.

derefter gick Mand tilbage til Mit Ebne, hvorda samtlige vidner som ej tilforn har aflagt [Eed], blev taged udj Corporlig Eed.

Retten Taxerede \at udj forbemelte/ Kalvetræed {for} \Kand om Someren gresses/ 6 voxne bester aarl: á {…. Støcket} aarlig 8 s:

Citanterne i Rettelagde derpaa den forhen ombemelte Kalve træes ned rivelse, afsagde Dom \dat: 10 Junj 1758/ som blev oplæst.

Citanterne paastoed derefter Dom udj Sagen efter Deris førdte bevisligheeder, samt til opretning for tiids Spilde, Rettens Betjentes Sallario og for Mad og dricke i alt 35 rd: jtem opretning 3 Mrk: aarlig af Kalvetræet udj 18 aar med 9 rd: eftter Rettens der over Giorde Skiøn og Taxation.

1766: 376

Johanes Ebne bad om udsettelse i Sagen for at faae same paa sin siide oplyst ej allene ved flere vidners førelse \Men/ og andre beviiser, og haabede saaledes at Retten ej efter Citanternes paastand, overjiler ham med Dom.

Eragted

Sagen udsettes efter Contra Citanten Johanes Ebnes forlangende, som Grundet paa Lov, dog paa hans egen og ej Citanternes beckostning til den 18 og 19 Septembr: førstckomende, til hvilcken tiid hand har at i agt tage alt hvad hand til Sags forsvar agter fornøden, Skulle saadant ej af Johanes Ebne vorde i agt taget, jndfinder dog Retten sig her paa Aastæden Mit Ebne for Dom udj Sagen at afsige, eftterdie den allerede fra Citanternes siide er Udageret, til paatrængende Dom.

Anno 1766 d: 19 Augustj blev Retten udj følgende huuse besigtelses Forretning sadt paa Gaarden Wiig udj Fieldbergs Skibrede samt dito hoved Sogn beliggende, og betjent med eftterskrefne 6 af Stædets Foged Velbr: Hr: Kamer Raad Juel opnefnte Laug Rettes Mænd Nafnlig Svend Lien, Johanes øvre Houge, Lars Nere Houge, Torckel Wiig, Iver Dahle og Askiel Øvrebøe.

Hvorda for Retten fremstillede sig Jørgen Jørgensen Kiche nu boende her paa gaarden boende!! Wiig, som paa sin broders Aarent Jørgenssens Veigne som ejer for 2 pd: 6 Mrk:r Smør her udj berørte Wiig, og i Rette lagde et af ham udstæd Skriftlig Stefnemaal under 13 Julj sistl:, hvorved Iver Stensen Hetland og medArving eftter afg: Guri Wiig, der som Lejlending har haft nock berørte gaards brug i Wig udi Lovlig Fæste, Mens same Afvigte Vaar fradød, er jndkaldet med flere at anhøre \Dom/ over huusenes fastsettende Aaboeds erstattelse med Videre efter Stefnemaalets Formeld, som blev oplæst.

Iver Hetland mødte og tilstoed i denne Sag lovlig Stefnemaal Lige efter Stefnemaalet.

Halvor Sæbøe og Ellend Hetland tilstoed og Stefnemaalets Lovl: Forckyndelse.

hvad den øvrige Arving efter Gyri Wiig betreffer Nemlig, Anders Jensen, da er hand ej her til forretningen Stefnt, og som den \der ej/ er Stefnt eller har værede med hvercken ved Skifted eftter Gyri Wig eller jndgaaed nogen Contract om huuserne.

den Reqvirerte Forretning blev derpaa foretaged og {befunden} foretog Mand sig først at besigtige

Eet Ild huus som befandtes at Mangle bordtag jtem tag og Videre som i alt med Kiøb af Materialier og videre samt Kosthold blev Considereret til 3 rdlr:

2. Eet Fiøs Mangler adskilligt

1766: 376b

kand ej \i St/andsettes Ringere end 4 rd:

3. Een Sænge boe, Mangler 6 voger Næver til tag á 20 s: er 1 rd: 1 Mrk: 8 s:

4. høe Lahden Mangler til tag 10 voger Næver á 20 s: 2 rd: 8 s: til bordtag 4 tylter hun á 12 s: er 3 Mrk: i brøsted paa Søndre side Arbeids Løn til alt 1 Mrk:

5. hæste Skudt Mangler 3 tylter huun 2 Mrk: 4 s: Arbeids Løn 1 Mrk:

6te Eet Smale huus Mangler 3 voger Næver 3 Mrk: 12 s:

og 7. Een Røgstue, hvor udj dette brug tilhører den halvedeel, Maae i Grund Ned rives, den halvedeel er værd 2 rdlr:, huuset ansees af ælde at være forraadnet.

altsaa beløber Aaboden til 11 rd: 4 Mrk: 12 skil:

Eftter forlangende blev af Iver Hetland følgende 2de huuse som en Virckelig Ejendom efter Gyri Wig taged udj øyesiun af Retten, nemlig

1te Een Røgstue med hos værende Kaave og Forstue, som blev Considereret at være Værd 10 rdr:

jtem en Skudt 5 Mrk: {12 s:}

dereftter blev Iver Hetland med Ejeren heraf gaarden Aarent Jørgensens broder Jørgen Jørgensen saaledes ForEenet at de Taxerede huuses Aaboed 11 rd: 4 Mrk: 12 s: skal af Gyri Wigs Sterfboeds Midler betales og de Taxerede huuse 10 rd: 5 Mrk: tilhøre gaarden som i de 11 rd: 4 Mrk: 12 s:, jtem skal Gyri Vigs Sterfboed betale de 2/3 parter af Omckostningerne for dene Forretning med 6 rd: 4 Mrk: 10 s: og Jørgen Wiig 1/3 part med 3 rd: 3 Mrk: 6 s:

Anno 1766 den 30 Septembr: blev Retten til almindelig Høste Sage og Skatte ting med Waags Skibredes Almue Sadt paa Bechervig, og Retten betjent med efterskrefne otte Eedsorne Laug Rettes Mænd Nafnlig Niels Windenes, Ole Breche, Ole Remereide, Johanes Aalfuren, Mons Steenevig, Jens Klepsvig, Knud Hille og Hans Kalve. Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden Knud Rydland og Meenige Ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høy Øvrigheds Ordres, som Til Publication ere Ankomne. saasom
1mo Forordning hvorved Handel med Thee forbydes Matrosserne paa de fra Danmarck og Norge til Stor Britanien farende Skibe. Datteret Friderichsberg Slott den 21 Julj Ao: 1766.
2do Stiftets brev til Fogden Hr: Kamer Raad Juel, hvorudj Communiceres Rente Kammerets Skrivelse af 7 Junj med jnddragne Kongel: Resolution, hvor ved 1te Almuen udj de 3de Fogderier Nordhord og Woss, Sundhord og Hardanger {Fogder} samt yttre og Indre Sogn, frietages i Stæden for de 14 s: de af 12 Sep: 1763 er paalagt at betale pr: Løb, er nedsadt til 6 s: pr: Løb. og 2det at Fogderne Synden Fjelds for eller til Indførsels penge i Matriculen er til lagt, af enhver gaard af et Skippund Tunge og der over 64 s: Men af en gaard under et Skippund tunge, 48 s: samt Fogderie Norden Fields, Ligeledes af en Løb eller et Spand og derover 32 s:, Mens af Mindre end 1 Løb eller Spand 24 s: datteret 26 Junj 1766.
3to Placat fra det Vestjndiske og Guineiske Rente sampt General Told Kammer udstæd, hvorved beckjendt giøres, Hans Kongel: Maj:ts Allernaad:st Resolution om at Haand Vercks Folck

1766: 377

Dag Lønnere, Arbejds og Tiæniste Folck udj Danmarck og Norge, for at betale de ved Consumptions Forordningerne for Danmarck af 31 Decbr: 1700 og for Norge af 24 Januarj 1682 for dennem ansadte Copulations penge. Datt: 27 Aug: 1766.
4to Hr: Stifts befallings mand Scheels brev til Fogden angaaende at heraf Fogderiet for Spedalske Menniskers jndlemmelse i Hospitalet, skal betales 139 rd: 14 s: jtem Restance for samme for forige jndlemede Mennisker 171 rd: 1 Mrk: 2 s: Datteret 26 Aug: 1766.
5to høj bem:te Hr: Stifts amt mandens brev til Fogden at af Ide og Marcher Fogderie fra Lensmand Ole Korregaarden er bortrømt Delinqvent Niels Dahlberg, Lars Kronberg og Taral Hanssen, med Ordre at de skal paagribes om Antreffes. Datt: 13 Sept: 1766.
og 6te Hr: Stift amt mandens brev til Fogden Hr: Kamer Raad Juel om at Fogden vilde lade sig jndformere i hvad Districter i Fogderiet som Misvæxt paa Korn Sæden er jndtruffet, samt om saa er, hvor Stort Qvantum enten af Byg eller Havre, til den trængende Almues undsædtning kunde udfordres. Ved same Skrivelse meldes og at endnu udj Bergen er til overs et anseeligt Qvantum af Hans Mayestets opsendte Havre. Datteret 20 Sept: 1766.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel, i andledning af dette oplæste Hr: Stift amt mandens brev, tilspurgte derpaa den Ting søgende Almue, om hos Dennem er falden Misvext paa Kornsæden dette Aar, og hvor meged om saa er, Eenhver da behøvede, Almuen gav derpaa dette Svar, at dette Aar er dessverre formedelst den jndfaldne Varme i Sommer, jndtruffen en overmaade Misvext paa Deris Korn, og derfor nødtrængende til at nyde undsetning der af, Mens som de endda ej Kand viide Auflingens beløb; Saa kand De ej Fastsette hvor meged at enhver af dem behøver. Henseende den opsendte Kongens Havre, da sagde Almuen, at i fald Hans Majestet Allernaadigst {derpaa} hafde Ansadt Tønden for 1 rd: 2 Mrk: á 9 Mrk:, hafde Eenhver Kiøbt deraf, {og} \Men/ som i Bergen paa den tiid, var havre Korn at faae for 1 rd: 4

Mrk: 8 s: til 11 Mrk: pr: tønde som Syntes at være bædre, Saa Kiøbte Een hver deraf efter Lejlighed til sin Fornødenhed.
Fogden Velbem:te Hr: Kammer Raad Juel begiærede dette Almuens Ham Givne Svar, Sig beskreven Meddeelt. som blev bevilget.

Dereftter Declarerede Hr: Fogden, at omskiøndt hand ved de udstædde Ting brever har advaret Almuen at de nu paa høste tinget maatte ufeilbar afbetale ej allene deris Ræsterende Extra Skatt for jndeværende Aar, men og den anden Restance deraf, Maae hand dog fornemme at ej en Almues Mand end nu med samme har jndfundet sig til at ville betale, har hand end nu inden Retten betydet Dem at de same Maatte betale, desuagted, minder endda ingen sig med Minste betaling.

Derpaa Læst andre Particulaire Documenter
1te Sr: Nathanael Mathiesens Obl: til Msr: Hening Dahl paa 200 rd: jmod 10 rd: Renter samt underpandt i Gouxeim og Drivenes datteret 8 Julj 1766.
2. Lars Riisøens Skiøde til Jørgen Hielm paa gaarden Riisøen for 95 rd: dat: 1 Sep: 1766.
3. Knud Tosøens (Tøsøens) bøxel Seddel til Johanes Olsen paa 3 spand 14 Mrk:r Smør udj Hille med Revers datteret 18 Sept: 1766.
4de Lars Larssen Wigs Obl: til Niels og Ole Titzlevold paa 140 rd: jmod 4 p:Cto: og under[pandt] i ½ Løb Smør ¼ hud jtem 8 Kiør og 2 qviger hver for 4 rd: datteret 30 Sept: 1766.
og 5to Endre

1766: 377b

Endre!! Tvedtes Skiøde paa ½ Løb Smør i Tvedte til Salmon Aarschoug mod 55 rd: dat: 30 Sep: 1766.
6te Synneve Songgals Skiøde paa 18 Mrk:r Fisk [i ??] til Mons Iversen mod 38 rdlr: datteret 1te Sept: 1766.

Dereftter er Sagerne foretaged.

Jens Knudsen og Lars Knudsen Rydland hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Niels Larssen Tvedt fordie at hand har beskyldt Citanterne offentlig en prædicke dag paa Fittie Kircke gaard, har beskyldt {Citan} for at de skulle have jaget en hans Buck paa Søen derfor Dom at liide og erstatte Processens omckostning samt at anhøre Vidnes byrd af Hans Fittie og Lars Olsen Wiig.
den jndstefnte Mødte icke, Mens Vidnerne var tilstæde,
thi fremstoed Stefne vidnerne Knud Rydland og Endre Remereide som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Niels Tvedte som inCaminationen ommelder i hans Fader Lars Tvedtes paahør, som til Stefnemaalet svarede at hand nemlig Sønen vel endnu skulle treffe Citanterne.
1te Vidne Hans Fittie aflagde Eed og provede at næstleden Sommer en Søndag paa Fittie Kircke gaard, hørdte deponenten at jndstefnte Niels Tvedte sagde til Citanten Jens Rydland disse ord: ja jeg skulle vel tackke dig for Bocken, som du Self jagede paa Søen. hafde ej videre at prove.
2. Vidne Lars Olsen Wiig aflagde Eed og provede i et og alt Med første vidne uden forandring.
Eragted
jndstefnte Niels Larssen Tvedte forelegges til næste ting at Møde, Sagen at tilsvare.

Baar Nielssen Gresdahl hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Ole Rasmusen Gresdahl for Eendeel ubeqvems ord hand har ladet falde over Citantens huustroe.
da saa vit var tilførdt, Maatte Citanten begiære Anstand en føje tiid siden hans Stefne vidner ere absente.

Endre Tvedte hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Lars Tvedte for begangne Slagsmaal paa Citanten derfor Dom at lide til bøders udredelse, samt Processens omckostninger, og Endelig at Anhøre Vidnes byrd af Knud Rønholm og Guroe Tvedte.
den jndstefnte Lars Tvedte Møtte icke efter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne,
thi fremstoed Stefne vidnerne Knud Rydland og Endre Remereide, som ved Eed bekræfttede at de for 14 dage siden haver Stefnt Lars Tvedte som inCaminationen ommelder, samt og Skiels ord mod Citanten.
Vidnerne Mødte.
1te Vidne Knud Rønholm aflagde Eed og provede: at Søndagen for Pintsedag sistleden, saae Vidnet at jndstefnte Lars Tvedte i vreed hue tog Citanten med begge sine hænder \og Rev ham/ i Ansigtet og hvorefter Endre var ganske blodig paa det Eene Kind, Aarsagen til denne vreede, Kom af et Faar Endre tilhørig som

1766: 378

Var Kommet paa Bøen, og hvorfore Lars Tvedte udbrød med disse ord: hvad Menneskes \Faar/ som Kommer paa Bøen, de skal hand beskadige. hafde ej videre at prove.
2. Vidne Guro Tvedte aflagde Eed og provede: i et og alt med første Vidne uden forandring.

Eragted

Lars Tvedte som Lovlig Stefnt, forelegges til næste ting at Møde Sagen at tilsvare.

Bonde Manden Ole Olsen af gaarden Fittie frem kom for Retten, og til kjende gav, at som hannem er bleven til kjende givet at hans broder Jacob Olsen, der for nogle Aar siden blev Commenderet udj Hans Maj:ts tieniste til Friderichsværns Værv, Samme stæds ved døden er afgangen, og da hand agter at Søge {sig} som den afdødes broder \hans eftter ham/, tilkommende Arv, om hand noget der sig haver eftterladt, Saa fandt hand sig andlediget at tilspørge den Ting søgende Almue 1te Om dennem ej er beckjendt dette at bemelte Ole Olsen Fittie er en Kiødelig broder af den til Fridrichværn udCommenderende Jacob Olsen, og dernæst om Jacob Olsen har efterladt sig fleere Søskende end bemelte Ole Olsen Fittie? hvortil Almuen svarede Eenstemmig at de til visse veed og aldeeles er beckjendt at Ole Olsen Fittie ej allene er en Kiødelig broder af den udCommenderede og omspurgte Jacob Olsen, der nu efter sigende ved Fridrichsværn skal være ved døden afgangnen, Men \end/ og at hand ej har her efterladt sig fleere Søskende end Ole Olsen Fittie, hvis Forældre boede først som Jorde {Folck} og derefter som huus Folck paa gaarden Fittie herudj Fittie Sogn under Storøens Præstegield.
Ole Fittie udbad sig om det passerede et bekræftet Tings vidne, beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Retten bliver til j Morgen ophævet.

Anden dagen d: 1 Oct: blev Retten atter sadt paa bemelte ting stæd og betjent med det anførte Laug Rett.

Lars Olsen Worland til kjende gav at hand \haver/ Med Muntlig varsel ladet jndstefne Ole Jansen Walhamer fordie at hand har beskylt Citantens \huustroe/ for at hun skal have Mercket {en hans} \Andre Folckes/ tilhørende Væhrer, derfor Dom at lide og erstatte Processens omckostning, samt at anhøre Vidnes byrd af Ole Olsen Aarland og Karj Lars datter Aarland.
den jndstefnte Mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa hans Veigne
thi fremstod Stefne vidnerne Lars Fagerbache og Jacob Drivenes, som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt. Vidnerne Mødte.
1te Vidne Ole Aarland aflagde Eed og provede: at Søndagen før St: Hans dag næstleden Somer var jndstefnte Ole Janssen Walhammer forsamlet med Citantens huustroe og flere paa gaarden Aarland, hvorda vidnet hørdte at Ole Jansen sagde til Citantens huustroe disse ord: her er ingen væhrer i dag for dig at Mercke, hvad enten der Mellem dem tilforn blev talet noged eller inted, Veed Vidnet icke, siden hand ej før var tilstæde hos dem. hafde ej videre at Prove.

1766: 378b

2. Vidne Karj Lars datter aflagde Eed og provede i et og alt som første vidne uden forandring.
Citanten begiærede den udeblevne forelagt.
Eragted
den Lovl: Stefnt Ole Jansen Walhamer forelegges til næste ting at Møde Sagen at tilsvare.

Baar Gresdahl mødte nu i dag og gav tilkjende at nu Møder hans Stefne Vidner Neml: Lars Fagerbache og Jacob Drivenes, som ved Eed bekræftede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Ole Gresdahl til at Lide Dom fordie hand skal have kaldet Citantens huustroe en Sladder bickcke, jtem at Ansvare Processens Omckostning og at anhøre vidnes byrd af Ingeborg Michels datter Gresdahl som de tillige haver Stefnt.
Ole Gresdahl saavelsom bem:te vidne Mødte icke eftter paaraab.
Eragtet
Ole Gresdahl og Ingeborg Michels datter som begge Lovlig Stefnt, den første som Sagvolder, og den siste som Vidne, Gives Laug dag til næste ting at Møde og Ingeborg Michels datter under Lovens Falsmaals Straf den tiid sit vidnes byrd i denne Sag at aflegge.

Ole Tønnevig af Nordhordlehn \og Jens Klepsvig/ hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Ole Aronsen Kleppe fordie at hand mod Citanterne har ladet falde Eendeel ærrørige ord med Viidere anden uanstændig opførsel, derfor Dom at lide og erstatte Processens omckostning samt at anhøre vidnes byrd af Knud Halvorsen Hille, Knud Monsen Kleppe, Ole Endresen Bache og Thoer Halvorsen Bache.
den jndstefnte Ole Kleppe mødte og tilstoed i denne Sag at være lovlig stefnt.
Af vidnerne jndfandt sig de 3de første Mens Thor Bache var Absent,
thi fremstillede Citanterne Stefne vidnerne Aadne Pirholm og Christopher Østevold, som ved Eed beckræfttede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Tord Bache til Vidne i denne Sag.
1te Vidne Knud Halvorsen Hille aflagde Eed og provede at næstleden Sommer da Søe Session paa Bechervig hafde væred holdet, og Deponenten med Parterne og fleere Reiste fra Sessionen, hørdte Vidnet paa baaden hvor de var Samlet for at søge igien til sit hiem, at Mellem Ole Kleppe og Jens Klepsvig opkom en Slags uEenig tale, hvilcken til sist udbrød af

Ole Kleppe med disse ord til Jens Klepsvig, Du er en Fandt, Kieltring og Bedrager tilligemed al Ræsten. hvem hand Meente med det ord med Ræsten Kand vidnet ej viide, siden hand ingen fleere Persohner gav Nafn. Vidnet saae der paa at hand Reiste sig op af Rangen i baahden, hvor hand sad og tog Aaren som blev Styret med, op og vilde med den Slaget, Vidnet troer det var Jens som skulle blevet slaged, Mens Deponenten tog slaged af med sin haand. hafde ej videre at prove. uden at Ole Kleppe sagde til Jens at en din Mor broder er en tyv.

2. Vidne Knud Monsen Kleppe aflagde Eed og provede: i et og alt med første vidne uden forandring, med tillæg at hans neml: Jens Klepsvigs ædtlæg {og} \eller/ Familie var det same. Mens hand afvergede ej slaged.

3. Vidne Ole Endresen Bache aflagde Eed og provede i et og alt med første Vidne, dog med tillæg at jndstefnte Ole Kleppe sagde til Jens Klepsvig disse ord {med tillæg} du er en Kjeltring og der er tyve i dine ædt og Slegt, og at der er en af dine Mor brødre en tyv. hvortil Jens Svarede om Min broder stiæler, saa henger en tyv. Videre forcklarede vidnet at Ole Kleppe sagde at Jens Klepsvig hafde forsoeret!! (forsverget?) sig for 100 rd:, som hand hafde jnd i Fiordene Laant.

1766: 379

Dereftter anmeldte Citanten Ole Tønevig at hand haver Stefnt Ole Kleppe til at anhøre end og vidnes byrd af Mickel Samuelsen Hille.

Ole Kleppe benægtede dette.

Thi fremstillede Citanterne Stefne vidnerne Aadne Wintzensen Piirholm og Christopher Østevold som ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Ole Kleppe til at anhøre alle Citanternes Vidner.

I den andledning blev vidnet Mickel Hille omskiøndt endda uConfirmeret, til Vidne Admitteret, med advarsel at hand giør nu Saadan Forcklaring som hand siden ved Eed kand bestaae og vil være beckjendt i sin tiid.

4. Vidne Mickel Samuelsen Hille provede: at næstleden Somer da hand med flere Kom fra Sessionen paa Bechervig, hørdte vidnet at Ole Kleppe sagde til Jens Klepsvig at hans Slægt var tyvs pack og at hans vær Fader Ole Tønevig hafde bedraget 100 rdlr: fra en Mand i Fanøe Fiord, og for same Forsoer sig og i øvrigt at Ole løftede Aaren op, hvormed hand Styrede, og vil slaae med same, Mens hvem, veed vidnet icke.

Ole Kleppe Declarerede at hand ej Kand erjndre de af ham faldne ord, siden hand den omvundne Dag var Drucken og beskienkket.

Citanterne anmelte dernæst at De er med Ole Kleppe forEenet og Declarerede derpaa Ole Kleppe at hand igien tager de ord hand haver talt som Løgnagtige og {skal} \altsaa/ ej Kome Citanterne til Minste Nackdeel.

Afsagt

De af Ole Kleppe mod Citanterne udtalte ord, hvilcke ham ved de førdte Eedelige afhørdte vidnes byrd er bleven fuldkommen {af}\over/bevist, Bør og skal ej Komme Citanterne \eller Familie/ til Minste Prejudice, paa gode Nafn og Rygte, Men skal ansees som død og Magtes Løse. Ole Kleppe bør for sin Kaad Mund hed, som den der saa groft har indgaaed paa {Folckes} \Citanternes/ ære Nafn og Rygte, til Rettelse for sig Self og andre Ligesindede til Exempel, betale til Christianshafns Kircke udj Kiøbenhafn 2 rd: 3 Mrk: og til det Bergenske Tugt og Manufactur huus 3 rdlr: 3 Mrk: og \til Præstegieldets Fattige 1 rd:/ jtem til Citanterne udj Processens omckostning 2 rd: 3 Mrk:, alt 15 dage eftter dene Doms Lovl: Forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Sr: Hans Jacob Bugge hafde tilligemed Niels Indre Rabben til dette ting tiid og Stæd ladet jndstefne Knud Nielsen Steenevig til at Lide Dom samt ansvare omckostninger og at anhøre vidnes byrd, fordie at hand over Citanterne har ladet falde Eendeel ærrørige Skiels ord.
den jndstefnte Knud Stenevig Mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal og at hand Om Monsr: Bugge har Sagt at Bugge har taget en Gied og Slagtet den og om {Johanes Wiig} Niels Rabben at hand har taget en gied. Beder derfor Citanterne ville tilgive ham same udtalte ord, hvilke hand offentlig Declarerede at være Løgnagtige talte.
Citanterne Declarerede de vil være fornøjed, naar ordene bliver \ved/ Rettens Dom til jntet giort.

Afsagt

de {ord som} ærrørige ord som Knud Steenevig eftter Egen tilstaaelse har udtalt om Citanterne Sr: Bugge og {Johanes} Niels Rabben, hvilcke Acten udviiser bør ej Kome Citanterne til Minste nackdeel paa Gode Nafn og Røgte, og altsaa skal som død og Magtes løse ansees. Knud Steenevig bør {eller} til nogenledes rettelse for sig i efter tiden, betale til Møgsters Sogns huus Arne 2 rdr: og udj Processens omckostning til Citanterne 3 rd: 15 dage eftter denne Doms Lovlige Forckyndelse under Adferd eftter Loven.

1766: 379b

Derefter blev Læst
Hr: Biskop Arentz bøxel Seddel paa 1 pd: 6 Mrk: Smør i Troland til Aarent Monssen med Revers datteret 15 Martj 1766.
2. Hr: Mathiesens bøxel Seddel paa 36 s: i penge til Lars Nielsen i gaarden Nordre Drivenes. datteret 1te Oct: 1766.
3. Do: bøxel Seddel til Niels Heljesen [paa] 1 pd: 3 Mrk:r Fisk i yttre Rabben dat: 20 Nov: 1765.

Arian Larssen Berg i Rette æskede sin fra høstetinged 1765 udsadte Sag Contra Colbeen Larsen, betreffende fraviget tieniste fra Citanten jtem Ole Hæverøen for saavidt Sagen ham kand paagielde, hvilcken Sag eftter Colbeen Larssens Reqvisition til jndeværende Aars Somer ting blev udsadt, Mens som bemelte Colbeen Larsen ej da Mødte, og i Rette æskede same, altskiønt hands vidner vare tilstæde, saa blev {ej} de \den/ henseende {Modvillighed} \ej/ afhørdt.
Arian Larssen begiærede nu Dom i Sagen.

Eragted

da Colbeen Larssen saa ofte har nødt i denne Sag Lovlig Stefnemaal, og same Self til sist faaed bevilget udsadt for {same} \den/ paa sin side \at faae/ oplyst, hvilcket hand dog ej har agted at fuld føre, siden hand icke same afvigte Somerting har i Rette æsket ej heller nu derpaa Stefnt. Altsaa bliver udj Sagen denne sinde Dom afsagt.
dereftter blev Saaledes udj Sagen dømt og

Afsagt.

Colbeen Larssen har ej ved Møde fragaaed Citanten Søgemaal joe at have fraviged Citantens tieniste, Mens {blot} allene paaraabt Aarsage dertil at have haft, og til den Ende faaed sagen opsadt for same at bevise. Som nu ej Sagen paa Colbeen Larssens Side er af ham bleven oplyst, som {Muelig} \vel/ ej kand skee, hvilcket Maae Sluttes deraf at hand ej har mødt, vel muelig fordie den ej heller til hans uskyldighed kand blive oplyst, Men \saaledes/ stiltiende modtager Citantens Sigtelse. Af saa befatted Sag Kjendes og dømes for Rett at Colbeen Larssen bør til Citanten Arian Berg betale et halvt Aars tieniste Løn med 4 rd: jtem udj Processens omckostninger 3 rdr: Ole Jacobsen Hæverøen, der ej forjnden hand antog

Colben Larsen i sin tieniste, har ladet sig forevise det ved Forordningen anbefallede Skuds maal fra Colbeen Larssens siste huusbonde, bør sig self til Rettelse, og andre til Exempel, betale til Møgster Sogns Fattige 1 rd: 3 Mrk: det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage efter denne Doms Lovl: forckyndelse under adferd eftter Loven.

Derefter blev Hr: Fogdens Ordinaire Tings vidnes Poster examineret, hvortil Almuen Svarede Ligesom næstleden Aar.
Odels Mandtallet blev oplæst og af alle ujmodsagt.
Om Ting skydsen Svarede Almuen med Ja. at dennem same er betalt.
Restancen for Skibredet (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

til Laug Rettes Mænd 1767 blev udnefnt Tosten Øchland, Mickel Sandtorv, Lasse Torrang, Ole Gouxeim, Ole Hovland, Johanes Store og Johanes Søre Drivenes og Ole Rydland.

Retten blev derpaa ophævet.

1766: 380

Anno 1766 d: 4 Oct: blev Retten til Almindelig Høste, Sage og Skatte tings holdelse, sadt paa Godøesund med Opdahls Skibrede og betjendt med eftterskrefne Laug Rettes Mænd Nafnlig, Ole Olsen Anuglen, Hans Mortensen Nere Helleland, Størch Opdahl, Niels Øchland, Hans Epland, Alv Møchlestad, Siur Hamerhoug og Niels Tornes. Overværende i Retten Fogden Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Ting søgende Almue.

hvornæst blev Allerunderdanigst og hørsomst blev læst de Kongl: Forordninger og høj Øvrigheds Ordre, som ved Waags Ting ere Anført.

henseende det oplæste Stiftets brev angaaende om Misvext er falden paa Korn Avlingen med Videre, Svarede dette Skibredes Almue, som Waags Skibredes bønder Svaret haver.

Derefter Læst
1te Hans Engelsen Echelands Mageskiftebrev paa ½ Løb Smør ½ hud i Møchlestad datteret 6 Martj 1766.
2. Mogens Store Hejes Skiøde til Halsteen Johanssen paa ½ Løb Smør ½ hud i Møchlestad mod 200 rd: datteret 6 Martj 1766.
3. Hr: Gierdt Schrivers Skiøde til Torbiørn Joenssen med fleere paa 17 11/24 Mrk: Smør 1 ¾ hud udi øvre Dalland jmod 80 rdr: Datteret 14 Sept: 1766.

Niels Jacobsen Andersland fremkom for Retten og lod lyse sin Odels og penge Mangels Lysning til det brug udj gaarden Andersland som Ejes af Ole Anderssen med Declaration at saasnart same penge kand erholdes, agter hand samme brug af Skyld 1 pd: 21 Mrk:r Smør fra Ejeren at jndløse. Udbad herom Rettens attest som blev bevilget.

For Retten fremstillede sig {paa} Lars Fladerager{s Veigne Hr: Røder}, der hafde til dette ting Med Muntlig varsel ladet jndstefne Ole Vintzensen Fladerager og huustroe Ingeborg Torbiørns datter at paahøre Vidnes byrd af Ole Ingebretsen, Christopher Johanssen, Guroe Niels Datter, og Marthe Jacobs Datter, anlangende Deris nærgaaende ord og beskyldninger om Citanten, derfor Dom at Liide til undgieldelse og Mulct eftter Sagens Omstændighed,

samt vedbørlig Satisfaction til Citantens æres Præcaution, og denne Aarsagede Processes omckostning skadesløs at erstatte.
Vidnerne ere alle under Lovens bydende Falsmaal Straf jndkaldet nu for Retten, Deris Sandferdige Vidnes byrd i denne Sag under Deris Saligheds Eed at aflegge, og paa alle for dem fremsadte nødig Agtende Qvestioner at svare til Sagens oplysning.
De jndstefnte Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa Deris Veigne. Af Vidnerne Mødte icke fleere end Ole Ingebretsen og Christopher Hanssen.
Thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Ole Godøen og Ole Natvig som ved Eed bekræftede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt ej allene de 2de første som Sag volder og De andre siste som Vidner, Lige efter inCaminationen.
Derefter blev Edens Forcklaring af Lov bogen

1766: 380b

De Mødende Vidner forelæst med forManing til Sandheds udsigende.
1te Vidne Ole Ingebretsen aflagde Eed og provede: at vidnet ej har hørdt nogen sinde at Ole Fladerager eller huustroe Ingeborg har udskieldet Lars Fladerager, Men dette har vidnet hørdt: at næstleden Sommer var Ole og Lars Fladerager i ord samen, da Ole siger at nu Reiser du som en Ræv, og som du har giordt Gierningen til, Ingeborg Fladerager Sagde til Vidnet en gang i Sommer at Lars Hafde sagt til hende at hand skulle see hendes hierte blod, Mens Vidnet har det ej hørdt. Vidnet veed og at Citanten og de jndstefnte var udj en Vreedagtig Tale samen i Somer Een gang, mens hørdte aldeles icke de \da/ faldne ord jmellem Parterne. hafde ej videre at prove.
2. Vidne Christopher Johanssen aflagde Eed og provede i et og alt med første vidne uden forandring.
Citanten som Maatte formercke at Guro Niels datter, Martje Jacobs datter ej nu for Retten Møder til vidnes byrds afleg, Saa fandt hand sig andlediget at begiære Sagen udsadt til først komende 6te October som Anden ting dag, da hand forModer de Lovlig Stefnte vidner, saavel som de paagieldende da jndfinder sig.

Afskeediget

den forlangte anstand accorderes.

Retten ophæves til Manddagen.

Manddagen den 6te Oct: blev Retten atter sadt paa bemelte Ting stæd og betjent med det forhen anførte Laug Rett

hvorda blev Læst
1te Johanes Sundvord med de fleres Skiøde paa 1 pd: 12 Mrk: Smør 1/3 hud i Vevatne til Torbiørn Johansen mod 70 rd: datteret 6 Oct: 1766.
2. do: Knud Nordbustad med de fleres Skiøde paa 1 pd: 12 Mrk: Smør i Fladerager til Steen Olsen mod 108 rd: datteret 6 Oct: 1766.
3. Sorenskriver Hesselbergs Skiøde paa Katteland 1 Løb Smør til Hans Knudsen mod 53 rd: dat: 6 Oct: 1766.
4. Hr: Major Arnebergs Skiøde til Ole Fladerager paa Lille Kongsvig mod 300 rd: dat: 15 Maj 1766.
5. Hr: Assessor von der Lippes Skiøde til Rasmus Olsen paa ½ Løb Smør i Braattetvedt mod 36 rd: datt: 18 Aug: 1766.
6. Do: von der Lippes Skiøde til Jan Thomesen paa ½ Løb i Brottetvedt mod 36 rd: dat: 18 Aug: 1766.

7. do: von der Lippes Skiøde til Johanes Ingebretsen paa 54 Mrk:r Smør i Øvre Giøvaag mod 45 rd: dat: 21 Aug: 1766.
8. Hans Echelands Skiøde til Mons Larsen paa gaarden Katteland 1 Løb Smør mod 120 rd: dat: 6 Oct: 1766.
9. Ørje Middahlens Skiøde paa 18 Mrk:r Smør i Middahlen til Engel Ørjensen mod 36 rd: jtem for Odels Retten dertil 10 rd: dat: 6 Oct: 1766.
10. Ole Høvischelands Skiøde paa 20 ¼ Mrk: Smør i Nere Drange til Johanes Jacobsen. datteret 6 Oct: 1766.
11. Ole Vintzensen Fladeragers Obl: til Hr: Major Arneberg paa 100 rd: jmod underpandt i Lille Kongsvig og 5 proCto: Renter. dat: 15 Maj 1766.
12. Torbiørn Johansen Vevatnes Obl: til Hans Øchland paa 80 rd: jmod underpandt ½ Løb Smør 1/3 huud i Wevatne. dat: 6 Oct: 1766.
13. Isach Wermedahls Obligation til Johanes Bache med flere paa Capital 70 rd: jmod Pandt i Wermedahl og 3 rdlr: Rente dat: 6 Oct: 1766.
14. Lars Halvorsen Breches Obl: til Salmon Solem paa 30 rd: jmod Pandt 2 pd: 1 ½ Mrk: Smør i Breche og 4 proCento Renter datteret 4 Oct: 1766.
15. Jan Thommessen Brottetvedts Obl: til Anders Beltestad paa Capital 36 rdlr:

1766: 381

jtem 4 proC: Renter og underpandt ½ Løb Smør i Breche!! (Brottetvedt) datteret 6 Oct: 1766.
16. Rasmus Olsen Brottetvedts Obl: til Jacob Amland paa 30 rd: jmod pandt ½ Løb i Brottetvedt og 4 proCto: Renter. datteret 6 Oct: 1766.
17. Frue Segelches Skiøde paa Odels Retten til det halve Øchland til Niels Jansen mod 24 rd: dat: 21 Maj 1766.
18. do: Skiøde til Ole Rasmussen paa Odels bunestads, Besiddelses og Bøxel Retten til ¼ part i Øchland mod 4 rd: dat: 21 Maj 1766.
19. do: Skiøde til Joen Rasmusen Af Lige jndhold mod 4 rd: dat: 21 Maj 1766.
20. Johanes Nedre Dranges Declarations Skrift betreffende Eet brug i Nedre Drange Datteret 6 Oct: 1766.
21. Niels Nere Støles Obligation til Haagen Solem paa 75 rd: dat: 6 Oct: 1766.
22. Skiftebrev eftter Jan Omundsen Hegland, hvorefter Jordegodset i Hegland og Kierefiord er Udlagt, som Pandte bogen udviser datteret 31 Maj 1766.
23. Skiftebrev efter Udna Thors datter Mit Giøvog, hvorefter Jordegodset er Udlagt som Pandte bogen udviser. datteret 2 Junj 1766.
24. do: eftter Rasmus Ingebretsen Lunde, hvoreftter Jordegodset i Lunde er Udlagt som Pandte bogen udviser. dat: (ope rum)
25. Skifttebrev efter Jon Vevatne, hvorefter godset er Udlagt, som Pandte bogen udviser. datteret 5 Aug: 1766.
26. Hr: Bruns bøxel Seddel til Peder Hansen paa 1 pd: 7 ½ Mrk: Smør i Nedre Dalland med Revers datteret 16 Oct: 1764.

Lars Fladerager i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Ole Øchland Eet Jorde Kiøb betreffende. da hand begiærede det udeblevne og forelagte vidne Carl Nielsen Høvischeland som nu for Retten Møder, fremckaldet til Vidnes byrds aflæg i Sagen.
Ole Øchland Mødte for Retten og tilstoed i Sagen Lovlig Stefnemaal.
derefter Citanten for vidnet fremsadte følgende Qvestioner 1mo Om h/an/d icke var med Citanten paa gaarden Øchland, saae og hørdte at Lars Fladerager Leverede 8 rd: haandpenge paa Jorde Kiøb 1 Løb Smør i gaarden Øchland. 2do Om Siur Johanssen som den anden

opsider paa gaarden Øchland icke da i Stuen jndkom, Spurgte hvad det var Ole solgte. og 3tio Om icke Ole svarede jeg haver Solgt gaarden Ligesom jeg haver Kiøbt den til. Vidnet provede til 1te qv: At h/an/d var med Lars Fladerager den tiid at hand ned laae 8 rdr: til Ole Øchland som var et aar Paaske Aften siden, som Ole Modtog, og sagde Ole den tiid disse ord, saa Maae jeg sidde til et omraad, hvortil Lars svarede: Vi taler icke noged om det i Aften, det er noged Vi veed før om. Vidnet veed ej hvad gaard det var som haand penge blev ned lagt paa. Til 2de Qvestion Svarede vidnet Nej. Til 3. qv: det omspurgte forholder sig icke. Vidnet sagde nu at det var ude paa Marcken at Siur spurgte og Ole gav det svar som tilført er. Deponenten forcklarede videre at Ole Øchland sagde at i fald hand ej faar gaarden som h/an/d den har Kiøbt, Saa er det icke om Kiøbet.

Citanten dereftter fandt sig Andlediget at tilspørge Ole Øchland som nu nærværende om h/an/d icke godvillig tilstaar at have i sit værge de oppebaarne 8 rdlr: haand penge. Ole Øchland Declarerede at haand penge[ne] er leveret Ole Fladerager som den der hafde Laant Lars samme efter eller med Larses Samtyckcke som den der bad

1766: 381b

Ole telge samme, og den!! (dem) modtog.

Citanten til Endelig Ræst fremlagde hans i dag udstædde Skriftlige jndlæg, som hand ærbødigst var begiærende Maatte for Retten oplæses og forventende Doms Act til føres.

Ole Øchland Declarerede at hans accorde var saaledes at i fald hand kunde faae self dete Løb Smør i gaarden Øchland hvilcken Johanes Siursen ham hafde Solgt, saa skulle Lars blive Kiøber, Men ellers icke hvilcket og vidnerne har forcklaret, Submitterede i øvrigt Sagen under Dom.

Afsagt

De i Sagen førdte Eedelige Vidner har ej forcklaret at Ole Øchland og Lars Fladerager var saaledes Contraheret at Lars Fladerager skulle beholde det gods nu jndstefnte Ole Øchland haver udj Eje som er en Fjerdepart af gaarden Øchlands skyld, Mens derjmod at Kiøbe Contracten var denne nemlig at Ole Øchland Solgte til Lars Fladerager halve Øchland 1 Løb Smør Ligesom Johanes Siursen Sundøen det ham Solgt hafde, Og i fald bemelte Johanes Sundøen ej kunde hiemle ermelte Ole Øchland dito 1 Løb Smør, saa var Kiøbet aldeles ophævet, hvilket vidnerne Johanes Luren og Karl Nielsen fuldkomen haver omvundet og bekræftet. At Johannes Sundøen ej har kundet hiemlet nock bemelte Ole Øchland den \ham/ Solgte 1 Løb, det har Ole Øchland fuldkomen afbevist med hans af nock bemelte Johanes Sundøen meddeelte Skiøde under 4 Martj 1765. Altsaa af disse med de fleere i Sagen givne Omstændigheder Kjendes og Dømes for Rett at jndstefnte Ole Øchland bør for Citantens Søgemaal i denne Sag frie at være og Processens omckostninger ophæves.

Til dette ting tiid og Stæd hafde Lars Nielssen Fladerager ved Skriftlig Kaldseddel under dato 16 Sept: sistl: i Rette kaldet Ole Wintzensen Fladerager med Huustroe og øvrige huus Folck at paahøre Vidnes byrd af Jacob Sunde, Niels Borgen, Christopher Drange og Axel Dahlen med Videre efter Stefningens formeld som hand i Rettelagde og blev oplæst.

Eragted

Da denne Sag Consernerer Syn og Gransckning, baade henseende ved hvad Lejlighed Stue huuset kand af den inCiterede været blevet beskadiget, saavel som om ejendom betreffende Nøst Tomten med Meere, Altsaa, bør paa Aastæderne Traxteres!! (Tracteres), hvor hen den og følgelig Loven Remitteres.

I andledning af denne Eragtning, Fandt Citanten sig beføjed at tilspørge Retten om hans nu jndstefnte og Mødende Vidner icke Maatte forcklare hvad de i denne Sags begivenhed haver at Prove.

Sagen er ved den faldne Eragtning til Aastæden Remitteret, Altsaa kand ej vidnerne admitteres.

Den fra 4de hujus udsadte Sag af Lars Fladerager jndstefnt Contra Ole ibm:, blev paaraabt, og mødte ej endda den jndstefnte.
Thi begiærede Citanten saavel

1766: 382

De udeblevne Vidner som Parter til næste ting forelagt.
Eragted
jndstefnte Ole Fladerager med huustroe Ingeborg forelegges til næste ting at Møde Sagen at tilsvare. Ligesom og Vidnerne Guroe Niels datter og Marthe Jacobs datter forelegges under Lovens Fals Maals Straf Deris Vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Encken Berthe Reisem hafde til dette ting tiid og Stæd Med Skriftlig Stefnemaal ladet jndstefne sin Søn Hans Reigsem fordie at hand skal have tilsveget sig 2 pd: 6 Mrk:r Smør i Reigsem med Meere eftter Stefnemaalets Formeld Datteret 15 Sept: sistl: som blev oplæst.
Den jndstefnte Hans Reigsem Mødte for Retten og tilstoed i denne Sag Lovlig Stefnemaal, Declarerede dernæst at have begiegnet Sagen med Contra Stefnemaal under 16 Sep: sistleden som blev oplæst.
Berthe Reigsem Mødte og tilstoed i Sagen det oplæste Contra Stefnemaals lovl: forckyndelse. og var ellers i Retten tilstæde hendes Laug værge Mads Godøen.
af Citantens Vidner Mødte ej fleere end \Lars Reigsem/, Jacob Opdahl, Niels Ingebretsen og Niels Sæbiørnsen Søreide, \Axel Dahlen/ og Ole Natvigen. Alle Contra Citantens Vidner Mødte.
For de udeblevne Vidner blev Lovlig Stefnemaal under Eed afhiemlet af Ole Godøen og Ole Natvigen.
1te Vidne Lars Reigsem Stefnt af begge Parter aflagde Eed og provede: at hand af Sal: Ole Reigsem hørdte tale dette: at hand anckckede paa det af Hans Reigsem giorde Skiøde, hvilket skeede som oftest af ham. Og til den Ende Reiste til Øvrigheden for at becklage sig derover siden det var som Meldt ham uviidende, hand fick det Svar at skulle Stefne Hans Reigsem som blev efterckomet at 2de Mænd til høstetinged Stefnte bemelte Hans Reigsem som er nu 6 (5?) aar siden. Paa Contra Citantens Stefnemaals Spørsmaal svarede at den tiid Hans skulle Reise til Tings, blev vidnet jndkaldet i Ole Reigsems Stue, hørdte da at Ole paa Spørgsmaal svarede \Hans/ Reis og før dig ind. Vidnet forklarede og at den dag Vidnet tilligemed Hans Reigsem skulle Reise til Tinget for at Møde efter Ole Reigsems til Hans ibm: udstædde Stefnemaal, gick Deponenten med Hans jnde i et Qverne huus hvor Ole sad og Malede, hvor da Hans sagde til Ole vil I icke Reise til Tings, jeg skal lade Eder indføre for gaarden igien, hvorpaa Ole Vente sig til dem og saae ud ad Qverne huus døren, og sagde: hvad som giort er med gaarden skal staae, hvortil Hans Reigsem Svarede, jae saae vil jeg ej høre Videre derom tale. Ole Reigsem anckede vel efter den tiid at ej hans yngste Søn fick jorden, mens giorde aldrig nogen tale til Hans Reigsem. hafde ej Videre at prove. Vidnet sagde til Slutning at Ole Reigsem et aars tiid efter sagde til Vidnet, jeg gav ej Hans andet Lov

1766: 382b

at jndføre sig for gaarden end for et omraad.
2. Vidne Axel Dahlen aflagde Eed og provede som Stefnt af begge Parter: at hand blev begiært at høre hvad Jacob Reigsem talede for ham, hvilket og skeede saaledes at bem:te

Jacob Reigsem fortalgte ham at Ole Reigsem {fortalgte ham} sagde de same ord der faldt i Qverne huuset, hafde ej videre at prove.
3. Vidne Jacob Opdahl Stefnt af begge Parter, aflagde Eed og provede at Deponenten blev af Ole Reigsem forlanget at Stefne Hans Reigsem fordie at hand hafde Skrevet Skiøde paa hans gaard, hvilket Vidnet tilligemed Christopher Borgen eftterckom. da de Kom til Reigsem for dette at udrette, hørdte vidnet at jmellem Ole Reigsem og hans huustroe var et Slags Skienderie betreffende Jorden som nu er paastefnt, og anckede Ole Reigsem paa det Hans hafde giort, Deponenten med Christopher Borgen forrettede Stefnemaalet. og hørdte Vidnet at Citantjnden Berte Reigsem var den tiid fornøjed med at Hans skulle beholde gaarden. Vidnet hørdte at Ole altiid anckckede paa den giorde gierning. hafde ej videre at prove.
4. Vidne Niels Ingebretsen Søreide aflagde Eed og provede: at sal: Ole Reigsem til sit yderste becklagede sig over at Hans Reigsem og hans Moder nemlig hans Kone hafde Sveget Jorden fra ham: ja sagde at hand skulle Selge Jorden til hvem hand ville uagted at Hans hafde faaed Skiødet \der/ paa. hafde ej videre at prove uden dette at hand neml: Ole skulle selge jorden thi det var ej fastere giort.
5. Vidne Niels Sæbiørnsen Søreide aflagde Eed og provede i et og alt med 4. Vidne uden forandring.
6. Vidne Ole Natvigen aflagde Eed og provede: at naar hand talede med Ole Reigsem, saa becklagede hand sig over at Hans Reigsem hafde Sveget gaarden fra ham. hafde ej videre at prove.
7. Vidne Vidne!! Christopher Borgen Stefnt af Contra Citanten aflagde Eed og provede: i et og alt med Vidnet Jacob Opdahl uden forandring.
Citantjnden med Laug værge begiærede Sagen udsadt til næste ting. og de udeblevne vidner forelagt.

Eragted

de Lovlig Stefnte og udeblevne Vidner Johanes Reigsem, Johanes Johanssen ibm:, Niels Rolseide, Torger Opdahl og Ole Jellefald forelegges under Lovens Falsmaal Deris vidnes byrd i Sagen at aflegge.

Johanes Rolseim i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Ole og Ander!! (Anders) Waage, hageleje betreffende da hand Declarede at have Stefnt Ole og Anders Waage til at anhøre hans beckræftelses Eed siden de ej har villet aflagt sin Eed.
Ole Waage Mødte Mens Anders Waage icke
thi fremstillede Citanten Stefne vidnerne Ole Godøen og Ole Natvig, som ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Anders Waage til dette ting at anhøre Citanten Johanes Rolseims bekræfttelses Eed.
Derefter aflagde Citanten Eed

1766: 383

at hand har til gode de paastefnte 4 rd:

Afsagt,

da de jndstefnte ej med noged bevis har kundet afbevise Kravet, ja og Vegret sig at aflegge Eed paa Deris udsigende om fordringen at have betalt, Saa, da Citanten efter Deris paastand har nu inden Retten aflagt sin Corporlige Eed og derved Sigtelsen beckræfted, Saa bør de jndstefnte nemlig Anders Waage og Ole ibm: betale til Citanten de paastefnte 4 rd:, Nemlig Anders 3 rd: og Ole 1 rd: Ligesom og Anders og Ole tilfindes at betale til Citanten udj Processens omkostninger 3 rd: 1 Mrk: 8 s: hvoraf Anders bør udreede 2 rd: 1 Mrk: og Ole 1 rd: 8 s: det paadømte udredes og eftterckomes 15 dage eftter denne Doms Lovl: forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Fogden hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntlig varsel ladet jndstefne Gurj Ingebrets datter for begangne Lejermaal med Ole Nielssen Derfor Dom at Lide og erstatte Processens omckostning.

Den Indstefnte Mødte icke siden hun Laae i Barsel Sæng.

Ole Natvig og Ole Godøen bekræftede ved Eed at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Guri Niels!! (Ingebrets?) datter Ligesom inCaminationen ommelder.

Fogden i Rette lagde Sogne Præsten Hr: Baars Kundskabs Liste under 4 Oct: 1766 som blev oplæst.

Afsagt.

Med den i Rette lagde Sogne Præstes Kundskabs Liste afbevises Lejermaalet, hvilcket den jndstefnte og for Stefne vidnerne har tilstaaed, altsaa bør Guri Niels Datter betale følgel: Loven til Actor sine Lejermaals bøder med 6 rd: 15 dage efter denne Doms Lovlige Forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Fogden uagted hand til Lænsmanden har givet ordre udj Ting brevene at paakræve Extra Skatten, ja nu og jnden Retten Samme paafordret, Mens desuagted har end nu jngen Sig til betalling jndfundet, Rode Mæsterne har og Declareret jnden Retten at uagted de eftter Ordre har paafordret samme, har Ingen til betalling sig dermed jndfundet.

Fogden begiærede herom Rettens attest beskreven meddeelt.

Derefter blev de ordinaire Tings vidner examineret, hvorpaa Almuens Svar faldt som sædvanlig.

Ting Skyds Tingsvidnet Ligesaa blev besvared med Ja.

Odels Mand tallet blev oplæst og af alle ujmodsagt.

Restancen for Skibreedet stoer (ope rum) blev oplæst og af alle ujmodsagt.

der efter blev Læst

1te Engel Haavigs Skiøde til Nichlas Hatvig paa Eendeel i Fuse Kircke mod (ope rum) rdr: datteret (ope rum)

2. Guldbrand Wattendahls Obligation til Johanes Sundvord paa (ope rum) jmod hans ejendomb udj Wattendahl datteret (ope rum).

3. Karj Flyensfehrs Obl: til Samson Engevig paa Capital (ope rum) imod Pandt i Flyensfehr Datteret (ope rum).

Derpaa blev Retten for Skibredet ophævet.

1766: 383b

Anno 1766 den 9 Octbr: blev holden Almindelig Høste Sage og Skatte ting holdet med Ous Skibredes Almue paa Lundervig, og Retten betjent med efterskrefne otte Eedsoerne Laug Rettes Mænd Nafnlig Anders Koldahl, Mons Hougstad, Jon Røsvold, Thomas Jelle, Benoni Sundøen, Jon Hovland, Ole Bouge og Hans Lundervig Overværende i Retten Stædets Foged Hr: Kamer Raad Juel med Lænsmanden og Meenige Ting søgende Almue.

Hvornæst allerunderdanigst og hørsomst blev Læst de Kongel: Forordninger og høj øvrigheds Ordres, som paa forige Tinge ere Læste og i denne Protocoll extraherede.

Derefter blev læst
1te Skifte brev eftter Mons Olsen Nere Bouge, hvoreftter Jordegodset i Bouge er Udlagt som Pandte bogen udviser. datteret 8 April 1766.
2. Nicolai Hatvig og Niels Matlands Skiøde paa 10 ½ Mrk: Smør 2/3 g:skind i Nere Bouge til Rasmus Monsen. datteret 9 Oct: 1766 mod 33 rdr:

Johanes Olsen Nordvig fremckom for Retten og Lod Lyse sin Retmessig havende Odels Løsnings og Bunestads Rett til det brug udj gaarden Nordvig som Knud Svendsen hans Stif Fader af Skyld udj Aarlig Landskyld ½ Løb Sm: ½ hud ½ g:skd: som hand nu ejer, bruger og beboer, som Er Comparentens endnu Levende Moder Ingeborg Thomas datter{s} der har bemelte Knud Svendsen til ægte, hendes Odel, Med Declaration at saasnart bemelte hans Moder ved døden afgaar, agter hand godset i Nordvig at jndløse fra den eller de som efter hans Moder der udj kand faae Udlæg. Udbad i øvrigt herom Attest fra Retten som blev bevilget.

Fogden Hr: Kammer Raad Juel, Giorde jnden Retten Almuen paaKrav om den allernaadigste paabudne Extra Skatt, hvorom Almuen ved de udgangne ting breve ere blevne advarede nu til tinge at fremckomme, Mens desuagted saavel som den advarsel Velbem:te Hr: Kamer Raaden giorde Almuen jnden Retten, Saa dog alligevel jndfandt sig dog ej til betaling der med, en Eeneste Mand, Rode Mæsterne Declarerede og at de paa den efterstaaende Restance i Deris Roder, har giort paaMindelse og paaKrav men har dog ej det minste faaed. herom Udbad Velbem:te Hr: Fogden Rettens attest

Henseende høj Velbaarne Hr: Stift amt mandens brev til Hr: Kamer Raaden om nogen Mis vext paa Korn avlingen her er falden, med Meere Svarede Almuen som ved Waags Skibreede er anført.

Dere eftter er Sagerne foretaged.

Anders Hanssen Helleland i Rette æskede sin fra seeniste Ting udsadte Sag Contra Johanes Helleland, betreffende Een Contract om \et/ Jorde brug i Helleland.
Johanes Olsen Helleland mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
thi fremstoed Stefne Vidnerne Hans Lundervig og Anders Helleland som ved Eed bekræftede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt Johanes Helleland til at anhøre Dom i Sagen. Johanes Helleland svarede dertil at hand først

1766: 384

Til Sommertinged 1767 agter at Møde.
Anders Hanssen Helleland paastoed Dom udj Sagen.

Afsagt

De udj denne Sag førdte og Eedelig afhørdte Vidner har Eenstemmig forcklaret at jndstefnte Johanes Olsen Helleland har med Citanten jndgaaed den paastefnte Contract neml: fordie at Citanten skulle for den jndstefnte fravige sit brug i gaarden Sævereide til frie Disposition, Saa skulle Anders Hanssen der jmod nyde til brug 1/3 part i den jndstefntes gaardebrug i Helleland, hvilcket Johanes Olsen Self Skulle tildeele ham med huuse, Og der paa meddeele ham enten bøxel Seddel uden minste bøxels erleggelse, eller oprette Contract om bruget, hvilcket Citanten for sin {Have} nu havende huustroes \Livs/ tiid skulle beholde. Altsaa Kjendes for Rett at Johannes Olsen Helleland, bør og skal følgel: Lovens 5 bogs 1 Capit: 1og 2 Art:, holde den af ham med Citanten jndgangne Contract udj et og alt, og der paa meddeele

ham for saa lenge hands nu havende huustroe Lever, enten bøxel eller Contract. Den jndstefnte bør og betale til Citanten udi Processens omckostninger 2 rd: 3 Mrk: det paadømte udredes og eftterckommes 15 dage eftter denne Doms Lovl: Forckyndelse under Adferd eftter Loven.

Anders Hansen i Rette æskede sin fra seeniste ting udsadte Sag Contra Johanes Helleland Gield betreffende.
Den jndstefnte Mødte icke eftter paaraab ej heller nogen paa hans Veigne.
Stefne vidnerne Hans Lundervig og Anders Helleland beckræftede at de for Meer end 14 dage siden haver Stefnt Johanes Helleland udj eged paahør.

Eragted

Sagen udsettes til næste ting, til hvilcken tiid Citanten paalegges at fremføre Vidner som Søgemaalet kand bevise. Og den jndstefnte Johanes Helleland varslet samme at paahøre.

Hr: Capitaine Pritzier den ældre hafde til dette ting tiid og Stæd med Muntl: varsel ladet jndstefne Knud Nordvig, Mons Nielssen Langeland og Erich Gundersen Svensdahlen fordie de haver opsadt Eendeel Creature i Sandsholmene under Molde, og der ved udbejdet det græs som derpaa var vozet, Citanten til Skade, derfor Dom at Lide.
De{n} jndstefnte Mødte icke eftter paaraab, ej heller nogen paa Deris Veigne,
thi fremstod stefne vidnerne Knud Giere og Ole Engelsen Steensland som ved Eed beckræftede at de for Meer end 14 Dage siden haver Stefnt de paagieldende, hvilcke Declarerede at De forjnden tinget skulle afgiøre Sagen med Hr: Capitainen.

Eragted!

de jndstefnte forelegges som Lovlig Stefnt til Næste ting at Møde Sagen at tilsvare.

Derefter Læst følgende Documenter.
1te Lars Hellelands bøxel Seddel til Knud Hansen paa ½ Løb Smør ½ hud i Hafschaar datteret 9 Oct: 1766.
2. Hr: Consistorial Raad Gelmeidens bøxel Seddel til Niels Nilsen paa 12 Mrk:r Smør i Schielaaen med Revers dat: 22 April 1766.
3. Læst til Mortification Knud Pedersen Tøsses Obl: til Johanes Houchenes paa Capital 25 rd: dat: 10 Oct: 1764.
4. Knud Tøsses Obl: til Niels Johanssen paa Capital 25 rd: datteret 9 Oct: 1766.
5. Knud Gieres bøxel Seddel til Niels Aadsen paa huusmands pladset Arnevig under Giere. datteret 9 Oct: 1766.
og 6te Hr: Kammer Raad og Foged Juels Fredlysning paa gaarden Gierdes Skoug, samt ager og Eng henseende Slagte Fæe Driftter datteret 9 Octbr: 1766.

Derefter blev Hr: Fogdens sædvanlige Tingsvidner examineret.
1te det Ordinaire, hvorpaa Almuens Svar faldt dette som næst forrige Aar.
2. betreffende Ting Skydsen, hvilket med Ja blev besvared.
3de Odels Mandtallet blev oplæst og af alle ujmodsagt.
Restancen for Ous Skibreede blev Ligesaa oplæst beløbende til (ope rum) som blev tilstaaed.

Til at betjene Retten som Laug Rettes mænd næste Aar var jngen Nye, hvorfor følgende gamle Neml: Johanes Øwre Bouge, Mathis Røsvold, Johanes Løningdahl, Rasmus Nedre Bouge, Hans Hanssen Holmefiord, Hans Engelsen ibm:, Lars Fafet og Peder Sævild.

Retten blev derpaa ophæved.

1766: 384b

Denne Bog, som indeholer Trehundrede og Fiire og Fiirsinds Tiuge igiennemdragne og forsejglede Blade og ellers med behørig Stemplet Papiir, For og Bag er forsynet, vorder hermed authoriseret til een Justitze Protocol udj Sundhord Lehns Sorenskriiverie, for Sorenskriiveren Samme-Stæds, Velædle Abraham Hesselberg, som derudj, eftter Eed og Pligt og Embedets Medfør, rigtig haver at indføre, alt hvad til Tinge passerer og publiceres, samt hvad ellers udj Rettergangs Maade udj forbemelte Sorenskriiverie, kand forefalde.
Udj siin Tiid, og mod een nye Protocols Udtagelse indleveres denne til Stiftet igien.

Bergen den 23de Augustj 1759.

U F Cicignon.

1766 er siste året i tingbok nr. 38, men går berre til 9. okt.